انموذج من الطب

وما ارسلناك واول شهنشاه صدر صفّهٔ لولاك حضرتلرينك شان عزت نشانلرينه
مخصوصدر كه تفضيل ذات سعادت قسماتى حقنده نصّ شريف وانك لعلى خلق عظيم
منزل ونات رسالت صفاتى شفاء شفاعت ارباب جرم وكناه ايچون رسل در
ربوبيت ... مكتب ... هر ... ادريس ... نكران وبر
... حكمت دركه ركاب سعادت اركا بنده فيثاغورث ولقمان
مشيا على الوجوه دامن درميان اولمشلردر اغاثاذيمون وافلاطون در سعادت
مدارنده بندهٔ حلقه بكوشى ارسطو وسقراط وبقراط غلام غاشيه بردوشى در
نظم سرخيل مقرّبان دركاه مخصوص مقام لى مع الله صاحب رمز ياسين
وطاها عليه افضل الصلوة وازكاها قطعه ستارهٔ بر رخشيد وماه مجلس
شد دل رميدهٔ ما را رفيق ومونس شد حبيب من كه بمكتب نرفت وخط ننوشت
بغمزه مسئله اموز صد مدرس شد صلى الله عليه وعلى اله واصحابه وسلم تسليما
كثيرا ورياحين مدايح حضرت سلطان خلافت پناه خلد الله سلطانه وافاض على
العالمين احسانه اشبو كتاب حكمت نصابك روايح نعت رسالت مآب محمدى بخوريله
معطر وعنبر قام اولديسه لايقدر كه سر كتاب مشكين نقاب افسر مدح پادشاهى
ايله اسمان ساى وشهرت اراى اوله اصحاب عقول متفقلردر كه دين ودولت توامان
وحماء شرع ودين بى حمايهٔ تيغ سلاطين بى امن وامان در اكر جويبار شمشير شاهى
وهمت سلطان دين پناهى اولميه بوستان شرع مبين تازه وتمكين اولمز زيرا
نكبات اعداى دين وهجوم كفار ملاعين ايله بى يار اولماسى مقرّر اولور اكر افتاب عدل
وسياست سلطان سايه كستر اولميه بوستان دين وايمانده كل عرفان شكفته
وخندان اولمق متعذّر در قطعه از سياست نظام يابد ملك بى سياست
خلل پذير بود نسق كارهاى عالم را از سياست ناكزير بود نثر اخبار نبويه ده
وارد اولمشدر كه الدين اسس والملك حارس وما لا اس له فمهدوم وما لا
حارس له فضايع بو فضائل عليه ومناقب سنيّه پادشاه دين پناه وشهريار
سعادت دستكاه خداوند پادشاهان عالم وپادشاه خداوندان خلاصهٔ بنى ادم
عالم كن فكان در درياى وجود وكوهر كان وامكان ماحى انفاس الكفر والفساد

١٩٨ طوزلي بلغم ايچون
١٩٨ كهله كهله ايچون

٥٥٧

حامئ اجناس الخلق والعباد، معز الدنیا والدین غیاث الاسلام والمسلمین، زینت
سلاطین آل عثمان السلطان مراد خان ابن سلطان احمد خان حضرتلریدر، ابد الله تعالی دولته
وایّد سلطنته الی انقراض الزمان، وانتهاء الاوان، آمین یا مجیب قطعه
سرو اقبال و نهال دولتی سرسبز اولا گلشن عمری گلینه ایرمیه باد خزان دولتیله
اوله دائم کامبین و کامیاب نصرتیله اوله هردم کامکار و کامران سبب تألیف کتاب
و موجب تسطیر نسخهٔ حکمت نصاب داعی حقیر پرتقصیر سید محمد الطبیب الشهیر
با میر چلبی
بنده لری مدة مدید وازمان بعید، علوم حکمیات، وفنون ریاضیات ایله تقیید ایدوب
جمله دن زیاده سلیقه مرکب طبابت تتبعنه مصروف اولوب کامل و مکمل نیجه حذاق
اطبا ایله اختلاط، و نیجه لرینه خدمت ایله جد و اجتهاد ایدوب تحصیلنده انواع
تعب چکوب، مقدمات علومی اعنی طبابتک جزئیاتی و کلیاتنی کوردم، و بر نیجه
مدة محروسهٔ مصرده سلطان محمد قلاوون بیمارخانه سنده رئیس اطبا و ناظر
اولدم، اول جهتله دخی نیجه تجربیات و تحقیقات عملیه واصل اولدم که وصولی
توهم اولنمز، و بو نعم جلیله نک شکرینی ذمت همتمه فرض عین اولمغین
خاطر عاطره اندیشه لایح اولدیکه زبان ترکی رومی اوزره بر کتاب مرقوم
اولیدی، علمی و عملی شامل و کتب طبیه نک مفردات و مرکباتنی مکمل و کامل اوله
لکن عوایق روزکار، و علایق لیل و نهار جمله دن اصحاب امراضه علاج، و اول
وسیلهٔ امر معاش و احتیاجدن خلاصه مجال اولمدیکه بو مخدرهٔ غیبی نتق
حجاب اختفادن عرض جمال ایده فی الجمله تعویق مباعده، و توفیق مساعده دواعی
مجتمع، و موانع مرتفع اولوب، سنه اربع وثلاثین والف ذی الحجه سنده اوایلنده
انجام، و اول سنه نک اواخرنده اتمام میسر اولدی، سبب حقیقی تألیف
و علت تامهٔ تصنیف حضرت مکرمت مآب، و معدلت رایات، دردریای
جود و عطا، و ماحی جور و ظلم و خطا غضنفر صولت اسد هیبت نریمان قیافت
روز رزمنده شیر فلک گردون شیر علم کبی لرزان و خصم لعین خصوصا افرنج
ملاعین صاعقهٔ تیغ بیدریغندن سوزان قزاق لعین بذا یبن لجهٔ یحن الی یوم
القیام اوقلنمش خنزیر مثال مقابله سنده کریزان اولدر مثنوی بدعت

وکفر

مدید ٧

١٠٣٤

وکفر اهلنی ناهید اول، دولت و دین پشت و پناهی اول، لطف ازل پشت
و پناهی اولا، شرع نبی هادی راهی اولا، روشن ایده دولتنی کردکار، کوکبهٔ
کوکبنی صبح وار، نیتی چون خیر ده در صبح و شام، عاقبتین خیر ایده رب الانام
بر وزیر مشتری نظیر درکه عهد ملکشاهیده اولیدی وزیر نظام الملک نظام
ملکی اندن تعلم ایدردی وکر بوزرجمهر بونک زمان حکمت قراننده کلیدی
وزارت نوشین روانی بو صاحب دولت یولنه روان ایدردی قصیده

ای ظهیر دین و دولت مظهر لطف خدا ... وی معین ملک و ملت پرتو نور هدا
حضرت پاشای دریا دل وزیر کاروان ... مرد میدان نبرد و شیر کهسار وغا
داور جمشید فر دستور اسکندر ظفر ... سرور عالی نظر کان عطا بحر سخا
معدلت کستر کرم بخشا رجب پاشا کم اول ... خاک درکاهنده اندی مهر انور برکدا
پهلوان عرصهٔ رزم و شجاعت کیم انک ... خشیتندن شیرلر کهساره ایلر التجا
صوبه اوردی کندوینی خوفیله دریاده نهنک ... هیبتندن کوهه کیردی دلیکه اژدها
چکسه لر کندولره لایق اولوا الابصار انی ... خاکپایک جوهرین چشم جانه توتیا
نعمت بی منتی مبذول و لطفی رایکان ... خوان احسان فراوانه بکون ایتدی صلا
شاکر و راضی اولوب ترسا نه خلقی جمله سی ... ازدیاد دولت عمرینه ایلر دعا
اولمدی رنجیده دل کمسه زماننده انک ... اول عطا ایتدی ینه هر کیمکه ایتدیسه خطا
قولغی طولدی سپهرک صانمه بدر اولدی هلال ... صاله لی نام بلندی عالمه صیت و صدا
دولتکده بینه بر گنجینه کشف اولدی بکا ... حمد لله فتح باب اولدی میسر سرورا
اول کتابی کیم او بر گنجینهٔ پنهان ایدی ... همتکله بن آنی چدم اولوب حکمت نما
کورممشدی کمسه بر محبوب محجوب ایدی اول ... کیمسه آچلمشدی ایلمشدی اختفا
کشف اولوب کلدی کورندی پردهٔ اسراردن ... ظاهر اولدی حسنی آنک ایلدی عرض لقا

بر معما ایدی کیم بلمزدی کیمسه آدنی ... مشکلن حل ایتمشدی داخی بر مشکل کشا
جملهٔ اسرار حکمتدر بونک موضوعی هپ ... نوله معمور اولسه بویله نا مکمل ایتدم بنا
علم نجمی وار اولور انکله سالک مهتدی ... علم طبی وار که انکله کلور صحت ره شفا

جمله تأثیراتی بونده انجمک موجوددر	حرزجا نچون اکر یازلسه بونسخه روا
واری عالمده بونک فوقنده برعالی اثر	اوله تحتنده اناکدا خل سموات علا
قیمتی یوق بوکتابک کوهرنا یابدر	وارایسه حسن قبولکدر بینه اکا بها
اوقیوب یازلدوغیچون بوکتاب مستطاب	صحفهٔ ایامده نامک بوله دائم بقا
طالع اولدقجه فلکده روزشب شمس وقمر	فیض یاب اولدقجه اثاری ایله ارض وسما
کوکب بختک شرفده جنده بیدار اولوب مدام	ارته عمرک دولتک بوله ترقی دائما
قنده عزم ایلرسک اولسون همتک دائم معین	ایده سین اعدای دین ودولته نیجه غزا

رهبرک خضرنبی وعسکرک فتح وظفر
یاریرلر اشدا ولالر انبیا واولیا

فارس میدان شجاعت ٭ حارس دیوان عدالت ٭ نظام الملک صلاح العالم غیاث الدولة العلیا وزیر قبودان رجب پاشا یسرالله له مایرید ومایشاء ٭ حضرتلرینک که وجود نورالودلری نیجه ایام منکسر اولمشدی ٭ قوت بازوی مکارملری مساعد اولوب طبابت حیثیتی ایله مجلس پرنورلرینه بنی داخل قلدی ٭ جزوئ خدمتم مقابله سنده کلی لطفلرینه نائل ایلدیکه ٭ قلم سریع البیان وصف وتحریرنده عاجزدر ٭ حتی بوفقیری تحت ایالتنده تیمار دفترداری ایدوب بین الاقران ممتاز وسربلند ایلدی بونا چیزدخی حضرت والی لنعمک دعاء خیرین التزام ٭ وذکروثناسی بابنده اهتمام ایدوب روزقیامته دک اوصاف جمیله وذکربالخیرلری فراموش اولمسون دیو بوکتاب حکمت مآبی تألیف ایدوب نام سامیلریله معنون ایلدم ٭ واسم کتابی انموذج الطب ایله مسما قلدم ایمدی بوکتاب برکتاب درکه ضمننده درج اولنان فوائد وعوائد کتب طبیه نک هیچ برنده جمع اولنامشدر ٭ بوکا واصل اولمق خزائن عالمه وصول اولیدر ٭ زیرا خزائن ومال ٭ وامتعهٔ بی مثال بدنده صحت اولدوغی تقدیرجه معتبردر عکسی اولورسه خودبرک کاهه دکمز بوکتابک صاحبی نهایت عمره دک فحوای کتابله عمل ایدرسه باذن الله اول خاطره دن امین اولور علی الخصوص متقدمینک مؤلفاتی سائر مما لکه وسکانندن مزاجلرینه کوره تألیف اولنمشدر بنم بوکتابم برکتابدرکه ابناء زمانک طبیعتلری مقتضاسنه موافقدر ٭ بوکلامیمزک

استشها

استشهادی شیخک وغیرک مؤلفاتلرنده واقع اولان اقراباذینه نظر اولنجق ظاهر اولور ٭ جمله دن شیخ برشربته بش درهم سقمونیا تعیین ایلمشدر ٭ زیرا بصره خلقنه کوره سقمونیای بصری قصد ایلمشدر ٭ بومعنا قانونده مصرحدر ودوای اولطبیبک حالنه کتب متأخرینه مراجعت ایلیوب ایکی قیراطی برشربته کافی اولان سقمونیانک بش درهمنی برشربته وضع ایلیه ٭ زیرا بزم سقمونیا مزانطاقیدر ٭ بعدالاصلاح اسلده مبول خلقنده مکاس وکتاسنه ایکی قیراط کفایت ایدر نکیف که اربابتنعمه ویریله طبیبده رشد اولنجق تدبیرده تعب چکمز ٭ اماده هرطبیب حاذق ورشیده زیاده محتاجدر ٭ طرفای استنبول نازک وتن پروروا کثرمکیفاتدن بهره وردر ٭ اصحاب دولت وارکان سعادت سائر اشخاصه قیاسیله ملوکی المزاجدر ٭ وکتابمز شول معالجه نک اوزرینه موضوعدرکه ملوک ومقربین ملوکه لایقدر ٭ سائر ناس ایچون دخی نفعی عامدر ٭ نهایت اول اودویه واغذیه ترکیب وتدبیر اولنمامشدرکه خاصیتی جهتیله ذی سم اوله وغیری مشهور اوله شیر خشکک عملن سقمونیا دخی ایدر نهایت بزاکا ضرورتمز اولما نیجه مراجعت ایلمدک الطب للملوک لا للصعلوک مضموننه الصعلوک الفقیر مطابق ملوکه لازم اولان معالجاته مراجعت ایلدک ٭ واطبانک دیده دن نهان وجان کبی پنهان ایلدکلری اسرارخفیه یی نیجه معتبراتدن جمع ایدوب تجربه یه منضم قلدم ٭ کوردمکه اول ذات ملک صفات اهل کماله راغب ومهرلطفیله بوبنده سنه طالبدر یوسف مثال اخوان زماندن کمال التفات وحضرت عزیزینه نسبتا یله بوتحفهٔ بضاعت مزجاتدر ٭ محضا بوقدراثره اول ذات کریم سیمات باعث اولمشدر قطعه هنره تربیت کرک هنرک ٭ تربیت فی الحقیقه علتدر ٭ هرهنر کیم جهانده اتدی ظهور ٭ پادشاه ووزیرهمتیدر ٭ نثر جناب حضرت کبریادن صبح ومسا رجا وتمنا ایدرمکه وجود شریفلرینی کنبد کردون دائره وآفتاب عالمتاب اسماننده سنائر وسافراولدقجه ٭ مقرعزودولتده ٭ وصحن صحت وسعادتده دائم وقایم ایلیه مثنوی خدایا تامدار ستاسما نزاه مکن خالی ازین اصف جهانزاه فلک چون خاتمش زیرنکین باده کلید عالمش درآستین باد ٭ درمدح کوهرخان سلطان وحرم محترملرینک صاحبه سی آسمان رفعت

بلقیس حضرت تخت نشین ٭ سلطان نشان ٭ وسلطان سلطانان جهان عصمة الدنیا
والدین کوهرخان سلطان بنت سلطان احمدخان خلد الله ایام سلطنتها وابد
اثار معدلتها حضرتلرینک دخی جناب باری بوستان عالمده نهال وجود شریفلرین
بادخزاندن امین ایده آمین **نظم** آنکه در مهد جلالش وهم را نابوده دست ٭
وانکه بر ستر عفافش با درانا بوده راه ٭ با وجود دورباش از عفت او افتاب ٭
کی تواند کردن اندر سایه چترش نکاه ٭ زهرهٔ زهراء دولت اختر برج شرف ٭ شمسهٔ
کردون عفت سایهٔ لطف اله **نثر** اهل انصاف اولان اخوان جلیل الشاندن مراد
اولنور که هر نه مقدار قصوری وار ایسه اصلاح ایدوب دامن لطفلریله عیوبنی
ستر ایدهلر **نظم** کر خود همه عیبها بدین بنده درست ٭ هر عیب که سلطان
بپسندد هنر است ٭ مضمون حکمت مشحوننه رغبت بیورهلر ٭ وفوائد
وعوائدندن منفعت یاب اولدقده امیدر که بو مجرم وعاصی یی دعاء خیر ایله یاد ٭
وروح روانمی اول سعادت ایله شاد ایدهلر **بیت** امروز کار کن که بسی روزکار نیست ٭
فردا که روزکار دراز است وکار نیست **مقدمه کتاب علم طبک شرف وفضیلتی**
بیانندهدر داب مصنفیندر که کتب معتبرهنک وذی بال اولان امور مقررهنک
اوایلنده حمدله وتصلیه ایله بدء ایدوب اما بعد ترکیبین ایراد ایدرلر بناء علی
ذلک عهدهٔ حمد وصلوات شریفهدن خارج اولدقسه معلوم اولا که علم طب
اشرف علومدر هیچ علوم بوکا موازی اولمز ٭ وهیچ بر احد بو علمی تعلیم وتعلمدن مستغنی
دکلدر ٭ وشرفنه اخبار وفضیلتنه اثار بی نهایهدر بدن انسانی که اشرف
موالید وارکانندر ٭ علم طبه احتیاجی تو بیدر انسانک ایسه ٭ سائر حیواندن
ایمان وعرفان وعبادت وطاعت ورعایت ارکانلهدر ٭ بو معنا ایسه صحت ایله
اولور حیاتک کمالی صحتدر وصحتک حفظی زائل اولدقده استردادی علم طب ایله
اولور طبیب منع موت ایلمزه اکرچه وافی دکلدر ٭ اما حیاتی بر وجه اکمل کذرانیمکه
وافیدر ٭ بو معنا دخی یا کمیت ایله اولور ویا کیفیت ایله اولور ٭ کمیت ایله وافی
اولمسی اکر طبه مواظبت ایدوب تدبیر فاضل ایله تقید ایدر ایسه شاید که اجل
طبیعی یه ایریشه ٭ اکر ترک حفظ صحت ایدرسه طول حیات میسر اولماز ٭

کیفیت

کیفیت ایله وافی اولماسی اکر طبه ملازمت ایدوب چون حیات سبب صحت وسلامت
بدندر ٭ طبیب بو کیفیاتی اعطایه وافیدر زیرا قوت نظریه وعملیه نک استکمالی کرک
معاد وکرک معاشده ممکن دکلدر ٭ مکر سلامت بدن ایله اولا بدن که درد ورنجه مبتلا
اوله شخصک کمالی بعید اولور خصوصا جناب عزت حضرتلرینک ذکر وفکری که
اهم اموردن ایکن اداسی قاصر اولور ٭ علی الخصوص علم تشریح که خلقت انسانیده
حضرت حقک بدایع قدرتیدر ٭ بدن انسان ضعیف ونحیفه نه وجهله ترکیب
واقع اولمشدر ونه ودیعت قونمشدر ٭ عرفان نفسه اقرب وسائلدر چون
اطلاع حاصل اولا ٭ امراض ودوا کما ینبغی بیلنه بوندن زیاده معرفت نه بودر ٭
زیرا هر درد مقابله سنده بر نیجه دوا ٭ وهر رنج مقابله سنده بر نیجه شفا وضع
اولنمشدر ٭ راحت لطف واحسان قبل حقدن ظهور ایتدکده موجب ازدیاد عرفان
اولور بر وجه دخی صفت کمالدر بو درجهٔ بلند در بدنی انسانینده هیچ راحت کبی
کمال بو قدر راحت ایسه صحت ایله اولور ٭ بو صحت دخی وافی ولان علم طبدر ٭ واجب
الوجودک الطافندن صحتدن زیاده لطفا ولمز ٭ بو عطیه یه طبیب نائب مناب
حق اولمش اولور ٭ زیرا طب جامع المنفعدر ٭ طبیب که حقیقت اشیایه واصل اوله
عجایب وغرایب که قدرت الهیه وار در ٭ ترکیب عالم اسرار وطبایع نباتات وجمادات
وحیوانات وامثالها بحسب المقدور عارف اولور ٭ بو قضایا بو وجهله بلنمک جائز
اوله شبه یوقدر که علم طب اشرف علوم اولور ٭ اما فضیلت علم طب آیات محکمات
واحادیث مشهوره وروایات منقوله ایله ثابتدر **قوله تعالی** یخرج من بطونها
شراب مختلف الوانه فیه شفاء للناس بو آیت شریفهده عسلک شاننده شفا
اولوب ٭ اول شفا انسانه مخصوص اولدوغی اشیاده خاصه اولوب طبک فضیلتی
اثباته دلیلدر ٭ بوکا مناسب جناب رسالت پناه بیوررلر که العلم علمان علم الابدان
وعلم الادیان علم بدن علم دینه تقدیم اولنمسی تحصیل طاعت وعبادت وتکمیل دین
وشریعت صحت بدندن غیری ایله اولمدوغی نه کنایهدر قوله صلی الله علیه وسلم
اثنان لا یصحان الصحیح المحمی والمریض المخلط بو حدیث شریف خود حضرتک قواعد
طب بیان ایلدوکن مبیندر ٭ زیرا صحیح المزاج که حما وپرهیز ایده مریض صاحب

خلط کبی تصحیح مزاج ایلدوکین اشارتدر بونك مثلی طلحه ابن زبیر حضرتلری نقل
بیوررلر برکون جناب رسول الله صلی الله علیه وسلمه بر مجلسده راست کلدم مبارك
الرنده بر ایوا وار ایدی حضور عزت موفورلرینده اداب ایله اوتوردم بنده
بکا آیوی با نکشت قرشکا فیله اول سفرجلی بکا رمی ایلدیلر و بیوردیلرکه بو ایوانك
خاصه سی تطییب نفس وتقویت قلب وتصفیه صدر اتمکدر وینه مزبور طلحه
حضرتلری بیوررلرکه برجماعت حضور فخر عالم صلی الله علیه وسلمه کلدیلر قرنمز
بیودی واعضامز ضعیف اولدی دیو انها ایلدیلر حکیم الهی حضرتلری لبن ابل شربن
امر ایلدی اصحابدن قتیبه حضرتلری بیوردیلرکه انبیاء بنی اسرائیلدن بری ضعف
بدندن خلاص ایچون باری تعالی یه نیاز ایلدی اول نبی یه وحی کلدیکه کوملی البان ایله
طبخ ایلك بزانده قوة ودیعه ایلدك وینه مزبور قتیبه حضرتلری روایت
بیوررلرکه حضرت کلیم الله علیه السلام مریضی طبیبه واروب دوا طلبندن
منع ایدردی مبارك سن شریفلرینه وجع عارض اولدقده توکل بیوروب دوایه
مراجعت ایلمدیلر وصحت رجا ایلدیلر اتریدان تبطل حکمتی توکلك علی کلام عزت
مشحونی وارد اولدیکه مرتبه کلیم الله خود معلومدر ینه جناب عزت حکمتك
ابطالنه وحضرت موسی نك توکلنه رضا ویرمدی امدی احادیث صحیحه دندر
فخر عالم بیورمشدر طوبی لبلد فیه سلطان عادل وطبیب حاذق ونهر جار
وسوق قائم زمانمزده الحمد لله تعالی سلطانمز عادلدر وهرکز ظلمه رضای
همایونلری یوقدر نهر جاریمز دخی کاغدخانه وا سلامبوله کلن صولردر سوق
قائمه خود هرچارسوده وهر یولده بر سوق قائمدر اما طبیب حاذق
احوالندن چندان معرفتمز یوقدر زیرا اکثرین مشاهده ایلدك فنی ساده کوردك
خدا بیلورکه کمسیه سوء ظنمز وغرضمز یوقدر اطبادن اکرا سلامیون واکر
سائر ادیانك اصحابی انجق کتب تتبع ایدرم دیو کتابولك حملندن متلذذ درلر تجربه
وعمله چندان معرفتلری یوقدر چوق ادویه مفرده ومرکبه یی کوردمکه اخوانمز
تشخیص ایتمیوب عطارلك قولی ایله عمل ایدر تقصیر اتلرندن سؤال اولنسه
مریض موافق وعطار صادق یوقدر دیرلر حقیقتده بو ایکیسی واردر اما طبیب

حاذق یوقدر بزینه کلاممزه رجوع ایدهلوم معلوم اولاکه طبك علمن وعملن اکر
ارکان وامزجه واکر تشریح ومفردات واکر قرابادین که بوفنك مرکباتی وکلیاتیدر
کتابمزده بیان اتمکی التزام ایلدك وبزم کتابمز بر مقدمه والتی تعلیم وبرخاتمه مبنیدر
چونکه مقدمه بیان ایلدك شمدن کیرو رجوع تعالیم سته یه وخاتمیه درو الله اعلم
بو تعالیم سته نك تعلیم اولی برفصل وایکی سفره متعلقدر سفر اولیده اوچ
باب وسفر ثانیده ایکی باب واردر فصل اول علم طب بیانندهدر علم طب بر علم
درکه انکله احوال بدن انسان معلوم اولور مثلا صحت ومرض ندر وصحتی نیجه
حفظ قابلدر وصحتکه زائل اولا نه وجهله اعاده ایدر بقدر الامکان بیان اولنور
وطبیعتکه قوت محتاجدر آنی نه طریقله نکاه قلمق اولور وکمالات بدنیه که قوای
ثلاثه درانك افعالنی اعتدالده رجا قلمق مقتضای طبیعتدر نه کیفیتله در وامور
طبیعیه که اشیا دیمکله معروفدرکه بدن انسانیده اعتدال المجازی انلردن عبارتدر
موجود اولورسه صحیح وقائم اولور اول اشیا کم بز وصف ایلدك ارکان ومزاج
واخلاط واعضا وارواح وفوادر سفر اولینك باب اولی قواعد کلیه که علم طبه
متعلقدر ایکی قسمدر قسم اول قواعد طبیبه بیان ایدرکه اول امور طبیعیه
بیانندهدر ایمدی معلوم اولاکه ارکان دردتدر نار در طبیعتی حار ویابس در موضعی
تحت فلك قمر در خفیف مطلقدر فائده سی تسخین وانضاج وتحلیلدر وتلطیف
واحراقدر ارکانك ایکنجیسی هوادر طبیعتی حار ورطبدر خفیف بالاضافه در
موضعی تحت کره ناردر فائدهسی تحلیل وترطیب واشیایی تخلخل قلمقدر ارکانك
اوچنجیسی آب در طبیعتی بارد ورطبدر موضعی تحت کوره هوادر ثقیل بالاضافهدر
فائدهسی ترطیب وتلیین اشیای صلبهدر ارکانك دردنجیسی خاکدر طبیعتی بارد
ویابس در ثقیل مطلقدر موضعی اوسط عناصردر قچن اشیای رقیقهیی حفظ این
غلیظ ایدر وثابت قلور باب ثانی امور طبیعیهدن مزاج بیانندهدر اکا کیفیت
اولی دیرلرکه عناصرك اجتماعیدر چونکه عناصر اربعه بدنده جمع اولر متفرق
اولور اکر مماس ومتلاقی اولالر بربرلریله میانلرنده اول اجزانك کسر وانکساری واقع
اولوربلکه کیفیات متضاده مخالفه واقع اولور اول کیفیته مزاج دیرلر بعضیلر کیفیت

اخر قابض اولور دیرلر بو مذهب مرجوحدر زیرا مزاج معتدل و غیر معتدل اولور
مزاج که معتدل اولور برنیجه وجهه اطلاق ایلمشلردر **وجه اول** کمده و کیفده معتدل
اولمقدر شول وقتکه میل عناصر متساوی اوله معتدل حقیقی اولور بو ایسه
خارج وجوده اولمز **وجه ثانی** کم و کیف عناصر بر وجهله اوله کہ اعدال و افعال
بر وجه الیق ممکن اوله مثلا اسدک حرارتینک غلبه سی اکا تهور قوی اعطا ایدر
ارنب که طوشنجدر برودتی کثیر و حرارتی قلیل اولمغله خوف و جبنی بر مرتبه‌ده‌در که
تعبیره محتاج دکلدر امدی اعتدال مزاجی بز اول وقت بیلورز که ادویه و اغذیه‌یی
بیله وز و مزاج شخصی معلوم اید نوز بو مذهب ایله که مزاج معتدلمیدر و غیر
معتدلمیدر واصل اولاوز بو تقدیرجه مزاج غیر معتدل که سکزدر دردی مفرددر
حاردر باردر رطب در **یابس** در ایمدی مزاج که اعتدالدن تجاوز ایده اول شخص
اول مزاجله متضرر اولور نتکم سوء مزاج بحسب الماده دورتدر **صفرا** در **دم** در
بلغم در **سودا** در اعتدال موالید ثلاثه مزاج انسانه متعلقدر و مزاج انسان
اصنافله در اعتدال مزاج اعضای انسان جلده خصوصا جلد انمله سبابه‌ده جلد
سائر انامله در بعده جلد کف انسان بعده سائر جلود اعضای انساندر و اسنان
دورتدر بریسی **سن نمو** در که حداثه دخی دیرلر و بریسی دخی **سن شباب** در و بنجیسی
سن وقوف در و دردنجیسی **سن شیوخت** در تفصیلی بودر که سن نمو که دینمش
ایدی سن طفولیت در که ابتداء تولددن مستعد حرکت اولنجه واقع اولان اوقات
در که بو کا سن صبا دخی دیرلر و سن غلام مراهق و حد بلوغدر و سن شباب در که
او توز بش یاشنه دکین نمو اکا دیرلر که انسان اقطار ثلاثه سنده یعنی طولنده
و عرضنده و عمقده تناسب طبیعی اوزره متزاید اوله بو قوت تنمیه اخر عمرده
اولمز بلکه بو زیاده‌لک مقدار معینی وار در که اکا واصل اولدقده نصکره قوت
تنمیه واقف اولوب عملدن قالور بو کا سن وقوف دیرلر دخی انسان نه قدر سمین
اولورسه طولندن برخردل زیاده اولماز و سن نمو عدل اولنماز و سن کهولتکه
ترکیده اورته یاشلو دیرلر بو کا سن انحطاط دخی دیرلر بو سنده اربابنک
انحطاطی قتی ظاهر در بری دخی سن شیخوختدر بو سنک صاحبنه اکا فانیا

اخر عمرده‌ک ضعف و فتور مقرردر **باب ثالث اخلاط بیانندهدر** ایمدی اخلاط که
ذکری سبق ایلدی تفصیلی بودر که قچن غدا دهانه داخل و بدنه نازل و حلقومدن
معده‌یه واصل اوله معده‌ده بر قوت وار در که غدایی طالبدر و انی معده‌یه جاذبدر
بو قوت بدنک جمیع اجزاو جمله اعضاسنده وار در پس غدایی معده‌دن کبده
و کبددن جمله اعضایه ایلتور بو قوته قوت جاذبه دیرلر و غدا بو موضعده اعنی
معده‌ده بر مقدار اکلنمک کرکدر که قوت هاضمه هضم عملن اشلیه والاغدا
هضم اولمدین بدندن جزو بدل ما یتحلل اولماز پس قوت کرکدر که غدایی بو
محلده تمام هضم اولنجه طوته صالیورمیه بو قوته قوت ماسکه دیرلر و بو قوت
ماسکه غدایی امساک ایدر لکن بر قوت دخی وار در که غدایی هضم ایلر اعنی
صورت اولیسندن چقروب جزو بدن اولمغه مناسب صورته قویار بو قوته
قوت هاضمه و بونک فعلنه هضم دیرلر و غدانک هر جزوی هضم اولوب
بدندن جزو اولمغه صالح دکلدر بلکه لطیفی هضم اولوب غلیظی و کثیفی فضله
اولور بدندن خارجه دفع اولمق کرکدر که بدنه ضرر کلی ایلمیه پس اول که فضله
ایدی خارجه دفع ایلر اکا قوت دافعه دیرلر **سفرثانیه منسوب اولان ابوابک اولی هضم**
بیانندهدر ایمدی هضمک درت مرتبه سی وار در که هر مرتبه بر موضعده اولور و هر بر
مرتبه‌نک بر فضله سی وار در که موضع هضمک قوت دافعه سی انی طشره‌یه دفع ایدر
بدنی ضرردن دفع ایچون **مرتبهٔ اولی** معده‌در حکما دیرلر که هضمک ابتداسی
دهاندندر زیرا سطح داخل دهان سطح داخل معده‌یه متصلدر و ملاصقدر
همانکه غدا دهانه کیروب مضغ ایتمکه باشلندی فی الجمله هضمک ابتداسی حاصل
[illegible] هضم انتهاسنه معده‌ده بعد زمان واصل اولور غدا که معده‌ده بو هضمله
منهضم اوله کشک ثخینه مشابه اولور یعنی قویو ترخانه کبی اولور یونانیلر بو کا
کیلوس دیرلر بو هضمک فضله سی امعا طریقندن مقعده واصل اولوب خارجه
مندفع اولور **مرتبهٔ ثانیه** هضم کبدده اولور اول ایله منهضم اولوب کیلوس
اولان غدانک لطیفی معده‌دن ماساریقا دیدکلری طمرلره کیروب کبده متجزی
اولور و ماساریقا دیدکلری انجه طمرلردر که بر طرفی نهایت معده‌یه و طرف

انری معقر کبدە اعنی قرە جکرک چقوری طرفنه متصلدر پس لطیف کیلوس
ماساریقادن کبدە واصل اولیجق کبدە دە تکرار طبخ ونضج بولوب بر هضم دخی
اولور بو مرتبەیه اهل یونان کیموس دیرلر بو مرتبەدە اخلاط اربعه متمیز ومتکوّن
اولور زیرا اجزاء ناریه لطیفه سی حرارت ویبوست سببی ایله احتراقه مایل
اولوب کمال خفتی حسبیله ناردن لازمدر جملەنك اوزرینه چیقر اکا صفرا دیرلر
اجزاء ارضیه کثیفه سی درزیت کبی شاغه چوکر اکا سودا دیرلر بو ایکیسنك
ما بیننده اولان اکر نضجی تام اولدیسه دم اولور اکر هنوز نضج بولمیوب
بر مقدار خام قالدی ایسه بلغم اولور نا پخته قالدوغی جهتدن مرتبهٔ ثالثه هضمك
بری عروقده در زیرا اخلاط مذکورە جکرك جانب محدبندن یعنی یمری طرفندن
متصل عرق کبیردن که مجوّف وعروق صغاری بلکه متصل در عروق مذکوریه
اقوب اینوب عروقده بر هضم دخی اولوردر بو هضم سببی ایله بدننك جزؤ اولوب
اعضا اولمغه صالح اولوره بو هضمك فضله سی بخار اولوب مسامات بدندن
متحلل اولوب چقر کیدره تا عرق ووسخ اولور حمامده کیسه ایله چیقن
کیرلر بونلردر وبعض حرارت بدنیه ایله مزاج بولوب قمل اولور مرتبهٔ رابعه
هضمك بری دخی اعضادە اولور زیرا غذاء مزبور کبددە اخلاط اولوب عروق
کباردن عروق صغاره که جداول وسواقیدر واضع دیرلر وکیلور وانلردن دخی
خردە عروقدر که عروق لیفیه دیرلر غایت صغرندن اوتوری خرما لفینه تشبیه
ایتمشلردر انلره دکلوب خردە جه اغزلرندن ترشح ایدوب اعضایه ملتصق
اولوره ولون قوامه تمام مشابه اولوب عضوك تمام متحلل اولان جزئیه سنه
بدل اولور وعضو اولور بو اخر مراتب هضمدره بو هضمك فضله سی منی درکه
مادهٔ ادمی اولمغه لایق اولورا یمدی اخلاطدن دم حار ورطبدر طبیعی
یا غیر طبیعی اولور دم طبیعی اولدر که جکردە حاصل اولمش اوله شکل سرخ
وشیرین ومعتدل القوامدر وبی رایحه دره وعفونتدن مبرّا دره فائده سی
بدن انسانیده بدل ما یتحلل اولوب روح اولمقدر امّا دم غیر طبیعی ذکر اولنان
اوصافدن مبرّا ومفقود اولاندر بلکه ذلك یه مخالفا اولاندر امّا صفرا

تونگان رایحه

طبیعی

طبیعی یا غیری طبیعی در طبیعی اولان اول صفرادرکه رغوهٔ دم طبیعی یه قریب اولاندره
علامتی لطیف احمر نا صعدر وخفیفدر فائدەسی اعضادن بعضنه دم طبیعیه رقت
ویرمکله بدلرقر وهادی اولوب دم مجرای عروق ضیقه دن کچورمکه سبب اولماسیدره
وربه یه واکا مشابه اولانه غذا ویرمسیدر وبدنه حرارت ویروب مبرّدات
مناره دن امین قلمسیدره وکاه بو صفرادن بر مقداری مرارەیه دوکلور وذخیره
اولور ومرارەدن امعایه بر مقدار دفع اولور امعا که حرکت صفرادن خبردار او لا
دفع اثقال واخلاط ایدوب اخلاط لزجه غسل ایدر امّا صفرای غیر طبیعی بیدیدره
بری مرّه صفرادر که بینه صفراء سوخته ایله مخلوطدره ایکنجی صفرای محّی درکه بلغم
غلیظه ایله مخلوط اولمش در اوچنجی او صفرادر که کرّاثی اللون در اعنی لونی پراسیه
بکزر بو اول صفرادر که بینه صفراء سوخته ایله مخلوطدر که لونی سودایه قریب
اولمشدره دردنجی صفرادر که زنجاری اللوندره بو اول صفرادر که زیاده
احتراق بولمغیله سمیته قریب اولمشدر بشنجی صفرادر که احتراقی حدتك
اشوب افزون اولمغله بیاض اولمشدره التنجی اول صفرادر که اقسام سودا ایله
مخلوط اولمشدره یدنجی اول صفرادر که دمدن حاصل اولمشدره سببی دملك
لطیفی احراق اولمغله صفرایه دونمشدر امّا بلغم طبیعی اولیق وار غیر طبیعی
اولیق وار بلغم طبیعی اولدر که دمه زیاده مستحیل اولا فائدەسی اولدر که بدنده
قان از اولدیغی زمانده قانه مستحیل اولوره زیرا حقیقتده دخی خامدر
نهایت غیر نضیجدر بدنه غذا اولدوغندن ماعدا اعضایه دخی غذا اولوره
مثلا دماغ وبدن رطوبت زائد حاصل اتسه حرکات بسیار ایله یابس اولوب
متضرر اولدوغی حینده بلغم اکا امداد ایدر وضررینی دفع ایدره بلغمده ایکی
وجه وار در بریسی طعمدر بو طعمده درت قسمدر بلغم تفه بلغم مالح بلغم
خامض بلغم عفصدره بر وجه دخی طعمی اولمانقدر اکا مسیخ دیرلر بی لذتا ولدیغچون
بو بلغمك مائیتی غالبدر بو اول بلغمدر که مالحدر مرّه صفرا ایله مخلوط در بو
نوع بلغم نوعا حاردر بلکه برودتە مائلدر شول نوع که خامضدر اول بلغم درکه
زیاده حرارتی ضعیفدر هیچ نضج کورمشدر وشول بلغم که عفصدر ارضیت

ایله مخلوط در غالب کثافتدر برودته و یبوسته مائللر قوام جهتندن جدّاً رقیقدر
بو انواعده بوندن کثیف یوقدر بلغم غیر طبیعینک جهت قوامده و پخته لکده قسمی
دردر خام و خصی و جصی و زجاجی و مائیدر بلغم خام غیر طبیعی مختلفدر
غلظتده اجزاء محسوسه سنده اختلافی واضحدر بلغم خصی غیر طبیعینک حالی
بیننده قالمغیله حرارت اکا تصرف ایلمشدر اجزاء لطیفی تحلیل اولور و جزؤ کثیفی
باقی قالور زجاجی اول بلغم غیر طبیعیدر که قوامی بلکه خلط لزج هیئتنده ایدر و لا
آب مجلا کبی زجاجه مشابه اولا و مائی اول بلغمدر که غیری طبیعیدر که بدنده
قالوب حرارت انی تصرف ایلیوب لطیفی تحلیل و کثیفی قالمش اولا بو بلغم زیاده
ابردر مائیتی غالبدر **امّا سودا** طبیعی اولمق وار غیر طبیعی اولمق وار طبیعی اول سودا
درکه دردی دم صالحدر فائده سی بعض اعضایه متانت ایله غدا ویرمکدر
و اعضا و عظامی محکم قلمقدر ودخی متین قلمقدر عظام اولر ودم صالحه ملاقی
اولیچق اعضایه قوت اعطا ایدر وقت حاجتده طحاله دوکیلور ذخیره اولور
شول وقتکه طعامه شهوت قالمز بو سودادن بر مقدار معدیه واصل اولور
خموضتی جهتیله اشتها ویرور غذا اشتها بوندن عبارتدر و سوداء غیری
طبیعی خلط محروقدر که احتراقی غیر طبیعیدر و خلط طبیعی اول زمان اولور که
جکرده حاصل اوله بو تقدیرجه مادهٔ دم صالح اولمغه غذای صالح لازمدر
مثلا غذای جرب و شیرین بدنده صفرا اولور و غلیظ و رطب اولان غذا بلغم
اولور غذای غلیظ و کثیفدن سودا اولدوغی کبی **سفر ثانیه منسوب اولان
ابوابده باب اولی اعضا بیاننده در** معلوم اوله که اعضای انسانیه یا مفرددر
یا مرکبدر اعضاء مفرده اولردر که اسم و حدکل انک جزؤی اوزرینه مفرد
اطلاق اولنه استخوان ریزه کبی که اسم و حدکل انک جزؤی اوزرینه مفرد
اطلاق اولنور عضو مرکب بونک خلافیدر مثلا عضله و غشا و لحم
و عصب که بونلری منفردا ذکر ایلدسک مفرد عظیم اولور که تمامت اعضا
و ثبات و قوام دیمک صحیح اولور و عضو دیکرکه عضروفدر اعنی کمردکدر
صلبدر فائده سی اعضاء صلبه یه اتصال ویرمکدر و اعضاء نرمله متصل

اولمقدر

مبنتی نخ

وریددر صح

بوندنصکره صح

اولور وقوة نفسانی صح

اولمقدر و عضو اخرلر بری دخی عصبدر لونی بیاض در مبنتی دماغدر که انلرک تقسیم
اولور فائده سی اعضای اخره حس و حرکت ویرمکدر عضو اخرک بری دخی شریاندر
بو عرقی مجوفدر که ابتداسی قلبدن در و مبنتی قلبدر روح دماغه و جکره بونک
واسطه سیله وارور واصل اولور کذلک سایر اعضایه دخی روحی بو ایصال ایدر
عضو دیکرکه مبنتی جکردر فائده سی غذای جکردن اعضایه ایرشدرمکدر بر
عضو دخی غشادر بو بر عضو لطیفدرکه کمال مرتبه نازکدر جزء نسنه ایله قنامق
قابلدر فائده سی اعصاب و رباطلک کندویه باقته اولمسیدر **اعضاء رئیسه**
بیان ایده لم که مرکبا و لانه رئیس دیرلر مبدء ارواح و قوا اولدوغیچون امدی
اعضاء رئیسه اوچدر بری قلبدر که خزینة الله دم بری دخی دماغدر و بری دخی
کبددر بقاء نوع ایچون بعضلر قاتنده انثیین دخی اعضاء رئیسه دندر و روح
دخی اوچدر بریسی روح حیوانیدر و بریسی روح نفسانیدر و بریسی روح
طبیعیدر و روح عند الاطبا بخاردر که اخلاطک لطافتدن حاصل اولور
و اکا مقر قلب دیرلر و اکا روح حیوانی دیرلر شریانلردن دماغه ایرشور و حرارت
لطیفه یی دماغ انک سببی ایله تصرف ایدر نضج تام ویروب مستعد فیض اولور
اول حالده قوت نفسانی آنکله فایض اولور شول وقتکه تنفی حیوانیه شریانندن
کبده کلور کبدک حرارتی اکا مستعد فیض اولمغله روح طبیعی اولور بو دفعه
روح طبیعی کیم فایض ولا ایکی جوهرک حصولنه بادی اولور بری نفس ناطقه
درکیم کلام مجیده بوندن خبر ویرور و بری بخار لطیفدرکه اطبا کلاملرنده
ذکر ایدرلر هر بر محلده که روح ذکر اتسه لر بو بخار لطیفی مراد ایدر **سفر ثانیه
منسوب اولان ابوابک باب ثانیسی قوای نفسانی بیاننده در** ایمدی قوة
مبدء فعللرک حاملی روح حیوانیدر بو قوت حیوانیه دیرو کنز شرایین
درکه روحی دماغه و کبده و سائر اعضایه واصل ایدر و روح نفسانی
قوت نفسانیه نک حاملیدر اعصاب بو قوتک خادمیدر که اعضایه حس
و حرکت بونک واسطه سیله واصل اولور و روح طبیعی قوت طبیعینک
حاملیدر و وریدکیم اول عرق معهوددر مسبوقدر روح طبیعینک خادمیدر

نبض اعضا برابر شدر روانیین کم خابرانسانیدر اطیله تا بعد رنساده رحم
منیدر بو وربین نام طمرك واسطه سیله قوت حیوانیهٔ مقدر و مستعد
بولمغیله وحیاتی قبول استعداد مشاهده ایتمکله اعطای حیات ایدر چونکه
قوت حیوانیه فانی ولا حیات قالمز قوای دیکر که غضب وغم وفرحدر قوت
عملیه وقوت حیوانیه در تحریك شرایین وقلبا یدن بو قوتلردر اما قوت
طبیعیه دورتدر کارلری غذای هضم ایلمکدر انکله بدل ما یتحلل اوله بقای
شخص مقرر اولور اول قوته قوت غاذیه دیرلر وقوت طبیعیه که غذایی مراد اوزره
تصرف ایدر شخصك اقطار ثلاثه سنده زیاده لکنه باعث اولور زاده دیادغنو
اعطا ایدن قوتنه که انك زمانی معینی سبق ایلمشدر نامیه دیرلر وقوت طبیعیه
که غذایی مراد اوزره مهضوم بولامنی که مادهٔ زرعدر منهی قلور بو قوته قوت
مؤلده دیرلر مصوره اول قوتدر که مادهٔ منی یی تشکل مناسب اوزره اشکال
نوعنده خدمت ایدر و شخصك شبهنی بر شخص ولمغه لایق قلور وبو قوتك
درت خادمی واردر بری جاذبه در نافعی جذب ایدر وبری ماسکه در نافعی
مسك ایدر اوبله نافع که انی جاذبه جذب ایلمش اوله وقوت هاضمه غذایی طبخدن
صکره هضم ایدر بلکه ترقیق وتغلیظ ایدوب نضج وقوام ویررلر دافعه
بر قوتدر که فضلاتی که الطف غذادن بقیه در طریق امعادن دفع ایدر
بو عملی یالکز غذاده دکلدر بلکه اخلاطدن بقیه قلان فضلاتی مجرای طبیعیه دن
دفع قیلور بو درت قوته برقاچ کیفیت ممد اولور جمله دن حرارت خادمهٔ
جاذبه در کفایت مقداری هاضمه یه یبوست ویرور و ماسکه یه معین
اولور و جزوی حرارت ویرمکله ممد دافعه اولور اما قوت نفسانیه ایکی قسمدر
محرکه در و مدرکه در محرکه نك کارى حس وعقل ایلمکدر مدرکه نك شانی ایکی وجهله
در بریسی امور ظاهره یی ادراك ایلمکدر اندن بش قوت واردر که حواس خمسه
ظاهره ایله مشهوردر باصره سامعه ذائقه شامه لامسه در باصره
ایله ادراك مبصرات ایدر سامعه ایله اصواتی ادراك ایدر ثقیلیدر خفیفیدر
ذائقه ایله طعومك چرب وشیرینی بلور شامه ایله خوش وناخوش رایحهٔ

طویر لامسه ایله کرم و سردی بلور قوت مدرکه نك شاننده اولان قسم ثانیده
دخی بش قوت واردر که باطنه متعلقدر حواس خمسهٔ باطنه ایله مشهوردر
حس مشترك وخیال وواهمه ومتصرفه وحافظه در حس مشترك اول قوتدر که
حواس خمسهٔ ظاهره یی ادراك ایدر وخیاله تسلیم ایدر بو حس مشترکك محل مقدم
بطن دماغدر یعنی بطونك دماغدن بطن اولدر که موضع خیالدر ودماغك
بطن اولنك مؤخری در ایدی واهمهٔ ادراك معانی جزئیه ایلر کرك عداوت کرك
صداقت وبو محسوساتدر متعلقدر بونك محلی یعنی مقری دماغك بطن اخیریدر اما محرکه
ایکی قسمدر بری باعثه در اولکه نافعدر اکا تشویق ایدوب طلب ایدر واولکه
ضاردر اندن تنفر ایدوب فرار ایدر بو قوته باعث اولان عضله در دماغه تابعدر
بر قوت دخی فاعله در عملی محرکه یه قریب اولمغله بیان اولنمدی اما تفصیلمزده داخلدر
امری نفس انسانیده درت قوت واردر که قوای مخدومه در بری قوت غاذیهٔ
ایکنجسی قوت نامیه اوچنجسی قوت مولده در دوردنجسی قوت مصوره در غاذیه
ونامیه اولمسه شخص باقی قلمیوب فانی اولیدی وکمال مطلوبه ایرشمك ممکن اولمیه
ایدی اما مولده ومصوره اولمسه شخص فانی اولمزایدی نهایت عنیین اولان ادمی
کبی خلفا اولمزایدی بو درت قوت مخدومه که ذکر ایلدك هر برینه درت قوت خدمت
ایدر که بونلر دخی جاذبه ماسکه هاضمه دافعه در شول قوتلر که جسمدن بعضین ایروب
فصل ایلیوب انك مثلی بر شخص اخره ماده مستعد ایلر حتی بو قوت جسم نباتیده دخی
واردر بو که قوت مولده دیرلر بو قوت اولماسه حیواندن وانساندن خلفا اولمزدی
قوت مصوره مادهٔ یی شخص اخر اولمغه مستعد قلور و موضع قابله دوشدکده
مادهٔ منی کورینه صورت فیض اولمغه سبب اولور قوای نفس حیوانی ایکیدر بری
مدرکه وبری محرکه در حیوانده وانسانده اولان ادراکه سبب بودر قوت مدرکه
نك التی اولان حاشه دیرلر ایکی نوعدر بر نوعی حواس ظاهره وبر نوعی حواس باطنه در
پس قوت مدرکه ایکی صنف اولدی اول حواس ظاهره در که بشدر اولا لامسه
در بو قوت بدنك جمله سنده واردر ملموساتی بو قوت ایله ادراك ایدر خصوصا
بو قوت انسانك صلوات برماغنك اوجنده زیاده در ایکنجی قوت شامه در

انسانک کگزنده مقدم دماغده لحم ثدیینه مشابه خاتونلرک ممه سنه بکزرات
پاره سی کبیدر • اوچنجیسی قوت ذائقه در انسانک لسانینک جرم اعلاسنده
قونلمشدر • اجی وطتلو بونکله ادراک اولنور • دوردنجیسی قوت سامعه در دلوکنک
دبنده مفروشدر انسانک اصواتی بونکله ادراک ایدر • بشنجیسی قوت باصره در کوزک
رطوبت جلدیه سنده یعنی بکنده در جمله مبصرات بونکله ادراک اولنور • صنف
ثانی حواس باطنه یه متعلقدر بودخی بشدر • اولکیسی حس مشترکدر • حکما بو قوتی
برحوضه تشبیه ایلمشلردر که ایچنه بش عدد ایرمق آقه • ایکنجیسی قوت خیالدر
ادراک اولنان نسنه لری غایب اولدقدنصکره بو حفظ ایدر • بو قوت
اولمسه انسان یا دویلش نده بلمزدی • اوچنجیسی قوت واهمه در معانیء جزئیه
که محسوس اولمیه ولکن محسوساتدن ماخوذ و محسوساته متعلق اوله انلری
ادراک ایدر • بو قوة اولمسه قیون قوزیسندن صداقت حس ایدوب ریزان
اولمیدی • دوردنجیسی قوت حافظه در واهمه ادراک ایتدوکی معنالری حفظ
ایدر • بشنجیسی قوت متصرفه در انسان بو قوت ایله معانیء جزئیه ارا سنده تصرف
و تدبیر ایدوب ترکیب و تحلیل ایدر • انواع تخیلات جزئیه بو قوت ایله
ادراک اولنور • قوای محرکه دخی ایکی نوعدر • بری قوت شهویه در بو قوت سببی ایله
نفس کندویه مطلوب و ملایم اولانی جذب ایدر نا ملایم اولاندن کریز
ایدر • بریسی دخی قوت غضبیه در بو قوت سببیله نفس کندویه منفور
و نا ملایم اولان نسنه یی دفع و تبعید ایدر معلوم اوله که قوای نفس انسانی
مرکبات عنصریه در موالید ثلاثه که معدن و نبات و انساندر • اشرف مرکبات
ثلاثه عناصر اربعه دن حاصل اولور که بونلره ماده واقع اولمشدر • بو
سببدن عناصره امهات اربعه دیرلر افلاکه که اسباب فاعله کبیدر آباء
تسعه دیرلر **تعالیم ستة نک تعلیم ثانی سنده برفصل و بش سفر واردر**
سفر اولده طقوز باب و سفر ثانیده التی باب سفر ثالثده بش باب سفر
رابعده التی باب سفر خامسده یدی باب واردر فصل قواعد علم طبی
بیان ایدر آمدی عرض بدن انسانینک هیئتنه دیرلر شول نسنه لرکه

احداث

زیران نجم

احداث ضرر فعل ایده بونلردن خارج دکلدر بو احوال قوای ثلاثه حیوانی
یا نفسانیدر یا طبیعیدر که انلرک افعالندن در بو افعال اوچ قسمدر
تغیردر • و نقصاندر • و بطلاندر • تغیر اولدر که باصره بعضی نسنه یی
ادراک ایده که خارجده اول نسنه نک وجودی اولمیه • نقصان اولدر که
باصره بعض نسنه یی کورمیه • حال بو که انک وجودی موجود اوله و بطلان
اولدر که هیچ کورمیه • اعمی کبی و مرض اولدر که بی واسطه ضرر فعل
ایده اکر حدوث ضرر واسطه ایله اولدیسه سبب دیرلر هوا کبی که متعفن
اوله و خلط فاسد پیدا اوله • اول عفن عفونت سبب مرض اوله حمی کبی
و عفن اولدر که مرض انک سببی ایله اوله صداع کبی که اندن حمی حاصل اولور
عرض اولدر که صداع مشتغل اوله اول وقت مرض اولور • اکر صداع خلط
خلطه دماغ فاسد و رقیق قیله سبب نزول اولور • بو مبحث اوچ مقدمه
نک بیاننی مقتضیدر که طبیبه انی بلمک لازمدر • مقدمه اولیده اوچ
وجه واردر • وجه اول امراض و مرض اوچ جنس اولدوغنی بیان ایدر
جنس اول سوء مزاجدر که یدی نوعدر جنس ثانی ترکیب امراضدر که یدی
نوعدر • بریسی شکل مرضدر شکل اولدر که افعاله مضر اوله • نوع ثانی مرض
مجاری و جوفدر که مقتضای طبیعت اوزره کشاده اولمیه زیاده اچله
یا خود مستور اوله • نوع ثالث جوف اوعیه منی و معده در که برنسنه
واقع اولمغله ارام ویرمشدر • معده و کیس خایه انسانی کبی مجاری
و عاء و کیس نک وتار اولمشدر • بو معنا بطون دماغ و تجاویف
قلبده قاتی ظاهردر • نوع رابع امراض صفایحدر که سطح عضو خشن
اولمغله مجاری یا پشمش اوله معده نک سطحی کبی که اعتدالدن کزر ایکله
موجب ضرر اوله یا خود ریه نک مجاریسی خشن و درشت اولمقدر سعال
ایجاب ایلمه سی کبی یا معده نک سطحی صیرنجق اولمغله غدای امساکه
قادر اولمیه • نوع خامس مرض وضعدر بو درت قسمدر • بریسی عضو
کبدک موضعندن ایرلماسیدر • اکر برینه کله انزعاج دیرلر اکر کلیه

خلع دیرلر برمق کبی موضعندن چقه وحرکته قادر اولمیه وقتا کر برینه
کله ساکن اوله اکر محکم اوله وبرینه کلیه حرکتدن قاله خلع ثانی دیرلر
قسم ثانی مرض غدد در بوکا امراض ترکیب دیرلر تعریف بودرکه عضو یا ن
یاده یا ناقص یا منقطع اوله بغیر قطع مثالی انسانک برمقلری یا التی
یا دورد اولمقدر نوع سادس امراض عضوک مقداری قدر اولمقدر
یرقان کبی نوع سابع تفرق واتصالدرکه فعلده مفتردر اما امراض مرکبه
برمرضدرکه امراض اجتماعندن حاصل اولور انک کبی نک علاجی عسیردر
ورم کبی هم حادث وهم سوء مزاج وهم تفرق اتصال ایله حاصل اولمشدر
مثلا ورم بحث الماده اولورسه التی قسم اولور دوردی اخلاط اربعه
دن حاصل اولور بشنجی مائی التنجی ریحی اولور اویله ریحی که اخلاط
حاره دن حاصل اولمشدر بالذات حاردر بو قسم دمویدر یا صفرا
ویدر یا خود ایکسندن مرکبدر یا خود بلغم ایله سوداد دن مرکبدر ویا خود
ایکی خلطدن مرکبدر واول خلط بالطبع بارد وبالعرض حاردر شول
ورم که دم محضدن حاصل اولمش اوله فلغمونی دیرلر وشول ورمکه
قولقدن اشاغه یا قولتقده یا کردنده یا بود قسغنده اوله بو نوع
ورمک سمیتی اولور اکا طاعون دیرلر کلدک امدی ورم بلغمی که
بو محلده مذکوردر ایکی قسمدر بر قسم ورم رخفدرکه اکا وعیا دیرلر
وبر قسمنه سلعه بثا دیرلر بو ایکی ورمک بیری برندن فرقی بودرکه
ماده وعیا مخلوطدر جزء عضوله سلعه لینه مستتردر غلافی بجنده
اولور هیئتنده در ورم سوداوی ایسه اوچ قسمدر برقسمی ورم صلبدر
وبری سوزنشدر وبری سرطاندر فرقی صلبه وسرطان اولدرکه صلبده
وجع اولمز سرطانده وجع شدید اولور بو ایکی قسمک وسطنده غده
حاصل اولور بو اولغده درکه غلافندن ایرودر وهر جانبه میل ایدر
وسرطان وصلبه محکم اولسه ورم مائی اولمغه استسقایه میل
ایدر وقتا که سوزنش ایله تعبیر اولنمش بر ورم مائیدرکه ایکی نوعله

لینه نسخه

ظاهر

ظاهر اولور برینه تهیج وبرینه نفخه دیرلر نفخه اولدرکه نفخی جوهر
عضوله مخلوطدر قچنکه بو ورمی کوره سن حس ایدرسنکه مقاومت
ایلمز وممدود طوتمز تهیج بونک خلافیدر وبری ثوردرکه اورام کبارده
اوچ حالدن خالی دکلدر بری نضجی یوغیکن منفجر اولور لطیف ماده
تحلیل ایدوب غلیظ وکثیف اولور وورم صلب اولور تمام ماده تحلیلی
ایله که کیده هر ورم ایچون دورت زمان واردر ابتدادر وتزایددر
وانتهادر وانحطاطدر ابتدا اول زماندرکه مرض ظاهر اولور ماده
دوکولورانا فانا زیاده اولور لکن ظاهر اولماز تزاید اول زماندرکه
روز بروز زیاده اولور وظاهر اولور انتها اول زماندرکه ورمک
زیاده اولمسی قلیل اولور اما نقصانی ظاهر اولمز انحطاط اول زماندرکه
ورمک نقصانی ظاهر اولور وانقطاع بولور امدی بو اوقاتدن کلی وجزئی
اخر مرضنه دک مرضک نوبتی اولور بو معنا غب دائرا ایله حمای ربع دائرده
مشاهددر تعلیم ثانینک سفر اولیسی که طقوز بابدر وزرینه ایدی
باب اول قواعد کلیه که بو علمده واردر انی بیان ایدر یعنی اسباب احوال
بدن انسانیدرکه صحتدن ومرضدن بحث ایدر جمله دن بری سبب بیاننده در
سبب دیدوکمز یا تغییر احوال بدندر یا حافظ احوال بدندر بو سبب یا ضروری
اولور یا غیری ضروری اولور اسباب ضروری التیدر بری هوا وبری
مأکول وبری حرکت وبری سکوندر وبری نومدر وبری یقظه در
اطبا بوکه ستهٔ ضروریه دیرلر بری دخی حبس واستفراغدر امدی
اعراض انسانیکه هوایه محتاجدر تعدیل ایچون روحدر وقلبدر
چونکه عضلات نفس منبسط وکشاده اوله هوا ایرا احتیاج ضرور
رتیه درکه ریه یرور یه دن کیدوب قلبه وروحه اعتدال هوا که اکر هواده
حرارت اولورسه قلب محروق اولور واول عضلات که واسطه در قوت
حیوانی قلبه ایله در واعتدال هوا اولمایجق منقبض اولور انقباض
ایله هواء کرم که قلبه داخل اوله تغییر حاصل اولور یعنی تغییر هواء

طبیعی وغیر طبیعی ای تغییر ایدر بو مغیرات طبیعی فصول اربعه ده
چوق واقع اولور فصول اربعه اطبا قتنده مذهب منجمینك
خلافیدر وقت بهار اطبا قتنده اول زماندرکه نباتات واشجار
معدوم ایکن موجود اولوب بلاد معتدل اوله انسان پوشیشه
محتاج اولمیه تابستان اول زماندرکه هوالر ایصنوب حرارت زیاده
اوله ومیوه لر نضج تام بولوب کمالن بوله خریف بر زماندرکه صوق از
اولور اما انسان پوشیشه محتاج اولور زمستان بغایت صوقدر
اما بهار معتدل درتابستان حار ویابسدر خریف بارد ویابسدر
زمستان بارد ورطبدر بوفصولك مزاجی هر کسك مزاجنه کوره در

باب ثانی اهویه بیاننده در

هوای حار محلل مرضدر اعتدال اوزره
اولورسه وجه انسانه دمك حتی تندن حمرت عارض اولور طراوت
ولطافت پیدا ایدر اولور واکر حرارت افراطه اولورسه انك روی
تغییر اولوب خضرت پیدا اولور بوکا باعث اولان دمك احتراقیدر که
رطوبت زیاده اولوب عرق اکثر اولور وبول قلیل اولور هضم ضعیف
اولوب عطش غالب اولور هوای سرد بدنی صلب ایدر هاضمیه قوت
ویرور وبولی فراوان ایدر افراطه اولورسه بو مذکوراتك عکسی ظهور
ایدر هواکه رطب اوله هضم بد اولور وبدن سست اولور هوای
یابس هضم ایچون رطبا ولان هوادن نافعدر زیرا عفونتی محفوظ
ایدر حفظ وجوده نوعا سبب اولور هواده کدر اوله موحش روح
اولور وبهارده اخلاط حرکت ایدوب اختلاف مواد مناسب اولان
امراضی احداث ایدر زمستانده امراض بلغمیه حادث اولور تابستانده
امراض صفراویه ظهور ایلدوکی کبی خریفده اکثر امراض مختلفه احداث
اولورکه او فصلك واخلاطك مناسبیدر فصولك ایوسی بهاردر
بدی خریف در زیرا هوانك عفونتنه مستحیل اولمسی کیفیتی حرارت
وبرودت له معا واقع اولمسیدر یاخود یبوست ورطوبت اوزره

بولنوب

بولنوب عفن اولمسیدر بو وقتاکه عفونت اوله اخلاط بدنیه متعفن اولور
وسمیت کسب ایدر وقلب ضعیف اولور وروح فاسد اولور بو یله
هوایه وبا دیرلر

باب ثالث تغیرات بیاننده در

تغییرات طبیعی اولمق وار
یا غیر طبیعی اولمق وار یا سماوی ویا ارضی اولمق وار سماوی اولان تغییرات
کواکب ثوابتك افتاب ایله اجتماعندن اولور واو کوکبك تأثیری زیاده
اولور جمله دن قلب الاسد نام کوکب وشعرای یمانیه وغیری کواکب اجتماع
ایدرلر یاخود خمسه متحیره دن مشتری وزهره شمس ایله اجتماع ایدرلر
اجتماعلری درجه واحده ده اولورسه خود هوایی زیاده کرم ایدرلر وهوا
متغیر اولور وسائر کواکب دا له دخی کرك مرصود وکرك غیر مرصود اولسون
تغییرات هوایه بادی اولور مغیرات ارضی الیتیدر بری طول وعرض جهتندن
اولانلردر اعتدال ایسه خط استوادن بعد وقربه کوره درهر ولایتکه
خط استوایه قریب اوله اعتدالی زیاده اولور اقلیم اول واقلیم ثانی
زیاده حارلردر واقلیم رابع خط استوادن صکره اعدل ممالکدر بو
مذهب شیخك مذهبیدر اقلیم خامس واقلیم سادس باردلردر واقلیم
سابع ابرد در زیرا خط استوایه بعیددر اقلیم ثالث اقلیم رابعدن صکره
اعتدال ایله اقربدر اعدل امزجه سکان خط استوادر بعده اقلیم رابع اربابنك
در بعده اقلیم ثالث اصحابنکدر بونلردن کیجسه اقلیم خامسدر مغیرات
ارضینك ایکنجیسی اختلاف مساکندر اکر بلدك جانب شمالیسندن جبال
اولوب ریح شماله مانع اولورسه اعتداله قریب اولمز اکر شمال مفتوح
وجنوب مسدود اولورسه نوعا معتدل اولور اکر شمال مفتوح اولوب
جنوب دخی مسدود اولمیوب شعاع افتاب واقع اولورسه معتدللردر
اکر بلدك جانب غربیسنده جبال اولوب شمال مسدود اولورسه اعتدالدن
بعیددر اکر شهرك شرقیسنده جبل اولوب طرف شمالیسی مفتوح ایسه
نوعا معتدللردر واعتدال مرتفع اولمادن دخی اولور هر شهرك ارتفاعی
اعتدالنه دال در بلد مرتفع بلد منخفضدن اعدلدر تغییراتك دردنجیسی

دریادر برشهر کم بحرک طرف شمالیسنده اوله هواسی بارد ورطبدر
اکر جنوبیده اولورسه حار ورطبدر نهایت غلیظدر اکر دریانک
وسطنده اولورسه جزایر کبی هواسی غایتله غلیظدر **مغیراتک**
بشنجیسی اختلاف هوادر برشهره که باد شمال چوق اسه اول شهرک
خلقنک مزاجی بارد ویابسدر اکر جنوبی چوق اسه مزاج قوم حار ورطبدر
شرقی وغربی اعتداله قریب اولور **مغیرات** ارضینک التنجسی ارضه
کوره در قوم ایله شوره برده ساکن اولنلرک حرارتی غالب در وصحرا
بونک خلافیدر **باب رابع** روزکارلرک انواعی بیاننده درمثلا
باد شمال بدنی صلب ایدر وهضمی قوی ایدر وقبض ایدر وسیلانی وموادی
منع ایدر اکثریا تسدید مساماته باعث اولان باد شمالدر وبونلردن
غیری زکام ونازله ودرد اعصاب وامراض اعصابیه بادیدر مثانه
ورحمه دخی کدری وارد رباد جنوب که ترکیده لدوس دیرلر باعث مرض
بدندر کرچه الآت نفخ مساماتدر اما مواد ثقیلی حرکته کتوروب
مکدر حواسدر مفسد قروح اولدیغندن ماعدا مرطب ومحدث حماءِ
عفیندر واما صباحه قریب هبوب ایدن ریح که باد صبادر اعتداله
قریبدر انک عقیبنده دبور اسر بومعنای شیخ نقل ایلدی اما
بوقضیه بصره واکا قریب اولان مواضعه کوره در روم ولایتلرنده
اول بهاردن اخر بهاره وارنجه اوچ ای مقداری زماندر شمسک ابتداء
حملدن اول سرطانه دخولی واقع اولنجه ذکری سبق ایدن ترتیب کوریلور
وسائر زمانده بویله اولمق نادردر ولایت رومده بهاردن غیری
ایامده باشلی روزکارلر اسر کاه شمال وکاه جنوب وکاه غیری روزکار
لر کر جمله سی سکزه تقسیم اولنمشدر **باب خامس حرکت وسکون**
بیاننده در حرکت که معتدله اوله مستحسن اولور مفرط ومبرد اولدوغی
کبی وحرکت قوی نسخنده زائد الوصفدر وتحلیلی چوق اولور حرکت
بطیء عکس حرکت قویدر سکون دائم مبرد ومرطبدر اعمال شاقه

مخ

دخی حرکت قوی مجراسنه جاریدر اهنکر وحمال وسائر مشغلهٔ شاقه
اربابنک شغللری تحلیل اخلاطه باعثدر **باب سادس نوم ویقظه**
بیاننده در چون روح وقت نومده داخله میل ایده وداخلده جمع اوله
هضم قوی اولور اکر خلط مستعده دن تحلیل اولمش بولورسه زیاده
تحلیل ایدر اکر بولمزسه بدنده منتشر اولور مرض قوت نفسانی اولور
واعیایه دافع اولور بدنی تبرید ایدر وتحلیل بسیار ایله تحلیل ایدر
یقظه تأثیرده ضدی نومدر بونلرک هر بری اعنی نوم ویقظه نومک افراطی
مبرد ومضعفدر یقظه نک افراطی محرق اخلاطدر افراط نوم مرضی حداث
ایدر **باب سابع اعراض نفسانی بیاننده در** مثلا روح کاه اولور که
داخله میل ایدر غم کبی که واقع اولور وکاه اولور که خارجه میل ایدر فرح
کبی وغضب کبی وسرور کبی باعث اولور وقت اولور هم خارجه وهم
داخله میل ایدر بو اول وقت اولور که انسان زیاده خجالت چکه وغضبی
غالب اوله وخوفیله غضبی جمع اوله ذکر اولنان اوصافک هر قنقی
افراطیله اولورسه هلاک بدنه سبب اولور مثلا روح عنفله تماما خارجه
میل ایدر قلب خالی قالور بو حال زیاده سرور وغضب وفرحده اولور
افراطله اولیجق انسان هلاک اولور عکسی دخی روحک عنف تاملة
داخله میل ایتمه سندندر اول وقت حرکت قویله مختنق اولور باعث
فناء بدن اولور **باب ثامن دوا وغدا بیاننده در** هر جسم که
ماده وصورتدن مرکب اوله اکا حرارت وبرودت ورطوبت ویبوست
کیفیت اولور ولازم ماده اولور چونکه بدنی طوتن بوترکیبدر ماکول
ومشروبدن بدنده تأثیر اولور بو تأثیر دخی یا کیفیتله دریا صورتله در
یا ماده ایله دریا مجموع ایله در صورتدن مراد صورت نوعیه درکه مرکبه
نوع خاصه سی ساخته در اکر بو مرکب بو کیفیتله مجرد بدنده تأثیر ایده
اکا دواء مطلق دیرلر معجون نافع کبی وغیر مفید کبی اکر مجرد ماده ایله
عمل ایدرسه اکا غداء مطلق دیرلر اتمک کبی اکر مجرد صورت ایله

بعض النسخ [illegible]
مستخرج من ... البابنده ایلمیه
انسانک استعماله
ملائم اولدیکه ... بدن انسانک
اکر غدادر واکر دوادر ... یا غیری
قبض ایلیه یا معتدلدر
معتدلدر معتدل اولدرکه
بعد الاستعمال بدنده برکیفیت
ذاتیه احداث ایلمیه
نفعه حرارتدن وبرودتدن
ورطوبتدن ویبوستدن ... معتدل
ویرمیه وغیری
بدنی آرتدرمیه ... بدنده
اولدرکه بعد الاستعمال احداث ایدر
بر کیفیت ذاتیه ... وبا برودت
نفعه بدنده یا حرارت
ویا رطوبت ویا یبوست ... بدنده
اکر اول کیفیتک ...
بلمدر وبلمزلر ایسه ...
زیاده کیفیتی کوجیله محسوس
اطبا اصطلاح
اولمزایسه درجهٔ اولی
اول مرتبه ده
اکر بدنده تأثیری زیاده محسوس
ایلمیجک مرتبه ده دکل ایسه
اولوب لکن بدنه ضرر ... اکر بدنده ضرر ایلیه
اکا درجهٔ ثانی دیرلر ... اکا
ضرری قتل مرتبه سنه ... ایسه
درجهٔ ثالثه دیرلر

عمل ایدرسه اكا دوآءِ ذی خاصه دیرلر بو عمل ملایم وموافق اولورسه
فازهر دیرلر اكر مخالف ومغایر طبیعت اولورسه اكا سم دیرلر بیش وشو
كران كبی جیشك خاصیتی كیفیتله دكلدر بلكه خاصیتله دركه صورت
نوعیه‌در وزهر افعی كه حاردر ۰ وزهر عقرب بارددر ۰ اكرچه كیفیتله مؤثردر
اما سمیتكه انك خاصیتیدر عمل ایدر مهلكدر جمله‌دن سقمونیا وتربد
وامثالها ده اولان خاصیتدر كه اسهال ایدرلر اما مركب كه بدنده
كیفیتله وماده ایله عمل ایده اكا غذا دیرلر كشك وجو آبی ومزور وخس
كبی بونلر كیفیتله وماده ایله عمل ایدرلر اكا دواء وغذاءِ ذی خاصه دیرلر
زیرا بدنه كیفیت وبرودت ویررلر وزیاده غذا ویررلر خاصیتله
سرور وفرح كتوررلر دواكه بدنده اثر ایلر كیفیتله ایلر وهلهٔ اولی
ده انمزایسه دفعهٔ ثانیده وثالثده ایلر بلكه اكثارندن اثر حاصل
اولور ۰ زعفران كبی اما شول شیكه اثری ظاهر اولور واكثارندن ضرر
ایدر بلكه هلاكه ایرشدرر بو اول دوادر كه كیفیتی اوچنجی درجه‌ده
درفلفل كبی بر نوعی دخی ضرر ایدر وهلاكی بعیددر بو اول دوادر كه
كیفیتی مرتبهٔ رابعه‌ده در زیتون كبی باب تاسع شرب میاه
اغده اولان اقوانی بیان ایدر صو اكرچه غذا اولمز اما بسیطدر
هركاه ایچلسه غذایی ترقیق ایدوب عطشی دفع ایدر وترطیب بدن ایدر
وغذایه بدرقه اولور وتعدیل مزاج ایدر ۰ صولرك ایوسی یغمور
صویدر ۰ بعده انهاردر كه طرف شماله جریان ایده بلكه اوزری
مكشوف اوله وسریع الجریان اولوب شوائب كدردن پاك اوله اكر
مجراسنده لجام اولورسه قنی اعلا اولور بوندنصكره آب چشمه لطیفدر
كوللر وبوركه‌لر هرنه قدر بیوك ودرین اولورسه صویی الچقدر آب
تلخ وچوكك زیاده غلیظدر خصوصا قیش كونلرنده اوله صنرندی
وایازمه وقویی صولری بددر ۰ شول ماكه یردن جوش وخروش
ایدرك غلیان ایدوب چقه زیاده لطیفدر وعفونتدن دوردر حوض

اكر ضرری قدر فرحینه ... ایسه اكا دوالر
درجهٔ رابعه دیرلر وبعد درجهٔ رابعه‌ده اولان دوالر حكماء
دواءِ سمی دیرلر زیرا سمیتی بلدیر ومعلوم اولا كه
... مشهور ومستعمل اولان مفرداتی حروف تهجی اوزره
ترتیب ایلیوب منافعنی فصلیله یازر
بیان ایلدم واندن دخی ضم ایلیوب
مفردات ...
فوائدندن ... بوقدر
زیرا بونلر ... ظهور ایلدی
... سقرا ... بغیر ...
بوصوابلز مناسب ... اولدی
دردن دخی مفرداتك اولنه ...
... مناسب ... بونده
... فلیطلب
نقل عن ...

مثال

مثال كوچك كوللرك صولرندن بلغم وعفونت حاصل اولور طحالی سمردر
استسقایه مؤدی اولور ۰ آب كه دمور معدننك چقه مقوی احشادر
قوت شهوانیهٔ زیاده ۰ قار صویی پاك اولیجق نوعا اعتداله قریبدر ۰
اكر جریان ایله كلورسه عكسی اولورسه عصبه ضرر ویرور صو برودتی
اعتدال ایله اولیجق محرور المزاجه نافعدر ۰ آب یخ جریان ایله اولوب
ثلج ایله مخلوط دكلسه هضم قوت ویرور وبدنه اعتدال حاصل اولور ۰
واشتهایه غذا ویرر مقوی معدهٔ كرمدر ۰ ماء كرم مفسد معده وهضمدر
بعض اطبا آب كرم استعماله اعتیاد ایدن استسقاءِ ذقی اولور ۰
دیمشلر ۰ ایلیجق صو غشیان ویرر لكن اشتهایه اعانت ایدر ونضج
مادهٔ اتمكله امعائی غسل ایدر زیاده حار اولورسه قولنجی اجراب شوره
تلیین ایدوب بدنی خشك ایدر ولاغر ایدر وجلد درشت ایدوب حكه
كتورر وجرب احداث ایلر ۰ آب نوشادوری كه اچمه صولریدر اسهال ایدر
معدن شب اولان یردن چقان صولرك جمله‌سی اسهالی بغلر ۰ نحاس
معدننندن چقان ماء مصلح فساد مزاجدر قرشون وقلای معدننندن
چقان صولر بددر قرحه تولد ایتدرر ۰ سرو واردج وچام دیبلرندن چقان
صولر جمله میاهدن انفعدر ۰ خصوصا تب صفراویه بلكه جمله حمیاته
نافعدر اما صحت حمام ایچمه كرك صكره شربن اكثار اتمیه‌لر تعلیم ثانینك
سفر ثانیسنده اولان بشنجی باب اول احتباس واستفراغ
بیاننده در سبب احتباس قوت ماسكه‌نك ضعفندن ومجرانك
ضیقندن اولور ۰ سده ایسه مادهٔ لزجهٔ غلیظ وكثرت موادن
اولور كه حسك فقدن فصل جانب اخره منصرف اولمادن اولور ۰
استفراغك سببی لحم‌نك فسادندندر كه حبس اولور چون قوت
دافعه وضعف ماسكه واقع اوله اذی حاصل اولور بو كره ماده
ثقلتا یله یاخود تدریجله رقت حاصل ایدوب مجرای كشاده بولر تفرق
واتصال واقع اولور ۰ بونك هر بری اسباب موجب اسهال اولور ۰

چونکه احتباس واستفراغ اعتدالدن کذر ایده انواع مرض ظهورینه
بادی اولور علی الخصوص اعتدالدن خارج اولیه

باب ثانی حمام بیاننده در

حمامك ایوسی کشاده اولوب بناسی قدیم اولا وهواسی
خوش وصویی معتدل اوله وحمامه کیرن آدم اول قدر اتسی خانده
اوتوره که عرق کلوب دوکله مبرود المزاج بلغمی یه اتسی خلوت نافعدر
حمامك اولکه خانه لری بارد ورطبدر ایکنجیسی حار ورطبدر اتسی
خلوتی حار ویابسدر حمامك ابدانه اثری واضحدر بالذات کرم ایدر
وبالعرض برودت ویرور کثرت تحلیلی واردر زیاده حار اولان صو جلدی
درشت ایدر داخله کیرمزکه ترطیب ایده اکر مراد عرق ایسه اول وایکنجی
خانه قاتنده میتسردر زیاده عرقدن پرهیز لازمدر تا که برینه ماء
فایض اولمیه اکر زیاده عرقه احتیاجی وار ایسه یعنی مرادی تحلیل
رطوبت ایسه یالکز اتسی خلوتده طاقتی اولدوغی قدر اوتوره تا کیم
عرق شایع اوله اما چوق صو دوکنمیه ویمك یمیه حمام معتدل
اولورسه طوق حمامه کیرمك ادمی سمردر لکن سدّه دن خوف ایلمك
لازمدر علامت سدّه کرانی وتمدد جانب یمیندر بویله اولسه
سرکنجبین بزوری تدارك ایده وحمامدن اول حار نسنه یمیوب حمامه
کیره اکر بدوکی بارد اولورسه دخی موجب استسقادر قولنجه وحکه
هم استسقا ویرمیه وآج قرنه حمامه کیرلمش اولمیه انفعی بر مقدار
طعام اکل اولنوب اثار هضم ظاهر اولندقدنصکره حمامه کیرمکدر
حمام اکرچه قابضدر اما باردیلری عضو ضعیفه دوکروستنی
جبیده حاصل اولور خصوصا چوق اوتورنه وحمامك دخی صولرنده
اختلاف واردر مثلا کبریتی اولسه وبورقی واجی ملطف ومحلل
اولوب ترمیلی زائل ایدر چوق علتلره نافعدر جمله دن علل
جلودی زائل ایلیوب جرب وضعفیه نافعدر ابخاس وحدید
وقورشون جمله معدنلردن چقان بارد ورطب اولان مزاج ایچون

نافعدر

نافعدر ووجع مفاصل واسترخا وضیق النفس ومرض کلیه یه دخی نافعدر
شکسته که بسته یه قوت ویرر وجبانلره وورملره نافعدر همان لازم
اولان اعتدالی رعایت اتمکدر

باب ثالث اسباب سخونت وبرودت ویبوستی بیان ایدر

شول سببلرکه بدنی کرم ایدر بش نوعدر مثلا حرکت
غیر مفرطه برودت ویررکن برقاچ شیشه ملاقات ایله حرارت پیدا ایدر
کونشده اوتورمق کبی واتشه یقین اوتورمق کبی وحار دوالر ایلك
ومسك وعنبر وسنبله وبونك امثالی کندوده طوتمق وقوقلمق واتسی
صولرده چوق اوتورمق کبی بو جمله مسامّاتی منسد ایدر وحرارتی
بدننده جمع ایدر بدنی مختنق اولور وداخل کرم ایدر برنوع دخی
عفونت ویرور شی یمکله اولور کوکرچین وسرچه وشراب کبی

اسباب برودت دخی بش نوعدر حرکت مفرطه دن حرارت حاصل
اولورکن اشیاء سرده ملاقات اتمکله برودت حاصل اولورکافور
واکا مشابه اشیا شم اتمك کبی واشیادن بعضی مبرد ایکن ابدانه
حرارت ویرر قلت غذا وغذاء سردی چوق یمك کبی که بدنی خشك اتمکله
برودت ویرمسی برنیجه وجهله در وجه اول غذاء خشکدر وجه ثانی
قلت غذادر تحلیل رطوبت اتمکله حرارت ویرر

اسباب رطوبت دورتدر بری رطب غذایی چوق یمکدر وبری دخی اشیاء رطبیه یه
ملاقات ایلمکدر که رطوبتی حفظ ایدر بو معنا اسایش خواب وادهان
بارده لطیفه ایله بدنی ترهین اتمکله اولور سبب مسامّاتی طوتر
وتحلیلی از اولور اول وجهله رطوبت چوق اولور

باب رابع ترکیب بیاننده در

بوکا باعث اولان قصور ماهیت قوت مصوره در یا مرضدر که
عارض اولور جذام کبی یا خود خلقی مرضدرکه استحکام بدندن مقدم
حرکت عضو هیئت طبیعی اوزره اولمزه یا خود منیدرکه خلقت حقیقی
اوزره رحم مادره وقوعنده خطا واقع اولور یا اسباب سدّه درکه
مجراده لحم زاید اولغله اولور کاه اولورکه بو معنی دن ثلول حاصل

اولور بعض وقت اولورکه مجراده بند اولور ویبس غالب اولور وقت
اولورکه کثافت مجرایی حفظ ایدر بلکه مجرانک کشاده لکنه بادی و
مجرانک کشاده اولماسی قوت ماسکه نک وقوت دافعه نک ضعفندن
اولور یاخود مفتح قوی استعمالندن اولور **باب خامس** حرکت غیراردیدن
وطبیعیدن ماحصل اولان اصنافی بیان ایدر بو حرکتدن عضو خشک
اولور یا ضعیف اولور تشنج اولور زیرا روحک نفوذ بولاجق محلنی بسته
ایدر یا فضلۀ برودتکه عضوه اذا ایرشدررنا قصه اولور تمام
چقار اقشعراره باعث اولور یا حرارت غریزیه اذاء ماده واقع اولور
عضو سرد اولور حرارت غریزیرکه اکا لازم ایدی حصه مند اولمغله
اختلاج واقع اولور اکر اذی از ایسه یایلور اکر چوق ایسه اعیا
لازم کلور اکر زیاده قوی اوله قشعریرۀ ناقصه اولور اما عضوک
عظیم اولماسی کثرۀ ماده درکه جاذبه احداث ایدر واول مادۀ
عضو جذب انمکله واقع اولور یا نقصان عضودرکه خلقی اولور
وبو مادۀ اصلینک نقصانندن اولور وقوت جاذبه دخی ضعیف
اولورسه اول عضوک قطعنه سبب وبادی اولور کاه اولورکه
تاکل ایله بر وجهله قابل اصلاح اولمز قطعنه محتاج اولور کاه
اولورکه تفرق اتصال واقع اولور سبب تفرق داخلیدر وخارجیدر
اولور اسباب داخلی اخلاطک احتراقیدرکه عضوانی اکل ایدر
تفرق اتصال اولور اکر مرطب ومزحج اولورسه موجب خلع اولور اکر
مخفف اولورسه موجب انشقاق بدن اولور سببی یا امتلا یا ریحدرکه
عضوی محلندن جدا ایدر جزئی حرکت ایله دافعه مجرای طبیعی اوزره اولمز
یاخود حرکت عنفدن انفجار واقع اولور بو کره اسباب اورام مفاصل
اولور تفرق اتصال خارجی اولدرکه عضوی قلع یا حرق یا نهش افعی و
هوام ویاخود کلب عقور عض اتمش اوله بو اسباب خارجیدندر
تعلیم ثانینک سفر ثالثی التی بابی مشتملدر بو التی بابدن باب اولی

اورام

اورام بیانندهدر ورم مادی اولمق وار یا غیری مادی اولمق وار
ورم مادینک سبب التیدر برنجی اخلاطدر ایکنجیسی قوت عضو دافعه
در وضعف عضو قابله درجلد کبی معاطف که قولتق وبوطر وضعف
عارضی اولوردیمکز عضوکه ماده قبول ایده کشاده اولورغوانک ومواددک
یولی عضوه تنک اولور مادۀ بیرونه کتمه سنه سبب اولور بو دخی یا ضعف
هاضمه ویا نفس ماده درکه عضوک محتنق اولدوغندن اولور بو کره
عضوه قوت محلله نک فقدندن وقوت جاذبه نک شدتندن وقوت
دافعه نک ضعفندن ورم عظیم پیدا اولور زیاده ورمه ایکی سبب وار
دربری تغیر مزاج اصلیدرکه ضمنیتندن سوء مختلفه دفعة واقع اولور
ایکنجیسی تفرق اتصالدرکه دفعةً عارض اولور اول وقت قوت حساسه ادراک
عضو ایدر بیلورکه منافی اولان سوء مزاجدر سوء مزاج اولدرکه عضوده
قرار قیلمش اوله متمکن اولورسه عادت اولور مزاج اصلی کبی لکن سوء
مزاج یابس بالعرضدر موجب تفرق اتصال اولور سوء مزاج رطبه
موضوع اولمزنه بالذات ونه بالعرض اما موجب اولدوغی اختلاف سببی
ایله در سبب مختلف اولسه هر وجهه بر نام وضع ایلمشلردر برکی
حکاکدرکه سببی خلطک تغیردر یعنی صفرا ایله دم بر رقیق الشکل اولماییدر
برکی دخی خشندر سببی خلط غلیظ خشکدر برکی دخی ناخسدر سببی
خلط ریح غلیظ در غشا مرضندن چکه برکی دخی ضاغطه در سببی
خلط غلیظ ذی قوامدر حفظ عضو ایلر برکی دخی غوردر سببی خلط ویا
ریحدر بو ایکیسی عصبی طولنه چکرلر برکی دخی شینجدر سببی ماده
درکه میان عضلده واقعدر عضلۀ تفرق ایدر وفسخ ایدر برکی
دخی مکسردر سببی خلط یا ریحدرکه میان عظم غشا ولحمده اولور حفظ
عظم ایدر برکی دخی رحیدر سببی مادۀ غلیظدرکه بر محلده بغلنمش اوله
لکن تفریق عضوا تیه شول سببدنکه عضو غلظت طوتر وریح ایله
غلیظ اولور برکی دخی مسلیدر سببی ماده غلیظ اولمشدر عضوه نفوذ

ایدە من آز آز قصور حاصل اولور و اول عضو سوء مزاج پیدا ایدر بری دخی
ثاقبدر سببی برودت عضوذی حسدرکە روحە کرخ حاصل اولور او لمغلە
احساسدن و تأثیردن قالور بری دخی ضربانیدر سببی مادّە کرمدرکە
عضوذی حسە مجاورت اتمکلە بو ضربان عروقدە صحت حصولنە باعث
اولور وقت بُرده مولما ولمز بریسی دخی ثقیلدر سببی اول مادّە درکە
غلیظدر عضوده غیرذی حسدر لکن خون کبدە معلقدر بری دخی عیادر
سببی اذای عضو درکە اعیانک حرکتی بوندن اسبق بیان اولنمشدر بری
دخی لادغدر سببی خلط رد یدرکە عضوە نفوذ ایدە محلّل وجع اولور چونکە
انسان خوابدە و مستیدە اولە عضوی تحریک ایدر و بو وجهلە ازالۀ وجع ایدر
بلکە خلط مولمی کیفیتلە زائل ایدر بو معنا ایلە تفرّق اتصال ایدر باب
ثانی امتلاوی بیان ایدر سبب خارجیٔ امتلا تخمە درکە چوق یمە دن
حاصل اولور و کثرت حمّامکە مرطب و مانع تحلیلدر چون اسایش خورد و خواب
فضلۀ بسیار جمعنە باعث اولور بو معنایە قصور طبیعت و ضعف دافعە
و شدت ماسکە سبب اولور و ضیق مجرا و مادّەنک بیرونە میلندن
اولور امتلانک اسباب داخلی تخمە در و ضعف هاضمە و دافعە
در و شدت ماسکە و ضیق مجرا درکە واقع اولور سبب ضعف هاضمە
سستیٔ جرم معدە درکە اکا تهلب معدە دیرلر سوء مزاج ایلە قلت
روح موجب ضعف هاضمە اولور باب ثالث اعراض بیانندە در
بو معنایە دلایل وارد ردلالت ایدن احوال قویدن قچن احوال انسانە
دلالت ایدە بزاکا افعال دیروز بو افعال اوچ قسمدر بریسی مبدأ
فعل قوای ثلاثەدر و بو اوچ قوتدر قوت حیوانی و قوت نفسانی و قوت
طبیعیدر آمدی بو قضیتە یە دلیل ایرادا یدە لوم مثلا آفت فعل
و آفت مبدأ فعل نجە در و آفت فعل ارادی نە وجهلە در اول آفت
ضعف دماغدر اول مبدأ قوت نفسانیدر و آفت نبض قلبدە
و کبدە دەدر و اعراض دلیل نفس مرض درنتکم اختلاف سرعت نبض

حمایە دلیلدر مرضک محلی اوزره نتکم نبض منشاری ذات الجنبە دلیلدر
یا امتلاء دمدر و اعراض لازم مرضدر عمی و ناخس و سعال و ضیق
النفسدر اعراضک بعضیسی واردرکە عضوک مرض ظاهرینە دلالت
ایدر لون کبی و ملمس ایلە حس اولنمق کبی و بعض دلیل واردرکە امراض باطنیە
دلالت ایدر واکر طبیب عارف و عاقل اولورسە و علم تشریحدە عالم
ایسە اعضانک مشارکتنی بیلور و اذعان ایدر بو معنا اوچ نوع قانونی
رعایتلە حاصل اولورکە انلر مضار افعالدر جملەدن بری استفراغدر
و احتباسدر و باعث استفراغ و احتباسدر و وجعدر و ورمدر
و ضعفدر و مناسب اعراضدر کذلک امری قانون اولکە مضار افعال
دتمشدی اکر فعل مجرای طبیعی اوزره اولمیە دلیلدرکە آفت قوت فعل
نافع مرض عضو اولمشدر بو معنایە سبب اوچدر بری نقصان دم
و بری ضعف بدن و بری تغیردمدر قوانین ثلاثەنک قانون ثانیسی
بر نیجە وجهلە در وجه اوّل استفراغ اولان اشیا ایلە استدلال
ایلمکدر بول کبی و براز کبی و بعض نسخەلردە غائط وارکە استفراغدن
خارجدر اما جواهر اعضادن دن انوکلە استدلال اولنور قطعۀ لحم
کبی و سعال کبی علی الخصوص سعال ایلە بو مذکورات خارج اولە دلالت
ایدرکە جوهریتدندر وجه ثانی مقدار ما یستفرغ ایلە استدلالدرکە
بدنک داخلندن بعضی نسخەدە خارجە چقار و سن انی کورەسن قلت
و کثرتندن استدلال ایلمکدر کثرتی بیلورزکە صحتە دلالت ایدر وجه
ثالث لونیلە استدلال ایلمکدر اکر خارج اولان بول و براز سرخ ایسە
بیلورزکە بو کرکدندر مقتضی یوغیکن اولورکە بیاض ایدر بو لون
کورمکە مخصوصدر تعریفلە بلنمز وجه رابع خارج اولان شیئ
مجرای طبیعی اوزره کلمیە نتکم ایلاو وسنەدە برازدهاندن کلور
و کاه اولورکە خارج اولان غیری طبیعی اولور قان کبی ولدخی یا جانب
امعادن اولە یا خود اول مقدار اولمیە کم طبیعتدن اول مقدار اولور

یا طبیعی الکیفیت اولمیه فاسد کبی، یا طبیعی الجوهر اولمیه حصاة مثانه کبی
قانون ثلاثه نك قانون ثالثی موضع بیاننده در بو موضع دخی ایکی
وجهله در بری موضع ورم در، ایکنجیسی امراض نوعیه در بو یا ماده
یا خود ورم در، یا خلط اخردر که باب اوراملده سبق ایلمشدر، کلدك
امدی مرض اصلیمدر یوخسه شرکتا ایله میدر، مرض اصلی اولدرکه
وجودده مقدم اوله وسبب مرض شرکی زیاده اوله بو ایکیسنك بینینی
تفریق کوجدر بونی بلیجك جایزدرکه طبیب بلمیه که مرض نه قسمدر،
اکر طبیب فننده ماهر و عارف ایسه بو مثال کافیدر، مرض معده که
اصلی اوله سبب صداع اولور اصل معده یه شریك صداع اولمش اولور،
فرعه علاج اولورسه اصله نتیجه حاصل اولمز علاج اصله لازمدر که
معده در معده یه علاج صداعك نقصاننی مستلزم اولور، اثرما قلورسه
صداعه اسان اولور باب رابع علامات امزجه بیاننده در
و بو اون قسمدر برنجیسی لمس جلددر بشرط انکه لامسك مزاجی معتدل
اوله و هوا معتدل اوله تا کیم ملموسك مزاجنده اعتدالی واردر، و بو
کیفیات اربعه دن بریله مکیف مدر فی الجمله لمس ایلن طبیعتنی
بلمك ایله استدلالی صحیح اوله قسم ثانی لحم و شحم ایله مزاجه
استدلال ایلمکدر، لحم متلزز دلیل برودت و رطوبتدر قلت لحم
و شحم دلیل یبوستدر، قلت شحم سمن دلیل حرارتدر، میاهی لحم
و شحم دلیل افراط رطوبتدر، لاغری جسم دلیل برودت و یبوستدر
افراطله لاغر اولمق دلیل برودت و حرارتدر قسم ثالث شعر انسان
ایله مزاجه دلالت ایلمکدر قورجق ساچ دلیل حرارتدر قلت شعر
دلیل برودتدر درشت شعر دلیل حرارت و یبوستدر قسم رابع
اندامده اولان قللر ایله استدلالدر کثرت موی دلیل حرارتدر،
و قلت موی دلیل رطوبتدر، غلظت شعر دلیل حرارتدر، و کثرت
ماتیه علامتدر، و رقت موی دلیل رطوبتدر، و قلت ماتیه علامتدر

و نقصان اوله مع

قسم

قسم خامس لون بیاننده در لون بیاض قلت دمه دلیلدر، لون احمر
کثرت دمه دالدر، لون که بیاض ایله قرمزی و کوکلك ما بیننده اولا
افراط حرارته دالدر، و صفرت زایده صفراییه دالدر کندم کون اولمق
اعتدال دمه دالدر، قلت حمرت که کودت اوزره اوله عدم نضجه
دالدر، بو مزاج صاحبی ناقه اولمیجق سنه یه دلیلدر، لون باذنجانی که
سواده ایله صفرته مائل اوله، برودت و یبوست مفرطیه دالدر، لون
حجری که طاش رنکیدر برودت صرفیه یه دالدر، و تغیر لون مزاج
عضو حسبیله در نتکم مزاج اعضاء بدن برودت بلغمه زیاده مائل اوله
لون متغیر اولور بو تغیر کبد حسبیله در صفرت و بیاضی طحال سببیله در
کاه اولور که طحال سواد لونه باعث اولور بو اسردخی اولورسه خضرت
کلور، اکر صفرا دایم اولسه انسانك چشمندن دخی استدلال قابلدر قسم
سادس هیئت اعضا ایله استدلال ایلمکدر مثلا صدر و سینه نك
کشاده لکی و عظم اطرافی دلیل حرارتدر عکسی اولورسه دلیل برودتدر
قسم سابع سرعت و بطی انتقال ایله استدلالدر مثلا بدنه لمس اولنرقده
زیاده حار اولمق و بو حال مستمر اولمق محرور المزاج اولمغه دلیلدر،
عکسی دخی بویله در هر بدنکه زیاده متاثر اوله اصل مزاجده واقع اولان
کیفیتله استدلال ایلك اولور قسم ثامن افعال نفسانی ایله استدلال
ایلمکدر مثلا غضب قوی دلیل حرارتدر بونك صاحبی بی فکر صائب
و نشاط تمام اوزره اولور ضیق مزاج و تنك طبیعت برودتدر، بونك
بقاسی دلیل یبوستدر تیز عارض اولوب تیز کچمه سی دلیل رطوبتدر
قسم تاسع بدندن خارج اولان ایله و افعال ایله استدلال ایلمکدر،
قوت رایحه و شدت رنك احمر بول و براز و عرق دلیل حرارتدر بو صفاتك
عدمی دلیل برودتدر، کلدك افعاله هر قچن افعال بر حال ایله مستمر اوله
دلیل حرارت مزاجدر، اکر ضعف و فتور اوزره اولورسه دلیل برودتدر،
قسم عاشر اعراض و اخلاط ایله استدلال اولنور، واقعه ده قرمزی

چوق کورمك علامت دمدر زیاده روشنی وضیا دلیل صفرادر براق
واب روان ورعد وسفید کورمك دلیل غلبهٔ بلغمدر خیالات مخوفه
وسیاه وکدورت دلیل سودادر بوذکر اولنان احلام اکثرا ایله عمل اولنور
قلتنه ومتنته برا ولمغه اعتماد اولنمز **باب خامس علامات امتلاء**
اوعیه بیاننده در ایمدی امتلا اوعیه حسبیله اولق وار کیفیت
حسبیله اولق وار امتلاء اوعیه وعانك اخلاطله طولماسیدر
وبونده ایکی وجه واردر وجه اوّل هرچند که اخلاط صالح اوله امتلا
بحسب القوتدر اخلاطکه متغایر اوله خلط ردی صاحبنه خطر عظیم واردر
زیرا اخلاطك یرامزی یا حرارتله یا برودتله متعفن اولور بدن ایسه
اندن متأذی اولور اول وقت سبب امراض بحسب الاخلاط اولور
علامتی ثقل وکسلدر که حرکت ایلدکجه صاحبنك روی وچشمنده حمرت
ظاهر اولور وعروقده وجلوده تمدد حاصل اولور وجه ثانی امتلاء نبض
ورنك قاروره وکثرت بول وقلت شهوت وکلال بصر وآ خوابدر بویله
اولیجق دلالتیا اخلاطا عضا اولور بو حالك صاحبی کندو به حرکتی نافع قیاس
ایدر حال بوکه مضردر زیرا بونك تحلیلی مواد ایله دکلدر لکن بحسب
الکیفیه شریك امتلا اولور زیرا کسل وکهل وقلت شهوت بحسب القوت
دوآء سازج اولور اول وقت انتفاخ عروق وتمدد جلود شدت حمرت وکسر
انکسار اعیا قوی اولور فاما بحسب الخلط دم اولورسه صاحبنك اغزی
طتلو اولور وکوزلری ورنك روی وزبان سرخ اولور انتفاخ عروق
واقع اولوب محصل فصد اولان موضعده حکاك اولمسی ترك فصددن
اولور زیرا دم تمام ممتلی ولمغله اولور بو حالك صاحبنك امراض دمویه دن
امنی یوقدر فاما امتلا بحسب البلغم اولورسه اقتضا بیاض لون وترهل که
تنبل لکدر وضعف هضم وچشاء حامض وبسیار اب دهان وسستی
وقلت عطشدر اکر بو بلغم سالح اولورسه کثرت نوم وکرانئ اعضا
وسستی بدن وعصب ولینت نبض بلکه نبضی زیاده بطی ایدر

فاما

فاما امتلا بحسب الصفرا اولورسه ذردی چشم ورنك زبان وتلخئ دهان
وکثرت عطش وقلت اشتهایه باعثدر بونك صاحبی اکثی نسنه لردن
حظ ایدر علی الخصوص سرعت نبض وغیثان صفراوی وخضرت بولك بر
ازمقعددن کلدکجه یاقق شاننی ندر اما امتلا بحسب السودا لا بد بدنی
لاغر ایدر وجلدی درشت ایلر وچشمك رنك وروینی کمودتر میل ایدر
بونلردن غیری اشتهایی غالب قلوب قانی غلیظ وسیاه ایدر وخوف
وکمالی فاسد وشهوت وکبودئ بول وبطئ نبضنه سبب اولور زیاده
امتلا اولورسه بهق حادث اولوب افتطحال مقرردر وعلامات ستهٔ امتلاء
بدن عام اولوب ثقل وموضع سته ده تمدد ظاهر اولور ورم ایله نهایت سته
فرق اولنمق لازمدر فچون ورم اولسه حما وثقل قوی اولور بومعنا مجاده سته
اولدوغندن دخی اولور نتکم ماساریقاده اولور اکر سته عروقده اوله لونی
صارو اولور سببی دمك اعضایه واصل اولماسندندر بدننده خضرت زایده
اولور کاه اولورکه ریاح واقع اولور اول وقت علامت تمدد وعدم ثقل
وانتقال وجع وقراقر چوق اولور طبیب کرکدر که تشخیص ایده ورم
ایله سته ورباحی بیله وهر برینك علامتندن استدلال ایده مستقل
اورام ایچون بوباب تعین اولنمشدر **باب سادس اورام بیاننده در** ورم که
ظاهری اوله محسوسدر اما ورم باطنی تب دائم وثقل ورم وجعدر اکر عضوده
حس اولورسه افتا انتفا حدر اما اورام بارده مغایردر وعلامات کلیه سی
واردر علامات جزئیه عضوده کرانی احساس ایدرسین کوررسن که
ثابتدر وتب وجعدر بیلورسنکه ورم بلغیدر دوکلی اورام بارده
بوقیاس ایله معلوم اولور وقت جمع مادهٔ اورامده صعبدر چونکه
جمیع اعراض ایله مادهٔ ورم نضج بوله ورم فسخ اولور ودرد جمیع اعراض
تسکین بولور وقتاکه منفجر اوله تاقصه وتب اولور ضعفکه لازم
ورمدر هانکه اول ضعف ظاهر اوله سبب استفراغ مادهٔ ورم اولور
تعلیم ثانینك سفر رابعنك باب اوّلی نبض بیاننده در نبض حرکت شی

یاندرکه انکله حرکتین مرکب اولور بری حرکت انبساطی وبری حرکت
انقباضیدر بو حرکت شریانکه تعدیل روح وقلب ایدر اجناسی طقوز
قسمدر ونبضک دلیللرک جنسلری اوندر بری نبضک حرکتک مقداریدر
واقسام طقوزدر طویللر وقصیردر ومعتدللر وعریضدر وضیقدر
ومعتدللر ومشروقدر ومختضضدر ومعتدللر بو طقوز قسم
ترکیب اولور ویکرمی یدی اولور لکن نبض طویل وعریض بونلردن
عظیمدر اعنی عظیم دیو تسمیه اولنور ناقص اولان بو اوچدن صغیردر
بوکره اون جنسک ایکنجسی حرکتک قرعی اعنی پرمغه طوقنمه سی کیفیتیدر
بو قرع نامنه نبض یا قویدر یا ضعیفدر ویا متوسطدر بو اون جنسک
اوچنجسی حرکت زمانیدر بو حرکت دخی یا سریعدر یا بطیدر ویا متوسطدر
سریعک زمان حرکتی از اولور وبطینک چوق اولور ومتوسطک حرکتی
متوسط اولور اول اون جنسک دردنجسی قوام ایله در بو دخی یا صلبدر
ویا لیندر ویا متوسطدر اول اون جنسک بشنجسی زمان سکوندر
متواتر اولدرکه سکونی معتدلک سکوننن اطوال اوله متوسط اولدرکه
زمان سکونی معتدلک زمان سکوننه مساوی اوله اون جنسک
التنجسی ملمس لاله در یعنی شریانک ملمسیدرکه حالت طبیعیه سنده
یا حار یا بارد یا متوسطدر اون جنسک یدنجسی شریاندر اولانک
مقداریدر بو اولدرکه رطوبتدن ممتلی طبیعتدن زیاده رطوبتی اوله
ویا ناقص ویا متوسط اوله اون جنسک سکزنجسی اشتوانی استوفی
احوالدر یعنی عظمده وصغرده وضعفده وسرعتده وبطؤده وتواتر
وتفاوتده وصلابت ولینتده برابر اولاندرکه کلدکده امدی نبضک اختلافنه
بو دخی یا برابردر یا مختلفدر اون جنسک طقوزنجسی اختلافده منتظم
اولمقدر یا عدم انتظامدر ویا منتظم اولمقدر ویا غیری منتظم
اولمقدر بو جنس تحت مختلفده داخلدر اون جنسک اوننجسی وزندر
یعنی حرکتک زمانیدر بو حرکتک زمانی قیاسیله درو زننک اعلاسی

حسنده

حسنده وزن حسن اولمین قبیحدر سیئ الوزن اولانک اوصافی اوچیدر
تجاوز اولوندر شول صبینک نبضی که شانه مشابه اوله یا کنه وسنندن
اشاغسنک اربابنه مشابه اوله یعنی انک نبضی کبی اوله یا قوجلر نبضی کبی
اوله بویله اولورسه خارج الوزن اولور بونک نوعی دخی هیچ برنسنه یه بکزه
ممکندر بو نوع نبض ریدر امدی بیان ایدلم که نبضه حاجت ندر مثلا
حرارت غریزیه نک ترویحی درکه نبضه باعث اولور آکر آله یعنی شریان
مطیع وموافق اولوب ولینتی دخی مساعد اولورسه قوی اولدوغیچون نبض
عظیم اولور اکر قوت کمالده واله که شریاندر مساعد اولوب ترویحه
اولکیدن زیاده حاجت اولورسه نبض عظیم اولدوغی کبی اسرع اولور وینه
متواتر اولور اکر قوت ضعیف اولورسه صغرتک زیاده رک متواتر اولور
از اولورکه نبض صغیر اوله ومتواتر اوله زیرا قوتی مادۀ غذائیه ویا خلطیه
تحتنده حفظ ایدر اکر قوت قوی اولورسه نبضک لینتی رطوبته دالدر
صلابتی یبوسته دال اولدوغی کبی از اولورکه نبض ایام بحرانده صلب اوله
اولورسه دخی سبب اعصابک چکلمه سیدر ومواددک اندفاعیدر
امدی نبضک اختلافی ماده نک ثقلی ایچوندر شدت ضعفندن دخی اولور
اما بونده افراط اولان ثقل ماده درکه ضعف قوت نظامی وحسن وزنی ابطال
ایدر امدی نبض مرکبه ده انواع واردرکه بعضسین مناسبتله بیان اتدک
مناسبتله عظیمی وصغیری بیان ایلدوکمز کبی بوکره نبض منشاری شول
نبضدرکه سریع ومتواتر وصلب اولمق انک شانیدر واجزاسی مختلفدر
الچقلقده ویوکسکلکده تقدمده وتأخرده بعض اجزاسی حرکتی وقتنده
اول حرکت ایدرکاه اولورکه صکره حرکت ایدر صلابت اکادیرلرکه شریانک
بعض اجزاسی صلب وبعضی لین اوله نبض موجی نبض منشاری یه مشابهدر
لکن موجی صغیرده نبض نملی نبضه و دیمه شبیه در لکن بونلردن اصغردر
ودخی متواتردر ضعف جهتندن اشددر اما ذنب الفار اول نبضدرکه
بر مقداردن شروع ایلیه مثلا برمق التنده عظیم اوله بوکا انکچون ذنب

القاردیرلرکه برطرفی قالن وبرطرفی اینجه در بو نبض ردیدر نبض مطرقی
اول نبضدرکه برمغی اورروبرکره ایله کفایت ایتمز برکره دخی اورراندن تمام
اولور نبض ذی الفتره اول نبضدرکه اننك حرکت امیداولنه اما سکون اوزره
اوله **باب ثانی احوال بول بیاننده در** بیانمزك نتیجه سی قاروره مریضی بلمك
بیاننده درامدی بول برشی درکه کبدك جمیع کیفیتنی انکله استدلال
اولنور و بو یدی جنسدر جنس اول لوندر و اول التی طبقه در طبقهٔ اولی
تبنی در بولون برودت کبد وضعف هاضمه یه دالدر و تبنی برلوندرکه
قیناملش صمان صوینه بکزر جنس اولدن ایکنجی طبقه حسن اوچنجی طبقه
صفا کدورت دوردنجی طبقه رایحه در بشنجی طبقه رغافدر یعنی
کوپکدر التنجی طبقه رسوبدر یدنجی طبقه قلت و کثرتیدر طبقات
الواندن کم یدی طبقه اولی بولدك اترنجی اللوندر یعنی تورنج
قبوغنه بکزیدر بولون اترنجی ایکیدر نتکم تورنجك قابوغنك برجنسی
زیاده اصفردر و برجنسی غاج قاونی قابوغی رنکیدر نوعا حرارته دالدر
اچوق صاری اولمق اعتدال کبده دالدر طبقهٔ ثانیه اشقردر اشقر
برلوندرکه قرمزی ایله اچق صاری بیننده در دلیل حرارتیدر طبقه ثالثه
نارنجی اللوندر بو اول لوندرکه اناچچکینه بکزر شیخ وسایر مؤلفین
بورنکی ناره بکزتمشلردر اما فقیر کوردمکه نارك شعله سی غایت اچقدر
بلکه بولون جلناره مشابه در بولونك حرارتی زیاده غالبدر اما شعلهٔ
ناره مشابهدر و الان لون حرارتدر اشقردن اشاغه دکلدر طبقه
رابعه نارئ اللوندر بولون ذات ناره مشابهدر اترجینك کشاده
اولان لوننده غیری مراتبله حرارتدر دالدر طبقهٔ خامسه زعفرانیدر
کذلك بولون حاردر بولون دخی حمرتدر بو حمرت درت مرتبه در مرتبهٔ اولی
اصهبدر یعنی میکوندر سببی غلبهٔ دمدر مرتبهٔ ثانیه دردئ اللوندر
یعنی شراب دوردوسته مشابهدر بونك دخی سببی غلبهٔ دمیدر زیرا
بولونده برمرتبه حمرت زیاده در مرتبهٔ ثالثه احمرقانیدر بولون

زیاده

زیاده احمردر سببی غلبهٔ دمدر بو مرتبه حرارت ازیددر مرتبهٔ رابعه
اقتمدر بو اول قزلدرکه سیاهه مایلدر بولون جمله دن حرارتده غالبدر
برودتده اولورسه قولنجه دالدر کاه اولورکه برودتله مشترك اولور
فالجده وسکته ده ظاهردر طبقهٔ سادسه لون خضرتدر بولون بش
مرتبه در مرتبهٔ اولی فستقیدر دلیل برودتدر مرتبهٔ ثانیه اسمانجونی
اللوندر سوسنه بکزر برلوندرکه دلیل سن و برودتدر مرتبهٔ ثالثه نیلنجی
اللوندر اعنی چودرنکیدر بو اول سیاهدرکه اقه مائلدر صبیانده و فالجده
چوق اولور دلیل برد قویدر مرتبهٔ رابعه کراثی اللوندر ترکسی پراصه دینکلری
عشبه در دلیل احتراق صفرادر مرتبهٔ خامسه زنجاری اللوندر دلیل
شدت احتراقدر طبقهٔ سادسه لون سودا بیاننده در بودخی درت مرتبه
در مرتبهٔ اول شول سودادرکه خضرته مائل اولمقده کی حمرتی دخی اوله سببی
سودا ایله معا صفرای محترقدر مرتبهٔ ثانیه سوداکه مائل حمرت اوله واقیم که
سودا ایله صاروی مائل رنکدر سببی دمك سودا ایله معا اجتماعندندر
مرتبهٔ ثالثه اول سودادرکه صفرته مایلدر سببی سودای صرفدر مرتبهٔ رابعه
اول سودادرکه اغی سیاهندن چوق اوله سببی سودای بلغمیدر طبقهٔ
سابعه لون بیاضدر بو ایکی مرتبه در مرتبهٔ اولی مشفدر یعنی شفافدر
وصافیدر جب ماوری اتمز مرتبهٔ ثانیه بیاضدرکه مجازا و حقیقة بونك
لونی یوقدر لینن اولان طبیعتك عدم تصرفنه دلالت ایدر بولون غایت
ایله خبیث لوندر نضجدن امید کسیلدیکیدر ادنا مرتبه سی لره دلالت
ایدر طبیعته نافع اولانك نفوذنه مانعدر وشکل قیاس مرادا اولنسه سودا
کبیدر اغلب الوان مرکبکه اوله تشبیها لحم طری رنکنده در ضعف کبد
وکلیه یه دالدر برلون دخی واردرکه بوزه دیدکلری مهمله بکزر بلکه
چباندن اقان اریکه بکزر نهایت صفرته مائلدر کاه اولورکه با زوکه
دوکلوب صقلمش اوله اکا بکزر بونك کذاری اعضادن ترشح ایدن
اشیا ایله مخلوطدر کاه اولورکه دفع مواد اولمغله بولون سیاهه

قوامدر صح

سببندن نضج حاصل اولمق مرتبهٔ ثالثهٔ اعتدالدر
بوكا دليل اولان نضجدر ٢ صح

قريبجتن اولور نهايت سائر الواندن بونك فرقى قويلغى وسخنه‌در ينه
اعضادن ترشحى واردر ۰ اكثريا بو الوان ثلاثهٔ موصوفيه دلالت ايدن
صفرادركه احتراق تام ايله اعضادن معاً ترشح ايلمشدر ۰ بولك
اجناس سبعه سنك جنس ثانيسى قوامدر ۰ بو قوام اوج مرتبه‌در ۰
مرتبهٔ اوليسى رقيق اولماسيدر بو يدى نوعدر ۰ اول عدم نضجدر ۰ ثانى
سدهٔ در ثالث ضعف كليه ومجارئ بولدر ۰ رابع كثرت مياه خامس مزاجك
غايتله برودت ونهايت ايله خشك اولمغيدر ۰ سادس اندفاع رطوبتدر ۰
سابع بولك مجراى اخره منصرف اولماسيدر ۰ مرتبهٔ ثانيه بولك غليظ
اولماسيدر ۰ بو معنا يا كثرت اخلاط يا عدم نضج فاصله عند الاهل معلومدر
بولك اجناسى سبعه سنك جنس ثالثى بولك كدورت وصفاسى بياننده
در بو معنا ايكى مرتبه در مرتبهٔ اولى كدورت بولدر بوكا سبب يا ارضيه
يا مائيه در ريح ايله مخلوط اولمشلردر ۰ بولانق اولدوغنه سبب بودركه
قوتك سقوطنه باديدر ۰ ويا خود ورم باطنيدر ۰ بولانق كورينور ۰
شول كدورتكه اريك مثالنده در بولانقدر ۰ بولون وقوام ورم احاطه
ايلدوكندن اولور ۰ شول بولانق بولكه متفرق ويلمشك اوله بالفعل
صداع احداثه منتهيدر ۰ مرتبهٔ ثانيه بولك صاف اولماسيدر ۰ بولكه
صاف اوله ذكر اولنان اوصافدن مستغنيدر معتدلدر نضج فاصلى واردر
اجناسدن جنس رابع بولك رايحه سيدر ۰ وبو ايكى مرتبه در مرتبهٔ
اولى عدم رايحه در ۰ بو معنا چيچك علامتيدر ۰ وايكى نوعدر ۰ نوع اول
دليل برودتدر وسردئ مزاجدر ۰ نوع ثانى دليل موت غريزيدر ۰ مرتبهٔ
ثانيه بولك رايحه سى خموضت اوزره اولماسيدر ۰ بو رايحه لى بول
سياه اولورد دليل سودادر ترشچينكم بولك رايحه سى زياده منتن بلكه
شديد النتن اولورسه دليل صفرادر ۰ يو علامت دكلدر اجناسدن
جنس خامس بولك رغوه سيدر يعنى كوپكى در رقچن سياه واشقر اولوب ۰
كفى اولسه دليل يرقاندر كاه اولور كه بولده قيمق كبى كف اولوب صارى

وسياه

وسياه لون اولور كفى قيمق كبى اولورسه دليل لزوجت خلط وريح وطول مرضه
دال اولدوغندن ماعدا كلادهٔ وريده مرض بولونورسه خوف هلاكدر ۰
اجناسدن جنس سادس بولك رسوبى بياننده در ۰ رسوب بر جوهر
غليظدركما هيتى بولدن ممتاز دراطبا بونى اوچ نوع ايله ذكر ايلمشلردر مثلا
رسوب وراسب ومتعلق وطافيدر ۰ رسوب اولدركه قارورده قوم مثالنده
جمع اولور ۰ متعلق اولدركه وسط قارورده ظاهر اولور ۰ طافى اولدركه
قاروره نك اوزرنده بولوط كبى ظاهر اولور ۰ بونلر طورسون رسوب ايله
استدلال ايكى وجه ايله در ۰ وجه اول نفس رسوب طبيعى مدر ۰ غير طبيعى
ميدر بيلنه ۰ رسوب طبيعى اولدركه بياض اولوب متصل الاجزا ومشابه
الاجزا اوله يعنى كول صويى شيشه سنده رسوب بولانن قضيته كبى حركت
ايتدرسك اندن جدا اوله ۰ حالى اوزرنده قوسك قارورده جمع اوله بوكا
يونانيان ملسا ديرلر ۰ رسوب غير طبيعى بياضلغه حمرت اوزره اولوب ذرنيخه
مشابه جمع اولاينر يومشق وخامدر ۰ لكن بدندن جدا اولسه منبسط
اولور ۰ وقاروره نك دبنده اوتورر ۰ راسب اولان شول رسوبدركه محمود
طبيعيدر ۰ فاما رسوب غير طبيعى اون برقسمدر ۰ قسم اول خراطيدر ۰ بو اول
جسم قبيحدركه بول ايله چقار ۰ واعضاى اصليه‌دن ايريلر ۰ قشر كبى اولور ۰
سرخ اولور سفيد اولورسه اعضاى اصليه‌دن ايرلندر ۰ وكاه خرده بالق
بولى كبى اولور ۰ رسوب قسمندن غايتله يرامز بودر ۰ اكر بو رسوب قرمزى
اولورسه حرارته دلالت ايدر ۰ وبو معنا اجزاء كبدك احتراقندن اولور ۰
بياض اولماسى مثانه دن اولور ۰ بوكا نخالى ديرلر كپكه مشابه اولدوغيچون ۰
قسم ثانى بذر بنجه مشابه در ۰ بوكا سويق دخى ديرلر دليل احتراق دمدر
وذوبان اعضا مثانه در ۰ اكثريا جرب مثانيه علامتدر ۰ قسم ثالث
لحميدر ۰ اجزاء كبد وكليه دالدر ۰ قسم رابع رسوب وسميدر بونك ذوبان
اعضايه دلالتى چوقدر ۰ قسم خامس دنيدر ۰ انفجار قرحيه دلالت ايدر
قسم سادس مخاطيدر ۰ سمك كبيدر ۰ بو بر خلط غليظه دالدر كه طبيعت

آنی دفع ایدر خروجدن صکره متغیر اولور قسم سابع شعر بیدرقیل کبی اولور
بو نوع انعقاد رطوبتدن حرارت زیاده اولمغله اولور قسم ثامن صودة اصا
اصلنمش خمیر کبی اولور بو معنا ضعف هضم اربابنده و پیرلرده اولور که
سود وپینر چوق ییکدن اولور فرق لازمدر قسم تاسع رسوب رملیدر
مثانه ده حصاة اولدوغنه دالدر اکر بیاض ویا قرمزی قوم ایسه بو
کرکدن کلمه در قسم عاشر رماد یدرکه کول رنکده اولور دلیل بلغمدر
بریخه مدت بدنده طورمغله رنکی زائل اولمشدر قسم حادی عشر
علقیدر سلك هیئتنده ورنکده اولور آیله امتزاجی محکمدر اکر ممتزج
اولمزسه یعنی ایرو ایرو اوزون اوزون چقارسه مجرای بولده جراحة حرارتندن
اولمه دن اولور اکر متمیز اولورسه قضیبك مجراسنه یقیندر اکر بو
معنا زیاده اولورسه نضجه دالدر وقوت هضمه دلیلدر اکر قلت
اوزره اولورسه ضعف هضمه دالدر رسوبدن نضجه دلالت ایدن
بیاض اولور اجزاسی برابر اولانیدر بلکه قارورنك ایچنده جمع اولاندر
راسب محمود اول رسوبدرکه طبیعی اوله بوندن صکره معلق اولوب
وسط قاروره ده کورونندر وبردخی غمامدر که قاروره نك اعلاسنده
کورونر بوغمامك ورسوبك یرامازی حمرته مائل صاری وسیاه لوندر بعده
بولانقدر بعده کپك کبیدر بعده فتوریدرکه یصلغی چوق اوله عدم رسوب
عدم نضجدر سببی مجراده سده اولوب اجزاء غلیظه اخراجنه مانع
اولدوغیدر یا خود بدنده ماده نك قلتیدر صحیح مزاجده واهل ریاضتده
وچوق سمز خسته لرده وراحت اربابنده رسوب چوق اولور رسوب
اریك کبی خام شی ایله اولوب رایحه سی منتن اولمق تقدم ورمه مقدم نضج اجناس
بولدن جنس سادس بولك قلتی بیاننده در بودخی ایکی نوعدر نوع اول
بول قلیل اولمقدر بو دلیل ضعف قوتدر وقلتنه سبب بودر نوع ثانی
تحلیلی چوق اولمقدر بو سبب ایله مادهٔ بول جانب اخره منصرف
اولور بو قضیته اسهالده واستسقاده چوق اولور اجناس بولدن

جنس

جنس سابع بولك کثرتی بیاننده در کثرت بول دلیلی اعتدالدر که بول چوق
اوله ولونی سرخ اوله ومرض بارد اوله بو کثرت بول امراض باردة اولور
وبو بر نچ قسمدر قسم اول شربت وجمعدرکه محلل صفرادر نتکم قولنجده
واقع اولور مرض بارد اولور مجراده سده اولمغله تحلیل اولان صفرا باعث
صبغ اولور قسم ثانی بولك کمال مرتبه ده اقل قلیل اولماسیدر اول وقت
رطوبت فنا بولور وقلته باعث اولان تحلیل ولیچق موجب استسقا اولور
باب ثالث براز بیاننده در امری براز غدانك احوالنه دلالت ایدر ثانیا
بدنك احوالنه دلالت ایدر دلالتی لون ایله ومقدار ایله وقوام وجسی
ورقیتله در برازك طبیعی ولالی خفیف النار اولانیدر قچن ناریتی
مشتد اولورسه حرارته دالدر ناریتی بالکلیه اولماسی خام اولوب صوق
اولماسی برودته دالدر غائطك بیاضلغی غلبهٔ بلغمه دالدر یا مجراده سده
اولدیغیچون دربو سده ایله اولان بیاض یرقان وقولنجه دلالت ایدر سببی
بودر که ثقل معاده مجنس اولور انك احتباسی قولنجه ویرقانه باعث اولور
شول غائطکه اری یر وسمك کبی اوله وبیله دشلدوکنه دالدر اما صحیح
المزاج ومنعم وتارك ریاضت اولنلر تشخصه اریك کبی غائط فائده ویرر شول
غائط که سیاه محض اوله مرضنه دالدر براسه وزنجار رنکنده اولان غائط
احتراق ایچون اولمزسه جمود دمویه بدننده دالدر قلت غایط فضول غذانك
قلتی اجلندندر یا خود اجتباسدن اولور که طبیعت دفعنه متعذر
اولور قولنجه سبب بودرکاه اولور که قلت غایط دافعه نك
ضعفندن اولور وکثرت غایط ضد بیدر وغایطك معتدلی عسل
قوامنده اولاندر غایطك نجه وصو یقلیغی هضمك ضعیف اولماسیدر
یا خود ماساریقاده سده اولدوغیدر رطوبت طعام بدننده سکن
غایط چوق اولورقتی زیاده غلیظ اولدوغنه طبیب چندان اعتماد
ایتمیه زیرا بو زمانك خلقی کیف نامنه برش وافیون وبونك قهوه چوق
ایچرلر بو مذکورات هم طبیعتی زیاده قبض ایدر وهم غایطی

زیاده سیاه ایدر. وقت اولورکه اصفر غلیظ ایدر بلمین بر مرض توهم
ایدر طبیب ایسه فرق وتشخیص ایدر. اول محلده صورمق کرکدر. لزج
اول غایطدر که رقیق و یلمشك اوله سببی غدای لزج وخلط لزج در.
یا خود اصلیه نك ذوبانیدر. اکر رایحه سی زیاده منتن وشدید النتن
اولور وکفی اولورسه ربایحه وغلیانه دلالت ایدر. نتکم صو غلیان ایده
کوپك حاصل اولور. اکر غایط یاش وتحلیلی زیاده ومشقت ایله خارج
اولورسه یا حرارتی حین خروجده حس اولنورسه کلیه ده وجکرده حرارت
اولدوغنه دالدر. یا خود صوازا پجرو کندن در. غایطك معتدلی خروجی
اسان اولاندر. وخفیف النار یرا ولوب قوامی عسل قوامنده اولاندر. اکر
رایحه سی شدید الیبوب و قرا قرا اتمیوب قوزا وازی کبی چت چت ایدرك
کلمزسه معتدلدر اکر مذکوراتك عکسی اولوب کوپکی وبدرایحه سی
اولورسه برازك بولونی موتر دلالت ایدر باب رابع حفظ وصحت
بیانندهدر حفظ وصحت ممکن دکلدر که بدن انسانا وروح حیوانی
زیاده تحلیل ایله ادمی چوق یاشیه طبیبك قدرتی یوقدر که بر شخصی
اجل طبیعی یه ایرشدره. زیرا آجال مختلفه وامزجه نك اختلافاتی
مقرردر بو قنده قالدیکه طبیب عاجز موتی منع ایده بونك بناًا اولدرکه
بدن انسانینك تکونی اولمازه الا رطوبتدن اولورکه اول رطوبت حرارة
معدلها اوله. بو حرارت رطوبتی نضج ایدر. وغدا ایدینور. وفضلاتنی دفع
ایدر. اول رطوبتکه بدن انسانینك تکونی اندندر والد والدهنك مقارنی
منیسی وحیض قانیدر. قچن مؤثر واحد وا تم اولسه متاثر واحده تاثیری
مشتدا اولور. وهر وقتده تحلل چوق اولمغله حرارت قتی اولور ومادهٔ قتی نادر
اولدوغیچون هضم ضعیف اولور بدنك ابرادی یعنی بدل ما یتحلل قلیل
اولوب بدلکه اولیه. بدن قالمزا ستکمالی قنده قالور. بو یله اولیجق حرا
رتکه رطوبتی بالکلیه تحلیل ایده. رطوبت فانی اولور مثلا شعلهٔ
ناره دونرکه زیتینی فانی ایده. اندن صکره کندو دخی فانی اولور. حرارتك

بومرتبه

بومرتبه فناسی موت طبیعیدر. مدت مقدردر. هر شخصه تقدیرا ولان
قدر عمردن نصیب ایرشور. اطبا اطول عمر واجل طبیعی یوز. یکرمی یاشدر
دیمشلردر بو کلام منقوضدر. زیرا حضرت ادم علیه السلام وحضرت
نوح علیه السلام زیاده معمر اولمشلردر. همانك مزاجك تقدیرا ولدوغی
قوتی حسبنجه در. طبیبك فعلنك غایتی هر شخصی اجلنك غایتنه یتشدر
مکدر اکر مفسد خارجی ولمزسه. امدی طبیب هر نسنه نلد صحتنی حفظ
ایدر. لایق اولدوغی اوزره بو معنا رطوبتی عفونتدن حفظ ایله درمثلا
رطوبتی مجرای طبیعی اوزره زاید تحللدن حفظ ایدر. بو یله اولسه امرك
اصلی حفظ صحتده ستهٔ ضروریهٔ معتدل قلمغله در جمله دن بری مأکولی
تدبیردر. بونده ایکی قاعده یه اشارت واردر. بری حفظ صحتی مثلی ایله
بلمکدر. بری دخی ضدیله مرضه علاج ایلمکدر. امدی هر صحتکه بز انك
حفظنی رجا ایدرز. غدایی آنك موضعنه ایلتورز تا کیم اکا کیفیتده شبیه
اوله قچن صحتی نقل ایلمك دیلسك کندودن افضل اولنه کتورورز بو تقدیرجه
حافظ صحت اولانه لازمدر که غدایی قصر ایده. وا تمکه پاك اولوب مخلوط
اولمامش اوله انی استعمال ایده. وات دخی بو نجلیندر خصوصا قیون کبر
یاشنده اوله وبوزاغی واوغلق وطاوق وککلك وچیل وبونك امثالی ایله
قناعت ایده وطتلو لازم کلدکجه مزاجه موافق اولانی استعمال ایده هر
طتلو نافع اولمز. مثلا عسلدن اکثار باعث قولنجدر. وارباب قولنجه
ضرری واردر طتلو هر مزاجه نافعدر. اکر صوما اکل اولنورسه میوه قسمندن
انجیر واوزوم وانار وبولنان یرلرده یاش خرما اعلادر. دوا اولان غدالره
جوارش ومربیات کبی التفات جایز دکلدر. مکر مزاجه اعتدال ایچون
ضروری لازم کلمش اوله. اکر غدا واکر میوه اشتهای صادق اولمایبنجه
یمیه باری بالفعل باردا ولان یینه. وطعام علی الطعام اولی هضم اولمادین
حذر ایده. ومتعدد طعامی بر وقتده جمع ایتمیه طبیعته کدورت ویرر. طعام
از اولوب توجه کلی اولمق نافعدر. وبعض زمانی اوزا تمیه زیرا هضم

تنقیهٔ دماغ وتنقیهٔ بدن
نه مهیتلی اولور جمله دن
وتنقیه اعلا اولدن مثلا
حب ایارج وحب قوقی
وحب ذهب ومعجون
اطریفل ومعجون قرم نابتر
نونالریک تنقیه غیری
صوتیدن وغیری فی صندز
اعلا دو تغمات اوتیجه
نعل مرهٔ تیب البان

مختلف اولور و مختلف و متعدد طعاملر طبیعته حرارت ویرر طتلو اغذیه لر
اعلادر از اولورسه لذت سز غذایه ملازمت شهوت طعامی اسقاط ایدر
و بدنه کسل ویرر اکشی غذالره چندان تقید ایتمیه لر زیرا صفرایه استحاله
قریب اولمغین تیز توجه ایدر و بدنی یابس قیلور و عصبه ضرر ویرر
و طتلویه چوق ملازمت شهوت اسقاط ایدر و بدنه حرارت ویرر و باعث
حما اولور و طوزلیه ملازمت بدنی لاغر ایدر و یبس ویرور آمدی
طتلونك ضررین اکشیله و اکشینك ضررین طتلو ایله بو ایکیسنك
طاتسز ایله دفع ایده لر و هر کیم طعام یمیه اشتهادن بقیه وار ایکن
ترك ایلیه ترکی لازمدر سببی بودر که معده ده چوق اولسه غلیان ایلمکله
شیشوب معده یه مضایقه ویرر امدی اجلفه و ریاضته اعتدالی
رعایت ایده چوغه زیاده ملازمت ایلمك بدنی لاغر ایدر و زحمت
ویرر فی الجمله صحتده اعتدال ایله پرهیز ایلمك مرضده پرهیز کبی دکلدر
شول کمسنه لرکه ردی غذالر هضم ایدرسه بکا ضرر ویرمز دیو مغرور
اولماسون اول غذالر دیردن طول زمان ایله امراض حاصل اولور که
فیلسوفان عالم تدارکنده عاجز اولورلر آمدی تدریجله بو غذالری ترك
ایدوب ممکن اولان مرتبه صحتده پرهیز لازمدر که حین مرضده چندان
زحمت چکمیه صفراوی مزاجك غذاسی مبرد و مرطبدر و دموی مزاجك
غذاسی مبرد درکه اند قبض یسیر اوله و بلغمی مزاجك غذاسی مسخن
و ملطفدر سخونتی ایله بلغمك برودتنه اعتدال ویره و لطافتی ایله
ترقیق ایده و سوداوی مزاجك غذاسی مرطب و مسخن کرکدر که اصحاب تجربه
بعض غذایی بعض غذا ایله جمع ایلمکدن نهی ایلمشلردر مثلا سودا ایله
بالق و یوغرد جمع ایلمك امراض مزمنه احداث ایدر جذام کبی و فلج کبی
و اکشی ایله یوغرت و سود جمع ایلمك ینه بویله در حتی یوغرت ایله استبا
ایله ارکلی اش و بولماج ایله سودلی اش دخی جمعی مضردر و دخی باش اوزم
ایله باش و پاچه ایله اوزم و انار ریکدر و هریسه ایله انار دخی بونلر

کیدر

کیدر سرکه ایله برنج جمع اولنورسه خود جرب مقرردر اما بو قضیه لر
عکس اولورسه ضرر ویرمز مثلا اول سودلی اش صکره بولماج و اول انار
صکره باش اوزم یه لر یا خود اول صکره هریسه ده ضرر یوقدر وقس
علی هذا باب خامس شرب میاه تدبیری بیاننده در یعنی صو نیجه ایچملك
کرکدکنی بیان ایدر اصحاب تجارب دیمشلردر که ایرماق صوبی ایله قویی
صوینك ایکسنی برکونده بلکه بر ساعتده معده ده جمع ایلمك مضردر صولرك
افضلی ایرماق صولریدر خصوصا پاك طپراق اوزرینه جریان ایده صاف
اولور اکر طشلو یردن اقرسه عفونتدن بعید اولور علی الخصوص جانب شرقه
یا شماله اقه اکر یوکسکدن الچغه اینه و چقدوغی یر بعید اوله و خفیف
الوزن اوله ایچن کمسنه لذتن حس ایده بویله صوبك عروقه نفوذی و خاصه
تمردن اشاغه دکلدر زیرا لطافتی سببیله انسانك جمیع اجزاسنه نفوذ
ایدر و اشمه صولری غلظتدن خالی دکلدر کاریز صولری بونلرك یرامزدر
بونلردن اشاغه قویی صوییدر شول صوکه بر موضعدن چقه و اقمیه
زیاده بددر لایق اولان بودرکه غذا هضمه شروع ایلدوکی وقتده ایچله
یعنی غذا عقبنجه اولمیه زیرا غذایی چکنه نردر برودتی سببیله هضمه مانع
اولور معده سی بارد اولورسه خود قبل الهضم صو ایچمك زیاده ضرر ویرر
ناسدن بعضی عقیب غذاده صو ایچر و منتفع اولور سببی محرور المزاج اولوب
معده سی حار اولدوغیدر و ناسدن بعضنك غذایه شهوتی خفیف اولور
صو ایچمك شهوتی اولور بو معنا معده نك حرارتنك اعتدالنك علامتیدر
فاما معده خالی ایکن و حرکت بدنیه ایلمش ایکن بلکه جماع عقبنجه یا اسهال
قوی عقبنجه و یا میوه لردن قاون و قارپوز عقبنجه کرك صو و کرك اشربه و کرك
خمر ضرر محضدر اکر صبره قادر اولمزسه باری بوغازی طاردسیتدن
مص ایدرك برقاچ یودم صو ایچه چوق اولورکه صوسزلق بلغم مالح سببیله
اولور هر چندکه ایچه غنا ویرمز و عطشی دفع اولمز بلکه زیاده اولور زیرا
صبر ایله عطشی بلغمی طبخ ایدر و زائل ایدر بونك صکره مشروبات جمله

طعام صح

انار صح

چکواندور برنج

زیاده صح

بو عطشك علاجی صبر ایله
و اشیای حارّیه مداومت
ایله اولور صح

سندن اولمغله بیانمز خمر حقنده در لازم اولان خاصه سین بیان ایدر
یوخسه ترغیب دکلدر زیرا کتاب بز طبده اولمغله بول وغائط دخی ذکر ایتدک
اویله قیاس اولنه که انک مثللی بیان ایده رز آمدی شرابک اصلاحی لذتی
ایو ولونی صافی وقوامی معتدل اولاندر اصل ایوسی از مقدار طور ماغله
فاسد اولمیوب طورد قجه ایو اولاندر قطعه هر خواصیکه در سقنقور است
نصف آن در دماغ عصفور است وانکه از زهره میشود حاصل وز یکی قطره
آب انکورست نثر رقیق اولان شراب سریع اولور تیز سرخوش ایدر
غلیظ اولان شراب کیج سرخوش ایدر وسده پیدا ایدر محرور المزاج اولنلره
ویکنلره بیاض شراب اعلادر نهایت ایچمزدن اول بر مقدار صوقاتلمش اوله
بیرلر ایچون صارو وقرمزی شراب ایودر اما ممکن اولان مرتبه صاقنمق کرکدر
زیاده سرخوش اولمازدن زیرا مسکرات عصبه ضرر ویرر خصوصا صبیانه
زیاده ضرر در شراب یکنلره نافعدر نهایت کیفیاتنده اعتدال لازمدر
وشرابی غدا وقتنده ایچمک کرکدر خلال طعام ده جایزدر وسط طعامده
ویا عقبنده ضرر ایدر زیرا غدا هنوز خام ایکن معده دن اسفله تنزیل
ایدر وعرقده سده پیدا ایدر اثناء اکلده اولورسه نافعدر وشرابی بر محلده
ایچمک کرکدر کر غمدن وهمدن کشیده ذره مقداری اولمیه بویله ایچلسه
بدنی تلین ایدر وذهنی سلیم ایدر اویقو ایله وایمز غمغله وکسل ایله شراب
ایچمک ذهنی مشوش ایدر اول وقت ترکی اولی در وقتا تک لازمدر شراب
از ایچوب قوصمق ضرر در ایچلدکده کوچک قدحله ایچمک کرکدر وبر قدح
ایچدکده بر مقدار صبر کرکدر تا کیم بر قدح دخی ایچیله وشراب مجلسنده
ازهار شکوفه ومحبوب ومحبوبر وسازنده وخاننده شرطدر طربی زیاده
ایدر وچوقلق اولوب مغلطه اولمیه بو بحثه مناسب شاعر نه خوش دیمشدر
قطعه صحبت اهلی چار اولوب مطرب ایله پنج برملایم ساقی اوده
غایت کنج اوله مضمونته ماصدق اوله فی الجمله غم والم ویرن نسنه
مجلسدن طرح لازمدر لباسی ملوث وکندو مستکره اولان اشخاصی

جائزدر کلدی نسخه

ونشئه صح

اوله صح

داخل مجلس ایتمیه لر مجلسک یارانی پاک لباس لر کیوب صقالین طرایوب
دست وپاین غسل ایدوب کلابلر سوریوب عود وعنبر ایله مجلسی معطر قیله لر
جملهٔ شروطدن بری مجلس یوکسک یرده اولوب یا اقرصو کنارنده احبا
واصدقادن یاران اولمق لازمدر بر نوعله مجلسده نفسک قوتلرین تحریک
ایدر ومحلندن قلع ایدر ایله که هر قوت مطلوبن مرامی اوزره بولمیه
متأذی اولور بلکه زیاده منقبض اولور نفس شرابله امتزاج تام
بولمادغی جهتدن اقبال ایلمز اول تصترفکه شرابدن مطلوبدر مراد اوزره
ظهوره کلمز وهم نفعی آز اولور اکر اثناء شرابده منقبض دخی اولورسه فاسد
اولور نفعندن ضرری اکثر اولور منافع نفسیه که فرح وسرور در شرابک
فرح ومنافعیله مناسبتی یوقدر شرابک جمله خاصه سندن بری بخلی
وغمی وفکر فاسدی زائل قلمقدر اما انسانک مرامی نه وصولدن نفسنه
وبدننه اول قدر نفع حاصل اولور که شراب انی اتمکه قادر اولمز نتکم مالخولیا
اربابنه شراب اکرچه انفعدر اما هرچند تفریح قدر نفع ویرمز شرابکه
تفریحه منضم اوله خلقی لطیف وذهنی پاک ایدر ودماغی اخلاطدن حفظ
ایدر شرابک بخرهٔ مستکره زایلده سنده ادمان واعتیاد ایدن اشخاصک
مضراتی وامراضی نیجه بی عدد ایسه تقریر اولنان اوزره اعتدال ایله
ایچلورسه اول قدر نفع وارد رکه نه شرابک صفاسی قدر صفا اولور نه نفعی
قدر نفع ویرر اشیا بولنور شراب قوی الدماغ اولانی تیز مست ایلمز
اما ضعیف الدماغ اولانی تیز مست ایدر قوت دماغ وضعف دماغ
شرابک ایچمه سیله معلوم اولور اکرچه نقل ایلدوکمز منافع بدنیه
شرابک غیری معاجین واشربه ایله دخی میسردر نهایت چندان اولمز
منافع بدنیه دیدوکمز لونک خوب اولماسی وضیالنمه سیدر وحرارت
غریزیه تقویت پیدا ایلمک ورطوباتی نضج ایلمک ومجاری وسددی
تفتیح وزائل قلمق وهضمه تقویت ویرمک وروحی تکثیر وتلطیف قلمق
وبلغمی طبخ ایلمک وفضولی زائل قلمق وصفرایی سورمک وترطیب ایلمک

اختلالدن نسخه

بعضی صح

وحرارة غریزیه دیمک
حرارة طبیعی دیمکدر

وسوداوی مزاجه اعتدال ویرمك وجمع ایدوب قلع ایلمکدر بو منکوراتك
جمله سی شرابك خاصه سندندر لکن اکثاری ودوامی ذهنی بلید ایلیوب
عصبی استرخا قلوب رعشه پیدا ایدیجق اولورکه من بعد خمر سکته ایله
هلاك اولور شراب صرف دماغی وجکری یا قرمزاجی فاسد ایلر التی ایلقدن
جدید شرابی ایچمکده ذوسنطاریایه کیده مبتلا ایدر یعنی اسهال کبدی پیدا
ایدر متصل مست اولمق خود دماغك وعصبك قوتلرین سست ایلر آیده ایکی
کره مست اولمق قایرمزدماغه قوت ویرر شول فصل وشهرکه بارد اوله
شرابك قوتنه تحمل اولنور اما ایچرکن نقل عیبه محرور المزاجه نقل استعمالی
جایزدر نتیجه محرور المزاج اولانه الما وایوا وجوارش وخرما وفستق وکلبه
شکر ایله ایچمك اعلادر مرطوب المزاج اولانه لبلبی وزیتون اخضر وفندق
وفستق وبادام وطوزلو واجی اعلادر شول نسنه لرکه کیج مست ایدر بادام
در قبل الشراب استعمال اولنه بو حال لاهنه ده وتخمنده دخی واردر شراب
ایله اولورسه ادراری وارد ریاغلی تریدلر مستلکی کیج کتورور لکن شرابك
نفعنی وکثرتنی منع ایدر وتیز سرخوش ایدنلردن بری جوز بوادر شرابك
بد رایحه سنی کیدرنلردن بری قوری کشنیج وزنجبیل شامی وبذر کرفس
وکرفسك تازه سی وزنجبیل ودارچین اکر برابری لسان ثور صویی قنوب
ایچلسه تفریحی وسروری زیاده اولور شول کسنه لر بایلق ویازبون اولمق
واقع اوله بیلیج صویی وات چوربالرینه قرشدروب ایچمك اعلادر اکرچه
اطبا بوکا ذاهب اولمشلر اما فقیر معقول کورمکم بلکه زبون ادم شراب
ایله قوت رجاسنده ایکن فوت اولوب حرام ایله فوت اوله

تعالیم ستة نك تعلیم ثانیسك سفر رابعده واقع اولان التی بابك باب اولی حرکت وسکون بیاننده در

وستة ضروریه دن بری دخی حرکت وسکوندر بونك تدبیری بدن ایله اولور
بدنك غذاسز بقاسی محالدر وهر برغذا یوقدرکه جمیعسی جزء اوله لابد درکه
غذادن باقی قلان هضم وقتنده فضله اوله غذادن بعضی جزء بدن وعضو
تن اولور وبعض فضلات غایط وبول وعرق اولور طبیعت بونلری رد ایلر

وبعضی

وبعضی واردرکه رد ایله مزقالور ضرر ویرور وحرکت ایله تحلیل اولور اکرکه
تحلیل اولمایوب قالورسه طول زمانده برنسنه جمع اولورکه انك مقداری اولور
بوکره کیفیتله ضرر ایدرکاه اولورکه حرارت ویرمکله ایدر ویا عفونتله ایدر
یاخود بنفسه تبریدی ایدر یا حرارتی اطفا ایله ایدر ویا مقداری ایله ضرر ایدر
جمله دن سده اتمك کبی که بدنی ثقیل ایدر بو احساسدن مرضلر ایجاب ایدر
اکر اول فضله ادویهٔ مسهله ایله چقارسه بدن متأذی اولور زیرا دوانك
اکثرنده سمیت واردر بلکه خلط صالحی اخراج ایدرکه اندن انفع رجا اولنور
ترك دخی اولمز زیرا احتیاج تمام واردر پس امری استفراغ لازمدر فضلاتك
ایسه تولدلرنك اکثری اخراج اولنمق مراد اولنسه اول اخلاط حرکت ایدر زیرا
ماده مقدما نضج بولمشدرحین خروجده منقا اولان خارج اولمغله ضرر
ترتب ایدر وشرابده دخی بو حال نوعا واردر زیرا اعضاده قیزدرر اول وجهله
فضله دخی اقیدر بوکره طول زمانده نسنه جمع اولمز وحرکت بدنی خفیف ایدوب
شادیلغه سبب اولور وغذایه قابلیت ویرر ومفصللری قوی ایدر ودیزلرکی
وسکرلری کوردن ایراق ایدر بو ذکر ایلدوکمز فواید امراض مادیه دن وامراض
مزاجیه دن سالم قلور حرکت معقول اولوب وقتنده استعمال اولنورسه
نفعی واردر ریاضتك وقتی غذا معده دن منصب اولدقدنصکره در اعتدال
ریاضت بشرهٔ قزردر بشره نك قزرمه سی عروق حرکته کلمك ایله در اول
وقت عرق کلمکه بدا ایدرقان لطیف اولور حرارت ایله خارجه توجه ایدر
اما ریاضتکه افراط ایله اوله نفعندن ضرری چوقدر هر عضوکه
ریاضتی معتدل اوله قوی اولور وقوت نفسانیه قوت بولور شول کسنه
که حفظ صحت ایله مقید اوله وریاضتی معتدل اوله قوت حافظه سی
زیاده ایدر فکری وتخیلی غالب اولور امدی هر عضو ایچون ریاضت خاصه
واردر مثلا صدر وسینه نك ریاضتی قراتدر طرز خفیه دن تدریجله
جهریه یه واصل اوله وسمعك ریاضتی اصوات لطیفه استماع ایلمکدر
وکوزك مرتاض اولمه سی خطوط غبار قرأت ایدوب خوب ومرغوب اشیایه

بولمشدر نسخه

نظر ایلمکدر وسوار اولمق بدننک کلیسنی ریاضتدر و تحلیل ایله فضلاتی
کیدرر خصوصا ناقهلره زیاده نافعدر مرضلرینک بقیهسنی تحلیل ایدر
ات قوشمق ریاضتدر نهایت تحلیلی چوقدر حرارت ویرر اعتدال کرکدر
چوکان وجرید دخی بو نوعدر **امّا ریاضت نفسانیه** فرح وسرور غلبه
سیله اولور کی یر بنمك اخلاطی محرّکدر لکن پریشان ایدر وامراض مزمنهٔ
قلع ایدر جذام کبی واستسقا کبی یه نافعدر ومعدهٔ قوی ایدوب هضمه
اعانت ایدر اکر کوکلی بولانوب قوصرسه خود فضولی اخراج ایدر جمله ریاضتلك
بری دلکدر یعنی اوومقدر مثلا ال ایله وخشین بز ایله اولور بوا وومقدن
بدن قرار تحلیل حاصل اولور اکر بدن نوعی افراط تحلیل واقع اولمیه برك اوومق
نافعدر اکرچه اوومقدن اعضا مشتد اولور امّا اعضاء خفیفه که اصلنده
بومشق اوله ککشك ایدر وچوق اووارلرسه لاغر اولور زیرا عضلهده ویره
باقی اولان رطوباتی تحلیل ایدر **باب ثانی نوم ویقظه بیاننده در** بوننك
بیانی سبق ایلمشدر نهایت بعض حکامکه بقیه قالمشدر انی نقل ایدهلم
نومك افضلی اولدرکه مستغرق ومتصل اوله یعنی قوشقلی اولمیه ومعتدل
المقدار اوله که نه قتی چوق ونه قتی از اوله غذا تمام هضم اولوب معدهنك
اعلاسندن اسفلنه نزول ایده وفراقی ساکن اولمش اوله نوم ایله هضم
غذا ایله شول کمسنهلر طالب اوله که غذاسی کاملا اسفل معدهیه اینمش ایکن
اول صاغ جانبنه یاته بوکره غذا قعر معدهیه اینه اول حالده میلی صاغه
اولمغله جکر غذایی جذب ایدر وهضم قوی اولور بعده صول جانبنه یاته
جکر معدهٔ مشتمل اولور وفندر ریجنکه هضم تمام اوله صاغ جانبه دونه
غذا جکر جانبنه انمکه معین اولور **نومده ویقظهده** عرق اکثر اولمق طبیعت
مادیه اولدوغیچون درامّا بیدارایکن عرق کلمك طبیعت مادّهٔ عرقی اخراج
ایتدوکیچوندر اکر نومده عرق کله وسبب ظاهری اولمیه بدن اخلاط وغذا
ایله مملو اولدوغیچوندر نومده میزانی کیجهده وکوندزده سکز ساعتدر
ارتق جایز دکلدر زیرا مفرط صاحبنی احمق ایدر ودماغی بارد قیلور ویقظهٔ

دنخی صح

وقرد در نسخه

غالب صح

نوم صح

بلیدو صح

مفرطه

مفرطه دماغه جفاف ویرر وعقلی غلیظ ایدر وکوندز اویقو لونی صررددر وطحاله
قوت ویرر نزله وبلغم وانواع مرض احداث ایدر بلکه اشتهاء ساقط قیلور
باب ثالث تدبیر مشایخ بیاننده در پیرلره استعمال مسخنات رطوبت
ویرر بعی الجواب بدنی ترطیب ودلك نافعدر وکاه کاه بر سبیل علاج سرد
غذا ایلك اعلادر لکن اکثی ضرر دراخیر رطب تابستانده وانجیر خشك زمستانده
قبل الطعام استعمال ایلك پیرلرك طبیعتین نرم ایدر وقبض اولدقلرنجه خود
مسهل جایز دکلدر لکن حقنه نافعدر خصوصا حقنهٔ لینه اوله وزنجبیل مربّاسی
اعلادر امّا اول قدر یمیهلرکه تسخین زایدی اوله واعتدال ایله اولورسه
معین هضم اولورهان حتی تخفیفه ایلتمیهلر وچوق یمیهلر معاجیندن فلافله
وبونك امثالی حار معاجین غایتله نافعدر پیرلرك طبیعتلرنه اعتدال ویرر
خصوصا حمّامدن چقدقجه بدنن ترطیب ایدوب ماء لحم وشراب عسل ایچهلر
سدّهلرین اچار امین مرض قیلور وادرمفاصلدن خوف ایتزاولورلر وینه کرفس
وینه رازیانه وعسل شرابن قینوروب ایچمك مشایخه اعلادر سدّهلری
تفتیح **باب رابع منذرات بیاننده در** خفقان دایم مقدّمهٔ موتی فجأدر
وکابوس دائم مقدّمه سکتهدر اختلاج دایم باعث تشنّج عصبیدر
وکدورت حواس وضعف حرکات وامتلاء جمیع اعضاء مقدّمهٔ فلجدر
اختلاج وجه مقدّمهٔ لقوهدر یوز کوز قزل اولوب اغزدن صواقوق وضیادن
تنفّر ایلك مقدّمهٔ سرسامدر وغم وحزن واندوه دایم ومحبت خلوت اولمق
مقدّمهٔ مالخولیادر وجهك سرخ اولماسی بلکه سیاهلغه مائل اولماسی
مقدّمهٔ جذامدر کرانئ بدن وکثرت استرخاء عروق مقدّمه سکتهدر
طمرلر شیشمك ویوزك رنکی اق ایله صارو بیننده اولمق کوزك قباقلری
واطرافی شیشمك ویورك مقدّمهٔ استسقادر ولینت بول وبراز وحمّاء عفنی
وتکسّر اعضاء لحمی وسقوط شهوت طعام وتغیّر وقشور وحکّهٔ بدن وکثرت
ریق واحلام بومذکورات دایما استمرار اوزره اولورسه مقدّمهٔ مرض
مزمندر عادتدن خارج قان کلمك کرك بواصرایله کرك طمثله کرك رعافله

ابلدر صح

وشهوت فاسدا ولمق یا اشتها کاذب اولمق بو نوعات جمله سی عادت دکل ایکن ظاهر
اولمق علامت خیر دکلدر تدبیری لازمدر اکر طبیعت تدریجله دفع ایدرسه خوش
والا امراض حادث اولمانك مقدماتیدر خصوصا دوام صداع وشقیقه مقدمهٔ
انتشار ونزول ماء در ترکیده کوزه اق دوشمکه دیرلر تغیر چشم خیالکه کوزه
بر مکس کبی نسنه لر ظاهر اولور ویاخود شعیر مثالنده خرده مثالی شعشعه کورینور
بونلر هب کوزه صوانیمك مقدمه سیدر کدورت حواس مقدمهٔ رمد وعمی در صاغ

خواس نسخه

طرفی پهلوسنده وجع دائم مقدمهٔ مرض کبددر تمدد وکرانی وتغیر لون وبول
وضعف پهلو مقدمهٔ مرض کلیه در وبوکر که طاش علامتیدر وجع انسان
برازی الوان اولوب کوزلرك اغنده صفرت یا سیاه اولمق مقدمهٔ یرقاندر
مجرای مثانه دن بولك وجع ایله کلمه سی شدت وجع مثانه دره بو معنانك مستمر

مقدمه نسخه

اولماسی بوکر که وقضیبده قرحه علامتیدر لینت دائمکه احتراق یاقر یاقه
خارج اوله مقدمهٔ تجحددر ترکیسی بغرسق صیرنوسی کبی سهالدر کرانج اغرسی
دیرلر سقوط شهوت طعام ونفخ وقیء دائم ووجع اطراف بدن مقدمهٔ قولنجدر
مقعدك کیجمه سی اکر کرودانه که ترکیسی نماز بورو قبق چکردکی قوردی دیدکلریدر
بونلردن دکل ایسه وقوعی مقدمهٔ بواسیر شدیدر چوق چبان وجبانلرن چوق
اریك اتمق وتمرکی مقدمهٔ برص سیاه وبهق سفیددر بونلری بیاندن مراد بو اولدیکه
بو انواع علایم ظهور ایتدکده جناب عزتك اعلام علایم قلدوغنده شکر ایدوب
معالجه ایله تقیدا ولنه باب خامس تدبیر مسافران بیاننده در برکمسنه
که عزیمت سفر ایده لازمدر که بدنن مستعد سفر قیله تنقیه ایله وفصد ایله
بلکه اسهال ایله اوله ریاضته اعتدال ایله اعتیاد قله ثانیا عطشه صبر
ایده وبدنن بنفشه یاغیله دلك اتدره وبادام یاغنه برمقدار شمع کافوری
ذوب وخلط ومزج ایلدوکن نصکره انکله جسمین اووه حین سفرده طبیعت
متغیر اولوب برقاج کون طبعی طعام ارزو ایلمه سه رغبتی صویه زیاده اولسه
شیرهٔ حزفه ایله تسکین عطش ایده وامتلا ایکن حرکت ایلمیه مکر تدریجله
ایده هوا یا حار یا بارد اولدقده یوزین وصدرین اورته منزله نازل اولدقجه

لعاب

لعاب اسبول وعصارهٔ حزفه وشیرهٔ حزفه ایله کندوبی دلکدایده وطعامدن

فواکه نسخه

اول شراب فاکهه ایچه اکر ریاح سمومدن خوفی اولورسه فی الحال صوایچوب
بر موضع بارده باشنه جزوی کل یاغی سوره عصارهٔ هندبا وعصارهٔ حزفهٔ
وعصارهٔ لسان الثور بونلرك جمله سنی بر یرده جمع ایدوب رب طرزی اوزره

لسان الحمل نسخه

عمل ایدوب حفظ ایده باد سمومدن وسائر عفونتدن خوفی اولان بومعجونك اندك
جزئی سن شکر ایله شربت ایدوب استعمال ایده دافع سمایم وعفونتدر
عفونتده بارد شربتلر ایچمك خود زیاده نافعدر اکر عطشی صوایچدوکجه
دفع ایده میوب غلبه ایدرسه ذکری سبق ایدن عصاراة ثلاثه دن برقاج
درهمین شراب تمر هندی ایله ازوب برقچ کره استعمال ایده اکر قیش اولوب
شراب ایله عطشن تسکین ایده مزسه ایو علامت دکلدر خوف هلاك
واردر مسافر اولان قیشده وقارده بورنی ودهانی وسینه سنی
محفوظ ایده وقت نزولده کندوبی تدریجله اورته واتش کنارنده جلسهٔ
خفیفه ایله قانع اوله مکر برودت متزاید اولوب صبر عسیر اوله اول وقت
لابأسدر اما اینه کندوبی ادهان حاره ایله تدهین اولجمله دندر
بوجمله دن سنبل وسوسن وزنبق یاغلریدر غایتله بی نظیر یاغلردر
بالذات وبالفعل بونلر حاردر حین رکوب وعزیمتده جزئی غذا استعمال
ایدوب بیان واکر سوار روانه اوله اکر بولنورسه برمقدار سوده صوقوب
استعمال ایده جزئی خردل ایله ثوم شدت برودته اعلادر ومسافر
بحر وبر اولان طار یاق قابی کیمیه شتاده برمقدار قیون وکیجی یپاغیسی
ایاغنك اطرافنه قویه اکر بدننه صوق تأثیر ایلمش ایسه شلغم اله کیررسه
قینادوب وازوب صویی ایله الن اووه واتشدن ممکن اولدوغی مرتبه
کریزایده اکر الری ویا قلری کوك کوك اولورسه مرده قان اولدوغنه
دالدر نیشتر ایله دلوب اشی صوایچنه قویه واول قدر اقده کیم قان ساکین
اوله بعده کلی ارمنی ایله طلا ایده قطران خود زیاده نافعدر اکر کدورت
وخضرت وسواد حدتن کیچمش ایسه عفونت طرفنه میل ایلمشدر علاج

یوقدر مکر قطع ایده لر اکر مادّه غیر عضوه میل ایدوب جراحت اولوب
اقمغله بر مقدار دفع اولدیسه خوش والّا ناچار قطع ایده لر ومسافر
اولان کمسنه لر صویك ضررین دفع ایلمك مراد ایدرلرسه صوغان وصرمسق
یمك ایله دفع مناسبدر بو تبدیردن غفلت جائز دکلدر ومسافر سفره
نیت ایلدوکی وقتده اول وغی شهرك طپراغندن بر مقدار الوب مختلف صولره
ملاقی اولدقجه بر کاسه ایچنده اول طپراقدن بر مقدار ازوب تمام رسوب
بولنجه صبر ایدوب نهایتنده تصویل ایدوب ایچه لر اکر ایکی قطره سرکه
دخی ضمّ اولورسه دخی اعلادر ودخی رعناسی متعفّن میاهن مضرتن قابض
میوه لر یملری ایله دفع ایلمکدر ودریاده مسافر اولوب کشتیده قی افراط
اولورسه منع ایلمیه مکر حددن بیرون اوله زیرا بو قی معدەنك تفتیحه
استعدادنه باعث اولور جزئی عمل ایله کشاده اولوره فی الجمله قیدن متضرر
اولوب تحمّل اولمزسه کشتی الما وایوا واکشی نار ونعنا ترشیسی وشراب
حماض وشراب لیمون بو جمله سی مانع قی وغشیاندر **باب سادس**
علاج کلی بیاننده در بزوم علاج دیدکمز اوج نوعدر بری تدبیردر
انی تصرف ایدوب اسباب ستّهٔ ضروریّەنك لوازمنی رعایتدر جمله دن
بری غذادر ایکنجیسی دوا ایله عملدر بو ایکیسنك وسطنده غذا امر خاصکه
اوچنجیسی وقت نضجی بلمکدر مثلا خلط مرضی غذا ایله دفع قابلیدر یوقسه
دکلیدر اکر خلطك نضجی ایله حفظ قوة رجا اولنورسه شول غذا ویرلمك
لازمدر که کثیر الکمیّة وقلیل التغذیة اوله یومرطه صاروسی ولحوم موافقه
کبی اکر بدنده خلط انتعاش حاصل ایدوب اشتها وار ایسه شول غذا ویره
لرکه کثیر الکمیّه وقلیل التغذیه اوله اسفیدباج وسمزاتده وماروله و
ملوخیا وابه کومجی کبی تا که معده ده قوت منتعش اوله کثرة کمیّه ایله خلط
ناقص حاصل اوله اما دوا ایله علاج ایکی وجه ایله در بری تعیین وزندر
بری دخی درجات ادویەنك کیفیتنی بلمکدر مثلا سن وعادت وفصل
وبلد وصناعت وقوت بو التی امر جمیع امورده طبیبه رعایت وحمایت

الزمدر

الزمدر خصوصا اهم اولنلك برنجه سی دخی طبیعت عضوی ومزاجی وخلقتی
ووضعی وقوتی صیانتدر مزاج طبیعی ومزاج عرضیکه مریض اولمشدر
مناسبن مزاج عرضنه تقدیر ایلمکدر چون خلقت عضو معلوم اوله کوره لم
سهل المنافذ میدر یوخسه داخلنده وخارجنده موضع خالی ومتخلخل میدر
بویله اولسه دفع فضله قابل اولور ووضع عضو بلمك اولدرکه مادّه محتدب
کبدده اوله وری جانب بوله صرف ایلیه مقعر کبدده ایسه اسهال ایله
استفراغ ایده لر چونکه موضع عضو بلنه اوج وجه ایله رعایت لازمدر
بری قرب عضوی وبعد عضوی بلمکدر اکر مرض قریب ایسه معتدل دوا
لر ویرلر اکر بعید ایسه قوی دوالر ویره لر تاکیم عضوه واصل اوله اکر الم
قلبده ایسه مفرّحات وتفریحات ویره لر تاکیم قلبه قوت وفرح ویره اکر مادّه
علیاده ایسه علاج مشروبات ایله اوله اکر اسفلده ایسه حقنه وشیافا
ویره لر اکر مادّه منصب اولوب عضوه دوکلمش ایسه عضو مخالفه جذب ایتمکه
همت ایده لر اکر علت کبدده ایسه باسلیق یمیندن قصد ایده لر اکر علت
طحالده اولورسه باسلیق یسارندن قصد اولنه اکر مادّه زیر لساننده
اولورسه دلك التندن قان الوب کفایت مقداری دی اخراج ایده لر کاه
اولور که مادّه عضو قریبه میل ایدر بویله اولورسه فصد ایده قوت
عضو برنجه وجه ایله در اکر وجع اعضاء رئیسیه ده اولورسه قوی دوا
ویرلمیه ضرورت اولورسه عضوه مخصوص وقوتنه باعث اولان
دوایی ویره لر یاخود مرکب شی ویرمك اقتضا ایدرسه عضوه قوت
ویرنی اضافه ایده لر بو معنا مشروبله وماکول ایله دخی جایزدر اکر فصل
مشترك اولورسه معده کبی عانتی معدیه ایده زیرا غذایی جمیع اعضایه
ومعده حاصل ایدر کورمزسنکه حماده ضعف معده اولسه بارد صو
ویرلیور اق جکرکه ریه دیدکله معروفدر نفس ویروب المغه محتاج بیدر
رفا علیدر زکا وحتی ایچون حفظ لازمدر شول عضوکه باعث حس
وزکا اوله مرضی دخی قوی اولور بو ایکسنه یعنی معده ایله ریته محلل اشیا

فعل نخ

ويرمك مخالفدر. بعض محلده كوره زاج واسفيداج كه استعمال اولنه كيفيت
استعمالنده مقداری معلوم دكلدر. انجق حس وظن ايله در زيرا اجزاءِ
ذی سمّ مقوله سندندر. امّا ضرورتده شيافات وغير اجزا واشيا مستعمل
اولنور وزنی معلوم معيّن دكلدر. وامراض حادّه درت مرتبه در. مرضك
ابتداسنده تدبير جزئی كركدر تاكيم اخرنده زياده اولنسه برغيری تدبيره
دخی احتياج اولنميه. اكر بالضّروری اقتضا ايدرسه شربتی وغدايی
تقليل لازمدر. ومرض مزمنه ابتداده علاجی شديد ايدوب انتهاده اعتدال اوزره ايده. اكر مرض مزمن هماسزا ولورسه تدبير لطيف ايله
محلّل ولوب تحليلی اولان اشيايی ويرهلر. وماددهٔ تخفيف ايدهلر اكر مادّه
هيجان وطغيان ايدرسه نضج ظاهر اولنجه صبر لازمدر بلا نضج عمل
جايز دكلدر مادّه معتدل اولورسه اوّلا مادّه يه نضج ويروشيه مداومت
ايدوب نضج مادّه ايلكدر. اكر مرضده خطر مشاهده اولنورسه قوّته تاخير
شرطدر. مرض مزمنك اوّلنده وحين خطرده قوی علاج ضروردر اكر مرضك
خطراولميوب نوعا قوّت مشاهده اولنورسه تدريجله علاج قوی اولور.
اكر بعض اثر ظاهر اولوب غلظ اولمش ايسه امّا ضرری چندان دكل ايسه
دائما دواءِ واحد ايله اتميهلر. زيرا طبيعت مالوف اولوربدن دوانك
اثرندن متأثر اولمز. سببی طبيعت الفت تمكله مرض عادت اولور چونكه
مرض طبيعتی قهر ايده علاج ظاهری يه مراجعت اولنه اكر وجع ايله معًا
اولورسه مقدّما محذّرات ايله وجعی تسكين ايلمك لازمدر. افيون
وشوكران ولفاح كبی اكر وجعی سدّه دن ايسه تغليظ غدا لازمدر.
هريسه واكا مشابه طعام يدرمك كبی. اكر تدبير ضرر اتمزسه منوّم اولان
اشيا ويرهلر ماورد كبی معالجات قوّته نك ممدوح اولانی تقويت قوّت
نفسانيه وحيوانيه يه باعث اولاندر مثلا لقاءِ محبوب ومطلوب
وفرح وسرور بر شهردن اخر شهره وبر محلّه دن آخر محلّه يه وبر هوادن
اخر هوايه نقل ايلمك مقوّی نفس وروحدر تابستانده وزمستانده

صحّ

دواى

غلط صح

مرضی صح

طبيعتی نسخه

جمله دن خشخاش وانك امثالی ايله اكر وجع قوی اولورسه محذّرقوی لازمدر صح

دوای قوی جايزدكلدر. جمله دن سوءِ مزاج مستحكم اولورسه علاج ضدّ ايله
در اوّل دوا مطلقدر. اكر سوءِ مزاج حادث اولمامش ايسه منع سبب
اولور مثلا حرارت مفرطه سبب سدّه در. تبريد مفرط بوندن مادّه نك
منجمد اولماسنه سبب همان لازم اولان ابتداءِ ماء شعير واب هندبا ايله
اكتفا ايلكدر. بو مهمّه كفايت اتمزسه جزئی معتدل تدبير ويرهلر.
اخلاط حادّه نك نضجی مزاجی بارد اولنه ضروردر زيرا سخونت قوی ايجاب ايدر
اكر سخونت حدّدن اشرسه موت عزيزيتر بو معنا ابتداده اسهالدر امّا تدبير
تامّ وتسخين مستحكم صعبدر خطر عظيم واردر لكن تدبير مستحكم تسخين
مستحكمدن مضردر ضرری اكثردر. زيرا حرارت صديق طبيعتدر. امّا
بيرلره تدبير وتسخين وترطيب اقتضا ايدرسه اول قدر كركدر كه اعتدالدن
خارج اولميه

تعاليم ستّه نك تعليم ثانيسنك سفر خامسی بشی باب اوزرنه در باب اوّلی

كيفيت استفراغ بياننده در بوندن بر مقدار سبق
ايلمشدر لكن بقيهٔ احكامی بيان ايدهلم امدی استفراغ خلط اون
نوعدر. اوّلی امتلا در بدن مادّه دن خالی اولمق شكننا فعدر. ثانی قوّتدر
يعنی قوّت حيوانينك ونفسانينك مانع اولماسيدر. ثالث مزاج حارّ و
يابسدر يعنی حرارتك ويبوستك مزاج بارد ورطب عديم الحرارتك مانع
اولماسيدر. رابع لاغری جسمدر متخلخل بدنلر مانعدر سمن مفرط
دخی بو قسمدندر. خامس امراض لازمدر اسهاله قابليت مانعدر. زيرا
بغرسقلرده جراحت اولور. سادس سنّ صغر وسنّ شيخوخت دركه حدّ زبوله
وارمش اوله مانعدر. سابع تابستان وزمستان كه هوای حارّ وبارد
درمانعدر. ثامن عادتدر قلّت عادت مانعدر. تاسع صناعتدر حمّاللق
ونا طورلق وخادملق كبيلره مانعدر. عاشر اسهال اولان ادمه استفراغ
مانعدر. امدی دواءِ استفراغ ايدن كمسنه لره برنيچه شروطی رعايت
لازمدر. اوجمله دن بری بدنی خلط موذيدن پاك ايلكدر. بدننك
پاك اولماسنك معنيسی مقصود اولان خلطك كمالن بولوب بدن

تبريد نسخه

مسبب اولور صح

تبريد نسخه

بواعماله متحمل اولمقدر یعنی خلط دفع جانبنه میل ایلمکدر مثلا غثیان
خلطك بالایه میل ایلمسیدر اول وقت قی ایله دفع اولور معض که بوری
دیبی کلر بیدر اسهال ایله دفع شانندندر اکر علت کبدده اولورسه باصلق
ایمکدن قصد کافیدر واکر علت کبدده وماده استفراغه زیاده محتاج
اولورسه ایکی طریقی رعایت اولنمق کرکدر برکی ماده جانب خلافه جذب
ایلمکدر اما جانب خلاف بعید اوله مثلا جانب قریبه جذب اولیدر
جمله دن الندن فصد لازم ایکن یا صاغ ایاغی ویا صول ایاغی طرفندن
فصد ایده سن آغزندن یوقاروسندن ویا بورنندن قان کلسه سن آنی
اسفلدن فصد ایده سن اکر ماده قابل جذب اولمیه عاصی اوله آنی
عنفله جذبه مبالغه اتمیه اکر ماده عضوده قرار طوتمش اولسه سببی
عروقك ضیقلغندندر انی غیر عضوه جلب ایلمك ضررردر استفراغ
مفرط موجب حمادر اکر خون رقیق اوله وعضوده رقتی دائم اوله انی بای
طریق کان تفتیح لازمدر تا کیم علتدن خلاص بوله اکر قوت خفیف اولوب
ماده چوق ایسه یاخود غلیظ ولزج ومختلف ورم ایله مخلوط ایسه
انی استفراغ ایله دفع ممکن دکل ایسه لازم اولان تدریجله اسهال
ایلمکدر اکر ماده بالایه رفع اولمش ایسه انی اسفلدن اسهال جزئی ایله
دفع ایلمك کرکدر اما ماده اسفلدن ایسه موافق اولان انی بالادن
قی ایله قلع ایلمکدر اکر ایکی طرفدن دخی ممکن اولمزسه قصده مراجعت ایده
لر فی الجمله طلبا اولان کمسنه اختلاف مواضع حسبیله عمل ایده

باب ثانی قوانین قیء واسهال وفصدك بیان ایدر اکر بر کمسنه
یر غدا ملایم وحسن هضم میسر اوله اویله کشیه حفظ صحت وریاضت
منا سبتندن صکره تدبیر لطیف ایله حمام ودلك کافیدر اکر بو تدبیر
ایله امتلا غالب اولوب دفع اولمزسه اکا فصد کافیدر اکر بر کمسنه که
قی واسهال ومسهل استعمال ایلمك دلیه کرکدر غدایی تفریق ایده یعنی
اول کون ایکی کره یمك ییه واول یمك دخی مختلف اوله طعاما ازیمك کبی

خصوصا

خصوصا قلیل المقدار اوله مسهلدن اول طبیعتی نرم ایده اکر ماده داخل
عضوده اولوب فصد واسهال لازم ایسه ابتدا فصد ایله اخراج دم ایدوب
باقی قلانی مسهل ایله ایده مسهل وقتندن اول خلطی لطیف قیله ومجاری آچه
تا کیم بدنه تعب ایرشمیه تفتیح مسامات ایدن مقلاب لین ایله طبیعتی
اوچ کون مقداری نرم ایده وصایای بقراطدندر که خلط بلغم مختلط دم اولوز
لزج اوله لازمدر که اول کشی اول دفع بلغم ایده اکر اخلاط مساوی اولمیه
غالبنی اجرا ایده وفصد اوزرنه تقدیم دوا ایلمك موجب اضطراب طبیعت
اولور امتلاء کیفیتده اولدر که خلطك کیفیتی بدا اولمش اوله بو تقدیرجه
فصد الزم اولور اکر مانع استفراغ وفصد وار ایسه واجبدر که فضلهٔ
ریاضت وقلت طعام ایله دفع ایده یعنی تدارك سوء مزاج ایده زیرا امتلا
اولنسنه لری ایدر که صکره تدارکی عسیر اولور اکر بر کمسنه نك هرکاه
خسته اولمق عادتی اولسه لایق بودر که خسته اولمزدن اول بدننی اول خلط
دن پاك ایده اکر دوای موافقه محتاج ایسه واجبدر که طبیعتنی اسهال ایده
وهلیله وسقمونیا ایله قی ایا ساندر بونلرك کبی ایله قی ایده شول کمسنه
لر که مراق اولوب لاغر اولالر اسهال وقی ضعف ویرر صعبدر نتکم اصحاب
ذلق وامعایه تنقیه محالدر شول کمسنه نك که معده سی قوی اوله زیاده
اجقدره لراندن صکره مسهل ومقیء واجبدر شخصك که یبوست اسفلی
یا ضعف معده سی اوله اول وقت مسهل ومقیء جایزدر لکن کریه الطعم اولان
اشیا لازمدر که قی کاملدن معده نك ضعفی دفع اوله اکر صاحب تخمه مسهل
ایله اسهال ایدرلرسه ماده غیر نضج حرکته کلور وبدنه منتشر اولور
وقتا که مستولی اوله بدنی صفرادن قی ایله تخلیه اسانرد اکر صودا غالب
اولوب بلغمه برابر اولورسه قی اعلادر صاحب حما یه پرهیزدن اسهال اولی
در لکن دوا الرکیم مستعملدر میان ناسده اختلاف واردر باب ثالث
اسهال کاملی بیاننده در اسهال مراد ایدن کمسنه بر ایکی کره متعاقب حمامه
واره اسهاله معین دوقت اسهال که قبض اوزره اوله اکر زمستانده ایسه

فتح قبض
سادج میشه آغاجینی یاکه برده
یاقوب حاصل اولان کوبنی
صو ایله قهوه مثالی قیناد وب
درولد قدنصکره بر فنجان ایچه
قبضی فتح ایدر ومزکور صودن
ترق کون مقداری ایچه غایت
سمیدر
ادخرو مولو عرض صالح اولا
طاعوم خلیرق بو لایندر

حمامك اولحاتنه سنه كره ومسهل انده بيه . لكن زياده حارا ولميه كه عرق
وكير كلمية داروى قوى يمك عادتى دكل ايسه يميه واخلاط لزجه وسنخه
اصحابى مغلاب ابجه دن استعمال مسهل ايتميه . اتى برك ومزاجى قوى وزياده
سمزادمله اول كندولرينى تدهين ايدوب بعده دواء قوى استعمال ايده لر
اكر دوا قوى ايسه اوزرنه اويمق عملندن اول عملنه معين اولور . اما عملند
نصكره بدنى مضعف اولور . اكر بركمسنه مسهل ايجمكدن نفرت ايدرسه
خوب رايحه لر شم ايده المـا وايوا ونعنا وكلاب كبى اولمزسه بورنى دوته
دخى اولمزسه بورنى دلكلرينه پنبه سته ايده اكر مسهلدن قوصرسه
اوج كون على التوالى تى ايده غدا يميه . مسهل ايچه اكر ايجدكجه زياده
حرارت ويررسه برقاچ قدمه حركت ايده لكن دواء ضعيفده حركت
ايلميه بلكه اوزرنه اشى صوايچه . صاحب ضعف كبد ومعده ميان عملده
غدا تنااول ايتميه اكر صفراوى مزاج اولوب تحمل ايده مزسه آزآز ايچمك
واناربيوب مقعدنى صوق صوايله غسل ايده . هرنسنه كه مناسب
اخلاط ده لازم كلدكجه طبيخ شاهتره دن غفلت ايتميه . سودا ويده
طبيخ افيتمون وصفراويده طبيخ قنطريون محل غفلت دكلدر . وشول حبى
استعمال ايده كه نه زياده رطب ونه يابس اوله اكر استعمالده واده نفرت
تمام كلديسه سودلى برنج بولماجى استعمال ايده بركوندن نصكره دوايه
نفرتى كيده رر . استفراغين يوم واحده ممنوعدر . خطر عظيم واردر .
هرقنقى خلطك دفعى لازم ايسه انى دفع ايده سايره تعرض ايلميه . اكر
شركت اخلاط وار ايسه اول غالبه عمل ايدوب بعده اكا قريب اولنه
بعده قريبه قريب اولنه عمل ايده . مكرده دن طبيعته ظلمت عارض اوله
اول وقت اسهالدن نصكره كشك جوا استعمال ايده . سوء مزاج اولنه
عملدن صكره بزر قطوناء كلاب ايله اصدوب لعابنه روغن بنفشه
وبادام وفندق قاتوب برمقدار يبه . مفيد المزاج اولان بزر كتانى
سكر ايله خلط ايلدكدن نصكره بعد العمل استعمال ايلمك اعلادر . اكر

حمامي

حمامي اولورسه دوادن نصكره جُلّاب وسكنجبين اعلادر . اكر مسهلدن نصكره
سبج عارض اولرسه ايكى كوندن نصكره حمامه كيرمك اعلادر . خصوصا
دوادن نصكره اوله . اكر حمام خوشكاورسه ومزاجى حفظ ايدرسه بقيه ماده
قالمشدر . نهايتنده حمامدن صدراولنه اشى صوايچمكدر . وجكرى ازاله
ايدرايله دردكه مسهلدن نصكره اولمش اوله دارونك زمانى موافقى
بهادر ونحريفدر . لكن طبيعته قوت ويرمك لازمدر . دارووده لين ايله
عمل ايلمك لطيفدر مكر ضرورى مسهل قوى ايچه . بركمسنه كه مسهل
ضعيف ايچه وعمل اتميه تحريك موادا تمش اولور . چوق واقع اولوركه مسهل
حركت حمايه سبب اولور . اكر بو مذكورات واقع اولورسه برقاچ كون
صبرايدوب بعده فصد ايلمك كافيدر . اكر مسهل جزئى ويريلوب تحريك
موادا تميوب لكن جوفده قالسه الم وكدورت ويرمسه اوزرينه قوابض
استعمال ايلمك لازمدر . اكر قلت اضطراب ويررسه برمقدار نطرونى
جزئى عسل ايله حل ايدوب ايچوره لر . تاكيم قى ويره وقادر اولمدوغى قدر
قى ايدوب بعده شياف ايله مشغول اوله تاكيم موادى ينه تحتنه جذب
ايده بوبابده نصف درهم مصطكى اكل ايدوب اوزرنه اشى صوايچمك بى
نظيردر . بويله اتميوب اهمال ايدرسه ورم حاصل اولور . واعراض مخوفه
ظهور ايدر . بارى فصد ايده لر ايكى كونه دك اكر اكلنسه اسهال ظاهر
اولماسه جايزدركه اعضا ئينه ميل ايلمك ايله ورم كلى ظهورته بادى
اوله . اكر اسهالدن نصكره عطش قوى وخواب ظاهر اوله . اسهالك قطعى
لازمدر . كركسه عطش وحرارت معده ده اولمسون صفرانك تغيرندن
اولسون همان لازم اولان اولحالده قطع اسهالدر . اكر اسهال افراطله
اولورسه قوللرينك ايكى بازوسندن اطراف بدننى شتق ايده لر اسهال
مندفع اولور . بوتدبير ايله اولمزسه جزئى فلونيا ويروب حمامه
داخل ايده لر . وعرق كلنجه صبر ايده لر . اكر حمامك اشى صوى اولوب
وحوضى اولوب كيرلك قابل ايسه داخل ايده لر . وقوابضدن بعض نسنه

او لمور نسخه

اعضاء رئيسيه نسخه

دفع نسخه

(اعضا نسخه) دلالت ایدوب قوری شیشه وضع ایدەلر یعنی نشتر ایله واوستره ایله
جزمدن ودلمدن شیشه چکوب وبهلوسنه ضماد ایلمک جملە
مجرباتندندر بونوع دخی اعلادرکه اکثی سوزلمش یوغرتدن ایران ایدوب
قینەدەلر کفن اولوب ایکی درهم مسحوق تره تخمی مزج ایدوب ایچورەلر
بامر الله تعالی قبض بلکه حبس دم دخی ایدر **باب رابع اول دارولری بیان**
ایدرکیم ضرری عظیم وذی سم اوله جملەدن اسود وتربد وغاریقون (ابدی صح)
سیاه ومازه ریون بونلر ایله طبیعتی تلیین ایدوب استعمال ایلمک خطردر (خربق صح)
بعض ادویه واردرکه بعض مزاجه موافق وبعضلره مخالفدر سقمونیا کبی
بلاد ترکده چندان استعمال ایلمزلر مکر دواء مرادا ایدوب ضرورتده
استعمال ایدرلر بعض کمسنەلرک بدننه جرم دواء اعمل ایلمزلره قوت
دوا عمل ایلر بویله محلده لازمدرکه اول تدبیره ادویه عطریه دن
داخل ایدەلر تاکیم علی لطیف واستعمالی عسیر اولمیه مثلا تربد وهلیله
کبی اشیاده عطریات موافقدر بعض اجزا ملیّن اولور ارک واسیغول (ومزلق نسخه)
کبی بعض اجزا ملیّن وهم لطیف اولور سرخشک کبی بعض اجزا واردر
خاصیتله مسهلدر اما سمیتی واردر اسهالی قهر ایله در طبیبه
لازمدرکه بویله ادویه نک سمیتی مقابله سنده فازهر مرتبه سنده
قائم اولان اجزا ایله اصلاح ایده سقمونیانک سفرجل ونفاح ایله وتربدک
زنجبیل ایله اصلاح اولندوغی کبی **باب خامس مقیئک وقیئک نفع**
وضرری بیاننده در شول کمسنه نکه سینه سی تنک وکردانی اینجه
ودراز اوله نفسی لماده ویرمده عاجز اولوب زیرده عارمنه سی اوله
قئ ضرردر معتاد قئ اولماینه عسرتله قئ اتمک کذلک ضرردر شول
کمسنه که قئ اتمک دیلسه وقادر اولمسه اکا مقئ خفیف ویریله مثلا ایکی
درهم بزر فجل سحق ایدوب برفنجان سرکنکبین ایچنده برکیجه اصلدوب
اچ قرنله ایچه لطیف قئ ایتدرره اکر بو تدبیر تأثیر ایلمزسه بوجقی درهم
جبل هندا یچمک قئ کتورر فی الجمله قیشه ضرورت اولوب اقتضا ایدرسه (جیلنك نسخه)

ریاضتی

ریاضتی منع ایدوب چرب وشیرین غذالر یدوب معدەیی قیئه مستعد
قله اکر طعمی عسیر شئ بیکله قئ قابل اولورسه غذا دوادن افضلدر انکله
قئ ایده اکر قئ اتمه عسرتی اولمایوب دیلدوکی زمانده قوصمغه قادر
اولورسه مختلف غذالر اکل ایدوب قئ ایده اما حین قئده کوزنی وقارننی
برعصابه ایله بغلیه اکر مقئ شئ اکل ایلمش ایسه عنفله حرکت ایدوب
ریاضته تقید ایده تاکیم مقئ تأثیر ایده وقئ اسان کله ومقئ ایچن کمسنه
سحر وقتنده استعمال وایکی ساعتدن صکره طاوق توی ایله تحریک ایده
قوپمزسه برجزوی شیروغن ایچه واوزرینه اسی صو ایچمک دخی محرکدر
بلکه اسی صویه زیتون یاغی قتوب ایچه اما مقئ وقئدن اول برمقدار
طعام یمک شرطدر تاکیم ریحدن جوع غالب اولمیه بعدالقئ عطش عارض
اولورسه شراب تفاح ایچه پیلیچ چورباسی واسفیدباج لحمی قئ عقبنده (تحلتنده نسخه)
اعلادر هرکسنه که قئ ایده وقئ ایلدوکی خامض اولوب زنجاری اللون
اوله بلکه نبضی دخی متغیر اوله حماسی اولورسه خطر عظیم واردر حماسی
یوق ایسه علامت حمادر غذا تأخیر اولنمق کرکدر **تعالیم ستەنک**
تعلیم ثالثی برفصل وبش سفری مشتملدر سفر اولده بش باب **سفر**
ثانیده درت باب **سفر ثالثده** بش باب **سفر رابعده** درت باب **سفر**
خامسده بش باب واردر **وبو فصل** خواص قئ بیاننده در قئ ایدن
شخص قچن قئ ایلسه اولا معدەسنی وامعاسنی قئ پاک ایدر اخلاط
دماغدن وبدنک اسفلندن واعلاسندن قلع ایدر وخفت ویرر
چرب غذالره رغبت حاصل اولور جملەدن نبضی قوی ایلیوب بدنک
حرکتین قوی ایدر امراض مزمنه دن استسقا وماخولیا وجذام (ایتدورر نسخه)
ونقریس وعرق النسایه نافعدر امدی قچن قئ دلین ادم اوچ کون اوّل
فصد ایلمک کرکدر زیرا معدەسنده خلط اولمق نافعدر اولا یوزنی
واغزنی سرکه وکلاب ایله مخلوط صو ایله غسل ایده وحمامه واروب
نیم درهم مصطکی اکل ایده برمقدار سریع الهضم غذا ییه بعده

قی ایده بقراطك وجيننه نده ركرا ایده ایکی کون متعاقب قی ایدرسه
نافعدر خاصه سی بلغم ومرة صفرایی دفع ایلکدر سقوط شهوت
واشتها وجساء حامض چوق زیاده نافعدر علی الخصوص باش اغرسنه
وبدن سستلکنه وبکرکده ومثانده اولان عوارضه نافعدر
خصوصا جذام وفالج ورعشیه وصرع ومعده یر ویرقانه ونفس
طارلغنه وقوبایه که ترکیبنده قی نافعدر اما افراط قی معده سست
ایدوب سینه یه وچشمه ضرر ایدر ودرد سره مبتلا ایدر دشلری
وجکری ضعیف ایدر ورید که شاه طمریدر سست ایدر اکر معتاد
قی اولوب قی میسر اولمزسه آب فاتر وعسل وروغن ودهن سوسن
بونلری حقنه ایده اکر تمددو درد کتف وشراسیف که بغرسق صیرنده
سیدر وقورلدو سیده عارض اولمش ایسه اسی صویی ادهان
معتدل ایله تکمید ایده لر اکر ذرع معده عارض اولمش سه یاغلی واسی
شوربالریله سریع الهضم اولمیه اکر ایجقرق ظهور ایدرسه بنفشه وبادم
یاغنه جزئی شمع کافوری خلط ایدوب مرهم مثال اولدقده معده یه وکردانه
طلا ایده لر اکر سبات دایم وانقطاع صوت عارض اوله اطرافن یاغلیه
لر ومعده سنه روغن زیت وقثاء الحمار وعصاره سذاب تکمید ایده لر
اکر بو مذکوراتی قیندوب عسل قوامنه وارد قده اسی صویله اچ قرننه
ایچه لر قی ایلدوکی تقدیرجه مسبوت وانقطاع صوت وقولاق کورلدوسنه
وصممنه نافعدر اکر قی افراطله اولورسه وبورنی قوقو المزسه
مذکور تدبیری استنشاق ایده اما حقنه برمعنادرکه امعاپاك ایدر
فضولاتن امین قیلور بوکرکی مثانه وقولنجی آچر اکر اعضاء رئیسه
یه فضول تعرض ایلمش ایسه حقنه کبی مبارك نسنه اولمز حقنه نك
اعلاسی علت اوزرینه یاتوب عمل اولاندر افضل اوقات حقنه صباح
واخشامه قریب زماندر لکن حقنه حاره مضعف جکردر باعث حما
اولور خصوصا افراطی مقرر سبب حمادر تعالیم ستة نك تعلیم ثالثنك

سفر

سفراوننك باب اولی استفراغ کلی بیاننده در امدی خلطك حار اولنی دفع
اولور اما شول خلطکه خام اوله کمیتده بسیار وکیفیتده فاسددر بوکا
نقا اسهال ایله اولق لازمدر فصد ایسه اول زمان واجبدرکه دموی
المزاج اوله فصدك زمانی بهاردر اما سقطه ده وضربده فصد ایلك
لازمدر اکا زمان تعیین ایلمك اولنمز برکمسنه ده که ورم اوله ماده سی
نضج بولمزدن اول منفجر اوله مرض دخی دموی اوله حادث اولمزدن اول فصد
لازمدر حادث اولدقدن نصکره فصد جایز دکلدر زیرا فصد خلطی رقیق
ایدر بدنه منتشر اولور وخلط صحیح ایله مخلوط اولور لازم اولان قبل
النضج فصد اولمقدر ورم نهایتنه ایرشدکده فصد ممنوعدر کذلك
مرضك بحرانلرنده فصد جایز دکلدر مکر ورم چوق دوره وجعی برمقدار
ساکن اوله اول وقت فصد قلیل جایزدر اکر قوت ضعیف اولوب اخلاط
کثیر قولد ایده بلکه بایلق وقولنج یاخود طمثه مبتلا اوله فصد جایز دکلدر
مکر ضرورت اوله اکر اخلاط اولوب امتلا ظاهر اولمش اوله فصد مقرردر
اکر طبیعت بالکلیه نضجه قادر اولمیجق اولورسه وفصد اولنورسه موجب
هلاکدر شول کمسنه نك سوداسی غالب اولوب فصد ایده اکا اول فصد
دن مسهل اعلادر زیرا دم محمودی فصد ضایع ایدر اکر اخلاط چوق
اولوب فصد ایدرسه دم محمودی جذب ایدر خلط ردی عضوده
باقی قالور بوکره قاندر آز ناقص اولور هیهات که اغذیه جیده
الجوهری اکل ایده وانده دم محمود حاصل اوله وفصدکم رقیق آقنه دمك
رقیق اولانی کیدر کثیف اولانی قالور امدی فصد ایله کرکدرکه طمر
زیاده جه آچله تاکیم بدنك لایقنه کوره تنقیه اوله نهایت بایلمقدن
حذر ایده اکا کوره تدارك کوره سمزادمه زمستانده فصد موافقدر
نحیف ادمه فصد تابستانده کرکدر برکمسنه که فصد اتمك دلیه
اولا برمقدار ارقه سی اوزره یاته ویوالنه تاکیم جمله عروق خبردار
اوله حمانك التهابنده وابتداسنده فصد جائز دکلدر شول حماکه

خامس

تشنج ایله معًا اوله فصد جزئی لازمدر اکر حماده عفونت والتهاب
صعبا اولمیه وقاروره سی سرخ غلیظ اولوب نبضی عظیم ایسه اول
وقت قوانین عشره یه نظر ایده موافقی ایسه فصد ایده ذکر اولنان قواعدك
مخالفی وعکسی ایسه ترك ایده لکن معده سی خالی اولوب حالت سکونده اوله
اکر بول رقیق وناری اولوب نبض ضعیف اولورسه فصد ضرر عظیمدر
علی الخصوص دم رقیق اولوب بیاضه مائل ایسه ترك فصد ایده تا
اقرکن بو حالی مشاهده ایدرسه همان بغلیوب ترك اولنمق لازمدر وفرق
یاشندن صکره فصد اقتضا ایدرسه ملاحظه ایله ایده بعض
حمیاتده فصد مقوی طبیعت اولور زیرا ماده ناقص اولور جمله دن
حمای دمویه یه فصد غایتله لازمدر لکن ابتداده فصد غیر مفرط
اولوب انتهاده اولورسه ماده نضج بولدوغی وقتدر زیاده جه فصد
جایزدر زیرا ماده قلع ایدر بارد مزاج وفصل بارده وسن صبادن اوك
درده وارنجه وسن شیخوختده فصد جایزدکلدر ممنوعدر مکر شیخك
عضله سنده امتلا وحمرت قوی ظاهر اوله اول وقت ضروریدر
فصد جایزدر اما افراطله لاغر وسمین ومتخلخل البدن وسفید شکل واشقر
اللون اولانلره فصدا تمیه لر برکمسنه نك مرضی طویل اولوب دمی فاسد
اولمش اوله نظر ایده لر قان سیاه واسی اوله انی فصد ایله چقرمق کرك
لکن تیز ربط ایده لر ویك یبوب اوزرینه فی الحال فصد جایز دکلدر
صاحب تخمه معده یه واعضاء ذی الحسه که عیندر وقیدر فصدی
ممنوعدر برکمسنه نك معده سنده زیاده صفرا اولسه وقت خوابده
ضیق اوزره اولور فصدی جایزدکلدر زیرا یبس حاصل اولور برکمسنه
نك دمی غلیظ اوله فصد اقتضا ایدر قبل الفصد حمامه وارە اکر حمامه
تحمل بولمیسه معده سین طعامله ممتلی قلمیه بلکه تدریجله غدای لطیف
قلوب حرکت وریاضتله اولوب بعده فصد اولنه وفصدن صکره حمامه
برکون قدر کیچمینجه وارمیه اکر برکمسنه نك الندن ورم اولوب وجعندن

ذکیة الحسنة نسخه

مضطرا

مضطرا ایسه غیر الندن فصد ایدوب محل ورمه مرهم اسفیداج اوره
اکر بدن نك خلطی بسیار ایسه فصد ایلمك خلاطی حرکته کتورر وینه اصلاحی
فصد ایله اولور قاعده سی متواتر فصد ایلمکدر باب ثانی تدبیر فصول
بیانندەدر طرق ثلاثه اوزره طرق استفراغ بیان اولنور امدی حافظ
صحت اولان کمسنه یه لازمدر که بهار کلمزدن اول اخلاطی قارشولیه
قان المق ایله می لازمدر یوخسه قئ ایله میدر یاخود ملایم مسهل ایله می
موافقدر عمل ایده لکن زیاده حرارت ویرن اشیادن اجتناب قیله افراطله
شراب ایچمك کبی واشیاء حاره یه مداومت کبی بونلر مضردر اکر مبتلا
ایسه باری غدایی از ایدوب ماء ایله ممزوج شرابی چوق ایده وبهارده
پنبه سی از اولوب مفرح اولان لباسی کیه کورك قسمندن سنجاب وقاقوم
وتیین وطوشن اعلادر زیاده سکون اوزره اولوب اکشی چوربالر وبارد
میوه لر ومناسب غدالر ایله صفرایی قلع ایده لر اریك وقارپوز وخیار
دخی مناسبدر وفرقی جایزدکلدر حاصلی چوق جماعدن وصوق صودن
وباشی اچق طوتمقدن وزیاده قئ ایلمکدن حذر ایده لر زیرا حما جلب ایدر صباح
صوقلرنده واوایله اسیلرنده احتراز ایده لر وقیش اولدقده ایچنه
پنبه لی زبون وقفتانلر ومناسب کورك وغلیظ غدالر یبه هریسه
وکشکك کبی نته کیم قشاده غلیظ غدالر یینور وقیشده قوصمق ضرردر
علاج ایسه اوچ نسنه ایله اولور جمله دن بری ستة ضروریه نك
بری دخی هرصنف مجموعتدن غدایی منع ایدوب طبیعت مقابله ایده جك
وقته دك حفظ وحراست ایلمکدر تاکیم طبیعت هضمه مشغول اولمیه
علی الخصوص حمانوبتلرنده زیاده احتراز لازمدر تاکیم معده اضطراب
چکمیه شول کمسنه که ریاضت قویه ایله حاضر بولنمق دلیه حین اکلده
اول غدانك لطیفن اکل ایدوب اندن غلیظن اکل ایده زیرا سدده دن
خوف لازمدر کرچه غدا قوتك دوستیدر معینده دوشمنیدر مزاج
ایسه بوایکی طرفه دخی مدارا ایدر امدی هرکاه که مرض اطوال اوله

خورما نسخه

قوته اکثر حاجت اولور انك ایچوندرکه امراض مزمنه ده غذایه احتیاج جمع
زیاده در شول مرض که قوت ظاهر اولمیه اوچ دورت کوندن اشاغه قویه
بدننك قوتنه دالدر غذایه پرهیز شرطدر مثلا قوتی متحمل اوله غذایه مراجعت
کلی اولنمیه اکر قوت ضعیف ایسه بحران دخی اولورسه غذا واجبدر اما علاج
بالزواده اوچ قانون واردر برکی دوانك کیفیتیدر یعنی حرارتی وبرودتی
ورطوبتی ویبوستیدر بو نوعه مرضك معرفتندن صکره لازم اولان
ضدیله علاج ایلمکدر ذکوره دوایی قوی ویروب اناثه دوایی ضعیف
ویره لر اکهل اولنه دواء متوسط ویره لر کرکدرکه بر شخصك عادتی دفع
مرض ایلمده اسهال ایله اولسه کبروا کا مراجعت اولنه وفصل حارده زیاده
حاذر اولان ایله دوا ایتمك کرکدر وقتا که شیشور ورم ظاهر اوله اوزرنیه
رَوادِع ورُدُوره انتهاده تحلیل ایدیجی اشیا ویره لطیف صالر ومغنیلر
وخوب اوازلر وخوش رایحه لو اشیا علاجه معین اولور وسوء مزاجکه
مرضی محکم اوله تدبیر ومعالجه ضدیله اولمق لازمدر اما سوء
مزاج بارد سهل الزوالدر سوء مزاج حار بونك عکسیدر سوء مزاج یابس
ایسه عسیردر اکر سوء مزاج سادج اوله انی تبدیل کافیدر اکر مادی اوله
ماده استفراغ لازمدر اکر استفراغ ماده دن صکره ینه باقی قالورسه حار
اولنی بارد ایله ورطبا ولنی یابس ایله تبدیل اولنه واستفراغ ماده شول
مرتبه کرکدرکه قوت متحمل اوله کثرت خروجندن خوف اولنمیه قچنکه مسهل
ایچه ومسهل صفرا ایچون اولوب بلغم خارج اولورسه افراطله اولمش اولور
اکر سودا خارج اولورسه خطردر واستفراغ مسهله مباشرت ایدن ماده
نضج بولدقدن صکره کرکدر اکر خلطك زیاده سی نسبت طبیعت اوزره اولسه
انجق بری زیاده اولسه غالبا ولوب زیاده اولانی استفراغ اولنه مسهل
ایچمکدن عاجز اولنه طرخون وعناب چینمك واکل ایلمك اعلادر امدی
فصد احوالی بوندن خالی دکلدر ایام شهوردن برنده اولور اول شهرده
فصد یرقانه مورثدر ایکنجی کوننده فصد مورث حمادر اوچنجی کوننده

مسهله نسخه

مطلب فصدك ایام بیاننده در

فصد

فصد مورث برصدر دردنجی کوننده فصد ایلمك بکزنی صرردر بشنجی
کوننده فصد مورث جذامدر التنجی کوننده فصد مورث بلغمدر یدنجی کوننده
فصد مورث امراض غیر مشهوره در سکزنجی کوننده فصد مورث ریحدر
طقوزنجی کوننده فصد مورث قولنجدر اونجی کوننده فصد مورث فالجدر
اون بشنه وارنجه فصد مورث یرقاندر اون سکزنجی کون فصد رطب
نافعدر اخر شهره دك فی الجمله بو ایام نافعدر مکر قمر سلخنده اوله بو ذکر
اولنان خواص ضرورت اولمزسه اولور اما ضرورت اولورسه فصد لازم
ایسه نه چاره البتده فصد اولنور وباسلیق طمرندن فصد ایلمك تنور بکانی
پاك ایدر قیفال طمرندن وحبل الذراع طمرندن فصد اولنمق کردانی واندن
یوقاروسنی وجاعوا ورامدن سالم ایدر اکحل طمرندن فصد مشترك
النفعدر تنور بدنه ورقبیه نافعدر **باب ثالث کیفیت جماعی ونفع
وضرری بیان ایدر** امدی جماع برفعلدرکه فضولی تحلیل ایدر وفالجه
ورعشیه وعرق النسایه ودیزاغرلرینه نافعدر جماع ایله حفظ صحت
وبقای انسان میسر اولور معلوم اوله که جماعك افضلی هضمدن صکره
اولاندر یعنی بدن اعتدال اوزره اوله بروجهله که حرارت وبرودت
ورطوبت ویبوست اعتدال ایله اولور نه آج ونه طوق اوله بویله اولمیوب
خطا واقع اولورسه ضرری مقرردر اکر بدن امتلا اوزره اولوب جماعه
شهوت غالب ایسه ضرری اقل اولور اکر عکسی اولورسه ضرر اولور لایق
اولان شهوت قوی اولوب طوقان کثیر اولمقدر بدنك نقل اولنان اوزره
اعتدالی اولورسه خود نفعنه نهایت یوقدر لایق اولان شهوت وطوقان حسن
صورت وفکر معشوقه مبتلا اولمیه بلکه ذکره قوام تام کلوب شهوت
هیجان ایلمش اوله بلکه اول شهوت طبیعتك قوتی محلندن قوپاره منینك
کثرتی رغبتك شدتی جماعك عقبنده ینه جماع ارزوا ایده وسن حفظ
اوزره اوله سن زیرا جماع معتدل حرارت غریزیه قالدرر بدنی غذالنمغه
حاضر ایدر وفرح وسرور ویرور غضبی تسکین ایدر افکار زائده یی

وسودایی ازاله ایدر فی الجمله سودای مرضلرك اكثرینه نافعدر كاه اولوركه جماعی
ترك ایلمكدن باش دونمك وكوز قرارمق وبدن لاغر اولمق وخیا شیشمك

«اغرلنمق نسخه»

واقع اولور تارك جماع عودت اتسه ینه فی الحال صحت ظاهر اولور اكر
افراطله جماع ایدرسه قوتی اسقاط ایدر وسكره ضرر ایدر خصوصا
رعشیه وفالجه وتشنجه وضعف بصره سبب اولور العیاذ بالله لواطه
ایدن ملاعین دوزخ مكین استفراغ اقل ولمغله هزار امراض ومشقتلره
باعث اولوركه احصا اولنمز قاری عورت جماعندن وزیاده كوجك قیز
جماعندن ومرت طویله جماع اولنمین عورت جماعندن وحایضه
عورت وقیزلر جماعندن احتراز لازمدر بو مذكور ایسه جمله سی
مضعفدر نافع اولان كوزل عورت جماعیدركه قلبا كامیل ایده بویله
عورته جماع باعث سرور وحبور اولوب منینك استفراغی وكثرتی ضعفی
دفع ایدر ونیچه مرض ازاله ایدر جماعك غایت یرارزی عورت اراداوزرینه
چقوب جماع ایلمكدر جایزدركه منینك خروجی عسیر اولمغله رطوبت ارك
ذكرنه منصب اوله ونیچه مرض وقرعنه باعث اولوركه دفعی صكره
متعذر اولور جماع شكللرینك افضلی ارعورتك اوزرینه اولمقدركه
عورتك ایلقلرینی قالدره تمام اویوب قوجوب ممه لرینی اوخشیوب
قوجولی قیصكره ذكرینی طوتوب عورتك فرجی اوزرینه اشاغی یوقارو
سوروب عورتك كوزینك هیئتی متغیر اوله یعنی قزاره ونفسی عظیم اوله
بو معنی حرارت سببیله رغبتدن ناشی اولور اول محلده اری قوجمق دیلر
جانی لبه قریب اولور كمال اشتهاسی زمانیدر اول محلده جماع ایدكیم هم
اوغلان طوغمغه سبب اولور وهم جماع ایدن نفع حاصل اولور جماعه
برقاچ نسنه معیندر جمله دن جماع آلتندوغنی كورمك وجماع بابنده
تالیف اولنان كتابه مراجعت وقرأت ایلمك واكا متعلق نصاویر ونقوش
كورمك جماعه رغبت ویرر زمان سابقده بر پادشاهك جماعده ضعفی
وار ایمش بر طبیب حاذق جاریه لرندن بعضیسنی كندو قوللرینه نكاح ایتدروب

پادشاه

پادشاه بونلرك جماعنه بر مخفی یردن نظر ایدرمش اول حالده ذكری دلوكندن
پینر مایه سی كبی بر غلیظ ماده بامر الله تعالی جماعه قوت تام حاصل اولور

«كلور رمه»

بو بابده مقوی یاد باللرده یشلر خصوصا چنكی جاریه لرك چلقوب رقص
ایلمه سی دخی مقویدر وتیز تیز قاسقی تراش اتمك شهوتی تحریك ایدر
وجماعی چوق زمان ترك ایلمك جماعی فراموش ایتدررر آلت ایله انزال ایلمك
یعنی جلجق صیرمق نعوذ بالله وبالله وهم مورث غمدر ذكرك قوامنی
وشهوت جماعی ضعیف ایدر

«ناقص نسخه»

باب رابع تشریح اعضاء انسان بیانند
در بو یكرمی باب ایله تمام اولور قسم ثانی تشریح اعضاء مركبه دركه یدی
باب ایله تمام اولور بو جمله دن بری اجزاء اعضاء انسانیدر والات
بدن انسانیدر الات اولدركه بدنك قوتی اول الات ایله تمام اولور واجزاء
بدن یا مفرددر یا مركبدر مفرد اول اعضادركه متشابه الاجزادر كمكدر
وكرد كدر ورباطلردر وعصبدر ووریدلردر وشریانلردر وغشادر
ولحمدر وعضو مركب كه اعضاء ذاتیدر باشدر والكردر وقولقلردر
وكوزلردر واغزدر ودلكدر ودودقلردر وصدر وریه ومراره وطحال
وبوكركلر ومثانه والات تناسل واوعیه منی وبیضتین یرینه قایم
اولان ممه لردركه احلیل رجالك كویا ظرفی واقع اولمشدر بو یره زیرا كه

«محلده كه نسخه»
«محلنده در»

مجموعنی حاویدر بو مذكوراتك علی وجه الاجمال تفصیلی بیان اولنور باب
خامس تشریح عظم بیاننده در معلوم اولا كه عظم اساس بدندر یعنی بدنك
دركلریدر وقوام وثبات ایله طورمه سی عظاملهدر وعظامك كوكلرد
اشكالی مختلفدر درازدر وكوتاهدر ومجوفدر ومصمتدر وغلیظدر

«دخی مجوفده در نسخه»

ورقیقدر وعریضدر وكثیفدر وصلبدر ومتخلخلدر ومتصلدر
ومنفصلدر وصغیردر وكبیردر ومدوردر ومسطحدر ومستقیمدر
ومنحنیدر بو مذكوراتدن بری قحفدر اكا كاسه سر دیرلر وبر استخوان
مدور مخصوصدركه ایكی جانبدن باشك اوزرنده واقعدر وحاوی مخ
دماغدر بوندن غیری ایكی عظم دخی مجریان دیرلر ایكی طرفی اوزره

اوزرینه یا فوخ صاغدن وصولدن احاطه ایلمشلردر وبر عظم دخی باشك
اوکنده واقعدر وبو عظامکه ذکر اولندی کندو جوهرلرنده مختلفلردر
بعضیلری صلبدر وبعضیلری سخیفدر حضرت حکیم جل شانه وعم نواله
بو کوکارده درزلر ودلکلر خلق ایلمشدر شراین واورده بو دلکلردن
ایچندن باشه واصل اولور وبو عظامده اوچ درز واردر بری باشك
اوکندن قحفك الین کوکنده وسطنده مشترك در بو شکل اوزره در
بر درز دخی باشك اردندن قحفله مشترك در اکا استخوان لامی
دیرلر لسان یونانیده حرف لامه مشابه ایلمشلردر باشك اردندن وار
بو شکل اوزره در بونلردن غیری بر درز دخی واردرکه طولانی
قحفی ایکی بولمشدر بو درزك باشی که درز لامیه واقعدر اکا درز
قوسی برلر وایکی درزی دخی واردرکه انلره درزان کاذبان دیرلر سابقا
ذکر اولنان درز کبی دکلدر انجق درزغادر شول کوکلرکه مجریان
دیرلر دیو وصف اولنمشدر بونلر ایکی کوکدرکم قحفك طرفی اوزره
باشك وقولاغك اوزرنه ایکی جانبه بو شکل اوزره مجرا بولمشدر

بونلردن صکره بر غیری کمك که جمله کمکلرك التنده در اکا
عظم وتدی دیرلر غایتله برکدر ایکی عظم مجریان ایکی دیوار کبی قحفك
ایکی جانبنك طولنده واقع اولمشدر جمله دن عظام لحیه کم اون دورد
عدد کمکدر اصطلاح طبده اکا فك دیرلر ترکیبی اوست چکه دیمك
اولور انك تشریحی بیاننده در بو کوکارده رکم درزلری محدود در درز
بالاکه عرضه واقعدر عظم پیشانی ولحیی که صدغه وارنجه در بو درزلرك
پایانه ایرشور یعنی قولاقده دیشلرك منبتلرینه که عظم وتدی ولحیی
مشترکدر اکا واصل اولور اما اول درزلرکه فکده داخلیدر اوچ درزدر
بو اوچ درزك ابتداسی ایکی قاشك اورته سیدر ومستقیمدر شول
درزلرکه دیشلرك منبتلرینك یوقاروسنده واقعدر انلره متصلدر
ایکی اوك دیشلرکه ثنایا دیرلر نهایتی انلره متصل اولور بو غیری درزکه

یاننه نخ

درز

درزا وادك محاذینده کلور انحرافا دندان رباعیاته اولاشور وصول طرفندن
بو درزکبی بر غیری درز دخی منه کورا ولان رباعیاتك منبتلرینه یوقارو جانبندن
متصل اولور بر هیئت ایله که کویا بر عرض اوزره ایکی زاویه وایکی قایمه
وایکی حاده وایکی منفرجه حاصل اوله بو درزلردن اوچ درزی قاطعدر
بر درزدرکه عظم لحیی وعظم پیشانی بیننده فاصلدر ونفس بر یدر
شول سکورجه که کوزلرك چقوری کوکیدر اکاکه ایرشه اوچ قسم اولور
وقاشك کنارنه کیدر وبورنك اوزرنده ایکی بیوك کوك ظاهر اولور بری
دخی چشمك یوقارو طرفنك یقیننده اولان درزده وسکورجهٔ چشمك
اوچ کمکدا اولور بر قسم که باقی قالمشدر بو شول درزدرکه عظم پیشانی
وعظم لحیینك میاننده مشترك اولان درزدن بر درز ایله ایکی قاشك
اورته سنده در اعنی بورنك نفس کمیجك بر درنهایتی منابت دندان
اعلانك اطرافنه ایرشور وایکی درز دخی ایکی جانبندن تند ایکی کشاده
اولور وایکی عظم ظاهر اولور کویا بو ایکی عظم مثلثدر وبورنك
قائمه سیدر وایکی مثلث الشکل کوکدن بورنك ایکی ثقبه لری واردر
شنا سینك قریبنده قحفك بالاسنده نفس کمیکلك محلدر بو ایکی درز
ثنایا ردر رباعیاته اولاشور بر غیری حتی بورنك ایکی ماقلرینه
اولاشور اما الت چکه ایکی عظمدن مرکبدر بو ایکی کوك هم بیوك وهم
برکدر باشلری میان ذقنه متصلدر وبو ایکی چکه کمکك باشلرنده
زائده لر واردر برینك باشی عظم لحیه نك اوسنك کنارنه متصلدر
وبر زائده دخی که اکریدر عظم ودنبنك مغاکنه یعنی چقورنه متصلدر
اول بری دخی بویله در حضرت حکیم جل شانه بو درزلری عصبات وربا
طات ایله محکم ایلمشدر دکه ضرب ایله وسقط ایله رنجیده وپریشان
اولمیه **تعلیم ثانینك سفر ثانیسنك باب اولی تشریح دندان بیا
ننده در** معلوم اوله که دندانکه انسانده واردر لحیهٔ بالا وسفلاده
ترکیب اولنمشدر اوجمله دن دندان سنایا دردر یعنی آلتده واوستده

شنا شینك نخ

لحیی نخ

ایکی اون دیشلریدر رباعیات اولدیشلردرکه بونلردن صکره فوق وتحتده ایکیشر دیشلردر بونلردن صکره ایکی الت وایکی اوست واقع اولان اوجلری سوری دیشلره اینیاب دیرلر بعده درت التده ودرت اوستده سکز عدد دندان طاحون دیرلر باشلری یصی دشلردر بونلردن صکره واقع اولان دیشلره خنذه دیرلر انسانک دیشلری اون التیسی فوق واون التیسی تحت جمله اوتوز ایکی دیشدر اوت دیشلرک وربا عیاتک وانیابک کوکلری برر شاخدر دندان طاحونلرک اعلاده اولان معلق اولمغله اوچر کوکی واردر آسفلده اولان طاحون دیشلری ایکیشر کوکلیدر خرده دندانکه بیان اولنمشدر کیمی وردر شاخ کمی اوچر شاخدر هیچ کموک قسمنده دیشلردن غیرده حس یوقدر آما دیشلرده حس دردکرما وسرمایی حس ایلدوکندن غیری محل وجعه اخراج اولنمق قصد اولنسه حس ایدوب وجعی ساکن اولور وجناب عزت عز شانه که یوقاری دیشلری زیاده کوکلو خلق ایلدوکی هر کاه سرنکون اویخته اولدوغندندر محلندن مفارقت ایلمسون دیمکدر تعالی شانه الله اکبر علوا کبیرا

باب ثانی فقرات بیاننده درکه

ترکیسی اوکورغه دیمکدر جمله سی اوتوز فقره در بو فقراتک خلق اولنماسی نک فائده سی نخاع ایچوندر نخاع مردار ایلکدر که دماغدن کلور اعضایه حس وحرکت ویرر الت حس وحرکت عصبدر اکر مجموع اعصاب دماغدن اولیدی جمیع اعصابه حس وحرکت دماغدن اولوردی بعد مسافه سببی ایله بوزلق وقرلق لازم کلوردی وهر اعصابه غدا ایرشمزایدی حکیم ازل جل شانه فقراتی خلق ایدوب بری برینه مناسب قودی ومیان فقراتده دلکلر ومجرالر وضع ایلدکی نخاع بو ثقبه لردن ومجرالردن کله وهر فقره دن صاغ وصول اعصابه حس وحرکت حاصل وله بو معنی ایسه فقره یه یقین اولمغله اولور آمکی فقره که اوتوز عدددن دینمشدی بو اوتوزدن یدیسی رقبه وکردانده واون ایکیسی ارقه ده

بشکه

بشکه قطن وحقن دیرلر قویرق صوقمنه وارنجه دره اوچ فقره دخی عجزده واوچی دخی عصعصده بو فقراتک جمله سی نمونه تحقیرده ماغی مضبوط دوترلر اما فقره اولکه صغیردر فقره ثانیه دن برکیدر باشک اردکو کندک دیش کبی قضیه بتمش درکه اکا زائدفقره دیرلر بو زائده یمین ویسارده واردر فقره اولده ایکی دلک واردر بو ایکی زائده اول دلکلره کیرمشدر باشک صاغه وصوله حرکتی بونلر ایله دره وفقره ثانینک زائده سی فقره اولک ثقبه سنده درنخاعکه بو ثقبه دن چقرنخاعک اولی باشک ارد کموکنک دلکندن کیدر باش بو سببیله مراد اوزره حرکت ایدر بو محلده برفقره حاصل اولورکه غیری فقره لرک اکا اتصالی مفصلی اوزره یعنی فقره لرک یوقاروسندن زوایده مفصللرک ثقبه لرینه کلور وبو فقره لردن بعضلرنده ایکی زوایده واردر وبعضنده درت زوائد واردر دلکلرکیجا ارقه فقره لرنده ایکیشر زائده واردرکه برطرفی اشاغدر وبرطرفی یوقاریدر هر طرفکه اشاغیدر انده اولان زائده غیر ثقبه متصلدر فقرات عنقنده دورت زائده واردر ارقه نک فقره لرینک زوایدی اوزره دره ودرت ثقبه که انک زائده لری اثقابنه کلور بو مفصللرک مجموعی رباطات ایله مستحکم اولور جمیع فقره لرده زائده واردر بری فقره نک یوقارسنده دکن کبیدر سناسن دیرلر بو غیری یوزی دخی که فقره نک یمین ویسارنده واقعدر جناحین دیرلر مکوکردانک فقره سنده اولمیه فقره اولک زائده سی وساتر فقراتک زائده لری برنیچه منفعت ایچوندر بری تن مردم محکم اولسون ایچوندر تاکیم دوکلی اندامک کموکلری بونلری پیوسته اوله ایکی فائده سی انسان کردان وظهرین هر طرفه حرکته قادر اولسون دیودر بو فقره لرک اوچنجی فائده سی برنک پسریدر شول اندامکه شریف ونازک ولطیفدر اننده موضوعدر وفقرات انلرک حافظیدر شول خرده کموککه بو فقراتک اوزرنده دیش کبی صغیر وزائده لردرکه انی سناسن دیو وصف ایلمش ایدک بونلر دخی خارجدن مضرته مانعلردر فقراتک دردنجی فائده سی مردار ایلکه که نخاعدر بو فقره لرک

اندامری نخ

باطننك اشاغه طرفنه كلور فقره‌لر ايچنده وتروب اولور هيچ آفت ايرشمز نخاع
قايم مقام دماغدر جناب عزت عز شانه قتنده واجب اولدیكه بنی ادم
حس وحركت صاحبی اوله بو قضيه ايسه دماغدن ميسر اولور دماغ ايسه
برنرم ونازك قصه در التحس وحركت ايسه عصبدر عصب واجبدر كه
برك اوله وغداسی اكسك اولميه جمله سی ايسه دماغدن نيجه قابلدر لازم
كلديكه نخاعدن غدا ايرشه زيرا دماغ نازكدر نخاع دماغدن قويدر عصب
خود نخاعدن قويدر غذاء عصب اولمغه نخاع دخی لايق اولمشدر و
حضرت حكيم جل شانه نخاعده اوچ منفعت قودی بو نخاعی ميانجی كبی خلق
ايلدی عصب ايله دماغ اورته سنده واسطه لك ايدر اكر دماغ
اورته ده اولميدی هر اندامكه حركت ايديدی دماغی چكيدی رنجيده
ايديدی اكر جملهٔ اعصاب دماغدن اوليدی انسانك باشی بيوك
اولوردی نخاعك فقره‌لر ايچنده اولمه سی كويا مقسم مادن چشمه‌لره
تقسيم اولندوغی كبيدر ودماغ سرچشمه در ونخاع اول چشمه دن برايرق
كبيدر اعصاب ايسه هر طرفه تقسيم اولنان صولر كبيدر جناب باری
جل جلاله اعصاب ونخاع وعروقی فقره‌لرك ايچنده جميع اندامله توزيع
ايلدی هر بر اندامه بر نوع حصه ويرديكه جمله سی محلنده شرح اولنور
فتبارك الله احسن الخالقين باب ثالث اضلاع تشريحی بياننده در ضلعكه
تركيسی اكه كدر استخوان پهلو دخی ديرلر معلوم اوله كه باشلری ارقه طرفنه در
وبر طرفلری سينه كوكارينه متصلدر كويا نصف دائره در بو اضلاع عدد
دردی ارقه طرفنه مائلكدر بر ديسی صاغ طرفندن وبری صول طرفدن فقرات
ظهره متصلدر آمری استخوان پهلو صندوق كبيدر وخزينهٔ محكمدر كه
شريف اندامارانده قونمشدر بونلرك عددی يكرمی درتدر هر طرفده اون
ايكيشر واقع اولمشدر بونلره سينه نك پهلوسی دخی ديرلر هر برينك باشی
ينه كوكاره اولاشمشدر قلبكه حرارت اصليه نك معدنيدر جمله اعضادن
شريف در وريه كه آق جكردر آلت نفسدر وسطنده قونمشدر وهر طرفدن

نخم

محكم اولمشدر وبو يدی پهلوكه ايكی طرفدن واقعدر ديشلشدی وسطلرنده
بر پاره واردر جمله دن طويلدر اوچ پاره التنده واوچ پاره اوسننده اوجلری
تدريجله قصه اولور بو پاره لرك شكلی اوزون دائره كبيدر وبو پهلولرك
هر برينك اورته لری آشغه رك كلمشدر استخوان سينه نك باشلری
يوقاروده كلمشدر واكا اولاشمشدر وپهلودن غيری كه اون عدد باقی
كموكلردر هر طرفدن بش پاره سی واقع اولمشدر انلره اضلاع الخلف ديرلر
بونلر بری برندن قصه ركدر هر برينك ديبلری ارقه نك مهره لرينه اولاشور
وپهلولردن هر برينك باشی عضروفيدر تاكيم كموكلرك غشايه ولحمه حجابی
تدريجله اوله حضرت حكيم جل شانه بو پهلولری سپر كبی خلق ايلمشدر يمين
ويساردن وپيش وپسدن تاكيم باطنده اولان نازك اندامله ضرر ترتب
اتميه مثلا افت اوكندن ايرشمك دليه كوزدين يان اوله والتزمنع ايليه
اكر افت اردن قصد ايليه فقراتك واستخوانلرك صلابتی منع ايليه اكر
معده طعام وشراب ايله ويا خود ييل كيره كموكلر بغرسقلری اشغه كتمكه
قوميه اكر پهلو سپر مثالنده اولوب كرتی الشكل اولماسه ايچرويه يا تقين
اولسه محل تنك اولوب نفس التنق قابل ولمزايدی اكر پهلو بر كموكدن اولسه افت
ايرشسكده جمله طرفنه ايرشوردی وانسان هلاك اولوردی بوقدر كموكدن اولمه
برينه مضرت ايرشور ايسه عامة اولمسون ديكدر فتبارك الله احسن الخالقين
باب رابع ترقوقته كه چنبر كردنرآنك وكتفك تشريحلری بياننده در
بو چنبر كردن ديدوكوز انسانه مخصوصدر انساندن غيری حيوانده اولمز
وبو ايكی استخواندركه عظم قسك اوزرنده در هر ايكی طرفدن قسته چكلمشدر
نهايتی سينه نك پايانه وارنجه در بو محلده مفصل خالی قالور اعصاب
بو مفصلك ما بيننده ن كزر ايدر يعنی دماغدن پايانه ايرشور وطمرلر
دخی پايانندن دماغه واصل اولور وبو ترقوقته جانب وحشيدن استخوان
كتفك باشنه ميل ايلركه اكا شانه ديرلر بو شانه ده بغلنور واستخوان
بازونك باشلری بری برينه بو محلده اولشور كلدك آمری كتفه بونك

يوقاروده كلمشدر نسخه

طی لو اوله صح

ایكی فائده سی واردر برنسیی بازو اول طرفنده اولدیغیدر ایكنجی فائده سی اعضاء سینه یه حافظدر زیرا كتفك باشی جانب وحشیدن رقیقدر وقحصه در ومغاكی واردر بازونك باشی بو كتفك مغاكنده قونمشدر كتفك باشی بازونك بر باشیدر انده زائده واردر اكا منقار الغراب دیرلر بازونك اشاغه ویوقارو حركتی بونكله در وكتفك جانب پستی بازویی نگاه ایدر شول طرفكه كتفك یعنی رق وسپر كبیدر اعضاء ضرردن حافظدر وكتفك ارقه سی وزره اولان زایدكه مثلث الشكلدر انك قاعده سی جانب وحشیه دره وزاویه واقع اولمشدر جانب انسه سی عین الكتف نام فقره یه مشابه در كردنك عضرونی كتفله متصلدر باقی احوالی محلنده انشا الله تعالی ذكر اولنور تعالیم ثالثك سفر ثالثنك باب اولی تشریح عضد بیاننده در عضو عضد بر استخواندركه مدور ومجوفدر معرب جانب انسی ومحدوث جانب وحشیه در عضدك یوقارو طرفی كتفك مغاكندن كلمشدر قولق طرفنه تیز تیز حركت ایلدوكی بو وجهله در ومفصلی رباطله محكم اولمشدر وعروق وعصب ایچون مكان واقع اولمشدر وعضدك طرف اخری كه ساعدانك اوزرنده در ایكی زائده سی واردر بریسی جانب باطنی ولی ایلك ایله دره ازرقدر وحافظ عصبدر وربا طلركه غیر زائده ده واردر بری ظاهر میان ساعده كلور ومرفقه متصل اولور بو ساعد ایكی كموكدن مركبدر بری برینه مفصللری واردر بونك هر ایكیسی ایكی كموكلردركه زاید یتن دیرلر اعلاسی باش برمقه وزائده اسفلی انكشت خنصره واقعدر وغلیظ ركدر وزائده اعلاسی معوجدر بو هر ایكینك طرف زائده سی جمع اولورلر هر برندن زائده لر بتر زائده اعلی مغاكیدر عضدك طرف وحشیسیه اول مغاكده جمع اولور ودوراید رزائده اسفلی زائده جزئی دركه لام یونانیانه تشبیه ایلمشلردر بری بری ایچنده اولور بو رخنه نك وسطی وزائده وحشینك رخنه سی اورته سی عضددركه هر ایكی طرفدن اول رخنه ایكی مغاك حاصل اولور مغاكك چوغی الك ایه سی

اتصال نخ

واصلدر نخ

طرفندندر

طرفندندر شاغیه حركت ایلمك ایچوندر وساعدك ارقه سی جانب راستنه قالور التی طرفیكه رسغدر انكله جمع اولورلر وبر كموك ایكی اولورلر هر ایكی كموكك باشنده مغاك واردركه مشتركدر اما مغاكك اشاغی طرفندك التنه كلمشدر بونك مغاكنده اوچ عظم ظاهر اولور اعظام رسغ بو اوچ كموك ایله حركت ایدر یعنی الك ایا سنك انقباض وانبساط بو مفصللر ایله در وعظامك مغاكنده رسغك قرار ایلمه سی والك یوملمه سی بو مفصللردركه مشط یی دربو درت كمك كه مشط در زوایاینه درت كمك ایله مغاك اولور وبر مقلرك كموكلری كه سلامیات درلر هر النده درت سلامی واردر هر برمقده اوچر سلامی باش بر مقدها یكیدر بو سلامیات بیننده استخوان ریزه واردركه انلره سمسمانیه دیرلر بو سمسمانیه نك فائده سی برمقلر سست اولمیوب یمین ویساره حركته قادر اولمق ایچوندر سبحان القادر جل شانه وعم نواله باب ثانی استخوان عانه بیاننده در جمله دن بری استخوان عجزدر بونلر ایكی كموكدركه صاغ وصول ارقه نك اورته سنده بر كموك بنا كبیدركه كویا اعضانك فوقانی سننده دركلر كبیدر بو ایكی كموكدن هر بری درت جزدر بری جانب وحشی یه مایلدر عظم عانه دیرلر وبر جزئی كه ارقه نك اردنه واقعدر اكا ورك دیرلر اول جزكه جزء اسفلی انسی یه مایلدر اكا حق الورك دیرلر سكرجه دخی دیرلر بو اول مغاكدركه اویلق كموكنك باشی اول مغاكده دورایدر اعضاء شریفه دن رحم كبی ومثانه كبی حافظلر ذلك تقدیر العزیز العلیم باب ثالث تشریح عظام رجل بیاننده در امدی ایاغك كموكلری درت قسمدر برقسمی یاق كموكی ایله مشتركدر كموك یوقارو سینك وسطیدر واوچ كموككه ایاغك خاصه سیدر عظم فخذ وعظم ساق وعظم قدمدر اما عظم فخذ محدبدر وجانب پیشدن مقعردر بو كوكك اشاغیسنده ویوقاروسنده بر زائده سی واردر یوقارو زائده سی مدوردر حق وریكه ملاصقدر زائده اسفلی ایكی زائده اولوركه مغاكم ساق كموكنك بو یلك باشیدر اما ساق ایكی عظمدر وبری برینه متصلدر اكا قصبتین دیرلر بونك جانب انسی سی بوكركدر اكا كه خاصه ساق دیر وبو عظمك باشنده ایكی مغاكی واردر

اون صح

عانه

بوكركی نخ

کمکلک دوغمسی بو ایکی مغاك ایله در بو مفصلك یوقاروسی عظم وفیدر
ومدوردر بوکا قصبه دیرلر امّا قصبه که قصبۀ رکبه در وانجه رکبه در جانب
وحشیدن زائده یه ایرشور وجانب اسفلدن قصبۀ علیایه برابردر بو ایکی
قصبه نك میانی عظم کعبك مفصلیدر ورباطاتله مستحکمدر قدم ایسه التی
قسمدر عقب وکعب وعظم زورقی ورسغ قدم ومشط قدم درو اصابعدر
امّا عقب کعبك تحتیدر و برکمکدر که جانب خلفدن مدوّر وجانب پیشیندندر
از رقدر وانجه رکبه در کعب ایسه برکمکدر که عظم عقبك یوقاروسنده رباطله
وابسته در بو کعبده ایکی زائده بتمشدر وجانب انسیده قصبه طرفنه مغاك
حاصل اولمشدر عظم ساق وزایده که جانب وحشیده واردر بو مغاکه کلور وخرده
کمککار طرفنه واقع اولور امّا عظم زورقی زورقه مشابهدر عظم کعبی اوزره
حاویدر بالادن وایکی جانبندن واکوده‌ن واردن مشط قدمه متصلدر
وعظام مشط قدم بش کمکدر رسغدن دوت کمککه منعطفدر وبونلردن ایکسی
عظم نردیه متصلدر امّا ایاق برمقلرینك عددیکه بشدر هر بری اوچر
کمککدن مرکبدر سلامیات دیرلر سبحان الخالق جلّ شانه باب رابع تشریح
اعصاب بیانندەدر معلوم اولاکه عصب برجسمدر سهل الانعطاف فدر
عسر الانفصالدر وبو قسم دماغ ونخاعدن بتر روح نفسانی اعضایه ایرشدرر
وحس وحرکتی بو اعصابله ویرر شول اعصابکه دماغدن احشایه متفرق اولور
اول نوع اعصابکه نخاعدن بتر باقی اعضایه متفرق اولور وحس وحرکت ویرر
امدی اعصاب دماغ یدی چفتدر زوج اول دماغك ایکی طرفندن اعنی بطن
اولدن بتر شول زائدتین مشتبهتین که حلمۀ ثدییه مشابهدر بر عصب صغیردرکه
مجوفدر بو ایکی عصبکه صاغ وصولك دماغك بطن اولندن بتر ومنحرف
اولور وبری برینه بو محلده متصل اولور نور باصره ایکی جانبدن بو محلده
جمع اولور هر کزکه بو ایکی عصب بو یردن جدا اوله لر عیندن کلن عصب چشم یمینه
ویسارندن کلن چشم یساره کلور بعضیلر عکسیله کلور دیمشلر مذهب اوّل مرجوحدر
فی الجمله روح باصره بو اعصابدن کلور محل مذکور ومسبوقدرکه مجمع النوردر جمع اولور

وزوج ثانیکه منشای زوج اوّلك اداسیدر اعنی وسط دماغدر زوج رابع
ایله مختلط اولورلر وکیروایریلوب درت قسم اولورلر برقسمی احشایه ایریشور
وبرقسمی سینه یه ایرشور وبرقسمی صدغکه کوشۀ چشمدر اکا واصل اولور
وبرقسمی زوج ثانینك مخرجندن طشره کلور واوچ شعبه اولور برشعبه سی
چشمدن متفرق اولور وایکی صدغه ایریلور شول صغیرکه استخوان رخدر انکله
قاشلره والنه وکوز قباغنه واصل اولور ایکنجی شعبه که قولاغك لحاظی وکوزك
قوریغی طرفیدن ایچرودن بورنك اچنه کلور اوچنجی شعبه صغیردر عرق مجوفه
کلور وایکی بولك اولور بربلوکی جوف دهانه کلور وبربلوکی یوقاروللثه یه ایریشور
زوج ثالثك قسم رابعی فك بالادن یعنی یوقارو اککدن لسانك ایکی طبقۀ
ظاهره سنه کلور حسّی ذائقه ادراکنه سبب اولور بو زوج رابعدن باقی
قالان دیشلرك انلری دبندن لثه اسفله ایریشور امّا زوج پنجم که منشای زوج
چهارمك اردنده در دماغك هر ایکی طرفندن ایکی بولك اولور بربلوکی صدغه
ایریشور قولاغك دلکی انده در جناب عزّت عزّ شانه قوت سامعه بونده قومشدر
بربلوکنه اعور واعمی دیرلر استخوان حجریه اولان عصبه ایریشور وزوج ثالث
ایله مختلط اولور جلده وباقی عضلات صدغینه متفرق اولور زوج سادس که
منشای مؤخر دماغدر زوج خامسه متصلدر غشا ورباط بو زوج ایله مستحکمدر
کویا برعصبدرکه اردنه جدا اولور واوچ قسم اولور برقسمی درز لامینك انتهاسندن
کلور سایر عصب ایله حلقومه ایریشور وقلبه حرکت ویرر بو قسمدن بری عضلۀ
کتفه کلور وکتفك حرکتنه باعث اولور برقسم که بو محلدن بو یوجکدر حنجره و
عضله که طرف معده‌دەدر وحجاب صدر وعضلات صدر وحجاب قلب وریه واوردە
وشرایندر بو مذکوراتك جمله سنه بولنور وهر برینه شاخ ایریلور برنیجه شاخلر
احشایه واصل اولور زوج سابعکه منشای میان دماغ ونخاعدن حدّ مشترکدر
بو محلده متصرّف اولور وزبانك عضلاتنه حرکت ویرر شول عصبلرکه میان درز
لامی ایله مشترکدر حرکتی زوج هشتمندر باب خامس شول اعصاب تشریحی
بیانندەدرکه نخاعدن بتر سکز چفتی عنقده در شول زوجکه فقرۀ اولك ثقبندن

اطرافنه نسخه

کوشۀ صح

اعضایه نسخه

كلور مختلفه رئتیه ایریشور زوج ثانی میان فقرهٔ اول وثانیه‌دن طشره کلور
چوغی باشك در یسینه کیدر حس ولمس انکله حاصل اولور بو محلدن کیرو دونر قولا
غك طشره طبقه سنه کلور قولاغك حسنه باعث اولور غیری باقی قلان جانب
عنقه کلور وحرکت ویرر زوج ثالث خارجه کلور فقرهٔ ثانی وثالثك وسطندن
برمقداری باشه حرکت ویرر یعنی دونکه قادر ایدر برمقداری قولاغك
جانبنه کلور قولاغه حرکت ویرر بو حالات سائر حیوانده دخی بویله در
زوج رابع فقرهٔ ثالث ورابعك ثقباتندن طشره کلور شول حجابك الات
نفسی اورته سنده در اکا واصل اولور واندن بعضی شول عضله‌یه ایرشور که
فقرهٔ رابعك وخامسك اثقابنك وسطندن زوج خامس ایله خارجه چقر
باشك عضلاتنك نهایتنه ایریشور شول عضله که باش وکردان میاننده
مشترکدر اندن برمقداری بویك اولانی کتفك بالاسنه کلور وبرقسمی حجابك
میاننه کلور زوج سابع وثامن ایکی ثقبه دن طشره کلورلر برى برینه
مختلط اولورلر وکتف ایله بازونك سطحنه کلوب واصل اولورلر برازی
حجابه وبرازی عضلات راسه وباطن صدره کلور عصباتك چوغی ساعد
وذراعین ایچون بولنور اما اول عصبلر که مابین فقرات صدردن کلوراون
ایکی زوج اولورلر زوج اول فقرهٔ اولدن وثانیه‌دن عضلاته متفرق اولور
بعضی عصب موافقیله عنقه واصل اولور وعصب ثامندن بعض الترك
وساعدلرك وال ایالرینك جانبنه کیدر زوج ثانی ثقبهٔ اولك یاننده
ظاهر بازویه ایریشور وحس وحرکت ویرر باقی اعصاب بازویه وشول
عضلاته ایرشور که مخرك مفصل کتفدر وعضلات اضلاع واعصا بکه
خارج سینه ده در عضلات اضلاعه وعضلات بطنه کلور شول عصبلر که
بطنك فقراتنك اثقابندن کلوریش چفتدر بعضی ارقه‌نك وبطنك ایچ
یوزینك وطشره یوزینك عضلاتنه پریشان الور اما اول اعصا بکه
دماغدن اشاغه کیدر هر ایکی یاغك ساقلرینه اولاشور وعجز نام فقره
قویرق صوقمی اوکورغه سیدر اندن خارج اولان اعصابك شعبه لری ایله

مختلط اولور واشاغه کیدروب واویلوغك عضلاتنه ایریشور ولکه عجز
وعصعص نام فقره‌لردر ایکی جفت عصبله پایدار در بونلردن اشاغه اولان
اعضاکه مقعد وقضیب ومثانه ورحمدر وغشاء بطندر انلر ایله مختلط
اولوب متفرق اولور هر عضوه تقدیر اولندیغی قدر توزیع وتقسیم اولور

فتبارك الله احسن الخالقين تعليم ثالث سفر رابعنده اولان درت بابك

باب اولی تشریح عضلات بیاننده در

عضله بر عضودر که عصب ورباط
ولحم وغشادن مرکبدر کیفیتی ترکیبی ولندیغی محلی ایله ایراد اولنور امدی
عضلات جمله اعضاده واردر اصل عضله سکردر اوچ نوعله مبیندر
هر نوعه اطبا محلنه کوره برنام وضع ایلمشلردر سکز قسمندن اولوب
دماغدن یاخود نخاعدن بتر وغذاسی انلردن اخذ ایدر بو اقسام اعصاب
دیرلر شول سکزلر که کموکلر باشلرندن بتمشدر بو انواعه مفرد اولورسه رباط
برقاج اولورسه رباطات دیرلر شول قسم که ینه سکزدر نهایت خارجدن
داخله کلور وتردیرلر چونکه محل قوت تفکر وتمیز میانکاه دماغدر حرکات
اختیارینك مبدئی در وقوه ممیزه انلردر عضلات بو معنایه حرکت ویروانده ملزم
نفع وضرری بو ایصال ایدر امدی هر برکه حرکت حاجت اوله اول حرکت ایچون
عضله خلق اولنمشدر وعصب رباطله مخلوطدر وعضله‌نك داخری اول
اندامه اولاشمشدر تاکیم عصب واسطه سیله قوة ممیزه کندو فعلن اجرا
ایده ورباط وتر ایله قوت حاصل اولوب مفاصلی برك ایده واستخوان باشلرنده
رباطلر که قونمشدر انکله چکمك اسان اوله وانلر میاننده لیف لیف وشاخ
شاخ اچلن واوزری اتله اورتلن سکز هیئتنه عضله دیرلر جمله عضوك
حرکاتی بو عضلات اولمینجه اولمز بو کره بولیفلر که اندن چیقه وطغروکیده
وترایدوکی معلوم اولور سوزمز غشاده قالور بو اول نسنه در که اعصاب
ورباط وتر ایله مخلوط حریر اچه کیسه سی کبی بافته اولور وبو غشا قلبده
وجکرده وطلاقده وقارننك ایچ طرفلرنده زیاده در اکر بردن انسانینده
عضلاتك واعصابك شعباتی بلنمك سؤال اولنورسه حقیقتی بلنمامشدر

نهایت جالینوس کیمدن تحقیق اولندوغی اوزره عضلات وجه اوتوز
بیدر؛ بری الندن عریضدر جلده متصلدر؛ وبری دخی قاشی یوقارو چکمك
ایچوندر و تغمیض چشم ایچوندر؛ یالکز اولان درت عدد عضله مقله چشمده در بری
برکوزده وبری کوزده واقعدر؛ بو عضله لردن هر بری عصب مجوفه حافظلردر؛
شول وقتکه تیز نظر ایده التش عضله هر ایکیشری چقن چشم متصلدر؛
اوچری یوقارو قباقده واوچری آشغه قبقلرده ویکا قلرده عریضا عضلات
واردرکه درت جزئ درد موضعه کلور؛ ترقوقته که چنبر کرداندر فستق کرا اوکسوز
اکگیدرکتفدن اخراوکه قستك التیدر؛ رقبه نك دورندن درت عضله
واردرکه ایکیسی بالادن وایکیسی اسفلدن واقع اولمشدر؛ ودود فلره حرکت
ایچون عضلات قوملمشدر؛ انقباض وانبساط بو عضلات ایله اولور؛
ایکی جزء عضله بورنك طرفلرینی محرکدر؛ التی عضله فکك اسفله حرکت
ویرر؛ دردی یوقارو چکه برابر طوتر ایکی عضله ناحیهٔ دهانك قعرندن الت
چکه بر واردر؛ واکا مراد اوزره حرکت ویرر؛ غدانك مضغی بو عضلات ایله
اولور ویکرمی درد عضله باشك حرکاتنه مصروفدر؛ شولکه عنقه حرکت
ویرر؛ ایکی عضله در ایکی عضله باشی اکسه طرفنه حرکت ایتدررده درت
عضله باشی ونیدرمکه معین اولور؛ ودرت عضله دخی باشی بالکلیه اردنه
دوشمکه قومز ایکیشر عضله دخی باشك ایکیشر طرفندن صاغه وصوله حرکت
ویرر باشك اول طرفیکه مفصلدر؛ ترقوتتکه فقرهٔ اول ایله در هرکاهکه
حرکت عضله ایله بو عضله تن باش عضله جانبنه میل ایده منحرف اولور
بونك عکسیله مساوی اولور؛ یکرمی عضله دخی حنجرهٔ حلقومه اوزره در
بش جفتی حنجرهٔ آچر؛ وبش جفتی تنك ایدر؛ بونلردن غیری درت عضله
حلقوم ایله حنجره اورتاسنده مشترکدر؛ ایکی عضله خاصهٔ حلقومده
در؛ انلره نقین دیرلر؛ بونلرك کارلری بوغازه اینه جك اشیایه معاونت
ایدرلر؛ التی عضله خاصهٔ لامیدر؛ طقوز عضله محرك لساندر؛
درت عضله نك ایکیسی رقبهٔ یمینه وایکیسی رقبهٔ شماله حرکت ایتدررر

وصدرده

وصدرده یوز یکرمی بش عضله واردر؛ محرکات صدردر؛ کمی قابض وکمی باسطدر
بری عضله محرك کتفدر؛ واون اوچ عضله محرك بازودر؛ اون ییکیشر عضله
محرك ساعددر؛ ومرفقدر؛ واون بیری عضله محرك رسغدر؛ یکرمی درت
عضله محرك اصابعدر؛ قرق سکز عضله محرك ظهردر؛ وسکز عضله بطندر
ایکیسی طولانی وایکیسی عریضدر؛ ودوردی دورت طرفی محویدر؛ درت
عضله خایه لره کیدر هر برینه ایکیشر واقع اولور؛ بر عضله قم مثانه یی محیطدر
حبس بول ایدر کذلك رحم ده دخی بویله در ذکرده کی الت تناسلدر؛ درت
عضله واردر؛ ومقعدی بر عضله محیطدر؛ عضلهٔ رحم ومثانه کبی واون
درت عضله اویلوقده واون عضله دیزده وبیری عضله محرك مفصل قدمدر
یکرمی درت عضله محرك اصابع رجلدر؛ بسط وقبض بونلر ایله میسر اولور؛
بو عضلاتك تفصیلی بی نهایه درکه کتابمزده تطویل اولنمامشدر؛ بیان اولنان اجما
لیدر تفصیلن مراد ایدن مطولاته مراجعت ایلسون؛ تشریحی قابل اولوب ضبط
اولنان عضلات جالینوس قولی اوزره طقوز یوز یکرمی بیری عضله در باقیسین
الله تعالی بیلور **باب ثانی تشریح وریدبیانندهدر** ترکیسی شاه طمردر آمدی
وریدی بر طمردرکه جکرك جانب مقعرندن بتر اکا باب الکبد دخی دیرلر؛ جکردن
طشره کلن بش قسم اولور؛ بودفعه اثنی عشر نام امعانك وسطنه ایریشور؛
وسکز قسم اولور ایکی قسم صغیر امعایی اثنی عشریه کلور عصارهٔ غدایی جکره
ایرشدورر؛ بو قسمدن بر مقدار انجه طمرلر لحم رخوکه جل اولك یومری طرفیدر؛
اکا واصل اولور سائر اقسامی متفرق اولور؛ شول موضعکه مفصلدر؛ امعاء
بواب اسفل عصارهٔ کیلوسی جکره ایرشدرر؛ بو محلده اون ایکی شعبه اولور؛
التسی قالور؛ بونلردن ایکی بیوك شعبه بری معده نك سطحنه جانب یمینندن منتشر
اولور؛ وغدایی کبدن طحاله ایرشدرر چونکه طحاله ایرشه بر صغیر قسمکه اندن
جدا اولور؛ معده نك جانب یمینندن غدا ایچون متفرق اولور؛ بو قسمدن بر انجه
طمر جانب شریانه کلور وشریانه جانب یمینندن غدا ویرر؛ اوچنجی شعبه اول
التی شعبه دن امعاء مستقیمه نك جانب ایسرندن یومرو طرفنه کلور؛ باقی

غداكه ثقلدن بالتيتور وكبده ايريشور ده دردنجي شعبه امعاء مستقيمنك جانب
يمينندن كلور بشنجي شعبه امعاء قولنك دائره سنه متفرق اولور ده ثقلدن
غدانك باقي قلاني جدا ايدر وكبده ايرشدرر ده التنجي شعبه امعاء دقاقك
اطرافنه منتشر اولور ده ومنقسم اولور چوق قسمي امعاء صائمه كيدر ده باقي قلانلري
امعاء رقاق وامعاء اعوره كيدر ده بو شعبه لردن بر جزئيسي عصارهٔ غدايي
كبده ايرشدرر ده اما شول طمر كه مجوفدر ده كبدك جانب محدبنده در منقسم اولور ده
وجذب ايدر عروقدن بر عرق كه باب الكبد ايله مشهوردر ده قاني عرق اجوفه
ايرشدرر ده وبو طمركه اجوفدر كبددن طشره كلور ده وايكي قسم اولور قسم كبيري
اعصابك اسفلنه نازل اولور ده وفقرات ظهري طولانور نهايتي فقرهٔ اخرده قالور
قسم صغيري برنك يوقارو سنه كيدر ده شول حجابكه غشادر ده بو محلده اول
ايكي قسم صغير حجاب وغشايه غدا ويرر ده بو طمرلردن برانيجه طمر قلبك غلافني
دونيم ايدر ده شول غلافه اوزره كلوركه نوشه ايله معروفدر ده اندن برقاچ قسم اولور ده
وقلبله غشا ما بيننده جمع اولور ده وبو محلده دخي اوچ قسم اولور برقسمي
تجويف قلبه قريب محلكه رئه دركا واصل اولور ده وبو قسم بوكركدر ده بوكا وريدي
شرياني ديرلر ده شريان مشابه اولديغيچون ده قسم ثاني قلبك ظاهرينه كلور ده
وشعبه لر اولور اضلاعك اواسطنده واقع اولان عضلاتك غداسي اولور ده
چون بو عرق قلبدك كيچه شعبه لر چوقلغي جهتيله شعر مشابهسنده اولور ده اجزاء
غشاكه بالادن سينهٔ نصفا تمشدر ده اكا ايرشور وقتاكه ترقوه ايرشه ايكي قسم
اولور ده وترقوه دن ايريله منحرفا بو ايكي قسمك هر برقسمي ايكي اولور قسم صغيري
صندوق سينه يه ايريشور استخوان قسق ايله متحدا اولور ده صاغدن وصولدن
خنجر مثال اولان عضروفه ايريشور كه فم معديه قريبدر ده بلكه فم معده نك
اوزريني منتشر قلوردر ده بو محلده ايكي قسم بش قسم اولور ده قسم اول الاضلاع صدر
وسينه نك درت ضلعنه ايريشور ده وقسم ثاني كتفا وزره كيدر ده قسم رابع
رئه ايله اولان امعانك اوزرنه كيدر ده قسم خامس قولتقلره طوغري كيدر ده
واندن درت شعبه اولور ده بري عضله كه قسلن ليفه اولاشور ده ايكي قولتوغك

ايمنندن نسخه

غداء

متحدا نسخه

ثالث نسخه

رابع نسخه

قسن الليف نسخه

اوبناق

اوبناق يرينه وارر ده اوچي پاياننه ايريشور جانب صدوردن تا مراق بطنه
پيوسته اولور ده واندن منصرف اولور ده جملهدن مراقك ظاهرينه يايلور ده
دردنجي قسم بو اقسامدن اوچ قسم اولور ده برقسمي عظم كتفك جانب مقعرنده
اولان عضلاته ايريشور ده ايكنجي قسمي قولتوغك عضلهٔ كبيرنه ملحق اولور ده
اوچنجي قسمي ابطي ديكله معروف اولان عرقه متصل اولور وينه بو محلده ايكي
قسم اولور وبالايه كيدر ده شول عضوكه غوره وارركه اكا وداج ديرلر ده بري
دخي ظاهر عضودن كه وداج ظاهري ديرلر كردانك ايكي طرفلري اوزره ظا
هردر اكا ايرشور ده وترقوه دن كيدر ده ايكي قسم اولور بريسي رقبه دن كيچراوك
جانبندن عنقه ايرشور ده بري دخي بو محلده كيچرهنك پاياننه وارر ده وبو طرفدن
عظم لاميه ايرشور ده ترقوه كه بالايه كيدر مختلط اولور ده اقسام اول وسائر
اقسام بوراده جمع اولور ده وشعب فراوان بالايه كيدر ده اما محسوس اولمز زيرا
نسج عنكبوته مشابه اولور ده اولكه محسوس اولمز ايكي جفت اولمق اوزره جمع
اولور ده بري شول محله متصل اولوركه ترقوتنين اولديغي محلدر ده وبرغيري چفتك
متصل اولمز ده رقبه نك ظاهرينك خارجندن پريشان اولور ده اما عرقكه ظاهردر
كتفه ودسته ايرشور عرق كتف ديرلر ده قفال طمر ايدر ده شول طمركه حس وبصراتي
ادراك ايدر ده سپر كتفه كلور منتشر اولور ده بر اقسامك ما بيننده بري دخي
سر بازويه كلور ده فاما وداج ظاهري ايكي قسم اولور ده برقسمي كه صغيردر متفرق
اولور ده اوست چكه والت چكه كنارينه ايريشور ده بر شعبهٔ كبير بو عروقدن
لسانه ولسانه متصل اولان اعضاء صغيره ايريشور ده قسم ثاني قولاغك
جسمنه قريب باشده متفرق اولور ده وداجك غابرينه ايريشور ومريه كيدر ده
وشول شعباتكه ايكي شاه طمرده ظاهردر ده خنجرهٔ مريه متفرق اولور ده واجزاء
ذي عضله ده بر اولور ده باقي وداج كبيركه لام يونانيانه شبيه در شعبه اولور ده
برشعبهٔ صغير بونلردن فقرهٔ اولي يه وفقرهٔ ثانيه يه كلور ده بونلردن غيري شعبه
دخي شول موضعه ايرشوركه فقرهٔ اولك باشنك وسطيدر ده باقي شعبات درزلرك
خالي قلان محللرندن جقوف قحفه داخل اولور ده شول اقسامكه قحفك داخلنده

وديع نسخه

چفتكه نسخه

درلنکره غذا ویرر اما شول عرقکه اکحلدر و عرق کتفدر بازویه کلوب اینجه
شعبه لردر و بریشان اولور شول عرقکه رجلی ایله معروفدر باسلیقدر و
کتفله معروف اولان قیفالدر بو ایکی عروقدن بازویه شعبه لر کلور ومتفرق اولور
دینمشدی ینه بازویه جمع اولور بعض اینجه شعبه لر جلده داغلور وعضلاتک
اجزاء ظاهریه سنه پیوسته اولور فاما عرق ابطی که معروفدر اندن نیجه شعبه لر
بازونک باطنه کلور بو ایکی عرقکه کتفی وابطیدر مرفقک مفصلنه که ایریشه
اتصالدن مرفقه متعطف اولور بو عرقه اکحل دیرلر عرق کتفینک باقیسی که
ظاهر ساعدده زیرا علا اوزره در حبل الذراع دیرلر بو کره بر عرق جانب وحشی
که زیرا سفلده میل ایدر سفلده منقسم اولور وباقی عرق ابطی ایکی قسم
اولور بری صغیردر بو دخی ایکی قسمدر برقسمی خنصر وبنصره کیدر اسلیم
دیرلر وبعضی صابع وسطی یه کیدر بوکره بونلردن ایکی طمر کلور ما بینکه
اجزاء خارجیه ده دراکا ایریشور شول قسمکه اولکیدن بویکدر اوچ قسم
اولور اسفل ساعددن رسغ بیله ایریشور بو اوچ قسم دخی ساعددن منقسم
اولور اما عرق اکحل ایکی قسمدر برقسمی بیلک اعلا سندن جانب وحشی سنک
یقیننده خلف ابهامده وسبابه ده منقسم اولور برقسمی دخی زیر بیلک
اسفلنک طرفنده اوچ قسم اولور بری سبابه و وسطی میاننده در وعرق
ثانی میان وسطی وبنصردر بو عرقدرکه اطبا طحالده فصد ایدرلر اما عرق
نازل جوفدن انکچون ارقه کموکنه معا ایریشورکه عروق اینجه اولور وقل
کبی اولور جانب یمیندن بوکرک اطرافنه واصل اولور غشایه واجسام اخر
که بوکرکه یقیندر غذا ویرر وایکی قسم اولور کبیرا اولان صول بوکرکه ایریشور
وشعبه لر اولور بوکرکک تعامقنه واندن یقین اولان اجسامه غذا ویرر
ایکی طمر کبیرکه بوکرکلره یقیندر طالعین دیرلر غایت لری قانی صافی
ایلکدن صاغ طرفندن بو ایکی طمر انثیینه ایریشور وصولی بیضه لره
واصل اولور بوکره ایکی طمر شعبه لر پیدا ایدر بو شعبه لره طالعینک
صاغ طرفندن انثیینه کلور بو محلده قطن فقره لری که اوچ فقره درلر

ذریه نسخه

ده نسخه

ترشح نسخه

ایکیشر

ایکیشر طمر کیدرلر قطن اوزره اولان عضلیه واصل اولورلر وشعبه
لر اولورلر و فقارک اثقابندن نخاعه ویررلر بو طمرلر چونکه آخر فقراته رقیق
ایریشه ایکی قسم اولورلر بری صاغدن وبری صولدن برقاچ محله طمرلر اولور
لر بری شق مقعدینه کیدر ارقیه ایریشور ایکنجی اینجه شعبه لر اولور صفاق
معده نک پایانه کیدر شول عضله لرکه استخوان عجز اوزره دراکا تقسیم
اولور اوچنجی محله که فقرات عجزدر دردنجیسیدر واول مقعد اوزره واقع
اولان عضلاتدر اکا وعجز خامسک ظاهرینه واصل اولور تا عنق رحمه ایرشور
وانلرک مثانه یه متصل اولور دهان مثانه یه یایلور دردنجی محل شول
عضلاته ایرشورکه قاسق کموکی اوزره واقع اولمشدر بشنجی قطن نام فقره
اوزره طولانی واقع اولان عظمه متصل اولور بوکره بو محلدن منحدر اولور
ویایلور یوقارو کیدر ارلرک ممه لرندن مثانه یه ایریشور وعورتلرک ممه
لریکه رحملرینه شریکدر اکا واصل اولور التنجی محل رجال ونسانک ذکرینه
وفرجنه متصرفدر نهایتی اویلوغک عضلاتنه متصل اولور وممه لره
منحدر اولور واخر عروقله مخلوط اولوب شعبه لر پیدا ایدر بو شعبه لر
زانویه ایرشور مایضیدیر کاری طمر بو شعبه لردندر بودفعه بو شعبات
بوش بوکرکلره یایلور اول اطرافده ممه لرجا نبسندن کلن عرق عظیمه
ملاقات ایدوب عورتلرک اوغلان یتاقلرینه ارلرک مقعدلرینه واصل
اولور وپراکنده اولور بونلردن باقی قالان ایلوغه وفخذک جانب انسیسنه
ایرشور بو شعبه لر ایله غیر شعبه لر فخذک عنقنه کیدر بونلردن باقی قالان
مفصل زانویه کیدر بونلردن باقی قلانک برمقداری زانونک طرف وحشی
سنک باشنه کیدر مایضدن بری دخی بودرکه هانکه دیزک مفصلنه ایرشه
اوچ قسم اولور برقسمی وسطه وبرقسمی داخلدن وخارجدن عضلات ساقه
منشعب اولور بو اول ایکی طمردرکه ساقک قبضهٔ صغیره سنک جانب
صغیرندن مفصل کعبه واصل اولور عرق النسا دیمکله مشهوردر اوچنجی
قسمکه قسم اولدن باقی ایدی ساقک داخلنه ایرشور شول موضعکه ساقک

غدا معا

اولورهم

عاریدر اکا منتهی اولور ساقك عظمنك محدب بنك اسفلیکه کعبه یقیندر
اکا ایرشور وایکی عرق جدا اولور وبالك علویسنه وسفلیسنه عرقا لنسا
طریله متفرق اولور قبضهٔ عظمانك اطرافنه بری اوکندن وبری اردندن
جمله شعباتله مختلط اولور لازم اولدیغی اوزره توزیع اولور سبحان الله العظیم

اندن منقسم اولور ایاغه نازل اولور عرق النسا کبی بر شعبه ده فخذك ارقه سنه

باب ثالث تشریح شریان بیاننده در

امدی شریان بر طمردر که وریده مشابهدر ایکی طبقه در قبض وبسط ایچون حرکت اوزره دز جناب باری عز شانه ترویح وتعدیل روح ایچون خلق ایلمشدر برفائده سی دخی هوای محرقی

شرایانی مع

دفع ایدر وروح حیوانی اعضایه ایرشدرر وبو شریان جوفدن قلبك صول طرفندن بتمشدر ایکی شریانکه بری کبیردر وبری صغیردر صغیر اولانی بر طبقه در بونك اتصالی آق جکرده در وقتاکه آق جکره ایریشه ایکی قسم اولور برقسمی ریه کرا قجکردرا کا جلب هوا ایدر وغدا ویرر بو عرقه شریان وریدی دیرلر جزء کبیرنه وربطی ده یه کلری کبی بو جزء کبیر چونکه قلبدن بترا طرافر بوندن ایکی جزء متفرق اولور وایکی شعبه اولور بری صغیر وبری کبیردر بونك صغیری برنك یوقاروسنه کیدر وکبیری ایاقلره نازل اولور اول جزکه یوقارو کتمشدر ایکی شعبه اولور بری کبیر اوکجه کیدر وصاغ جانبندن ترقوه یه ایریشور بو اول تربدر که حضرت حکیم جل شانه قرآن عظیمنده یخرج من بین الصلب والترائب بیورمشدر بوکره بو محلده اوچ قسم اولور کبیری صاغه وسطی صوله کیدر وایکی وداج که غایتنه عرق سباتی دیرلر بو طمردر اول ایکی طمرك خلقی موجب سباتدر اولکه عرق سباتنك غایتیدر اوچ قسمدر بو اقسام عظم حجرینك انقابندن داخل قحفه کلور شبکیه متفرق اولور وینه جمع اولور وایکی طمر اولور غشا که دماغده در اول غشایه متفرق باقی قلانی التنجی فقره که رقبه دن نواحی ترقوهنك کوزی محلیدر اندن

اولور مع

متفرق بو دفعه کبی کتفه وکبی ایکی اللره کیدر وبطننك جزء ثانیسی ساعدك عظما صغری اوزرنده انحرافا قولتوغه کلور وعرق وریطیدن جزء کبیرکه

اولور مع

اوچنجی قسمی باقی ایدی فقرهٔ خامسك صاغ طرفندن اسفله نازل اولور

وعظم عجزایله بالای ظهره که یقینی ایریشنه بو محلدن شعبه لر متفرق اولور شول نواحیکه ریه نك طرفلرینی حاویدر بو شعبات صدردن قصبهٔ ریه یه منحدر اولور برنجیه سی اضلاعه ونخاعه کیدر چونکه صدردن کچه لر ایکی شریان اولورلر وحجابه متفرق اولورلر بلکه یمین ویسارینه اولاشورلر عینی شریان طحاله وجکره ومثانیه کیدر رحم اولك چوره سنه امعاء دقاق وقولونه واصل اولور اول شریاندن بری صول بوکرکه واصل اولور والباقی متفرق اولور بوکره ایکی شریان اخرکلور وهرایکیسی ایکی انثیینه وصول خصیه یه وصاغ خصیه یه ایریشور وبوکرکلره پریشان اولورلر شول شریانکه ارقه دن کلمشلردر واول شریان اعظم که حتی صاغ بوکرکدر بو محلدن بو شریانلرك شعبه لری متفرق اولور جدا ولکه امعاء مستقیم نك طرفلریدر اندن بوش بوکرکلره ایریشور ایکیسی اوکدن وایکیسی اردن منتهی اولورلر وایکی قسم اولورلر بری صاغدن وبری صولدن نافیه ومثانیه ایریشورلر ومنقسم اولورلر وباقیسی قضیبه کیدر ونساده رحمه واصل اولور اما شریان آخرکه اول محله کلمشدر منقسم اولور وحشی ده وانسی ده اویلغك عضله سنه متفرق اولور وباقیسی ایاغه نازل اولوب پریشان اولور

باب رابع تشریح غشا بیاننده در بو معنی التی نوع علی تفصیل اولنور

غشا بر جسمدر که تنك وسفیددر وصلبدر واعضایی اورتمشدر اعضانك بالاسندن حفظ واعضا ایدر یعنی حرکت ناهمواردن اعضایی صیانت ایدر برك انسانده غشادن رقیق عضو یوقدر بو انواعدن اولکی غشاء صدر تشریحیدر امدی صدرده ایکی غشا واردر که صدره بخش اولور بو غشانك مبدئی برنك طولنه یتر تماما ترقوهتین اورتاسنه ایریشور جانب اسفلیکه قصدر یعنی اوکسوزا کلکیدر ایکی موضعده متصل ایکن منفصل اولور تدریجله قلبه ایریشور بعده اندن جدا اولوب ایکی عضوکه غشاء قلبك اطرافنی حاوی یدر قلبی احاطه ایدر بوکره فقار پشتك یوقاروسنه که مرئیدر اول موضعه باغلنور صدرك استحکامی بو غشانك بو منوال اوزره بخش

اولور وغیردر بو دفعه بو غشا اعصابك غشالرینه کیدر صدرك جوفندن قلب
کبی وریه وشرایین واورده کبی اعضایی احاطه ایدر هر غشاکه وریه‌یه حجاب اولور
حاوی دیلدر بو قلبی هر جانبندن محوی اولنه غلاف دیرلر حرکتی قلبدن جدا ایدر
انواعدن برنوع دخی غشاء صفاقك تشریحیدر غشاکه صفاقدر عضلهٔ تحتنده
اوریجك اغنی کبیدر جوفده اولان اعصابك جمیعسنك یوقاروسنه اولاشور
معدهٔ وکبد وطحال وبوکرکلره ومثانه ورحم وانثیین وعرق ضوارب وشرب
وفم معده‌نك غلیظلی طرفندن جمله‌سنی احاطه ایدر هرچندکه پایانه بریشه رقیق
اولور تا عظم عانه‌که قاسق کموکیدر اکا واصل اولور وجانب بالایه با غلنور و حجاب
اولور بو دفعه جانب سفله بطنك ایکی عضله‌سنه ایریشور شول غشاکه
حاوی معده‌در غشالرك غلیظیدر نهایت احشایه واصل اولور برکه دخی غشاء
جدا اولور امعانك کیروسنده شرایین واورده واعصابکه بوجدا اولده
واردر احاطه ایلیوب تکیه ایلمشدر ومرتبط اولمشدر تعلیم ثالثك سفر
خامسنده اولان بش بابك باب اولی تشریح حجاب بیاننده در صاحب
کامل تفسیر ایلمشدرکه بدنك اچوك رقبه اردنده ایکی جوف کبیر واردر بری
اضلاع وعظام صدری حاویدرکه اول جوف قلبدر وریه در جوف ثانی که
الات غذادر معده در وکبددر وریه در کیجوب امعاء ومراره وطحال وکلیه
ومثانه ورحمدر بو ایکی جوفك اورته‌سنده فاصله واقع اولمشدر شول
عضلات مستدیره‌که انلره حجاب دیرلر منشاء عظم قسنك اخریدر
اندن کیجوب اون اوجنجی فقره‌یه متصل وملتحم اولور زیرا جمیع جوانبدن
بو عضله لحمیدر ووسط وترکاندر واردر عضله‌نك اطرافنده بو حجابی
ایکی جانبدن ایکی غشایی ترك ایلمشدر بری یوقارودن که صدرك جوفنی
ستر ایلمشدر منشاء عضلاتك باطننده اولان غشادر وایکی غشاکه صدرك
ولی ایلمشلردر وغشاء اخرله پایانده جوف بطنی یلیدر منشالری صفاق
معده دندر وبو غشاکه حجابدر ایکی ثقبه‌سی واردر برینك موضعی
امعا ایله مرینك یوقارو طرفیدرکه عروق اجوف ایله اعلاء بیته کیدر شول

بطنك مع

غشاسم

کردشندن نسخ

بو عضلهٔ لحمی نسخ

عضلاتك نسخ

موضعه

موضعه ایریشورکه حجاب یلیدرانده ملتحم اولور اما مریده ملتحم اولمغله بو معنا
ایکی نفع ایچوندر بری قبض وبسط ودیگری سائر عضلات صدره حرکت ویرمك
ایچوندر سائر خواصندن غیری الات نفس والات غذادر بو انواعدنکه غشادر
بری دخی ثربدر ثرب بر عضودرکه ایکی غشادن مرکبدر وهیئتی جراب مثالنده در
هرقچنکه ایکی غشا بریره کله عروق بسیار شحم ایله جمع اولور بو ثرب تحت
صفاقده درکه معده‌نك اسفلی وامعانك اعلاسی واقع اولمشدر باب ثانی
تشریح اعضاء مرکبه بیاننده در حضرت خالق الاشیا حضرتلری باشی جمله اعضانك
فوقنده خلق ایلمشدر وکوزی سائر اعضایه دیده بان ایلمشدر وقاعدهٔ دماغی عظمدن
خلق ایلیوب عظم وتدی وترله بعده عظم پیشانی ایکی عظم حجری ایله صاغدن
وصولدن طولا وعرضا اوج قسم ایلمشدر وبطنی دخی اوج قسم خلق ایلمشدر دماغك
بطن اولی سائر بطونندن وسیعدر اندن صکره بطن مؤخر دماغدر بعده بطن
وسط دماغدر وجوهر دماغ بر جوهردرکه جریدر ونرمدر ودروزی الشکل دربو
درزلردن بری قحفدن یافوخ ایله متصلدر رباطات ایله دوشنمشدر هردرزلرکه
یافوخدن ظاهر قحفه کلمشدر یوقارو طرفی روح نفسانیدرکه دماغه ایکی غشا
بیننده واقع اولمشدر وبر غشا دخی بو غشانك داخلنده درکه غشا محویدر ویافوخه
متصلدر بو ایکی غشایه یونانیان منسجین دیرلر وغشاء دیگرکه حاوی قحفدر
باشك درسنك التنده اولان درزلردن ودلکلردن که قحفده واردر شرایین واورده
در قحفه کلمشدر بوکره قحفك خارجنده وداخلنده مؤخر دماغ ودهانك
مابیننه یایلوب کشاده اولمشدر بو مقداری محل جوفده وسعت اولمغله مجمع
النور اولان عضلتینك اتصالندن کشاده اولور بو جوفه معصره دیرلر بو مذکور
بو یرده جوهر دماغه شبیه‌در بو محلده شعبه‌لر حاصل اولوب دماغك بطن مقدمنه
کلور وجمع اولورلر وایکی طمر بوندن غیری بطنه کیدر وایکی شعبه اولور منتسج
اولور یعنی تحت دماغده بو شبیکه مثال اولور وبطن مقدمك طولنه ایکی قسم اولور
بوکره بو بطن مقدمدن ایکی زائده بتر یعنی بستان زنانه مشابهدر حضرت حکیم
جل شانه وعم نواله قوت سامعهٔ بونده قومشدر بطن اوسط اصغر دود هلیف

ما بينده بر بطن مقدم و بطن وسط بيننده بر منفذ طولانيدر و سقفی كری
الشكل در اينجه بولوت كبی بر غشا كه اكا ازج ديرلر قاپلمشدر و بوننك بر جزوی ميان
دماغدن بو بطن اوسطك اوزرينه ذره لر كبی طولانی بر دوده مثال نسنه چكلمشدر
انقباض و انبساطی مركبدر هركاه كه بو دوده حركت ايده انقباض تجی بقفه بسته
اولور هركاه كه حركت انبساط واقع اوله تجويف كشاده اولور بونلره عنبيين عينتين
ديرلر بونده اولان ايكی زايده كه اشاغه كله مجری منسدّ اولور هركاه كه متعلق اوله
لر و منقبض اوله لر عرض زياده اولور و زايده لر كه انده دور اولالر مجری كشاده اولور
امری دماغ ايچون ايكی مجری واردر فضلاتی اول ايكی مجرادن دفع ايدر بری بطن
مقدمك منتهی سنده ندر بری اوسط دماغدن كلوردن منفذ عميق اولور كه
اول اول حجاب صلبده ندر اكا قمع و مستنقع ديرلر چونكه بو حجابده دخی كيچه انده
بر عرق كشاده اولور بو اول غشادر كه مهر شكلنده در غشاء صلب ايله مجرای دماغ
اورترسنده قونمشدر بو مهره دخی كيچيك شول كمكدر اوغر ركه مصفات ديرلر
بونلردن دونرا اشاغه كيدر نخاع بولندن طشره چقار بر مجرا دخی كه پس دماغدن
كلمشدر ممه باشنه بكزر كمك التنده در بونك منفذی بورون جانبنه در
فضلاتدن بعض بر منفذدن بورونه ايزر فتبارك الله احسن الخالقين

باب ثالث تشريح عين بياننده در

معلوم اوله كه چشم عصب مجوّفدن مخلوقدر عصب
مجوّف و منسجبدن كه دماغدن كلورلر خانهٔ چشمده كشاده اولورلر كری الشكل
سرنا اغزی كبدر و ايكی غشا كه عصب مجوّفك چوره سنده در عصبك شكلی
اوزره كشاده اولور و بربريله طبقه بالايه كيدر بو كره عصب مجوّفك طبقه
سندن و ايكی غشانك ايكی طبقه سندن التی طبقه حاصل اولور اوچی داخل
اوچی خارجدر شول طبقه داخل كه عظم ملاقيدر اكا طبقهٔ صلبه ديرلر و
طبقهٔ خارجكه بو طبقه نك جوهريدر اكا طبقهٔ قرنيه ديرلر بو بر طبقه دركه
صلبدر و شفافدر و ايكی طبقه كه داخل غشاء رقيقه يه دوشمشدر اكا
واصلدر بوكا مشيميه ديرلر ترحتين حاويدر بو كره مشيميه دن خارج اولان
طبقهٔ عنبه شبيه اولدوغيچون طبقهٔ عنبيه ديرلر بو طبقه نك وسطنده

حركت مع

منتهيسيده نسخه

بو عصب كه كشاده اولور نسخه

طبقه نسخه

حضرت

حضرت بصير جل شانه ثقبه خلق ايلمشدر كه نور اوندن ثقبه دن كلور بوكا انسان
العين ديرلر و تركسی كوز بكی در طبقهٔ جانبلدن اوچنجی عصب مجوّفدر كه طبقهٔ
مشيميه ملاقيدر بوكا شبكيه ديرلر بو طبقهٔ شبكيه دن خارج اولان طبقهٔ
عنكبوتيه ديرلر نسج عنكبوته مشابه اولدوغيچون بو عنكبوتيه ده اولان رطوبت
جليديه در رطوبت بيضيه ميانی حاجزدر و عصب مجوّفك اغزی رطوبت زجاجيه ملتقمه در زجاجيه
تشبيه ايلدكلری كمال مرتبه براق و نورانی و زجاج مثال لمعه ربانی اولدوغيدر
بو زجاجيه نك نوری جليديه كلور وجه تسميهٔ جليديه ژاله مثال براق اولدوغيدر
زياده الطفدر بو طبقه نك لطافتی نور بصره حجاب اولمسون ديودر و جانب
بيرونی بيضقدر رطوبت بيضيه يه كلمشدر بو رطوبت بياض بيضيه شبيه
در بو رطوبات و طبقاتك جمله سی لطيفدر و عضروفيدر و سفيددر و بونلردن
صلبا ولانی كه ملتحمه در مبنی خارج قحفده اولن غشادندر طبقهٔ قرنيهٔ
احاطه ايلمشدر سبحان الحكيم البصير

باب رابع تشريح لسان بياننده در

امری لسان بر لحم پاره در كه نرم و سپيددر انده طمرلر و شريانلر بی نهايه در بو
طمرلر و شريانلر لسانك حمرتنه سببدر جناب عزت ربانی اول طمرلر و شريانلردن
خلق ايلمشدر انك دبنده اولان غدّه لر كه انلره لحم غددی و مولد اللعاب ديرلر
انسانك لعابی يعنی توكركی انلردن حاصل اولور و ايكی منفذی يارلمشدر اول منفذلر
اوزره ميل ايلمشدر لعاب اول منفذلردن طشره كلور و رطوبته باعث اولور
ردلك غشاسی معده نك مری سنه پيوسته در و ايكی بيوك طمر كه تحت لسانده
در كبود رنكنده در انلردن چوق طمرلر پيدا اولور و مفارقتا يوب پراكنده اولورلر
ودل صلنده ايكی شاخدر اما بر غلاف ايچنده در و زبان بر التدر كه لبه دندانه
بارلق ايلدوكندن غيری دماغدن انا فانا فضلاتی كندو جانبنه جذب ايدر
تنقيه يرباد ی اولور و تكلم حروفی تصحيح ايدر و طعوماتی حس ايدر چكنكه محركه
واقع اوله لسانك بلنور و هر مضغ اولان اشيانك لذتنی دل ادراك ايدر
رچينكه دشلره اعانت ايدر و اقتضا ايلدوكی قدر رطوبات حاصل ايدر
سبحان القادر الحكيم

باب خامس تشريح الحلق والحنجره بياننده در

ایمدی حلق و حنجره قصبه ریه دن مخلوقلردر که هوا انکله کاور و محی برا ایریشور و
مری نك مقرنی رقبیه مایل در کلر و قصبه ریه مری نك اوکندن در حلق مجموعی مری ایله
وقصبه ریه دن عبارتدر اما حنجره بر عضو در عضروفیدر که صوتك اتمامنه
آلتدر و نفسی حبس ایلمك التیدر اوچ عضروفدن مرکبدر بری اوکده واقع اولمشدر
انسان نفسی قتح وحبسه بونکله قادر اولور بو کا درقی دیرلر ایکنجی عضروف
درقینك اوکندن عنقه مائل در کدر بو مشهور در لکن نامی یوقدر دیمشلردر
اوچنجی عضروفدر که ایکی عضروفك ما بیننده دوشمشدر منکبی دیرلر بو منکب
میاننده نامی یوق بر مفصل واردر که متضاعف درقیچنکه درقیه قریب اوله
حنجره کشاده اولور و داخل حلقومده بر جرم واردر لسان مزماده مشابهدر
طرف حنجره اوزره تنك واقع اولمشدر و حنجره یقین برده اچلمشدر فائده سی
صوت قوی اولسون دیودر و حنجره یقین دل ایکی جسم لحمی شکل اولور که لوزتین
دیرلر کوچك دل دیدکلری در وسطنده جناب عزت عزشانه مری ایچون یول
خلق ایلمشدر سبحان الخالق تعالیم ستهنك تعلیم رابعی بر فصل والتی سفری
مشتملدر سفر اولیده التی باب و سفر ثانیده یدی باب و سفر ثالثده
سکز باب و سفر رابعده طقوز باب و سفر خامسده اون باب
و سفر سادسده اون بر باب واردر فصل تشریح ریه بیانندهدر
معلوم اوله که قصبه ریه برنیچه عضروفدر بری بری اوزره دائره لرکبی واقع
اولمشدر لکن کامل دائره دکلدر بلکه دائره نك اوچ بخشندن بریدر شول دائره
لرکه مریه قریبدر بر محلدرکه خالیدر اول دائره لردن برنیچه سی غشاء جسمدر که
غدانك اشاغه اینمه سی وقتنده بو غشا دنکه دورا وله ریه نك یلیسنده
مدی کشاده اولور و جلب هوا ایچون ریه یه حنجرهنك اوزرندن یول اچیلور بو
عضروفلرکه رباطله محکم و مرکبدر اورتولور بو عضروفده داخلدن و خارجدن
بر غشاء صلب یاپشور و قصبه یه قوت ایرشدر و ایکی قسم اولور و بر قسمی
برنیچه قسم اولور بو اقسامکه ذکر اولندی عروق ما بیننه حاوی اولور شول
جرمکه متخلخل و عروق شرایین ایله منتهی درجهله اقسام ایله دهانك تنکنه

دوزلر و بر مقداری دهان ایچون تقسیم اولورلر و بر مقداری شرایین ایله قلبه
ایریشور و مفقود اولور شول جسم لحمیکه متخلخلدر نفوذدر اجزاء قصبه و اورده و
شرایین و غشا ایله جمله سی ریه یه واصل اولور و ایکی قسم اولورلر بر قسمی صاغه
و بر قسمی صوله کیدر بو کره صوله کیدن قسم ایکی شعبه اولور و صاغه کیدن قسم
اوچ شعبه اولور و ضبط اولور بودفعه کیم حجاب ایریشه حجاب ایله منقبض اولور
بو سببدندر ریه و صدرك مخرجی تنك اولوب دم آهنکران مثال هوای سخونت
بیرونه کلور و ریه والحاق قلب حنجرهنك جزئیتنه بسته اولورلر شول وقتکم قصبه
وابسته ایله مریکه حرکت ایده منجذب اولوب غدا و شرایین اشاغه کرنازل اولور
حنجره و عضروفلر بری بری اوزره طورر و قتاکه بلعه سبقت ایده فی الحال قوت
دافعه قصبه یه اینده راول سببله یوتمق آسان اولور و دفع سعال ایدر تعالی
شانه عما یقولون تعلیم رابعك سفر اولنك باب اول تشریح قلب بیانندهدر
ایمدی قلب بر عضودر که قوی در و صلبدر انواع الیاف ایله بافته در بو الیاف جاذبه
و ماسکه و هاضمه و دافعه نك التلریدر و بر شکل صنوبریدر که باشی طرفی جانب
اسفله وارنجه انجه رکدر و جانب یساری غلیظ رکدر و قلبك جانب اعلاسنی غشا
حاویدر و قلبك عضروفی سایر عضروفلردن برکدر و قلبده عضروف خلق اولندوغی
مستور اولسون دیودر غشاسی دخی سایر غشالردن صلبدر زیرا قلب بر عضو
شریفدر که حفظی لازمدر تا کیم اکا آفت و آسیب ایرشمیه و غشانك اندن جدا
اولمه سی ایکی کار ایچوندر بر یسی قلبه آفت ایرشورسه غشایه ایریشوب
قلب اول آفتدن محفوظ اولسون دیکدر و بریسی دخی حرکت وانبساط ودن
پژمرده اولمسون ایچوندر و قلبك ایکی بیوك تجویفی واردر صغیر اولانی وسط
قلبده واقع اولمشدر جالینوس بو تجویف صغیره دهلیز منفذ دیو اسم وضع
ایلمشدر و تجویفك قاعده سی قلبده برخوتی و غلیظ شیدر و لحم قلب
صلبدر غذاسی دم غلیظدر و اول تجویفده انجه و رقیق دم روح ایله آمیخته در
و صاغ طرفدن اولان تجویف دخی بویله در نهایت غدایی قلبك چوغی انده
آماده در و بو جانبك قانی اتی لطیفدر لطیف رکدر خون غلیظك زائدی

دخی

بونون طشره كيدر بو سببدن حوالی بجوبقدر اولان ۲ ات كه صول جانبنده
در غلیظلق وصلبتده در لكن بوجا بندن قان رقیقدر كرد وحاردر وروح ایله
آمیخته در حكمت فرای شتعال بوجانبك لحمی غلیظ قلدی تاكیم قان بوندن
كله وتحلیل دم ایلیه كجه روح طشره كلمیه شول طرفكه بوكركدر بول انده
اولمق نسیم هوا اول طرفدن اولمغیدر وبر غیری ات پاره سی وناز سكركه
دوشمشدر ایكی طرفدن باد كیر كبیدر بونلره عوام یورك قولاغی دیرلر
هر نكاكه قلب حركت انقباض ایده بو ایكی قولاق نسیم هوایی قلبه واصل
ایدر وهر قاچكه قلب حركت انبساط ایده بو ایكی قولق كیرویه یا یلور
نسیم هوا افراطله اولورسه كفایت قدر جلب ایدر جناب باری جل عظمته
قلبی میانگاه فضاء سینه ده قودی تاكیم آفتلردن امین اوله زیرا بو محلدن
مأمن بیر یوقدر هر طرفدن حرارت ایرشمه ده در نهایت قلب بر مقدار صول
طرفه مایلكدر بو معنی دخی ایكی جهتله در بریسی بودر كه قلب معدن حرارتدر
جكر ایسه حاردر ومعدن دمدر قلب صول طرفه مایل اولمسه جكرده فرط
حرارت وبرمكله مضطرب ایدردی بریسی دخی عرق اجوفدر كه جكردن قلب
طرفنه كلور كرز كاهی واسع اولسون دیودر بو فقیر دیر مكر طحال صول جانبنده
خزینهٔ سودادر سودا ایسه بارددر یابسدر طحال بالكلیه حرارتدن محروم
اولمسون دیودر زیرا قلب معدن حرارت ومنبع روحدر جمله اعضا اندن
نصیب رجا سنده در و بر شریف عضودر كه هیچ الم وكدره تحملی یوقدر
سبحان الله القادر تعلیم رابعك سفر اولیسنك باب ثانیسی تشریح
بری و معده وامعا بیانندهدر آمری مری منفذ شراب وطعامدر وفقار
كردنه متصلدر ورباط وغشا ایله مستقیمدر شول وقتكه حجاب دن كیچه
وصوله میل ایده كشاده اولور كویا بر قباغك بوغازی مریدر وقرنی معده
معده در ومری ایكی طبقهٔ عصبانیه در داخلنده طولنه الیاف واقع اولمشدر
قوت جاذبه وماسكه یار التدر وطبقهٔ خارجیه عرضنه لیفلر واقع
اولمشدر بو ایكی طبقهٔ مری معده نك ایكی طبقه لرینه متصلدر هر بر

جزئی

بر جزئی معده دن تكرار بجله كشاده اولور ومعده نك ایكی طبقه سی چنانجه
عصبانیدر انك دخی لیفلری واردر جاذبه وماسكه یرلتلردر شول طبقه
كه كما بیندر و داخلده در قوت هاضمه نك مقریدر شول طبقه كه خارج معده در
آنك الیا فی دافعه یه خادملردر ومدور ومربوطدر وقعر نده ثقبه وار دركه
باب المعده دیرلر بو بر باب دركه امعایه كیدر وغذا بر متعلقدر معده ده اولان غذای
مستوفی هضم اتدروب نضج حاصل ایدر بو باب معاء اثنی عشری ایله كشاده
در و بر دخی معده نك قعرنده در و اثنی عشری امعاء صائمه برابردر وجه تسمیهٔ
صائمه انوكچوندر كه اكثر حالده بربا غرسق خالیدر وماساریقاتك غایتله بویوكی
بو صائمیه متصلدر غذانك عصاره سنی ومرارهٔ صفرادن اقتضا ایدنی اكا
دوكر وثقلدن غسل ایدر بو یله اولمغله چوق محل خالی اوزره اولور شول
عصاره كه بوندن كیدركبده وارر باقی عصارهٔ غذا كرا یرلمق لازمدر شول
امعا وار دركه لیا فی دیرلر وجه تسمیه بونده لیفلر اولوب دوكلوب بغرسقلردن
اوزون اولمغیدر وبونده استدارات چوقدر صورت غذادن باقی
قلان شول بغرسقلركه ماساریقا یه متصلدر كبده ایرشور واول امعا كه
بو محلدن كیچر اكا امعاء علیا ودقاق دیرلر رقیق الجوهر اولدوقلری چون
بوامعاء معاء اعوره متصلدر بو معانك اغزی اجوقدر اول نسنه كم طشره كیدر
وبر ندن كیدر بو بغرسقدن چوق بغرسقلر تولد ایدر وهضم معین اولورلر
واعور قولونكه متصلدر بر نك عرضنه صاغدن وصولدن كیرو دونر صاغ
طرفدن ارقه جانبنه كیدر بو معاده قولنج اولور زیرا قولنجك اصنافی قولوندر
وقولونی ندر كلدك آمری امعاء مستقیمه كه قولونه متصلدر سیوم دیرلر
بغرسقلرك اخریدر بر بغرسقدر كه طوغریدر وكوتاهدر وكشاده در ارقه طرفنه
دوشمشدر برز اول یرده جمع اولور وبو معانك طرفی اوزره مانع خروج
بر ازا ولور ومقعد ایله مستما عضله دفع ارار ه اینجه ضبط ایدر بو اوج
امعاء اخركه غلیظ وثخیندر شحم انكله مقاومت ایدر یعنی اكا متصلدر
علیاده اولان اوچ بغرسقكه رقیقدر انلرك داخلنك سطحی اوزره رطوبات

خالی اولور نسخه

لربعه ولادیرکه انلره اعراض بولور قایم مقام شحم امعای اسفلدر بو التی یوز سکز
جکری سبق ایلدی حمیدر وعصبی در الیسی ایکی طبقه اولوب جناب عزت
بونلرده لیفات خلق ایلمشدر قوت جاذبه وماسکه وهاضمه ودافعه بو محلده عمل
ایدرلر یعنی عمللرینک محلیدر سبحان القادر العظیم تعلیم رابعک سفر
اولینک باب ثالثی تشریح کبد بیاننده در معلوم اوله که کبد بر عضو
درکه اقشرۀ کیلوس معده نک قبوسندن ماساریقایه ایریشور واندن قان
اولور وماساریقاده جزئی مایه واردر انده برقوت واردر که قوت جکر کبیدر
واغزنده قوت هاضمه واردر معده اغزنده اولدیغی کبی غدادن واقع اولانی (دافع نسخه)
یعنی کیلوسی جکر قرمزی ایدرکه دورنکه دونر وجکرک انده هیچ عصب
یوقدر شول طمرکه اورده دیرلر جکردن بتمشدر اقشرۀ کیلوسی معده دن
وامعادن ماساریقا دیدکلری طمر واسطه سیله جکر جلب ایدر واصل
التی ماساریقانک لیف مثال شاخلریدر که جکرک جانب مقعرنده واقعدر
بو ماساریقایه که باب دیرلر اقشرۀ کیلوس که جکرده پخته اوله هرانده
لایقنه کوره جکر انی ارسال ایدر بو ارسال ایچون الت جکرک جانب محدبنده
اولان طمرلردر بونلردن ایکی طمر بوکرکلره اولاشور حصه سن انلردن
الورلر ودملک کوپکی که صفرادر جکرک جانب مقعرنده اولان منفذدن
مراره ایریشور وقانک دوردی سیکه سودادر بودخی جانب مقعرنده (دوردیسکه نسخه)
طحاله واصل اولور شول غشا وعصبکه انده پوشیده در اوچ کار
ایچوندر بریسی جکرک حسی یوقدر اگر بو غشا ایله پوشیده اولماسه
المدر وافتلر وشیشلرکه انده ظاهر اولوردی اکاهی اولمزایدی ایکنجی کاری
جکرک وطمرلرکه اندن پراکنده اولمشدر کندوده وشکلنده ونهاننده اولان
علی قلقدر اوچنجی کاری جکرده اولان غشاء معده نک وامعانک غشالری ایله
کم اولاشمشدر اینجه رباطلر وحجابلر ایله محکم اولمشدر وارقه نک پهلوسنه
ملاصقدر جکرده تجویف قراح یوقدر که اقشرۀ کیلوسی معده دن الوب
کندوده اولان تجویفده حفظ ایده پس امدی کیلوس جکرک طمرلرینک

جمله سنه

جمله سنه واصل اولور بوکره جکرک قوتی وحرارتی عصارۀ کیلوسی کندو
حالندن دوندررو قان ایدر بو دفعه جکردن قلبه کلان طمرکه اصلی قلبدندر
وجکره پیوسته در غشاسی غشاء جکره متصلدر ورا ایچه عصبکه معده دن
جکره کلمشدر حالت بیماریده معده جکر ایله شریک اولمز مکر جکرده زیاده الم
ظاهر اوله جکردن ارتانی اندن طشره کلمشدر برمق مثالنده بر لحم پاره درکه
مراره بو زائد پاره اوزره واقع اولمشدر اطبا دیمشلردر که جکرک خستلقدن
حالی هیچ کیمسه یا بشما سیدر باقی احوالدن مراد ایدن مطولاته رجوع ایلسون
الله اعلم تعلیم رابعک سفر اولینک باب رابعی تشریح کلیه ومثانه بیاننده در
امدی کلیه ایکی جانب اوزره ارقه نک اوکرغه سنه وکبد یقیننده صاغ
بوکرک صولدن یوقارودر واقع اولمشدر بو ایکی بوکرکلرکه ایکی غشای واسط
درارقه نک حرزه سی واقعدر وشحم الجوهردر وبو ایکی بوکرکک ایکی طرفندن (اوزره صح)
مجراسی واردر بالادن طالع که جذب کبدن اجوف دیمکله معروفدر بوکرکلردن
بولی صاف ایدر یعنی غدادن ایرر مثانیه دوکر بو ایکی مجرایه حالبین دخی دیرلر
بولک دوکله سنه منشاددر ومثانه ایکی طبقه در برینک یوقاروسی اوزره
غیریکه اندن جلادر طبقۀ خارجده ثقبه واردر مالیا بو مجرا بو ثقبه دن هر (خالیه نسخه)
ایکی طبقه نک وسطنده عنق مثانیه قریب طبقۀ داخله اردنده ایکی دلکی
واردر بو یولدن بول مثانیه دکلور ومثانه طولنده ایکی طبقه ایله که داخل
وخارجدر جمع اولور بو هیئت بولی کیرویه کتیبه قورمز اراده وقتنده بولک
دفع اولقلغی مجرای طبیعیدن عضله درکه اول عنق مثانه نک دهاننده در
بامر الله تعالی کشاده اولور وبول جاری اولور سبحان الله العظیم تعلیم
رابعک سفر اولینک باب خامسی الات تناسل ذکور واناث بیاننده
ورحملرک تشریحی دخی بیان اولنور امدی انثیین ایکی عضو شریفدر که بقای
نوع انسان ایچوندر ومادۀ ذرع در شول عرقکه رابعک فضله سی جمع اولان (هضم صح)
محلدر اندن کلور جمیع بدنه جمع اولور ونضج بولور انثیین که جوهر غددی
وسپیدر قان انده جمع اولغله لوننه دوندرر اغنی بیاض ایدر بو معنی

عورتلرك ممه لرنده دخی واردر نیجه که دم اورده وشراییندن که منشعبدر وعرق
عظیم که طالع ایله معروفدر ورید وشریاندن اشقا بر پیچیده اولمشدر انثیینه
کلورلر بو شول مجرادر که عانه اوزره در وصفاق عظیم ایله مشهوردر بو غشالرك
منشائی ورید وشریانلردر که صفاق عظیمه واصل اولوب قالمشلردر بو محل
که کیسه داخل انثیین در بوکا واصل اولورلر اما اوعیه منی که انده واردر
بیضه لره کلور وکشاده اولور وانیجه لورکه نتکم شکل صنوبریده محسوسدر اول کی
انثیینك علاقسیدر اکا واصل اولور وینه نازل اولور وبر یرده جمع
اولور تا کیم منی نضج کامل ایله نضج بوله بو کره مجرای قضیبه کلور قضیب
ایسه بر شیدر که رباطات واعصاب وورید وشریان ایله مرکبدر بو عروق
ما بیننده بر لحم سفید غددی واردر که انده اوچ مجرا واردر بری منی
وبری مذی وبری بول ایچوندر نقوط امتلا جوفنه حصته دار اولور ریح
وروح که شریانده واردر عروقدن تناسل اناثك ما لاقی ایله وعاء منی
وفرج بیضتانه شبیهدر اما رحم صفاقیدر وعنقی انك قضیب مثاللدر
نهایت قضیب خارجده نسانك مثلی داخلده در وکردر وبر جانبکه یعنی در
انك صح
رحمك ایکی طرفینی احاطه ایلمشدر بر طرفی که بیضتان رجالدر ازدر طشر
دن استدارات اوزره در ورحم عصباتی در عروقی بی نهایه در قان انده
نضج تام بولور ولحم غددینك بری دخی ممه لردر اول حرارتی قلبدن
کسب ایدر وشریان عظیمکه ممه لردن کلور انده منقسم اولور وسود که
حاصل اولور ممه لردن دم حیضدن حاصل اولور وممه لرده اولان لحم
غددی برودته مائل در مزاجی اعتدال اوزره کلن قانی بیاض ایلمکدر
معطی مطلق لازم اولان مقداری دم حیضدن تقلیب لبن ایدوب اعطاء
لطیف ایدر وشول وقتکه صبی فزع ایده لبن جریان ایدوب حرکت ایدر
نته کیم شاعر دیمشدر **بیت** کوزلك مهدنده چشمك طفلی اغلته کم تا کیم جوش
ایده پستان رحمت **تعلیم رابعك سفر اولیسنك باب سادسی تشریح
مراق وترب بیاننده در** امدی مراق جلد شکلده غشا که تحت جلدده

وارده

وارده غشاء لحافی دیرلر وعضلاتك بطن اوزره موضوعدر بو غشادن غیر
غشاکه اکا باریطون دیرلر غشاء مذکور اوزره یقیندر بو غشالرده چوق دلکلر واردر
ذوا بولی چوقلر جواب کبیدر بوکا ایکی عضله ملازمدر وبطن اوزره واقع
اولمشدر صاغده وصولده وتحتنده که واردر ترب دیرلر نتکم قران عظیمده
الشاهده يخرج من بين الصلب والترائب واقع اولمشدر بو تربه اکا اشارتدر
ترب بر غشادرکه فراوان عروق ایله ولحم ایله مرکبدر دائم بطنی کرم ایدر
شحم نحر
وهضم معین اولور بو غشاکه ترب ایله تعبیر اولندی اقتضا ایلدوکی محلنه
کوره توزیع وتقسیم اولور منشاء عظیم ترقوفنه دره یعنی دهان معدیه یقین
در انتهاسی امعاء قولونه متصلدر وپیوسته در طرف معده دن سپرزه واطراف
جکره وصفاقه اولاشور بونك اخرنده بر ثقبه واردرکه اخثینك یولیدر عرق
وشرایین بی پایانه بوندن کیدر اعضاء ظاهره وباطنه نك تفصیلن اراده
ایدن مطولاته مراجعت ایلسون والله سبحانه وتعالی اعلم **تعلیم ستنك تعلیم
رابعنك سفر ثانیسی یدی بابی مشتملدر زیری بابك باب اولی حروف تهجی
اوزره همزه دن یایه وارنجه ادویه واغذیه منفرده کیفیاتی ودرجاتی
وتأثیراتی ایله بیان ایدر** معلوم اوله که هر نسنه نك که بدن انسانده اثری
کیفیتی ایله اوله اکا مؤثر دیرلر شول دواکه بدنه کیفیتی ایله اثر ایلیه اول دوایه
معتدل دیرلر اکر اثر ایلسه اما بلورسه اکا درجه اولی دیرلر اکر بلورسه لکن
زیان ایلمسه اکا درجه ثانیه دردرلر اکر زیان ایلسه نهایت اولدرمسه
اکا درجه ثالثه ده درلر اکر چوق استعمال ایله هلاك ایدرسه اکا درجه
ایلمك صح
رابعه دیرلر امدی کیفیتی ایله قچن بدنه وارد اولسه وحرارت عزیزیه سندن
مؤثر اولان صح
منفعل اولسه یا بدنده مؤثر اولسه کیفیت زائده انساندن اولان اوزره
اول دوای معتدلدر یا مؤثر اولان وبدنده کیفیت زائده ایله اوله اول
دوا خارجدر کیفیتی اعتدالدن خارج اولدیغیچون مثلا تأثیر ایدوب تاثیر
بلونمك کیفیت مناسبه ایجاب ایلدوکیچوندر پس بز تاثیری ندن بلورز مثلا
تأثیری صح
برنسنه استعمال اولونسه تکرار ندن اثر ایلمامك اعتدالدن عنه خارج اولدو

غنی اولور. زیرا تاثیر محسوس اولمامش اولور بیلورزکه اول درجهٔ اولیده درشول
دواکه ضرری قتل ایرشدره درجهٔ رابعه ده در دیرز بویله دواذی سمدر ادویه
دن بعض واردرکه قوتی مرکبدر. بوشول اجزادرکه اشیاء ممتزجه دن مرکبدر.
مثلا سود کبی که مزاج ثانی حاصل اولور. بو سود مائیتدن ودهنیتدن وسمنیتدن
وجبنیتدن مرکبدر. بونلرک هر بری عناصر اربعه دن مرکبدر. وهر بری ایچون
مزاج واردر مجموع ~~طبیعی~~ مرکبا ایچون مزاج ثانی واردر بو مزاج ثانی دخی یا تکیب
طبیعیدر. سود کندوکبی یا ترکیب صناعیدر. تریاق کبی پس آمدی سودک
ترکیبنده صناعتک مدخلی یوقدر. زیرا اجزاء لطیفی حاردن وجزء کثیفی باردن
مرکبدر اولکی ایله تسخین ایدر وتلیین ایدر. وثانی ایله تبرید ایدر وقبض
ایدر کاه اولورکه بو مرکبدن اثار متضاده صادر اولور حرارت کبی وبرودت
کبی وقینوق ایله صوی دخی قابضدر وهم محللدر. خرما کبی بونده صکره مزاج
ثانی کاه اولورکه مستحکم اولور. بو حیثیتله که انده نار حلول ایده مز. بو
قنده قالدیکه قاینروب بشوره بو حالت التونده قتی واضحدر کاه اولورکه
مزاج ثانی ضعیف اولور بو معنا اوچ قسمدر. بر حیثیتله که نار اکا حلول ایدر
اما بشوره مز بابونج کبی کاه اولورکه مزاج اضعف اولور بشورمک حلول ایدر.
یومق دکل مرجمک کبی زیرا مرجمکده قوت محلله واردرکه طبخ ایله صوی چقار
قوت عرضیه جرمنده قالور. کاه اولورکه مزاج ثانی اضعف اولور. بو حیثیتله
کربو مق حلول ایدر. هندبا کبی نهایت غسلدن جزء نفتیسی زایل اولور. وجزء مائیه
قالور کاه اولورکه دوانک تأثیری بدنک خارجنده اولور. صوغان کبی زیرا
خارجده اولسه وصارلسه جراحت ایدر. نتکیم چبانده مشاهددر اما
داخلده ایلمز سببی سایر طعام ایله مخلوط اولدوغیدر. کسر وانکسار واقع
اولور انجق رطوبت بدنیه یر مختلط اولور. بو دفعه حرارت غریزیه
انی پاره لر. وهظم ایدر برمکانده قالمزلرکه جراحت ایلکه قادر اوله. بعض
دوا بدنک خارجنده تاثیر ایلمز انجق داخلنده ایلر اسفیداج کبی طلا
اولنسه خارجه ضرر ویرمز اما ایجلسه هلاک خارجده قتل ایلمدوکی

هو صح

داغیدرسه

دوانك غلظتندندر. مسامات ضیقه دن نفوذ ایده مز. یاخود دوانك مؤثر
اولانی بر ده حرارت غریزیه جذب ایلمز بعض دوا هم خارجدن وهم داخلدن اثر ایدر
صونك تبریدی کبی بعض دوانك تاثیر خارجیسی تأثیر داخلیسنه ضد اولور
تازه کشنیج کبی زیرا کشنیج خارجده شیشلری تحلیل ایلر. حتی سراجهٔ بله
حل ایدر. اما داخلده غلیظ ایلر وموادی تبرید ایلر آمدی ادویه نك
قواسی دخی الهامدن غیری ایله بلنمامشدر. اکرچه تجربه ایله چوق ادویه نك
کیفیاتنی بلمشلردر. اولدخی طباع التامکر روحانیت فیلسوفدر. ظاهرده
کورنیوب دیدی ایسه باطنا الهام قسمنك بر نوعی ایله خبر ویرمشدر.
زیرا بدنده اول جزءك تأثیری کشف اولمق مقرر اولدوغیدرکه ظهوره کلور.
اما تجربه ایله بلندوکنه ایکی طریقه ذاهب اولمشلردرکه بری قیاسدر
قیاسی خود کوجدر. زیرا اعتقاد ایده رزکه بدن انسانیده هر دوانك بر نوع
کیفیتی واردر عرضیه سنده خالی اولسه بیری برینه ضعف اولان علتلره
علد استعمال اولنور. اول علتلر بسیط اولسه لر دوا دخی شول نسنه ایله
اولسه کرانك قوتی مساوی اولسه واول علتك قوتنه دوانك تأثیری اولنه
متعلق میدر. یوخسه سریع الکیفیت میدر. ویا بطیمیدر. بلنمك بر نیچه
وجهله در. اضعف اولانی لوندر. لون ایله استدلال بودرکه حاد اولان
رطب اولانی قرمزر ویا شی آغریدر. برودت ورطوبتك اجزاسنه کثافت
ویره شقاق ایدر. اجزاسنك بعضندن بعضنه شعاع منعکس اولور. وبیاضی
کورینور. وبرودت یابسك اجزاسندن اولان هوا اشقاقی چقارر وقرمزمق
لازم کلور. الوانله استدلال خود چوق تخلف ایدر. فلفل ابیض بارد
کورك ایدی حال بوکه حاردر. صندل احمر حارکرکیدی حال بوکه بارد دربری
دخی رایحه در. قوت جهتندن یا حرارت جهتندن نمناك اولورسه خود
رایحه سی قالمز لازم اولان بارد اولمق ایدی حال بوکه ینه حرارت باقیدر
بر دلیل دخی طعمدر. بو جملدن اقویدر ما دوفا علی اختلافیله آمدی ماده
کثیفدر یا لطیفدر. یا ایکیسی وسطنده درفاعل. یا حرارتدر یا برودتدر

مقدّر نسخ

وقرمزی

ویا ایکیسنك وسطیدرکثیف ولوب حار اولان ایکیسی وسطنده در
امدی کثیف اولوب حار اولان اجیدر بارد اولان ککرمدر معتدل اولان
طتلودر لطیف اولوب حار اسیتدر بارد اولان اجیدر واکشیدر حرارت
وبرودت بیننده اولان یاغلودر وکثیفدر ولطیف بیننده اولان
حار طوزلودر کثیف ولطیف بیننده اولان بارد وقابضدر کثیف
ولطیف بیننده اولان معهوده طاتسزدر زیرا طعم ایکی وجهله تعریف
اولنور بری شول طعمدرکه حس وذوق آنی ادراك ایده برلیسی دخی حس
وذوق انده اثر قبول ایده پس امدی طعمك اقسامی طقوزدر لکن طاتسز اولانی
دخی محسوبدر بو تقدیرجه اجناس طعم سکز اولور کاه اولورکه رایحه ولون
وطعم سببیله غلیظ وممتزج اولاندن مزاج ثانی ایله که مفرداتك برنده
طعم ویالون ویارایحه اوله اول مفردك کیفیتی که حرارت وبرودتدر
تابع اولور بونك مثالی بررطل سوده ایکی مثقال فرفیون خلط ایلسك
مجموعی حار اولور وحتی ابیاض اولور بحث سابقی الزام لازم کلور دوانك
کیفیتنه دلالت ایدنك بر دخی سرعت انتقالدر وبطئ انتقالدر بونك
وجهی بودرکه چون ایکی جرم لطافت وکثافتده مساوی اولسه لر اجزاسی
دخی شریك اولسه دلالت ایدرکه غالب اوله هر قنقسی حرارتی یا برودتی
تزجك قبول ایلسه اول کیفیت انده اقوادر شول شرطله که مؤثر وقرب
برابر اولسه لر مؤثر وقرب بیننده زیاده اولسه سرعت تأثیر مؤثر کثرتندن
وقربیتندن اولور دوآء لطیف اولدرکه شانندن اجزاء صغاره
متجزی اولمغی بزم حرارتمزك انده فعلی کبیدر جمله دن دارچین کبی دوآء کثیف
بوکا مقابل ولاندر یعنی اجزاء صغاره متجزی اولمیه لزج اولدرکه چکیجك
قیرلمیه بال کبی دوآء هش اولدرکه ازاجق دوکلکله قیرله صبر کبی دوآء جامد
اولدرکه اتمق شانندن اوله تیره منتی کبی دوآء لعابی اولدرکه اصلنده اجزاسی
منفصل اوله آب سفرجل وخطمی وبزرقطونا کبی دوآء دهنی اولدرکه آنك
جوهرنده یاغ اوله فندق وقوز کبی ودوآء منشف اولدرکه مائیته یرملاقی

لب سفرجل نسخه

انفصالدر نسخه

دهنیت نسخه

اولسه

اولسه اول مائیتك مسامنه سبیکه اندن اثر ظاهر اولمیه سوینمه مش
کرنج کبی دوآء ملطف اولدرکه ماده زیاده رقیق ایده زوفا کبی دوآء محلل
اولدرکه بخارلنکه ماده حاضرلیه واول ماده بخار اوله جندبید ستر کبی
دوآء جالی اولدرکه رطوبت لزجه سوره عضوك مسامندن فیالك ایده بال
کبی دوآء مخشن اولدرکه عضوك سطحنك اجزاسنی مختلف الوضع قیله
صیرنجا قلغندن اوتری اکلیل الملك کبی دوآء مفتح اولدرکه سده حاصل
ایدوب مجرای طوتن ماده خارجه سوره کرفس کبی دوآء مرخی اولدرکه
عضوك جرمنی حرارت معتدله ورطوبت ملینه ایله لین ایده اسی صو کبی دوآء
منضج اولدرکه قوام خلطی تعدیل ایده دوآء هاضم اولدرکه غدایه مقید
اولن طعام وشرابی هضمه باعث اوله دوآء محلل اولدرکه ریاحك قوامنی
مندفع اولسون ایچون ترقیق ایده سذاب کبی دوآء مقطع اولدرکه ماده
اجزاء صغاره تقسیم ایلیه اکرچه غلظتی اوزره قالورسه دخی دوآء جاذب
اولدرکه ماده تحریك ایده قندزخایه سی کبی دوآء لادغ اولدرکه عضوك اتصالنی
قوت نفاده ایله مواضع کثیره یه تفریق ایده بو تفریقات یالکز احساس اولنمیه
بلکه جملهسی احساس اولنه خردل کبی دوآء محمر اولدرکه قانی جذب ایده
وقوت ایله دریه چکه وقزدوره ویوزینی زیاده محمر ایده بیش کبی دوآء
محکك اولدرکه خلطی مسامه جذب ایده واغرده مقرح اولدوایکن رطوبت اصلیه
یی افنا ایدوب ماده ردیه یی جذب ایده حتی جراحت ایده بلادر کبی محرق اول
دوادرکه اخلاطك لطیفنی حرارت ایله افنا ایدوب ورما دینی وارضیتی باقی
قله فرفیون کبی آکال اول دوادرکه تحلیل ایله تفریقندن جوهر لحمی ناقص ایده
واکل ایده زنجار وشاب کبی مفتت اول دوادرکه مزاج روحی ورطوبت اصلیه
یی افساد ایده زرنیخ کبی کاوی اول دوادرکه جلدی یقه کمور کبی ایده زاج
اصفر کبی قاشور اول دوادرکه مزاج عضوی تحلیل ایدر زیاده جلاسندن
فاسد رینك اجزاسنی چیقره قسط کبی مقوی اول دوادرکه مزاج عضوی
تعدیل ایدوب فضولی تحلیل ایده وکثافت قبول اتمیه دهن ورد کبی رادع

مباشدن نسخه

دزینك صح

افنا نسخه

قاشی نسخه

دداع نسخه

ایلیه نسخه

شول دوادرکه جاذب نك ضدی در مغلظ ملطفك ضدیدر منضج بر دوادرکه
هاضمك ضدیدر مخدر شول دوادرکه روح حساسی ومحرك عضوا ولانی غیر
قابل قلور تأثیر نفسانیه یه قبول تامله قبولی وارد رافیون کبی غسال ایله
جال بیننده فرق بودرکه غسال کیفیت منفعله ایله در جال کیفیت فاعله
ایله در منفخ اول دوادرکه انده رطوبت زائده اوله حرارت غریزیه نك
تحلیلنه قادر اولمیه بلکه ریح ایله منقلب اوله بوکرلجه کبی غسال شوله دوا
درکه ماده احراق ایدوب رطوبت وسیلانی ایله غسل ایده کل صوبی
کبی موسخ اول دوادرکه رطوبتی سببیله قرحه لری ککشتك ایده مزلق شول
دوادرکه فضلات محتبسه نك یوزنی صیره سیاه ارك کبی محلس بر دوا
درکه دوشنه عضو خشنك یوزینه آنك خشونتنی ورته وبا یله مجفف
شول دوادرکه تحلیل ایله رطوباتی افنا ایده قابض اول دوادرکه اجزاء عضوی
جمع ایده عاصر اول دوادرکه انك قبضی عضوك ایچنه ایریشه واخراجنه
همت ایده مسدد اول دوادرکه مجاره محتبس اولانی لیاقتی سببیله
تسرید ایده مغری بر دوادرکه یابس اوله واز چوق رطوبتی اوله مجاری
اغزلرینه یاپشه دخی سد ایده ملحم شول دوادرکه مجفف درپارلرك
ایکی شقه لرینی بربرکتوره ورطوبتی یلمشك وبولاشق ایلیه واو کلده
دم اخوین کبی منبت لحم شول دوادرکه جراحته کلن قانی بغلم ایده خاتم شول
دوادرکه جراحتك سطحی اوزرنه پرده اولوب اورته انزروت کبی تریاق
وفاز هر اول دوادرکه روحی صحتله حفظ ایدوب قوتنی توزیع ایده وزهرلرك
دفعنه قادر اوله حرف الهمزة ابریشیم سین مهمله ایله معربدر ابریشیمده
حار در تفریح ایدر ولبس ایده نی قمل حادث اولمادن منع ایدر اترج ترکیسی
آنجغ قاوننك قابوغی حار ویابسدر اکثیسی بارد ویابسدر رایحه سی
هوای فاسدی اصلاح ایدر ودماغی حار اولنه ضرر در مصلحی بنفشه ایله
در اترجك اکشیسی کلفی زائل ایدر وصفرای قمع ایدر واشتهایی کتورر
وخفقانی زائل ایدر ورایحه دخانی دفع ایدر خصوصا اسهال صفراوی وحمیات

حادثه نا فعدر اکثارندن سببیه وعصبیه ضرر کلور وقولنج احداث ایدر ابهل کم
اردج بیشی در ایکنجی درجه ده طبیعتی حار ویابسدر بعضیلر اوچنجی درجه ده در
دیمشلر حرارتی زیاده در سوداء زایل ایدر یاغنی قولاغه طمزرسه لروجع ودر
دین زائل ایدر اصلاحی خولنجان ایله در اثمد سرمه اصفهانیدر ایوسی تیز بحق
اولنوب شقا فی غالب اولاندر طبیعتی اولیده یابس وثانیده فایضدر برجز
نیسی کل اولنسه نزفی دخی زائل ایدر وقرحه چشمه نافعدر صحتنی چشمك
حفظ ایدر ولحم زائدی زائل قلور انش یا قسه ایچ یاغیله خلط ایدوب
طلا اولنسه حرقه نا فعدر عشاء دماغدن رعافی منع ایدر اجاص ارکدر ودرت
نوعدر سیاه وصاری وقزل واق در جمله سنك طبیعتلری درجه ثانیه ده
بارد واکشی اولانی یورك یالکنمه سنه نا فعدر وصفراوی اسهال جهتندن
قلع ایدر ارك قسمی هر نقدر صغیر اولورسه اسهال اول قدر ضعیف اولور طتلوسی
معده سست ایدر وککشك ایدر یك لازم کلدکده طعامدن اول یك کرکدر
مائیتی غالب ولدیغچون غداسی ازدر مرطوب المزاج آدم ارك یدکده اوزرینه
بال شربتی ایچمك کرکدر وارکك ضمغی ملطف در وقاطعدر سرکه ایله ازلنسه
سورلکلره قوبا یه نافعدر کوزه اکتحال اولنسه قوت ویرور واکال ولنسه مثانه ده
طاشی پاره لر ویارلری او کلده یپراغنی صو ایله قیناد وب مضمضه اولنسه
نازله چکرود لچکی انکدن منع ایلر ادخیر درجه اولیده وثانیده حار ویابسدر
محلل در وقویدر ورملرکه ظاهر وباطنده اولا تحلیل ایدر شربا وضمادا ونشخ
کرامتلادن منع ایدر حیضی وبولی چرمثانه ده اولان طاشلری پاره لر صو قلدن
اولان دیشی اغزلرینه نافعدر لکن بوکرکه ضرر درمکر عسل ویا کلاب ایله
اصلاح ایده لر ارز برنجدر ایکنجی درجه ده بارد ویابسدر بعضلر اول درجه ده
حار در دیمشلر اما معتدلدر حکیم سمرقندی حار مزاجه حار وسرد مزاجه بارد
در دیمشلر بوغاقا بضدر روغن بادام وروغن سیرخ ایله قبضی قلیل اولور
معده یه نافعدر وسریع الهضمدر طراوتنه وجه حاصل ایدر واتسانی سمر ایدر
برنج ایله حقنه ایلك بیجی دفع ایلر اکثاری مورث قولنجدر اقحوان ترکیده قیوك کوزی

دیرکار بیلمه یا یادیرنك ایریسیدر بونوعی بلین پایاو یادن تشخیص ایلمز
طبیعتی درجهٔ ثانیه ده حار ویابسدر وقاطعدر وملطفدر اخلاط غلیظهٔ
مفتحدر دری قیرر شربا وشیافا دم حیضی جریانه باعث اولور جزئی ایچمك
معده ده ومثانه ده منجمد اولمش دمی تحلیل ایتمه ایچون طبیخنه جلوس اولنسه
یعنی آبزن قلنسه رحمك اَوْرَامِنَهٔ وصلابتنه نافعدر تلیین ایدر سعال
مزمنه وعسر نفسه انفعدر ارخا ایلر وکیجون فم معده یه ضرردر یاغی بوا
سرك آغرسنی اچر وفائده ایدر وقولق اغرلرینه نافعدر یاغندن فتیل اولنسه
رحمك قانن جذب ایله آقدر یرقانه واستسقایه نفع ایدر اسفناج درجهٔ
اولیده بارد ورطبدر غذائیتی لطیفدر کوکسه واوکنه کر ریته درنا فعدر
خصوصا حرارتدن اولان ارقا اغرلرینه نافعدر قاندن اولورسه دفع
ایدر بلغمدن اولورسه ضرردر آس مرسین در درجهٔ ثانیه ده بارد ویابسدر
جمیع سیلانلری نره نافعدر قنقی عضوده اولورسه اولسون استخوان
شکسته یه نطول اولنسه اصلاح ایدر اورام حاره یه واتش یانوغنه وقرلنغه
ضماد اولنسه نافعدر عقرب واوریجك لسعنه نافعدر معده یه قوت ویرر
مطبوخی ایزن قلنسه لر قروح معده ونزف دم ایچون اعلادر توقلق ایچوبی
زائل ایدر اشقیل ترکیسی اطه صوغانیدر درجهٔ ثانیه ده حار ویابسدر
بعضیلر درجهٔ ثالثه ده در دیمشلر مقطع ومحللدر اکل اولنسه قانی ظاهر
بدنه جذب ایدر سکلره طلا اولنسه دفع ایدر بال ایله خلط اولنوب داء
الثعلب وداءِ اللحیه ایچون ضماد اولنسه دفع ایدر وشعری نازه بتورر
وسعال کهنهٔ بلغمدن اولورسه دافعدر وضیق النفس وصرع مرضلری ایچون
اعلادر شربتی بر مثقالدر لکن بشوب اصلاح اولمق کرکدر زیاده یملك
ریشلمعا احداث ایدر وجکره ضرر حاصل اولور افسنتین عربیسی بلین
ترکیسی یوشندر درجه اولیده یابسدر درجهٔ ثانیه ده مفتحدر شربتی
ایکی درهمدن درده وارنجه در جوهر لطیفی ایله تفتیح ایدر وجوهر عرضیتهسی
ایله قبض ایدر بولی وحیضی درار ایدوب صفراوی اسهالی ایدر عصارهسی

معده

معده یه ضرردر ویرقانه نافعدر مطبوخی ایزن اولنسه بواسیره نافعدر
حمیاتی تقلیل ایدر قولقی طوتلسه اوجاع واورامن دفع ایدر اشق ترکیبی
قنه وشق دیمکلریدر درجهٔ ثانیه ده حار ودرجهٔ اولیده مفتحدر ومحللدر
خبیث اثلری تخفیفا ایدر لعوق اولنوب یالانسه ربوه وعسر نفسه وضیق نفسه
که بلغمیه اوله ودخی طلاق ومفاصل بر کلکنه وعرق النسایه وادرار بوله
وحیضی جمعه نافعدر ورحمده اولان میت اوغلانی اخراج ایدر خنازیره
ومفصللر بخرینه ضماد اولنسه اعلادر اسارون درجهٔ ثالثه ده حار ودرجهٔ
ثانیه ده یابسدر مفتحدر جکرك سده لرین حل ایدر طحالك بر کلکین کیدرر
یان باشی اغرسنه که مزمن اوله وصوق علتلره نفع ویرر وادرار بول ایدر امبر
باریس ترکیبی قادین طوزلغیدر درجهٔ ثانیه ده بارد ویابسدر واخر درجه ده قامع
صفرادر معده یه وجکره نافعدر صوسزلغی کسر وقانی طوزر وامعاده اولان
قرحه لره فائده ویرر اسهالدن اقن قانه نافعدر اسطوخودس ترکیبی قره باش
دیمکلردر درجهٔ اولیده حار ودرجهٔ ثانیه ده یابسدر تحلیلی وتلطیفی واردر تفتیحی
وجلاسی دخی مقرردر وجزئی قبضی واردر وجع بدنی والم احشایی منع
ایدر عفونته موافقدر باردسکرلری قوی ایدر مطبوخی سکری اچر ومفصللرده
اولان اغریلره فائده ایدر صرعه ومالیخولیایه نافعدر وبلغمی وسوداوی
اسهال ایدر لکن غصّته وغم کتورر وصوصادر افتیمون ترکیبی جین صاجی
دیرلر درجهٔ اولیده یابس درجهٔ ثانیه ده حاردر محرور المزاجه نافعدر که هلکه
ویبرلره وسوداوی مرضلره نافعدر اسهال وبلغمه وصرعه ومالیخولیایه
وعطش شدیده وانواع جنونه نافعدر حتی شاعر افتیمونك جنون وعشق
شدیده نفعن بیان ایلمشدر بیت من که از سلسلهٔ زلف بتان مجنونم
هیچ سودی نکنی شربت افتیمونم املج درجهٔ ثانیه ده یابسدر برودتی ازدرر
قانك حرارتن سوندیرر وقلبی قوی ایدر وفهمی ذکی ایدوب زیاده ایدر قلبی
وبصری قوی ایدر وقلبی سیاه ایدر وسکره فائده ایدر ومحکم اشتها ویرر
ومعدهٔ پاك ایدر باهی تحریك ایدوب جماعه قوت ویرر وبواسیری دفع ایدر

اقاقیا مقبول اولان مغسول اولاندر درجهٔ ثانیه ده مجففدر مغسولنك
برودتی درجهٔ اولیده در ویبسی درجهٔ ثالثه ده در قلبی قرار در وصوقدن
اولان چتلقلره نافعدر باخصوص قرلغانه وشیشلره واغزجبانلره فائده
ایدر ومفاصلك کوشکلکین منع ایدر وبصری قوی ایدر وتلطیف ایدر وکوز
آغریسینی ساکن ایدر وناخسن ادویه سنه ادخال اولنور حقنه اولنورسه
قبض ایدر اکر باغه داخل اولورسه واحتقان اولورسه سحجه واسهال دمویه
فائده ایدر وسیلان ایدن کسرو مقعدك چقمغنه نافعدر اکلیل الملك ترکیبی
قوج بوینوزی دیکلردر درجهٔ اولیده حارو یابسدر حرارتده وبرودتده معتدلدر
نوعا قابضدر تحلیل ونضج ویرمك تسکین ایدر کوزده شش اولسه نطول اولنسه
نافعدر بورنلرك اغریلرین ساکن ایدر ومقعد وخصتین شیشلرینه نافعدر
باش قرحه لرینی یقی اتمك وبعض قوابض ایله مرهمك وطین ارمنی کبی نطول
ایلمك هر شیشلره نافعدر وتسکین صداع ایدر انیسون درجهٔ ثالثه ده
یابس ودرجهٔ ثانیه ده واقولده حاردر جالینوسك قولی اوزره بوکر کارك
وقاوغك وجکرك وطلاغك سده لرنی فتح ایدر وافشا ایدر خصوصا
قاورلمش اوله یوره کك واطرافك قزمسنه وفا ایدر بواسیرك دمنی تسکین
ایدر صداعی وباش دونمه سنی بخور ایتمك ایله وسعوط ایتمك ایله وسحق اولنمش
کل یاغیله بورنونه طمزره لر نافعدر ضربه دن وسقطه دن عارض اولان
زحمتی ازاله ایدر قولاغ اغریلرینه نافعدر انیسونك ادرار بول ایدر وطمثی
ورطوباتی تسکین ایدر عطش بلغمیه دافعدر سودی ومنی جوغالدر
وزهرلر ضررینه دافعدر اشنه ترکیبی مجشه یوسونی دیکلردر درجهٔ اولیده
حارو یابسدر غیری اغجارده دخی بتر هر نوع شجرده اولورسه اول شجرك مزاجن
طوتر خاصه سی معده یی قوی قلمقدر شرابی وشرابده اصلنمش اولانی منومدر
جکر اغریلرینه فائده ایدر انزروت بردکلی اغجاك صمغیدر کرمان دیارنده
اولور حارو یابسدر ومجففدر بلا تعب جبانلری اوکلدر ونفع ایدر
کوز اغریسینه خود نافعدر اخلاط غلیظه یی مفاصلدن اسهال ایله چقاردر

شیافاتر

شیافاتر کوز ایچون استعمال اولنلرده اشك سودی ایله قینادوب اصلاح
ایلمك لازمدر ابل همزه نك کسره سی وبانك فتحه سی ایله یبان بوینوزیدر
فی الجمله کیك بوینوزیدر مقبولی ینمش اولاندر قان توکرنه وبغرسقلر چبانلرینه
ورطوبات رحم اقمغنه نافعدر بواسیری بونکله تبخیر ایلمك قوریدر ودوشورر
ودخانی جانورلری یعنی حشرات ارضی قاچرر انفحه بکسر الهمزة وفتح الفاء
والحاء المهملة مایه یه دیرلر حاردر ویابسدر ملطفدر ومحللدر جمله
مایه لر هپ بویله در قانی وسودی معده ده طوتلمش اولرلر طوکدررر وبدنی
پاك ایدوب حیضدن ارندرر عورت فرجنده فتیل مثالنده ادخال ایلسه
کبه اولور اما ایچلك کبه اولمغه مانعدر اسفیداج درجهٔ ثالثه ده بارد ویابسدر
ایوسی فرنکیدر قرحه لری خشك ایدر وکوزه متعلق اولان اکحال واشیافه
تصویل وغسلدن صکره داخل ولورسه رمده نافعدر ورمه طلا اولنسه
تسکین ایدر وشفا ویرر اشقاقل حارو یابسدر مقوی باهدر ومهیج
جماعدر وذکره تقویت شاننی ندر دیرر ضرردر مصلحی عسلدر اشنان
درجهٔ ثالثه ده حارو یابسدر جالیدر ومنقی ومفتحدر بر مثقالی بیمك عسر
بولی دافعدر وبر درهم حیضی چراوج درهمی سمدر بعضیلر اون درهمی
قاتلدر دیمشلر مثانیه ضرردر مصلحی عسل وقاون چکردکیدر استرغاز
ترکیبی سرغان دیکنیدر اخر درجه ده حارو یابسدر تب سودا ویکر بلغم
محرقدن اولمش اوله نافعدر ومعده یه موافقدر اشتهایی زائل ایکن یته
کتورر هاضم غذایی غلیظدر وکبد وکلیه ده اولان اورامی دافعدر دماغ
وعصبه ضرردر مصلحی سرکه در مستولدر حلقه وریه یه نافعدر ومسکن
عطشدر وعسر بول وعسر ولادت ودرد عصب واختلاج اعضا ایچون
نافعدر وسعال وضیق النفس وربو ایچون مبارکدر اصل کبر حار
ویابسدر ملطف ومحللدر وقامع خنازیردر صلابت طحاله سرکه ایله
ضماد اولنسه نافعدر انجشك حارو یابسدر ترکیبی کیك اوتیدر
سدهٔ دماغی اچر وخفقان سرده نافعدر اقلیمیاء فضه حرارت وبرودتده

معتدللردر بو نكر لحم طلب پيدا ايلمش اوله وجرب وقرحه اولمش اوله نافعدر
جراحتلره انفعدر اكحاله تصويلدن صكره داخل اولور اقليماء ذهب اوچنجی
درجه ده بارد ويابسدر قرحه لری اوكلدر ولحم زائدی زائل ايدر قرحهٔ
خبيثهٔ دفع ايدر وبياض دوشن كوزه اكحال اولنسه اعلا درجه دن كحل
عوره ير بعد التصويل داخل اولورسه بی نظير كحل اولور اكشوت حار ويابسدر
ثانيه ده معتدللردر سدّه يه دافعدر يرقانه نافعدر بولی وحيضی درار ايدر
جنينك بطندن حركتن قطع ايدر ومغصه نافعدر لكن اق جكره ضرردر
آب هندبا مصلحيدر انجبار ابوسی مغربی اولاندر نزف دم ايچون نافعدر
سحج امعايه وبواسيره وافواه عروقه عارض اولان سدّه لری دفع ايدر اسهال
مزمنه نافعدر هر محلدن نكر قان كله سحق ايدوب يا غليه لردا فعدر ومنع قی ايدر
جالينوس ايدركه بر شخصی كوردم اوچ ييل مقداری ريه سنده حصات وار
ايدی بش اون كون انجبار يدی خلاص اولدی انجره اوچنجی درجه ده
حاردر ايكنجی درجه ده يابسدر تخمنك قروسی برامزدر اورامی تحليل
وتلطيف وتليين شانندندر خاصةً قولنج اردنده اولان ششلره
وسرطانه ضماد اولنسه نافعدر پيراغنی رعاف ايچون بورنه قوسه لر نافعدر
تخمی مقوّی باهدر مسهل بلغم لزجدر شربتی ايكی قيراطدن ايكی دانك يا بر
درهمدر بكركه مضردر مصلحی صمغ عربيدر انجدان درجهٔ ثالثده حار ويابسدر
سمومانك انواعنی دافعدر زيت يا موم عسل ايله ومرهم قير وطيله معاً
خنازيره وسرطانه ضماد اولنسه تحليل ايدر غذايی هاضمه در اما كندو
بطیء الهضمدر لكن اشتهای طعام كتورر روغن سوسنله عرق النسايه
نافعدر دفع ايدر اما مثانيه ضرردر اهليلج اصفر درجهٔ اوليده بارد ودرجهٔ
ثانيه ده يابسدر بعضيلر حاردر ديمشلر صوتی صافی ايدر جذامه مقتمسنه
وطحاله نافعدر كحل اولنسه دمعيه دافعدر يمه سی خفقانه نافعدر اعضاء
مسترخيهٔ محكم قيلور وصفرايی اسهال ايدر بلغمی دخی جزئی دفعی وار دردی
درهمدن اون درهمه وارنجه استعمال اولنور اكر سفوف ايدوب غير منقوع

استعمال ~~اولنور اكر سفوف اولنوب غير منقوع استعمال~~ القصد اولنورسه
اوچ درهمدن بش درهمه دك استعمال اولنور جكره ضرردر اصلاحی
عسل ايله در اهليلج كابلی بارد ويابسدر بعضيلر حرارتی معتدلدر
ديمشلر جمع حواس وحفظ عقل ايچون موافقدر صرع واستسقا وحميات
عتيقه ايچون انفعدر كره لكی جهتيله قابضدر اما بلغم وسودايی اسهال ايدر
قولنجی چرمعجون وشربتی بش درهمدن اون درهمه وارنجه دره واخلاط غليظهٔ
دافعدر سودا وبلغم كه غليظ اوله ازاله ايدوب غسل ايدر طحاله ضرردر
اصلاحی عسل ايله در حرف الباء بابونج اقحوان وبابونج بربرينه مشابهدر فرق
بابونج اقحواندن كيچك كرده پاپاديه اصلده بودر درجهٔ اوليده يابسدر تفتيح
لطيفی وار در تليين وارخا ايدر بو تحليل وجذب شربا بابونجك خاصته سندندر
دماغه واعضاء عصبه يه نافعدر صداعی وباشك موادنی استفراغه
متهيئدر يرقانی كيدرر بولی وحيضی وجرجنين ومشيمهٔ اخراج ايدر و
ايلادس نام قولنج شديده نافعدر بنفسج درجهٔ اوليده بارد ورطبدر
بعضيلر نوعا حاردر ديمشلر ده معتدل توليد ايدر ودموی صداعی قوقيق ايله
تسكين ايدر ونفع ايدر صدری يومشادر فائده ايدر حرارت معده يه شرابی
نافعدر ذات الجنبه وذات الريه ده وبوكركلراغريسنه نافعدر بولی درار
ايدر قروسی صفرايی اسهال ايدر بورق اخر ثانيه ده حار ويابسدر قوت
ايله جلا ايدر وغسل ايدوب پاك ايدر واخلاط غليظهٔ قطع ايدر وترقيق
ايدر وقره وردر ولونی صررمق ايله قانی جذب وتليين ايدر شافی اتمك
ايله موادی اخراج ايدر بصل صوغانه ثانيه ده يابس ومحللدر
مقطعدر جالدر مفتحدر بصل عنصلكه اشقيل ايله حرف الالفده بيانی
ذكر اولنوری ذلك دن اقويدر حتی بصل عنصلك الی درهمنی يكرمی درت
درهم زيبق ايچنده بشورسلر طبا ننه سورسلر يوريدن دوشكر ياتورسلر
ايلی كونه دك ذكری قيام لا ينام ايله قايم اولور بهمن ايكی نوعدر بری
احمردر بری ابيضدر طبيعتلری ثانيه ده حار ويابسدر قلبی قوی ايدر

ومنی زیاده ایدر وسمزدر **بقلة** اعتداله قریبدر یعنی حرارت وبرودت ورطوبتده
معتدلدر اما قینیوب برکره صوین دوکوبته صوقیوب بشرمك کرکدر بویله
ایکن رطوبت زائده سی اولوب نفخ نی کثیردر هر نقدر مکرر بشسه بو کیفیتلر
ناقص اولور لحم رخو تولید ایدر وخلط غلیظ حاصل ایدر غثیانی یودر هضمی
مشکلدر باقله نك خاصیتی طاوق یمرطه سن کسمکدر بقله محرا بشوب یقی
قلنسه شعری انجلدر وفورجقلغین کیدرر صبیانك یقی اولنسه قاسغنده قیل
بتمکی منع ایدر واونی ایله یوز یونسه یوزی نورلندرر خصیه لرده ورم وشیش
اولسه اونی ایله یقی اولنسه دفع ایدر عیه سی صدره وسعاله نافعدر لکن اکثارنده
باش اغریدر ومشوش دوشلر کوردیور بخاری غالبدر **بلح وبسر** تازه خرمانك
بر نوعیدر خرمانك اول ظاهر اولاننه طلع دیرلر اندن صکره خلال دیرلر فتح
خا ایله اندن صکره بلح دیرلر فتحتینله وحا ایله اندن صکره بسر دیرلر بو ایکی
نوع خرمالر درجهٔ ثانیه ده بارد ویابسلردر دش اراسنه ودش دبلرینه
واتلرینه وکوکسه وریه یه ضررلیدر معده یه نافعلردر لکن احشاده سده ایدرلر **بطیخ**
قاوون بطیخ اصفر دخی دیرلر امری قاربوز بارددر درجهٔ ثانیه ده اولنده وطبیدر
اخرنده شجی وکوکی مجففدر اولمشی لطیفدر وحاردر خیاردن کثیفدر اما قاوون
منضجدر جالیدر ادراری غالبدر بوکرکارده ومثانه لرده اولان طاشی پاك
ایدر ودری پاك ایدر یوزده اولان سیاه نقطة وبهق یابسی که
بو مذکورات جنسندن اولور رطوبت ایله زائل ایدر لایق اولان طعامه
تابع قلمقدر یعنی معده خام ایکن یکدر اکر بیور ایسه البته قی ایله ایکی
درهم کوکی خود قاوونك اعلا قوصدر تنقیه خلطی معده ده بولورسه اکا دونر
اما قاربوز بلغمه زیاده مائلدر صفرادن وسودادن قاوون صفرایه دونر سی
اکثر درنجنکه قاوون یین بیله که فسادی اولدی البته قوصمق کرکدر زیرا همان
زهر دونر محرور المزاج اولان قاوون وقاربوزدن صکره سرکنجبین ایچسون
مرطوب المزاج اولان کونلك وزنجبیل مرباسی ییسون **بیضه** یمرطه درجه حاردر
افضلی نیم برشت اولاندر یعنی لافوداندر خصوصا طاوق یمرطاسی اوله

البلح قبل البسر لان اول التمر طلع ثم خلال ثم بلح ثم بسر ثم رطب الواحدة بلحة صحاح

قاوون وقاربوزه دیرلر بفتح

وبیاض اوله یمرطه اعتدال ایله حرارتده وبرودتده برابردر ومعتدلدر لکن
صاروسی زیاده حرارته مایلدر واقی زیاده برودته ورطوبته مائلدر حقیقتده
ایکسی دخی رطبدر صاروسی بال ایله قیغانغ اولسه یوزده اولان جفدی
وبیاضی منع ایدر سمك تأثیرین واودیاقمه سین کیدرر وتسکین ایدر کوز
اغرلرینه وبوین اغرلرینه نافعدر اوکسورکه بوغاز خشونتنه واواز طوتلدوغنه
غنه وسل مرضنه وشوصه مرضنه وضیق النفسه اعلادر خصوصا صاروسی
ایسه اویکنه یعنی اق جکره طلا اولنسه نافعدر یمرطه نك اغی سمز اولیله تیز
نفوذ ایدر وکیموسی لطیفدر کثیر الغذادر برجزئی قبضی واردر ذخیره وسنجه
حقنه لرده یمرطه صاروسی عمل اولنور **بلیلج** اولیده بارد وثانیه ده یابسدر
معده یی قوی ایدر وپاك ایدر وجمع ایدر واسترخاسنه ورطوبتنه معده نك
فائده ایدر **بادرنجبویه** درجهٔ ثانیه ده حار ویابسدر بعضیلر اولیده دیمشلر
امراض بلغمیه وسوداویه نك جمیعسنه نافعدر خاصة جرب سوداییه یه
نافعدر وسده دماغ ایچون مفیددر مقوی کبد وقلبدر خفقانی زائل ایدر
وذهنی صاف ایدر وهضمه معین اولوب فواقی دفع ایدر صو ایله قینادوب
صاف اولنسه اوتوز درهمی بر شربتدر لکن بوش بوکرکه ضرردر اصلاحی صمغله
در **باذنجان** بعضیلر حار وبعضیلر یابسدر دیمشلر بوا صحدر که درجهٔ ثانیه ده
تولید سودا ایدر وکوز قرارمسی وسده لر وسرطان وبواسیر پیدا ایدر بدنده
جرب وجذام حرکت ایتدرر ولونی قرردر وصرردر واغزده قبرجقلر ظاهر ایدر
بوذکر اولنان اوصاف ظاهر بودرکه اکثارندن اولور برقاچ کره یکله اولماز
بوزیدان اولیده حار وثانیه ده یابسدر مفاصل اغریسنه ونقرسیه فائده ایدر
جماعه قوت ویرر **بقلة یمانیه** ثانیه ده بارد ورطبدر اسکی ورملری وصوسزلغی
ساکن ایدر واوکسرکه وباش اغریسنه که حرارتدن اولمش اوله نافعدر **بزر**
قطونا اولیده بارد وثانیه ده رطبدر نفخی تحلیل ایدر وسودایی وبلغمی اسهال ایدر
ایکی درهمی بر شربتدر کل یاغیله قاورلسه قابضدر سحجه نافعدر سرکه ایله
خمیره اوزره دخی اتشی ورملر اوزره اورسه لر نافع ووجعنه دافعدر

باش اغریسنه یقی اولسه تسکین ایدر عطشه وحمایه نفعی واردر قاورلمشی ملیّن درطبیعتی لطیف وتلیین ایدر بقلة الحمقا ترکیبی سمزاوتدر ثالثده بارد وثانیده رطبدر سکللری بالخاصه قلع ایدر اشی باش اغریسنی تسکین ایدر حرارت معدهیه چون ده اعلادر ضماد ایله کوز اغریسنه وقان توکرمکه نافعدر دیش قماشمسنه خودا علادر بندق حرارته ویبوسته مائلدر لکن بطی الهضمدر اخلاط تولید ایدر قوصمغی تحریک ایدر وتصدیع ایدر ویللری حرکت ایتدرر ونفخی زیاده ایدر دماغه مفیددر وسعاله نافعدر قان توکرن آدمه اعلادر بسفایج ثانیده حار وثالثده یابسدر نفخی تحلیل سودایی وبلغمی اسهال ایدر مائیتی غالبدر سفوف اولنسه شربتی ایکی درهمدر مطبوخا درهم اولور بلّوط اولیده بارد وثانیده یابسدر غذائیتی ردیدر قان توکرنه نافعدر رطوبت معدهیی قطع ایدر واسهاله فائده ی وار بغرسقلرده قرحه اولسه دافعدر بادآورد اولیده یابسدر اسهال معدهیه وقان توکرنه وضیقه وشیشلره یقی قلنسه مطبوخی فائده ایدر دیش اغریسنه واسکی حمالره وشیجه علادر تشنجه وسته یه وعقرب لسعنه فائده ایدر محلل وملطفدر بادروج ثانیده حار ویابسدر بعضیلر اولیده دیمشلر خلط مستعد بولورسه محلل اخلاط در فی الحال عصاره سنی کافور ... وسرکه ایله برونه چکسه لر رعافی منع ایلر کحل ایدرلرسه نور بصری قوی ایدر ومقوی قلبدر ومدر لبندر عقرب لسعنه نافعدر اکلنده چندان نفعی یوقدر اما ضماد اولنسه نفخ ویروب تحلیل ایدر برنج کابلی مدر حیض طبخی حاردر اولیده یابسدر ثانیده مسهل بلغمدر وحرارتدن اولان درد کرم که حب القرع اله مشهوردر آنی دافعدر مفاصله خود زیاده نافعدر لکن امعایه ضرردر اصلاحی کثیرا ایله در برنجاسف قیصوم که ترکیبی یواصنه ایوا ط انا دیرلر ثانیده حار واولیده رطبدر محللدر وملطفدر ضماد ایلمک صداعی دفع ایدر سته ودواره نافعدر بوکرکارده اولان طاشی پاره لر مدر حیضدر طبخینه آبزن اولنسه بومذکوراته نفعدر شربتی اوچ درهمدر لکن کلیه ضرردر لکن اصلاحی

انیسون

انیسون در پرسیاوشان ترکیبی بالدری قره درمعتدلدر اوچ درهمی مسهل بلغمدر وسودادر بعضیلر قابضدر دیمشلر بوقول کثیردر صدری وریه یی فضلاتدن پاک ایدر یرقانه نافعدر حیضی وبولی اچر ووجعی دفع ایدر بوکرکه نافعدر عرق النسا طمرندن اولان فضلاتی پاک ایدر العیاذ بالله کلب عقور عضّ اتسه نافعدر مثانه دن چقر طحاله ضرردر اصلاحی مصطکی ایله در بزر کرفس ثانیده حار ویابسدر مدر بول وحیضدر مفتح سدد وکبددر وبوکرکده کی طاشی کیدر در فواق وامتلائی دفع ایدر دیریه مضردر اصلاحی حماما ایله در بزر رازیانج انیسونه شبیهدر حرارتده وبرودتده ضعیفدر یللری اچر ولبن نسایی زیاده ایدر بزر کتان اولیده حاردر ویبوست ورطوبتده معتدلدر ومدر ملیّن اورام ویارد درظاهر وباطنده اولان اورام صلبیه یه نافعدر طبیخنه ابزن اولنسه فائده ایدر وتحلیل ایدر بزر بنجکشت ثانیده حار ویابسدر اورام طحاله سکنجبین ایله نافعدر سرکه ایله قیناد وب ضماد ایلمک مذکوراته نفع ویرر لکن باهی کسردر اکثارنده ضرر حاصل اولور بسباسه اولیده حار ویابسدر صلابات غلیظی فتح ایدر مرهم قیروطی یه داخل اولسه معده ده بلغمه نافعدر اشتها ویررو قوت حاصل ایدر بسّد مرجانه کویدر بیاض وقرمزی وسیاه اولور درجهٔ اولیده بارددر بعضیلر ایکنجی درجه ده در دیمشلر افضلی قرمزی اولاندر خاصه سی قلبی قوی ایدر کوزه کحل اولنسه بصره قوت ویرر نزف دم اچون نافعدر لحم زائد ایدر منع ایدر ونا صوری بغلر فانی ایدر ریش امعائی وعسر بولی دفع ایدر بوکرکه مضردر مصلحی کثیرادر بط ترکیبی اوردکدر قنادینک هضمی غایت ایله اعلادر رطوبت وحرارتی چوق کتورر دردلری تسکین ایدر باهی زیاده ایدر وصوتی صاف ایدر وغدایی بسیار ایدر اما هضم اولماسی عسیردر مکر زنجبیل ودارچین ایله معًا اکل اولنه حاصلی چندان مقبول شیء دکلدر بطم ثانیده حار ویابسدر بعضیلر اولیده دردیمشلر تازه ایکن رطب وقوری ایکن یابس اولور طحاله نافعدر مدر حیض وبولدر باهی قوی ایدر اصحاب بلاغم ومشایخ

منضج صح

فاسدی صح

حاصل صح

[illegible] تیمارکرده باغی لقوه وفلجه طلا اولنسه دفع ایدر وورم طحالی تحلیل
ایدر بلادر درجۀ رابعه‌ده حاردر بلغمی مزاجه نافعدر ذهنی صاف ایدر نسیانی
دفع ایدر فلجه ولقوه یه وسستلک عصبه نفع ویرر شربتی نیم درهمدر
شول کمسنه نک مزاجنه نافعدرکه حرارته تحمل ایده دخانی بواسیره بخور اولنسه
قوریدر اکلنن امراض مزمنه تولد ایدر سرسام وجذام وحرقت دهان کبی
وحلقومه وحمیاته مضرتدر ورم اعضایه واعصابه باد دیدر اکثارنده محرور
المزاج اولانی هلاک ایدر بزرنج سیاه وسفید وسرخ اولور درجۀ
ثالثک اخرنده بارد ویابسدر محلل ومقطعدر نزف دم ایچون نافعدر
سقطه وضربه ایچون نافعدر وجعین تسکین ایدر نقرسه بارد ایچون طلا
اولنسه نافعدر قولنجه صوقدن بلغم اولسه وکورلده سه وقورد اولسه سرکه
وروغن ایله قیناده سوزوب طرزسه‌لر دفع ایدر اما بالفعل مضردر
ومبطل عضلات دهان ومورث جنون وخناقدر وباعث ورم لساندر
امراض کثیره احداث ایدر بال شربتی ایله قوصدرر حرف التاء تمر هندی
درجۀ ثانیه‌ده بارد ویابسدر اسهال صفرا ایدر ومعده‌یی قوی ایدر وعطشی
تسکین ایدر تفاح الما در رطوبت زائده‌سی واردر بویله ایکن نفخی غالبدر
اکثی ابرددر ورطوبتده اقلدر قلبی ومعده‌یی قوی ایدر خصوصا تفاح
فتحی اولا بو اول المادرکه خلطی خامدر واکشی درحمیات عتیقه نک دفعنه قابلدر
تربد برا جزادرکه اوت کوکی کبیدر ایوسی ایچی بوش اولانیدر درجۀ
ثانیه‌ده حاردر بدنی تجفیف ایدر واسهال ایدر وبلغمی ترقیق ایدر الا مکر
زنجبیل ایله اولیه بلغم غلیظی لطیف اسهال ایدر وسکر اغرلرینه فائده
ایدر اصلاحی بادام یاغیله وزنجبیل ایله در تین انجیر در تازه سی جزئی
حاردر ورطوبتی چوقدر مائیتی کثیردر غدا ایتنی چوقدر تیز هضم اولور خامی
جالیدر برودته مائلدر مادامکه خام اوله قوروسی حاردر لطیفدر جمیع میوه
لردن بو زیاده غدا ویرر ونبضی قوی ایدر وضرری ازدر اتلوسی اکثردر نضج
جهتندن انجیرده زیاده تلین واردر برودتدن تولد ایدن ضرری دفع ایدر

انجیرک سودی قانون وغیردن اریش اولانی طوکدرر [illegible]
اریدن مرضلردن اولان لون فاسدی اصلاح ایدر جبانلری اوکدرر
یقی قلق ایله محرورلری صوصادر وصوصا مشکه بلغم مالحدن اولر تسکین
ایدر وسعال مزمنه نافعدر بولی ادرار ایدوب سدد کبده وطحاله نافعدر
سلس البول اولانی نوعا حضور ایتدررر حاصلی کلیه ومثانیه نافعدر قوز
ایله معا ییورسه غداسی زیاده در لکن غلیظ غدالر ایله یمک یرامزدر جمیز
دخی انجیر نوعیدر نهایت معده‌یه مضردر قلیل الغدادر توت بیاضی انجیره
قریبدر نهایت غدا ایتتی ازدر اما توت شامیکه قرمزی توتدر بارد ورطبدر
وقابضدر موادک نزولنی مانعدر خصوصا اعضایه اقمقی دلیه وخام اوله
طبیعتده سماق کبیدر افعالده بوغاز شیشلرینه غرغره ایله نافعدر ایچمک
دخی علادر اشتها ویرر ومعده‌دن تیز انحدر بز سقلره اکلنمز نوعا ادرار
ایدر ترکیسی ترمیه دروجهو ابقله سی دخی دیرلر درجۀ اولیده حاردر ودرجۀ
ثانیده یابسدر طلا اولنسه بدنی جلا ایدر قوبا مشی کلفه ویا نمشه وبرصه
وبهقه وسعفه یه وجربه نافعدر بقلی بیدوب کوبکه اورمغله قرنده اولان
قوردلری وصوغلجانلری قرار ایچمک ایله دخی علادر سرکه ایله ازلوب
بهنر سور سلر قلری ایچلدر سرکنجبین ایله معا ایچلسه طحال سده لرین
آچر وادرار بول اکر حقنه اولنسه طمسی وجنین میتی اخراج ایدر ترنجبین
حرارت وبرودتده معتدلدر نوعا حرارته مائلدر وملیندر جلاسی واردر
اوکسورکه وکوکس غریسنه نافعدر صوسزلغی کیدررر وصفراوی اسهال رقیق
ایله اخراج ایدر حرف الثاء ثوم درجۀ ثالثده حار ویابسدر یللری تحلیل
ایدر وجراحته فائده ایدر صولرک تغیرنی ودخی شدلرا غریسنه نافعدر سعالکه
اسکی اوله وکوکس اغریسنه بشمشی نافعدر بوغازده وقرنده اولان قوردی
وسلوکی قرار وچقارر وادرار طمث ایدوب مشیمه چقارر لکن حناقه ضرر
در بوغازی اغرین بال ایله قیناده یوب یقی یلسه دفع ایدر ودری التنده قان
اویشوب ضربه وسقطه‌دن جمع اولسه طلا اولنسه دفع ایدر کهله

وسركه‌ قوار، وباشی اغریدر، وكوزه زیان ایلر **ثلج** جامع حرارتدر، وخفا ینتی كه
محتبسدر اچین آدمی صوصادر، ومعده یه وسكره ضرر ایدر، لكن دیشلرك اغریسینی
حرارتدن اولورسه دفع ایدر **ثَعْلَبْ** دلكودر وبو حیوانك تحلیلی واردر،
كوركی غایتله اسیدر، مبرور المزاج اولنه اعلادر، قفیردیرمكه سكسار
وسقا قوشی دلكودن اسیدر، قچن دلكویی دری ایكن بتون بشورسلر،
وبر مقدار زیت یاغی قتوب سوزب وجع مفاصله ونقرسه وفلجه طلا اولنسه
نافعدر، آق جكری دلكونك مجففدر، ربوه فایده ایدر قطعا **ثمرة الطرف**
كیم كزنازك دیرلر، درجه‌ٔ اولك اخرنده حاردر، قاطع رعافدر، سركیله بشورب ضماد
اولنسه نافعدر، لكن اصلاحی بر مقدار فلفل ایله در **ثاقیثا** صمغ سذاب بریدر،
حدتی سببیله تسخین وتجفیفی واردر، ومحرق ومنضجدر عمق بدنده مادهٔ قوی
اسهال ایله جذب ایدر، داء الثعلب واسترخا ونقرس اچون نفعی زیاده در،
عرق النسایه حقنه اولنسه نافعدر مفاصلكه برودتدن وجع پیدا ایلمش اوله
نصف درهم استعمال اولنسه دفع ایدر، واستسقایه دخی نافعدر، اكثارندن
احتباس بول وسوزش حلق ومعده وحمرت وجه حاصل اولور **حرف الجیم**
جاوشیر درجهٔ ثالثده حار ویابسدر، مفاصل وعرق النسایه بارده طلا اولنسه
نافعدر، دنلر انكه قرلمش اوله وصزلیه مسحوقا سوریله وجعن تسكین ایدر،
سلس البول وصرع واستسقایه وصلابت رحم وقولنج وحبس حیض وسعال
مزمن اچون نافعدر، لكن سعال بلغمدن اولنسه جایزدر، اما غیر نوعنه
اولورسه جایز دكلدر، عصب صحیح اچون وانثیین اچون مضردر اصلاحی جوز
ومرهكی ایله در **جاورس** اولیده بارد وثالثده یابسدر، قابض ومجففدر،
مغص مولمه اچون ضماد اولنسه اعلادر جمیع شیشلره مباركدر تحلیل ایدر،
لكن هضمی بد در تولید ورم ایدر، اكر سود ویاكیك صویی وشیروغن ویا زیت
ویا روغن بادامله بشورسلر ضررین دفع ایدر **جُبْن** ثانیده بارد
ورطبدر، بدنی سمردر، لكن مثانه ده طاش تولید ایلر، وسده یه سبب اولور،
اصلاحی عسل ایله وجوز روغن وزیت ایله در، اما بیزكه قوریدكرك طولم

وكرك غیری درجهٔ ثانیده حار ویابسدر، اكثارنده یبس حاصل اولور، قروح
اچون روغن زیت ایله طلا اولنسه نافعدر، سحج ومفاصل اچون ضماد اولنسه
نافعدر، بشمشی قابضدر، ومولد صفرادر، بدنی لاغر ایدر، وعسیر الهضمدر،
معده یه ضرردر **جوزبوا** ثانیده حار ویابسدر، تقویت بصره وسبله فایده ایدر،
اغز قوقسنی كیدرر، بوزده اولان سیاه نقطه‌لری كیدررر نوعا قابضدر،
طحالی وجكری، ومعده یی قوی ایدر، وبولی ادرار ایدر **جوز رومی** قوز دیدكلری
در ثانیده حار واولیده یابسدر، چوق یمك اغزده سولجك پیدا ایدر، وددلی اغ
ایدر، وباشی اغریدر، بونك هضمی مشكلدر، معده یه ضرردر، بال ایله صوقمعده یه
فایده ایدر، بیشل قوز قبوغنی دوكوب صقوب صوینی رب طرزی اوزره چقاروب
بوغازه غرغره ویرسه‌لر خناقه نافعدر **جلنار** تركیسی نار چچكیدر،
اولیده بارد وثانیده یابسدر، دیشك اتلرینی برك ایدر، وقوی ایدر، قان توكرمكه
وسحجه نافعدر، جراحتلری اوكلدر اسكی جبانلری كیدررر **جزر** تركیسی
هاوج دیدكلریدر، اصلی رطبدر اولیده مفتحدر، شهوت جماعی تحریك ایدر،
تخمی بو خصوصده اعلادر بستانیسندن بریسی اعلادر بولی وحیض قانی
ادرار ایدر، قچن ات ونخود وصوغان ایله بشورب اوزرینه زنجبیل كلسه
جماعه قوت ویرر، ایرشمیدوس نام حكیم حاوجك اوچ درهم تخم مسحوقنی طقوز
دانه برك بشمش یمرطه صاروسیله یدی كون دك یین كمسنه جماعدن نقدر
قالمش ایسه اعاده ایدر دیو بحث ایلمشدر **جدوار** صحیح جدوار اولوب بیش كبر
یرده معا بتر اولیجق لطیف اجزادر اكرچه حار ویابسدر، لكن جمیع سموماتك
تریاقیدر، بیش افعی صوقدوغنه طلا اولنسه زهری دفع ایدر، اما جدوار
مقویهٔ قلب ومفرح روحدر، حكمادن بعضیلر نقل ایدرلركه بعض حیوانات بیش
یرلر فهم ایلدوكلری كبی بر مقدار جدوار استعمال ایدرلر خلاص اولورلر،
جدواردن غیری ایله زهردن خلاصی كوجدر، وممكن دكلدر، خواصی عجب نهایه‌ در،
فارسیده ماپرین دیدكلری جدواردر، وبیش ذی سمدر، اورام حاره یه طلا
اولنسه نفع تام حاصل اولور **جرجیر** ثالثده حار واولیده بارددر، اوّل

غداده خسیسه هضمی تمام حاصل اولور حیواناتك صوقدوغنه واصردوغنه دو
کوب ضماد اولنسه خلاص ایدر باهی ومنیئ زیاده ایدر وتلین ایدر صولی قرحه
لرك وجدرینك اثرلرینه طلا اولنسه زایل ایدر لکن مصدّعدر اصلاحی
هندبا وسرکه وبقلة الحمقا ایله در **جنطیانه** ترکیسی شك تورپیدر درجهٔ
ثالثده حاردر ودرجهٔ ثانیده بارددر مفتّح وقابضدر عصارهسی بهقه طلا
اولنسه زائل ایدر اکر برکمسنه شراب ایله قینادوب عقرب ویلان وسائر
حیوانات صوقدوغنه هم ایچروب هم طلا اولنسه دافعدر شربتی بر درهم یا بر
مثقالدر اکر عصارهسی عسل ایله ملسوعه ضماد اولنسه خلاص ایدر اکثر احتمال
جنین میتی چیقارر لکن طحاله ضرردر اصلاحی سقلفندریون نانخواه ایلهدر
جند بیدستر ترکیسی قندزخیاسیدر درجهٔ ثالثده حار ویابسدر
بعضیلر ثانیده دردیمشلر مستحسن مقوله سنك غایت لطیفدر عصب
سردهیه ورعشهیه وفلجه موافقدر وصرع ونسیان وصداع بارده ایچون
اعلادر محلل نفخدر ومدر حیضدر ومخرج مشیمه وجنین میتدر حیوانات
موذیه صوقدوغنه نافعدر قضیبه سسته زیت ایله طلا اولنسه قوت
ویرر عسر بوله نافعدر اکر بلغمی ایسه وقندزخایهسنك اغبری یعنی
غبار رنکنده اولانی سم قاتلدر لازم اولان سیاه رنك اولانیدر اصلاحی
طوراق اوتیدر وجوج وسجستان وعسلدر **حرف الخاء خضض**
ضمتیسنله توتیا درکه ایوسی وزرینه اوریلدوقده بوز کبی پاره پاره اولاندر
وطشرهسی سیاه وایچروسی یاقوت رنکنده اولاندر بواسیر ایچون استعمال
اولنور درجهٔ ثانیده یابسدر وبرودتده معتدلدر بونك تحلیلی قویدر
قلی بدنك کیدرر وبوزدهکی چقیقه فائده ایدر قرلقنه فائده ایدر
مفاصلی برك ایدر وقان کتمکی منع وکوز اغریسنه فائده ایدر خصوصا طبقهٔ
قرنیتیهده اوله یرقان اسودهیه وطحاله فائده ایدر ککشك شیشلره وصفرا
وی قبرجقلره ویرامز جبانلره ودیش اتلری یندوکنه طلا اولنسه فائده
ایدر واپچك ایله اسهال معدهیه نفع ویرر **حنا** ترکیسی قنادر ثانیده

بارد

بارد ویابس در بعضیلر حاردر دیمشلر بو قنانك قبضی وتحلیلی وتجفیفی
واردر اصلنوب صوبی ایچلسه طمرلرك اغزلرین اچر واتش شیشلره وچیچکه
وقاشقره یکی دوکلك اوزره اولان کمسنهلره نافعدر خصوصا سکر اغرلرینه
وفلجه وغدد اعضایه نافعدر اللره وایاقلره ودیزلره اورلسه یورغنلغین
کیدرر وسکرلری اوکارر **حنظل** ابوجهل قارپوزیدر درجهٔ ثالثده
حاردر وثانیده یابسدر چکردکی غایت ایله مضردر قابوغی دخی ترك اولنور یالکز
بردانهسی براغاجده بتمش اولوب استعمال اولونسه فی الحال ادمی قتل ایدر
زهر قاتلدر وچکردکی وقابوغی دخی قاتلدر اما حنظل کرکفایت مقداری شحمندن
عمل اولنسه محللدر ومقطعدر وجاذبدر تازه یپراغی حنظلك قان کتمکی
منع ایدر وشیشلری یومشادر ونضج ویرر اما شحمی سکرلره واغریلره
ونقرسیه ومفاصل اغریلرینه وعرق النسایه نافعدر جذامه وداء الفیله
احتقان وشربت ایله نفع ویرر ودیش اغریلرینه مضمضه اولنورسه دیش
چقماسن اسان ایدر نفس الانتصاب نام مرضه بونك تحمیلی اسهال زیاده
انفعدر وبلغم غلیظی سکردن ودخی مفصللردن منع ایدر سوداپی دخی اسهال
ایدر بونك شربتی قاینمش اوله ومنقوع اولمش اوله اوتنی ایکی قیراطدر وبوکرکلره
ومثانهیه نفعی عظیمدر نهایت بونك اصلاحی کثیرا وبادم یاغیله در **حمّص** کرنخود
در حار ویابسدر سیاهی اقویدر منضجدر ومقطعدر زیاده غذاسی واردر
بقلادن ارتوقدر ارقاسی اغریسنه ودیش اتلری شیشلرینه وایکی قولتق التنك
شیشلرینه نافعدر اوازی صاف ایدر وریهیه غذا ویرر بتمشی استسقایه
ویرقانه نافع غذادر طاشلری مثانهدن پارهلر بوکرکدن وقاوقده اولان عوا
رضی دفع ایدر رحمده اولان اوغلانی چقارر **حنطه** بغدای حار ورطب
ویبوستده برابردر ومعتدلدر قاورلمشی کچ هضم اولور ونفاخ اولور وقورد
تولید ایتدرر قزل بغدای بغرسقده زیاده غذا ویرر بنم جانم حاصلی یالکز بغدای
اتمکی یبوب قناعت ایدن کمسنهیه بونك ایو غذا اولمز خصوصا آلتمشی اوله
حب الزلم ثانیده حار ورطبدر وسمز درمنی زیاده ایلك شاننددر

شهرزورده برمشهور اوتك يمشى دره حبّ النيل چويد تخميدر صرمشق
تخمنه بكزر ثانيده حاردر بهقه وبرصه فائده ايدر لكن غصه لندرروكوكلى
دوندررر واسهال ايدر اخلاط غليظه يى وسودايى وبلغمى قوت ايله اخراج
ايدر قورتلرى وصوغلجانى قرارنافعدر حبّ الصنوبر چام اغاجنك يمشيدر كه
تركيسى كوكنا ردر وايكى صنفدر برصنفى اوزونجه وبرصنفى قصه جقدر يعنى
ايكى صنفدن ايجى بويك اولانك طبيعتى حار ورطبدر وبرصنفنه هضم قريش
ديرلر حار ويابسدر بونوعك نضج ويرمك شاننددر وتحليل وتليين ايدوب
دلى يقمق طبيعتيدر صوده اصلنمق ايله كثير الغذا اولور لكن هضمى مشكلدر
امّا اوكسركه ايودر ورئه يه نافعدر لذيذ شراب ايله بشورلسه منىء زياده
قيلور امّا بغرسقلرى بورر اصلاحى انارايچيله در حبّة الخضراء صاقزلق
اغاجنك يمشيدر تركيده منوش ديرلر حار ويابسدر يبسى درجهٔ ثانيهده
دربدنى قزدرر وتليين ويرر پاك ايدر ورطوبت ويرر بونك نوعا قبضى واردر
جلاءِ قويسى دخى واردر فتح ايدر وجذب ايدر بدنك طرفندن قوت جماعى
حركت ايتدرر بونك صمغى نافعدر مرهملره داخل اولور شيشلره وبوزيارقلرينه
وبورغونلغه وجربه بونك ياغى نافعدر كيفيّت اخراجى كندوبى صقمق ايله چقار
بادم ياغى كبى خمامه تركيسى كوكرجين درياورولرى زياده غذا ويرر ولطيف
خلطدر ايدر محرور المزاج اولنلر قوروق ويا اكشيله ييالر زيرا زياده حاردر
مفلوجه ونقرسلى شيه زياده وجع مفاصله مناسب غذا ويرر حرارتى خوفندن امين
اولمق ديلين ادم ياش كشنج وخيار چكردكيله بشورمك كركدر بوكوكرجين
ياورولرى پليجدن اخفدر حجر لازورد وحجر ارمنى بوايكيسى قوت ايله سودايى اخراج
ايدر حجر ارمنى اقويدر امّا ايكيسى يله مغسول ومصول كركدر قبل الغسل
استعمال اولنورسه مغثى در قئ هيجان ايتدرر حبّ الثمنة حار ورطبدر
باهى ومنىء زياده ايدر وانسانى سمردر حىّ العالم تركيسى قيا قوروغيدر
برقاچ نوعدر اق دكزاطه لرنده طرفه سى اولوركه بيراغى حسين بيراغنه
بكزر اعلا نورشيسى اولور امّا مقبولى كوچركدر قوروق كبى اولانيدر

ونضج

حاصل

بوركندن قان كيدرر نافعدر صدرى ورئه يى پاك ايدر وقاسوقى ياروغنى
اصلاح ايدر فتق دوالر ايله بشوروب شراب ايله اورسلرنافعدر بغرسقلرده
اولان وجعه بيوك جنسى نافعدر جميعى نوعنده برودت كمالندهدر حلبه
تركيسى بوى تخميدر درجهٔ ثانيهده حار ودرجهٔ اوليهده يابسدر شيشلرى
تحليل ايدركه حرارتى آز اوله وشول شيشلرى تحريك ايدركه حرارتى چوق اوله
عسل ايله ينسه سمريدر لعابى چقاركوكسده اولان خلطلرى كيدررر قوت
جماعيه يى تحريك ايدوب فائده ايدر لعابنده جلا واردر قوقاغى وكبرى كيده
رركوزاغريلرينه ضماد اولنسه صلابتى دفع ايدر حجر اليهود تركيسى بنى
اسرائيل زيتونيدر معتدلدر ومفتت حصاتدر وعسر بوله نافعدر خصوصا
كلاده ومثانهده متحجر اولمش طشلرى پاره لر حجر الشيب يشم ديدكلريدر
ايكى جنسى دچينيدن كلور بوغازه اصلسه معدهيه قوت ويرر جميعى علل باطنه
يه نافعدر ومرهنك جميعى امراضنه نافعدر حاشا درجهٔ ثالثهده حار ويا
بسدر منفعتى سينه يه ورئه يه در تبول دم ايدنه وقان توكورنه نافعدر
حيضى چار بغرسقلرده بلغمى اسهال ايله اخراج طعامه خلط اولنمق قوت
باصريه قوت ويرر ونكاه ايدر هضمه معين اولور لكن رئه يه ضرردر اصلاحى
نعناع ايله در حبّ بلسان درجهٔ ثانيهده حار ويابسدر ومسهل بلغم
وسودادر لكن مثانيه ضرردر مصلحى كثيرادر حبّ الغار دفنه يمشيدر
درجهٔ ثالثهده حار ويابسدر عسر ولادت ايچون وتقطير بول ايچون نافعدر
جمله دن مدرّ حيضدر وزهر قوىء نافعدر حسك تركيسى دمر ديكنى در
اعتد الله مشهوردر كرچه حار دخى ديمشلر امّا بارد ويابسدر ملين ومنضج
ونافع ودافع قره جدر وعقرب وافعى صوقروغنه فائده ايدر باهه قوت
ويرر ومثانه دن طاشلرى پاره لر وعسر بولى اسان ايدر وقولنجى اچار
وسموم قاتله نك مضرتين دفع ايدر لكن طحاله ضرردر اصلاحى بادم
ياغيله در حلتيت درجهٔ رابعه ده حاردر بعضيلر ابكنجى درجه ده دن
ديمشلر بلغمى تحليل ايدر معده ده ودروننده منجمد اولان قانى تحليل ايدر

قصى

فلجه و صرعه نافعدر خاصة سموماتی دافعدر عقرب و یلان و زنبور صوقدو
غنه نافعدر حیضی و بولی سورر عسل ایله اریدوب صاف ایلسه لر سکّلره
طلا اولونسه قلع ایدر مقوّی باهدر لکن معده یه و کبده مضردر اصلاحی
اشق ایله در حرف الخاء خبازی ابه کومجیدر بری دروبوستانی در درجۀ اولیده بارد
ورطبدر حرارتده وبرودتده معتدلدر یونس نام حکیم دیمشدرکه ابه
کومجی حار ویابسدر امّا بو قول بعیددر نمله وجمره ایچون ضماد اولنسه
تلیین ایدوب زائل ایدر سینه ده خشونت وسعال اولسه موافقدر وجکرك
سدّه لرین اچار ولبنی زیاده ایدر وبوکرکك ومثانه نك ورملرینه نافعدر
لکن معده یه ضرردر اصلاحی روغن بادام ایله در خرنوب شامی ثانیده بارد
ویابسدر بعضیلر حاردر دیمشلر امّا قابض دم ومدردر معده یه ییدر
خردل رابعده حاردر ویبوستی غالبدر ابوسی بوستانیدر وشکلی قرمزی
اولاندر بلغمی قطع ایدر اورام کهنه وخنازیر ایچون تحلیلی واردر جرب وقوبا
وعرق النسا وداء الثعلب ایچون طلا اولنسه دفع ایدر کحل اولنوب کوزه
چکلسه شبکورلغی کیدرر وبورنده سدّه اولوب برکنسه اچار ورم
طحالی زائل ایدر اختناق رحمی اچار ومقوّی باهدر حمیات عتیقۀ زائل
ایدر شربتی بیکی مثقالدر لکن دماغه ضرردر اصلاحی سرکه ایله در
خشخاش ثانیده بارد ویابسدر سیاه اولانی ثالثده یابسدر ایچمك ایله
ویاقی اتمکله مخدّردر یکله غلیظدر نزله لری منع ایدر ختمی اعتدال ایله
حاردر ونضج ویرمك شاننده در تلیینی وارخا وتحلیلی واردر وجع مفا
صیلی وعرق النسائی ساکن قیلور ارتعاشه خود فائده سی مقرّردر بزری
حار اولان سعاله وصداعه نافعدر بیراغی ممه شیشلرینه فائده ایلدر
ذات الجنبه وذات الریه یقی اولنسه دفع ایدر وکوکنك قینامشی بغرسقلرك
حرقتنه فائده ایدر خصوصا زحیره ومقعد شیشلرینه ویرام اسهاله
بی نظیردر خس ماروادر ثانیده رطبدر جمیع اوتلردن غذائیتی زیاده
دریونجه نفعی زیاده اولور وسط شرابده استعمال اولنسه مستانه

امّا قابضدر نسخه

خطمیه سم

لکن منع

لکن منع ایدر اصولرك اختلافنه اعلادر ومنوّم ومخدّردر هذیان اوزره
اولنلره وباشی کونشدن یانمش اولنلره نافعدر بوننك تخمی ولحمی ومنیئ قوی ایدر
لکن شهوت جماعیۀ ساکن ایدر واحتلامی قلیل ایدر وصوسزلغه وشدّت
حرارتی تسکین ویروب دفع ایدر ومارولك اکلنه ادمان ایدن شخصك البتّه
بصری ضعیف اولور خوخ ترکیده شفتالودر ثانیده بارد اولیده رطبدر
نیز متعفن اولور امّا معتدللری نهایت نوعا قابضدر خامی زیاده قابضدر
شفتالونك بیراغنك عصاره سی قرنده اولان قوردی قتل ایدر بو معنا ایچمکله
وقارنه یقی اتمکله رخی ممکندر اصلنده غذائیتی کثیردر امّا طعام اوزرینه
تقدیم اولنمق واجبدر خل جزئی حاردر وجزئی بارددر لطیفدر بشورمکله
برودتی ناقص اولور فی الجمله ملطّف ومقطّعدر وصفرایی قطع ایدر
ووری منع ایدر هر نه محلکه حادث اوله مانع اولور وهضمه معین اولور
لکن بلغمك ضدّی یدر وسوداوی اولانه مضردر جمریه ونمله یه وجربه و
قوبایه وحرق ناره فائده ایدوب منع ورفع ایدر بوکرك یاغیله مرهم اولنسه
قرحه لره نافعدر کلاب ایله باش اغریسنه ومضمضه ایله دیش اغریسنه
نافعدر وادویه نك نفوذی اقل اولورسه خل علاوه در نهایت اعصابه
ضرردر خبز اتمکدر افضلی بغدای پاك اولوب طوزی وخمیری کامل اولوب
کما ینبغی پشمیش اوله وبشدکدن صکره صوویجه صبر اتمك کرکدر فرون وتنوردن
غیری پشن مقبول دکلدر دیدیلر زیرا سمت غذاسی اکثردر امّا نفوذی وهضمی
بطیدر کپکلو اولان طبیعتی تلیین ایدر وسریع الانحدار اولور امّا نفوذی
اقل اولور غذا ویرمز قطایف خلط غلیظی موجبدر بکسمات ایسه نفاخدر
وبطئ الهضمدر سودلی اتك غذاسی کثیردر لکن منضجدر ومسدّدر وبطئ
الانحداردر بغدای یدن غیرینك اتمکی ردیدر بغدایکه پاك ولطیف اوله برقاعده
اتمك اولانی ادمی سمز ایدر ولونی صاف ایدر خیار شنبه حرارتده وبرودتده
معتدلدر نوعا رطبدر حار ورملره احتقان اولنسه فائده ایدر ماء العنب
الثعلب ایله ازیلوب غرغره ویرلسه بوغاز شیشلرینه نافعدر وجع

طریق ایله

مفاصله ونقرسه طلا اولنسه فائده ایدر یرقان وجکر اغریسنه مبارکدر
طبیعتی تلیین ایدر وصفرایی اسهال ایدر شول بلغم که محرق اولا اذا سن
اسهال اتدرسه لر ضرر ویرمز نهایت قلبه وجکره ضرر ایدر اصلاحی با دم یا غلیه
وسکر نبات ایله در خصیة الثعلب ترکیده دلکو طشاغیدر اولیده حار ورطبدر
بعضیلر بارد دیمشلر تشنج وتمدد وفلج ایچون مفیددر مقوی باه اولمه ده
قایم مقام سقنقوردر علی الخصوص شرابله عمل اولنه خمر رنك وقوام
وطعم ومزاج حسبیله دردر اسکسی مختلفدر علامهٔ شیرازی کلیاتده
نقل ایتدوکی اوزره شراب درت صنفدر آلتی آیلقدن که کیچه مسطار دیرلر
برسنه یه که ایرینه حدیث دیرلر ایکی یله وارد قده عتیق دیرلر غلائت
بونوعده چوقدر چونکه دورت یله واره اکا شراب قدیم دیرلر بوانواعك
جمله سی حار ویابسدر بعضیلر آلتی آیه واره یا تازه اوله حار ورطبدر
افراطی عقله وعصبه وطحاله وکبده مضردر ومضعف باه وشهوت غدادر
ومورث نسیان وبخر ورعشه ودمعه در باخصوص حمیات متنوعه وصرع
وسبله باعث اولور وبلادت ومراد نجاتی مقتضیدر خمرك نفعی رجا
ایدن کمسنه خلال طعام ووسطنده واخرنده برقدحدن اون قدحه وارنجیه
دك قانع اولور واصل حکماء سلف فراشه دخوله اوچ قدح مقدارین برنیمه
کاسه ایله اوچ کره مص ایدوب ورهینه ایکی درهم مقداری بیز بارهیه
دیمشلر بویله اولسه بخارهٔ زائل ایدر سبق ایدن مفتراتك ضدیدر
قویسی اولان تریاق کبیدر سی اولور خولنجان ثانیه ده حار ویابسدر
اخلاطی کیدررر وقولنجی وبوکر کلرك ورمنی تسکین ایدر مقوی باه ومعده وموافق
هضم طعامدر وعرق النسا به نافعدر وحبس بول که بوکر کلرك برودتندن
اوله دفع ایدوب ادرار ویرر شربتی بر درهمدر لکن قلبه ضرردر صلاحی
کثیرا ایله دیر خیار بارد ورطبدر صعب حماره نافعدر عطشی دافعدر بولی
ادرار ایدر یبسی صفرایی مستحیل اولدوغیچون مضردر مصلحی عسل ایله در
خبزبوا براسمی دخی هیل بوادر درجهٔ ثالثه ده حار ویابسدر اما قاقوله دن

ایدر کبه عورتلر قبض عارض اولسه خیارشنبر ایله اسهال صح

شرح صح

دیمشلر صح

صفرایه مستحیل نسخه

الطف وجالیدر وملطف ومقوی معده وکبد باردر ومنع قی ایدر حرف الدال دارچینی
ثالثده حار ویابسدر لطافتده تمامدر جاذب ومفتحدر وهر عفونتی مصلح ومحللدر
رعشه یه نفعی عجیبدر یاغی یوزده اولان چلدی وسیاه نقطه لری طلا اولنسه
زیاده فایده ایدر باشده وکوکسده اولان رطوبتی کیدررر وتفریح ایدر وجکرده
اولان سده لری تفتیح ایدر ومعدهٔ قوی قیلور وبوکر کلره ورحم اغریلرینه فائده
ایدر بیك ایله ظلمت بصره فائده ایدر وکحل اولنسه زیاده نافعدر دیك
ودجاج ترکیسی خروس وطاوقدر طاوقك افضلی بر طلامامشیدر وخروسك
افضلی اوتمه مشیدر بلیجك یاغی طاوغك یاغندن ناشیدر خروسك اتلغی محموددر
الغدادر وسریع الهضمدر وخروسك شورباسی رعشه یه ووجع مفاصله ومعده یه
وربوه وقولنجه نافعدر طاوغك اتی عقلی ارتورر واوازی صاف ایلر وبنیسی
بورندن قان کتمکی منع ودفع ایدر وپلیجلرك اسفیدبلجی معده نك حدت وحرارتن
ساکن ایدر دماغ باردورطبدر تولید بلغم ایدوب اخلاط غلیظه یه باعث
اولور وکوکلی دوندررر وطعامه شهوتی اسقاط ایدر نیك لازم کلی کره حارد والر
وها وجلر ایله بیه لر بویله ایکن طبیعتی تلیین ایدر دم الاخوین ایکی قرداش
قانیدر ثانیده بارد ویابسدر جراحتلری یاپشدررر وبتوررر وبول حبس ایلر
وقان کتمکدن قورتاررر ومعده یی قوی ایدر وزایل اولمش اسکی جراحتلری عمل اولنجق
بتوررر وسیحه ومقعد چاتلقلرینه نافعدر اوکالدر دراج برنوع قوشدر
بیوك طاوق قدر اولور افضل طیوردر بعضیلر افضل طیوری ماکیان دیدیلر مشهور
بو فقیر دراجده کوردوکم خاصه یی ماکیانده کورمدم لحمی برودتده وحرارتده
معتدلدر فهمی زیاده ایدر دماغی بخاردن وسائر عوارضدن حفظ ایدر رجب
دماغدن قان کتمکی منع ایدر واوازی صاف ایدر دراجك قلبینی اتی ایکن
چقاروب ویاروب افعی وعقرب وسایر حشرات صوقدوغنه اورسه لر بامر الله
تعالی دفع ایدر وزهر ایچون منوال مشروح اوزره چقاروب یدرسه لر خلاص
ایدر کلك اتندن دراجك اتی اعتدال ایله قریبدر درونج عقربی معروفدر
ثالثده حار ویابسدر یللری صیر وتحلیل ایدر قلبه قوت ویرر خفقان وانواع

سمومی دفع ایدر اول زهرلرکه یدرلمش اولسون وکرك قوقلنمش اولسون
شربتی بردرهمدر معده ده وامعاده اولان اخلاط غلیظه‌یی قوتله تحلیل ایدر
نفعی بی نهایه‌در لکن طحاله ضرردر اصلاحی بادیان ایلەدر حرف الذال ذهب
التوندر بقراط حاردر دیمشلر غیریلر معتدلدر دیمشلر فقیر تجربه وامتحان
ایتدم خواصنه واصل اولدم غم اوزره حار ورطبدر ذهبك دوربولنمش
یاخود التونك ورقی استعمال اولنسه سودایه وخفقانه نافعدر قلبی قوی
ایدر اغزده طوتلسه رایحه سین الور ذرت هندی بورجقدر وایکی نوعدر
شهرتی جاورس هندی‌یله در شیرازده ذره دیرلر سیاه وسفید اولور ایوسی
بیاض اولاندر طبیعتی بارد ویابسدر ومجففدر اسهالی قطع ایلر اکر ضماد
مانند باشنه ویا قرننه استعمال اولنسه جفاف ویروب رطوبت زائده‌یی قطع
ایدر ذرقاچند قوقادر دیمشلر اصحی بودرکه زرق الخطا طیف اوله قرلنغچ
قوشنك نجاستی درکه کوزه چکلسه بیاضی زائل ایدر ذرنخسه اوراق پنج انکشتدر
ترکیسی بش برمق دیدکلری اوتدر زاقافیه سنده شرحی کلور انشاء الله
تعالی ذراریج حاردروحرارتی تیزدر بویله اولدوغی جهتدن سرکه ایله
بهقه وبرصه طلا اولنسه نفع ویرر بوبرحیواندرکه سککه بکزر بوکلکه
زنبور قدر اولور ترکیده بوحیوانه باشمقچی بوجکی دیرلر سم قاتلدر اکثریا یازکونلرنده
ستلکن اوزرنده اوتورب غدا الور بوحیوانی سرکه ایله ازوب امراض مزمنه
دن قوبا وبرص وجذام کبی بونلره طلا اولونسه دفع ایدر حاصلی سم قاتلدر
اطبا سم استخراج ایلدکلری حیوانك بری دخی بودر حرف الراء ریحان ترکیسی
فسلکندر حار ویابسدر قلبی قوی ایدر اصلدوب صویله طهارت اتمك
بواسیره نافعدر وقوتنی اویقوکتورر حاصلی منومدر راوند چینی حاردر
دینلدی لکن بارد درجکره فائده ایدر قزدرردریه قارن اترلره سرکه ایله
اصلدوب طلا اولنسه دفع ایدر راوند ایله اسهال ایتدرمك جکره وجکرك
سده لرینه نافعدر سقطه‌یه وضربه‌یه وچیقلره خودمناسبدر قاتی
یارلسنه ودیتریه وقان کتمکه ومعده‌یه وبو مذکوراتك اوجاعنه وفواقه

تخم رازیانه نسخه

ذرنخسه نسخه

ویرقانه وبوکرکاره ومثانیه وحمیات مزمنه‌یه راوند ایله اسهال غایتله
مبارکدر رازیانج حرارتی ویبوستی ثالثه‌ده‌در بوستا نیسنك حرارتی ثانیه‌ده
درسده لری فتح ایدر وبصره قوت ویرر لینتی زیاده ایدر وبولی ادرار ایدر
قان کیده نه فائده ایلد غشایه والتهاب معده‌یه صوق صو ایله نافعدر لکن
یرامز خلط حاصل ایدر ریباس ثانیه ده بارد ویابسدر قانی سویندرر و
صفرایی قهرله اخراج ایدر وحرارتی تسکین ایدوب بصره حدت ویرر طاعون
شربتی نافعدر ومبارکدر ریباسك ایوسی بعلبکده اولنور اکرچه دیار
شرقده هرمحلده بولنور اما نواحی دمشقده موجود اولان غایتله رعنادر
عوام اکا اشقن دیرلر دفع سمایم وعفونات قلمقده بی نظیردر خصوصا صفراوی
اسهالی قوییدر رهینه ترکیسی آق جکردر غذائیتی قلیلدر اما هضمی سریعدر
رمان انار دره طتلوسی اولیده ثانیه ده بارد در ورطبدر اکشسی
ثانیه بارد ویابسدر صفرایی قهر ایدر فضولك احشایه اقمه‌سنی منع ایدر
خصوصا شرابی غایتله اعلادر انارك جمیع اصنافنده حتی اکشی سنده جلا
واردر قابضدر دانه سنی دق ایدوب بالله قولنج اغریسنه وقرلاغنه واغز
سولجیلرینه لعوق ایلسه لر نافعدر ومعده ده اولان قرحه لره وچیچکه
وجراحتلره که یا نمش اوله شربتن ایچمك وطلا ایلمك مبارکدر اکشیسی ادراره
مبارکدر میخوش که لقان دیدکلریدر التهاب معده‌یه قاطعدر لکن اکشی انارده
معده‌یه وکوکسه وبوغازه ضرر مقرردر طتلوسنده بو مذکورات برعکس در
وانارك افضلی ملسیدر وجمله سی یورك اوینامسنه مبارکدر راسن
عربیسی جناح ترکیسی اندوزدر برنوعی بوستانیدر فیل جوش دیرلر بونوع
ثانیه حار ویابسدر ایوسی تازه یشل اولاندر اورام بارده‌یه وعرق النسایه
ووردمفاصله یاغله قیناده عسل ایله لعوق اولنسه سینه دن وریه دن
اخلاط غلیظه لزجه قلع ایدر مطبوخی بولی وحیضی اچر وکوکنی شرابله
قیناده مرتبا اولسه بارد ومعده اصلاح ایدر ورملرکه صوقلق اوله
اندوزك مرتباسی نافعدر کثرت بلغمدن ضعف باه اولورسه خود نظیری یوقدر

سوء هضمه اعلادر اکر شراب ایله قیناده صح

اما مصدّع‌در اما شقیقه‌یی ساکن ایدر خاصه نطول اولنورسه خود بویله
بردوا اولمز سرکنجبین را سن نه مرتبه مبارکدر اقرابادینه مراجعت اولنیجق
معلوم اولور اصلاحی سکر و مصطکی و حمامه ایله‌در بنفشه خمیره‌سی انلره
محتاج اتمز دخی مصلحیدر **خرنوب** شهرتی قره قورطلدر ثانیده بارد و یابسدر
حار در معده‌یه نافعدر لکن بدخلط حاصل ایدر اکر شاف ایدوب کوتورلسه
قبضی ایچرا اصلاحی اکشی انار ایله‌در **رشاد** فارسیده خرقه تركیده تره دینیلیکلردر
طبیعتی حار و یابسدر و لطیفدر حرارتی کشاده ایدر و یللری تحلیل ایدر
و قطع بلغم قیلور معده‌یه و مثانه‌یه ضرر ایدر تقطیر بول احداث ایدر اولیسی
محرور المزاج اولان هندبا ایله یکدر **حرف الزاء زعفران** ثانیده حار و اولیده
یابسدر مفتح و محلل و قابضدر لونی خوب ایدر و سرور ویرور شراب ایله
ایچمک زیاده احمق ایدر و باشی اغریدر واویقوکتورر و بصره جلا ویرر
و ولادتی و تنفسی اسان ایدر و قلبی قوی ایدر و بولی ادرار ایدر شهوتی
اسقاط ایلر **زعرور** الوچه‌در اوچ نوعدر قرمزی و صاری واق اولور
جمله‌سی قابضدر دیار بکرده بر قرموزی الوچه اولور مسهلدر هیئتی کراسه
مشابه‌در بو قسم اوچ جنس الوچه‌دن خارجدر نهایت عوام اذربایجان
بوکا دخی الوچه دیرلر غیری صنف در اصلنده الوچه دکلدر زیرا الوجک قبضی
اکدن زیاده در لکن اکر صفرایی قویارر و کیدرر **زبد** تره یاغیدر
اولیده حار و رطبدر نضج ویرر تحلیل ایدر و ارخا ایدوب جلا ویرر بدنه طلا
اولنسه بو حالت مذکوره و مسبوقیه باعث اولور غداسی رعنادر انسانی
سمریدر و سکوجراحتلرینه نافعدر طبیعتی تلیین ایدر چوق یمک اسهال ایدر
زنجبیل ثانیده حار و یابسدر بویله ایکن رطوبت زائده‌سی واردر
قوت جماعی تحریک ایدر و طعامی هضم ایتدرر جکره و معده‌یه موافقدر
زیرا برودتی و رطوبتی کرجکرک میوه یمکدن اولمشدر زائل ایدر و حفظی
زیاده ایدر طبیعتی تلیین ایدر **زیت الانفاق** خام زیتوندن النان
یاغه دیرلر اولیده بارد و یابسدر اولمش زیتوندن النان یاغ حاردر

واعتدال

واعتدال رطوبته مائلدر زیت عتیق حرارتده اقویدر قلبی قوی ایدر و کیج
اغزده روزیت انفاق اصحابه اوفقدر برنی قوی ایدر و طوزلو زیتونک صوبی
اغزده اولان قبرجقلره فائده ایدر و حرق ناره فائده ایدوب دفع ایدر و دیشلری
اتلرینی برک ایدر و معده‌ده برودت اولوب شهوتی طعام ساقط اولسه طوزلو
زیتوندن برقاچ دانه اکل اولنسه باذن الله طعامه شهوت اعاده ایدر زیتونلک
یپراغین دوکوب جمریره و اتش یانوغنه اورلسه فائده ایدر و صفرادن
کوچیجک سولجیلره و چرکلو چبانلره و قرلوغنه فی الجمله بو مذکوراتره نافعدر
زبیب قوری اوزمدر ایوسی مویز خراسانی دینیلکلریدر دخی ایوسی بیاض
اولوب لذیذ اولانیدر اولیده حاردر معده‌یه و کبده زیاده موافقدر
خصوصا خرده سیاه قوش اوزومی دینیلکلری خسته‌که ستره و جکردن المه
زده اولمش اوله‌لر کرک یمک و کرک خوشاب ایلمک نافعدر تازه‌سن یمک
امعایه موافقدر طبیعتی نرم ایلر و مثانه‌یه قوت ویرر اما قانی بقا را اصلاحی
خیار ایله‌در **زبد البحر** ترکیده کوپکیدر ثالثده حار و یابسدر سرکه ایله
مسحوقی داء الثعلب ایچون طلا اولنسه قیلی بتورر بهقی و کلفی اعضادن و خنازیر
و جرب و قوبایه کذلك موافقدر نقرس ایچون کل یاغی و ایچ یاغیله مرهم
اولنوب طلا اولنورسه تسکین ایدر استسقایه و عسر بوله و حبس
حیضنه ایکی دانکی نفع ویرر طحاله ضرر ویرر اصلاحی کثیرا ایله‌در بر نوعی
دخی سیاه اولور بو قسم اکحال ایچون استعمال اولنور طبیعتی حار و یابسدر
اولدخی نهایت چشمه جلا ویرمکی نوع اوله غالبدر و چشمک قرحه‌سین
زائل ایدر اصلی بودوا بر نوع بالغك ارقه سندن چقار عوام اکا مرکب
بالغی دیرلر **زباد** ترکیسی غالیه مشکدر بر نوع حیوانلک اخذ اولنور کربیان
کدی سنه دیولر مشابه‌در ایوسی یمنیدر حرارتی ثالثده‌در خفقان ایچون
نافعدر مقوی قلبدر چبانلری تحلیل ایدر قولقده وجع اولسه هندی کاغدی
فتیل ایدوب واوجنه سوروب ادخال ایلسه‌لر وجعین تسکین ایدر
و حامله اولمین عورتر جماع ایدن ذکری دلوکندن برقیراط مقداری ادخال

نوع ع

کیدی ... صحیح

ایلسه لر عوارض ومانع اولمدوغی تقدیرجه بامرالله تعالی کبه اوله زراوند
مدحرج ایوسی قرمزی اولاندر ومدحرا اولاندر ثالثده حار وملطفدر
وجاذ وجاذبدر دمرن ودکن باتسه جذب ایدر چقاررٍ بهقه وقروح
خبیثه یه نافعدر دندان ایچون سورلسه جلا ویرر وبین اتلرینی بتوررر
وقولاغك کورلدوسی وحرکتی ایچون فتیل ایله ادخال ایلسه لر پاك ایدوب
وصرع ووسواس وربو ایچون موافقدر قوت سامعهٔ زیاده ایدر شربتی
ایکی درهمدر حشرات ارض صو قدوغنه وقتال دارولرا کل ایدن لی
خلاص ایدر لکن طحاله ضرردر اصلاحی عسل ایله در زرنباد مشهوردر
ثالثده حار ویابسدر ومحلل ریاحدر ومقوی قلبدر احتباس بول ایدر
وزهرلرد فعنه موافقدر بردرهمی مسهل سودادر چوق یمك مضردر اصلاحی
قورنج ایله زرنب ثانیه نك اخرنده حار ویابسدر یللری تحلیل ایدر لکن قابضدر
معده وجکر بارد اوله زیاده نافعدر خصوصا تفریحی واردر زوفا
مشهوردر تازه سی اولیده حار ورطبدر وقوریسی ثالثده حاره ویابسدر صدره
ورتیه وسعال وربوه واورام صلبه یه وانتصاب نفسه موافق ومتوافقدر
طحاله ضماد اولنسه تحلیلی واردر نفع ایدر بلغم وکرودانز وصوغلجان ایچون
دورت درهمی نافعدر لکن کبده ضرردر اصلاحی صمغ سرخله در حرف الشین
سورنجان حار ویابسدر ثانیده رطوبت فضلهٔ زیاده ایدر جماعه قوت
ویرر تریاق مفاصل ونقرسیدر زیرا نقرسك وجعنه باقی یلسك
فی الحال زایل ایدر واسهال ایدر اما صوکنده قبضی واردر فضولی منع
ایدر واعضادن چقاررٍ سقمونیا ترکیسی محموده در ایوسی انطاقیدر
ثالثده حار ویابسدر معده یه وجکره عدو ورضررا یدر یوره کر بغرسقلره
دخی ضرری واردر غم کتوررر وکوکل دوندرر وشهوه تی اسقاط ایدر صوصه
بویله ایکن صفرایی محکم اسهال ایدر بونك شربتی صلاح اولدوغی تقدیرجه
برقیراطدر واصلاحی ایوا ایچنده بشوریکدر تفصیلی قرابادینه منسوبدر
اکر الما وایوا ایله لطیف اصلاح اولنسه ضررلرین دفع ایدر سماق ثانیده

دیکر نام ظولو سباط

زوفایابان طورق اوتنه دیرلر

فضلیهٔ نسخ

بارد

بارد ثالثده یابسدر قابض ومقویدر لکن مسددر وقرنی طوتار وقان
کتمکی منع ایدر ومضراتی احشادن جلب ایدر وفائده ایدر شیشلری ار
تورمز چبانر سرایت ایتمکی قوماز دیش اغریلرین ساکن ایدر واکل اولنسه
عطشی دفع ایدر وکوکل دونمه سنی وغشایی منع ایدر وطمثی حبس ایدر
وقلبی قوی در سلق ترکیده پازودر اولیده حار ویابسدر رطوبت وحرارت
لزجهٔ تلطیف ایدر وتفتیح وتحلیل ایدر معده یه ضرردر وغدائیتی قلیلدر
وکوکلی دوندرر عصاره سی سورلسه کهلهٔ قتل ایدر اکر کیر وقوقاغی
کبکله معا بیقسه لر قوقاغی وکهلهٔ باشدن کیده رر ومنع ایدر اما فقیر
بوکتابی یازرکن زکام اولدم حکمادن برحاذق وعارف افندی بو فقیره بازو
کوکنه واصالق ویرب بنده دخی ایلدم فی الحال تفتیح زکام ایلیوب لانظیر کوردم
اما بشرط آن طاش هاونده دق ایدوب تمام صوین صقوب جزئی سادە
صو ضم ایدوب بورننه مضمضه ایده سبستان براوتدر کم معتدلدر
وملیندر بوغازه وسعاله وصدره وقارنه نافعدر اکثریا حقنه لرده
استعمال اولنور سکر اولیده حار ورطبدر عتیقی بوسته مایلدر وشکر
قمشی طبیعتده دره نوعا تلیین واردر هرنه دکلو صاف اولسه حرارتی آز
اولور کوکسی تلیین ایدر وبوغازده اولان خشونتی کیدررر وسته لری
اچر نوعا صوصادر اما معده یه موافقدر مکر معدهٔ صفراویه اولا که
نافع اولمیه جلا ویروب بلغمی زایل قیلوب قارنی تلیین ایدر قزل شکر
تلیین جهتندن غالبدر سمن یاغدر اولیده حار ورطبدر منضج ومحللدر
بوغازی وکوکسی یومشادر وفضلاتنه نضج ویرر علی الخصوص باللّه و
وبادم ایله زهرلرك تریاقیدر سفرجل ترکیسی ایوادر اولنك اخرنده
بارد ویابسدر وثانیده چیکی قابضدر کندو دخی قبض ایدر اما طعام
اوزرینه یسه ثقلتی ایله طعامی سفله سوررر ولینت ویرر خصوصا
معده یه نفعی غالبدر بولی ادرار ایدر شهوت طعامی قوی ایدر وعطشی
زایل قیلور شراب ایله تنقل اولنسه خماری وقوصمغی منع ایدر وجکره کلنك

سعتر یعنی طوبلاق

لعابی بله قبض وتلیین ایدر ۰ واوکسورکه نافعدر ۰ ورئه نک المین دفع ایدر ۰
کثرت اکل مورث قولنجدر ۰ سمك بالقدر ایوسی اصغردرکه قوقوسی آز اوله ۰
وترك اولنسه تیز رایحه ویرمیه تازه اوله ۰ زیاده اقرصودن آلنان بالغی ایك
اعلادر ۰ دریادن اولورسه آقندی وطالغه سی اولان یردن طوتلان بالق
اعلادر ۰ شول بالق که خرده طاشلر ارالرنده اوله انك ضرری اقلدر ۰ خسته یه
اسفوریت دیدکلری بالق ضرر ویرمز حمای محرقه ده یسه احتراقی منع ودفع
ایدر ۰ بالق بطبعه بارد ورطبدر ۰ لکن بعضنده اقلدر ۰ افضلی طوزلیدر ۰
مادامکه بیات اولمیه تازه ایکن طوزلنمش اوله ۰ بویله بالق که ترشی دیدکلر
بیر حار ویابسدر ۰ قوت ملح غلبهٔ مراره یه باعث اولمشدر ۰ تازه بالقدن بلغم
تولد ایدر ۰ وقان حاصل اولدقده رقته مایل اولور ۰ سکره ضرردر مکر قتی
اتی معده اوله که تازه بالق نافع اوله ۰ زیرا سریع الاستحاله در فسادی قریبدر ۰
اما بو سوزلر اسلامبول ادمنه کوره چندان معتبر دکلدر ۰ زیرا اعتیاد اوزره
درلر ۰ اکثر اتلری بالق ایله بتمشدر **سرخس** حار ویابسدر ۰ قورتلری وصو
غلجانلری اولدرر ۰ شربتی ایکی درهمدر ۰ بوکرکه ضرردر ۰ اصلاحی شیخ ارمنی
ایله در ۰ زیرا شیخ ارمنی صوغلجانك قاتلیدر ۰ وقورتلرك قارنده قاتلیدر
سرخس ایله تربیه اولنوب استعمال اولنه زیاده نفعی واردر ۰ **سکبینج** ثالثده
حار ویابسدر ۰ وملطفدر ۰ فلجی اچر وقولنجی احتقان اولنسه دفع ایدر ۰ بوش
بوکر کارده الم اولوب مثانه ده حصات اولسه ربع درهم ایچلسه دفع ایدر ۰
وحیض اچر ورق سذاب ایله قوتی زیاده اولور ۰ جمیع سموم قاتله نك فازهریدر ۰
اما اوشق ایله اصلاحی لازمدر ۰ اولنمازسه مثانه یه ضرری واردر ۰ **سلیخه**
ثالثده حار ویابسدر محللدر ۰ ریاح ایچون شربتی معده وجکر ایچون موافقدر ۰
بولی وحیضی ادرار ایدر ۰ یلان افعینك زهرینی دفع ایدر ۰ لکن امعایه ضرر ایدر ۰
اصلاحی کثیرا ایله در ۰ **سنبل** اولیده حار وثالثده یابسدر ۰ محلل اورامدر ۰
مقوی دماغدر ۰ ودافع خفقان ۰ ومفتح سدد ۰ وکبد ۰ ومقوی معده در ۰
آغزك رایحه سین خوب ایدر ۰ یرقانه وطحاله اعلادر ۰ طبیعتی قبض ایدر ۰

یعنی بالغی اسکتابارونه یونانی اسمیله ذکر ایدوب ذولقبی دیبو آد ویرمشلردر اولدیکه اولاد عرب دن بعضیلری ... البحر دیو آد ویرمشلردر

... تقویت ویرر معده دن وسائر اعضادن الامی دفع ایدر صح

بوکرکه ضرردر ۰ **سوسن ابیض** زنبقدر اولیده حار وثالثده یابسدر ۰ سحق
اولنوب طلا اولنسه عقرب صوقدوغنه نافعدر ۰ وطحالك اورامنه موافقدر ۰
لکن مصدعدر ۰ اصلاحی کافور ایله در ۰ **حرف الشین شعیر** درجهٔ اولیده بارده
ویابسدر ۰ غذاده بغدایدن اقلدر ۰ اربه نك صوینی سویقندن زیاده غذا ویرر
لکن نفخدن خالی دکلدر ۰ نفخی اکثردر ۰ صوینی کوکسه واوکسورکه واویوزه ۰ و
وجعده طلا اولنق ایله ۰ ویقی اتمکله دافعدر ۰ اما معده یه ضرردر ۰ **شبث**
ترکیسی طوراق اوتیدر ۰ ثانیده حار بارد ویابسدر ۰ یمکه مداومت اتمك بصری
ضعیف ایدر ۰ لکن اخلاطه نضج ویرر ۰ **شونیز** قاره چورك اوتیدر ۰ ثانیده حار
بارد ۰ ویابسدر ۰ جلا لندر نجیدر ۰ ومحللدر ۰ یللری قطع ایلر ۰ وسکلریکه باشی
بلورمش اوله ۰ واشغه انمش اوله قاطعدر ۰ بهق وبرصه استعمال اولنسه زایل
ایلر ۰ قوردلری وصوغلجانلری بالخاصه قتل ایدر ۰ بوندن برمقدار سحق اولنوب
خمیر ایله کولره وضع اولونسه بالقلری مبهوت ایدر ۰ طشره چقارر ۰ قاوریلوب
سحق اولنوب کتان بیزینه قونیلوب قوقلق زکامی نزلهٔ زایل ایدر ۰ وبورنندن
اقیدب دفع ایدر ۰ **شهدانج** ترکیسی کندر تخمیدر ۰ برنوعی مرجمك کبیدر ۰ قابی
شکلنده اولور ۰ اول سعد انجدر ۰ بیزم مقصودمز کندر تخمیدر ۰ حار ویابسدر ثالثده ۰
یللری تحلیل ایدر ۰ لکن منی قوریدر ۰ وباشی اغریدر ۰ بیراغی مسکردر ۰ اسرار
دیدکلری یادکاردر ۰ اکل ایدنی بنکی ایدر ۰ **شلجم** ترکیسی شلغمدر ۰ حاردر ۰
لین در ۰ خلط غلیظدر ۰ دائما اکل ایلمك بصره قوت ویرر ۰ وبشمشی نقرسی ۰
وصوقدن اولان چتلقلره نافعدر ۰ شحمی جلا جهتندن اقوی در ۰ **شاهتره**
ترکیسی شاهتره در ۰ اولیده بارد وثانیده یابسدر ۰ سده لری فتح ایدر ۰ ومعده
یی قوی ایدر ۰ وقانی صاف ایلر ۰ وپاك ایدر ۰ اویوزه وکیجوکه نافعدر تر ایدر ۰
وطبیعتی یومشادر **شکاعی** ترکیسی قلقان دیکنیدر ۰ معده یه وکبده ۰
ودلجکه وحمیات عفینه یه نافعدر ۰ وحلیهدر ۰ مطبوخنی آبزن ایلسلر نزف
دم ایچون مبارکدر دفع ایدر ۰ **شاه بلوط** ایوسی کوچك اولوب قوری اولاندر ۰
ایچنده چوریکی اولمیوب صاغ اولاندر ۰ بللوطك اختلافی چوقدر ۰ اصح

بوذر کم... اوله وغداء صحیح ویره هضمه معین اولوب خفقانی وسمومی
دافع اوله ضرری ... وکین رجا ایدن کمسنه قند ایله اصلاح اتمك کرکدر
شب ایوسی بیاض اولوب یمانی اولاندر طبیعتی بارد ویابسدر
قان هر نه موضعه که کله باغلر ونا صوری اکل ایدر دیشلره نافعدر
ومقوی کبددر چوغی مضردر وقاتلدر **شاه سفرم** حبق کرمانیدر ایوسی
سعترك رنکنه شبیه اولاندر طبیعتی اولیده حار وثانیده یابسدر
خاصه سی فضلات دماغیه یی تحلیل ایلمکدر اکر اوزرینه ماء بارد رش
اولنوب محرور المزاج ایچون استعمال اولنسه حرارتن دفع ایدر وورقنده
قبض لطیف واردر سدة دماغی چر سینه دن وریه دن بلغم لزجی پاك
ایدر وداء الفیل ایچون طلا اولنسه نافعدر ماء بارد ایله مبلولا شم
اولنسه منومدر مصلحی نیلوفردر ماه سرجویه طبیب حرارت ایچون ایوردن
خصوصا صداع مولم اولوب الم ویرسه دفع ایدر واو بخو کتوررد یمشدن
شقایق النعمان بری بوستانی اولور بریسی کلنجك چیچکیدر بستانیسی
معروفدر ایکی نوعك بله طبیعتلری اولیده حار ویابسدر محلل ومنضجدر
جلاء جزئیه سی واردر اکر کل شقایق تازه قوزقابو غیله بریرده قینادیلوب
خضاب اولنسه صاچی وصقالی زیاده سیاه ایدر عصاره سی آق دوشن
کوزه اکحال اولنسه قلع ایدر ابن رضوان نقل ایدرکه بر کمسنه قرق کونه
دك متواترا بر درهم شقایق یسه برص وبهقدن بفضل الله تعالی شفا
بولور خصوصا نمش وجرب وقوبا ایچون زیاده مبارکدر **شقردیون**
رومیلر شقردیون دیرلر ترکیسی بیان صرمساغیدر غایتله حار دربولی
ادرار ایدر قیناذب صوینی عقرب ویلان صوقدیغنه طلا اتسه لر زهرلرین
دفع ایدر سینه کیموس غلیظدن پاك ایدر ایکی درهمی مسحوقا عسل ایله
ایچلسه تروح امعا وعسر بول ولدغ معده ایچون مبارکدر دفع ایدر اکر
سرکه ایله ازیلوب نقریسه طلا اولنسه وجعن تسکین ایدر عورتلر کندوده
کوتورسه حیضی اچر یابس اولدیغنه ضرردر اصلاحی عسل ورازیج ایله در

شیطرج ترکیسی نزدکه دن صاحب منهاج هندیسی وبحریسی اولور
دمشقیدر لکن پارسیسی وترکیسی دخی اعلادر طبیعتی ایسه جالینوس
نقلی اوزره رابعده حاردر شیخ رئیس ابن سینا برص وبهق وجرب ایچون
قشرین الوب سرکیله قینادوب طلا اولنسه دفع ایدر دمشقیدر ادویه
مناسب ایله ربع درهم مقدار اکل اولنسه وجع مفاصل ایچون زیاده
مبارکدر طحاله تدبیر مسبوق اوزره طلا اولنمق صلابتن دفع ایدر
بیراغین قیناذوب توربت تخی یاغیله قولاغنه طمزسه لر صممین ومرضین دفع ایدر
کذلك بیراغین دق وسحق ایدوب انروز بیراغین دخی خلط ایدوب ایکسنی
مدقوقا عرق النسا یه اورسه لر بوجق ساعتده وجعن ساکن ایدوب رها
قیلور غرایب اعمالندندر مطبوخنی دیشلری اغریان کمسنه اغزنده طوتسه
ساکن ایدر قوباکه نمرکیدر سرکه ایله قینامش شیطرجی صاف ایدوب طلا
اولنسه رفع ایدر شربتی بر مثقال دره لکن ریه یه ضرردر اصلاحی مصطکی
ایله در بدلی فوخ وینج کبردر **شیرخشك** معروفدر طبیعتی حار ومعتدلدر
فعلی ترنجبیندن اقویدر ایوسی شفاف اولوب صمغ مانند اولاندر **حرف**
الصاد صندل مشهوردر ولایت چیندن کلور ایکی صنف در بیاضی وقرمزیدر
اکثر صاری وسیده اولور لکن اول ینه بیاض صنفندندر ثانیده بارد
ویابسدر موادی منع ایدر واورام حاره یه وصداعه ویورك اوینماسنه
فائده ایدر کرك یتی ایلمك ایله وکرك ایچمکله موافقدر خصوصا ضعف
معده یه زیاده نافعدر ومفرحدر **صعتر** ترکیسی کوبکی اوتودر سکن
نوعدر اکرچه سین ایله یازلمق کرك ایدی لکن شعیره ملتبس
اولماق ایچون صاحب موجز وشیخ صاد ایله یازمشلردر ثانیده حار
ویابسدر محلل وملطفدر یللری سورر وقضیبی زایل ایدر واطعمه غلیظه یی
هضم ایتدرر ورطوبت معده یی تخفیف ایدر بولی وطمثی ادرار قلور بصر
ضعیفه یه حدت ویرر ووجع ورکه فائده ایدر ایچمکله بومقدار کوره
ییکدن نافعدر **صمغ** اغاجلرك غداسی فضله لرندن حاصل اولور بشورمك

وتجفيف قلق شاننلردر خصوصا عربيسى اوله بو عربى صمغ وهندبا كوكنى
اصلدوب لعوق اولنسه خشونتلرى دفع ايدر وقارنى طوتار وامعايى
قوى ايدر **ضاآب** قثاءِ الحماد ديدكلرى در تركيبى قرغنه دوكلكيدر
عصاره سى شمع عسل ودهن لوز ايله بربرده مرهم مثال اولنسه شربت
ايچمكه قادر اولمين قارننه طلا ايدرسه اطلاق ميسر اولور **صبر**
اوچ نوعدر سقطورى وعربى وصمحابيندر اما ايوسى سقطورى اولاندر
سقطره ساحلينه محاذى برجزيره دركه اول جزيره نك اهلى يهوديدر وساحى
لردر صبرك ايوسى جكر رنكنده اولاندر طبيعتى ثانيده حار ويابس
بسدر جهت معده ده جميع دوادن نافعدر كوزده ودهانده وبورنده
ورملر اولسه منع ماده ايدوب نفع ويرر دماغ معده يه نافعدر
ديمشلر وعروق واعصابدن اوساخى پاك ايدر وذهنى صاف قيلور
لكن صبرى سرماء سرده وكرماء كرمده استعمال ايتمك كركدر
مكر زمان معتدل اولا كر قوللنه لر حاصلى يارجات ومعاجين ايچون
چوق استعمال اولنور اما بوا سيره ضرردر بلكه موجب بوا سيردر
فى الجمله افسنتين ومصطكى مصلحيدر **صمغ الأجاص** ارك صمغيدر
كهنه ارك اغچلرندن جمع اولنور دبير وسينه يه نافعدر اكر شراب
ايله اصلدوب ايچلسه مثانه دن وبوكركدن طاشلرى پاره لر
اكر سركه ايله اصلدوب وازبا وغلنجقلرك تمركوسنه واغزلرنده
اولان خرده چبانلره وجراحتلره سورسلر نافعدر اكحال ايله كوزه
چكلسه روشناسى زياده ايدر اما طحاله ضرردر واصلاحى قند
نبات ايله در **حرف الضاد ضيمران** ضميران اول شاهسترم عراقى ديدكلرى عشبدر دمشلر عند التحقيق شاه سفرم ديدكلريدر لونى
سبزدر كرمانى وصاحب جامع فوردنجدر لكن بحريلدد يمشلر
ولكن سهو ايلمشلردر طبيعتى خشكدر محرور المزاجه موافقدر
اكر كلاب ايله خلط اولنوب ياخود اصلدوب باشه وصدره اورسه لر

نقل من كتاب غاية البيان

حرارتن دفع ايدر ويانمش يره نفع ايدر وقولاغه طمزرمق دخى نافعدر
ضبع تركيسى سرتلاندر لحمى حار ويابسدر لحم كلب بونك تغييريدر
اكر سرتلانك بردشنى بركمسنه كندوده كوتورسه اكا كلبا ورمز اودى
كوزه چكلسه بياضين دفع ايدر اكر ياغى بواسيره طلا اولنسه دفع ايدر
ضهب كلردرنجاستى كلف وتمش ايچون طلا ايلسه زايل ايدر كوزه آق
دوشسه چكلسه كسر وقلع ايدر **حرف الطاءِ طباشير** ثانيده بارد وثالثده
يابسدر قلبى قوى ايدر ويورك اوينماسنه فائده ايدر كه حار اوله باخصوص
توحشه وغصه ده وبايلق كه صفرانك انصبابندن حاصل اولور تسكين ايدر
عطش والتهاب معده يى دفع ايدر فى الجمله صفرانك معده يه دوكلمه سن منع
ايدر وشول اسهال كه صفرادن اولوب ذخيرمثانه ده مؤلم اولورسه قطع
ايدر وشول حمالركه حار اولوب محرق اوله نافعدر **طين ارمنى** كل ارمنى
درلر قولده بو طين ارمن ولايتنده بولنور ايدى شمدى هر يرده بولنور
اولدى مقبولى ارمنى اولاندر اولده بارد وثانيده يابسدر قانى حبس
ايدر تجفيفى غالبدر سولجيلره وطاعونلره ايچكله باامر الله تعالى فايده
ايدر واعضاده عفونت اولسه سورسه لر فائده اولوب منع ايدر
سبله وقوصمغه فائده سى واردر **طرفا** يلغون ديدكلريدر مطبوخى
چبانلره وطحاله وديش اغريلرينه نافعدر اكر آبزن قلنسه رحمك سيلاننه
واسهال مزمنه نافعدر اكر قابوغنى يالكز اسهال ايتدرسه لرد نافعدر
طراشيث برنوع منتره مشابه عشبدر ايوسى بياض رنك اولاندر
قرنى وقانى وهر سيلان ايدن موادى حبس ايدوب وقلع ايدر واعصابه
قوت ويرر **طحلب** بوستان طولابنده يشل يوسن مثالنده اولان قورباغه
تخميدر طبيعتى ثالثده بارد ويابسدر قانى باغلار اورام حاره يه طلا
اولنسه دفع ايدر اكر نقرسين ووجع مفاصل كرم ايچون يقى قلنسه غايتله
نفع ويرر زيتله قيناد وب اعضايه سورسه لر ويا ضماد اتسه نفعنه
نهايت يوقدر **طرخون** معروفدر ايوسى بوستانيدركه تازه اوله طبيعتى

ثانیده حار و یابسدر قوت مخدره ده غالبدر ابن ماسویه ایدر اکر
مسهل ایچمکه قادر اولمزسه کوکلی دونرسه طرخون چینمک ایله لطیف
ایچیلور و غشیانی دفع ایدوب معده یه قوت ویرر لکن بر هضمدر
بوغازه مضردر و شهوت کثیری طعامدن قطع ایدر و عطشلنمه دردر
اصلاحی کرفس ایله در طیهوج ترکیبی جیلدر ایوّسی سمز اولوب و
قتنده زمان خریفده طوتلمش اولاندر طبیعتی معتدلدر حرارت شکم
ایچون اعلادر ناقهلره مناسبدر اکر اصحا اکلنه ادمان ادرسه مانند
هریسه زیاده بشوروب یمک کرکدر زیرا غداسی نوعا غلیظدر بربا لچقلودرکه
آق دکزده لمنیه اطه سنده چقر اوزرینه مهر اوردقلری ایچون مختوم
دیرلر حرارتده و برودتده معتدلدر قلبه تفریحی اولور و غمدن ماعدا
زباق سمومدر ذخیره استعمال اولنورسه مناسبدر حرف ظاده
ابن بیطار خیلی اشیا تحریر ایلمشدر لکن استعمال اطبا نوعا اهمال اوزره
اولمغله بزدخی ترک ایلدوک حرف العین عسل ثانیده حار و یابسدر
جلاسی و تفتیحی واردر جاذبدر عفونتی منع ایدر بدنی سورلسه
کهله حادث اولمغه مانع اولور ایرکلی چبانلره فائده ایدر و جلا ویرر
و بصره نافعدر معدۀ باردۀ غسل ایدر و اشتها ویرر و اسهال ایدر
عنب تازه اوزمدر قابوغی بارد و یابسدر و ایچی حار ~~و یابسدر~~
و رطبدر چکردکی بارد و یابسدر غداسی لطیفدر مقویدر اولمش اوزم
هرچند خامدن انفعدر آونك اوزمی زیاده لطیفدر طرفیندن هوا
نفوذ ایلدوکیچون خصوصا اونك اولوب زمانی بعید اوله اوزومك
وعاء مثانیه ضرری واردر طوباتی تحلیل ایلدوکیچون عاقرقرحا ثالثده
حار و یابسدر ستّهٔ دماغه مبتلا اوله نك ستّه سنی اچر و بلغمی
معده دن زایل ایدر اکر ضماد اولنسه استرخاء عصبه مقعده
نافعدر مزمن دخی اولورسه تا بیاد وب صوایله غرغره ویرلسه
دماغدن بلغمی تنقیه ایدر عرق النسایه مفیددر رئیه یه ضرردر

طیهوج مختوم صح

خصوصا تمامنده استعمال اولنورسه موافقدر و مناسبدر صح

عدس مرجمك در قبوغنده قبض قوی واردر توت شرابیله ازوب غرغره
ویرلسه خناقه فائده ایدر حرارتده و برودتده معتدلدر لکن ثانیده
یابسدر سرکه ایله اکل اولنسه شقوقکه برودتدن عارض اوله نفع
ویرر سویقنین نقرسیچون ضماد ایلمك نافعدر اکر اکلیل الملك و باغیله
ورم چشم اورده که حرارتدن اورسه لر تسکین ایدوب تحلیل ایدر و معده
یه تقویت ویرر جالینوس مرجمك صوینی خناقه نافعدر لکن سودا تولدنه
سببدر دیمشدر خصوصا اکلنه ادمان ایدن کمسنه نك واقعه سی
پریشان اولوب دم غلیظ تحصیل ایدر اعصابه خود ضرردر چوق یمك جذام
اولمغه بادی اولور و کوز نورین ضعیف ایدر و ستّه لر حاصل ایدر عسر
بول اصحابنه ضرر مخصّصدر حیضی طوتر و هضمی بردر معده یه قوت
ویرر کرچه آماسنه ایدر اصلاحی چوغندردر و اسفناخ و کشك جوایله
دره عصفور ترکیسی کنجشکدیر کلریدر دماغی قوی ایدر و منیّ ارتورر
طبیعتی ثالثده حار و یابسدر رطوبت غریزیه یه ضرردر صفرا تولدایدر
اصلاحی دهن بادم ایله در عقیق بارد و یابسدر خفقان ایچون
مبارکدر کحله داخل اولسه قوت باصره زیاده ایدر خاتمن کوتورمك
ایودر کوتورن آدمك اوزرینه دیوار یقلمز بو معنی خاصّه در طبیعت
دکلدر عنب الثعلب ایوسی عند التحقیق مکیّ درکه حولان دیدکلریدر
بعضیلر ثانیده بارد دردیمشلر امّا اولیده بارد و ثانیده حاردر اورام
حارّه یه طلا اولنسه نافعدر صوایله ازوب غرغره ایلمك اورام دهان
و دماغ و لسان ایچون اعلادر انحاره بالخاصه مفیددر و منوّمدر
کلاب ایله ازوب ضماد اولنسه صداع حارّه یی زایل ایدر کوزه چکلسه
باصره نك قوتن زیاده ایدر کبد و معده ایچون غایتله موافقدر شربتی
اون درهمدن یکرمی درهمه وارنجه دک البتّه اصلاحی سکر ایله اولیجق
اولمز عنّاب حاردر دیمشلر امّا معتدلدر اکر چوق استعمال اولنسه
قانی غلیظ ایدوب قطع ایدر لکن سینه و ریه یه موافقدر معده ده

حکمت غفیة در که شیر عناب بابر اثنه الملک الوهاب اولوز فقیر تصفیه ایدر میوه ویروو کوردم سلف تقیید ایلمش ترابخی

واماعده اولان سده لری فتح ایدر حرارتدن اولان سعاله اعلادر اکثارندن بلغم تولد ایدر هضمی عسیردر اصلاحی اوزم قوش اوزومیله در جالینوس دیرکه بن عنابده نفع کورمدم نقل اولنان خواص متاخرین عندنده در والله سبحانه وتعالی اعلم **عنبر** اوچ نوعدر اشهبدر وخشخاشیدر وروسیاهیدر که اکا مبلوع دیرلر عنبر حقنده ارباب تواریخ وخریطه چوق سوز سویلیه مشلردر حقیقتنده هندک ساحلنده دریایه قریب یرلرده بر نوع اری بال یاپوب آلتی آی مدت الی آی جزر اولدقده مزکورلرک یاپدوغی عسللری موملری ایله دریایه دوکلدکده سمک عنبر دیمکله معروف ومشهور بالق بلع ایدر ولکه ازلشدر هضم ایدر برنیجه ساعتدن صکره قی ایدر مبلوع بو نوع عنبردر وبر قسمی که هضمی قریب اولدوغی محلده قی اولنمشدر خشخاشیدر اولکه چوق بیوب فی الحال جمله قی ایدر بالغک امعاسی رایحه سی تأثیر ایتمامش اولماشهبدر جمله دن مقبول اولانی دخی بودر زیرا چریدر ومخرج ثانیده حاردر مقوی قلب ودماغدر حواس ایچون قوت ویرر روحه عجب نفوذی واردر زیاده ایدر شربتی بردانقدر اکثارنده ضرر مقرر در حرارت ویره کافوردر مصلحیدر بویله ایکن امعایه ضرردر نفعن رجا ایدن کمسنه شمنده کافوره اکلنده صمغ عربی ایله اکل ایلمک لازمدر **عود** بودخی اوچ نوعدر ماوردی وودوبدی ارى وقماری در ماوردی اشربه ومعاجین ایچوندر ودوبداری صداع ایچون اعلادر قماریسنک وغیریسنک ایوسی سیاه وثقیل اولانلردر اکرصوبه قویوب باترسه غایتله اعلادر جمله سنک طبیعتلری ثانیده حار ویابسدر سده لری اچر ومعده یه وقلبه قوت ویرر اکر معده ده رطوبت اولورسه زایل ایدر نصف درهم مقداری عود قماری یک مقویدر وذوستطاریاء کیبی که ترکیسی بغرسق صیرندی سیدر اکا نافعدر دماغ کرم ایچون ضرردر اصلاحی کافور ایله در بختشبوع نام طبیب نقل ایدرکه امعایه ضرردر اصلاحی کلابله در **حرف الغين غبيرا** ترکیسی یکره دیدکلریدر اولیده بارد وثانیده یابسدر

دمشلر خاصته ده الوچ ایله فرقی یوقدر ذکری سبق ایلدی **غاریقون** ثانیده حار ویابسدر محلل ومقطعدر اخلاط غلیظه یی مسهلدر سودایی وصفرایی اسهال ایدر وپاک ایدر وبلغمی ازاله ایدر سده لری اچار ملطفدر نوعا قبضی واردر ایوسی بیاض اولوب خفیف اولانلردر ترکیده قیتران کوبکی دیرلر عصبک فضولن پاک ایدر واورام مفاصلک جمله سنه نافعدر خصوصا عرق النسایه وصرعه وربوع ویرقان فائده ایدوب دفع ایدر سکنجبین ایله طحالک انواع اورامنه نافعدر شربتی ایکی درهمدر ادرار بول شاننددر **غافث** اولیده حار وثانیده یابسدر وبارددر بعضیلر معتدلدر دمشلر سده کبدی آچوب صلابت طحال وجکری منع ایدر واسکی حمالره وربیش امعایه فائده ایدر صفرای سوخته یی قوپاررر شربتی نیم مثقالدر اکر انیسون ایله اصلاح ایلیوب استعمال ایدرلرسه طحاله ضرردر **حرف الفاء** **فضه** فضه کومشدر ورقتی خفقان ایچون دوآء مسک ایله اسه استعمال ایلمک جایزدر وبی نظیردر قلبی قوی ایدر اویوزه وکیجیکه فائده ایدر **فستق** ایوسی شامیدر طبیعتی ثانیده حاردر بونده رطوبت فضلیته واردر قلبی قوی ایدر وجکرک سده لرین اچوب زهنی زکی ایدر **فجل** توربدر غداسی قلیلدر وبلغمیدر لکن تلطفی واردر تلطیفده تخمی اشددر تحلیل جهتندن مفیددر یوزده سیاه نقطه لر وچکیلر اولوب ضربدن اثر اولسه فائده ایدر اکثارنده کهله حادث اولور سده جکری فتح ایدر وکوکلی دوندرر اکرچه هضم معین در اما کندوسنک هضمی خیلی عسیردر **فوتنج** ترکیسی یار پوزدر ثانیده حار ویابسدر لطیف محللدر عصاره سنی قوردلری وصوغلجانلری قتل ایدر حقنه اولنسه حیا ومیتا اخراج ایدر اکر شاف اولنسه انتصابه ویرقانه فائده ایدر یقی اولنسه جراحته مفیددر عرق ادرار ایدر خلامک مقعدسنه نافعدر لکن قوت

تفاح ادضیر ... احمر

جماعی قطع ایدر ٥ اکرچه بلغمی اریدر ٥ وییللری تحلیل ایدر ٥ امّا باهه ضرری
زیاده در ٥ چندان استعمالنه رغبت اولنمز ٥ مکرستّه دن زیاده المزده
اولالر ٥ **فُقّاعْ** ترکیبی بوزه وانک امثالدر که جو یا تدن عمل ایدرلر ٥
معده یه وجکره ودماغه ضرردر ٥ ونفاخدر ریح تولدا تدرر ٥ وبد
خلطلر حاصل قیلور ٥ **فلفل** معروفدر ٥ رابعده حار و یابسدر ٥ سیاهی
حرارت جهتنده اشددر ٥ دارفلفل دخی بونوعدر ٥ یبوستی نهایت بونک
اوّل یکدن زیاده در ٥ واوج جنسی دخی محللدر ٥ معده ده وامعاده اولان
غلیظلری و ییللری تحلیل ایدر ٥ ویلمشک خلطلری قلع ایدب سکری
وعضلاتی قزدرر ٥ **فلوانیا عود الصّلیب** حار و یابسدر ٥ ایوسی رومی اولوب
غلیظ اولاندر ٥ بعضیلر معتدلدر ٥ دیمشلر قابضدر ٥ ومحلل ومفتح در ٥
وملطفدر ٥ صرع ونقرس ایچون مبارکدر ٥ مصروعک بوینینه اویخته
اولسه بالخاصه صرعی دفع ایدر ٥ ومعده یه ضرردر ٥ واصلاحی کثیرا ایله در ٥
فراسیون ترکیبی بیان براصه سیدر ٥ کندنا دیدکلری بودر ٥ ثالثده حار
و یابسدر ٥ مفتح ومحللدر ٥ بواسیره فائده ایدر ٥ عصاره سنی اسکی ورم
اولان کشیدره استعمال ایتدرلسه نافعدر ٥ سدد کبدی وطحالی نافعدر ٥
وفتح ایدر حیضی وبولی ادراره مناسبدر ٥ برکمسنه قورد طلاسه ٥
عصاره سین سورسلر فائده ایدر ٥ آخر ذخیره ده یمک نافعدر ٥ عصب
ومثانیه وبوکرکه ایچون ضرردر ٥ اصلاحی سنبله ایله در ٥ **فرنجمشک**
ترکیبی چیتک اوتیدر ٥ ثانیده حار و یابسدر ٥ خفقان سوداوی وبلغمی ٥
ایچون ~~نافعدر~~ مبارک ومناسبدر ٥ نوعا قلبه دخی تفریحی واردر ٥
فَرْفیُونْ معروفدر ٥ رابعده حار و یابسدر ٥ یبوستی ثالثده در ٥ ملطف
ومحرقدر ٥ وجالدر عرق النسایه که برودتدن اولمش اوله کرک دهنی وکرک
ضمادن استعمال اولنمسی علاجدر ٥ دفع ایدر ٥ بوکرکده قولنج اولسه ٥
مفیددر ٥ شربتی قیراطه دانقدر ٥ زیاده اولمز ٥ بلغم لزجی قلع ایدر ٥
کلب عقورلشا صردوغنه نافعدر ٥ مثانیه ضرردر ٥ اصلاحی استعمال اولنمق ٥

استعمال

استعمال اقتضا ایدرسه رب سوس وکثیرا وروغن بادم ومقل صمغ ایله
در ٥ **فوفل** بارد و یابسدر ٥ اورام حارهٔ غلیظه یه طلا اولنسه تحلیل
ایدب نفع ویرر ٥ اعضاء مسترخی ایچون طلا اولنسه صلب ایدر ٥ واغزده
اغری وحرارت اولسه تسکین ایدر ٥ دشلر یریدن حرکت ایدوب اوینارسه
اغزده طوتمقله برکشدررر ٥ وجعن ساکن ایدر ٥ **فوه** قزل بویادر ٥ ثالثده حار
و یابسدر ٥ بول وحیضی درار ایدر ٥ قوبا وبهق ایچون سرکه ایله طلا
اولنسه دفع ایدر ٥ طلا ویرر ٥ سرکنجبین ایله اچلسه سدّهٔ جکری اچر ٥
لکن طحاله ضرردر ٥ اصلاحی انیسون ایله در **حرف القاف قثّا** اخیار
ددکلریدر ٥ بارد ورطبدر ٥ ثانیده بعضی مزجیه کوره اولمشی اعلادر ٥
حرارتی تسکین ایدر ٥ وصفرایی قطع ایدر ٥ خلطی عفونت تولید نه قابلدر ٥
حمیات حاره یه نافعدر ٥ بایلمغه فایده سی واردر ٥ قوقوسی وییکله عطشی
ساکن ایدر ٥ وقوغه مناسبدر ٥ ادراری دخی واردر نوعا ملیّن در ٥ **قرع**
قباقدر ٥ ثانیده بارد ورطبدر ٥ سریع الانحدار در تیز غذا ویرر ٥ خلطی صالح
قیلور ٥ مکر فاسدا ولمش اوله ٥ فسادی قبل الهضم ویا بعد الهضم در ٥ بو
معنی برشی اوزرینه غالبا ولمق ایله اولور ٥ اکر خردل ایله یینورسه خلطی
ناقص اولور قوروق وسماق واناراِیله یمک غایتله نافعدر ٥ خصوصا صفراوی
مزاج اولان کمسنه یه زیاده نافعدر ٥ لکن ضرری قولنجه مضاعفدر ٥
طوز ایله مالیح اولور ٥ قباقده تسکین عطش مقرردر ٥ لکن معده یه ضرردر ٥
مکر ذکر اولنان شروطی رعایت ایده لر ٥ **قوانص** جمع قانصه در قوش قور
صغیدر ٥ فی الجمله کرک طاوغک وکرک سایر قوشلرک قورصغیدر ٥ البته
بطی الهضمدر ٥ طبقهٔ داخله سی طاوق قورساغنک معده یه نفعی واردر ٥
خصوصا معده ده وفم معده ده اولان اوجاغی بالخاصه دافعدر ٥
قسط بردار رودر که عودا غاجی کبی اوچ صنفدر ٥ ثالثده حار و یابسدر ٥
وملطف ومحللدر ٥ قرحه حاصل ایدر ٥ لکن رعشه یه وفلجه دهنی
سورمک ایله فائده ایدر ٥ هر مرضکه عفونت جزیه محتاج اوله عرق

امراض کدریه سم

قهوه مشهوردر عربجه بون
دیرلر بنی بتن جمیع ممالکه اندن
کیدر لاکین تاریخی هجرهٔ بیک
اوتوز سکزه داخل اولدقده
فرنکستانده دخی ظهور ایدوب
بو دخی ممالکه شایع اولمشدر
ناسک اکثری بونلری قاینادوب
بون دوکوب وصو ایله پشوروب
طریق معهود ومشهور اوزره
کاه شکرقاتوب وکاه قاتمیوب
ایچمکه معتاد اولمشلردر بونلرکه
طبیعت غالبا احتمال کرب بودر
اعلا ولطیف وله زیرا آنده انا
حق قابضلک وبرجزو حارلق
ومفتحلک واردر یبس مرکب
القوی در امّا یبوستی درجه
ثانیه ده در قاورلدقده

بر معتاد حرارة کسیله
اکر عادة معهود اوزره
تنور دوب صویی
فائدن وبلغمدن اولان
رطوبتلی امراضه نافعدر
زیرا تحلیل واخلاطی
عفونت قبول لندن منع
ایدر ومعده یه قوت ویرر
وحکما کیسه ذی اجر
ونوع ادرار ایدر
ملطف ومفتح نافعدر

استعمال ایده‌لر وفکری قوی
ایلر وذهنی صاف ایلر
ونازله‌لره ورطوبتدن
اولان اوکسوروکه نافعدر
لکن قهوه‌یی چوق ایچمک سودا
آرتوردر وباش اغریسین
کوردر وبواسیره مبتلا اولنلره
ضرردر اصلاحی شکر ایله
وبادم یاغیله در یاخود
ایچمزدن اول شکر ایله قیمق
کاکا ویاخود بادم یا فستق
ییلر بعده قهوه ایچه‌لر مضرت
ایلمز اما معقول اولان صفرا
ویلر وسودا ویلر ونحیف
البنیه اولنلر آنی ایچه‌لر
تندن احتراز ایده‌لر

النسا وغیری کبی فائده ایدر وقورتلری قتل ایدوب جماعی تحریك ایدر بولی
وطمثی قوت ایله ادرار ایدر چیقعه وپرتکه کرك عضلاتده وکرك غیری محلده
اوله مفیددر دهنی استرخاء عصبه وبرودتنه مبارکدر قنطریون ایکی
نوعدر بیرینك یپراغی بیوکدر توركجه اشك قولاغی دیرلر یپراغی کوچك
اولانه قنطریون دیرلر حار ویابسدر جلاسی وقبضی واردر لکن جماعی
کم ایدر مطبوخی استعمال اولنسه یاره لنمش اتلری بتورر جمع ایدر
وطمثی ادرار ایدر اما جنینی افساد ایدر ومیت ایسه چقارر
جراحتلری اوکالدر وقانی دوکنه فائده ایدر ضیق النفسه فائده
مقرردر شول اوکسورك که اکسی اوله ایچمك فائده ایدوب دفع ایدر
قاینیدوب صوینی احتقان ایلسه عرق النسا یه اعلادر غلیظ خلطلری
چقارر سده‌یی فتح ایدر طحالك صلابتنه ضماد اولنسه فائده ایدر
قرنفل مشهوردر یمن ولایتنده یاسمن کبی بتر ثالثده حار ویابسدر
جکره ومعده‌یه ودماغه نافعدر قراصیا ترکیسی کراسدر طتلوسی
حار ورطبدر معده‌دن تیز اینر تخمه ایدر وارخاء معده‌یه سبب
اولور سریع الاستحاله اولمق ایله قنقی خلطی بولورسه اکا مستحیل اولور
میخوش اولانی اعتداله قریبدر اکشی اولان که وشنه در بارد ویا
بسدر معده‌ده اولان بلغمی تخفیف ایدر قبضی وار جکری کثیفدر
وبطیء الانحداردر صمغی قصبه رئه‌ده خشونت اولسه تلیین ایدر
شرابی ایچلسه مثانه‌ده اولان طشی پاره لر قرطم ثانیده حار ویابسدر
سینه‌یی پاك ایدر واوازی صاف ایدر عسل ایله استعمال اولنسه
بلغمی قوپارر شیره‌سی مقوی باهدر اکر معده‌ده اخلاط بسته اولورسه
تحلیل قرطمك دانه سنك شیره‌سی اکرچه مسهلدر لکن معده‌یه ضرردر
اصلاحی انجر ایله در حرف الکاف کافور کا درجهٔ ثالثده بارد ویا
بسدر رعافی قاطعدر شیشلرکه اسیدن اولا نافعدر وصداع
حاره اولا فائده ایدر اغزده اولان سلخه فائده ایدر واویقو

کتورر شمندن تیز قوجه اولور وقوت جماعی قطع ایدر کافور
حی ریاحی دیرلر برنوع سیاهه قریب اولور اندن برقیراط اکل ایدنك
هرکز ارلکی قالمز کهربا نوعا حاردر حامله عورت کندوده کوتورسه اوغلانی
حفظ ایدر بعضیلر ثانیده نوعا یابسدر دیمشلر قان توکورنی ویورکندن
قان کیده نی خلاص ایدر قلبی قوی ایدوب خفقانه واسهاله وذخیره
موافقدر کثیرا قنادنقاد دیرلر براغاجك صمغیدر ترکیده کتره دیرلر
سعال ایچون لعوق اولسه اعلادر طبیعتی بارد ویابسدر خشونت صدره
ورتریه اعلادر اکحال وادویهٔ مسهله اصلاحنه داخل اولور کمون ایوسی
کرمانیدر حاردر ثانیده ویابسدر ثالثده ریاحی رد ایدر وتحلیل قیلور
بونك تلطیفی وقبضی واردر عسر بوله وانتصاب نفسه نافعدر جراحتلری
بتورر ویاپشدررر ومثانه‌ده وبوکرکده اولان طاشلری پاره لر وییلری
جنا طاغیدر وفائده ایدر کراویا معروفدر ثانیده حار ویابسدر
لوخسه عورتلره شربت ایله قیناد وبا ایچمك اعلادر ییلری رد ایدر
کوتنده اولان لطف بونده یوقدر لکن بونك خفقانه نفعی واردر قوردلری
قتل ایدر کمات ترکیسی منتردر حدیث شریفده الْكَمْأَةُ مِنَ الْمَنِّ وَمَاؤُهَا
شِفَاءٌ لِلْعَيْنِ وارد اولمشدر منترك من اولماسی اکلمادن بتوکیدر
اکلنده قطعا نفع یوقدر زیرا غلیظدر سودای امراض احداث ایدر بو
قدر اشیا یوقدر خصوصا انواعی چوقدر بعضنده سمت دخی واردر
ایوسی ایچروسی زیاده قرمزی اولوب باری سیاه اولاندر اکل ایلمه‌ده
خوف واردرکه فلج وسکته وقولنج حاصل اولور لکن صوی کوزه اعلا
جلا ویرر منترك ریاقی شرابه صافیدر ایچمین یامك کرکدر کبر
ثانیده حار ویابسدر محلل ومقطعدر نوعا جلاسی واردر یمشنك
غداسی ازدر تازه سی غدا ویرر قوروسی فلجه واویوشمغه فائده ایدر
طلاغه وریوه انفعدر اخلاط غلیظه‌یی استفراغ ایدر خامی قورد
لری قتل ایدر خصوصا حب القرع وبلانلرکه انسان بلیوب بوغازنه

کمش اوله اخراج ایدر اکر صو ایله و سرکه ایله مضمضه ایلسلر دیشلرک واغزک اغریلرینه فائده ایدر کرفس اولیده حار و ثانیده یابسدر نفخی تحلیل ایدر و درَله در و وجعی تسکین ایدر واغزک قوقوسین تطییب ایدر صرعه قطعا یرامزدر بلکه محرکدر واوکسورکه فائده سی واردر جکره وطلاغه و بوکرکلرک اغریسنه و استسقایه و عسر بوله فائده ایدوب مثانه‌دن طاشلری پاره لر کبه عورتلره ضرری وارد زاد رارا یتدوکیچون اوغلانی دوشوردر وطمثی تحریك ایدر جماعه قوت ویرر کلیه توزکیسی بوکرکدر طبیعتی یبوسته مائلدر خلطی یرامزدر وهضمی بطیدر ایوسی اوغلاق بوکرکیدر کرش ترکیبی طاوق و اوردك جکریدر بو جمله‌دن کزنکله جکری یونوب پاك اولدقده دشلرک بنیکی اولوب صیزلسه سرمکله وجعن ساکن ایدر قوطون کلب جکری صرع دایمه مبتلا اولنه یدرلسه خلاص ایدر کزبره ترکیبی کشنجدر بارد و یابسدر اولیده قبضی وارد ثانیده بوتی اویشدرر واوجاعی تسکین ایدر اتی شیشلره وخنازیری تحلیل ایدر ومعده که حار اوله قوی ایدر وخفقان حاره یه نفع ویرر خصوصا معده‌ده طعام اکشی سه یك ایله دفع ایدر مصروعك طعامنه چوق قویوب یدوره لر نافعدر باش دونمك کوز قرارمق ایچون اعلادر یابسی قوت جماعیه یی کسر ومنیٔ قوریدر چوق یمك کوز قرردر کمثری ترکیبی امرود دور باردر اولیده یابسدر ثانیده قابضدر بولی حبس ایدر ومواددی تسکین ایدر صفراوی وعطشی زایل قیلوب معده یی قوی ایدر فی الجمله مبارك میوه در کزاغ ترکیبی پاچه درغداسی لزج تولیدا تدرر لکن فضولی قلیلدر اوکسره مفیددر وهضمه صالحدر کاکونج مشهوردر ثانیده بارد و یابسدر خاصیتی یرقان وریش مجاری خاصه ده عنب الثعلب دن قویدر بولی پاك قلمقدر ربو وعسر التنفسه وصلابت بواسیره نافعدر کبابه مشهوردر ثانیده حار و یابسدر محلل وملطفدر

جکره

وعسر بولی منع ایدر وعسر ولادته نافعدر اکر بر برده کهربائی بخور ایسلر اول یردن جانور لر فرار ایدر ... شاید اکر کهربادن نصف درهم قدر دوکوب صوق صو ایله ایچسه‌لر خفقانی کیدررو قان تکرمکی وقوصمغی منع ایدر ومعده‌دن ... منع ایدر و اکر مصطکی ایله استعمال اولنسه معده یه قوه ویرر و ذخیره نافعدر

جکرده و بوکرکده سنك اولسه اچر ومجاری پاك ایدر ومثانه و بوکرکلك طاشلرین پاره لر و صوتی صاف ایدر اکر بلغمدن بوغازده خشونت والم اولسه بیاض شراب ایله قیناد وب صباح اچلسه نافعدر اکرچه مثانیه ضرردر لکن اصلاحی مصطکی ایله در کرنب نوع اخردر لکن بوندن مراد لهنه در مقبولی نبطیدر اولیده حار و ثانیده یابسدر مفتح وملین ومحللدر نضجی قویدر رعشه ایچون نفعی واردر اثناء شرابده اکل اولنسه سرخوش ایلمز عصاره سنی بورونه چکسه لر رایحه سن وورمین دافعدر قوطون کلب صردوغنه ضمادا و اکلا نافعدر معده یه ضرردن کثرت اکلنده پریشان واقعه لر کورمك اولور کوزه ضرردر بخار ویرور اصلاحی سمز اوت ایله در کشمش ترکیبی کوزلکدر ثانیده حار اولیده یابسدر بلغمی حالره اعلادر ذوسنطاریایه کبد ایچون موافقدر باش جراحتلری اوکالدر صاحب ذخیره که بلغمدن اوله مرصافی و زعفران ایله معا شاف ایلمك نافعدر حرف اللام لسان ثور حرارته و برودته معتدلدر نوعا حرارتی واردر اولیده رطب و ثانیده بارددر لعوق اولنسه اوغلنجقلر اغزلرنده اولان سولجیلره فائده ایدر خصوصا اغزده یانق اوله بلکه محرق اوله قلبی خود قوی ایدر خفقان و توحشه و سوداوی مرضلره واوکسورکه نافعدر سکر ایله اولیجق زیاده مبارکدر وانفع اشیادر لسان الحمل ترکیبی سکرلو پیراقدر بارد و یابسدر وقابضدر قانی قطع ایدر وسیلانی منع ایدر حرق النار و شرابه و جمره یه فائده ایدر خصوصا یرامز چبانلره ومار فارسیه ضماد اولنسه دفع ایدر و یقی ایلمك مفیددر داء الفیلی منع ایدر ورمه و نفث دموی یه نافعدر وورقی جکرده اولان سنك لری اچر مشهور عشبه در لوبیا بوکرلجه در یابسدر بونده رطوبت فضلیه واردر وخلطی رطب بلغمیدر اکلنده نفخ مقرردر ادمه بیهوده دوشلر کوستردر کوکسه وآق جکره ایودر طمثی ادرار ایدر اصلاحی فلفل و قوزه و سرکه و خردل ایله در لوز بادمدر طاتلوسی

معتدلدر رطوبته مائلدر آجيسي حاردر طمثي ادرار ايدر غدائيتي قليلدر
لكن نضجي وجلاسي وتنقيه سي واردر طتلوسي بو مذكوراتك اضعفيدر
آجيسي يوزده اولان چغدر فائده ايدر شرابدن اول الّتي دانه آجي بادم يين
آدم مست اولمز طتلوسي دمي سمريدر اوكسركه وجكرسته سنه وطلاغه
مفيددر آجيسي دخي زياده نافعدر لكن هضمي مشكلدر آمّا جيد الخلطدر
آجيسي بوكركلري وقاوغي پاك ايدوب طاشلرين پاره لر لبن سوددرا فضلي
عورت سوديدر زيرا بجكله صرعه وتكحيل ايله كوزه نافعدر هرحيوانك
مدّت حملي كه انساندن زياده اوله سودي يرامزدر انساندن صكره لبن بقردر
ولبنك مائيتي حاردر تلطيف ايديجيدر وپاك قلجيدر ولدغي يوقدر افتيمون
ايله ايجلسه صفراي محترقة وسوداي اسهال ايدر لبن حامض باردر ويابسدر
تازه سود بارد ورطبدر بعضيلر حار ورطبدر ديمشلر وسود كيموسلري
تعديل ايدوب قوي ايدر وبدني قروح باطنيه دن پاك ايدر ومنيئ زياده
ايدر وقوّت جماعي تحريك ايدر بومعنا لبن حامضده دخي واردر حتّي هضم
قريبدر امزجهٔ يابسه يه موافقدر اكر معده ده صفرا اولمزسه بلغميلره ضرر
ايدر زيرا حرارت لري قصيردر آمّا بيرلره ترطيب ايلدوكيجون عسل ايله يمك
اعلادر البتّه سود نقاخدر مكر قيناده لر اغوز بطي الانهضامدر ووردي
الخلطدر اصلاحي عسل ايله در هرسود يرامزدر احشايه سدّه ايدر خصوصا
سدّه جكرده اولا الا دوه سودي عكسيدر سدّهٔ اچر واستسقايه نفع ايدر
وسودنسيان يابسه وبواسيره علاجدر لكن ديشلره ضرر ايدر ودلك ايدر غني
حاصلي ديشه ودش اتنه وسكره وباش اغريسي اولنلره وباشي دونلره وقولنج
كورلينه ضرردر آكاري ظلمت بصري مورثدر اوكسوركه ونفث دمه وسكله
دوه سودي نافعدر خصوصا طلاق بركلكنه زياده مباركدر دوه سودين
چوق ايجمك كهله پيدا ايدر سكّر ايله لوني خوب ايدر وبدني سمريدر آمّدي سود
مائيت وجبنيت وسمنيتدن مركبدر دوه وبقر وكيچي سودي رقيقدر مائيتي
چوقدر اشدك سودي شول دوادركه ورملو اوكسوركه نافعدر ذات الريه وسلخوني

آلتي نعنه

انسان سودي

اوله زياده

اوله زياده مباركدر بوفقير كندم تجربه ايلدم چوق نفعين كوردم
لحم معروفدرا فضلي كنج قويون اتي در وكوجك بوزاغيدر بصرع
اوغلاق اتي نافعدر فضولجه تندن اوغلاق افضلدر وهرنوع حيوان
سياه اولنجي انك اتي لطيفدر هرحيوانك اركك وسمزي اعلادر ارق
وياشلو اولان يرامزدر قزل اتكه سمز قيوندن النه غايتله لطيفدر
وخفيفدر كيچي اتي يبوستده غالبدر وهضمي عسيردر دوه اتي غليظ
الغذا وعسير الهضمدر قوزدر طوشن دخي كذلك حار ويابسدر قورق
ياغي رطبدر برغدادركه بدنه تقويت ويرر قريبا لاستحاله در بريانك يبوستي
غالبدر يعني سنك رطوبتي زياده در واچ ياغي وشرحه ياغي باردلردر
قرني تليين ايدر وغداسي قليلدر صفرائي مزاجه اتريشوب قاون چكردكي
ايله مخلوط اولورسه يمك اعلادر محرور المزاجه يازاوكلنده وبهارلرده
ضرر ويرمز موافقدر اوردك اتي كثير الغدادر هرچند طاوق قدرا ولمز
صفرائي تمركوا ويوزه وجذام وداء الفيل وطلاق اولمغه باعث اولور هرغليظ
اتدن بومعنا لر تولد ايدر يبان صغري وقويني وييان اشكي اتي غلظتلري ايله
سريع الانحداردر خنزير اتي العياذ بالله تعالى سريع الانهضامدر وكثير
الغدادر ولكن خلط لزج تولدنه باديدر لادن ثانيده حار واوليده يابسدر
لطيف ومحللدر ومنضجدر علل رحامه شياف اتمكله نافعدر قلترك
دوكلمه سني منع ايدر يوكي بتورر وشول چبانلركه اوكلنز اوله مرهم اولنسه
اوكالدر لك ثانيده حار ويابسدر استسقايه وخفقانه ويرقانه ووجع
كبده نافعدر سدّهٔ جكري اچر معده يه قوّت ويرر كبده وسعاله نفعي واردر
معجون لك سعال مزمنه اعلادر شربتي برمثقالدر طلاغه ضرردر اصلاحي
مصطكي ايله در لؤلؤ انجودر ايوسي بياض اولاندر ودلوكي اولميانندر
ملطفدر خفقاني ودرد دلي كيدرر خصوصا غم وقساوت ايجون خيلي
تفريحي واردر ونفث دم ايجون ايكي قيراط مسحوقا ومصولا استعمال
اولنسه مباركدر مثانيه ضرردر اصلاحي مرجان ايله در حرف الميم

مصطكی ساقزدر ثانیده حار و یابسدر کوڭلکدن زیاده محلل و قابضدر
بو یله ایکن تلیینی واردر بلغمی رقیق ایدوب و تلیین ایدر چیکنمک باشدن بلغمی
جذب ایدوب پاك ایدر اوکسورکه وقان توکرمکه فائده سی واردر معده یی
خود قوی ایدر قوت ویرر کوڭلك طاعیندر و صاقز تحریك ایدر و ککرمك ایله
ریاحی پریشان ایدر و بلغمی زائل ایدر اوچ درهمی مسحوقاً اسی صو ایله ریقاً
استعمال اولنسه ایکی اوچ مجلس عمل ایدر لکن محرور المزاجه ضرردر **مغاث**
انار کوکنه مشابهدر هندن و بغداددن کلور بردو [illegible] ثالثده حار
و ثانیده رطبدر مقویدر اعضای مسمندر و قوت جماعی محرکدر مصلحی مراد
اولنان اندرانیسیدر ثالثده حاردر یللری کسر ایدر و اخلاط جامده زایل
قیلور یا نمشیه یشلری پاك ایدر ملح عندالله استعمال اولنورسه لونی
خوب ایدر و فضولی اسهال ایله اخراج قیلور طعامك انحدارینه ملح محرکدر
تیزاندرر و معین اولور و ادویهٔ مسهله یه الحاق اولنسه سودایی قطع
ایدر ملح اندرانی خاصه بلغم خامی قوت ایله اسهال ایدر قره طوز بو ذکر
اولنان کیفیاتده اغلبدر **ملوخیا** مصره مخصوصدر اولیده بارد و ثانیده
رطبدر جکرك سده لرین فتح ایدر **مشمش** ثانیده بارده و رطبدر چکردککك
یاغی حار و یابسدر بواسیره فائده ایدر بو ذردالونك خلطی سریع
العفونتدر مبلولی عطشی تسکین ایدر معده یه موافقدر فی الجمله شفتالودن
لطیف و نافعدر تازه سی چوق یکدن حمالرحاصل اولور **موز** عربستانه
مخصوصدر یوسی میده اولور غایتله خرده در کثرت اکلنده سده لر حادث
اولور و معده ده ثقیل اولور صفرایه و بلغمه بحسب المزاج نافعدر حرقت
صدره و بوغازه اعلادر منیٔ زیاده ایدر بوکرکاره منا سبدر بولی ادرار
ایدر **ماش** ترکیسی فیك و فراح دیرلر قبوغی چقامشی یبوسته مایلدر قبوغی
چقمشی رطوبته و یبوسته معتدلدر و خلطی محموددر مقشرنده بقله کبی
عسر انحداری یوقدر بونك دخی نفخی و جلاسی واردر و بقله جوهرندندر
لکن بونك نفخی کثیردر اصلاحی جزئی عصفور یله بشورمکدر اعضاده

اغری

اغری اولسه یقی یاپمك ایله دفع ایدر اکر اعضا بدندن ایرلسه بکمز ایله
بونك اوتنی خلط ایلسه لر و یقی ایدوب چیقغی فی الحال یرینه قوسه لر
وجعن دفع ایدر اما جماعه ضرردر **مرزنجوش** ترکیسی صچان قولاغیدر
ثالثده حار و یابسدر لطیف و محللدر و مفتحدر دردسر ایچون و فلج ایچون
صو ایله قینادوب غرغره ویرلسه موادی تنزیل ایدر و عصبه قوت ویرر
و دماغده اولان رطوبات زایده یی پاك ایدر مثانیه ضرردر اصلاحی بقلة
الحمقا ایله در **مسك** ثانیده حار و یابسدر مقوئ دماغدر و معتدلدر
رطوبت چشم ایچون کحله داخل ولنسه زیاده نفعی واردر معاجین واشربه
ایله یمك قلبه قوت ویرر خفقان بارده نافعدر و تریاق سموماتدر
خصوصا بیش وانك مثالی ایله اوله لکن دماغ کرم ایچون ضرردر اصلاحی
کافور ایله در **مومیا** ایکی نوعدر بر نوعی حکماء سلف بنی آدمی کفنلیوب تربیه
ایلمشلردر مصرك جمیع مغاره لرنده مملودر بر قسمی دخی معدنیدر
بدخشان و نیشابورده اولور کمیاب مقوله سیدر ملوکدن غیری کمسنه لر
آزمالك اولورلر ثالثده حاردر محلل و ملطفدر اورام بلغمیه یه نافعدر
تحلیل ویرر قرق و صنق و ضربه و سقطه ایچون ایچوریلوب و روغن ساده
ایله ضماد اولنسه المن دفع ایدر معدنی مومیایی برخروسك ایاغن
قیروب بر قیراط ایچورسه لر فی الحال یورر و حرکت ایدر و بوغزلنسه
مکسور عظامك بیتندن مومیا داخل اولدیغنی کوریلور بو فقیر کندم کوردم
و بوغازه ورم و خناق [illegible] اولسه ایکی قیراطن سرکنجبین و رب طوت ایله
ازوب غرغره دن صکره یوتسه دفع ایدر سعال ایچون عناب و آب
کشنك جوایله بر مقدار بادم یاغی خلط ایدوب ایچورسلر و اوزرینه مرهم
قیروطی سورلسه نافعدر مثانیه و عقرب صوقدوغنه طلا اولنسه زیاده
انفعدر **حرف النون نرجس** زرین قدحدر کوکی موادی قعرندن جذب
ایدر بالخاصه و تجویف ایدوب جلا ویرور یاغیکه زجینك اولور
یاسمن یاغی کبیدر اما ضعفدر بونك یاغی یوزده اولان چغدی و قزل

مرزنجوش غلط
مشهوردر بالنق اوتیدر

نقطه لری دفع ایلمك شاننده در و کوکی داء الثعلب ایچون اعلادر و
سدّهٔ دماغی فتح ایلیجیدر و صرعه فائده سی واردر حار اولان باشلری کرك
شمی و کرك غیری طریقله استعمالی اغریدر و قولنجی هیجان ایتدرر
نیل چونکه درجهٔ اولیده حار و ثانیده یابسدر و قان کیده رنا فعدر
جغده و بقعجلا ویرر و دفع ایدر و باش جراحتلرنی یبراغی اوکالدر نسرین ترکیسی
بیان کولینك بیاضیدر حار و یابسدر فعلده یاسمین کبیدر التمش دانه سنی
بیین ادمه براعلا مسهلدر قوردلری قرر و قولاق چکلمسنه و کورلده مسنه
دیش اغریسنه و چکه اغریسنه نافعدر سدّه که بورندلکلرنده اولا اچر
قوت شامیه استعدادویرر نمام ترکیسی مارسمه در ثالثده حار در اولیده
یابسدر کهلهٔ قتل ایدر و بارد ورملره فائده ایدر بشری غنکه ورم نشاندر
وفواقکه ایچقر قدر بو ایکسنه دخی شرابایله قینادب ایچسه لر فائده
ایدر خصوصا جکرك بارد ورملرینه غایتله نافعدر نیلوفر ثانیده بارد
ورطبدر منومدر صداعکه حار اولوب صفراوی اوله دفع ایدر لکن
دماغی ضعیف ایدر و احتلامی کثر ایدر و شهوت جماعی قطع ایدر شرابی
صفرانی اطفا ایدر ملطف در سعاله و شوصیه فائده ایدر نعنا ثانیده
حار و یابسدر رطوبت فضلیه سی واردر الطف بقوللدر جوهر کبدی قوی
ایدر و معده قزدرر و فواقی و غشیانی منع ایدر و هضمه معین اولور
بلغمی دموی قوصمغی منع ایدر و قوت جماعه معین اولور بر طوتام نعنایی
سوده قوسه لر کسیلوب پینر اولمغی منع ایدر نخالر کپکدر حار و یابسدر اولیده
جلاء قویسی واردر و تلیین و تنقیه شاننده در شربتی بادم و سکر
ایله در بو وجه اوزره بوغازه و او کسوروکه نافعدر شربتی رتیه نك
شیشلرنه فائده ایدر نشا نشسته در بارد و یابسدر اولیده بونده
تقویت و تلیین واردر زعفرانیله سورلسه یوزده اولان چغدی کیده رر
و شربت کبی ایچلسه نوازلی منع ایدر صدره دوکلدن الیقور کوزك موادنك
سیلانی منع ایدر نبق دیار عربده بر مشهور میوه در اغاجنه سدره

نارجیل
سنبل

اغاجی دیرلر یبراغی الوب قوریدوب و سحق ایدوب موتاینی انکله غسل ایدرلر
بیشی طبیعتده آلوچ کبیدر آنکچون بیان اولنمدی نارجیل هندوستان
قوزی دیدکلریدر ثانیده حار و اولیده یابسدر غذائیتی زیاده در باهه
قوت ویرر تقطیر بول ایچون نافعدر دهنی بواسیره فائده ایدر لکن معدهٔ
نوعا ثقیلدر نانخواه ترکیده نخوه در ثالثده حار و یابسدر سدّه یر تحلیلی
واردر فتح ایدر و معده نك ثقلتنی دفع قیلور و غشیانه نافعدر کبد و معده
وطحال ایچون اعلادر اورامنی دفع قیلور اگر شرابله قیناد وبا ایچلسه
بولی اچار و بوکرکات و مثانه نك طاشلرین پاره لر شول حماکه بلغمی اولوب
کهنه اوله دفع ایدر شربتی بر مثقالدر نطرون معروفدر ثالثده حار و یابسدر
حرارتی ثالثده در قولنجی صعبی اچر و اخلاط غلیظی رقیق ایدر نه قدر قارت
صغراتی اولسه جزئی مقداری قونسه فی الحال بشورر شربتی نصف مثقالدر
لکن قلبه ضرردر اصلاحی بنفشه مرباسیله در حرف الواو ورج اکردر ازقدن
کلورسا زکوکیدر ثانیده حار و یابسدر ملطفدر اخلاط غلیظهٔ ازاله ایدر
و بولی ادرار ایدر طلاغی ریدر وصلابتین دفع ایدوب تلیین ایدر کوزك
طبقهٔ قرنیه سنده اولان عوارضه جلا ویرر یان باشی اغریلرینه و قارن
اغریلرینه فائده ایدر اگر قینادب صوینی آبزن ایلسه لر رحمك وجاعنه
نافعدر ورد کلدر اولی بارد و ثانیده یابسدر چچکندن دوکلدکدن صکره
اولان دیلری اقویدر بونده نوعا قبض واردر و بو کل مفتحدر و صفرایی
تسکین ایدر و اعضاء باطنهٔ قوی قلور و کولك صویی بایلمغی دفع ایدر
و ایچکله مراق اغریلرینه نافعدر قوتیق صداع حاری ساکن قیلور و عطش
کتورر و صوصادر محرور الدماغ اولنلری تطییب ایدر سحجه نافعدر
و معده یه موافقدر جکره نافع و هضمه معین اولور کلی دو شیوب اوزرینه
یاتوب اویومق بدنی ضعیف ایدر و قوت جماعی کسر معده نك اغریسنه
کلبه شکو اعلادر تازه سندن عمل اولنان شربت اولنان اون درهم
اولیجی اسهال ایدر حرف الهاء هندبا ترکیسی کونیك دیدکلریدر اولیده

لکن قبوروسنك قبضی زیاده در مع

مربا سی مع

باردو ورطبدر و ویابسدر یابس ولانی اولیده یابس ورطبی رطبدر
بستا نیسنک رطوبتی زیاده در یازی نوعا حرارته مائلدر کبدده
وامعاده وعروقده انواع سدد مرضلره نافعدر وهندبانک لطیف
قبضی دخی واردر جکری ومعده یی قوی ایدر هندبا محرور المزاجه برك
موافقدر مبرود المزاجه بالخاصه موافقدر قاورلمش اون ایله یورك
اوینماسنه زیاده نافعدر اکریقی ایدرلرسه قلبی قوی ایدر خیارشنبه
ایله بوغاز شیشلرینه واغریلرینه مناسبدر دفع ایدر هندبانك
سودی کوز اغریسنه وظلمت بصره چکسه لرجلا ویرر وجعن دفع ایدر
هلیلج اولیده بارد وثانیده یابسدر یه سی صفرایی سوییندرر ویورك
اوینماسنه فائده ایدر جذامه ومالخولیایه ووحشته دخی نفعی مقرردر
طحالك صلابتنی دافعدر معده ده خشونت اولورسه قوی ایدر سیاهی
لونی صاف قیلور کابلیسی بخاره وعقله واستسقایه فائده ایدر سودایی
وصفرایی سهال ایدر وصاروهلیله صفرایی ازاجق بلغمی اسهال ایدر فائده ایدر
هلیون معروفدر نوعا حرارته مائلدر بونده جلا وتفتیح سدد واحشا مقرردر
خصوصا جکرده وبوکرکده سدهلرا وله تحلیل ایدر وصاریلغه ویورکه اوینماسنه
فائده سی واردر اکثارنده نوعا کوکل بولنور ووجع ظهره نافعدر بولی وحیضی
ادرار ایدر ولادتی خود اسان قیلور ومنیء زیاده ایلر جماعه اشتها
ویرر **مرزنجوش** اوزم صلقمی کبی بردوا درهنددن کلور ثانیده حار ویابسدر
بولی ادرار ایدر طحالك صلابتن تلیین وتلطیف ایدر اخلاط غلیظه ازاله
ایلر پاك ایدر کیجیکه واوبوزه فائده ایدر صرعه وزهرلو حیوانلر
صوقدقلرینه نافعدر رحمك اورامنی دفع ایدر فضولاتی اخراج ایدر حقنه
ایله نفعی بی نهایه در **حرف الیاء یاقوت** دورت نوعدر احمر وابیض واصفر
وازرقدر جمله سنك تقویت قلبده زیاده قوتی واردر روحی تقویه ایدر
معتدلدر ومعتدلدر سمومات قویه ایچون خیلی مقاومتی واردر **یاسمن**
اوچ نوعدر بیاض وصاروکوکدر ثانیده حار ویابسدر وملطفدر

اولان صح

رطوباتی

رطوباتی تلطیف ایدر پیرلره دهنی نافعدر چوق قوتلق بکزی صررردر
یاغی امراض بارده یه نافعدر **یبروح الصنم** ترکیسی عبد السلام درز بوبردوا
درکم ادم شکلنده ارککی ودیشی سی اولور عجب حکمتدرکه ارککنك ذکری
ودیشی سنك فرجی مشاهددر باشی صاچندن کوکیدر روم ایلنده نورره
قوبه یرین طاغیده یکله معروف یبلا قده چوق اولور اعضاء انسانیه دن بریده
نقصانی یوقدر حتی طرنقلرینك دائره سنده هاله لری بله ظاهردر قچن
یبروح الصنمی بولمق مراد ایده لرکیجه ده اولدوغی یرده موم مثال شعله کوررلر
کانشان ایدرلر ایرته سی واروب چوره یانی اشرلوجزنی ایلشین بری قالدقده
بر ایپ پاره سن بغلرلر ودیبنه شراب دوکوب براج کوپکك بوغازنه ایپك بر
اوجن بغلیوب اوش دیو چاغریب برمحکی یرندن قلع ایدرلر اول حالده کوپك اولور
بربویله دوا ولمزه واق واق نام شجره شکل انسانی حق ~~سبحانه وتعالی~~ خلق ایلدکی
عجب شاهددر خاصه سی جنونه وتوحشه ومالخولیایه وصرعه وفلجه در
شربتی ایکی قیراطدر التی قیراطه التی قیراط نباته اوچ شربتدر سست اندام
اولنه موافقدر ارککی ویا دیشی سی هرقنقی سنکه مطلوب اوله اول نیته
برصاری واله ایچنده کوترلسه مطلوب بی قرار اوله اکرایکی درهم مقدار طبس
دخی معا کوترلسه مطلوب مجنون اولمق مقرردر سبحان الله العظیم الحکیم

حق سبحانه وتعالی

تعلیم رابعك سفرثالثنك باب ثانیسی ادویه مرکبه ~~[illegible]~~

~~جمله لازم اولان مرکبه~~ بیانده در ~~[illegible]~~ فی الجمله بعض قواعدی نقل اولنور

تعالیم سفره نك ی[illegible]

امدی دواء مفرد اوزره مرکب اختیار اولنمز مفرد بولنسه کافیدر اما ترکیبه
مضطر اولدوغمز ایچون یا طعمی کریه اولدوغی ایچون یاخود مفرد دك حرمتی ایچون
یاخود قوتنك تقویتی ویا ضعفی ایچون اختیار اولنور یاخود بعضی واسریع
النفوذ اولور انك ایچون آنی ترکیب ایدرزکه بطیء النفوذ اوله اکر بطیء النفوذ
اولورسه انکیچون ترکیب اختیار ایدرزکه سریع النفوذ اوله یاخود مرض مرکب
اولور بر دوا بولیمازکه ایکی مفرد لرینه مرضنك مقابل اوله کاه ایکی قوتدن
برسیی قوی اولور ایله اولسه تعدیل ایچون ترکیب اولنور ومخلوط قلنور

اختیار ایده یاخود دواء مفرد ترجیحی ایچون

ویاخود بیلورز کم دواء مفردک ایکی قوتی بر برینه مقابل وله لکن مرضک
برمفردینک قوتنی اقوی اوله اویله اولسه تقویت قیلنور اول وقت
اکا مقابل قلنور قچنکه دوالری ترکیب ایلسک هر برندن شربتک مقدارین
اضافه ایله قچن عرض مساوی اولسه ایکی ادویهنک هر برندن برجزؤی
مقداری شربتدن آلکه اول جزئی انک رسم معیننی اوله کاه بعضی مفردات
مرکبده اصل اولور ایارجده صبر کبی قچن اول مفرد یکرا صلادر اسقاط
ایلسک مرکبه خلل کلور وترکیب باطل اولور قچن درجهٔ دوایی بلمک دلسک
اشیلکی وصوقلغی ایله جمع قیل اجزاء حارهٔ وباردهٔ مفرد اتندن اسقاط
ایله مثلا اقلن آکشیدن وال برجزئی که مستمی اوله عدد ادویه اول درجهٔ مرکبه
در بونک مثالی شول دوادرکه مرکبدر حار فی الثانیة وحار فی الاولی در حار فی
الاولیده اجزاء حارهدن ایکی جزء واردر زیرا انده جزء حار واردر معادل اولور
انده اولان جزء بارده و برجزء دخی واردرکه انک سببیله حاردر درجهٔ اولیده
وبونده برجزئی بارد واردر وحار فی الثانیه ده اوچ حار و برجزء بارد واردر
جمع اولدی اجزاء باردهدن ایکی وحارهدن بش جزء قچن اسقاط ایلسک بونلرک
ایکی جزء باقی قلور اوچ جزء بونک نصفی بر بوچ جزءده اولیه مرکبا اولور
بردرجه ونصف درجه حرارتدن قچن ترکیب ایلسک وبریرده جمع قلسک حار
فی الثانیه دن بارد فی الاولی ایله امدی بارددن ایکی جزء بارد و برجزء حار واردر
وحاردن اوچ اجزا حار و برجزء بارد واردر باقی اولور مرکب ایچی نصف درجهٔ
اولیده ترکیب ایلسک حار فی الرابعه وبارد فی الثانیه ده ومعتدللرک
حاردن بش اجزاء حاره اولور وباردن اوچ اجزاء بارده و برجزء حار اولور
ومعتدللدن ایکی جزء اولور بری حار وبری بارد قچن برا سقاط ایلسک
اقلی اکثردن وباقی قلاننی الیقوسق درجهٔ اولینک ثلثاننده مرکب اولور
امدی قیاس رطوبتده ویبوستده بودر حساب بومنوال اوزره در وقتاکه
مقادیر ادویه مختلف اوله اعظمین الورسن اصغر مساوی قیلورسن
قچنکه ادویهنک درجاتی بلنه مجموع مرکبی اکا اضافت قیلورسن اکر مساوی

اولور کرچی

اولورسه مجموع مرکبه نظر اولنور جملهسنک درجهسی معلوم اولنور اکر
باقی قلا ولورسه مرکبدن مساوی اولاتی الورسن وحساب ایدرسن اندن
صکره اضافه ایدرسن اکر باقی مساوی اولورسه اقله مساوی اولانک جمعی قریب
اوله مقدارده واحد کیفیتنده مساوی اولور تعلیم رابعک سفر ثانیسنک باب ثالثی
ادویه مرکبهدن مقدمات علاجده الزم اولان مرکبات بیاننده در
مغلی الحلو بو برمغلادر که فعلی اخفدر وضرری اقلدر محلنه موافق استعمال
اولنورسه نفعی اکثردر عناب وسبستان اون بشر دانه بزر خطمی وبزر خبازی
وزهر بنفسج هر برندن اوچر درهم عرق السوس بر مثقال نیلوفر بر مثقال پرسیاو
شان وبزر رازیانج هر برندن بر درهم جملهٔ قینادوب وسوزب صوینی استعمال
ایدهلر المغلی المنضج بو مغلادر غلیظ خلطلری بشورور ومادهیه استعداد ویرر
بزر کرفس وبزر رازیانه وانیسون وپیان کوکی هر برندن بر درهم چکردکی
چقمش قزل اوزم وقوری انجیر هر برندن اون درهم زهر بنفسج وبزر خطمی وابه
کومجی هر برندن اوچر درهم پرسیاوشان برطونام استخوطوس ایکی درهم جملهٔ
قینادوب وسوزب استعمال ایدهلر شمر و نکرو برقچ نوع نقوع دخی بیان
ایدهلم نقوع اولدرکه برقچ اجزایی جمع ایدوب قینا تمیوب اصلدوب ادویهنک
قوتی چقدقدن صکره محرقهلرده ولازم اولان محللرده استعمال اولنور
نقوع حلو زردالو وعناب واجاص هر برندن اون بشر عدد نیلوفر زهر
بنفسج هر برندن درت درهم عدس مقشر وپرسیاوشان هر برندن اوچر
درهم بزر هندبا ء مرصوص بر مثقال اکر صفراده غلبه وارایسه وحرارت
زیاده ایسه یکرمی دانه اماسکینه اریکی زیاده اولنورسه زیاده لطیفدر
تبرید وترطیب وتصفیهٔ دم وتفتیح سدد ایدر بو نقوع اولکدن
مؤثردر وزیاده مبارکدر حمیات محرقه وحمیات صفراویه وسوداویه
ایچون غفلت اولنمامق کرکدر نقوع کامل عناب وسبستان وقزل اوزم
وقاره اوزم وانجیر واجاص وزردالو وقایسو هر برندن اون درهم ورد
احمر وزهر بنفسج ولسان ثور وپرسیاوشان هر برندن ایکی درهم سنامکی

اوچلدن بری

اون درهم سبز خشك آلتی درهم امبر بارس اوچ درهم تمر هندی اون ایکی
درهم مقدار سنانك چوبلرین ایرتلیوب شیرخشك ایله برصتره یر بغلیوب
سائر ادویه بو مذکوره ایله برکیجه کامل اصلدوب ایرته سی بر مقدار حرکت ایتدوروب
چنا قده ایکن قرشدروب وسوزوب بر نیم کاسه دخی ایچه لر تمام اولورلر اول کون
وایکنجی کون ایچلن رعنا مغلابا ولورلر اوچنجی کون ایچلن اعلا ملاین در بونك
ایو ملایم شربت اولمز کرك خسته وکرك اصحا استعمال ایلسه لر جایزدر
نفعنه نهایت یوقدر نقوع الخامض بونك فائده سی کذلك تبرید وترطیب
وتصفیهٔ دم وتنقیهٔ اخلاط وتفتیح سدد ایدر وصفراوی اسهال ایدوب
قطع ایدر وعطشی وتبرید ایدر مشمش وعناب هر برندن اونردانه
اجاص کبار بیری دانه تمر هندی اون درهم نیلوفر بر درهم زهر بنفسج
اوچ درهم منوال مشروح اوزره اصلدوب ایچه لر نقوع مسهل بو نقوعك
فائده سی صفراوی وبلغمی اسهال ایلمکدر مثلا نقوع خامضه بش درهم هلیلج
اصفر وبش درهم بذر هندبا وبش درهم زهر بنفسج قتوب اصلدوب وسوزوب
یکرمی درهم عسل خیارشنبه واوتوز درهم سکر ونصف درهم را وند
وبر درهم ترنجبین وشیرخشك وبر درهم روغن بادم قتوب ایچه لر بی نظیر
بلغمی وصفراوی اسهال ایدوب دفع ایدر بوندن صکره برایکی نوع مطبوخ
بیان ایده لم که علاجده تقدیم اولنان اشیادندر مطبوخ ایله مغلابده
فرق بودر که مغلاب ملایم نار ایله جزئی قینایوب عمل اولنان در مطبوخ ایسه
کمال مرتبه قینان ادویه یه دیرلر نوع اخر بو ترکیبه نقوع مسهلدن زیاده
یکرمی دانه سبستان یکرمی دانه هلیلج کابلی ویکرمی دانه چکردکی چقمش قزل
اوزم واون بش درهم هلیلج اسود دورت درهم خطمی وامبر بارس قتوب
اصلندقدن صکره اعلا بشوب وسوزوب ایچه لر زیاده نافعدر نوع دیگر
سوداوی اسهال ایدر جذام وحکه وبهق ایچون واخلاط محترقهٔ بلغمیهٔ وسوداویهٔ اخراج ایدر هلیلج کابلی که چکردکی چقمش اوله وبلیلج هندی هر برندن
اونردرهم بسفایج وسناء مکی وافتیمون ولسان ثور واسطخودوس

بونیم کاسه مقداری ایچه لر
ایکنجی کون کذلك بونیم کاسه
ایچه لر اوچنجی کون برخوشجه قرشدیریب

تسکین ایله

بش درهم سنا

یکرمی دانه

اون نیز

هر برندن بش درهم قزل اوزم وبذر شاهترج وعرق السوس وبذر هندبا
هر برندن اوچر درهم بذر کشوث بر درهم ورد احمر وبذر رازیانج بر درهم
جملهٔ دورت یوز درهم طتلو صوده ربعی باقی قالنجه قاینیه بعده سوزوب صکره
یلیشر درهم عسل خیارشنبه وترنجبین واون سکز درهم سکر قتوب وسوزوب
بر قاچ درهم بادم یاغی دخی ضم ایدوب ایچه لر شمع نکرو برایکی نوع فتیل وحقنه
بیان ایده لم که خاصه سی طبیعتی تلیین ایلمکدر خصوصا محرور المزاج اوله
سکر احمر بش درهم ملح بوره بر درهم سکری عسل ایله قوامه کتوروب اجزایی
قتوب صرچه برمق قدر شافلر ایدوب روغن بادم ایله یاغلیوب کتوره لر
نوع اخر اولکیدن اقویدر زهر بنفسج وسنا مکی بر درهم بورق وسقمونیا
هر برندن ربع درهم سکر احمر وعسل کفایت مقداری لازمدر کما سبق برنوع فتیل
فتیل دخی که بلغمی اسهال ایدر شحم حنظل وبورق ارمنی وسقمونیا هر برندن ربع
درهم عسل کفایت مقداری حقنهٔ لینه سبستان اوتوز دانه زهر بنفسج
وبذر خطمی وابنکوجی وشعیر مقشر هر برندن بر اوچ عرق السوس وپازی بر
مقدار جملهٔ قینادوب وسوزوب اون درهم فلوس خیارشنبه ویکیشر درهم
سکر وشیرج وبر درهم بورق قتوب عمل ایده لر بر مقدار زیاده جه عمل ایلسون دیرلرسه
ربع درهم سقمونیا خلط ایده لر اکر حماسی وار ایسه سقمونیا قتمیه لر حقنهٔ لینه نك
برنوع دخی پاز وصوینی قیندروب کفی النمش اوله التمش درهم الوب سبق ایدن حقنه
نك اجزاسن داخل ایدوب وقینادوب عمل ایده لر نوع اخر کما اولکیدن اجود
در ومبارکدر پازی صوینکه قینامش وکفی التمش اوله یوز درهم الوب بسفایج
وسنا وقنطریون هر برندن التمش درهم جملهٔ تمام قینادوب وسوزوب فلوس
خیارشنبه دن اون بش درهم قتوب وازوب بعده یدی درهم زیت حار واون
درهم عسل واون بش درهم سکر وربع درهم بورق ومحموده قتوب احتقان ایده لر
بلغمی زایل ایدوب استفراغ ایدر ووجع ظهره نافعدر حقنهٔ اخری برنوع
لطیف حقنه در اولکیدن احددر واعلادر قولنجی وریحی چنهایت بینه
اولکی یر زیاده اولنان پاپونج واکلیل الملك وطوراق اوتی وبذر کرفس

لینه

وراز یانجدر بو انواعك هر برندن بر راوح داخل اولور خیلی لطیفدر
تعلیم رابعك سفر ثانیسنك باب رابعی شول مرضلر بیاننده درکه
بر عضوه مختص اوله و اول مرضلرك سببلری و علامتلری و معالجه لری
بیاننده در جمله دن ابتدا ایلدوکمز امراض دماغیه بیاننده در امّا مزاج
حارك علامتلری بدن قتی قزوب و دیخو سزلق واقع اولوب اضطراب و
تشویشنده و افعالنده خفت مشاهده اولنمقدر و تیز تیز قاقیمق و کثرت
کلامله مشغول اولمق و کوز قرارمق و مبردات ایله فائده لنمك و مسخناتدن
ضرر کورمك جمله سی حرارت علامتلریدر مزاج باردك علامتلری بدن صوق
اولمق و کسل اوزره اولوب سستا ولمق و تنبلك ظاهر ولمقدر خصوصا
تخیلات اوزره اولوب یوزینك و کوزینك اقلغی چوق اولمق و مسخنات
ایله فائده لنوب مبرداتدن ضرر کورمك بو جمله سی برودت علامتلریدر
اکر رطوبت غلبه ایدرسه کسل و نسیان و غلبهٔ نوم ایله ازرده اولمق مقرردر
یبوست غلبه ایدرسه بورنینك دلکلرینك قورولغی زیاده اولوب سهر غالب
اولمقدر و اشیاء رطبه دن فائده ایدوب بلکه رطب یاغلر ایله یغلنمق زیاده
فائده ایدر امزجهٔ مرکبه نك علامتلری ایکی مزاجك علامتلرینك امتزاجیدر
امّا مادیه نك علامتی صفرا ثقلت ویرمکدر و خشونت و حرقت شدید ایله
زیاده اوینقلق پیدا ایلمکدر و یوزك کوزك صارولغی و اغزك اجیلغیدر
قانك ایسه علامتی زیاده ثقلدر و ضرب شدید در و شرایینك هم شیشه‌کی
و قزرمغیدر و یوزده و کوزده طمرلر طولو طولو اولمقدر بلغمك علامتلری
قاتی زیاده ثقلتدر و نوم ثقیلدر و اتك کشلکیدر و طول مرضدر و
زمانی ممتد اولوب چوق اولمقدر ~~بلغمك علامتلری قتی زیاده ثقلتدر~~
وسوداك علامتلری ثقل از اولوب و فکر فاسد اولوب و سواسی چوق
اولمقدر یوزك و کوزك لونی قرمتق اولمقدر و بو مذکورات امزجهٔ
عارضه علامتلریدر شمدی نکر و معالجه مباشرت ایدەلم **تعلیم رابعك**
سفر ثانیسنك باب خامسی انواع صداع دن صداع حار و سانج

زیرا مرض ضدی ایله زایل اولور و مثلی ایله زیاده اولور

بیاننده در

بیاننده در اوّلا صداع یا حار یا بارد اولور بو ایکیسی دخی یا مادّه ایله اولور یا مادّه
سز اولور مادّه سز سوء مزاجدن عارض اولان صداع حارك سببلری حار غدالر
یا خود حار دوالر اکل ایلمه دن اولور یا کونشك حرارتندن یا اسی حمامده و یا
اتش یاننده چوق اوتورمقدن و یا کوزل رایحه لی نسنه لر چوق قوقمقدن اولور
مسك کبی یا رایحه سی کریه نسنه لر قوقمقدن جند بید ستر کبی و چوق سویلکدن
و جاغرمقدن اولور و غضبدن دخی اولور علامتی مذکور سببلر بالفعل
موجود اوله یا خود کچمش اوله عطش قوی اولمق و باش محکم اسی اولمق و اغرنده
تحرك از اولمق و بورنی دلی یابس اولمق و بارد نسنه لر خوش کلمك و نبضی متواتره
و بول و براز معتدل اولمق و قولقده کورلدی و فکرنده خلل اولمق و ایقوسزلق
و صوق نسنه لردن منتفع اولمقدر علاجی شراب اجاص و تمر هندی و شراب
لیمون هر قنغیسی اولورسه نیلوفر شرابیله یا خود بنفشه شرابیله ایچه لر
و بارد یرلرده اوتوره لر و باشنه کل صویی ایله سرکه سوره لر اکر صاحب صداعك
ایکی اللرین و ایقلرین اووب و دوکه بلدوکی قدر اسی صو ایچنه وضع اتسه لر
زیاده نافعدر و بو صداع حارك خلیده علاجلرندندر اقراص مثلثهٔ ماء
ورد ایله حل ایدوب النه سورمك مسکن و منوّمدر و صداعه فائده ایدر
قچنکه صداع مشتد اولسه دکه بر علاجله تسکین اولمسه مخوفدر سرسام
حارّه مؤدّیدر اول وقت طبیعتی حقنهٔ لینه ایله اسهال اتمه ده مبالغه
ایده لر اسی یکلردن و معجونلردن و صوغان و صرمساق یکمکدن احتراز ایده لر
ترویح الارواح صاحبی عبد اللطیف تبریزی صداع مزبورده افتیمون و افیون
قوقمغی بن تجربه اتدم بوندن انفع نسنه بولمدم دیو نقل ایدر و بو صداعك
صاحبی ساکن اولوب و راحت اولمق و قلت کلام و تلیین طبیعت اتمك کرکدر
باب سادس صداع بارد و سانج بیاننده در مادّه سز سوء مزاجدن عارض
اولان صداع باردك سببلری بارد نسنه لر یکمکدن اولور قارلی و بوزلی خوش
آبلر و صوق صولر ایچمك کبی و صوق هوا طوقنمق کبی و بالجمله اشیاء بارده
ملاقی اولمقدن اولور علامتی باش برودت اوزره اولمق و ثقیل اولمق و اغری

و یا هوانك حرارتندن صح

زیرا مرض ضدّی ایله زایل اولور و مثلی ایله زیاده اولور صح

و امتهان صح

اکسه طرفنه مایل اولمق وباشه حارنسنه لرخوش کلمك وساکن اولمق وزکام اولمقدر علاجی شراب استخوطوس ماء حار ایله ویا معجون استخوطوس ویا مغلاث منضج یاخود کلیه شکو یره لر ومرزنجوش وترجبین ومسك وعنبر ولادن ویاسمین قوقلیه لر وکندس ایله اقسرده لر وحمامه کیره لر واسی بزلر ایله واسی کیك وملح من قوق بربیز توربه ایچنه قویوب باش اوزرنه قویه لر واتشه قرشو اوتوردب باشنی واقرجه قزدرمق غایت نافعدر ومجربدر وپاپادیز واکلیل الملك ومرزنجوش ضماد ایده لر ویاخود بونلری قیندروب صوینی استجقله نطول ایده لر وبخارنه بورنینی طوته لر وجمیع مبردات دن احتراز ایده لر سود وتازه بالق وباش یمشلر کبی وهوای بارد کبی باش اغریسی اکر حار واکر بارد بر مقدار سنداب وبر مقدار زیانه تخمی بو جمله سن بو مشق دوکوب بر مقدار حنا واسی صو ایله تجبین ایدوب طبانی التنه ضماد انسه باش اغریسین کیده ررمجربدر اکر سنانی دوکوب وصقوب صوینی طبانه سورسلر باش اغریسنه کافیدر ومجربدر وحکماء هند زردالو چکردکنك ایچنی دوکوب اسیجق صو ایله تجبین ایدوب شقیقنه طلاء ایده لر ایش صداعی تسکین ایدر مشغفلت اولنمیه وبش قاشق وبر قاشق دوکلمش خردلی سرکه ایله ویا اسی صو ایله بوغروب باشنه استجقله اورسلر غایتله ایودر بر خاتون اوچ یلدن زیاده صداعه مبتلا اولوب هرنه علاج ایلدرسه مفید اولمیوب عاقبت علاج مذکوری ایشیدوب بر کره اتمکله بفضل الله تعالی خلاص اولوب ایروق باش اغریسی کورمدم دیو حکایت ایلدی اما خاتون سرکه یرینه استجق صو ایله بوغوردم دیدی **باب سابع صداع دموی بیانندەدر** کلدك امدی قاندن حاصل اولان صداعك سببلری باشك طمرلری کرلمك ویوزده وکوزده ثقلت وحمرت وحرارت اولمق وچوق کرمك واسنمك واویومق واویوزکبی حالت اولمق واغزیاری طتلو اولمق وبوغازی خشونت اوزره اولمق ویورغون کبی حالت اولمق وکاهی ادنا سببله بورننك ودیش اتلرندن قان کلمك وقاروره بولنق وقزل اولمق علاجی قیفالدن فصد ویا انجکدن حجامت اتمك کرکدر وطبیعتی تلیین اتمکدر اکر چقان قان قاره وبولانق ویا قوی قزل وغلیظ

اولور

اولوب قوت وسن وفا ایدرسه چوق اقیده لر ومطبوخ فواکه ایله طبیعتی تلیین ایده لر وماء شعیر ایچوره لر وعناب ومرجمك شوربابسی ویره لر وباشنه بر مقدار کل صویی ایله سرکه سوره لر وبر شیشه ایچنه قویوب قوقولیه وکافور قوقلتق دموی صداعه عجایب نافعدر لحوم اکلندن وشرب شرابدن وحار غذالردن والریکدن احتراز ایده لر وحمامدن اجتناب اتمك اکر قیفالدن فصد ایدوب ومزبور تدبیرلری ایتدوکدن صکره ینه وجع باقی قالورسه ویوزده وکوزده امتلا وحمرت ظاهر اولسه بورن طمرندن والن طمرندن فصد ایده لر والا حجامت ایده لر وصاغندن فصد ایده لر وانجکلرندن حجامت ایده لر ماده اسفله منجذب اولسون ایچون وتمر هندی ایله نیلوفر شرابی ایچه لر وماء اجاص ایچه لر یاخود یابس کشنیز بیه لر سکر ایله دخی تسکین ایدر بنفشه ونیلوفر وکل وصندل شم ایده لر **تعالیم ستەنك تعلیم رابعنك سفرثانیسی سکز بابی مشتملدر باب اول صداع صفراوی بیانندەدر** اما مزاج صفرادن اولن صداعك سببی صفرا چوق چقوب باش طمرلرینه طولمقدر علامتی وسبب سابقی اطعمه حاره واشربه حاره چوق استعمال ایلمکدر ودایما ویقوسز واج اولمقدر علامتی بودرکه یوزك لونی صفرته مائل اولوب وباش علولنمك وعطش قوی اولمق ونبض سریع اولمق واشتها ساقط اولمق واویقوسزلق وبولی ابتداده باری ووقت تزییدده ابیض ورقیق اولمقدر زیرا ماده دماغه چقار علاجی صداع حاره ده مذکور اولانی ایچه لر وسکنجبین ایچه لر وحقنه لینه ایده لر ومطبوخ فواکه ایله ویا سناء مکی ایله صفرانی اسهال ایده لر بر الساعة نام رساله ده ایدر طبانی التنه بنفشه یا غیله طوز قویوب سورملك واوومق همان ساعت کیده رر وجمیع طتلودن ترك اتمك وحمامه کیرمکدن خصوصا حمامده وکونشده چوق اوتورمقدن وقوی حرکتدن احتراز ایلیه لر وصندل وکلاب ونیلوفر وکلاب قوقلیه لر **باب ثانی صداع بلغمی بیانندەدر** اما بلغمدن اولن صداعك سببی باشك طمرلری بلغمله طولمقدر وسبب سابقی بارددن ورطب غذالری چوق یکمکدر وتخمه اولمقدر وغدا عقبنجه

حمامه كرمكدر. علامتی باش قتی اغرمقدر وثقیل اولمقدر. واغریسی اكسه طرفنه
مایل اولمق وبوزده وكوزده حمرت اولمق ونبض بطی اولمق. وقاروره بیاض وبولانق
اولمق واغزنده وبورننده رطوبت اولمق. وخواسی مكدر اولمق. وباشنه استی
نسنه‌لر اورسه‌لر خوش كلمكدر. علاجی اولا بلغمه نضج ویریجی شربتلر ومغلابلر
استعمال اولنه كه صداع بارده مذكوردر. بعده بلغمی اخراج ایده‌لر قئ ایله واسهال
ایله واطریفل صغیر وكابلی مرتابسی استعمال ایده‌لر. وغدایی تقلیل ایده. اجلغه
صبر ایده‌لر. صوق صو ایچمكدن وتخمه اولمقدن وهر صوق نسنه‌لردن. وسود
وبالق یمكدن صقنه‌لر بعد التنقیه بابادیه واكلیل الملك. ومرزنجوش وطوراق
اوتی هر بریندن بر بر طوتام آلوب بش رطل صو ایله قینادوب. وسوزوب صوینی
ابریق ایله باشنه دوكه‌لر یا خود برسنكو یا بر بز ایله باشنه استجقله قویه‌لر
تكرار تكرار وكندوسی محكم سحق ایده. بر پاره بزه قویوب بعد التنقیه قوقسه.
اقسردب دماغی پاك ایده. رطوبت زایده تجفیف ایده. وباشنی اتشه قرشو طوتوب
وافرجه قزدرمق غایتله نافعدر. وبالجمله صداع بارده مذكور اولان علا
جلری ایده‌لر. جمیعسی بو كا نافعدر. غفلت اولنمیه. بو اصل صداع زیاده مزمن
اولسه مخوفدر. آدمی كور ایلر العیاذ بالله سبحانه وتعالی لقوه وصرع وفلج وسكته
ایلر كر كدر كه بو امرده اهمال وتكاسل اتمیه‌لر. اكر ابتداده علاج ایلرلرسه اسانلقله
دفع اولور. والا صنكره عسیر اولور. شیخ قانوننده ایدركه باشده دایما ثقلت ماده
اولمقلغه دلالت ایدر. ولكن صفراویه‌نك ثقلتی آز اولور. وسوداویه‌نك
زیاده اولور. ویبوستی اكثر اولور. ودمویه‌ده ثقلت ایكسندن اشد اولور.
بلغمیه‌نك خود ثقلتی جمله سندن ارتوق اولور وبورون دلكلرنده رطوبت
اولور. باب ثالث صداع سوداوی بیاننده‌در. اما شول صداع كه سودادن
اوله سببی باشك طمرلری سودا ایله طولمقدر. سبب سابقی سودایی تولید
ایدیجی غلیظ غدالری چوق یمكدر. مرجمك وبوكرلجه وبقله وصغیر اتی كبی علامتی
برنخیف ویابس ورنكی كوده‌تر مایل اولمق. واویقوسزلق. ووجع خفیف
اولمق. وچوق فكرلر ایلمكدر. وعطش والتهاب از اولمق. ونبض ابجه وبطی

اولمق

معجون صح

اولمق. وقاروره آق ورقیق اولمقدر. علاجی اولا استخوطوس. وشراب
استخوطوس ایله سوداویه نضج ویروب بعده سودایی اسهال ایده‌لر. مطبوخ
افتیمون ایله. ویا مطبوخ سنا ایله وبسفایج. وسنا مكی معجونی یه‌لر. فعاتله
مزمن سوداوی. وبلغمی صداع ایچون غایت نافعدر. ودافعدر آق شمس الدین حضرتلری
مجربا تلرندندر. سنانك ایو جه سین الوب ضعفی سكر ایله معجون ایدوب
غیری نسنه قتمیوب هر كره ایكی اوچ درهم مقداری یه‌لر عجایب نافعدر.
جمیعسی سودایی تولید ایدیجی نسنه‌لردن حذر ایده‌لر. با صدرمه. ومرجمك
وبوكرلجه كبی. وحمامه كروب باشه ایلیجق صو قویه‌لر. وبابونج. واكلیل الملك. وباد
رنجبویه‌یی طتلو صو ایله قینادوب. وصوینی باشنه استجقله نطول ایده‌لر. جالینوس
ایدر مزمن سوداوی صداعده خردلی قاوروب باشه اوردم. ویاغن دخی سوردم
خلاص بولدیلر ایدی. صداع مزمن ایچون خردل استعمالنك طریقی صداع بارد. وساز
جده ذكر اولنمشدر. اول محلده نظر اولنه. باب رابع صداع ریحی بیاننده‌در. اما غلیظ
ریحدن اولان صداعك سببی اولدركه ضعف وحرارت غلیظ مادیه متعلق
اولمقله غلیظ بخارلر حادث اولور. قچن حرارت زایل اولسه بخار دخی زیاده غلیظ
اولوب ریح حادث اولور. ودخی غلیظ ومنضج غدالردن. وسوء هضمدن اولور.
اما ریاح حاره‌یی موجب اولان شرب خمره مداومت اتمكدر. واخلاط حاره‌نك
بخارلریدر. اما ریاح غلیظه‌نك علامتلری وجع بر یردن بر یره انتقال اتمكدر.
وقولقلرده كورلدی اولمقدر. ووجع صداع خفیف اولمقدر. وطمرلر قتی قتی
اتمقدر. وبیون طمرلریكر وداج دیرلر طولمق وكرلمكدر. وانك علامتلرندندر قلت
ثقل. ویا عدم ثقل. واصول عینده تمدد وسدر. ودوار. اما بخار حاره‌نك علامتلری صدا
عك هیجانی وقوتیدر. شرب خمر عقبنجه. وسخونت اخلاطك علامتلری اغذیه
حاره‌یه مداومت ایلمكدر. العلاج ریاح غلیظه‌دن اولان صداعك علاجی نطو
لات محلله‌در. بابونج واكلیل الملك كبی. وشموماتدن مسك وعنبر ولادن ومرز
نجوش كبی واقسرتمقدر. كندس ایله بونلر صداع بارده مذكورلردر. ومرزنجوش
صوین بورننه طمزرمقدر. ودایم حمامه كرمكدر آجله ومتفخلردن بقله.

ومفتح صح

ومتفخلردن نخ

وبو كرلجه ولهنه كبى ومنجزلردن كرفس وصوغان وسرمساق واسرار كبيلردن اجتناب اتمكدر وطبيعتن تليين اتمكدر خصوصا حقنهٔ لينه ايله كه انده رياح ملطف ومحلل نسنه‌لر اولا باپا دیه وطوراق اوتی وبوی نخی کبی وابخرهٔ ماده دن اولان صداعك علاجی مادهٔ بخار استفراغ اولنمقدر وطبیعت تلیین اولنمقدر ابخرهٔ اسفله میل اتمك ایچون واطراف برك بغلمقدر مثلا ایکی بازولرین برك بغلیه‌لر تا کیم اول موادا انلره منجذب اوله ودخی ابخیره حبس اولنمقدر باش کشنیز وسكر ایله باب خامس معدهٔ شرکتیله اولان صداع بیاننده‌در بلکیم معده شرکتیله اولان صداعك علاجی قی ایلمکدر واطریفل صغیر استعمال ایلمکدر وکابلی هرباسی یکدر باب سادس صداع خماریٔ بلدرر صداع خماریده قی ایدوب سرکنجبین ایچمکدر وطبیعتی تلیین اتمکدر شراب تمرهندی واجاص ایچمکله وابخره منع اوله شراب لیمونیلور رمانله وقورروق شرابی وقورق صویی ایچمکله اندن صکره حمامه کیره وباشنه صداع بارده ده مذکور اولان نطول ایله نطول قلنسه وایکی ایقلرین اووه‌لره باب سابع صداع استفراغی بیاننده‌در صداع یبسی دخی دیمشلردر اما کثرت جماعدن ورعافه مسرفدن وکثرت اسهالدن اولان صداع یابسدر علاجی حمامه دخی علاجیدر نقوبت رأس ایله مثلا نیلوفر وبنفشه وکل قوقلیه‌لر اما ابخرهٔ بدنیه دن اولان صداع صریحیده مذکوردر باب ثامن صداع سددی بلدرر اما شول صداعکه سده‌لردن اخلاط غلیظه دن اولوره علاجی صداع بلغمی علاجیدر ومفتحات استعمال اولنه سرکنجبین بذوری کبی ونرجس قوقلیه ویاخود قاورلمش چورك اوتی قوقلیه کاه اولورکه صداع دماغده قورد متولد اولمقدن اولور اما نادر واقع اولور علامتی بورنده بران قوتوا اولور وقورد حرکت ایتدکجه دماغ قازینور کبی اولور وحرکت ایدباج اولدقجه وجع زیاده اولور ساکن اولیجق وجع دخی ساکن اولور علاجی دماغی یادجات ایله تنقیه ایتدکدن صکره شفتالو یپراغی صویله یاخود ترمس صویی ایله ویا سرکنجبین صبر یله سعوط قلنه وبالجمله علاج دود دود بطنده مذکوردر تعالیم ستهٔ نك سفر ابی طقوز بابی

مشتملدر

مشتملدر باب اول ضربه وسقطه دن اولان صداع بیاننده‌در اما ضربه وسقطه دن اولان صداعك علاجی طبیعتی تلیین اتمکدر کرك اسهال وکرك حقنه ایله وفصد دخی اکر تحمل ایدرسه ماده طرف خلافه متوجه اولسون ایچون ایکی قوللرینی بغلیه‌لر وباشنه اسیجق کل یاغی سوره‌لر وافرجه باب ثانی صداع ورمی بیاننده‌در اما حمیاتدن اولن صداعك علاجی حمیات علاجیدر کاه اولورکه صداع دماغده واغشیهٔ دماغده ورم اولمقدن اولور علامتی وعلاجی سرسام علامتی وانك علاجیدر وکاه اولورکه صداع رحمده ورم اولمقدن اولور ویا بر عضو اخرك شرکتیله اولور علاجی اول عضوك علاجیله‌در باب ثالث بیضه بیاننده‌در کاه اولورکه بعضی کسنه‌لرده صداع زیاده محکم اولور ودایم بروجهله اغررکه کوزلرین اچمغه قادر اولمزشویله صانورکه باشی طوقغله دوکرلر یاخود بچاغله قطع ایدرلر وقراکویرلر سوز وشعله‌لره بقمغه قادر اولمز وکوز بکارلری اغرر بو اصل صداع علاج قبول اتمز وکوزه صوانمکه واعمی اولمغه مؤدی اولور بو اصل صداعه بیضه دیرلر وخورذه دیرلر سببی خلط غلیظ قبیحدر ویا ورمدر ضعف دماغله یا ریح غلیظدر اغشیهٔ دماغی تمدید ایدر اکثر یا بو صداع صوقدن اولور مرض مزمن اولدیغیچون حتی بیضهٔ حاره برودتر مستحیل اولور علاجی صداع بلغمی وصداع بارد علاجیدر باب رابع شقیقه بیاننده‌در کاه اولورکه باشك انجق بر طرفی اغرر ماده سی آز اولدیغیچون پس شقیقه دیو تسمیه اولنور ماده سی بخارلردن یا اخلاط حاره یا بارده‌در علامت خاصه سی ضربان شرایینیدر خصوصا دمویه‌ده قچن شراینی طوتسك ضبط ایلسك وضربانن منع ایلسك وجع ساکن اولور صاحب شقیقه نك بولی احمر یا صعبدر ونبضی زیاده متواتر اولور علاجی خلط غالبی استفراغدر قاعدهٔ مشهوره اوزره مثلا دمویده فصد ایده‌لر خصوصا الن طمرندن وبورون طمرندن باقی اخلاطی اسهال ایله وحقنه ایله وایارجلریله اخراج ایده‌لر بعده موافق نطوللردرکه مقدما ذکر اولنمشدر انواع صداعده اندن صکره وجع اولدوغی جانبندن شراینی

طمرلرینی امساك ایده لر اوزرینه یا پشیجی طلا لر وضع اتمکله مثلا بر کاغد
پاره سنه بر پاره افیون یا پشدروب بعده مذکور شریانك اوزرینه وضع ایده لر
اکر کفایت اتمزسه صاغندن اولان شریانی وجع جانبندن اولان قولاغك
اردنده غی طمر یکه نبض یوندندن وانتفاخ یوندندن اشد اوله قطع ایده لر
یاخود کی ایده لر کاه اولور کم زیاده صداع سببیله کشینك آوازی چقمیا ولور
طوتیلور کرکوزکه باشنه وافرجه اسیجق صودوکه لر وقولاغنه ایلیجق کل یاغی
طمزره لر کل یاغیله اصلنمش پنبه طقه لر والله اعلم **فصل** جمیع اصناف صداعدن
تلیین طبیعت غایتله نافعدر مالا یسعه ایدرقچن مری سرکه ایله سحق ایدوب
غلیظجه اولدقده باشنه وصدغینه سورسلر شقیقه لر اغریسنه وسببی
معلوم اولمین باش اغریلرینه نافعدر وینه مالا یسعه ایدر صبری حل ایده
ودهن وردایله خلط اولنوب آلنه وصدغینه سورسلر صداعی تسکین ایدر
قانونده ایدر مصطکی چینمك باشدن بلغمی چکر وباشی پاك ایدر وینه مالا
یسعه ایدر وذربادك خواصندندر قچن تازه ایکن دوکوب ایکی ایقلرینه
انکله اوسه لر باشده اولن جمیعی علتلری کیدررر ودخی ذکلمشدر که هیچ علاج
اولنمین باش اغریلرینه مجربدر سوزلمش یوغوردی ملح موقوقله خلط ایدوب
وباشنی تراش ایدوب طلا اتسه لر برکیجه طورسه باش اغریسین کیدررر
مجربدر اکر بوکرتلن یمشی یکه سیاه توت کبی اولور باشی اغریان کمسنه نك باشنی
قزدروب بالتمام باشنه طلا اتسه لر زیاده نافعدر کمالیه نام رساله ایدر
هر درلو باش اغریسیچون برغریب علاجدر که کندو نفسمده دخی مجربدر غایت
نافعدر بویله بولدم برقوری کلب باشنك یوقاریچکه سین قفاسیله الوب
یاقه لر کول اوله بعده برمقدار عسل ایله اول کلی یوغوروب وباشنی قازدوب
ضماد ایده لر برکون وبرکیجه طوره غایت نافعدر **باب خامس سرسام بیلدر**
سرسام امراض دماغیه دندر ایکی قسمدر بری سرسام حقیقیدر وبرکیسی
غیری حقیقیدر سرسام حقیقی اولدرکه ورم ایله اوله وغیر حقیقی اولدرکه
اختلاط عقلدرکه حمیات حارده اوجاع صعبه اولور دماغه صعود ایدیجی

انجره واد هنه سببی ایله پس آنمدی بلکه سرسام حقیقی ورم حاردر یا اغشیۀ دماغده
ویا دماغك کندوسندن اولمشدر **باب سادس سرسام صفراوی بیاننده در** صفرادن
یا دم صفرادن حادث اولور صفرادن اولنه قرانیطس خالص دیرلر علامتی شدت حرارت
حمی وسهردر وایکی کوزلری وبورنلری دلکلری یابس اولمقدر ویوزی وکوزی ودلی
صاری اولمقدر بوقاروره دخی صاری وناری اولمقدر ودلولکلردر کاتر جنك ایدرکبی حدت
وجرأت وهذیان وغضب وسوء خلقدر وثقل وتمدد آزاولمقدر وصانجق چوق اول
مقدر وحماسی لازمه در یعنی جمیع بدن دائما قزغون اولمقدر وصداعدر واضطراب
نومدر ومشوش دوشلو وفساد ذهن واختلاط عقلدر واضطراب نفس در یعنی
تنفس ایدرکن صولیمقدر وبوله قیق اولمقدر قچن بول مائی اولسه یعنی صوکبی اولسه
هلاکه دلالت ایدر علاجی حماء صفراویه علاجیدر ومادۀ اسفله جذب ایده لر حقنه لر
وشافلر ایله وایکی الکرین وایاقلرین اوملق ایله ویا غلق ایله **باب سابع حقنۀ**
نافعه بیاننده در معلوم اولاکه حقنه معالجات جیده دندر امراض دماغیه ده موادی
ذی اسفله جذب ایتدوکیچون بو حقنه نافعدر حرارت غریبۀ سوندررر وعطشی والتهابی
دفع ایدر طبیعتی تلیین وترطیب ایلر اربه صویی اوتوز درهم لعاب بذرقطونا یکرم
درهم دهن ورد ودهن قرع هربرندن اون درهم محکم الشدره لر دخی ایلیجق ایکن حقنه
ایده لر حمایی والتهابی دفع اتمکده عجایبدر بعض اطبا ایدرکم التمشدن صکره صفراوی
ویا دموی یه سرسام عارض اولسه خلاص ممکن دکلدر بقراط ایدرکه سرسامك
جمیع اجناسی قتالدر اکثر صدوثی شرب خمر ایدنلره ولحوم وحلوالری چوق یینلره
واقع اولور **باب ثامن سرسام دموی بیاننده در** اما دمدن اولان سرسامه قرانیطس
دیرلر حادث اولمز الا دم مراریدن اولور علامتی بودرکه یوزی وکوزی ودلی قزل
اولور طمرلری طولو اولور ودلی خشین اولور وصداع واختلاط عقلی اولور
ضحك ایله قطرات رعاف اولور دموع عین ایله وباشی اغرا اولور وروشنالکدن سوزر
وهذیان سویلر علاجی دخی مستحکم اولمادین وضعیف اولمدین قیفالدن فصد
ایده لر قوت یتدیکجه اقیده لر اکر فصده طاقت کتورمزسه یاخود مستحکم اولوب
ضعیف اولورایسه هرنه یردن اولورسه قان چقمغه چاره ایده لر وبورنن

یاخود الندن وبورندن فصد ایدهلر دماء فاکهه ایله طبیعتی تلیین ایدهلر مع

قانتمغه چاره ایدهلر شفاده ایدرایکی بنجکارندن حجامت ایدهلر زیاده نافعدر
غداسی اریه صویی اوله عنابله دموی علتلره عناب جمیع دوالردن انفع
وابلغدر بینه شفاده ایدرکه لایق دکلدرکه بونلرک غدالرنده وشربتلرنده
خشخاش دن برنسنه اوله باشده اولان مادهٔ تغلیظ ایدر حبس ایدوب کیچورن
وبومرض صاحبی کرکدرکه جمیع لحومدن وحلوالردن اجتناب ایلیه واحتباس
طبیعتدن طبیعتدن واشیاء حریفیهدن ومتخراتدن وامتلاء دماغدن
وقوابضدن وقبل النضج شرب مسهلدن وحقنهدن احترازایدهلر وجمیع
صداع حارهده اولان تدبیرلری رعایت ایدهلر چونکه طبیعت قبض اولسه حماء
حارهده رقت بول ایله وثقل راس ایله وزیاده صداع ایله وبورون قنامق واقع
اولمغله اول کشی یه سرسام اولمق خوفی واردر چونکه بومرض صاحبنک بوغازینه
صوکچمسه ویوزی ودلی سیاه اولسه وکوزلری اچوق قالوب مبهوت اولسه
وقوتی باطل اولسه فی الحال اولور بعضلر اولکی کونده وبعضلر دوردنجی کونده
هلاک اولوردیرلر **باب تاسع سرسام بلغمی بیاننده در** اما سرسام بلغمی که تبلرغس — *سیلرغس نسخه*
دیرلر لفظ یونانیدر معناسی نسیاندر واصطلاحده ورم بارد بلغمی دیرلر داخل
قحفده اولورکه کاسهٔ سردر بوکا سرسام بارد دیرلر ونسیان دیرلر زیرا نسیان
بومرضک اعراض لازمه سندندر سببی بلغم متعفندن اولور ورمده دماغک روحی
مجرالرنده کاه اولورکه دماغک حجابلری نه یا جرمنه عارض اولور بلغم لزج اولدیغیچون
اویلیه نفوذ ایده مز صلابتی ایچون دماغه ونفوذ ایده مز بلغمک لزوجتی ایچون
پس اویله اولسه صلابت ولزوجت مانعدر نفوذ ازا ولوب حجبه ودماغه
عروضی قلیلدر علامتی حماء لینهدر وصداع خفیف ونوم ثقیلدر ونفسی کیچ
المقدر وتوکرک چوق اولمقدر ونسیاندر وکاهلق درآول مرتبهده اولورکه
کوزاچه مز واسنه دکدن صکره چکه سن یومه مز وجواب ویرمکه اوشنور
وبونک علامتندندر نبضک بیوکلکی وتموجی ودلک آقلغی وبولک بولانقلغی بول — *آقلغی صح*
حماره شبیه اولور وسیلرغس حدوثی اندازایدر باش اغرلغیله وباش سکرمک — *احداث نسخه*
علاجی حقنهٔ لینه الدن صکره حقنهٔ متوسطه در بعده حقنهٔ حاده در وبلغم

استفراغیدر

استفراغیدر وصداع بلغمی تدبیرلریدر قرذرمیهلر حماءیی زیاده اتمسون ایچون — *زیاده صح*
واطرافی طوتمق وبغلمق واومقدر اندن صکره مسک وچورک اوتی وکندس
وجندبیدستر ایله اقسرتمقدر شیخ رئیس ایدر استفراغک اولاسی حقنهلر
ایله در **تعلیم ستهنک تعلیم رابعنک سفرجا مسی اون بابی مشتملدر باب اول**
سرسام سوداوی بیاننده در کاه اولورکه بو سرسام سودادن اولور علامتی هذیان — *انسنر*
در وطارلق وباشده خفت اولمق وقورقواولمق واغلمق وایقوسزلق وعقلی
زایل اولمق وبورون یابس اولمق ولهو وطرب ورزه اولمق وکثرت نفس دوربع
کبی ایکی کون آشری عقلی زایل اولمق وکوزلری اچوق قالوب مبهوت اولمق نبض — *بیهوده نسخه*
ضعیف وبطی وصغیر وصلب ومختلف اولمق وقارورهٔ سیاهه مائل وغلیظ
اولمقدر بو نوعی قوسندن افتدروکیج ایواولور **باب ثانی ماشرا بیاننده در**
بودخی سرسام قبیلندندر اسم یونانیدر حقیقتنده فلغمونی دیرلر زیرا دموی ورمدر
حاردر صفرادخی مخلوطدر بوکا فلغمونی اطلاق اولندوغی باشک خارجنده
فلغمونی ورم اولدوغی سببندندر اکر داخلده دخی اولورسه سرسامک غایت اشدیدر
علامتی یوزی قتی احمر وشیشکین وقبرجقلر اولوب کوزلری طوما لوروکریلور
قتی وجع اولور وباشی چتلامغه یقین اولور علاجی فصده مبالغه در قیفالدن
وبورون دلکلرندن اولان وآلین طمرندن ودل التنده اولان ایکی طمردن — *طمرلردن مع*
قوت مساعده اتدوکی قدر قانالهلر باقی تدبیری حماء حاره وسرسام دموی تدبیریدر
باب ثالث سدر بیاننده در یعنی کوزقرارمقدر قچن حادث اولسه باشده ثقل — *صادر نسخه*
عظیم اولوب اول کمسنه شویله مبهوت قالورکه کاتربا شنه بیندندک تتون
چقارقراکولق کبی کوزلری قرارر وقولقلرنده کورلدی اولور بومرضک مادهسی
یاسودادر ویابلغمدرکه مسالکی ومجاری یی تضییق ایلر روح نفسانی علی ما ینبغی سلوک
اتمدن منع اولور ودماغک طمرلرینه وفضالرینه وارمغه قومازده دماغ بارد
قالور واویوشور علاجی بعد النضج خلط غالبی استفراغدر صداع بلغمیده
وصداع سوداویده اولان تدبیرلر ایله اکر سدر ضربه دن ویاسقطهدن اولورسه
سدر مؤلم دیرلر علاجی ضربهدن وسقطهدن اولان صداعک علاجیدر بروع

وباشنی کونشدن وغباردن صقنه لر تاکیم اقسرمیه زیرا بو حالتده اقسرمق
موجب غشادر **باب رابع دوار بیاننده در** که باش چکرنمك در بونك صاحبی
شویله تخیل ایدرکه اطرافنده اولان اشیالر دورایدر سدر ودوارك مقدمه
سیدر بو ایکیسی یعنی سدر ودوار دائم اولسه لر بیرلره صرعی ویا سکته یی
منذر اولور کاه اولورکه دوار صداعه دونر وکاه اولورکه صداع دواره دونر
سببی خام وغلیظ کیموس دماغك تجویفلرینه یا خود طمرلرینه کیروب طورر
قزدقجه بخارلر حادث اولور وغلیظ ریحلر حادث اولور متحلل اولمز حرکت ایلر
وروح نفسانی ایله تحریك ایلر واول اخلاط یا دماغه دوکلمشدر یا خود اخس
عضولردن چقار شول خلط که نفس دماغده در یا بلغمدر یا سودادر یا خود
اخلاط ریاحیهٔ بارده در کاه اولورکه قاندن یا صفرادن اولور یا اخلاط ریاحیهٔ
حاره دن اولور وکاه اولورکه معده شرکتیله اولور یا آخر عضوك مشارکتیله
اولور کاه اولورکه ضربه وسقطه دن اولور جمیعی سنك علامتلری وعلاجلری
صداع بحثنده مذکوردر وکرکدرکه سدر ودوارده شرب شرابدن وتخمه دن
واغذیهٔ مبخره دن ومولدات ابخرهٔ سوداویه دن ومضعفات دماغیه دن
ورکوب سفینه دن دکرمن ودولاب وبونلرك امثالی نسنه لری بقمه دن
وشول صولرکه سریع الجریان اوله نظر اتمکدن اجتناب ایده لر والله سبحانه وتعالی
اعلم **باب خامس سبات بیاننده در** سبات نوم مفرط در وثقیلدر وقویدر واویور
کبی کوزلرن یومار اقدام ایدب چاغرسك کوزلرین اچار ینه یومار ثباتله سکته
اره سنده فرق بودرکه سبات مرضنه مبتلا اولان کمسنهٔ ممکن اولورا ویاندر
مق واکلتمق ومسبوتك بکزی اویویانلر بکزیدر مسکوتك بویله دکلدر بکزی
میت بکزیدر واویاندرمق واکلتمق ممکن دکلدر سباتك سببی یا ماده سز
سوء مزاجدرکه بارد ورطبدرکه دماغه عارض اولور یا خود دماغده غایت بارد
ماده اولمقدن حادث اولور کاه اولورکه عضلات صدغه واقع اولان ضربه
وسقطه دن حادث اولور روح نفسانینه نك مسالکی طوتلوب ظاهر اولور روح
سلوك اتمدوکی سببدن اولور کاه اولورکه ابخره دن اولور بونلرك علامتلری

وطولیلده صح

وعلاجلری

وعلاجلری صداع بحثنده مذکوردر مثلا بلغمی نك صداع بلغمیده مذکوردر باقیسنی
دخی بوکا قیاس اولنه کاه اولورکه افیون وبرج وبنج ولفاح وجوز مائل استعمالندن
اولور علاجی کتابك اخرنده ذکر اولنمشدر کاه اولورکه جکرده ورم اولمقدن اولور
علامتی ذات الریه علامتیدر وعلاجی دخی انك علاجیدر ومسبوتك بورننه سرکه
ومرسین صویی طمزرمق وکندس ایله اقسرتمق وایکی ایقلرینی محکم اوممق وایاقلرینه
سرکه ایله عود القهر ضماد اتمك وحقنهٔ حاده ایتمك ومسك وعنبر وفربیون وکندس
قوقتمق ~~وعودعاقرقرحا~~ نافعدر ومعجون ورج وشونیز نافعدر ومرزنجوش خل ایله
وماء ورد ایله اصلدوب بورننه طمزرمق ایودر دماغ سده لرین فتح اتسون ایچون
وعلت مذکوره یی موجب اولان بقیهٔ فضولی تحلیل اتسون ایچون اکر بو امرده اهمال
اولنسه سکته وفلج ویا صرع ویا لقوه یه انتقال ایلر خواص کتابلرنده مذکوردر
قرلنغج باشنده که توچکرزن بر مقدار الوب هرکیمك که یصدوغی التنه قوسه لر
اویومیه مادامکه باشی التنده در وقرلنغوجك کوزك بربر پارهسنه بغلیوب
برسی برك اوزرنیه اصسه لر هرکیمکه اول سی برك اوزرنده یا تسه کوزینه
اویقو کرمیه **باب سادس شخوص وجمود بیاننده در** سباتدن بر نوع دخی اولورکه
شخوص وجمود تسمیه اولنور سببی سده درکه دماغك بطن مؤخرنده بارده
ویابسه وغلیظ خلطدن حاصل اولور علامتی میت کبی اولوب چلقوین یا تورر
نسنه حس ایلمز وحرکت ایلمز علاجی تنقیهٔ دماغدر حقنه لر ایله وسودایی
اسهال ایدیجی والرایله مواددی ممکن اولورسه اسفله جذب ایده لر باقی تدبیر
صداع بارد تدبیریدر **باب سابع سهر بیاننده در** آمدی سهر افراطله اویقوسز
اولمقدر اصلا اویومامقدر سببی یا سوء مزاج بارد ویابسدر ماده سزدر
علامتی بودرکه باش خفیف اولمق وکوزی وبورنی قوری اولمق در ~~اصلا اویوماً~~
~~مقدر سببی یا سوء مزاج بارد ویابسدر~~ علاجی ترطیب دماغدر اغذیه واشربه ایلر
وحماملر ونطولات وشمومات ایله وسعوطات ایله وتخالغ ایله وسکوت ایله یا خود
سببی سوء مزاج حار ویابسدر ماده سز علامتی علامت یبسدر التهابله و

عود عاقرقرحا نسخه

والخاخه نسخه

وعطش ایله علاجی مبرّدات ومرطّبات ایدر یاخود سببی سوء مزاج بارد ویابس در
سوداوی یا سوء مزاج حار ویابس در صفراوی بونلرک علامتلری صداع حار بحثنده
مذکوردر کاه اولورکه سهر رطوبت بورقیه دن اولور علامتی بورون دلکلری یاش
اولمق وکوزلری چپاقلنمق وباشده ازاجق اغری اولمق وسرعت انتباه ووثوب
یعنی تیزجک اویمق وصچرامق یعنی اویقودن بلکلک در علاجی تنقیهٔ دماغدن
رطوبت بورقیه دن سنا ایله ومرطب غدالر استعمال ایدوب دماغی ترطیب
اتمکدر وکرکدرکه بو مرض صاحبی جمیع اشیاء حریفیه دن ومالحیه دن وجمیع
مسخّنات دن ومجفّفات دن پرهیز ایده لر وباشنه بنفشه یاغی وقباق یاغی

ومجففات دن نسخه

سوره لر وخشخاش وبنفشه ونیلوفر ومارول واربه صوی که اسیجق اوله باشنه
دوکه لر وحمامه چوق کیره لر ومرطّب ومنوّم نسنه لر استنشاق ایده لر خشخاش
یاغی کبی وباشه مارول صوی کبی وتفاح قوقه لر وبادم ایچی وخشخاش یلک اویقو
کتورر وتازه طوراق اوتی طتلو صو ایله قینادوب اسیجقله باشنه نطول ایده لر
زیرا اورث نوم ایدر وصداع بارده نافعدر وجملرین تسکین ایدر ومرطب حمام
غایتله نافعدر اکر حمام اویقو کتورمسه ایو علامت دکلدر سوء مزاج وفساد

سازج صح

اخلاط قوتیه دره وسواس وجنون اولمقدن قورقلور وباشه اسیجق صودوکمک
نافعدر وافیون ویبروح قوقمق اویقو کتورمکده غایت عجیبدر محمد بن زکریا
ایدر افیون ویبروح ومارول واربه اونی بو جملهٔ بو غورب الماکبی نسنه دوزوب
قوقولمق اویقو کتورر وبورتنی بنفشه یاغی یا قباق یاغیله وجزئی افیون ایله
وزعفران ایله یغلسلر زیاده نافعدر وطوشن تویندن یصدق اتسه لر اویقو
کتورر باشه تازه قباق ایچی وتازه مارول یپراغیله ضماد ایده لر وآبزن نافعدر
کاه اولورکه زیاده وجع یا حمّا یا امتلا یا تخمه اولمق سهر کتورر علامتلری بو
سببلردر علاجی حمّا علاجی ووجع علاجیدر وتنقیهٔ بدن وهاضم معجونلردر
باب ثامن سبات سهری بیاننده در سبات غالبا اولدوغیچون سهره سبات
لفظنی تقدیم ایدرلر سببی سبات سببلری ایله سهر سببلری جمع اولمقدر

بلغمدن

بلغمک صفرا ایله اختلاطندن حاصل اولور نیجنکم بلغم چوق اولسه سبات عارض اولور آول
وقت سبات سهری تسمیه اولنور اکر مرّهٔ صفرا قوی اولسه سهر حادث اولور ایلیه سهر
سباتی دیرلر علامتی سبات علامتلریله سهر علامتلری جمع اولمقدر مثلا کاه اولورکه

غالب صح

بونک صاحبنه نوم ثقیل وکسل عارض اولور کاه اولورکه فتح عین وهرزه وهذیان
طاری اولور وکاهی یوزی وکوزی شیشکن اولور کاه اولمز علاجی واجب اولدرکه
سبات علاجیله سهر علاجی مرکب اولور اوفق علاج ابتداده حقنه در واکر بلغم غالب
ایسه واجب درکه حقنهٔ حادّه ایده لر اکر صفرا غالب ایسه واجبدرکه حقنهٔ لیّنه
ایده لر وباشنه خلّله ممزوج طوراق اوتی یاغین سوره لر مزاجی سکنجبین ایله تعدیل
ایده لر اکر مریضک یوزی احمر ایسه وطمرلری ظاهر ایسه قوت زیاده ایسه فصد
ایده لر بعده خلطک قنقیسی غالب ایسه چقرمغه وقنقیسنک ضرری اشد ایسه
انک علاجنه مشغول اولالر مثلا اکر صفرا غالب ایسه چقارمغه وحرارتنی تسکین
اتمکه مشغول اولالر اکر بلغم غالب ایسه حقنهٔ حادّه ایده لر باب تاسع نسیان بیاننده در
نسیان یا ذکرک ویا فکرک فسادیدر یا تخیّلک فسادیدر امّا ذکرک فسادی حفظک
بطلانیدر ونقصانیدر امّا فکرک فسادی هیچ برنسنه ده ممکن دکلدرکه فکر ایده امّا
تخیّلک فسادی یا ناقص اولمقدر یا ضعیف اولمقدر امور تخیّلیه دن رؤیا واحلام
کورمز الّا از کورر وکوردوکین اونودر یاخود تخیّلک فسادی باطل اولمقدر اولیله
صور محسوساتی اونودر اصلا تخیّل ایلمز ابن ماسویه ایدر انسانده نسیان نه
برمرتبه یه وارر که هرنسنهٔ اونودر حتّی کندو اسمنی بیله اونودر سببی قسم دماغک

قم نسخه

بطن مؤخرینه برودت ورطوبت مستولی اولمقدر علامتی چوق اویومق وبرندن
رطوبت اقمق وباشی اغر وحواسی مکدر اولمقدر علاجی تنقیهٔ دماغدر وحقن قویهٔ
حادّه ایله تنقیهٔ حاصل اولمزسه بعض متأخرین حب ایارجه وایارج لوغاذیا ایله تنقیه
تجویز ایتدیلر وخل عنصل وسکنجبین عنصلی بو علته زیاده نافعدر ودخی خردل
ایله قوتنجدن برابر الوب صو ایله قینادوب بعد التصفیه عسل قتوب غرغره ایلیه لر
وکندس وشونیز وخردل هر برندن بر مقدار الوب سحق ایدوب وکاغددن بر فتیل
ایدوب واصلدوب ادویهٔ مذکوره یه بولیوب بورنی دلکلرینه ادخال ایده لر تاکه

دخی صح

اقسرمغله بقیۀ رطوبات دخی تحلیل اولوب دماغدن برودت زائل اوله وبارد نسنه لردن ومارول یکدن وجمیعی مبردات دن وبلغمی زیاده ایلیجیلردن وصوقی صوایچمکدن زیاده احتراز ایده ومسک وعنبر ولادن قوقلیه لر ولایق دکلدر که رطوباتی مبالغه ایله استفراغ ایده لر رطوبات غریزیه اولنمق ایچون زیرا رطوبت غریزیه نك استفراغی یبس عارض اولمغله سبب‌ در ویبس عارض اولمق برودت زیاده سنه سببدر اوله اولیجق نسیانه سببدر نتکم رطوباتك استفراغی حرارت غریزیه یی ضعیف ایلر ومادّه سنی سلب ایلر کذلك طعامدن وشرابدن امتلا اولمق وسکر متواتر دخی حرارت غریزیه یی سویندرر وتجمید ایدر ودخی صاقز چینمك فائده ایدر وکونلك معجونی زیاده نافعدر صفتی بودرکه کندر روح وسعد هر برندن اون درهم فلفل وزنجبیل هر برندن بشر درهم بو جمله یی دوکوب والیوب کپوکی النمش عسل ایله معجون ایده لر شربتی بر مثقالدر ومعجون فلاسفه واکرم تاسی دخی نافعدر وجه مرتاسنك طریقی بودرکه وجی طوزلو صوایله برکون وبرکیجه اصلدوب بعده طتلوصوایله یویوب عسل ایله طبخ ایده لر زنجبیل مرباسی دخی بویله در سیکی باشك اکسه طرفنه خردل ایله ضماد اتسه لر نسیانی کیدررد مشلکاه اولور که نسیان برودتله یبوست غلبه سندن اولور علامتی دایم اویقوسزلق وبورنی یابس اولمق وتیزجه تیزجه تکلم ایده مامك وبعضی اوقاتده بوغازی بوغلمش کبی اولمق یاخود باشی اردنه چکلمکدر علاجی ترطیب وتسخیندر اغذیه حاره ورطبه ایله ودایم حمامه کرمکله ومروحات ونطولاتله وغدای معتدل ایله مخ وبیض نیم برشت کبی وقازاتی وسمز تاوق اتی کبی وارشته چورباسی وبادم حریره سی کبی‌کاه اولورکه نسیان مجرد حرارتدن اولور علامتی اولدرکه رنکلو نسنه لر واودلر تخیل ایدر وبورنی وککزی قوری وباشی ستی اولمق ویبوست فخدر علاجی اکثر باشنده صفرا وار ایسه اخراج ایده لر صداع صفراویده مذکور اولان معالجات ایله دماغی تبرید وترطیب ایده لر وبارد ورطب نسنه لر قینادوب باشنه نطول اتمك ایله هرکون اسفناخ وقباق اشی یه لر وباشنه اسیجق وطتلو صودوکه لر باقی علاجی قراطیطس علاجیدر

باب عاشر مالخولیا

بیاننده در مالخولیا اولدرکه ادمك فکری وظنی طبیعی اولمیه عبث نسنه لر ظن ایده غیر واقع قورقیا جق نسنه لردن قورقمق کبی سببی نفس دماغده یا جمیع بدنده سودا غالب اولمقدر علامتی بدن لاغر ولونی سوادة مایل اولمق وسابقا سودا ارتورر نسنه لردن استعمال اتمك یا غایت زحمت ومشقت چکمش اوله وصلابت نبض وبطیء اختلافیدر وقاروره صافی اولمق وغصه لو اولمق وخلوت سومك وچوق زمان ساکت اولمق وچوق فکر لر اتمك وبره چوق باقمقدر اکر مالخولیانك مادّه سی جمیع بدنده منتشر اولمیوب یالکز امتلای رأسدن اولورسه علامتی افراط فکر ودم وسواسدر وکوزلر چقور لنمق وعرضه وبرنسنیه دایم نظر ایدوب قالمق وباشده ویوزده یبوست اولمق ویوزی کودت اوزره اولمق مالخولیانك بو صفتی برامزدر علاجی فصد ایله ابتدا اولنمقدر جمیع اصنافنده اکر دم غالب ایسه فصد اولندقده نظر اولنه اکر چیقان قان قاره ایسه قوتت یتدوکی قدر اقیده لر زیرا قانك قاره اولمه سی علّت یعنی خلط ردی جمیع بدنده منبسط اولمغه دلالت ایدر اکر چیقان قان قزل ایسه همان ارتوق اقیتیوب طوتر لر زیرا کیموس ردی همان انجق دماغده اولمغه دلالت ایدر بو تقدیرجه لایق اولان بودرکه آلن طمرندن فصد ایده لر بعد النضج سودایی اسهال ایدیجی دوالر استعمال ایده لر اول دوانك خفیفن استعمال ایده لر ومرطبات ایله مشغول اوله لر ولسان ثور صویله سکری شربت ایدوب ایچه لر وشراب تفاح ایچه لر لسان ثور صویله ویاغلو شوربالر یه لر واسفناخ شورباسی وارشته شورباسی وبادم حریره سی وقباق آشی ورافدان یشمش یورتر صاروسی وماء جبن غایت نافعدر وقازاتی وسمز طاوق شورباسی منا سبدر وباشنه دایم اسیجق صو قویه لر ومعتدل حماملر انفعدر خصوصا مالخولیایی مراقی یر بدنی ودماغی ترطیب ایدوب اویقو کتوروب حرارت غریزیه یی انعاش ایتدیکیچون وانجرۀ سوداویه یی تحلیل ایتدوکیچون ابن سینا قانونده ایدر مالخولیاده قانون علاجی ترطیبده مبالغه در وکرکدرکه حقنۀ لینه ایده لرتا کیم موادّ وانجرۀ اسفله منجذب اوله وجمیع منوّمات اولان نافعدر مثلا افیون ولفاح قوتمق وماروك وخشخاش ونیلوفر صویله قینادوب

استفراغ

[illegible] بادم مع

نطول اتمك وبونك امثالی تدبیرلرکه سهر بحثنده مذکوردر اکر مالخولیا سودای
محترقه دن اولورسه علاجی عسیردر کیج ایو اولور علامتی کثرت همدر چوق
برامز فکرلر وبرامز تخیللر اتمك وچوق خوف وبکاء تخیلات ردیه در وچوق
جزع وفزع اتمك وخلوت سومکدر علاجی ذکر اولنان تدبیرلردر وسنا ایچرمك
وسواسه وجنونه نافعدر وحقنهٔ لینه درکه مواد اسفله منجذب اوله اکر
بلغمك احتراقندن اولورسه علامت لعاب فمدر واوتورمقده وطورمقده
کاهل اولمقدر وجواب ویرمکده ارنکدر وساکن اولمق واضطراب وحرکت از
اتمك وبدنده حرارت از اولمق وثقل وبلادت اولمقدر علاجی بلغمی استفراغ ایدر
مسهلات بلغم ایله وحقنه لر ایله اکر مالخولیا احتراق صفرادن اولورسه
علامتی هذیان وسهر وقالقمق وچوق اضطراب وچاغرمق وغضب اتمکدر
وسوکمك وکیمك وکیدوکی لباسی پاره لمك ولونی صاری اولمق وارسلان
واوبر تیجی جانورلر کبی باقمقدر علاجی ماء جبن ایله سنا ایچمکدر وممکن اولدقده
دماغنی تبرید وترطیب اتمکدر مثلا نیلوفر شرابی ایچوره لر وباشنه دائما
نیلوفر واربه ومارول وخشخاش صولریله نطول ایده لر وکاهیجه طتلو
صودوکه لر وباشنه تازه قباق ایچی ضماد ایده لر وقبق یاغی وینلوفر یاغی
سوره لر وشول حقنهٔ ایده لرکه قراپیطس خالصه ده مذکوردر تعالیم ستهٔ نك

تعلیم رابعنك سفر سادسی اون بابی مشتملدر باب اول مالخولیای مراقی بیاننده

در مالخولیادن برنوع دخی مراقیدر وعلت نافخه دخی دینلور سودایی خلط ماده
دن اولورکه معده ده جمع اولوب ورم حادث اولور یا مراقیده یاخود طحالده
یاما ساریقایه اولورکه سته اولور یا ورم اولور اول اخلاط مجتمعه دن
دماغه بخارلر قالقدوغین حتی تمکین تون کبی کلزنر کلور وتوکرك چوق اولمق
ووجع وحرقت وتمدد اولمق وکبر کلرالنده وجع اولمق وجوع مفرط وهضم
ضعیف اولمق واعضاده ثقلت اولمقدر طحالدن اولاننده طحال بیوك اولمقدر
علاجی وایله استفراغی ترك اتمکدر الا زیاده محکم ضرورت اولدقده
لتنجه مطبوخلر وحقنه لر ایله کم خفیف اوله حادّ اولمیه طبیعتی تلیین ایده لر

ومرطب

همله غمك فرقی بوده که
همن روح قوتلرکاه داخله
وکاه خارجه حرکت ایلر
ومطلوب امر ممکنده وصولی
مرجودر وغمده مطلوب
فوت اولمشده حصولی
مرجو دکلدر روح همان
داخله محتقن اولور
قالور حرارت غلبه ایلر
مسمه

صعود ایدر علامتی قارنی
شیشمك وبو مشق اولوب
وکوکس دار اولمق ودار اولمق
واکشی اکشی ککرمك بخارلر مم

ومرطب غذالر ییه لر وقرقی کونده برکره باسلیقدن فصد ایده لر ومعده یی واحشایی
تقویت ایده لر کلنکبین ایله وموضع ورمه یاپادیه وطوراق اوتی قینادب دوکه لر
ودماغك مزاجنی ترطیب ایده لر اوزرینه صود صغیق ایله وچوق ایلیجق صودوکه
اکر سببی ضعف طحالدن اولورسه اسلیمدن فصد اولنه صول قولدن طحال خفیف
اولوب خلط سودا وینی جذب ایتمکه قوی اولسون ایچون باب ثانی قطرب بیاننده در
مالخولیادن برنوعدر وبونوعه قطرب دیرلر بریرده قرار ایلمدکی ایچون
بوندن خلاص اولمق بعیددر سببی سودای محترقدر علامتی هیچ برزمان
راحت اولمز وحرکت ایلر هیچ بلمزکه نریه متوجه در آدمدن وهرشیدن اولان نده حذر
ایلر وخلوت ومقابر سور وعبوس الوجه اولور کولمز ولونی اصفر اولور وکوزلری
چقور اولور دلی قورور واویومز چوق اغلر وقورقق اولور وایکی بجکلرنده
چبانلر وجراحتلر اولورکه اوکلمز اخلاطی برامز اولدوغی ایچون یا کلب صردغی ایچون
علاجی بعد الفصد دماغی تعدیل ایتدرمکدر مرطبات ایله وافرینفشه یاغی ونیلوفر
یاغی وقبق یاغی باشنه سوره لر نافعدر ودائم حمامه کیره ومارول ونیلوفر
وخشخاش قبوغی صویله قیناد وب بعد التصفیه نطول ایده لر وبالجمله دائما
اویوتمغه سعی ایده لر وماء جبن استعمال ایده لر وموضع یافوخی کی ایده لر افاقت
ویرر باب ثالث مانیا بیاننده در مالخولیادن برنوعه دخی مانیا دیرلر لفظ
یونانیدر جنون سبعی دیرلر وبرنوعنه دخی داء الکلب دیرلر مانیادن برنوعدر
بونك صاحبنده نوع غضب واردر لعبله مختلطدر نتکم کلبك عادتی کاه اصرمق
وکاه تملقدر سبب مانیا دمدن محترق سودادر یا صفرادن محترق سودادر سبب
داء الکلب احتراق دمدر علامت مانیا غضوب وسریع الحرکه اولمقدر علامت
داء الکلب معاشرت وموافقت وضحك قلیلدر وبودموتیه یه مایل اولدوغی ایچون
بونده کین وسوء خلق یوقدر مانیاده اولدوغی کبی علاجی مزاجنی تبرید وترطیب
اتمکدر ماء شعیر ایچمکله ودهن لوز ایله ماء قرع استعمال ایدوب سکنجبین ایله
طبیعتی تعدیل ایده لر ماء اجاص تمر هندی وشراب نیلوفر ایچمکله وقباق اشی
ومارول ییه لر اکر بدن صفرا ویا سودا ایله ممتلی ایسه مطبوخ سنا ایله

مزاجنی ٢

اکر عودت ایدرسه بینه
کی ابره لرمع

تلیین نفخ

اسهال ایده لر والاحقنهٔ لینه کفایت ایدر بعده مرطب غذالر یبوب ازاجق
شرابا یچوره لر ماء کثیرا ایله اندن صکره باشین قازیوب بنفشه ونیلوفر
وسکوت ومارول یپراغی وبابونج وقبوغی چقمش اربه وقبق قرنبیسی ولقاح
صویی برله قینادوب بعد التصفیه الحاصله باشنه دوکه لر وباشنه قز
امزرعورت سودین صاغه لر وبورننه صعود ایده لر وبالجمله اویوتمه غه
سعی بلیغ ایده لر تبریددن ترطیبه زیاده جه قصد ایده لر وافیون استنشاق
ایده لر ایلترین وایقلرین اوغه لر ماده اسفله منجذب اولسون ایچون وحمامه ادخال
ایده لر ودائما باشنه ایلیجق صو قویه لر بو مرضده تنویم انفع معالجاتدر
وماء جبن استعمالی انفع اشیادر داء الکلبده قیفالدن فصد ایده لر بعده
مزاجی تبرید وترطیب اتمکه عودت ایده لر ومذکور تدبیرلری ایده لر واحیانا
تأدیب ایده لر موجرده ایدر صاحب ماتیا ایچون که سببی محکم متتلو صفرا
اوله ایو وقوی علاجلردندر بچق درهم افیونی ماء شعیر ایله ایچورمک بو علاجی
قوت اختلاط وغلبهٔ جنون قتنده ایلیه لر کاه اولور که برکونده قورتیلوب
ایو اولور وکاه اولور که تکرار اتمکه محتاج اولور بو محلک شرحنده سدیدی
ایدر اولی اولان بودر که اولا ربع درهمدن تدریج اولنه : نصف درهمه
وارنجه وبو علاج اول وقت کرکدر که اختلاط سبقیه وحرکت صعبه اولا
خشخاش مثللو ایله ساکن اولمیه وسق مغلول غایت حرکتدن اوله وبلد وفصل
دخی حار اوله وبلکل که جنون مفرط صاحبنک واجبدرکه دائما افراطی ربط
ایده لر وترطیبه زیاده محکم سعی ایده لر وسرسام صفراویه یا زدوغمز
حقنه لری ایده لر مالخولیا کاه اولور که افکار کثیره دن اولور یا افراط علمه
اشتغالدن ومشکلات ودقایق حلنده سعی واقدامدن اولور علاجی ترطیب دماغدر
سابقا ذکر اولنان ادهان بارده ورطبه ایله وباشنه ایلیجق صو دوکمه که
وعورت سودینی سعوط اتمکه وبونک امثالی تدبیرلر ایله خاتونلره مالخولیا
آز واقع اولور اکر بونلره واقع اولسه مشکلدر سبب قوی ولمغه دالدر
اکثر حیض قانی محتبس اولمقدن اولور علاجی احتباس حیض علاجیدر وصفرا

وخشخاش نسخه

شبقیه نسخه

حرا ایدن نسخه

واردیج یعشنی قیندوب صونیه سکر قیوب ایچوره لر صح

طمرندن

طمرندن فصد اتمکدر کاه اولور که جنون وسواس حمیات حاده عقبنجه حادث اولور
سببی ماده حمیاتدن دماغه ابخرهٔ حاره صعود اتمکدر علاجی حما علاجیدر ومحاجم
ایله فخذینه وساقینه جذب اتمکدر ومزاج دماغی ترطیبدر سابقا ذکر اولنان تدبیر
لر ایله **باب رابع رعونه وحمق بیاننده در** بو ایکیسی فکرده نقصاندر یاخود بطلاندر
سببی همان یالکز برودتدر یا یبسله اولور دماغک بطن اوسطنه مشتمل اولور
یاخود برودت ماده بلغمیه ایله اولور دماغک تجاویف اوعیه سنده علامتی
یبسدر وسهردر وجفاف انفدر بلغمیه ده عکسیدر ودخی مقدارندن زیاده
رفعت طلب ایلمکدر وعادتدن خارج شهرت لباسلرین کیمک وعبث تخیلار
اتمک وفوق الحد تکبرلنمک بو جمله سی مالخولیا انواعندندر علاجی باشک مزاجنی
تعدیل اتمکدر نسیانده ذکر اولنان تدبیرلر ایله ابن سرافیون ایدر قچن مالخولیالو
کمسنه دن قان المق لازم اولسه کرکدر که واسعجه اچه لر زیرا ماده سی
غلیظدر طارا چلسه چقمز قالور جالینوس ایدر قچن مالخولیالو کمسنهٔ اسهال
مراد ایدینسک کرکدر که قوی ادویه ایله وحاره یا خلریله اسهال ایتدرمیه لر که
دمک حرارتن زیاده ایتدرر وجنونه مؤدی اولور ثابت حکیم ایدر دماغی
ترطیب اتمکه ممزوج شرابدن اوزکه نسنه یوقدر محمد بن زکریا ایدر ضروری
برکاره مشغول اولمق که انده عظیم فائده لر اوله وعظیم خوف وسفرلر وبریردن
بریره انتقال ایدب تنفسه غایتله اشتغال اوزره اوله وغیری نسنه لردن
فارغ اوله انفعدر چوق کمسه لر اولدی اوی یقلمقدن وصویره دوشمکدن
وبونلرک امثالی عظیم امرلر سببیله بو مرضدن خلاص اولدیلر واکر بونلر اولماز
ایسه آواتنق وشطرنج وتاولی وسازنده وکوینده دیکلمک وصولیجه شیخ
اعتدال ایله نوش ایلمک نافعدر حاوی کبیرده ایدر هرکون اوتوز درهم افسنتین
عصاره سین ایچمکله چوق کمسه لر خلاص اولمشلردر وافتیمون غایت نافعدر
اکر یازکونی ایسه ماء جبن ایله افتیمون نافعدر مالا یسعه ایدر طاوق یاغی
مالخولیاسی اولان کمسنه باشنه سورمک غایتله نافعدر خصوصا اوچ دورت
دفعه تکرارجه سوره لر فائده سی ظاهر اولور ینه حاوی کبیرده ایدر روفس

ماده صح

تورکیبی نسخه

بلغمیه نسخه

اسهال ایدی سن زیرا ماده عسیر الخروجدر اسکندر حکیم ایدر اصحاب مالیخولیایه حرارت قوی دوا ال ایلدی

داوده یمقدن صح

حکیمدن نقل اولنور اکر مالخولیا اوایلنده تدارک اولنمیوب اهمال اولنورسه
علاجی عسیر اولور اکر مالخولیا الوکمسنه ده یاش بارت اولسه موتر دلالت ایدر
مثلا یان باشلرنده وصدرنده وظاهرنده حادث اولسه وحرارت دخی ایودکلدر
ابقراط ایدر مرأة مجنونیه مجامعت جنون ایرشدرر اما عکسی اولسه یعنی ار مجنون
اولسه مرأیه جنون ایرات ایلمز ابن سینا ایدر اختلاط عقلک اسلمی ضحکله اولاندر
وسکون ایله اولاندر غایت یرامزی اضطرابدر کوکل طارلغی واقدامله اولن
ما نیادر اکثر مالخولیا نخیفا ولان کمسنه لره عارض اولور کرکدر که جمیع
مولدات سودادن ونخور رها ومرجمک وطوزلو بالق یکمکدن وصغر اتندن
وطوشن وکچی اتندن وطوزلو بینردن ومحرقات دمدن خردل وحب الرشاد
کبی ودخی مجففات ومیبتسا تدن وجوعدن وسهردن وافراط جماعدن وجبن
عتیقدن وزحمت ومشقتدن وکلم وبقله وترب اکل اتمکدن واکشیلردن وطوز
لو قابض نسنه لردن ومدرات بولدن وعرقدن وصوسزلقدن وغضب وتنها
لقدن وتعبدن ومسددا تدن وبلغمدن ومبخراتدن احترازا یده لر باب خامس
عشق بیاننده در عشق مالخولیادن برنوعدر بعض حکما ایدر عشق بر وسواسی
مرضدر انسانده حادث اولور فکر وفراستن بعضی صورتلره دوشرمکله ومستحسن
عد اتمکله وبعض حکما ایدر عشق برجنون الهیدر جماعله ورؤیتله زیاده اولور
جماعله وشهوت دفعی ایله زائل اولور وناقص اولور اکثر ارککلره وبطالره وتازه
لره عارض اولور سببی فکر کثیردر بعض صورت واشکالی استحسا ننده علامتی
ایکی کوزلری باتق وفور ومقعر واغلق ولونی اصفر اولمقدر وکوکس کچجرکچو لمعقد
وغفلت وحیرت ایله مبهوت اولوب طورمق باشین اشاغه براغوب صامت
اولمق وسهر ونبض سریع اولمق وصغیر ومختلف وصلب اولمقدر علاجی معشوقه
ملاقات ومطلوبه وصول کبی علاج اولمز اکر وصال وجه شرعی اوزره میسر اولمز
ایسه تاهل ایده لر اکر سبب عشقی احتراق مواد وانک دماغده اجتماعی اولورسه
مرطبات ومنضجاته ومستفرغاته مشغول اولالر بو وجهله که بالکلیه که
نفس متوجه اوله نقل وسفر وصید وسازدکلک وهر نه کم بونلره بکزر وار ایسه

ایودر

ظاهرینده
وظاهریندن نسخه
وعروقدن نسخه
وبلغمدن صح
زیاده جمع
مزید صح
ودخی زیاده نافع اولنلر دندر
سکیر دایم وجماع مفرط واشتغال
یعنی نفسی بر آخره مشغول
قلالر صح

ایودر واول محبوبی کوسترمک کرک وهمیشه عاشقه معشوقی ذم ایده لر کاه غیره
مایل وسکا محبتی یوق جفاسی چوق ومعقوله قایل دکلدر بر وجهله سکا بوندن
خیر یوقدر دیو دایما سویلیه لر فائده ایدر وشول خبرلر که انده هجر وفراق وهلاک
افتراق ذکر اولنور یادا تمیه لر چوق اولورکه هلاکه سبب اولور وعاشقلره هیچ
بطاللقدن ضررلو نسنه یوقدر اما حمامه قویرلر که غایتله نافعدر زیرا حمام
بدنی ترطیب ایدر وحرارت غریزیه یی انتعاش ایدر وبدنده عدم هضمدن حاصل
اولان فضول اخراج ایدر والله اعلم باب سادس کابوس بیاننده در کابوس اولدرکه
نایم تخیل ایلیه واو یقوده خیال ثقیل که اوزرینه دوشر وصیقر ونفسی طار ایدر
صوتی وحرکتی بی مجال اولور بو صرعک منذراتندر اکثر زماننده شیخ ایدر علل
ثلاثه دن برینک مقدمه سیدر یا صرعک ویا سکته نک یا مالخولیانک سببی
بخار دمدر یا بخار بلغمدر یا بخار سوادن که دماغه صعود ایدر حرکتک نوعدن
یقظه قتنده که اولحرکت ویقظه دره بخارلری تحلیل ایدیجی درکاه اولورکه کابوس
صوقدن اولور دماغی قبض ایدر دفعةً وخالی اولمز ضعف دماغدن حب ایارج
مثللولرایله تقویت دماغ ومنع ابخره در وبالجمله کابوسک علاجی صرعک علاجنه
یقیندر باب سابع صرع بیاننده در ترکیجه اوچوق دیرلر سته دماغیه درکه
غیرتامه در اول سته سببی ایله جمیع اعصاب متشنج اولور مبدأ اعصابکه
دماغدر منقبض اولدوغیچون وحس وحرکتی وطورمغی منع ایدر ذکر اولنان سته
اکر تامه اولاجق اولورسه سکته احداث ایدر اکر غیرتامه اولورسه صرع احداث
ایدر سته نک سببی یا خلط غلیظ بلغمیدر یا سوداویدر یا ریح بارد درکه بعضی
اعضادن مرتفع اولوب مجاری روحی سته ایدر ایلیه روح نفوذ ایده میوب
جمیع بدن تشنج اولور اکثری حمل وقتنده اولور حمل وضع اولندقده بنه زایل
اولور زیرا احتناق رحمدن اولمش ایدی کاه اولورکه صرع دمدن اولور
وکاه اولورکه بلغم رقیقدن اولور اما صفرادن اولمق نادر واقع اولور
اولدقده دخی تیز زایل اولور وهر خلط علاماتیله معلوم اولور مثلا بلغمیده
ریق کوپکلو اولور وبولده اریمش صرجه کبی نسنه اولور کاه اولورکه

علاجی استفراغ وتنقیه
دماغدر صح

صرع معده شركتيله اولور كاه اولوركه طحال شركتيله اولور كاه اولوركه قوردلر سببيله اولور وكاه فساد منيدن اولور مدت مديده جماعى ترك اتمكله خصوصا دموى مزاجده بخارات مرتفعه اولور دماغه اوعيهٔ منيدن نيسل ويله اولسه صرعه موجب اولور كاه اولوركه مادهٔ عضو بعيدده اولور نتكم اياغك باش برمغنده قرنجه يوريوب چقاركبى حس اولنور علاجى مادهٔ صرع استفراغ اولنمقدر دم فصد وتقليل غذا ايله بلغم ايارجلر ايله سودا مطبوخ افتيمون ايله صفرا مطبوخ فواكه ايله معده شركتى ايله اولانى قئ ايله واطريفل ايله وايارجاتله ومسهل معجونلر ايله شراب افسنتين زياده نافعدر دوددن اولان دود علاجلرى كه محلنده ذكر اولنور سميت منيدن يا احتناق رحمدن اولان استفراغ منى ودم طمثله وتقويت دماغله وشراب سكنجبين عنصلى نافعدر ذكر اولنديكه صرعه قرق كونده صحت ويرر وشراب سكنجبين وشراب استخوطوس ومرتباسى نافعدر دماغى پاك ايدر وقوت ويرر ومصروعك باشى وقت صرعده تسخين ايدرلر تيز افاقت بولور وبورننه زنبق يا غاليه قونه زخايه سين ازوب سعوط ايدرلر وعودفا دا بنايى محكم سحق ايدوب بورننه پوفكرلر زيرا خاصيت عجيبى واردر خصوصا كه مادهٔ سى سودا اوله وعسل وايارج فيقرا ايله غرغره ايدرلر بعض حكما ايدرلر عاقرقرحايى بوشق دوكوب مصروعك بورننه اوفورسه لر اكر اقسرسه اميد واردركه خلاص اوله والا علاج ممكن دكلدر ابن ماسويه ايدر صرع وسل بو ايكى مرضلر مشكل مرضلردر بونلر ممكن دكلدركه زايل اوله يونس حكيم ايدر بن عورت كوردم مشاركت رحمله صرعى وارايدى حامله اولوب وضع حمل ايتدكده ساكن اولدى ابقراط ايدر بركمسه صرعه مبتلا اولسه يكرمى بش ياشنى كچسه اولنجه خلاص اولمز جالينوس ايدر اكثر صرع فلجه مؤدى اولور امرجه اوغلنجقلره صرع عارض اولسه علاج ايلمك كيم بيودكده اندن زايل اولور واوغلنجقلرك باشنده چبانلر اولسه وبورنى سمكلو اولسه دماغلرى پاك اولوب صرعدن سليم اولورلر حاوى كبيرده ايدر مصروع اولان كمسنه لركركدركه بهار كونلرنده تاخير اتميوب

[margin: ايله م]

[margin: قالج نخ]

ايكى

ايكى يقلرندن فصد ايده لر سحرده ودوارده وصداعده دخى بويله ايده لر تقويم الابدانده ايدر بو مرضلر اكثريا بارد مزاجلولره وصبيانه ومراهقلره عارض اولور وبارد يرلرده حادث اولور مخوفدر اكثر نوبتى تيز كلورسه وتشنجدن اولورسه ينه حاوى كبيرده ايدر اكر صرع سوداوى اولورسه ماليخوليايه انتقال ايدر وماليخوليادن صرعه انتقال ايدر مفردات ابن بيطارده مذكوردركه تربچقين كابلى ايله خلط اولنسه مصروعلره زياده نافعدر كذلك بلغمدن اولان صرعه راوند زياده نافعدر وقنطوريون دقيق دخى عجايب نافعدر ايچمكله وعصاره سى بوخصوصده ابلغدركه اعضايى پاك ايدر وحرمل دخى صرعه غايتله نافعدر اكر بو مرض اوغلنجقلره عارض اولسه ام الصبيان جن بچه سى دركه كون وسعتر برابر اولوب ارك صوييله اريه اغزى ايچوره لر وعودفادانيانى اوغلنجقلرك بوينه تعليق ايده لر وبو مرض صاحبى كركدركه قتى اشى وصوق طوتمقدن وجماعدن وشرب خمردن واقر صويه نظر اتمكدن وقتى بيل سربيرلرده وحمامده اوتورمقدن ويوكسك برلردن اشاغه بقمقدن واته بنمكدن وبراق دايرنسنه لردن بقمقدن دولاب ودكرمن كبى وروايح منتنه دن جيفه لر كبى وكبريت قوقوسى كبى وكوندزا ويومقدن وكيجه دخى چوق اويومقدن واصوات هائله دن قاپو چايرده سى وارسلان اغرمسى كبى واكل ابنيا تدن وفواكه رطبه دن شفتالو واوزم كبى ومبخرا تدن صوغان وصرمسق كبى خصوصا كرفس وانك تخمى تحريك ايلر وكچى اتى وانك جكرين يكمدن وغليظ غذالردن بقله ومرجمك وصغر اتى وباذنجان وقوز وخرما وبيبر وخردل ولهنه يكمدن وتخما اولمقدن وتوقله يا تمقدن واسرارلو معجون يكمدن وجميع سكر ويرنسنه لردن زياده احتراز ايده لر

[margin: ديرلر واما ام الصبيان م]

[margin: صرعى م]

باب ثامن سكته بياننده در

سكته اوغونوب دوشمك وبيخبر اولمقدر بوكا تركيجه قان دوتمق ديرلر سكتهٔ تامه دربتون دماغك جمله سنده مجارئ روحدركه قلبدن دماغه ودماغدن ساير اعضايه اولان مجرالردر اوبليه حس وحركت ارادية وقواى مدبره يعنى تخيل وفكر وذكر معطل اولور الا تنفس دكل ضرورت استنشا

[margin: دخى م]

ایچون سدّه نك سببی غلیظ ویاپشك بلغمی خلطدر علامتی باش ثقیل اولمق
ودکزغك وقولقلر کورلدمك وچکلمك وحرکتدن کاهل اولمق وکوز قرارمق
وجمیع اعضا سکرمك وچوق اویومق واویقوایچنده دیشلرین قجردتمق واطرافی
صوق اولمق وسوموکی وتوکروکی چوق اولمق علاجی اوچ دفعیه دك تأخیر
ایدوب بعده حقنهٔ حادّه ایله ابتدا اتمك واجبدر اول حقنه بودر شحم حنظل
وقنطریون کبیر ایله اوله وتکرار قلنه نجه کرّه کیم بلغم باشدن اشاغه جذب
ایده ودخی طاوق یلکنی یاغه وازاجق ایارجه بولیوب مسکوتك بوغازینه
صوقه لر قیء تحریك ایچون وبعد الاحتقان باشنی تسخین ایده لر کما دانه وقزمش
توغله ایله که باشنه برکیجه کیدکدن صکره وضع ایده لر حتی اسیجقلغی تمام تأثیر
ایده ویا قزمش بزی باشنه وضع ایده لر یاخود عرقیهٔ محکم قزدروب باشنه
کیدوره لر صوومغه قریب اولدقده برین دخی وضع ایده لر باشنی هر وجهله
استمغه سعی ایده لر وبورننه مسك وعنبر وکندس وچورك اوتی وقرنفلی
دوکوب قوقوده لر اکر یوتدرمق ممکن اولورسه بال شربتی ایله ازاجق تریاق
کبیر یاتریاق اربعه ایچوره لر تا که افاقت بوله صرع تدبیرینی ایلیه لر یعنی
دماغ وبدنی ایارجلر ایله تنقیه ایده لر وبو مرضده جمیع داخلنده وخارجنده
اولان مبرّد ومرطبلردن وقبل الاستفراغ سعوطات ونطولاتدن وتدهیندن
بیلدن وقوابضدن ومیتبسا تدن احتراز ایلیه لر اکر سکته قاندن اولورسه
علامتی ورداجین وغیری طمرلر طولمق وظاهر اولمقدر وبورندن کاهی قان
طملمق ودیش اتلرندن ادنی سبب ایله قان کلمك ویوزی قرارمق حتی قان
بوغلمش کبی اولمقدر علاجی ایکی قیفالدن وایکی ورداجدن فصد ایده لر یعنی ایکی
انجکدن حجامت ایده لر اندن صکره بورندن فصد ایده لر وطبیعتن تلیین
ایده لر حقنهٔ متوسطه ایله بعده حقنهٔ حادّه ایله ابقراط حکیم ایدر
سکته قوی اولسه خلاص ممکن دکلدر واکر ضعیف اولسه علاجی آسان
دکلدر اکر مسکوت اولومیدر دیرعیسه معلوم اولسه کوزلرینك قپاغین

اچه لر

اچه لر شبهه یوقدر که میتك کوزینك حدقه سی غایب اولور یاخود اتلمش
پنبهٔ الوب بورنی دلکلرینه قویه لر اکر پنبه حرکت ایلرسه دیریدر والا
اولمشدر اکر بوعلتدن خلاص اولسه فلج بالقوه اولور اکر مادّه از ایسه لقوه اولور
چوق ایسه فلج اولور ودنلدیکه دمدن اولان سکته کیدر اولسه فلجه انتقال
ایلمز کاه اولور که سکته دوشمکدن وضربدن اولور باشی کوکی یارلیور وغشا
لرده ورم اولور روح حیوانینك مسالکی منسدّ اولور علامتی سابقا ضرب وسقطه
واقع اولمقدر علاجی قان الدرمقدر قوّته کوره اقیده لر وطبیعتی تلیین
ایده لر مالا یسعه ایدر اکر کوکرچینلر بسلسه لر یا اوستنده ویا التنده
ویا قربنده طورسلر حدردن وفلجدن وسکتهٔ جمودن امین اولور
وسبات دخی اولمیه مجربدر **باب تاسع فلج بیاننده در** فلج اطباء متقدمین
قتنده استرخاء عضودر قنقی عضو اولورسه اولسون کرك عضو واحد اولسون
بربرمق کبی کرك جملهٔ بدن اولسون یا شدن غیری زیرا باش ایله اولیجق سکته
اولور وعرف طبده متأخرین قتنده بدنك نصفنك استرخاسیدر طولی
سببی یا خلط غلیظ بلغمیدر یاخود سودای محرق خلطدر که مسالك روح یعنی
سکرلرده اولان یوللر طوتولوب روح نفوذ ایده مز یاخود نفوذ ایدر لکن عضو
قبول ایلمز سوء مزاج افراطله اولدوغی جلدن اوبلیه حدره اولور یعنی اول
طرفده اولان الده ویا قده ایوشمق ظاهر اولور علامتی حس وحرکت باطل
اولمق ونبضی بطی ومتفاوت اولوب قاروره بیاض وتوکرك چوق اولور
واویقوسی زیاده اولور وعطشی آز اولور کاه اولور که قاروره قزل ویا
صارو اولور جکری ضعیف ویا ورم اولدوغیچون علاجی اولا منضجلری
استعمال ایده لر ماء عسل یا شراب سکنجبین عنصلی کبی مغلوب منضج ایله
ومفتحات استعمال ایده لر شراب اصول کبی یاخود استخوطوس وکرفس تخمی
ورازیانه وانیسون کبی که قیناد وب سکنجبین عنصلی اوزرینه یاخود
وردمرتاسیی عسلی اوزره سوزه لر وغداسی نخود آب وبلیج صوبی ایله
اوله وکیك اتی وطوشن اتی وکوکرجین یاوورولری وکوفته لو شوربالر

بعده فلج اولور نسخه

یاشراب مفتحات ایله نسخه

وغیری نسخه

قزیلجق ویا ...

اوله یدی کونه دك یمسی واپجه سی بویله اوله جوعه وعطشه ممکن اولدوغی
مرتبه صبر ایده لرکه زیاده نافعدر وواجبدر اوچ دورت کوندن صکره یا یدی
کوندن صکره حقنه لر ایله وایا رجلریله استفراغ ایده لر اولا حقنهٔ
متوسطه ایله بعده حقنهٔ حادّه استعمال اولنه که اول حقنهٔ حادّه ده
شحم حنظل وقنطریون مثللو اشیا چوق اوله اندن صکره
منضجلر ومفتحلر عودت ایدوب بعده استفراغ اعاده اولنه
زیرا بو مرضك مادّه سی غایت غلیظ ولزج اولدوغیچون بر دفعه
انضاج وتفتیح وبر کره استفراغ ایله تمام تنقیه حاصل اولمز بلکه بلکه
فلج اولان کمسنه نك قاروره سی اکر بیاض وبولانق وقوامی غلیظ اولورسه
معلومدر که نضج بولمامشدر قچنکه قاروره سی صافی اولسه نه زیاده
غلیظ ونه زیاده رقیق اوله ورسوبی بیاض اوله واملس اوله ومجتمع
اولوب قاروره دبنه اینه دلیلدر که نضج بولمشدر همان استفراغ
ایده لر تدبیرات مذکوره ایله قچن اوچ هفته کیچه قوی دوالر
استعمال ایده لر حب منتن کبی وسقرایله وشونیز ایله وملح
اندرانی اکل ایده لر واحیانا صاقزچینیه لر بلغمی نواحی رأسدن
تحلیل ایچون بالله قرووب هر کون بیه لر عصبی تسخین و قوی
ایدر اندن صکره مثرودیطوس وتریاق فاروق استعمالنی عادت
ایده لر هرقنقیسی اولورسه کونده نصف درهم وحمامده
باشنه اسی صو قومقدن ونبیذلردن ومسکیلردن حذر ایده لر
وقئ نافعدر واسی قومه کوملك وکبریتلو صولر وماء بحر کرمك ویابس
حمامده اوتورمق زیاده نافعدر نبیذلرك جمیعسی ضرردر دماغی
ترطیب ایتدوکیچون ماء قراح ایچمك مفلوجلره نبیذلردن خیرلودر وشراب
عتیقدن ازاجق ایچمك نافعدر امراض عصبیه نك جمله سنه آنا چوق ایچمك
اضرّ اشیادر عصبه ودایم معطش دوالر ایله اقسرده لر اطباء متقدمین
دیمشلردر که اکر دیلرسك که هیچ زحمت فلج کورمیه سین اویومیه سین

الامکر

الا مکر قارنك خفیف اوله یعنی توقله اویومیه لر ودخی قره طوز وقزل بوره
زیت یاغیله سحق ایدوب حمامده سورنمك نافعدر اکر فلج کثرت دمدن
حادث اولورسه فصد ایدوب قوت مساعده ایتدوکی قدر بر قاچ دفعه
دخی اخراج ایده لر اکر حرارتدن ویبوستدن المی اولورسه ماء شعیر وهندبا
ایچوره لر ومرطب غذالر ویره لر اکر فلج اولان کمسنه اوکات وجهله تکلم
ایدوب تلفظنده خلل یوغسه معلوم اوله که علت اول وقت غدادلکلرنده در
علاجی آساندر اکر تکلمده اضطراب اولورسه علتی دماغنده در علاجی غایت
مشکلدر اکر مفلوجك عضوی کندو رنکنده اولوب بر طرفدن انجه وبر طرفدن
کیجرك اولمزسه ممکندر که خلاص اوله اکر انجلمش اولورسه علاجی مشکلدر
ابقراط حکیم ایدر اکر فلج قوی اولورسه علاج ممکن دکلدر اکر ضعیف اولسه
آسان دکلدر جالینوس ایدر اعراض بلغمیه اکر رعشه اکر صرع وبونلره بکزر
اکر صبیانه عارض اولورسه بالغ اولدقده زایل اولور مکو برامز تدبیر ایده لر
تقویم الابدان ده ایدر بو مرض اکثریا بارد ورطب مزاجلره وقوجه لره وقش
کونلرنده بارد ورطب یرلرده اولور سببی دماغدن بلغم اینر سکرلره
دوکیلور علاجی بلغمی اسهال اتمکدر ایارج فیقرا وتربد وشحم حنظل وملح هندی
برله اسباب علاماتده ایدر کاه اولور که فلج ورم نخاع سببندن اولور اکر دفعةً
اولورسه اکا علاج یوقدر زیرا عصبك فسخنه وقطعنه دلالت ایدر اکر
ایکی کوندن صکره یا دخی زیاده دن صکره اولورسه ورم عصبه دوکلمسنه
دلالت ایدر پس اویله اولسه علاجه مباشرت اولنه تنقیهٔ بدن ایله ادویهٔ
محلله ومقویه وضع اتمکله ورمه وضربیه موجزده ایدر شول فلج که انقطاع
عصبدن اوله چاره یوقدر انکچون که زیرا عرضا کسلن عصب بتمز یهود حکیم ایدر
یابس حمامله چوق مفلوجه علاج ایدوب خلاص میسر اولدی مالا یسعه ایدر
سنابدن هر کون بر مثقال مقداری اچلسه فلجی ورعشه یی وقولنجی ازاله ایدر کرك
بیراغندن وکرك تخمندن ودخی ایدر بلید کوکنك صوینی الوب زیت یاغنه خلط
ایدوب بونینه سورسك عرق کتورر وسکرلر اغریسنه وفلجه ایودر ودخی دیکر

اکر سنبلك یبراغنی ویا تخمنی وا فرجه الوب برقزغان ویابر بیوك طنجره یه قویوب
وافرجه صوایله قینادوب اندن صکره سوزوب اول صوایله یونسه لر محکم
درلر فلجه وجمیع امراض بلغمیه یه نافعدر سنبلك براسی اولورسه دخی قوتلودر
مالا یسعه ایدر اغواغاجی یبراغنی ازوب زیت یاغیله محکم قینادوب مجرّا ایده لر
جرمنی کوتلرك وکوتورملرك دیزی کوزینه ضماد اتسه لر ویاغین سورسه لر
اسکی کوتورم دخی اولورسه خلاص اولور بینه مالا یسعه ایدر قیلان یاغین
مفلوجه تدهینی انفع اشیادندر اندن غیریسی اکا معادل اولمز شفاده ایدر عطش
وقتنده ماء عسل ایچلسه غیری نسنه ایچلسه بوندن انفع نسنه اولمز موجز
شرحنده سدیدی ایدر ماء اصول ایله خروع یاغی ایچمك زیاده نافعدر ودخی
ایدر شرنه که بندق هندیدر عجیب النفعدر زبده نام کتابده ایدر اکر مزاج وقوت
وسن وفصل مساعد ایدراسه علتك ابتداسنده فصد نافعدر زیرا
دم سایر اخلاطله مرکبدر بلکه بلغمك تولدی وترتیبی معده دره ومقری اوبکندر
وحصولی ایکی نسنه دندر بری هضم ضعیف اولمقدندر وهضم ضعیف
اولمق حرارت غریزیه وقوت دافعه ضعفندندر ایکنجیسی مبردات ومرطبات
استعمالندندر داخلندن وخارجندن اولیه بلغمك دفعی ممکن اولمز الا بو
ایکی سینك ازاله سیله اولور **باب عاشر حدر بیانندهدر** حدرا ویوشما قدر
سببی خام خلطدرکه علاجی فلج علاجیدر وشول حدرکه بیوستدن اوله علاجی
دق علاجی کبیدر **باب حادی عشر تشنج بیانندهدر** تشنج سکرلر مبدأ نه چکلوب
بوزلکدر وایکی نوعدر برینه تشنج امتلائی وتشنج رطب دیرلر وبرینه
دخی تشنج یبسی دیرلر اما تشنج امتلائینك اکثر حدوثی بلغم غلیظدن اولور
ورقیقدن اولمز زیرا رقیق استرخاء ایجاب ایدر علامتی اکسوزین عارض اولمقدر
وغلبهٔ بلغم علامتیدر وعلامات امتلائیه دره وبلغمی تولید ایدن نسنه ترك تقدیمیدر
علاجی بعد النضج تنقیه بدندر رفقله ایارجلر ایله وباقی علاجی فلج علاجیدر
ودخی یا پادیه وطوراق اوتی واکلیل الملك هر برندن برمقدار الوب صوایله
قینادوب صونینی عضا اوزرینه نطول ایده لر اما تشنج استفراغیده دیرلر

تدریجله

تدریجله حادث اولور علامتی سبب مجففه نك تقدمیدر استفراغات کثیره کبی
یا کثرت جوع یا کثرت تعب یا حمای محرقه یا کثرت ویا غم کبی آز عارض اولور واکر
حما عقبنجه اولورسه یرامزدر اما مادینك صوکنده حما ممد وحدر علاجی ترطیب
بدندر ومرطب نسنه لر ایله عورتلر سودین واشك سودین ایچمك کبی وماء شعیر
وبادم حریره سی کبی وبالجمله بونك علاجی دق علاجیدر کاه اولورکه تشنج یلان
وعقرب صوقمقدن اولور کاه اولورکه صوغلجان وغازیورا ولمقدن اولور وکاه
افیون وشوکران یمکدن اولور وکاه عصبه ورم عارض اولمقدن اولور بونلرك
علامتلری علاجلری بابنده مذکوردر ودخی آز اولورکه تشنج برد شدیدن اولور
اکا تشنج کرازی دیرلر بلکه تشنج عصبه عارض اولور کراز تمدد در عضله
عارض اولور بعضیلر دیمشدرکه تمدد ایله کراز بیننده فرق بودرکه تمدد سکرلر ایکی
جانبندن بله چکلمکدر وکراز برتشنجدرکه کوکس کملرندن ابتدا ایدر شیخ اطبا که ابن
سینادر اول ایدر که تمدد حقیقتده تشنجك ضدیدر زیرا تمدد ایله انقباض عسیر اولور
وتشنج ایله انبساط عسیر اولور والحاصل تشنج سکرلر بوزلمکدر وتمدد کرلمکدر
سببلری تشنجك سببلری وعلامتلریدر علاجی نك علاجیدر واسباب وعلامات
صاحبی ایدرکه کراز اسمی برد مجمددن اولانه مخصوصدر کرك داخلندن وکرك خارجندن
اولسون ودخی ایدرکه تمدد وکراز ایکیسی دخی تشنجدن یرامزدر الا تشنج یابسدن دکل زیرا
تشنج یابسده جفاف شدتدر کراز یابس جفافندن از اولورکه سبب کراز ریاح غلیظه
دن اولورکه تمرینا ایلیجیدر وکاه اولورکه سببی جراحت یا حرق نار اولور او بیلیه عضل
متاذی اولور انقباضدن علامتی یوزی حمرتر یا خضرتر ویا کوتر مایل اولور وعلیل
کاتر بکزی کولر کبی کورینور وجهك عضلی کرله دکندن اوتوری وکوزلری طومالور واکا
سهر وعسر بول عارض اولور کاه اولورکه قان تبول ایدر ابتداده فواق ووجع وداج
رأس واوموزلر اغریسی عارض اولور اندن دورت کونه دك موت خوفی واردر اکر تجاوز
ایدرسه اسانلقله خلاص اولورلر علاجی تشنج علاجیدر **تعالیم ستّه نك تعلیم
خامسی برفصل ویدی سفری مشتملدر سفر اولده اون باب سفر ثانیده اون
برباب سفر ثالثده اون ایکی باب سفر رابعده اون اوچ باب سفر خامسده**

اون دورت باب سفرساد سه اون بش باب سفرسا بعده اون آلتی باب واردر فصل اختلاج بیا ننده در اختلاج سکرمکدر یوزده وکوزده وسایر اعضاده واقع اولور اکرچوق واقع اولرسه ممتد اولسه خوف اولنورکه لقوه یا صرع ویا سکته ویا تشنج ویا تمدد مثللو مرضلر حاصل اولور سببی رطوبت بلغمیه درکه یلمشك اوله حرارت غریزیه تحلیل ایدر وریح ایلر یا بخار ایلر مساماتدن چقامز غلیظ اولدوغیچون اما قوت دافعه متصل دفع ایلمك استرایدر مزمن ماده ایله چکشور اختلاج حادث اولور بو مرض ابدان بارده اولنرده واسباب بارده دن اولور علاجی بلغمی بدندن کیدرمکدر مسهلجبلر ایله ایارجلرکبی بعده یا بونج واکلیل الملك ومرزنجوش بونلری صوایله قینادوب اسنجقله نطول ایدرلر وقزمش کپك ایله تکمید ایدرلر وادهان مسخنه ایله اووه لر واغذیه بارده دن ومولدات ریحدن وماء بارددن اجتناب ایدرلر باب اول لقوه بیا ننده در لقوه ترکیجه اغز اکلمکدر یوزده وکوزده بالقاتلری واردر انلره غلیظ وبارد خلط دوکلور اول سببله اغزینی وکوزینی قپامقده عاجز اولور قچنکه اوفورسه اغزینك برطرفندن یل چقار وبرطرفندن چقماز وموم باطل تمك ایچون اوفورسه سوینده مز سببی یا استرخادر ویا تشنجدر ایکیسی ما بیننده فرق بودرکه لقوه استرخائیه ده حواس مکدر اولور ویوزك دریسی بوشادر وتمددحس اولنمز وکوز قپاغی کوکشك اولوب اشاغه صرقمه سی زیاده اولور اما لقوه تشنجیه ده توکرولك آز اولور والك دریسی کریلور ودرلیسی اکسه جانبنه زیاده مایل اولور وچکه یی شکل طبیعسنه رد اتمك مشکل اولور اما استرخائیه ده اسان اولور علاجی دورت کونه دك ویا یدی کونه دك علاج اتمیه لرفجا ویا سکته خوفی واردر ~~اکر دورت کونی تجاوز ایدرسه تورتیلور~~ بعضیلر ایدر دورت کونه دك فجا خوفی واردر اکر دورت کونی تجاوز ایدرسه قورتلور ودینلدیکه آلتی آی ممتد اولسه ایواولمق امیدی یوقدر معلوم اولاکه بو مرضده علاج ایکی قسمدر لقوه استرخائیه ده تشنج امتلائی علاجین ولقوه وتشنجیه ده تشنج یبسی علاجین ایدرلر قاعده بودر زنهار یکالو بخلافین اتمیه لر والا ایری قالور علاجدن ترویح الارواحده ایدر تدبیر صایب اولدرکه یدی کوندن صکره ایارج فیقرا وحقنه حاره ایله ابتدا اولنه

ودخی

دفع ایلمك ایله اثرایله مزمم

اکر برکوزینی هم

ودری نیز

ودخی ایدر صواب بودرکه فلفلی غبار وسحق ایدوب دهن سذاب ایله استعمال ایده لر اما بو علاج لقوه استرخائیه ایچوندر واکثر واقع اولان لقوه استرخائیه در اویله اولیجق انك علاجی بعینه فلج علاجیدر الا بو قدر وارکه غرغره وتعطیس وسعوط استعمال لقوه ده اولیدر بونلردن هیچ برکیسی استعمال اولنمیه الا بعد التنقیه خصوصا سعود استعمالی اولنه الا قرق کوندن صکره علیله امر اولنه که برقاره کولق برده اوتوروب دائما دمشقی ایکینه نظر ایده چوق فائده سی واردر واغزنده جوز وبیر وقرنفل وفلفل ودار فلفل کبی نسنه لر طوتمق وصاقز وکونلك چیمك نافعدر عجایب تأثیری واردر حاوی کبیرده ایدر زنجبیل واکری محکم دوکه لر والیه لر وبال ایله معجون ایدوب جوز قدر بیه لر مجربدر وینه ایدر خردلی محکم دوکوب سرکه ایله خلط ایدوب چکه سنه طلا ایدرلر نافعدر مالا یسعه ایدر طورنه اودونی یا زوبیراغی صوییله صاحب لقوه اوچ کونه دکین سعوط اتسه دفع ایدر مجربدر وبعضی وقتده بورننه چورك اوتی یاغی طمزره لر مفیددر دفعات ایله تجربه ایتدك نافعدر یاغین چقارمغه قادر اولمزسه محکم دوکوب استیجه صوایله ازوب وسوزوب بورننه طمزوره لر مفیددر ذکر اولنان معالجات لقوه استرخائیه ایچوندر باب ثانی رعشه بیاننده در رعشه دترمکدر اعضاء مرکبه یه حادث اولور قوت محرکه نك ضعفندن سببی سوء مزاج سازج یا مادیدر کر سکرلری عارض اولور بو معنی اکثر قوجه لرده اولور وشول کمسنه لرده اولورکه خمر ویا صوق صو ایچمکه افراطله مشغول اولالر بلکل که رعشه نك غایتده صعبی صول جانبندن کلور قوجه لرده اولان رعشه علاجله زایل اولمزکاه اولورکه بو مرض زیاده غصه دن یا فرحدن اولور یا زیاده خوفدن یا چوق جماعدن اولور جالینوس ایدر بو علت قوجه لره ادنا سببله عارض اولور علاجی بعد النضج بدنی تنقیه اتمکدر مادیده ایارجلر ایله وغذاده نخودآب نافعدر طوشان اتی وبیضی یك نافعدر منقولدرکه برقوجه کشیه رعشه عارض اولدی صویر چوق طوزلو قتوب طوزلو صویی چوق ایچدی محکم اسهال اولدی رعشه اندن زایل اولدی مالا یسعه ایدر اکرتمامده

التعطیس بالترکی اغسرتمق
التسعوط بالترکی ادویه‌یی ماسوره ایله بورنه ادخال ایدرلر
کونزدك نیز

طورنه اودونی یازو بیراغی
صوی ایله صاحب لقوه‌نك
بورننه تعطیس ایلمك اوچ کونده
خلاص ایدوکنی برنج کمسنه‌ده
کندو تجربه ایلمزدر

وحمامده اوتوروب دریلدن [illegible]

سذاب یاغندن التی درهم ایچسه لر رعشهٔ کیدررر وفلجی وتشنجی کیدرر مجربدر ویاش سذابدن کراوابی کرك تخمی وکرك یپراغی اولسون هرکون بر درهم ایچسه لر رعشیه وفلجی وتشنجی کیدرر مجربدر وغیری عصبی مرضلره نافعدر اما شول رعشه که مادهٔ سز برودت ترك اولا سببی افراطله صوق هوایه طوقنمقدن ویا افراطله صوق صو ایچمکدن اولور علاجی تسخین اعضادر یا یا دیه وزنبق یاغی کبی دهان حارّه ایله ومثرودیطوس وتریاق فاروق وفلاسفه استعمال اتمك غایت نافعدر اکر رعشه خمری چوق ایچمکدن اولورسه ایروق ایچمیه کاه اولورکه بو مرض عقرب یاغیری آغولونسه صوقمقدن اولور وعلاجی تریاق اربعه ایچمکدر وکاه زیاده استفراغدن اولور مثلا چوق اسهال اولمقدن وچوق قان المقدن وچوق درلکدن وچوق تخیلدن اعضایه یبوست عارض اولور بونوعك علاجی مشکلدر بلکه قابل علاج دکلدر هله باری مرطباتله مشغول اولالر مرطباتك انواعی مالخولیا بحثنده بیان اولنمشدر

باب ثالث زکام بیاننده در

زکام رطوبت خلطیه درکه بورون دلکلرینه اینه دماغدن نزله اولدرکه بوغازه وکوکسه اینه سببی یا سوء مزاج حاردرکه دماغه عارض اولور اسباب خارجیه دن حرارت شمس کبی یا ادهان حارّه کبی اویلیه باش قزاره وباشده اولان فضول رقیق اولور وباشك سخونتی سببیله جمع بدندن فضول منجذب اولور بعده منخرلردن نزول ایدر علامتی بورنی کیجیمك وبوزی وکوزی قزل اولمقدر علاجی اکر جمیع بدنده حرارت اولوب قان غالب اولورسه باش طمرندن قان الالر وطبیعتی تلیین ایدهلر وماء شعیر بنفشه شرابیله وماء عناب ایله واسفناخ شوربا سیله شراب خشخاش نافعدر وفصد لازمدر اما اوچ کوندن صکره اولیدر اکر لازم کلورسه بو مرضده اصل علاج اجلق وصوسزلق واویقوسزلقدر منقولدرکه اکر بر کون وبر کیجه اکل شرب ترك اولونسه بو مرض زایل اولور وواجب اولدرکه روایح بارده ایله دماغی تقویت ایدهلر بنفشه ونیلوفر وکل قوقمق کبی چون ماده نضج بولسه مریضی

حمامه

حمامه داخل ایدهلر وعند النوم ارقه سی آوزره یا تمقدن صقنهلر اکر نزله وزکامك سببی سوء مزاج بارد اولاجق اولورسه که دماغه عارض اولور اسباب خارجیه دن باشه صوق اصابت اتمك کبی اویلیه النك دریسی کریلور یبوستی غالب اولور ومشام منسد اولور انجره محتبس اولور وبورندن آقن نسنه آق وغلیظ اولور وبارد اولوب وبورنی کیجشور وحمّا حادث اولمغله منتفع اولور علامتی برودت عقبنجه حادث اولمقدر وذکر اولنان علامتدر علاجی باشنی قزمش طاریله ویا قزمش بزلر ایله تکمید اتمکدر حتی حرارتی باشك غورینه یتشه ودخی بر کون وبر کیجه قاره چورك اوتی سرکه ده اصلدوب بعده قاوروب وبر پاره کوك کتان بزینه صاروب قوقه لر غایت نافعدر آق کونلك وقره کونلك وسنده روس وطوبلاق دور دندن برابر الوب دوکوب حبلر ایدهلر وقت حاجتده بخور ایدهلر فی الحال سدّه ی فتح ایدر اکر بورنی طوتولسه ونسنه کلمسه عنبر وسیسنبر وکاغد بونلرك امثالی نسنه لر ایله بخور ایدهلر سدّهٔ فتح ایدرلر واوزرلك تخمی واغ ببر غبار کبی سحق ایدوب بورنینه اوفوره لر زیاده نافعدر اکر بر طاشی قزدوروب اوزرینه سرکه وکلاب دوکوب بخارینی استنشاق ایدرلر نافعدر ومسك وعنبر ومرزنجوش قوقمق وعود ولادن قوقمق وچورك اوتی بخور اتمك نافعدر ویاشنی صابون ایله یومق نافعدر منقولدرکه نزله وخناق ایچون یورتر صاروسیله بچق مثقال زعفرانی تعجین ایدوب باشنی قازیدوب دپسنه اورسلر عجایب نافعدر وغذا وشرابی تقلیل اتمك خصوصا کوندز اویقوسین تقلیل اتمك ~~خصوصا~~ امتلا وتخمه دن ویمك اوزرینه اویومقدن اجتناب اتمك واجبدر که کوندز اویقوسی وباشه چوق یاغ سورمك زکام ایراث ایدر کذلك وبوکرلجه یمك زکام اولنلره ودماغی ضعیف اولنلره ضرر ایدر کذلك جوز یمك وصوق صولر ایچمك وچرب نسنه لر یمك ولبنیات ولحوم وکشف رأس ضروردر حذر اولنه کرکدرکه زکام ونزله علاجنده اهمال اتمیه لر زیرا زکام ونزله تیزجك سلّه

وخشن اولورسه

وتجربه

ودکوب

شفا

دوزر خصوصا که اینن خلط حارا اوله وصفراوی و بلغمی که مالح اوله ابقراط حکیم ایدر شول کمسنه که باشنده زکام و یا نزله اوله کوکسنه اینه و اوکسورمکله نسنه چقمیه یکرمی کونه دکن دقه دونر جالینوس ایدر بلغم مالح اولسه سل ایلر غایت یرامزدر امعایه انسه انده قروح ایلر ودخی ایدر بلغم حامض و مالح اولسه قروح ایلر ربو ایلر سل و خناق ایلر بغرسقلرده اولسه قولنج ایلر و معده ده اولسه هضمی فاسد ایلر ودخی جالینوس ایدر اکر نزله یاخود زکام صوقدن اولسه نضج بولمدین حمامه کرمیه لر اما اکر حرارتدن اولسه حمامه کرمک جایزدر ودخی ایدر حمامده وکونشده درلمک نزله اولمغی منع ایدر زیراکه بدندن نزله حادث اولیجق فضول عرقله چقار کیدر فصد اتمکدن بویکرکدر الا مکرکه بدنده حرارت و حمرت اوله موجود ایدر حمام نزلهٔ بارده اولنده نضج بولمادوغیچون ضاردر قطعا و اخرنده نضج بولدوغیچون نافعدر قطعا و نزلهٔ حارده ده نافعدر مطلقا زیرا ماده سی حرارت حمام ایله نضج بولوب چقار و اقسرمق ضاردر اولکده نضجی منع اتدوکیچون نافعدر مطلقا نضجدن صکره تحفهٔ سعدیه ده ایدر شول کمسنه که اکا نزلهٔ دایم اوله حب قوقیا زیاده نافعدر و بینه انجلین بو حب نافعدر صبر مغسول و تربد و ورد سوس اجزالر برابر اوله شربتی ایکی درهمدر و بلکلکه مواددی اسفله جذب ایدیجی حقنه لر نافعدر و نزلهٔ حارده ده مزاج دماغی تبرید ایله تعدیل ایلمک و نزلهٔ بارده ده تسخینله مقابلهٔ صحته سببدر زبده نام کتابده ایدر هرکیمکه نزله سی چوق اولسه حمامه چوق کرمک و باشک قلین ترجه قازیمق و جلدرا سی حک اتمک و صاچی و صقالی طرامق نافعدر زیرا بونلرک جمله سی بخارلری تحلیل ایدر قانونده ایدر که اولورکه اوغلنجقلره زکام و سعال عارض اولور کرکدر که باشنه اسی صودوکه لر و دلنه بال سوروب اندن صکره دلنک دبنی برمقله قجقلیه لر تاکه چوق بلغم قوصوب شفا بوله موجزده ایدر نزله علاجنده غرض امور ستیه قصددر اولا امور ستهنک برنیسی تقلیل ماده در فصد له حارده و استفراغ

خلطلرکه موجب نزله در بلغم کبی نزلهٔ بارده ده وصفرا کبی حارده ده و تلیین طبیعتدر وایکنجسی تعدیل مزاجدر تبرید کبی حارده ده و حمام فاترایله واغذیهٔ بارده و رطبه ایله قباق و اسفناخ کبی و تدهین سی دره و تسخیندر بارده ده قرمش بزلرله و قزمش کپک ایله و قزمش طاری ایله و مسک و عنبر و قورلمش چورک اوتی قوقالر اوچنجسی خشخاش ایله منع سیلاندر و باقی قلان ماده نک سیلانی منعدر شراب و ماء شعیر ایله حارده ده و مغلای حلوا ایله بارده ده و مضمضه دخی بو یله در طبیخ خشخاش ایله و عناب و مرجمک ایله بارده اولدوغی حالده و حارا اولدوغی حالده بارده ده دوردنجسی ماده نک قوامین تعدیل ایلمکدر مادهٔ حارده ده خشخاش مثللو ایله تغلیظ اولنه اما مادهٔ بارده ده تلطیف ایله تعدیل اولنه شراب زوفا ایله ودخی جلاب عرق سوس ایله و سکنجبین عنصلی یا خود شراب لیمون ایله که اکثیسی آزاوله سدیدی ایدر شراب خشخاش ایچمک واجبا ولمز الا ابتداده ماده یی صدره نزولدن منع اتسون ایچون اما ماده قچن حبس اولسه اول وقت خشخاش شرابی یرامزدر بشنجیسی مالهٔ ماده در جهت مخالفه نتکم نزله منع اولنور بوغازدن بوروننا قسور دیجلرله اویکنه و عصبه تصبیه سنه قورقو ایچون التنجسی تدبیردر شول نسنه نک که قورقیلور نزلیه تابع اولسندن سل کبی و سعال کبی بونک تدبیری بقله صوینی مثللو ایله بنفشه و بادم یاغیله و حب سعال مثللو ایله ما لا یسعه ایدر مسک نزله لره نافعدر قوتق ایله و باشک اوکنه یا نیا غیله طلا اتمکله و بینه ما لا یسعه ایدر سندروس که صمغ اصفردر کهربایه بکزر دخانی زکاته و بارد نزله لره عجب نافعدر و وجع اسنانه دخی نافعدر ودخی ایدر طین ارمنی شربا التجفیفدر صدره منحدر اولان عظیم نزله لره نافعدر ابن بیطارده ایدر باشک اوکنه صبری ملحمله یا نطرون ایله وضع اتسه لر بارد نزله لره نفع قوی ایله نفع ایلر و دماغی قرذدر رطوباتی تجفیف ایلر کتب خواصده ایدر قچن زکام اولان کمسنه قطن ترنکی قوقلیوب و اوزرینه توکوروب یوله برقسه هرکیمسه که اول ترکی

ادلرسه زكام اكا انتقال ايليه باب رابع امراض عين بياننده در طبقات
عينك تفصيلي بودركه ذكر اولنور الله اعلم بحقيقة الحال الامور في ملكه وملكوته
جالينوس ايدر حق جل وعلا انسانك كوزين يدى طبقه واوچ رطوبتدن
خلق ايلمشدر طبقهٔ اولى‌يه صلبيه وطبقهٔ ثانيه‌يه مشيميه وطبقهٔ
ثالثه‌يه شبكيه ديرلر اندن صكره بر رطوبت واردركه بوز كبي اكا رطوبت
جليديه ديرلر وطبقهٔ رابعه‌يه عنكبوتيه ديرلر اندن صكره بر رطوبت
واردر يمرطه اغى كبي اكا رطوبت بيضيه ديرلر وطبقهٔ خامسيه عنبيه
ديرلر طبقهٔ سادسيه قرنيه ديرلر وطبقهٔ سابعه‌يه ملتحمه ديرلر
نور اولان موضع مرجمكدن كوچك قارجه نسنه دركه هر نسنه كورر اولدر
باطندن اعتبار اولنورسه ملتحمه آخر واقع اولور باب خامس رمد بياننده
در رمد براغى ورمدركه طبقهٔ ملتحمه‌ده حادث اولور ملتحمه كوزك اغنه
ديرلر سببي اكر قاندن اولورسه علامتي كوز قزرمق وكرلمك وشيشمك
وصدغيني قاتي قاتي قمق وچپا قلنمق وثقلتا ولمق ويا غمقدر علاجي
قيفالدن فصد در جانب عليلدن وحجامت در انجكدن وطبيعتي تليين اتمكدر
ماء فواكه ايله وشياف ابيض يا شياف ماميثا ى كحل اتمكدر ماء ورد
ايله يا بياض بيض ايله اولمش اوله موجزده ايدركه اولوركه رمده دموية
احتياج اولنور اكسه چقورندن حجامته دخي جذب اتمكيچون جانب خلافه
ومحتاج اولنور الن چقوري اوزرينه سولك اورمغه اكر سببي صفرادن
اولورسه شيشمك وكرلمك وقزرمق وچپا قلنمق اقل اولور ووجع والتهاب
وصانجق اشد اولور علاجي اسهالدر مطبوخ هليلهٔ اصفر ايله وشراب
تمر هندي وشراب اجاص ايله وعناب ايله شراب رماني ايله وكوزه
بارد ورطب عصاره‌لر ايله ضماد ايده‌لر ماروليا قباق عصاره‌سي وابه
كوبجي عصاره‌سي كبي ودخي كوزه يمورطه اغيله قزامزوردن عورت سودين
طمزره‌لر وبينه ترنجك يوبيه‌لر ايليجق صو ايله زيرا سود چوق طوريجق مساكي
سقي ايدوب ابجرهٔ حبس ايدر وكوزه صندل وكلاب وياش كشنج صوبي

طمزره لر

طمزره لر جميع سودلر رمده نافعدر طمزرمق ايله مالا يسعده ايدر ماميثا
اورام حارده ابتداء رمده وكوز قپاقلرينك حرارتنده وششمه سنده وبثمه
سنده طلا اتمكله جميعسنه بروجهله نفع ويركه هيچ بر نوعله بوكا يتشور علاج
يوقدر ومنهاج البيانده ايدر عصارهٔ ماميثا اورام حاره‌يي تحليل ايدر
وحرارتن سوينديرر ورمدك عتيقنه وجديدنه نافع اولور اما رمدك علامتي
شيشمك ووجع وحمرتي از اولمق وكوز ياشي وچپاق چوق اولمق واويوده قده
قپاقلري بربرينه ياپشمق وباشده ثقلت اولمقدر علاجي تنقيهٔ دماغدر
ايارجلر ايله ومتوسطه حقنه‌لر ايله وكوزك ايچنه مغسول لعاب حلبه
ولعاب بزركتان طمزره‌لر موجزده ايدر رمد بلغميه فائده ايدر بوى تخمى و
كتان تخمي لعابن طمزرمق اندن صكره شياف احمر ايله تا كه تحليل ايده موادك
بقيه‌سين اما سودادن اولان رمدك علامتي ثقلدر نكودتله وكوزك
يبوستي اولوب قپاقلري ياپشمقدر بو ورم نادر واقع اولور واوليجق باش
اغريسيله اولور علاجي دماغي ترطيب اتمكدر مرطب غذالر ايله اسفناخ
شورباسي وارپه صويي كبي ومرطب حماملره چوق كيره‌لر مرطب نسنه‌لر
استنشاق ايده‌لر وقوي استفراغلري ترك ايده‌لر ثابت حكيم ايدر حمامي
ترك اتمكدن رمد حاصل اولور مسامات منسد اولدوغيچون اما ريحدن
اولان رمدك علامتي تمدد در ثقلتسز وسيلانسز علاجي نطولدر ويابس
تكميدلردر وحماملردر بلكلكه قچن مرض عينله صداع جمع اولسه معالجهٔ
عين جايز اولمز الا صداعي ازاله ايتدكدن صكره وبلكلكه ابتداء رمدده
كه حرارتدن اوله سماق صوين كوزه طمزرسه‌لر كوزي قوي ايلر ومادهٔ دو
كلمكي منع ايلر خصوصا كه كلابله اصلنمش اوله غايت نافعدر علي بن عيسى
ايدر رمد اولمز الا حمى ايله اولور جالينوس ايدر رمد علاجنده برنى تنقيه
ايتدكدن صكره يا شك ايكي جانبنه محاجم تعليق اتمكدن اوزكه برنسنه
يوقدر قانونده ايدر يمرطه اغى كوز اغريسين تسكين ايدر ويومرطه
صاروسي زعفران ايله ودهن ورد ايله ضربان عينه زياده نافعدر

ودقیق شعیر ایله ضماد ایتمك نزله‌لری کوزدن منع ایدر واق کونلکی النسه
ظلاد اتمك دخی نافعدر ترویح الارواحده ایدر یمرطه صاروسی کوزه باغلنسه
[ظلال نسخه]
کوزه منحدر اولان موادی وکوزده اولان اورامی منع ایدر بو جمله‌دن رمد
اولان کوزه که ضماد ایدەلر وجعی تسکین ایدر وتحفهٔ سعدیه‌ده ایدرکه
اولورکه خاتونلره رمد عارض اولور رحملرینك برودتی سببیله علاجی
طوراق اوتیله وبابونج ایله وحلبه ایله ودهن ناردین ایله حقنه
ایلمکدر **شیمدن صکره احترازی بیانن ایدەلم که بلنمه‌سی غایت مهمدر**
برنسنه که غایت منجزاوله حارّ اوله صوغان وصرمساق وپراسه وکرفس
وخردل وفلفل کبی احترازاولنه کذلك شراب نبیذ ایچمکدن وخرما وقاون
[یمکدن نسخه]
وباذنجان وقوز یمکدن وباش اوزم وهر طوزلو واکشیلکی زیاده اولان معنی
لری یمکدن سرکه ولهنه ومرجمك وبقله وسوده وات وتخمه اولمقدن
وطعام عقبنجه اویومقدن وکثرت جماعدن که مضرّاشیادر رمده توتوك
[اضر نسخه]
وتوزدن واعتدالدن خارج هوادن وآینه‌لغه وقاره وزیاده بیاض
نسنه‌لره چوق بقمقدن وکونشه بقمقدن وبرنسنیه کوزین دکوب
چوق بقمقدن وجمیع اطعمهٔ غلیظه‌دن واشربه‌دن صقنه‌لر وباشنی
یغلق یعنی دهانله زیاده مضردر وقولاغه ~~مضردر~~ یاغ طمزرمق دخی
مضردر کرك کل یاغی اولسون ماذهٔ رمدی زیاده ایدر زیرا مسامات راسی
سدّ ایدر وبا بخره محتبس اولور چوق اویومق وچوق اویقوسزلق وباش
بشلرعیك وهرنسنه‌لر توقیق وقئ اتمك وچوق سویلمك واوازله چاغرمق
ضرردر وکثرت استحمام وکثرت فصد وحجامت مضردر وقبض اولمقدن
صاقنه‌لر وطبیعت لینت اوزره اولمق نافعدر اکرچه حقنه‌لر وشافلر
ایله دخی اولورسه **باب سادس وردینج بیاننده‌در** وردینج رمد عظیمدرکه
ملتحمه‌ده اولور حدّدن زیاده ورمد درکه بیاض عین قاره سندن زیاده اولور
[ویوکسك اولور نسخه]
حتی کوزی یومغی منع ایدر بو مرض اکثر اوغلنجقلرده اولور مزاجلرنده رطوبت
غالب اولوب وکوزلری ضعیف اولدوغیچون‌در علاجی بعینه رمد علاجی‌در

والا

والا وردینج اقوی‌در ابلیه دمی اخراج اتمکده مبالغه اولنه اکرمریض طفل
اولاجق اولورسه حجامت اولنه واوراق کزبره ایله ضماد اولنه یمرطه
صاروسی وجزء زعفرانله زبده نام کتابده ایدر اوچ کونه دك قزامزهرن عورت
سودی طمزره‌لر یااکثر یاخود شیاف ابیض ایله ودخی ایدر ضرورا استعمال
اولنمیه الا کوزك قپاغی اوزره البته نسنه اکمیه‌لر صواب بودرکه اخلاط
ذرور شیاف قلنوب وما ایله سحق اولنوب تقطیر اولنه **باب سابع جرب
عین بیاننده‌در** کاه اولورکه کوز قپاغنك ایچ یاننده خشونت وحمرت وکیجك
حادث اولور جرب دیرلر سببی رطوبت مالحه‌در یاخود توزدن وتوتوندن
وکونشده اوتورمقدن اولور یاخود رمدك تدبیرنده فساد اولمقدن اولور
علاجی تنقیه بدندر اسهاله وفصد ایله قیفالدن اکرقان چوق ایسه
وشول دوالرکه حارّ اوله وهم جلا ویره انکله اکتحال ایده‌لر کحل روشنایی کبی
وشاف احمر وشاف اخضر کبی اکر جرب ایله رمد دخی اولورسه رمده صالح
اولورنسنه‌لر ایله ضم ایده‌لر اکرحکه یاخود بثره ایله اولسه ملیّن دوالر ایله
موافقدر وینی تنقیه ایده‌لر اهلیلج اصفر مطبوخی ایله وحمامه مداومت
ایده‌لر جالینوس ایدر جرب بونده ایو علاج اولمیه که کوز قپاغنی دوپروب
کحل کبی سحق اولنمش مازویی اکه‌لر برساعت طوره اندن صکره اویویه
بو جربك اصلنی کسر البته ینه عودت اتمز مفردات ابن بیطارده شریفدن
نقل ایدر قیجن طتلو نار ایله اکشی نارك عصاره سی بر بقر قابده طبخ اولنسه
قویولنجه انکله کحل اولنسه حکه وجرب وسلاقی کیده‌رر وبصرك قوتنی
زیاده ایدر **باب ثامن طرفه بیاننده‌در** طرفه قزل یاکوك نقطه‌در ملتحمه
ده‌که قاندن حادث اولور سببی غلیان دمدن اولورکه برتجدر طمرلری
یا برنسنه طوقنمقدن یا طمرك اغزی اچلمقدن اولور حرکت عنیفه سببیله
قی کبی وقتی چاغرمق کبی زیرا حرکت عنیفه موادی باشه وکوزه تحریك ایدر
اویله اولیجق طمرلر طولوب اغزلری اچلور علامتی موضع طرفه قزرمق واسباب
مذکوره‌نك تقدمیدر علاجی اولا فصد ویا حجامت ایده‌لر وطبیعتی

تلیین ایدرلر ماء فواکه ایله واوزرنرممه دن سود طمزره لر خصوصا قن
امزورعورت سودی اوله بیرطه اغینی دخی طمزرمق ایودر موجزده وسایر
کتب معتبرده ایدر کوکرجین قانی واوکیك قانی تازه قنت یوکنی قوپروب
دیبنی کوزا اوزرینه صقوب اندن صکره کوزا بچنه قان طمزره لر ایسیجق اولدوغی
حالده یا قوپا ریلن یوکك دیبنی نیشتر ایله دورتب چقان قانی کوزه طمزره لر
یا بونلردن برینی بوغزلیوب قانی کوزه طمزه لر وینه موجزده ایدر بو مرضك
ابتداسنده قانه بعض روادع خلط ایدوب عمل اولنه طین ارمنی وطین قیمولیا
کبی اما مرضك انتهاسنده محللات خلط اولنه یعنی زرنیخ طین مختوم ایله زبده
نام کتابده ایدر خلقه ممزوج ماء ورد بخارینه انکباب زیاده نافعدر بعض
کتب خواصده ایدر حتی طرفه یی کبه مکه زیاده عجیبدر تخلف اتمزه وکرکدر که
بو مرض صاحبی جمیع حلوتیا تدن وخمردن ولحومدن وحرکت عنیفه دن ومضیقات
دماغدن احترازایده لر باب تاسع ظفره بیانندهدر ظفره برسکر کبی اتدر طبقهٔ
ملتحمه ده اولور بورندن یکا بیکارده اولور کوزك قوپروغی طرفنه اوزانور
حتی کوزك قاره سنه دخی کچر بکی اورتر کوزك کورمه سین باطل ایدر سبله
مشابه اولور فرقی اولدر که ظفره برجانبندن بلورر اصلی کورینور سبله
جمیع جانبندن اولور دکرمی اولور اصلی کورنمزکاه اولور که ظفره کوزك قوپرو
غندن باشلیا شدن باشه اورتر فی الجمله مضرتی اولدر که کوزی کندو حرکتندن
منع ایدر سببی غلیظ ویلشك ویابس ماده دن حادث اولور علامتی یا صاری
ویا قزل ویا قرمتق اولور ماده سنك لونی حسبنجه علاجی اکر رقیق ولاجق
اولورسه فصد ایده لر ودماغی وبدنی تنقیه ایده لر یلشك بلغمی خلطلردن
اولورسه حب ایارج ایله وکچی اودنی بالله قرشدوروب کوزه چکه لر جالینوس
ایدر سوسن کوکی البته ظفره یی کیدررر ودخی ازلمش کونلك جمیع دوالردن
خفیف درو مضرتسزدر ترویح الارواحده ایدر ظفره یی ازاله اتمکه تجربه
اولنلرده قلقدیس ایله نشادری برابر کحل تمك موجزده ایدر اطبا ظفره ایچون
ادویهٔ نافعه ذکر ایتدیلر روشنایا کبی وماسلقیون کبی وبن مکروه کوردم

بوندن

اسیجق اولدوغی حالده نخ

ومضیقات نخ

بونك جمیعسنی زیرا مضرتنی کوزه جلب ایدر ظفره یه نفعندن ضرری زیاده اولور
اکر ظفره غلیظ وصلب ومزمن اولاجق اولورسه علاجی اولدر که بعد
التنقیه دم ایله قوپاره لر اندن صکره اوزرینه طوزا بله مضغ اولنمش
کوتن طمزره لر ومریضك حدقه سینی تقلیب ایده لر تا که قپاغنه یا پشمیه
وکرکدر که بو مرض صاحبی لحوم غلیظه دن واغذیهٔ مبخره دن عدس وبقله
وثوم وبصل کبی وجمیع کوزه ضرر ایریجی نسنه لردن که رمد بحثنده ذکر
اولنمشدر احتراز ایلیه لر باب عاشر سبل بیاننده در سبل فتح سین وبا
ایله بر پرده درکه کوزه عارض اولور کوزك طمرلری غلیظ قاندن ممتلی اولوب اول
طمرلر قرار اوب بربرینه اولشور حتی بیکلرینه بله اولشور کوزده اوفاجق طمرلر
چوقدر بربریله متصل ولیجق پرده اولور کوزدن دمعه کلور یعنی یاشلر کلور
کیجشمك عارض اولور اول کسنه شعله لو نسنه یه باقه مز ضعف بصر
حاصل اولور وقچن کونش ضوئنه قارشو اولسه اقسرمق حاصل اولور بعض
اطبا مجرد طمرلر ممتلی اولوب بربریله اولشمه سندن حاصل اولمز بلکه دماغدن
غلیظ نسنه اینر غشا حاصل اولور بو مرض ساریدر ومیراثدر سببی غلیظ
دمدر که عروق ملتحمه اندن ممتلی اولور علامتی کوزا اوزرنده پرده کورنمك
حمرت ودمعه ایله وقچن ضوء شمسه بقسه اقسرمق عارض اولور وسبلك
اکثری حکه ایله اولور علاجی قیفالدن فصد اتمکدر واسهال دروالندن
قان الدرمق واجله حمامه کرمکه مداومت ایلمکدر واکحال حاده ایله
اکتحال ایدر باسلیقون وروشنایا وقلقند کبی اکر سبله غلیظ ومحکم اولسه
علاجی کسمکدر تنقیه دن صکره وقطعك طریقی بودر که اول سبله
بر طرفدن چنکال الرایله بجمله سین بر اوغوردن چکوب سبلی قالدرب
مقراضله قطع ایده لر بعضی استاد کحالر ایدر شیاف قلقندی غلیظ سبله
استعمال ایلدم برنیجه کوندن صکره کوردمکه رقیق ویوفقه اولمش زایل
اولدی شامل نام کتابده وترویح الارواحده دخی مذکوردر شیاف قلقندك
صفتی بودر راسوخ طاشی بش درهم رنجار ایکی درهم نشادر وبورق وزرنیخ

جاتره نخ

مصعّد و قلقند محرق هر برندن بر درهم دوکه لر وزیاده سحق ایدب الیه لر
غبار کبی وله برهفته بعده شافلر ایدب مجلندره استعمال ایده لر شیاف احمر
لین وشیاف احمر حاز سبله غایت نافعدر وشیاف زبرج سبله وصفره یه
وبیاض غلیظه کرک عتیق وکرک حادث اولسون غایت نافعدر تقویه
الادویه ده وما لا یسعه ایدرکه انسونك توتیاسی اسکی مزمن سبلی
کیدررمو جزده ایدر قچن سبله ایله جرب مقترن اولسه لر برشئ یوقدرکه
شیاف سبلی قطع ایلر وجربی زایل قیلور احترازات رمدده وظفره ده
مذکور اولانلردر وکیدوکی قفتانك یقاسین طاره اتمکدر احترازات
وادویهٔ بارده دن وشیاف ابیض وافیوندن صقنه لر واویقوسزلق
وجماع دخی ضرردر واستحمام اتمیه **تعالیم ستّه نك تعلیم خامسنك**
سفر ثانیسی اون بربابی مشتملدر باب اول قمل وقمقام بیاننده در کوز
قپاقلرنده حاصل اولور حیوانلردر ایکسنك ما بیننده فرق بودرکه قمقامك
ایقلری چوق اولور قمل اویله دکلدر سببی مادهٔ بلغمیه درکه متعفن اوله
طبیعت اول مادهٔ کوز قپاقلرینه دفع ایدر اویلیه اول ماده حیات لایقه
قبول ایدر مزاجی سببیله اویلیه اولیجق انکچون کهله صورتی حاصل اولور
علاجی تنقیهٔ بدن ور اسدر ایارجلر ایله وماء ملحله وماء بحر ایله کوز
قپاقلرین یومقدر یا خود بورق ارمنی یومشق سحق ایدوب اوزرینه
اکه لر زیرا بوندن جمیع کهله لر وکیلور وبو مرض صاحبی کرکدرکه نو قله
یا تقدن وتخمه اولمقدن احترازایده لر **باب ثانی قروح العین بیاننده در**
امراض عیندن بر دخی قرحه لردرکه جمیع طبقات عینده حادث اولور اما
ملتحمه دن وقرنیه وعینیه دن غیری یرلرده چقسه حسنله ظاهر اولمز
طبیب آنی رمد صانور سببی اخلاط محترقه در کاه اولورکه ضربه دن
اولور یا سقطه عقبنجه یا رمد یا ثبور عقبنجه اولور انواع قروح ییلدن
علامتی دمعه در ایکنه باترکبی صانجه صانجه اغرمقدر علاجی قیفالدن
قان المقدر وحجامت ساقین در وفصد صافندر وایارجلر ایله بدنی

ودماغی

ودماغی پاك اتمکدر وشیاف ابیض افیونی برله اکتحال در زیره نام کتابده
ایدر شتا اطراف ودلك شدیده یعنی الترین وایقلرین اومق زیاده نافعدر
موجزده ایدر اکر قرحه صاغ کوزده اولسه صول جانبی اوزره اویوسون اکر قرحه
صول کوزده اولسه صاغ جانبی اوزره اویوسون زیرا قرحه اولان جانبه اویوسه
مواد کوزه منجذب اولور اکر ارقه اوزره یاتوب اویوسه قرحه نك اغزی
یوقاروا ولسه مواد خارجه اقیوب عینده محتبس اولور بلکه طبقات
عینی کلی یدوب افنا ایدر ویوزی قوین یاتمق موادی عینه دوکوب قرحه
یی وکالمغه قومیوب ضرری مشتد اولور اکر قرحه چرکلو اولورسه پاك
قلنه بال شربتی وقز سودیله یا ماء حلبه ایله وعسل ایله وکرکدرکه صاحب
قروح اولان کمسنه لحومدن وحلویاتدن وجماعدن وحمامدن وغلیظ
غذالردن وحرکات عنیفه ومبخراتدن وقی اتمکدن واقسرمقدن وچغرمقدن
مقدن احترازایده لر **باب ثالث سلاق بیاننده در** سلاق قالکلقدر
کوز قپاقلرنده مادهٔ غلیظهٔ ردیهٔ اکاله دن یعنی حاره اولوب جوارنده اولانی
اکل ایدوب افنا ایدر انکچون کوز قپاغی قزه رر وکرپکلر دوکلور کاه اولورکه
تقرح جفنه یعنی کوز قپاغی قرحه اولمغه یتشدررر اول مادهٔ اکاله کاه اولور
که فساد عینه یتشدررر ماده قپاقلردن تجاوز ایدوب عینه سرایت ایتدکیچون
وسلاقدن بعضی تازه درکه اوزرینه چوق زمان کچمش دکلدر وبعضی
اسکیدرکه اوزرینه چوق زمان کچمشدر چوق اولورکه سلاق رمد
عقبنجه حادث اولور امری واجبدرکه سوء تدبیردن صاقنوب وسلاق
علاجنده استعمال ایده لر علاجی باشی وبدنی تنقیه اتمکدر ماء ورد ایله
سماقی صلدیب کوزه طمزرمقدر اکر چوقدن اولمش اولمیوب یکی اولاجق
اولورسه قبوغی چقمش مرجمکی کلو بله طبخ ایدب کیجه یقی ایده لر وصباح حمامه
کیره لر تحلیل ماده وتسکین حدت ایچون رطوبت ایله موجز شرحنده
سدیدی ایدر حمامه مداومت انفع اشیادندر قوی معالجه در اما قدیم
اولان سلاقده انجکدن حجامت ایده لر مادهٔ خلاف بعیده جذب اتسون

دوشم صح

سماق کبی اوله واتخاذ اولنور شیاف سماقدن یالکز کاه اولورکه زیاده قبلنور بونده صمغ وانزروت تحقیقا بو شیاف صح

وخریف غذالردن صح

بتهار نسخه

ایچون وفصد اولنه و الین طمرلرندن وحمامه چوق کیره وماء حار ایله
تکمید ایدوب بخارینه اکلوب یوزی قوین طوره ویچق درهم نحاس محرق
واوچ درهم زاج وبردرهم زعفران وبردرهم فلفل ماز و شرابیله ازب
عسل رقیق کبی اولدقده کوز قپاغنک خارجندن طلا ایده لرکه جامع قبضی
وجلاّیی وتحلیلی ومنع ایدر وقرحه‌نک سرایتنی دفع ایدر ماده‌نک فسا
دنی وزائل ایدر وقپاغه دوکلنی منع ایدر باب رابع برده بیاننده در برده
رطوبت بلغمیه درکه غلیظ اولور ودخی حجر کبی اولور کوز قپاغنک ایچ یوزنده
طلویه بکزر اقلقده وپکلکده وشکلده علاجی انزروت وصمغ بطم ایله
وجزئ سرکه ایله قپاغه طلا ایده اکر بونکله منحل اولمزسه قپاغی دوندروب
نیشتر ایله حک ایدوب برده‌یی کیدرمک کرکدر باب خامس شعیره بیاننده در
ایت دیرسکی دیدکلری مرضدر اوزون ورمدر قپاق اوجنده کرپک
بتدوکی یرده ظاهر اولور شکلده ارپه کبیدر انکچون شعیره تسمیه اولنور
اکثر حدوثی قاندن اولور اندن صکره سودادن مستحیل اولور کاه اولورکه
انکله حرارت وحمرت اولور علاجی فصد واسهالدر حب ایارجله واجلق ونقص
غدادر وارپیش ایچ یاغنی ارپه اونیله ضماد اولنه یاخود کوکرجین قانیله
یا ارکک قمری قانیله طلا اتمکدر موجز شرحنده سدیدی ایدر سکنجبیندن
برمقدار الوب صو ایله ازب اول موضعه صوایه‌لر زیاده نافعدر زبده نام
کتابده ایدر فصد ایدوب نواحی رأسی تنقیه ایتدکدن صکره شیاف مامیثا
وطین ارمنی ایله ایکسنده تازه کشنیز صوییله سحق اولنمش اوله طلا
ایده‌لر وماء شعیر ایله غسل ایده‌لر وانکله تکمید ایده‌لر ودخی ایدر بری
بری اردنجه محکم آتش اتمکله ضماد نافعدر وباشی قوپمش سکک ایله طلا
ایده‌لر وصبر ایله طلا اتمک وخل محلول ایله سکنجبین ایله طلا اتمک
نافعدر اما بلکلکه ادویه ایله تحلیل اولورسه خوش اوله والا کحاله
مراجعت ایدوب مقراضله قطع ایده‌لر باب سادس شرناق وبیاننده در
کسر شین معجمه ایله زایجه شحمدر اوست قپاق ایچنده اول شحم زاید

قپاغی

قپاغی آغر ایلر وصار قمش کبی ایلر شویله که کوزلک اوست قپاغی اوکا تجه
آچلمز وبو شرناق اکثرا وغلنجقلره عارض اولور ومزاجنده رطوبت غالب
اولنلره وشول کمسنه لره که انلوه رمد چوق واقع اولور علامتی بودرکه
قچن ایکی برمق ایله شرناقی صقسک بعده برمقلرین ایرسک یاغ قلقه ایکی
برماغک اورته سندن یعنی رطوبتی قبول ایلر تیزجک اما غلظتی ایچون
خیلی زمان یومروجه طوروب تزجک غدا وتعدیل مزاجدر وشول میاه ایله
تکمید اتمکدرکه انده حشایش محلله طبخ اولنمش اوله ال ایله علاج اولنه
موجزده ایدر شرناق علاجنده دمرکبی برنسنه یوقدرکه کیفیتی بودرکه
کحال ایکی برماغیله علیلک کوزینک اوست قپاغین اشغا چکه تاکم قپاق
کریلوب شرناق یومرولنوب ظاهر اوله بعده کوزک قپاغ دریسین
اوستندن نیشتر ایله یاروب قاتی دریک یارمیوب نازکلکله یاروب
ضرر ایرشدرمیوب اول شرناق دیدکلری شحم زائده ظاهر اولدقدن صکره
کتان بزیله یاپشوب صاغه وصوله تحریک ایدوب ویوقروچکوب بالکلیه
چقوب بعده نیشتر ایله کسوب قطع ایلیه اکر بعد القطع نسنه قالورسه
اوزرینه جزئ طوزاکه باقی قلانی ییه چون بعده سرکه ایله اصلنمش بز
وضع ایده تاکه قانی قطع ایده شحم فاسدی افنا ایده سعید ابن هبة الله مغنی
نام کتابده ایدر اکر کوز قپاغنده بقیه قلاجق اولورسه دردنج علاجیله
علاج ایده‌لر باب سابع شعر منقلب بیاننده در امراض عیندن بری دخی کوزده
قیل بتمکدر بوشول قیلدرکه باشی کوزک ایچنه اکری بتر کوزک قپاغی اچیلوب
قپاندقجه کوزی انجیدر وقزاردر ویاشردر وبونک سببیله مواد اکا
منجذب اولوب سبل حادث اولور کوزه اق دوشر سببی کوزک قپاغنده
فاسد رطوبت چوق اولمقدر علاجی تنقیه دماغدر بعده اکتحال حادة
منقیه ایله اکتحالدر روشنایی وشیاف اخضر وباسلیقون کبی بعده اکری
بتن قیلی قوپروب وکوزک قپاغی دوندروب ملتحمه اوزرینه خمیر بارد
قویوب وبراوجی اکری اکنه یی محکم قزدروب قیلک بیتدیکی یره‌لر تاکه قیل

وبطم ایله نسخه

ما یسر نفعون اکبر الله کحل ابن الیاس الکحیلی علیل اولور سحق ... ما ... انه

تیزجک صح شکل صح

اوکلی حالنه عودت ایتمز علاجی برف ودماغی ایارجلر ایله پاک ایلمکدر واصلاح صح

اوستندن صح

علاقسن صح

بتميه بعده قيلك برينى دخى قوپاروب انى دخى اولكى كبى كى ايده لر خميرله رده
قونلدوغنك نفعى اولدركه كى حرارتندن كوزه ضرر اتميه كى قلندن قدن صكره
خميرى كيده رب كوزى پاك ايده لر تقويم الابدانده ايدر ايكى قيلدن ارتوق كى
اولنميه وبعده الكى اول موضعه بياض بيض ودهن ورد طلا اولنه ياخود
اكرى بتن قيللرى يولدقدن صكره برينه شول ادويه قونيله كه قيل بتمكه
مانع اوله كرپى قانى وكرپا ودى وقوربغه قانى وكلب كنه سى يا قرنجه
يمرطه سى يا انجير سودى يا نشادر ويا حمار طرنغى كوليكه خل ايله معجون
اولمش اوله بعض اطبا ديمشدركه شعر منتوفك موضعى شحم افعى ايله دلك اولنسه
عودت اتمز مالا يسعده بويله ديشلوركه قولنى تكذيب ايدر اكر قيل بريا ايكى
اولسه ساير مستقيم قيللره اولشدروريله ادويهٔ ملطفه ايله صقز وصمغ
واشق كبى ياخود كوزقپاغنك ايچ يانندن بريوردسى كوچك اكنه يى صوقوب اول اكرى
بتن قيلى انك يوردوسنه كيچروب كوزقپاغنك ارقه سندن چكوب چقاره لر
اكر اول اكرى قيل ايكنه يوردوسنه كيچورمك عسير اولسه اول ايكنه نك
يوردوسنه عورت قيلنك ايكى باشنى كيچروب ايكنه يى كوزقپاغنك
ايچندن طشره سنه چقروب اول عورت قيلى برحلقه كبى اولوب اول اكرى
قيلى اول حلقه ايچنه صوقوب چكوب كوزقپاغنك ارقه سندن چقره اكر قيللرى
چوق اولسه كوزقپاغى قصر اولنه قطع ايله كيفيتى بودركه كوزقپاغندن قل
بتن موضعى قطع ايدوب اوزرينه اوبكلدرد والرقويه لر بو مذكورات ولكنلرك هر
برينه كيفيت ايله اولدوغنى كحالر بيلورلر انلره مراجعت اوليدر باب ثامن حكة الاماق
والاجفان بياننده در كوزيكارى وكوزقپاغى كيچشمكدر سببى رطوبت مالحهٔ بورقيه در
علاجى هرصباح ايليجق طتلو صو ايله استحمام در واتسى صو بخارينه اكلوب
كوزين طوته وحمامدن غيرى يرده ترلمك نافعدر وقوروق صوييله
تربيه اولنمش توتيا كحل ايده وماء ورد ايله سماق طمزرمق وشياف سماق
وقوروق توتياسى نافعدر اكر بونلر تمام كفايت اتمزسه خلط رديئى استفراغ
اولنه ايارجلر ايله باب تاسع جسا بياننده در بوبر صلابتدركه كوزقپاغنه

عارض

عارض اولور سببى سوء مزاج يابسدر ماده سز يا خلط غليظدر يابسدر علامتى
جفنك صلابتى وعسر حركتيدر وكوزينى اچوب يومق متعذر اولور وجعله وحمرت
ايله رطوبتسز علاجى ترطيب وتكميد در ماء حار ايله ونطولات ايله وحمام ايله
واتسى صويك بخارينه اكلوب كوزينه طوته وكوزينى دايما اتسى صو ايله يويالر نافعدر
باب عاشر كمنة الجفن بياننده در بومرضدركه عليل اويقودن اويانديقده شويله
حس ايدركه كوزى اچلمه قوت واردر سببى ريح غليظدركه كوزقپاغنده اولور
علاجى تنقيه دركه ايارجلر ايله وكوزنه ماء حلبه طمزرمق وحمامه كرمك دايما
ايليجق صو ايله كوزين يومق واغذيهٔ غليظه دن اجتناب اتمك وصغراتى وكچى وبنين
يمك كركدر باب حادى عشر دمعه بياننده در دمعه كوز ياشر مقدر سببى رطو
بتدركه دماغدن جارى اولور يا عضلات عينك ضعيفدر علامتى رطوبت عين
وسيلان دمعه در علاجى تنقيهٔ دماغدر ايارجلر ايله تكرار بتكرار وقورق توتيا
سيله اكتحالدر وهركون اجله حجامه كروب درلمك مجربدر وكوزينه ما ايله
ممزوج سركه طمزرمقدر مجمع المجرباتده ايدر هليلهٔ خمين ايله قاپليوب تنورده
كرمت اوزره قويالر تا خمير قزرنجه بعده هليلجى چقروب قابن الالر محكم سحق ايدوب
بردانق زعفران ايله كوزه چكه لر عجايب نافعدر كوز ياشين كسمده نظيرى يوقدر
تروح الارواحده ايدر اكر معجون كوزدن سيلان ايدن ماتى ودمعه يى منع ايلر
ودخى ايدر هليلجله كحل اتمك دمعه دفع ايلر وكوزى قوى ايلر تعاليم ستهنك سفر
ثالثى اون ايكى بابى مشتملدر باب اول بياض بياننده در يعنى طبقه قرنيه ده
اقلق ظاهر اولمقدر قرنيه نك ظاهرنده اولوب رقيق اولنه اثر ديرلر غايب اولور
غليظ اولنه بياض ديرلر سببى كوزده قرحه اولوب اغريوب كوزى چوق يومقدن
يا سوء معالجهٔ رمدن ياخود شقيقه دن ويا شدت صداعدن اولور علاجى
سببى بالتمام زائل اولوب اندن صكره جالى كحللر ايله اكتحال اولنمقدر اما اول
حمامه كيره لر ياخود كوزينى اتسى صو بخارينه طوته اندن صكره كحللرى استعمال
ايده لركه تأثيرده قوى اوله كوزده كى قيومشا يوب علاجه قابل اولور ادويهٔ
جاليه كه كوزده اولان اغى كيده رر سرچه بجسى وقرلنغ بجسى وفاره وزبل

اوتى صح

وقورق صوى ايله تربيه اولنمش توتيا اى كحل ايتمكدر صح

تعليم خامسندن صح

بجسى صح

البحر وبورق ارمنی وزنجار و شقایق نعمان عصارهسی وزبل تمساح هر قنقسی اولورسه
سکر ایله ویا عسل ایله کحل اولنه بربری اردنجه یدی کون دك بیاض عینی ازاله
ایدر بلکلکه بو مرض حادث اولسه اثری بالکلیه کتمك طمعین اتمیه لر تمام
بری اولمق آز اولور مالا یسعه وترویح الارواحده ایدر قرلنغج زبلی کوزدن
بیاض ازالهده عجیبدر وآق شمس الدین حضرتلرندن منقولدر که بو حقیر دخی
تجربه ایتدم صحیح بولدم عسل یا سکر ایله چکه لر مقدما مذکور اولان شرایطی
دخی رعایت ایده لر مالا یسعه ایدر عوسجه که بوکرتلندر قاره توت کبی یمیشی
اولور یپراغین دوکوب صوین بربری اردنجه کوزه طمزهسه لر بیاضی کیده رر
کرك اسکی وکرك یکی اولسون ودخی ایدر ایکی درهم املج الوب ایروجه دوکوب طتلو
صوده ایکی ساعت اصلدوب بعده صقوب صوین الالرینه اخرا املج قاتوب
اصلده لر وصقه لر اوچ دفعه بویله ایده لر دخی کوزه طمزه لر بیاضی کیده رر
کرك اسکی وکرك یکی اولسون وینه مالا یسعه ایدر تمساح زبلی کوزدن بیاضی
کیده رر کرك اسکی وکرك تازه وینه ابن بیطارده ایدر اسحق بن عمراندن نقل
ایدر بر صلابه اخذ اولنوب مهرهسی نحاس احمر اوله بر قطره خل و بر قطره عورت
سودی و بر قطره چیك بال مذکور صلابه اوزرنده ذکر اولنان مهره ایله سحق
ایلیه لر حتی غلیظ وقاره اوله انکله کوزه کحل اولنسه کوز کورمه سین حق تعالی ایدر
و پرده سنه جلا ویرر یعنی کیده رر و بیاضی قلع ایدر ترویح الارواحده ایدر
بورق بیاض عتیقی کوزدن کیده رر منقولدر که بیاض زیاده قالن اولسه مشکلدر
مراتب لبیان نام کتابده ایدر مرارهٔ ضان عسل ایله کحل اولنسه نزول مایه نافعدر
دفع ایدر کوزده اولان بیاضی ازاله ایدر بویله اولدوغی تقدیرجه دماغی تنقیه
اتمکجه اتمیه لر قبل التنقیه فائده سندن ضرری چوقدر حذر ایده لر **باب ثانی**
ضربه بیانندهدر امراض عیندن بری دخی ضربهدر که کوزده واقع اولور علاجی
فصد و اسهال و حجامتدر و حقنهٔ لینه دخی لایق اولان بودر که اسهال نقوعله
ایله وماء فواکه ایله و بیاض بیضه ایله و کل یا غیله کوزه وضع ایده لر **باب**
ثالث عرب بیانندهدر بو برنا صوردر که ماق آکبرده یعنی کوز بکارنده اولور

ایتمك صح

یدی کون صح

بوکه تقدم ایلر ورم صغر خراجی قچن فرجه اولسه ودلسه اول وقت غرب دیو
تسمیه اولنور سببی انصباب ماده در کوز بکارنده علاجی فصددر قیفالدن واسهالدن
وملطف غذادر بو مرض مشکل مرضدر کیچ ایو اولور مفصلا علاجی کتب کحالیتده
ذکر اولنمشدر کاه اولور که کی تکه محتاج اولور اویله اولسه کحالیته مراجعت
اولنه قچن دیشیلوب اریکی اقسه دخی وکلما سه برطه صاروسین بش اون دفعا
اورسه لر بی شك اوکلور **باب رابع غشا بیانندهدر** بو شول مرضدر که کیجه کورمز
خلق دیلنده شبکور دیرلر سببی بخارات غلیظه در که روحی بولا ندرر وغلیظ ایدر
اکثر بو مرض قاره کوزلولرده عارض اولور علاجی استفراغدر ایاغ رجلر یله وغرغره لر ایله
واقسردیجیلر له وعرق ماقیندن فصد اتمکدر و یاپا دیر وطوراق اوتی ورازیانه
کبی اوتلری قایندروب صوینه یوزین بوریوب طوتمقدر محمد بن زکریاء رازی حاویده
ایدر ابو نصر فارابی قمری وکواکبی کورمز اولمش ایدی مرحمك قدر کندی سی دهن بنفسج
ایله سعوط اتدی اول کیجه کواکبی کوردی ایکنجی کیجه ده بری تا متله بری اولدی غیری
لر دخی تجربه ایدوب انلر دخی بویله اولدی غیر یلر دخی لکن واجبدر که صیفده سعوط
اتمیه لر زیرا زیاده مستحکم و مجفّفدر عبد اللطیف تبریزی ترویح الارواحده ایدر
قورد اودی ایله کحل اولنمق غشا بی زایل ایلر و دخی ایدر استادم تغمده الله بغفرانه تجربه
ایتدی وعصریمزك بعض کبارلرینه امر ایتدی برکیجه کحل اتدکلری کبی کواکبلری کوردیلر
و کرکدر که جمیع مضعّفات دماغدن و مبخّراتدن و دخاندن و غباردن و غدالی بیوقت
یمکدن و تخمه اولمقدن احتراز ایده لر **باب خامس جهر بیانندهدر** بو شول مرضدر که
کوندز کورمز سببی روح باصره نك رقتی و قلتیدر زیاده شمسك نوری ایله متحلل اولور
علاجی ترطیب و تقویت عیندر و تغلیظ دمدر و کثرتا استحمامدر و کرکدر که
اغذیهٔ حریفیه دن و مالحه و قابضه و حامضه دن زیاده حذر ایده لر **باب**
سادس ما بیانندهدر کوزه صوانمك رطوبت غلیظه در که وجه حدقه ده منجمد
اولور سببی دماغك مزاجنده رطوبت و برودت غالب اولمقدر یا باشنه
نسنه طوقنمقدر یا دوشمکدر یا صداع مرضندر علامتی اولدر که کوزلرده اوکنده
اپلك و سکك کبی یا توتون یا قیل کبی یا مختلف شعله لر کبی نسنه لر کورینور

برکوزده علته اولسه صو کبی برودهٔ یکی
اون کوندك کونه بر ردانه هندبری زیتونه
جوز بن محکم سحق ایدوب آنی دورلر
یا غیله مرهم ایدوب
د به بینی محکم تراش ایدوب
من کوردی یا قواید لر جمله
کوز علتلرندن چکوب خلاص
ایدر ازطرومالو عرب صالحی اوغلی
طاعون خلیلی نع ضرور
مسام

برمقداری صح

یعنی دلغلو کیدر وقاده قولنقده جمع اولور صح

بلكلكه خيالات مذكوره كاه اولوركه باشه معده دن بخارلر چيقق ايله
اولور بويله اولسه صوانيمكه علامت اولمز پس آمدى بوايكسنك اراسنده
فرق بش وجهله دره برى بودركه اكريمك يوب تخمه اولمقدن صكره اولورسه
معده بخارندن اولور اكر اجلقده وطوقلقده برقرارا اولسه صوانمك علامتيدر
وجه ثانى بودركه ماءى منزرا ولان خيالات يا ازخفيف اولور مفارقت
ايدنجه يا مشتدا ولور ازحتى ماء نزول ايلر برحال اوزرينه دايم اولمز
وجه رابع بودركه ماءى منزرا ولان خيالات اكثر بركوزده اولور اكر ايكى كوزده
دخى اولورسه مختلفا ولور زياده ونقصان ايله وتقدم وتاخر ايله بوعلت اكثر
قاره كوزلوكشلرده واقع اولور موجزده ايدر شول كمسنه كه اكا خيالات مستمر اوله
آلتى آى لكن صحيحه اوله امين اولور صودن كذلك شول خيالات كه زايل اولور
وينه عودت ايدر ماءى منزرد كلدر وبلكلكه خيالات اكثر بخرا ولان نسنه‌لردن
يا تخمه اولمقدن يا توقله يا تمقدن وقبضدن اولور علاجى ازاله سببدر وتنقيهٔ
معده ودماغدر ايارجلريله موجزده ايدر ايارج فيقرا وحب الذهب استعمال
اولنه بيوك جبلرا ولدغى حالده ايارج فيقرا مفرد وحده خيالات دفعيدر وبو
نجلين درحبت الذهب بعده ايارج فيقراء ماء عسل ايله غرغره ايدهلر وينه
موجزده ايدر كيم كتم تخميله يعنى چوپت تخميله حب النيل اكتحال امين ايدر نزول
مادن وصحت ويرر نزولندن صكره وينه موجزده ايدر جلاء ويريجى كحللر
استعمال اولنميه لا باشى ومعدهٔ پاك ايتدكدن صكره زيرا قبل التنقيه خطردن
خالى دكلدر اما بعد التنقيه بونلرنا فعدر ودخى موجزده ايدر شول ماءكه
رقيق اولوصا فى اولا كاه اولوركه ادويه ايله ازاله سى ممكن اولور اما مستحكم
اولان كاه اولوركه قدحه محتاج اولور يعنى ميل اورمغه اما غليظ اولوب
بولانق اولان وكوك اولان ويا كيرج كبى اولان علاجه قابل دكلدر وكاه اولوركه
صو طبقهٔ عنبيه نك جمله سنده اولور اويليه عمى ايجاب ايدر ابو الحسن سعيد
بن هبة الله ايدر زياده رقيق اولان ماء قچن قدح اولنسه ينه عودت ايدر
وبدنده امتلا والم واراكين سعال وزكام وصداع كبى قدح اولنميه باقى شرايط
وار ايكن

لوازمنى

خيالاتك مدتى طويل اولمز
وجه ثالث بودركه ماء منزر
اولان

يا قبضدن

يرامز دره زيرا زياده رقيق
اولان ماء

لوازمنى وقدحك طريقنى كحالين بيلورلر انلره مراجعت اولنميجه اولمز شيخ ديشركه
بن بركسه كوردم كه انك كوزينه صوانيمكه باشلدى كندويه علاج ايلدى استفراغله
وپرهيز ايله وتقليل غذالر ايله وشوربا الزبيب ومرطبات دن اجتناب ايدب بربانلره
وقليه لره قصر اتمكله وتلطيف وتحليل ايدن كحللر ايله تاكه بصرى اكا عودت
ايلدى عود صالح ايله وينه شيخ ايتدى بو خصوصده تجربه اولنان لردندر يا نمش قرلنغ
باشىكه عسل ايله كحل اولنسه وبعضى مفرداتده ايدر يراسه جنى عسل ايله نزول
مانك ابتداسنده كحل اولنسه منفعت عجيبه ايله نفع ايلر قانونده ايدر مرزيانه
بصرى حدتلو ايدر حكما ايدر خصوصا رازيانه نك صمغى دخى نفع ايلر نزول مانك
ابتداسنده ودخى كتب كحالينده مذكوردركه بو خصوصده يا لكز بصل ايله ويا
ماء عسل ايله ~~نزول مانك ابتداسنده~~ اكتحال اولنسه مجربات دندر وماء فوتنج دخى
بويله دره وعسل ايله قاصنى دخى بويله دره وقاصنى يمك دخى نافعدر وحاد كحللره
استعمال اولنمق نافعدر شياف مرارات يعنى او دلر ايله شياف يا سليقون
كبى اما كحللرى بعد التنقيه استعمال ايده لر قاعدهٔ حكما به مخالفت ائمه لرتاكه
نفع تمام حاصل اوله بوصفت كحل روشنايى بوبركحلدركه كوزى ايو ايلر وهرصو
اينمكى منع ايلر توتيايى الوب يا شمرزيانه صويله اصلدوب وقورودهلر ينه
اصلدوب تكرار قورودهلر اوچ دفعه بويله ايده لر بعده زنجبيل وبيبر ودارچين
فلفل وماميران بونلردن هر برندن توتيانك عشرى قدر الوب رازيانه صويله
اصلدهلر سحق ايدب قورودهلر وقت حاجتده استعمال ايده لر اكر برجكردك
مسك ضم ايدرلرسه دخى اعلا اولور مالا يسعده ايدر ماروليبراغن قوريدب
محكم دوكوب خاص حنا ايله باشه ضماد اتسه لر صوانمك علامتى اولان كسنه يه
نافع اولور خلاص ايدر وكوزده اولان بياض رقيقى ازاله ايدر قچن اسكى زيت
يا غين بولسه لر وكوزه چكسه لر بودخى بياض ازاله ايدر وبوبردواء شريفدركه كوز
اچون دايم استعمال اولنسه قدح ايلمك ينه طورر وكوزه صوانمزوكى وقت خصوصا
كوزه طمر وب دخى ميل ايله اوولرغايت نافعدر زيت عتيق اولدركه اوزرينه يل كچمش
اوله ودخى ايدر بيان حمار بيك كوزينه دايم نظر ايدوب طورمق كوزك صحتن ابقا ايلر

وعسل قاصنى بعم

وكوزه صوانمكي منع ايدر مجربدر ودخي ايدر صوغان صوين صقوب كوزه چكمك
كوزين ظلمتين كيدررركه رطوبتدن اوله وكوزه صوانمش اولسه ابتداده منع
ايدر كتاب شامله ثابت حكيمدن نقل ايدركه هركيمكه شلغم يكه مداومت
ايلسه كوركه چيك وكورك بتمش بصري اكا ينه ردّ اولنه اكر ذهابه قريب
اولديسه ده امّا اقناع نام كتابده بوخاصّة جالينوس طرفندن نقل ايدر ودخي
كوزه ضعف ويريجي نسنه لردن صقنه لر نتكم بعض حكما ديمشلردركم كوزه ضعف
ويرنلردندر بادروج وبقله وجرجر وحندقوقي وكراث يمك وطعامه طوزي
چوق قومق وخله مداومت ودوام تعب وكثرت جماع امّا ماروليك جالينوس
حكيم ايتدي بصر صحيحه يه ظلمت ايراث ايدوب وشول بصركه انده رطوبتدن
وبخار غليظه دن ظلمت اوله جلا لندرر ودخي وتصغرا تندن وبالق اتندن ومرجمك
وبصدرمه وسود لردن وخمردن وجماعدن وفواكه دن وحمام رطبدن وحجامت
قفادن وضرورتسز فصددن ومضعفا تدن ومرتبا وردن ورطبا ولاندن
اجتناب ايده لر وقي اتمك مضردر زيرا ماده تحريك ايدر اكر نفعي اولورسه معدهيه
پاك اتمكله اولور امّا ابو الحسن سعيد بن هبة الله ايدر مغني نام كتابنده تجنكه
طبيب ما نزولني منذرا ولان تخيلاتي تحقيق اتسه طبيبه واجب اولوركم مريضه
فصددن وحجامتدن احترازا تدوره لر وجميع اغديهٔ غليظه دن وساير مضرّاتدن
مذكورا ولانده حذرا يده لر قانونده ومنهاج البيانده ايدر اطبا اتفاق ايتديلركه
شحم افعي كوزه صوانمكي منع ايدر لكن هيچ بركسنه بوكا اقدام ايلمز مالا يسعه
بويله دينلركه قولني تكذيب ايدر وبنه مالا يسعه ايدر موميا استعمالي تجويز كلده
وايدركه استعمال ايدنلره ضرر ايدب عمي ايراث ايدر زيرا عظام انسانك شا ننده عمي
احداث اتمك وبويله ديدكدن صكره مصردن ابدان موتايي موميا ديو كتورن كسنه
لر حقنده فلعن الله جالبه ديو لعنت ايدر كتاب زهراويده نزول ماده كي تمه نك طريقين
بيان ايدب ايدركه اولا عليله رأسني تنقيه ايدر نسنه لرا يحروب جميع رطوبا تدن
صغنوب ونيجه كون اجله حمّامده درلدب اندن صكره باشني قازيغه امرايله وسيط
رأسدن كي ايله اندن صكره ايكي كيه دخي صدغندن ايله كرك ابتداء نزول مابركوزده

ايدرصح

تجويز ايتميوب منع
ايدرصح

اولسون

اولسون يا كرك اكسنده اولسون پس ايله اولسه كي اغنك لازم كلنجه كحالره ايتدوره
لر غيريلره اتدرميه لر باب سابع ضعف بصر بيانندهدر بو اولدركه هرنسنهٔ واقع
حال اوزره كورميه يا خود يا قندن بردرلو ايراقدن بردرلو كوره كه بري واقع حاله مطابق
اوله وبري اوليه يا خود هيچ بري واقع حاله مطابق اوليه يانفس جثه ده خطا ايده
يالوننده خطا ايده سببي سوء مزاج بدنيدر كرك بوسوء مزاج بدني ظاهرنده اولسون
كرك معده ده اولسون يا خود ضعف بصرك سببي سوء مزاج دماغيدر كرك نفس
دماغده اولسون كرك دماغك اغشيه سنده اولسون يا خود سوء مزاج كوزده اوله
خاصته كه روح باصره ده يا خود رطوبا تده وطبقا تده اوله وسوء مزاجكه مضعف
بصردر كرك عام اولسون كرك خاص اولسون سا زج اولور ومادّي اولور بونلرك
هر بركيسي علامتلريله معلوم اولور يبوستدن اولان اجلقده وريا ضتده واستفراغ
وشدّت حر ظهرده مشتد اولور رطوبتدن اولان بونك ضدّيدر اكثر يبسدن دركم
حاصل اولور زياده استفراغ سببيله اولور وزياده استفراغ حاصل اولور
وجعدن يا اسهالدن يا تعبدن يا حركت بدنيه وحركت نفسانيه كبي يا خود
ضعف بصر رقّت روحك افراطندن اولور نتكم قرص شمسه دائم نظر قيلنلره عارض
اولور زيرا شمسك ضياسي جوهر روحي تحليل ايدر اويليه روحي باصره رقيق اولوب
ضعيف اولور ورقّت روحك افراطي بونكله معلوم اولوركه اكر روح رقيق باصره
وقليل اولورسه مشرق نسنه لره نظر اتمكه قوي اولمز زيرا روح طاغلوب متحلل
اولور اكر روح رقيق وكثير اولورسه اشياء بعيده يي كورمز زيرا رقيق اولان روح
ضعيف اولور طول مسافه ده بعيد اولان مرئيه كما ينبغي ايرشمز يا خود ضعف
بصر روحك زياده غلظتندن اولور اويليه بونك امري بالعكس اولور يعني روح
غليظ وقليل اولورسه مشرق نسنه لره نظر اتمكه قوي اولور زيرا زياده غلظتي
ناقصه اولور حرارت ضوء ايله لاجرم معتدل اولوب كما ينبغي كورر واكر روح غليظ
وكثير اولسه اشياء بعيده يي اوكات كورر امّا قريب اولاني اوكات كوره مز زيرا مسافهٔ
بعيده ده رقيق اولوب لطيف اولوب اشياى بعيده يه كما ينبغي ايريشور بالجمله خلاصهٔ
كلام بودركه اشيايي كورهمك روح باصره نك يا قلتندن يا غلظتندن يا كدورتندن

كما ينبغي

ويا رقتندن صح

اولور علاجی اولا تعدیل مزاجدر اکر یابس ایسه ترطیب اولنه مرطبات ایله داخلدن
وخارجدن مثلا ماء جبن ایچه لر واسفناخ شورباسی وقباق شورباسی ییه لر وحمام
رطبه ملازمت ایده لر وایلیجق صوایچنده نیچه کره کوزینی چوب چوق زمان طوته
لر که غایت نافعدر اکر مزاج رطب ایسه مجففات ایله تجفیف قلنه وایارج استعمال
اولنه دفعات ایله وتقویت اولنه دماغ مشروبات ومأکولات ایله وروایح طیبات ایله
وتقویت اولنه عین کحل لر وطلالر ایله وباشی هر کون طرامق نافعدر خصوصا بیرلره
واطریفل صغیر استعمالی نافعدر بخاری منع ایدوب دماغی پاک اتدوکیچون ومعده
تقویت اتیدوکیچون اکر روح غلیظه ایسه رطوبات فضلیه یا ابخره متصاعده سببی
رازیانه صویی ایله مرباً اولمش توتیا استعمال ایده زیرا توتیا مجففدر ورازیانه
مرقق در وحده بصره حدت ویرر صفت کحل که ضعف بصره قوت ویرر وصحت عینی
حفظ ایدر طتلوانار واکشی انار صویی وکوبکی النمش عسل هر برندن بر جزء وتازه
رازیانه صویی نصف جزء وازاجق زعفران ایله جمله بر یرده خلط ایدوب وبر شیشه نك
ایچینه قویوب دخی ایکی آی محکم اشی کونشده قویه لر حتی غلیظ اوله وکحل اولنه
بعده صقلیه لر طورد قجه واسکی اولدقجه نفعی زیاده اولور وکتب کحالینده مشهوردر
صوغان صویی عسل ایله کحل اولنسه بصری زیاده حدتلو ایدر اقناع نام کتابده
ایدر قچن عصارۀ بصل ایله کحل اولنسه نفع عجیبله نفع ایلر شول بصره که رطوبت
انی افساد اتمش اوله وبلکلکه قچن ضعف بصر ناقهلره عارض اولسه کحل اتمیه لر
بلکه باشنی بوریوب اسی صو بخارینه نیچه دفعه اکیلوب کوزینی طوته وبستانلرده
کزوب کوزینی طوته یشل نسنه لره طوته نظر ایده وجمیع کتب طبده مذکوردر وبین
الاطبا مشهوردر که شلغمی بشمشله وچکله یمك وبوکا مداومت اتمك کوزك نورین
ارتورر حتی دمشلرکه قرق کونه دکن شلغمی هیچ نسنه قتمیوب یسه لر بصری زیاده قوی
ایدر وضعفی زایل ایدر بو خواص شریفه دندر وجمیع کتب طبده مشهوردر که توی
قوشی اودی ایچون زیاده عظیم وعجیب خاصیت واردر کوزه قوت ویرمده ودخی ادویۀ
مقویه دندر بصره جمیع اودلر ککلك اودی وآیو اودی وککی اودی وقرلنغچ اودی وسرچه اودی
وقورد اودی وطوشن اودی هر قنقسی اولورسه کحل ایده لر جالینوس ایدر اخلاط

نافعدر صح

غلیظه دن

بعض نسخ‌ده

غلیظه دن حادث اولان ظلمت عصارۀ سذاب کحل اولنمق افضل ادویه دندر
مالا یسعه ایدر دارچینی بصرك ظلمتنی کیدررر کحل اتمکله ودوا ایچی طبقات عینه
یتشدرر وبصری حدتلو ایلر یا لکز کحل اولنمق ایله ودخی دمشلردر که یوز درهم بال
واوچ یوز درهم رازیانه صویی ایله خلط ایدوب بر شیشه یه قویوب اتی کونشده قوشو
اصه قوسه لر تا کیم ینه یوز درهم عسل قالنجه اندن صکره حفظ ایده لر وقت حاجتده
کوزه چکسه لر نفعی ظاهر اوله قانونده ایدر رازیانه بصری حدتلو ایلر خصوصا صمغی
وماء نزولینك ابتداسنده دخی فائده ایدر وینه قانونده ایدر سوکت صمغی بصر ضعیفه
زیاده نافعدر ترویح الارواحده ایدر املجی محکم سحق ایدوب برابر شکر قویوب بادم یاغیله
اوه لر هر صباح اجله بش درهم استیجه صو ایله ایچه لر ضعف بصری زایل ایلر وظلمتی
کیدررر مجربدر منقولدر که اسباب عمی اسباب ضعفدر اکر ایله اولسه علاجنده اهمال
اولنمق کرکدر وینه منقولدر که قرلنغچ ایتنی بشوروب یمك بصری زیاده حدتلو
ایدر وبلکلکه مامیران وعروق صباغین که ترکجه زرده چوب دیرلر کوزه زیاده نافعدر
خصوصا عصاره سی کحل اتمکله وهر کحل که کوزه چکه لر ایلغون چوبغیله چکسه لر
نفعی زیاده اولور یالکز ایلغون چوبغین کوزه چکسه لر خیلی نفعی واردر وتقویم
الادویه ده ایدر زیتونك صمغی کوزك جراحتنه واغنه وصوا اینمك ابتداسنده نافعدر
ودخی ایدر عوسج عصاره سی کوزه قوت ویرر واغنه جلا ویرر مالا یسعه ایدر زیت
عتیقك خواصندندر که نور بصری زیاده ایدر وینه مالا یسعه ایدر آجی بادم یاغی کوزك
بولانقلغنه نافعدر کحل اتمکله وزیت عتیقك ~~خواصندندر که~~ مغسول ومبیض ایله کحل
اولنسه بیاض عینی رقیقی ازاله ایدر بو بر قاچ دوادر که کوزایچون استعمالنه مداومت
اولنسه کوزه ماء نزول ایتدکده قدح مقامنه قایم اولور خصوصا که قچن کوزه طمزروب
میلك وجیله کوزی وافرجه حك اتسه لر کزلك دهن بلسان دخی غایت نافعدر بصری
حدتلو ایدر وصحتنی حفظ ایلر ومنقولدر که تازه رازیانه صقوب صوینی قورودوب
کحل اتسه لر کوزی روشن ایدر نافعدر وکرکدر که بو مرض صاحبی دایم جماعدن وصومدن
ومتخم یکدن وتخمه اولمقدن وسکردن واسرارلو معجون یکدن ودایما فصد وحجامتدن
خصوصا قفادن ورمکده مذکور اولان احترازاتدن حذر ایده لر والله اعلم باب ثامن

یا فوتا ایله اکتحال ایتمك
کوزینی نورینی زیاده ایدر
وکوزینی صحتنی صاقلر مالا
یسعه ایدر صح

اودینی نسخ

عرق نسخ

اکر صح

دیرلر صح

ابدانده نسخ

وقابضلردن نسخ

اُمْرَاضُ الْاَنْفْ بَیَانِنْدَه دُرْ شیخ وغیریلر امراض عیندن صکره امراض اذن ذکر ایلدیلر
بو فقیر سمعك شرفنه نسبت شمك شرفنی زیاده اکلدوغم ایچون صاحب موجز علاء
الدین مذهبنه ذاهب اولدم امدی بورونك برنیچه فائده سی واردر بری ادراك رایحهٔ
طیبه وخبیثه در وبری آلت استنشاق هوا اولدوغیدر که انکله تعدیل روح قلنور
وبری دخی دفع فضول دماغ ایچون التدر یعنی اقسرمق وسمکرمك ایله فضلات دماغی
دافعدر وبر فائده سی دخی باعث تزیین صورت انساندر که بورونی اولمین آدم غایتله
قبیح کورینور خصوصا دماغدن نازل اولان فضلاتی اعین ناسدن ستر ایدر
تشریح انفده حضرت حکیم جلت عظمته حضرتلرینك غریب حکمتلری واردر
جملدن بری بوروندن دماغه یول اولمشدر انکیچون روایحدن دماغه متاثر اولوب
وبوروندن کوزلره یوللر واردر روایح حاده دن کوزلر متاثر اولور **باب تاسع نُقْصَانِ**
شَمّ وَبُطْلَانِی بَیَانِنْدَه دُرْ بونك هر برینك سببی یا سوء مزاج باردر وسازجدر یا بلغم
ایله بله در مقدم دماغده یا زائدتین ده اولمقدر زائدتین دن مراد دماغ اوکنده
بورون دلکلری مقابله سنده ممه باشی کبی یومروجه اتلردر جناب عزت عز شانه قوت
شامهٔ انلرده قومشدر امدی سوء مزاج بارد اکر زیاده اولورسه بطلان شم ایجاب
ایلر اکر زیاده اولمزسه نقصانن ایجاب ایدر زیرا برودتك شانی اولدر یا خود منصاعد
سده عارض اولدوغندن سبب سده یا خلط لزج ویا ریح غلیظدر یا دم ویا سرطان
ویا خود زائدات بتمکدر علامتی بوروندن چقیجق سموك وسایر فضول ممتنع اولوب
چقدوغی تقدیرجه ثقلت ایله چقمقدر ومقدم دماغده ثقل اولوب کلامی غنته ایله
سویلمکدر یعنی سویلدوکی سوزی ککرزی ایچندن سویلمکدر اکر انادن بویله طوغمش
ایسه هرکز علاجی اولمز ذکر اولنان معنا صکره واقع اولمش ایسه یا زد وغمز تدبیر کافیدر
علاجی مزاج بارد وسازج اولدوغی تقدیرجه ادویهٔ حاره ایله تعدیل مزاج ایلمکدر
واستفراغ دماغدر اکر سوء مزاج مادی ایسه حب ایارج ویا خود ایارجی مرزیانه
صویی ایله دق وسحقدن صکره خمیر ایدوب تکرار حب ایدوب استعمال قلمقدر
لکن ماده نضج بولمق شرطدر اکر اطریفل ایارجله مقوی ایدوب شراب
استخوطوس ایله معا استعمال ایدرلرسه دخی نافعدر مرزیانه صویی ایله

بو فصل بورونك احوالنی بیان ایدر بورونه طوتو لدقده نافع اولان علاج غاریقون ویا ربون ومرزنجوش بو اوچنی دوکوب بازو صویله ازوب اصبحقله برونه چکهلر غلبه اولنه مجرب

مصغانده نسخه

اولورسه

مآت نسخه

استنشاق

استنشاق ایدرلرسه خود زیاده نافعدر زیرا رازیانه زیاده محللدر اخلاط
غلیظه یی تحلیل ایدوب جلا ویرر سدیدی موجز شرحنده حب قوقیا ایله چورك اوتی
وقزل زرنیخ ویارپوز بو جملهٔ اتشده یا قوب برقچ دفعه دخانن بورننه چکمك
بطلان شمی دفع ایدر دمشدر اکر بورونده یرامز قوقولر اولوب کندو طویمز ایسه
جراحتی یوق ایسه شراب ریحانی ویا خود صرف سرکه ایله برقچ دفعه استنشاق
ایدوکبی غسل ایدهلر بعده پاك ماء قراحله بیقیهلر مسیحی نام طبیب ایدر
طوپلاق وکل نسرین وادخر مکی معا دق وسحق ایدوب بورننده جراحت اولورسه
بی نظیر علاجدر دیمشدر اکر بورننده بد رایحه ادراك ایدوب وبد رایحه دن
لذت الورسه ننکم جعل دیدکلری بوجك بویله در بلکه یرامز قوقو ادراکنه
شمن قصر ایدرسه بو نوع اوچ مرضدر افات شمه داخللردر بونلرك سببلری
مقدم دماغده متعفن ~~دماغده~~ خلط اولمقدر ویا خود بورونك نهایتنده
ویا زائدتین ده اولان خلط متعفن اولمسی سببی ایله رایحه پیدا ایدر لاجرم
رایحهٔ کریههٔ ادراك ایدر کاه اولورکه رایحهٔ کریهه یوق ایکن اول خلط متعفن
دایم اولدوغی ایچون طبیعت انك ادراکنه مالوف اولوب رایحهٔ کریهه دن
تلذذ ایدر واول خلط متعفن غالب اولدوغی ایچون انك رایحه سندن غیری رایحه یه
میل ایلمز اغلب روایح بد اولمغین رایحهٔ طیبهٔ ادراك ایلمز انجق رایحهٔ کریههٔ
ادراك ایدر امدی اول خلط متعفنك اکثری بلغمی نیدر زیرا بو اوچ موضعده
یعنی دماغ وخیشوم وزائدتین ده بلغم غالبدر یا خود بو معنای مسبوقك
سببی ایله متعفن قرحه لردر بورونده واقعدر انلردن رایحهٔ کریهه صعود
ایدر وقوت شامه انی ادراك ایدر واکا معتاد اولوب اندن تلذذ ایدر
وغالب اولدوغیچون غیری رایحه ادراك اتمز یا خود متعفن رکر معده دن
ونواحی سایردن دماغه سعوط ایدر رایحه سی منتشر اولور هر قنقی رایحه که
نفوذ ایدرسه اول رایحه طویمز الا اول رایحهٔ کریهه درکه متلذذ اولور انی
ادراك ایدر کاه اولورکه بو عوارضدن صاحبی مرداردر رایحه دن بلکه آدم بخشندن
اول قدر محفوظ اولورکه کویا مسك یا عنبر شم ایدر علاجی نقصان شم علاجنده ذکر

بخاریم

ایلدوکلر ایارجات متنوّعه وغسل واستنشاق قدر واکثرا اوقاتده مسك وعنبر
قوقولمقدر تا که رایحهٔ طیّبه ادراکنه واستلذاذ ایده اکثر احوالنده سعوط ایده
وسعوط ایدرکن اغزین صو ایله طولدره وچلقیوب یاته برطرزیله که باشی اردینه
صارقمش اوله تا که سعوط اولنان انفك اعلاسنه واره اول سعوطکه نقل ایلدك
بودر بول حماره وسعد وسنبل وکل وقرنفل جملهٔ دق وسحق ایدب معده نواز
غسل صو یله خمیر ایدوب بعده بول حماره ازوب حاضر اولدقدن صکره مقدّما بورنی
سعوط ایده یعنی طمزره وکاه اولورکه رایحهٔ طیّبه یوغیکن یاش طپراق ومسك
وعنبر قوقوسی بورنندن کتمز بومعنا حمیات حادّه ده چوق اولور بوحال اوزره
مستمر اولورسه موته دلالت ایدر اکر رایحهٔ کریهه ایله استلذاذ ایتسه موته
دلالت اتمز بدی رایحهٔ طیّبه ایله استلذاذ مرضدر رایحهٔ کریهیه استلذاذ
مرض دکلدر اما کی رایحهٔ طیّبه نك ادراکنه شمی قصر اولنك علاجی تنقیهٔ دماغ
ایدوب حلتیت وجندبیدستر قوقمقدر اکر ادراك روایح خبیثه ایدرسه خوش
والاحماسی دخی اولوب ادراك رایحهٔ خبیثه قلمزسه موته دالدر باب عاشر
جفاف الانف بیاننده در ترکیسی بورون قورولغیدر یعنی بورونده سمك
ورطوبت اولمیه بونك مرض اولدوغی تنفسه ضرر ایتدوکی ایچوندر جفاف
انفك سببی بدنده ویا دماغده حرارت مفرطه اولدوغیدر نتکم حمیات محرقه
ده واقع اولور یاخود دماغده وجمیع بدنده یبس مفرط اولدوغیدر نتکم ارباب
دقده یاخود دماغده مشاهده در یا خلط لزج در انك حرارت یسیره اثر ایلدر
بوخلط لزج اولدوغی انك بیلنورکه بورونك ایچنده وافر فضلات جمع اوله
امدی جفاف انفك علاجی اکر حرارت مفرطه ویبس مفرطه دن ایسه بنفشه
وقباق ونیلوفر یاغلریله بورونك ایچنی یاغلمقدر اکر حرارت غالب ایسه بو
یاغلره جزء کافور الحاق اولنه تکثیر تبرید ایچون وخلط لزجدن اولان جفاف
انفك علاجی استفراغ قلمقدر یعنی نضج ویروب تنقیهٔ دماغ ایلمکدر بلکه
دماغی پاك ایدن اشیا ایله تقیید ایلمکدر باب حادی عشر قروح الانف بیاننده در
قروح الانف بورون چبانلریدر بونوعدن بعضنده قان واریك وصارو صولر

اقرو بعضنده بوست اولورکه اندن چرك اقمز لکن اوستنده پرده اولور بونلردن
هر بری ظاهر انفده اولور شول نوع قروحکه رطب اولوب سیّاله اوله علاجی
اسفیداج مرهمیدر یاخود هلیلج مسحوقدر کل یاغیله که زیت انفاقدن اتخاذ اولنمش
اوله اما قروح انفك یابس اولانینك علاجی بنفشه یاغیدر آق بال مومی ویا
ماءِ کوزبرهٔ رطبه ویا لعاب بزرقطونا ایله تربیه اولنمش اوله اصلاحی بو علاجلرك
تقلیل غذا وترك لحومدر وتلیین طبیعت وتسخین وتسکین انجرهٔ حادّه ایله دار
امرود الماء وایو اصولرین الوب بزرقطونا لعابیله وسکر وقورو کشنیچ ایله قینادب
بورننه سعوط ایدهلر لکن بوذکر اولنان معالجات بعد الطعام اولمق کرکدرکاه
اولورکه قروح انف اصحابی قیفالدن فصده محتاج اولور تنقیهٔ رأس ایچون
مادّهٔ قروحی منع ایدر واکسه چقورندن حجامت ایلمك مادّهٔ جهت خلافه
جذب ایچون اعلادر ومسهلات ایله استفراغ قتی مبارکدر اکر بدن ممتلی ایسه
شول اخلاطدن که مادّهٔ قروحی محدثدر اکر بورننه مادّه چوق منصب اولورسه
ذکر اولنان علاجلری ایدهلر قتی بی نظیردر جمله دن بری حکّهٔ انفدر سببی بخارات
حادّه که نزله لردن اولور کاه بسثره وکاه علامات جدری وکاه حرکات رعاف
ایچون اولور جمله نك علاجی قروح انف علاجیله میسّردر باب ثانی عشر رعاف
بیاننده در رعافك ترکیسی بورون قنامقدر قچان رعاف چوق اولسه لونی صاری
اولسه صفرا غالب اولدوغنه دالدر اکر قلاوی رنکی کبی اولورسه بلغم غالب اولدوغنه
دالدر اکر سودا وکودت غالب اولسه سودا غالب اولماق علامتدر ورعافدن
بعضی بحرانیدر یعنی طبیعت مادّهٔ مرضی ایام مرضده دفع ایلدوکیدر بویله
رعافی کسمك کرکدر زیرا مادّهٔ مرض چقامز ضرری زیاده اولوب طبیعت
مغلوب اولور الا مکر افراطله اوله وقوتك سقوطی خوفی اوله اول محلده رعافی
قطع واجبدر ورعافدن بعضی امتلاءِ دم شدّه تندرکه طمرلری اقیدر کثرت
کمیّتی وردائت کیفیّتی ایچون بویله رعافی کسمه مك کرکدر الا مکر لونی معتدل
اولوب انتفاخ وامتلا علامتی اولمیه اول وقت رعافی کسمك جایزدر شول
وقتکه رعاف امتلاءِ دمدن اولوب طمرلر طولو ولون حمرت تامّه اوزره اوله بویله

بدندن نیز

محلده رعافی کسمك امراض متلائیّةِ حدوثنه بادی اولور صرع وسکتهٔ دموی
کبی کاه اولورکه حدث حادث اولور قطع رعاف موت فجأیه سبب اولور زیرا مادهٔ
امتلائیّهٔ فضاءِ قلبه منصب اولور وقلبه ممتلی اولور تخفیفدن مریض هلاك اولور
موت اسود دیدکاری بودر رعاف بدن بعض عروق شبیکه نك واندن اولان شراینك
اچلمه سندن اولور بویله اولان رعافك علاجی مشکلدر بو رعاف شبیکنك حدوثی
اکثر یا ضربه دن یا باشی وزره دوشمه دن یا قانك زیاده قاینا مسندن اولورکه
طمریا ربلور بو رعاف غلیا ندن اول صداع ایله بدا ایدر اویله صداع که قوی وشدید
اوله وحرقت وحرارت ایله ظاهر اوله امدی رعاف وریدی ایله رعاف شریانی نك
فرقی اولدرکه رعاف شریانی صچرامق ایله اولور ورقیق واشقر اولور زیرا ادم شریان
دم قلبدن در واول هضم قلبی تأثیری ایله در انکچون انجه ورنکی اشقر اولور رعافی
قطع ایدن دوالردن بعضی قابضلردر رعافی قطع قبض ایدب اغزلرین طوتدیغچون
اقاقیا وجلنار وعدس ومازوکبی بونلری محکم سحق ایدب بورنه قومق رعافی کسر
وبعضی دوبه واردرکه مبرّد ومجمّددر رعافی قطع ایدر تبرید ایدوب تغلیظ ایدر
کیچون افیون کبی وبنج وکافور ونارول بپراغنك صقندوسی وسکرلو یپراغی کبیلردر
وبعضی دوئیه واردرکه یا بشدریجیدر دکرمن طاشندا اونی دوکلمدن النوب
وکونلکدن چقان طوزکبی وبعضی دوئیه واردرکه بکجیدر یا قمغله رعافی دیکردر
زاج کبی لکن بونك استعمالنده خطر واردر زیرا اول کی ایدوب یا قدوغی محل کاه اولورکه
دوشب اندن رعاف منقطع اولمیوب هلاکه مؤدّی اولور وبعضی دوبه واردرکه
رعافی بالخاصه قاطعدر تازه حمار ترسنك عصاره سی واورمجك اغی ومعده نوش
ونعنا صولری کبی امّا بو حقیرکه مؤلف کتابدر انجیرا غاجنك برمقدارین کسوب اوست
قبوغین صویوب بیاضی ظاهر اولدقده بچاق ایله قزیوب برقاج درهم مقداری
تحصیل ایدوب بورنه صوفمق ایله تجربه ایلدم مفرداتده بوندن اوزکه نسنه
اولمز هیچ خطا ایلمدی بأمر الله تعالی شمدن کرو رعافی قطع ایدن ادوئیهٔ مرکّبهٔ
بیان ایده لوم که اطباء سلف ترکیب ایلمشلردر جمله دن بری اورمجك اغنی یازه
مرکّبنه باتوروب اوزرینه دکرمن توزینی صاچوب اوّل بورنینی کلابله وسرکیله

یعنی صاری مع

ایلدز عروق مع

صوی مع

یودقدن صکره بو فتیله که حاضر اتمشیدی بورنه صوقالو بر نوع دخی فیوق
بردانق دکرمن طاشنك توزینی وجلنار ومازوهر بردن نصف درهم حمار ترکی
عصاره سیله خمیر ایدوب اورمجك اغنی فتیل ایدب بو خمیره بولایوب کلاب
وسرکه ایله غسلدن صکره بورنه صوقه لر واننه کل صویی وصندل وکافوری
مخلوط ایدوب سوره لر قانی تبرید ایدوب وغلیظ حرکتدن وعروقه نفوذدن
منع ایدر اکر بونلر ایله ساکن اولمز ایسه رعاف صاغ جانبندن ایسه جکر
اوزرینه قوری شیشه لر یا پشدوره لر اکر رعاف صولدن ایسه طلاق اوزرینه
شیشه یپشدوره لر اکر رعاف طرفیندن ایسه شیشه لری طرقینه یپشدوره لر
فی الجمله خاتونلرده اولسه ممه لرین چکه لر رجالده خصتین چکه لر وصقه لر
تا که دم اسفله میل ایده واکسه چقوری اوزره شیشه یا پشدرمقدن غفلت
اتمیه لر بو فقیر فصد رقیقدن کوردکم فائده یی غیریدن کورمدم رعاف واقع
اولان کسنه نك قانیله کندنك ادین کاغده یازه لر وکندوسی کا نظر ایده رعاف
واقع اولان کسنه نك قانی صاغدن اقرسه صول بوطن بغلیه لر اکر صولدن
اقرسه صاغ بودین بغلیه لر ویا خود کندوبی ایکی قولندن اصه لر نتیجهٔ علاج
صرب سرکهٔ برکلدان اپچینه قویوب خایه لرین انك ایچنه قویوب برپاره صبر
ایلکله فی الحال رعاف منقطع اولور تعالیم ستّه نك تعلیم خامسنك سفر رابعی
اون اوچ بابی مشتملدر باب اوّل امراض اللثه والاسنان والشفتین والفم
بیاننده در امدی دشك اتی ودشلر وایکی طوداق واغز مرضلری بیاننده هرکسه که
دلیه دیشلرك صحتنی حفظ ایلیه برنیچه اشیادن اکا احتراز لازمدر جمله دن
بری فساد طعام وفساد شرابدن معده سین صیانت ایلیه بو فساد طعام
یا شراب یا کندو جوهرلرندن اولور باذنجان کبی ومتغیر اولمش صوکبی یا سرعت
انتقالی ایچون بالق کبی فساده سریع الاستحاله در سود دخی بو قبیلدندر
مثلا طعامك اوّل غلیظین صکره لطیفین یه لر یا صوبی آج ایکن چوق ایچسه
ویا خود طعام اوزره چوق ایچسه ضرردن احتراز اولنه جقلك بری دخی چوق
قوصمقدر بلکه اکثی قوصمقدر وچوق چینمك ایله یینّ اشیا درخصوصا طتلو

طتلوا ولا صابونی حلوا وانجیر یابس کبی احترازا ولنه جق شیئلدر بری دخی بیش
قماشدرر نسنه لردر خام میوه لر کبی صوق صو دخی بو جمله دندر و بعضی
اشیالر واردرکه بالخاصه دیشلره ضرردر پراسه کبی وبر احترازا ولنه جق
دخی دیش ایله بادم وجوز واکا مشابه نسنه لر قرمقدر وهرکاه دیشنی
مسواک وغیری ایله قورجقلمقدر اکرچه مسواک وخلال ایله دیشلری
تنظیف شرطدر اما انجیده جک قدر اشتغال مضردر اما حفظ صحتن
رجا ایدن کمسنه تیاجق وقت دیشلرین کل یاغی وسنبل رومی یاغیله یغلق
اعلادر کاه وبیکاه عسل ویا خود سکر ایله دیشلرین اوومق اوجاع واسقامدن
حافظدر برکسنه دیلرسه که دیشلرین صحتده کوره ایدی ایکی کره فسلکن
کوکنی شرابله قینادوب مضمضه ایلسه هرکز دیش اغریسین کورمیه علی
الخصوص اسنانی طوز وبا لله هفته ده برکره غسل ایلیه **باب ثانی ضعف اسنان
بیانندهدر** دیشلرک ضعفی افات وضرر قبولنه تحمل ولمیوب فی الحال قبول ضرر
ایدر دیمکدر بویله اولسه بوکا چاره قوابض استعمال ایلمکدر مازو وشب که
محرق اوله سرکه ایله سویندرب ملح اندرانی که قاورلمش اوله کذلک خلط
اولنوب کل غنچه سی دقی وسحق ایدوب برمقدار جلنار ومومیا خلط ایدوب
مذکوراتی سرکه ایله قینادب مضمضه ایده لر برنوع بردرهم انار قبوغی
ونصف درهم جلنار ونصف درهم شب وبردرهم مازو بو جمله سی سحق ایدوب
برماغیله دیشلرینه سوره ابن سینا ماء ورد وماء اس وماء سماق اوچنی
بریره قینادوب مضمضه ایلین ضعف اسناندن خلاص اولور دیمشلردر
باب ثالث دود اسنان بیاننده در دیشده قورد اولمق رطوبت بلغمیه درکه
متعفن اولوب قورد شکلنه استعداد کلور مبدا فیاض اکا قورد صورتن
اعطا ایدوب حیات ویرر زیرا فیاضده بخل یوقدر محلک استعدادن کوره
فیض ایدر علاجی بذر بنج ایله پراسه ویا صوغان تخمی ایله یا هربری یالکز
ویا خود مجموعی بریره دوکه لر ومعجون ایده لر بکچی یاغیله حبلر ایده لر وهرحب
بردرهم اوله بخورا علوا ولیجق برمجمر ایده لرکه اوله سی دیش طرفنه کله والتنده

دائما

شلکن ی

چبان دشمکره امثن صحیح سن
قزیوب برمقدار صابون ایله
خلط ایدوب عدس قدر حب
ایدوب قودنی کبی کوبا نتشر
شالله بحز بحقیدر

فیض نخ

اتش اوله

اتش اوله وحبلردن برین اتشه قویه تاکم بخارین دیشلره ایریشوب قورد
لری قره بومعنایی بعض ظرفا اطبانک حیلنلرندندر دیشلرده قورد اولمز دیمشلر
در بومعنانک ناقلی ابقراط مجربی متاخرینیدر **باب رابع ضرس بیاننده در**
فتح ضاد وسکونیله دیش قماشمق معناسنه در بونک سببی ایریلک ویره
نسنه در قبضله ویا اکشیلک ویا ککره لک ایله وبخشن اولان نسنه اکل
اتمکله وقت اولورکه بخار معده دن صعود اتمکله اولور وقیء عقبنجه دخی اولور
محمد بن زکریاء رازی بونک علاجنده سمزاوت چینمک کافیدر دمشدر ک
صمغ چینمک وجوز وبادم وهندستان قوزی که نارجیلدر مضغ ایلمک دفع
ایدر دمشدر صغلمش سود ایله طوز بومعناده شدید النفعدر **باب خامس
لثه بیاننده در** لثه دیش دیبنده اتیدر کم اندن قان چقار اولا علاجی حقنه
کامل الصناعه صاحبنک قولی جملیه غالبدر مثلا شب که یانمش وسرکه ده
سونیمش اوله ضعفی قدر طوز وجمله سی قدر کل غنچه سی دبی که اچلمه مش غنچه
دبی اوله بونلرک مجموعی سحق اولنوب برماغیله دیش اتلرینه سوریله هم قانی
کسر وهم دیشلرین برک ایدر اکر دیش دبنک اتلری یئوب نقصان اوزره اولورسه
سببی رطوبات فاسده درکه مفسده مدر علاجی کندر وزراوند مدحرج ودم
اخوین وبورچاق واصل السوس جمله سی برابر سحق اولنوب وسکنجبین
عنصلی ایله معجون ایدب دیش دیبلرینه طلا اولنه برنوع دخی دیش اتلرینک
کلشکلکیدر بودخی رطوبات فاسده دن اولور بونک تدبیری ضعف
اسنانده ذکر ایلدوکمز تدبیردر مکر نیشتر اورمغه محتاج اوله اول وقتکه
قوابض قینادب ضعف اسنانده مضمضه اولنه رئیلن علاجی بوکا کافیدر
باب سادس وجع اسنان بیاننده در دیشکه صزلیه واتلرینک دبی شیشه
المی زیاده اولور خصوصا وجعندن اول دشک اتی یومشق اولوب سودا
اینمکه قابل اوله بوتقدیرجه اول دیشی چقرمق فائده ویرمز زیرا سبب
وجع دیشی اتنک ششما سیدر دیش دکلدر اکر اغری دیشده اولوب اتده
دکل ایسه دیشی چقرمق نافعدر شول سببله که ماده تحلیله یول بولور

وكاه اولوركه فائده اتمز زیرا محلنه ماده اخری منجذب اولور ودیش صزی سنه اكرچه بعض علاج وضع ایلمشلردر اما بو حقیر تجربه اولدوغی كوكنی كونشه كوسترمك كبی علاج اولمز امدی علاجی دیش اتنك ورمی اكثریا حاردر واجب اولان دم غالب ایسه فصد ایلمكدر واستفراغ صفرادر اما جالینوس قولی البته فصد اولنمقدر واستفراغ صفرا واجب اولدوغی انكچوندركه حركت دم مولد صفرادر بلا استحاله اكر ورم صفراوی اولورسه خود نقوع مقوی ایله استفراغ شرطدر بر اول نقوعی مركباتده بیان ایلدك مسیحی نقوع ماء رمانین اولورسه زیاده نافعدر صاحب موجز هلیلج اصفر ایله یا مطبوخ فواكه ایله استفراغ لازمدر دمشلردر وبعد الاستفراغ دیشك اتلرینی كل غنچه سی دبیكه یانمش اولا كلنار یا صدرمق مباركدر سایر قوابض معلوم دركه انار قابی وجلنار ومازو وملح اندرانی ومرسین صوی ایله قیناد مضمضه ایلمك وجعی ساكن ایدر بو ذكر اولنان اقوال ماده حار اولدوغی تقدیرجه در بارد اولورسه بو مذكورات ماده یی تغلیظ ایدر زیاده حار اولورسه خود ماده اخری جذب ایدر اكر ماده بارد اولورسه دخی اتشی صو ایله مضمضه ایلمك دیشك وجعی فی الجمله تسكین ایدر قچنكه ماده نضج بوله ذكر اولنان معالجات موافقدر قبل النضج ممنوعدر ونضج ویرن نسنه لردن بری كل یاغیدر ومضطكی وسنبل وخیار شنبه در زیرا بو مذكورات اورامه نضج ویررلر اما دیش صزیسی یعنی دیشك كندو سنده اولان وجع بارد اولورسه برك بشمش یمرطه صاروسنی صرمق ودیشده طوتمق فائده ایدر وحرارت غریزیه یی معین اولور خصوصا بذر رجله كه سمزاوت تخمیدر كمون ایلـه وادخیر ایله وجزء عاقرقرحا ایله قیناد مضمضه ایلمك برودتدن اولان دیش اغریسین تسكین ایدر خصوصا شراب صرف ایله قینایه زیاده تأثیری اولور قچن وجع قوی اولسه برحیثیت ایله مضمضه ایله كه كفایت اتمیه اول وقت مالا یسعه ایدر اقلو قیا سورمك كرك دمشلردر بك دخی نفع ویرر انجنده افیون وبذر بنج اولدوغی اچون زیرا مخدردر ونافعدر وتریاق اكبر كه تازه اوله سورمك

صفرا

مسكندر

مسكندر وتریاق برش عیسی دخی بو قبیلدندر اكر برد قوی اولوب وجعی ساكن اولمزسه قزمش چوالدز ایله داغلمق كركدر اكر وجع ریحی اولورسه كپك وبابونج وطاری وطوز جمله سین قزدوروب بر بزا بچنده كماد قلنه تا كه ماده جذب ایدوب چكه یر چكه شویله كه زقنه طوغری شش اینه وجع ساكن اوله اما وجع سن كه مار محض اوله كل صوی وسركه وسماق وزرورد بو جمله یی بر یرده قیناد ایلیجق ایكن مضمضه ایلمك وجعی ساكن ایدر بو معناده سدیدی بر مقدار كافور ضم ایلمك شدت وجعه نافعدر دمشلردر نفیسی موجز شرحنده غایت بارد قارلو صو ایله مضمضه اولنسه دفع وجع ایدر تخدیر وتبرید ایدی قوی اولدوغیچون دمشلردر اما وجع سن كه یا بسل وله تره یاغی وبنفشه یاغی وبیشكر تنكله جكری بر یرده دقا ولنوب دیش اوزرینه قونر دفع ایدر بو معنیده جالینوس نقل ایدوب طبیعت دكلدر خاصه درد مشلردر اما وجع سن عصبی اولورسه ذكر ایلدوكمز مضمضه لردن كرك حار كرك بارد اولسون كافیدر لكن افراطله اولمیه كه عصب صلنده بارددر اشیاء بارده دن زیاده اولیجق منضر اولمیه صقنمق شرطدر زیرا عصب حساس اولدوغیچون متحمل دكلدر قوی دوایه تحملی یوقدر **باب سابع بخره بیاننده در** فتح با وخا ایله اغز قوقسی دمكدر بو قضیه كاه اولوركه عفونتدن اولور وكاه اولوركه دیشلرك چورومسندن اولور وكاه اولوركه سطح فمده حرارت اولدوغندن اولور یا سوء مزاجدن اولور یا خود معده ده عفونت وخلط متعفن اولور هر وقت كه عفونت معده ده صفرادن اوله اغزك اجیلغندن معلوم اولور وعطش غالب اولور واشتها قلیل اولور اكثر یا اغز طاتسزلغی ایله یدوكی طعامك لذتین بلمز وكاه اولوركه اغز قوقمق ریه نك قرحه سندن اولور بو معنا حمیات حاره وبا ئیه ده قتی ظاهردر زیرا جمیع اخلاط متعفنه اولور اول اجلدن اغزده قتی بد رایحه ظهور ایدر شول بخركه دیش اتلرنده اولان عفونتدن اوله انك دواسی خل عنصل ایله مضمضه ایلمكدر قچنكه دیشلری مضمضه ایله پاك اوله بر مقدار قلیه خل عنصل ایله تركیب ایدوب دیشلره اعنی اتلرینه طلاء اولنه اما شرطی متعفن اولان دیشه سوروب عنبری دیشلره طوقنمامق كركدر بو بر تركیبدر كه همان ساعت قلیه ایله خل عنصل متعفن اولان دیشه سورلسه عفونت ورایحه سن

وكاه اولوركه عفونت بدنك جملهسی اولور صح

دیشلری

دفع ایدر مجربدر اما بحریا اکر بردیشك چوروسندن ایسه اولی ولان چقاره
مقدر چقرمق قابل دکل ایسه تدبیر مسبوق ایله اصلاح ایدهلر اما اغز قوقوسی معدهدن
وسطح فمدن اولوب عفونت صفرا سببندن ایسه جالینوس ایدر تازه زردالو ییك
بولنمز ایسه نقوع حامض ایله استفراغ صفرا ایلمك کافیدر اکر بو علاج کفایت
اتمزسه ماء رمانین وهلیلج ایله نقوع مقوی ومطبوخ فاکهه ایله استفراغ
صفرا ایدهلر اما شول بخر که معدهده اولان عفونتدن اولوب عفونت دخی
بلغمی ایسه شراب لیمون وسکنجبین سفرجلی ورمانی استعمال ایدوب ایارج فیقرا
ویا حب ایارج ویا اطریفل مقوی ایله استفراغ بلغم ایده زیرا بو ذکر اولنان
مقطعات بلغم ومصلحات مواد عفونتدن رطوباتی زایل قیلور وبخاری منع ایدر
وحرارت متعفنهیی ساکن ایدر ممکن اولان مرتبه یاش ییشلودن پرهیز ایدهلر
زیرا بلغمی زیاده ایدر وهم متعفن اولور لحوم قسمندن وقاورمهدن غیری نسنه ییمیه
مکر بریان ییه ومشروباتی ترك ایلیه زیرا تولید بلغم قلیل اولوب رطوبت زیاده
اولمیه نفیسی موجز شرحنده مرهین یپراغی چکردکی چقمش قزل اوزمله برابر بر
بریرده دوکوب اوچ کون دك کونده برجوز قدری یمك بخر معدهیی بلغمیهیه نافعدر
دمشدر ابن سینا بخر معدهیی رفع ایلمك مادهٔ معدهیی اخراج ایلدوکیچون نافعدر
دیر مسیحی بومعناده یتاجق وقت طوروب یمك بخری دفع ایلر دمشدر کامل
الصناعه صاحبی بر درهم تره تخمی وبر درهم کشور تخمی وبر درهم صاقز وبر درهم
عود مدقوق ومسحوق معجون قلنوب اوچ کون دك کونده بر درهم یمك اغز قوقوسین
دافعدر دمشدر **باب ثامن قلاع بیاننده** قلاع اغزده ودلده چقان خرده چبانلره
دیرلر اق اولوب بلغمی اولورسه علاجی طوزلو زیتون شورباسی ییکدر زیرا
رطوباتی وصاری صویی تخفیف ایدر ملوحتی وعفوصتی ایچون قرحهلری
منع ایدر اکر قلاع قرمزی اولوب دموی اولورسه هلیلج اصفر وسماق
وکشنج قوروسی بریرده سحق ولنوب اغزده اولان خرده چبانلره سورلسه
دفع ایدر اکر قلاع صاری اولوب کثیر التلهب اوله وحرارتی غالب اوله سماق وجلنار
وکافور ده عجب خاصهلر واردر اکر قلاع سوداوی اولوب سیاه اولورسه

دیمشدر عند التحقیق بو
ادبیر سوینی وقریوز وشنتا
وخیار یمك بونوع بخره
کافیدر صح

جلنار وذر ورد واقاقیا
بریرده برابر سحق ایدوب اغزده
طوتمق بلغمدن اولان قلاعی منع
ایدر صح انتهلبنخ

قورق صویی قبضی وتبریدی اولدوغیچون عجب مبارکدر وقت اولورکه
قلاع اربابی استفراغه محتاج اولور واخلاطی استفراغ اولینجه خلاص اولمز
طریقی هون مطبوخ هلیلج مقوی ومطبوخ افتیمون در وفصد اقتضا ایدرسه
قیفالدن لازمدر حجامت لازم کلدکده اکسه چقورندن لازمدر تا کلك التندن
جهار دك فصدندن مراجعت اولورسه قتی معقولدر زیرا ماده نك کلیسنی
جذب واخراج ایدر کاه اولورکه قلاع خبیث ودریك اولور بونك چارهسی
شب ومازو سحق اولوب اوزرینه اکهلر ابن ماسویه ایدر قلدفیونله اقاقیا
مخلوطا طلا اولنسه رطوبات خبیثهیی فانی ایدر وقروح خبیثهٔ اصلاح
ایدوب زایل ایدر دمشدر علاج سوداوی علاج صفراوی کبیدر زیرا قلاع
صفراوی احتراق خلطدن اولور اویله اولسه تبرید قویدن غفلت جایز
دکلدر خصوصا سوداکه صفرادن محترق اوله بو تقدیرجه تبرید قویه
محتاج اولور امدی نقوعات واشربهٔ مبرده ایله طبیعت تعدیل اولنمق
لازمدر لحومدن ایسه هجر فرض مرتبه سندهدر زیرا لحومی اکثار ایلمك دم کثیر
تولیدینه بادی اولور اول تقدیرجه قروح زیاده اولمق لازم اولور **باب تاسع
اسنان وتفتیت اسنان بیاننده در** بومبحث دیشلر چقرمق ویاره لمق
بیاننده در اکرچه بو نقل وجع اسنان ذکر اولنه جغی محلده کرك ایدی زیرا
دیش ضربسینك اخر علاجی چقرمقدر ویاره لمقدر نتکیم شاعر بو مرض دوا سنده
دمشدر **بیت** ای فضولی دردد ندانه چو چاره بولمدك چارهسی یوق بر بلادر بوهمان
چکمك کرك امدی چکمك معناسی ظاهردر وصفه محتاج اولن پاره لمقدر
او جملهدن بری ستلکن سودی برمقدار اونله خمیر ایدوب دیش اوزرینه
قومقدر برنیجه ساعت مرور اتمدین بامر الله پاره لر خصوصا اغاج قورد
باغهسنك یاغی دیشی هم چقرر وهم پاره لر ابقراط بو اغاج قوربغهسنك
حقنده برحیوان اوت اوتلرکن یسه جمله دیشلری دوکلور دمشدر
واقعا بوخاصه بوحیوانده مقرردر فی الجمله کلیدان بلوسنك عملی ایدن
امین اولور موجز صاحبی قرشی شرحنده چوق مبالغه ایلمشلردر **باب عاشر**

جهار دانك نخ

آفنا نخ

سیلان اللعاب بیاننده در اغزدن صو اقمغه دیرلر بو قضیه اویقوده
واو با نسقلقده اولور سببی حرارت ور رطوبتدر که فم معده ده جمع اولور معده نك
ایسه شانی غدایی طبخ ایلمکدر بو کره معده رطوبات غذائیه دن خالی ولمزاویله
اولیجق معده نك حرارتی رطوباتی اریدر واغزدن چقاردر سیلانه باعث اولور بو
نوع علامتلرله بیلنور یعنی بلغمك برودتندن معلوم اولور وبر قسم دخی قارنده
قورد اولمقدن اولور بو نوعك نوع اوّل ایله فرقی اغزدن اقان رطوبت کیجه
اقدوغیدر زیرا قورد البته کیجه حرکت ایدر انك حرکاتندن رطوبت وفضلات
بلغمیه حرکت ایدر واغزدن کیجه ایله صواقر علاجی تعدیل مزاج اتمکدر مثلا حار ایسه
تبرید وبارد ایسه تسخین ایلمك کرکدر ومعده یی بلغمدن هفته ده ایکی کره
قئ ایله واطریفل ایله تنقیه ایلمك لازمدر بلغمی اولانده بر درهم قورلمش طوزی
بر درهم هندبا ایله سحق ایدوب اغزده طوتمق مشترکا انفعدر ولطیف علاجدر
اکر بر هفته کامل اغزده هر کون بر مقدار طوتدقدن صکره یودرسه خود غایتله
نافعدر بالکلیه رطوبت بلغمیه نك سیلانی قطع ایدر قورد دخی وار ایسه
هندبا ایله طوزی بر درهم بیك دفع ایدر غیری دوایه احتیاج قالمز کفایت ایدر
بامر الله تعالی **باب حادی عشر تشقق الشفه بیاننده در** طوداق یارلمق در
سببی یا حرارتدر رطوباتی نشف ایدر یا یبوستدر که تفرق اتصال
واقع اولور نتکم بالچق قورویه پاره لنور طوداق خود نازکدر هواء حار وبارد
ملاقه سندن خالی دکلدر علاجی قوابض ایله در زیرا تشقق شفیه
جمیع قوابض مجففه نافعدر فائده اتدوکی پاره لنن یرك ایکی جانبن بربره
جمع ایلدوکیدر ومجفف فائده ایلدکی وارد اولان دمی عقد ایلدوکیدر
جمله دن مازو ومرده سنج واسفیداج اوچی بر یرده مسحوقا اغزده طوتمق
فائده ایدر اکر کثرة ازوب طوداغه سوروب اوزرینه ذکر اولنان اجزائی
باصدرسلر دخی اعلادر مسیحی دیرکه قثا وخیاری بر برینه سورسه لر ایکسندن
کوبك حاصل اولور اول کوبکی سورمکدن ایو علاج اولمز لعاب بزر قطونا
دخی بویله در ابن ماسویه طوداغی یاریلان کمسنه صباح وقتنده واخشام

بردرهم نسخه

طوداق چتلسه استعمال ایده جك ... بنفشه درهم ... ایکی درهم ... درهم ... بر یرده ادیه لر اخشام صباح طوداغه سوره لر ... مجربدر

وقتنده

وقتنده مقعدنی وکوبکنی بنفشه یاغی ایله یغلسه ترطیب تمکله شافیدر خلاص اولور
دمشدر واقعا بزر قطونا لعابی سوروب مقعدنی بنفشه یاغیله یا غلمق حرارتی
زایل ایدر واول ایکی موضع یا غلمق ایله مواد انلره منجذب اولور بی نظیر علاجدر
وبر نوع دخی کورلر طوداق شیشمکدر بعینه دلیش اتی شیشمك کبی در بو نوعك علاجی
خلط غالب ایسه فصد ایله واسهال ایله استفراغ قلمقدر واورام لثه ده
ذکر ایلدوکمز علاجدن غافل اولمقدر نهایت بونده ادویۀ موضعیه بر مقدار
قوی کرکدر مثلا حضض وهلیلج وزرورد وجوز سروکبی کافیدر **باب ثانی
عشر امراض الوجه بیاننده در** جمله دن ماشیرادر اکثر اطبا بونی انواع سرساملدن
عد ایلمشلردر اما سرسام شول ورمدر که جبهه یا دماغده اولور بو خود یوزده
ظاهر جلدده اولور عرق طبعه بر ورم حاردر که دم صفراویدن حادث اولور
یوزی بوزاره کاه اولور که کوزی اورتر خماسی اولور بونك علاجی قیفالدن فصددر
واستفراغ صفرادر یاخود عروق جبهه دن قان الوب نقوع مقوی وطبیخ فاکهه
استعمال اولنه شیخ رئیس قولی اوزره خماء صفراویه تدبیرینی ایلمك جمله
دن انفعدر یاخود هلیلج ایله مرباء رمانین ایچوب یا لعوق خیار شنبه ایله
تقید ایلمکدر **باب ثالث عشر باد شنام بیاننده در** امراض وجهدن بری دخی
بودر وبو حمرت مفرطه در که نعوذ بالله تعالی مقدمۀ جذامدر یوزده ال ایاسی
کبی قابلیوب زیاده قرمزی طوزلو بلغم هیئتنده در سببی دم حاردن متولددر
اولور ومتحرك اولور کاه اولور که انك ایله قرحه لر اولور انسانك یوزینی
وبیکرینی بوزر علاجی فصددر دخی تنقیۀ دماغدر وبدنی خلط محرقدن پاك
ایلمکدر حب افتیمون ویاخود مطبوخ افتیمونله شاهترۀ مدبره وسکنجبین
استعمال ایده لر تبرید وترطیب ایدر سفوف مسهل ماء جبن ایله ایچمك دخی
مجربدر بامر الله تعالی **تعالیم ستّه نك تعلیم خامسنك سفر خامسی اون درت
بابی مشتملدر باب اوّل امراض اللسان بیاننده در** بو دخی امراض فمدندر اکا
اولان تدبیر بوکا دخی کافیدر نهایت دل یارلمق حرارتدن ویبوستدن اولور
لسان حتی نفسنده یرشق سونکر کبی در حرارت ویبوست که زیاده اوله

شقوق ظاهر اولور قیچنکم اکشی وطوزلو وایتی نسنه طاتسه متألم اولور
علاجی لعابِ بزر قطونا ولعاب حب سفرجل وکثیرا جمله سین بر یرده مخلوطا
اغزده طوتمق مبارك علاجدر اکر برسه دخی نافعدر غزالردن یاچه که بغدای
ایله بشه ترطیب ایتدکیچون لطیفدر برنوع دخی جفاف لساندر بو دخی ایکی قسمدر
یا حقیقی یا مجازیدر حقیقی اولان حرارت ویبوستدن اولور مجازی اولان بویله
دکلدر حقیقینك علامتی حمیات محرقه ده اولدوغی کبی علاجی دخی محرقه ده در ولعاب
حب سفرجل ایله تسییل کاری کبی سیلمکدر ونیلوفری دخی قینادوب سکر ایله لعوق
ایدوب هم دیلن سیلوب وهم ایچرمکدر اکر شراب نیلوفر قباق چکردکی تخمین
دوکوب وسمزاوت تخمین معا قتوب ایچورلرسه ترطیب ایلکله نفعی زیاده اولور
اکر سمزاوت تخمین دوکوب قاربوز صوییله مستحلب ایدوب مضمضه ایدر
لرسه دخی نافعدر اما شول جفاف لسانکه خلط لزج جهتندن اولوب دلنك
اتنی صلتیوب رطوبات لعابیه نفوذنه مانع اوله لاجرم بونك صاحبی نك
اغزده توکروکی اولور اما دلنده هرکز رطوبت اولمز بونوعك علاجی سوکت
اغاجنك ایچه بیر اغندن برجزئی سین الوب سکنجبین ایچنه باتروب دیلنی
سله لر یاخود قاوون صوینه سکر قتوب سوکت بوداغین دالدروب دخی دلنی
اووه اووه سله لر باذن الله خلاص اولور برنوع دخی استرخاء لساندر ترکسی
دل ککشکلکی واغرلغیدر علامتی حرف تا وحرف ثا بر خوشجه تکلم وتلفظ ایده
مکدر بو معنا رطوبت دموبدن اولور وحمرت لساندر وحرارتندن بیلنور
وقتا اولورکه رطوبت بلغمیه دن اولور عصبی ارخا ایدر بو قسمك علامتی
دخی بودرکه توکرك چوق اولوب قوابض ایله منتفع اولدوغیدر کاه اولورکه
شرکت دماغدن اولور فالجده اولدوغی کبی شیلرعن نام مرضده اکثریا واقع
اولور بو مرضلرك علاجی بدنی وراسی حب یا رجله وایارج لوغازیا ایله تنقیه
ایلمکدر ابن سینا قانوننده خل عنصل ایچنده بر مقدار وج قینادوب انکله
مضمضه ایلك کافیدر عند التحقیق بعد التنقیه کر وخردل وسعتر
وعاقرقرحا بو جمله سی دق وسحقدن صکره خل عنصل ایله قینادوب

مضمضه

مضمضه ایلمك زیاده نافعدر خصوصا قینمش سودکه قیمغی النمش اوله
واکشی یرا نکله دلی دلك ایدوب اورمق چوق فائده ایدر اکر سوده برجزئی
نشادر وطوز ضم اولنورسه لانظیردر اما دموی اولا بر فصد وحوامض
ایله تقید لازمدر بلکه قورق واکشی یمشلردن تورنج ولیمون وبونلره مشابه
اولان جمله سی نافعلردر صاحب حاوی دخیره کوکیله طباشیری سحق ایدوب
دموی اولدوغی وقت سایر علاجدن مستغنی ایدر دمشدر اکر صبی تیز سویلیو
یلمیوب برنچه زمان قلسه غلبه رطوبتدن اولور بال وطوز ایله دلنی دلك
ایلسه لر لسانی اطلاق اولور واسترخاسی دخی کیدر بو علاجی ایدوب ینه طلاقت
لسان حاصل اولمزسه بزم دموی استرخاده نقل ایلدوکمز معالجاته مراجعت
اولنه باب ثانی امراض الاذن بیاننده در قولق بر عضودرکه حق سبحانه
وتعالی جلت عظمته انی سمع ایچون خلق ایلمشدر واکا حسن ایچون وبعض افاته
مانع اولمق ایچون صدف شکلنده قپاق خلق ایلمشدر ودلکنی اکری خلق
ایلمشدر تا که مضر اولان نسنه دفعة اکا کرمیه وایچروسن برمیدان قلوب
عصبله دوشه مشدر واول عصبه ادراك اصوات خاصه سین قومشدر
وایچنی هوا ایله طولدرمشدر قچن صوتله متکیف اولان هوا تموج ایده رك
انده وارسه هرنچه صوت ایسه ادراك ایدر وهر عضوك برنچه کونه مرضی
اولدوغی کبی بونك دخی امراضی واردر جمله دن بری طرشدر یعنی قولق
صغرلغیدر وبو قسمك بعضی خلقیدرکه انه دن اویله طوغر ویاخود پرده
درکه مجرای طبیعی اوزره مخلوقدر یالحم زائد واردرکه صوت هوایی صماخه
کرمکه قومز وعصب مفروشه ایرشمز وطرشك بعضی صکره دن عارض
اولور سببی یا مجاده سده اولور ویاخود قورد اولور قوردك دخی اولماسی
ماده بلغمیه دن اولور ویا خلط غلیظدن اولور ویاخود شیش اولور
مجرای منسد ایدر وصوت هوائیه نك وصولنه مانع اولور اکر اول ورم
عصبده ایسه اکثریا حار دبحراندن حادث اولور بو حرارت حمیات
حدوثنه سبب اولور بو کره عفونت قلبه سرایت ایدر مشارکتی

اولدوغیچون یا خود ما بیننده شریان واسطه سیله حادث اولور اگر
اول ورم عصبه ده اولمیوب قولق دلوکنك اغزنده قریب غیری یرلرده او
لورسه حمای لازمه اولمز مگر حمای یومیه اوله بودخی وجع سببیله اولور
یا خود اسباب خارجیه ده اولورکه مجرای سده ایدر مثلا قوم یا چکردك
یا قان اقه قولاغه کیره وانده طوکه اگر عصبه ده سوء مزاجدن اولورسه
بودخی گاه اولورکه مادی اولور مادی اولان دخی گاه بلغمی گاه سوداوی
وگاه صفراوی وگاه ریحی اولور امدی عصب بارد المزاجدر عصبی اولان
بارد المزاجك قرینه‌ده اولمغله برودتدن تیزمتأثر اولور واعتدالدن خارج
اولور یا خود طرش شرکت دماغیله در یعنی دماغده افت اولدوغیچون
اولمشدر بونوعه که شرکت دماغدن اولمشدر تقدم افته دلالت ایدر
گرك حسده گرك حرکتده طرشکه مزاجی اوله دلالت ایدن ضدی ایله انتفاع
حاصل اولدوغیدر یعنی حاردوالردن منتفع اولدوغیچون وثقلت اولمدیغیدر
بوذکر اولنان سوء مزاج سازجده و ریحیده در فحن که سوء مزاج مادی اوله
البته ثقلت اولور اگر طرش قورد دن اولورسه ثقل وعدم نفوذ صوت تقدم
اسباب معرفتنده در وسخ ورمل ونوات دخی بوقبیلدندر گاه اولورکه طرش
بحراندن اولور اما بحران کیچیجك ینه تیز زایل اولور بوقسم دخی اسهال صفراوی
منقطع اولمغله حادث اولور سببی مادهٔ صفراویه خفتیچون تصاعد
ایدر وحدتندن عصبه نفوذ ایدر گاه اولورکه طرش قیء عقیبنده اولور
موادّ فوقه میل ایدوب برمقدار قولاغه اینر وطرش عارض اولور گاه
اولورکه طرش حمالر عقبنده اولوب بوقضیه البته نکسدن اولور العلاج
امدی طرشك علاجیکه پرده ولحم وسکل اولمقدن اوله عسیر العلاجدر
خصوصا که زمانی طویل اوله اگر قریب العهد ایسه ادهان حاره ایله ودهن
فجل ودهن بلسان یا خود دهن قسط یا دهن الغار ایله که قولاغه طمزرمقدن
غیری علاج اولمز بادم یاغندن دخی غفلت جایز دکلدر اگر شیروغنه حنظل
کوکین دوکوب معا طبخ ایدوب وسوزوب قولاغه طمزرسه لرنافعدر ابن سرافیون

سازج اولور وگاه اولورکه صح

شدت نخ

اولدوغیدر نخ

زایدصح

وبرد بلغمدن ایسه صح

عصارهٔ سذابی وجندبیدستر طوراق اوتی یاغیله قیناد بطمزرمق ایودر
دمشدر خصوصا یللرا وله قتی مبارکدر اما تنقیهٔ راس ایلدکدن صکره
علاجه مباشرت گرکدر والا چندان تأثیری اولمز شول شربتلرکه طرش
علاجی ایچون نافعدر شراب استخوطوس که اکلیل الملك وبابونج وخطمی بوجمله
بریردن قینادب وایچنه برمقدار بنفشه خمیره سی قتوب وصوزب استخطوس
شربتی بومغلا ایله ازوب ایچورمك زیاده نافعدر صاحب بیان دیرکه
اکلیل الملك وبابونج ونخاله وخطمی وورق الغار بوجملهٔ دوکوب وقینادب
صوینه یعنی بخارینهٔ طوتوب کندوبی درلدب صقندوسین اکسه سنه نطول
ایدرلر بوتدبیر برکز اتمکله اولمز برقاچ کره اتمك لازمدر طرشه نافعدر
دمشدر سقراط طرش ایچون برك چاغرمق واصوات شدیده استماع اتمك
واواز طبل وکوس وکلمك انفع اشیادندر دمشدر اگر طرش حرارت صفرادن
یا صوودن اولورسه فصد ایدوب استفراغ صفرا قله لر ومطبوخ فاکهه
ایله اطفاء حرارت ایدهلر شول شربتلرکه طرش حاره علاج اولنور ونفع ویرر
گرك مادی وگرك غیری مادی اوله شراب اجاز وشراب نیلوفر وشراب بنفشج ولعاب
بزرقطونادر بوا شربه نك مذکورده نفعی عظیمدر اما ترك لحم ایدوب اسفناخ
وسمزاوت وملوخیا وابه کومه جی ایله اکتفا ایدهلر وانا فانا باشنه قباق
یاغی وطتلو بادم یاغی وگل یاغی که سرکه ایله معا قینامش اوله سوره لر تشنیع
طبیب ایدرکه مارول صویی ایله مامیثا یی ازوب جزئی قزامزرد عورت سودی
خلط ایدوب قولاغنه طمزرلسه حرارت وصفرادن اولان طرشه نافعدر
امدی معلوم اولاکه هرنه اولورسه که قولاغه طمزرمق اقتضا اتسه ایلیجه ایدوب
طمزرمق گرکدر شول طرشکه قورددن اوله انك علاجی صداع دودیده ذکر ایلدوکمز
علاجدر شول طرشکه سده دن اوله یا پرده دن یا لحم زایددن اوله انك دواسی
قطع در واخراجدر بونی جراحلر بیلورلر نهایت سدهٔ وسخدن خلاص اولمق
ایچون فائده ایدن اجی بادم یاغیدر وصوصوق حمامه کروب اوزرنیه یا تمقله
بلکه حرارت ایله موادّ اقرب طشره چقه ابقراط دیرکه طرش ایچون

غلیظ صح

باشن صح

ایده الی صح

ایارج لوغازیا وحب قوقیا ایله تنقیهٔ دماغ و تنقیهٔ رأس ایدوب حمّام
ایله تبرید وترطیب زیاده نافعدر خصوصا که حمّامك صویی طتلو اوله و
جمیع ازمانده ماءِ افسنتین وسکنجبین ایله غرغره دن غفلت اولنمیه شمعون
دیرکه انجیر وخردل و بورق ایله یوغورب فتیل مثال ایدوب اوچ کون طوردقدن
صکره برما صو ایله قولاغنه اوفلیوب بعده بو فتیلی دخال ایده لر هارون
ایدرکه صمم عارض اولان کسنه حمّامه ملازمت ایدوب غدا وشرابدن
پرهیز اوزره اوله باب ثالث طنین دودی بیاننده در قولق کوملك وچکلمکدر
بونك سببی قولاق اوکنده اولان هوانك حرکتیدرکه قولق انی حس ایدر شول
طنین که قوت حسّی اچوندر یعنی کاه کاه اولوب هرکاه اولمیه سلامت دماغ
وصفای حواسی اولدوغنه دلالت ایدر مرض دکلدر وشول طنین که ضعف
دماغدندر ومستمردر علاج کرکدر آمدی طنین که ریاحدن یا ابخرهٔ کثیره دن
متولّددر دماغده حس اولنورکه کویا باشنده برنسنه دورایدرکبی بویله
اولیجق غلبهٔ مادّه علامتیدر بویله اولسه مادّهٔ ریاحی وابخرهٔ بلغمیّهٔ
قطع ایلدوکندن اولور بو معنا شول ابخرهٔ درکه معده دن رأسه تصاعد
ایدر اجلق وطوقلق اختلافیله اولور وکاه اولورکه هیچ اولمز بلکه اولورسه
از اولور امّا شدّت جوعدن اولان طنین طبیعت غدا آرزو سنده اولدوغی
حینده رطوبت ایدر وغلیان ایدر اول رطوبتك غلیانندن اوازه ظاهر اولوب
قولاق دلوکندن متموّج اولور وقوت سامعه انی ادراك ایدر بوکا تقدّم
جوع مفرط سبب اولور علاجی بدنی تنقیه قلمقدر تاکه فضول باشه چقمیه
بعده تنقیهٔ رأس ایده لر اکر تغلیظ حسّی باعث ایسه قوت حسّه اولان دماغ
تقویت اولنه وطبیعت تلیین قلنه موادّ اسفله میل تسون ایچون وابخرهٔ
متصاعده حبس اولنسون ایچون وشراب استخطوس شراب لیمون ایله قرشدرلوب
اطریفل صغیر ایله معًا صبح ومساده استعمال ایده لر اکر طنین شرکت
معده ایله اولورسه دماغی دهن اس ایله تدهین ایدوب خلط غالبی استفراغ
استعمال ایلمك لازمدر اکر اطراف بدندن دلك ایدرلرسه غایت مبارکدر لکن

صوت خارجی حس ایلدوکی کبی صح

حرکت صح

محرکات

محرکات قیئ اولاندن اجتناب لازمدر زیرا موادی تحریك ایدر وبرك چاغرمق
ضرردر زیرا هوایی تسخین ایدر وسخونتی رأسه متصاعد ایدر حمّام وکونشده
طورمق دخی ضرردر علی الخصوص صرمساق وصوغان وپراسه وخمر کثیر بو جمله
ضرردن کاه اولورکه طنین بحراندن اولور وبنه تیز زائل اولور وکاه اولورکه
طنین انقطاع اسهالدن اولور بونك چاره سی بنه مسهل ویرمکدر تاکه طنین
ایجاب ایدن مانه منع اوله کامل الصناعه صاحبی دیرکه برادمده که طنین
ظاهر ومستمر اولور واول اهمال ایدوب علاج اتمسه البتّه اول شخصك کوزلرینه
صو انمك مقرّردر والله تعالی اعلم باب رابع وجع الاذن بیاننده در قولق اغریسی
برمرضدر امّا بر نوع سببی وارددر جمله دن یا سوءِ مزاجدرکه سازجدر هواءِ حارّدن
وهواءِ باردن اولور یا سوءِ مزاجدرکه مادّیدر ویا تفرّق اتصالدر ویاخود
ایکسی بیله در بو معنالر ورملرده قتی ظاهردر برقسمی دخی ورمدر حارّدر ایچرویه
باتمشدر قولق ایچنده اولان عصبده اولور بو نوع ورم قاتلدر خصوصا
تازه یکتلرده اولان بالکلیه مهلکدر زیرا شبابك حرارتلری زیاده در بر
نوع ورم اذن دخی ورم بارددندر بو نوع ثقیل وحمّای خفیفه ایله معلوم
اولور کاه اولورکه وجع ضربه دن ودوشمکدن اولور وکاه یلدن اولورکه
جاذبدر اکر ریحی اولورسه خفتندن وسرعت انتقالندن معلوم اولور یعنی
اغری زیاده اولمز و بریرده طورمز بریردن بریره نقل ایدر آمدی قولق اغریسینك
علاجی مزاجی تعدیل ایلمکدر مثلا حار اولورسه بارد دهانله قولاغه طمزه لر اکر
بارد ایسه یاغلردن بنفشه یاغی کبی شیاف ماميثا ایله کافور بریرده ازیلوب
بنفشه یاغنه قاتوب قولاغه طمزره لر اکر حار ایسه قباق وخیار ونیلوفر عصاره
لرین زنبق یاغیله طمزره لر مسیحی دیرکه باشنه اسی صو دوکمك ایله ونطول
ایلمك ایله وجع ساکن اولور جالینوس دیرکه بارد اولان وجعده پاپادیه یاغی
وسوسن وبلسان یاغی وجند بیدستر بریرده مخلوطا ایلیجق ایدوب قولاغه طمزرمق
دفع ایدر وجعی تسکین ایدر دمشقی امّا وجع ریحی اولورسه علاجی کماد
قلمقدر کپك ایله وطاری ایله طریقی کپکی ویاخود طاریئ قزدروب بر بز

وبارد اولورسه حار ادهان ایله صح

ایچنده بوکوب قولنغه طوتمقدر موجز صاحبی بارد قولاق اغریسنده اکلیل الملك وپابونج وآیواطنه ودقنه یپراغی وتورنج یپراغی وخشخاش قبوغی ونعناع ومرسیه هر برین برابر بریرده قینادوب باشین بخارینه طوتمق نافعدر دمشقی زبده نام کتابك صاحبی صرمساغی دوکوب زیتون یاغی ایچنده پشروب یاغین سوزوب برقاچ قطره بارده قولق اغریسنه طمزره لردر سدیدی موجز شرحنده ورم حارهٔ تازه‌ده صاغالمش خاتون سودین بادم یاغیله قینادوب جزءٍ سرکه وبرمقدار لعاب حلبه ولعاب بزرکتان خلط ایدوب قولاغه طمزرسه لر وجعی ساکن ایدر دیمشدر اکر وجع مشتد اولورسه ذکر ایلدوکمز علاجه برمقدار سمن عتیق ضم ایدوب عمل ایده لر مسکن وجعدر عند التحقیق اوجاع اذنده فصد واستفراغ وتلیین طبیعت اوزره تقدم اتمیه بعده هرکون شراب اجاص ونیلوفر ولعاب بزرقطونا وشراب بنفسج یاخود نقوع فاکهه استعمال ایده لر الا نقوع حلو کرك حامض سکرایله یا شراب بنفشه ایله تربیه اولنمق کرکدر امدی وجع حاره‌ده کرك سانج وکرك ماذی اولسون شراب استخودوس مغلاء حلوایله یا شراب معجون بنفشه ایله غایت اعلادر غفلت اتمه مك کرکدر واکر وجع اذن ریحی وبارد اولورسه شراب صافی ایچمك ایلیجی ایکن کافیدر اکر جزء صافی شرابی قولاغه طمزرسه لر وجع ریحی یرنا فعدر لکن بو مرضك صاحبنه لحوملردن اجتناب لازمدر انجق غدای مناسبه‌ تره‌لردر اسفناخ وهندبا وسایر بقولاردن اتخاذ اولنه اکرکاه وبیکاه بیض نیم برشت اکل ایدرلرسه ضرر اتمز باب خامس قروح الاذن بیانندهدر امدی قولاغك قرحه‌لری یا ظاهر اوله یا خود اولمیه اکر ظاهر اولورسه سرکه وسکنجبین ایله یونر وغیر ظاهر اولان یا تازه اوله یا خود اسکی اوله بو انواعك هر برینی علی الانفراد بیان ایده لم اما تازه اولان که دخی عضوه ضعف کثیر کتورمه مش اوله وغیردن نقصل تمش اولمیه علاجی شیاف ماميثا ایله ویا قورق صویی ایله بالادر یا خود مرهم اسفیداج ویا مرهم باسلیقون‌در اما اسکی اولوب زمان کیچمش اولورسه بو معنا

چقن

چقن ایرینك یرامز قوقما سیله وکثرتیله معلوم اولور بویله اولورسه ذکر ایلدوکمز مرهمدن برمقدارین برفتیله‌یه بولایوب بعده فتیلی قطرانله ویا بال ایله تربیه ایدوب قولاغه ادخال ایده لر کاه اولورکه قولاغه سکك وپره وقرنجه وکهله وقصاج دیدکلری وبونلرك امثالی حیوانلر کیروب وقت قولاقده قورد حادث اولور اکرچه حرکتندن بیلنور اما زمان اولورکه قورد قولاقدن چقار باشی قاره وکندوسی بیاض وبعض سیاهه مایل اولور علاجی قولاغه قطران طمزمقدر فی الحال حرکت حیوانی ساکن اولور اندن صکره قتل ایدر بعده اوزرینه زیت تقطیر ایده لر اما زیت اسکی کرکدر زبدة الارواحده شفتالو یپراغی صویی کرك منفرداً کرك مخلوطاً قولغه طمزرلرسه جمیع قوردلری قتل ایدر دیو نقل ایلمشدر بر نوع مرض اذن دخی قولاغه خمارده وغیری محللرده صوکرمکدر بو قضیه‌ده دن وجع شدید ظاهر اولور وقولق شیشر اکر قولاغی طرفنی یوزیا صدوغنه قویوب یقارو اشاغی تحریك اتمیله صو چقمزسه بر ایاق اوزرینه طوروب صچرامق والنك ایاسین قولاغنه طوتوب وباشنی اول طرفه مایل قلمق وآغزین شلکمك ایله ینه قولاغدن صو چقمز ایسه برماسوره ایله که غایتله اینجه اوله زیتون یاغنه برمقدار پنبه باتوروب ماسوره‌نك اوجنه طولایوب قولاغه صوقرسین دفعةً چکه‌سن برقاچ کره بو منوال اوزره ایده‌سن بامر الله تعالی صویی سین صو چقار صاحبی اول وقت شفا بولور اول وجعدن خلاص اولور ابقراط ایدرکه پنه نام حیوانك صاچین برطرفن ایلك ایله باغلیوب وبرطرفن قولاغه صوقسه لر انك خاصیتی صویی جذب ایدوب قولقدن چقرمقدر باب سادس امراض الحلق بیانندهدر حلق حاء مهمله ایله بوغازلغی وبوغازده بکاری درکه دلجك التنده اولور بو جمله‌دن بری خناق قوزتر کیبه شیشر اولمقدر نفسین تمام الیمامق وبرنسنه یوداماملقدر یا خود بونلر زحمتله اولمقدر وقتا اولورکه خناق دارلقدن اولور یا خود اوکرغه زایل اولمقدن بوینندن اوکه اول اوکرغه‌نك یری چقور اولور والك یرینه یا پشمق وجع ویرر ومنع ایدر ویوتمغی کوج

وارکی یا پراغی صویی صح

بوغازده صح

اوله ع

اولور مکر اکسه اوزرینه یاتوب یوتر بله ولات تنفس وبلغمك قوت محرکه سنك
تحریکندن اغز قوریسی پیدا اولور اکر ورم عضلاتده که حنجره نك تحتنده واقع
اولورسه اما عضلات خارجیه دن اولان ورم ظاهر اولور یعنی حس بصره وحس
لمسه مخفی اولمز زیرا عضلات خارجیه ده اولان ورم اسلمدر اما ورم که عضلات
تضیق نفس ایدر زیاده یرامزدر یاخود ورم عضلات مریه ده اولا که غالبدر
خارجیه یا داخله بونك ایکسنده بله بلع مشکل کدر ونفس المقدن عاجز اولور
قاندن اولان خناقده دلی قزل قزل اولور وبویون طمرلری طولو اولور وچکلور
ووجع قوی اولور خناق صفراوی زیاده قزارر وصانجو ودل صرارر واغزاجی
اولور کاه اولور که خناق ایکسنده بیله اولور وعلامات دخی ترك اولور و
بلغمدن اولان خناق اغزده ملوحت ودا تسزلق اولور ویاخود دل چقمق وصو
سزلق اولور سودا ویده صلابت واکشیملك اولور لکن خناق سوداوی بارد
اولور اولدقده دخی انتقالیدر وورم حاردن چنکه لطیفی متحلل اولسه کثیفی
باقی قالور برنوع دخی خناق کلبیدر بونك علامتی اغز اچمق ودل چقمق در بو
نوع جمله دن یرامزدر اکر خناق اولان کمسنه نك یوزی یشل اولوب کوزلرینك
بوقاروسی قاررسه ونبضی دخی ضعیف اولسه بو قسم همان میت حکمنده در
اکر خناق اولان کمسنه نك اغزی کوپکلنسه اندن رجا منقطع اولور خناقك
علاجی فصد ایله وخلط موجبی استفراغ ایله تقدم ایلمکدر وتحت لساندن
اولان عرق قدن قان المقدر وطبیعتن تلیین ایلمکدر فتیل ویاخود حقنهٔ
لینه ایله تنقیه ایلمکدر اکر اشاغه قومزسه ساقلرین حجامت ایدوب شد
ایده لر اما جمله دن الزم اولان دل التندن قان المغی تقدیم ایلمکدر خناق ایچون
مناسب شربه شراب بنفسج مع شراب الاجاص یاخود اکشی توت شرابیله
شراب بنفسجدر وشراب نیلوفر ولعاب بزر قطونا وحب سفرجل یاخود
شراب رمانین ایله شراب بنفسجدر وماء شعیر ایله شراب بنفسجدر ودهن
لوز حلودر اکر خناق یبسی ایسه یاخود سوداوی ایسه شراب لیمون وشراب
بنفسج اعلادر اکر خناق بلغمی ایسه یاخود بلغم غالب ایسه شراب لیمون

بلغمی قطع ایدر وبنفشه شرابی خراج ایدر تلیین ایله بو اشربه نك ویرلمه
سی لازم کلدکده لسان ثور صوییله ازوب ویرلمك زیاده نافعدر چنکه
ملینات لازم کله بویان کوکیله شراب بنفشه ویریله اما حماسی وار ایسه
بویان کوکین ویرمیه لر وایکی اوچ کون غدادن بالکلیه هجر ایده لر ماء شعیر
ایله سکر یاخود شراب نیلوفرله ماء شعیر استعمال ایتدوره لر اکر بوتمق اسان
اولوب اشتهاسی صادق اولسه اسفناخ وملوخیا وقباق وابر کوجی طتلو بادم
یاغیله یدوره لر موضع مرضنه قونلن دوالردن بری دخی رب توت سیاه درکه
کلاب ایله ازوب برمقدارك ایلیجق ایکن بوغازینه سوره لر وغرغره ویره لر یاخود
یاش کشنیج صوییله رب توتی غرغره ویره لر یاخود کزبره وزرورد وسماق
بریرده قینادوب غرغره اکر بو مذکور صولری ماء رمانین ویاماء ریباس ایله
بریرده جمع ایدوب غرغره ویرسلر اعلادر کتاب سعدیده قینامش مرجمك صوییله
رب جوز وکشنیج وکل غنچه سی وسماق که قینامش اوله ازوب غرغره ویرمك
کا فیدر دیمشدر صاحب حاوی سماق وزرورد وکثیرا بریرده قینایوب صوین
الوب اول صو ایله بنفشه شرابن ازوب انکله غرغره ویرسك لطیفدر دیمش
مسیحی امراض خناقده عضل حلق تورم ایلیوب یوتمغه قادر اولمزسه ونفسین
المدن اضطراب چکوب وضعی شدید اولوب حمای حاری دخی اولوب کوزلری
قزرسه بو نوع خناقه برقاچ دفعه کاه دلی التندن وکاه قیفالدن قان الالر
وحقنهٔ حاره ایده لر وحقنه ده شحم حنظل وبا بونج واکلیل الملك وطوراق
اوتی وانجیر وکپك وبورق ودهن سیرج وملح وسکر وبنفسج وشعیر ﴿وسبستان صح﴾
وخطمی دخی اوله بعده عنب الثعلب ولب خیار شنبه وترنجبین وتمر هندی
ایله اسهال ایده لر وقینامش مرجمك صویی که خشخاش ایله قینمش اوله
غرغره ویره لر بو مذکورات کافیدر دیو نقل ایدر ﴿استعمال﴾ منهاج البیانده خناق
خلط غلیظدن اولورسه حب قوقیا ایله اسهال ایدوب حقنهٔ حاره ایله
عمل ایلدکلرندن صکره رب جوزی قینامش طوراق اوتی ﴿صوییله﴾ وجزء عسل ایله
بریرده جمع ایدوب برمقدار خردل وعاقرقرحا ضم ایدوب غرغره اتمك سایر

معالجه لره محتاج اتمزدي بونقل ايلمشدر مسيحي بر غرغره نقل ايدوب جمله دن اولى در دمشدر صفتي بودر خردل وعاقرقرحا ونشادر وخلتيت ونطرون وفلفل وقودنج بريرده قينادوب صوين الوب بوصو ايله رُبّ جوز يا خود رُبّ توت خلط ايدوب انكله غرغره ويره لر غني ومنى نام كتابده خناق صعب ايچون بر مقدار نشادر ايله عسل بلادر وعاقرقرحا وحلتيت ونطرون وفودنج سحق ايدوب خلط ومزج ايدوب بر بز پاره سي اوزره يايوب وبوغازه يقى ايلمك هر نقدر صعب خناق اولورسه شافيدر ديو حقير كندم تجربه ايلدوكمدر هر نه قدر صعب خناق اولورسه دلي التندن قان الوب بعده قينامش مرجمك صوييله رُبّ توت يا خود رُبّ جوز ازوب ايكي اوچ دفعه غرغره ويردكدن صكره قوري وبياض كلب بخسين دوكوب عسلي قوامه كتوروب اول عسل ايله معجون رنكنده امتزاج ويروب بر بز پاره سي اوزره يايوب مخنوقك بوغازينه يقي ايليه لر في الحال بامر الله تعالى دفع ايدر زياده مجربدر غيري علاجه محتاج اتمز صاحب حاوي محمد بن زكرياء رازي نقل ايدركه يدي عدد افعينك دري ايكن بوغازلرين قرمزي صوف ايپلكي ايله بوغوب بر كيجه ايازده افعيلر هلاك اولنجه اليقويوب بعده افعيلرك بوغازندن ايپلكي خلاص ايدوب دوكوملرين چوزميوب اول يدي قرمزي ايپلكي خناق اولان آدمك بوغازينه ككيشك طولايوب يدي كون كوتره لر هركز خناق قدن الم چكمز خلاص اولور بو معناء مصرده خناق ايچون استعمال ايدرلر غيري علاجه مباشرت اتمزلر الله اعلم بو قضيه خاصه دندر طبيعت دكلدر اما بو فقير نقل ايلدوكم زياده مجربدر ومبارکدر حتى نيجه كره خناقك مهلك اولان نوعندندر اكا بله شافي وكافيدر بويله علاج اولنمز
باب سابع استرخاء اللهات بياننده در تركيجه بوغازه ديش ودلجك انمكدر بو مرض نازله دن رطوبت اتمكله اولور بونك علاجي خناقده ذكر ايلدوكمز غرغره لردر وبونكا جميع قوابض مجففه نافعدر كرك حار وكرك بارد اولسون بودلجك ايچون غرغره دن صكره بونلر ايله مجرب علاج اولمزكه نشادر وقرنفل وفلفل ونطرون بودورتي اجزايي بريرده دق ايدوب

بونلروك بوغاسي نلن كيفيتي يدي قات صوف ايپلكلن هر يرده كر بقم ايله قرمزي بويمش اول بوكرلر ويلانجي اول ايپلكي ايلك ايدوب بوي قوشي بري بريندن ايرو بلانلوي دوكم ايدوب محكم صقوب بوغرلوي بر كيجه ماه تابه قرنتي الحقيوب صباح اولنجيه دك صبر ايدوب بعده يلانلوي اتوب ايپلكي حفظ ايده لر وضرورتده استعمال ايده لر بردانه معمول ايپلك ادمه بندكوز وبزلر كوردك

برقاشق صابنه بال سوروب اول باله ذكر اولنان مدقوق غباري بوليوب مريض اغزين اچوب دوشن دلجك اوزرينه دكوره لر برقاچ دفعه بويله اتمك دفع ايدر بامر الله تعالى باب ثامن ضيق النفس بياننده در بو معنا بختناق اسبابنك جميعي سي سبب در يا كثافت ريه وقصبه ريه دن اولوركه هوانك برودتندن ويبوستندن اولور اكثريا بو مرض اخرسنده اولور علامتي اغز قوريلغي وخفتيدر اشي صوا استعمال ايلمك نافعدر كثافتن ويبوستن ازاله ايلر ادهان مرطبه دن قباق وبنفشه ياغلري استعمال ايلمك نافعدر زيرا ابخره دخانيه كه رأسه تصاعد ايدركن ريه يه يبوست وكثافت ويرر بو كره منفذده مضايقه اولور ضيق النفس اقتضا ايدر وضيق حرارت مزاجله وغلبه سودا ايله دخانيتي احساس اولنور يا خود ضيق صدردن اولوركه عصب محركه ده يا حجابده اخلاط لزجه سوداويه اولور بو مذكورات سبب اولور شول ضيق النفس اسبابحنا قده اولور مانند برودتدر علاجي مغلاي حلو وحار زدر سكر ايله يا بويان ربي وجلا بيله در وصدري صوسن وبان ياغلري ايله جزء مغاث خلط ايدوب بر مقدار قرد ربي ياغلرله ورطب لعاب لرله در اما ضيق النفس كه ابخره دخانيه دن اوله جلاء ماده لازمدر مولدات صفرا وسوداء ومبخراتدن استفراغ لازمدر جمله دن مطبوخ افتيمون وحب افتيمون وماء جبن ايله افتيمون ايچمكدر وقلبي مفرحات يا قوتيه ايله تعديل ايلكدر وهر اكشي وطوزلو ومرجمك وبا صدرمه وبونك امثالندن صقنه لر وشراب رمان حلوقتي اعلادر خصوصا دواء مسك مرودواء مسك حلو ويره لر وبزاقرابادينده بعض معاجين وحبوب واقراص وضع ايلدك ذيل كتابه مراجعت اولنوب انكله عمل ايده لر سائر معالجاته احتياج قالمز انواع تدبيري بيان اولنمشدر باب تاسع ربو بياننده در بو فتح راو سكون با ايله عسير نفسدر بو مرض يورغون كسنه نك نفسنه مشابهدر سببي اخلاط غليظه لزجه در بودخي يا قصبه ريه ده يا خود صدرده اولور اكر قصبه ريه ده اولورسه ضيق اولور اول وقت صوتك تبريكي وبوروني فشلديوب اوتمك ايله معلوم اولور اكر ثقل صدرده وريه ده اولميوب

وشراب لسان الثور سكري

عروق شريانيه ده اولورسه بو قسم اختناق قلبه مؤدّى اولور كاه اولوركه مادّه
يعنى خلط غليظ حادث اولور وياشرك اول موضعلره منصب اولور بو نوعك
علامتى دماغده نازله ظاهر اولمقدر ياخود رياح وانجره اعضاء نفسه
مزاحمه ويرر بونك علامتى ريو خفت ايله اولوب سكوت اوزره اولور ونفاخ
نسنه لردن بكرلجه وبقله وساير حبوب كبى يمكدن بخار ودخانى كثرتى سببيله
خفقان وضعف قلب ظاهر اولور وكاه اولوركه علامات سودا ويه ظهورا يدر
معده نك مزاحمه سندن امتلا سببيله غذانك معده دن ثقلت ايله اغه
سندن ريو كرچه زايل اولور امّا ثقل معده ظهورا يدر ومرض اكا تابع اولور
امدى بونك علاجى معده يى حب ايارجله ياخود ايارج لوغاذيا وايارج فيقرا
ايله غيرى اشربه ضمّ ايديوب استفراغ ايده لر ريو سوداوى اولورسه حب
افتيمون ايله وجلاق عرق سوسله كه لسان ثورصوييله قينامش وله استفراغ
سودا ايده لر ياخود مغلاى عرق سوس وپرسياوشان وانجير وشبستان
ولسان ثوروكيك بو جمله ماء عسل ايله قيناديب ايچوره لر اغذيه مناسبه
دندر اوّلكى كونلرده بقله ياخود صويينى سكر ايله ايچورمك بعده اربه صويى
باللّه يا سكر ايله مناسبدر بونلردن صكره پليچ وقاز وخروس شوربالرى
وقاورمه لرى ويريله اجزاء حارّه ايله كوكرچين ياورولرى كرك شوربا
وكرك قاورمه جايزدر بعد الاستفراغ قوصمق فائده ايدر مادّه يى اخراج
ايدوب اعضاى صدرى قزدرديغيچون بعده قراءت جهرتيه مشغول اوله
تاكم باقى قالان مادّه يى تحليل ايده ولعوق وحبوب كه اغزده طوتيلور اكا
مشغول اوله انفع اشيادندر بو طولمه ورى اولديغيچون اشربه دن شراب
سكنجبين عنصلى ولعوق عنصلى زياده نافعدر بو مذكوراتك اوصافى وتدبيرى
اقرباذينده بيان اولنمشدر امّا منهاج صاحبى بزركتان اون اولوب عسل
وبادم ياغيله لعوقا ولنوب ريوه ويرلسه دفع ايدر دمشدر واقعا بونده جلا
وتلطيف وتقطيع واردر ابن سرافيون بو لعوقى وصف ايلمشدركه بادام مقشر
وانجير وفستق وقلب صنوبر وزوفا بريرده جمع ايدوب دق وسحقدن صكره

ايدوب نخ

قينامش

قينامش ماء عرق سوس وپرسياوشان ايله لعوق اولنسه ريوه بويله مبارك
علاج اولمز صاحب شفا بو سودايه ملسى نارك لعوقى وشرابى لسان ثور ياخود
اربه صويى ايله ايچورمك كبى علاج اولمز دمشدر كاه اولوركه عرق عظيمك امتلاسندن
ضيق نفس اولور كاه شريان عظيمك امتلاسندن امتلاء دموى اولور اول وقت
دواسى فصددر كاه اولوركه حرارت زائده نك افراطندن اولور بو نوعك علاجى
اشربهٔ مبرّده ايله تبريد ايدوب نقوعات مبرّده ومزوّرات مبرّده ايله حرارتن
اطفا ايلمكدر اكر حرارت زياده ايسه ويريلان اشربه يه بر قيراط مقدارى كافور
ضمّ ايلمك لازمدر **باب عاشر نفس الانتصاب بياننده در** وجه تسميه
تعريفندن معلوم اولور بو بر مرضدركه بونك صاحبى باشن يوقارو قالدروب
نفسن چكمينجه نفس المغه قادر اولمز سببى مجارئ نفسده مادّهٔ غليظ ياخود
ورم اولمقدر بونك دخى علامتى ريو كبيدر نهايت بو مرضك صاحبى دهانله صد
رين يا غلمقدن اجتناب اتمك كركدر زيرا استرخاء عضلات وترطيبه سبب
اولور لازم كلوركه مجراى نفسه مضايقه ويره **باب حادى عشر بحّة الصوت
بياننده در** تركسى اوازطوتلمقدر وقت اولوركه سببى برودت بلغمدن اولور
حنجره يه خشونت كلمه ايله اوازى اصلنمش نايدن چقان كبى چقر علاجى ريوه ده
ذكر ايلدوكمزدر اكر حرارتدن اولورسه حنجره نك ملاستن كيدررد وچوق
چاغرمقدن اولان الت تنفسى يوغوب وحرارت ويروب ملاستى كيدردوكيچون
بنه علاجى بزم سعال يابسده ذكر ايلدوكمز علاجدر جمله دن بوكا ياغله سركه
كماد ايلمك نافعدر ترطيب وتليين ايلدوكيچون خصوصا بنفشه ياغى و
سكر ايله غرغره ويرمك نفع ايدر ارخا ايلدوكيچون بو مرضك صاحبى چوق
چاغرمقدن وغباردن ودخاندن احتراز ايلمك لازمدر وهر طوزلو واكشى واتى
اولاندن پرهيز اتمك كركدر زيرا بونلر حنجره يه خشونت ويرر مكر بلغم زياده
اولسه وصوته ضرر ايدوب مانع اوله اول وقت اكشيلردن شراب ليمون
وسكنجبين عنصلى استعمال ايلسه لر روادر غذادن بقله وانجير وصنوبر وتور
وقورواوزم وبونك امثالى نقدر چوق يسه فائده ايدر خصوصا صمغ وحلتيت

وبزرکتان وسبستان وعرق السوس وقصب السکر وعلك البطم وراتنج وخل عنصل
ونشادر وکثیرا وبزر قثا وخیار وبزر قرع وبیض نیم برشت وجمیع لعابات
مبارکدر ونافعدر **باب ثانی عشر سعال بیانندهدر** اومکی اوکسوروکی بیان
ایدرز ریهنك وصدرك وحجاب صدرك حرکتندن اولور لاجرم اوکسورك صو
رتده اقسرمق کبیدر واوکسورك ایکی قسمدر بری رطبدرکه توکرمکله بلغم خارج
اولور وبر قسمی یابسدر اندن نسنه چقمز شول سعال که بلغم غلیظدن ویا رطبدن
اولورکه صدرلره ایریشه علاجی ربوده ذکر ایلدوکمز اشربه وقوانین دره اما
تریاق کبیر وصغیر وتریاق اربعه ومثرودیطوس ولعوق بصل عنصلی
کافیدر اکر لعوق رمان ملیسی ویررلرسه دفع ایدر اما سعال یابس
اولورسه ماء شعیر شراب بنفشه ایله ولعوق رمان حلو بادم یاغیله
نافعدر وبوجب غایتله مبارکدر صمغی بودرلت بزر قثا وبزر خیار وبزر
قرع برابر اولوب نشادر وربسوس انلرك ربعی قدر اوله جملهیی دق وسحق ایدوب
صکره طتلو انار شرابیله تخمیر ایدوب خرده قرصلر ایدهلر وکیجهلرده اغزلرده
طوتهلر اکر بر مقدار سمزاوت تخمی ضم اولنورسه غایت لطیفدر سعالی ولان
کمسنهنك غداسی قباق مزورهسی وابه کومجی وملوخیا وسمزاوت واسفناخ
ورفدان یمرطه صاروسی اکر سعال بارد ویابس اولورسه قزمش یمرطه
صاروسی چکله فائده ایدر بکمز خود نفع جهتندهجلاسی وتقویتی
وتسخنی اولدوغیچون انفعدر اکر ضرورت ایله اقتضا ایدر وبات قسمی
ینورسه بغدای ایله بشمش پاچه یا ارشته بیلو سعال حار ویابس اولدقده
سکر وقباق وبادم یاغی کبی غدالر اولمز اکر سعال نوازلدن اولوب قصبه
ریهده اولسه یعنی باشدن نزول اتمش ایسه جنبیدستر وکندس قوقلق
وشراب خشخاش استعمال اتمك کرکدر مثلا خشخاش قبوغینی اریه صویی و
عناب وشبستان وخطمی صویی ایله قینادیلوب بر مقدار سکر ایله خلط
ایدوب ایچهلر وبر مقدارین غرغره ویرهلر اکر مرجمك وعناب وشبستان
وخطمی وابه کومجی وخشخاش بریرده قینادیلوب غرغره اولنورسه انفع

اشیاده

مرسین نخ
شوکوت نخ

بلغم کبی م

اشیادر شول سعال که ذات الجنبدن اوله یا ورم کبددن اوله یا سایر اعضانك
مشارکتندن اوله علاجی مرض اصلی علاجیدر زیرا مرض اصلی زایل اولیجق سعال دخی
زایل اولور اکر سعال اسهاله مقترن اولسه علاجی شراب مرسیان وشراب رمان
املسی یاخود شراب رمان حلو وشراب صندل کفایت ایدر ابن ماسویه مصرسنر
وسنك که یان دیدکلریدر بیراغندن بر مقدارین زیادهجه قینادب قهوه کبی ایچورلرسه
هر نوع اوکسورك اولورسه سیف قاطعدر دیرکرك سعال مزمن کرك حادث
اولسون غیری تدبیره محتاج اولمز **باب ثالث عشر نفث دم بیانندهدر**
نفث الدم قان توکرمکدر اکر بو قضیه توکرمك وجهیله اولورسه اغزدندر اکر
قاغرمق ایله اولورسه باشدندر اکر اخ دیمکله اولورسه قصبهدندر
اکر قوصمق وجهیله اولورسه مریدندر یاخود معدهدندر یا جکردندر فرقی
بو اوج عضوه آفت ایرشمکله در علامتی شول نفث الدم که مکان بعیددندر
قصبهدن یا ریهدن یا صدردن اوله سعال دخی قوی اوله بیلورز که نفث الدم
مکان بعدددندر انکیچون طبیعت شدت حرکته محتاج اولور وخارج اولان
فضلات سیاه شکل ومنجذب القوام اولوب کوپکی ازاولوب نفث الدمکه
صدردن اوله سواده وجموده مائل اولوب کوپکی اقل اولور اکر نفث الدم
طمرچتلامقدن اوله اول وقت چوق اولور ودفعةً اولور اکر طمرك اغزی
اچلدوغندن اولورسه کاه چوق اولور ومریض راحت ادراك ایدر زیرا امتلا
عروقدن نوعا خلاص اولور اکر نفث الدم ورمدن اولورسه نتکم ذات الجنب
وذات الریه مرضلرنده اولور بونك علامتی اختلاط فضلاتله اولور واز وچوق
احمق ایله بیلنور اکر نفث الدم ریهده ویا غیری محلده جراحتدن ایسه ایرکلی
صاری صولی قابقلریله ونوازل حارهتقدمی ایله معلوم اولور یاخود ابی
نسنهلر اکل ایتدکجه مذکورات زیاده اولدوغندن بیلنور اکر نفث الدم
سلکدن اوله غم ایله وکوکل طارلغی ومغشوش صولر ایچمك بیلنور العلاج
بو مرضك صاحبی واجبدرکه کثرت کلامدن وچاغرمقدن ودارلمقدن وجماعدن
وصچرامقدن وتنفسین اه ایدب چکمکدن زیاده اجتناب ایده زیرا بو مذکورات

منجمد نخ

زیرا ... کوکلی ... ولکلاه ازاده

دمی تحریك وحركت بدنیه ونفسانیه دن دخی احتراز لازمدر جمله دن قرمزی مشعشع نسنه لره نظر اتمیه زیرا بونلره نظر ذهننده صورت حمرت قرار اتمه سنه سبب اولور بو تقدیرجه دم در حرکت ایدر انکچوندرکه تصورات وهمیه کاه اولور کم حالات بدنیه حدوثنه سبب اولور بو مبحثك برهانی اکثر نسنه لر تخیل اتمه دن دیشلرقماشوب اغزصولنمقدر وكثرت شراب ومسخنات ومفتحاتدن صقنمق کرکدر کرفس وبونك امثالی کبی وهراتی وطوزلو نسنه لردن احتراز لازمدر زیرا تحریك دم ایدر وتفرق اتصال وتفتیح عروق ایدر علی الخصوص اسکی پینر طوزی وتسخینی زیاده اولدوغیچون ضرردر اما تازه پینر نافعدر سد ایدوب لزوجتی ایله برك ایلدوکیچون واکر فصد معتاد ایسه فصد ایده بالخصوص امری نفث الدم حادث اولسه لازم اولان عرق النسا وعرق الصافن که نصف اسفلده در بو ایکسنك برندن فصد اولنسه موافقدر زیرا مادۀ اعلایی بدنك اسفله جذب ایدر اما قان الندقده طمری برك اچمق کرکدر تا کم قان زیاده اقوب مریض ضعیف اولمیه ونوازل مقوله سین صدردن شراب خشخاش ودم الاخوین وصمغ عربی استعمال ایلمك ایله منع ایده لر دوای مشترك النفع در وجمیع الاصناف ماء لسان الحمل ایله ازیلوب شراب انجبار وکهربا ودم الاخوین وصمغ عربی هر برندن نصف درهم که اوچی بریچق درهم اولوره دق وسحق اولنوب بر قیراط کافور دخی خلط ایدوب شراب انجبار ایچدکده معا ایچمك کرکدر زیاده نافعدر اکر حرارت غالب اولوب دم غلبه ایدرسه بر قیراط افیون دخی کافور ایله معا دوایه اضافه ایدرلرسه جدا نافعدر اما ضرورت اولمزسه دوردا اجزا کافیدر افیون لازم اولمز ابن سرافیون دیرکه انجبار ودم الاخوین وکهربا وبسد وطرسوس مکن بر مثقال کثیرا وصمغ عربی مکن بر درهم افیون ربع درهم مقدما اجزایی سحق ایدوب افیونی شراب رمان املسی برله ازوب جملۀ لعوق ایدوب صبح ومساده بر درهم ویا خود بر قاشق اچوب صو برینه ماء لسان الحمل ایچوب منوال مشروحی رعایت زیاده نافعدر غدا ایسه موجز صاجی بیض نیم برشت کرکدر که کورکه ایچنده مدقوق دم الاخوین وبسد وکهربا وقور وکشنج

حادث اولمزدن اول کرکدر صدری دار لغنه خوف فصد زیاده نافعدر صح

قوبوب

قوبوب بیه لر دمشدر زیرا ارفدان بمرطه صاروسی کثیر الغذا وسریع الانهضام در یا خود اوغلاق اتی انجبار ولسان الحمل وکزبره وزکورد ایله بشروب بیه لر افراطله جوع ضرردر ضعفندن خوف اولنور وکاه اولورکه نفث الدم امتدادی اوچ کون مقداری غدای تقلیل واجب اولور انجق سمزاوت وسمزاوتك عصاره سنی سکر ایله ولسان الحمل وکشنج ایله کفایت ایدر یا اربه صوینده عناب ومرجمك ولسان الحمل قیناد با وزرینه مدقوق دم الاخوین مزج ایدوب استعمال ایده لر وبزم اقربا دینمزده نیچه معاجن واقراص وضع ایلدك وهر برین نه مرضه ایچوندر تفصیل ایلدك اکا مراجعت اولنه اما مشترك النفع اولوب جمیع انواعنه نفث دمك برمجرب علاجدر کرانی حاوی کبیر صاحبی یازمشدر سمکلی بوجکی یاك طوزیله یوبوب عادت افرنج اوزره پشوروب اجزاء حارّه برینه کهربا وبسد وانجبار وکشنج مدقوق وافراکوب بیه لر مرض نفثدن خوف یوقدر دمشدر والله تعالی اعلم

باب رابع عشر علق بیاننده در

جمیع علقه دن سولکدرکه صولرده اولوب بوغازه یا پشوب متاذی اولور امری بونك امین اولاین دین کسنه لر صوبی سوزوب ایچمك کرکدر اکر کوچك اولوب بوغازینه یاپشه طول ایام ایله بوندن نفث دم عارض اولور علامتی قان قوصوب وغم واضطراب ایله کوکلی دونمکدر قچن بویله اولسه مریضك اغزین اچوب کوره لر اکر سولك کورینورسه اخذ اولنه بر مقله یا کلبتین ایله اما اوزلمکدن وقرلمقدن صاقنمق کرکدر تا کم باشی سلوکك ایچرودة قالمیه اکر کورنمك والنمق ممکن اولمز ایسه سرکه وخردل وصوغان صوین بریرده قینذوب ایچنه بر مقدار طوز قتوب بوغازینه غرغره ویره لر کامل الصناعه ده شونیز وکشنج وخردل اغزده طوتمق سولکی دوشوردر دمشدر اکر دوشمزسه حمامده زیاده اوتوروب بایلمق مرتبه سنه وارد قده بر مقدار قار پاره سین اغزینه طوته اسیدن سولك انجنوب صووغه میل ایدوب دوشر وابقراط دیرکه تخته بتی اغزینه سولك یا پشن کسنك بوغازینه طوغری براقه لر بخاری جذب ایدرسه بامر الله تعالی سولك دوشر بو حقیر بو معنیٰ مشاهده ایتدم اکر تخته بتی بولنمز ایسه قوز یپراغی دخی بو فایده ویرر اکر سولك دو

دوشمکدن صکره قان توکرمك باقی قالورسه انارقبوغی وجلنار وسماق بواوچنی
بربرده قیناد ب غرغره ویرلسه دفع اولور عنبارا یدوب دم الاخوین ونشسته دخی
قتوب بوغازینه سورسه‌لر نافعدر تعالیم ستّه‌نك تعلیم خامسنك سفر
سادسی اون بش بابی مشتملدر باب اوّل لقمه وشوکه بیاننده‌در بوغازه
لقمه یاخود دکن دورمقدر علاجی صوا ایچوب وبو بیوك لقمه‌لری یوتمقدر بونکله
دفع اولمزسه حمّامه قونلوب زیتون یاغندن برنیچه کرّه ایچوریلوب ایکی السی
اورتاسنه یومروق ایله اوروب قیٔ ایله وضرب ایله چقارمقدر یاخود صغر
اتنك باصدرمه سنك برمقدارین قوروانجیردن بیوك لقمه‌لر بیله ایدوب
ویاغلیوب سرعتا ایله دفعةً یدوروب واوزرینه صوا ایچوروب خلاص تمکدر
نفیسی موجز شرحنده سونکره برایلك بغلیوب ویاغه بتوروب یوتدوره‌لر واوزرینه
صوا ایچوره‌لر سونکره شش بوکره دفعة جذب ایده‌لرکه لقمه وشوکه دن خلاص
اولوردمشدر باب ثانی تدبیر مغروق بیاننده‌در صویه غرق اولمق
حلق ورئیه امراضنك اسبابندندر انکچون بومحلده ذکرین ایراد ایلدك
امدی صویه بوغلمق وادی سنه واران عاقل یا دکاری باشی اشاغه ایاقلرندن
اصالر تاکم صوچقه بعده شراب ایچنده برمقدار فلفل معًا قینادوب بوغازینه
غرغره ویره‌لر وبغدای حریره سین یدوره تاکم حبس نفسدن اولان عفونتی و
صودن اولان رطوبتی دفع وتحلیل ایده باب ثالث امراض الصّدر والرّئیه
بیاننده‌در کوکس ورئیه مرضلرینك علامتلری ایله مرضلری تشخیص اولنور
اول علامات کرك عارضی کرك اصلی اولسون حرارت علامتلری نفسك بیوکلکی
وحرارتیدر ومتنفسك نسیم ایله راحت اولمسیدر علامت برودت نفسك
کوچکلکی وهوای حارّ ایله فائده منداولدوغیدر علامت یبوست قلّت فضولدر
وصوتك خشونتیدر یعنی بلغم وتوکرك از اولدوغیدر علامت رطوبت تنفس
ایلمه ده خورلمه مق وکثرت فضولدر امدی صدرده ورئه‌ده ثقلت ماده‌یه دلیلدر
وبرموضعدن برموضعه اوجاعك خفّتیله انتقالی دلیل ریحدر واوکسورمکله
قلیل وکثیر فضول خارج اولمق ماده‌نك قرینه‌دالدر وفضول توکرمك قوی

اوکسورمکله

اوکسرمکله ماده‌نك بعدنه دالدر اویله اولسه ذات الجنب امراض صدردن
معدوددر ذات الرّئیه ایسه امراض رئیه دندر امدی ذات الرّئیه اق جکراغریسیدر
که ورم حارّدر حدوثنه بادی اولان یا ورمدر یاصفرادن امّا بالعرض که حادث
اولور بلغم مالح ومتعفندن اولور مسیحی دیرکه ذات الجنب ورم حارّدر اضلاع
باطننده بلکه غشا سنده حادث اولور علاماتی موجز صاحبی دیرکه بوکا لازمدر
صدرده ثقل اولمق وضیق وحرارت ووجع ممتد اولمق ویاخود اوکرغه اوزره یاتمغه
قادر اولمامق عند التحقیق ارقه اوزره یاتمغه قادر اولور امّا حمّاء حارّه ویکاق
شیشمك وقزرمق ونبض موجی اولمق وسبات وکوز شیشمك وقبا قلری غلیظ اولمق
علامتیدن وبوذات الرّئیه مرض قاتلدر اکثریا یدی کونه دك کاه یدنجی کونده هلاك ایدر
وقت اولورکه ذات الجنبه حرضی منتقل ومتحلل اولور بواکا نسبتله اسلمدر وقت
اولورکه ذات الجنب ذات الرّئیه انتقال ایلمکدن سرسامه مؤدی اولور برهفته
کیچرسه سل مرضنه وارر امدی ورم بلغمی ذات الرّئیه دن مخالفدر دموی اولان
ذات الرّئیه یه توکرمك وثقلت وکثرت سبات وقلّت حمرت وضعف حرارت مقتضیدر
امّا ذات الجنب حقنده شیخ رئیس علاء الدّین علی القرشی وکیسمّی شوصة وبرساما
تعیین ایلمشلردر شوصه وبرسام معنالری طبده اشی ورم دیمکدر امدی ذات
الجنب ورم حارّدرکه یا عضلات باطنده ویا حجابده که آیکولر ایچنده اولور
ویاخود شول حجابده کم آلات غذا اورتسنده در بوکا ذات الجنب خالص دیرلر
بونك بلغمه سی حتی بصق ولکن ایله دره ومادّه‌سی اکثر حالده یاصفرا یا دم
صفراویدر ازاولورکه بلغمدن اوله امّا ذات الرّئیه بونك خلافیدر یعنی
اکثر بلغمدن اولور امدی بوکه قریب اولدوغیچون حمّای حارّ لازمدر رو
وجع که صاحبیدر الزمدر زیرا حشا سدر البتّه نبض منشاری اولمق منشاری
مقتضیدر وابتداده یابس بعده نفس دم مقرّردر اکرچه وجعك اشتدادی
نفس ردّی وقتنده اولور ورم عضلات قابضنه‌در اکر وجعك اشتدادی
تنفس وقتنده اولورسه ورم عضلات باسطه‌در دموی اولان ذات الجنبده
سنجمق اکثر اولور صفراویده اقوی اولور اکرلون نفث ماده قزل اولورسه

بالذّات

قلبده
عضوده

دلالت ایدرکه دمویدر ومادّه سی صفراویدر قزیله مایل صارودر اکیسنك
اجتماعندندر اکر سیاه ایسه وخارجدن سیاه ایدرنسنه داخل اولمامش
ایسه دخان رنکنده ایسه سوداویدر خصوصا حمّا نوبتلرینك اشتدادی
مادّه یه دلالت ایدر اکر حمّای ربع کبی ایسه مادّه سوداویدر اکر غب کبی ایسه
مادّه صفراویدر اکر حمّا هرکون ایسه مادّه بلغمیدر اکر اشتداد نوبت ظاهر اولمز
ایسه مادّه دمویه در قچنکه مادّهٔ ذات الجنبه متحلل اولمسه وما بجندن اون
دورت کون مرور ایلسه مادّه جمع اولور وایرکلنور وقتاکه ایرك یاك اولمزسه
قرق کونه دن سیله دونر امدی علامتی بونك ابتداده شدّت عراضله معلوم اولور
یعنی حمرت ووجع وسهر وسعال وخشونت لسان وعطش ایله معلوم اولور
بعده مادّه نك جمیعسنك علامتی سکون حمّا ووجعله معلوم اولور مثلا مادّهٔ
ورمیّه نك علامتی ونهایتی ما تحلّل کتمك ووجع اولوب ایرکلمکدر وبر علامتی
دشلمك وزیاده دتره دن حمّا حادث اولوب نبضك یصیلغی وتموجیدر وکاه
اولورکه مادّه نك حتی تنّدن حمّای شدید عارض اولور قورقنج علامتلر
وشدّت حمّا وکثرت سعال ظاهر اولور اکر بو علامتلر ظاهر اولدقدن صکره بر
علایم که نقل اولندی ظاهر اولورسه وقوّت دخی قوی ایسه خوف ایلمك کرکدر
بو معنا اریك جمع اولدوغندن اولور نضجه دلالت ایدوب وقت سلامته دال اولان
ذات الرئیه ده وذات الجنبده نفث درحتی هلاکه دخی دال اولان بودر امدی
نفثك افضلی چوق اولوب اسان چقاندر نضج بولانی اق وصیرنجی اولوب یلمشك
اولمیندر اکر نفث یوم اولده حادث اوله نضج امید اولنور یوم رابعده کذلك
بحرانی یوم سابعده اولان نفثدر اون برنده ویا اون دوردنده نفثك وتضجك
قوّتنه دالدر اکر دورت کون کیچوب نفث ظاهر اولمسه مرض طویلدر زیرا قوّتك
ضعفنه وماده نك ایولکنه دالدر اویله مرض طویل اولور اما اعراضك برامرغنه
دلیل متّتدر زیرا قوّتك ضعفی وقوّت مادّه هلاکه ایرشدرر اکر نفث دم استعجال
ایدوب پشمش اولمامش اولوب خام اولورسه اول وقت اشتداد اعراضدن قورقمه
همان قوّته اعتماد قل اکر نفث ردی قزل واق اولوب یا خود صاری مترق اولوب

شدّتندن نحو

امدی نفث یوق ایسه وایانیسه
ویا تیغ ایسه ابتدا ایدوالدی غلظتی
وخضرتی وکثرتی وقت تزییده الدی سهولتی
حوعجب وکثرت وقت انتهاییده الدی ونقصانی
اغطاط دالدر ورایحه سی ومزلغی هلاکه
دالدر ـــ

بیلشك

یلمشك اوله یاخود قره اوله وبد رایحه سی اولوب دکرمی اوله مادّه نك غلظتی
ایچوندر ویایشل اولان طوکدوغیچون در اکر رایحه سی یوق ایسه احتراق اولدوغنه
دالدر اکر رایحه سی وار ایسه مشکلدر العلاج ذات الرئیه وذات الجنب مرضلرینك
علاجلری مشترکدر وخلط غالبنی استفراغله وحقنه لر وشافلر وفتیللر ایله شیافی
وحقن وفتیل مسهلدن اولی در زیرا مسهلدن قورتولور مادّه قلبه حرکت اتمسون
دیو بو مرضلرك اشوبرسی شول شربتلرکه انده انضاج وتفتیت وتنقیه اوله
جمله دن بری تبرید درکه ماء شعیر ایله بنفسجدر یا خود ماء شعیر مدبر ایله
تدبیری بودرکه ماء شعیری مغلای حلوا ایله مخلوط ایدوب عناب سبستان وابه
کومجی تخمی وخطمی وعرق سوس بریره قینادوب بعده سوزوب بارد اولدوغی وقت
عطشك قوّتی وقتنده شراب بنفسج ایله دخی اضافه ایدوب ویره لر وشراب
نیلوفر دخی یا الکز اشتداد عطشده بارد ایدوب ویره لر موجزده سمز اوت
تخمنی شکر ایله ویا انار املسی ویا انار شرابی ایله لسان ثورصوبی ویا شراب
بنفشه ایله شراب نیلوفر وایوه چکرده کی لعابیله شراب عناب ویره لر دمشدد
نفیسی دیرکه مادّه رقیق ایسه ونفث دم یوق ایسه شراب خشخاش وشراب عناب
یا مغلای خشخاش مع عناب وسبستان نظیره سز علاجدر اکر عطش ایله زیاده
اسهال وار ایسه بو قسم پك یرامزدر بو تقدیرجه مرسین شرابی واملسی انار شرابی
ایله صندل شرابی ماء شعیر محمّص ایله مرسین شرابی ویره لر وقاربوز صوبی وسکز
عطش وحرارت اعلادر اکر عطش وحرارت شدّت اوزره ایسه ارلك شرابی اعلادر
اغدیه دن ماء شعیر بالستکر یا اشربهٔ مذکوره دن بری ایله یاخود اتمك ایچی کرماء
بارد ایله اصلنمش اوله بادام حریره سی واسفناخ ویا ابر کومجی یا ملوخیا ویره لر
اکر اشتهاسی قوی اولسه قبوغی چقمش ارپه ایله بلچ چورباسی ویره لر فی الجمله بو آکی
مرضده قوّتك رعایتی واجبدر یعنی قوّت ضعیف ایسه تغدیه اکثی کرکدر اکر
ضعیف دکل ایسه چوق غذایه حاجت یوقدر ادویهٔ موضعیه دن مناسب
اولان شمع ابیض کافوریدر کر مغسول اولوب دهن بنفسج ایله مرهم ایدوب ضماد
ایده لر بو کفایت اتمزسه خطمی وبزرکتان وشمع احمر ایله ضماد اولنه ودلی النه بو حبّه یا یوب

فصد ایلیه

ازوب وبی لر یا خود عرق سوسی
قیندوب بزنهخیا ایله مستحلب
ایدوب شراب بنفشه ... صح

قویه‌لر صفتی بودر لب بذر قثا وقرع وخیار و بذر خشخاش هر برندن بر دَرهم لوز
مقشر اوچ درهم رب سوس نصف درهم جمله دق وسحق ایدوب رب رمان املسی
ایله خلط ومزج ایدوب یالعوق ایدوب یاخود بر مقدارین حب وبر مقدارین لعوق
ایده‌لر واستعمال ایده‌لر ادویهٔ مسهله‌دن اقتضا ایلدوکی زمان که کمال نضجدن
صکره درلب خیار شنبه اون بش درهم النوب اوتوز درهم شراب بنفسج ایله از بر
بر درهم طتلو بادم یاغیله امتزاج ویروب استعمال ایده‌لر بعده لعوق ویره‌لر ایری
وخالص بش دانه زهر نیلوفر اوچ درهم زهر بنفسج ایکی درهم بونلری اصلادوب
صاف ایدوب یکرمی درهم خیار شنبه یاخود شراب بنفسج ویا شیرخشک ویاخود
ترنجبین هر قنغیسی موجود ایسه یکرم درهم اضافه ایدوب استعمال ایده‌لر برنوع
دخی شبستان وعناب هر برندن بش دانه اجاص کباره وزهر بنفسج وسنا هر برندن
التی درهم جمله طبخ ایدوب بعده سوزوب ایچنه اوتوز درهم شراب بنفسج
ویاخود لعوق خیار شنبه قاتوب ایچوره‌لر تا که ورم نضج بوله طبخ عناب ویاخود
تین ونخاله وشعیر مقشر وپرسیاوشان بربرده قیناد وسوزوب اوزرینه معجون
بنفسج قاتوب ایچه‌لر وشکر قمشین صوره صوره یمک زیاده نافعدر وقتاکه علت
نضج بولوب حما زائل اوله صوبی طتلو حمامه کرمک اعلادر لکن باشنه صوق ایچمکدن
حذر لازمدر یعنی کوکسنی وباشنی اوشتمه‌مک کرکدر قچن که علت نضج بولسه
حما زائل اوله ذکر اولنان معالجات جایزدر والا قبل النضج جایز دکلدر وورم
اولدوغی جانب رئه‌دن معلوم اولور وذات الجنب ثقل ایله احساس اولنور یعنی
جانب آخر اوزره یاته مز جالینوس دیدرکه ذات الجنب بلنمک مراد اولنور قده بریزی
بالحقلی صوایله اصلادوب مریضک صدری اوزره قویه‌لر قنغی جانب اول قوروشه
ورم وعارضه اول طرفده دردیر کتاب سعدیه‌ده ذات الجنبه لازم اولان قان
الدرب جواد ویرمکدر لکن صوق ایکن لازمدر دمشلدر تحفه نام کتابک صاحبی
شراب بنفسه ایله وبادم یاغیله دورت کون علاج ایده‌لر قچن اوکسورک وبلغم
کتمکه باشلیه سوسن وسبستان وعناب ورب سوس وانجیر وچکردکی چقمش
قزل اوزم وبنفسه بوجمله‌یی برابر قیناد سوزوب ایچه‌لر اکر بلغم عسرتله خارج

عناب ومثلی مثل اون بشر دانه صح

اولورسه شراب زوفا ویره‌لر غداسین کیک حریره سیله بولاج بشوروب یاخود
بادم یاغیله سکر ویره‌لر وبو مطبوخ ایله تنقیه ایده‌لر صفت مطبوخ بودر بنفشه
ولسان ثور هر برندن بش درهم وسبستان اوتوز دانه خیار شنبه قلوسی اون
بش درهم سکر اوتوز درهم امتزاج ویروب استعمال ایده‌لر ابن ماسویه دیرکه زحمتی زیاده
اولان کشیلر همان الله سبحانه وتعالی حضرتلرینه صغنوب آنک سودیله اکتفا ایده‌لر
وبو سفوفدن غافل اولمیه‌لر که بز آنی اقرابادینده بیان ایلدک محلنه مراجعت اولنه
ودخی نیچه فوائد تحریر اولنمشدر **باب رابع مرض سل بیاننده‌در** امراض صدردندر
بو برجراحتدر که رئه‌ده حاصل اولورسه بونک صاحبنه حمای دق لازمدر سبب
قلبه قریب اولدوغیدر بونک صاحبی رئه توکورر رئه ایله بلغمک بدرایحه‌سی
وحرارتیدر علی الخصوص قورا اوزرینه قونلسه وصوبه وضع اولنسه معلوم
اولور مثلا آتشه رایحه ویرر وصوده برمقدار طورسه دبینه چوکر کاه اولورکه
سل انتقالی اولور اعنی ذات الجنب وذات الرئه‌دن انتقال ایدر وکاه اولورکه
سل نازلهٔ احاله‌دن اولور بو کره رئه‌یی یرر وکاه اولورکه سل رئه‌ده تفرق واتصا
لدن اولور بونک علامتی کوپکلو قان توکورمکدر اکر سل محکم اولمزسه از اولورکه
علاج اولور محکم اولورسه علاج اولمز مکر تلطیف اولنه شول نسنه‌لر که
زمانمزده مسلوله علاج اولنور اریه صوییله هر کون ایچوریلور کرک اول اریه
صویی شراب خشخاش ایله مبرزا اولسون کرک سازج اولسون وسفوف سرطان
مسلوله قتی مناسبدر ولسان ثور وسکر ولبن حماره سکردر وعورت سودیدر
بو مذکورات موافقدر غذا اکردن اوغلاق اتی وطاوق وپلیچ ویاچه مناسبدر
حبوب ولعوق که سعال ایچون نقل اولندی زیاده اعلادر نسب در مسیحی دیرکه
تازه کل انکبیندن هر کون بیک صحت ویرر سل مرضنه بلکه اتمک ایله معا غدا
ایدینه اکر ضیق النفس دخی ایجاب ایدرسه ذات الجنبده ذکر ایلدوکمز لعوقلردن
غافل اولمیه‌لر اکر مسلولک حرارتی شدید ایسه سمزاوتدن مستحلب ایدوب
شراب رمان املسی‌له ایچوره‌لر اکر دفع حرارت وعطش ایده مزسه بر قیراط مقداری
کافور قاتالر موجز صاحبی دیرکه بن تجربه ایلدم مسلول اولانه بالق توتقالی استی صح

جمله‌سی نیچه اقراص واشربه ومعاجین بیان ایلدکدن آخر کتبده واقرابادینده ترتیب اولنمشدر صح

وزائل اولور صح

سفوف سرطاندن تدبیری طتلو صودن یرود صوودن زایلدر بو پیلردی [illegible] ایدوب جیغ الجمله شلرین قره لردایچلری در برچولمنا ایچنه قویوب اغزین صوقه برقرون وباتور ایچنه موکون دیچه دوره بعده چیقروب بادك دوکوب اوندن اوتوز درهم بوندن صمغ عربی وطین قبرصی وخشخاش ابیض واسود مکلدن بشر درهم کثیرا اوچ درهم جمله دق وسحق ایدوب بو بربرده سفوف ایدوب شراب عناب وشراب خشخاش ایله استعمال ایده‌لر منه

ایله ازیلوب ایچنه سکز قاتلوب ایچورسلر بامر الله تعالی خلاص اولور مکر دیلری
کمکارنیه یا پشوب وکوزلری صوغلوب یوزی توز رنکنده اوله وقارنینک دریسی
چکله اول وقت مسلول دینمزمیت دینور اکا علاج اولمز برنوع دخی مسلولک
قیللری دوکله واسهال ذوبانیه مبتلا اوله بلکه رایحهٔ کریهه شیٔ اوله بو دخی موتی
متوجهدر اما بو فقیر که مؤلف کتابدر یکرمدن زیاده مسلوله سموکلی بوجکک
اتین بیدوردب وسمکلو بوجکی دیری ایکن دوکوب کلابله قرشدروب سوزوب ایچنه
قاینمش سکز قاتوب ایچوردم وشربت برینه لبن حمار سکرایله ویردم عطشنده
سمزاوتی مستحلب ایدوب برقیراط کافور ایله برقاچ دفعه ایچوردم بو قدرادمدن
بری خطا اتمدی تقید ایده جکدر **باب خامس امراض قلب بیاننده در** امدی قلب
وریته بربرینه قریب اولدوغیچون امراض ریه عقیبنده امراض قلب بیان اولندی
معلوم اولاکه قلبک امزجهٔ صحیحیه سی وامزجهٔ عارضیه سی واردر وهر برینک
علامتی واردر محلنه کوره بیان ایده رز جمله دن بری جبلیدر ووجودده مقدم
ونفسنده اشرفدر مثلا حرارتک علامتی نفسک وصدرک وسعتیدر اکر
وسعت صدر بینه ودماغ عظمی سببیله دکل ایسه وصدرک قللری چوق
ایسه ونبض عظیم ایسه شجیعدر مخوف امرلرده اقدام ایدر وقلبک برودتنک
علامتی حرارتنک عکسیدر قورقق وجبن بونک شاننددر علامات رطوبت نبضک
یعنی شریانک یومشقلغیدر ودخی انفعالاتک سرعتیدر غضب وفرح کبی وکثرت
فضلاتدر وبول وغایطدر وعرقدر بو مذکوراتک ضدی علامت یبوستدر
امزجهٔ مرکبه نک علامتلری علامات مفرده نک ترکیبیدر اما علامات مزاج
حار التهابدر وعطشدر آنی هواء بارد ساکن ایدر ودخی سرعت نبض وسرعت
نفسدر بونلرک تواتریدر وغم واضطرابدر وحرارت وقسا وتدر وبی مرحمتلکدر
اما مزاج باردک علاماتی نبضک ونفسک تفاوتلری وصغریدر ومرحمت
ورقتدر وخوفدر اما علامات مزاج یابس نبضک صلابتیدر لیندن صکره
مزاج رطب بونک عکسیدر ادویهٔ قلبیه دندر وحار اولان قسمندندر مسک
وعود وعنبر وبهمن ابیض واحمر وابریشم وزعفران وقرنفل ادویهٔ قلبیه دن

اولوب بارد اولنلردندر کافور وبسد وصندل وورد وطباشیر وکزبره وتفاح درادویهٔ
قلبیه دن اولوب اعتدال قریب اولنلردندر لسان ثور والتون ورقی وفیروزه ویاقوت
بو ذکر ایلدوکمز غیری ادویهٔ قلبیه دن کرک حار وکرک بارد اولانلردن ادویه چوقدر بز جمله
سن ذکر ایلمدوک کتابمزک مفرداتنه مراجعت ایدن مراد اولورسه واصل اولور اما ادویهٔ
قلبیه دن اولوب مرکبا اولنلردن بری مفرح یاقوتیدر ودواء مسکدر وغیری معاجین درکه
اقرابادینده انواع واجناسی بی نهایه بیان ایلدک والله اعلم **باب سادس خفقان بیاننده در**
فتحاتله یورک اوینامقدر وامراض قلبیه دندر وقلبه عارض اولور بر حرکتدر اکر خفقان
زیاده اولسه غشی ایجاب ایدر اکر غشی زیاده اولسه موت ایجاب ایدر سببی اختلاج یاسوء
مزاج سازجدرکه موزیدر کیفیت وکمیت ایله بادی ولانک ماده سی ایچون قوام اوله
یا اخلاط اربعه که قوام اولمیه یا بیل وابخرهٔ دخانیه یاخود مدرکه قلبه دوکیلور وانصباب
دفعة اولور اویله اولدقده نبضده اختلافات عجیبه دفعة شدت حرارتدن هوانک
تأثیری اولمز یاخود قلب ممتلی اولمغله ~~هوانک تأثیری اولمز یاخود قلب ممتلی اولمغله~~ هوا
اکا واصل اولمز یاخود سببی سده لردرکه مجاریٔ دمده اولور روحک وصولنده وهوانک
بکماله ایرشمه سنه مانع اولور بو تقدیرجه اختلاف خفقان نبض صغرده وعظمده وقوتده
وضعفده فتی ظاهردر اهل اولان ادراک ایدر یاخود سببی حس قلبدر یا ضعف قلبده
بویله اولسه قلب متاذی اولور زیرا ابخرهٔ غذائیه وحرارت غذائیه منفک اولمزیا
انفعالات نفسانیه در بونک دخی حس ایله یا ضعف قلب ایله یا قوت نبض وضعف نبض
ایله معلوم اولور یاخود خفقانک سببی شیٔ غریب وارد اولمقدن اولورکه قلبه آذا ویرر
ویره بو معنا اکثر زهرلوتناولندن وزهرلو حیوانلرک صوقمقدن اولور زیرا بونلرک
اولمه سی ابخرهٔ زهریدرنک صعودندر بادی اولور بو تقدیرجه قلب متاذی اولور شول کسنه یه
که خفقان یاغشی ادنا سببدن عارض اوله یعنی اکسوزین واقع اوله حال بوکه قوت
قلب حسدن اولمیه اول کسنه اکثریا دن هلاک اولور العلاج خفقانک علاجی کرک سوء
مزاج ساذج وکرک مادی اولسون مزاج تعدیل اولنوب ماده استفراغ قلنمق لازمدر
اکر دم ایسه فصد اولنه خفقان دموی یه جماع ایلمک نفعدن ابلغدر اما غیری خلطلر
ادویهٔ مسهل ایله استفراغ قلنور وادویهٔ مسهله ویرلدکده ادویه قبلیه ضم اولنه

بدندن

یاخود قرنده قورددلی وایلانلر اولمقدن اولور

حادث اوله

اكر سوء مزاج باقی قلورسه حار اولان اشربهٔ ادویهٔ بارده ایله که رایحه سی لطیف
اوله ترطیب و تنقیه اولنه جمله دن شراب حماض و شراب نیلوفر و شراب رمان کبی لسان
ثور صویله و نیلوفر و کل صویی ایله یا سمزاوت تخمی صویله و مفرحات بارده یا قوتیه ایله
و دواء مسك مرّ و حلو ایله و كاه اولور که خفقان حارك علاجنه سوء مزاج افراطله
اولورسه کافور ضم ایلمك لازمدر بونذکر ایلدوکمز حرارت افراطله اولورسه اولور و الا
ادویهٔ بارده ده بر چندان التفات اولنمیه زیرا جرم قلبی تبرید ایدر روحی سوندیرر اكر
ضروری اولورسه قرص کافور زعفران و مرسین وار در نافعدر خصوصا بارد طیبلردن
کل صویی کبی و سوکت چیچکی صویی کبی و خیار صولری کبی قتی اعلادر کافور و صندل
و امرود و ایوانا فعدر اغذیه دن نار دنك اشی و قور قلو اشلر و المآ اشی و قوزی قولاغی
بورانسی و امبربارس ایله بشمش اش و ریباس ایله بشمش اش اعلادر خفقان حارده لعاب
بذر قطونا ایله کل صویی ضماد اولنوب صدر بر سوریله اربه سویقی دخی هندبا صویله
اعلادر کامل الصناعه صاحبی لعاب بذر قطونا و دقیق خطمی و سویق شعیر و کل صویی
ضماد اولنمق ایو علاجدر دیر و منهاج البیانده خفقان حارده اوی صولیوب و سوپورب
لطیف میوه لر و بارد یمشلر قوبوب کل صولری ایله دیوارلری تطییب نافعدر دیر
نفیسی موجز شرحنده خفقان که سوء مزاج بارددن اوله علاجی تعدیل مزاج ایدوب
شراب تفاح ممسك و ریحان تخمی و لسان ثور صویی و قرنفل صویی و مفرحات حارّه
یا قوتیه و دواء مسك حلو و تریاق کبیر و جوارش تفاح و سفرجل نافعدر دیر قانونده
لسان ثور صویی و بادرنجبویه تخمی و ریحان تخمی و سکو زعفران خفقانه نافعدر دیر
ستهٔ ضروریه نام کتابده ریحان و نرکس و قرنفل و تورنج و لیمون و نارنج بونلرك
چیچکلری و یپراقلری و عود و مسك و عنبر قوقلمق خفقانه فائده ایدر دمشدر اغذیه دن
بلبچلر و تاوقلر قورمه ایدوب اوزرلرینه دارچین و قرنفه و بسباسه و فلفل و زعفران
قویوب یمك مناسبدر یا خود سکر ایله فستق و عسل و برنج بشوروب زعفران قویوب
یدوره لر و صدره دهن بان و دهن سوسن و یا دهن زنبق ایله که اوچی بریره اولوب بر مقدار
مسك قاتوب بغلسلر فائده سی بی نهایه دردیر ضدی ایله علاج ایدرلر دیر ادویه دن و اغذیه دن
و مشمومات حارّه و بارده دن مخلوط ایدوب تعدیل مزاج ایلیه لر اكر خفقان ابخرهٔ

[margin: ومرسین صح]
[margin: قرنفل دیدوکی شامده عربسنا برنوعدر اولور بادرنجبویه نك شامده اربین نام قریه ده صوین چیقرلرمش]
[margin: اما خفقان سوء مزاج یابس یا خود سوء مزاج رطب ایسه بونذکر ایلدوکمز صح]

دخانیه دن

دخانیه دن اولورسه بزم ضیق التنفسده ذکر ایلدوکمز علاجی ایده لر اكر خفقان اغولو
حیوان صوقمقدن و یا زهرلر ایچمکدن اولورسه علاجی اول ایکسنك علاجیدر شول
خفقان که مشارکت عضو ایله اولورسه علاجی دخی اول عضوك علاجیدر جمله دن خفقان
قورد و اکا مشابه نماز بوربلان قارنده اولمقدن اوله علاجی اول علاجدرکه بزانی اخراج
دود و قتل دود ایچون بیان ایلدك نهایت تقویت قلب ایلمکده مبالغه لازمدر اما
خفقان که قوت حسدن اولور انك علاجی ادویه قلبیه ایله تقویت و یروب غداسین
مغلظات قلمقدر اكر خفقان ضعف قلبدن اولورسه كذلك علاجی ادویهٔ قلبیه ایله
و مفرحات ایله قلبی تفریح ایدوب تقویت ویرمکدر امدی امراض قلبیه ده طبیعت لینت
اوزره اولمق لازمدر تاکم بخارلرك ثقلی قلبی متأذی قلمیه بو فقیر خفقانلرك نوعنه مبتلا اولدم
و انواعنه علاج ایلدم تعدیل مزاج ایدوب خلط موذی یی استفراغدن صکره دواء
مسك مرقدر مؤثر کوردم ان شاء الله تعالی بزم اقربادین مزه مراجعت ولنه قده انواع
معالجات بیان ایلمشوزدرکه غیری کتابه و عمله احتیاج اولنمز مکررا ولسون دیو بو
محله بو قدر ایله اکتفا ایلدك

باب سابع غشی بیانندهدر

غشی که بایلمقدر
بو بر حالتدرکه قوت حس و حرکت ضعیف قلبدن معطل اولور امدی غشینك سببی
روح حیوانی باطن قلبدن اعضایه و اصل اولمامقدر یا خود روح قلیل اولدوغیدر
یا خود روح کثیر اولوب مجراسنده اولدوغیچوندر یا ایچرویه توجه ایتدوکیچوندر و بر
بر سببی دخی خلط موذیدر که قلب اوزرینه وارد اولور بو قضیه حمام بتلرنده و زهرلو
حیوانلر صوقمقدن و زهرلر استعمال ایتدکلرنده قتی ظاهردر یا خود ابخرهٔ دخانیهٔ
خارجیه یا بدنیه نك وصولیدر یا سوء مزاج سازج و مادیدر اویلیه روح جمع
اولور قلبی حفظ اتمك ایچون و یا اعتدال ویرمکیچون یا خود رقت روحدر یا قلت
تحلل زیاده اولدوغیچون بو معنا انسانه اجلقده و کثرت استفراغده واقع اولور
زیرا روح منبسط اولمز کاه اولور که غشی حرکت معده ایله اولور رحم کبی زیرا بونلره
وارد اولان ازاردن قلب متأذی اولور علاجی سوء مزاجی تعدیل ایله در و سوء مزاج مادّه
تعدیل ایله در یعنی استفراغ اخلاطله و دخی ادویهٔ قلبیه ایله که تعدیل ایلکدر
و عضو مشارکی اصلاح قلمقدر و ابخرهٔ قلبه وصولندن منع قلمقدر و زهرلردن

[margin: سدد صح]
[margin: یا عضو اخر شرکتی ایله اولور صح]

اولورسه اکا کوره دوا قلمقدر و امراق اللحم شرابی ایله افضل اغدیه وانفع علاجدر
اکر حرارت زیاده ایسه تبرید ایلمک جمله دن مقدمدر مراق لحم و شراب افراط حرارتده
جایز دکلدر بویله اولدقده تعدیل مزاج انفع علاجدر باب ثامن امراض الثدی بیانندهدر
امدی ممه بر عضودر که حق سبحانه وتعالی انی تولید لبن ایچون خلق ایتمشدر و بر مبارک
عضودر که عروق شریان و عضله دن مرکبدر و بونلرک وسطلری لحم غددیدن طولمشدر
مرضنه دخی یا دموی یا بلغمیدر یا خود صفراویدر سوداوی اولمق از اولور اولدقده
دخی اورام دمله مختلط اولور و ممه حین بلوغده منعقد اولور علاماتی مواد اورام
معروفدر شول علاجلر کم ممه یه ابتداده عمل اولنور سکنجبین ایله بقله اوتیدر
یا کل یا غیله سکنجبین یا سرکه در یا خود نیلوفر و بنفشه و مرجمک اوچی بریرده
مدقوقا عجین اولنوب نطول اولنمقدر وقت تزییدده بوی تخمی و اکلیل الملک و بابونج
بریرده دق اولنوب منخولا سکنجبین ایله عجین ایدوب ضماد اولنمقدر بو نوعدن بری
ممه بیومیوب کوچک اولدوغین طلب ایلمکلردر بونک علاجی صافی طین که قوملی اولمیه
سرکه و مازو صویی و اسفیداج و بزر بنج بو جمله سی کرک یالکز و کرک بریرده طین ایله
خلط و مزج ایدوب بر بز پاره سی اوزره یایوب ممه یی نکله صاره لر بامر الله تعالی بو ممکندر
قالوره کیچرک اولور ایو علاجدر باب تاسع قلت لبن بیانندهدر سوداز اولدوغینک
اوچ علتی واردر بری قلت اغذیه و بری نزف دم یا خود قلت دمدر یا غلبه خلط
یا خود فساددر علاجدر و قلت لبن دمک کثرتندن دخی اولور زیرا طبیعت قوی و قادر
اولمز هضم ایدوب لبن ولمغه بو معنا مانع اولور صفرادن اولان قلت لبنک علامتی
لبنک رقتیدر و حدتی و صارولغیدر سودا غلبه ایلسه لبنک قرمتقلغی و غلظتی
ایله معلوم اولور بو علاماتکه بیان ایلدک سوده ایلک کبی چقسه مزاج یابس
اولدوغنه دالدر العلاج قلت لبن علاجی تعدیل مزاج ایتمکدر کرک ادویه و کرک اغذیه
ایله کما و کیفا و خلط غالبی که مفسددر کرک دم و کرک غیری چقارمق کرکدر
واکر دم چوق کتمکدن ایسه استفراغا حبس ایلمک کرکدر ~~واکر دم چوق کتمکدن~~
تقلیل ایمدر یعنی دمی از قومقدر فصد ایله و غیری ایله و قلت لبن علاجنده
اعتماد اغذیه یه کرکدر و تنعم ایتدرملدر خاتونلره مناسبدر واریه صویی

و نطول صح

امزرمدین ممه شیشوب اغرسه
بر فنجان اون و بر فنجان عسل
و بر مقدار صو ایله حلوا مثال
ایدوب ایلیجق ایکن اوزرینه
اورهلر غایت ایلو مجربدر

یعنی دمک قلتیده صح

بیجی وفیون عملدن بعد زرب و ایکین
بو جهله ایله اغذیه نقلیعب بنعوب
بدویملکده ممااا

عسل ایله و سکر ایله اعلادر بلغمیه ده و سوداویه ده شراب نیلوفر و قیون
و کچی ممه لری یدرمک زیاده مناسبدر و بغدادین طبخ اولنان حریره لر جمله سی نافعدر
و سودا ایچمک سکر ایله و عسل ایله اعلادر ما لا یسع ده یو بنج تخمی تکثیر لبنده عظیم
خاصیتی واردر خصوصا ات و بغدای ایله بشمش اوله دمشدر ابن ماسویه
متی اردن زیاده ایدر دیمشدر ابن سرافیون طتلو بوزه ایچمک زیاده تکثیر لبن
ایدر دیو نقل ایدر بزم اقربا دینمزده وضع ایلدوکمز معالجات غیری تدبیراته احتیاج
قومز باب عاشر امراض بیانندهدر امدی معده حرارتنک علامتی عطشدر که
هوای بارد ایله ساکن اولمز بلکه ککرمک و توتون کبی اولمق و اقع اولور و توکرک
و قوقی دخی اغذیه لطیفه دندر و اغذیه غلیظه تیز چک منهضم اولمق جمله سی
معده نک حرارتنک علامتلریدر مکر که سوء مزاج زیاده اوله اول وقت کرک
لطیف و کرک غلیظ هضم اولمز اکرچه طعامه شهوت اقوی اولور اما هضم
اولمز و معده نک برودتنک علامتلری ککرمک چوق اولمز و اغذیه غلیظه هضم اولمق
و نضج و ریح و قلت عطش اولمقدر و شهوت طعام هضمدن اقوی اولمقدر
یبوست معده نک علامتلری قلت ریق و افراط عطش و معده ده صونک قورلدوسی
و چالقنمه سی و یابس غذالردن نفرتی و شوربالره و یا غلره اشتهاسی و بونک ارطلغی
و توکرک چوق اولوب عطش زایل اولمقدر فاما امزجه مرکبه عوضیه نک علامتلری
یعنی بارد و یابس اولان علامتلری کثرت شهوت طعامدر و بدنک لاغر اولمقدر
و حار و رطب غذالردن حظ ایدوب اشتها ایلمکدر و بارد اولان کرک غذا
و کرک دوا محظوظ اولمقدر و اغزک اجی اولماسیدر بو معنا معده ده صفرا
غالب اولدوغنک علامتیدر امدی امراض معده دن بری وجع معده در سببی
یا سوء مزاج مادیدر اکثری صفراویدر یا خود سوداویدر یا خود حار و لا
دغ ماکولندندر یا خود تفرق اتصالدر که اجزاء معده چاک اولور و یا خود خلط
لادغدن حادث اولور بو قضیه ورملرده اولور و اصحاب مراقیادن بعضی
واردر که یمک یدکجه معده سی اغرر حال بو که قرنی اجدر قچن اکل ایتسه ساکن
اولور بو وجع صفرانک دوکلمه سی سببی ایله در اجلق ایچون کاه اولور که

بوغ نسخه

لتنی صح

بونک صح

و عقبنجه زایل اولوره بر نوع
دخی واردر که یدی ساعته دک
زایل اولمز مکر اکشی قومیق ایله
زایل اولوره ناسدن بعضی واردر که
معده سی اغرر صح

وجع معده قوتت حسدن اولورکه زیاده زکا سندن ادنا سببیله مثا ذی
اولور افعالنك ایلوکیله وکاه اولورکه وجع معده ماء باردا یچمکدن اولور بو
معنا اج ایکن بیلنور بو وجع انك نقدمی ایله اولور وکاه اولورکه وجع معده
اینی بغرسقلرده قولنج اولور امدی بو وجع معده نك علاجی خلط غالبك استفراغیدر دوالرایله مطبوخ فاکهه ویا رمانیندر صفراویده هلیلج وتی بنیظیر در
سوداویده مطبوخ افتیمون ایله تعدیل مزاج لازمدر وجع معده مزاج حاره
اصحابنه واقع اولورسه شراب تفاح یا شراب حماض ویره لر یاخود جملهٔ بربرده
جمع ایدوب برمقدار سمزاوت تخمی وبرقیراط مقداری کافور خلط ایده لر ویاخود
شراب لیمون وقرص لیمون یا شراب عنبر بارس ایله عصارهٔ ورد ویره لر شراب
لیمون یا سفرجلی یا سکنجبین سفرجلی ویا رمانی ویره لر علی الخصوص اکشی ایران
عظیم النفعدر وقت اولورکه ماء وردا یچمك کفایت ایدر واج قرن ایله ماء بارد
ایچمك وقرص طباشیر حماضیا کافوری اعلادر بوا شیانك بربریله حرارت
ورطوبتده طبیعیه تدبیری لازمدر غداء موافق حصرمیه ورمانیه وزرشکیه
وسماقیه وقباقمزوره سی ماء لیمون ایله یا اکشی اش قوری اوزوم وحب
رمان ایله پشمش اوله وجمیع یمشلرکه عطرتی ولوب بارد اوله نافعدر امرود
والمما وایوا والوج وانجیر وفستق وخام زیتونکه طوزلنمش اوله واطبا
صحناء شامیه ابلغ وانفعدر دمشلر ومعده یه موافق اولان ضمادلردن بری
اریه سویقی کلابله در بردخی زرورد وصندل ورب التفاح وکافوردر برضماد
دخی کلیه شکر ونعناع یابس ومصطکی وعود وقرنفل وصندل وپشمش ایوادر
عملنك طریقی قرابادینده بیان اولنمشدر ادهاندن دهن سفرجل ودهن ورد
واقاقیا یاخود شول دهن وردکه انده اقاقیا ازلمش اوله یا کل یا غیله قینامش
اوله مرسین صویی وایوا صویی دخی زیاده نافعدر اما مزاج بارد اولوب وجع معده یه
مبتلا اولانك علاجی حار معجونلردر وانواع جوارش وجلنجبین عسلی ویا کمونی ویا سفرجلی ویا خود جلنجبین قابضدر وجوارش تفاح واترج ورازیانه وانیسون
ومصطکی بو جوارشلر قتی مبارك علاجدر وقت اولورکه جوارشلر زیاده حاره

یاخود سکوی صح

صحناء شامیه برطعامدر کم بالق وسماق ولیمون صویی ایله شام خلقی وعربان خلقی استعمال ایدرلر ممر

وکلنلبین نحم

اولدوغندن

اولدوغندن اوتوری شراب سکنجبین سفرجلی وشراب لیمون وسفرجلی معاً ویر
یلور اغدیردن مناسب اولان بلج وطاوق وقاورلمش سرچه لر یا اوغلاق ویا
اوکیك ویا کوکرجین اتلریدرکه قاورلمش اوله اوزرینه دارچین ومصطکی وسنبل
وفلفل وقرنفل اکه لرکه اضمدهٔ نافعه دندر سنبلی وقرنفلی ومصطکی وجوزبوا
ورب الاس که قرنفل صویی ایله اصلاح ایدوب ضماد اولنه ادهاندن دهن یاسمن ودهن
قسط ومصطکی وسنبل ودهن ورد وعود وقرنفل ~~ضرری ایله اصلاح ایدوب ضماد~~
~~اولنه ادهاندن دهن یاسمن ودهن قسط ومصطکی وسنبل ودهن ورد وعود~~
~~وقرنفل~~ زیاده مناسبدر ومبارکدر اما وجع معدهٔ ریحیه قزمش کپك ایله بز
پاره لرین بربره کتوروب تکرار صدر نریقی ایده لر اما مزاج یابس اولدقده علاجی ماء
شعیر ایلتو سکر ایله ترطیب لازمدر یا شراب تفاح ایله ماء شعیرکه ممتزج اوله ودهن
بنفشه لعاب بزر قطونا ایله ضماد اولنه غایت نافعدر واغذیه شوربالر ویاغلولر
در ضماد اولنغه قباق قبوغی قرندوسی ویا ایوا چکردکی وکتان تخمی لعابی کل صویی
ایله کرك جمله بربرده وکرك ایروا ایرو کل صویی ایله ضماد ایلمك مزاج یابسه اعلادر
وادهاندن دهن بنفشه ودهن ورد معاً طلا اولنمق لطیف علاجدر اما مزاج رطب
علاجی کل صویی ومرسین شرابی یا سکر وکشنج وسماق وزرورد وجلناردرکه سحق
اولنوب کل صویی ایله استعمال اولنه اما امزجهٔ مرکبه علاجی مزاج یابسه اولنان ترکیب
مسبوقدر اما وجع ورمی اولانك علاجی استفراغدر تاکم سبب ورم اولان خلط
خارج اوله بونك معناسی تعدیل مزاج ایله خلط موذی یه نضج ویرمکدر وماده
ورمی زائل قلمقدر قچن وجع معده افراطله اولورسه ورم معده یه اولاشور یعنی
اکا یتشور اکر ورم معده قاندن اولورسه حمادن خالی اولمز امدی لا یقدرکه
فصد ایله تسکین حما ایده سن وحمانك تسکینی همان فصده مقصوردکلدر
حمیات دمویه ده اولان علاجدن غافل اولیه سن خصوصا بو ضمادکه قباق
قبوغی قرندوسیله عنب الثعلب صویی یا قیه قوروغی صویله یا خیار صویی ایله
وصندل قرحاذن ایله جمیع ذکر ایلدوکمز ضماداتله تعقید اولنه وبعده هندبا صویی
ایله وخیار شنبه لبی ایله شراب بنفشه وبادم یاغیله معاً عمل اولنه وزرورد

ونجبیل صح

قرذیوب صح

ولعابی صح

وبزرقطونا لعابی صح

ایله صح

واربه اوتی وخطمی وبزر کتان و بابادیه وسنبل طیب وسعد بونلری ضماد ایدهلر اما اورام معدهده غدا تقلیل اولنمق لازمدر اکر بو امورده کوناکون علاجلره قصد اولنورسه اقرابادینی نظردن قصر ایتمیهلر

باب حادی عشر تخمه وفساد غذی بیاننده در

قچن که فساد غدا اکشیلک ایله یاخود دخان کبی کرمك ایله یا ثقل اولمق ایله الم ویردوکی احساس اولنه اول وقت قوصمغه مبادرت اولنمق لازمدر اکر ثقل طعام اسفله میل ایلسه زیاده اسی صو ایچنه بر مقدار مصطکی صاقزی قتوب ایچهلر واتکله طبیعتی تلیین ایده شاف کتورمك وحقنه لینه ایلمك نافعدر وقتاکه معده پاك اوله مقوی معده اولان اشربهدن قوروق شرابی که قرص عود ایله تربیه اولنور استعمال اولنه نافعدر یاخود مبیه که مطیب اوله نافعدر اما غدانك ترکی لازمدر وبو مرضك صاحبی نه قدر راحت وسکون اوزره اولورسه اولقدر انفعدر خصوصا حمامه کرمك وعقبنده اویومق انفع اشیادندر و احسن دواندر بو معنایی برقاچ کره اتمك کرکدر

باب ثانی عشر شهوتك بطلانی ونقصانی بیاننده در

یعنی طعام اشتهاسی اولمق یا هیچ اولمامق امدی بطلان شهوت سوء مزاج افراط اولمغیچون درکه قوت شهوانیه یی محیتدر بوجهتله صویه وغدایه میل ایلمز سببی طبیعت صفرانك واخلاط ردیه نك دفعنه مشغول اولدوغیدرکه طعام اشتها اتمز یا صفرانك غلبه سیدرکه اخلاط ردیه غالب اولمغله کاه اولورکه غشیان ایجاب ایدر زیرا اخلاط دفعنه غداجذبندن اکثر اولور کاه اولورکه نقصان شهوت وبطلان قلت دمدن وضعفدن اولور بو معنالر ناقهلرده واسهاله مبتلا اولنلرده چوق اولور وکاه اولورکه سودانك انصبابندن اولور بونك علامتی اکشی استعمال ایلدکجه شهوتی حرکت ایدوب طعام ارزوایدر کاه اولورکه طبیعت غدادن اهمه مشغول اولدوغیچون اولور دفع مرض کبی کاه اولورکه برجزؤ غدا استعمال ایلسه شهوتی ظاهر اولور بونك سببی قوتك تنبیهی ایچوندر یا مزاج معده تعدیل اولدوغیچوندر وناسدن بعضی کسنه لر واردرکه ماء بارد ایچمکله شهوتی حرکت ایدوب اشتها ظاهر اولور بوکا سبب اولان ماء باردك تعدیل مزاج ایلمسیدر کاه اولورکه غدا حاضر اولسه

اشتها اولور همان که حاضر اوله نفرت ایدر بونك سببی قوت جاذبه نك ضعفندندر کاه اولورکه نقصان شهوت امعاده قوردلر اولدوغندن اولور قوردکه فم معدهیه صعود ایدر مزاج معده فاسد اولور کاه اولورکه قلت شهوت تحلل ایچون اولور بو معنا سکون اوزره اولان شخصده اولور کاه اولورکه نقصان شهوت انقطاع شرابدن اولور کاه اولورکه استکراهدن دخی اولور بو معنا فتی چوق واقع اولور خصوصا غصه وغم وهم افکار شهوتی بلکه صحتی ازاله ایدر العلاج معلوم اولاکه نقصان شهوتك علاجی بزم ذکر ایتدوکمز ایله تعدیل مزاج ایلمکدر بونك تفصیلی وجع معده علاجلرنده سبق ایلدی شول ادویه که مقویدر اشتهایی کتورر مبیه کبی کرك سازج وکرك مطیب اولسون وشراب لیمون سفرجلی وسکنجبین سفرجلی وخل عنصل وکبر وسرکه ایله ونعنا تورشیسی وقورو اوزم ایله صحناء شامیه نام طعام وصوغان وسرمساق وامرود والما وصماق وجمله ترشیلر واق زیتون که طوزلو اوله وطوزلو بالق وکوك انارایجی والوج وبونلرك جمله سی نقصان شهوت ایچون مجربدر تفصیلی قرابادینده کوریله اما اشتهانك زعفران دوشمنیدر اسقاط ایدر زیرا حرارتی ایله حموضتی سوداویه نك ضدیدر

باب ثالث عشر فساد شهوت بیاننده در

بونك اصلی یرامزنسنه لری اشتها اتمکدر بالچق وکرج وکومر کبی وقت اولورکه فساد شهوت خلط ردیدن اولورکه طبیعته مخالف اوله وطبیعت اول خلط ردیه نك شفالنه مستشوق اوله بونك علاجی طوروب صوبی وطوزلو بالق ییوب قوصمقدر وغدالردن کنج قویون اتی وپلیج درکه زیرباجله مبرز اوله واکا دارچین اکله ودخی مفتح اولان بزوردن بزر کرفس وغیری قیناد یلوب ایچه وصباح صباح کوك کرمانی وانیسون هر برندن اوچر درهم الوب چکردکی چقمش قورو اوزمدن اون درهم وهلیلج اسود وکابلی وبلیلج واملج هر برندن نصف درهم بو جمله سی دق ایدوب خل خمر ایله بر کون وبر کیجه اصلدوب وسوزوب ایچلر بونکله خلط ردی تنقیه اولمزسه ایارج فیقرا ایله استفراغ اولنه یاخود بر درهم ایارج وبر درهم هلیلج اسود کذلك کابلی وبلیلج واملج وملح هندی وغاریقون بونلردن بوچق درهم هر برندن

اولسون صح

کامرنه صح

الوب دق وسحق ایدوب رازیانه صویی ایله حبلر ایدوب استعمال قلنه بو حبلردن ایکی مثقال یوشربتدر بعده انیسون وشعیر ونانخواه ومصطکی در بونلری بربردن جینیوب بعده توکوروکین یوده لر باب رابع عشر جوع الکلبیه بیاننده در بوکا جوع بقری دخی دیرلر بو مرض صاحبی نک طعامه اشتهاسی قوی اولور نتکم عادت کلب بویله در سببی اکثی خلطلردن لدغ ایدر فم معده یه طوقنور اول خلط سودادر یا بلغمدر یاخود نوازل حاردر که دماغدن فم معده یه نازل اولور یاخود بیوک قورد لردر که معده ده غدایی کل ایدرلر یاخود حرارت مفرطه درکه حمیاتده اولور ویا بدن نک ویا معده نک زیاده خالی اولدوغندن اولور بو معنا مفرطا استفراغ عقیبنده مشاهده در علاجی فقیر بلدوکم اوزره زهر قوم یدر مکدر که مخوص صورتنده قورتولالر نهایت اقتضا ایدوب رخیته ولایته نقصان اولمسون دیرلرسه یاغلو وچرب وطتلو نسنه لر یدوره لر واتت وطوزلو اکشی طعاملردن احترازایده لر وشول شرابکه طتلو واشکی وصافی اوله استعمال اولنه اما آج ایکن لازمدر باب خامس عشر عطش بیاننده در بونک سببی حرارت قلبدر هواء بارد ایله ساکن اولور وماء بارددن راحت بولور اکثر یا زیاده حرارت معده ده در یا خلط درکه بلغم لزج مالح احاطه ایلمشدر یاخود غدای متعطشدر ملوحت ودسومت کبی اوله طبیعت انی یومغه مشتاق اولور بو معنا طوزلو بالقده وارد در زیرا بلغمی ترقیق ایدوب قلع ایدر علاجی خیار وشنجار وصندل وکل صویی وسوکت صویی ونیلوفر صویی استعمال ایلمکدر وقلبی شرابلر وطلالر وضمادلر ایله تبرید وترطیب قلمقدر بو معنایی بز قلب علاجنده ذکر ایلدک اما عطش معده علاجی حار حلیب بذر بقله وبذورات اربعه دن اتخاذ اولنان مستحلب وشراب سکنجبین ایله بو مذکوراتی معا استعمال ایلمک در کذلک خیار وشنجار وقباق یاشی ایکن بونلری صقوب عصاره سن ایچمک دخی اعلادر و بطیخ صویی ونقوع خامض زیاده نافعدر اکر عطش خلط غلیظ یا لزج اخلاطدن ایسه بال شربتی یا اسی صو یا سکو ایله یا جلاب وعرق سوس وانیسون ویره لر اکر عطش خلط مالحدن اولورسه انک علاجی اربه صوییدر امدی بو ذکر ایلدکلر

علاجلر معده یی قیئ ایله ویا اسهال ایله تنقیه ایلدکدن صکره لازمدر اکر عطش مالح ولزج غلیظ غلطلردن اولورسه انی معده دن اسهال ایله اندرمک لازمدر تعالیم ستهنک تعلیم خامسنک سفر سابعی اون التی بابی مشتملدر باب اول هضمک نقصانی وبطلانی بیاننده در امری قوت هاضمه نک نقصانی وبطلانی سوء مزاجدن اولور حتی سوء مزاج حار کاه اولورکه بونلرک بعضنه نعمه شفا اولور مثلا ماء بارد ایچمکله فی الجمله خلاص اولور صاحب موجز دیرکه اطبا خطا ایدرلر بو مرضده ماء بارددن منع ایدرلر لکن مزاج بارد ورطب نقصان هضم ایچون اولادر ونقصان هضم جمیع اسباب ضعف شهوت ایچون اولور زیرا معده نک جثه سنک ضعفی نقصان هضمه اسبابک ولی سیدر کاه اولورکه نقصان هضم طعام فالقدوغیچون اولور بو معنا سوده وخمروا شتی اتمک یندوکی وقت ظاهر اولور یاخود نقصان هضم طعامک معده دن سرعت نزولی ایچون اولور علاجی تعدیل مزاجدر خصوصا سوء مزاجدن اوله ونقصان هضم برودتدن و رطوبتدن دخی اولور بو قسمه ادویه نافعه کلنکبین در وجوارش سفرجلی قابضدر وهیئه مطیبه در نهایت هیبه نک تطییبی یالکز قرنفل ومصطکی وسنبل ایله کرکدر قرصلردن برودت معده یه نافع اولان قرص عود وقرص ورد وقرص لیمون وقرص مبر بارس در واقربادینده بیان ایلدوکمز دوالردر وهضمی مقوی اولان سفوفلردن بری بودر کشنیج یابس وزرورد بر درهم سنبل ومصطکی وکونلک وانیسون بوجوغر درهم طباشین وبسد ربع درهم اولنه غداسی بلیچ لروطاوق واوغلاق اتلرینک قاورمه لریدر ابازیر حارایله وقوری کشنیز ایله مالایسعه یشم دیرکاری طاشی معده اوزره اصلمش کتورمک هضمی قوی ایدر ومعده اغریلرینه فائده ایدر دیدیلر مشهوردر باب ثانی هضمک فسادی بیاننده در فساد هضم معده ده طعام متغیر اولمغه دیرلر وکیفیت آخر ایله اکشی اولمسیدر سببی یا غدادن ندر اکثر اوله یعنی لایق اولاندن زیاده اولا بویله اولیجق قوت هاضمه نک تصرفی مختل اولور یاخود لایق اولاندن اقل اولمغله محترق اولور یا خود کندو جوهرندن سریع الاستحاله

یلغن توراغی بو مثقال مسک بر قیراط بو جمله دوکولوب النوب کلنجبین ایله استعمال

بانع کبی وسعودکبی یاخود قبا دیتیلدن اولعوری مثلا اول علیلتی مسکن لطفتی حکما ایدلر یاخود وقتی عیریدن استعمال ایتمکدن اولور ع‌م

وسریع العیاده اولنی استعمال ایلمکدن اولور مثلا برطعام هضم اولمادین برین دخی کل ایده‌لر یاخود طعام اوزره حرکت قویه ایلمکدن اولور یاخود چوق صو ایچمکدن اولور وکاه اولورکه فساد هضم معده‌ده سبب ایچون اولورکه معده زیاده حار اوله واحراق ایلیه یاخود ریاح کثیره ایچون ومعده‌ده قروح اولدوغیچون اولورکه غدا استعمالنك جودتنی منع ایدر یاخود معده یر طحال‌دن وجکردن برآز خلط سوداوی منصب اولمغله غداتی افساد ایدر بو قضیه مالیخولیای مراقیه‌ده چوق اولور علاجی قراباذینده بیان اولنان تراکیبده‌ کا مراجعت اولنه **باب ثالث فواق بیاننده در** فواق ضم فا وفتح واو ایله انچقرق دیمکدر بو بعینه فم معده‌یه اغرمق کبی در وبرعلتدرکه فم معده‌نك حرکتیدر دفع مؤذی ایلمك ایچون وبو موذی دیدوکمز یا برودتدرکه مسافرلره عارض اولان فواق بودر یا حرشدیدا ایچون اولور حمیات محرقه لرده اولدوغی کبی یا تسخین زیاده اولانی اکل ایلمکدن عارض اولور کمون وغیری اکا مشابه اولان کبی یاخود اکشیلر تناول‌دن اولور وکاه اولورکه فواق یبس شدیده‌دن اولورکه مشنج دیرلر یعنی معده بورو شدورجی دیمکدر بو معنا دخی کا سبق حمیات محرقه عقبنجه اولور یاخود استفراغات مجففه عقبنجه اولور امدی مزاج سازج اولنه موذینك سببنك علاماتنك ظهوری ایله معلوم اولور مادی اولان تحرقی ایلدوکدن خارج اولان فضلاتیله معلوم اولور امدی مادی اولان فواقك علاجی تی ایله استفراغ قلدقدن صکره اسهال ایله بقیه‌سی اخراج ایلمکدر اما ماده بلغمی ایسه ایارج فیقرا ایله عصاره افسنتین یاخود طبیخ فوتنج ایله ملح هندی بونلر ایله بعد القی اسهال ایلمکدر فاما فواق مادی صفراویه‌نك علاجی نقوعات مسهله وطبیخ فاکهه ایله در وقورو کشنیز ایله معا اصلدوب تنقیه تامه‌دن صکره تعدیل مزاجه اشتغال اولنه مثلا تعدیل مزاج ادویه معتدله ایله ادویه محذرات خلط اولنسه بونلردن بریکم فم معده‌یی مقوی‌در ومحذردر فلونیادر خصوصا فواق بلغمی اولوب بارد اولا وبو قرص عظیم النفعدر زعفران وکل ومصطکی وسنبل هر برندن

فواق شدیده‌ده فندق قبوغنی قشر قهوه کبی قاینه‌دوب استعمال ایده‌لر مس

مواذنك غلظتی ایچون اولور بلغم لزجدن حادث اولدوغی کبی یا موذینك لدغندن فم معده‌دن صفرانی انجذاب اولدوغی کبی یاخود دمع

دورد مثقال واسارون وصبر بر مثقال افیون ربع مثقال مطبوخ افسنتین ایله فستق قبوغی ونعناع وفوتنج وخشخاش قبوغی معا قینادوب عمل ایده‌لر اکر ماده غلیظ ایسه ذکر اولنان مطبوخه برمقدار سکنجبین عنصلی ضم وخلط اولنوب استعمال اولنه تأثیری عجیبدر اکر فواق صفراوی اولوب حار اولورسه اربه صوبی که انکله معا قینامش وله خشخاش قبوغی وزرورد وطباشیر خلط اولنه وبرمقدار یاکل ویا ایوا شرابی یا الماس شرابی کل صوییله ویا حلیب بزربقله ایله مدبر اوله بویله علاج اولنه اکر حرارت افراطله اولورسه برقیراط مقداری کافور الحاق اولنمق زیاده تأثیره باعث اولور اکر یالکز حلیب بزربقله وکل صویی وشراب ورد اولورسه دخی اعلادر برقیراط افیون وبر چکردك زعفران ذکر ایلدوکمز شربتدن بری ایله فواق یبسی ایچون ایو علاجدر اما فواق یبسی یه بادام یاغیله اربه صویی ایچنه لذت کله جك مقداری نیلوفر شرابی قتوب مقدار سسی بنیسون خلط ایدوب ایچورمك قدر علاج اولمز اکر فواق یبسی مستحکم اوله اندن رجا اولمز همان ذکر ایلدوکمز مرطبات ایله برقاچ کون حیاتده اولمق اکا صحتدر فواق بلغمی نك غداسی کوکرچین یاوروسی وبلچ وسرچه لر واوکیك بونلرك جمله سی قاورمه اولوب کشنیز ومصطکی ودارچین وزعفران اکوب یه لر اما فواق صفراویه فراریج ولحم ضان وقباق قلیه‌سی واجاص وخشخاش ایله مطیب اولدوغی حالده قورو کشنیز ایله ترتیب ایدوب قبوغی چقمش اربه صویی اعلادر اما فواق یبسی نك علاجی فی الجمله بلیجلر بشورمکدر اربه صویی وبغدای صوییله ویا خود خشخاش ایله قباق وارشته پیوره لر اما جمله سنده کشنیز اولمق لابددر فواق که بارد اولوب بلغمی اوله ضماد لازم اولدقده سوسن یاغی وقسط یاغی یاخود کل وسنبل ومصطکی وقرنفل یاغلری نافعدر صفراوی فواقده قباق قرندوسی بنفسه وقباق یاغلری ایله خلط اولنوب صدر نه وضع اولنه یاخود کل یاغی صندل وکلاب خلط اولنوب طلا اولنه یالکز اکر حرارت زیاده ایسه برمقدار کافور ضم ایلمك ایو علاجدر بیان نام کتابده فواق صفراویه شمع ابیض مغسول وکزبره رطب وجراده قرع ودهن بنفسج وکلاب وکافورکه جزئی اوله جمله‌سن هم ایدوب

فواق بلغمی ایچون سنبل ومصطکی وزعفران وبنفسج دق اولنوب اربه اونی سوبیغی ایله قرنفل صویی ایله یوغرلمش اوله صدرینه ضماد اولنه اعلادر مس اجمدم

برادم اوکوردن اولمنی اولسه زیاده ایو ایسه فواق مبتك اولور

معده اوزرینه سورمك عنبری علاجه احتیاج ایتمزدیره اما فواق یجسنده صاحب
موجز دهن بنفسج ولعاب بزر قطونا یا دهن ورد ایله ماء ورده مخلوط ایدوب
بعده سینه سنه سوره لر عند التحقیق عطریات وطیبا استعمال ایلمك وحركات
قویه ایله مشغول اولمق قئ نافعدر خصوصا فواق مادیده اقسرمق وقوصمق
وقتی چاغرمق ونفسین حبس ایلمك وغضبه كتورمك وعلى الغفلة صوق دوكمك
بوجمله نك تاثیر عظیمی واردره **باب رابع قئ وتهوع وغثیان بیاننده در** معلوم
اولا كه قئ معده نك ومعده ده اولانك حركتیدر تهوع انجق معده نك حركتیدر
غثیان قئ اقتضا ایتمكدر بو معنا دایم اولسه تقلب نفس دیرلر بونلرك سببی
یا خلط صفراویدر یا خود سوداوی محترقدر نتكم اصحاب مراقیایه عارض اولور
یا خود رطوبت مرخیه در یا سوء مزاج سازجدر واكثری حاردر زیرا رطوبتی
قیناد وب یوقارویه تحریك ایدر ویا مردار غدا التحلیل ایلمكدن اولور مثلا طعامه
سكلك دوشمك كبی یا تخمه اولمقدن بر بریه اردنجه بو قسم فساد هضمدر قئ ایچون
وضع اولنان دواء القابض اولوب عطریتی اولنلردر جمیع ذوات الورد كه اشتها ویرر
نافع قئ وغثیان وتقلب نفس وتهوع قئ در اما بر نوع سفوف كه سماق وقورو
كشنیج وزرورد وطباشیردن تركیب اوله تسكین قئ ده نفعی بالغدر وقوابض
ایله ضماد قلمق انفع علاجدر اگر قئ طبیعت طوتغونلغیله اولمش ایسه تمرهندی اصلدوب
ایچمك كافیدر كاه اولور كه دفع قئ ایچون قوابض استعمال اولنور وقتا اولنور كه حقنه
لینه ایله وخلط فاسدی تنقیه ایله علاج اولنور تاكه معده پاك اولوب نفی ساكن
اوله بو اقسامه انواع معاجین واشربه وسفوف اقرابادینده بیان ایلدك
محلنه مراجعت اولنه وامراض الكبد غذا معده ده كیلوس بولقدن صكره جگره
اینوب كیموس بولوب ~~صكره~~ جگرك ایكی طرفی واردر بركیسی كیلوس بولان غذایی
معده دن جذب ایدر وبری جگرده باقی قلان اعضایه ایصال ایدر امدی جگرمن
اجلرینك علامتلری عطش شدیده واشتهاء قلیلدر وجانب یمیندن بول
بویانمقدر ومستخنا تله ضررلنمقدر وجگرك برودتی علامتلری دودقلری اقلغی
وصوسزلغی وقاروره بیاضلغی ولون فسادی واحلاق زیاده لكیدر یبوست

قئ وتهوع ایچون ضماد
ایده لر صبر ومصطكی لسان
الحمل صویی ایله

علامتلری

~~یبوست~~ علامتلری یبس قدر وعطشدر ورقت بولدر بدن اریقلغیدره علامت
رطوبت یوزك وكوزك شیشمه سیدر ولسانك رطوبتیدر وقلت عطشدر ویا
شك ایكی جانبنه دترمسیدر جمله دن بری امزجه مركبه دن ضعف كبددر بوندن
مراد جگرك قواسی وافعالی ضعیف اولمقدر بر امر ظاهر یوغیكن ضعف كبدك اكثری
سوء مزاج سازجدك یا مادیدن اولور بونك بلنمه سی افعالنده ضررك حدوثی ایله
در حال بوكه دبیله دخی اولمیه ولون مكبود اكثریا صفرتیه وبیاضیه مایل اولور
وقتا اولور كه لون برودت زیاده لكندن قره تراق اولور وغدانك نفوذی زماننده
وجع لین مقرردر اگر ضعف جاذبه غالب ایسه نجاستك كثرتی وبیاضلغی ولینتی
اولور اگر بوله رنك ونضج اولورسه هاضمه نك علاقه سی یوقدر انجق جاذبه
نك ضعفندن اولور بویله اولورسه بولها ضمه یه وغایط جاذبیه دلالت
ایدر اگر ضعف ماسكه ده اولورسه وجع دایم اولمز ثقل احساس اولنور انجق
غدا ایله امتلا وقتنده اولور وماسكه نك تعجیلی ایله هضم ناقص اولور اگر
ضعف دافعه ده اولورسه سوداتك وصفرانك ومائیتنك دمدن تمیزی
قلیل اولور وغایطك وبولك بویانمه سی از اولور قالقمه قلیل اولور وشهوت
طعام اكسك اولور وسوء مزاجك علامتی ضعفدر معلوم اولا كه كبدك علاجی
تعدیل مزاج ایلمكدر شول نسنه ایله كه انده قبض اولا زیرا كبدك جرمنی
قوی قیلور وشول نسنه لر كه تفتیح سدد ایتمك شاننده در انكله سدده لری
زایل قله ونضج ولینت ویرن شئ ایله علاج قلنه غدالردن ودوالردن كركدر
حار وكرك بارد انده زعفران اولمق لازمدر وقوری اوزم چكردكیله دارچین
وادخر چچكی وشراب ریحان وراوند وحب الرمان وامیرباریس وهندبا
صویی وهندبانك كندوسی سكر وعسل ایله موافقدر مركباتدن شراب دیناری
وشراب صول وقرص امیرباریس وقرص ورد وشول طعام كه اوزمدن وحب
الرماندن متخذدر جمله دن اكشی اش نافعدر تفصیلن اقرابادینده نظر
ایدیجك بیلورسز كه انواع علاج نقل ایلدك **باب خامس كبدك سدده لری بیاننده در**
جگرك سدده لرینك حدوثی اغذیه عقبنجه حركت ایلمكدندر جماعدن محللی وقطع

ومائیتك نسخه

ضعف م

وهريسه كبي غليظ غذالر يوب هنوز هضم اولمدين حركت ايلمكدن سدّه حاصل اولور زيرا اغذاء غليظك لزوجتي اني مقتضيدر جملهدن طتلو شراب ايچمك اكرچه ريه نك سدّه لرين اچر اما كبدي سدّه ير اوغرادر سببي سرعت نفوذي ولذوغيدر كه جكرك طراجق مجرالرينه خام ايكن واصل اولور وسدّه ايدر ريه ده طتلو شراب سدّه ايلمدوكنك سببي مجرالري واسع اولدوغندندر وبري دخي جكر ايله مري اورتاسنده بلكه قصبهٔ ريه بيننده اولان يرلرده سدّه اولور بونك سببي ترشح طريقيله در مسام ضيق ولمغله خارج اولاميندر اويله اولسه ريه ده سدّه اتمز وقتا اولور كه سدّه مأكولات فاسده دن اولور بالجق وكرج وكومر وطپراق يمك كبي محل اولور كه شديد القبض ميوه لر يمكدن دخي سدّه لر اولور الوج ومشمله واوز كبي كاه اولور كه سدّه اخلاط كثرتي ويا غلظت ولزوجتندن اولور وسدّه لرك اكثري جكرك جانب مقعرنده اولور زيرا محدبنه واصل اولان سوز لمش اولور ومحدبك عروقي واسع اولور محل اولور كه شدّت وكثرت وغايط ولينت كيلوس ولماسن اقتضا ايدر وثقل صاغ جانبنده اولوب بدنده اريقلق اولور وسدّهٔ اورامه مخالفدر زيرا سدّه لرده ثقل اكثر اولور ووجع وحمّا اكثريا ظاهر اولمز زيرا جناب عزّت جل شانه جكره حس ويرمه مشدر ممكن غشاء كبدده سدّه اولا كه وجع حس اولنه اكر سدّه كبدك مقعرنده اولورسه ثقلك معظمي ماساريقاده اولور اكر سدّه محدب كبدده ايسه ثقلك اعظمي جكرده اولور العلاج اكر سدّه مقعرنده ادويهٔ مفتحه ومسهله دن راوند ايله هندبا صوبي ويا سكنجبين سازج يا بزوري استعمال اولنه لعوق خيار شنبه ودهن لوز دخي نافعدر واشربهٔ نافعه دن شراب دينار وسكنجبين ايله راوند لطيفدر اكر سدّه محدبده ايسه ادويهٔ مفتحه وربوب ادرار بول ايلمك لازمدر جمله دن شراب اصول وسكنجبين سازج ياخود بزوري رازيانه صيي دلكله فائده ايدر اكر سدّه ده حرارت قوي اولورسه وعطش زياده اولورسه حليب بذر بقله وبذر قثا وبذر خيار وبذر هندبا وسكنجبين ايله قرص عنبر بارس نافعدر منا سب غذالردن هندبا ايله پشمش زيرباج يا هندبايي

اولان لطيف صح

اولوب سرعة صح

بادم يا غيليه بوراني ايله لر وجزئي سركه قوياللر يا مزوره حب رمّان يا مزوره ملوخيا ايله سركه ويره لر اكر ضعفي وار ايسه بلج ويره لر ومكن اولان مرتبه ده اتمكي واتي ترك ايده لر خصوصا پاچه قسمي صاحب سدّه يه ضررردر اكر سدّه لر زياده اسهاله مقترن اولورسه شراب سفرجل وياخود ماء هندبا ايله ازلمش امير باريس شرابي وحب رمّان ويره لر اما مسهودك طبيعتي قبضيدن زنهار صيانت ايده لر زيرا سدّه زياده اولور واسهال دخي زياده ارتر اما ماساريقا نك سدّه لرينك علاجي بعينه كبد سدّه لرنده اولان علاجلردر

باب سادس كبدده نفخه وريح بياننده در

بو ايكي سنك مادّه جهتندندر جمله دن ريح ابخرهٔ غليظه دركه محبسه در كاه حركت ايدر مكاننددن وكاه اتمز بوكا دلالت ايدر ثقل اولماميق ووجع تمدّدي اولمقدر وبونك حدوثي يا ضعف هضم يا غلظت مأكولدن اولور العلاج بو قسمك علاجي سفوفلر ومسخنات قويهٔ مفتحه در ويقي لر ايلمكدر اولي يقيلردن بري سنبل وزرورد وجاورسدر كه ماء قرنفل ايله وبرجزئي مسك وعود وعنبر ايله امتزاج وربوب كبي اوزره اورمقدر وطاري اوني وقرنفل صوبي ومسك وعود ايله خلط اولنور ضماد اولنوب دخي علاج در خصوصا حمام وشراب ريحاني نافعدر وجع كبدده ني يا سوء مزاج مختلفدن اولور ياخود غشيا جانبنده اولان سدّه لردركه كبدك طرفلرنده اولور ياخود ريح مدايد ورمدركه علاجي كذلك نفخهٔ كبد علاجيدر دخي زياده سي اقرباديننده كوريله

باب سابع اورام كبد بياننده در

امري كبدك ورملري يا سوء مزاج مختلفدر صاغ جانبنده اولور ياخود سدّه لردركه كبدك طرفلرنده اولور اصلنده اورام كبد كنروده اولان ورمه ومقابله سنده اولان عضلاتده كه ورمه اطلاق اولنور معلوم اولا كه ورم كبد ايله ورم عضلات اورترسنده فرق بودركه البته ورم كبد هلالي وورم عضلات مستقيمدر وورم مقعر ايله ورم محدب بيننده دخي فرق بودركه ورم محدب ~~هلالي وورم~~ جسده ظاهردر خصوصا لاغر ادملرده اما ورم مقعر معده يه مشترك اولور ومزاحمه ويرر بو جهتله فواق ايجاب ايدر واورامك موادّي امزجه نك علامتندن استدلال اولنور اويله اولسه اورام كبدك علاجي اكر

يعني قوابض وربوب طبيعتي قبض ايتميه لر صح

جهتندن فرق يوقدر فرق عارض صح

حسنه نخ

ورم حار ودموی اولورسه یا سلیق ایمندن فصد اولنه بعده رداعلر ایله تقیید لازمدر اکر تقصیرا ولنورسه ماده منجر اولور اما مادهٔ ورم صفراوی ایسه اقدام تام تبریده کرکدر وشول رداعلره ملازمت لازمدرکه تلطیف وتفتیح اولنه بعده رداعات منضجات ویریله تجنکه انتهایه ایریشه تحلیل واجبدر وقوابضدن خالی قالمامق کرکدر تاکم قوت کثرت تحلیلی ایله زایل اولمیوب ماده منجر اولمیه وکثیفی قالور اما ورم جکرک محدبنده اولورسه اسهالدن حذر لازمدر انکچون ندرکه ورم عام اولمیه البته افراط اسهال قوتی حل ایدر وضعیف قیلور متوسط بین الامرین رعایت اولنمق کرکدر ورم کبد محدبنده اولدقده ادراربوله سعی لازمدر وبزورات ثلاثه یی دوکوب سودین چقاروب ایچرمکله تقیید اولنه خصوصا هندبا تخمنک صوبی ایله وماء هندبا ایله سکنجبین بزوری قتی نافعدر علاء الدین منصور کتابنده ورم محدب حقنده ایدر بزر هندبا وبزر لبت بطیخ وبزر کشوث هر بریندن اوچر درهم طباشیر بر مثقال راوند بر درهم لوک مغسول بر درهم صمغ عربی جمله سنی سحق ودق ایدوب عصارهٔ هندبا ایله قرصلر ایدوب کونده بو قرصلردن بر مثقال یمک نافعدر مسیحی ایدر ابتداء ورمده هندباء طری براوچ ورق کل وبنفشه وصندلین وورق کاکونج برر اوچ قوربغا تخمی کذلک دق وسحق ایدوب بستان افروز صویی ایله وکلاب ایله یوغروب ضماد ایلمک نافعدر اما ورم صفراوینک علامتی شدت حمی وعطش وقلق وسرعت نبضدر وبنفشه ونیلوفر وترنجبین ایله جلاب ایدوب ایچمکدر وطبیعتی مطبوخ فاکهه ایله تلیین ایلمک کرکدر یاخود نقوع فواکه ایچوره لر هلیله وشیرخشک وترنجبین وبزر لبت قثا وخیار مدقوق اولوب سودی النمش اوله بریره جمع ایدوب ایچوره لر غذاسی ارپه صویی وخشخاش شرابیدر اکر ورم بلغمی اولورسه علامتی قلت عطش وحماء غیر حاده وبزر بلغمی وبیاضئ قاروره در وورم حستر ولنمقدر اکر وجعی افراطله دکل ایسه حقنهٔ نرم ایله طبیعتی تلیین ایدوب بو مطبوخی ویره لر مثلا سنا مکی بش درهم رازیانه وانیسون اوچر درهم جملهٔ قینادوب بش مثقال معجون خیار شنبه قاتوب مزاجنه کوره ایچوره لر بعد التنقیه اطریفل وکلبه شکر وجوارشات مقویه

زیرا لطیف اولان تحلیل اولمغله ماده منجر اولور صح

بزورات ثلثه دیدوکی قباق وخیار وقاوون چکردکی در صح

وبنارینت قاروره وقته اسهال ... علاجی هر صباح بزر هندبا صح

سکز اون درهم صح

معده یه استعمال ایتدوره لر اکر ورم سوداوی ایسه وقت اولور که کبد وطحال میاننده سده واسطه اولور علامتی صلابت کبد وعطش ویبوست اولور ودلی زیاده قوی اولور علاجی هر کون بو جلابی ایچمکدر بزر هندبا ورازیانه وکرفس ولسان ثوری قینادوب سکر ایله معا امتزاج ویروب عمل اولنه لعوق لسان ثور وشراب لسان ثور دخی نافعدر غدا ایسه زیرباج یمک کافیدر نهایت طبیعتی تلیین اقتضا ایدرسه مطبوخ افتیمون ایله ایده لر ومعجون نجاح دخی موافقدر تنقیه دن صکره سکنجبین بزوری وعنصلی وماء الاصول وقرص امیرباریس وقرص کثیر تناول ایلمک کذلک موافقدر اکر ورم کبد ضربه وسقطه دن اولورسه مقشر نخود وراوند ایکشر درهم مومیا بر درهم روغن بنفشه ایله ازیلوب طلا اولنمق نافعدر فی الجمله ابتداده اورام کبده سکنجبین سادج ویا بزوری ویرمک کرکدر اکر ورم حدبی ایسه قرص امیرباریس ویا قرص ورد ویا شراب دیناری سکنجبین ایله حلیب بزر قثا وبزر هندبا ایله بزر بقله وبزر خیار مستحلب ایدوب سکنجبین اوزره سوزوب معا ویریله یاخود نقوع امیرباریس ایله حب رمان وتمر هندی وارک ونیلوفر وبزر هندبا مستحلب ایدوب ویریله ویا نقوع ایله بزر قثا وسکر وشراب نیلوفر ویریله اکر تبریده احتیاج وار ایسه کافوردن بر قیراط بو مذکورات ایله معا خلط ایدوب ایچوره لر وضماد اولنه اما شدت حرارت اولمینجه کافوره مراجعت اولنمیه اما تزیید ورمده ماء هندبا وماء رازیانج ویا ماء کرفس ایچورسه لر لطیفدر فاما انحطاط ورمده ماء رازیانج ایچنه زرورد وامیرباریس ویا قرص امیرباریس ایله شراب سکنجبین ویریله اغدیه دن ارپه صویی وسکر وهندبا بورانیسی که بادام یاغیله بر مقدار سرکه قتوب ویریله ویاحب رمان مزوره وزیرباج ویریله ادویهٔ موضعیه دنکه ضماد اولنه جقدر صندل وزرورد وسویق شعیر وجزئی سرکه وکلاب بر یره خلط ومزج ایدوب اوریله وقت تزییده ضمادلره افسنتین وزعفران ضم اولنه انتهاده صندل ترک اولنه انجق زعفران وافسنتین وعودی قرنفل صویی ایله تخمیر ایدوب استعمال قلنه

وصاحب موجزا يدر اسهال لازم اولدقده خيار شنبه ايله باد آم يا غنی ذکر ايلدوکنز مغلا بلرله ويريله اويله علاج اولمز کافيدر اما سويدی وغيری شراب مطبوخ بسفايج وزهر بنفشه وتمر هندی وغاريقون وبزر قثا وبزر هندبا وافسنتين بريده قيناديب اوزرينه يا ترنجبين ويا شيرخشك وراوند تعبيه ايدوب ويرمك قدر مسهل وملاين يوقدر دمشلردر وجمله سی طبانك هليلج ايله سقمونيا يی تهی ايلمشلردر اكر آدرارا راده اولنورسه بزر قثا وبزر خيار وبزر بطيخ مياه مذكوره ايله مستحلب اولنوب ويرلك کافيدر اما ورم باردك علاجی ملطفات ومنضجات ومحللاتدر نهايت قوا بضدن ابتداده قوتی حفظ ايده شربتلرده وضمادلرده سنبل وقره ولك واسارون وزعفران خلط ايده حبوب قسمندن حب ايارج ومطبوخ عصفوره وبسا يسفايج هر برندن التی درهم افثيمون وافسنتين وعرقسوس وخطمی وپر سياوشان مكن دورت درهم بزر قثا وبزر هندبا وامير بارس وبزر كرفس مكن ايكی درهم حب ايارج ايله معا بريده طبخ اولنوب اوچ درهم خيار شنبه اوزره يكرم درهم سكر وبچق درهم باد آم يا غنی وراوند قتوب بو مطبوخدن كفايت مقداری مزاجه كوره ويريله اورام كبده متعلق نچه سفوف ومعاجين واشربه وضمادات بيان ايلدك هر برينك محلنده استعمال اولنوره بزانی اقربادينده تفصيل ايلدك مراجعت اولنه **باب ثامن سوء القينه بياننده در** وقتا كه كبده ضعف مستولی اوله بهر حال مقدمه استسقادر اكا سوء القينه ديرلر سببی ضعف كبدر وكبدك مزاجنك يرامزلغيدر بونك صاحبنك لونی صاری واق اولور اطرافی الی وايانی شيشر خصوصا كوز قپاقلری ششر اولور وبدنك كلسی خمير كبی اولور وبرمقله باصلسه چقور اولور بونك صاحبنه قارين قورولدمق وريح چوق واقع اولور ودبش اتلرنده سويلجك اولور وبو كا بادی تصاعد ايدن بخارلرك فساديدر علاجی تقليل غدا واغذيه غليظه دن اجتناب قلمقدر وعنبر بارس ايله بنفشه نخود آبه دارچينی قتوب كاه وبيكاه زيرباج ايله يمكدر وسوء مزاجه سبق ايدن تدبير ايله تقويت

يعنی ابتداده قوابض قوی قلنه وانحطاطده تحللات زياده قلنه منه

صاری اولدوغی مكر قليل اولدوغندندر واق اولدوغی لون اصلينك ظهورندندر منه

كبد قلمقدر بو بابده اهمال جائز دكلدر زيرا مقدمه استسقادر اصلنده سوء القينه نك علاجی استسقا علاجنك خفيفيدر **باب تاسع استسقا بياننده در** مقدمه عقبنجه اولور واستسقا بر مرضدر كه ماده بارده مندر اعضانك اورته سنه كيرر واعضا زياده اولور قالقر ياخود اعضاء ظاهره نك كلسی ويا مواضع تدبير غدا يعنی معده وكبد وامعا شيشر وقالقر وياخود قرن دركيسی ايله ياغ اورته سنه اول ماده داخل اولور اما بو استسقانك انواعی اوچدر غايت يرامز اولانی زقيدر اندن صكره لحميدر بوايكسندن صكره طبليدر اما لحمی اولدركه جميع اعضايه ايرشمش اوله بونك سببی ضعف جكر وبرودت مزاجيدر كاه اولور برودت استفراغ كثيره دن اولور مثلا بواسيردن وحيضدن بر مرتبه قان اقاكه افراطله اولا عارض اولور وياخود عقيبه بياضده صوق صوايچمكدن اولور بو معنا حماده ودوشكده حرارت ايچنده ايچلدكده دخی عارض اولور يا سبب ضعف طحالدن اولور جذب سودايه قادر اولمز سودا كبده قالور وانك مزاجی كبدی دخی بارد قيلور بو حال ايله ماساريقا بولدوغی سودای مؤذی بدنه داخل وتغشيه ايدر يا ضعف معده دن اولوركه هضم تامه قادر اولمز بو كره كيلوس خام كبده وارر وكبد دخی نضجندن عاجز اولور اعضا انی جذب ايدر چونكه كيلوس خامدر تجربه دن اولمز بو مرض واقع اولور علامتی بياض لون وخضرت لون وانتفاخ بدن وبياض قاروره ورقت قاروره در علاجی بزر هندبا وراز ياز مكی ايكيشر درهم وهندبا كوكی وراز يانه كوكی مكی اوچر درهم نبات سكری اون درهم قيناديب جلاب ايدوب ايچه لر وغذالری زيرباج وككلك وكوكرچين يا ورو سی وسرچه لر بشوروب اوزرينه دارچين اكوب يدوره لر اما غايتله ازبيه لر هر نه قدر اجلغه وصوسزلغه صبر ايدرلرسه اولقدر نافعدر اكر حمامده صود وكنمزسه تمام درليوب چقرسه انفعدر قزمش قومه ايچنده كوملوب ياتمق وارقه سی اسی كونشه طوتوب اوتورمق فائده ايدر بو مرضده هر نه قدر ادرار بوله اهتمام ايدرلرسه فائده ايدر جمله دن سكنجبين بزوری وقرص عنبر بارس وانيسون وكادريوس وجعده وراز يانه وبزر كرفس وسنبل وسليخه بريده قيناديب كاه قرص عنبر بارس وكاه سكنجبين ايله ايچوره لر وبوره وزيره وسعد بريده مدقوق ايدوب قارننه سوره لر اكر طبيعتی قبض اولورسه حب ايارج

اكر ماده رحيه ايسه طبلی در اكر غير اولوب جميع بدنه سائل ايسه لحميدر اكر جمله بدنه سائل دكل ايسه زقيدر منه

درهم

وقيلوجه صولی حماممه واجی كبريتی اوله كبريه لرنا فعدر كه صح

ومعجون خيار شنبه ايله تليين ايده لر اكر بو علت ضعف معده وبرودت معده دن اولمشسه
قى ايدوب كلنكبين وانيسون يدوره لر وحب اصطمخيقون ايله تليين ايده لر بعده معجون كركم
ويره لر ابن سرافيون ادرار بوله معناى كثيره نقل ايلر اكر ادرار بول حيض اولورسه وياحيضى
طوتلمش ايكن اچلورسه استسقاء لحمى بر بوقدر علاجى بو لنمز اكا اعانت كركدر اما استسقاء
زقى اولدركه ماييت صفاق وترب يا احشا ايله ترب بيننه داخل اولوب انده حادث اوله
استسقالرده بونك بر منظر وبد هيئت يوقدر كم آدمى طرفه شكله قورر نعوذ بالله تعالى
علامتى ثقل وقرن بيومك ودرى قبارمق وال ايله قارننه اورلسه طولم اوازلرى كبى كوم
كوم اوتمكدر واغرنده سليا رى چوق اولمقدر علاجى هر كون بذر هندبا وبذر رازيانه واصل
هندبا وبخور ازيلنه وكلنكبين قينادوب وجلاب ايدوب ايچمكدر اكر حرارت مزاج غالب
ايسه سكنجبين بذورى هندبا صويله ازوب استعمال ايده لر وطبيعتن ماء شاهتره
ايله مطبوخ هليله بريده معا تليين ايده لر وبوجبده وير لر صفتى بودر افسنتين
وغافث وانيسون ومصطكى وسقمونيا بر بر درهم لك مغسول وعود بلسان مكيا ايكشر
درهم دق وسحق ايدوب ابرازيانه ايله يوغوروب حبلر ايده لر لازم اولدقده ايكى مثقال بس
شربتدر عمل ايدلر وبورۀ ارمنى وبيخ سوسن وقردمانا ومويزج مكيا اوچر درهم بذر
كرنب يدى درهم اهو بجنسى التى درهم اربع اونى واوكوز بجسى التمش درهم جملۀ بريرده
عصارۀ رازيانه وهندبا ايله خمير ايدوب قارننه سوره لر بعضلر ايتله درى ما بينى ياروب
صوينى ما سوره صوقوبا قيدرلر اما خطر عظيمدر فاما استسقاء طبلى اولدركه رياح
غليظه دن صفاق وترب ياخود ترب ايله امعا بيننده واقع اولمش اوله سببى يا حرارت
كبددن ويا خود برودت ورطوبت معده دن اولور چونكه معده هضمدن عاجز اوله
كيلوس خام جكره كيدن دخى انك هضمنه مشغول اولور بو مادده دن رياح وابخره
وافر حاصل اولور بو معنا استسقاء طبلى به مؤدى اولور علامتى قارن بيوك اولوب
كوبكى طشره چقمقدر وثقل ولما مقدر اكرالن بو مرض صاحبنك قارننه اوره طبل كبى
اواز ويرور بونك علاجى هر كون بزر هندبا وانيسون وبصل رازيانه واصل هندبا
وكلنكبين دن جلاب ايدوب ايچمكدر غداسى نخوداب ومغز بادام وفلفل وكمون وكراويا
ونخوه درو روغن بابونج وروغن سذاب سورمكدر يعنى قارننه طلا ايلمكدر

براد مرهم

وطوراق

وطوراق اوتى وماء الاصول وكرفس كوهى ورازيانه وانيسون ودوقوا وريزۀ
كرمانى ونخوه وقطرساليون هر برندن اوچر درهم اصل رازيانه اون درهم واصل
كرفس بش درهم واصل كبر اون درهم واصل اذخر وقفاح اذخر ايكشر درهم ومويز
طايفى يكرمى درهم بو جملۀ قابل اولدوغى اوزره دق ايدوب دورت رطل ما ايله ايكى
رطل قالنجه قينادوب بعده سوزوب بر رطل عسل ايله قوامه كتوروب كونده اون مثقالدن
يوز مثقاله وارنجه بر نيجه كون استعمال ايده باذن الله تعالى مرضى زايل اولور بو سفوفدن غافل
اولمامق كركدر صفتى بودر بذر كرفس ورازيانه وانيسون واسارون وقسط وزرا
وند مكيا ايكشر درهم ريزۀ كرمانى اوچ درهم سنبل وجعده بر بر درهم بو جملۀ دوكوب
كونده ايكشر مثقال استعمال ايده لر ياخود بو مدقوقى سكر ايله قرشدروب بيه لر
اكر تليين مراد اولنورسه بو سفوفدن بش مثقال بش مثقال خيار شنبه عسل ايله
قرشدروب اون مثقال اولدقده سيجق ماء اصول ايچنده حل ايدوب اچ قرننه ايچه لر
چونكه مرض منحط اوله نضج ساكن اولور اول وقت بابونج وطوراق اوتى وفودنج واكليل
الملك ومرزنجوش وكمون بريرده سحق اولنوب عصارۀ سذاب ايله يوغوروب قارننه سوره لر
استسقادن برنوع دخى واردركه بينه طبلى قسمندندر اكا استسقاء جبن ديرلر بونك
علامتى انتفاخ بطن وعظم بطن در نهايت بونده كوبك طشره چقمز وقارن بيوك اولور
كويا عورت ممه سى كبى اولور علاجى هر كون بذر كشوت وكاسنى ورازيانه وطوراق اوتى
وبنات بو جملۀ قينادوب جلاب ايدوب ايچه اكر تليين طبيعت اقتضا ايدرسه بو مطبوخ ايله
ايده لر سنا مكى يدى درهم طوراق اوتى بش درهم بذر هندبا اوچ درهم سكر سرخ وترنجبين
اونر درهم مغز خيار اون بش درهم هندبا صويى التى درهم بو جملۀ قينادوب مزاجه كوره
طبيعتن تليين ايده لر اكر استسقاده حما وعطش افراطله اولورسه زياده حار ايله معالجه
اولنميه شمدى بر دكين نقل ايلدوكمز علاجلر مطلقدر شمدن كرو نقل ايده جكمز مشترك
النفعدر جملۀ استسقانك علاجلرى جوعه وعطشه صبر ايدوب اتمك قسمين ترك
اتمكدر اكر قادر اولمزسه غايتله از كيكلو اتمكدن ييه اما اول دخى بيك بشمش كركدر وبالكليه
غليظ غدالرى ترك ايده هريسه ومحلبى وباش وپاچه وهرلزج استعمال اتميه وكونشده
اوتورمق بلكه قزمش توردة باشن طشره چقاروب اوتوره وصبر ايده ودكز قومنه دخى

شبث مع

اولنى مع

هوای حجاز رطوبتدن و دخی
دنکزدن بعیددر خصوصا
مصرده حجیز قرین ریع
اولوری استسقا نلر صحت
ابوعلاجدن حصول

کوملک ابوعلاجدر و حجاز ولایتلرینه هجرت اتمك مستسقا یه انفع اشیادندر
اشربه دن ذکر ایتدوکمز انواعدن غیری عصارهٔ غافت تریاق فاروق ایله نافعدر زیرا یکرمی
برکونه دك نخود قدری تریاق فاروق یوب و یا قرص ورد یوب اوزرینه شراب غافت
و یا عصارهٔ غافت ایچسه استسقادن خلاص بولورلر شیخ ابن سینا قانونده ایدر
عرب دوه لرینك سودیکی اولدوه لر شیخ و قیصوم اوتلادوغیچون ایچلسه استسقادن
خلاص اولور ابقراط دیرکه اصحاب استسقادن برجماعت دیار عربده دوه سودین و دوه
بکی بولین ایچوب استسقادن خلاص بولدیلر صاحب موجز دیرکه برخاتون استسقا
اولدی اولقدر انار ییدی کم وصفی قابل دکلدر خلاص اولدی اما ما لا یسع ایدر قرص
مازریون استسقاده غیری علاج استمز فی الجمله مستسقانك مسهلاتی راوند و سکنجبین
درهم بر درهمدن ایکی درهمه وارنجه صفرا ویده هلیلج اصفر و راوند و افسنتین صو
هر برندن بوچوغر درهم بلغمیده غاریقون و تربد هر برندن نصف درهم ملح هندی
ربع درهم سوداویده افتیمون و غاریقون و هلیلج اسود و استخدوس هر برندن نصف
مثقال نهایت بو ادویه یه ربع درهم مقل ازرق و ربع درهم کثیرا ضم اولنق کرکدر اکر اخلاط
کثیره نك اخراجنه احتیاج قوی ایسه قنقی نوع ایسه برحج کره عمل اولنه اما یا دم یا غیلله
ذکر اولنان ادویه اولنق کرکدر و چوق لینت و یرملك کرکدر زبون اولیه مستسقا
اولنده ادرار بول لازم اولدقده کرفس تخمی و انیسون و رازیانه و هندبا و خیار و قباق و
قاربوز تخمی و قرص مازریون ایله ایده لر بونلرك غدالری فضولی قلیل اولنلردر مثلا بلیج
و سکلون و کوکرجین یاوروسی و اکشی اش و اکشی نار اما بریان ایروب بزورات حاره
ایله استعمال اولنه دارچین و فلفل و زنجبیل و زعفران و کشنیز کبیلرله استعمال ایده لر
ادویهٔ موضعیه کرپتی اولجقلردر کچی بخسی و صغر بخسی و بورق و سرکه و کبریت
و نطروندر استسقاء لحمیده جمیع بدنی طلا ایده لر استسقاء زقیده قرنته
و استسقاء طبلیده اطرافی اوزره بویقیدن اضعفدر طوز و سرکه و سنبل استرلر سه
بونی و استرلرسه ایلدوکمزی بو منوال اوزره عمل ایده لر حکمانك چوق اسرارین کوردم
اما بر غریب سره ملاقی اولدم که بر شخص اکا نائل اولمامشدر بر هندی حکیم کوردم ولا
دمشقده هر نه نوع اولورسه استسقا بر علاج ایدردی چوق زاریلق ایلدمکه بکا تعلیم

بونیجه کونده صح

ایله

ایده ابتلمدی اخر یوز غروش ویروب تعلم ایتدم و برنجه مستسقا یه انکله معالجه ایلدم
هرکز تخلف اتمدی بامر الله تعالی مثلا غداده و شرابده و پرهیز اوزره اولوب اعتدال اولنق
مستسقانك لوازمندندر بویله اولسه برورقه مقداری اربه اوتی پاك الیوب الکدن
کچروب بعده ستلکن یرکاری اجزالك تازه ایکن کسوب سودی ایله خمیر ایدوب و یوغوروب
فلفل دانه لری قدر حبلر ایدوب کولکه ده قورووده لر و یرده کزر قپلو بغه قپوغنی یقوب کل
ایدوب اوچ قدر عسل ایله معجون ایده لر هر صباح بردانه حبدن و فندق قدر اول معجوندن
یین کسنه نك وجودنده استسقادن اثر قالمز و بوکا بر علاج بدل اولمز بلطفه تعالی

باب عاشر امراض امعا بیانندهدر بغرسق انسانده التیدر برینك ادی اثنی عشر و برینك
صایم و برینك دقاق و برینك اعور و برینك قولون و برینك مستقیمدر امراض امعادن
بری اسهالدر کم بو دخی ماکولات تدن اولور و یا ادویهٔ مسهله دن اولور که امعانك قوا
سین ضعیف ایده و یا اغدیه دن اولورکه ریحلر تولید ایدوب معده نك اشتمالین منع ایده
پس امعی اعضادن اولا یا عضو معیندن اولور یا غیر معیندن اولور مثلا دماغدن
اولا که اندن نازل اولان غدایی افساد ایده معده یه و امعایه دفع ایده بویله اسهالك
نوبتلری محفوظ اولور و بر دخی اسهال معده دن اولور اکر ضعف هضمیه قادر اولمزسه
بویله اسهال ثقل معده ایله اولور یا خود هاضمه نك فعلنك تشوشندن اولور بویله
اولدقده غدا فاسد اولور و طبیعت انی فاسدا دفع ایدر یا ضعف ماسکه دن و یا خود
دافعه نك ضعفندن اولور یا جکردن یا ماساریقادن اولور اسهال معدی ایله بونك
فرقی معده نك فعلنك استیفا سندن بیلنور زیرا فعلنی ماده یه استیفا ایدر بوکره کیلو
سندن معده یه ضرر اولمز طبیب فتنه معده سنده ضعف اولان ایله کبدنده ضعف
اولانك تشخیصنده عسرت اولمز زیرا اسهال معدی چوق اولور اما متصل اولمز و معدنك
اکثری راقی کونلرز و کبدینك کیجه اولور و بوکره کبدی ایله اسهال ماساریقی فرقی بو
درکه لونی و بولی متغیر اولور معدینك خلط منفعی کبدیدن کثیر اولمقدر و قلیل المرات ایله
اولور و نجاست غیر مختلطه اولور و کوبك بورمز بویله اولسه اسهال کبدی یا هاضمه
دندرکه باطل اوله و یا ضعیف اوله و مشوش اوله بویله که اوله اسهال کیلوسی خارج
اولور کیموسی کل سببی بطلان هضم در یا خود هضمی زیاده جه خارج اولور زیرا هضمی

حسن
و قیته دیو اطبا اصطلاح
اون ایکی درهمه دیرلر صح

وزن صح

لزوج و یلمشك و بلغمی
کوبیراوله یا خود اشتهاسنی
اکلدن اولور یا نفاخ غدا
لردن اولورکم صح
و نوم عقیبنده اولور صح

ضعف یا هاضم ایچون یا فاسد
الهضم خارج اولور تشویش
هاضمه ایچون و عدم نضج
اولمق یا ماسکه دندر
اویله خارج اولور صح

زیاده اولمش کیلوسیده غدانك دخی مرتبی کبده قلیل اولور وآت یوندروسی کبی خارج
اولور بو معنا یا جاذبه دنندرکه جذبه قادر اولمدوغی قدر جذب ایدر بو یله که اولا خارج
اولان کثیر اولور وکیلوسی اولور امدی اسهال کبدی یا ورمدن یا سده دن اولور زیرا غدای
مجذوبی نفوذه قادر اولمز بو کره امعایه رجوع ایدر بو قضیه مقرر اولیجق بو کا اسهال ماساریقی
مشارك اولور بو ایکی سنك فرقی مرض کبدك وعدم علاماتله در زیرا ثقل کبدده اکثریا یان
جانبنه امیلیدر وکاه اولورکه ماساریقاده ثقل ظاهر اولمز اکر سده وورم اطرافده ایسه
یا امعا جانبنده ایسه اکا کیلوسدن ثقلت ویرنسنه حاصل اولمز یاخود اسهال جکرده
طمراغزی اچلدوغندن اولور یاخود طمرك یا رلدوغی وکسلدوکیجون اولور یاخود جرم
کبددن پاره شق اولدوغندن اولور بو معنا ضربه وسقطه دن اولور یا خلط حاره دن
اولور بو قسم اکا لدر البته قان چقاره بو یله ایکن التهاب وحمی وقوت عطش زیاده
اولور یاخود اسهال کبدی ماذة فاسده دن اولور واول ماده جکری دفعه محتاج ایدر
بونك علامتی ماده نك نوع اسهال ایله چقمه غندن معلوم اولور مثلا چقان صاری
صو ویا اریك ویا خلط صفرادن محترق اشیا اولور بو نوع کبددن لحمی پاره لر چقمغه
مؤدی اولور امعادن اولانکه سحجدن اولا انك سببی یا خلط درکه قازیجیدر
اکر اول خلط صفرا ایسه ایکی هفته ده قرحه پیدا ایدر وقتا ولورکه قرحه بغرسقلر
دلر ثقل قارنه چقر بو کره اول خروج ایدن ثقل قارنده جمع اولور کویا کورن مستسقا
صانور بعده اولور اکثریا بونی موت تقدم ایدر قرحه نك اسفلی بوغون بغرسقلرده
اولا نلر اضری صایم دیدکلری بغرسقده اولانلردر زیرا کثرت عروقی اولدوغندن ما
علا جکره قریبدر ومراره اکا چوق دوکیلور اما سوداءنك قرحه اتمه سی فرقی کوننده در
اکر سحج سوداوی قرحه ایله اوله قاتلدر واسهال سودا ویرنك علامتی براوزرینه
وضع اولنسه قینامقدر بو حال ظاهر اولدقده فی الحال اولدرر اکر ابتداده واقع اولسه
حال صحتده ینه قرحه ایدر امدی امعاده ضعف قنقی سنده در بلنمك لازم کلورسه
موضع وجع ووجعك قوتیله معلوم اولور زیرا اینجه بغرسقلرك وجعی شدید اولور
یوغون بغرسقلرك وجعی شدید اولمز برعلامتی اسهالك قشریدر اکر قشر یوفقه
ایسه وجع اکثر درعکسی دخی بو یله در اکر قرحه لر بد رایحه ویرسه محل یتمشدر

کاه اولورکه

اکر خارج اولان لحم پاره
ایسه امعا ایسه کبددن
چقمشدر س

کاه اولورکه سحج ادویة مسهله عقیبنده واقع اولور بو نوع اسلمه دوردنجی کوننده واقع اولور
کاه اولورکه سحج امراض حاره عقیبنده اولور برآمزدن بونلردن خلاص ازاولور کاه اولورکه اسهال معدی
سحج سنز اولور بو نوع اسهال امعاده قوت ماسکه نك ضعفندن اولورکه رطوبتی ردا ایدر شول
فضلاتکه بدنده جمع اولمشدر ترك ریاضتله حابس یا فضلاتی مسامدن دفع ایلر یا حبس
بواسیردرکه تحلیل اولمشدر یا قطع عضو یا قطع رعافه معتاددر یا اطراف عروقده سده لر
اولدوغیدر نفوذا تمزوجکردن اعضایه غذا اولمز پس طبیعتانی دفع ایدر اسهال اولور
اسهال بدنیدن بعضی بحرانیدر علامتی امتلا ایله قوت دافعه نك قوتندن معلوم اولور و عقبنجه
خفت کلور بو انواعك کلیسی نك قطعی خطادر اسهال بدنیه دن بعضی اعضانك ذوباندن
اولور بونك حدوثی التهاب وحمای ذق ایله وخارج اولانك بد رایحه سیله واختلاف
الوان ایله معلوم اولور وعضوده افت علاماتینك عدمیدرکه اسهال ایجاب ایدر قچن
ارین اعضادر اسهالده یا غلی ولحمی الشکل اولسه وغلیظ وحبوب خارج اولسه مثلا قزل ات
چقمق کبی نهایت بوجه بلی اولمز قچن اسهال خلط حارك دوبا نندن اوله صدیدی ومائی اولور
اسهال بدنیه دن بری دخی اخلاط فاسده دن اولورکه طبیعتانی مکروه کوروب دفع ایدر
بو قسمك خروجنده الوان کثیره وراحت واردر اما شول اسهالکه عضو غیر معیندن
اولورکه از اولورکه قانلو صو اولور ورم دشلر وکیجون قنقی عضوده اولورسه اولسون حتی
کوکسدن بیله اولور بو معنا تقدم ورم علامتیدر العلاج امدی اسهال مقبضات و مفرحات ایله
منع اولنمق لازمدر و موادده غلظت ویرنی استعمال ایلمك کرکدر وقتا ولورکه تحذرات محتاج
اولور وکاه اولورکه اسهال طرف اخره منع اولنور واثری علاج اولنه بزم تجمه وفساد
هضمده بیان ایلدوکمز بوکا نافع علاجلردر شول اسهالکه اعضادن اولوب سوء مزاجدن
ضدیله تعدیل ایلمکدر شول اسهالکه اعضادن اولوب طمرلر اغزلری یا یرتیلوب یا کسلمکدن
یا قرحه لردن اولور یاخود فساد اغذیه دن یا جکرده ویا ماساریقاده ویا بدنده سده لردن
اولا ویا نازله لردن یا قوت هاضمه نك ویا ماسکه نك ضعفلرندن اولا انك علاجنده
طبیب حاذق اولان مقبضات صرفه دن حذر اتمك لازمدر زیرا کم بیلور اسهال سددی
ویا ورمی اوله ویا جکر اوزره اول ادویة وضع ایلمك تبریدی زیاده اوله زیرا بو وضع جکر
موادینك تعفننه سبب اولور بو حینده شراب سفرجل کبی نسنه اولمز زیرا بونك

ایلمکه تبریدی نخ

اولور یاخود رطوبت
مزلقدن صح

مقویات نسخ

بو معنا ادرار ایله اولور
ویاقئ ایله ودرلتمك ایله
یا اعضاده غالب شیئلر
بینلده رمق ایله اولور شول
اسهالکه متناولات سبیله
اوله انك سببی منع اولنه صح

قبضنده تفتیحی دخی واردر خصوصا هندبا صوینده اصلنمش حب الرمان وزرورد وسفوف مقلیا ثانا فعدر وقثاء ماء هندبا یا کرفس وماء رازیانج بر یرده خلط اولنوب ویرلمك لطیفدر اما حرارت وعطش زیاده اولمق کرکدر شول دوالرکه اسهالی حبس ایدر مازو وطاش مومیا وکل کلنار وصمغ وطین ارمنی وطراشیث وطبا شیرکه بریان اولمش اوله ومرسین یمشی وبلغون یمشی وکافور وحب الرمان ولحیة التیس عصاره سی وبزر قطونا وبذر ریحان وبذر مرو وبذر لسان الحمل وکمون وانیسون بریان اولمش کرکدر ودخی قابض یمشلردن المما وامرود والوج وایوا وخرما وانغج قاونی بونلرك ربلری وشربتلری نافعلردر کاه بود والرالمحکله ویکله وضماد قلنمق ایله اقرابادینده یازیلان قاعده اوزره استعمال اولنه قچن اسهال ایلدیج اولسه مقربات اوزره بریان اولمش تخملر کبی وطین ارمنی کبی ومرکبات دن قرص طباشیر کافوری وحماضی وسفوف طین فائده ایدر سیحه وکوبك بورمقه حب الرمان وذکر ایلدوکمز مفید اشیادر اسهال ذلقینك ادویه سی شدید القبض کرکدر رب سوس ورب سفرجل وسماق وسفوف حب الرمان کبی خصوصا مازو وسماق وانار قبوغی هر برندن نصف درهم سحق اولنوب یموطه اغیله خمیر مثال یوغروب اکشی انارك ایچنه قویوب بریان اولنجه صبر اولنه بعده سحق اولنوب استعمال اولنه مسیحی دیرکه بز تجربه ایلدك اسهال دایم ایچون دوه قوشی قورسغی ویا یورترسی قبوغی قوروتوب اولنوب ایکی درهمی لب سفرجل یا رب عنب بارس ایله استعمال اولنه یا مرسین صوین وارپه وایوا صوین ویا ایواء کل یا غنده قیناد وب صو هوا ایرکیب یاغ باقی قاله برکتان بزین دهنله بولایوب معده یه واما یر قومق ایو علاجدر اکر بو یاغه برمقدار سنبل واقاقیا دخی ضم اولنه دخی لطیفدر مزلقه نك استفراغنه هلیلج کبی ولمز زیرا عقیبنده قبضی واردر مزاجه وتحمله کوره ویریله وسیج اولانده اکشیلردن اکثار اولنمیه خصوصا زیاده اکشی اولیسه سماق کبی اسهال کبدی ومعدی وبونلرینك تدبیری مشترکدر باخصوص حرارتدن یا خلط حاردن اوله عطش دخی اوله قورلمش سمزاوت تخمی مستحلب اولوب شراب اصول ویا شراب تفاح یا ایکیسی معا ویریلوب ویاخود شراب رمان ویا شراب ریباس دخی اعلادر اکر کوبکی دخی بورر سه بزر قطوناء قوروب کل یاغیله کوبکنه سوره لر وبزر قطوناء یا لکز ذکر اولنان اشربه ایله که بزر قطونا کل یاغیله قاورلمش اوله ویریلورسه

صوین صح

حب قابض کرکدر بس کرکدر ... منقول دربن غایب نافع حصد اسهاله انواعندن ... عفوص جوز السرو صمغ عربی ... قشر رمان حامض ... دوقو تخمی ... بلوط صدف ... الطرحب ... [illegible]

دخی خوبدر جمله دن حب الرمان اون درهم صندل وزرورد وعنب بارس ومرسین یمشی مکی دورت درهم اتی صو ایله اصلدوب یا لسان الحمل یا هندبا صوی ایله بعده سوزوب اول صو ایله قورلمش سمزاوتی مستحلب ایدوب ایچوره لر یا املا یا ایوا شراب ایله جزء طبا شیری وجزء کافوری دخی ازوب قتوب ویره لر یا خود قرص کافور ایله شراب تفاحی ازوب ویره لر واما ای کل وصندل وزرورد ایله ماء سفرجل ویا ماء اس ایله بر بزی اصلدوب تبرید ایده لر یعنی بزی بو مذکورات میاه ایله اصلدوب معدا اوزرینه قویه لر اکر بو مذکوراته برجزء سنبل وزعفران دخی ضم اولنوب ضماد اولنورسه زیاده فائده سی واردر بو کونلرده غدا شرب تفاح ایله ویا شراب صندل قاورلمش ارپه اونینك سویقی ویا خود قاورلمش ارپه صو سیدر بلکه ارپه نك صوینی واجب ولان تفاحله ومرورده حب الرمان استعمال ایلمکدر اکر ضروری اولورسه قوروق صویله زیرا چهده اکر شهوت قویه ایسه قوروق صو سیله بشمش بلیج چوربا ویا حب الرمان مدقوق در قورلمش سماق وقبوغی چقمش ارپه در یا قورلمش خشخاش که دق ایله امتزاج بوله واستعمال اولنه اکر قوت ضعیف اولوب نوعا مزاج معتدل ایسه وخلط منی فعك کیفیتی صالح ایسه قوابض قویه دن مرسین شرابی وایوا شرابی استعمال اولنه شول اسهالکه بردن اوله شراب آس ویا رب اس ویا جوارش سفرجل وسفوف مقلیا وبلغون یمشی وسماق وکمون وانیسون قاورلمش واقاقیا ومرسین یمشی وقاورلمش کونلك نافعدر اکر اسهال حاره ایسه بارد غدالر اعلادر خصوصا بلیج قاورمه لری زرورد وقوری کشنیز ایله مبتزر اوله ویا سماق وکمون محمص ایله بشورلمش اوله وقوروق صوینی قویله کرك بلیج وغیری چوربالر مراقلر اسهاله چندان مناسب دکلدر نهایت عطشدن خوفدن شوربالر مبتزر اولوب ویریله اما کوکرچین یاورولری قابض تخملر ایله ویرلسه موافقدر اسکی پینرك طوزین محکم غسل ایدوب بریان قلندقدن صکره دوکوب بر درهمدن ایکی درهمه وارنجه قابض ربلر وقابض عصاره لر ایله ویرلسه فائده ایدر وسیحی دفع ایدر اکر پینرك مفرقی که عطشدر بریان اولنمش طباشیر ایله وسمزاوت تخمی ویا عصاره سی ایله تدبیر ایدوب عطشه علاج اولنورسه بونك فوقنده علاج اولمز قیماغی النمش وسوزلمش اکشی یوغورد ایرانی بشورلمش اوله برقاچ کره قزمش دمری ایچنه صوقوب زهرین الوب ایچوریله اکر تحما وارایسه

ابریشمله معین مصطکی ایدوب املج ایله ... عطش اولنه ...

وکرك صح

قابض تخملر یدو کی انیسون وقوری کشنیز وکمون وسعتر ... صح

بو علاجلر ایله‌ لری و یوغورت ضرر در اکر مسهوله نک نبضنده قوت ملاحظه اولنورسه خوش و الا اغذا و یرمکله قوتی و نبضی زیاده اولمسه قوت جهتندن علاج ایتمک کرکدر اکر اسهال بحران سببندن اولورسه طوتمق کرکدر موجب ضعف اولور اسهال بحثنده اقربادینده اولقدر تفصیل و اولقدر معالجات وضع ایلدک که سایر کتبده اولمیوغندک ما عدا متأخرین دخی بیان ایلمه مشدر هر نوعی بو حاذق کمسنه نک تجربه سی اولمیوغندک غیری بو فقیر علاج ایلدوکم مرضایه تجربه ایلدم و نیجه نوعین خوف ایدردمکه تجربه ایلدم آخر مصرده سلطان محمد قالاون بیمارخانه سنده رئیس الاطبا ایکن شبهه می حل ایلدم هر دفعه مرض بیان ایلدکجه تراکیب دوتر بیاننده اولنمق عسیر اولمغله انواع تدابیری اقرابادینه حصر ایلدک **باب حادی عشر زحیر بیاننده در و قروح و امعا بحثنده در** امعای بغرسق صیرلنی و بغرسقلرده جراحتلر اولمق اسهالله اولور اسبابی و علاماتنه و نوع معالجاتنه متعلق کلام اسهال بیان اولندقده سبق ایلمش ایدی فی الجمله سود ایچنده دمرسویندریب بعده ماثنین الوب صمغ عربی و نشسته و قاورلمش طباشیری خلط ایدوب ایچورمک ایو علاجلردن لعوق خشخاش و شراب انجبار و شراب تفاح ایله مرسین قطعا نافعدر بو مبحثده صاحب موجز ایدر قاورلمش ربه و یونمش برنج و قاورلمش صورت طروسی و سکرلو بیراغی و خشخاش قبوغی و جلنار و زرورد و خطمی و مرسین یمشی و بیراغی پیشوریلوب و سوزلوب بشمش یورطه صروسیله خلط و مزج ایدوب بعده کل یاغی و کچی بوررکاری یاغی و قورلمش صمغ عربی و نشسته و دم الاخوین و کهربا و مرجان کوکی بر دردهم جمله قاعده مقتنه اوزره اصلاح و تدبیر ایدوب قدر کفایه احتقان اولنه غایتله مبارک حقنه در ابن ماسویه بیچ امعا و اسهال دم ایچون کل سرخ و بزر حماضکه قاورلمش اوله اوچ درهم الوب ینه قورلمش صمغ عربی و کثیرا و نشسته دن بر بوچوق درهم الوب جمله دق و سحق ایدوب صکره لعاب بزر قطونا ایله قرص اولنسه و ذکر ایلدوکمز اشربه دن بری استعمال اولنسه نافعدر دیر اکر بغرسقده ورم وارسه بزر قطونا و لحم شاه ضرم و لحم لسان الحمل برابر ایدوب جمله قینادوب سکر ایله لعوق ایدرلرسه لا نظیر در و شافی و کافیدر بونک دخی کلیاتی اقربادینده بیان

اولمشدر

شراب صح

اولمشدر بلطفه تعالی **باب ثانی عشر مغص بیاننده در** فتحتین یا خود غینک سکونیله وجع خفیفدر که اکثریا انجه بغرسقلرده اولور سببی یا ریاح محتبسه در یا خود فضول صفراویه در و یا بلغم مالحدر که امعا فضولی قرد ریجیدر و یا سودای غلیظدر که امعایه یا پشمشدر و یا قرحه و یا ورمدر بونلر اولمزسه قورد لردر که اضطراب ایدر و کاه بونک سببی بدننک کلسنده اولور کاه اولورکه غدادن اولور وقت اولورکه بحرانی اولور بویله که اوله اسهالدن معلوم اولور اکر بولی بیاض ایسه امراض حاده دن اولور اکر بول اقل اولوب علامات آفت اولمسه و دماغده دخی آفت اولمسه بویله ایکن ینه مغص اولسه اسهال اولمق مقرردر اکر مغص مشتد اولمسه قولنجه شبیه اولور قولنج علاجلریله علاج اولنور زیرا مغص ایله قولنج بیننده مناسبت واردر مثلا وجع معدیکه خفیف اوله مغصدر اکر قوی اولورسه قولنجدر بو نلرک بیننده عموم و خصوص واردر **باب ثالث عشر قولنج بیاننده در** بو مرضدرکه برازک خروجنه مانعدر بو جهتله وجع عظیم پیدا اولور و قولنجک وجعی کلیه نک وجعنه مشابه در انجق فرقی کلیه بر موضعدن تجاوز ایلمز و قولنج بونک عکسیدر اکر قولنج بلغمی و غلیظ اوله وجع ثقل ایله مختلط اولور علامتی شدت وجع و سقوط اشتها و تقدم تخمه دره و قولنج ظهورنده اول برازله بلغم لزج خارج اولمقدر علاجی شیر خشتک و رازیانه و انیسون و بزر کرفس و کلنکبین تناول ایلمکدر اکر جوارش سفرجلی مسهل اولنورسه موافقدر و یا خود حب ایارج فیقرا و تربد بر درهم شحم حنظل و نمک هندی بر قیراط مقل ازرق ایکی انق بو جمله سحق ایلدکدن صکره لعاب بزر قطونا ایله حب ایدرلر و مزاجه و تحمله کوره استعمال ایدرلر اما علاء الدین منصور ایدر بو حقنه جمله دن اولیدر ترکیبی بودر سنا مکی یدی درهم انجیر اون درهم دانه عناب و سبستان یکرمی شر دانه خسک و طوراق اوتی اون درهم بابونج و اکلیل الملک و سذاب کذلک بچکندر کذلک شبرم و غن و هندبا اون درهم بو چوق درهم قرمزی سکر یکرم درهم بو جمله‌ یی قینادوب عادت اوزره حقنه ایدرلر کاه اولورکه قولنج قولندن اولور بوندن چوق واقع اولورکه ادم هلاک اولور قولنج سته دن اولور وقت اولورکه سنه

بعضیلرک ذکر ایلدکی و مرکبدی مغص ایجابی ایدیم

فضولی قازنجیده نسخ

تا اولور قورد دیریجون ابو تربیچ و حار و قطارتس قتقشی اولورسه ازد بعوین ایچوره‌ در

اکر خفی نسخ

اولور صح

وجع صح

ایله تلیین طبیعة صح

اون درهم صح

بو صح

ريحدن اولور بونك سببی امعانك تجففندن ريح خليط اولوب امعايی
سدّ ايدر بو قسمك علامتی خفت وسرعت وانتقال وجع ايله و قرنك
بعضی موضعی يومرولنمق ايله ككوردنجه خفت بولمقدر واكثر قولنج ريحدن
وثقلدن اولور وتولدنه باعث اولان الما وامرود وايوا والوج و قباق
وخيار وبرنج واوزم يمكدر كذلك صولو شراب ويمش او زره صوا يچمك
وحركتدن صكره جماع ايلمك قولنجه سببدر كاه اولورکه قولنج سدة
صفرادن اولور بو قسم نادردر وقتا ولورکه قولنج بغرسق دولشمقدن اولور
امدی قولنجك انواعنك علامتی اشتها قليل اولمقدر خصوصا حلويا تدن ويا غلودن
زياده نفرت ايلمكدر وغشيان وتهوع چوق اولمقدر وريح وغائط محتبس
اولمقدر مغص اولدقده هضم ظاهر اولور قولنجده عكسيدر ووجع ظهر
وساقين لازمهٔ قولنجدر وعطش مشتد اولدوغی ماساريقانك اغزلری
طولدوغيدرکه ايچدوکی صوجکر واصل اولمز وايچمكله قانع اولمز
امدی قولنجك انواعنك علاجی حقنه ايله ابتدا ايدوب بعده
ساير معالجاته شروع اولنه اما لازم اولان اوّلا حقنهٔ لينه
ايله بدا ايدوب بعده حقنهٔ حاره ايده لر وقت اولورکه سدة
امعا جهتندن حقنه عقبنده وجع ظاهر اولور اما خوف اولنمق کرکدر
همان علاجی ينه حقنهٔ لينه ايلمكدر وكاه اولورکه جوارش سفر
جلیٔ مسهل ياخود جوارش تمر هندی ويرمك ايله ساكن اولور اما قولنج
قیٔ اولورسه بعد الحقنه جوارش سفرجلی فائده ايدر اما جوارش ويرلدکده عقبنده سنا وبسفايج وانجير وچكردکی چقمش قورو اوزم
مكدٔ التی درهم پرسياوشان وعرق سوس ورازيانه وكرفس
تخمی مكدٔ اوچر درهم بو جملهٔ قيناد جزء سكر قتوب مغلاوب
ايدوب ويره لر بوا ولمزسه مصطكی يا معجون بنفشه كفايت
ايدر يدوربا وزرينه اتی صوا يچوره لر اگر قولنج
ريحی ايسه علامتی احتباس ريح وتقدم نضج وقراقر واشياء تفاح

صانجوايچون انك ديزندن
بقاء وايچ يوزندن اولان مهم
كبی شیٔ نحو د مقدار ازوب
ايچه فاما صنجی قنقی طرفدن ايسه
انك عكسی طرفندن الدر منه

اكل ايلدکجه وجع شدتی زياده اولمقدر علاجی بعد الحقنه انيسون ونخوه و
رازيانه وكلنكبين قيناد وب جلاّب ايدوب جوارش سفرجلی مسهل يکدر
وياخود بزر كرفس وانيسون ونخوهٔ مكدٔ بر درهم جند راسی بيدستر بر دانق
سحق ايدوب عصارهٔ رازيانه ويا آب رازيانه ايله حب ايدوب بو حبدن بر
مثقال يدرمكدر بو محلده ابن سرافيون خطمی وبورهٔ ارمنی ايكشر درهم
شحم حنظل بر درهم سقمونيا يحق درهم سكر فانيدی قوامه كتوروب اجزائی مسحوقا
خلط ايدوب شافلر ايليوب كتورمك نافعدر دمشق مسيحی نك بو شافی دخی
مباركدر وتجربه اولنمشدر صغر اودی وبوره و شحم حنظل وخطمی اوچر درهم
سكبينج بر بوچق درهم مقل ازرق بر درهم قاعده اوزره شافلر ايدوب استعمال
ايده لر جالينوس روغن سذاب ايله قارنن يا غلمق نافعدر دين اما بختيشوع
طبيب بر مبارك دهن بيان ايلمشدر صفتی بودر ورق سذاب وكرنب وبذر
كرفس وسذاب يابس بزی بو جمله سی برابر مدقوقا يكرم وزنلری قدر صوا يله
قيناد ب بعده سوزوب بو صويه نصف اجزا قدر شيروغن قتوب تكرار صو
هوا ير منقلب ولنجه قيناد ب يا غن الالر بو يا غدن قولنج ريحی اربا بينك قار
نلرينه طلا ايده لر صاحب موجز سذاب واكليل الملك وبابونج وكرفس تخمی ورازيانه
تخمی وعصفور تخمی وقنطريون وملح هندی كفايت قدر شيروغن وسكر احمر ايله
حقنه اولنسه بونلردن ايو علاج اولمز ديره وينه اسباب علامات صاحبی ايدر
ترياق كبير وترياق اربعه وبرش عيسی وافلونيا بونلردن هر قنقی سی اولورسه
وجعك شدتنك مقدار كفايه ويرمك نافعدر وينه نفيسی موجز شرحنده ايدر
كمون وانيسون ورازيانه ومصطكی وكونلك وكراويا بونلر منفردا وكرك مخلوطا
دق اولنوب برابر لری سكر ايله سفوف اولنسه وجع قولنج ريحی ايچون نافعدر
اما كپك وطوز وقرنمش صورت طروسی يا خود طاريكه مشهوردر كمادا ولنسه
مسكن وجعدر شيخ رئيس ايدر بو طقوز اجزادن بر اوچ النوب يوز درهم پاك
صويه بر مقدار صودخی قتوب قيناده لر جمله دن التی درهم باقی صو قالدقده
سوزوب اون درهم عسل وزيتون ياغی قتوب بعده بر مثقال بوراق وربع درهم

جندراس نخ

سقمونیا خلط ایدوب حقنه اولنسه سایر علاجدن مستغنی ایدر اجزا بو
نلردر بسفایج وسنا وکرفس وسذاب وخطمی وبابونج واکلیل الملك ونخاله
وقرطم بوهر بری برر اوچ وغاریقون اوچ بی نظیر علاجدر وحقنۀ نافعه
درر اغذیۀ مناسبه دن بری یاشلی خروس اقیدرکه طوراقاوتی وسیاه نخود
ودارچین ومصطکی وفلفل ایله بشمش وله ادویۀ موضعیه دن نافع اولان
ادهان کل وسنبل ومصطکی وعنبر وراز یانه یاغلریدر وذکر ایلدوکمز کماد ایله
در صاحب قولنج صابون واشی صو ایله وجماع شدتندن صکره غسل ایلیه لطیفه
• امّا قولنج حرارتدن ویبوستدن اولورسه بنفشه شرابی وایوا چکردکی لعابی
وبذر کتان لعابی ایله احتقان اولنه علاء الدین قرشی ایدر هرهمن شوربا واتی
وقورلمش صوغلجان قدر قولنجه نافع علاج یوقدر برغریب قضیۀ دخی شراح موجزدن
سدیدی ونفیسی تجربه ایتدك دیرلر قورد نجاستیکه بیاض اوله شراب عنبر
ویا بال شربتی ایچلسه فی الحال قولنجی قطع ایدوب وجعن تسکین ایدر اکر بالله
یوغریلوب لعوق دخی اولنسه جایزدر دیمشلر امّا ایچنه برمقدار فلفل وکلاب
ومسك وغك هندی قونمق لازمدر زهم رایحه سن دفع ایدر هم زیاده انفع اولور
امّا کامل الصّناعه صاحبی ایدرکه قوردك نجاستندن بولنانك کمك مریضك
اویلوغنده آصلو کوترمك دخی نافعدر جالینوس دیرکه قورد یاپشوب الندن
خلاص اولان حیوانك هر قنقسی اولورسه اولسون دریسنك ایچنه برمقدار
قورد نجاستی قویوب صتو ایدوب اویلوغنه قولنج اربابنك بغلنسه بالخاصه
دفع ایدوب قولنجدن خلاص اولور وقوردك بغرسقی قوربدلوب بعده سحق
اولنوب اشربۀ مناسبه دن بریله ایچورلمك غیری علاجدن مستغنی اولور
اکر قولنج ایچون عقربی بریان ایدوب برجزئی سن موافق اشربه ایله ایچورسلر
زیاده نافعدر یانمش یبان صغری بوینوزی دخی بو یله در فی الحال اوجاعن
واقربادینده قولنج ایچون بی نهایر فوایدن ذکر اولنمشدر تقیّدا ولنه باب رابع
عشر دود بیاننده در قوردك انواعی دورتدر بری اعلای معاده متولد اولور
بوصنفك اوزونی وبیوکی اولورکه انده بونوع برذراع اولور بوقسم فم معده نك

قجقلنمه

قجقلنمه سی وصنجیسی وکوبك بورماسی وعسرت بلع ونفرت طعام اتمکدن مریضك
معلوم اولور خصوصا یغلی قسمن یکه قادر اولمز بو عظیم دلیلدر وقت اولورکه
بونك صاحبی بایلوب یورکی وینار وسعال عارض اولور بو قسم قوردك بیودوکی
ماده سی بلغمدر جذب کبد وعفونت ثقل ایله هنوز منقسم اولما مشدر برنوع قورد
دخی معاء مستقیمده حاصل اولور بو نوع سرکه قوردی کبی اولور وصغیر اولور
بونك کوچك اولماسی جذب کبد وعفونت وثقل ایلدوکیچوندر ماده منقسم
ومتفرق اولدوغیدر بلکه ثقل ماده سن اخراج ایلدوکندندر بو قسمك علامتی
مقعدك کیجیمه سیدر نوع ثالث قولون اعور نام بغرسقلرده متولد اولور یعنی
وعریض اولور حب القرع دیدکلری بو قسمدندر نوع رابع قوردك دکرمی اولما
سیدر بو ایکینك ماده لری یعنی کبار ایله صغارك ماده لرینك اورتاسنده در
نهایت بو نوعك اشتهاسی وانتفاعی غالبا اولور وغدا وقتلرنده حرکت ایدر
علاماتی مشترکدر توکرك اقمقدر وکوندوزین دودقلری قوروب کیجه لرده ریق
غالبا ولوب لعاب سیلان ایلکدر ودیشلرین ایورکن قجردتمقدر وکوکل
طارلغیدر ونومده صچرمق وچاغرمق وسویلکلدر وایقودن اویندران کسنه
بن خلقله ازارلمقدر وچوق سوزی ثقیل کوروب طعام اوزره کوکلی دونکدر ونجا
ستنك یاشلغیدر علاجی قورد کبیر قسمندن ایسه دورت کون علی التوالی یوز اللی درهم
سوده اون درهم شکر خلط ایدوب تناول ایده بو ایام مده غداسی سود ایله بشمش
نخوداب اوله که اوزرینه سعتر ودارچین اکلمش اوله بشنجی کون برنجی کابلی مقشر
وتربد وقسط وترمس هر برندن برر درهم حب النیل یچی درهم دق وسحق اولنوب قدن
صکره سود ایله قیناد ب علی الصّباح مریض بورنن طوتوب ایچوره لر بامر الله تعالی
دفع اولوب اخراج ایدر ویا قوردلری مفصو وقتل ایدر اکر بو معنادن خلاص اولمز
ایسه اون مثقال ابکا مه اسی صو ایله ارتسی کونی ایچه برنوع علاج دخی شحم
حنظل بربوچق دانق قنبل بوچق درهم بو ایکسن صفرا اودی وعسل ایله قوامه کتورب
شاف ایلسه لر واخر روزده تربد وطرخانه وصرمسق یسه لر بالکلیه دفع ایدر
مشترك اولان علاجلردن الطف وانفع اولان جمیع اصناف بلغمی استفراغ ایدوب

قورد لری اجی نسنه لر ایله قتل ایده لر جمله دن بو خاصه قورو کشنیزده واردر
اما حقنه لر وشافلر ایله وادویهٔ قتال ایله تدبیردن غافل اولمیه لر قورد لری
بنکی ایدوب هلاک ایدن ادویه دن بری شیحدر وشفتالو یپراغی عصاره سی
وخراسانی وصرمساق وترمس وقطران وچورک اوتی ونعناع ویا ربوزو کبر
کوکی وکویکی اوتی وسعد وماشا وافتیمون وشحم حنظل وحب النیل در اکر
بو تدبیرلر ایله قوردلری هلاک ایدوب کندو لکندن چقمزسه طراشیث وقورو
کشنیج وسماق استعمال اولنه اکر ادویه ایله اسهال مقترن اولورسه سمزاوت
تخمی وقاون صویی وسرکه خصوصا خل عنصل فائده ایدر اما خارجدن یاقی
قلنمق ایله دخی قابلدر ترمس بری وصبر وشحم حنظل دق وسحق اولنوب
شفتالو یپراغی صویله یا ارک یپراغی صویی ایله یوغوروب کوبکی یقیلوله اکر
قورد معده ده ایسه معده اوزره یقیلوله اکرماء سفرجل ویارب سفرجل ایله
بونی دخی یوغوروب یقیلیدرلرسه دخی لطیفدر صاحب موجز دود صغارا بچون
شحم حنظل وقنطریون وملح دق اولنوب شفتالو یپراغی وعسل ایله قوامه
کتوروب فتیل اولنورسه فی الحال قوردلری صغیرا ولدقلری حالده قتل وهم اخراج
ایدر دمشدر فی الجمله قنطریون وشیرخشک وافتیمون وبسفایج وقسط
ومرو قشر کبیر اصل توت مکنا وچه درهم الوب جملهٔ دق ایدوب کفایت مقداری
صوایله قیناد وب زیتون یاغیله حقنه ایلمک بی نظیر علاجدر بوانواعه کونا
کون حیله وتدبیر واصناف وسفوف ومعاجین وحقن اقرابادینه الحاق
ایلدوک مکررا ولمسون دیو بومحلده ذکر ایلمدک مراد اولندقده نظر قصر ایلمک
اقرابادین کافیدر باب الخامس عشر امراض المقعد بیانندهدر اکرچه
ذکر ایده رز اما مقعدک پاره سی وکلمه سی مشکلدر زیرا مقعد مجرای فضلاتدر
وفضلات ایسه اکا دوکیلور فی الجمله اشاغیدن یوقارو برموضعدر مواد
مرضا ایسه بالادن اسفله منصب اولور جمله دن بری شقاق مقعددر بوقضیه
حرارت ویبوستدن اولور علامتی تلهب ویبوستدر ویا ورم ماردر بونک علامتی
ورمک وجودی وظاهر اولدوغی محلک یومرولغیدر وال ایله صقلسه ثقل یابس

وغلیظ

وغلیظ خارج اولمقدر ویاخود بواسیر دمرکه یاریلوب وقان کیدر وزیاده
سیلان ایدر العلاج ثقل یابسه مقعده شقاق اولورسه مزاجی تعدیل ایدوب
بواسیر علاجنه تمکله حرکت دمی ساکن ایلیوب طبیعتی شراب بنفسج ایله ولعاب حب
سفرجل ایله ازلمش اوله تلیین ایلمکدر غداسی پاچه ورفدان بشمش یرطه صاروسی
ایله اسفناخ بورانیسی وابه کومجی بورانیسی در مرهم وضماد قسمندن مرهم مقل
ویا مرهم شادنج ویا یموردده صاروسی ومقل ازرق وزرد الوچکردکی یاغی ودونک
اورکجی یاغیله مرهم ایدوب ویاخود بو یاغلردن برینه مقل ازرق وشمع احمر خلط ایدوب
مرهم اولدقدن صکره اتی ایکن برمقدار پنبه یه سوروب مقعده لصق وطلا ایده لر
وصاووق صودن واکشی دن وقبضی قوی اولان اشیادن احتراز ایده لر دخی بلغ واشهر
اولانی علیکم بالاقرابادین باب سادس عشر استرخاء المقعد بیانندهدر بو برمرضدرکه
ریح ونجاست اختیارسز چقار بوقضیه کاه برودتدن اولور علامتی ملمسک برودتی
یا مبردک تقدمی ایله بجملدن صوق طاشی وزرینه وتورمقدن حاصل اولور کاه اولورکه
رطوبتدن اولور بوقسمک علامتی مقعدک کلشکلکی ودترمسیدر وقت اولورکه
مقعدده ورم اولمقدن اولور بونک علامتی اغریدر اکثریا بوقسم عصبه ضرب ایر
شمکدن اولور ضربه وسقطه عقیبنده اولدوغی کبی العلاج ورمه دوا اولنه ومزاج
تعدیل اولنوب عصبی قوی قلاولر حرارت ویبوستدن اولمق اقلدر زیرا استرخاء
مقعد علاجنده مشترک النفع بر تدبیرا یده لم که سایر دوایه احتیاج اولنمیه مثلا
طراشیث وزرورد وخطمی وقشر رمان واس وقرط ومرو ادخیر بوجملهٔ دق ایدوب
محکم صوایله قیناد وب وصوبینه ابزن ایده لر وکفینی مقعده نطول قله لر بونی برقاج
کره اتمک لازمدر وابزندن خارج اولدقده دهن قسط ایله مقعدی استی ایدوب
یغلیه لر واوزرینه اسفیداج وزرورد واس یابس ومقل ازرق وکوک وادخر
وکندر بوجملهٔ برابر دق وسحق اولنوب قسط یاغیله سورنکدن صکره مقعدنه
باصدوره لر تعالیم ستهنک تعلیم سادسی برفصل واون سفری مشتملدر
سفر اولیده اون باب سفر ثانیده اون بر باب وسفر ثالثده اون ایکی باب وسفر رابعده
اون اوچ باب وسفر خامسده اون دورت باب سفر سادسده اون بش باب

طلا ایلمکدر صح

جالینوس دیرکه برکسنه صوق صولرده بالق اولرمش بو مرض مبتلا اولمش یعنی بود وغا نطنی طوتامز اولمش نتیجه صوق صولرده چوق کیرمه ضرردر

وقسط صح

غبارندن صح

وسفر سابعده اون التی باب وسفر ثامنده اون یدی باب وسفر تاسعده اون
سکز باب سفر عاشرده اون طقوز باب وارد ربعده وصایای اطبا وختامیله
اتمام بولور **فصل** خروج مقعد بیاننده در بو بر ورمدر که انسانک دبرندن کویا بر
پارچه فندق قدردن ایو اقدره وارنجه طشره چقر و یرینه قومق عسیر اولور
بو قضیه عضله نک استرخاسی و بواسیرک مقدمه سیدر بونک علاجی استرخاء
مقعد علاجلریدرکه بونده زیاده اولنان دهن ورد ایله یغلیوب خطمی و قشر
خشخاش و یا بوینج و زهر بنفسج و بذر خیاری قینادوب ابزن ایلیه که وجعی
تسکین ایده **تعالیم ستّه نک** تعلیم سادسنک سفر اولی اون بابی مشتملدر **باب اول**
حکة المقعد بیاننده در امری مقعدک کچمه سی یا خلط بورقی و یا خلط مراریدن اولور
یا خود قرحه لر و یا قوردلر اولماندن اولور کاهی مبادء بواسیردر چوق زمان مرور اتمادین
عقبنجه بواسیر حادث اولور بونک علاجی برنجی سوداذن و قوردلردن پاک ایدوب قوردلری
قتل ایلمکدر اکر قرحه دن ایسه مرهم مقل و سایر مرهملر که اقرابادینده بیان ایلدک
انکله علاج اولنه اما بونلرک جمله سندن اول مقعدی سرکه ایله سلمک اولیدر
خصوصا قوبرق صو قومندن حجامت اتمک غایتله نافعدر اما اورام مقعد اکثریا حار
در یا ورم صرفدن یا خود ورم صفراویدن اولور مقدما شقاق و قرحه لر و حکة ظاهر
اولور بعده بواسیر حادث اولور ~~مقدما شقاق و قرحه~~ و کاه اولور که بو مذکورات
قطع بواسیر عقبنجه اولور امری مقعده که ورم حادث اوله کل یاغی و یا بال مومی
و یموردہ صاروسی و یا شیر کشنیز صویی و بر مقدار سرکه بو جمله طریقی اوزره مرهم
ایدوب طلا ایده لر و مرهم هلیون دخی نافعدر خصوصا منضجات ملینه ایله نطول
اولنورسه زیاده فائده سی واردر مثلا خطمی و یا بوینج و اپرکوجی و زهر بنفسج ایله
قینادوب محل ورم اوزره نطول قلنمق شافی و کافیدر **باب ثانی بواسیر بیاننده در**
شکلی و لونی منقسم اولور اعتبارله امری معلوم اولا که بواسیر بر قچ نوعدر مشهوری
اوچدر برقسمی ثؤلولیه در بونی کوچک سکللره بکزتمشلردر که برک اوله ایکنجسی عنبیه
در بو نوع مدوّر و مستدیر و ارجوانی اللوندر و هیئتده اوزومه بکزتمشلردر اما
بواسیرک غیری مشهوری دوردر اوّلی تینیه در انجیره مشابهدر بو بر منفوخ شکلدر که

اوچنجیسی قسمی توتیه در کویا قرم توت کبی اولماغله قرم توته بکزتمشلردر صح

ثانی واریکی

ثانی واریکی قمز واذادجی ویرمز غیری مشهورک بری دخی وزنجه در تمریه دیمشلردر
خرما و بللوطه مشابهدر غیری مشهورک اوچنجیسی نخلیه در بو نوع بوداقلی و کوکلی
صالمشدر حاصلی نبات کبیدر غیری مشهورک دوردنجیسی عدسیه و حمصیه در مرجمک
و نخوده تشبیه ایلمشلردر ثؤلولیه نوعا قریب و مشابهدر بو اصنافدن بعضی وامیه
در یعنی ادوار معلومه و یا غیر معلومه ایله دم سیلان ایدر اکر دم سیلان اتمزسه
بواسیر اعمی دیرلر بونلردن بعضینک علاجی اسهلدر اکر جراحت داخلده دکل ایسه اکر دم
غایر ایسه علاجی صعبدر بونلردن هر بری برنک اوکنه یا خلفنه یا یمین یا یسارینه مایلدر
شول بواسیر داخل که خلف برنه مائل اوله علاجی اسهلدر اکر برنک اوکنه مائل ایسه
نوعا صعبدر خصوصا بواسیردن احتباس بول دخی اوله اشبو اصناف قدر اما بر وجهله دخی
بواسیر ایکی قسمه منقسمدر برقسمی بثرات و لحوم زائده ایله اولور بو قسم اقسام
سبعهٔ مذکوره یه داخلدر قسم ثانی ریح غلیظ درکه حوالی کلیه ده و حوالی قطن و مقعدده
دوران ایدر بو قسمه ریح بواسیر دیرلر الاسباب بو علتلرک سببلری اکثریا سودای
صرفه یا دم سوداوی غلیظلردر که اکر چه بلغمدن تولد ایدرسه دخی جایزدر الا نادردر
زیرا بلغمدن تولد ایدن بالق قورسغی کبی لونده و قوامده نفخه لر پیدا اولمقدر فاما
ثؤلولیه سوداوی صفراویه اقربدر بو جهتدن برک سکل کبیدر فاما توتیه دمه اقرب اولمغله
لمسی و لسه رخو اوزره در اما عنبیته بین الدم و السودادر بو جهتدن لین بیننده
اولدوغی امری دم سوداوی که بو علتلر اندن تولد ایدر ایکی نوعدر بری اول قاندرکه
اغذیهٔ حاره دن حاصل اولمشدرکه دمک شدت و حرارتی احراق اتمکله اول شکله کرمشدر
بر نوعی دخی شول قاندرکه اغذیهٔ غلیظه دن تولد ایلمشدر کچی اتی و صغر اتی و لحوم صید
و پاصدرمه و مرجمک و بادنجان و بونک امثالیله اما نوع ثانیدن تولد ایدن بواسیر
جمله اضاردر و بعض وقت بواسیر ضعف طحالدن اولور و سببی فضول غلیظهٔ سوداویه
که دم ایله مختلطدر و جذبه قادر اولمز و اول زبود دم کبدده ردی سودای محترق اولدوغی
حالده جمع اولور طبیعت انی سفله ثقل ارضیتی سببیله دفع ایدر اکر قانک لونی
خالص و لطیف ایسه اعالی بدندن رعاف ایله خارج اولان کبیدر نهایت طبیعت
انی طرق ماساریقادن اسفل بدنه رد ایلمشدر علامتی اسهالدر اکر عروقه دفع ایلمش

علامتی نه

بر نوعی دخی بر دمدر که صفرادن وجود بولمشدر صح

قانن صح

اولورسه مسامات غليظه دن چقمغه قادر اولمدوغندن تحت جلده يايلور بو
كره اورام وبثور مقعده حاصل اولور بوكا بواسير مقعده دنلمز شول وقت طبيعت
دمی قوتله عروقه دفع ايده برمقداری جلده كيدوب برمقداری باقی قاله قالدوغی
افواه عروقه طوكنش قان رنكنده اتا اولور بواسير ديدوكمز بودر بقراط وافلاطون
متاخريندن محمد بن زكريای رازی وشيخ رئيس ابن سينا وبلكی وساير حكمانك نقللری
بودركه بواسيرا ولان آدملرك واردوغی خلايه ادماد ايدك كمسنه بواسيره مبتلا اولور
بو معنا مورث بواسيردر اكر بواسيرده دم صفراوی ودم محرقدن اولمش ايسه وجعی
ولدغی شديد اولور اكر دم غليظدن ايسه وجع ولدغی اقل اولور والوان بواسير اكثر
يا صفرت وخضرت اوزره اولور صاروا ولماسی دم صالحك قلتندندر اما يشل رنك اولمق
سودانك غلبه سندن وعدم سيلان وجموددم اقتضا ايدر اكر بواسير سوداوی
مطلق ايسه حرارت عزيزيه نك نوعا انطفاسنه وكثرت استفراغ وسيلون مفرطه
دلالت ايدر القوانين معلوم اولاكه بو علت ظاهر اولمق اغذيه جهتندندر زيرا اكر مدوی
رداءت هضم معده دن اولور زيرا طعام معده ده فاسد اولسه ذلك الفساد هضم ثانيه
سرايت ايدر بو هضم ايسه كبدده اولور بو معنا دخی غداده درت جهتندن خالی دكلدر
يا بودركه اغذيه كميتندن اوله يا كيفيتندن اوله ياخود جهت اوله ويا وقت تناولده
خطا ايلكدن اوله امدی كميت ديدوكمز چوق يبوب ايچمكدن وطونا لكم يدوكی طعام
الطف اشيادن تركيب ومحمود اولا معده نك طولمه سی ضررردر وشهوت طعام وار
ايكن قصريه لازمدر كثرتا كل كثرت برازی مقتضيدر وورم كبی برازدن الم چكلسه
كركدر اكر طعام ردی ايسه ردی غدادن دم صالح تولد اتمز كرك منهضم اولسون
خصوصا حرارت قويه اولسه جزابوب وخردل كبی وياخود برودتی جتی اقوی
اوله خيار كبی ويا مرارتی قوی اوليه باذنجان كبی ياخود مرارتی قوی وله صوغان
وصرمساق كبی وتورب كبی ويا اكشی سی قوی اوله ليمون كبی وترنج وسركه كبی امدی
قانون بودركه طعام واحد ايله قناعت ايده سن زيرا هضمه اهون اولور فی الجمله
بدنيه دم سوداوی غليظ ودم صفراوی حاد حريف ودم بلغمی مالح توليد ايدن اشيا
دن صيانت ايده غداسی جيدة الكيموس اولوب مولد اخلاط اولان اغذيه ترك ايليه

مسامات ضيقندن صح

وارمغی صح

سوء ترتيبدن صح

امدی

امدی كلان اخلاط سوداويه توليد ايدن جمله سندن در بهايمدن صيد ايله النان كرك
طيور وكرك غيره ضررردر وباصديرمه وطوزلو بالق وتازه بالق كه كبير الجثه اوله وصغر
اتی وطوزلو پينر وزيتون وكرنب وعدس وكشك وبادنجان بونلردن دم سوداوی تو
ليد ايدر اما اخلاط صفراويه توليد ايدن غدانك بری بالدر وانكله بشندر وجوز وخرما
وعنب حلو وموز بونلردن دم صفراوی تولد ايدر اما شول اغذيه كه انلردن بلغم مالح توليد
ايدر البان وپينرطری وانك امثاليدر اما شول اغذيه كه مفسدة الدم در قارت وقوجه
حيوان اتلری وبالق وصوغان وصرمسق وپراسه وترب وپك بشمش يرطه در اما
اغذيه نافعه بو علتده طبعا ملين اولنلردر پازو وملوخيا واسفناخ كبی اما برنج ازلمك
لازمدر ولحم دجاج وفوايج وقويون اتی وبريان اولمش ياغلو قويروق وتره ياغی
وسودلواش وپراسه بورانسی وتازه سود سكر ايله وفالوزج واصلنمش نخود صوبی كه
سكر وبادام ياغی قاتلمش اوله وقورو انجير وزبيب وبوكا مشابه اولنلردر اكر بواسير
داميه ايسه يعنی قان سيلان ايدرسه حصرميه وتفاحيه وسماقيه يك كرك ومشروبات
صوق وطتلو صولردر اما سيلان دم اوزره ايكن حمام ضرردر وجماع خود زياده مضردر
العلاج باسليقدن قان الوب ديزلردن وقويروقصقوممندن حجامت ايدوب زياده قان
چقرمق دن بواسيراعمی وكرك منفتحه اولسون اما بواسيراعمی ده زياده قان چقرمق واضحلال
اكرسيال ايسه بونی حادث اولمغه سبب ولمن خلطدن تنقيه لازمدر اكر دم فاسد غير
سرعة اقرسه مضرتی يوقدر ~~حادث اولمغه مضرتی يوقدر~~ اكر سيلان دم عروقده ايسه
مقعده صنار در وقتا كه ماده منقطع اوله ضعف ايجاب ايدر نتكم احتباس ماده كدر وضعف
وير مشكل بو حالده شراب عناب وشراب ديناری ومطبوخ فاكهه ايله موادی تنقيه واطفا
ايده شول ادويه كر بو علته نافعدر هليلجات خمسه دركه سحق اولنوب نصف مقدار سكر ايله
كرك معجون وكرك سفوف اتيه لر ولسان ثور صو بيله نخود سياه اوله اصلدوب برمقدار
حريرخام دخی قتوب قيناد قدن صكره سكر قتوب ايچه لر عناب سكر وترنجبين ايله قيناد
ايچمك نافعدر وملينات نافعه دن خيار شنبه عسلی حب لوز ايله اعلادر دمی ترقيق ايدر
ومركبات دن اطريفل صغير وحب مقل ومعجون الخبث اعلادر حكيم موسی قرطبی بر معجون تركيب
ايلمشدر هفته ده اوچكون استعمال ايلمك انفعدر خصوصا لسان ثور ايله قينامش صو

وأمراق دجاج صح

باصوره ودمع يعنی قيطل
بو مخوف ديرلر بدی دانزين
الوب ليمون صوی ايله حل ايدوب
ايچرلر بواسيری دفع ايدر اما ادويه
دفو استعمال ايتمك كرككدر مس

ايچوره لر ازوب ايچلسه دخي علادر صفتي بودر هليلج هندي وكابلي وبليلج واملج وانيسون مكي اون ايكي شر درهم مقل ازرق سكز درهم زرورد دورت درهم مصطكي وبسباسه اوچر درهم سنبل ايكي درهم شيطرج هندي دورت درهم دق وسحق ايدوب قرق سكز درهم بادم ياغيله اووب بر رطل شراب لسان ثور سكز ايله معجون ايدوب استعمال ايده لر وهفته ده اوچكون شربتي ايكشر درهمدر ترجمه ايدركه اوچ وقيه لسان ثوري ايكي وقيه كل شرابي ضم ايدوب قوامه كتورب بو اجزا مسحوقا خلط ايدوب معجون ايده لر اجزا بونلردر لسان ثور اوچ درهم حرير خام نصف درهم اكر بوذكر ايلدوكمز اجزاني سحق ايدوب رازيانه وكل تازه بولنورسه بر اوچ خلط ايدوب قيناديه وسوزوب سغلاب ايده لر ايچه لر اعلادر رازي بو معجوني نقل ايدوب تجربه ايلدم ديرهليلج وبليلج واملج وكابلي برابر اوله دم بوقي ربع جزودق وسحق اولنوب پراسه صويي ايله ديلرسه حب ايده لر وديلرسه عسل ايله معجون ايده لر حقنة نافعه درماء كراسا وقيتين ماء كرفس وقيه سمن بقر وقيتين دهن جوز ودهن حبة الخضرا ودهن الخروع بر وقيه دهن فجل نصف وقيه جملة جمع ايدوب احتقان ايده لر بو حقنه ايكي ايده بركره كافيدر ابن سرافيون نقل ايدر وتجربه ايلدم دير انواع بواسيري دفع ايلدي دير دهن بادنجان ايكي وقيه مرهم نخل بروقيه مقل ازرق نصف وقيه جملة بردمرها ون ايچنده دق ايله الشدروب ربع درهم زعفران دخي قتوب بو ياغي كونشده اوچكون على التوالي دوكك كركدر تاكم رصاص هاوندن رايحه ياغه تأثير ايده بعده بواسيره طلا اوله لر داود طبيب بودوا بواسيري قوريدر مشهوردر قشر رمان وعصارة لحية التيس جفت بلوط جوز السرو وكندر برابر دق وسحق ايدوب ماء عنب الثعلب ايله بواسيره طلا اولنه بو ضماد دخي بواسيره نافعدر بابونج واكليل الملك وخسك ولوز مر وبذر كراث برابر دق وسحق ايدوب ماء كراث وزرده الوچكردكي ياغيله هاونده الشدروب بواسيره طلا اولنسه نافعدر ادويه دن بعضي مسقطاتدر يعني بواسيري دوشرر وبعضي مفتحاتدر طمرلرك اغزيني اچار وبعضي دخي قاني حبس ايدر وبعضي وكالري جراحتن ساكن ايدر بو ذكر ايلدوكمز ادويه وشربتلر ونطولر ودر وبا بخورلردر امدي مسقطات درايله كسلمكه صبر اولنمق بواسيرك كليسين اسقاط

اتمه ملك

اتمه ملك كرك در بيراسيلانر معتاد اولان دم محتبس اولورا ستسقا خوفي واردر مسقطات ديدوكمز بيك برديك وفلوفيون وبونلره مشابه اولانلردر اكر بواسير قرسه صوده بشمش لخنه بير اغيله وجعص تسكين ايدر ومسقط بواسير اولنلردن زنكار وديك برديك اكمك كافيدر اسقاط ايدر خصوصا بواسير توتيه اوله بعده قوابض قينادوب ابزن اولنه ويا خود مطبوخا تله تسكين ايدر اما قوابضدن اول وافر ياغ سوره وسقوطدن صكره مرهم اسفيداج ويا مرهم مرده سنك سوره اكر دم محتبس اولمغله وجع عارض اوله حمامه كيره ويا خود ساقين ويا عرق باسليقدن فصد ايده بو حينده بو علاجلرده واورلكي ياغي وبادام صغري ايلكي وزرد الو وشفتالو چكردكي ياغي ومقل ازرق جمله سي بريرده مرهم اولنوب سورمك انفع علاجدر مفتحاتدن كوكرجين بخسي وقنه وشق وصغر اودي وبخور مريم بريرده خلط ومزج ايدوب مرهم مثال اولدقده استعمال ايده لر تفتيح عروق ايدر وحبس اولان دم بواسيري اقيدر وقت اولوركه صافن طمرندن قان المق فسخ غيره احتياج ايتدرمز اما دم حبس اقتضا ايدرسه دم الاخوين وبسد وجلنار وكوندك وصبر وطوشن توبي واورمك اغجي واقاقيا ومازو وبونلرده بريرده سحق اولنوب غبار اولدقده دمي حبس اتمكده زياده تأثيري واردر قطع دم اتمكده ~~زياده تأثيري واردر قطع دم~~ شراب انجبار قدر مؤثر اولمز اكر بواسيره بيراغي صغير ريحان عصاره سن طلا ايلسه لر نافعدر اصما چبوغي كولي سركه ايله بواسيره نافعدر زياده خالص طلا ايلمك وصغر سدوكنه ابزن ايدوب كرمك نافعدر كذلك بن زقثاء الحمار وبذر خياري قينادوب طلا اتمك مبارك علاجدر اما بو فقير ذكر ايلدوكم معالجاتك اكثرني اقربا دينلرده يا زيلان علاجلرك اكثرين تجربه ايلدم الحق نفعندن خالي دكلدر اما علاجله جناب باري حضرتلري بني مشرف ايلديكه بواسيرك هر نوعنه درمان ايلدم وجه مشروح اوزره برهيز ايلدكدن صكره هليلجات خمسه دن بشر درهم الوب يوز درهم چوبلري نوع اولنمش سناء مكي ايله معا دق وسحق اولنوب بو اجزانك وزني قدر انجه اكدن كچمش قورشون حاضر ايدوب اجزاي مدقوقه بي بادام ياغيله يوسنيزايل اولنه دك اووب بعده اوچ اغري عسل ايله معجون ايدوب صبح ومساده جوز بوا قدري استعمال ايلمك بواسيرك جميع اصنافنه نافعدر حق سبحانه وتعالى بو تركيبي محضا انكچون خلق ايلمشدر حق بيلور بونده اولان تأثيري

اوجاعن صح

وتقطير اولنمش ماء انجبار صح

بردهن صح

ويقيلر صح

غیریده کورمدم اللی آدمدن زیادیر فقیر سبب اولدم خلاص اولدیلر اکر یاره ایکن
قان اقرسه ملتفت اولمیه‌لر قورودقده مسقطاتله دوشه‌لر سایر معالجاتدن
صاحب بواسیری بو عمل مستغنی ایدر

باب ثالث زحیر بیاننده‌در

زورد یدکاری مر
ضدر امدی زحیردن بعضی زحیر حقده‌در ورم حاردن ویا خلط لادغ صفراویدن ویا
بلغمدن که مالح اوله حادث اولور بو نوعدن بعض زحیر باطلدر بو قسم ثقل یابس
محتبسدن که امعا یر قصد ایدر اندن حادث اولور کاه اولور که بعز سقلو صبرندوی
کبی اولور بو ایسه اول لزوجتدرکه امعانک سطح داخلی اوزره واقع اولمشدر اکر بو
نوعه قوابض ایله علاج اولنورسه مریض هلاک اولور امدی زحیر حقله باطل
بیننده فرق بودرکه زحیر باطلده ثقل بطن والم ظهر عارض اولور وقت اولورکه
بو نکله مغص دایم اولور و مغص زایل اولمز چقن رطوبات خروجیله مکر بر مقدار
خفت حساس اولنه کاه اولورکه بو مغص قولنج حدینه واصل اولور قلت شهوت وخروج
ثقل یابس قضیته نخود کبی خرده خرده کورنور اما زحیر حقله زحیر باطل بیننده فرق
اراده ایدن کمسنه چکردک یوتمق کرکدر مثلا برنج دانه‌کجی بوینوزی چکردکی یا بر
مقدار بزر قطونا یدوره‌لر اکر خارج اولورسه زحیر باطلدر زیرا زحیر حق اولیجق
سده یوقدرکه چقمغه وحل اولمغه قابل اوله العلاج معلوم اولاکه زحیر باطلک علاجی
طبیعتی شراب بنفشه واصول وخطمی نکدا صولی وایوا چکردکی لعابی ویا بنفشه
معجونیله تلیین ایلکدر ابن ماسویه زحیر باطلده اصول وخطمی ولعاب بزر سفرجل
ویا اتی صوایله قینادب سوزوب بو صویله بنفسج معجونی ازوب ایچورمک غایتله
مبارک علاجدر دیر اما خیارشنبه عسلی ولعاب بزر سفرجل وماء عرق سوس
وبادام یاغی بر یرده مخلوط اولن قاری حالده لعوق مثال یلنسه طبیعتک طو
تغونلغی زماننده نافعدر فی الجمله بو ترکیب کاه وبیکاه استعمال اولنمق جایزدر
فائده‌دن خالی دکلدر وقتا اولورکه زحیر باطلده اشی صوا ایچوب واشی صویه
جلوس ایدوب آبزن ایلمک غیری علاجدن مستغنی اولور صاحب بیان حقنه
لینه ایچره مقل ازرق قتوب احتقان ایلمک نافعدر دیر عنب الثعلب سی ملوخیا واسفناخ
وابه کوجیده‌در اما زحیرکه حق اوله برودتدن اولا انک علاجی قیروطی مرهم ودهن قسط

درمقعده طلا ایدرلر وقزمش کبکی بزلره صاروب بری بری اردنجه کمادایلیه
صاحب بیان زحیر حقنده بردن اولیجق کون وادخن ویا بوبخ وخطمی بو جمله
علی التسویه قینادب ابزن اولنه واتی حمامده قزمش مرمر اوزره اوتوره نافعدر دمش
الحق قزمش طغله وکیچه اوزره اوتورمق دخی فائده ایدر خصوصا کون ایله اسلنمش شرا
صافیده عجب نفع واردر کرکدر ایچمک وکرک نطول ایلمک ایله کتاب مالا یسعه قزمش
طغله ابریز ایچره قویوب اوزرینه صرمساق ایله اموخته خل خمر دوکوب بخاری زایل
اولنجه اوزرینه اوتورمق زحیر حقنده بردن اولیجق غیر علاجه احتیاج یوقدر دیمشدر
اما زحیر حرارتدن یا خلط حاره اولورسه انک علاجی خشخاش قبوغی وخطمی وزرورد
قینادب نطول ایلکدر وشراب خشخاش ایله مواد ذی حبس ایلمک کرکدر تاکه موضعه
منصب اولمیه اکر ماده منصب اولمش ایسه ووجع دخی وار ایسه زحیر ایچون وضع
ایلدکمز شیافلر ایله عمل اولنه ومرهم مقل ومرهم قیروطی یا کشنیج صویله تربیه
ایدوب طلا اولنه اکر زحیر حق ورمدن اولورسه ابتداسنده روادع وانتها سنده
مفتحات ومحللات ایله عمل ایدرلر اما زحیر ورمدن اولورسه فصددن غافل اولما
مق کرکدر شول زحیر حق که صلابت مرکوبدن ندر انک علاجی کل یاغی وبیرده صاروسی
ومقل ازرق سحق وامتزاج ویروب مقعده طلا ایلمکدر امدی زحیره تکمیدر و
تسخین وتلطیف ایلمک فایده ایدر خصوصا بارد اشیا وخلط غلیظ تولید ایدن
اشیا زیاده نافعدر ومنهاج صاحبی ایدر بال مومندن شاف اسلوبنده برمق قدر
برفتیل ایدوب اوزرینی افیون ایله قبلایوب دخی اوزرینه مرهم مقل سوروب شاف ایدوب
کندویه ادخال ایلسه ذکر اولنان جمیع معالجاتدن مریضی مستغنی ایدر باقی علاجی
اقرابادینده کوره سن انشاء الله تعالی

باب رابع طحال ورم‌ره بیاننده‌در

امدی
طحال بر عضودرکه طویل ومستطیلدر انسانک دلنه بکزر معده‌یه متصلدر وکاه
صول جانبنده سودایی جذب ایلکدر فائده‌سی جکری خلط سوداویدن حفظ ایدوب
صیانت اتمکدر وطحالکه سودایی جذب ایدر اول سودادن حموضتی اوزره اولانک
بر مقدارین فم معده‌یه دوکر واشتها وجوعی تحریکه تنبیه ایدر کلک امدی مراره که
اوددیکاریدر برکیسه مثالندر جکره لصوق ایدوب معده جانبنه اصلنمشدر بو مراره‌نک

فائده سی خلط دقیقی و فضل سوداوی جذب ایدوب جکری پاك قلوب تسخین و
تلطیف و تحلیل ایدوب برازی تحریك اتمکله امعایی ثقلدن تنظیف و پاك قلمقدر
باب خامس یرقان اسود و اصفر و بونلرك اجتماعی بیاننده در بونلر امراضدر کم کوده
و کوزه صاریلق دوشمك و یاخود بونلرك اجتماعی واقع اولمقدر امدی یرقان لفظ
تغیّر جنسدر و لفظ فاحش فضلدر حرکات نفسانیدن حادث اولان تغیردن احترازدر
صاحب موجزك لفظی الی الصفرة او السوداویة بغیر مثلدن احترازدر امدی معلوم اولا که
یرقانك سببی سوداك و صفرانك کثرتی و یا بو ایکیسنك برینك استفراغنده امتناعیدر
پس امدی کثرت سودا و صفرا کاه اولور که اغذیه دن اولور اما اغذیه هر صفرایی مولد
اولاندر یا بذاته مولد اوله عسل و قاوون کبی و یاخود سرعت استحاله سیله صفرایی مولد
اولا تازه بالق و سود کبی و یاخود اغذیه نك عینیله که بر بدن بیندا ندن اوله و اول بارد
قانی طوکدرر و سودایه دوندورر و یاخود حرّ بدنیدن اوله که قانی صفرایه دوندورر و احراق
ایدر امدی بو برد و حرّ یا مزاج کبددن و یا مزاج بدندن و یا سبب غریبدن اوله مثلا یلاندن و
بر دیلکلری حیواندن و یا بیابانده اروسی صوقمش اوله و یاخود افراط حرّ هوا و یا افراط برددن
اوله یا استفراغك امتناعندن اوله استفراغك ایسه امتناعی یا سدّه درکه کبددن مراره یه
اولان مجاری مسدود اولمشدر و یاخود امعایه اولان مجاره سدّه واردر بونك فرقی
اولدر که امعاده سدّه اولسه نجاستی دفعةً بیاض اولور اما مجارده سدّه اولسه
سودا منفذی بولمز بدنه منتشر اولور بو تقدیرجه یرقان اسود اولور بو کره اول
سوداکه اشتهاده تنبیه ایدردی مشکل منقطع اولور دفعةً اشتها ساقط اولور
اما که سدّه امعاده اولسه اشتها تدریجله ساقط اولور اما سدّه کم ورمدن
اوله یا ورمك غیریله اوله مادهٔ یرقان متعفنه اولمز اول حالده حمّا ایجاب ایلدر
العلامات یرقان اصفرك علامات صفرت فاحشدر که بشره ده و چشمده ظاهر اولور
سببی صفرانك جلد السته جریان ایلدوکندن اولور بونك حدوثی بحراندن اول
اولورسه علامتی یبس طبیعت و تلخی دهاندر و بو قسمك علاجی سهلدر مثلا
یکرمی درهم آب هندبا ایله اون درهم سکنجبین ازوب بر قاچ کون مداومت
ایدوب ایچمك کافیدر غذاسی امیربارس بادم حریره سیدر اکر یرقان سوء مزاج

حارّه دن

اکر یرقان سوء مزاج حارّه دن اولورسه کر حرارت کبددن حاصل اولور علامتی عطش شدید
و سرعت نبض و صبغ قاروره درکم سواده مایل اولوب بولده صاری کوبك اولمقدر
و رنك رویی تیره اولوب طبیعتی محتبس اولمقدر بو قسمك علاجی هر کون اوچ
درهم هندبا و اون دانه اجاص و ایکی درهم تمرهندی و ایکی درهم ترنجبین بریده قیناد
جلاب ایدوب ایچمکدر کرکدر غذاسی جواب دره کاه طبیعتی مطبوخ فواکه و یا نقوع
فواکه و یا شیرخشك و ترنجبین ایله تلیین ایلکدر بعد التنقیه تبرید مزاج کبد
لازمدر مثلا بر مثقال قرص تباشیری یا قباق و یا خیار صوییله ازوب کبد اوزره
طلا و ضماد ایدلر غذاسی بونلردن صکره امیربارس و تمرهندی و ماش و مغز بادم
و اسفناخ قسمیله ایدلر اکر یرقان سوء مزاج حارّدن اولورسه حدوثی مراره دن
اولور سببی مرّه صفرایی چوق جذب ایدوب غلیان ایتدردکدن صکره بدنه منتشر
اولور علامتی عطش و لهیبدر بو اکثریا تازه یکتلرده واقع اولور که بدنلرینی نحیف
و خشك ایدوب بر زیبوست اوزره خارج اولور بوکا چاره صفرایی اسهال و تبرید
کبددر اکر یرقان ورم کبددن اولورسه علاجی فصد و تلیین طبیعتدر اکر یرقان
زهر ایچمکدن و زهرلو حیوان صوقمقدن اولورسه بر مقدار قرص تباشیری ماء رمّانین
و یا شراب رمّانین ایله ازوب تناول ایتدوره لر یاخود قرص کافوردن بر مثقال لعاب
بزر قطونا ایله ازوب ایچوره لر بو نکله دفع اولمز ایسه خیار صویی و قباق صویی
و ریبر صویی بریده برابر خلط ایدوب جزئی بادم یاغی قنوب ایچوره لر بعده ورق
کل و صندل و اقاقیا و کشنیج بشر درهم کافور نیم دانق جمله دق ایدوب کلاب ایله
ازوب جکری اوزره تضمید ایدلر اکر یرقان امعا ایله طحال ما بیننده سدّه اولمقدن
اولورسه بو قسم قولنجه تابعدر اوّلا قولنج علاجنی ایدوب بعده اشیاء بارده
استعمال ایتدوره لر و راوند و غافثدن بر مثقال الوب ایکی مثقال افسنتین ایله
سحق ایدوب بعده اون مثقال سکنجبین ایله امتزاج ویروب مزاجه کوره تناول ایده
لر اکر سدّه کبد ایله مراره ما بیننده اوله علامتی براز تدریجله بیاض اولسه کرکدر
علاجی اسهال الصفرادر و مفتحات استعمال اولنمقدن صکره سرکنجبین بزوری و ماء
هندبا و بزر کرفس و انیسون و امثالی ایله علاج ایدلر اما علاجکه مشترك النفع

اوله يرقان كبديه مولّد مادّه اولنى منعله تعديل مزاج ايلمكدر ويرقان كه سدّه دن اوله سدّه لرى اچمغه مداوا اولنه ومادّه موجودى قيء ويا اسهال ايله استفراغ قلنه درلتمك وحمام وآبزن دخى بو نوعدندر ومستفرغاتكم مشترك اوله راوند وسكنجبين وبذر شاهترجدر اكر غاريقون دخى اولورسه قويه‌لر استفراغ صفراده بوندن ايو بر مسهل اولمز كه يوز يتمش درهم شاهتره صوينه يكرم دانه آماسيه اروكى ويكرمى درهم تمر هندى واوچر درهم بذر قثا وبذر خيار وامير بارس ويردرهم غاريقون قيناده وسوزه اون بش درهم خيارشنبه عسلى قتوب ونصف درهم راوند دخى ضم ايده مزاجه كوره استعمال اولنه اكر سودايى استفراغ لازم ايسه بر بابده مشترك النفعدر افتيمون واسطوخودوس وحجر ارمنى مغسول برابر ايده عسل خيارشنبه وبادم ياغيله حب‌لر ايده يمك اكرمقى ايله قوصدرمق اقتضا ايدرسه تورب تخمى وترب سحق ايده بركيجه سركنجبين ايچنده اصلاده واتى صوايله ازوب ايچوره قوصدوره‌لر ابن سينا ديركه قوزى قولغى ديدكلرى اوتك كوكين كونشده قورتدوقدن صكره دوكوب برسيا وشان وقوم ونعنا ايله قيناده وسوزه آبزن ايچره جالس ايكن ايچورلسه في الحال درلده يرقانك اسودنى واصفرينى شفا ويرر غيرى علاجه احتياج اتمز مناسبدر غدا الزمركه مشترك اولوب هر نوعنه يمك قابل اوله زيرباج مزوره‌لريدر وزيرباج بشمش بالقدر ومزوره حب الرمان وهندبا وتورب ياغى مزوره سيدركه سركه ايله ادير صوبيدر وماروكدر ورمان وقوروزم وقوزى قولاغى برافى بورانيسيدر بومذكورات جمله‌سى اعلادر ابقراط وجالينوسدن نقل اولنوركه صوغلجان كه قوروتمش اوله سحق ايده برسياوشان شرابيله ايچورمك انواع يرقاندن خلاص ايدر غيره دوايه محتاج اتمز مشلردر الحق بز دخى بو معنايى تجربه ايلدوك كه كلبك قورى بياض نجسى قان سوزلمش يوغورد ايچنده ازوب برقيراط مقدارى چويت قتوب يدرسه‌لر هر نه قدر مشتد اولورسه دفع ايدر صاحب يرقان صبح ومساده كوزلرين كلابله غسل ايده بلكه كلاب ياش كشنيج صوينه دخى ضم ايده كوزلرين يودقدن صكره برمقدار كلاب ايچمك عظيم فائده ايدر اكر يرقان سدّه سنك حدوثى سكلدن ويا چبانلردن اولمش ايسه صحت رجا اولنمز بو قسمك علامتى ولعرق النساء اكى اوليقلرنده برجع اولوب عرق النسا علاجن ايلديكجه وجعى زياده اولدوغندن غيرى اشتها سنه ضرر كلمكدر بعده يرقان ظاهر اولمقدر بو يرقان ظاهر اولدقدن صكره قرق كون مقدارى سورر بعده قوت بولور وهر كز يرقانى شغه قوم زياده اولمزسه دخى نقصان بولمز بوكا علاج اولمز امّا وقوعندن اوّل اولسه جايزكه دفع اوله نتكم يرقان حقنده يوسف طبيب بوربايى يازمشدر درعلت زردى چه عوام وچه خواص جوينى بآب كاسنى راه خلاص ورزانكه خلاص نشود حاصل نوشند سكنجبين دينارى خاص الّا كم يرقان حقنده كونا كون علاج مقصوددر ديلدوكى اوزره اقرابادينده موجوددر

باب سادس طحالك ورمى ونفخه‌سى بيانندەدر

آمدرى طلاق ششمك ويلتنوب قالقمق اكثرى سودادندر دمك دخى كثرتندن اولور امّا دمدن اولدوغى زمان دخى دمك سودايه استحاله‌سى سريعدر سببى سودانك غلبه‌سندندر وكاه اولوركه ورم طحال بلغمدن ويا صفرادن اولور بو ايكسى دردلردر واكثريا ورم اسفل طحالده اولور ثقل مادّه اسفله جمع اولدوغيچون اويله اولسه نفخى مغايردر اولور امّا ورمده يا پشلسه اغرد ونفخه ده يا پشلمق اغريسين تسكين ايدر كاه اولوركه طحاله يا پشمق محلنده قورلدى اولور بونك سببى بغرسقلرده ريح اولدوغيدر زيرا بغرسق طحاله مجاوردر مزاحمه اولمقدن قورلدى حادث اولور انكچون ديدركه بو قسم قولنج عارض اولور نوازل عارض اولمق نادر اولور ومطحولك التك يالرى وديزلرى قزرر سببى حرارت عزيزيه فم معده‌دن چقوب اطرافنه پريشان اولدوغيچوندر ومطحولك اوشومك وقولقلرى وبورنى اويوشوب هم اينجه اولمق شاشندندر سببى برودتى سرعت قبوله استعداد اولدوغندندر زيرا مادّه‌سى سودادر سودانك ايسه شانى بارد ويابس اولمقدر هرقچن طلاق قتى بيوك اولسه نفسى طار اولوب قارن قتى بيوك اولور وجكر ضعيف اولور لون ايسه متغير اولور بلكه سواده وصفره وكودتره وازرقيته مايل اولوب وبونى انجه شاغه اميل اولور هما انكه طلاق بويبدن نحيف اولور هر باركه طلاق صغير اوله بدن سمين اولور العلاج ورمكه طحاله دمدن اوله با صليقدن فصد ايده بذر هندبا وعناب واجاص وبنات قيناده جلاب ايدوب ايچوره‌لر وغداسى اريه صوبى ويروب طبيعتين مطبوخ ايله تليين ايده صندل واقاقيا وشياف ماميثا وتازه كشنيج صوبى بريرده دق وسحق ايله الشدوره

طلاوقر طلا ایدەلر اکرورم صفراوی ایسە علامتی کە حمأ حاردر وعطش مفرط و
زردی چشم ودهان وقارورە در یرقان یوق ایسە بزر هندبا وتمر هندی ونبات
جلاقب ایدوب ایچورەلر شراب رمانین نباتلە دخی اعلادر غداسی ماء شعیردر کە سنة
خشخاشلە تربیە اولنمش اولە وطبیعتن کاه کاه بر مثقال قرص طباشیر واون مثقال سکنجبین
ایلە تلیین ایدەلر وصندل وترمس وکشنیج والما یپراغی بریردە دق وسحق ایدوب طلاق
اوزرینە ضماد اولنسە نافعدر اکرورم بلغمی اولورسە علامتی قلت عطش وکبر حجم طحال
وبیاض اللون وقارورە وبطوء نبضدر علاجی تربد ورازیانە وغاریقون ونبات
جلاب ایدوب ایچکدرە ونخوداب غدا ویرمکدر وطبیعتی سنا وهلیلە وتربد وهندبا
ورازیانە وکرفس وپنج انکشت وشکوفۀ کبر ویالنکو ولسان ثور جملەسی برابر انجیر
بکوانە چکردکی چقمش قزل اوزم اون درهم شاهترج برآوچ خیار شنبە وترنجبین
اون بش درهم بریردە قینادوب مزاجە کورە تلیین ایدەلر بعد التنقیە قرص امیر
بارس وسکنجبین بزوری تناول ایدەلر اکرورم طحال سوداوی ایسە علامتی
نحافت وهزال بدن وصلابت طحال وقرار وضیق النفس وسواد لون وفساد هضم
ولینت طبیعت وسرعت نبضدر علاجی باسلیق ویا اسلیم طمرندن قان الوب حب
افتیمون ویا مطبوخ افتیمونلە طبیعتن تلیین ایلمکدر غداسی زیرباج وککالك
وپلیج وسمز طاوق ویا آت ایلە بشمش یغلو شوربالردر وبعد التنقیە سرکنجبین
بزوری وقرص کبر یکدر بوا قراصك تفصیلی قرابادینەدە کوریلە نتکم شاعر دمشدر
بیت الماس سبز اکرتراشد عارض پرهیز نما زهرچە باشد قابض باقرص کبر
سکنجبین خورکە شود برجان توفیض تندرستی فایض دلالة الحایرین نام کتابدە
طحال ایچون کندو بولندن اوچ کونە دك کندو بولندن هر صباح اوچر آوچ ایچسە
اون کونە دك بامر اللە تعالی صحت بولور دیر موجزدە بصل عنصل صمق کندوده قرق بر
کونە دك خلاص اولور دمشدر طحال ایچون مناسب شربتلر ودوالر سکنجبین بزوری
وشراب اصول وقرص کبر وشراب دیناری وسکنجبین سانج وماء رازیانج وماء کرفس
وسکنجبین عنصلی وتریاق کبیردر حرارت محللرندە سمزاوت وبزورات اربعەدن
تدبیر اولنمش مستحلبدر وایکی درهم قروقبق قبوغی کە سرکنجبین ایچندە مدقوقا

اصلاوب

اصلاوب ایچەلر وبر ایو یقی دخی طحال اوزرینە اوراجق اشق وا سقلوفندریوندر
عجب مبارك اجزادر شربا وضمادا کافیدر وبر ضماد تجربە ایلدم بو حقیرانی باعث تالیف
کتاب اولان ولی النعم عزتلو قپودان بحر رجب پاشا حضرتلرینە ایلمشدم حتی طحالك صلابتی
بر مرتبەدە ایدی کە کویا سنك وستون پارەسی ایدی ازقالمشلر ایدی کە هلاك اولە
بامر اللە تعالی بو ضماد ایلە خلاص اولدی اندن غیری چوق شخصە تجربە ایلدم صحت بولدیلر
صفتی بودر الکی عدد انجیری سرکەدە برکون برکیجە یاتورە بعدە انجیری چقروب اسقلوفندریون
وترمس واشق وکبر کوکی برابر یکرم بشر درهم دوکەلر بعدە اول انجیر ایلە برهوانده
مرهم مثال اولنجە الشدورەلر بر مرتبە ایدەلر کە انجیرك چکردکلری حتی اولنمز اولە اکر
یابس اولورسە مقدم انجیر اصلتدقلری سرکەدن قتەلر حاصلی کامل اولە بعدە بربز
پارەسنە بر مقدارین یایوب یقی ایدوب کوملکی التندن صولجانبندە طحال اوزرە اورەلر
برقاچ دفعە کفایت ایدر واسقلوفندریون نام اجزادن یکرمی درهمنە یکرمی دانە
انجیر قتوب بر مقدار سرکە دخی ضم ایدوب قینادەلر بعدە سوزوب بر مقدار شکر
قتوب اون کون مقداری ایچورەلر دخی غیری علاجە مبادرت اتمیەلر **باب سابع**
امراض الکلی والمثانە بیانندەدر معلوم اولا کە حق سبحانە وتعالی حضرتلری بعض
اعضایی ایکی خلق اتمشدر تاکم برینە افت ایریشورسە بری عمل ایدە اولە کلیە دخی بو
کرکلردر بویلە در مثانیە ایسە قوقد بکلر بدر مقعدی قرندن اشاغە ایکی قاسق
اورتاسندە مجمع بولدر کلانك حرارتندن علامتی بول ینمق واشی ولمق وزیادە
صو صمقدر وکلانك برودتنك علامتی بول بیاض اولوب اشتها قلیل اولوب ظهری
ضعیف اولمقدر وکلانك ارقلغینك علامتی بدن اارقلغی واشتهای جماعك سقوطی
وبیلك ضعفی ویومشقلغی ولین اغریلریدر اما کلانك یللرینك علامتی اغریدر
وچکیلمکدر وثقل سز خفتدر واج اولدقدە بو ذکر اولنان واقع اولمقدر و
انتقال وجعدر علامات احوال مثانە حرارت اولدوغنك علامتی احساس
حرارتدر مثانە اولدوغی یردە یعنی قاسقدە وبولك رنکنك قوتی یعنی زیادە
اولوب سرخ اولماسیدر واستعمال مسخناتدن ضرر اولماسیدر واما
علامت برودت بیاضی بول وکثرت حاجت بول واحتباس بول واحساس بردتدر

کلانك فائدەسی جکوك مابینی المق ... واتە جانبندە ویروب قوت متا ومنی نك تکوننە اعانت ایلکدر توزکیبی بوکرکدر ... ودبولن یغمق وبان باننمندن یوقاریسی قزمغی وجاع ارزوسی زیادە اولمق هم
جناب باری مثانە ایکی طبقە خلق ایدوب عضو عصبی قیلیوب تاکم یتزحلل قبول ایتمیوب انقباض وانبساط قابل اولە

قاسقده وتقدم استعمال مسخنات تدر علامت يبوست تقدم امراض واسباب مجففه‌ده وقلت بولدر علامت رطوبت سلس البول وانك غلظه بتدر وحارد والرفائده ايلكدر

امرى احوال كليه ومثانه معلوم اولديسه انلره مناسب اولان امراضدن برى حصاتدر يعنى خورده طاش ديمكدر **باب ثامن حصات بياننده‌در** امرى قولنجله حصات كلى

بيننده فرق سكز وجه اوزره‌در اوّلا وجع حصات صغيره‌در وجوالدز باتمش كبيدر وجع قولنج بيوك اغريدر ايكنجى وجع حصات اعلادن باشلر ونزول ايلر قرار ايتدوكى يره يا صاغ جانبنده ويا صول جانبنده طورر امّا وجع قولنج اسفلدن باشلر وصاغ جانبندن صوله وصاغه يايلور ودوشنور اوچنجى وجع قولنج اچ اوليجق خفيف اولور وجع حصوى اچ ايكن مشتد اولور دوردنجى وجع قولنج دفعةً اولور

وجع حصوى عكسدر بشنجى وجع قولنج صاغه وصوله حركت ايدر بلكه فوقه وتحته يايلور وجع حصوى عكسدر آلتنجى وجع قولنجى تليين طبيعت وخروج ريح نفع عظيم ويرمكدر وجع حصوى‌يه بونلر فائده اتمز يدنجى وجع حصويده اول قوملو بول وارقه اغريسى اولور وجع قولنج بويله دكلدر سكزنجى وجع قولنجده اوّل تخمه‌لر وكوكل دونمك واشتها ساقط اولمق ويللر اولور ومعده‌سى دخى كذلك اغرر وجع حصوى بونلرك عكسيدر امرى كليه ومثانه‌نك حصاتنك علامتى ثقل بطن

ويان باشلرنده وجع اولمقدر وبغرسقلر طوليجق مضايقه اولور وبولده قزل قوم اولور اكر قاروقده طاش اولورسه علامتى ذكرك دبى كيجمكدر وقاسقه اغريدر وذكرك قيامى وال ايله اوينمق ايله بول رجاسن اتمكدر وبول كلمه‌سى متعسر ايكن ذكرى اومق ايله اسان كلمكدر وقاصغى بصمق وصقمق ايله وايكى ويركى قالدرمق ايله وبرمق صوقمق ايله دبرنده طاشى بريكا ايرمق قابل اولمقدر وقوم مثانه‌ده يا كل اسلوبنده بول ايله فضلات كلمكدر بونك سببى طاش اولمغه اصل مادّه بلغم لزجدر يا ايرنك يا قاندر بو ايكسى نادردر وسبب فاعلى حرارت قويه مجففه‌در حصات كلوى قزل اولور زيرا مادّه‌سى اكثردر دمويه جهتندن وحصات مثانيه رماديت ايله صارولق اوزرنه‌در وحصات كلويه بيرلرده چوق اولور زيرا انلرك قواى طبيعيه‌سى ضعيف اولور صبيانك واوغلنجقلرك قواى طبيعيه‌لرى قويدر مادّه‌نك كلادن مثانيه دفعى

اقوا

منسوب نسخه

غليظ سم

اقوا اولور مثانه‌ده قواى طبيعيه اغلظدر وكلوه سنده طاش اولان اكثر سمز اولور ومثانه سنده طاش اولان اكثر نحيف اولور نسوانده حصات مثانه اولور زيرا مجراى بوللرى واسع وقصيردر بعضى كمسنه‌لر واردركه تولد حصات وانك خروجى ايچون نوبتلرى واردر التى آيده بر اوزرتا سنده حصات موروث اولان مرضلردن حادث اولمق جايزدر العلاج حصاتنك علاجى مادّه‌ده كى كثير ايله منع ايدوب وغداسن تعديل ايلمكدر بعضى اوقاتده ادراربول ايدر آستعمال ايلمك كركدر تا كم تحجر ايدن مجتمع اوليه و مفتت حصات ايله تقييد ايلمك شرطدر زيرا طوتلمزسه متحجر اولان مواد بيومك لازم كلور بوكره صكره علاجى عسيردر ومدرّ اولان اشيادن موافق اولان بذر كرفس وقزل بوير بونلرك امثاليدر امّا ادويه حصاكه طاشى پاره ليوب چقرمه كنى وقسط وحب بلسان وشجر بلسان ودهن بلسان در بوخصوصده بلسانك دهنى بذورندن وعودندن اقوادر كذلك اسقلوفندريون وپرسياوشان ورماد عقرب ودهن عقرب مفتت حصاتدر بونلردن غيرى كلسى قشر بيض ورماد الارنب وبللور مسحوقكه غبار مثالنده اوله ولخنه قوچانك كلى وسونكرده بولنان طشلر جمله‌سى حصا پاره لر وادرار ايله اخراج ايدر حكماء سلف بوخصوصده شول دواكه قيدركه انك اسمى يدالله درديمشلر بونك نفعنده عظيم دعوالر اتمشلردر انك طريقى بر ارکج كچى قانى دركم دورت ياشنده اوله انى دبح ايدرلرحين ذبحده اوّل اوزم اولمغه باشلدوغى زماننده اوله بو دفعه مذبوحه اركجك اوّل اقن قانيله صكره اقان قاننى الميوب اوّل ايله اخر بيننده اقان قانى الالر جفظا ايدرلر تا كه منجمد اولوب كندودن پاره لنسه اول پاره لنن قورى قانى كونشده قويرلر واوزرينه ابريشم آلك اورترلر تا كم غبار داخل اوليه تمام جفافحاصل ايلدكدن صكره حصات علاجنه اقتضا ايلدكده بردرهم قدر بوقاندن الوب برقاشق مقدارى باتوروب يا كرفس صويى ايله ازوب مريضه ايچورلر في الحال بامر الله تعالى حصات پاره لنوب بلادن امين اوله جالينوس وافلينوس كندو تأليفلرنده خصوص مزبور ايچون اولقدر مبالغه ايلمشلردركم قياسن خدا بيلور حقّا كه بوفقير باعث تأليف عزتلو قپودان رجب پاشا مرحومده تجربه ايلدم ايكى طبق طلو پاره لنمش حصات چقردم اكر اخراج اولنان قوم وكل مثانه‌ده مواد فضلات حفظ

اولنسه الله شاهددر . بر کل صویی کوکلی طولرایدی . بر غریب سر دخی خرده سرچه مثا
لنده بر قوش اولورکه اکا افرنج یصفراغون وعربلر ابی فضیل دیرلر . یونان ایسه
اطراغا لیدیطوس دمشلردر . اطبادن چوق ادم بونی بلمه مشلردر . بو حقیر حکماء
افرنجدن کوردم . واول طیری صوردم بلکه سواله قانع اولمیوب تجربه دخی ایلدم . اول
طیره لسان ترکیده بجس بلبلی دیرلر . اکر پشمش واکرچک اکل اولنسه مرض حصاتدن
خلاص اولور . اکر افرنج ایلروکی وزره طوزلیوب ترشی بالغی رنکنده ایکن نفعی دخی
عظیمدر . ترکیده طوکوزلان بوجکی دیدکاری حیوانکه لسان عربده خنفسا دیرلر
اولنجه حبس ایدوب بعده قوریدوب حجر الیهود نام طاشك صو بیله ازوب ایچورمك
غریب علاجدر . غفلت اولنمیه . اما مثانیه اولان علاجلرکه مثانه نك طاشلرین پاره
لیوب ویا مجالرنده اولان مواد غلیظه و متحجر اولمغه مستعد خلطی اخراج ایچوندر
واجبدرکه حصات کلویه علاجلرندن اقوا ایده لر . زیرا مثانه نك هم بعدی وهم صلابتی
وار در جمله دن شراب سکنجبین بذوری توربب وکرفس صو بیله ازوب ایچورمك
ایو علاجدر . رازیانه دخی بو بیله در . و قانون مذکور اوزره مرخیا تله و آبزن ایله
و نطوللر ایلمك دخی واجبدر . جمله دن بنادیق البذور نام ترکیبی که . قرص مثانه
اقربا دینده یازلمشدر . ماء رازیانج ایله . ازلمش سکنجبین بذوری ایله . بر درهم
صبح ومساده استعمالی زیاده نافعدر . بو دردك صاحبنه راحت اولزمان کلورکه
مثانه سنده طاش پاره لنوب اخراج اولنه . مرحوم ومغفورکه کافرلرالنده شهید
اولان فردوس اشیان حضرت سلطان عثمان زماننده . وزیر اعظم اولان استا
نکویلی علی پاشا بو مرضدن مرحوم اولدی . سببی الله اعلم اهمال اولنوب حصات
صغیر ایکن تقیید ایلمدکاری اجلدن ایدی . حتی مقربلرندن بریکه اخ اعزم قاسم
پاشالی قورد چلبی برادری مصطفی افندی درکه مرحومك زمان وزارتنده دفتر
امینی ایکن فلج اولوب بو فقیر علاج ایلدکده وزیر مشار الیه کمال حظندن مجلس
شریفلرینه بنی دعوت ایدوب مرض معهودك کلیتیله دفعینه چاره واستفسار
ایلمشلر ایدی اول یوزدن نیجه براهین اثبات اولنه قودن صکره ذکری سبق ایدن
معالجاتله ارشاد ایلدم . کندولر دخی راضی اولدیلر . ومسفور مصطفی افندی

اول طیرك ادی صح

یبنور سره صح

لازمدر صح

بودولتمند

بودولتمند التایه وارنجه یه دك بو قضیه ده اهمال ایدوب تقیید ایلمزلرسه . ماده
نك هجوممندن صکره خلاص اولمزدمش ایدیم . بعضی موانع سببی ایله تقیید ایور
مدیلر . حاصلی تقدیر تدبیره مانع اولور . الحکم لله الواحد القهار بیت واذا المنیة
انشبت اظفارها الفیت کل تمیمة لا تنفع . باب تاسع قروح کلی والمثانه بیاننده در
بو کرکارده وقاوقده چبان اولمقدر . وقت اولورکه بو قروح قضیبده و قضیبك
مجراسنده اولور . نعوذ بالله تعالی بو انواعك فرقی اولدرکه . اکر اغری قاسقده ایسه
قروح مثانه در . اکر اغری یان باشلرنده وبو کرکارده ایسه قروح الکلیه در . اکر ایکسنده
دخی اغری اولمیوب بتولدن عاجز اولسه . واچی اچی بتول ایلسه قروح قضیبده . و
مجرای قضیبده در . زیرا کلیه ده ومثانه ده اولسه اریك وکسمك کسمك فضلات خارج
اولورکه رایحه سنده ن طبیعت مضطرب اولور . بو قضیه لی اکثر طاش قوپوب و
خارج اولمیوب یبوست حاصل ایلدوکندن . وخلط لذاغدن اولور . العلاج بدنی
قئ بیله واستفراغله تنقیه ایدوب ماده امعایه میل ایتدرمکله . طبیعتن تلیین
ایده لر . وغداسین اصلاح ایدوب اکشی وطوزلی وزیاده طتلی اولاندن منع ایده لر
وهر خلط حاره منقلب اولاندن صیانت ایده لر . اکر اشتها زیاده اولوب ناچار
ایسه لحوم قسمنی مقشر شعیر ایله . زیرباج ایدوب یدوره لر . زیرا جمیع محرکات
جماع اولان یرامزدر . بو مرضك صاحبی ماء شعیر ایچمك لابددر . کرك شکرله مبرز
اولسون . وکرك ساده اولسون . وقتا که وجعی شدید اولوب صبره قادر اولمزسه
مخدراتله تخدیر اولنه . مثلا قرص کاکنج ارك شرابی یا کراث شرابیله . ویرلمك
کاه کاه جایزدر . خصوصا تخم طیب بذر بقله . و خشخاش و طیب بذورات اربعه
وطیب بذر قثا ویرلسه هر زمان اولیجق ضرر ویرمز نافعدر . بلکه اوجبدر .
اما بو مذکورات مدرات قبیلندندر . هرکاه مبالغه ایله مدرات ولنلره اشتغال
جایز دکلدر . مکر تنقیه اولوب نضافت کلمش وله بو که اولقدر . علاج وضع
اولنمشدر . اقراباذینده که اللهدن غیری کسه بلمز اقتضا ایلدوکنه کوره مراجعت
اولنه . نهایت بزم تجربه مز اولدوغی علاجدن کراس زماننده خلق کراس یرلره و
متوضئه ده خارج اولور بوکره کاریزلرده بر قدر مراد اولنور سه بولنور . اول

زیرا ادرار ایدنلر فضولی قروحه میل ایتدیروب قروحه لرك جراحتی زیاده ایلدر علی پاشانك بو ولادنه اولدی دیلر

چکردکلردن وافرجع ایدوب پاك غسل ایده لرتا قلب امین اولنجه بعده
قبوغیله محکم دوکه لرتمام غبارا اولنجه قروح الکلا ومثانیه مبتلا اولنلره
صبح ومسا سکنجبین بذوری وماء کرفس ایله ازوب بری کون ایچوره لر
عجب تأثیری واردر هم قرحه لری اوکالدر وهم مجرای پاك ایدر بوله دخی
ادرار حاصل اولور طرفه حکمتدر تجربه اتمکجه معلوم اولمز امّا قضیبده
یا قرحه ویا ناصور اولورسه قورشوندن اکا مناسب موزون میللر ایتدوب
بو میللرك برین قضیبه ادخال ایده لر تا محلنه قرار ایدرسه اول مقدار میلك
اوزرینه مرهم یا سلیقون سوروب میلی قضیبه صوقلر ومیلك باشنی ذکرك
باشنه طغرو اکه لرا بجه دلبند پاره سیله حادثه نك باشنه کچوروب میلی
اول دلبند یله ذکره صاره لر و برکیجه صباح اولنجه صاحب مرض ذکرین چکر
کبی ایله طوته صباح اولنجه ناسور ضایع اولوب مجرا اچیلور بونندن صکره قرحه سی
دخی اولمز بو علاجی و یرمذکورکه بوندن اولدی اکر اتمش اولسه لر ناسور کیدوب
بامرالله تعالی خلاص اولوردی زیرا حصات طوتر لم که پاره لندی مجرای قضیبده
ناسوردن اولورسه بجه چقق ممکن اولور **بَابٌ عَاشِرٌ اَوْرَامُ الْكُلَى بَيَانِنِدَه دُرْ**
بو مرض مادّه سی جهتیله مختلف اولور کاه اولورکه اختلاط اربعه دن اولور
وکاه اولورکه یا لکز برندن اولور ویاخود سوداّدن اولورکه دمویه انتقال ایلد
زیرا دمده صلابت اولمغله دمونیك صلابتنه انتقالی سریع اولور نیجه
اولمیه که کلیه بیت حصاتدر مادّه سی مختلف اولدوغی کبی مکان اختلافیله
دخی مختلف اولور وقتا اولورکه کلیه نك ایکسنده بله اولور وقتا اولورکه
یالکز برنده اولور اکر اغری جکر قرینده ایسه ورم صاغ بوکرکده اولور
اکر اغری صول طرفده ایسه ویا مثانه قرینده ایسه ورم صول طرفك بوکرکنده
اولور واکثرمشکل اولور شیش اولان بوکرکك جانبی اوزره یاتمز قچن اول
طرفی اوزره یاتسه ثقل معلّق احساس اولور اکر ورم کلیه نك جمیع اجزاسنده
ایسه کاه ارقه جانبندن وکاه امعا جانبندن قولنج ایجاب ایدر بو نوعك
علاماتی احتباس دم وطبع ایجاب ایدر ورم کاه اولورکه خارج اولور اکر ورم
داخل اولور دکاه اولورکه صح

حارّه

حارّه مقابل اولورسه حمّاء لازمه که کاه برك وکاه یومشق طوتر عارض اولور
امّا نظام اولمز اکر اقشعرار جلد والتهاب وقوّة وجع دخی مخالط اوله بوکا
دماغ مشارك اولور یعنی ذهنی مختلط اولور اکر اورام دبیله اولسه یعنی عظیم
اولوب اریکلنسه ثقل ووجع دخی شدید اولور اکر دبیله بو اثناده دیشلورسه
دترمك واقشعرار حادث اولور بوکا سبب مادّه درکه حرارت ایجاب ایلمشدر اکر
مادّه نك قزدرماسیله حمّا ورقت بول وبولده بیاضلق ظاهر اولورسه سلامت
اعضا ایله بوکرك خلاص اولدوغنه دالدر اکر رقت بول دایم اولوب ورم جمع اولوب یا
شدید اولا معلوم مدرکه بوکرك ششمسندندر اکر ورم بلغمی اولورسه کاه اولورکه
ثقل وتمدّد اولور وکلیه نك انفعالنده قصوری اکثر اولور وعدم التهاب حادث
اولور وکاه اولورکه ورم صلبده ککتشکلك اولور اول وقت وجع اقل اولور و
حقوینده ووورکینده ایکی انجکارنده اویوشقلق وضعیف اولور امّا اورام
مثانه نك حدوثی مثانه ده قلیل اولور واکثریا انك ورمی دمدن ویا صفرادن حادث اولور یعنی دم وصفرانك حرارتندن صح
اولور بونك حرارتی قاسقده ثقل اولوب قالقمق وصانجمق ویا تمقلدن ودك
دك اتمقدن وعطش وال ایق اویوشمقدن واحتباس بولدن خصوصا مریض
یاتمغه قادر اولمیوب بول متعسر اولمقدن واسان اولمه سی قائده در کاه
اولورکه ورم مثانه عظیم اولور حتی طبیعتی محتبس اولور اکر ورم نضج بولمسه دیشلمز سروصح
برهفته مقداری اولدقده هلاك ایدر وبونك نضجن بلمك بول نضجیله معلوم
اولور زیرا طبیعت ورمه مشغول اولور مادّه نك نضج بولدوغی ودرشلدوکی
بوله اریك اولق وبوله یول ویرمه مکدر امّا ورمی کلیه ومثانه نك اورامنه معلوم اولورصح
علاج اوّلا فصد ایدوب بعده حقنه ایله استفراغ قلوب طبیعتن تلیین ایلمکدر
واحتباس طبیعتدن وهراتی وطوزلو اولاندن اجتناب ایلمکدر وادراری قوی
اولندن صقنمقدر کرکدر اشربه دن ماء شعیر مبرّز وشراب بنفسج ونیلوفر و
لعاب بزرحب سفرجل یاخود طیب بزربقله وحلیب خشخاش وقثا وخیار
وشراب حاصله نافعدر یاخود کرات شرابیله حلیب خشخاش وحلیب خیار
ویرلمك کرکدر وبرقاچ کون مرورایلدکده ماء شعیر ساوج یا مبرّز قنقسی اولورسه

زیرا بو مذکور اندن اولدی اسعلر جذب ومیل ایدوب عضوده مغزی زیاده اولمغله باعث اولور

شراب هیلون ایله ویرلمك کرکدر و برقاچ وقتاکم ادرارك جریان ایده انفجار مثانه اوله
مدرات قویه ویرلمك لازمدر مثلا بذر بطیخ و بذر قثا و بذر خیار بریرده
مستحلب ایدوب آرك ویا کراس شرابیله ویره لر وکاه کاه سرکنجبین ساذج
ویره لر اکر حما قوی دکل ایسه عسل ایله ارپه جلابی ویره لر تا کیم جلا ویروب مجاری
پاك ایده و بونلردن صکره بذورات مسخنه جایزدر جمله دن بذر رازیانج و بذر
کرفس و بذر خیار و بذر بطیخ ایله بریرده رازیانج وکرفس قینادوب صویله خیار
و بطیخ چکردکلرندن مستحلب ایدوب ویرلمك معقولدر زیرا انقباض نقاع حاصل
اولور بونلردن چسل خیار شنبه بادم یاغیله تربیه ایدوب ماء هندبا ایله ازه
لر طبیعتن تلیین ایده لر یاخود سناء مکی و بسفایج و زهر بنفسج و بذر قثا
و هندبا واجاص و عناب و شبستان و شاهترج بوجمله قینادوب و سوزوب
ایچنه عسل خیار شنبه و دهن لوز ویره لر و غداسن ماء شعیر ایله سکر و شراب
نیلوفر ایله اکتفا ایده لر اکر شهوت قوی ایسه و حماسی خفیف ایسه اسفناخ
و قباق بورانیسی کر بادم یاغیله بشه یاخود ملوخیا ویاخود بادم یاغیله بشمش
سمزاوت و ابر کومجی بورانسیله تغدیه ایده لر و بو مذکورات له قناعت ایدوب
غیری غدایه مبادرت ایلمیه و یان باشلرینه ویا بکرینه ویاخود قاسقلرینه
بو ادویه قینادوب نطول اتمك اعلادر ابر کومجی و خطمی و اربراونی و بابونج
و اکلیل الملك و حلبه در اکر برودت غالب ایسه بابونج و اکلیل الملك و حلبه دن
برمقدار زیاده ایده لر اکر حرارت غالب ایسه انتهاده تا بو بلوده باقی قالوح اجزای
برمقدار نقص ایده لر و بزم اقربا دینده ذکر ایلدوکمز معالجاترمبا درت اولنه تعالیم
ستهنك تعلیم سادسنك سفر ثانیسی اون برباب مشتملدر باب اول حرقت البول بیاننده در
بیاننده در قاوقده اویوزاولمغه دیرلر علامتی حرقت بول و نتن البول دره و وجع
شدیددر و کیجه کلوب پیدا اولمقدر کوپا سدکدا ایچنه کپك دو کلمش ایدی
وکاه کاه ادرارك انقطاعی در برقسمی دخی جمود الدم فی المثانه در بونك معناسی قاوقده
قان طوکما سیدر علامتی کرب و غشی و برد اطراف و سقوط نبضدر علاجی بونلرك
شول علاجدر که برانی حصات اخراجی ایچون نقل ایلدك اما سکنجبین عنصلی عجب مبارکدر

وثبات صح

قتوب ایچوره لر یاخود
نقوع حلوا ایلدلب خیار
و دهن لوز صح

ادویه بونلردر صح

باده اولانم

نافعدر
موجزه بالخاصه حمارجکری ویا قپلو بغه اودی ویا طوشان قورسغی بغیری علاجه
احتیاج اتمز دمشلردر اما اصمه نك چوغیني یقوب کلنك صوین الوب اول صوده
قیصوم دیدکلری اجزایی معا قینادوب و سوزوب بوندن حاصل اولان ماءئله سرکنجبین
عنصلی ازوب ایچمك قودر علاج یوقدر بر نوع دخی قیصومی و قوری انجیر اغاجنی واصمه
چبوغنی یاقوب کلندن برمقدار انجیر سودیله اصلنمش انجیر صویله مرهم مثال ایدوب
مثانه ازوره نطول ایلهکره بو دخی بو علاجدر مثانه نك برقسمی دخی خلعدر ترکیده قاوق
یرتلمقدر بوقسم ضربه وسقطه عقبنده اولور علی الخصوص ارقه سنه اوریله ویاخود
ارقه سی اوزرینه دوشه بونك علامتی سلس البول و احتباس بولدر آمدی بولك سلسی
واحتباس چوق شیدن اولور نهایت بونده ضرب وسقطه عقبنده اولدوغی زمانن
معلوم اولور بونك علاجی طوشن خصیه سیدر قوریدوب وسحق ایدوب شراب
ریحانله ازوب ایچوره لر ویاخود خروس بوغازین یقوب بغنه سحق ایدوب یا شراب
ریحانی ویا استی صویله ازوب ایچوره لر ابن ماسویه دیرکه مسکله دهن بانی بریرده
اریدوب برمقدار شمع کافوری و مصطکی قتوب مرهم ایدوب قاسغه و قارنیه سوریله
باب ثانی ریح المثانه بیاننده در بومرض قاوقده ریح اولدوغیدر سببی ضعف
هضمدر ویا نفخ تولید ایدن اشیا استعمال ایلمکدن یاخود بلغمیدندر اکر ماده سی
بلغم ایسه ادهان حاره ایله قاسغین یغلیوب و ماء سذاب ایله و قزمش کپك ایله قاسغنه
نطول ایده لر اکر ماده سی نفخ ویره نی استعمال ایلمکدن ایسه نخوه وکمون و کرفس کبیلرله
جوارش کمون ایله تحلیل ریاح ایده لر مثانه نك الامنده بری دخی حرقة البولدر یعنی بولك
قزغونلغیدر سببی حدت بول ویا کثرت بول رقیقیدر زیرا مزاج حرارتی وکثرت صفرا بولی
بو یر زیاده یاخود مجاری بولده قرحه لر اولور یا عدم رطوبتدر که بولك حدتنه وتعدیلنه
استعداد ویرر وذکرك مجراسنده حدت اولمق و عدم رطوبت بدنده قوریلق و بولده
رنك اولمامق وارایك اولمق اقتضا ایدر بالضروری حرقت بول لازم کلور العلاج
بزم ذکر ایتدوکمز قروح کلی و مثانه ده ایو علاجلردر اما کامل الصناعه ده حرقت بول
ایچون قرامز رعورت سودین ذکرینه طرزمق قدر علاج اولمز عند التحقیق قرامزدر
عورت سودین و بنفشه یاغن بریردن ذکر دلوکنه طرزمق قدر نافع علاج اولمز

اولمش صح
مثللو اصح

اکثریا کثرة جماعدن اولور
بو تقدیرجه عدم رطوبتدر صح

دیمش صح

دیروموجزده لعاب خطمی و شیاف ماميثا وکل یاغی و بادم یاغی بریرده ازوب ذکرنه طمزرمق وبرفتیله بولیوب ذکرینك دلوکنه ادخال ایلمك نافعدر دمش

باب ثالث عسر البول بیانندهدر عسر البول کوجله ایشه مکدر سببی ضعف مثانهدر یا سوء مزاج خارجی و یا سوء مزاج بدنی ایله دفعه قادر اولمامقدر بو سببك اکثری بارددر یا ضربهدن یا حبس بولدن ویا ورمدن یا خود بو مذکورات مجراده در اولدا خی یا لذاتدر ویاخود بالمشارکهدر بالذات اولان سدهٔ ذکر سدّه ورمدن اولشدر ویاخود بوروشمقدندرکه بادی اولان یبوستدر ویا خلط غلیظدر ویا آرپیك ویا اویشمش قاندر ویاخود صغیر طشلر اولدیغندندر زیرا طشلك صغیر اولانك سدّی زیاده اولور کبیر اولانك صاغه وصوله اکلمکله سدّی زایل اولور یا قرحهلردرکه وجع ویرر وجعندن بولك خروجی متعسر اولور وبرز صبر ایلسه بول اقر اما شول سببله مشارکتله در ورم کبی مجاوردر یا ثقل یابسدکر مزاحمدر ویا ریحدرکه خصیه نك برودتندن قارن سینه یه قالقر بو تقدیرجه مجرای بوله مزاحمه ویرر

العلاج امدی عسر بول که ضعف مثانهدن اوله مدرّات ایله که اعتدال اوزرهدر ومزاجه اعتدال ویرر علاج اولنه اما شول عسر بول که ورمدن اوله مادّه ورمی نضج ویرمکله مداوا اولنه اما عسر بول که طاشدن اوله ویا اویوشوق قاندن اوله ویا مشارکتدن اوله اول علاجی ایده لرکه حصات مثانه ایچون بیان سبق ایلمشدر اکر عسر بول قرحهدن اوله علامتی اویوشدرمقدر علاجی مدرّات حارّهدن قرص کاکنج قسمیله دوا اولنه خصوصا کلنجك دیدکلری چکردکلرینك مثانه سنی بو بابده قوریدوب سحق ایدوب ایچمك غریب وعجیب علاجلردر فی الجمله کلنجك خایه سن قوریدوب سحق ایدوب برجزئی سن اوج درهم شراب ریحانله ازوب ایچوره لر فی الحال خلاص ایدر کتاب سعدیهده سرطان محروق شراب ریحانله ایکی درهم ایچمك خلاص ایدردیو قارتال قورساغی وملح هندی هر برندن ربع درهم قوریدوب سحق ایدوب اتی صوایله ایچلسه جمله دن انفعدر صاحب حاوی محمد بن زکریای رازی حاجی بکتاش طوزندن بر برمق مقداری دبرینه ادخال اولنسه ادراری ایردرمشدر زعفران تلی وتخته بتی وکهله ذکرینه حیّا ادخال ایلسه باذن الله تعالی ادرار واقع اولور

عقرب یاغی ذکرینه دمزرمق باذن الله تعالی زیاده نافعدر اما بزورات اربعه سکنجبین بزوری ایله مستحلب اولنوب ایچلسه نافعدر کذلك سرکنجبین بزوری دخی بویله درسدّه مجرادن کیدرر قرحهلره علاج مراد اولنورسه بزورات اربعه مستحلب یدوب بو مستحلبی سرکنجبین عنصلی وبزوری وکراث شرابی اوچ شربت برابر بریرده خلط اولنوب مستحلبه مزج اولنسه بوددوا غیری معالجاتدن مریضی مستغنی ایدر

باب رابع سلس البول وفراشه تبوّل اتمك بیانندهدر بونك معناسی دایم اختیارسز بول اقمق ودوشکه ایشمکدر بونلره سبب یا کثرت مدرّات استعمال ایلمك ویا استرخاء مثانهدر ویا سوء مزاج بدنی ویا خارجیدر اکثریا سوء مزاج بارددر کاه فرط حرارتدن دخی اولور نیجنکه افراطله حرارتدن اوله رطوباتی مثانیه جذب ایدر کاه اولورکه صقلمقدن وطارلمقدن بلکه ورم مجاورتدن یا ثقل یابسدن اولور یا زوالی ایچون اولور اول زوال یا دوشمکدن ویا ضربدن اولور بو تقدیرجه مجرای مثانه طار اولور بول صغمزکه جمع اوله ودفعةً چقه اویقوده تبوّل ایلمك صبیانده چوق اولور زیرا رطوبتلری غالب واویقولری محکم اولور کاه اولورکه قوّت نفسانیه تخیل ایدر حدّت بولدن متأذی اولدیغی ایچون بوکرهٔ قوّت دافعه تحریك ایدر بالضروری دوشکه ایشه مك لازم کلور

العلاج اکر سلس البول حرارتدن ایسه ذکر ایلدوکمز ادویه ایله علاجی قوابض بارده در شراب رمان کبی وآیران کبی اکر سلس البول برودتدن ایسه علاجی قوابض حارّه درکه سحق اولنوب کلبشکر ایله صباح واخشام ویریله حارّ اولانك غذاسی سماقیه وحصرمیه در اکر بارد ایسه غذاسنه ابازیر حار اکوب اتی کشنج ایله بشوروب یدوره لر زیرا غذاده دخی واکی المعالجة بالاضداد اعتبار قاعده سی رعایت اولنمق لازمدر وادویهٔ موضعیه که طلا ونطول اولنجقلردر حار اولدقده کل یاغی وبان یاغی وقسط یاغیدر بارد اولدقده ادهان بارده ایله یاغلمق لازمدر اما دوشکه بول ایدن کسنه یه لازمدرکه قبل النوم تبوّل ایدوب طعام ممتلی اوله زیرا طعامدن ممتلی اوایچی صودن دخی ممتلی اولمق اولور بویله که اوله نومی ثقیل اولور دوشکه بول ایتکدن خلاص اولور صاحب موجز دیرکه دوشکه بول ایدن کسنه ایله توهم ایلمك کرکدرکه ایشدوکی یری مسجد ایدهرم یا خود بر محترم یرایدهرم بویله ایلمك

قوت تخیلی خیال ایلدوکی محله صرف لازم کلور اقتضا ایدر الحق بونوعه ربع
درهم مرایله ازلمش شراب قدر علاج اولمز لکن آج ایکن استعمال ایلمك لازمدر
بزم کندو تجربه مز بودرکه چورك اوتی نی سحق ایدوب برمقدار کوکرجن بخسی و برمقدار
طوشن بیخسی ایله یوغوروب بو جمله سن تکرار خمیرا پخنده الشدروب اتمك ایده لر
ودوشکه بولا یده نر یدوره لر بوندن غیری منا سب دوا اولمز اکرچه صاحب بیان
طوشن بینن بنفشه شرابیله ازوب ایچمك بو مرضی ازوب زایل ایدر دمشدر الله
تعالی اعلم بوکا متعلق اقرابادینده بیان ایلدك هیچ کسنه انی جمع ایلمدیلر باب
خامس زیابیطس بیانندهدر لسان عربیده بوکا دوّاره دیرلر ترکسی طولاب دیمکدر
اصطلاح طبده ذلق الکلیه ایله مشهوردر طلاب ایله وجه تسمیه اولدرکه عطش
دایم ایله صو ایچدوکی کبی ایشیه بو مرضك سببی حال کلانك یره مزلغیدر ضعفندن
اوتروا مساك ما یتلت ایده مز یاخود کلانك مجاریلرینك وسعتندندرکه طوته مز ویا
خود حرارت جاذبه نك قوتندن صرفه قادر اولمادوغی جذب ایدر وتزجك دفع ایدر فی
الجمله جذبیدن ودفعدن خالی اولمز کاه اولورکه بو مرض حرارتدن اولور بوبیله اولدقده
عطش اولور اما برودتدن اولیجق اقل اولور وبو مرضك برودتدن اولمه سی قلیل ونادر
در قچن دایم اولسه بو مرض ایجاب ایدر علامتی جکرك ضعفی وبدنك ارقلغیدر کاه
اولورکه حماء دق ایجاب ایدر زیرا ماییت بدنه واصل اولمز رطوباتك جذبنك قوتندن
بدن یبوسته مبتلا اولور برودتدن اولانك علاجن چندان ذکر ایلمدك زیرا نادر اولور
اولدوغی وقت حار دوا لرایله تعدیل مزاج ایلمك کافیدر اما حرارتدن اولدقده
علاجی ادویهٔ باردهٔ قابضه در وهر قابضه اولوب بارد اولان یمشلرك ربلریدر
وهوای بارده سکوندر وسلس البولده ذکر اولنان علاجلر کافیدر اما بهی تقدیر
اوچ دانه یمردهٔ سرکه ده اصلدوب برکون برکیجه طورد قدن صکره چیك ایکن
سوروب ایچمك سایر علاجه احتیاج اتمز باب سادس قطر البول بیانندهدر بونك
معناسی بولك قطره قطره صالی ویرمکسدر بو بر حالتدرکه عسر البول ایله سلس
البول بیننده واقع اولور سببی یا حدت بولدرکه قومز جمع اولنجه وطبیعت صبر ایلمز
الا دفعهٔ عازم اولور ویا ضعف مثانه دن ویامثانه نك طارلغندندرکه ورمدن اولور
حادثم

ایله صح

دوالوصح

عطش

یاخود ثقالدرکه قرحه لردن ومثانه ده جرب اولمقدن اولور ویاخود حتی اولمدو
غندن اولور نتکم سرسام جنجلی اولان کسنه لرده بو مرض ظاهر اولور کلها اولرکه
بو مرض برودتدن اولور زیرا اکثر وقوعی دخی شتاده چوق اولور وحدت بولدن
اولور علاجی تقویت مثانه وحدتی ازاله درو قروح وجرب ایچون علاج ایلمك
لازمدرکه زایل وله اعضای تناسلدن اولانك علامتی کرمزاج حار ایسه جماع ارزو
سنك
شدتی زیاده وقاسغی وایکی اویلوغی اوزرینده قللر چوق اولور وذکرینك طمرلری واسع
اولوب ذکری بیوك اولور وخصیه لری بویور منینك حدتی وکثرتی وسرعت انزال
واقع اولور اما مزاج رطب ایسه منی بخه وچوق اولوب ذکرك قوامی ضعیف اولور
اما مزاج یابس ایسه بو مذکورات که مزاج رطبده بیان ایلدك ضدی یعنی عکسی
اولور بونوعه دخی چوق سفوف ومعجون اقرابادینده بیان اولنمشدرکه تقویت مثانه
وحدتی ازاله ایدر ومراجعت اولنه باب سابع مینده اولان کلام بیانندهدر امدی
منینك تولدی وسایر احوالی بیان اولنمق لازم کلدی ایسه معلوم اولاکه منی هضم
رابعك فضله سندن متولد اولور انکچوندرکه برمقدار خروجندن ضعف لازم کلور
اکردمك اضافندن خروجی اضافی قدر ایسه ضرر ویرمز منی ذکوریده قوة [illegible]
در اما جالینوس زعم ایلمشدرکه ذکوریده واناثده هم قوت عاقده وهم قوت منعقده
اولا لکن سایر فیلسوفان قوت عاقده ذکوریده اقوی وقوة منعقده انثویده اقوادر
دمشلردر فی الجمله جالینوس دیدوکی کبی دکلدر زیرا بو بیله اولیدی تکون ولد برینك
منی سندن ممکن اولوردی باب ثامن انتشار ذکر بیانندهدر قیام ذکر دیمکدر سبب
انتشار ذکر طولا عصبنك امتدادیدر وعرضا اکا ریح کثیره که صودرد وکلدوکیدر
وقتاکه روح کثیرهٔ شهوانیه یه مقارن اوله دم کثیره ن ذکر قزره وثقیل اولور زیرا روح
وریح نومده چوق اولور چونکه روح وریح شریانلرده چوق اوله سببی اویا نقلق
تحصیل ولدوغیچوندر بو جهتدندرکه کمال الهضم اولدوغیچون نومده انتشار
اولمق زیرا طبیعت دفع فضلاته مشغول اولور وانتشاره معین اولور هرنسنه که
انده رطوبت غریبه واردر اندن متولد اولان ریح غلیظه عروقده وذکرده کثرت
استعمالی نی بیوك ایدر وترك استعمالی انی صولندرر وارقلدر جماعك شهوت

اوزره

بارد ایسه بو مذکورات عکسی اوزره
اولور اکو مزاج صح

عاقده وانثویده قوة
منعقده صح

یعنی ارکك منی سنده تاثیر
حصول صورت واردر ودیشی
منی سنده قبول صورت واردر

انوك ایچون انتشار نومده
چوق اولور صح

جماع مراددر بونك سببی كثرت منی وحدتیدر وطبیعتك تشوقیدر دفعنه
یا كثرت ریحدركه ذكره نفخ ایدر بو تقدیرجه جماعی تركه باعث اولور بو قضیته
مراقیا اصحابنه عارض اولور وكوزل تخییل ایلمك ایله واقع اولور باب تاسع
نقصة الباه بیاننده در بوندن مراد ضعف جماعدر سببی یا منیدندر كه حدتی
ازاوله یا خود ذكردندركه سولیك اولوب قالقیه یا قلت ریحدر ورومدركه جماعدن
الی قورقاه اولوركه ادمی وهام جماعدن منع ایدر جماع اولنجق بغضی كبی
ویا هیبتلنمه سی كبی یا خود جماعدن عجز وهم سبقت ایلمك كبی یا تركن عادت
ایدنمك كبی كه طبیعت انی اهمال ایده منی حاصل اولمیه بو معنا تركدن اولور
بعینه سوزدن كسیلن عورت كبیدر مادامكه سوز ویرردی لبن حاصل اولوردی
ترك ایلدی لبن قطع اولدی العلاج بونك كلیسنه تقویت ویرمك لازمدر مثلا
اغذیۀ خفیفه ایله اكر بدن ضعیف ایسه خود مفرحاتله تقویت لازمدر تا كم ریح
وروح حركت ایده وجكری تقویت قلمق كركدر تا كم منی چوق اوله ودماغی تقویت لا
زمدر تا كم عصب قوی اوله وتقویت دماغ عطریاتله لطیفدر زیرا اعضاء رئیسه نك
تقویتیه دخلی عظیمدر واكر نقصان باهه سبب قلت نفخ ایسه یا افراط برد ایسه بزر
ذكرا ایلدروكمزادهانله یغلنه وغذاسی اول دانه لر اوله كه انده نفخ واردر نخود وصوغان
وزنجبیل ودارچین وخولنجان كبی اكر نقصان باه افراط حرارتدن ایسه آبزن
لرله تعدیل اولنوب نافع وبارد اولانی اكل ایده لر شفتالو وبقله وسود كبی اكر نقصان
باه سوء مزاجدن ایسه ذكرا ایلیجكمزاد ویتز استعمال ایله تعدیل مزاج اولنه واجتناب
لازمدر هر نسنه دنكه باهه ضرردر ومنی قوریدر ویا اول اكشیلركه
تحلیل ایدوب تجویف ایدر اكر نقصان باه كثرت ترك جماعدن ایسه تدریج او
لنمق كركدر اكر نقصان باه وهمدن ایسه ازاله سنه احتیاج اولنوب وتقویت
باهه اغذیه ادویه دن زیاده اعتماد اولنور زیرا اغذیه دن منی حاصل اولور اول
ادویه انجق زیاده ایلر ما تحلل اولمیجق یعنی زیاده ایدر ادویۀ باهیه جمله سندن
درهاوج وصوتره سی وكرفس وبونلرك تخملری وحب الزلم وبقله ونخود
وبوكرلجه ودارچین وقرنفل وبسباسه وفستق وفندق وكبن وحلتیت خاصه

چوقدر اكر بر مثقال حلتیتی بر قاج كون بر قدح شرابله ایچسه لر ونفاخ اولدی
غیچون مبرود المزاجه عجب نافعدر وطرفه علاجدر بونلردن غیری علاج اجزادن
بهمنین وتره وقسط وزنباد وخصیة الثعلب وشقاقل وزنجبیل وخولنجان
وبوزیدان وسورنجان وغافس وكاكل وسقنقور على الخصوص قویروغی وكوكی
طوزلنمش اوله وسرچه لر وچیل قوشی ورفدان بردہ صاروسی كه اجزاء حاره
ایله بیه لر وصغر ذكرینی قوریدوب ودوكوب رفدان بردہ صاروایله یك نافعدر
علاج تخم هلیون وحیلون بوراسنی وبزركتان وحبة الخضراكه تركیده منوش دیرلر
بوجمله سی مقویات دندر وجمله حیوانلرك بیضلری مقویدر خصوصا سرچه وتاوق
واوردك وقوزی بیضسی سقنقور طوزیله سقنقوره بدل اولور كوكرجین وسرچه
وككلك بردہ لری مقویدر بر نخود قدرده كوچكی مایه سنی اتی صوایله ازوب
ایچسه لر اون ایكی ساعتده عظیم حركت ویرر مكر ذكری صوق صوایله یویرلر كه
راحت اوله مبرود المزاجه زنجبیل وشقاقل وقوین سودین قینادوب بش درهم مقداری
ترنجبین ایله یك تعدیل مزاج ایدر خصوصا ماء عسل ایچره بر قاج كره دمری سوندرر
ایچمك لطیف علاجدر یكی شراب ایچمك وصوتره سی ایله ذكری برك ایدر ونفعی فی الحال
ظاهر اولور اكر ذكر قیام لا ینام ایله قایم اولسون دیرسك سرچه بیضسی واتنی بكه
واوزرینه تازه شراب ایچمكه ادمان ایله مركبات دن مثرودیطوس ودواء مسك
وجوارش البذور ومعجون سقنقور وسایر مفرحات ومركبات كه مجوهر وممسك
ومعنبردر اقرابادینده اولقدر بیان وعیان اولنمشدر كه حسابنی الله بیلور
حقا بعض تراكیب وضع اولنمشدركه مثلی سایر كتبده بولنمز اغذیه دن لحم
الضان نخود ایله پشمش وصوغان ایله تربیه اولنمش اوله ایو غذادر وارشته
وبقله كرك مفرد وكرك برنج ودارچین وخولنجان وسقنقور وزنجبیل ایله تربیه
اولنمش اوله اعلادر اركك وسمز اوغلاق اتی وطاوق وبلبج وهریسه وعصیده
وسودلی آش واتله پشمش سود واتله هلیون بوراسنی ویمرده وبراصه بونلر
مقویدر وبریان اولنمش بالق وخیار وقباق وشفتالو وسود محرور المزاجه
نافعدر ایر مقدارده اولان ینكجان ویاش یمشلردن اوزم موافقدر اما سركه

وطوزلو واشی جمله سی ضرردر ووقی ایلمکدن اجتناب لازمدر یعنی ماروله دخی
باهه ضرردر اما نعناع مقویدر منینك ظرفلرین پاك ایدر وشهوتی حرکته
کتورر وارکچ کچی اتنك ضررندن قاچلرسه زیاده نافعدر نقل قسمندن فندق و
فستق وحب الزلم وحب الصنوبر وهندستان قوزی ولشربردن شراب زبیب
که قوری اوزمدن اوله اعلادر یکی شراب ومسك بونلر ایله یغلمق تقویت ویرر
ادویه باهیه دن مناسب حقنه لر وشافلر وضع اولنمشدر بز دخی قرابادینده
بیان ایلدك غفلت اولنمیه اول حقنه لردن بری باش وپاچه صویی وبغدای شوربا
صویی وکوکرجین صویی بشمش وهاوج تخمی ومغات وبوزیدان وشقاقل وقلب
الصنوبر بو جمله یی دق وسحق ایدوب مقدما التن اولصولرا یچنده بشوروب بعده
سوزه لر وبر مقدار ایچ یاغی وسقنقور طوزی ودهن الغار قتوب ارقه سی اوزره
یاتوب احتقان ایده لر اکر نقصان الباه ذکرك کلکلکی سببندن ایسه ذکرا یلدوکمز
دهنلر ایله وماء بارد ایله علاج اولنه حاصلی ذکر سست اولیجق بیر دخی اولورسه
انك علاجی برقامش ایچنه صوقوب موضع معهوده انکله ادخال ایده لر زیرا امیت
حکمتدر احیاء اموات خوارق عادت قسمندندر اما پیر اولیوب ذکرا یلدوکمز
عوارضدن اولمش ایسه اکا قرابادینده مقویات یازدمکه الله حقیچون
بر نچه سین بو فقیر کندم ایلدم ابطا لنه عمل ایلمدکجه خلاص اولمدم بو محلده
تفصیل اولنورسه اول دوانك ذکری بر قاچ کره لازم کلور بو کم طالب اولنه
اقرابادینده عجب سرمایه در بیت باشی چوز ضعف دلخسته مدام کارت ترسه
بوقت صحبت بتمام هرکاهکه خاطرت کشد سوی طعام منزهر عصفور بخور وبیض
حمام باب عاشر شهوتك کثرتی بیانندهدر بو معنا بوندن سابق علی وجه الاجمال بیان
اولنمشدی فی الجمله کثرت شهوت برنك قوتیله وجماعدن ضرر اولمامق ایله اولورسه
حالت مطلوبه درکوزك رجاسی کوزدر بوکه علاج اولنمز بو مایه سعادتی دکمه یا دکار
بولنمز علاج اکا اولدرکه آلت تناسله قرحه لر اولوب کیجشمکدن اولانتکم خاتونلرده
وتا زه ذکری قالقمش یکجکارده اولور بو قضیه قم رحمده اولور وساکن اولمز الا
جماعله اولور یاخود قوت اعضای منیه دن وضعف اعضای رئیسه دن اولور

دخی بویله در ادهاندر مقوی اولنلر دهن البان ودهن زنبق ودهن یاسمین ودهن قسط و غالیه صح

شول

شول کسنه کبی که دماغی وعصبی ضعیف اوله واعضای منیه سی قوی اوله بو یله
اولان کسنه لر جماعی ترك ایلسه لر چوق منی جمع اولور دماغه افساد ایدر زیرا منینك
کثرتندن بخار حاصل اولور ودماغ قبول ایدر وکیچون تخمیر ایلمك ایله دماغه صعود
ایدر ودماغی ضعیف ایدر اکچون جماع اتسه عصبی ودماغی متضرر اولور بو یله اولیجق
بو قسم ادمده اعضاء منی سن تبریده قلمق وتجمید اولمق واجب اولور مثلا علاجی مارول
ونیلوفر وابه کوبجی بر یرده قیناد صوایله آبزن ایدوب بقیه سین قاسغنه وبیان
باشلرینه نطول اولنمق کرکدر واغذیه باهیه که ذکری سبق ایلدی ترك اولنمق لازمدر
ومنی تخفیف ایدن ادویه خلط ایدوب استعمال ایلمك کرکدر تا کم ادویه نك خواصنی
اعضاء منی یه ایصال ایده باب حادی عشر کثرت احتلام وبطوء انزال بیانندهدر
بونك معنسی دوشی چوق آزوب انزالی کیچ اولمقدر کاه اولور که ضعف شهوت وجماع
قلت قدرتدن اولور کاه اولور که بو قضیه لر منینك انجمادندن یعنی طوکه سندندر
اولور بو کره شهوت حرکت اتمز ونفخ دخی متولد اولمز سببی بردك زیاده لکندندر
زیرا انزال حاصل اولمدوغی منینك طوکدوغندندر وانزال کیچ اولمق کذلك منی منجمد
اولمسندندر بو یله اولیجق احتلام چوق اولور سببی نوم ده اولمغله منی درقوز
طوکه سی چوزیلور واحتلام اولور بونك علاجی ادویه مسخنه وادهان مذکوره
در تعالیم سته نك تعلیم سادسنك سفر ثالثی اون ایکی بابه مشتملدر باب اول سرعت انزال
بیانندهدر کاه اولور سرعت انزال کثرت منیدن اولور جماعه طول عهد اولدوغیچون وکاه
اولور که حدت منیدن اولور بونك علامتی حرقت بول ایله چقدوغیدر ومنینك
خروجنه معین اولدوغیدر سببی مجامعتك وسعتیدر بو قسمه علاج اغذیه رطبه
وکثرت شرب شرابدر که لسان ثور صو یله ممزوج اوله بو نوعدن بری دخی کثرت
ایقاظدر شهوتسز معنسی ذکر قالقه منی کلیه بلکه ذکر قوامه کله شهوت جماعسز
بر قوری مغلطه ایده سببی تحلیل رطوبات در ذکر قاصر وعاجز اولمش اولور بونك علاجی
بارد ضمادلردرکه ارقه اوزرینه قونیله یاخود بر پارچه تخته قورشون اوزره کل
ونیلوفر ومارول دوشیوب ظهرینه اورالر فائده ایدر ومارول یمك سکنجبین
ایله بو مبحثه مناسبدر کذلك یا بونج صو یله نطول ایلمك مناسبدر باب

دخی بونلردن غیری ... اولان تحلیل کثیر نافع ومناسبدر

کند

ثانی عذیوط بیانندهدر عذیوط عین مهمله ایله وذال معجمه ساکنه ویا مضمومه وواو ونصا وطاء مهمله ایله رجل کثیر الشبق اولوب مقصدی یوشق اوله قچن جماع ایلسه مقعدکی کلکشیه زیاده مرضدن نجاستی قپوب صالیویره **حکایت غریبه** بوکا مناسب برقزی اره ویردیلر مکراری اولان کمسنه بو مرضه مبتلا ایمش هر کون جماع ایلدکده عقبنده یستهلرا ایمش وبرجاریه بونک جماعدن فراغت ایده جکده زماننده اردندن لکن طوتار ایمش بوعادت اوزره نچه روزکار مرورا یدوب حریفه امر حقله فوت اولوب خاتونک عدتی منقضیه اولدقده برآخر اره دخی ویردیلر لیلهٔ زفافده جمع اولوب قالقمق صددنده ایکن حریفک دبرینه برصوق نسنه طوقنوب دونرا اردنه بقرنهرا اشلرسین جاریه دیدکده منکوحه جواب ویروب افشان انمزمیسز دیرلر حریف دیرکه اسنه دکمزمانده ایده رز عورت تعجبا یدوب دیرکه بزم مرحوم اولان اریمز بویلرا یلدی هر آر قسمنی بویله قیاس ایدردک دیلر قصه دن حصه جناب عزت حضرتلرینه شکر ایلکه سبب اولورکه بزی بویله بر مرض عظیمدن سالم ایلدی ایکنجی بر آدم عورت الورسه قزالنمق کرک ایدوکن بلدرده فی الجمله بوکا علاج اولمز انجق لازم اولان تنقیه بدندر یعنی جماعدن مقدم انجانیه واروب بعده قوابضدن انار قبوغی وجلنار ومازو وکبیلرله فتیل ایدوب کوتورهلر **باب ثالث مرض ابنه بیاننده در** ترکسی معلوم در بو بر مرضدرکه اوچ قسمله تعبیر وبیان اولنور برقسمی اول مابون درکه عمرینی لواطه اتمک ایله کچروب برمقدار مستن اولدقده کندوده قوت وقوام وجماع اولمیوب لذتن دبرندن الاه وبرقسمی دخی کثرت اعتیاد ایله حاصل اولوره ایتام جواینده مفعول الک ایدوب اتکله محظوظ اولور بونوع چوق واقع اولور وبرقسمی دخی صغیر ایکن کندو واقرانی اوغلنجقلر ایله استبدال ایدهرلر برکون اولورکه بر اوغلاندن بونک اوزرنده بالغ اولوره اول مستعفن شهوتدن قوردلر حاصل اولوره مادامکه شهوت بولمیه غذاسی حاصل اولمز بونوع قتی رازل مابوندر اکا بزمی دیرلر بو نوعه صحیحدر زیرا اصحاب دولت غنی ومدرین برنچه اقرانی صبیانله چلبینک خاطری خوش اولسون واکلنسون دیو جمع ایدرلر کیده رلر چلبی فقیرلر قوشجو غازی قالقرا وغلنجق چیل الک استر اوغلا نسه قائل اولمز بالضروری

نیله سون
صح

استبدال

ایله رزا صح

استبدال لازم کلور دردمند چلبی هر طرفدن ذوقه واصل اولور برکون اولورکه اول شهوت معهوده راست کلوره مرض ابنیه مبتلا اولور زماننمزده بو مرض علما دن بعضی بیوک ادملره مسنددره ونفسنده برین کوردم صحیحدر امدی مابونک علامتی قلبی ضعیف ونفسی الچق اولوب وقوامی آزا ولمقدر اصحاب ابنه دن بعضیلرینه دوذوقی دیرلر هم فاعل وهم مفعولدر اما بعضی کسنهلرا اولورکه انک امعا سنده حکه اولور وکیجه زایل اولمز الا منی ایله اولور نسواننده بو معنی غایتله چوقدر بعضی مابون مغبون اولورکه دلیر ونره شیر وغضنفر صولت واسد هیئتدر اما بینه ایشتدر بونک سببی والدی والده سنه دبرندن جماع اتمکی عادت ایلکدر بویله رستم طبیعت اولوب مابون اولمق عجب قدرة الله وعجب حکمتدر زیرا مابون اولان اکثریا رجال هیئت ونسا جبلتدر انثویت ذاتنه غالب اولمق عادتدر بو طرزده بر ایکی کسنهلر صدارت مولویته زماننمزده واصل اولدیلر حقا زن شیوه ایکن مردانه لک ایدوب مردانه حرکت کوستردیلر علاجی رنجوری ضرب وحبس وتحقیر اتمکدر غمله وغصهلر وبلالره اوغراتمقدر شول رنجورکه حکه دن اولور علاجی استفراغ خلطدر زیرا اکثری بلغم مالحدن تولد ایدر لازم اولان مسهلاتله خلطی چقرمق کرکدر اول ادهانله احتقان لازمدرکه کیجهکی تسکین ایده کاه اولورکه بو مرضده شیء مزاجی تحصیل ایلکدن اولور یعنی اول خلقتده انثویت بخش اولور ظاهرا اعضاسی ارکک اولور لاجرم مزاجی مقتضا سنجه جماع اولنمق استر بو قسمک دبری قولاق وبوروک کیجه کبی کیجرا یچنه نسنه صوقیجه راحت اولمز حق سبحانه وتعالی کافری ویهودیی بو مرضدن امین ایده زیرا علاجی عسیردر اکرچه اطبادن چوق نسنه یازدق روایت ایدرلر وبز دخی قرابا دینده اول قسمدن نسنهلر یزدق اما اعتقاد ایلمکه بوکه علاج اوله بوجهتدنکم بو مرض اکثریا اصحاب تنعمه ومخادم کرامده اولور هنر علاج اتسهلر قدرتلری خود وار دره اما برین کورمدم که خلاص اولمش اوله ایو علاج بوکا همان اولمکدر **باب رابع جماعدن چوق اتمکله ضرر کورمش اوله** انک علاجی تر دمق ورطوبت ویرمکدر وراحتلنه وروب لهو ولعب ایله وشطارت ویره شیء

ذکر ایلیدوکمز ایله مجعولدر صح

رنجوری ختنر وعشقت معاسنه ترکیبه اندن غلطا یدوب بعیل دیرلر

اولور صح

باب رابع کثرت جماعدن استکراه ایدنلر تدبیری بیاننده در

ایله مشغول قلمقدر و سودلرا بجروب تفوتینه تحریر اولنان معالجات مبادرت
اتمکدر اکر کثرت جماعدن ارتعاش حاصل ولمش ایسه یعنی هر یری دترایسه
رعشه علاجنده ذکر ایلدوکمز دهانله یغلنه اکر بو معنادن ضرر عارض اولوب
ضعف بصره مبتلا اولمش ایسه کذلك رعشه وفلجده بیان اولنان ادهانله
یغلنوب معطسا تله اقسرده لر وبورننه حمامده ایکن بنفشه یاغنی طمزره لر
وکوزینی طتلو صوایچنه صوقوب اچه لر وباقی علاجنه اقرابادینه مراجعت
ایده لر باب خامس معظمات ذکر بیاننده در اطبا بونی الله ولوجه الله بیان
ایلمشلردرکه ذکر کوچك وعورت سمزا ولیجق اولاد حصولنه مانعدر علاجی
یوغوك بزلرله هرکاه ذکرین اومق ودخی یغلمقدر اویله یاغله که حاتا ولاوینه
استی ایدوب دبنی یغلیه لر وزفتی بال موملیه مرهم ایدوب طلا ایده لر وبزلر ایله
اووه لر زیرا زفت دمی جذب ایدوب ذکری بیوك ایدر وبرآیو معناده سولك وصو
غلجان در بونلردن ایکسی دخی ولورسه دخی خوبدر واقرالوب قورییه لر ومحکم
سحق ایده لر بعده زنبق یاغی ایچنده ازوب طلا ایده لر برکره اولمزا یسه
برایکی دفعه ایده لر تمام بیوك اولور ودخی آیت اوزومی وصرمشق تخمی ایکی
سین محکم سحق ایدوب صوایله قیناده زنبق یاغی قیناد سوکیدوب یاغ قله
بو یاغدن ذکره صبح ومساده طلا ایده لر تناصری بغدادینك حیوة الحیوان نام
کتابنده معظمات ذکر حقنده برعجب مبالغه ذکر ایلمشدر براشك حدیثه سنی
چیقرمشن وقالدرمشکن کیسه لر بعده اول ذکری خرد طغرم سه لر بعده انکله
برکیله مقداری بغدای بشوروب خشلسه لر بغدای اما برك بشمك کرکدر اما
اشکك ذکری مقدم برك بشوروب بشمك کرکدر بعده اول بغدای ایله برطاوغی قرق
کون غیری یمك ویرمیوب بلکه اول بقیه قالان صوایله ویرسه لر قرق کون
تمام اولدقده طاوغی ذبح ایدوب اتنی یسه لر قرق کون وارنجه ساعت بساعت
ذکری بیومکده در بو قدر برعلاج اولمز فقیر مصرده ایکن یارانمدن بری ایلدی
وبنه ذکرینك عظمندن شکایتلر ایلدی افسانه دکلدر حق تعالینك قدرتنه کوره
عجب اولمز تجربه اولنمشدر باب سادس تضیق القبل بیاننده در فرج طاد

اولدوغی

زیرا ج

کرك سلوك کرك صوغلجان ج

بعض صوبی سوزر اول صوایله سم

اولدوغن دیلمك رغبت جماع اولوب ولدی حاصل ولمق ایچوندر نته که اطبا
بونی بر قوری مغلطه وجریزه ایچون اختیار اتمشلر ولا مثلا عود وسعد ومرسن
واندروز وقرنفل وورامك مکی اوچ درهم الوب برقیراط مقداری دخی مشك
اضافه ایدوب بوجمله بریرده دق وسحق اولنوب بربیوك پاره سن شراب
قابض ایچینه صوقوب بعده اول یوکلی جزای مدقوقه بولیوب عورت
فرجنده کوتوره غایتده طارا ایدر حتی برحیثیت ایله کویا اعاده بکارت
ایدر برنوع دخی ایکی جزو مازو وبرجزو اذخیر چیچکن دق وسحق ایدوب
شرابله اصلنمش بزی ایچنده فندق قدر صره ایدوب یغلیه لر وخاتونلر
فرجنده کوتره زیاده فرجی دارا ایدر وجماعه لذت ویرر نتکم شاعر مشهد
کرسوده بذوره بردارد زن چون غنچه شود نافه مشك ختن حقا که برزمسك
سحق اولنوب بردلبنده پاره سنه صره اولنوب عورت فرجنده کوترسه
رایحه سی لطیف وهم تنك اولور باب سابع مسخنات وملذذات بیاننده در
بونك معناسی فرجی قزدرمق وهم لذت جماع ویرمکدر بوفقیر
اویله قیاس ایدرمکه اطبا بونی خلق زن دوستلق سمتنه ذاهب
اولسون ومحبوب دوستلق نامنه لوطی ولمسون دیوایرادایلمشلر
در زیرا زنك معهوده سی اکثریا وسعت اوزره اولور بعضنك
ابرد من یخ یعنی قاردن وبوزدن صاوق اولور جماعدن حظ اولنمه
مق لازم کلور بو تقدیرجه تناسله ضرر اقتضا ایدر اما بو مضراتك
عکسی اولیجق عورتدن حظ اولنور اولاد وانساب ظهورنه سبب
اولور اول اجزا که تأثیرنده موثرلردر صفتی بودر مشك وشکر
وزعفران سحق اولنوب شراب ریحان ایچنده اصلدوب بعده برکتان
بزی پاره سنه بولیوب عورت فرجنده کوتوره بامرالله تعالی فرجی
قزدرر ورایحه سن لطیف ایدر واولقدر لذت ویررکه تعبین
اولنمز قورد بغری دیرکاری یمشك بونده عجب تأثیری واردر
خصوصا سحق ایدوب املج مرباسی بالیله امتزاج ویروب

فرجی ج

کتان ج

اولوب ج

خاتون قسمی فرجنده کوترمك ایو علاجدر اوجملدن بری اغزنده کبابه
وحلتیت چینیوب قضیته یه طلا اتمکدر برنوع دخی کبابه وحلتیت
ومحموده وزنجبیل وقرنفل سحق اولنوب عسل ملح ایله خلط ومزج
ایدوب ذکرینك نصفی مقدارینه طلا ایلیوب جماع ایلمك بومعنا غایتله لذت
ویرر وجماع اولنان عورت جماعك لذتندن وحلاوتندن برمرتبه مفتون
اولورکه اول علاجی اولنان عورت جماع ایدن غیریسنك جماعندن اصلا حظ
ایلمز باب ثامن امراض رحم بیاننده در امدی رحمك مرضلری
ومزاجلری واردر طمثك یعنی حیض قاننك رنکندن بیلنور بونك بلنمه سی
عورت کتان بزی پاره سندن برمقدار پارچه فرجنده کوترره وانندن صکره
کولکه ده قوریدهلر بعده رنکنه بقهلر اکر زیاده قرمزی ایسه دم صفرایه
دلالت ایدر اکر قرمزی ایله سودا بیننده ایسه عفونته دلالت ایدر اکر دمده
حمرت بیننده صفرت ظاهر ایسه صفرایه دالدر اکر قان صوق ایسه رایحه
اولمیوب سواده مایل ایسه بالذات باردر البته سودایه دالدر اکر بیاض
اولوب نوعا بیاضه مایل ایسه برودته ورطوبته دالدر وقاسقه
قل چوقلغی وفرجك ایکی طوطاغی قورولغی ونبض سرعت اوزره اولوب
بول بو ینمه سی اکثر حالده بونلر حرارته دالدر فاما علامت برودت حیضی
کیچ کورمك وطمثاق اولوب انجه اولمق وسیاه اولمق وقل آز اولوب
بولك رنکی قلیل اولمقدر بلکه قرمتق اولمقدر علامت رطوبت حیض انجه
لکی ورطوبت چوقلغی واوغلان دوشمه سی علامت یبوست جفاف تام
وجفاف شفتین رحمدر باب تاسع عقر بیاننده در ترکسی قصر دیمکدر
سببی یا منینك قلتندن ویاخود فسادندندر ویاخود منی صحیح المزاج
اولمیوب غیچوندر یا سرخوش جماع ایلمکدن ویا قوجه لق ویا تازه لکلکندن
چوق جماع اتمکدن اولور یاخود اعضا سنه برآفت ایرشمکدن اولور بونك
علاجی برغیری عورت المقدر تاکم اولادکله اما فساد ایکی طرفدن اولورسه
امید اولمزکاه اولورکه زوج اخر واقع اولوب اولکی زوجك منیسنك اعتدالندن

ولدم

زوج ثانینك منیسی معتدل اولور بوکره حاصل اولور کاه اولورکه رحمده برو
دت مانع اولور کاه اولورکه سمندن اولور بونك سببی رحمك الیافنده سمنلر
اولمقدن یا اکری اولوب ذکر استقامتله داخل اولمدوغندندر ویا فم رحم مسدود
وطوتغون اولمقدن اولور کاه اولورکه رحمده نفخ اولور ویا صیرنجق اولور سببی
رطوبتدر یا مزاحمه در ویاخود قرنده یاغك چوقلغی اولمقدن کاه اولورکه ذکر قصیر
اولدوغندن اولور مثلا ذکر التی برمقدن قصه اولمق ولد اولمامغی مقتضیدر
کاه اولورکه عورت ویا ار زیاده سمز اولمقدن اولورکه اولاد اولمز بر سببی
دخی ذکر حشفه نك زیاده بیوك وطویل اولمقدر مثلا اون برمقدن زیاده ذکر طویل
اولسه منی مسافه بعیده دن کلمك ایله بارد اولور بوکره اولاد اولمز کاه اولورکه آفت
وخطا واقع اولور جملدن اختلاف انزالین ویا حرکت عنیفه درکه رحم منی مشتمل اولمزدن
اول زوج قالقه منی مشتمل اولمیه ویا عوارض نفسانیه دن اولورکه منی طاری اوله
رحمله مشتمل اولدقدن صکره زیرا رحم وقت اولورکه بخور اولسه خاتون رایحه سین
حس ایدر وقت اولورکه رحمده سده اولغله طویمز بونك امتحانی قمع دیدکلری
اجزاینی یقیق ایله ورحمده صرمسق کوترمکله در اکر ذکر ایلدوکمز جزؤك وصرمساغك
رایحه سین طویرسه رحمده سده یوقدر اکر طویمز ایسه سده واردر ورحمده
کثرت اخلاط ثقل ایله ورطوبات فرجدن اقمه سیله بیلنور ورحمك اکری
اولدوغی کرا غزی مقابله اولمیه جماع اولدقده عورت فرجنده ورحمنده وجع
حس ایدر اندن معلوم اولور ورحمك اغزینك طوتلدوغی یعنی یومادوغی ثقل ایلر
ورمله وقاسقه ویل اولوب حما ایله ودرسی اوریر مکله معلوم اولور کاه
اولورکه ورم رحمه مشارك اولور اول وقت غم وغصه وغشی وانحرق اولور
اکر ورم برجا نبده ایسه برجانبنده که ورم واردر یاتمغه قادر اولیمز ورم
کلیتله اولورسه ایکی طرفه دخی یاتمق ممتنع اولور وقصیر اولان عورتك علامتی
مرضی چوق اولوب کنجلکی اوزون اولمقدر ولود طغوره غندر عاقرك یعنی
قیصرك ضدیدر بلکه عکسیدر العلاج اوغلان حاصل اولیجق جماع هیئتی اویله لازم
درکه ار عورتله برساعت مقداری اوپشوب قوجوشه لر ومه لرینی اوخشیه وفرجنی

قجقلیوب صقشدوره تمام عورتك شهوتی حرکت ایلدوکی کبی جماع ایده وجماعدن
همان قالقیه یعنی حادثنك انزالندن صکره برساعت مقداری عورتك اوزرنده
طوره قالقدوغی کبی عورت ایقلرن ایندرمیه واویلقلرن بربرینه ضم ایدوب
برساعت مقداری بوحالده طوره وجماعی حیضدن پاك وطاهر اولدقدن صکره
ایده اکراوغلان طوغرمق ارك یاخود عورتك سوء مزاجلرندن ایسه هرنه
نوع ایسه ضدیله عمل اولنه مثلا سوء مزاج حار ایسه بارد اولان اشیا ایله
رحمه ویان باشلرینه اقراباذینده ذکر ایلدوکمز نطوللر وفتیللر ایله دوا اولنه
اکر سوء مزاج بارد ورطب ایسه که اکثری برودت ورطوبتدن اولور تریاق فاروق
ومثرودیطوس ومعجون قلاسفه وبو بابده وضع اولنان معاجین حاره استعمال
ایدهلر وادهان حارهدن دهن البان ودهن بلسان ودهن السوسن ایله تمریخ
وتدهین ایدهلر اکر سوء مزاج یبوستدن ایسه لعابات مرطبه وادهان معتدله
واستحمام وشرابله وبو نوعده بیان ایلدوکمز ایله دوا ایدهلر اما شول
قیصرکه کثرت شحمدن اولور مجففاتله تعدیل مزاج ایدوب بوکا دخی وضع او
لنان دوالر ایله علاج اولنه زیاده سمز عورتی کبه ایلمکه بوندن ایو حیله اولمزکه
عورتی راکعه اولوب ارجماع ایده وشرط مسبوقی رعایت ایده اکر قیصراورام
رحمدن یا رحمده سده اولمقدن یاخود رحمك اغزی طوتلوب یا اکری اولمقدن ایسه
ذکر ایلیجکمز علاجلر ایله معالجه اولنه جملهدن رحم یوملدوغندن طوغرمزسه
برمیل ایدهلر قورشندن اولی انجه وتدریجله یوغونجه اوله اول میلی رحمه
داخل ایلمك سمیتله اچهلر واز چوق جماع ایده وکمون وانیسون وکرفس قسمی
چوق استعمال ایدهلر ولعابات وادهان ونطولات ومرخیا تکه رحمی اچهجیدر
وبو صفتی اقراباذینده بیان ایلمك مبادرت اولنه اکر عقیملك ایسه
معجون کمون وشراب صول ومای اصول وشراب صرفله علاج اولنه باب عاشر
کبه لکه معین اولان ادویه بیاننده درآمدی کبه اولمق علامتی ایکی انزال
موافق اولوب اوجملهدن بری خاصیت ایله کبه اولمغه باعث اولانلردن مثلا
فیل دشنك برادهسنی وافرجمع ایدوب کونده برمثقالن یدی کون دك بال شربتیله

عورت استعمال ایدن بعده جماع اولنه بامرالله تعالی کبه اولور وبرنوع دخی فیل
سدوکنی الوب ایچنده انجدان رومی دیلکاری جزوی اصلدوب جماع وقتنده عورته
ایچورهلر باذن الله تعالی کبه اولور وبرنوع علاجی دخی حیضدن پاك اولدقدنصکره
طوشان بینسنی طوتشی یاغیله کوترمکدر وکیك اودی ونجاستی وقوردا اودی واد
سلان اودی کرك بونلر بربرده اولسون وکرك اولمسون ایکیدانق عورت فرجنده
کوترمك حمله معیندر وبرنوع دخی مسك وسنبل وخصیة الثعلب ودهن بلسان
ودهن بان ودهن سوسن بو اجزالر سحق ولنوب ادهانله بریره جمع اولنوب فتیل ایدوب
کوترمك کبه لکه معین اولور واولادکله جك منینك علامتی اق اولوب وصیرنجق
اولدوغندن ماعدا یرطه اغنده اولدوغی کبی دوکم دوکم تخم اولمقدر وبرعلامتی دخی
سکك اوزرینه قونوب اولمنی یکمدر ورایحه خرما چیچکی کبی اولمقدر باب حادی
عشر کبه لك علامتی واحکامی بیاننده درآمدی کبه اولمق علامتی ایکی انزال موافق
اولوب ذکرك یبوستله فرجدن خارج اولماسیدر برحیثیتله که کویا ذکر فرجدن
چقدوغی وقتده املمش کبی چقه ورحمك اغزی طوتله حتی خاتون میل صوقمق دیلسه
صغمیه وجماعدن صکره رحم یوقروبر قالقه واوکنه واوکرغینه بلکه کوبك ایله
فرج اورتهسی خالی کبی اوله وعورت جماع اولنمغه راضی اولمیه علی الخصوص ایرککه
کبه اوله جماعدن بالکلیه استکراه ایلیه زیرا ایرککه یوکلو اولان عورته جماع
وانزال الم ویرر وضرر ایدر وکبه اولان عورتك حیضی منقطع اولور وکوکلی دونمك
وغصه لنمق وکسل وثقالتدن وصداع وباشی دونمك ویورك اوینمق عارض اولور
بومعنالر برایکی ایدن صکره اولوره وبرنیجه علامتی دخی اشتها فاسد
اولمق وفساد لون وکوزلك اغی صرارمق وقرنی بیومکدر اندن صکره کرچه یوك
اوله حیض قاینله عندالنور بوکره بوامراض زایل اولور عورت کبه میدر بلمك
مراد ایلسهلر بوندن ایو حیله اولمزکه یغمور صو بیله بال شربتنی ازوب عورته
ایچورهلر اکر کوبکی بورسه کبه دن والا دکلدر برنوع اخی خاتون بورنیوب فرجنی
بخورلیه اکر رایحه بخوری احساس ایدرسه کبه دکلدر والا کبه در برنوعله دخی
امتحان بودرکه عورت فرجنده صرمساق کوتره اکر رایحه سن وطعمین طویرسه

وباسمین چیچکی
وباغو حنا چیچکی صح

اعن النور نخ

او قالقدوغی تقدیر جه نخ

کبه دکلدر و الا کبه دره اما صو مسنغی کوترمك دیلکدره برکون آج کزوب اندن صکره کوتوره وقت اولورکه خاتونلرك بولنده اتلمش یننبه کبی نسنه لر اولور

کاه اولورکه بولی صاف اولور

واوزرنده طوما نلر کورینور وکاه اولورکه بولده بعضی نسنه لر اولور دانه

کبی قالقراینز بوجمله سی کبه لکك علامتیدر واول حملده بول کوکه مایل آخرده

قزله مایل اولوره اکر حمای حارّه اولسه و رحمده ورم اولسه کبه دن قورتلور

باب ثانی عشر ارتك اولمغك وارتك علامتن بیلدررر یعنی کبه اولان عو

رتك حملی ارتك میدر دشی میدر واولدوغی تقدیرجه علامتلری بیان اولنور

امدی ارکك اولمق ارك منی سی چوق اولمق وانك حرارتندندر وخروجی جانب

یمیندن اولوب خاتون حیضدن پاك اولدوغی کبی جماع اولنمقدر وبلد بارد

وفصل بارد وشمالی یللر اسدوکی وقتلرده جماع اولنمق ارکك اولاده سببدر

وتازه یکتلرك جماعندن اولان اکثریا ارکك اولور امدی ارککه کبه اولان خاتونك

علامتی شاد اولدوغی ولونی خوب اولوب اشتهاسی قوی اولدوغیدر بلکه

اعراض ساکن اولدوغیدر صاغ طرفنده ارککه کبه اولان خاتونك ثقلی اولوب

صاغ ممه سی بیوك اولور وممه نك باشی قزرر شول خاتونکه دیشیه کبه اولا

ایکی ممه سی اق اولور وسودی غلیظ اولور وابیض اولور شول خاتونکه ارککه

کبه اوله صاغ ایاغنی اول تحریك ایدر قچن یوریه صاغ النه طاینور قچن طورسه

کذلك صاغ النه طاینور قالقر وصاغ کوزی چابك اولور وارکك اوچ ایدن

صکره حرکت ایدر ودیشی دورد آیدن صکره حرکت ایدر **تعالیم ستّه نك**

تعلیم سادسنك سفر رابعی اوچ بابی مشتملدر باب اول علامات

اسقام جنینك بیانندهدر امدی انا قرننده اولان اوغلانك امراضنك کثرتی

والده سنك امراضنك کثرتندندر بلکه کثرت استفراغات وکثرت سیلان

طمثیندندر یاخود حیددن افزون سود جمع اولمقلقدن اولشدر بو وجهله زیاده

سود ضرر ویرمك اول حملده اولدوغیدر وجنینك ضعفی وضعف حرکتی

ویاخود حرکتك عدمی بونلر جمله سی جنین خسته اولمقدندر وجنینك بویله

اولمسنه والده سنك مریضه اولدوغی سبب اولور اسباب مذکوره دن بری

دخی

دخی

سقط دره یعنی اوغلان دوشمکدره معلوم اولاکه اوغلان دوشمکك سببی یا

اورمادن اولور یا خطا دوشمکدن یا برك صچرمقدن اولور خصوصا که کیروسنه

صچرایه یا حرکت نفسانیه درکه حمامه کروب چوق اوتورمق کبی یاخود هوا زیاده اسّی

اولوب یا صوق اولمق یا بر مأکولدن ارتوب یمه مك کبی یاخود بعضی طعامك رایحه سی

بورننه کیروب اکا نائل اولمه مق کبی بوجمله سی اسقاطه سبب اولور اما سبب بدنی که

انانك مرضلریدر یا زیاده یورکی سورمه سیدر یا پك اجلقدن یا استفراغ ویا فصد

اتمکدن اولور یاخود زیاده امتلا اولوب تخمه اولمقدن یاخود زیاده جماع اولمقدن

اولور یاخود طبیعت اندفاع قلمقدن اولور بدنی اولان سببلرك بری دخی رحمك اغزی

کیك اولوب رطوبتی چوق اولوب جنینی سیرلق ودوشمکدر ویاخود دیللرا اولوب جنینی

خارجه تضییق ایله دفع قلمقدن دوشر ویاخود سوء مزاجدن اولورکه حرارت یقین

دوشر وبرودت طوکدن دوشر قچن برارق عورت کبه اولسه سمرمزدن اول

دوشر ویرنی معتدل اولان عورت دوشرمك یا ایکی آیده یاخود اوچ آیده اولور

سببی رحمك چقورلری سمك ایله طولوب غلبه رطوبتدن ضبط جنینه قادر اولمزه

اوغلان دوشرمك علامتی دفعةً ممه لری سنمك وسلمك در اکر ممه نك بریسی سولبرسه

وکبه لك اکیز اولسه فنقی ممه سنزی ایسه اولجانبده اولان دوشره **باب ثانی تدبیر**

الحوامل بیانندهدر کبه لرك تدبیری فصددن منع واسهالدن صیانت ایلمکدر

ایدوب صح

خصوصا درد آیدن اول زیرا مولودك اولحده شیدر ویدی آیدن صکره خود زیاده

حفظ وحراست لازمدر زیرا مولودك یعنی جنینك یاپشمه سی ازاولور اکر ضروری

اضعف اولورصح

مسهل لازم اولسه خیار شنبه ضرر ایلمز ایودر اکر سبب اولونسه موجب اسقاط

جنینی تعدیل اولنه ومزاجی تقویت قلنه اکر کثرت رطوبت مزلقه اولورسه لازم

که بو اکثریدرصح

اولان مرطبات ترك اولنمقدر ورطوبانی تنقیه ایلمکدر یا اسهال یا حقنه لر یا ادرار

بول یا درلتمك ایله اما درلتمك ادراردن خیرلودر پس امدی حافظ جنین اولان

دوالرکه اسقاطدن منع ایدر ادویه قلبیه دره اوجمله دن مرکب اولانك بری مفرح

یا قوتی وسایر مفرحلر تدرکه برانی تفریح وحفظ جنینی ایچون اقرابادینده بیان ایلدك

ایچون صح

بوجمله دن تریاك فاروق ومثرودیطوس ودوامسك وبهمنان ودروخ

اثيمكلوس

وزرنبا ددر ومكن اولان مرتبه حامله نك طبيعتى تليين اوزره اولوب
قبض اولمقدن صيانت اوزره اولمق كركدر زيرا قبض جنينه مزاحمه ايدر
وكاه وبيكاه جزئى حركت ايدوب يورومكى معتاد ايده لر زيراكه ~~قبض جنينه~~
~~مزاحمه ايدر وكاه وبيكاه جزئى حركت ايدوب معتاده ايدهلر~~ زيرا كه احتباس حيض
ايله حاصل اولان فضول تحليل اولنه فاما حمامدن وصحرا مقدن وقالقمقدن
وهر نضج ايدوب ادرار ويرندن پرهيز لازمدر غذاسى پالك وات وساده
شوربالر ولطيف ميوه لردر جمله دن انفع اولان شراب ريحان در باب
ثالث تسهيل الولادت بياننده در شول زمانكه ولادت قريب وعلامت ظاهر
اوله حامله نك اسى صو ايله ارقاسنه وقارننه نطول اولنه واسى صو ايچنه
ابزن اولنه اما ابزن كوبكنه دكن كيره وفرجنه ادهان مزلقه ايله طلا اولنه
وادهان مزبوره ايله احتقان اولنه اكر خاتونه دورت خيار شنبه قبوغيله
دورت مثقال دارچينى قينادوب ايچورسلر فى الحال طوغره حلتيت ايله جند
بيدستر ايچورسلر طوغرمغى وبورنى اسان ايده كذلك صول النده مقناطيس
طوتمق ويا اشك ويا ات طرنغين بخور اتمك وطوزلو بالق كوزينى بخور اتمك
بالخاصه اوغلان طغرمغى اسان ايدر اكر مرجان كوكين صول اويلوغنه بغلسه لر
فى الحال طوغره لكن ميعة يابسه دخى صاغ اويلوغنه بغلمق كركدر اكر يلان
قابنى ويا كوكرچين ترسنى بخور اتسه لر ولادتى اسان ايدر اما يلان قاوى
چوق اولمق كركدر زيرا جنينه ضرر در اما جنين هلاك اولمش ايسه يلان قاوى
زياده اولمق فى الحال جنين ميتى اخراج ايدر اكر مشيمه اكلنسه يعنى
اوغلان صوكى دوشمسه معطساتله اقسرده لر زيرا اقسرمقله اوغلان
صوكى اعلا دوشر اكر بورى ودردى دايم اولسه بورنى دلكلرين واغزين طوته
لر بورى دكز ايسه جنين اولمشدر اكه علاج ابرالن صوقوب پاره ليوب چقر
مقدر بو سببله والده سى خلاص اولور اقليلوس ديركه مشيمه وجنين ميت
ايچون مكرر بنفشه شرابنى ويروب انزروت ويلان قاوينى دوتسى ايده لر
بامر الله تعالى چقارر وخاتون خلاص اولور اكر ولادتدن اول وجع قارنه وقاسغه

اسقليوس نسخه

مايل اولسه

رحم اوغلان ياتغى ديو...

مايل اولسه ولادت اسان اولور اكر وجع يوقارويه واوكر غايه مائل اولسه ولادت
مشكل اولور تدارك لازمدر بو مبحث حقنده اقرابادين ده اولقدر فوايد
بيان اولنمشدركه حق وحضرت الله تعالى بيلور هر قنقيسى مناسب ايسه
ونفس الامرده موافق ومطابق ايسه انكله عمل ايده لر باب الرابع اورام
الرحم بياننده در ذكرى عقربجشنده برمقدار سبق ايلدى نهايت حار اولانك
علامتلرين ذكر ايلدك سببى يا باديدر ويا بدنيدر ويا احتباس حيض
ويا نفاسدن طوتغونلغندندر ديدك كذلك يا احتباس منى يا كثرت بردمكتفدر
كاه اولوركه اورام رحمك دبنده يعنى نهايت قعرنده اولور وكاه اغزنده
اولور اكر اغزنده اولورسه كورمك قابلدر اكا كوره علاج اولنور اما دى
قچنكه اورام چبان اولمغه شروع ايلسه اعراض وحما ووجع مشتد
اولور اكر رحمك ورمى بلغمى اولورسه علامتى ثقل وششمك وانكله وجع متعدى
اولمق اقتضا ايدر بلكه اطراف وقاسق متهيج اولور اكر ورم رحم صلب ايسه
علامتى ثقل وخروج بول مشكل اولور وبدن غايتله ضعيف اولوب ساقلر
ضعفدن دترمك وكاه مستسقى كبى قارن ششمك وبوك اولمقدر اما دى
ورم حارك علاجى فصد ايلمكدر واستفراغدر وفصدك كيفيتى اولا
باسليقدن فصد ايدوب بعده صافن طمرندن فصد اولنمقدر اكر سبب
احتباس حيض ايسه اوچكون غذادن منع اولنوب صولى غايت ازويرمكدر
اكر هيچ صو ايچمسه غايتله اعلادر وقادر اولدوغى قدر سهر يعنى اويقو
سزلقده معتاد اولمق كركدر واسى صو ايچنه ابزن اولنوب كل ياغيله بغلمق
كركدر وقوابضدن ورد كبى وكلنار وانار قبوغى كبى قيناديب كوبكنه دك
ايچنه كيروب اوتوروب صافى زيتون ياغيله رحمه طلا اولنمقدر ابن ماسويه
ايدركه خشخاش قبوغنى وزيت ياغنى صو ايچنده مهترا بشوروب سوزوب صوينى
محو اولنجه قيناديب حاصل اولان ياغى طاوق توكى ايله رحمك ورمنه طلا ايلمك
نافعدر ارشميدوس حنا يپراغنك ياغى وخرما كه بشمش اوله ومقشر
شعير ايله كل ياغى دخى ضم ايدوب مرهم كبى اولدقده ورمه طلا اولنمق دفع

ایدردیمشدر ٭ اما دبیله ترکیبجه قلبورچبانی کبی بیوك ورمه دیرلر ٭ کرك
فم رحمده ٭ وکرك رحمك قعرنده علاجی مدرات خفیفه ویروب ٭ وادرارلینه
یره مراجعت لا زمدر ٭ تاکه دشیله اول وقت که ٭ اشمکه احتیاج ٭ اولوب همان
ساعت بال شربتیله یویوب ٭ پاك اولدقدن صکره ٭ انجیر ایله خردل دقی وسحق
ایدوب ٭ مرهم مثال ایلیوب ٭ ورمه یاقی ایدلر ٭ واول مراهم وضماد انکه ٭ بن
اقرابادینده یزوب ٭ بومعنیلر ایچون بیان ایلدك ٭ غیری تدبیره محتاج ایلمز ٭
اما ورم بلغمی اولورسه ٭ رداعلری تبریدجهتندن اقل اولوب ٭ محلل اولانی
تسخین جهتندن ٭ اکثر اولمق کرکدر ٭ اما ورم رحم صلب اولورسه انك علاجی
ادهان ملینه درکه ٭ بیان ایلدك ٭ جمله دن قازیاغی ٭ والقحوان یاغی ٭ وبال مومی ٭
ویمورطه صاروسی بریرده مرهم کبی اولوب ٭ ضماد قلنه ٭ ومرهم رسل بو بابده
زیاده مجربدر ٭ خصوصا ورقخطمی قازیاغیله برهوانده دوکوب یاقی ایلمك
زیاده نافعدر ٭ **باب خامس کثرة الطمث بیاننده در** ترکسی حیض چوقلغیدر ٭
بونك سببی یا امتلاء بدندر ٭ یا دمدرکه طبیعت ٭ انی دفع ایدر ٭ بوقسمك
علامتی امتلاء وجهده وجسدده ٭ وطمرلر طولو اولمقدر ٭ وبدنك دم سیلانی
ایله قوی اولماسیدرکه ٭ حالی وزره طوروب ٭ ومتغیر اولمیه ٭ بویله که
اوله قان طوتلمامق کرکدر ٭ مکرکه نبضنده ولوننده تغیر ظاهر اوله ٭ بونوعك
برقسمی دخی دمك رقیق ٭ وحدتی ایچوندر ٭ علامتی ضعف بدندر ٭ وصفرت لون
واقن قانك انجه لکی ٭ واسیلکی وسرعت خروجی ٭ وقانك رنکی صفرته مایل
اولدوغیدر ٭ برنوع دخی رطوبت بلغمیه نك دمه غلبه سندن اولورکه ٭
اول رطوبت طمرلرك اغزینك قوة ماسکه سنی رخا ایلمشدر ٭ برنوع دخی
سوداوییدرکه مفتحدر ٭ صفرا کبی افواه عروقی تفتیح ایلدوکندن اولمشدر ٭
بونلرك علامتلری خاتون کیجه ایله بر پنبه پاره سنی فرجنده کوتوره ٭ ایرته سی
پنبه یی چقره ٭ قورتلدقدن صکره غسل ایدوب ٭ پنبه یه نظر اولنه ٭ اول محلده خلط
غالب ٭ لوننده وشکلندن معلوم اولور ٭ اکر کثرت طمث بوا سیردن اولورسه ٭
یعنی رحمده چبان اولمقدن ٭ ایسه ٭ ویا عقیب ولادتدن ٭ ویا عسرت ولادتدن ٭

اولسون انك صح

نتیجه کوتوره صح

وضعف لونه نسخه

حادثه در صح

قروح رحم اچلمقدن اولور ویا قروح رحم اولورسه صح

واقع

واقع اولمش ایسه ٭ هر برینی محلنه کوره بیان ایده رز ٭ مثلا قروح وبواسیرك علامتلری
وعلاجلری کذلك موضعنده ذکر اولنور ٭ اما سیلان طمث امتلادن ایسه ٭
علاجی فصد ایدوب ٭ ممه لری باغلمقدر ٭ وممه لرك اوزرینه قزمش شیشه لر قو
مقدر ٭ وقرص کهربا بی شربه ٭ قابضه ایله ازوب ایچورمکدر ٭ غداسنی بلیج اتلریکه
سماقله پشمش اوله ٭ ومرجمك که عنابله طبخ اولمش اوله ٭ ونخود ابکه ٭ امیر بارس
ایله تربیه اولنمش اوله ٭ انلردن ایده لر ٭ واکشی انار بیوره لر ٭ زیرا اغذیه مذکوره
قانی سویندروب ٭ سیلانی منع ایدر ٭ فواکه دن ٭ انار ٭ وامرود ٭ والما ٭ ویرمك
کرکدر ٭ بعده مسك ٭ وجلنار ٭ وطوراق اوتی ٭ وشب یمنی ٭ وتنکار ٭ وبازو ٭ وقثاء
الکندر ٭ واقاقیا ٭ ودم الاخوین ٭ وطین ارمنی ٭ وصمغ عربی ٭ ومرسین یپراغی ٭
بوجمله سین بریرده دوکوب ٭ والیوب سکولو بپراق صویله ٭ ویا خود یمرطه
صاروسیله ٭ یوغوروب ٭ فتیلر ایدوب ٭ واحدا بعد واحد خاتون فرجنه ٭
رحمنه طفره کوتوره ٭ باءمر الله تعالی سیلانی قطع ایدر ٭ بونك امثالی اقرابادینده
چوق بیان اولنمشدر ٭ فاما سیلان ٭ رقت دم ٭ وحرقت دمدن ایسه ٭
غداسینی وشرابینی تعیین ایلدوکمز اوزره ٭ ویروب ٭ نهایت بو نوعده فصد
اولنمیه ٭ اکر سیلان طمث اخلاط اربعه نك برینك غلبه سندن ایسه ٭
کذلك اخلاطی استفراغ ایدوب ٭ ربوبات قابضه ٭ وشراب ٭ وغداسن کذلك
خلطه مناسب ویره لر ٭ یعنی اکا مناسب ٭ واکا متعلق شربتلر ایله ٭ علاج
ایده لر ٭ وامتلاده نقل ایلدوکمز فرزجه که ٭ اجزاسی سبق ایلدی ٭ انی فتیل
ایدوب کوتوره ٭ اما سیلان طمث ٭ عسر ولادتده پیدا اولمش اولسه ٭ نوع
اولده ٭ بیان ایلدوکمز غدا وشراب ٭ واشیاء قاتله عمل ایده لر ٭ نهایت فصد
اولنمیه ٭ اکر سیلان طمثه قروح ٭ وشقاق ٭ ودبیله ٭ سبب اولمش ایسه ٭ نوع
اولده ذکر اولنان علاجلر ایله علاج ٭ فصد اولنمیه ٭ **باب سادس احتباس
طمث بیاننده در** ترکسی حیض طوتلمقدر ٭ اکر سببی ورم رحم ایسه علاجی
اورام رحمده بیان ایلدوکمزدر ٭ اکر سبب قلت دم ایسه ٭ علامتی بدنك ارقلغی ٭ وصفرت
لون ٭ وتقدم استفراغ وافره در ٭ ودائما اچ اولوب جوعه مبتلا اولمقدر ٭ علاجی قلبی

ذلك الخلطی نسخه

وعقیب ولادت صح

ایدوب همان صح

ومعده یی ربوبات ومفرحاتله تقویت ویروب غداسنی تعدیل ایده لر
یعنی اغذیهٔ کثیر الغذا اولنلری یدوره لر اکر احتباس طمث غلظت دمدن
یا خلط غلیظدن یاخود برودت تندن ایسه که مجاری عروقی تنك ایدر علامتی
بطوء نبض وغلظت وثقل لوندر علاجی بذر کرفس ورازیانه وانیسون وکلبه
شکر تناول ایلمکدر یاخود برسیاوشان ومشك طرامشیع اوچر درهم الوب
سحق ایدوب اون درهم سکر ایله امتزاج ویروب بعده برنجاسف وبذر کرفس
وکرنب ورازیانه واکلیل الملك وشبث وابهل وسذاب بونلردن دخی اوچر
درهم ضم ایدوب جمله سی ضم اولندقدنصکره مجموعنك اون درهم اوتوز
درهم سکر ایله سفوف ایدوب استعمال ایده لر باقی قلانی قیناد ب کفایت
مقداری سکر خلط ایدوب جلاب ایدوب ایچه لر یاخود بسباسه وسنبل
وقرنفل وقاقوله وقسط وجوزبوا برآوج اجزانی کوبکنه اوره لر
بلکه قاصفنه دخی تکرار بتکرار قزدوروب اوره لر اکر احتباس حیض سمزلکدن
ایسه یاخود مجار الرك طار اولدوغندن ایسه علاجی صاقن طرنیدن قان آله لر
صکره ریاضت ایتدوروب سرکنجبین وسکباج تناول ایتدوره لر وزنجبیل
وعاقرقرحا ومیعهٔ یابسه وعود وجاوشیر وابلس طرنغی وکندر بریرده
برابر دق وسحق ایدوب فرجنه بخور ایده لر یاخود چام صقزی وجاوشیر
ومقل وشونیز وسیاه نخود بریرده برابر دق ایدوب بخور ایده لر بر وجهله
که بخورك دخانی رحمه داخل اولوره **باب سابع نفث دم بیاننده در** بودخی احتباس
معنا سنه در نهایت بعض عوارض سببیله دم حیضنك طاغلمه سی واختلاط
غلیظه اختلاطنك کثرتندر علامتی تنبل لك وبدنك یواشلغی وبیاضلغی
وطمرلرك یشل اولماسیدر وبولك کثرتی وغایط بلغمیت اوزره اولوب
نومك ثقلیتیدر ویاخود افواه عروقده ورحم اغزلرنده سده اولوب حتی
مجففندرکم قبض یلمشدر ویاخود برودت مجمدندن اولمشدر یبس رحم
ایچوندرکم مکتنفدر بونك علامتی ذکر ایتدوکمزدر یا ورم ایچوندرکه رحمده ات
بتمشدر یا چبانلر ایچوندرکه بیودکده طمرلرك اغزین طارا یدر ویا افراط لحم

ایسه ٤

وقفاح وادخیر برابر ایدوب بلغم کبی اولنجه دق ایده لر وصو ایله قیناد لر صو قالمدوغی کبی بر کیسه ایچنه قویوب

مختلط اولماسیدر سببی یا غلظتدر یا برودتندر یا اخلاط غلیظدر صح

وشمدن

وشمدن مسلکلری طارقیلوب مزاحمه ویرمشدر علاجی وافرغ الردی اوتوروب راحت
اولمقدر واویقوایله مشغول اولوب حمامه صیق صیق وارمقدر زیرا حمام مرطبدر
بدنی حالهٔ طبیعی سنه کتوررد وقانی چوق ایدر اکر احتباس طمث وپریشانی دم یبوستدن
اولورسه مرطبات ایله کرك اغذیه وکرك اشربه در ضدیله علاج اولنه باقی قلان ورم و
قروحدر وافراط سمن در انك علاجلری بوبابدن اوّل سبق ایلدی **باب ثامن رتق**
بیاننده در ترکجه اصلق عورت دیمکدر شول عورته دیرلرکه فرجنك اغزینك نسنه
چقه ات کبی ویاخود بر پرده کبی ویاخود کردك کبی شئ فرجی سد ایده نوع اوّله
وثانیه علاج ممکندر فرع ثالثه علاج اولمز اصطلاحات خواتنده کمك اصلغی
دیرلر سببی یا خلقیدر یعنی صکره دن اولمشدر وبوقضیه نك ایکی نوعی کبه لکی و
حیضی منع ایدر نوع ثالث که کمك اصلغی دیدکلریدر جماعی دخی منع ایدر رتق صاحبه سنه
اوجاع شدیده وبلای عظیمه عارض اولور اول وقت که حیض کوره جك زما
نیدر نوع اوّلکه کل اصلغی دیرلر ایوجه قوابلی آلت اول مصلحتی کورر نوع ثانی
اسطره ایله یا دلمق کرکدر زیرا غیری علاج اولمز نوع ثالث بلیته دردمردن اولور
سه آلت دخی اولمز وکلبتك آهنك ایله کندروا ورسه باتمز وقرلمز وایرلمز بونوعه
علاج اولمز بویله عورتك فرجی غایتیله صغیر اولور واورته سنده کمکدن بول
جریانی ایده جك مقداری برد لك اولور حضرت حکیم جل شانه وعم نواله جنابنك
مخلوقنه وحکمتنه کمسه نك عقلی وفکری ایرمز فلاسفه بومعنالره چوق جواب
ویرمشلردر جمله دن طالعنك دلالتندن اولورسه سببی عطاردك کواکب ثوابتدن
سحابی اولوب منحوس اولانك بریله طالعده بولنوب زهره ایله مریخ ساقط وزحل
تربیعًا نظر ایدوب سابعده منکب الفرس نام کوکب ایله مشتری جمع اولدوغندن
اولور دیمشلر الله اعلم واحکم **باب تاسع مرض الرحا بیاننده در** بومرضدرکم کبه
کبی اولور کورن البته کبه حکم ایدر کاه اولورکه کبه شبیه اولان احوال بوکا مبتلا
اولان عورته دخی عارض اولور کاه اولورکه قرننده برکلك اولمغله اولور وعورت
حرکت احساس ایدر جنین حرکتی کبی وانك جثه سی کبی بلکه جنین کبی صاغه و
صوله منتقل اولور وسایر کبه عورتلر کبی خصوصا حیض طوتلور ولونی متغیر

اولور واشتهاسی ساقط اولور وفرجی بربرینه منضم اولور واش یرر کبی اولور
سببی یا کثرت موادّدر وشدّت حرارتله منصب اولمشدر ویاخود ورم صلبیدر
یا رحم ویا فم رحمه عارض اولور ویا ریاح درکه غلیظدر بو حالت صدور ایدرکن
کرچکدن کبه اولان ایله رجا بیننده فرق بودرکه رجاده چوق چوق اسمنمک
وچوق چوق ککرمک وقارنی یومری اولمق والری وایقلری ککشلک اولمق وجنین
حرکت ایده جک زمانده ایتمه مك رجا علامتیدر زیرا حقا کبه نك قرنی یومری
اولمز وککرمك ازاولور والری وایقلری ککشلک اولمز والبته بامر الله تعالی
جنین وقتنده حرکت ایدر اما رجا استسقایه شبیه اولور علامت بودرکه

(margin: وتولیوسی صح)

استسقایه شبیه اولادهٔ استسقا اولمیه علاجی دهن خروع ایله شراب اصول ویرلر
وایارج لعاذیا وایارج جالینوس ایله بعد النضج اسهال ایده لر بعد الاسهال دوا
کرکمن تریاق اربعه استعمال اولنه وادرار طمث ایدن اشیا ایله تقیید ایده
تحلیل ریاح ایدن شافلر وکمادلر ویقیلر استعمال اولنه واقراباذینده بونك
ایچون وضع اولنان دوالردن غفلت اولنمیه اگر صلابت رحمدن ایسه یعنی
رجا صلابت رحمله اولمش ایسه اورام رحم صلب اولدقده نه علاج بیان اولندیسه
انکله معالجه اولنه **باب عاشر اختناق الرحم بیاننده در** بو علت صرعه
صرعه وغشایه شبیه در یعنی نه بجه حس وحرکت باطل ایسه بونده دخی بویله
در سببی یا کثرت منی در یا آنك طرافندن احتباس اولمغندندر بویله که اول
حرارت غریزیهٔ سوندررر ودخی سمیته مستحیل اولور یعنی منی کیفیت سمیه مستحیل
اولور بو کره دوریلور وبوریشور ومرتفع اولور وآندن بخار قبیح سمّی متأذّی
اولور بو کره قلبه ودماغه ایریشور ومرتفع اولور وآندن بخار قبیح سمّی متأذّی
اولور یا خود بوندن اولمیوب احتباس طمثدن اولورسه سبب طمثك زمانی
طویل اولمغله اولور رحمده مکثی کثیر اولور منیدن عارض اولان کبی بوندن
دخی عارض اولور علامتی بو ذکر اولنان منیدن وکرك احتباس طمثدن اولسون
ذهن مختل اولمق وکسل وضعف عارض اولمق انجکلری ضعیف اولمق بکزی صرارمق
وکوزلرده زیاده رطوبت اولمقدر اگر محتبس اولان دم حیض قاسق طرفنه

(margins: وکبه اولمیه صح — ایارج فیقرا صح — تسمیه بیرون صح — بو علت حادث اولمغه سبب صح)

میل ایدوب فؤاده ایرشورسه عقل مختل اولور ویا بلمق عارض اولور وحتی
باطل اولوب صوتی منقطع اولور بو مذکوراتك جمیعسی سمیتدن اذا سندن واعضا
نك ضعفندندن اولور صرعله بو علت بیننده فرق اولور که بو علتك صاحبی
عقلنی یتورمز افاقت کلدکجه کندو بر اولانك اکثرین خبر ویرر مکرام عظیم اوله
وبر فرقی مصروعله بونك بودرکه مصروعك اغزنده کوپك اولور بونده اولمز
العلاج امدی بو مرضك علاجی طوتدوغی وقتدر مثلا صرع مثالی اولدقده
غشی علاجن ایده لر یعنی لطیف وکثیف رایحه نك شانی بخار باردی تحلیل
وتلطیف اتمکدر زیرا کثیف رایحه دن رحم اسفله قچار سببی تنفردن
ورایحه طیبه یه طبعا تشوق ندندر وبری دخی فم رحمی ادهان حارهٔ عطریه که
انده مسك وعنبر وغالیه مسك مخلوط اوله ویا غلیه لر وایقلرینه و
انجکلرینه دخی ذکر ایلدوکمز دهن معطردن کاه وبیکاه دلك ایده لر وایکی
ایقلرینه شیشه لر چکوب قولاغنه چاغره لر وقیللرندن چکه لر وقتاکه
غشی سی کیدوب افاقت کله اشربهٔ مناسبهٔ ملطفه ویروب اغذیهٔ لطیفهٔ
طیبه ایله تغذی ایده لر وجوب ایارجات کبار ایله اسهال ایده لر بعده که
نضج واقع اوله مثرودیطوس ومثلیثا وبونلره مشابه معاجین لردن ویره
لرکه بزانی وخاصته سنی قراباذینده بیان ایلدك اما نضج ظاهر اولمدین فی
الجمله اسهاله مبادرت اتمیه لر اگر بو مرضه مبتلا اولانك اری یوق ایسه
اره ویره لر تاکم رحمك سدّین اچه وفکرن جماعه صرف ایده بایلمقدن قورتله
مکر حادثه دن غشی عارض اوله زوجی اولان کمسنیه لازمدر که ممه لرین او
خشیه وقوجه وفم رحمنه معطر یا غلر سوره اگر رحمدن رطوبت نزول ایدر سه
عظیم فائده ایدر اما اول احتناق رحم که احتباس حیضدن اوله انك علاجی
ذکر ایلدوکمز موزادرکه احتباس طمثده بیان اولنمشدر **باب حادی عشر
رحمده شیش اولمق علامتن بیان ایدر** امدی معلوم اولاکه بونك سببی یا سوء
مزاج بارددر رحمی ضعیف ایلمشدر غذادن واصل اولانی ریاحه مستحیل ایدر
ویاخود بردلکدن فتندن رحمه واصل اولانی مجتمع اولور بوایکسنك دخی

(margin: رایحه قوتولره کثیف صح)

علاجلری ایارجات کباردن ایارج جالینوس وایارج فیقرادر واسهال ایلدکدن
صکره جوارش کمون واشربه مناسبه دن شراب صول وماء اصول که جوارش
کمون انکله ازلمش اوله مناسبدر وحقنه لرکه بو بابده ذکر اولنری اقرابادینده
کوریله فرزجه لر ایله وتکمید ایله مقیدا ولرشول اشیاکه مسخنه ومفتحه
رحمی مزیلدر مبادرت اولنه بونك دواسنه متعلق اشیایی اقرابادینده کوره لر
باب ثانی عشر حکة الرحم بیانندهدر اوغلان یتاغی کیجمکه دیرلر بو علتدن نعوذ
بالله ارککدا بنه سی کبیدر اکرچه دکلدر اما بوکا مبتلا اولان عورت کوندزده
وکیجه ده ایوجه الت اله کتوره میوب کندویی جماع ایتدرمیه صبرایده مز و
بر نوعله جماع استرکه رحمك حکه سی دوکه دیکدوره بو یله اولسه بو
مرض اخلاط حادۀ صفراویه یا بلغمیۀ مالحه بورقیه دن اولورسه یاخود
اکلۀ سوداویه درکه هم کیجشدرر وهم کیجدوکی یری اکرکه جماع اولنمزسه فسقه
فسقه قبادره وکاه اولورکه منی چیاردن اولور نتکم بز بونی اوّل ابنه ده بیان
ایلدك علاجی ذلك خلطی فصد واسهال ایله تنقیه ایلمکدر وفم رحمه بارد
طلالر ایلمکدر وصورت منیٔ ادویۀ مبرده واغذیۀ بارده ایله تلطیف و
تعدیل ایلمکدر وغذاسی ماء شعیر ایله بشمش رجلك وملوخیا وابرکوجی وما
رول قسمندن ایلمکدر **باب ثالث عشر بواسیر الرحم بیانندهدر** بونك حدوثی
خلط صفراویه دندر جدا علاجی اخلاط سودایی استفراغ ایدوب اغذیه و
اشربه ایله تعدیل مزاج ایلمکدر واوّل رطوبت که دم کبی کلور انی تنقیه ایدوب
ودهن سوسن ایله ومرده سنك واقلیمیا وبذر یاغی وشمع عسل ایله مرهم ایدوب
بواسیر رحمه طلا ایده لر بو نوعدن بری شقاق رحمدرکه بونك علاجی مرهم قیروطی
ایله درکه مرهم که شمع ودهن بنفسج ولعاب بذر قطونا ایله مخلوط اوله حاصلی اول
علاجلری اوکندکی بزانی بواسیر مقعد بحثنده بیان ایلدك **تعالیم ستهنك**
تعلیم سادسنك سفر خامسی اون بابی مشتملدر باب اوّل قروح الرحم
بیاننده در امدی قروح الرحم که اوغلان یتاغنده چبانلر اولمقدر علامتی
وجع شدید ضربان وخروج دمدر کاه وبیکاه حما وعطش اولمقدر

علاجی

رياح صح

ألت صح

بوندن صح

شقاق رحم شاعر دیمشدر
نظم
زنرا برحم شقاق کوردیبو عیان
بیندالمکه درنیاید بیان
سود شهد اردملتی ازراه دوا
لیکن نرسد زنا بفشش غمزیان

علاجی باسلیق طمرندن قان الوب وشراب بنفشه وعناب تناول ایلمکدر و
غذاسی ماش ومغز بادام واسفناخ یمکدر اکر فتق دن ویا هتکدن اولمش ایسه
مرهضده ماء قمقمه ده اوتورمق ایو علاجدر ماء قمقم دیو بو ترکیبه دیرلرکه
مازو ومرسین وجلنار وقشور رمان وبلوط وزرورد وعدس وبرنج وسرو
قوزاغی وبیراغی وثمرة الطرفا بو جملۀ برابر قینادوب برمقداری قوری اوزمه
صوبی دخی ضم والحاق ایدوب بچنه ابزن طریقیله کیره لر وعورت کندوده
کتوره کونلك وانزروت ودم الاخوین وشب وانار قبوغی بو نلردن سحق
اولنرقده رحمنده فرزجه ایدوب کوتره اقرابادینده مطوّل فرزجه لر واردر
بونکله دوا اولنمزسه انلره مراجعت ایده لر بو قضیته ایچون وضع اولنان
حقنه لردن هر قنقی سنی ایدرسه کل امتی اضافه ایدوب ایده لر اکر چبان دشلدو
کندن الم ویرمش ایسه کل یاغی وبنفشه یاغی وسکو وکل ارمنی ایله حقنه
ایده لر تا کم اریك وقان پاك اولوب لدغی کسمه یز احتقان اولنمیه اریك پاك
اولوب جریان برمقدار ساکن اولدقده مرهم باسلیقون وکل یاغیله حقنه
اولنه اکر ماده میل ایدرسه ادراره تقیید اولنه جمله دن بزورات اربعه که
مقشر ومدقوق ومستحلب شکل اوله برمقدار خشخاش قبوغی قینادب صوینیدن
ویریله برمقدار صمغ وکثیرا وعرق سوس دخی اضافه اولنه اما بو اجزا جمله
برابر کرکدر بوکره مراد ایلیوب ایچمك دیلدکجه اوچ درهم بونلردن الوب
شراب خشخاش ایله کفایت مقداری ازوب ایچه لر اکر اریك اقرسه اریکی
بال شربتی وطبیخ ابرسا ایله غسل ایدوب امور مذکوره ایله حقنه ایده لر
اکر قروح وجع شدید ایله ایسه افیون وزعفران وقزامزد عورت سودیله
ازوب بریولك یاره سنه بولیوب رحمك فرجه سی اوزره قویه تا کم قوتی ساقط
اولمیه ووجعی تسکین اوله **باب ثانی نتوء الرحم بیانندهدر** عورتك رحمی
یومرولنوب طشره چقمغه دیرلر بونك حدوثی یا اسباب خارجیه دن اولور
جذب مشیمه ویا جذب میت کبی بوکا خاتونك کاه اولورکه یوقاری اوزره
دوشمکی سبب اولور یا قتی غصه وغمدن عارض اولور اولوقت اعضاده

فتح نخ

فرجنده یعنی صح

اماس صح

جنین صح

استرخا و بدننه ضعف اولور بوكز رحم طيرينور وخارجه چقار يا خود
اسباب داخليه دن اولوركيم اول رطوبت بلغميه لزجه در يا لضرورى
صيرنجق اولوب رحمى چقارر علامتى وجع عظيم و اعضاء مذكوره تشنج
ورعشه و سبب سزيره خوف اتمك وقاسقده دكرى نسنه احساس اولنموب
علاجى اكر رطوبت سببى ايله ايسه ادويه مسهله ايله بدنى بلغمدن تنقيه
ايلمكدر ورحمدن احتقان اولنمقدر مثلا زنبق يا غيله مسك وزباد وعنبر
ازوب فرجنده حقنه اولنق لا زمدر وابزن اولنوب بوامرده وضع اولنان
فرزجه لر ايله علاج ايلمكدر وبرمقدار شراب قابضه ده يلاموديبراغى وطرا
شيث ومازو وكچى بوينوزى صلدروب وقينادوب خرونجه آقاقيا ومسك
ورآمك دخى سحق ايدوب خلط ايده لر وبودفعه خاتون ايكى يان باشن قالدروب
بركسه اكا بومذكوراتى يقى ايدى ويره وبقيه سين قاسغنه وفرجى اطرافنه
يقى ايده لر بوعلاجلردن صكره ادويه قابضه لى وروايح طيبه ايله اولمش اوله
فرزجه لر كوتره لر بوعلاجى تكرار بتكرار ايده لر برقج كره عملدن صكره فرزجه
ترك ايده لر تاكم رحم يرينه رجوع ايده اكر نتو الرحم اسباب خارجيه دن
يعنى صچرامق واولاد دوشرمكدن اولمش ايسه اول قسمك علاجى وا شربه
واغذيه سى برزم عقر بحثنده ذكر ايتدوكمز دوالردر باب ثالث اورام
الخصتين وما يليهما بيانندهدر رجالك خايه لرى وانك قريننده اولان
سكرلر بياننده در اكر ورم كيسه ده ايسه اكا دلالت ايلدكده حار اوله ويا
خود بارد اوله اما ورم بيضه ده معرفتى عسيردر زيرا بيضك لونى كورنمز
ولمس ولنق قابل اولمز حار اولان ورمدن حرارت موضع وحما اولور زيرا عضو
مذكور رئيس اعضا دندر اننه اولان مرض جمله بدننه حما ايجاب ايدر كاه
مادهٔ مورمه كبددن وبيضه دن انتقال ايدر وقتا اولوركه انتقالدن ضرر
اتمز محل اولوركه كيس قاسقده اولور سببى حدت ماده دندركه وقتا اولوركه
دوشر وبيضه لر اصيلو قالور اندن صكره كيسه اولكيده برك اولور
بونلرك علاجى اكر حار ايسه فصد واستفراغ صفرا وتليين طبيعت وتقليل

ايبسه صح

غلادر ولحومدن حجر ايدوب تعديل مزاج ايلمكدر واوزرينه دهن ورد وعصارهٔ
هندبا دزمارول وتازه كشنج قينادوب دهن ورد ايله اميخته ايدوب ورمه
كركدر بوذكر ايلدوكمز علاجلر ردع ايچوندر يعنى ماده نك انصبابندن منع
ايدجيدر ابن سرافيون وصاحب موجز بن تجربه ايلدم زهر بنفسج وبقله
دق وسحق ايدوب ناعم اولدقده اوزرينه عصارهٔ هندبا دوكوب خمير كبى اولوب
طلا اولنه مبارك علاجدر كذالك بابونج وخطمى وبقله وبزركتان بر يرده
تازه كشنج ويا معده نوازصو ايله خمير ايدوب ضماد اولنه كمون وكرنب وزبيب
منزوع عجم بر يرده معجون كبى اولنجه دق اولنوب ياقى قلنسه غايتده اعلادر
اما ورمكه بلغمى اوله علاجى منضجات ايله نضج ويروب همتى نضجه حصر ايلمكدر
مثلا دقيق بقله حلبه شرابيله قوشدر دخى حالده كه يقى اولنه نضج ويرر
بونلردن ابلغى شعير مدقوق وكمون ويا بابونج واكليل الملك در بوجمله دق
وسحق ايدوب كل شرابى ويا خمير ايله تخمير ايدوب ضماد اولنه وذكرى
دلوكنه دهن الذنبق طمزرمق عجيب النفعدر اما ورم صلب ايسه سوداوى
استفراغ ايدوب قيون قويروغنده جمع اولان وسخدن برجزء وشحم بقر
برجزء ودوه اينجكى ايلكى برجزء كل ياغى يا سوسن ياغى ايله بر يرده سحق ودق
ايدوب مرهم مثال اولدقده ضماد اولنه اما ورم ريحى اولورسه قزمش كپك
وقزمش طارى ايله تكميد اولنه نافعدر باب الرابع قروح الذكر بيا
نندهدر تركسى قضيبده چبانلر اولمقدر بومعنى ايكى قسمدر يا داخلده يا خا
رجده اوله اكر داخلده اولورسه قروح مثاننده ايلدوكمز علاجلر كافيدر
اوجلردن برى قرامزر عورت سود ايله بنفشه ياغى طمزرمقدر يا خود شيافى
ماميثا ايله قرامزر عورت سودين بريره ازوب ذكرى دلكنه طمزره لى وشول
غدايى اغتذا ايتدوره لركه طتلو اولوب لزج اوله بغداى آشى وارشته كبى
اما ورم خارجده ايسه بونوع فرنك زحمتى دكلسه دخى غيرى دكلدر مكو
اسطره دن اولويا خود مردار لقجه ايله قرمزى وارقلو قبرجقلر اوله بونك علاجى
مرده سنك واسفيداج مرهمى ومرهم خل وكل ياغى وسركه وحب الرمان

ودقيق صح

مخمّض بریرده دقّ و سحق اولنوب مرهم ایدوب طلا ایلمکدر و بالجمله مضرّاتدن
اجتناب ایدوب وغداسن تقلیل اتمکله خلط غالبی استفراغ قلمقدر اکر ذکر
ایلدوکمز غیری ایسه یعنی فرنک زحمتی ایسه اقراباذینده انکچون وضع ایلدوکمز
حبوب وسفوف وبخوریله دوا اولنه **باب خامس فتق بیاننده‌در** ترکسی دبه
دیمکدر بو نوعدن بری فاسق یارلمقدن معلوم اولاکه قارن دریسنک ایچنده
اولان غشایه طاقی دیرلر اندن ایچروده اولان عضله دیرلر اندن ایچرو اولنه
باریطارون بوندن ایچرو اولان برت دیرلر بوندن ایچرو اولنه امعا دریسی
دیرلر فتق که یرلمق وربر اولمقدر غشانک یارلدوغیچون درکاکا داخلندن
محتبس اولان جسم نفوذ ایله دوکیچوندر یاخود ایکی مجرا اتساعیندندرکه
اول ایکی مجرا انثییدن یوقارودر ویاخود ایکسنک مابینی یرتلدوغیچوندر
بوتقدیرجه انثیین کیسیه نفوذ ایدر یا ترب یا باریطات یا بغرسق خصوصا
اعور یرتلدوغندندر یا ریح غلیظ بوما بینه نفوذ ایلدوکندندر اکر ترب
ایسه ویارطوبت مائیه ویا دمویه ویابونلرک غیرندن ایسه بوقسمه دبه‌لك
دیرلر کاه اولورکه کیسه نزول ایدهمز بلکه قاسقده اولور قاسقده محتبس اولور
هرکاه که کیسه‌ده اولمیه اسم عامله فتق تسمیه اولنور و نفس الامرده اول فتقدر
اکر فتق کوبکدن یوقرو ایسه یرامزدر زیرا امعاء دقاق نفوذ ایدر بوبرکاه اوله
قولنجدن برنوع واردرکه اکا ایلاوس دیرلر اول ولق ایجاب ایدر سببی انشقاق
واتساع یا رطوبت مزلقه ویا رطوبت مرخیه ویا صچرامق و برکچا غرمق
ودوشمك و محکم قوصمقدن اولور شیخ رئیس الاطبا ریح قوی و امتلا ایکن
جماع وعورت اراوزرینه بنوب شاد الزوانی دیدکاری جماع اتمك انشقاق
اسبابندندر فی الجمله حبس ریح ویا حبس ثقل بونجی انشقاقه سببلردر **العلاج**
بو فتقك علاجی خصوصنده الزم اولان امتلاء طعام وشرابی کندویه حرام
قلمقدر وحرکت قویه وجماع ضرردر اما حرکتك وجماعك ضرری قارنی طوق
ایکن اولاندر اکر ضروری اولورسه وجماع اقتضا ایدرسه قاسقی رفاده ایله
بغلدقدن صکره ایده ونفاخ غدالره پرهیز ایده وچوق صوایچمیه زیرا کثرت

شرب رخا

شرب رخا ایدر واکل ایلدکدن صکره ارقه سی اوزره یاتروا وتوروب طورمقده
بغلو اوله و برتمکه سعی زیاده اوله اکر ممکن اولمزسه حفظ ایده تاکه زیاده اولمیه
و بغلمزدن اوّل شق اولدوغی جینده اول جسمی ایچرویه رد ایده ثم اکر صودن وریحدن
ایسه تحلیل ایده وماده سن احتراز ایله استفراغ ایدرك منعه جهد ایده بو
دفعه سرو قوزالغی و بیراغی ومرسین وزرورد وشب یمنی وسماق ومازو وقشر
رمان وانزروت وصبر وکندر واشق ومقل بوجمله دقّ وسحق ایدوب بو هر
بری برابر اولدوغی حالده مرسین صوییله واوکسه و بالق قورسغی ایله بریرده
دقّ ایدوب مرهم کبی ایدوب برتق یرینه طلا اولنه بوفتق خصوصنده علاج
عسیردر اما هرنه حال ایسه انواع واصنافی که حکما دیدیلردن نهان وجان
کبی پنهان ایلمشلردر بوفقیرکه مؤلف کتابدر انی بلا کتم بیان ایلدم اکا کوره
محلنده مراجعت اولنه **باب سادس حدبه وریاح الافرسه که ترکسی کوکس ویا ارقه
یومری اولمق بیاننده‌در** مصنّف قانون بوراده ایکی یقلری کمکلرنده واقع اولان یللری
بیان ایلمك دیلدی اما بو دکلدرکه مقصود یل بیاننده اولا بلکه ایقلری اکری ایدن یللری
بیان قصد ایلمشدر یعنی چك ماده‌لر متولّد اولور واندم حرارت ضعیفا ولوب هضم
ایو اولمز اکثریا بومعنالر اوغلنجقلرده چوق واقع اولور سببی وقتندن اوّل طعام ویرد
لربو کره اوّل طعام چیك قالور واندن رطوبات غلیظه وریاح متولّد اولور بوکره
ارقه کمکلری نه میل ایدر اول تقدیرجه انجکی ایچنده سده عارض اولور مجاری غدائی
مسدود اتمکله موادّ اسفله نزول ایلمز بالایه میل ایدر بوتقدیرجه ایاغی وکوکسی وارقه
یومری اولور امدی بو مرضك سببی یا خارجدندر یا بدندندر اکر ارقه کموکی ارده میل
ایدرسه حدبه مؤخر دیرلر اکر اوکه میل ایدرسه اکا التوادیرلر علاجی رطوبات مزلقه قنقسی
ایسه استفراغدر وتعدیل مزاجدر قلع علاجلرنده وضع اولنان علاجلر ایله فقراتی رد
ایلمکدر واول کمادات وضمادات که فلجده بیان ایلدك انکله تکمید وتضمید ایلمکدر
وادهان ومروخات ایله کذلك تدهین ایلمکدر واقراباذینده بیان ایلدوکمز تدبیرلره تقید
ایلمکدرکه انده فواید چوقدر **باب سابع وجع ظهر بیاننده‌در** کاه اولورکه وجع ظهر برد
بلغمدن اولور علامتی وجعك اشتدادیله سکونی حیننده معلوم اولور وکیجه‌ده

حس اولنور یعنی محلی وجعی ملس اولندقده صاوق اولور سر برودتدن صح

وقشنه وصاوقده اشتدادندن معلوم اولور ولمس ولندقده برودتدن ایروکی معلوم اولور وگاه اولورکه وجع ظهر حمل ثقلدن اولور ویا حرکتدن ویا جماعدن ویا بوکر کاردده ضعفا ولمدن اولور ویا ورمدن یا حرارتدن اولور ویا وجع اخردن اولور علامتلری گاه وجع ظهر عرق عظیم امتلا سندن اولور که اول عرق عظیم صلابت اوزره ممتد اولور نتکم احتباس حیض ویا احتباس دم ونفاس ویا احتباس منیدن اولدوغی کبی بونک بلنمه سی بنجه مدت جماعدن بعید اولوب ارقه سنده وجع اولمق ایله در بر علامتی دخی تقدم وجعده طولا وامتداد یدر عرضا گاه اولورکه وجع ظهر احتباس ثقلدن اولور سببی ثقلک مزاحمه سی ایچوندر وثقل زایل اولمغله اول مزاحمه زایل اولور العلاج اگر وجع ظهر بلغمدن ایسه حنظل ایله مقوی ایارج ایله وشحم حنظل ایله بلغمی استفراغ ایده لر اشوبردن سرکنجبین بزوری ماء عرق السوس ایله یا سرکنجبین عنصلی شراب اصول ایله ایچوره لر وماء کرفس ایله سرکنجبین بزوری ایچورمک دخی اعلادر بونلردن دفع اولمزایسه ابن ماسویه دیدوکی اوزره اگر وسیاه نخودی اشی صوده برکوک برکیجه اصلدوب وصوبی سوزوب اول صوایله سرکنجبین عنصلی ایچوره لر غداسن فراریج واوکیک وکوکرجن یا وروله رین ایده لر بشوردکده طوراق اوتی وسیاه نخود ایله بشوروب یدوره لر اگر اتله هلیون ویرورلرسه دخی جایزدر وظهرنی گاه وبیکاه قسط وسوسن وسذاب یاغلریله یغلیه لر یغلمزدن مقدم بریکی قالن بزپاره سیله محکم اووه لر اندن صکره یغلیه لر بوامرده اقرابادینده ادهان حارة ترکیب ولنوب اشارت اولنمشدر اکا کوره عمل ایده لر اگر وجع ظهر امتلاء عروقدن ایسه فصد ایدوب حبس منیدن اولمش ایسه جماع ایده لر فی الحال صحت بولور اگر وجع ظهر کثرت تعب ویا کثرت جماعدن ایسه علاجی برقاچ کون ترقه وراحت وحمام معتدل ودهن بنفسج ودهن نرکسله یاغلقدر **باب ثامن دوالی بیاننده در** بو بر علتدر که عروق وساق وقدم ممتنع اولور یعنی چلوز وبول اولور بوکره دم سوداوی

علاجی صح

ویا بلغمی

ویا بلغمی ویا دم صرف نازل اولور بوکره نازل اولان علامتندن ولونندن معلوم اولور اکثر حالده بو مرض حمل ثقیل تحمیل اولنان حماللرده ودایما ایاق اوزره طور مغه ~~ودایما ایاق اوزره طورمغه~~ معتاد اولنلرده اولور وانسانک عاقل کیجین بیکارده که شاطر دیرلر اول ذات شریفلرده اولور علامتی طمرلر کوک کوک اولوب ساق قدمده وجع اولمقدر علاجی اگر دمدن ایسه باسلیق طمرندن قان الوب موافق جلابلر ایچمک وگاه گاه قی ایلمکدر اگر سودادن ایسه علاجی مطبوخ افتیمون وحب افتیمون وماء جبن ایله افتیمون ویا معجون نجاح ایله ماء جبن بو مذکوراتک قنقسی اولورسه انکله سودایی استفراغ ایده لر واگر دوالی بلغمدن ایسه علامتی بر مقدار شیشمکدر ولمس ولندقده برودت احساس اولنمقدر اول وقت بلغمی ایارج فیقرا ایله که حجر ارمنی ایله مقوی اولنمش اوله استفراغ ایده لر اگر دم صرفدن ایسه فصدی غیری علاجه احتیاج اتمز همان فصد ایدوب بعده هندبا وعناب وماء اصول ایله که بر یرده قینامش اوله جلاب ایدوب ایچه لر وسایر اخلاطدن دخی دوالی ولدقده فصد اولنور نهایت طبیعت حتی ایلمک کرکدر که احتیاج وارمیدر واولدوغی تقدیرجه دم صرفدن اولمجق فصد رفق اوزره اولمق کرکدر اما قی دم صرفک غیرنده الزم در دم صرفده دکل اگر بو ذکر ایلدوکمز معالجات ایله اولمدیسه خوش والا عروق متسعه یاروب چقرمق لازمدر تاکم ایچنده اولان فضلات کاملا قه یاخود کی اولنه یعنی داغ یقه لر بونلردن صکره لازم اولان ایاق اوزره طورمیه وطور دقدن صکره ادویه قابضه استعمال اولنه یعنی مواد مره اخری تولد اتمیه زیرا خوف واردر که ذلکدن مالیخولیا وامراض سوداویه عارض اولمیه

زعمنجه صح

باب تاسع داء الفیل بیاننده در معلوم اوله که داء الفیل بر مرضدر که بعینه بو مرض صاحبنک ایقلری یا برایاغی فیل ایاغنه بکزر وجه تسمیه بوندن ظاهردر سببی کثرت سودادندر گاه اولورکه تقرح ایدر یعنی چبان اولور گاه اولورکه تقرح اتمز اگر تقرح ایدرسه اکله دن خوف اولنور لازم گلورکه ایاق قطع اولنه بو قسم دوالیدن ردیدر واندن مستحکم در اگر خفیف

دخی اولورسه بو مرضه قوی علاجلر لازمدر علاجی فصد و استفراغ سودا در و ادویهٔ قابضه استعمال اتمك لازمدر و مادامکه بغلو اولیه حرکتدن قاچیه
و یا قاوزره طورمیه مکوبرك اشاغیدن ایاغنی بغلیه لر اندن صکره حرکت ایده
اکثریا دوالی و داء الفیل مرضلری ذکر ایلدوکمز اوزره اولان حماللرده و ملوکه خدمت
ایدن خدامه عارض اولور زیرا حمل ثقیل و ایاق اوزره طورمق و شاطرلق ایلمك
بو مرضك حدوثنی مقتضیدر چونکه فصد و استفراغ سودا اولنه هفته ده
ایکی کره قی اولنه و مطبوخ افتیمون ایله طبیعتی تلیین ایده لر اگر سبب ماده
بلغمی اوله علامتی غلظ ساق و بی حرارت اولوب لونی کودت اوزره اولمقدر
علاجی بنجکشت و رازیانه و کلبه شکر تناول ایلیه لر و غداسی نخوداب و ماء
حکوانه ایله ایلمکدر شول زمانکه نضج کله حب صبر و صنوبر و حب سورنجان
ایله قی اتمکله مداومت اولنه و قیدن صکره اطریفلات تناول اولنه بعده
فلفل و کندر و زنجبیل هر برندن اوچر درهم قردمانا و کراویا دره دوردر درهم
جملهٔ محکم دق و سحق ایدوب سکر ایله معجون ایلدوب بو معجوندن کونده اوچ
و یا دورد مثقال ییه لر بامر الله تعالی خلاص میسر اولور ابن سرافیون بو علا
جلردن صکره بو ضمادی نقل ایلمشدرکه عجیب النفعدر مثلا صبر و کندر و
اقاقیا و مر و بذر حرمل بربرده محکم دق و سحق ایدوب سرکه ایله طلا اولنه
اما بو مرضك صاحبی اطعمهٔ غلیظه و فواکهٔ بارده دن اجتناب ایده باب
عاشر اوجاع مفاصل بیانندهدر شول سببکه متأثر اولور عضو قابلدن
یا صفتی ایچون اولهکه بحسب الخلقه در یا سوء مزاج بارده و یا حرارت جاذبه
دندر خصوصا اولحرارت وجعه معاونت ایده یا عضوك الجقدن اولدوغیدر
مواد اکا بالطبع حرکت ایلدوکیدن نازل اوله اما سوء مزاجك یا بدنك
بعضنده اوله و یا کلیسنده اولا یاخود اعضاء رئیسه ده اولان سوء مزاج
دخی یا مادی یاخود سازج اولا یاخود ذو قوام اوله خلط کبی یاخود غیر ذی
قوام اوله ریح بسیط کبی یا مرکب کبی و اکثره من بلغم و مرة ثم خام ثم دم ثم
صفرا و فی النادر عن السودا قیدی صاحب قانونك اکثر ضمیری وجع مفاصله

راجع اولق

راجع اولقا ولیدر یعنی بو مرض بلغمدن و مرهدن اولمق اکثردر دیمکدر اندن
صکره خلط خامدن و اندن صکره دمدن و بعده صفرادن و سودادن
نادرا اولور دیمکدر موادن اولان سبب وسعت مجاریدر یعنی بونلردن
حادث اولان اولمقدر اول اننی که احداث ایده حرکت یا تخلخل یا انجهلك یا
سیرك لکدر بو اخلاطك اکثری هضم ثانی و هضم ثالث فضله لرندندر اما
وجع مفاصلك اکثر سببی مفاصلك تجفیفندر و بویله اولسه کثرت موادی حبس
ایدر مفاصل یبسه ضعیفة المزاجدر بزده تحملی یوقدر و مفاصل اجزاء طرفیه دندر
و مدبر اولاندن بعیددر کاه اولورکه مفاصله اخلاط محتبسه ایرشور و تحلیلی
اولمامغله متحجر اولور بو کره اتله بتر بلکه مفاصلك اورتهلرنده ات بتمك اولور
خصوصا محرور المزاج اوله اوجاع مفاصل شول امراضدرکه بوکا برقاچ معنا سبب
اولور جمله دن ماده سنك کثرتی یا اغذیه دندرکه موادی مولدر یا شو هضمدن
در و یا ترك حرکتدندر و یا اکل اوزره حرکتدر و یا کثرت جماعدندر خصوصا
توق قارن ایله اتمش اولا و مستفرغات معتادهٔ حبس ایلمکدندر و جملهٔ شربدندر
و اکثر حالده وجع مفاصل عارض اولنه نقرس عارض اولور و اوجاع مفاصل اولیهارده
چوق اولور اخلاطك حرکتی چوق اولدوغیچون اگر کوزده حرکت ایدرسه غایتله
یرامزدر اگر صیفده حرکت ایدرسه تقدم و تخلخل دورکه انك ردیدر و نقرسیله
وجع مفاصل بیننده فرق نقرسیله وجع مفاصلك تحتنده در زیرا اول جمله دن
طوپقدن طوتسه نقرسیله برمقلره وارر اول وقت نقرس دیرلر اما وجع
مفاصل بر مرضدرکه الله و ایقلره عارض اولور علاجنی انشاء الله تعالی نقرس
علاجلرنده کورهسن زیرا بو ایکی مرضه بر روش اوزره علاج اولنور باب حادی
عشر عرق النسا بیانندهدر اما عرق النسا و وجع ورك و نقرس انواع
وجع مفاصلدندر انکیچون بونلری بر بری اردنجه ایراد ایلدك اولا عرق النسا
بر مرضدرکه انك وجعی ورکدن اینمکه باشلیا اینه اینه دیزه کلور و کاه اولورکه
طبوغه ایرشور زمان طویل اولدقده وجع انمه سی یعنی رقتسی زیاده اولور
کاه اولورکه وجع اوزانور برمقلره وارر بو وجع صاحبنك ایقلری واویلقلری اریقلر

اكلسه طغلمغه قادر اولميز بلكه مشكل اولور وقت اولور كه وجعك شدتندن
فخذی طرفی يرندن چقار اوجاع مفاصلك جميعسی تيز عودت اتمز وقتا كه ماده سی
استيصال اولنه دكه دردي ايله عودت ايلمز اما عرق النسا بونلرك خلافيندر
يعنی اول تيز عودت ايدر امدی وجع كه مفاصلده اوله اندن عضله عريضيه
انتقال ايدر وگاه اندن عارض اولور بونك دخی علاجی نقرسده بيان اولنور
باب ثانی عشر ورك بياننده در بو جمله‌دن بری وجع وركدر بو وجع وركده
ثابت اولور ورك ديو تركيده اوما جه باشی واوجيه ديرلر بو بر ملعون
اغريدر كه عرق النسادن انجق وجعك فرقی يرنده ثابت اولمغيدر زيرا عرق
النسا انتقال ايدر يعنی وجعی بر يردن بر يره منتقل اولور اما وجع ورك منتقل
اولمز وبونك حدوثی چوق اوتورمقدن اولور يا ضعف وركدن اولور گاه
برصاوق طاشك اوزرنه اوتورسه عارض اولور وگاه ضربه‌دن لاحق اولور
وقت اولور كه طول ركوبدن اولور يعنی طواره چوق بنمكدن اولور سببی اكثر
حالده بلغم خامدندر گاه اولور كه بو وجع اورام رحمدن انتقال ايدر زيرا
اوجاع رحم اوندن ای مقداری مدتی طويل اولسه وجع وركه منتقل اولور كذلك
علاجی نقرسده ذكر اولنور **باب ثالث عشر نقرس بياننده در** معلوم اولنه كه
لفظ نقرس ناقورس لفظندن ماخوذدر لسان يونانده ناقورس باش باغمق
ديرلر امدی بو وجع شديد باش برمقدن ابتدا ايدر گاه اولور كه طوپوقدن
وايق التندن ابتدا ايدر ياخود اياغك هر جانبندن ابتدا ايدر وكيده‌رك
تمام اولور گاه فخذدن حادث اولور اياغه ايندن گاه رباطدن ومفاصلی محيط
اولان اجساملردن حادث اولور يعنی غشالرده عصبلرده اولور وترلرده اولماز
بو جهتدندر كه اصحاب نقرسده تشنج عارض اولمز وخادملرده نقرس اولمز
بلكه خادملرك باشلرينك قللری دخی دوكلمز ونقرسلو كسنه‌لرك خصيه
لرينك بريسی اوزون اولور ونقرس صبيانه ونسوانه عارض اولمز مگر حيضی
طوتلمش اوله امدی وجع مفاصلكه سوء مزاج سازجدن اولا تدبيری جمله ماده
اثاری اولمقسزين اولور اما وجع مفاصل مادی اولسه وماده سی دخی دم اولسه

وجع

اولور كه صح

اولور دخی صح

حمرت ايله

حمرت ايله اولور مكروم ورملك اوله اول وقت علامتی زياده چكمك وثقل اولوب
ديك ديك اندوغندن معلوم اولور اكر وجع مفاصل صفرادن اولورسه علامتی
زياده افراط حرارت وصفرت لون وشدت وجع وثقل وتمدد اولوب حمرتی قليل
اولمقدر اكر ماده سی بلغم ايسه قلب التهاب وعطش وعدم تغير لون ياخود لونی
رصاصی اوله اما وجع مفاصل سوداوی اولور علامتی مكان يابس اولمقدر ووجعی
خفيف اولوب لونی قرمترق اولمقدر بونلرك سببی مثلا ماكولات حاره دن
ورطبه دن حاصل اولمقدر وتاره يكنلرده اولورسه دمدن در وقوجه لرده
اولورسه بلغمدن در وبلد شماليده هوای بارد ايله وبلد جنوبيده حرارتدن
اولدوغی كبيدر گاه اولور كه عادتدن دخی اولور يعنی آز يمك وچوق يمك كبی بر
نجه شی دخی واردر كه بوكا سببدر صناعتدن وفصلدن ومزاج شخصدن بوكا
دلالت ايدن قاروره ونبضدر وانلره موافق اولان مضر اولاندر العلاج وجع
مفاصل ايله نقرسك علاجلری اكر سوء مزاج سازجدن ايسه تعديل مزاج
اكا كافيدر نهايت حار ساذج ايسه جزئی مقداری فصد ايدوب دمی
استفراغ ايده‌لر اكر صفراوی ساذج ايسه مبردات ايله تبريد ايدوب صفرايی
استفراغ قله‌لر اكر بلغمدن ايسه مقدار جزوی بلغمی استفراغ ايده‌لر واما
سوء مزاج مادی ايسه البته ماده قطع اولنوب منصب ولانی خلافه جذب ايله
اهتمام اولنه يعنی قور وشيشه‌لر ايله وقی ايله مواددی خلافه جذب ايده‌لر
وماده‌سن قی ايله تعديل ايده‌لر زيرا بو خصوصده قی اسهالدن اولادر
وكيجه‌لرده عضوی روادع ايله اقبال ايدوب خالی قوميه‌لر اكر ماده قليل
ايسه دخی روادع ايجاب ايدر احكامنی رعايت ايچون اما ماده عضو
شريفه رد ايلمكدن وحبس ايلمكدن حذر ايده‌لر زيرا ماده عضو شريفه
رد اولنمقده خطر عظيم واردر وحبس اولنمقده زياده مرض واردر فاما
عرق النساده زنهار روادع استعمال اتميه‌لر زيرا ماده‌نك غورنی زياده
ايدر في الجمله كندوسن تقويتدن صكره عضوده موجود اولدوغی هر نه
ايسه تحليل اولنور وادويه مستحسنه عرق النساده ابتداده يرامزدر سببی

مادهٔ جذب ایلدوکیچوندر کذلك ادویهٔ محذره حدرده ابتداده ضرردر
زیرا مادهٔ تغلیظ ایدوب مرضی طویل اتمکه باعث اولور سکنجبین دخی ضرردر
فرط حموضتندن الم ویرر اکثر شراب ایچرسه العیاذ بالله تعالی بو مرضك
دشمنیدر بو مرض صاحبی برزمان تمام کلدکدن صکره یعنی خلاص اولدوغی تقدیرجه
دورد فصلکه بریلدر کامل ایچمیه انجق بو مرض بر یل کچمك ایله دفع اولدوغی
معلوم اولور زیرا بعض فصل بو مرضه ضد اولدوغیچون بعضی فصلده
ساکن اولمق جایزدر لکن بر یله وارنجه خلاص اولدوغنه جزم اولنمز
وجمیع محللات استعمال اولدقجه ملینات قسمندن ایچ یاغلری ادخال اولنه
که مادهٔ منجر اولمغه دها نتیجه ایله مانع اوله خصوصا سوداویه اولورسه
محلل اولندن ملین اولن زیاده کرکدر پس امدی حار اولنوب دموی
وصفراوی اولانه حماء صفراویه تعیین اولنان اشربه ویریله علی الخصوص
حماسی دخی ولیجق طبیعتن مقدار کفایه شراب بنفسج وفتیل وحقنهٔ لینه
ایله تلیین ایدهلر اکر بلغمی بارد ایسه مغلی حلو ومنضج که اکا شکر وکلبه
شکر ویا بنفسج ویا شراب لیمون قتوب ویرهلر یا خود ماء عرق السوس ایله
بو مذکوراتی ویرهلر اکر عطشی وار ایسه یعنی حرارته مایلدرك ایسه شراب
اصول وسکنجبین عنصلی ویا سرکنجبین بذوری هرقنقسی اولورسه
ماء عرق السوس ایله ازوب ویریله ویا خود ماء عرق السوس مغلاء
بنفسجله تربیه ایدوب ویرهلر اکر یابس وسوداوی ایسه جلاب بارد
ویا خود حار ویریله اکر عطشی یوق ایسه ویا حرارتدن خوف اولنمز ایسه
ویریلان جلاب برمقدار ماء عرق السوس ویا ماء شعیر ایله ماء عرق
السوس وسکر ویریله ولحومدن منع اولنه اکر ضرورت اولوب اشتهاسی
قوی ایسه لحوم طیر وحیوان بری هرقنقسی بولنوردن بولنورسه انی مقدار
کفایه ویرهلر زیرا لحوم طیر وحیوان برینك فضولی قلیلدر فی الجمله اقلیاتنده
ماء شعیر ایله شکر ویروب حار دموی وصفراوی اولنه شراب نیلوفر
وسویق شعیر ایله سکری مخروج ایدوب ویرهلر وبرمقدارکه اشتهای

طعام

طعام اولمیه اتك کبی نك غداسی اسفناخ وابه کومجی وسمزاوت وبونك امثالی
ایله ایدهلر فاما بو مرضدرکه سبق ایلدی بارد ویا بلغمی ایسه غداسی نخود
صویله وشکر ویا شربتی ایله وماء شعیردن ایدهلر اکر اشتهاسی بونك دخی قوی
سه هلیون بورانیسی وبال ایله لیمون تربیه اولنمش طاوق صویله ایدهلر و
یا طاوق صوینه طوراق اوتی ودارچین ومصطکی قتوب ویرهلر کذلك
بلیج وسرچه مراقی یا خود بوراتیسی که ابازیر حاره ایله مبزر اوله اکثی
یدورهلر اما سوداوینك غدالری اغذیهٔ صفراویدرکه عسل وابازیر حاره
اندن غایت از اوله یا لکز ماء شعیر واسفناخ وبقول قسمندن سمزاوت
وملوخیا وابه کومجکی کبیله اکتفا اولنه المستفرغات تفصیل صحیح بو
درکه اکر وجع صاغ ایقده ایسه صول الندن فصد اولنه اکر وجع ایکی
ایقده ایسه وجعی خف اولندن فصد اولنه افضل فصد ماده نضج
بولنجه تأخیر اولنمقدن تا کم فصد وسیعه محتاج اولمیه اما بلغمیدن
البته نضجه انتظار اولنمق واجبدر زیرا نضج بولندین بلغمیه استفراغ
اولنسه رقیق اولنی چقوب کیدر وغلیظی معده ده منجر اولور یا لکز
بلغمی استفراغ جایز دکلدر زیرا باقی قالان صفرا بلغمی تحریك ایدر عضو ضعیفه
ایرشمکه بادی اولور بونك تدبیری بلغمی نضج بولندقدن صکره استفراغ
بلغم مراد اولنورسه صفراوینك دخی سهالی رعایت اولنمق کرکدر یعنی مطبوخی
که بلغم استفراغیچون عمل ایدهجکدر سورنجان وبوزیدان دخی ضم ایدهلر
تا کیم صفرا دخی معا زایل اوله اکر سورنجان یرینه رجل الغراب قونورسه سور
نجان مقامنه قایم اولور وسورنجان کبی دخی ضرری اولمز اما استفراغ سودا
ایلمك دیلرسه مطبوخ افتیمون ایچنه برمقدار کل ارمنی ضم ایده سوداپی
لطیفا استفراغ ایدر وقلبه تفریح وتقویت ویرر المقیئات قوصدریجی
اجزاکه صفرادن اوله عرق النسا ووجع مفاصلده بونلردر قی ایتدورن قاتی
کوکی ایکی درهم یکرم درهم سکنجبین ایچنده مسحوقا برکون برکیجه اصلدوب
ایچسه لر لطیف قی ایتدورر اما بلغمی قوصدریجی اجزا ترب تخمی ویا ترب یپراغی

ومولوخیا

صاغ ایلندن فصد اولنه
اکر وجع صول ایقده ایسه صح
ایکی ایلدن فصد اولنه اکر وجع ایکی ایلدن
ایکی ایقده ایسه ایکی ایلدین فصد
اولنه اکر وجع ایکی ایلدن
ایکی ایقده ایسه

عصاره سی سکنجبین ایله مقیٔدر خصوصا سکنجبین عنصلی اوله یاخود تریاك
کندروسن رنده دن کیجوروب سکنجبین عنصلی ایچره اصلدروب ایچوره لر بلغمی
قیٔ ایله چقاررنا فعدر المدرّات جمله دن زیاده عرق النسا یه ادرار انفعدر
زیرا اسهال ایله خلاص اولنمز امّا ادرار ایله تز اولنور و بو مرضلرده مدرّات
نافعه که مخصوصه در بزر بطیخ و بزر خیار و بزر رقثا بونلر برابر اولنوب
دق وسحقدن صکره صو ایله لبن الوب مستحلب ایدوب ایچوره لر امّا مستحلب
اولان اول صو ایله کرکدرکه انکله بر سیاوشان قینامش اوله و بلغمیه بو
سفوف استعمال اولنه چنطیانا و کمافیطوس و کمادریوس و بزر کرفس
و بزر بطیخ بو جمله سی برابر دق و سحق اولنوب سبق ایلین مدرّات ایچون
اولان مستحلب ایله ازوب بر قشق مقداری ایچوره لر ادرار ایله تنقیه
ویرر سودا ایچون ادرار بیان اولنمادوغنك وجهی بودرکه سودا خلط عاصی

امدی صح

درادرار ایله چقمز انکچون بیان ایلدوکمز مستفرغات کافیدر ادویه
موضعیه دنکه نطول اولنجقلردر حارّ اولورسه شعیر و خس درکه سرکه
ایله قینادوب نطول اولنه اکر بارد اولورسه مرزنجوش دفنه یپراغی و سذاب
و کمون صو ایله قینادوب نطول اولنه بر نوع نطول که معتدلدر و غایتله
نافعدر بابونج و اکلیل الملك و زهر بنفسج و خطمی و خبازی قینادوب نطول
اولنه ادهاندن دهن الحنظل و دهن القسط و دهن الخردل و بونلرك
امثالیدر المرکّبات ترکیب اولنوب اوجاع مفاصل و عرق النسا و نقرسه
طلا اولنانلردن بری زیتون ایچنده افعی قینادوب بعده مریضی حمامه قیوب

باغی صح

ایله تمریخ ایدوب سورسه لر بالکلّیه خلاص ایدر کذلك شحم الاسد و شحم

اول یاغدن عسل صح

الضبع سورلمك زیاده نافعدر الاضمده ضماد اولنانلردن بعضی بوی
تخمیدرکه سرکه ده بشه بال دخی قته لر تا کم حلّ اولوب هریسه کبی اولوب اول وقت

الضماد ا.ق. نسخ

ضماد اولنه بر نوع دخی حلبه و اکلیل الملك و بزر کتان و کندر و راتنج بو جمله سی
برابر دق اولنوب قرمزی بال موم ایله مرهم ایدوب ضماد اولنه حمام ایسه
بعضنه ضرر ویرر و بعضنه نافعدر شول حمام ضرر درکه صوجی طتلو اوله

اما حمامك

امّا حمامك صوبی اجی و یا طوزلی اوله نافعدر خصوصا ملح و افسنتین
و نطرون مسحوق بر یرده سوریله غایتله اعلادر درلردر بو نوعدن بری دخی
که وجه مشروح و شرط مسبوق اوزره سوریلور کبریت و نطرون و ملح و

حمام صح

بورق و ورق الغار و مرزنجوش بو جمله دق و سحق ایدوب دیلرسه حمامده سورونه
و دیلرسه قینادوب صوینه ییقنه و کوده سنه ثقلی قالوب سوزیلنی سورنه
اکر بو مذکوراتله علاج اولمزسه بونلردن صکره اسحق طبیب دیرکه صرتلان

استحماطیس نسخ

و کرك بیان اشکی و کرك طوشان و کرك دلکی هپ اولمزسه بری یادر وایکن
و یا بوغزلنمش قانله ایچن چقاروب بر قزغان ایچنده صو و زیتون یاغی و
مرزنجوش محکم قینادوب تا کم ارییه ایچنده آبزن طریقی اوزره اوتوروب درلیه لر
بو امراضدن اکر عرق النسا و اکر وجع مفاصل و اکر وجع ورك و اکر نقرس جمله
سنه شافیدر اصل بونك ایچون وضع اولنان مجوبردن حبّ سورنجان و دهن
سورنجان و مطبوخ سورنجان و سایر مفردات و مرکّبات هر بری بو محلده یا
زیلورسه بر کتاب اولور بونك تفصیلی اقراباذینده کله جکدر سنك که حاجتکدر
اول قدر بو نوعدن بیان اولنمشدرکه اجل مقدّر اولمیوب حقك امرینك صحّتی
طرفنه ایسه کافیدر غیری کتبه و غیریه صورمغه احتیاج قونولما مشدر همان
عقل سلیم و طبع مستقیم ایله مرادك اندن طلب ایله هر قسمدن ایسه اکا کوره
دوا ایله قاعده سن و بر مقدار خود علاجن بو محلده بیان ایلدرك و قس علی هذا
جالینوس کی ایلمك یعنی یا قویا قمق عرق النسایه فائده ایلدر امّا افضلکی بودرکه
خمیردن بر حلقه مثالنسنه پیدا ایدوب مریضك قوشاغی یرینه قویوب و ایچنه
واقو طوز طولدروب اطرافن خمیر ایله حولی ایدوب بعده اوزرینه اول طوزك قزمش
مناسب دمر پاره لری قویه بر وجهله که هر بر دمر اول بربرندن اسیلکده زیاده اوله
همان دری یاغق مرتبه سنه واره فراغت ایدهلر بامر الله تعالی شفا ویروب خلاص ایدر
و تریاق فاروق و تریاق اربعه و مخلصه کم شوطین ایدر و معاجین کبارکم بونك ایچون
اقراباذینده یازلمشدر بونلر عظیم النفعدر ابقراط ایدر بو مرضلرده ادم کمکلرین
یقوب مناسب اولان اشربه ایله ایچورمك جمیع معالجه دن اقوادر بو محلده اطبا

حميات علاجنه شروع ايتمشلردر بو فقير جمله‌سني تمامندن صكره حميات بيانينه
شروع ايلدم حالا بيان نعوا ورام وثبور ايلردن احتراز بيانندهدر **باب رابع عشر**
اورام بيانندهدر آمدى اورام ديدوكمز بو نلرك بعضيدر اخلدن اما افراط بالذكر
ايلدوكمز اهتمامادر معلوم اولاكه اورامك تقسيمي فعالندن بيلنور هر ورمكه اوله
انك ماده‌سي واردر اما اول ماده يا ذات قوامدر يعني جثه صاحبيدر واول اخلاط
اربعه‌دن يا جثه صاحبي دكلدر بلكه مائيه وريحيه‌در اكر ورم دموي اولورسه
فلغمونيا تسميه اولنور اكر ورم صفراوي اولورسه جمره تسميه اولنور اكر ايكسندن
مركبا اولورسه فلغمونيا جمره تسميه اولنور يا خود جمره فلغمونيا ديرلر اكر ورم بلغمي اولا
ويا عضوه مخالط اوله اول ورم خودريا متميز اوله اول وقت سلعه لينه ديرلر بو
قسم يومشقدر اكر ورم سوداوي اوله يا جرم عضوده مداخل اوله ويا خود مداخل
اولميه مداخل اولنه يا مولم واغج كوكي كبي كوكلر صاله وا عضايه يا پتمش اوله بو
قسمه سرطان ديرلر يا ساكن اوله الم ويرميه بو قسم صلابتدر اما اعضايه
غيري مداخل اولوب يا بالشيجي اوله ويا پتمه‌سي ظاهر عضوده اوله يا خود
يا پتمه‌سي اولميه بونلر اول غده‌لردركه تركيجه بز ديرلر كلدك آمدي ورم مائي
يا عام اوله اعضايه استسقا كبي يا خاص اوله خصيه شيشي كبي فاما ورم ريحي
يا جوهر عضوده مخالط اوله ود وكيجك يومشق اوله تهيج يا مجتمع ويا پشك
لينه والك قالدرسك قالقه نفخه ديرلر فاما ثبور اورام صغارددكه اورام
دموي‌تر بر وغير منقسم اولور وانلر ايله مكاني مختلط اولور فاما اورام دموي
وصفراوينك علامتلري اكر دموي صرف ايسه چكلمك ورنكي قزل اولمق وشيش
اولوب ديك ديك اتمق اقتضا ايدر اكر عضو حساس ايسه بو علامتلر ظاهر اولور
اكر ورم شريانلي وار ايسه دم اسفله عوديت ايلمشدر وورم دمونيك نهايتي
يا جمع اولمقدر ويا طغلمقدر ويا ورم صلبه منقلب اولمقدر وقتا كه ورم
جمع اوله وجع وچكلمك وضربان وحرارت زياده اولور وقتي دشلسه
ساكن اولور فاما ورم صفراوينك حمرتي چوق اولور وآچق رنك وقزل اولور
وچكلمه‌سي وسنجمه‌سي قوي اولور ودري به اقرب اولور صفراسي غليظ

دخي صح
ديرلر صح
وصفراويه بر صح

اولانكه دري بر قرحه‌يا وليه جمله اورامك سببي كثرت ماده در عضو قابلك
ضعيفيدر سببي اسباب خارجه‌در بس آمدي قرحه‌لرك كثرتي چبانلري منفذدر
يعني مقعده سيدده وچبانلرك كثرتي جراحيمنزدر جميعي اقسامك علاجي اولدركه
اكر ورم عضو رئيس دفعندن اوله يعني اني دماغ دفع ايلمش اوله ايكي قولاق
اردنده اولمق كبي وقلب دفع ايلدوكي كبي وجكر دفع ايلدوكي ايكي قاسق ارالرنده
اولمق كبي بو قسمده هيچ برينه ردع اوروب منع ايلمك جايز دكلدر زيرا ردع خطا
جايزكه ماده رجوع ايدوب ذكر ايلدوكمز دماغ وقلب وجكره هر قنقي طرفدن
ايسه كرو يرينه رجوع ايده اول محلده ايش مشكل اولور ويا بوكا لازم اولان
ندرسؤال اولنورسه مرخيات استعمال ايتدرمك كركدركه منفذ متسع اولوب
موادكروسنه رجوع اتميه اول كه مرخيات ايله وصف ايلدك ساده ياغ وتره
ياغلري كبيلردر كاهي استي صو ايله نطول ايلمك كافيدر اكر بونلر ايله اولمزسه
يعني متحلل اولمزسه يا ادويه ويا نشتر ايله يارلمق كركدر اما شول ورمكه
اعضاء رئيسه‌دن بعيد اولميه ايكيدن خالي دكلدر يا بودركه سببي يا خارجي
اوله وبدن انكله ممتلي اوله ويا ممتلي اولميه اكر ممتلي ايسه موادين استفراغ
ايده‌لر بعده تحليل قلنه واكر بدن ممتلي دكل ايسه استفراغ لازم دكلدر
تحليل كافيدر اما رداع جايز دكلدر تا كم وجعي زياده اولميه اكر رداع اچون
احتياج قوي ايسه ضعيف ولاني استعمال ايده‌لر اتي كل ياغي كبي اما سبب
ورم بدني ايسه رداع لازمدر تا كم اول رداع وجعي تسكين ايده واول
رداعلر ديدوكمز اق بال مومندن وكل ياغندن وتازه كشنيج صويندن معمول
مرهم قيروطيدركه اني سحق ايدوب اوره‌لر اكر بو مرهم بر جزو زعفران دخي قونلسه
جايزدر اما وجع قوي دكل ايسه يالكز تازه كشنيج صويي يا هندبا ويا ابت
اوزومي صويي ويا بسكرلي بپراقي صويي كافيدر ويا سمزاوت صويي ايله ذكر
ايلدوكمز صولرك هر قنقيسي اولورسه اولسون كلاب وسركه ايله اورمق كفايت
ايدر مكر وجع وار ايسه سبق ايليه نرمراجعت ايليه رواد منضج وملين
اوله انلرك اوني ايله قوت ويروب مرهم اولنه يا خود انلري دق وسحق

خواجي نخه
ايكي قولنو قلدراسي صح
اوروب منع ايتمك صح

قلنه اول منضج ملین دیدوکمز بوی تخی و بابادیر والکلیل الملك وخطمی وبزر کتاندر بونلرك صولری نطول صح

قصر نخ

ایدب قینادب نطول اولنق ومسحوق اولدقلرنده مرهم ایدوب استعمال اتمك محلنه کوره واجبدر کذلك مرهم داخیلونله مرهم خل بریرده ایو مرهمدر اکر داخیلون دخی یالکز اولوب ابتداده جایزدر اما بدنده امتلا وار ایسه لابد فصد یله استفراغه تقید اولنه بونك معناسی اکر ورم دموی ایسه فصد اولنوب صفراوی ایسه استفراغ اولنه دیمکدر اما ابتدادن صکره یعنی تزایدده وانحطاطده فصد واستفراغدن صبر اولنه اکر ورمك وصلابتدن منقلب اولمه سندن خوف اولنورسه ملینات ومرخیاته چندان تقید اولنمیه اکر فساد عضو ظاهر اولسه یعنی صلابت ورمدن قزرسه ویا یشل اولسه اولا بدرکه عضوی یاره سن وصو وطوز ایله یویوب تبرید ایده سن حاصلی ورم صفراوی اولدقده تبرید ایدوب ورم دمویده تجفیفدن صیانت ایده سن والله اعلم واحکم تعالیم ستهنك تعلیم سادسنك سفر سادسی اون بش بابه مشتملدر باب اول اورام بلغمیه بیاننده در امدی بلغمی اکثر حالده رخودر رخاوتی اکثردر زیرا کثرت رخاوت مائیتدندر وکثرت مائیت رقتی مستلزمدر امدی ورم بلغمینك بر ایسی سلعهدر بو ورم اغلظ اولور ولونی بدنك لونی کبیدر واغریسی یوقدر علاجی بلغمی بلغمدن استفراغ قلمقدر ومولد بلغم اولاندن پرهیز ایلمکدر وابتداسنده ورم بلغمی قلیل البروده اولن رداعلر اوربه انکله عمل ایده لر ورداعلری صرب سرکه ده ازوب قوری سنکر یا تورب ورمه اوره لر اکر اول ورمه قونیله جق سرکه ده ماء بورق یا عصارهٔ مرسن معا اولورسه دخی لطیف اولور کاه اولور که ورمك وسطنده طوز لو سرکه ایله سنکر اوریلوب بعده رداعلر استعمال اولنه قدن صکره نطوللر وسوجکلر وضمادلر ومحللات عمل اولنور اوجمله دن صغر نجاستی ومرهم داخیلون در وورم بلغمیدن اوتروا قراباذینده بی نهایه ضمادات ونطولات ومحللات بیان اولنمشدرکه محلنده کتوروب عمل اولنه باب ثانی اورام سوداوی بیاننده در امدی ورم سوداوینك احوالی اجمالا اوایل بابده ذکر اولندی وایکی قسم اولوب متفرح وغیر متفرح اولمسی بیان قلنمشدر حالا ورمکه سوداوی اولا

سرطان دیرلر انك بلغمه سی صعبدر علاجی سوداوی استفراغدر وملینات له تضمید ایدوب ولنمقدر اول ملینات دیدوکمز ایچ یاغلری ودهن سوسن ودهن حناء وزیت العتیقدر مرهمکه صلابتی ومادهسن بر هفته مقداری تحلیل ایده خردل وبزر الانجره وکبریت وزبد البحر وراوند واشق ومقل ازرق وشمع احمر وزیت احمر عتیقله معمول اولاندر بوجمله دن بری دبیله در معلوم اولاکه دبیله بر ورمدرکه ایچی بوش اوله اکا ماده دوکلمه کرك اول ماده حار وکرك بارد اولسون بو دبیله اولیجق دبیله اسم عامدر قچن بر ورمی کورسك که انکله ضربان کثیر وبر مقله باصسك کویا برمغك چمکلمك احساس ایده سن وبله سنکه اول ورم خواجهدر بونك بلغمه سی ایرك یری صقلسه برمغکی کویا بر نسنه رد ایلدکنی احساس اولنور ولونك بیاضلغی یا صاریلغی ویا یشللکیله معلوم اولور وایریکی صیرنجق وبیاض ورقتده وغلظتده اجزاسی برابر ورایحه سی متوسط اولور علاجی بلغمی تنقیه واستفراغ قلمقدر تاکم ماده سی قلیل اوله وهر ماده سنك تولدینه باعث اولاندن پرهیز ایلمك کرکدر وتقویت قلمق کرکدر تاکم دشلمك وقتنده انفجاری ضعیف اولمیه بوندن صکره منضجات خفیفه استعمال ایلمك جایزدر مثلا اشی صو ایله نطول اولنمق کبی واربه اونی وچینمش بغدای ویال مومی وزیت وکندر وزعفران وخطمی وبزر کتان کبیلر ایله مرهم اولنمق بوجمله سی نافعدر کرك جمعا کرك منفردا اکر دری یومشق ایسه ودشلمك ممکن ایسه ادویهٔ منضجه ایله دشمکدن دمر ایله اولادر ادویهٔ منضجه دیدوکمز زرین قدح دیدکلری چیچکدن کوکی ومرهم داخیلون درکه لعاب خردل ودهن سوسن ایله تربیه اولنوب ضماد قلنه اکر ادویه ایله دشمکدن دیلسه دشلسه برمق کرکدر اما بر وجهله یاریله کر یاریلن یرا شاغی اوله قچن که یاریله قان واریك چقه اول حالده بر مقدار صقوب جراحتی اقیدب صکره بال شربتیله غسل ایدب جراحت علاجی اولنه وهر ورم ظاهرکه انکله ضربان اولمیه اکثریا ایرکلنمز واکثر ورم مادهٔ مفرده دن اولمز باب ثالث دمامیل بیاننده در دمامیل جمع دملدرکه چبانلر دیمکدر غایت برمزی دریك پرده اولاندر بودخی خراجات قسمندندر نهایت ثبوری

اولور مع

والنجیر مع

کبار حارّه ایچنده قبیح ماده جمع اولور پس آدمی بو چبانلر اکثر حالده کثرت حرکتدن
وامتلا ایکن حمامه وارمقدن اولور اویله اولسه کثرت دم میل ایدنلرک امتلاسندن ایسه
فصد واستفراغله مقید اولوب خفیفجه حمامه کیره یعنی حمام معتدل اوله
زیاده اوتورمیه تا که مضرت ایرشیوب ضرر ترتب ایتمیه اول امتلا ایله حمامه
کرمکله چبانلره مبتلا اولمش ایسه ینه انجلین اتمیه واوچ کون کیچدکدن صکره
فصد واستعمال روادع ایله دواقلنه ومنضجاتدن تین وعسل وبزره ومر
وحنطهٔ ممضوغه وخردل ودهن سوسن ایله مرهم پیدا ایدوب اوره لر با مر الله
تعالی دشله اکر دشلمز ایسه نیشتر ایله یاره لر **باب رابع ثبور بیاننده در** ثبور
بثره نک جمیعندن سولجیلر دیکدر بودخی مواد اورا... مدندر حادث اولور
بونلردن بری قوردا شیندر بو قسم دمویدر وبرنوع دخی نمله در وبرنوع
دخی جمره در ونار فارسیه در محلنده ذکر اولنور وبرنوع دخی سوداویدر
جرب سوداوی وثالیل ومسمار در جرب معلوم در کچکرد ثالیل سکللردر
مسمار ایسه ترکیجه اق سکللردر وبرقسمی دکر بلغمیدر شرا کبی یعنی قوردا
شن کبیدر وبرنوع مایه در نفاطات دیرلر صولو قبرجقلردر وبرقسم ریحیه
در نفاخات دیرلر یللو قبرجقلردر کلرلک امری شراکه قوردا شیندر یعنی
یصی بثره لردر علامتی کوکلطارا ولمق وکیجه کلدر بونک حدوثی اکثریا دفعة
در زیاده کوردکجه کوکلطارا ولمه سی وغصه سی زیاده اولور خصوصا سببی
اکثریا دمدندر بلغمی دخی اولور نهایت بلغمینک المی واضطرابی کیجه کیجه اولور
علاجی فصددر وصفراوی رفقله اسهال ایلمکدر مثلا صفرانک رفقله اسهالی
نقوع مسهل ایله وماء رمانین وهلیلج ایله در ~~اسهال اولوب~~ اما شراء
بلغمیدر استفراغ لازم کلدکده تدبیر مذکور بر مقدار هلیلج کابلی زیاده
اولوب اوچ درهم مقداری استعمال ایلمکدر غداسی سرکه ومرجمک
ومزوّرهٔ حب رمان وسماق ایلمک کرکدر وطعام ونقوعاتکه بو محله
استعمال ایده قورو کشنج قویوب ییک لازمدر زیاده نافعدر محمد بن
زکریاء رازی حاوی کبیرنده شرا ایچون برکسته ابو اغاجی دبندن

بثور بفتح الباء وسکون الثاء

اولدیغی نخ

ایله صح

برمقدار

برمقدارینی طپراق الوب صو ایله حل ایدوب طورلدقده برمقدارین ایچوب
وبرمقدارینی برچوقه پاره سنه بولیوب کوده سنه سورنسه غیری
محتاج ایلمزدر مشهوردر حقا بو معنا خاصه در طبیعت دکلدر عجب علاجدر
فقیر تجربه ایلدم برقاچی بو علاجدن ایو اولدوغن کوردم **باب خامس نمله**
بیاننده در ترکیجه بوکا سیرجک وکمریک واصرغی دیرلر عرب عربا بو نمله ایله
تعبیر ایلدکه سبب صغیر بثره لر اولدوغی کبی کوقرنجه اصرر کبی اصرر سببی صفرادر که
حاردر یاخود غایتله لطیفدر دیکدر اکر نمله نک حدوثنه بادی اولان صفرا
یرامز ایسه شدت احراقی ایچون ایجاب ایلدکه بدنده یوریه وکزه وعضوی
اکل ایده اکر صفراء یرمزدکل ایسه نمله بدنده کزه اما اکل ایدوب یاره ایلمزه
اما صفرا رقیقه ایسه وغلیظ ایسه دری التنده محتبس اولوره اول وقت
نملهٔ جاروسیه اولور نهایت بونک التهابی قلدر وحرارتی اما انحلال
جهتندن بو اوّلکیدن کوجدر زیرا غلظت ماده منحل اولمغه مانع قویدر
علاجی صفراوی اسهال ایله بدأ ایدوب دم غالب ایسه فصد ایلمکدر زیرا
تقلیل ماده لازمدر وتبرید ایله تعدیل مزاج ایلمک کرکدر واوزرینه مرجمک
وانار قبوغی وسویق شعیر وعصارهٔ لسان الحمل بریرده خلط ومزج ایدوب
سوره لر بو مذکورات تخفیف وتبرید ایدر اکر نمله ده ینمق ویاره لنمق
ایله تقرح ظاهر اولورسه بو معنا العیاذ بالله تعالی اکله نک برنوعیدر
اول وقت قرص اندرخونله شراب عتیق بریرده ازوب سوزه لر وبزم
اقرابادینمزده اولنه مراجعت ایده لر اکر نمله جملهٔ بدنده ویا بر نیچه
یرنده طاری کبی اولوب ثبور شکلنده اولورسه که جاورس ایله تعبیر
ایلدوک علاجی مطبوخ افتیمون ایچنه جزئی تربد قویوب اسهال ایلمکدر
وتازه سود بوکا غایتله نافعدر تخفیف ایلدوکیچون قشر رمانین
وکل ارمنی وماء ورد وسرکه بریرده اجزاء مسحوق اولدوغی تقدیرجه
خلط ومزج ایدوب بدنده اولدوغی محله سوره لر **باب سادس جمره**
ونار فارسیه بیاننده در معلوم اولاکه جمره ونار فارسیه لفظان

قرمزی صح

قلیلدر صح

استفراغ نخ

مترادف اندن ترکیبه بوکا قبرجق واود کوینکی دیرلر اکثریا بوظالم ایام وباده اولور معلوم اولاکه هر سولجی بیکر یجی وقبردیجی اوله ویا قیجی اوله یرده احلاث ایدیجی اوله بو ماده صفراویه درکه قلیلة التعفن وقلیلة الصفرادر وجمع بورمدرکه انسانک جلدنی ماده سز سیاه ایدر بونک ماده سی کثیرة السودا در وغلیظدر وانک ایچنه یا تمشدر یعنی اتله دری ما بیننده دکلدر بلکه ات ایچنده علاجی بونک لابد درکه فصد اولنوب صفرانک استفراغ ایده لر اما بر وجهله اولاکه سوداسی رعایت ایده لر زیرا ماده سی غلیظدر وقت اولورکه تحلیل اولمز نیشتره محتاجدر بونک اوزرنه اوریلیجق ادویه شدیدة التبرید اولمق کرکدر تاکم ماده محتبس اولمیه وباطنه سمتنی دفع قلمیه وشدید القبض دخی اولمیه بلکه قویة التحلیل اولمیه تاکم زیاده اولمیه زیرا تحلیل زیاده اولیجق کیفیت ماده یعنی حرارت وحدت زیاده اولور امامناسب اولان ادویه که نافع اوله اکثیسی ناردر مثلا بر اکشی ناری ایکی شق ایدوب سرکه ده بشوره لر حتی محرا اوله بوکره بر خرقه پاره سنه یایوب اوزرینه ضماد اولنه سرکه ایله ازلمش مازو دخی اعلادر اوزرنه سوکلم ولسان ثور وعدس مقشر وکیکلی اتمک بریرده دق وسحق اولنوب مردار ایلک ایله یوغرلوب ضماد اولنه بونلردن صکره ابن ماسویه نک نقل ایلدوکی ضماد قتی اعلادر مثلا بنفشه یپراغی وزعفران وعدس مقشر ومردار ایلک وسکر ومازو بریرده برابر دق وسحق اولنوب مرهم مثال اولنه بعده قبرجق اوزرینه ضماد اولنه

باب سابع نقاطات بیاننده در

ترکیسی خرده خرده صولو قبرجقلردر سببی اخلاط فینایوب مائیتی در بر چقمقدر ومحتبس اولمقدر بو سببدن کثافت یاورم رقیق اقتضا ایدر علاجی تنقیه بدن وتعدیل مزاج ایدوب لحوم قسمنی ترک ایلمکدر تاکم ماده کثیر اولمیه وبو صولو قبرجقلرکه ابتداده ظاهر اوله مرهمکی دوکوب الیوب سرکه ایله خمیر مثال اولدقده بدننه سوره لر تاکم ماده محتبس اولمیه شول وقتکه بو قبرجقلر بیومکه بشلیه اکنه ایله دشله اما اکنه ایچرولحمه راجع اولمیه یعنی دریسین بر توب دشله بعده

اوله

چاره سی

ما ئیتدن باقی قلانی مجففات استعمال اولنه بوبابده مرهم اسفیداج دوا لطیفدر اکر بو علاجلر کفایت اتمزسه اقراباذینده بوکا متعلق چوق نسنه لر بیان اولندی مقتضا سنه کوره طلب اولنه

باب ثامن حصبه وجدری بیاننده در

ترکیسی قزامق وچچک دمکدر بو ایکی مرض نقاطات جنسندن اولمغله عقبینه ایراد اولندی معلوم اولاکه قزامغک وچچکک غایتله یرامز اولانی سیاه رنک اولانیدر اندن اشغی بنفسج اللون اولنیدر بوا کسندن صکره یشل لون اولانیدر بونلردن اشاغه صارو هیئت اولانیدر جمله دن صکره اولان بیاض اللوندرکه اول سایرلرندن سلیمدر خصوصا چچک بیوک اولوب قلیل العدد اوله بلکه چقمه سی دخی اسان اولوب خسته صقلمیه وطارلمیه وحماسی قوی اولمیه بو قسمک کیمیده چوق اولموب بربرینه قرشوب متصل اولانیدر یاخود بدننده ال پاره سی قدر یری اولاندر اکر جدری واکر حصبه نک اسلمی اول حما ظاهر اولوب صکره جدری وحصبه حادث اولمقدر اکر عکس اوزره اولورسه یرامزدر فی الجمله علامت خیر بو ایکی مرضده اواز ایو اولوب یعنی صوتی متغیر اولمیوب حمادن صکره ظاهر اولاندر اما حصبه وجدری که تزترچقا حما وحرارت پیدا اولمیه ورم حجابی واردر یا قوة ساقط اولمشدر خصوصا عطش دخی قوی اولوب طارلغی زیاده وبدنک ظاهری بارد اولوب جدری ویا حصبه یشل وسیاه رنک اوله هلاکه قریبدر وچچک وقزامق اکثریا بهارده وبلاد حاره ده عارض اولور وچوغی اوغلنجقلره وتازه ییکتلرده اولور وپیرلرده اولمق نادر اولور وقزامق چچکه مغایردر شونک برله که قزامق صفراویدر وچچک دمویدر وهم قزامق جثه ده صغیردر زودر یدن تجاوز ایلمز بلکه دری التنده اولور انکچوندر که اول ظهورنده بو مرولنمز العلاج جدری وحصبه که غلبه دمدن اولور برون طمارندن قان المقدر زیرا رعاف مقامنه قایم اولور واعضاء عالیه حافظدر ومشروبات قسمندن نقوع حلو یا الشکر وشراب عناب وشراب نیلوفر ویره لر اکر شراب کادی اله کیررسه بالخاصه نافعدر کذلک خرما قوبرو شراب خاصیت جهتندن انفع اشیادر اکر حرارتی زیاده ایسه غداسی عدس

صافی چیبان اولمش هیئتنده کوتسر شور وایکی قات اولوب بربری ایچنده قتمر شکوفه شکلنده صح

تمش صح

ماسدن

قرع ومزورۀ شفاف

مقشّر ومزورۀ عنّاب ویره لر ولحومدن جلّا حذر ایده لر والّا نکس اولور
اکر حصبه وجدری تن بلورمیه ویاخود باطنه رجوعدن خوف اولنه رازیانه
وکرفس صولرین سکر ایله ایچوره لر بو ایکی مرضده بدنی اسیجق طوتمق وبارد
یللردن سقنمق کرکدر واولکم ظاهر اوله ستماق کل صوینده اصلدوب وسو
زوب طمزرمق کرکدر وایقلرن حنا لمق کرکدر تاکم کوزده جدری چقمیه قزامغه
دخی نافع ومجرّبدر باب تاسع جرب وحکّه بیاننده در ترکسی اویوز وکیجک
دیکدر آمدی جربدن بعضی یابسدر صفرای محترقدن اولور کاه اولورکه بو
صفرای محترق دمه مختلط اولور کاه سودا مرتبه سنه ایریشور شدّت
احتراقدن اوتری کاه اولورکه سودا ویتر ایرشمز بیّن بیننده اولور بو جربدن
بعضنده رطوبت بو قسم بلغم ما لحك دمله اختلاطندن اولور حکّه که
کیجکدر اول دخی جرب یعنی اویوز کبیدر نهایت کیجکده سولجکلر اولمز بو
نلرك مداواتی چوق طوزلی واکشی وطتلو ییکدن ومغلّظاتله مشغول اولمقدن
اولور بو ایکی سنك علاجی طبیخ فاکهه وطبیخ افتیموندر وسکر ایله طبخ
اولمش شاهترج کرك سازج وکرك مدبّر اولسون بونلری استعمال ایلمك
کرکدر خصوصا که هلیلج اسود واصفر وکابلی هر برندن دورد درد درهم
الوب التی صوایچنده اصلدوب ایچمك ایو دارودر هر کون ماءِ شعیر ایله
سکر ویا ماءِ جبن ایله سفوف مسهل ایچمکدن غفلت اولنمیه بو ایکی قسمك
غداسی هر نسنه که مسهل وطاتسز اوله انی ویرمکدر جمله دن هندبا
وسمزاوت واسفناخ بورانیلری اکشی انار ایله بشمش اوغلاق اتی ویریله
مکدر وبلبع اتی ویره لر فی الجمله ضرورت اولمینجه لحوم قسمنه مبادرت
اولنمیه تاکم دم صفرا متولّد اولمیه ادویۀ موضعیه دنکه اویوز
وکیجك ایچون سوریلور کبریت واولمش زیوه وکندر واشق وقلی
زنکار ونشادر وبونلردن بر جزو ومرده سنك واسفیداج بونلردن
نصف جزو وملح اندرانی نصف جزو وحب الرمان جمله اجزا وزنجه
کل یاغی وبنفشه یاغی وکلاب تازه وکشنیج صویی وسرکه وبر درهم کافور

جمله

جملهٔ بر هوانده دق وسحق ایدوب مرهم مثال اولنجه حل ایده لر بعده
حمامده کروب کوده سنه محکم کیسه اوردوروب بیقنوب چقه لر و
بو معمول اولنی سورینه لر امّا خایرلرین صاروب سورمیه لر اوچکون
طوروب تکرار حمامه کروب غسل ایدوب چقا بامر الله تعالی حکّه دن و
جربدن اثر قلمز امّا بونی بعد التنقیه ایلمك لازمدر تاکم تأثیر ایلیه
وبو عملدن اوّل اوچ کون دك هر کون یوز درهم شاهتره صویی واوتوز
درهم شیروغن واون بش درهم سرکنجبین ایچمك لازمدر اکر قوصدرسه
خوش اوله قوصدرمزسه دخی اخلاط ردیّهٔ زایل ایدر وصبر اسقطوری
جرب ایچون زیاده نافعدر هر نه قدر مزمن اولورسه سودلیه دفع ایدر
وجرب وحکّه نك اصحابی حمامه ملازمت ایلمك انفعدر زیرا انفع اشیا
حمامدر بو نوعدن چوق درلو یاغلر وسفوفلر وحمّاملر وحبلر قراباذینده
بیان ایلدك مراجعت اولنه باب عاشر جذام بیاننده در بو مرض العیاذ
بالله تعالی سودا منتشر اولمقدن در سببی مزاج اعضایی افساد ایلدوکیدر
کاه اولورکه اعضانك هیئتی تفرّق واتصال ایدر مثلا سودا بدنده
منتشر اولسه اکر متعفّن اولسه حمّای ربع ایجاب ایدر اکر تحت جلدده
جمع اولوب یغلسه جذام ایجاب ایدر بو تقدیرجه متغیّر اولور یعنی اعضانك
شکلنی وهیئتنی تغییر ایدر واعضایی تفریق آمدی سودانك سببی فاعلیتی
یا جکرك حرارتنك شدّتی ویا بدنك حرارتنك شدّتیدر بو جهتله یبوست
دمی احراق ایدر یاخود جکرك وبدنك برودتنك شدّتی قانی طوکدرر
وسودا اولور بونك سبب مادّه سی غدالردرکه سودانك تولّدینه بادی
اولور بلکه معیّن اولور بو قضیّه لر مسام طوتلمغه سبب اولور ومسامك
طوتلمه سی حرارت غریزیه هوای باردك واصل اولمغه مانع اوله سندندر
اولور بو جهتدن دمدن غلیظ اولور بالضّروری سودایه منقلب اولور
کاه اولورکه طحالك مزاجنك فسادندن اولور اوّل وقت سودایی جذب
اتمز بو کره دمدن مغشوش اولور سودادن ایرلمز بو جهتله جذام بادی

اولور هوانك يا خود مزاج هوانك فسادندن وتخمه نك چوقلغندن سودا اولور
قچن سودا چوق اولسه دم تغليظ ايله وقوام غليظى ايله تولدك كثرتنه معا
ونت ايدر برودتى ايله طبيعت سوداويه سنه كندونك منقلب
ايدر بو يله اولسه جذامدن بعضسى متقرح اولور يعنى چبانلرو يارهلر
اولور وبعضى جذام واركه متقرح دكلدر وجذام بر مرضدركه سارى ايدر
باذن الله تعالى واولاده مال ميراث اولدوغى كبى ميراث اولور قچن كه
جذام متمكن اوله رجا اولمز ومقدمه سى دخى قليل الاخلاو طدر قچن
كه جذام ابتدا اولمغه باشلسه لونى زياده قزل اولور وغايتله سياه
اولور سببى سوداوى خلقلر پيدا اولدوغيدر جملدن حيرت كبى وغصه كبى
ولونى قرمتقلق ايله قزله مايل اولمق كبى بونلر هپ جذامك مقدمه لريدر
وعلامتلرندن جذامك نفسى طوتغون اولمق واوازى بوغولمق وكوده سى
بجس كبى قوقمق وقللرى انجه اولوب دوكلمك ونومنده ثقل عظيم احساس
ايلمكدر بونلردن ماعدا مجذومك بورنى قوتى المز وطرنقلرى يايلور وصور
وبكزى بوز يلور طوداقلرى قالن اولور وقاره اولور وبورنى دوشر كاه
اولوركه بورنى طورر ايچنده دركى دوشر واويلور واطراف بدنده يارهلر
اولور واويولور واقروبدبرايحه لر پيدا اولور اكر جذامده قان چوق ايسه
علاجى قان المقدر وقان الدقده بو ينده شاه طمرندن الالر اكر دمله
كثرت يوق ايسه عروق كباردن فصد اتمك كركدر بلكه عروق صغاردن
فصد اولنمق لازمدر وسودايى قوى مسهللردن ايارج لوغاذيا وطبيخ
افتيمون وحب افتيمون كبيلرله اسهال لازمدر وحب ايارجله حجار ارمنى
سفوفى ايدوب وماء جبن ايچره اصلدوب ايچمك لازمدر اكر سودا
احتراقيه ايسه هر كون على الصباح ماء شعير مبزر وسكر ايچورمك
لازمدر ويا خود شراب نيلوفر يا جلاب بارد وماء لسان ثور سكرى
ايچورمك نافع علاجلردر اغديردك اوغلاق اتى وسمز طاوق وار
كك وسمز وكنج قوين اتى اسفيداج ايدوب يدرمك اعلادر ياسمز قويوك

سادج ويا ماء شعير مبزر صح

انتى

انتى بغرلى آشيله بشورب يدوره لر وكاه كاه مقئ ويروب قوصدوره لر تاكم
خلط غليظ خارج اوله وكاه كاه اقسروه لركه دماغنى بونلركله پاك اوله اسافل
واعالى تنقيه ايده لر وحمامه چوق چوق قويه لر وكردكده بنفسج وقبق وبادام
يغلريله يغليه لر تاكم بدنى ترطيب اوله وقينامش سود وياغ ايچنه آبزن
ايده لر تاكم سودا اقوب لطافت كسب ايده حرارت فاتره ايله دماغ ترطيب
وتحليل اولنه ومعاجين كباردن كه بو خصوصده اقرابادينده يازلمشدر يدوره
لر معجون بيشى ومعجون بذرجلى خود غايتله نافعدر جملدن نافع اولان
برقاچ افعى فاروقه كسلدوكى منوال اوزره كسوب صويوب طوزله پاك
ايليوب يونه قدر صكره اسفيداج ايدوب وسمت اتمكله صوين ايچوب
اتن يدوره لر حتى افعى دريسى ايكن قطع ايلمدين بشوروب يدرسه لر نافعدر
اكرچه قارنن ششورر وعقلن نايل ايدر اما خلاص ايدر بو خصوصده
لحم افعى قطع ايدوب اسفيداج ايدوب يمك كبى علاج اولمز جالينوس وابقراط
وبطينوس نام حكيملردن بليناس حكيم راهب نقل ايدركه جذامه ذكر اولنان دوا
لرله تنقيه اولندقدن صكره امراق افعى ايچورب اتن يدوره لر بعده يلانه بركره قاولر
سياه يلان اولوركه عربلر اكا حنش وتركجه اينك امن قاره سى ديرلر انى بوغزليوب
وبر چولمك ايچنه قويوب تعفين ايده لر تاكم قورتلنه اول قوردلرى جمع ايدوب
جذامى فراطله اولورسه كوندهه ايكى درهم مطبوخ افتيمون وبال شربتى ايله
ايچوره لر بامر الله تعالى البته خلاص اولور بو فقير دورت كسينه كه جذامه
مبتلا اولمشلردى بو طريق اوزره علاج ايلدم الله سبحانه وتعالى حضرتلرينك
قدرتيله دفع ايلديلر تاريخ كتابده برى شام شريفده ساكن كتابدن طباخ زاده
محمد چلبى ديمكله معروف ومشهوردر حياتده ايدى وبرى دخى بر درويش نامراد
ايدى وايكسى دخى بيوك ادملردن اولمغله نقل اتمكه روا كورمدم اما جذامكه برلشه
تمام تفرق واتصال واقع اوله اكاكرك فصد وكرك استفراغ اولنمز زيرا قوت يوقدر
كه مواد خبيثه يى دفع ايده اكر فصد واستفراغ فصد اولنورسه مواد خبيثه يى
تحريك ايلمش اولورسن دفعنه قدرت يوقدر هلاك اولور زيرا مواد خبيثه وباقى

بدنى صح
دريسين صح
واسيمادون صح
يكرمي بركون صح
مجذومه
قوريدوب سحق ايدوب صح
اولمش صح
بوقسم صح
قلبه صح

اعضاء رئيسه يه منصبا ولور بوكزه نا مك برادم اولدردى اولور حال بوكه
اولمك اول فقيرك جانبنه منتدر بزم علاج ودوا بيان ايلدوكمز مقدمهٔ جذام
ايچوندر الله تعالى اعلم باب حادى عشر طاعونه وانده احترازاتمك بيانندهدر
معلوم اولا كه ويا تعفن جوهر هوايا اسباب سماويه واسباب ارضيه تغير
ويرمكدن اولور واسباب ارضيه نك امثالى صولر ايچنده جيفه لر اولوب سلخانه
لرده بد رايحه لر اولمق ايله ومزبله لرده كلب وساير حيوانات اولولرى اولمق
في الجمله بد رايحه لر چوق اولوب وصولر قلت اوزره اولمق بلكه صزندى كبى صولر
ايچمكدن وجنك اولوب ميتلر جسدى دفن اولنمه مق وخلالركا ريزلرى اولميوب
بزم قاسم پاشا دره لرى كبى شهر اورته سندن نجاست جريان ايلمك كذلك
دباغلر قيوندن وكچى دريلرين اصلدوبانك عفونتى اول شهرى متعفن ايلمكدر
واسباب سماويه نك مثالى چوقدر مثلا كواكب ثوابتدن مرصوده وغير
مرصوده جناب عزت حضرتلرينك علمى محيطدر وبزدن مختفى كواكب فعاله نك
نهايتى يوقدر طالع سنه وطالع بلد حين تحويلده رابعده وسابع ده و
عاشرده منحوس كوكب وجود بولوب بلكه بو ثوابت مذكوره فعالك بربريله
قران ايدر ومستولى ومدبر اولان كوكب اول سنه ده يا راجع ويا طريقه
محترق ويا هابط بولنور عالم اعلاده بو تشكلدن ويا اقتضا اتمكله عالم
اسفلده يا امر الله تعالى ويا واقع اولور بو كبى علايم ذكر اولنان انظاره عالم اولنه
مخفى كلدر اما ساير ناس انكله بلمك اولور كه شهاب سمادن چوق اتلسه
خصوصا وقوعى اخر صيفده وخريفده اولسه ويا علامتى در كذلك لودوس
ديدكلرى روزكار وصبا يلى ابتداى قشده وقشلر ورتر سنه ده چوق آتسه
وعلامات مطر اولوب يغمور يا غمسه وبو معنالر مكرر اولسه بو سببلرك
تكررى ايله مزاج فاسد اولور وبر علامتى دخى بهار وقتى يغمور قليل اولوب
ريح جنوب چوق اسوب هوالر بولنق اولمقدر خصوصا بر هفته مقدارى
بولنوب بر هفته مقدارى صاف اولسه وكوندز بولوت چوق اولوب كيجه
لرده برودت چوق اولسه تحقيق وبا اولمق مقرردر قچن يازكونلرى قليل

قصبرسی مع

حتی مع

الحراره

الحراره اولوب رطوبت سببندن اشجاره تغير كلسه وخزان زمانى دكل ايكن
خزان كبى دوكلسه وشمسك شاقسه وشهابلر اولسه ويا علامتلريدر
اسباب ارضيه دن بعضيلرى دخى كه ويا اولسنه دالدر حشرات ارض
چوق اولمقدر وحيوانات زكيته الحشكر لقلق وفاره وبونلرك امثاليدر
قچر لر اينندن وارقه سى اوزره سوريور لر وباتك كلمه سى قريبدر ويا نك
كلمه سنه اشارتدر كما بز فن اخرده اولمغله بوكا دال اولن وقوعنه
دلالت ايدن ادله تحصيل مراد اولنورسه امام فخر رازينك سر المكتوم
في علم النجوم نام كتاب مستطابلرينه نظر اولنه بو فقير لسان تركى اوزره
كتاب مرقومى بيك يكرمى يدى سنه سنده ترجمه ايلدم حالا ابادى
ناسده موجوددر مراد اولنورسه كوريله بزينه كلامزه عودت ايدهلم
امدى ويادن احتراز ايدن طريقى بودركه برنى فصد واستفراغله تنقيه
ايدوب تعديل مزاج ايلمكدر يعنى تبريد ايله تخفيف قلمقدر وييشلرى
وچوربالرى وشرابى ترك ايلمك كركدر وبجقماتله يعنى اكشيلر ايله تقييد
اولنه واشربه دن شراب ليمون وتمر هندى وشراب ريباس وامثالهم ايله
مقيد اولالر خصوصا كافورا نفع اشيادندر ادويه دن زيرا عفونت
حرورتنى منع ايدر صاحب موجز معنا ءشاميه يمك نافعدر دمشقدن بو بر
طعامدر كه خرده بالقلردن وسماق وليمون صوينه دن حاصل اولور وبو
دياده استعمال اولنمز اما بشورلسه خيلى لطيفدر جالينوس بو طعامك
بو خصوصده فضيلتنه شهادت ايدر وصباح واخشام بو بخورى تركيب
ايدوب اولرنه يقه لر صفتى كافور وسعد وصندل ومسك وعود وعنبر
وتورنج قبوغى واللغوه ودفنه يپراغى بو اجزالر بر يرده برابر جمع اولوب
دق وسحق اولنه قدن صكره صمغ وكثيرا ايله يوغوروب بخورا يده لر
خاصه سى كيفيت هوايى اصلاح ايلمكدر واوى ممكن اولان مرتبه لر كل صوى
وسركه ايله وسكوت صولريله سپوروب صوليه لر ولطيف يشلردن الما وايوا
وامرود والوج واغاج قاونى وترنج وليمون كبيلرله اوتوردوغى محلى تزيين

اوزاع فلكيه واجتماع واستقبال
وانزال كواكب بيان اولنمدى اما
بونك امثالى امورانينك مع

بو دره مع

ایده لر وهر نه قدر بارد شکوفه لر الهٔ کیررسه یاننه قویوب رایحه سن
استشمام ایده لر انی جمع ایده لر العیاذ بالله طاعون ظاهر اولوب
بدننده چقرسه اورام علاجلرنده اولان علاجلر یله اقراباذینه نظر اولنوب
عمل اولنه باب ثانی عشر کسر بیاننده در مراد تفرق عرضیدرکه واقع اولورکه کمکده
وکردکده والوتی بری دخی چقمقدرکه ترکیبده بوکا برتتمک دیرلر والخلع ال
وایاق چقمق وغیری وغیری اعضایه دخی شمولی واردر والسقط
دوشمکدن کرک سکردرکن اولسون وکرک اتدن وکرک طامدن دوشمش
اولسون مجرد دوشمکدر والصدمه طوقشمقدر بونک معناسی مثلا ایکی
اتلو قرشو قرشویه غافلین بلمیوب طوقشمش کبی والضرب بونک معناسی غیری
کسنه اورمقدر والشجاج بونک معناسی باش یارلمقدر کرک دوشوب
یارلسون کرک اخر کسنه اورسون یارلسون والسحج بونک معناسی سیر
جراحت کبی اولور العلاج المشترک بونک اصنافنک جمیعسندن قان المقدر
وحجامت اولنمقدر زیرا فتایرن عضوه جانب مخالفدن قان چقرمق لازمدر
ولکن سلم که بدندن چوق قان اقمش ودمک دخی قلتی وار ایسه البته لازمدر
مکر قتی حدتدن بیرون قان چقمش اوله بویله اولدوغی تقدیرجه حجامت
ایله باری وجعی جانب خلاف جذب ایلمک کرکدر وطبیعتی فتیل ویا حقنه
ایله تلیین ایده لر اکر مسهله تحملی وار ایسه راوند کبی مسهل اولنور اما اکثر
یا مسهله احتیاج اولنور اکر بالضروری لازم کلدکده لعوق خیارشنبه وراوند
ودهن لوز وشکری ماء هندبا ایله ایچوره لر وغداسن اعضاسن تقویت
ویرن اشیایی قلیه لر جمله دن ایت اوزومی صوین سکریله ویرمک ایو
علاجدر کذلک لسان الحمل صوبی شرابی تفاحله یا شراب لسان ثور ایله
ایچورمک لطیفدر اکر غداده ضروری اولورسه رفدان یرده صاروسی
ویا پلیج شورباسی درکه ماشله بشمش اوله اکر ضعفی اولورسه لحومی ترک ایده لر
وشرابی ایچورمکک زیاده صیانت ایده لر اکر بو عارضه ایله وجع بطن حادث
اولورسه حقنهٔ لینه ایله احتقان اولنسه وتقویت اعضا ایچون ذرورد

وکهربا

وکهربا وبسد واکلیل الملک وبذر جزر بونلرک هر بری برابرلنه سنبل وکندر
وزعفران وسرو قوز الغی بونلرک هر بری نصف جزء اوله بوکره جمله دق وسحق
ایدوب لسان حمل صوبی وکثیرا ایله یوغوروب اقراص اولنه وکولکه قورو
ده لر وقت حاجتده بو قرصلردن برمثقالین کلبه شکرله ویره لر کاه او
لورکه بو مذکورات حاضر بولنمزسه سدا بله کهربانی سحق ایدوب کلبشکر
ایله ویره لر اما عطش شدید ایسه بسد ایله کهربایی کلبهٔ شکر ایله
ویره لر باش یروغنی وسیرلمق ایچون ضماد اقتضا ایدرسه زرورد ایله
مرسین سحق ایدوب دهن ورد ایله مرهم مثال ایدوب استعمال اولنه وبر
نوعدن اقراباذینده چوقدر بکندوکن الوب عمل ایده سن اما ضربه وسقط
ایچون ضماد لازم کلدکده اکر وجع اولمیوب صیرلمش اولوب متجع ایسه بورجق
وکل ارمنی وزعفران دق وسحق ایدوب طلا اولنمق کرک اما بروفی کرچقمقدر
یعنی برتتمکدر حرارت قویه ایله ایسه زرورد وصندل وزهر بنفسج یابس
وشعیر مقشر هر قوق وزعفران وجزؤکافور وماء ورد بریرده مرهم مثال
ایده لر بعده رفقله ربط اولنمدن صکره اوریله اما خلع که حقیقتده
اعضا چقمقدر بونک علاجی چکاوب عضوی یرینه رد ایلدکدن صکره اقراباذینده
مفصل یا قولر یا زدق انی اوره لر فی الحال صحت بولور اما کسرکه صنمقدر یعنی
قرلمقدر بو معنا جبیره محتاج اولور یعنی عضو چکلوب اصلی اوزرینه
قلنوب تخته ایله که جراحلره معلومدر صاره لر اکر خرده پاره لنمش کمک
وار ایسه انی چقاره لر بوکا دخی اقراباذینده تعیین اولنان یا قولردن صاره
لر فی الحال چوق زمان کچمدین هم بتور روهم وجعندن خلاص ایدر بامر الله تعالی
اما کسر خصوصنده اغدیهٔ لطیفهٔ لزجه استعمال ایتدرلمک لازمدر هریسه
ویا چه وبرنج پلاوی واچ انی وبرنجله طولمش شیردن وطاوق وات کبابلری
وبریان اولنمش اوغلاق اتلری کبی وقتاکه صنق عضو ایو اولوب ینه یاغی
چوزب واسی صو ایله نطول ایده لر اما بر وجهله که یکی جراحته اسی صو
دوکمیه بلکه آلکه سر بر لر وکل صوینه جزؤ سرکه قویوب اسی ایدوب

شد بد ایسه یا الکوز کل یاغی
سوریب ساده یاغ ایلدمومیا
طلا ایلمک کافیدر اکر وجع صح

ومسلئم

ودهن ورد مع

غلیظهٔ نخ

اوزرینه سوریلر امّا اولقدر پك دخی بغلیه لرکه الم ویره بلکه بسزم
اقرابادینده بونك بیاننده تقریر ایلدوکز یاقیلری ضماد ایده لر ونطو
للری استعمال ایده لرکه هربری برکتابدن کزیده وتجربه اولانی یازلمشدر
باب ثالث عشر زینت بیاننده در بوندن مراد ظاهر بدن اصلاح وحفظ
جمال انسانیدر بونلر اول ادویه درکه قللری دوکلمدن منع ایدرلر مرسین
یمشی ویاغی وصوبی وهلیلج اسود واملج ودهن مصطکی وپرسیاوشان
وکتان اوتنك یاتمشی وشقایق پیراغیدر کیفیت استعمالی بونلر سحق اولنوب
باشین مرسین یاغیله یغلو قدن صکره اوزرینه اکوب برکون برکیجه
الی قومقدر ویاخود بومذکوراتی قینادب حنا ایله باشه اوره لر هر
وجهله هم دوکلمکدن منع وصاچی وقللری سیاه ایدر امّا قشلری
صحت اوزره حفظ ومراد اولنورسه که دوکلمیه واوزانر قللری کورولهراد
جیشانکه عرهجه اکا قاشرادیرلر انی وچرش کوکنی وصنوبر اغاجی کوکنی
هربرینی برابردق وسحق ایدوب مرسین یاغیله مخ وخلط ومزج ایدب
قشلرینه سوره لر ذکر ایلدوکز وجه اوزره حفظ ایدر امّا اکر سیاه
ایلمك مراد اولنورسه قواق اغاجنك کوکی قابوغی زیتون یاغی ایچنده
قینامش اوله اول یاغدن سورنسه لر لطیف ایدر تسویدعجیبی واردر
بوخصوصده بوفقیر اقرابادینده خواص بیان ایلدمکه برسنه مقداری
تعیین ایلدکم حبدن کونده بردانه سن اکل ایلین ادمك جمیع عمرنده صاچی
وصقالی اغرمز اندن غیری خضابات بیان اولنمشدرکه صاچه وصقاله
اورمغه احتیاج اولمز بلکه طریق اهون اوزره مقصود حاصل اولور
باب رابع عشر قلت شعر راس بیاننده در امدی باشنك قلنك ازلغی وبا
لکلیه یوقلغی وصقال بتمه مسنك سببی اولدرکه قل وصقال اولدخی قللر
بخاردخانیدن حادث اولور زیرا بخاردخانی اولسه انعقاده قابل اولمز ایدی
یعنی امدی لزج اولمش اولور اکر لزج اولمزسه فی الحال پاره لنردی بویله
اولسه بخاردخانی اولنمسامادن ملاقی اولسه قل لطیف تکون ایدر

اکر مسامات قتی طار اولسه بخاردخونی نفوذ ایتمز اکر زیاده مسامات
واسع اول بخار معهود اکلنمز تاکم اندن قل بته بویله اول دقدن صکره
شبهه قالمدیکه ~~بویله اولمقدن صکره~~ قلك قلتی وکثرتی وعدمی بلکه
طولی وقصیر اولمه سی بخاردخانی قلتندن اوله یا خود حرارتك نقصانندن
اوله بو کلامك برهانی خادملرده ونسوانده وصبیانده قل بتمدوکیله
ظاهر اولور زیرا انلرك رطوبتلری غالبدر وکثرت رطوبت قلت حرارتی
مقتضیدر حرارت ایسه اولمیجق رطوبت دخانیه نك قلتنه باعث
اولور واوغلنجقلرده اولمدوغی یا مسام ضیق اولدوغندندر ویاخود
برودت مزاجندندر ویا یبسندندرکه کثافت ویرر یاخود مساماتك وسعتندن
درکه زیاده حرارت اولمغله قلك مادّه سی جمع اولمز یا قلت دمدرکه مادّه
بخار دخانیه خود مددیا تکونه مانع اولور خلط ردی محتبس اولور نتکم داء
الحیه وداء الثعلب مرضلرنده بومعنا سببدر یعنی منفذلرده خلط ردی
محتبس اولمشدر العلاج قل بتورن ادویه که داء الحیه وداء الثعلب
مرضلرینه مخصوصدر یانمش قطرناغی که دوریلینه یاخود سحق اولنه
شیروغن یاغیله سورلسه عجیب النفعدر برقاچ کونه دك شوری ابنات
ایدر وکرتنکله دیدکاری حیوانك برقاچ دانه سن قوریدوب وبرقاچ دانه
سن یقوب باشقه طلا اولنه بی نظیردوادر خصوصا قواقچیکی کولی
کچ بتن صقالی تیز بتورر کذلك چورك اوتی یا قوب کولین یاغله سورسه لر
نقدر قل یوغ ایسه ینه بتورر امّا چورك اوتی کل قاش قلن بتورمکده
تأثیری سایر قللردن زیاده درکاه اولورکه بود والرفا ئده ایتمز سببی
سوء مزاجدر اولوقت لازمدرکه تعدیل مزاج اولنه ومسامه خلخله ایله
حمام کثیر ایله اهتمام اولنه اکر قل بتمه مك ضیق مسامدن ایسه مرسین
صو بیله نطول اولنه اکر وسعت مسامدن قل بتمز ایسه اخلاط بدن اصلاح
ومباشرت اولنه اول نسنه که تکثیر دم اکا تقیید ایدوب خلط ردی ایسه
اول خلط موذی ردیئی ایچون استفراغ قلنه واقرابادینه نظر اولنه مقصود

حاصل اولور باب خامس عشر داء الحیه وداء الثعلب بیاننده‌در بونلر
برمرضدرکه داء الحیه نك قللری دوکلور ودریسی صویلور ماده ردیسی
اولدوغیچون طرفرا نرامه کیرر امدی منبت شعری مفسد اولان خلطك بلغمه‌سی
درنیك لونیله در مثلا یوزینی اوره‌لر اکر حمرته مایل ایسه دمویدر واکر بیاض
رنکا اولورسه بلغمیدر اکر نوعا صفرته مائل اولورسه صفراویدر اکر کمودت
اوزره ایسه یعنی قرمترق ایسه سوداویدر کلدك امدی علاجه سرعت
قبولی وبطوء قبولی شونکله بیلنورکه قازنر وقاشنه یوغون بزایله
اوره‌لر اکر تزجك قرار رسه تیز صحت بولور اکر تز قزرمسه کیج علاج بولور
اکر هیچ قزرمزسه رجا اولنمز بوکره داء الحیه ایله داء الثعلب بیننده
فرق قالدی انکله فرق اولنورکه داء الحیه ده عینی ایله یلان قاوی کبی
پول پول یا بس غبارلر منسلخ اولور اما داء الثعلب ده خرده خرده چبان
کبی نسنه‌لر اولمغله بلنور بوکا داء الثعلب کا داء الحیه انکچون دمشلر
بری دلکو اویوزی کبی اویوز اولور ثعلب اسم دلکویه دیرلر وجه تسمیه بودر
اما بر نوعی یلان قاوی کبی یوزینك دریسی صویلور انکچون داء الحیه
دینور ایکسی‌نك دخی والری بردر علاجی فصد واستفراغ وخلط غالبی
اخراجدر اندن صکره یوزینه چبان ایدر نسنه سورمکدر تاکم قبرجقلری
اولوب ماده ردیه اندن اقه مثلا اول مقرح دیدوکلری سرمساق وخردل
وصمغ وسذاب بری در بونلردن غیری مقرح چوقدر فی الجمله قرحه‌لر اولوب
ماده ردیه چقدقدن صکره قل بتوررد یو وصف ایلدوکلری دوالرله
استعمال اولنه تعالیم سته نك تعلیم سادسنك سفرسابعی اون التی
بابی مشتملدر باب اول افراط جعودة الشعر بیاننده‌در ترکسی زیاده
قل قورجق اولمقدر اطبادن بعضی یا دکارلر قل قورجق اولمقس زینت
ملاحظه ایدوب هم دواسنی نقل ایتدیلر وهم دوا ایدنلری تخطیه ایتدیلر
ظاهر بودرکه مزاقلری اولدوغندندر پس امدی سبب جعودة الشعر
مزاج حار ویابس اولدوغندندر وبو معنا علاماتندن بیلنور تغیری تغیر

مزاجدن

مزاجدن معلوم اولور وتغیر مزاجله متغیر اولور اما قلك دلکی اکری اولوب
مسام اکری ایسه تغیر مزاج ایله متغیر اولمز بویله اولسه لازم کلدیکه قلك
قورجقلغن کیدررن اشیایه مراجعت ایده وز امدی جمیع لعابلرکه لزجه دره
خطمی وبذر قطونا وحب سفرجل وحلبه لعابلری کبی وبونلرك هر برینك لعابلری
دهن بنفسج ایله مخلوطا صاچه وصقاله سورلسه رطوبتلری ایچون یبوستدن
اولان قورجقلغی کیدررر وغدا اکردن بغرایا اشلری که اندن قیوك پاچه‌لری
وارده‌له سنی معا بشه اعلادر اما اول ادویه که قلی قورجق ایدرلر طوزکوپوکی
طلب ایدن کمسنه بورق ایچنه قلی قپلایوب طوترلرسه غایتله انجه ایدر اکر
یولنمش قال وزره اکرلرسه کذلك انجه بتورر بعضی ادویه دخی واردرکه قل
بتمکه مانعلردر بو قسم جمله سی محذردر اوجمله دن بری افیون وشوکران
وبنجدر اکر بالکلیه بتمك اولنمز اما کیج بتر وکثرت ایله استعمال اولنورسه
بتورمز اولور پس امدی ذکر اولنان اوج اجزایی سحق ایدوب سرکه ایله مرهم
اولندقدن صکره نتف یا حلق اولان قللری بتورمز کذلك طتلو صولرده اولان
قوربغا قانی ویراسه قانی بوجمله سی کرك منفردا وکرك جملة قل بتمکه مانع اولور
اول ادویه که قلی کیدررنجی قوپاردر نوره وزرنیخ که برجزء مقداری صبردخی اولورسه
غایتله اعلا اولور فی الحال قللری کیدررب بوکا مناسب برعارف حمامه
واروب آتك اوسطوره سی المندن نوره طلب ایدر عیسی نام دلاکه دیرکه
بیت ایا عیسی بر وموسی بیاور اکر موسی نیابی قلب هرون دلاکدر نوره کتورز اما
نوره وزرنیخ صودده قینادیلوب تکرار قلنسه اول صوپی یا غله تکرار قیننده
سن محکوحتی صوکیدب یاغ قله بویاغ دخی خزمه فعلن ویرد وبوبرسن
الهیدن اهلیدن کوروب استفسار ایلمك لازمدر باب ثالث ثانی تشقق الشعر
بیاننده‌در بونك معناسی ظاهردرکه قللرك یارلمه سیدر وسبب یبس مزاج
ویا اغذیه یابسه استعمال ایلمکدر علاجی سودایی وبلغم مالحی استفراغ ایلمکدر
بوجملدن بری دخی قلك اوزامه سی مراددر زیرا قل قصیر اولسه وجا هتی
مخلددر علاجی ورق مرسین وپرسیاوشان وقشر املج وورق السمسم وبازی

قبلن صح
کردکین قریب برلرده
بولنور فی غایت ایله قورجق
ابدر اما فی الغز اولدوغی صح
بغنه ومبلشرلرده اولان صح
نوره یعنی کرج نسخ
قبل کیدرمکه صح

پیراغنك عصاره سی در كر جمله بر یرده علی الستویه قیناده لر و سوزه لر صو بیله
صاچی و صقالی نطول ایده باقی قالان تفلیدر باشنه اوره لر بر نوع دخی
كم شعری اوزادب قرلماسین منع ایدر اوتوز درهم املج ایله طقسان درهم
مقشر شعیر كه بر یرده كفایت مقداری قینایه بر وجهله كه قوتلری صویه چقه
بعده بوكا نصف من مقداری بنفشه یاغی و ربع مقداری لادن و ورق
خطمی و ورق السمسم و ورق القرع اضافه ایده تكرار قیناده لر اجزایی
سوزوب الوب تفلن بیا نه الوب التی درهم شیروغن و التی درهم مرسین
یاغی قتوب بر دخی قیناده لر شول قدر قینایه كه صویی هوایه كیدوب یاغی
قاله بو یاغدن مراد اولنجه صاچه و صقاله سوره لر بامر الله تعالی
اوزادر و ملایم ایلر بونك امثالیدوا اقراباذینده بیان اولنمشدر
تتبع اولنه باب ثالث شیب بیانندهدر امدی شیب كه قوجالقدر و صقال
اغرمقدر بو معنا طبیعیدر یا غیر طبیعیدر سبب طبیعی غدای غلیظك
تكرجیدر بو رای جالینوس دمشدر بلغم غالب ولمغله لون بلغمه
استحاله ایلمك ایله قللری اغرر نیچون بدن اوزره غالب اوزره شیب زیاده
اولور یعنی صقال تزاغارر زیرا بلغم بیاضدر و كنرو شكلنه دوندردوكی واضحدر
شیخ علاء الدین قریشی مذهب جالینوس اوزره درلر اما ارسطا لیس
بونك طرفی خلافنهدر شیب غیر طبیعیدر اغرماسی افراط یبسدندر دمشدر
و دلیل ایراد ایلمشدر مزروعات و هله اولیه خضرت اوزره ایكن قوت
عطش كدرویم غالب ولور اولور اول وجهله یبوست حاصل ایدر یبس
غالب اولنجه اغارر حصاد اولور دمشدر بونك مثالی حمای محرقه دره
حرارت غالب ولمغله جفاف زیاده اولور بو وجهله قللری اغارر اما
اول نسنه كه كنج قوجه ایدر معجون اطریفل كبیر و اطریفل صغیر و هلیلج
مربا سیدر بر كسنه آخر عمرهدك بونلره مداومت ایلسه اول كسنه نك
صقالی اغرمز و قوتی زیاده اولور نهایت چوریالر و تریدلر و چوق شراب ایچمكدن
اجتناب ایلمك واجبدر و چوق جماعدن و طتلو صولو حمامه كرمه دن

دلیلی ع

صقنه لر

صقنه لر اكر كر رسه دخی تیز چقوب تیز كیتمكدر و پاك سلنمك كر كدر و هر
یمك یینجه جوهر غدا كه هضم مرتبه سنه واره سركنجبین ایله و ترب تخمی ایله
قی التزام ایده لر و مجفف ولانی تدبیر ایله استفراغ بلغم ایده لر و یلده بر قاچ
كره صقالنه و صاچنه قطران سوروب و درت ساعت مقداری طوته بعده
حمامه كروب قسط یاغی و چورك اوتی یاغی و حنظل و خردل یا غلری
سوره و قطرانی غسل ایلیه تكرار بو ادهاندن سورنیه زیرا بو ادهان
وجود وانك كلسی شیبی كیج كتورر باب رابع مسودات بیانندهدر معلوم
اوله كه قلی سیاه ایدوب بو یاین اجزانك بری ولطیفی حنا و وسمه دیدكلر
یدركه تركجه بو كا چوید پیراغیدیرلر بونك طریقی اولدر كه حنایی یا لكز
اورنه لر بعده وسمه و یشل جوز قبوغنك صو بیله و سماق صو بیله
یوغوره لر و بر جزء مقداری قرنفل دخی سحق ایدوب خلط و مزج ایده لر
اندن صكره صقاله اوره لر بر نوع خضاب دخی كه سیاهلغی چوق زمان
ثابت ایدر صفتی بودر مازوی محرقكه طریق احراقی زیتله یا غلیوب
سلوب بعده یقمقدر بویله مازودن بر جزو راسخت نصف جزء شب
نصف جزو ملح اندرانی عشر مقداری جمله دق و سحق ایدوب مرسین
و سماق و جوز صولریله خمیر ایدوب صقالی خضاب ایده لر لطیف سیاه ایدر
و هم برنجه زمان بویاسی كتمز بو نوعدن بو فقیر اقراباذینده قتی چوق بیان
ایلدم مراجعت اولندقده كوریلور باب خامس صلع بیانندهدر تركسی
باش طازلق اولمقدر بونك اسبابی قلب شعرده و شعراولمامقده بیان
اولنمشدر الحالة هذه بونك یعنی صلعك سببی زیاده یبس اولمقدر
بو اجلدن قل غداسن بولمز و بر دخی دماغك تحفدن اشاغه میل ایلمه سیدر
یا تخلخل مسامدر بونك معناسی ماده سی كلنمز كیدر كر قلها دن اولمغه مانع
اولور یا خود انسداد مسامدن بتمز كه ماده اكا نفوذ ایده مز بونك مثالی
او كلمش چانلر و یاره لر و بیمش یرلر در كه انده قل ولمز سببی اول دری یا نقله
مسام جلدك اول مقداری منسد اولور بو تقدیرجه قل بتمز بو صلع دیدوكمز

اثدن ع

مقدم دماغه مخصوصدر سببی زیاده تخلخل اولمق وغیریدر اکر صلع
یبسی اولورسه قابل علاج دکلدر اکر صلع انسداد مسامدن ایسه بدنی حمامده
تخلخل ایده لر وقل بتورر اشیالری استعمال ایلمك کرك وبزم اقربادینده صلعه
وقل بتورمکه تعیین ایلدوکمز دوالردن غفلت اولنمیه باب سادس احوال
جلد بیاننده در امری معلوم اولا که یعنی دری حقنده بحث وارد ر اوکلی لونیدر
بو دخی برنجه وجه اوزره در امری هر نسنه که دمی ترقیق ایدوب تحریك ایده
اول نسنه الواجی تحریك ایلدر وخارجه حرکت ویرر یعنی لونی صاف ایلر
ورونق ویرور وطراوت اوزره قیلور بویله اولسه تحریك دم ایدوب خارجه
رونق ویرن غذادن اولورسه بیض نیم برشت ونخوداب وانجیر وتازه خرما
وبونلره مشابه اولنلردر اما مشروبات قسمندن بو حال خمرده جمله دن
غالب اولور زیرا بو ذکر ایلدوکمزك هر بری حرارت عزیزیه زیاده ایدرلر وبعضی
دوالر دخی قانی خلط مکدردن پاك ایدرلر هلیلج مرباسی واطریفل تکدر
وبعض اشیا دخی اولورکه دمی حرارتله خارجه تحریك ایدر بونلر صوغان
وسرمساق وترب وپراسه وبیبر وزعفران کبیلردر نهایت بونلرك افعالی
بالخاصه در بو معنا ارغضبه سرور واشیاء لطیفیه نظروات قوشمق
وآواولمق وکورشمك ایله دخی اولور اکر جلده جلا ویرن وترقیق وتلطیف ایدن
اشیا ایله دخی تقید ایدوب صفای دروی دخی اولورسه یوزده وسایر جلدده
رونق ونورانیت زیاده اولور مثلا جلده جلا ویروب ورونق ویرنلر مصر
بقلهسی واربه اونی وقشر بیض وصدف محرق ومرده سنك واسفیداج وفیل دشی
اونی وچورمش ککلر اونی وبذر قثا وبذر بطیخ وبذر خطمی وقبق چکردکی ایچی
ونشاسته وبادم وبونلرك امثالیدر خصوصا قاربوز صویی ایله اشنان بریرده
خمیر ایدوب انکله یوزین غسل ایدوب ذکر ایلدوکمز اشیانك جملهسی بریرده
سحق اولنوب مخلوط اولنرقدن صکره انلر یوزینه طلا ایدوب ایرتهسی
وجه مشروح اوزرینه غسل ایلسهلر یوزك نورانیتین ولطافتن برمرتبه
ایلدرکه کورن بالضروری بقوب لطافت رونیه وموینه امر ایمك بونلدن صکره

امراض

امراض جلددن برقاچ نوع مرض بیان اولنورکه اکثریا علاجلری مشترکدر اوجملهدن
بری نمشدر بونك معناسی درسنك یوزی قزل اولمقدر بو قضیه اکثریا یوزده
اولور بری دخی برشدر ترکیبی یوزده وکوده ده فرجه فرجه چبانلر اولمقدر بری دخی
دم میتدر بونك بیانی دری التنده طوکشقان اولمقدر بو مرض صاحبنك یوزی
سیاه جکور نکنده در سببی انجه طمرك اغزی اچلدوغندندر بو وجهله دمدر
تحت جلد وجهنده محتبس اولور احتباسدن کاه اولورکه شکلی دریده نمایان اولور
وکاه اولوردم قلت اوزره اولمغله شکلی دری یه متأذی اولور چونکه بونلری بلدك
بواوج نوعك اسامهسی نجه مختلف اولمشدر اذعانله بونلردن حمرته مایل اولنه
نمش دیرلر وسیاه سیاه اولنوب سیاهه مایل اولنه برش دیرلر اما بری برینه متصل
اولوب دری التنده اولنه کلف دیرلر صاحب نمشك علامتی طوطقلری یا رلمقدر سببی
مزاجك یبوستی فراطه اولدوغندندر بویله که اوله علاجه مبادرت اولنمق لا
زمدر غفلت جایز دکلدر بو جملهنك علاجی اولمهسی فصد قیلمقدر وحب افتیمون
ومطبوخ افتیمون ایله خلط سودایی اخراج ایلمکدر وترطیب ایله تعدیل مزاج اولنمقدر
وبزم تحسین لون وجه ایچون ایلدوکمز جلالره مبادرت اولنمقدر تاکم دری پاك
اولهلر لون دخی خوب ومرغوب اوله ولون رونی زیاده صارو قلانك بری دخی خسته
لکدر زیرا تقلیل ایلر دمی وبری دخی کثرت جماعدر نك رویی بوزر صاپصارو قباغر
دوندرر زیرا کثرت جماع هضمه ضعف ویرر تحلیل ارواح ایدر وبری دخی همومدر وغمومدر
بو جملهدن زیاده مضعفدر وبکزی صرردر زیرا هم وغمدن اعضاء رئیسیه ضعف
عارض اولور اول تقدیرجه تولید دمدن عاجز قالور اکرچه اغریلر دخی بکزی بوزر
واما هرچند غم وهم جماع قدر دکلدر کذلك جوع مفرط یعنی زیاده اجلق بکزی صررر
وفرط حرّ هوا یعنی زیاده اسی هواده اولمق بکزی صاررر وبونلردن صکره بکزی
بوزوب رنك ورویی قطع ماء راکددر یعنی طورر صولردر بونی اچمك غلظتی
سببندن سنی مسامه مبتلا ایدر بو تقدیرجه مساماتکم طوتله دمك
دخولنه قوی مانع اولور بالضروری بکزی صاررواولور بعضی کسنهلر باقلی
وکومر اکل ایدرلر وچوق سرکه استعمال ایدرلر بکزی صاررواولور وهر اوده کم

كمون رايحه سی چوق اولور اول رايحه بكزی صررردن اكر كمون ايله سركه ايله
ايچورسه لر خود رنك وروير خلل كلور كذلك نخود ييك وقوقلمق ونخوه ينظر
ايلمك بكزی صررردر اكر يوزده اثار ضربه وسيا هلق اولورسه مرده سنكله
ايچ ياغی مرهم ايدوب سورسه لر زايل ايدر يوزدن اثار ضربه وسيا هلغی
كيدررر **باب سابع بهق وبرص بياننده در** بونك معناسی بدن سياه سياه
اولوب واقلی وسيا هلی قوربغا الاجه سی كبی اولمقدر نهايت بهق بيض ايله برص
ابيض بيننده فرق بودر كه بهق ابيض بيا ضدركه د رينك سطحنده اولور انكچون
غور اتمز يعنی لحمه دكدركه كوكه وامز وقوت دافعه بهق ابيضده اقوادر سبب
متولد اولان بونده ضعف هضمدر نيچين بو ايكی مرض متقرر اولسه غدای صالحی لونلرينه
منقلب ايلرلر پس امدی برص اسودك بهق اسوده نسبتی بهق اسودك برص ابيضه
نسبتی كبيدر زيرا برص ابيض ايله بهق ابيضك ماده لری بلغمدر فرقی غور وعدم
غوردجهتندندر اما بهق اسودا يله برص اسودك مخالفتی جهت اخردندركه نتكم
شيخ رئيس اطبا ابن سينا فان البرص الاسود يعرض منه تفليس دير معناسی
برص اسوده پوللنمق عارض اولور وهو المسمی بالقوباد يعنی بوقسم تمركيدر
ديكر بونك تفصيلی اشاغده كلور فاما برص ابيض بهق ابيض ماده لری
بلغمدر وبهق اسودك ماده سی سودا ويرد العلاج جمله سنك علاجی بهق
ابيض وبرص اسودا ولدقده ماده لری استفراغ اولنمق كركدركه بلغمدر
اما برص اسود وبهق اسوده علاج سودا استفراغ اولنمق كركدر بونلرك جمله
سنك استفراغی كرك بلغم وكرك سودا درفقله اولمز بلغم استفراغ اولنمق
ديلدكده ادويه قويه دن اياره لوغاذيا ويا ساير بلغم قوی مسهل اولنلره
استفراغ سودا لازم ايسه قوی مطبوخلر ايله استفراغ اولنه بودفعه كه
نقا حاصل اولنه وتعديل مزاج قلنه وتحسين لونده جلا ويرن اجزا ايله طلا
اولنه وتعديل مزاج معطوفدر استفراغ ماده قولنه وبونلردن فهم
اولنان اصلاح الهضمدر بعده تعديل مزاج اولنمقدر وتقويت هضم
ايدنلره مشغول اولمقدر تاكه بلغم وسودا متولد اولميه ابن ما سويه

بهق — ديكر — وبهق — مثلا — اولنه اكر استفراغ

ديركه برسنه ير دك برص ابيض ايچون باد نجان ياغی ~~سورتلد اولميه ابن ما~~
سورمك غيری علاجه احتياج اتمز اما برص اسوده قوی علاجلر ايلمك
كركدركه قبرجقلر پيدا ايدوب واولجهتله دريسی صويله ومادّه اقه
وانكله قناعت اولنميوب ينه قوی علاجلر يله طلا اولنه تاكه زايل اوله
اول قوی علاجلردن مشهور اولان اوزرلك تخمی وخردل وترب تخمی وچورمش
كمك اونی اما بونلر سياه بهقه وسياه برصه اول زمان نفع ايدركه
اغذيه واشربه ايله ترطيب اولنوب مزاج طحال اصلاح اولنه ولوك
بدنی صوقدن ويللری قورتمقدن حفظ ايده لر وكاه بيكاه يرده اقيله
سمت خمير اولنوب يوزينی وساير بهق اولان يرلرينی بونكله طلا ايليه
وا قرابا دينده بوكا منا سب جلا ويلره وطلالر نقل اولنمشدر مبادرت
اولنه **باب ثامن خفقان بياننده در** بونك معناسی قولتوق
قوتقمقدر سببی خلط غليظدره يا عفونت عرقيه دركه نواحی قلبده
اولور بودفعه حرارت قلب متعفن اولان موادی قولتوغه دفع
ايدر زيرا مقرّی قولتوقدر برسبب دخی كه سبب اوليه اعانت ايدر
جنابت وحيضدن غسل اتمك تأخير يدر علاجی خلط عفقتدن بدنی
استفراغله تنقيه ايلمكدر وتعديل مزاج ايدن اشيا يله تقييد
ايلمكدر تاكه خلط متعفن اولميه اكر عرقدن ايسه دريی قوقودر اشيا
دن اجتناب لازمدر بوخصوصده نقوع مشمش وساير نقوعات
منا سب ايله تقييد اتمك انفع اشيادر خصوصا سعد وورق السوس
واصل السوس وتوتياء مرامی ومرده سنك وشب وصبر ومرسحق
اولنوب كلابله عجين اولنه قدن صكره بدنه سورمك لطيف علاجدر
كذلك مسك وزرورد والما پيراغی كرك جمله سی بريرده وكرك بشقه
بشقه سحق ايدوب كوده سنه وقولتقلری التنه سورنيه اما
اول نوع كه رطوبتدن اولوب ازوجوق حرارتی اولسه يعنی رطوبتی
تحليل ايده جك قدر حرارت اولسه واهب الحيوة اول رطوبتدن

مفرقی نخ — وسنبله

کهله خلق ایدر وکاه اولورکه اول منا فذلردن چوق کهله لر خارج اولور حتی اشتها ساقط اولور ودم قلیل اولوب نقصان اوزره اولمغله جملهٔ بدنی کهله محیط اولورکه کویا عسل ایچنه باتروب اورز کهله بولنمشدر امری بو مذکوراتک علاجی بدنی مسهل بلغم اولنلر ایله تنقیه ایلمکدر ودردن حفظ ایدوب تعفن اخلاطه باعث اولنلردن صیانت ایلمکدر وطوزلو صولر ایله غسل ایدوب بعده طتلو صولی لطیف حماملره کرمکدر وتزتریاک اسبابلر کیمکدر واکر کهله یکلمز سه حریردن باقته ویا واله کملک کیمکدر ابن سینا دیرکه نوربخله صرمساق بریرده قیناد یلوب برقاج دفعه صونیدن ایچه لردر ایچه دن کهله قتل اولنور ومتهیئ اولیجق دخی ظهور ایلمز بالجمله کهله لردن خلاص اولوب قورتلور اما اول ادویه که مجفف رطوبتدر ومحلل دروسنا مده اولانی جایزبدر بونلر اول دوالردرکه سمیت ایله اولخاصه لردرکه جمله دن ورق الحنظل واصل خطمی ومارسم وآنیسون وورق حشیشترا الکتان وراونه ودهن قرطم درکه کرک منفردًا سحق ایدوب سورینه کرک مجموعًا سحق ایدوب سورینه لر جایزدر اما کهله بطریق التولید ایسه یعنی سرکه لنمش واورمش ایسه زیوه یاغله قتل ایدوب اعضاء رئیسیهٔ حفظ ایده رک سورسه لر کهلهٔ قاچر وقتل ایدوب بردانه قومز اما اعضاء رئیسیه یه صیانت لازمدر زیرا چوق اولیجق فلج ورعشه احداث ایدر ایوسی زیبوهٔ قتل ایدوب برمقدار حنا وبرمقدار آجی ایچ یاغی خلط ایدوب بشرقات پنبه ا پلکنی بریرده بوکوب بوزیبوملی یاغدن اول ایلکه سوروب کهله لی ادم بوغازینه طلقه مثال بغلسه بامر الله تعالی بقدرة الله تعالی بردانه سی قالمز خلاص اولور

باب تاسع قوبا بیاننده در

ترکسی تمرکیدر بو برمرض خشیندرکه سطح جلده عارض اولور ومائیهٔ رقیقهٔ حارّه دن اولور انکچونکه خلط سوداویدن بو مادهٔ حارّه سببیله بعضسی دری اورتاسنه کرر دریی احراق ایدر زیرا بونک دخی ماده سی جذام کبیدر سودادر

تکم جذامده دخی سودا چوق اولسه وبدنده منتشر اولسه جذام اولدوغی کبی بونده دخی بدنده بعضنه یاخود جملیه سودا آتله دری ما بیننه کورنمز اولمغه بادی اولور علاجی سودایی اخراج ایدوب بدنی تبرید وترطیب ایلمکدر وجذام بحثنده اولان معالجیه مراجعت ایله سودایی استفراغ قلنمق کرکدر قوبا از اولورسه آج قرننه تکرکندن سورمک وبرمقدار قاشیوب ماء کبریت ویا تیزاب ویاماء معشّر سورمکله زایل اولور فاما قوبا چوق اولور مقدمهٔ جذامدر بعینه بوکا جذام علاجی ایلمک کرکدر زیرا اهمال اولنورسه کیده رک جذام اولمق مقرردر باری هیچ اولمزسه سودایی استفراغ وتعدیل مزاجدن صکره اغاج قاونی صویی ودهن الحنطه ودهن اللوز مرکبیلری سورینه لر بحیه بونلر ایله کتمزسه غفلت اولنمامق کرکدر جذام اولمدن العیاذ بالله تعالی حذر لازمدر وبونلردن صکره بیا نمز احوال بدنده کیفیتهٔ وکمیتهٔ بو جمله دن بری زیاده لاغر اولمقدر ویاخود کثرت سمنه کرفتار اولمقدر بونلری یعنی ارقلق وسمزلک بوکا متعلق بحث ایدوب دوا وضع ایلمک لازمدر اولجهتله اطباء اسلفه اقتدا اولندی

باب عاشر هزال مفرطه بیاننده در

بونک معناسی زیاده لاغر اولمقدر سببی یاقلت دمدر یا دمک تکثیرنه باعث اولنن غدالرک اکلنمزدر یاخود مکروه کلمه سندندرکه طبیعت انی سایر دم کبی استعمال ایتموب طمرلرده قالور بو جهتدن سیلان وسریان ایتمزکه اعضایه غدا اولوب لحم وشحم حاصل اوله بونک ایچوندرکه ارق ادمک جماعه قدرتی زیاده اولمق زیرا دمی غداء اعضایه صرف ایلمز بلکه اندن یا اکثر منی متولد اولور یا قوّت متصرفه ویا قوّة هاضمه یا قوّت جاذبه نک عملری نقصان اوزره اولمغندن اولور یا خود عملری یوقدر بو قوتلر نقصانًا اوزره اولمیوب کثرت دمدن تصرف قادر اولمد قلرندن اولور یا هزال مفرط طحالک کبیده مزاحمه سندن دم کثیر غصب ایدر وکبده ضرر اتمه سندن اولورکه طحالک ضیق یکیندن کبدده اولان خرده طمرلرکه ماساریقا دیرلر قوّهٔ جاذبه انده درجذب دم ایتکه طحال مزاحمه سندن قادر اولمزکه بدنه واعضایه غدا ویره بو سببدن اولور یاخود معده ده وامعاده

قوردلر اولدوغندن ترکه وارد اولان غدایی حطف ایدرلر اعضایه
واصل اولمغه مانع اولورلر یا خود طریق غداده ضیق اولمقدن اولور
نتکم اکل طینه مبتلا اولنلر کبی یا خود رطوبات غدائیه نک کثرت
تحللندن اولور نتکم تعب شدیددن وغصه لردن و محلل مضلردن اولدوغی
کبی العلاج اکر ارقلق سوء مزاجدن ایسه قانون مقننه اوزره خلط فاسدی
استفراغ ایدهلر وضدیله مقابل وله نی عمل ایدهلر زیرا علاج ضدیله اولور
اکر تقصیر قوادن ایسه نوم عقبنجه مناسب دهانله دلك ایدوب تقویت
قوت جاذبه قلهلر کاهی زفتله یا دم یاغی خلط ایدوب بدنن طلا ایدهلر صکره
برکیجه حالی اوزره الیقویوب حمامه واروب کپك ایله محکم نیقیه لر و ممکن
اولان مرتبه راحت قلهلر و تفریح ویرن اشیا ایله مشغول اولهلر و حرکتدن
و سکوندن اعتدالی رعایت ایدوب کنشده اوتورمیهلر وصاوق صوایچوب
تازه یللنمش شراب ایچورهلر وغداسی غدیهٔ قویهدن صونیان طعاملردن
اولمق کرکدر مثلا هریسه و کباب قاورمه و بریان کبی زیرا بونلر محکم دم
تولید ایدرلر اما صولو طعامدن دم رقیق تولد اولمغله بو مرض صاحبنه
چندان موافق اعلاو کلمز و سود لو برنج اعلادر اما دم مجمود تولید ایدهنه
همتلری بالکلیه قصر اولمامق کرکدر زیرا کاه اولور که دم رقیق تخلخل تولید
ایدر فاما اوردك اتی سمز اوله سمردیجی یمك یوب عقبنجه حمامه کرمك
افراطله سمر یدر لکن سته دن خوف اولنور اما حمامدن خارج اولدقدن
صکره سرکنجبین سازج ویا بزوری ایچمك سته خوفن دفع ایدر همان بعد
الطعام وقبل الهضم حمامه وار یله اما نیم بلدکم بعد الهضم حمامه وارمق
دخی زیاده سمزلکه سببدر سمریدن طعام اولدرکه معده ده برمقدار طوره
وادویهٔ مسمنه اولدرکه انده غدایی معده ده حبس ایتمك اوله و معده نك
معاونتی غدایی معاین و یروب معادن طمرلره واصل اوله بومعنالره یعنی
غدایی تنفیذ ایلمك غلیظ غدالری لطیف الادرار دوالری خلط ایدوب اکل
اتمکله اولور نکوتن کبی که لطیف الادراردر و تنفیذدن صکره لازم اولان

غدایی اعضاده منجمد ایدن اشیا ایله اصلاح ایلمکدر بو قسم محدّراتدن
بذرنج کبی شول دوالرکه سمردیجیدر بالخاصه و معتدلدر سمرتمکه لوزه
و بندق و حبّة الخضرا و فستق و شهدانج و حب الصنوبر کبیدر بو جمله سی
برابر عسل ایله معجون اولنوب کونده جوز مقداری یمك اون بش کونه دك
سمریدر و حسن صورت و بدنه زینت و لطافت ویرر و رنك رویی کوزل
تلوب حمرت کتورر برنوع دوا دخی سمریدر و هم شکلی زیبا ایدر وجه
انسانه حمرت ویرر مثلا صغر سودنده اصلنمش نخود که قبوغی چقمش اوله
و یومشه مش اوله وارپه و بغدای و پرنج و ماش که قبوقلری چقمش اوله بو جمله
برابر بر یرده صوایچنده تا اریجه قینادهلر تمام بولامج کبی اوله بونلرك جمله سی
وزنی قدر صغر سودی ضم و الحاق اولنه بو کره فستق و فندق و کندر تخمی
و حبّة الخضرا و جوز رومی و بادام و نخود ایچی و بقله و قباق چکردکی کبی
و خشخاش تخمی هر برندن نصف جزء پنج و کمون و بهمن ابیض و حب الزلم بونلرك
هر برندن ربع جزء بادام یاغی جمله نك ربعی قدر بونلرك دخی قبوقلری صو
یلوب دق اولنوب ~~بو دفعه هر کون بو ترکیبدن التی درهم~~ معقد ماسود ایله
بولماج اولان اشیایه قاتلوب سکر ایله تربیه اولنوب بو دفعه هر کون
بو ترکیبدن التی درهم مقداری سود ایله ازوب اتمك ایله یییهلر عجب
سرّ الهیدر صکره سمزدن شکایت ایتمك ایوعلاجدر بر دخی کم قتی نزسمریدر
و زکوز للتدر اصول التفا حدرکه ترکیبه بیلغ کوکی یرلر بونك بر وقیه مقدارینی
بر کلاب قزغاننده و یا عرق قزغاننده قینادب لسان ثور صویی کبی تقطیر ایله
الالر واول صوده برمقدار چکردکی چقمش قورو اوزوم بشوره لر بو کره طبخ اولنا
اوزمدن بولماج یا هریسه ایله معا قتوب یییهلر صکره حقك قدرتن مشاهده
ایدهلر معلوم اوله کر زمان قصیرده لاغر اولان از زمانده سمیز اولور اما ارقلغی
طول زمان ایسه اولقدر نهایه انجق سمیز اولور بو کا متعلق اقرابادینده عجب
دستور عملدر همان نظری قصرا عیوب حصر اتمك لازمدر باب حادی عشر
افراط سمن بیانده بو دخی امراض زینتدندر زیرا پك سمز اولن ادم نظرده قبیح

كورينور • آمدی افراطله سمزلك بدنی قيد در • زيرا حركات وسكناتی بر نوعله
دخی اولور • بلكه سرعتله حركتدن • وجماعدن وساير عملدن قالور • بو نندن
ماعدا رطوبات مفرطه اعضايی • واوتاری ارخا ايدر • زيرا افراط سمن
روحك مجاريني طار ايدر • كاه اولوركه اطفا ايدر • وكاه اولوركه روحك
مجاريسی طار اولمغله • احتراقله فاسد اولور • انكيچون بندركه بونك صاحبی
عروق چتلمقدن امين دكلدر • بلكه خطر عظيم اوزره در • كاه اولوركه
انسانك اعضاسنده برينه يا دماغه • يا قلبه تجاوبفندن قان دوكيلور
دفعة قتل ايدر • وچوق اولوركه سمزادملر ضيق النفس • ويورك اوينامق
حادث اولور • سببی كثرت ابخره دركه قلبه واصل اولور • طبابسه نازكدر
اضطرابه تحملی يوقدر • هلاكه بادی اولور • وسمز اولنلر اصل خلقتلرنده
بارد المزاج اولورلر • وطمرلری اينجه اولور • واجلغه وصوسزلغه تحمل
ايدهمزلر • وعلاج اولندقده دكمه بر بلا ايله تأثير ايلمز • زيرا اعضالرينك
نهايتی قريب دكلدر • كه ادويه سرعتله واصل اوله • وهيج اولماق اولمز
اما طول صحتله اولور العلاج افراط سمنك علاجی تقليل غدادر
تاكه بدنك متحلل اولان نصيبنی ازا اوله • وغدايی اول نوعدن قلمق
كركدركه غدائيتی قليل اوله • وقارنی اج ايكن حمامه وارمغه
معتاد ايليه • واج حركت ايليه • واويقوسين ازه • وغداسن اسكی
بيسن • ومرجمك وكپكلی اتمك • بلكه اربه اتمكدن ايده • وترشلری چوق
اكل ايدب • اتنی اوتاری طعامنه چوق داخل ايده • وكيدوكی لباسلر يوغون
اوله • كثافت انجماد له خلط اولنه • واستفراغاتله تقييد ايده • ودايما
طبيعتی لينت اوزره اوله • وقوی الادرار اولمينلردن طاشلرده بتن كرفس وغيری
كبی چوق استعمال ايدهلر خصوصا زراوند وللك وسندروس ومرزنجوش كبيلری
بيكله تقييد ايلكدن غفلت اولنميه • زيرا بونلر هم قوی الادرار دكلدر • وهم آرقلمق
خاصيتله طبيعتلرنده مذكوردر • **باب ثانی عشر سموم وانلردن احترازی بياننده در**
معلوم اولاكه غدادة ودوادة نافع اولنلر نجه بلنديسه ضار ومضر

ایده صح

اولان دخی بلنمك واجبدر • تاكه انلردن احتراز اولنه • اگرچه تحرز كافی دكلدر
جناب عزت حضرتلرينك تقديرنده برخطا واقع اولاجق ايسه اولور • زيرا
جايزدركه برادمك طعامنه • زهرلو حيواناتك بری دوشه يا خود برغيری كسنه
ايچون وضع اولنان طعام بلنميوب يينه • بوكا مشابه اسكلردن • برحريف
هر زمان منتردين كلری • شيدك الوب يرا يمش بركون يينه منتری الوب
وبشوردب واكل ايدر • هم كندو وهم ايكی نفر اوغلی وعورتی • وقزی بش نفر كسنه
بركيجه نك ايچنده فوت اولديلر • بويله اولسه احتراز كوجدر • جايزدركه طعامه
ناكاه برزهرناك حيوان دوشه • بوديكلری اوبجك • ويا عقرب كبی بلنميوب
يينه لر • هلاك ايده • بونك ايچوندركه بيوك اغجلرك التنده طعام يمكدن احتراز
اولنه • زيرا جايزدركه يا طعامه يا شرابه برزهرلو حيوان دوشه • واكل ايدنلری
هلاك ايده • بوقضيه شرابلرده چوق اولور • امدی زهردن احترازك طريقی
اگر بر مكانده طعام وشرابه زهر واقع اولمق خوفی وار ايسه انك ايچون لازمدر
رايحه سی قوی اولان طعاملردن يميه • امدی زهر شبهه اولندقده شوندن
خالی دكلدركه زهرك رايحه سی يا ظاهر اوله • يا خفی اوله • يا محترزی اولن كسنه
اننده موجود اولميه • وطعام صاحبی بيوك ادم اولوب يمكه قادر اولميه • چاره
سی قارنی طوق اولوب يمك كركدر • زيرا زهرلو طعام غدا اوزرينه • واقع اولسه
برمقدار قوتی زهرك ناقص اولور • وزهر قسمنك بعضسی نباتی اولور • وبعضی
دخی حيوانی درلو معدنی اولنلر مرده سنك • واسفيداج وقلای برارهسی
وزنجفر • والچوطاشی • وزنكار • وصچان اوتی • ودمر براده سی • وچركی وزرنيخ • وكبريت وزاج
وشاب • وصابون صو بيدر • زهر نباتی بيش • وشوكران • وقرون النيل • والبان • و
اليقوعات • ومحموده • ومازريون • واغواغاجی • ويلادر • وحريق ابيض • واسود
وحاتق النمر • وحاتق الاسد • وحاتق الذئب • وبنج قبوغی • وصاری تربه • وقاره
تربه • وقاره غاريقون • وافيون • وفرفيون • وسود لكن • وبيضی منتن • واق منتردر
زهر حيوانی زراريح • وارنب بحری • وبرده اولان كلر • وكوچك يشل قوربغا • وصو
لرده اولان قرلجه قوربغا • وافعی • وقپلان • وقونز اودی • وكيك قويروغی

زيرا حيواناتك شرابلرده محبتی چوق اولور صح

معدنی وبعضيسی صح

كلر وكوچك ويا صح

اوجی وهرچار پا حیوانلرك بهترى وقریجه یمرترسی وفاسد سود وطوکمش
قان که معده دن یا مثانه دن چقمش اوله وبر یا نکه بشوروب اورتلمش اوله هیچ
اچلمیه امری معلوم اولاکه زهرلمیبیقمق ویاخود یا الکلند رمغله فرفیون تأثیری
کبی یا طوکدرمق واویوشدرمغله در افیون کبی یا نفس مجاری سد ایتمکله
درمرده سنك کبی یا کسمك ایله در زنکار کبی یا عفونت ویرمکله در بیش
کبی پس امری زهر ایچمش ادمك علامتی اغز قوقمق ایله در وقی ایله چقندن
استدلال اولنور زهر تأثیر ایتدوکی اعراض لازمه ایله در بونلك هرقنقسی
اولورسه اولسون علاجی اول قوصمقله در قوصدرمق دخی شیروغن ویاخود
زیتون یاغی ویاخود اصرغن دیکنی قینادوب مطبوخله مزج ایدوب قی
ایتدرمك کرکدر زیرا بونلرك زهرك ضررین دفع ایدر وقوصدرمق بر قاچ
دفعه لازمدر قچنکه بو یله اولسه عقبنده برنجه کره شودا ایچوب بعده
احتقان اولنه وتریاق الطین المختوم ییدوریله اکر مسموم وجعك نزولی
معده دن اسفله احساس ایدرسه روایح طیبه ایله ترویح اولنوب
مراحت ویریله ومعطسات ویریلوب قسره کرو اغزنه رایحه سی لطیف
شیلر نفخ اولنه اکر تحقیق علیل مسموم اوله دفع سمده اکا ضد قوی اولان
علاجلرده اقرابادینده بیان ایلدك سایر نطولات سالکی محتاج اتمزهمان
تقیید اولنه فی الجمله مشترك النفع اولن علاجلردن برنجه سی مفرح یاقوت
وسایر مفرحاتدر وتریاق اکبر وتریاق طین وتریاق اربعه بالخاصه
دافع سمومدر برابوتر بیر انجدان وانجدان کوکی هر برندن بر درهم شیح
ارمنی ایکی درهم دق وسحق اولنوب بالله معجون ایدوب الما صویله ایچوره
لر ابن سرافیون دیرکه کلنجك بصدرمه سی که طوزلیوب باصدرمه اولمش
اوله یدرمك زهر دفعنه غیری علاجه احتیاج ایتدرمز **باب ثالث عشر اودن**
حیوانات وحشرات ارض طردی بیاننده در مثلا برکسه یرده یاتمق
اقتضا ایدرسه ویلاندن وچیاندن قورقسه خطمی یپراغی عصاره سی ویا تخمی
ویا ابر کومجی عصاره سی ویا تخمی قنقسی اولورسه بدننه زیت یاغیله طلا

ایلسه

ایلسه اکا حیوانات موذی قریب اولمز برکسنه اشك اروسی صوقسه دیلنی
اصرسه ضرری تأثیر ایلمز برکسنه یلان یا صولوغنی دیدکلری اوتك کوکنی دو
کوب سورنسه انی یلان صوقمز کذلك سرکه ایله طوشن بجنسی وزیتون یاغی
بر یرده معا سورنسه لر یلان صوقمز کذلك میعه ایله زیت وصنوبر یپراغی
عصاره سی بر یرده مخلوط اولوب سورنسه لر یلان صوقمز وسرو قوزاغی وقره
اغج دانه سی وپنجکشت یپراغی یا انجدان کوکی ویبان کشوری تخمی ویا حب
بلسان وخرفه کوکی هرقنقسی اولورسه زیت یاغیله خلط ومزج ایدوب طلا ایدنه
اکا هوام قریب اولمز اما بجندن طرد ایدوب اولدوغی محلی خالی ولسون دیرلر
سه انارا غاجنك کوکی ویبان کوکی وقصنی وکیك بوینوزی واشك طرنغی
وکوکیکی اوتی وحلتیت ودفنه یپراغی ودانه سی وسلیخ وشکبنج هرقنقسی
اولورسه اولوردن وخانه لردن حشرات ارضی طرد ایدر مرکب اولانی که
هوام وحشراتی طرد ایدر پنج انکشت وچام اغجی وقصنی وچورك اوتی
بر یرده ترکیب اولنوب تبخیر اولنه اما شول حیوانلرکه انسان انی طوتمق ایله
حشرات ارض قچرلقلق وطاوس وکرپی وکلنجك ونمس دیدکلری حیوانلردر
اما اوده اولقله هوامی بالخاصه اودن قچرر حیوانلر اق اوردك وقرا خروس
وبعض حیوانك که دریسندن حشرات قچر قیلاون دریسندن اما ادویه دن
مخصوصا یلانلری قاچرر دوالر بونلردرکه هم قچرر وهم هلاك ایلر جمله دن
کبریت ونشادر سرکه ایله مخلوط قورویه بعده بخور اولنه کذلك خردل
دخی بو یله در اکر خردلی یلان اولدوغی یرده قوسه لر اول مسکندن بالکلیه
یلان فرار ایدر اما عقربی طرد اتمکه مخصوص علاج توربلی عصاره
سیدر عقرب اولدوغی یرلره صاچلسه هم طرد ایدر وهم قتل ایدر بوخاصه
معده نوازده دخی واردر یلان وعقرب صوقنه صایم کشی توکرکنی سوز
سه لر وجعنی دفع ایدر وعقربك اولوسین عقربا یچون ینه بخور ایدوب
بقسه لر عقربی قچرر وزرنیخ دخی بو یله در اکر عقرب دلوکنه بر پاره تورب
قونسه ارتوق چقمز اودن پیره لری طرد مراد اولنسه اوی برخوشجه سلوب

بخور قلمق ع

ایوده ع

سپورسه لر قرغه دولکی صوییله برخوشجه صولیه لر بامر الله تعالی
پیره لر قچر کذلك صرمشق تخمی ایله کچی بوینوزی بربرده طبخ اولنوب اول
مطبوخ ایله اوصولکنه پیره لردن آو خلاص اولور اگر تکه قانن برچقور
ایچنه قویوب دفن اولنسه جمیع اوده اولان پیره لر اکا اوشرلر وکرپنك
ایچ یاغنی براغاجه سورسه لر جمله پیره اکا جمع اولور کذلك کبریت ایله
دفنه رایحه سی پیره قاچرر وحشیشة البراغیث نام اوتی جزوی دوشکه
قوسه لر پیره یمز زیرا بو اوت پیره اوبوشدرر **طرد البعوض والبق** سوری
سکك ایله تخته بتی بخور ایله قچر مقدر بویله اولسه صنوبر اغاجنك
دستره دن چقمشنی وقلقدلیس وقاره چورك اوتی بوا وچنی دق وسحق
ایدوب بخور اولنسه دفع ایدر کذلك قورومرسین وکبریت وصغر
تره کی ویوزرلك یپراغی بونلرك طبیخی تخته بتی اولان یره سورلمك ایله
دفع ایدر یا قمق ایله سوری سککی طرد ایدر کذلك بو بابده مصرهقله سی
طبیخی ایله چنار اغاجی وافسنتین وسداب بربرده مدقوق اولدوغی
حالده بخور اولسه سوری سککی پریشان ایدر اگر اوده کلیجك اولورسه
سداب رایحه سی آنی قچرر اگر صچن الم ویرسه مرده سنك وحربق وبذر
بنج واصل کبریت وبصل الفار وصچن اوتی هر قنقسی اولورسه اتمك
یا خمیر ایله ویرسه لر فاره لری قتل ایدر برابو حیله فاره نك یوزینك
دریسی صویلسه اما ارککی کرك یا خام قلنسه یا خود قویروغی کسلسه
ویا براوزون ایپلك ایله بغلنوب اوایچنه صالیویرلسه جمیع فاره لر
قاچرلر بردخی اوده کورنمزلر اگر قرنجه دن عاجز اولسه لر مقناطیس و
اوکوز اودی وزفت وحلتیت وقطران بربرده جمع ایدوب دق وسحق ایله
امتزاجدن صکره قرنجه لر اینینه قریب یره قونیله بالکلیه طرد ایدر
اگر سککدن عاجز اولوب قتل اولنسون لر قورتولالم دینورسه زرنیخله
قینامش سود یا زرنیخ ایله بکمز شربتی قنقسی اولورسه کاسه لر ایله قونیله
ایچن سکك هلاك اولور اما زرنیخ وکدر وطبیخ الحربق بربرده یقوب

بو یرده صح

طبخ اولنوب صوی بنا چلسه تخته بیتی داغیدر ویریزه صح

دوشتی

دوشتی اولسه سککلر داغله اما ارینك طردی مراد اولنسه کبریت وصرمساقی
دوتسی ویرملد طاغیدر اگر طوکزلان بوجکی که اکا خنفسا دیرلر طغتمق مراد
اولنسه چنار اغاجی وچنار یپراغی بخاری طرد ایدر اگر اغاچ قوردین کیدرمك
مراد اولنورسه هدهدك کوکی ویا هدهد توبی یانسه رایحه سی اغاچ قوردین
طاغیدر اگر کوه اسبابه ضرر ایتمسون دیو طرد ایراده اولنورسه افسنتین وفودنج
واغاج قاونی قبوغی وقرغا دولکی عصاره سیله بعد السحق امتزاج ویروب کوه
اولدوغی محله بخور اولنه طرد ایدر اگر صاری کر تنکله که اولرده اولور طوزه قو
صر العیاذ بالله تعالی اول طوری اکل ایدن برصه بهقه مبتلا اولور آنلری او
لردن طرد اتمکه زعفران ایله کیك بوینوزی یاقسه لر من بعد اولرده طوره مز
فی **باب رابع عشر واصنافی بیانندهدر** یلانلرك اصنافی اوچ صنفدر یعنی
زهرلرینك قوتی وضعفی حسبی ایله اوچ صنف اولور برصنفنك زهری قوی
اولور اوچ ساعتدن زیاده مهل ویرمز علاجی یوقدر مگر اول عضوی کسمکله
علاج اولنور بو نوعه مکلله دیرلر باشنده تاج رنکنده برشکل واردر غایتله
یرامزدر واغزدوغی نباتاتی احراق ایدر وآینی اوکنده برخرمن قدیده وارنجه
برنسنه بتمز بلکه هواده اوچان قوشلر مسکنی اوزرندن کچمك دیلسه لر
محاذیسنه کلدکده زهرینك عفونتندن دوشرلر اویله دکلکه حیا دوشه لر
البته میتا دوشرلر وحیواناتدن هر نوع اولورسه انی موجود اولدوغن
احساس ایلیجك قچرلر زیرا کورن حیوان اویشور هلاك اولور وبراوق آتیم
یردن آوازین ایشتمکله اولورلر همانکه صداسن ایشیدرلر هلاك اولورلر
بویله ملعون حیواندر که بلکه علقم ذنبنی صوقسه فی الحال بر انحصاری صو
اولوب اریر هلاك اولور وانك صوقدوغی حیوان یا انسان قریب اولانی قتی
ایراقدن کوره که خلاص اوله برا تلو اول یلانك اولوسنه برجلد ایله
طوقنمش همان کندو وآتی هلاك اولمش بو یلان بو ولایتلرده اولمز
مکر بلاد ترکستانده اوله صنف ثانی اول یلاندرکه انك زهری مقعدیة
اولمیه وضرر قلیله مکریه لکی جهتیله ضرر ایده بو قسم یلان

حیات صح

وحکمت بوندن درکه کورن
دخی هلاك اولور صح

ساعت صح

جُثّه سی بیوك اولور • بونك لسعنه علاج اولنور • وجراحتا غریبی کبی اغریسی
اولور • وصنف ثالث زهری متوسط اولاندر • بو قسم شول افعیدرکه
ترکیده اسمنه انکوك دیرلر • بونك صوقدوغی ادمك وحیوانك بعضسی
ییی کوننده علاج اولنور • بامر الله تعالی خلاص اولور • بو افعینك مصرده جینه
یقاسنده اهرام کبیر یاننده غایتله ملعونی اولور • تریاق فاروق ایچوب اندن
قطع ایدوب قرص افعی ایدرلر • زیرا نیلدن بعیددر وزهری مهلك اولدوغی
اولدور • هرنه ولایتده اولورسه اولسون • صودن ایراق یرده اولان
افعینك • زهری مهلكدر • اما صولی وچایرلی یرده اولان افعینك • زهری
ضعیفدر • از اولورکه قتل ایده • بونلردن غیری نقدر نوع حیات وار ایسه
کرك خنثی وکرك بوز • یوکرك وکرك • سایرلری زهرلری آدم اولدرمز نهایت
یاره سندن جراحت المین چکمك اولور • مکر هیچ علاج اتمیوب رافع سموم
اولان ادویه یه مباشرت اولنمیه • العلاج نهش حیاتا ایچون جمله دن
مقدم تریاق فاروق ایچورمكدر • اما بو بابده استعجال لازمدر • زیرا
تأخیر اولنورسه کاه اولورکه فائده اتمز چوق شرابله صرمساق هرعلاجدن
غنا ویرر • وشرابله صوغان وپراسه وخردل • ادویه مخلصه دندر •
جالینوس دیرکه کیك صغننك ذکرین بریان ایدوب یرورسه لدغه فائده
ایدر جمله دن مخلصه دیدکلری عشب نافعدر • انواع سموم قاتله ایچون
بریله دك مخلصه نك دفعه قوتی واردر • فی الجمله برشخصی یلان صوقسه
اول محله حجامت ایدوب شیشه ایله زهرین جذب ایدهلر • تا کم زهر چیقه
وارد ج یمشی ضماد قلنه • ویا بوغ وبَصَل عنصل مشوی ایله • دفنه تخمی
اوچی بریرده دق اولنوب ملدوغك جراحتنه ضماد اولنمق ایو علاجدر •
بورجق دخی مد قوقا تخمی النوب ضماد اولنسه دافعدر • بونلر بولنمزسه
اسکی بز وبریان • اولمش طاوق اتی بریرده • دق اولنوب مرهم اولندقده
ضماد اولنه نافعدر • اکر قرص افعی بولنورسه دفنه یاغی ازوب سورمك
جمله دن مبارکدر • وپارّه پازهر ایچورمك جمله دن نافعدر • وسود

سوّلو چایرلرده نسخه

ایچمه

پازهری

ایچورمك

ایچورمك فاروق ایله کم علاجلردکلدر • اولادع بابنده بزرجلی فعه قرق
یرده یلان صوقدی • اول شخصه تازه حنظلدن بر درهم اکل ایتدردیلر
فی الحال عرب خلاص اولدی • اما برنجه یرتجی جانورلر • اصرمق وحشرات
ارض صوقمق خصوصنده • اقراباذینده کونا کون • علاجلر بیان اولندی
ضمادات • ونطولات • ومراهم ابوابنده کوریله • اما کلب اصرسه بندد
فطونا ییی اصلدبا صردوغی محله اوره لر • قودوز اولمایجق غیری دوایه
احتیاج اتمز • باب خامس عشر الکلب بیاننده در • کلب
سکون لام ایله ایتدن • اما کسر لام ایله قودورمش کوپکدر • بعضیلر
جمله دن • صاحب موجز فتح لام ایله ضبط ایلمشدر • فی الجمله بر حالتدرکه کلبه
جذام کبی عارض اولور • بو قضیه یالکز کوپکده اولمز • بلکه قورده وچقاله
وکلنجکه • ودلکوده دخی واقع اولور • اطبادن بعضیلر مسیحی وابن رازی
قاترده دخی اولور دمشلردر • علامتی هرقنقی سنك اولورسه ایکی کوزلری
قرارر • وکوزلرینی پرده بورر • وککشك اولور • وایکی قولقلری صرقر
اغزینك سلیاری اقر • وبورننك اقماسی قتی زیاده اولور • وباشن اشاغیه
اکر • وارقه سی بوکری اولور • واکری اولور • یعنی بلی جانبه کیدر • وقویروغن
بودنه قصر • قورقه رق یورر • کویا که سرخوشدر • واجفوریمز •
وصو سزا یکن صو بولسه ایچه مز • وصو کوردکده قورقار • بلکه دترر
وکاه اولورکه خوف وخشیتندن کزدوکی یرده دوشر • کبی کزر • بلکه
هرادمه دوشر • وبر قرارتی کوردکده خورلر • وحمله ایدر • اما اوز
مکسزین حمله ایدر • حال بوکه بوغازی بوغیلور • وسایر کلبلر اندن
قچرلر • اکر غفلت ایله بری یاننده بولنورسه تعظیم ایدرب • یالدقلنور •
امدی بو علّه متلا قودوز کوپك • برادمی عضّ ایلسه یدی کونه دك یادخی زیاده
زماننده رطوبتنك • سمیتندن هلاك اولور • اکر اولمازسه دخی مالخولیا
عارض اولور • بوکرم وحرت استروضیادن کریزا یدر • وفکری فاسد
اولور • هربارکه اکا برنسنه قریب اولسه • کلب خیال ایدب خوف ایلر •

وقوروتپراغه اغنمغی سور بعده دریسی بوزیلور ویا ریلور صکره
اولور وبوندن اوّل آینیه با قدرسك یوزینی بلمز وآیینه ده
تشخیص ایلمز وکاه آیینه ده کندوینی تخیّل ایدر وعروق
بارده وسقوط قوت ایله کاه اولورکه صوسزلقدن هلاك اولور
کاه اولورکه کلب کبی اوازی بوغیلور وکاه سکته عارض اولمش
کبی بالکلّیه منقطع اولور کلب مثال بوظریف دخی اصرمغه وطلو
مغه حریص اولور امری علاجی صودن قورقمزدن اوّل کرکدر والّا
فائده یوقدر برهفته ایله التی آیه دك قتل ایدر برادمی قودز کوپك
اصرسه قودوزمیدر دکلمیدر بلمك دیلرلرسه جراحتنه قوزا یجی
بولشدروره لر کلبه ویره لر اکریرسه ویا اقبال ایدرسه قودوزدکلدر
والّا قودوزدر العلاج واجبدرکه قرق کونه دك یاره سنی اوکلمغه
قومیه لر زیرا اوکولیجق ضرردر چاره سی نیشتر ایله یاروب بلکه
اوسطوره ایله جزمق کرکدر قرق کون کامل یاره او کلمیه اکر اوکولورسه
دخی یاره اچه لر وصرمساقله جاوشیر اوره لر اکر قلدقیون نام ترکیبی
یاره نك اوزرینه ضماد اولنورسه غایتله لطیفدر بعده یاغ سوره
لر ویاره نك اطرافنی اوسطوره ایله یاره و شیشه ایله مص ایده
لر بومعالجه لری برقاچ کون مرورایلدکدن صکره ایدرلرسه فائده ایلمز
همان اولوقت استفراغ سودایه توجه اولنمق کرکدر وبودوا سودا
استفراغنده مشهوردر صفتی بودر هلیلج کابلی اوچ درهم
غاریقون وافتیمون بربوچق درهم ملح هندی نصف مثقال
بسفایج وگل ارمنی برر مثقال جمله سنی قاعده اوزره حبلر ایدوب ایکی
مثقال استعمال ایتدوره لر وهرکون آج قرنیله ماء شعیر سانج
ویا ماء شعیر مبرّزا ستعمال ایتدوره لر وهرکون سفوف سودایله
ماءجبندن صکره دواء جالینوسدن کونده برقاشق اتی صوایچره
ازوب ایچوره لر حتّی تدریجله دورت قاشغه وارنجه ایچورمك

کلبچه

اکر کپك کودب یا اکل ایدوب اولورسه قودوزدر دکلایسه فلا بردنجی اولجرحه التکک بولسنه یدوب کلبه دیرلر اکر یرسه

بوهلیلجده

زبانزد ... ؟

عادت ایده لر وتریاق اربعه دن ممکن اولان مرتبه استعمال ایتدوره لر
وعافیت بولنجه صوقدن وحمّامدن صیانت ایدوب بلکه احتراز
ایده لر اکر دموی مزاج ایسه فصد اولنه امّا قانه بقدرمیه لر
قجنکه صودن قورقسه خوف اولنمه مق کرکدر علامت صحتدر اکرتك
طورمیوب تجنن ظاهر اولورسه زنجیر ایله بغلیه لر وجبرا صوایچوره
لر وتسکین عطش ایچون مبرّدات استعمال ایتدرمك کرکدر بلکه
برمقدار شراب ایله ممزوج ایدوب ویره لر زیاده نافعدر اکربوذکرایلدوکمز
علاجلردن مستغنی اولمق دیلرسك که غیره احتیاج اولمیه اصران
کوپکك جکرندن برپاره اکل ایتدوره لر بامرالله تعالی خلاص اولور حتّی
جالینوس دیرکه بن کوردم اهوارده برقودوزکوپك قرقدن زیاده ادمی
شهرده اصردی کوپکی اولدردیلر هربری جکرندن برپاره یدیلر جمله سی
خلاص اولدیلر غریب حکمة اللهدر باب سادس عشر حمّیات وما
هیتی بیاننده در بونك معناسی حرارت غریبیه در افعاله ضرر ایدر
مراد افعالك ناقص اولماسی ووجه طبیعی اولمامسیدر حمّا ناس قتنده
مشهوره در بونك تعریفنده بحث کثیر ایدر تصدیعدن غیری نفعی یوقدر
امدی حمّانك سببی یا مرضدرکه اول حمّای عرضدر یا مرض اولمیه که اول
حمّای غیری عرضدر یا حرارتك تعلّقی اولا ویا ارواح بدنه مستولی اولا
اول حمّای یومدر یا اخلاطه متعلقدرکه اخلاط قزه وعفونتسز
اوله بوایسه سنوخوسدر ویا اخلاط متعفن اوله اول حمّای عفونتدر
یا حرارتك تعلّقی اعضای بدنه اولا اول حمّای دقدر نتیجه کلام حمّا دیدوکمز
اول روحلری قزدررسه که قانك وقلان خلطلرك بخاریدر اکا حمّای
یومیه دیرلر اکر اول خلطلر متعفن اولمدین قزدررسه اکا سنوخوس
دیرلر اکر اخلاط متعفن اولمقدن عارض اولورسه اکا حمّای عفن دیرلر اکر
اوحمّا اعضایی قزدررسه اکا حمّای دق دیرلر ترکسی انجه اغری
دیکدر بوتفصیل ایلدوکمز اوزره حمّای موازی اعتباریله اوچ

وقلبدن اعضایه ایدنجه انفالاز یریدن

جنسدر امّا انواعی چوقدر بز برقاعده وضع ایدهلم که تفهیمی وحمّانك
تشخیصی طبیبه اسان اوله بو اجناسدن حمّای یومیّهنك بحثین
تقدیم ایدهلم زیرا مدّتی اکثر و ترکی اسرع و محلّی اقذ قدر اکثریا برکونده
زایل اولور انکچون یومیّه دیو تسمیه اولنور امدی حمّای یومیّه نك
اسباب خارجیّه دن سببلری فرح وغضبدر و نومیّه سببی ابخرۀ
حارّه محتبس اولدوغیچوندر وفکریّه و وهمیّه وغمّیه وفرحیّه
اولور و تعبیّه و استفراغیّه اولور وامتلائیّه اولور وجوعیّه وعطـ
شیّه اولور وسددیّه اولورکه رطوبت اخلاط تخینینه ایرشمیه
اگر سددیّه اولورسه گاه اوچ کون وگاه دورت کون باقی اولور وقت
اولورکه دورت دوری ویا یدی دوری دائر اولور وگاه اولورکه حمّای
یومیّه قشفیّه اولور یعنی دری یبوستدن اولور گاه اولورکه بردیّه
اولور یعنی دری برودتدن اولور مسام طوتلدوغیچون وگا محرّقیه اولور
یعنی حرارتدن اولور امّا حمّای عفنه یا بسیطدرکه خلط واحدك
عفونتندن اولور وگاه اولورکه مرکّبه اولور امدی حمّای عفنۀ بسیطه
نك محلّ اعتباریله اجناسی دورتدر برینه دموییّه دربو اولدرکه
متعفّن ومتحلّلدن زیاده اوله بوکا شرّ دیرلر ومتناقصه دیرلر بو اولدرکه
~~متحلّل ومتعفّندن ازید اوله بوکا شرا دیرلر ومتناقصه دیرلر بو~~
~~اولدرکه متحلّل ومتعفّن~~ مساوی اوله بو قسم اسلمدر یابوکه مشابه اوله
کذلك بودخی اسلم والیندر ایکنجیسی صفراویّه در بونك تعفّنی داخل عروقده
ایسه بوکا غبّ لازمه دیرلر بو اول حمّادرکه کون اشری دوتر زیرا غبّ
کون اشری کلمکه دیرلر لازم اولدوغی بودرکه دایم اولور وبرکون پك
وبرکون یومشق اولور انکچون غبّ لازمه دیرلر بونك بلغمه سی
یعنی عفونتی قنقی عضوده در تشخیص اولنمه سی اولدرکه اگر شکایتی
صداعدن ایسه عفونتی دماغده در اگر قیٔ دخی وار ایسه عفونتی
معده در اگر قیٔ طوروب وساکن اولدیسه عفونت اسفل معده ده در

ویاماسابقا

تثنیه

ویا ماساریقاده در اگر ادرار بول وار ایسه عفونت کبدده در اگر سعال
بله ایسه عفونت صدرده در اگر بعض برنده عرق اولورسه عفونت اول
اعضاده در اگر عفونت قلبه قریب اولوب یا کبده اقرب ایسه شدّت
حرارتدن اوتری بوکا محرقه دیرلر اگر بو حمّا قریب قلبده بلغم مالح عفونتندن
اولمش ایسه حمّای محرقۀ بلغمیّه دیرلر اگر عفونت صفرا قریب قلبده ویا کبدده
ایسه حمّای محرقۀ صفراویّه دیرلر اگر عفونت خارج عروقده ایسه مثلا
معده وجگر وخلال اعضاء کبدده اوله بوکا غبّ الدائر دیرلر بو اول حمّادرکه
برکون طوتر وبرکون طوتمیه اگر صفراء رقیقۀ صرف ایسه غبّ الخالصه
دیرلر اگر بلغم مختلط ایسه بر وجهله که بلغم ایله امتزاجی اختلاطی ممتزج
ومغلّظ اوله غبّ غیرخالصه دیرلر وغبّ خالص ایله غبّ غیرخالص بیننده
فرق اولدرکه غبّ خالصده بلغم اولمز امّا غبّ غیرخالصده بلغمله مختلط
اولور حمّای عفنه نك اوچنجیسی بلغمیّه در بو قسم دخی داخل عروقده متعفّن
اولاندر بوکا حمّای لازمه دیرلر بو اول حمّادرکه طوتماسی هرکون تفاوتسزدر
بردخی خارج عروقده متعفّن اولاندر بوکا حمّای نائبه دیرلر حمّای عفنه
نك دوردنجیسی اول حمّادرکه سوداویّه در وتعفّنی داخل عروقده در بونك
اسمنه حمّای ربع لازمه دیرلر بو اول حمّادرکه هرکون طوتر امّا ایکی کون
اکسوك وبرکون زیاده طوتر بو قسم زیاده نادردر زیرا سودا بارد ویابسدر
یبوستی جهتندن آز متعفّندر امّا حمّاکه سودا وی اولوب سودا خارج عروقده
متعفّن اوله حمّای ربع دیرلر بین الخلق ربع ایله مشهور اولان حمّا بودر
فامّا حمّای دقیّه اول حمّادرکه قوام بدن اولان اعضایه حرارت تعلّق
ایلدوکندن اولور نتکم حرارت سراج زیتی افنا ایدر کذلك رطوبات
بدنیّه یی بو حمّا افنا ایدر معلوم اولاکه بدنك رطوباتی ایکی جنسدر
اوّلی اخلاط اربعه درکه اوایل کتابده بیان ایلدك ایکنجی رطوبت فضولیّه
در یعنی عروق ومنی ودمعه ولبن ومخاطدر ورطوبت بدنیّه دن
غیری فضول دورت قسمدرکه برقسمی اول رطوبتدرکه اطراف عروق

صفارده اولور • بو رطوبتك كارى اعضايى سبقى يدر • يعنى صولاز بو رطوبت
حقيقتده رطوبت خلطيه‌دن مستحيل اولور • بعينه بو رطوبت اشجارك
اطراف واغصانننده اولان رطوبته مشابهدر • ورطوبت غير فضولك
ايكنجيسى شول رطوبتدركه اعضايه دوكلمش وطاغلمش دور • اشجارده ژاله
طراوت ويردوكى كبى بو رطوبت رطوبت اوليدن متولد اولور • بو رطوبت
اولمش ميوه‌لرده اولان رطوبته مشابهدر • بو رطوبتك ورطوبت اولى
نك فائده‌سى يعنى ترطيب ايدوب غدا اولمدوغى يرده غدالندرمكدر •
رطوبت غير فضولك اوچنجيسى اول رطوبتدركه قريب العهد بالا
نعقاددر • بو شول رطوبتدركه برك اولمغه باشليه • يعنى هنوز برك
اولا رطوبت غير فضولك دوردنجيسى شول رطوبتدركه ترتيب اعضايى
اوصقلر • بو رطوبت بدن تراب اولمينجه فانى اولمز • قچن حرارت رطوبتى
افنا ايلسه • ورطوبت ثانيه‌نك افناسنه شروع ايلسه حماى دق •
تخصيص اولنور • وقتاكه حرارت رطوبت ثالثه افنايه شروع ايلسه
اسم زبول تخصيص اولنور • بوكا ايرشن فلاح بولمز • بونك تها يتنه ايرشن
هلاك اولور • قچن رطوبت ثالثه افنا ايدوب رطوبت رابعه‌يى افنايه
شروع ايلسه تفريق اعضا ايتدوكيچون مفتت ديرلر • بو نقل ايلدوكمز
حماء دق ايله تسميه اولنور • فامّا حماء مركبه‌نك سببى يا احتباس
مباعده دندر • حماى دقك خلط ايله تركيبى كبى يا احتباس متقاربه
دندر • غب لازم ايله غب دائر تركيبى كبى يا جنس واحدا نواعندن
ويا نوع واحد اصنافندندركه شمدى ذكر ايده‌رز • امدى حميات •
وما هيات وتركيبنى بيان ايلدك • شمدن كرو حماى يوميه • وعلاجى بياننه
شروع ايليه لوم • تَعَالِيمِ سِتَّه‌نَكْ تَعْلِيمِ سَادِسُنْكْ سِفْرِ ثَانِيِسى
اُونْ بِيرِى بَابِى مُشْتَمِلْدُرْ بَابِ اَوَّلْ حُمَّاىِ يَوْمِيَّه بَيَانِنْدَه دُرْ • بونك
بلنمه‌سى اسبابنك تقدمى ايله معلوم اولور • مثلا حماى يوميه‌نك
علامتى قچنكه ابتدا ايدر • قرغن وتكسرا تمز • ونبض تنك • اولمز

افنا ايدوب رطوبت ثالثه‌يى

فنا عرق

وكاه اولو

وكاه اولوركه ابتداسنده كه طوتر برد خفيف ايله طوتر • وازاجق قشعريره
عارض اولور • وبواولدركه كويا كندو بدننده برودت • وسنجمق احساس
ايدر • وستمه‌نك درتغه‌سى اكر ماده‌نك مقدارى چوق ايسه • ومزاجده
حرارت اولورسه • اندن ابخره موزيه متكون اولور • وروحى متأذى ايدر •
بوكره روحدر • داخله قاچر ظاهر بدنه برد مستولى اولور • اعضا ايسه دفعه
قبول اتمدوكندن حركت قويه ايله متحرك اولور • وكاه اولوركه ابحره قليل
اولور • فامّا قوى اولور • بو قسم نادردر • بونك جميع اعراضى خفيفدر • حرارت
حمام كبى • زيرا حرارت ماده اولمامقله لدغسز طوتر بلكه ساكن كبى اولور •
ونبض ونفسى كوزل اولور • وبول نضج بولمش • ومرضسز كبى كورينور • و
بدنده عرق ونم ظاهر اولور • نتكم حمامده چوق طورمق ايله قشعريره
احداث ايدر • امّا حماى يوميه دكلدر • العلاج حماى يوميه‌نك علاجى
سببنى مقابله ايله استقبال ايلمكدر • مثلا غمدن • وهمدن •
وغضبدن اولمش ايسه • تفريح وتسليه ايله مك ايله • اعانت
اولنه • اكر فرحدن اولمش ايسه • سببى اولان شيء خورلنه • مثلا
نوعا حزن ويرر معنايه مبادرت اولنه • اكر جوعدن ايسه تغذيه
ايدوب امتلادن ايسه استفراغ اولنه • بالجمله بونك علاجى مقابله
بالضرور وتفتيحدر • واستحمافيه وسدديرده لازم اولان تلطيف
وتعديل مزاجدر • بوامرده شراب سركنجبين زياده نافعدر • خصوصا
حليب بذر قثا ايله سركنجبين معا ايچورلمك • انفع اشيادندر •
زيرا بونك تفتيح وتبريدى زياده در • امّا تبريد وترطيب عنغله
اولمق كركدر • زيرا عنغله اولنجاق غيرى مرضه منقلب اولور •
وحماى يوميه‌ده اغديه واشربه رعايت اولنمق • ومنا سب
هوا دار مسكن تدارك اتمك • ورايحه‌سى لطيف اشيا خسته‌نك
يا ننه وضع اولنمق عجيب النفعدر • وجميع حماى يوميه‌نا فعدر
وصندل وماء ورد ونيلوفر استشمام ايتدرلمك كركدر • وبنفشه

سركنجبين بغدادى ... ديرلر ... نافعدر

حمام

يا غيله ماءِ بارد برىرده خلط ومزج ايدوب محمومك باشنه سورمك
وكل يا غيله ماء قارد صوومش سركه يا شنه سورمك ايو علاجلردن
جمله دن بارد كلاب ايچره كتان بزين اصلدوب تازه تازه قومق
وتمر هندى وسكر وترنجبين ايله جلاب ايدوب ايچورمك بيننظير
دوادر كذلك سركنجبين وماء ورد ايله قرشمش ماء شعير نافعدر
قچنكه حما منحط اولا معتدل حمامه قويوب ملايم صو ايله غسل
ايدوب چقدقدن صكره دهن بنفسج ودهن نيلوفر ويا خود دهن
قرعه ايله تدهين ايده لر ومارول وقثا وقارپوز واشكى نار و
اجاص واوزوم قسمندن هر قنقسى بولنورسه ويره لر اما حلويا تدن
صيانت ايده لر زيرا مناسب دكلدر اكر اشربه دن برنسنه ويرملو
اولورسه قاريله صوودوب ويره لر اما حماى يوميه اطعمه وادويه حاره
وشراب صرف تناولندن اولمش ايسه علامتى جفاف لسان وحرارت
ولهيب وكبدده استيلاك اولمقدر زيرا حرارت بو جهته كبدن دن
كلمكه ابتدا ايدر بو سببدن كوزلرى ويوزلرى قزارر ونبضى سريع
اولور وقاروره ده حمرت كورينور بو نوعك علاجى عناب واجاص
يكرمشر دانه تمر هندى وسكر وترنجبين اونر درهم جمله كفايت مقدارى
قيناديب جلاب ايچورمكدر وغداسن كونده بر كره اخرنهارده اربه
صوىندن ويروب ماء فواكهه ايله طبيعتن تليين قلمقدر بلكه معده
سين ماء ورد وصندل ايله وسويق شعير ايله ضماد ايلمكدر اكر
مرهم قيروطى ايله معده سن ضماد ايدرلرسه دخى جايزدر اما حماى
يوميه غم مفرطدن ايسه كه روحك داخله فرار ايدوب حرارتدن بو
محتنق اولدر وغيدر علامت تارتيت بول وغلبه يبوست وصفرت لون
وصغر نبض در علاجى نقل ايلدوكمز اوزره تفريح وساز وسوز الحان
طيبه ايله استماع ايتدوروب ادهان بارده ايله تمريخ وصندلين
وماء ورد ايله صدرين ضماد ايدوب شراب تفاح وشراب سفرجل

وشراب ليمون ايچوروب ساير مفرحاتله تقييد ايلمكدر وغداسين
قوزى واوغلاق وتازه بالق اتلرى وخيار وقارپوز قسمندن ويروب
سير وصفا يه لعب ولهو وملاهى يه مشغول قلمقدر اما حماى يوميه
اكر حركت عنيفه سببندن اولمش ايسه علامتى غمدن اولان سمتيه
مشابهدر نهايت بونك فرقى كوزلرى دونك اولور ونبضى ضعيف
بلكه منحط اولور علاجى غب علاجيدر محلنده شرح اولنور انشاء الله
تعالى محلنده شرح ونظر اولنه اما حماء يوميه كثرت غضبدن اولمش
ايسه يعنى روحك خارجه ميل ايلمسيدر بو تقديرجه سخونت مفرطه
ظاهر اولور علامتى احمرار الوجه وصفرت لون كه حمرت ايله مغشوشدر
وانتفاخ وجه واكى كوزلرى شدت حركتندن روحك عقيق يمنى كبى اولوب
الى وايانى رعشيه كلمك وعظم نبض وحمرت بولدر علاجى شراب رمان
سكريدر كه قار ايله صودولمش اوله وشراب تمر هندى دركه كذلك بارد
اوله وتفريح خاطر وتطييب نفس اولنه ونغمات لذيذه استماع
اولنوب فرح ويرنلر ايله غضبى ساكن قلنه ولطيف حكايه لر وشطرنج
وتاولى ولعب ولهو ايله مشغول اولنه وصندلين وكافور وماء
ورد ايله صدرى ضماد اولنه ودونن وكوكلكين كلاب وصندل ايله
مبلول ايدوب معود اولدقدن تيزتيز تبديل قلنه وحمامه وابزنه
مبادرت ايدوب مكث ين معتدل ايده اكر وقت صيف ايسه بارد
صوده برساعت مقدارى طورغرمق زياده نافعدر غداده بارد
ورطب ولانى ويريله جملدن شراب حصرم شراب رمان وتازه بالق
غايت مناسبدر اما خمردن حذر اولنه اما حماى يوميه كثرت
نوم ويا خود اويقوسزلقدن اولورسه علامتى سهر تقدم ايدوب
كوزلرينك قپاقلرى اغرلنمقدر واچمغه قادر اولمامقدر سببى
شدت تحللدر ويوزى كوزى فساد غدادن بوزغون شكلنده اولمقدر
وكثرت كدورت قاروره وعدم هضم وضعف نبض وصفرت وجه در

علاجی شراب بنفسج ایله شراب خشخاشدن اون درهم مقداری ماء
بارد ایله جلاب ایدوب ایچمکدر کذلك شراب تفاحله ماء ورد ایچوب
غداسنی دهن لوز ویرمکدر وقباق وبادم یاغلری ایله باشین
یاغلمقدر کذلك بنفشه ونیلوفر یاغلری سورمکدر خشخاش وبنفشه
ونیلوفر وورق سفرجل بونلری قینادوب باشنه نطول قلمقدر
وریاحین بارده دن بنفشه ونیلوفر وورد وسکوت واوخلامور
قنقسی بولنورسه یاننه وضع ایدوب قوقوتمق کرکدر اما حمای
یومیه اکر تعبدن اولمش ایسه بونك ضرری اکثریا روح حیوانی و
نفسانیه در علامتی وعلاجی علامتی وعلاجیدر اما حمای یومیه
فرح شدیددن اولمش ایسه علامتی غضبدن اولان حمای یومیه
علامتیدر علاجی دخی کذلك غضبده دیدوکمزدر ضدًا نهایت اسهال
قولیبی وار ایسه که روحك حرکت مفرطه سندن اولور ملایم ربوبات
قابضه ویریله اما حمای یومیه کثرت استفراغدن وفرت شرب
دوادن ایسه علامتی حمادن صکره اسهالك حادث اولماسیدر
علاجی شعر سویق دورت درهم سفوف حب الرمان بش مثقال شراب
سفرجل اون درهم بریره خلط ومزج ایدوب ایچورمکدر یاخود بزر
قطونا وبزر لسان الحمل وبزر شاه صفرم وصمغ عربی هر برندن بر درهم
جمع ایدوب یدرمکدر یاخود ماء لسان الحمل ایله مهسین شرابی ازوب
ایچورمکدر وغداسین طاوق اتی ایله سماق مزوره سی وککلك و
دراج اتلری سماق ایله بشوروب یمکدر اکر اسهال دم ایله اولورسه
سفوف قابضه ملینه وشراب نجبار ایله کلاب ایله ازلمش اوله ویروب
مقشر مرجمك ومقشر طاری سویق ایدوب ویرمکدر وصندلین
وکل ارمنی واقاقیا برابر دوکوب کلاب ایله ازوب صدرینه ضماد قلمقدر
اما حمای یومیه وجع شدیددن ایسه که روحه تسخین ایدوب حمایه
منتقل ایدر علامتی اعضادن برنده وجع وار ایکن حما اولمقدر باشی

٣ دهن لوز ایله ماء شعیر ویاخود مزوره ماش ایله ج

٦ غب ج

ویاخود

ویاخود کوزی ویا قولنجی قولنج ویا بواسیر کبی وجعلردن برینك وجعنده
ظاهر اولمقدر علاجی وجعی دفع ایدر بابه مراجعت ایدوب قنقی نوعدن
ایسه اول نوعه معالجه اولنمقدر اما حمای یومیه اکر غشی یه مقارنتدن
وسقوط قوتدن اولمش ایسه علامتی بایلمق وقوتی اولمامق ونبضنده
اختلاف اولمقدر یعنی کاه بطی اولمقدر که باعث برودتدر وکاه سریع
اولمقدر که حرارتك استیلا سندندر علاجی شراب حماض ایله ماء ورد
ویا ماء ورد ایله لسان ثور شرابی ویرمکدر مفرح یاقوتی وسایر مفرحات
یاقوتی وبارده ویرلمکدر وغداسین مزوره وزیرباج ایدهلرکه ا نده
ماء ورد وزعفران اوله ولحوملردن چل وککلك ودراج ویرهلر حما دفع او
لمش اولورسه خوش والا ادویه صوییله ومقشر ربر ایله پلیچ بشوروب
ویرهلر وصندل وکلاب ایله صدرینه ضماد ایدهلر واشربه دن شراب تفاح شرابی
سفرجل وشرابی لیمون وماء ورد وماء لسان ثور ایله ازوب ایچورهلر اکر
حمای یومیه نك غلبه سندن ایسه صاقنمق کرکدر زیرا طبیعت مادامکه
روحله مشغول اوله حمای یوم در اما دمله مشغول اولورسه لازم کلورکه
حمای عفن اوله بو حما حمایا عفنه یه سریع الانتقالدر امدی علامتی سرعت
نبضدر وعظم نبضدر واختلافیدر وحمرت قاروره ویا صفرتیدر وعطش
شدید والتهابدر وحمای عفنه یه مشابهدر علاجی بزر هندبا ونیلوفر
اوچر درهم عناب اون دانه سکر ابیض وترنجبین اونر درهم بو جمله جلاب
ایدوب ایچورمك کرکدر وغداسین ماء شعیر ویروب طبیعتی مطبوخ
فواکهه ایله که اوزردن اونر درهم فلوس خیارشنبه وترنجبین وشیر
خشت ازلمش اوله تلیین ایدهلر اکر امتلاء دم علامتی وار ایسه یعنی حمرت
لون وجه وعینین وثقل راسدن قوت مقداری فصد اولنه اکر هر صباح
اون دانه عناب واوچر درهم بنفشه وبزر هندبا جلاب اولنوب ایچوریلورسه
زیاده نافعدر اکر حمای یومیه تخمه دن یعنی متلا طعامدن اولمش ایسه علامتی
حمای شدیدر وتغیر لون ونتن بول وبزاق وعرق کثیر وعظم نبض وحمرت قاروره

ولیمونه ج

٦ عسرنخ

وطارلغنمك و اشغه یوارلنمق و اضطرابدر علاجی اكر طبیعت شهوت
طعامدن تنفر ایدرسه سركنجبین و بذر فجل ایله قی اتیدوروب معده سین
قی ایتدوره لر وتنقیه ایده لر وطبیعتن مطبوخ فوكهه ایله ویاخود معجون
خیارشنبه ایله تلیین ایدوب حقنه ایله عمل ایده لر وقتاكه معده وامعا
نقا بوله سركنجبین سفرجلی ویاخود سركنجبین سانج ویره لر هرقنقسی اولورسه
اون درهم كلابله معًا ازوب ویره لر غداسین مزورة حب رمان ویا امیربارس
ویا سماق ویره لر اكر بو مذكوراتله بلیج وچل وككلك ویریلورسه قتی لطیفدر
اكر طعامدن نقادن صكره دخی حظلی اولمزسه یعنی طعام قبول اتمزسه حمادن
خوف اتیوب جوارش سفرجلدن بش درهم مقدارین اتی صوایچنده ازوب ایچوره لر
ویابونج واكلیل الملك وطوراق اوتی وبرنجاسف بریرده قینادیلوب قارتنه
نطول اولنه وقتاكه معده وامعایه تمام نا قی كلە حمامه قویوب سریع الانهضام
غدالر ویریله دهن سفرجل ودهن مصطكی ودهن ناردین ایله معده سین
یا غلیه لر اكر حماء یومیه اورام حاره دن اولدیسه علامتی نبض عظیم اولوب
سریع ومتواترا ولمقدر وحرارت وحمرت وجه وانتفاخ وجه وبول بیاض
ومائیت اوزره اولمقدر علاجی فصد واسهالی مطبوخ فواكهه وماء الاجاص
ایله اتمكدر وهركون عناب واجاص ایله جلاب ایدوب استعمال ایتدوره لر
وطبیعتن مطبوخ سنا مكیله تلیین قله لر كه صفتی بودر سناء مكی بش درهم
بنفسج ونیلوفر وبذر هندبا وورد احمر اوچر درهم اجاص جبلی یكرمی دانه و
سبستان اوتوز دانه هلیلج اصفر بش درهم تمر هندی اون درهم جملهٔ اوچ
رطل صوایله قینادب بر رطل قالدقده فلوس خیارشنبه وشیرخشك وترنجبین
هر برندن اونر درهم اوزرینه ضم والحاق ایدوب جملهٔ دفعهٔ سوزوب مقدار
كفایه قدر استعمال اولنه وغداسین ماء شعیر ایله ایدوب طبیعتن قبضدن
صیانت ایده لر اندن صكره ورم ایچون اقرابادینده منا سب طلبه و
ضمادات ایله اصلاح ایده لر وبر مقدار ورم نضج بولوب حما ساكن اولدقده
حمامه كروب لطیف قویوب وقوزی وطاوق اتلری ییوب معتدل شرابلر

ایله

ایچه لر اما حمای یومیه استحصا فیه ایسه علامتی سرعت نبض وانتفاخ
وجه وعینین وصفرت لون وكاه مائیت غلبه سندن بول بیاض اولمق وتكا
ثیف جلددر علاجی حمامه كروب تعریق ودلك وهركون شراب بنفسج ایله ترنجبین
معًا ماء شعیر ایله ازوب ایچورمكدر وغداسی كذلك اربه صوییدر اكر دریسنده
حمرت صادر اولسه طوراق اوتی واكلیل الملك وخطمی برابر بریرده قینادب
صوینی نطول ایدوب باشنه بابونج یاغی دوكمكدر اكر حمای یومیه نوم مفرط وراحت
مفرط سببندن ایسه علامت بطوء نبض وامتلاء واختلاء فیدر وغلظ قاروره
وعطش وكثرت لعاب فم وترنم وتنبللك ایله حمادخی اولمقدر حال بوكه بوذكر
ایلدوكز معتاد اولیه علاجی هركون بوجلاب ایچمكدر اصل السوس اوچ درهم
سكر اون درهم مقدما اصل السوس قینادب وسوزوب سكر ایله جلاب ایدوب
ایچوره لر وغداسین مزورة ماش ولب اللوز ویاخود اربه صوییله نخود صوینی
ویره لر وحمامده تعریق ایدوب بعده اسی صوایله كه انده قیصوم واكلیل الملك
وطوراق اوتی قینامش اوله انكله غسل ایده لر وشرابدن پرهیز ایتدوره لر كذلك
چوق صوایچمكدن نهی ایده لر اكر حماء یومیه كثرت فزع شدیده دن اولمش ایسه
علامتی سرعت نبض واختلافی وصفرت قاروره وخفقاندر علاجی ماء
ورد ایله شراب تفاح ایچوروب غداسین ماء ورد ایله ماء شعیر ایله بلیج
اتمكدر وصدرینه ماء بارد ایله صندلین ونیلوفر وطین ارمنی ضماد
ایدوب كونده اون بش درهم مقداری شراب جلاب برینه ایچوره لر
بعده مفرح یاقوت وسایر مفرحات بارده ویره لر وغداسین اشتهاسی
قوی ایسه مزورة امیربارس وحب الرمان وطاوق وبلیج ودراج
اتلری سماقله معًا پشه انلردن ایده لر اكر حماء یومیه ترك حمامدن
ایسه یعنی معتاد استفراغ ایكن كه حمام فضولی تحلیل ایدردی ترك
ایلسه اول تقدیرجه مسامی طوتلو وروح محتبس اولور بودفعه حما
حاصل اولور علامتی طارلغمق ونفس طوتغونلغی وقاروره نك
علتی اولمامقدر علاجی ینه حمامه كروب برینی اودوروب كیك

دقلة

وتمام

كرانلو ایله

اولمش

نفس طوتغنلغی

وبذر بطيخ ايله كودسين نطول قلمقدر وترنجبين وسكر ايله جلاب
ايدوب ايچورمكدر واعتدال اوزره حركت ايلمكدر اما حماي
يوميه كثرت حمامدن اولمش ايسه علامتي عطش شديد والتهاب
وعظم نبض وحرارت اللمس وصفرت قاروره در علاجي هر كون بذر
فرفخ نام جزدن التي درهم مستحلب ايدوب اول مستحلبي اون درهم
سكنجبين سازج ايله ايچكدر وغداسين ماء شعير وسكر ايله قاربوز
صوييدن ويرمك كركدر ياخود اون درهم تمرهندي وترنجبين اوتوز
التي درهم قاربوز صوييدن ازوب اون درهم سكر دخي خلط ايده
استعمال اولنمقدر وطبيعتن مطبوخ فواكه ايله تليين قلمق كركدر
باب ثاني حماء سونوخس بيانندهدر بو بر حمادر كه غليان دمدن
حاصل اولور علامتي صداعدر وحرارت اللمسدر وعطشدر وحماي
يوميهدن قوتي اقويدر نهايت حميات عفنهدن اخفدر وامتلاء
دم ظاهردر علاجي اكر قوتي تحمل ايدر ايسه فصد ايلمك كافيدر بر وجهله
كه فصد اولنجه بايلمق كلجك بامر الله تعالى حمادن خلاص اولور
وفصددن غيري تبريد ودخي اطفا ايدر علاج قلمقدر زيرا سوء
مزاج حاردر ولحومدن هجر لازمدر بلكه غداسين مزورهلر صرف ايلمك
لازمدر ونقوع حامض ايله كه اوايل كتابده بيان اولندي طبيعتن
تليين ايلمك كركدر اكر اسهال صفرا اقتضا ايدر ايسه خفيف مسهل
ايله اسهال ايلمك لازمدر بلكه بو خصوصده ماء رمانين و
هليلجه قوي نقوع ويرمكدر وصفرانك اسهالي اول وقت
جايزدر اولور كه دم صفرا ايله معا اوله **باب ثالث حماء عفنه بيانندهدر**
امري معلوم اولا كه سبب عفونت يا غداسندندر كه سريع الفساددر
اصل جوهرندن بالق كبي يا غدانك سريع الاستحاله اولديغندندر
سود كبي يا سوء ترتيبدندر مثلا قاوون وقاربوز كبي كه يا شلري غالب
ايكن اولي قاربوز يوب صكره غلظتندن تقيدا تميوب زردالو ييمك كبي

بو جهتله حار غريزي صرفه عسرت چكوب بو كره تصرف حار غريزك طرفندن قالور
ياخود رداءت جوهرندن اولور كه اوردي الجوهر ديدوكمز يا صدرمه وصوجق
كبيدر يا سده لردن اولور كه ترويحي منع ايدر ومنعنه كثرت اخلاط وغلظتي
لزجي باعث اولور ياخود امتلاء ايكن حركتدن اولور يا خارجدن
استنشاق هوادن اولور هواء وباء وقوقمش صولر وجيفهلر رايحهسي
كبي بو جملهسي عفونت اخلاطي مستلزمدر بويله كه اوله حماي عفنه اقتضا
ايدر زيرا حرارت لداغهنك حالي بودر اما دمويه لدغ اقل اولور سببي دمده
رطوبت اولديغيچوندر وحمامك نوبتلري ومدتلري مختلف اولديغنك
اسبابي واردر بري اجتماع ماده وبري تعفن ماده وبري تحلل ماده دور
واجتماع ماده مادهنك مقداري حسبنجه اولور اكر مادهسي كثير ايسه زماني
قليلده مجتمع اولور اكر مادهسي قليل ايسه زمان كثيرده مجتمع اولور اكر
معتدل ايسه زمان متوسطده مجتمع اولور انكيچوندر حماء بلغميه هر كون طوتر
سوداي اوچ كونده بر طوتر صفراوي بر كون طوتر بر كون طوتمز واجتماع ماده
مختلف اولماسي كيفيتي وغلظتي وحرارتي وبرودتي حسبنجهدر وسودايه
اوچ كونده بر طوتمهسي غلظت مادهسي ايچوندر وبلغميهنك هر كون طوتمهسي
رقت مادهسي ايچوندر وصفراويهنك ايسه بر كون طوتوب بر كون طوتمامسي
بينهما ده اولديغيچوندر وتعفن ماده دخي مادهء كيفيتلري حسبنجه
متعفن اولور اكر حار يا رطب يا بونلردن مختلف مركبه ايسه تزجك متعفن
اولور اكر بارده يا يابسه يا بونلردن مركبه ايسه كج متعفن اولور اكر بارده
ايسه كذلك تيزجك متعفن اولور وتحليل ماده مختلف اولور ومادهنك اختلا
فنه ماده اختلافي حسبنجه درجهلري لزوجتنده وعدمنده وغلظتنده ورقتنده
ورطوبت ويبوستنده اختلاف اولديغيندندر اكر لزجه وغليظه ويابسه
ايسه استفراغي عسيردر بو سببدندر كه بلغميهنك مدتي طويل اولور
اكر رقيقه وغيري لزجه ايسه استفراغي يسير اولورسه بو جهتدندر سودا
ويهنك مدتي طويله اولور اكر حماي عفنه دمويه اولورسه علامتي

تمدد وانتفاخ عروق وشاه طمرلرك طولمسی بیدر وبنض ممتلی اولوب
لون حمرت اوزره اولمقدر وثقل بدن وزا سدر وطوتمغه باشلدقده بلا
نامص ولا عرق طوتر مکر بحران وقتنده ماده نضج بولوب طبیعت عرق ایله
دفع ایله زیرا ماده داخل عروقده در انك یبوستی ایچون عرق اولمز بویله که
اوله حماء لازمه غیرلی اغه دیرلر بو نوع حماء نك حرارتی تمام حرارتی کبیدر
زیرا ادمك حرارتی انی مقتضیدر وبحرانی حرارتی یدنجی کونده در علاجی
قصد ایله ابتدا ایدوب دخی اطفا اتمکدر وتلطیف غدا ایدوب بلکه ایکی
اوج کون ترقی ایلمك کرکدر واسهال لطیف ایله صفرانی اسهال ایلمکدر
مثلا مسهل قسمندن نقوع فواکه ویاخود طبیخ فواکه ویا ماء رمان صویله
هلیلج کافیدر **باب رابع حمای صفراویه بیاننده در** بو حمانك شهرتی
غب دائر ایله در بو اول حمادرکه برکون طوتر برکون طوتمز علامتی صداع
وعطش وسهر وکربدر لکن حمای لازمه ده بونلرا قلدر علاجی اوج شیء
ایله در اول اطفاء عزیزیه در (ترطیبة) ایکنجی خلط متعفنی استفراغدر اوچنجی
موافق اولان غدا ایله تدبیردر هر صباح اوچر درهم بذر هندبا و
نیلوفر واونر درهم ترنجبین وسکر بریرده جمع ایدوب جلاب ایدوب
ایچوره لر ویاخود یکرمی درهم تمر هندی اصلدوب ایچوره لر ویاخود یکرم
درهم سکر ایله ترنجبین ازوب ایچوره بعده اون درهم شراب رماننین
ایله ترنجبین ازوب ایچوره لر وغداسن اریه صویی واجاص وسکر بریرده
جوش ایدوب ویره لر چنکه التنجی کون اولا ماء فواکه ویا مطبوخ فواکه
ویا نقوع مشمش ایله طبیعتن تلیین ایده لر صفتی بودر سنا بش درهم
بنفسج ونیلوفر وبذر هندبا وبذر الخیارین اوچر درهم ورد احمر بشر درهم
اجاص وعناب یکرمشر دانه وسبستان اوتوزر دانه جمله اوچ رطل صویله
قینادوب بر رطل باقی قالدقده سوزوب اوزرینه بشر درهم شیرخشك
وترنجبین ازوب تکرار سوزوب هر صباح بر فنجان ایچوب اخر نهاره دك
یمیوب اختتام اولدقده ماء شعیر ایله غدا ویره لر اکر بو ذکر ایلدوکمز مطبوخات

وطوتمغه

بلکی ایکی اوچ کون ترک ایتمکدر نخ

حرارتی

ویاخد بو مطبوع ایله تلیین طبیعت ایده لر نخ

اکر بمی بیشر نخ

ونقوعاتی

ونقوعاتی ایچمکده اضطراب ایدرسه کل شرابی ایله سرکنجبین سازج ایله
استعمال ایتدوره لر اکر زمان صیف اولوب عطش غالب ایسه کل شرابی
ایله ~~سرکنجبین سازج~~ حقنه لینه ایله احتقان ایده لر اکر بو حماده ذات
الجنب کبی یا اول طرفده وجع وسعال دخی اولورسه انك کبی نك علاجی ترنجبین
ایله شراب بنفسج ایچوره لر ویاخود کل شرابی ایله سرکنجبین
ایچوره لر ویا اون درهم شراب ورد ایله ایکی مثقال قرص تباشیر ازوب
ایچه لر وغداسین تازه قباق واسفناخ وماش وملوخیا بورانیلری
کبیلردن ایده لر ~~طبیعتی یاروطوتلر~~ **باب خامس حمای محرقه بیاننده در**
بو وصف ایلدوکمز بر حمادرکه صفرای خالصه دن اولور نهایت ماده سی
داخل عروقده متعفندر شول طمرلرکه فم معده وکبده اولاشور قلبی
رنجیده ایدوب تسخین ایدر بو جهتله دایما حمای لازمه مفارقت اتمز
وطوتماسی غایتله شدید اولور اکثریا محرقه تازه یکتلرده وصبیانده (شبانده) عارض
اولور زیرا صبیانك خلطلری اقل ورطوبتلری اخفدر وشبانده ایسه
ناریت مزاج اضعف وبخارلری اکثردر نهایت پیرلرده محرقه آز اولور اما
اولورسه هلاك ایدر علامتی قاروره نك ناریتی وجدا صفرتی تیزدر
ونبض سریع ومتواتر اولوب عطش وقلق واضطراب وخشونت لسان
ولسانك سوادی وصفرتیدر وصداع وهذیان واختلاف عقل وضربان
صدغیندر وصفراء کراسیته ایله طبیعتی اسهال اولمقدر بو اعراض اگرچه
غبده اولدعلامت ظاهره اولور صکره حما ظهور ایدر زیرا حرارت ماده سی
انك دخی داخل اولور عروقده در علاجی دخی غب خالص علاجیدر وهر صباح تمر
هندی وترنجبین وسکر واجاص وعناب بریرده برابر ایدوب قینادوب حاصل
اولان جلابدن ایچمك کرکدر وفی الجمله ترطیبدن وتبریددن تقصیر اتمه
مك لازمدر وغداسین شراب بنفسج وشراب نیلوفر وشراب خشخاش
قنقسی اولورسه اولسون اریه صویله ازوب غتدا ایده لر وکاه وبیکاه
شراب رماننین ایله ترنجبین ویروب طبیعتن ماء فواکهه ویا مطبوخ فواکه

اختلاط نخ

دخی اولور اما فرقی بودر کم

ویا نقوع مشمش ایله تلیین ایدهلر وهر کون نصف النهارده ماء بارده
صائغده دریغ اغیه لر حضرت حکیم الهی سلطان رسل حضرتلرینک الحمی
من فیح جهنم فابردوها بالماء بیوردقلری حق تبریدده ماء بارده دریغ
اولنمق اجلی ایچوندر زیرا بوحماده تبرید وتلطیفه تأخیر اولنمق خطر
عظیمدر اکر عطش مشتد اولورسه مطبوخ فواکه ایله تکرار ایدوب
قرق درهم ورد مکرر ایله یکرم درهم سرکنجبین بربرده ازوب قار ایله
صووده ایچوره لر اکر لسانند یبس وسود زیاده ایسه ایوا چکردکی
لعابی ایله وکتان بزی ایله دلین سله لر اکر بوحماده سعال وسهر
اولورسه علاجی شراب بنفشه ویا شراب خشخاش قنقیسی اولورسه
اون درهم ترنجبین ایله معا ازوب ایچوره لر ومطبوخ سنا ایله تلیین
ایدهلر وکلاب وصندلین ودهن ورد وسرکه ~~معا ازوب ایچوره لر~~ وبر
بر یرده خلط ومزج ایدوب باشنه سوروب وبر بزی باتوروب انوکله باشنی
چنبر کبی باغلیه لر وبو عملی برقچ کره ایدهلر وقزامز هر عورت
سودین صاغدروب اول سود قدر خیار ومارول سوین قاتوب
بربرده محکم چالقیوب وقت بوقت باشنه سوره لر اکر اویقوسی یوق ایسه
برقاشق مقداری شراب خشخاش ویرمک لا باسدر اکر بورنی قنارسه
علامت خیردر اما قانی افراطله اولورسه تسکین ایدهلر وروزکار طو
قنور یره چقاربلتنه سوکوت یپراقلری دوشیوب دورت یاننه مارول و
قباق وتازه الما یپراقلری وضع ایدوب وایوا چکی وبنفشه ونیلوفر هر
قنقیسی بولنورسه محمومک جوانب اربعه سنه وضع ایدهلر وکلاب وصندل
وکافور ازوب بلکینه باتوروب انکله مکس رانلق ایدهلر بروجهله که رطوبتی
خسته نک بورننه طوقنه اکر حماء محرقه وقت شتاده اولدیسه خسته
معتدل یره ایلتوب بارد ورطب اشیا ایله دماغینی تطییب وترطیب
ایدهلر بوخصوصده تازه بنفشه اولمزسه یپراغی وصندلین وماء ورد
بونک امثالی علاجدر وقتا که عروق صفرادن منقا اوله ماء بطیخ یا ا

کوبجی صویی ایله قرص طباشیر برمثقال ازوب ایچوره لر وغداسین ماء شعیر
ایله بزر خشخاش وبنفسج ونیلوفر که بربرده قینایوب امتزاج بولمش اوله
انلن ایدهلر اون دورت کون مرورا یتدکده شراب تفاح ویا شراب حماض ویا
سرکنجبین هر قنقیسی اولورسه کلاب ایله ازوب ~~هر قنقیسی اولورسه~~ جلاب ایدوب
ایچورمک اعلادر وغداسین بو حالده امیر بارس واجاص وتمر هندی بربرده
مزورا ایدوب ویره لر یاخود حب الرمان ایله بادم هریره سن بشوروب ویره لر
اکر قوت مشاهده ایسه بلیج صویی ایله بزرقنادین ویرمک کافیدر اول
وقت که یکرم کون مرورایده هواسی معتدل حمامه کروب چقه جا ن ممکاننده
که صو نیمشد حمرتی وحمامه کردوکی علامتیمر کافیدر ~~اول وقت که یکرم کون~~
~~مرورایده هواسی معتدل~~ غایب اولنجه یاتوب راحت اوله بعده شراب ریباس
ویاخود شراب سفرجل هر قنقیسی اولورسه اون درهم شربتی یکرم درهم کلاب ایله
ازوب[4] ویره لر سه دخی لطیفدر وبوزین کلاب ایله مغشوش صندل ایله اصلدوب
طتلو انار ویا اشکی الما ویا ایوا قنقیسی موجود ایسه یدوره لر وقاون وقار
بوز چکردکلرین دن مستحلب ایدوب ویره لر وبونلرن صکره سکز وقار بوز
صویی وقوری زردالو ویا قایسی خوشابی ویرلسه جایزدر اکر بوحالده تازه
اریک وقوری زردالو شفتالو یی سکر ایله بشوریلوب ییدیرلسه لطیفدر
خصوصا سرکنجبین سفرجل یاخود شراب ویا شرابی تفاح ویا شراب لیمون
ویرلسه زیاده مبارکدر **باب سادس حمای مطبقه بیاننده در** بو بر حمادر که
دمویدر ولازمه دائمه در بو حماده دم داخل عروقده واوزده لرده متعفن
اولور اما اکثریا دمک تعفنی عروقده وسایر اخلاطک اورده در تعفننک
سببی قنقی خلط اولورسه اولسون کثرتندن اولور لکن اکثر محمومی دمک
کثرتی وغلیان اتمه سندندر اکر عفونتسز اولورسه سببی حرارتک محتنق
اولما سندندر اما حمانک دمدن تعفن ایلمسنه جالینوس منکر اولمشدر
زیرا دم متعفن ایسه سریع الاستحاله اولغله صفرای لطیفه مستحیل
اولور دمشدر بوتقدیرجه حما صفراویه اولمق اقتضا ایدر اما بقراط

[3] نوبتی جایزدر اتا بکر بحاق اولمیه فحین که حمامه صح

[4] ایچره لر اکر سرکنجبین سانج ایله تهلاب ازوب صح

دیدوكی صحیحدر دم متعفن اولور و تعفن داخل عروقده در بو جهتله حمای مطبقه
اولمق اقتضا ایدر و حمای مطبقه اوچ قسم اوزره در بری متزایده و بری متشابهه
و بری دخی متناقصه در و سبب عفونت یا غدا جهتندن اولورکه اصل جوهرنده سریع
الاستحاله درکم تیز فاسد اولور و ~~سبب عفونت یا غدا جهتندن اولورکه اصل~~
~~جوهرنده~~ بالق و اتك امثالی كبی ویا سرعت استحاله سندن اولور سود كبی زیرا
سودك جوهری ایو در اما سریع الاستحاله در عفونته تیز مستحیل اولور ویا
خود سوء ترتیبندن اولورکه اول كثیفی و صكره لطیفی یمك كبی یا غدانك ما
ئیتندن اولورکه خلط مائی البته سریع العفونتدر مثلا قاربوز و تازه زردالو
و انلرك امثالی كبی یاخود غدانك غلظتی جهتندن اولورکه حار عزیزی تصرفه
عسرت چكر و اندن حار غریب ولور خیار كبی و بردنجیسی اولدوغندن اولور
و بو سدد ترویحی منع ایدر اخلاطك كثرتندن ویا غلظتندن ویا لزوجتندن
اوتروفاما سبب خارجی هوا با ردی ستنشاق اتمك و قوقمش صنتی صولر
ایچمك و جیفه لر رایحه سندن مغطر اولمق و اول روایح ایله الوده اولمقدر بویله
كه اول عفونت اخلاطی مستلزم در حمای عفنی اولور حرارت للاغه اولدوغیچون
اما دمویه لدغ اقل اولوردیك رطوبتی اولدوغیچون حمای عفنیه اول یكلیله
اولور یعنی حما بینده اعتدال مزاج حاصل اولور و ابتدا ایلدكده تكسر و كسل
ایله ابتدا ایدوب سببی بحرم بدنی ثقیل ایلدوكیدر و اختلاف نبض عنده
اقل اولور سببی ماده سی قلیل اولدوغیچوندر مطبقه دخی بویله در كلدك امدی
مطبقه نك متزایده اولانی بیانه شروع اتمكه معلوم اولاكه بو حمای متزایده
دمك كثرت تعفننندن اولور علامتی حمرت وجه و چشم و شاه طمرلر شیشمك و
تمدد و ضیق النفس و حمرت قاروره و غلظة بول و اغز طتلو اولمیوب عطش
غالب و نبض عظیم اولمقدر و نبضنك سرعتی و امتلا سیدر و حرارتی محرقه
دن اقل اولمقدر و بو حماده سبات و عسكلام چوق اولورسه جدا ردیدر اكر
درتمك محرقه قدر اولمزسه نوعا خفیفدر بو حمانك اول حدوثنده علاجی
بعینه یعنی اول وابكنجی و اوچنجی كوندك اكحل طمرندن ویا سلیق طمرندن

قان النوب

دوغنلكجی ٣

هلیله ٤

وكسل ٤

قان النوب چوق قان چقرمق كركدر واما قوت و سن و وقت رعایت اولنمه
مق اولمز مثلا قوت و سن و وقت موافق ایسه بایلمق كلنجه قان اقتمق جایزدر
زیرا بو حماده كثیر اخراج اتمكله منقطع اولور اما قوت و سن و وقت مساعد
دكل ایسه ازار قصد ایده لر و بورنن قنا تمغه و حجامت اتمكه تقیید ایده لر
و هر كون تمر هندی و سكر ابیض جلاب ایدوب ایچوره لر و شراب رمان نیین
و سكر ویروب حصرم و ریباس و سفرجل هر قنقسی اولورسه بونلردن
الوب اون درهم كلاب ایله ازوب ایچوره لر اما هر نوع اشربه ویریلورسه قار
و بوزا و زرنده صوودب ویره لر و غداسین ماء شعیر ایدوب رب اجاص و
نقوع مشمش ویا نقوع فواكه ایله ترنجبین و سیرخشك و ماء فواكه ایله طبیعتن
تلیین ایده لر اكر استفراغ دم اتمكه قوت ضعیف اولمش ایسه مقشر اربا ایله
بلج بشوروب ویره لر و بدنی بو مطبوخله استفراغ ایده لر صفتی بودر سنا بش
درهم بنفشه و نیلوفر و بزر هندبا و وردا حمر هر برندن اوچر درهم تمر هندی
اون درهم اجاص و عناب یكو مشردانه سبستان یكرمی دانه جمله سی اوچ رطل
صو ایله قیناد ب ثلثی كیدوب ثلثانی قالدقده اون بش درهم سیرخشك و ترنجبین
قتوب ازه لر بو كره صباح اچ قرننه مزاج تحملنه كوره ایچوره لر و اویله زماننه
دك یمك ویرمیه لر تمام استفراغ حاصل اولدقده اخر نهارده یكرمی درهم
مقداری ماء شعیر ایله اكتفا ایده لر اكر حرارت قوی و عطش شدید ایسه
لعاب بزر قطونا و لعاب حب سفرجل هر برندن اون بش درهم طبا شیر
نصف درهم بربرده خلط و مزج ایدوب استعمال ایتدوره لر و دلنی و دشلرینی
كونده اوچ كره كلاب و سركه ایله بیقیه لر و دلنی ایو اچكوردكی لعا بیله
سله لر اكر سعالی وار ایسه شراب عناب و شراب بنفسج ویره لر فاما حمای
صفراوینك غب دائر شول حما دركه بر كون طوترو بر كون طوتمز بو حمانك علا
متی عطش و صداع و سهر در كم كربی ز نهایت نهایت بوا و صا فكه بونده ذكر اولندی
لازمه دن اقلدر زیرا لازمه ده حرارت ماته داخل عروقده اولور و محرقه ده
دل قرارمق و قرارمق و شق شق یارلمق و جفا فی لسان و اغز اجی اولمق چوق

وترنجبین ١

والیمون ٢

اولور سببی کثرت حرارتدر و طرلغنمق و هذیان سویلمك کذلك
شبانه نددر وقت اولورکه بوذکر ایلدوکمز اعراض غبده دخی اولور اکر ماده سی
خالص ماده ایسه نهایت غبك نوبتی مشعریره ایله برلا ایلمکدر و کاه اوّل کونلرده
ناقص اولمقدر ماده صفراویه نك ده شدتی اوجندن ماده سی نضج بولدقده
مدتی اولمق کبی انکچون ناقص ربع اخرنده زیاده اولور و بوحماده که غبدر
برودت قوتیله اولمز زیرا برودت بونده همان ماده نك لدغی و حرارت عزیزیه نك
هروبیدر یعنی قلیلحما ایچون ماده نك قچما سیدر بونك دخی علاجی کذلك
مطبقه ده بیان ایلدیکمز علاجلردر متشابهه ومتنا قصه ده دخی ذکر
اولنان قواعده رعایت اولنوب مزاجه کوره دوا اولنمق کرکدر باب سابع
حمّاء بلغمیه بیاننده در بوحمانك ماده سی بارده در و بونده عرق چوقدر
و زوال غب عرق ایله اولوب و غب لازم اشوری بر طوتر و طوتما سی محکم
اولور امّا محرق بر حال اوزره اولوب قچن حمّاء غب مرکب اولسه یعنی غبدك
ترکیب اولسه هرکون طوتر زیرا هرکون طوتغله طبیعت بونی صفراویه
صانمز باوجود صفراویدر و بونك هرکون طوتدوغی غبك مرکب اولدوغیدر که برکون
بری طوتر و برکون بری طوتر بویله اولسه اعتماد علاماتدر نوبته دکلدر اکثر
یا بوحمانك صاحبی نك طبیعتی طوتغون اولور زیرا صفراویه ناحیه جلددن اعلا
متحرك اولور بو تقدیرجه اسفله تحریك ایلمز و بونده بول ناری زیبك اولور
اکر صفرا دماغه صعود ایلیجك اولورسه بول مائی ابیض اللون اولور زیرا
صفرا رقیق اولوب بلغم ایله قارشمزسه غب خالص دیرلر و الا غب غیر
خالص دیرلر بونکچون بوحماده سرسامدن خوف اولنور امّا محمومك طالعنده
رعاف اولورسه یعنی بورنی قانرسه خلاص اولور غب خالصدن علامتی
ماده سی الطف اولغله عرق اکثر اولور و نوبتی دورت ساعتدن اون ایکی
ساعته دکدر بوندن تجاوز اتمز بونقل ایلدوکمز نوبتك زیاده سی مقداری ایله
معلوم اولور یعنی اون ایکی ساعتدن زیاده نوبتی اولمق غب خالص
اولماغی دلالت ایدر و بوحمانك نهایتی یدی کون طوتمقدر البتّه یدی کونه

دك قورمکو خطا اُلمش و الا که زیاده طوتر خطا یا طبیبدك اولورکه
تشخیص ایده مز یا مریضدك اولورکه مبردات و مغلظات استعمال
ایدر نوبتی زیاده اولور و حمّاء لازمه حماء دائره نوبتنه مشابهه در
یعنی یدی کونده منقضی اولور امّا غب خالص بلغم غلیظه ایله
مخلوط اولدوغیچون نصف سنه مقداری اوزار بونده بول رقیق
اولور امّا حمّاء غب غیر خالصده بول غلیظه ایله مختلطه اول
دوغیچوندر اکر حمّاء غبده صداع عارض اولورسه خصوصا یوم
اوّلده و دوردنجی کونده غایتله برك طوتر یوم انذاردر مثلا شول
مرض حادکه انك بحرانی یدی کونده اولور یوم انذاری دوردنجی
کونده اولور اکر صداع اوچنجی کونده اولورسه بشنجی کون یوم
انذاردر اکر صداع طقوزنجی کونده اولورسه حادی عشر یوم انذاردر
امدی حمّای بلغمیه نائبیه در و نوبتی هر کونده بوحمّایه مواظبه
دخی دیرلر که بو بر حمّادرکه خارج عروقده بلغمك تعفنندن اولور
حاصلی حمّاء طویله عسیر البرء اولور اکر شتاده یا خریفده حادث
اولورسه اوقاتی سایر حمّالر کبیدر یعنی مدتی اقلدر و طوتما سی
اون سکز ساعتدن باشلر بعده منحط اولور و فی الجمله قرق کوندك
التمش کونه دك قورر بونك اسلی مدتی قلیل اولوب عرقی کثیر اولا
نددر زیرا اکثر عرقی قلت ماده یبردا الدر و بونك تعفنی ایدن بلغمی
زجاجیدر انا اولورکه بلغم مالح اوله و بلغم حلو داخی اولور بلغم
حامض اولمق نادردر علامتی ابتدا ایلدوکنده اوشتمکدر بروجهله
که برودت صادقه اولا فی الحال سخونته مبادرت اتمیه و حرارتی
اولدقده بوحمانك هاویه در و عطشی اولمز نهایتی اشتهایی
ساقط ایدر و بکزی صاریدر و قی و غشیان اوزره اولور و
نفسی منقلب و توکورکی چوق اولور اکر حمّا عفونت بلغم
زجاجیه دك ایسه برد و نافض چوق اولور اکر حمّا عفونت بلغم

اولور سببی بلغمی غلیظه ایله
زیرا
دائره کرمی

حامضدن ایسه برد وناقض دفعةً اولمز بلکه ازاز اولور
کیده رك قارکبی اولور بویله اولانی تسخین ایلمك عسیر اولور
والا کتان ایله اولور وتسخین مراد اولدقده دخی دفعةً اتمه‌مك
کرکدرکه یلك ازاز قزدرمق لازمدر بویله که اوله محمومده غشی
چوق اولور سببی فم معده ضعیف اولوب شهوت ساقط اول
دوغیدر اما حمّا بلغم تعفننده اولدیسه طوتدوغی زمان
دترمسی ازاولور نهایت نوبتی چوق اولور زیرا بونوعده حرارت
وحدت اولمز انجق حدت صفرا ایله اولور وبرعلامتی دخی ابتداء
نوبتده حرشدید اولوب تدریجله ازاولور وحمیات بلغمیه کثیرة
الغداده اولور سببی کثرت رطوبتدر علاجی سایر حمیات علاجی
کبیدر دیدوکمز حرارتی تطیفه وماده استفراغدر وهمتی کا
اتمك کرکدر اول بلغم استفراغ اولنه مثلا بلغمی جلابات ملطفه
ایله تلطیف ایده‌لر بروجهله که اول جلاب ماء شعیر ایله مرکب
اولنه وهرکون سرکنجبین سازج ویروب کاه وبیکاه اون درهم
کلنکبین سکر ایله اون درهم سرکنجبین سازجی بریرده خلط
ایدوب بعده ازوب ویره‌لر وغداسن شول اریه صوینده ایده
لرکه انده بذر فطوتا ورازیانج قینامش اوله اکر حرارتی قوی ایسه
اوچ درهم بذرهندبا واون درهم سکر ایله قینادوب جلاب ایدوب
ویره‌لر اول وقت غداسین اریه صویی ونخود صویی وبذر رازیانج
ایله قینادوب استعمال ایتدوره‌لر اکرهم حرارت وهم عطش او
لورسه نوبت حمادن برساعت اول ماء شعیر سازج ایچوره‌لر اکر نوبت
حمادن التی ساعت یا دورت ساعت اول ماء شعیر ویریلورسه
دخی نافعدر برساعت اول ویرمك ضرورت اولمیجا قدر ووقت
نوبتدن اول که غدا معده‌یه منحدر اوله حرارتی نقص ایده‌لر هم
بربارد شافله طبیعتی ملایم ایده وقتا که حرارت ناقصه اوله هرکون

طراوة [2]

حرارت لطیفه نخ [3]

جلنجبین نخ [4]

هرباد دستانله نخ [5]

اوچ

اوچ درهم بذرهندبا واصل السوس واون درهم سکر وجلنجبین
بریرده قینادوب جلاب ایدوب ایچوره‌لر قچنکم قاروره‌ده نضج بولنه
وقوام ویرسوب موافق بولنسه محموم کبدنی بو مطبوخله تنقیه
واستفراغ ایده‌لر صفتی بودر سنا بش درهم اصل السوس اوچ درهم
ویا دربجبوبه ولسان ثور هر برندن دردر درهم بذر رازیانج وافسنتین
وتربد محکوك ایکی درهم جلنجبین عسلی اون درهم وبذرهندبا وحاشا
وقشر اصل کبر اوچ درهم سنبل رومی بربوچق درهم هلیلج اصفر وکابلی
هر برندن یدیشر درهم قزل وزوم اون درهم حب القرطم بش درهم جمله‌سی
جمع ایدوب دق وسحقدن صکره دورت رطل ماء صافی ایله قیناده‌لر
بر رطل قالدقده سوزوب ایچنه اون بش درهم فلوس خیارشنبه
واون درهم سکر خلط ایدوب ینه سوزوب بو جلابدن برفنجان مقداری
برمثقال فیقرا ایله استعمال ایتدوره‌لر واخر نهاره وارنجه صبر ایده‌لر
تمام استفراغدن صکره یا ککلك یا دراج یا خود بلبلج ایله بشمش
ماء شعیر ویره‌لر اوچ دورت کون مرور ایلدکده بوجلابدن وقت
سحرده استعمال ایتدوره‌لر صفتی بودر تربد ابیض ولب حب قرطم
هر برندن بر درهم ملح هندی ایکی درهم غاریقون ابیض نصف درهم
بذرکرفس وانیسون هربرندن بربر درهم دق وسحق ایدوب ماء رازیانج
ایله یوغوروب حبلر ایده‌لر وقت سحرده ماء حاره ایله قدر کفایه
استعمال ایتدوره‌لر وشول وقت که نوبت حمادن منع ویروب قو
صدوره‌لر بوحما الرده طبیب مسامحه اتمه‌مك کرکدر زیرا بطیئة
البرء وعسیرة الانقلاع وکثیرة العوددر وهر اسبوعده بر کره وایکی کره
طبیعت منعقد اولور بحسب القوة انی تلیین لازمدر وتلیین مراد اول
دقده معجون سنا ومعجون خیارشنبه وحب ایارج لوغاذیا ویره‌لر اکر بو
ایامده مدر بول اولان اشیادن ویریلورسه زیاده مناسبدر خصوصا
اول مدرات قرص ورد وقرص غافث ایله اوله اکر بو دواله خلاص

هر برندن ٤ [6]

ایارج م [3]

میشرا ولمیوب حماء مطول اولورسه علاجی فم معدیه کلیه شکر
ایله مخلوط مصطکی ایله تقویت ویرمکدر فی الجمله تقویت فم معدیه
ایچون صرف همت لازمدر زیرا ضعف معده اکثریا بلغمدن اولور بویله
اولسه معدیه بر ضماد قلمق لازمدر اول ضمادلردن برینک صفتی بودر
قصب الذریره ورد اسك وورد احمر هر برندن اونر درهم زعفران نصف
درهم جمله دق وسحق دن صکره یا ماء مرزنجوش ویا ماء رسمه یپراغی
صوییله یوغوروب ضمادا ایده لر وغداسین اربه ایله پشمش پلیج
ایده لرکه انده دارچین وبذر رازیانه قونمش اوله علی الخصوص سر
کنجبین بزوری ایله قرص غافث وقرص افسنتین ویرلسه زیاده نافعدر
اکر زمان شتا اولوب وعلیل شیخ ایسه ویا مرطوب المزاج اولوب رطوبات
چوق ایسه اول وقت قاروره ابیض ورقیق ومائی اولور علاجی هر
هفته ده ایکی کره نصف درهم تریاق کبیری وحاشا وکمون وانیسون
بریرده قینامش اوله اول صوایله ازوب ایچوره لر اکر زمان صیف اولوب
وعلیل شاب اولوب وعطش غالب ایسه علاجی اون درهم سرکنجبین سازج
ایله اون درهم جلنجبین ازوب ایچورمکدر وغداسین نخود ایله ماش
مزوره سن ایدوب لحوم دجاج ودراج ایله اکتفا ایده لر وفواکه
رطبه والبان وبالیق قسملرندن حذر ایده لر اکر قزل اوزم وقوش
اوزومی قوروسی وفندق وفستق ویریلورسه جایزدر اکر حمام
اقتضا ایدرسه بابونج وطورق اوتو واکلیل الملك ومرزنجوش جمله
سی برابر قینادیلوب بدننی انکله غسل ونطول ایده لر باب ثامن غب
خالص بیاننده در بو بر حمادرکه برکون طوتوب برکون طوتمیوب نوبتك
مدتی نتکیم بیانی سبق ایلدی یدی ساعت اولور اکر زیاده اولورسه
اون ایکی ساعته دك کیدر اقصری دورت ساعتدر علامتی نبض
عظیم وقوی ومختلف اولوب قاروره نك رنکی قزل وناری ورقیق
اولور بو حمانك حرارتی سایر حمیاتدن زیاده در واوشنمه سی

دخی

دخی کزلك سایرلردن زیاده در ایو دترهدر وتیز ساکن اولور علاجی
صودولمش سرکنجبین ورب ویا شراب ترنج ویا قوروق ویا ارك
شرابی ویرمکدر نوبت کونی سرکنجبین سازج ویره لر اولا که قی
ایده وقی ایله بر مقدار صفرا خارج اوله اکر معده سنده ضعف
اولوب قوصمق دیلمزسه سرکنجبین ویرمیه لر وحمانك نوبتی بر
مقدار ناقص اولورسه ماء شعیر ویره لر واول کونکه طوتمیه شراب
رمان ویره لر ویا کل شرابی ایله سیرخشك ازوب ویره لر ویا ارك
شرابی ویره لر اکر تمر هندی صوایله خیار شنبر معا بریرده ازوب ویر
سه لر جایزدر یدی درهمدن ایکی درهمه وارنجه ویروب اسهال ایلمك
لطیف علاجلردر اکر خیار چکردکی سود ایله سرخشك وترنجبین
ویریلورسه دخی جایزدر فاما نوبت کونی مسهل ویرمیه لر خطای عظیمدر
خسته هلاك اولور اما طوتمادوغی کون مسهل جایزدر بعضی کسنه لر
خیار شنبر سومزلر وتحمل دخی اتمزلر انك کبیلره طتلو ما سکینه ارکنی
قینادوب وسوزوب بر مقدار لعاب بذر قطونا وکلاب الحاق ایدوب
ایچوره لر اما بذر قطونایی دوکمکدن حذر ایده لر زیرا زهر اولور ادمی هلاك
ایلر غدا قسمنده مزوره لر ویره لرکه قورق صوی ویا تمر هندی صوییله
تربیه اولنمش اوله وکاه کاه تمر هندی ایله اربه بشوروب صوین جلاب
ایدوب ایچوره لر اکر سعال اولورسه اکشیلردن تجنب ایدوب اول
وقت سبستان وانبه یی بریرده طبخ ایلیوب وسوزوب صوینه بادام
یاغی ضم ایدوب ایچوره لر اکر بو حما ایله باش اغریسی اولورسه
طبیعتی حقنه لینه ایله تلیین ایده لر اکر نوعا ضعفی اولورسه
بنفشه بش درهم وسقمونیا بر درهم بریرده جمله دق وسحق ایدوب
قوامه کلمش عسل ایله شافلر ایدوب طبیعتی اول شافله تلیین ایده لر
باب تاسع شطر الغب تام حما بیاننده در بونك دخی حمیات اصنافی
بیاننده شرحی سبق ایلدی اما تفصیلی بودرکه بو حمانك ماده سی

سودی ویا ایم
وکرب اولورسه
وسکر بر درهم

صفرا ایله بلغم دن مرکب اولور غب خالص ایله شطر الغبك فرقی بودرکه شطر
الغب یکی نوعله طوتر برکونکی نوبت بلغمکدر اوّل کون دتره در و برودت
ویرر و برکونکه نوبت صفرانکدر حرارتله بدءا ایدر و زیاده شدتله طوتر
دفعا نوبتکه بلغمه کله کرچه اوشودر اما سکیتله طوتر یعنی طوتماسی
یومشق اولور اما سکنه ایله طوتر یعنی طوتماسی یومشق اولور اما غب غیر
خالصك ماده سی هم صفرا و هم بلغمدر اولکیلردن فرقی و فعلی ایروا ولیوب
برقرار طوتماغیدر سببی بلغمك غلیظرق اولوب چوق اولدوغیدر و
کاه اولورکه بلغم از اولوب رقیق اولدوغی ترتیبی بوزار بردخی کاه
صفرا احتراق اوزره اولوب و کاه احتراق اوزره اولما دوغیدر اما طریق
صواب بودرکه بو ستمالرك تدبیرنده و علاجلرنده طبیعتی اسهال
ایدوب متقی ایله قوصمقدر ادرار بول ایدر اشیا ویرمکدر اکر حرارت
غالب ایسه اطفا ایده لر نتکم حمیات بلغمیه ده بیان ایلدوك اکر برودت
زیاده ایسه کذلك بلغمی بیان ایلدوکز مطبوخلر و جبلی و سرکنجبین
عنصلی و جلنجبین ایله تلطیف و تنقیه ایده لر و بو شربتی ترکیب ایدب
ویره لر صفتی بودر تربد ایکی دانق غاریقون بچوق دانق سکز بوچوق
درهم سقمونیا برقیراط جمله دق و سحق ایدب کلبشکر و یا شراب ورد
ایله مخلوط ایدوب ویره لر اکر دخی قوتلو اولسون دیرلرسه مذکوراتی
معجون خیارشنبه ایله خلط ایدوب ویره لر و مسهلدن صکره قرص
ورد ویره لر حاصلی کوردك کم صفرا و بلغم برابر اوله و یا خود اکسوك اوله
اجتماعندن حمای غب غیر خالص اوله بو ترکیبی ویروب اسهال ایده سین صفتی
بودر ورد احمر اون درهم مصطکی بر درهم بزر هندبا بش درهم سنبل
اوچ درهم جمله‌سی بربرده دق و سحق ایدوب جمع ایلدکدن صکره بو مجموعدن
برمثقال بنفشه درهم کلجشکر ایله ویره لر **باب عاشر حمای سوداویه بیاننده**
در بوکا حمای ربع دیرلر بو اول حمادرکه ماده سی سودادر خارج عروقده
در علامتی بونك ابتداسنده دترمك ضعیف اولور بعده قوی اولور

وهرکاه که قارورده
رسوب کورلر بیلی تنقیه
ایده لر

حما ربع

مادّه که

ماده که نضج بوله وجعی دخی اولور کویا وجعی کمکلری قرلمش کبی اولور
سببی ماده ثقیله متعفنه حرکت ایدر و بعضا غشیه و عظام
اورتاسنده سته اولور بو تقدیرجه وجع ایجاب ایدر و اویله دتره دد
کز کویا دیشلری بربرینه طوقنور و حرارتله صفرایه میل ایدر و بلغمیت
حاصل وجا نجنه مایل اولمز یعنی جیسندن عرق وتم کلمز بو کره حمیات
مختلفه نك اوزاغه سندن اخلاط رمادیت پیدا ایدر یعنی کل کبی اولور
و نبض اختلاف ماده ایچون صلب اولور و دوری یعنی طوتدوغی زمان تحللی
و تعفنی عسیر اولدوغیچون یکرمی دورت ساعت اولور بونك بلغمه سی عرق کثیر
ایله در اکر سودا بلغم محترقدن اولورسه دوری اطول و بولی اغلظ و عرق
بطی و نبضی اعظم اولور اکر سودا صفرادن اولمش ایسه نبض سرعتی اشد
اولور نافض قشعریره کبی اولور و ماده نك برودتی اولدوغیچون بعضی اطبا
دیمشلردرکه ربع سوداویه طبیعیه در کم دوری دمدر یبوستی ایچون
متعفن اولماز اما تحقیقی بودرکه هر خلط البته رطوبتدن خالی دکلدر
بو تقدیرجه تعفنه قابلدر اما ای اخلاطك محترق اولوب سودایه
منقلب اولماسی علاماتنك تقدمندن معلوم اولور مثلا بو حمانك
وقوعی یکتلرده اولسه دم و قوجه لرده اولسه بلغمدر و حار بلدانده
اولسه صفرادندر بارد بلدانده بلغمدر و فصل حار و بارد و مزاج صفراوی
و بلغمی اولمق دخی بویله در جمله‌دن قلیل الاکل اولانك بلغمیدر ماکول
و مشروب و سایر امور دخی بویله در و ستما طوتمقده مختلف اولدوغنك
سببی ماده رطبه اسرعه تعفن جهتندن کذلك رطوبتی ایله کثیره اولسه
اسرع اولور تعفن جهتندن قچن ماده رطوبتی و کثرتی ایله حارّه اولسه
عفونت دایمه اولور بو اجلدن حمای دمویه مطبقه اولور اکر عفونت
خارج عروقده فرض اولنه حال بوکه اولمز اکر ماده بونك ضدی اولسه
عفونت کیچ اولور اول وقت برکون طوتر ایکی کون طوتمز و کاه مقدار
سودا قلیل اولور ایکی کونده جمع اولور متعفن اولمز اول وقت بش

حمای ربع ایکی نوعدر بری دخی ایچندن دار
قاموسی بیننده درت ساعت وار اینکیی
استعمال اولنه

و منواتر اولوب

سودادر و کثیر الاکل اولانك
بلغم

کونده برطوتر ویا التی کونده برطوتر قچنکه ماده بارده اولسه ولکن کثیره ورطبه اولسه بطوء برد ایجاب ایدر نتکم بلغمیه ده ایله دایم اولمز لکن برکون طوتر اکرماده حاره وکثیره اولسه لکن یابسه اولسه بطوء متوسط اولور بوکره برکون طوتر وبرکون طوتمز زیاده اولان حما اکثریا قصیر اولور ماده حرارت ایله نضج بولدوغیچون اما کوزده اولوب شتایه اولشنك البته صلابت طحال ووجع وتغیر حال کبد مقرردر زیرا مزاج کبد مزاج سودانك ضدیدر وحمای ربع کثرت عرقی وقوت نافضی ایچون چوق امراض کیده در صرع ونقرس ودوالی واوجاع مفاصل کبی خصوصا حکه وجرب زائل اتمك شانندندر زیرا رطوباتی استفراغ ایدر ونافض موادی تحریك ایلیوب برندن قوپاروب عرق ایله چقارر العلاج حمای ربعك علاجی اکثر کثرت دمدن ایسه یعنی دمدن سودایه دونمش ایسه بونلر سودای دمویه در فصد ضرر اتمز اما اکر بویله دکل ایسه ضرر ایدر یعنی سودا غالب اولور وسودانك ایسه ضدی دمدر دم دخی کیدیجك قوت بولور پس امکنکه استفراغ خفیف ایله سودایه مشغول اولوب تمام سودا نضج بولدقده بالکلیه سودایی اخراج ایدهلر اشربهدن ماء شعیر سازج ویا ماء شعیر سکری وشراب نیلوفر وجلاب بارد ویا حار وبعضی اوقاتده سکنجبین وشراب حماض وماء نیلوفر ایله شراب تفاح ولسان ثور شرابی ایله ماء نیلوفر وبذر ریحان ویرهلر وبذر قثا وبذر خیار وبذر کشوث اوچر درهم عرق سوس وامیربارس هر برندن ایکی درهم لسان ثور بشر درهم جملهسی قینادوب سوزوب اوزرینه براوقیه سرکنجبین ضم ایدوب ویرهلر تاکه سودایه نضج وتقویت قلب حاصل اوله بعد النضج تریاق فاروقدن مقدار یسیر ویرلسه غایتله نافعدر اکر سؤال اولنورسه سوداء خلط بارددر علاج خود ضدیله کرك ایدی حال بوکه شراب نیلوفر وشراب امیربارس وبرقاج قضیه دخی نقل

تعم

تریاق فاروقی نضج وانضاج مواد ایچون مقدم اولمق ... تحلیل ایدر اما فضلا ... اولور ... عفونتی ... زیاده حماده تخمین اولور

اولندی

اولندی انلر خود بارد لردر نتیجهسی علاج اولور جواب بودر کر سودا صحیح بارددر اما متعفن اولدقده البته حرارت مقرردر حما ایسه اول حرارتدن دربزم ایسه بجمز حمای سودا ویتر درامدی تبرید وترطیب لازم ایمش اکر صفرا محترق اولوب سودا اولمش ایسه انك کبی ده شراب اجاص ونقوعات مسهله لازم اولور اما مسهل ویرمك حمانك نوبتی کونیکه ایکنجی کونندهکر کدر که اول کون یوم راحتدر اما حمام دخی ترطیب ایچون وتفتیح مسامات ایچون جایزدر لکن نوبت حمانك کیجهوکی کوننك ایرتهسی لازمدر ومسهلدن سودایی مزیل اولان رعایت اولنمق لازمدر اکر صفراویه ایسه یعنی صفرادن سودا اولمش ایسه اول وقت نقوع شاهتره وهلیلج اصفر ومحموده ایله معا کرکدر اکر بلغمدن سودا اولمش ایسه مسهل هلیلج کابلی وتربد وبسفایج وغاریقون وشحم حنظل ایله طبخ ایدوب ویرمك کرکدر وبالجمله بو ترکیب جمیع سودایه نافعدر ونفعی مشترکدر صفتی بودر عناب وسبستان وتمر هندی واجاص هر برندن اون درهم سنا وبسفایج وشکاعی وبادآورد وبذر ریحان وبذر شاهتره وهلیلج اسود وکابلی وزهر بنفسج ولسان ثور هر برندن بشر درهم بذر قثا وبذر هندبا وامیربارس وافتیمون هر برندن اوچر درهم جملهسی اوچ رطل صو ایله قینادوب بر رطل قالدقده سوزوب بعده اون بشر درهم لب خیار شنبه ایله تقویت ویروب ینه سوزوب دهن لوز بر درهم راوند وحجر ارمنی ولاجورد ومقل ازرق وکثیرا وسقمونیا هر برندن ربع درهم الوب خیار شنبه ایله مخلوط اولان جلاب ومسهله ضم ایدوب بو دفع قدر کفایه استعمال ایدهلر جمیع سوداوی حماتر هر قنقی خلطدن اولورسه اولسون زیاده نافعدر بو ذکر ایلدکمزدن صکره مطبوخ افتیمون وحب افتیمون وایارج لوغاذیا ماء جبن ایله لطیفدر حاصلی مرة بعد مرة استفراغ التزمدر تاکم بدن منقا اوله زیرا سودا خلط بارددر وغلیظدر استفراغات کثیرهیه محتاجدر کذلك مسهل سودا اولان

وشطاعی

ترنجان دیدکلری بادرنجبویه دیدکلریدر

سفوفدن ماء جبن ایله ازوب ایچمك زیاده نافعدر مربو علته بونلر
ایو علاجدر اما ابتداء نوبت حماده سرکنجبین وصمغ المرشق وعرق
السوس ایله قوصدرمق واجبدر زیرا تقلیل ماده وتخفیف نوبت حمایه
سببدر وکاه بیکاه مدرات دخی واجبدر لکن ادراری خیار وقاون
چکردکی وبذر هندبا ایله مستحلب ایدوب ویرلمك کرکدر اما ادراری
افراطله اتمك لازم دکلدر قاعدهٔ مقننه اوزره کر حمامه کیره حمام دخی نوبت
حمانك ایکنجی کونی اولوب صویی طاتلو اولمق لازمدر تا کم ابدن ایچنه اولوره
وصویی زیاده جه دوکنه الاغدیه اول کونکه یوم صومدر ایکنجی کونی اخر
نهارده جوجه مشتدا اولور اول وقت اولا سکنجبین ایله یا شراب نیلوفر ایله
مخلوط وممزوج ماء شعیر ویره لر اکر قناعت کلمزسه ملوخیا واسفناخ
وهندبا وسمزاوت هر قنقیسی موجود ایسه دهن لوز ایله بوره ایدوب
ییوره لر ارته سی کونکه یوم راحتدر اعنی ارته سی حما طوتسه کرکدر بلچ
وسمز طاوق وسمز قویون اتی هر قنقیسی اولورسه اسفیدباج ایدوب
ویره لر یاخود حب رمان وقوروا وزم ویره لر اکر تدبیر صلاح اولمش ایسه
بینه تغیرات قمر ایله متغیر اولمز بلکه تغیرات شمس ایله متغیر اولور اکر
طحالده ورم یاخود تحجر وار ایسه سودایی جذب ایتدوکیچون مدتی اطول و
واعراضی شدتوردی اولور زیرا یوماً فیوماً زیاده اولمقده در وکاه اولور کم
حمای ربع اولور زیرا استسقایه راجع یعنی طبیعتده سوء تدبیر یا مرض
ضددن یا پرهیزدن نقص ویاخود ماده ده تمام غلظت ویا طحالده علت
اولمغله حماء ربع ربعده بونلردن مجرب علاج بولمادمکه اکشی خمیره نعنا
ویغرطه صاروسی قارشدروب حمامه کیروب کوده سنه کل سورزکبی سوره لر
وقادر اولدوغی قدر دورولوب اندن صکره صودوکیوب سیلنوب چقه لر باذن الله
تعالی همان حمادن خلاص اولورلر **باب حادی عشر حمای خمس بیاننده در** بو اول
حمادرکه برکون طوتوب اوچ کون طوتیقه بشنجی کون طوتر کذلك حمای سدس
اولدرکه برکون طوتوب دورت کون طوتیقه التنجی کون طوتر ویا بش کون طوتیقو

بربجی کوره

یدنجی کون طوتر بوحمیا تکه حمای ثمن وحمای تسع وحمای عشردر جالینوس انکار
ایلمشدر اما متأخرین بز کوردك دیو شهادت ایلدیلر بو فقیر دخی خضر پاشا
قرنداشی محمد بك دیرلر بربك وار ایدی ولایت قرماندن بکشهری سنجاغی بکی ایدی
او شخصك داود اغا نامنده بر مسلمانی سکز ییل استما طوتدی کاه ربع کاه خمس
الی عشر بوحاله مبتلا ایدی کندو کوزمله کوردم یدی ییل سکز ایدن صکره فقیر
یا پشدم التیای کامل علاج ایلدمکه حریف خلاص اولدی الله سبحانه وتعالی
حضرتلرینك حکمتلرینه نهایت یوقدر اکثریا بو ذکر اولنان حمالر سوداء بلغمیهٔ
غلیظیه دن اولور ایله سوداء بلغمیهٔ غلیظیه که جدا غلیظ وعلاجی قلیل
ونادردر نهایت ربع دایرهٔ بلغمیهٔ علاجنه علاجی قریبدر علاماتی خود معلوم
در وفی الجمله علاجی تلطیف اخلاط واستفراغ ماده در وحمانی ترك ایدوب
بلغمی سودا ایله معاً قلع ایلمکه تقید ایلمك لازمدر وهر صباح بلدر ازیانج
واصل السوس محکوکی هر برندن اوچر درهم وجلنجبین عسلی اون درهم قیناد وب
مغلا ایدوب ایچوره لر حاصلی ربع دایرهٔ بلغمیه علاجنی ایده لر اکرچه حمیات باقیه
حد وغایت یوقدر اما علاجلری بونقل ایلدوکمز حمالر تحتنده در نوبتندن
ودترمه سندن وعلاماتندن استدلال اولنور جمله دن حمیات مرکبه دن
حماء بانقیالوس در بونك علاجی اول حمانك علاجیدرکه اعماق بدنده
بلغم زجاجی متعفن اولمقله نربیان اولندی ایسه اولدر بر حما دخی
کم بلیقوریا ایله مشهوردر بو حما باطن بدنده حرارت شدیده و
ظاهر بدنده برودت اولمقدر علاجی کر سودا ایله مخلوط اولمش اوله
وبر نوع دخی حماء غشیهٔ خلطیه درکه ماده سی اکثریا بلغمیهٔ نحیه در
علاجی حمای بلغمیه علاجیدر همان بوحماده فم معده یه تقویت ویروب
قلبی تفریح اتمك کرکدر بر نوع دخی حمای لیلیه ونهاریه در بونلرك دخی
علاجی سرکنجبین سازج وجلنجبین سکری وماء شعیر ایچورمکدر
حاصلی حماء یومیهٔ مقوله سنددر نهایت طبیب بصیرت اوزره او
لمقدر وحمادن بری حمای وبائیه در بونك دخی بیانی سبق ایلمشدر

المحکوک نخ

اعماق ابدنده نخ

محرقه دمویه علاجی در نخ

وبادن تحرز ایلیوب حرارتی تبرید وترطیب ایلمك ایله علاج
اولنور بعینه حمای محرقهٔ دموتر علاجی ایله علاج اولنور بعینه
حمای محرقهٔ جدری کذلك حصبه دخی بویله در انلرده دخی دمی اطفا
وتلطیف وفصد وتبرید ایلمك کرکدر بونلردن صکره بزم بحثمز
حمای دق بیاننه مصروفدر باب ثانی عشر حمای دق بیاننده در
عوام بوکا انجه اغری دیرلر بو برا ستمادر که حمای یومیه دن تخلیط
طعام وخطای طبیب سببی ایله اولور بو حما ابتداده البته دفعةً
اولمق نادردر وحمای دق اولان کشینك علاماتی نبض صلب اولوب
ضعیف ومتواتر اولمقدر وطمرلرینك بری سایرلردن اسی اولمقدر
واکثرده مفرد اولوب مرکب دخی اولمقدر وحمای دقك غایتله
اقبحی حمای خمس ایله مرکب اولاندر اعنی اول حمای خمس اولوب
اندن صکره دقه انتقال ایلمکدر وبر علامتی دخی غدا محلنده
حرارتی زیاده اولمقدر کاهی طبیب جاهل غلط ایدوب غدا ضرر
ایدر قیاس ایدوب غدادن منع ایدر اما بلمزکه مدقوقه غدا ویرلمسه
هلاك اولور غدا ویرلدکده حرارت زیاده اولما سنك سببی
اکا مشابهدر که برقندیله که یاغ قونه اول وجهله شعله سی زیاده
اولور حرارتی ارتر زیرا حرارت رطوبت ایله زیاده اولور بزم خود
مدقوقه رجامز رطوبتدر اکر سؤال اولنورسه نیچون صوایچوب
وحمام ایله ترطیب ایله بدن اولنمیه حمامده خود رطوبت زیاده
اولمق کرك ایدی جوابی اولدرکه رطوبت غدائیه یه حرارت ارتورر
رطوبت مائیه کبی دکلدر زیرا اوّلکی مرکبهٔ حارّه در ایکنجی بسیطهٔ
بارده در بو معنا زیتله ماده مشابهدر امدی قچن حمای دق
درجهٔ اولی یی تجاوز ایلسه مدّ ذبوله وارر یعنی حدّ ذبوله درجهٔ
ثانیه یه دیرلر بونك عرضی واردر مثلا ابتدا و وسط وانتهادر
قچنکه دق انتهایه ایریشور صحت بولمز و ذبوله وارد وغنك علامتی

کذلك

نبض اصلنده صلب ایکن بوکره صلابتی زیاده اولور وصفرا ارتره و
کوزلری چقور اولور وقوری چپاق چوق اولور وکرد کارنیك اوجلری
بلورر وقولقلری چقور اولور والن دریسی چکلور ودرینك رونقی
کیدر فی الجمله لونی صاری اولور بلکه اوزرنده غبار کبی نسنه ظاهر
اولور قاشلری قالقر قاروره ده یاغلیلق وصفحه لر اولور وغایتله
بورون انجه اولور وقللری اوزون اولور وبدننده کهله چوق اولور
وقارنی ازقالمش واپچروسنه چکلمش وکوکسی دریسی ایچرویه چکلور
طرنقلری قوریلور بعده اسهال ذوبانی عارض اولور العلاج مدقوقه
ابتداده علاج سهلدر اما تفرّق بولیجق صعب درود قی علاجنده
استفراغ وانضاجه احتیاج اولمز زیرا مرض مادّی دکلدر وتکثیر غدا
لطیفدر زیرا ترطیب لازم دکلدر مکر قوت حسبنجه اوله ودقك علاجی
همان غبت خالص کبیدر لکن دقده مرخیات معده دن احتراز لازمدر انکچونکه
بر تکثیر عوضه محتاجز تاکه زیاده تحلله مقابله ایده قچنکم حمای دق عفنیه
اولسه علاجی نفعی مشترکدر اولنلر دنیدر یعنی مبردات دن کرك اغدیه
وکرکده اشربه ومرطبات دن قنقسی ولورسه اولسون نافعدر اما لینت
لازم کلدکده شراب ورد احمر ایله تلیین ایلمك کرکدر بروجهله که لینت
رفق اوزره اوله اما درجهٔ ثانیه یه قریب اولدقده بالضروری قوی علاجه
احتیاج اولنور مطلقا دق علاجنده طریق حسنه کیجه نك ربع اخری کیجدکده
سمزاوت تخمین مستحلب ایدوب ویرمك لازمدر تاکه تبریدی زیاده اوله
وسرکنجبین دخی اول وقتده ویرلمك لازمدر انکچونکه صفرایی استحاله
دن حافظدر وسکر ویرلمك کذلك ترطیب ایچوندر وربع اخر اختیار اولنمق
نهار تغدیر ایچوندر وقلیلا ایسه نوم ایچوندر نوم زیاده اولدقجه رطوبت
زیاده اولور وقرص کافور ویرلمك تبرید قویه حاجت اولدوغیچوندر
خصوصا ویرلدکده ایکی ساعت کیچدکدن صکره ابزن کرمك لازمدر
دغشلرق تاکه هضمه معین اولوب مجاریٔ غدا اچلسون دیکلدر وبر

وارقسنه یاپشمش

ایدر لاجرم تقلیل غدا اتخم

ساعت ابزنده طورمق کافیدر زیاده طوررسه قوت ساقط اولور
زیرا تحلیلی زیاده اولمغله موجود اولان جوهر غذاء صرف اولمق لازم
کلور وفی الجمله بوندن غفلت جایز دکلدر ربع اخرده حلیب بذر بقله
وسرکنجبین سکری ایله بریده خلط ایدوب مقدار شعیر کافور قونیله
مدقوقه ویریله اما سرکنجبین پک اشکی اولمامق لازمدر تاکم
جفافی زیاده اتمیه زیرا سرکه ده یبس واردر قچنکه کونش طوغه مدقوقه
برفنجان سکر ایله مخلوط ماء شعیر ویریله وایکی ساعت که کیجه بومدبر
صواپچره ابزن اولنه اول صونک صفتی بودر قرع وقثاء وخیار وسمز
اوت ومارول وقاربوز وزهر نیلوفر وزهر بنفسج اکر هر بری بولنمزسه
بولنان قدریله طتلوصواپچنده بواد وتیة قینادب مدبرا ولدقده
مریضه ابزن ایده لر لکن ابزن اپچره جالس ایکن باشی بورومیه لر
تاکم استنشاق هوا ایده وقتاکه ابزندن چقاره لر بنفشه ویا قباق
یاغی سوره لر بلکه بو یاغدن قولقلرینه وبورننه طمزره لر تاکم تبرید
وترطیب جمیع بدننه واصل اوله بعده برمقدار الیقوبه لر راحت اوله برساعت
مقداری زمان مرور ایلدکده اوغلاق وقویوک وقوزی وسمز وطاوق
ایله یا ارشته ویا اسفید باج ایدوب غدا ایتدوره لر اکر بوا ثناده
یعنی غدا محلنده تازه سود وبریان اولمش بالق ویره لر وطعامنده طوزی
چوق اتمیه لر وقتاکه بو غدا الرهضمه قریب اوله بیاض باده که ماء هندبا
ایله ویا ماء صافیله ممزوج اوله اسقا ایده لر زیرا شرابک فائده سی تقویت
قوت ویرمکدر وهضمه معین در بیاض اولمق رطوبتی زیاده اولدوغیچوندر
زیرا شرابک قرمزی سی وصاروسی مسخندر وممزوج اولوب کثیر الما اولمق
کرکدر زیرا بویله اولیجق حرارتی اقل ورطوبتی اکثر اولور اما قچن شرابی صو
ایله مزج ایده لر التی ساعت طوروب اندن اپچورمک کرکدر تاکم امتزاجی مشتد
اولوب صورت حرارتی منکسر اوله وشراب ویردکده قرص لیمون ایله لب خیار و
لب قثا یدوره لر ویاخود سمزاوت تخمی ایله سکر ونشاسته وقرص کافور مستحلب

۲ ویاخود رقدان بنیحنی بو مرطبه صاروبی یدورلر صح

ایدوب ویره لر یاخود سکر ونشاسته ودهن لوز بریده طرز عجیبله وزره طبخ
ایدوب تنقل ایتدوره لر یاخود قباق وقاربوز صولری وبذر خشخاش وبذر بقله
ولب بذر قرع ولب لوز ودهنی بریده دقی قابل اولنی دق ایدوب لیوب قباق
وقاربوز صولریله مستحلب ایدوب یدوره لر لطیف دوشکلر اپچنده
یاتوره لر بو دوشکلر استانبول خلقنه کوره دکلدر زیرا انلر اعلا دیو بوله
دوشکلر دوشنورلر وجوانب اربعه سنه محرقه وصفا ایلدوکلرنجی لطیف
وبارد میوه لر وبارد شکوفه لر وضع ایدوب قابل ایسه شادروان واقق
صولرکنارنده اوتوره لر یاخود قابلر ایله صولر وضع اولنوب وسکوت
یپراغنی کلاب وسرکه ایله اصلادب مریضک جوانب اربعه سنه تزیین ایده لر
اکر قابل اولورسه برحوضک اوزرینه قفص ویا اپیدک سریر وضع ایده لر
مدقوقی انک اوزرینه دوشکه یاتوره لر هراو یقودن صکره اغذیه مذکورات
مسبوقه ایله غدا ایتدوره لر دائما تفرجه چالشه لر وراحت ایده لر ولطیف
قالیچه لر ومقعدلر نکارنک شکوفه لر ایله مزین اولان محلده یاتوره لر
وساز وسوز ونغمات دلسوز ایله دائما تلطیف خاطر ایده لر حاصلی ساز وسوز
قسمین اکسوک اتمیه خصوصا اوازی انجه ولطیف اولان پرستارلر ومهپاره
لر تغنی ایده لر زیاده نافعدر ومیوه قسمندن الما وامرود وخیار غایتله اعلادر
زیرا بونلرده هم عطریت وهم تبرید واردر لکن الک شفتالو وزردالو واجاص وعناب
واوزوم وقاربوز تازه ایکن بونلری یدرمک اعلادر یعنی قورو میوه اولمیه
دیکدر وروایح بارده لذیذه ایله تقویت قلب وتبرید ایده لر وهر یابس
ومالح وحار وحریف اولاندن اجتناب ایدوب واجلقدن وطارلقدن وغم وهمدن
صیانت ایده لر واو یچوبابنده مهر حیله ایدرلرسه جایزدر همان اویوغه همت
کرکدر بو حماکه برمقدار ذکر اولندی حقنده بیان ایلدک برقضیه بیان ایده لم کم اطبادن
دکمه سی نقل ایلمه مثل اوله مثلا حمای دقک اوچ مرتبه سی واردر اخر مرتبه ده
که وارد علاج قتی مشکل اولور بلکه البته هلاک اولور خصوصا کوزلری چقور
اولوب اچروه یباتر بوقسمنه هیچ علاج اولمز ایکن سر میوسه حکیم دیرکه اشک

قولاغین قانده لر بوکره اول قاندن یدی قطره یغور صویله قرشدوره لر و
حماء دق اولان کشیه کم اطبا عاجز اولمش اوله لر ایچوره لر وبوا شك
قولانی قانی وجه مشروح اوزره اوچ کره علی التوالی کرکدر ویغور صویله
لازمدر همانکه ایچه اردنجه سویق شعیر وشراب نیلوفر استعمال ایتدوره لر
بامر الله تعالی هر نه قدر صعب مدقوق ایسه خلاص اولور حتی التی شخصده
بو معنایی تجربه ایلدم هرکز خطا اتمدی **باب ثالث عشر حمیات مرکبه بیاننده در**
صاحب موجز دیرکه والترکیب اما ترکیب متداخلة وهو ان تدخل احدیهما
علی الاخری بو برحما درکه برحما کیجه دین برحما دخی طوته ویا نوبت بلغمك ایکن
سودا طوته وسودانك ایکن بلغم طوته بو تقدیرجه مبادله ایلیه مثلا
حمیاتده اولان ترکیب اوچ صنفدر اکر سؤال اولنورسه صاحب موجز بوکا
دخول دیمك کرك ایدی زیرا ایکی طرفدن دخول یوقدر مفاعله خود مشارکت
ایچوندر فقیر دیرمکه حرارتلرنده مداخله واردر انکچون متداخله دیدی
ومرکبا تك جمله سنه اسماء مخصوصه واردر اوجملدن بری شطر الغبدر
تقریر کلام الغب شطرها در ویاخود شطرها الغب دیمکدر بونلرك بیانی
سبق ایلدی نهایت محله کوره اقتضا ایدی انکچون ینه تکرار ایدرز امدی
بو شطر الغب برحمادرکه صفراویه وبلغمیه دن مرکبدر ومادهلری خارج
عروقده در اما حماء لازمتین ماده لری داخل عروقده در فاما صفراویه
دائره نك ماده سنك تعفنی خارج عروقده در وبوکا شطر الغب الخالصه
دیرلر اما بالعکس اولورسه یعنی بلغمیه دائره وصفراویه لازمه دیرلر
وعلامات صفرا اوزره یا علامات بلغم اوزره غالب اوله وقوتده علامتلری
متساوی اوله بویله حما ایکی کونك برنده یعنی غب طوتدوغی کون اشد
اولور زیرا بونده ایکی نوبت جمع اولور برنوبتی غب برنوبتی بلغمیه در علاجلری
شطر الغب علاجلریدر یعنی متوسط التبرید والترطیبدر بونك معناسی
صفراویه ایله بلغمیه بیننده اوسط رعایت اولنمقدر زیرا تبرید وترطیب
افراطله اولورسه بلغمیه یه ضرردر فی الجمله بونده عمده اولان ماددنی

نوع یعنی

وبی رجام

وبلغمیه لازمتین داخل عروقده در

غالب اوله

اکر اولیوب ... زیادة اولسه صفراویه ضرردر

استفراغدن

استفراغدن تقیید اتمکدر اکر ایکی غب دایره مرکبا اولسه ترکیبی مبادله
ایله ایکی کون نوبت اولور وبر کون ترك ایدر اکر ایکی حمای خمس مرکب
اولسه لر ایکی کون نوبت وایکی کون ترك ایدر اکر ترکیبلری علی الاتصال ایسه
نوبت غبك اولور اکر ترکیبلری علی الانفصال ایسه وترکیب سدسان ایسه
ایکی کون نوبت اولوب اوچ کون ترك اولور امدی قاعده کلیه اعداد
حمیاتده بودرکه ایام حمایی ایام راحته ضم ایدهسن وبر دخی زیاده ایدهسن
حاصل اولان عدددن عدد حما مشتق اولور هر برحمانك اسمی وعددی حمیات
اولور نوبتلری عددیله مثلا ایام اخذ بش وایام ترك اوچ بر زیاده
قلدق طقوز اولدی معلوم اولدیکه بو حماء تسع در وبر مثال دخی بر کون
اخذ ایکی کون راحت بر زیاده قلندی مجموعی ربعه اولدی اندن مشتق اولان
ربعدر وبر دخی لزم اولان بحرانلردر لازم اولن اوایل کتابده ذکر اولنمق ایدی
زیرا جمیع مرضده بحران اولور اما اکثر مصنفین حمیات بحرانله مقتضی
اولدوغنه وعضو مخصوصه مختص اولمدوغنه نظرا یلدیلر اول اجلدن
بحرانی حمیات عقیبنده بیان ایلدیلر بز دخی انلره اقتدا ایلدك **باب رابع عشر**
بحران بیاننده در بونده مبحث چوقدر یعنی تفسیر لغات واصطلاحات و
علامات واقسام واحکام حسبیجه تحقیقی نجه در بیان ایدهلم قال ابن سینا فی
القانون البحران فی لغة الیونان هو فصل الخطاب بو کلامك معناسی یعنی
لغت یونانیده بحران حاکمك حکمیدر ایکی خصم اورتا سنده دیمکدر اما
عند الاطبا تغیر عظیمدر مرضده دفعة حادث اولور یا صحته باعث اولور
یاخود هلاکه باعث اولور معلوم اولاکه تغیر بحرانی سکز صنفدر بری صحته
دال اولاندر اکا بحران جید دیرلر ایکنجی هلاکه دالدر اکا بحران ردی دیرلر
اوچنجی تغیر تدریجیدر نوعا صحته دلالت ایدر اکا بحران تحلیلی دیرلر
دوردنجی تغیر تدریجیدر نوعا هلاکه دالدر اکا بحران ذبولی بشنجی
تغیر دفعیدر اکا بحران خالص دیرلر فی الحال اصلاح ایدوب تکمیل صحته
دالدر التنجی تغیر دفعیدر فی الحال علامت هلاك کلدر نهایته دك اکا بحران غیر خالص

دیرلر یدنجی تغیردر و فی الحال اصلاحه اندن دفعه دالدر بوکا بحران وسط
دیرلر سکزنجی تغیر تدریجیدر حال اقبحه اندن صکره دفعه دالدر بوکا
بحران ردا دیرلر امدی بحرانک تحقیقی وجه کلی اوزره تدقیقی بر مثاله
محتاجدر که حکما انی کتابلرنده ایراد ایلمشلردر مثلا مرض بر عدویه مشابهدر که
بر شهره قصد ایدر اول شهر بدندر طبیعت ایسه اول شهرک سلطانیدر که
حافظ و دافعدر بحران ایسه اول شهرده اولان قتاله مشابهدر که عدوی
باغی ایله سلطان حامی بینی فاصلدر کاه اولور عدوی باغی غالب اولور
اول سبب ایله مدینه اوزره هجوم بحران تام وردی دیرلر وکاه اولور که
عدوی باغی اخر غلبه ایلر بر حیثیتله که عسکر امداد ایدر وارقه لنور
و مدینه الغه و قتال اتمکه بوکا بحران ناقص وردی دیرلر وکاه اولور که
عدوی باغی اوزره سلطان غالب اولوب اعدایی بالکلیه صیر و هم قاچره
نهایت پریشان اولان اعدا بعضی اطرافه طاغیلور بوکا بحران انتقالی دیرلر
وکاه اولور که سلطان حامی قهر ایدر اعدای باغی بر قهر ایله که قتال اخر ایله
انک بالکلیه دفعی ممکن اولور و اول دشمن اطرافه طاغلمز بوکا بحران ناقص
دیرلر بو جمله بالتمام منذردر و هر مرض که بحران ایله منقطع اوله و
یا ماده سی جسته جسته متحلل اوله اگر تحللی مدت طویله ایسه اکا
امراض مزمنه بارده المادة دیرلر مثلا قرق کوندن تجاوز ایدن مرض کبی
اگر مادهٔ مرض بو عضودن بر عضوه منتقله اوله یا خود بحران ایله دفعه
قطع ایده و یا ذبوله ایله یعنی حرارت غریزیه نک تحللیدن تدریجله هلاک
ایده مرض مهلک دیرلر امدی شول ایدانه که بحران کلیه و یا خود کلمش اوله
لایق دکلدر که بر عضودن نقل مواد ایده یم دیو تحریک مواد قلمیه لر زیرا
اول موادیکه بدن اندن عاجز ایدی و عضو اخر متالم ایدی انی دخی متالم
و مبتلا ایلمکه باعث اولور مثلا تحریک مواد ایلمک زمانی دکل ایکن
مسهل ویرمک کبی و بوروندن قناتمق کبی و ترلتمک و ادرار بول ایلمک کبی لردر
بو قضیه لر ترک اولنمق لازمدر زیرا بحران کامل بدنی تنقیه ایدر بحراندن

صکره

صکره و بحران حیننده جایز دکلدر انکچونکه فعل طبیعت ایله بحرانده کفایت
واردر فعل طبیعت ایسه فعل صناعتدن اولی در نتکم زیرا کم بیلور فعل صناعی
ضدد واقع اوله بو کره فعل طبیعی یه تشویش ویرر اگر فعل صناعی فعل طبیعی یه
موافق دخی اولورسه استفراغده افراط اولمش اولور امّا بو ترکک استفراغ
انواعندندر بز انی بحران اتمامده نهی ایلدک بحران ناقصده اولورسه
جایزدر امّا شول اشیا اگر کلدرکه طبیعته معاون و حرکت بحرانیه یه موافق
اوله و موافقت حرکت علامتیله بیلنور انکچون نی رکه بوننده اول مقدمهٔ
بسط ایدوب بو محلده مناسب صاحب موجزک لا بُدَّ فِي يَوْمِ الْقِتَالِ مِنْ
أُمُورِهَا يَتْلُهُ كَاللَّجَاجِ وَالصُّرَاخِ دیعه سی بحران محاربیه تشبیهده یوم قتاله
موحش و قورقنج امرلر و توزلر قالقمق و نعره لر اورمق عسکر مغلوبک
انهزامه باعث اولدوغی کبی شهر ابدانده ماده ایله طبیعت جنکنده نفس
عسکره موافق اولمین امورها ایله انهزامه باعث اولور دیمک طبیعت
ماده ایله جنکی ایلسون یوقسه عسکره جوابی ویرسون دیمکدر بو اجلدن
در بحران تامده استفراغ مقوله سنی جایز کورمدکلری امدی رعاف که
بوروندن قنا مقدر بحرانلرک تیزیدر مادهٔ مرضی بالکلیه دفع ایدر و کیده
اندن صکره بحران اسهالدر که دمدن غیریسینی اخراج ایدر بو اکیسندن
صکره بحران قی ایله در بو دخی ماده نک رقیقین و غلیظین اخراج ایدر
بو ایکسندن صکره اولان ادرار ایله بحران اولمقدر بوندن دخی ماده نک
رقیقی و غلیظی چقار نهایت اقل چقار چوق چقمز بونلردن صکره عرق
ایله بحران ایلمکدر بوندن ماده نک رقیقی چقار که مشاهده قابلدر
بو جمله سندن صکره چبانلر چقمغله بحراندر بو نوع جملدن دوندرکاه
اولور که چبان اولدوغی توقع ایدرز امّا قوت ضعیفه و مادّه غلیظه
اولیجق تام تنقیه ایدرمز وکاه عرق توقع ایدرز امّا اگر کلدرکه مادّه
رقیقه اوله اگر ماده رقیقه اولمیوب مریضده دم غالب اولسه اول
وقت توقع اولنجق رعافدر وقت اولور که قی وقت اولور اسهال توقع

٤ بر دجله کم غلبه ایلیه رتوبتی و تشکیلی عالی اولور م

٦ صیر بوکا بحران تام دیرلر وکاه اولور که سلطان حامیده غلبه ایدر بر دجله که اعدایی ٤ م

بو جمله منذردر و مکیا بحران ناقص منذرنده در محلدن ارزق بو نوع بحراندن قورقولر دیمکدر م

کبی

٣ ارکن ٤

٣ نهایت معدیه غر ایدر اندن م

كبری مح

توقع اولنور ماده حسبنجه واعضادن بعضنك مرضلرینك عامی اولان
بحرانلرندن غیری خالص اولان بحرانلری دخی واردر مثلا امراض صدرده بلغم ایله
قان توكورمك كبی زیرا ماده نك بویله اولیجق دفعی سهل اولور وكوز
اغریسنده چپق چوق كلمك كبی زیرا چپق كلمك كوزك بحرانیدر كوز یاشی
دخی بویله در مثلا امراض رأسك بحرانی سمك وقولاق قچركی وغیریدر
یعنی بویندن یوقارو چقان چبان امراض رأسك بحرانیدر نیه تشبیه
سابقه شروع ایدەلم قچن سلطان حامی عدو كلدوكین طویه حاضرلنور
یعنی عسكرین یوقلر وتكمیل اسباب غزایه مقید اولور ونه وجهله اولورسه
اولسون براغین كوزله ایدوب متهیئ جنك اولور وقتا كه دشمن كله
مقابله ایلمك ایچون قلعه دن چقار وحاضر اولور بحران دخی بویله در
ماده نضج بولق اسباب ~~دفعی حاضر اولور بحران دخی بویله در ماده نضج~~
~~بولق اسباب دفعی~~ حاضرلقدر وتقطیع خلط لزوج وتغلیظ رقیق و
ترقیق غلیظ وتفتیح مجاری ایلمك سلطان حامی نك اسباب دفعی تكمیل و
تحمیل منزله سنده در بویله اولسه قچنكه نفس طار اولوب غشیان دایم
اولسه واغراجی اولوب فم معده ده وجع اولوب صفرا اولسه سقوط نبض
وظلمت غشادن كوزی كوردوكی سیاه كورر اول وقت ماده قئ ایله خارج
اولور خصوصا بكزی دخی صارو اوله اكر وجودده اغرلق اولوب قولاغی
چكلیوب كورلده سه طبیعت راسه مشغول اولمنك علامتیدر اعنی
كوز یاشی وسمك ایله بحران ایدر اكر مریض كوزی اوكنده قزل بولانوق
شمشك كبی نسنه لر كورر سه ابخرهٔ دخانیه تصاعد ایلدوكنك علامتیدر
وبو قزل اولق غلبهٔ دمدن در بونك بحرانی رعافله در اما نبض تموج
ایتمك ودری نمناك اولق رطوبت علامتیدر بونك بحرانی عرق ایله در
خصوصا بول اقولكی رنكنده اولمیوب بو یا نور بولانرسه یوم رابعده
بحران اولور واكر مغص وثقل بطن وتمدد وشراسیف واقع اوله وایكو
كمكلرینك اوجلری اسفله میل ایده وقراقر ونفخ بطن ووجع ظهر و

٢ اكر بول غلیظ اولورسه یوم سابعده بحران اولور مح

وانصباغ

وانصباغ بران واقع اوله ویاخود ماده مقرر ایكن عدم علامات ظاهر
اوله دلالت ایدركه ماده اعلایه میل ایلمشدر بویله كه اوله بونك
بحرانی رعافله در واسهال دخی اولور اكر بول ابیض وماده مرض حارسه
واحشا تعفندن سالم ایسه یعنی مغص وقراقر یوق ایسه بحران لطیف
اولور اكر مثانه ثقیل اولورسه بول غلیظ ایسه وسایر اتامدن چوق
ایسه دلالت ایدركه ماده جهت اخره میل ایلمشدر مثلا امعایه میل
ایلدوكی كبی بویله اولدقده بحران ادرار ایله اولور زیرا عرق ایله ماده نك
رقیقی خارج اولور وغلیظ اولنی مسامدن چقمز انكچون در عرق ایله
بحران تمام اولمدوغی قچن ماده بر جانبه متوجه اولسه انك مقابله سنده
منقطع اولور بونك مثالی بر ادمدن زیاده تركلسه بولی قلیل اولدوغیدر
ومرض واعراض كیجه مشتد اولور سببی كوندزده قوی مشغوله در
وكیجه ده معطله در بو سببدن كیجه لرده دفع مرضه مشغول اولور
قچنكه كوندز اوله سایر احواله اشتغال ایدر شول كمسنه كه اكا بحران
كلور اوله انك اوزرینه مرض ایله اعراض مشتد اولور شول كیجه كه
حما نوبتندن اولدر اویله نوبتكه اننده بحران كلور واندن صكره بحران
كیجه سندن صكره غی كیجه ده در مرضلرا اكثر اوزره اخف اولور و
بحران محمود اولدركه نضج تام اولدقدن صكره اوله ویوم محمود اوله
وایام بحراننده انی بیلدرمش اوله وبحران استفراغله اوله یعنی بر
عضودن انتقال ایله اولمیه وچبانلر ایله اولمیه واستفراغ ماده
مرض جهت مناسبه دن اوله وخسته متحمل اوله وبحران راحت
ویرمكله تعقیب ایله زیرا هر كون ایچون یوم محمود وایام بحرانندن یوم
انذار واردر مثلا رابع ایله سابع وتاسع ایله اون بر واون دورد یله
اون یدی كبی قچن نضج مادهٔ رابعده واقع اولسه دلالت ایدركه بحران
سابعده اوله اكر بحران انذارسز اولورسه محموده اولمز زیرا ماده نضج
اولمغه دلالت ایدر وطبیعت دفع ماده یه قادر اولمز بحرانك ایوسی

عضودن بر مح

٦ یعنی اول استفراغ اسانلق ایله اوله مح

اولدركه دوردنجی ویا یدنجی ویا اون دوردنجی ویا اون یدنجی ویا اون
برنجی ویا اون بشنجی ویا یکرمنجی کونده اوله یعنی اخلاط محموده اولسه
علامات نضج ظاهر اولور یعنی اول مرضدن علامات نضج ظاهر
اولور وامین اولور وهربارکه مرضده علامات هایله ظاهر اوله
زوال عقل وکثرت اضطراب وشدت حرارت کبی طبیعتنک دفع مرضه
اشتغالنه دلالت ایدر بحران اقرب اولدوغنه دالدر لکن فرج قریب
اولدوغنک علامتیدر ویرامز بحران اولدرکه ایو بحرانه مقابل اوله
یعنی نضج دن صکره اولمق کبی ابقراط بوکا سابق التبجیل تسمیه ایدر
بومعنی ظاهر اولدقده طبیعت قهرلنوب وصبرسز اولور واما البته بو
قضیه نضج دن صکره اولور بونک مثالی تدبیر قتال مستحضر اولیوب
قبل الاستعداد جنکه مباشرت ایدن سلطان کبیدر اقتضا ایدرکه
مغلوب اوله امدی علامات ردیه ومحموده هر مرضده بلنمکه طبیعت
بصیرت اوزره اولمق لازم در بویله اولسه علامات محموده مرضه
اجتماعک اسانلغیدر قوتی ثباتی ولونی ولطافتی وشهوت طعامک
بقاسی وخفتیدر ویاتوب قالقمه سی ونومی هیئت طبیعی اوزره اولمقدر
وجمیع بدننک حرارتی برابر اولمقدر وقوت نبض وانتظامیدر وذهن
صحت اوزره اولوب معالجات واستفراغات ایله فائده لنمکدر وبومذکورات
علامات محموده وجیده اولدوغی انکچوندرکه قوای حیوانیه
وطبیعیه ونفسانیه نک قوتلرینه وافعالنک سلامتنه واعضاء
رئیسه نک سالم اولوب دفع مضرت ایلدوکنه دلالت ایدر زیرا
قوت مرضی تیزجک دفع ایدر اکر بونلر برعکس اولسه لرعافیت بطوء
اوزره اولور فاما علامات ردیه خالصه که بزنقل ایلدوکمزک عکسیدر
وضد قویسیدر غایتده اولورسه موت وهلاکه دلالت ایدر اکر
علامات ردیه ایله مرض اوزره قوتی وارایسه ایله که اوله قتل ایدر
چوق واقع اولورکه علامات مهلکه ظاهر اولمشکن بحرانی صالح

سابق التبجیل ترکیبی بول
ادکره یجی دیمکدر صح

اولور

اولور بوجهتله الله فارغ مادهٔ مرض سببیله مریض صحت بولور همان
لازم اولان قوته اعتبار واعتماد قلمقدر چوق واقع اولورکه علامات
ردیه وضعف قوة ایله طبیعت دفعندن مأیوس اولور بوتقدیرجه
قوای منهزمه مجتمعه اولور اول اجتماعله قوت حاصل اولور اول قوت
مرضه غالب اولور ومرضی قهرایلر وکاهی حدت حیننده خفت حاصل
اولور بومعنا طبیعت محاربه ترک ایتدوکیچوندر زیرا امید کیدر
بویله که اوله موت تعقیب ایدر اول حینده نبض ساقط اولور مثلا
فلان کون یوم بحراندر فلان کون یوم بحران دکلدر دیدکلرینک نتیجه سی
استقرادر بونک علمی منجم قتنده در معلوم اولاکه قمر تغیرات مقرره درکه
جملدن رطوبت ایله متغیر اولدوغیدر مثلا قمرک نوری زیاده سیله
رطوباتنک زیاده سنه دلیل بودرکه آیک اولندن نصفنه دک انهار
وبحارک وکوللرک صولری زیاده اولور وحیواناتک بینیلری والکلری
وسودلری زیاده اولور ونباتات ومیوه لر آی آیدننده تیز بیور بومعنا
خیار وقباق قسمنده قتی ظاهردر فاما قمرک دورهٔ تامنده وشمس
ایله اجتماعنده ونوری منعدم اولدقده رطوبات ناقص اولور وشول
وقت قمر بدر اولورسه رطوبت زیاده اولور ودورهٔ قمرک نصفنک نصفی
که یدنجی کونیدر اکا تربیع دیرلر تغیر مقرردر بو اول زماندرکه قمر ایله
نقطهٔ اجتماعک اورتاسنده ربع دور اوله واستقبالکه بدر اولدوغی
کیجه در اندن اول اولان یدی کونه تربیع دیرلر واندن صکره اولان یدی
کونه تربیع ثانی دیرلر امدی شول تغیرکه ماده مرضده اولاکه رطوباتدن
درتیوایامده یعنی اجتماع واستقبالده وایکی تربیعده در بحراندر اکر
سؤال اولنورسه بو دیدوکک شول وقت صحیح اولورکه مرض ای باشنده
اوله که سابع بحران اوله بزجواب ایدرزکه مرض حادث اولدقده اول
زمان قمرک متحرک اولدوغی نقطه یه اعتبار اولنور زیرا قرانندن حرکت
ایدوب کیرواکا رجوع ایدنجیه دک دورت مرتبه تغیر بولنور بو هر مرضده مطردر

کیجیدر ٦

کرك آیك اوّلنده وکرك وسطنده وکرك اخرنده اولسون بو تقدیرجه
دوره دن مراد قمرك حرکت ایتدوکی نقطه دن کیروا ول نقطه یه عود ایتدر
مقصود شمس ایله اجتماع دکلدر مثلا قمرك شمسله اجتماعندن اجتماع
اخره دك یکرمی طقوز کون وخمس یوم وسدس یوم در بو خمسله سدسك
مجموعی ثلث یومدر بو زماندن نقصان اولنور زمان اجتماع وبو زمان اجتماعی
ایکی کون ونصف یوم وثلث یوم در بالتقریب اویله بحران یکرمی یدنجی
کونده واقع اولور که نصفی اون اوچ کون وربع یومدر بونك بحرانی اون
دورتده واقع اولور وبونك نصفی التی کون ونصفی یوم وربع یومدر
بونك بحرانی اون دورتده واقع اولور بو یله اولیجق بحران یدنجی کونده اولور
امدی بو کلامدن مراد اجتماعدن اوّلجه وحین اجتماع واجتماعدن
صکره جه اولان زمانده بو قدر زمان اعتبار اولنمز زیرا تاثیر یوقدر وهم
ابتداء مرض مرضك ظهوریدر دوشکه یاتدوغی دکلدر زیرا بعضی کسنه ترجك
دوشمن بر مقدار ایاغ اوزره کیچورر جملدن ابتداء مرضدن یدنجی کون تربیع
اولور یا مقابله نك یدنجی کونده واقع اولورکه تربیع ثانیدر وبو اون طقوز
کون وثلاثة ارباع وثمن یومدر واول یکرمنجی کوندرکه بحران انده واقع اولور
وهر بحرانك یوم انذاری واردرکه انده تغیر تام اولور مثلا یوم انذار شول
کوندرکه انده ادنا تغیر اوله وانونکله جك بحرانه استدلال اولنه وبالجمله
یوم انذارده فصل اولمز قال صاحب الموجز وکل بحران فلا بدّ له من یوم انذار
یکون فیه تغیر تام ولیس یوم الاولی من الاخر فیجب ان کان یکون هو النصف
ونصف ذلك ثلثة ایام وربع ونصف وثمن فیکون الانذار فی الرابع امدی
هر بحران ایچون یوم انذاردن لابددرکه انده تغیر تام اولور ویرکوك اولی
دکلدر یوم انذار اولمقده یوم اخردن اولیه واجبدر یوم انذار اننك
نصفی ثمن بو تقدیرجه یوم انذار رابعده اولور الا مکر مرض نوبت صاحبی اوله
غب کبی بویله که اولا بحران وانذار واقع اولمز اکثردن الا یوم نوبتده اولور
وبحران اوچنجی کونده اولور بو کا باعث اولان طبیعتك استعجالیدرکه طبیعت

(دوشکه)
(ایله)
(انتهاء)
(اوله والکر نصفی اوچ کون وربع یوم ونصف)
(ویا یدنجی سنده)

ماده
سببیله منفعل اولمغله واقع اولور ویا خود طبیعتك تأخیری سببیله
نضج تام بولملق ایچون بشنجی کونده بحران ایدر واکر نضج بولماغه تأخیر اغه
دین اولورسه اوچنجی کونده بحران ایدر ثم جعلوا ثلثة اسابیع احد عشر یوما
وثلثة اسابیع عشرین یوما قیدی اوچ اربعة اون ایکی کرك ایدی اون بر
قلدیلر اوچ یدی یکرمی بر کرك ایدی یکرمی قلدیلر منجمین حساب استغراغله یومی
فصل ایدرلر یا ما بعدنده یعنی رابوعك وسابوعك اکثری قل اولسه نصف
یومدن اول کونی کامل اعتبار ایلمزلر واندن صکره اولان رابعك اوّلنی
اندن صکره اولان یومدن اعتبار اتمزلر بلکه یوم اخردن اعتبار ایدرلر
بو کره ما بیننده مشترك بولنور صاحب قانونك اکثر یوم فصلوا والا
وصلوا دیدوکنك معناسی بودر مثلا رابوعك ویا سابوعك کسری اکثر
اولسه نصف یومدن اوّل یومی کامل اعتبار ایدرلر اندن صکره
اولان سابوعك ورابوعك اولنی اولکوندن اعتبار ایدرلر اندن
صکره اولیه ما بیننده یوم مشترك بولنمز فصلوا دیدوکنك معناسی
متصلین قلدیلر مثلا رابوع اوّل اوّلنی مرضك اولنی قلدیلر واخرینی
یوم رابع قلدیلر ورابوع ثانی نك اوّلنی یوم رابع واخرینی سابع قلدیلر
اولیه یوم رابع مشترك اولور اما رابوع ثالث اوّلنی یوم ثامندن قلدیلر
پس امدی هر اسبوعك یوم رابعی انك منذریدر ویوم حادی عشر رابع
مشترك منذریدر زیرا یوم رابع اسبوع ثانیدندر ویوم سابع عشر
یکرمنجی کونك منذریدر زیرا اون یدنجی کون یوم رابع در اون دوردنجی کون
دن ویوم سابع اون یدنجی کونك منذریدر وامراض حادة مطلقه نك
انذاری اون دوردنجی کونده در زیرا البته حادة اولانك بحرانی یدنجیده
اولور اکر حدتی غایتده ایسه بحرانی رابعده در اکر حدتی قلیله ایسه
بحرانی اون یدیده ویکرمیده ویکرم دورتده در وشول مرضلرکه حادة ایله
مزمنه اورتا سنده اوله اننك بحرانی یکرمی یدیده واوتوز دورتده واوتوز
یدیده اولور فاما امراض مزمنه نك بحرانی قرقده والتمشده وسکساننده

(ورابوعکدر)
(صکره)
(بودر بکره رابوع اولی ورابوع ثانی)
(ورابوع ثالث وسابوعی منفصلین قلدیلر)
(بحرانی)

یکون

ویوز یکرمیده در اطبانك بونده بر حکمی واردر قرقدن صکره یکرنجی
بحرانی زیاده ایدرلر زیرا رابوعك وسابوعك قرقدن صکره حکمی
ضعیف اولور وتأثیری قلیله اولور بومدتده حارّهٔ غلیظه ایچون
برعدد زیاده ایلدیلر که انده رابوع وسابوع جمع اوله وبو تغیرات دن
تغیر ظاهر زیاده ایتدیلر مثلا سکساندن صکره قرق قرق ارتوردیلر
زیرا مرضك فرط زمانی ایچون متغیّر اولمزدیدیلر بربرینه قریب اولان
مدتلرده یکرمی یکرمی در بونك نتیجه سی امراض مزمنه نك بحرانلرینك
اوّلی قرق وامراض حادّه نك بحرانلرینك اوّلی رابعدر واطبا دمشدرکه
یدی آیده بلکه یدی یلده گاه اولورکه اون دورت یلده ویکرم بر یلده
بحران اولور امّا ابقراط ایدرکه قرق کوندن صکره هیچ بر کونی بحرانك
علامتیه لر لکن التمشنجی وسکسننجی ویوز یکرمنجی کون اوله اندن
اوتروکم یکرمنجی بحرانلرك قوّتی یوز یکرمی کونه دکین در امّا بونادر واقع
اولور معلوم اولاکه بعضی بونلر بحرانلر دورت کونده اولور وبعضی هر ایکی
کونده وبعضی هر یکرم کونده اولور دورت کونده اولان بحرانك قوّتی یکرم
کونه دکیندر زیرا یکرمیدن صکره ضعیف اولور ویدنجی کونده واقع اولسه
قوّتی تا قرق کونه دکیندر زیرا اتی خسته لکلرك بحرانی اکثریا تك کونلرده
اولور بو سببدن درحمای غبتك بحرانی اون بشنجی کون ویا اون اوچنجی
کونده اولور وچوق حمیانك دوری بحران کونلرینك عددی کبیدر مثلا
حمای غبتك یدنجی کونی محرقه نك یدی دوردی کبیدر ومزمن علتلرك
ای وییلی عددی اتی علتلرك کونلری عددی کبیدر جمله دن سودا وی
وبلغمی حمای ربعه یدیلی حمای غبتك یدی نوبتی کبیدر وشول کونلرکه
وقتی دکل لکن بحران کله اکا یوم الواقعه فی الوسط دیرلر اکثریا اون
اوچنجی وطقوزنجی وبشنجی واوتوزنجی کونلردر امّا اون دوردنجی کون
بحران اولاجق ایکن کندو وقتندن دونه یا اوتوزنجی کون اوله ویاخود
بشنجی کون اوله ویا طقوزنجی کون عادتندن رجوع ایدوب بحران

اولدوغیچون

یدنجی

اوله

یدنجی کون ویا اون برنجی کون اوله ایام الواقعه فی الوسطدن اون
طقوزنجی کون قوّتلو اولور اندن صکره بشنجی واوچنجی واون اوچنجی
ضعیفدر وبحران کونلرینك تعیینی ایچون برجدول وضع ایلدك
وانده سرخله یا زیلان ایو اولان بحرانلردر واول کونلر انده گاه بحران
اوله وگاه اولمیه یشل رنك ایله یازیلان در واول کونلرکه یرامز بحران
اوله یا ناقص اوله سیاه مرکبله یازلمشدر واول کونکه بحران اعتبار اولمیه خالیدر

٣٩	٢٤ خالص	٢١ خالص	٢٠ خالص	١٤ خالص	٧ خالص	٤ خالص
٢ وسط	١ وسط	٤٠ خالص	٣٧ خالص	٣٤ خالص	٣٠ خالص	٢٧ خالص
٢٢ میانه	١٧ میانه	١٣ میانه	١١ میانه	٩ میانه	٥ میانه	٣ میانه
٢٩ لا خير	٢٨ لا خير	١٢ خطر ناقص	١٠ خطر ناقص	٨ خطر ناقص	٦ خطر ناقص	٢٣ مشوش ومیانه
٣١ لا خير	٢٦ لا خير	١٩ خطر ناقص	١٨ خطر ناقص	١٦ خطر ناقص	١٥ خطر ناقص	٢٥ مشوش ومیانه
٤٢ صح	٤١ صح	٣٨ لا بأس	٣٦ لا بأس	٣٥ لا بأس	٣٣ لا بأس	٣٢ لا بأس
	٤٨ نعم	٤٧ نعم	٤٦ لا	٤٥ لا	٤٤ نعم لا	٤٣ نعم لا

اصل اعتبار ابقراط قولنجه فرق کوندر یعنی فرق کونه دك اعتبار اولنور اندن
صکره اولان ایامه فرق سکز وارنجه نعم ولا قید اولدوغین بلمین تغیر قیاس
ایدوب تغیر اولما دوغنه دلالت ایدر اوخانه ده صحیح اشارت اولنمشدر
اول ایام بحران خالصدن لطیف ونافعدر اکا که وسط اشارت اولنمشدر
بین بینه در اکا که میانه اشارت اولنمشدر کاه بحران اولوب وکاه اولما
دوغیدر اولکه ناقص وخطر اشارت اولنمشدر بحراندر که پرخطر وصاحبنه
ضرردر که قس علی هذا شمدنکرو بیان ادویه وادویه نك کیفیت ایجادی
وادخاری وترکیب وتعجین واستعماله مصروفدر **باب خامس عشر**
اقراباذین بیانندهدر وجملهدن بری تریاق فاروقدر که انلردن دخی تریاق
فاروق بیانندهدر بو تریاقه سمنه تریاق اکبر دخی دیرلر خاصته سنه
نهایت یوقدر یلان قسمنلر لسعنه وجمیع زهرناك حیوانات صوقدوغنه
فائده ایدر خصوصا عقرب ودلم وبودیدکاری بیوك اورمجکه بکزر حیوان
صوقدوغنه وقودوز کلب طلادوغنه وجمیع قاتل سموماتك دفعنه نافعدر
خصوصا بلغمی وسوداوی علتلره فائده ایلمك شاننددر خاصة
جذام وصرع وفالج وسکته ورعشه که بلغمدن اوله دافعدر لقوه و
وسواس سوداوی یه نافعدر آدمی بهادر ایدر ویورك اوینماسین که بلغمدن
وسودادن اوله فائده ایدر وضیق النفس که بلغمیه اوله واوازی
طوتولن کشیلره وبلغمدن اولان باش اغریلرینه وشقیقیه وبلغم دواره
وبرودت جکردن اولان استسقایه فائده ایدر واوکسورك ایله قان
توکورن کشیه وقولنج بلغمیه وبیج امعایه وقروح امعایه نفعی مقرردر
علی الخصوص سودادن وطوزلو بلغمدن متولد اوله وبکرکده وقاوقده اولان
طاشی پارهلر جکرك وطحالك سددهلرین اچار وبغلنمش حیضی فتح ایدر
وانه قرننده اولمش اوغلانی چقارر وغلیظ یللری اچر وکبدده وطحالده
اولان ششلری ازاله ایدر وهیضنه علتنی کیدررر وغاز برکه حب

القرع

القرع ایله مشهوردر آدمی وجعی هلاك قیلور انی زایل قیلور ووجع الکلبه
وطحالدن اولان یرقانه فائده ایدر وحمای بارده که بلغمدن اوله فائده ایدر
ایدر هرکسنه نك که مزاجی تندرستلك اوزره درکاه وبیکاه فاروقدن
استعمال ایلیه هر نوع سم اولورسه دفع ایدر وطاعون ووبادن و
دمدن وصفرادن اولان علتلرك خوفندن امین ایدر **ترکیب فاروق**
قرص اشقیل قرق سکز مثقال وقرص اندروخون وقرص افعی ودارفلفل وافیون
هر برندن یکرمی دورت مثقال ورد احمر واصل السوس الاسمانجونی ورب
السوس وبزر شلجم البری واوسقوردیون ودهن بلسان ودارچین
وغاریقون هر برندن اون ایکی مثقال مرصافی وفلفل ابیض وفلفل اسود
ومسك طرامشلیغ وفرهیون وراوند چینی واستخوطوس وفطراسالیون
وفودنج وصمغ البطم وزنجبیل وبیطا فلیون هر برندن التشر درهم جعده
وکما فیطوس ومیعه سائله وحماما وسنبل رومی وطین مختوم وافتیمون
وبزر کمادریوس وافیون وورق الساوج وفلقدیس المحرق واصل جنطیانا
وروج وانیسون وعصاره لحیة التیس وحب البلسان وصمغ العربی
وقردمانا وبزر رازیانج واقاقیا وسیسالوس وخزف بابلی وحب فاریقون
وفوه وناخواه وبزر کرفس هر برندن دوردر مثقال سکبینج وجند
بیدستر واصل زراوند طویل وبزر جزر بری وقفر الیهود وجاوشیر
وقنطریون رقیق وقنه وشق هر برندن ایکشر مثقال بو جمله اجزایی
جمع ایدوب صمغ قسمنی وعصاره لری وریلری که ازلمك قابل اوله
ودور تیوز الی درهم خمر عتیق یاخود مثلث ایچنده ازهلر وسایر یابس
اولان ادویهیی دق وسحق ایدوب الیوب حاضرا بیله لر جمله اجزانك اوچ
وزنی قدر عسل ایله صمغ ازیلان خمری عسلك کفی الندقدن صکره بر
یرده محکم قینادهلر برمرتبه که قوامه کله بعده اندوروب بال صودقدن
صکره مدقوق اجزایی دخی الحاق ایدوب یوغورهلر واولحینده دهن

بلسان ایله محکم الشدوره لر وبر کون برکیجه حالی وزره قویوب بعده برقور
شوندن ویاخود شیشه دن ظرف ایچره قویوب اول ظرفی اریه ایچنده
کومه لر اما ظرفک اغزنده برمقدار تنفس الحاق ده لک ایده لر واول
حال ایله اون ایکی آیه دک طورد قدن صکره استعمال ایده لر جایزدر
نوع آخر تریاق اربعه بونک خاصه سی معده ده وامعاده اولان ریاح
غلیظه وکبدده وطحالده اولان وجعی دفع ایلمکدر وصرع وخفقان
ودفع سمومات ایچون نفعی زیاده در خصوصا دواب مسموم وعلل
مزموم بلغمیه دفعنده بو تریاقده قدرت زیاده در بامرالله تعالی ترکیبی
بودر خطیانا وحب الغار وزراوند طویل ومرصافی بونلری برابر جمع
ایدوب دق وسحق دن صکره الیوب کفی النمش عسل ایله یوغوره لر
شربتی بر درهمدن برمثقاله وارنجه دک ایکی سنه دن صکره عملی باطل
اولوره نوع آخر تریاق الطین المختوم بو تریاقک سموم قاتله ایچمش ویا
اکل ایتمش کمسنه لر حقنده نفعی عظیمدر خصوصا ایلان ناسیلان
وعقرب وسایر حشرات صوقمش اوله ترکیبی بودر طین المختوم وحب الغار
هر بریندن ایکشر درهم جیران مایه سی سکز درهم جنطیانا وزراوند
مدحرج وبذرالسذاب وورق الغار هر بریندن بر درهم دق اولنوب
اندکدن صکره اوچ وزنی قدر قوامه کلمش عسل ایله یوغوروب معجون
ایدوب لازم اولدقده بقله مقداری استعمال اولنه نوع آخر تریاق
الطین بو بر تریاقدرکه حکیم جرجانی رحمة الله تعالی زهر ایچورد کلری دمده
بونک نافع اولمزه وبو تریاقدن استعمال ایلمسه تنقیه تام میسر اولمزدی
مشددر ترکیبی بودر طین مختوم وحب الغار یکسنی برابر جمع ایدوب
محکم دق اولندقدن صکره اجزانک اوچ بلوکندن بربلوکی قدر سمن
بقر السشریب بعده اولمقدار ایله که اوچ اجزا اغریدر عسل قوام کتوروب
یوغوره لر وقبل الطعام مسمومه بقله قدر هرکون استعمال ایتدوره لر
نوع آخر تریاق یابس درکه جمیع حیوانات صوقدوغنه نافعدر

ترکیبی بودر فلفل بر درهم دارفلفل بش درهم سعد ایکی درهم زراوند
طویل واصل جزر هر بریندن بر درهم جمله دق ایدوب الدکدن صکره
یکی بو بیوزی بیراغی صو بیله اصلدب قرق کون وارنجه کونشده قویه لر
هر کره که قورویه ینه یکی بو بیوزی بیراغی صو بیله اسقا ایده لر بو حال اوزره
که کمال بوله بعده سحق ایدوب صمغ ایله یوغروب بندقه لر ایده لر اقتضا
ایلدکجه بر ردانه فندقه استعمال ایده لر سن الهیده بونلردن صکره برقاچ
نوع تریاق دخی بیان ایده لم که سمومات قاتله بیاننده هر بری کیمیا
اکبردر ویاقوت ازهردر اوجمله دن بری تریاق الباپوسدر ترکیبی بودر
حب الغار اون درهم سنبل هندی دورت درهم وجنطیانا بش درهم
وعروق اصل کبر وعروق اصل کرفس وعروق اصل سعتر البری وقشور
اصل الرمان وقسور اصل رازیانج واصل الستوش الاسمانجونی وزراوند
طویل بوجمله سی اوچر درهم دارچین وسلیخه وقرنفل وقاقوله
وقردمانا وزنجبیل ومصطکی وموزج وزعفران هر بریندن ایکشر
درهم دق وسحقدن صکره کفی النمش عسل ایله معجون ایدوب
محلنده نصف درهمی صو ایله ازوب ایچوره لر ومنافعنه نهایت
یوقدر نوع آخر تریاق هرمس کبیردر جمیع مسمومه نافعدر بو بر تریاق
درکه وصفنده عقول قاصردر ترکیبی بودر جنطیانا وحب الغار
واسارون وشاهسفرم وبادرنجبویه هر بریندن اون درهم عود
هندی وخشب الصندل ولؤلؤ غیر منقوب وسنبل هندی وبهمن
ومرجان وقسط ومیعه سائله ولادن وکندر وقرفه وسادج
وقرنفل وزنجبیل هر بریندن التشر درهم اصل القاشیرا بش درهم
کذلک عسل ایله معجون اولنه وشربتی بر درهمدن اقلدر
نوع آخر تریاق اسیبسالیوس المسمی بجب الحیوان
بر غریب ترکیبدر انسانی کوز للندرر ولونی صاف ایدر ترکیبی
بودر جوز هندی اوچیوز درهم فستق ایچی اوتوز بش درهم

دارچین وقاقوله یمش بش درهم قرنفل وسادج وزنجبیل
ومصطکی ومقل ازرق وکهربا وزعفران ومیعهٔ سائله
وکندر هر برندن اون ایکشر درهم حلتیت یکرمی دورت درهم
فراسیون وجعده واشنه هر برندن اون ایکشر درهم جملهٔ عادت
اوزره دق ایدوب والیوب عسل ایله معجون ایده لر بو تریاقك سموم
قاتله دفعنده قدرتی ابحیوا ندر نوع آخر تریاق دردلها لوش الحکیم در
بو بر تریاقدر که دنیا وما فیهاده مالك اولان برنسنه دخی طلب ایلمسون
هر نه مرض اولورسه جذام وبرص وبهق وطوزلو بلغم وبونلرك امثالی
امراض مهلکه ومزمنهٔ خبیثه اولورسه انسانك بدنندن بقدرة الله سبحانه
وتعالی عرق ایله اخراج ایدر ترکیبی بودر قرص افعی وقرنفل وسادج وزنجبیل
وجوز بوا وقاقوله وغاشیرا وچنطیانا هر برندن بشر درهم بذر کرفس وبذر
جزر وفلفل اسود ودار فلفل وحب الغار هر برندن اوچر درهم زعفران
ونانخواه ایکشر درهم قردمانا دورت درهم جملهٔ دق وسحقدن صکره
کفایه مقداری عسل ایله معجون ایدوب وچکون بر صرچه ظرفده
الیقویه بعده افیون ولادن وزعفران هر برندن اوچر درهم میعهٔ سائله
اوچ درهم وکندر التی درهم بونلر تکرار دق وسحق اولنوب بر مثقال
مقداری حمار مایه سندن بو مسحوقه اجزایه ویروب محکم خلط ایده بوکره
اول صرچه قابده حفظ اولنان معجونه بونی دخی ضم والحاق ایلیه لر
واربه ایچنده فاروق وسایر معاجین حفظ ایلدکی حفظ ایلیه لر نفعنه
حد وغایت یوقدر بوکا مالك اولن زماننده حضرت عیسی کبی خوارق عاده
اظهارینه قادر اولور باب سادس عشر مثرودیطوس وآنك امثالنك کیفیتی
وترکیبی بیاننده در بو ترکیب مؤلفنك اسمیله مشهور اولمشدر
کذلك تریاق فاروقده اولان خواص بونده دخی نوعا مقرردر خصوصا
سموم قاتله وامراض باردهٔ بلغمیه دفعنده اعانتی مقرردر خصوصا
فاروقدن اول آنده وماخس زماننه کلنجه بونی استعمال ایدرلردی

صکره اول حکیم لحما افعی اضافه ایلمك ایله ترکیب غیری اولدی اما
مثرودیطوسك طبیعتی حاره ویابسه در سده کبد واورام حاثیه
ورطوبات بطنیه وصدوریه ایچون نافعدر خصوصا دم
اعضای داخلیه سیلان ایدوب متعفن اولهنه عفونتنی دفع شانندندر
واختلاف نفخ ووجع معده وامعاء دقاقده اولان ریاح غلیظهٔ سایر
تراکیبدن زیاده دفع قلماسی غریب حکمتدر جملهٔ خواصندن بری شهوت
جماعی تحریك ایدوب تحسین لون واشتهاء طعام ویرمه سیدر و
مثانه‌ده اولان حصاتی تفتیت ایدب بطون امهاتده جنینی حفظ
ایلدوکیدر وکوزك نورینی زیاده ایدب بصره حدت ویروب دفع سموم
قلماسیدر فی زماننا بو خاصه لر یوقدر زیرا ترکیب کامل دکلدر بونی
ترکیب ایدوب صنمق دلسك بر درهمی بش اقچیه اولمز حال بو که زما
نمزده مثرك اوچ درهمی بر اقچه یه فروخت اولنور وفیه نکتة آمدی
ترکیب اصح بودر که ذکر اولنور مثلا مر وزعفران وغاریقون وزنجبیل
ودارچین وعلك البطم هر برندن اونر درهم سنبل وکندر وخردل ابیض
وعیدان بلسان واستخوطوس وادخر وقسط وسیسالوس وکما
فیطوس وقنه وشق وراتینج ودار فلفل وعصارهٔ هیوفیقوطوس
وجند بیدستر وجاوشیر وسادج هندی ومیعه هر برندن
سکزر درهم سلیخه وفلفل ابیض وفلفل سیاه وسورنجان وجعده
وثوم بری وفو واکلیل الملك وچنطیانا ودهن بلسان وحب بلسان و
قرص فرفیون ومقل ازرق هر برندن یدی درهم سذاب ایکی درهم وبذر
سذاب اوچ درهم سنبل رومی ومصطکی وصمغ عربی وقطر ساليون
وقرط مانا وافیون وبذر رازیانج وورد احمر ومشك طرامشیع هر برندن
بش درهم انیسون ووج وفوه ومعین وسکبینج واسارون هر برندن
اوچر درهم واقاقیون وسقنقور وهیوفاریقون هر برندن دورد رجوق
درهم جملهٔ دق وسحق ایدوب زلمه سی قابل اولان صموغ قسمنی یا شراب

ویا سرکه ویا مثلث ایچنده ازوب وزنی قدر عسل قوامه کتوروب جمله بریرده
یوغوروب عجین ایدوب برصرچه لوقاوتوش ایله التی ای اریرا چنده حفظ
ایدوب بعده اقتضا ایلدکده بر مثقال ویره لر **بر نوع مثر** دخی که حکمای
افرنج اتفاق ایدوب برده وبجده عمل ایدوب انکله فواید کثیره یه نائل اولمشلردر فاروقده ومثرده اولان خواصدن غیری تقویتی وطعامه اشتها
ویروب امراض بلغمیه وسوداویه ازاله سنده خیلی نفعی واردر حقا بو
ترکیب کم یاب ونظیری بولنمز فقیر بر تقصیر بو ترکیب کتابمه داخل ایلدم
لطیف ترکیبدر ومفرحدر دنیاده بونی استعمال ایدن شخصک اولدوکنه
تعجب ایدرم دیو جالینوس تفاخر ایلمشدر وغایت مفرحدر ترکیبی بودر
کما فیطوس وکما دریوس واشقوردیون وورق نارنج وجنطیانا
وزراونده مدحرج وکثیرا وبهمن وحب الغار ومرصافی وقسط
وموفو وحب بلسان ومحلب ودارچین وزنجبیل ووج ودار
فلفل وفلفل ابیض ونار دین وافیون وسورنجان وبوزیدان و
صمغ عربی وسنبل وعاقرقرحا واصل کبر هر برندن یکرمشر درهم
زعفران وزرنباد وکبابه وزرنب ودرونج عقربی یکرمشر درهم فرفیون
اوتوز درهم میعة سائله ومقل ازرق وقنه ووشق وزرده چوب
وسوسن احمر وسوسن ابیض وبهمن ابیض وطین ارمنی وطین مختوم
وعود الصلیب ولسان عصفور وقاقوله وخولنجان وجوز هندی و
خصیة الثعلب وقرنفل وسلیخه ومصطکی وقردمانا هر برندن یکرم
شر درهم ورد احمر وجوز بوا وبسباسه وراوند چینی وسعد و
صندل احمر وصندل ابیض وقصب الذریره ومشک طرمشیع واسا
رون وجدوار هندی هر برندن اوتوزر التشر درهم جعده وحماما و
سیسالیوس وشیطرج ودوه ما یه سی وخروس بینی سی وسرچه
بینی سی هر برندن یکرمشر درهم شقاقل وسقنقور وافاج قاونی
قابوغی هر برندن قرقر درهم وعسل بلادر وبذر هیوفاریقون وغاریقون

ودهن

ودهن بلسان وعلک البطم وادخین وابلیس طرناغی واکلیل الملک
هر برندن یکرمشر درهم اقاقیا وحجر الیهود هر برندن اون التشر درهم ترنجبین
وفندق ایچی قرقر درهم ورق فلنجمشک وورق بادرنجبویه وبذر نبج و
قطوساليوس وبذر کراثه وبذر افسنتین وبذر سذاب وبذر شلجم
وبذر جرجیر وبذر خردل وبذر کرفس وبذر رازیانه وبذر کشنیج وبذر
اصرغان وبذر بلغون وبذر حرمل وبذر هلیون وبذر نانخواه وبذر معده
لوازه وانیسون وطوراق اوتی تخمی وبذر سمزاوت وجلنار وتوت ابیض
وتوت احمر وبذر ریحان هر برندن اون التشر درهم چام صقزی اوتوز
التی درهم چوب چینی وصبر بنیه یوز درهم مسک وعنبر ایکشر درهم شراب
احمر عتیق التی یوز درهم اب بابونج واب رازیانه واب لسان ثور وماء ورد
هر برندن یوز درهم بادرنجبویه بیک درهم عسل جمله نک اوچ وزنی قدر
صموغ ومیاه خمری بریرده جمع ایدوب زلماسی قابل اولانی ازوب بعده عسلک
کفن الوب قوامه کتوروب جمله میاهی عسله داخل ایلیوب محکم یوغوره لر
عجب ترکیبدر اقالیم سبعه ده نظیری اولمیانلردندر شمدی کروبیا نمز
معاجینه منحصردر اکرچه فاروق ومثردخی معجونلردر نهایت اسملری
مختلفه در **باب سابع عشر معاجین بیاننده در** وجمله دن مشهور اولانی
وبین الخلق استعمال اولانی دواء مسک در واول دخی بر نیچه انواعدر
نوع اول دواء مسک حلو در بونک خاصه سی ضعف دل وامراض سودا
ویه ایچون در وطوغرمقدن عنا چکن خاتونلره وریحدن مضطر اولان
صبیانه نافعدر ترکیبی بودر زرنا سنفته وکهربا وبسد وابریشیم
مقرض وزرنباد ودرونج عقربی هر برندن بر مثقال بهمن سرخ و
بهمن سفید وسنبل هندی وقاقوله وقرنفل وسادج هندی هر
برندن بر درهم جند بیدستر نیم درهم دارفلفل وقرنفل هر برندن
یچق درهم مسک خالص بر درهم اجحار قسمی نی صلایه اوزرنده یاغ
کبی اولنجه سحق ایدوب بعده اجزایی دق ایدوب والیوب جمله نک اوچ

طولیده ودریز اونده

درهم ترنجبین

اندوده

بوزالی

قوام بولنجه نیاد وب بعد برمقدار کرسوتیر اجزای داخل ایلیوب

واشنه

وزنجبیل

اغرنجه چك بال ايله معجون ايده لر شربتی برمثقالدر وقوتی اوچ یله
دكين دراتدن صكره ضعيف اولور نوع دیكر دواء مسك حلو زرنباد
ودرونج هر برندن بربچق درهم وبهمنين وساذج هندی وسنبل
وقاقوله وقرنفل واشنه وجند بيدستر هر برندن دردر درهم
زنجبيل ودارفلفل هر برندن بچق درهم ومسك بردرهم تدبيری
سبق ايدن وجه اوزره در شربتی بردرهمدن برمثقاله وارنجه در
دواء مسك مر غايتله مبارك نسخه در خفقان وورم حلق ورطوبت
معده وضيق النفس ايچون نافعدر تركيبی بودر سنبل ومرصافی
وساذج هندی هر برندن ايكشر درهم زعفران ونانخواه وبذر كرفس
هر برندن دوردر درهم صبر سقوطری وافسنتين هر برندن جند بيدستر
بردرهم فانزهر ايكی مثقال عنبر بردرهم مردن غيری اجزايی دق وسحق ادن
صكره اوچ اغرنجه عسل مصفا ايله معجون ايده لر وبعده مری سحق ايدوب
بو معجونه عمل ايلشدره ايدی يوغوره لر شربتی بردرهمه وارنجه در
بو تركيبك قوتی اوچ یله دكين در المفرحات مفرح مسيحی بونك فائده سی
بی نهايه در جمله دن قلبه وجكره ودماغه قوت ويرر وشهوت جماعی قوی
ايدر ومنيی ارتورر وفی الجمله باه ايچون نفعی عظيمدر واشتهاء طعام
قوت هاضمه قوی ايدر تركيبی بودر قرفه ولسان ثور وبادرنجبويه
وورد احمر هر برندن بشر درهم سنبل هندی واشنه وبهمن سرخ
وبهمن سفيد هر برندن دوردر درهم خولنجان وقرنفل وجوزبوا
وقاقوله كبير وصغير وبذر فرنجمشك وورق قرنفل وزعفران
ومصطكی وترنج قبوغی ولسان عصفور وبسباسه هر برندن اوچر
درهم وساذج هندی وعنبر اشهب ومرواريد ناسفته وكهربا
وبسد هر برندن اكشر درهم زنجبيل ودارفلفل مكدر بر درهم سعد
هندی بربچق درهم خصية الثعلب اون درهم مسك بر درهم التون
وكومش ورقی مكدر برمثقال وبذر خشخاش اون درهم جمله سی دق وسحق

ايدوب

ايدوب اجاری صاف يرده ازدكدن صكره بر يرده مجموعنی خلط ايدوب
التی درهم شكر نبات سحق ايدوب جمله نك ايكی وزنی قدر عسل قوامه كتوروب
معجون ايده لر شربتی ايكی درهمدن ايكی مثقاله وارنجه نوع دیكر بر لطيف
مفرحدر مسيحی بونی خواجه رشيددن نقل ايدر ملوكه مخصوصدر هم
مقوی وهم مفرحدر سبق ايدن مفرحده اولان خواص بونده اولدوغندن
ماعدا بونك شطارتی وتفريحی واردر تركيبی بودر لعل وياقوت ومرواريد نا
سفته وكهربا وبسد وزعفران هر برندن بشر درهم مثقال ودرونج وبهمنين
واشنه وعنبر ومشك وورق ذهب وورق سيم مكدر ايكشر درهم ماء لسان
الثور وماء تفاح مسكی وماء ورد هر برندن التشر درهم اسرار صوفيچه اصلوب
النمش اولا التی درهم خولنجان بش درهم شكر نبات يكرم درهم جمله احجاری
قاعده اوزره ازدكدن صكره جمله نك اوچ وزنی قدر عسلك كفنن الوب
بعده مياه مذكوره عسله ويروب معجون اولدقده التون وكومش ورقی
ايله الشدره شربتی برمثقالدر اما عجب يادكار مفرحدر نوع آخر برطرفه
مفرحدر واضعی شيخ رئيس دركه سلطان مسعود ايچون عمل ايلشدر
خفقان ووسواس وضعف دل وجگر وبوكرك ايچون غايتله نافعدر
جمله دن دماغه قوت ويروب لونی لطيف قلدوغندن ماعدا نشاط تمام
اعطا ايدر وسوداوی يلری فتح ايدوب قلبه قوت ويروب ماليخوليانك
انواعنه نافعدر بونك برنج مثقال استعمال ايلين كسنه اولخاطره
لردن امين اولور تركيبی بودر ياقوت سرخ ايكی مثقال ياقوت زرد
دورت مثقال ياقوت كبود وياقوت سفيد هر برندن دردر مثقال لعل
وفيروزج نيشابوری اوچر مثقال زمرد بربچق عقيق دورت مثقال
حجر يشم اوچ مثقال لؤلؤ غير مثقوب درت مثقال بسد وكهربا وحجر
لاجورد مكدر ايكشر بذر فنجمشك وابريشم مقرض وفستق شامی قبوغی
هر برندن دورت مثقال املج هليلج وبادرنجبويه هر برندن اونر مثقال
زهر نيلوفر وصندل سرخ وصندل سفيد وبذر بادرنجبويه وقرنفل

مطلب مفرح ياقوتی

ودارچینی وهر بوندن اوچر مثقال لسان ثور بیش مثقال عصارهٔ امیر
بارس اون بر مثقال عود قماری دورت مثقال یا دروج ایکی مثقال
درونج وطین مختوم وطباشیر هندی هر برندن دوردر مثقال عنبر
اشهب دورت مثقال ومسک بر مثقال ورق ورد احمر ودارچینی
هر برندن دوردر مثقال ~~ورق زر ورد وورق نقره دوردر مثقال~~
کافور قیصوری بر قیراط وقاقوله کبیر وسنبل وسادج هندی
وبهمن سرخ هر برندن ایکشر مثقال بهمن سفید دورت مثقال
مسکی لما صوبی وایوا صوبی وتورنج صوبی وگلاب وعرق لسان
الثور وعرق بید مسک هر برندن بومیا هک یوز الی درهم نبات
مصری اوچیوز درهم بو مذکوراتی میاهی نباتله الشروب ایکی ادونه
مقداری عسل ضم ایدوب قوامه کتوره لر واحجاری قاعده اوزره سحق
ایدهلر بر مرتبه که دلعه السه یاغ کبی اوله بعده اجزایی دخی سحق ایدوب
جمله بر یرده کتوروب یوغوره والتون وکومش ورقیله خلط ومزج
ایدوب حفظ ایده اطبانک کتابلرنده مفرح یاقوتی دیدکلری بوندن
عبارتدر شربتی بر مثقالدن بریحق مثقاله وارنجه دک نوع دیگر
مفرح صندلین ایله مشهوردر خواص عجیبه واسرار غریبه مسنه
حدت وغایت یوقدر ترکیبی بودر لؤلؤ غیر مثقوب وکهربا وبسد
ویاقوت رمانی هر برندن بریحق درهم لعل ویشم وورق ذهب وورق
فضه وماء فرفین وزعفران هر برندن بردر درهم دارچینی وراوند
چینی ایکی درهم وصندل ابیض التی درهم وصندل احمر اوچ درهم
بهمنین التی درهم بذر بادرنجبویه وبذر کاسنی هر برندن بشر درهم
املج وکشنج یابس بشر درهم لسان ثور وامیر بارس وطباشیر وورق
گل سرخ هر برندن دوردر درهم خشخاش سفید وبذر شاهسفرم
هر برندن بر درهم فستق ایچی بش درهم درونج بر مثقال مسک
ایکی درهم عنبر اشهب وعود قماری بشر درهم مصطکی بر مثقال یوست

ترنج

تورنج اوچ درهم ماء سیب وماء سفرجل وعرق لسان ثور وعرق بید
مشک هر برندن اللشر درهم نبات سفید یوز اللی درهم عسل مصفی اللی درهم
سبق ایدن مفرح کبی طبخ وترکیب اولنه بونک دخی شربتی کذلک بر درهمدن
بر مثقاله وارنجه دک تعالیم ستهنک تعلیم سادسنک سفر تاسعی اون
سکز بابی مشتملدر باب اول معاجین بیاننده در اوجملدن بری معجون
سقنقوردر بو معجونک خاصه سی باهه قوت ویروب نشاطی زیاده
قلمقدر مقویاتک الطفیدر قلبه ودماغه تقویت ویردوکندن ماعدا
منیٔ زیاده قیلوب لونی صافی ایلمکدر ترکیبی بودر شقاقل وبهمنین
وبوزیدان وسورنجان وبسباسه هر برندن بشر درهم تودری زرده
وتودری هر برندن دوردر درهم سقنقور اوتوز درهم خصیة الثعلب
قرق درهم کبابه اوچ درهم وقرنفل وقضیب کاو وخشتک وحب الزلم
وفستق وحبة الخضرا ونارجل ولسان عصفور وخولنجان وقاقوله
کبیر وبذر شلغم ودارفلفل هر برندن بشر درهم زنجبیل اوچ درهم
نارمشک وفرنجمشک وصندلین وخشخاش سفید ولسان ثور وورق
ورد احمر وبادرنجبویه وبذر هلیون واسارون وقرفه ودرونج وجوزبوا
وورق قرنفل وجوزبوا واشنه هر برندن بشر درهم وزعفران اون
بر درهم سعد وزرنب وبذر بادرنجبویه وزرنباد ومصطکی وبذر
جزر وبذر حرمل هر برندن اوچر درهم عود خام بشر درهم عنبر اشهب اون
درهم مسک بر مثقال سنبل هندی اون درهم سادج هندی اون اوچ
درهم لعل ویاقوت ویشم ولؤلؤ غیر مثقوب هر برندن بشر درهم کهربا
وبسد وورق ذهب وورق فضه هر برندن اوچر درهم وماء ورق
خیال یوز درهم عسل وزنجبیل مقویدر میت اولان قضیبه احیا ایدر
نوع دیگر بو معجون هم مقوئ باه وهم معده قوی ایدوب باطننده
اولان قوردلری قتل ایدر وسده کبدی اچر وریاحی طاغیدر ولونی
خوب ایدر وریح بواسیری قطع ایدر وطعامه اشتها ویروب دیش

صنرسن ساكن قيلوره اصلنده مغرب سلطاني غياث الدين ايچون محمد بن منصور رحمهما الله تعالى تركيب ايلمشدر باهه قوت ويرمده بو تركيبه غالب تركيب اولمز اكر تجربه ايدرسين كلامنزه اعتماد ايدرسين تركيبي بودر انيسون وبزر كرفس ونخود وبزر جزر وبزر مثبت هر برندن اوتر درهم وزرنورد ايكي درهم مصطكي وقرنفل وبسباسه وبسفايج وعود هر برندن بر درهم بهمن فيل جمله ادويه نك ثلثي مقداري وله بعده دق وسحق ايدوب بوكره جمله نك مقداري فانيذ قتوب يكي اولقدر دخي قوامه كتوروب معجون ايده لر وهر كون اول معجوندن ايكي مثقال اج قرننه يين كسنه حقنده ابن سينا ديركه عجبت لمن يأكل من هذا المعجون في كل سنة اسبوعا مع اصلاح الغذاء وكيف يحتاج الى الطبيب ولو كان له عشرين جواري قدر على رضاهن من هذا المعجون الحسن وقد جربته فوجدته صحيحا **نوع آخر** معجون لبوبدر بونك دخي فائده سي ذهني قوي ايدوب ومنيء زياده ايدب جماعه قوت ويرمكدر خصوصا مثانه يي بلغمدن وقومدن پاك ايلر وقلبه ودماغه قوت ويروب نشاطي غالب قلمقده بونلر اعلا معجون اولمز تركيبي بودر فستق وفندق بادم شام فستقي حب الزلم جوز هندي حب فلفل هر برينك لبلرندن بشر مثقال مقشر سوسام نشير درهم نارجيل اون درهم خصية الثعلب اون مثقال خشخاش اوچ درهم خولنجان اوچ درهم دارچين شقاقل بهمن سرخ هر برندن بشر مثقال بهمن سفيد اون مثقال تودري سرخ تودري سفيد بشر مثقال لسان ثور بشر درهم لسان عصفور ايكي مثقال سرچه بيني سي قضيب كاو بشر مثقال بوزيدان اوچ مثقال اصل يابونج بشر مثقال فلنجمشك بش درهم حسك مرجي بش مثقال زرنباد زرنب زنجبيل قرنفل بسباسه بذر بادرنجبويه هر برندن اوچر درهم عنبر بش مثقال مسك نصف مثقال عود وزعفران اونر درهم مصطكي ايكي مثقال مرواريد ناسفته بش درهم لعل ايكي درهم ياقوت كبود بر مثقال التون وكومش ورقي اوچر مثقال نبات نصف اجزا قدر عسل ايكي اجزا وزنجه قاعدۀ مذكوره اوزره عمل

اولنوب بر مثقال استعمال اولنه **نوع ديكر** بر معجوندر كه اسرار اطبادندر مولانای معظم شمس الملة والدين شيخ الزماني ابن هلال اردبيلي رحمة الله تعالى تأليف ايلمشدر خواصنه نهايت يوقدر جملدن باهي زيادة ايدر ودل ودماغه قوت ويرر ونشاط اوزره دايم قيلور واولمش حادثه احيا ايدر اكر سست ايسه خود سخت ايدر اكر جماعدن صكره بر مثقال استعمال اولنورسه عرق النسا ووجع مفاصل ونقصان مجامعت ونقصان منيء خوفندن امين اولورلر وفي الجمله نقد عصبا مرض وار ايسه انلردن سالم قيلور جناب عزت جلت عظمته حضرتلرينك قوللرينه جملة الطافندن بري بو تركيبه مطلع قلدغي عنايت ايدرم تركيبي بودر شقاقل خولنجان خصية الثعلب بهمنين وج تودري سرخ وسفيد ولسان العصا فيرم هر برندن اوچر مثقال حب البان حب البلسان فلفل سفيد مغز تخم خربزه مغز تخم خيارين بذر جرجير بذر جزر وبزر براسه بزر پيازه بذر شلغم بذر حرمل بذر خشخاش سفيد خسك دانه بذر تره بذر شبت بذر جزر شامي هر برندن ايكشر درهم قوبيذ هليون خسك مرتا هر برندن ايكشر مثقال دارچين قرنفل وسنبل اسارون بسباسه كبابه سعد كوفي دار فلفل قرفه جوز بوا نارمشك عود خام عنبر اشهب زعفران مسك هر برندن بر مثقال نارجيل مغز بادام مغز فستق مغز حب صنوبر مغز حب الخضرا مغز حب القطن كنجد مقشر هر برندن يديشر درهم زنجبيل بوزيدان قسط حلو مغز حب الزلم درونج عقربي هر برندن ايكشر درهم جميع ادويه بر برده دق وسحق ايدوب اولكه فندق وفستقدر انلري ير ودق ايده لر بوكره عنبر ومسك وزعفران عسل ايله الشدروب جمله بر دفعه بر يرده خلط ومزج ايدوب معجون ايدوب بو معجونك شربتي اوچ درهمدن اوچ مثقاله وارنجه دك **نوع آخر** نسخۀ مؤلف منهاجدر اكرچه معجون جمله سندندر فاما باه ايچون مباركدر بونك نسخه اولدن خاصة زياده در حاصلي نظيري يوقدر بو معجون اول شخص ايچون مناسبدر كه بش اون جاريه سي وله تركيبي بودر شقاقل وبهمنين وبوزيدان بسباسه كبابه قرفه خولنجان قضيب كاو ولسان عصفور قاقوله كبار قاقوله صغار سنبل

هندی فرنجشك نارمشك قرنفل مصطكی سارج هندی عنبر اشهب
مروارید ناسفته هر برندن اوچر درهم سقنقور اون بر درهم خصیة
الثعلب سعد زنجبیل بسد کهربا هر برندن ایکشر درهم زعفران بش
درهم عود خام بشر درهم مسك یچق درهم لعل ویاقوت زرد ایکشر
درهم ورق خیال که جدید وسبز وحاد اوله اوتوز درهم التون کومش
ورقی بر ر مثقال خشخاش اون درهم قند نبات اون درهم روغن بادام اون
درهم جملهٔ اجزایی دق وسحق ایدب بادم یاغیله یبوستن الوب بعده
اوچ وزنی قدر عسل ایله معجون ایدوب التون وکومش ورقلری صکره
الشدوره لر بونك شربتی بر مثقالدن ایکی مثقاله وارنجه در **نوع آخر**
معجون لؤلؤ درکه بونی جالینوس ترکیب وتألیف ایلمشدر بو معجونك یدی
صفتی واردر جملهدن قضیبی سخت ایدر واوعیهٔ منیٔ اچر واعضا ودماغه
قوت ویرر وشهوت طعامی زیاده ایدر وقانه تغیر عظیم پیدا اولسه بر
مرتبه که تعفن بولسه عفونتن منع ومنیٔ زیاده ایدر بو معجونی استعمال
ایدوب برعورته جماع اولنسه لذتندن بیخود اولور ارتوق غیری کمسنه
نك جماعندن لذت المز ماصلی مفعولی فاعله کرفتار ایدر ترکیبی بودر
مروارید ناسفته بسد هر برندن بر مثقال انیسون بهمن سفید بر
درهم کاکونج اصل الباغی وله هر برندن نیم مثقال تفاح اذخر
سعد کزمازك مکر بریچق درهم سلیخه دارچین اسارون مصطکی
مکد بچوع درهم صمغ عربی کثیرا ابریدانق جمله اجزایی دق وسحق دك
صکره اوچ اغری عسل ایله معجون ایدب وقت حاجتده بر مثقال
استعمال ایدوب مجامعت ایلیلر قدرت خدایی کوره لر **نوع آخر**
معجون عطایی دیمکله مشهوردر بو نسخهٔ مولانا مغفور صدر
الملة والدین اعطاء الله تبریزی رحمة الله تعالی بیدا ایلمشدر
سرعت انزالدن شکایت ایدنلر نظیری اولمز بر خوش ترکیبدر
ترکیبی بودر لبان ذکر وعلك رومی جفت بلوط بذنا لقنب هر برندن

ایکشر

ایکشر درهم عسل ایکی ادویه مقدارنجه لازمدر شربتی ایکی مثقالدر
بو نوعدن دخی بو ترکیب غایت لطیفدر وطریقی صغیر قرصلر ایدب
دلی التنه قویوب جماع ایلمکدر بو معنایی التزام ایدن کمسنه اول
قدر جماعدن لذت پیدا ایدرکه تعبیر اولنمز ترکیبی بودر بسد کبابه
زنجبیل عاقرقرحا وزبیب الجبلی خولیجان هر برندن برابر دق وسحق
ایدوب بر مقدار صمغله یوغروب خرده قرصلر ایدهلر وحین جماعده
دلی التنه قویوب مباشرت اولنه غریب حکمتدر **بو نوعدن** بر دخی کونده
ایکی مثقال یبوب غداسین کباب قسمندن برقاچ کون بو حال اوزره عمل
ایدهلر بامر الله تعالی انجه عورتی وار ایسه حقندن کلور ترکیبی بودر بلوط
وکلنار شونیز لبان ذکر ایکشر درهم کوك ناخواه کراویا بشر درهم
~~پوست بلیله پوست هلیله زرد بلیله~~ املج مقشر هلیلهٔ سیاه اوچر درهم
کشنیز خشك اون درهم عسل اوچ وزنی قدر کرکدر **نوع آخر**
خواجه رشید ایله مسمی در خاصه سی تقدیر بول وسرعت انزالی
دفع ایلمکدر ترکیبی بودر کبابه فلفل قرنفل سنبل هندی خصیة الثعلب
مصطکی خولنجان نخود اوچر درهم عسل اوچ وزنی قدر شربتی بر مثقالدن
ایکی مثقاله وارنجه در **معجون لبوب کبیر** در بو نسخه یی محمد شاه خوارزمی
یچون اطباسی تألیف ایلمشلردر خاصه سی قلبه ودماغه قوت ویرور
نشاطی افزون ایلمکدر خصوصا منیٔ زیاده قیلوب قضیبی سخت ایلمك
شانندندر ترکیبی بودر بادم فندق فستق لب حب فلفل لب حبة
الخضر لب جوز رومی لب نارجیل لب جلغوزه لب بذر قاون لب بذر
حبة الزلم کنجر مقشر خشخاش سفید ایکشر درهم کبابه قرفه خولنجان قرنفل
شقاقل بشر درهم مصطکی بسباسه لسان العصفور سنبل هندی
اوچر درهم بهمنین بذر هلیون تودری سرخ وسفید وزرد بوزیدان
مغاث بذر جزر بذر شلغم بذر حرمل بذر پیاز هر برندن التشر درهم
خصیة الثعلب ایکی مثقال کزومازو خشك مربا کشنیز قضیب کاو

وخشك دوردر درهم سرچه بینسی که ارکك اولوب وقت هیجاننده
النمش اوله اون درهم زعفران زنجبیل نارمشك فرنجمشك دارفلفل
اوچر درهم عسل اوچ وزنی قدر شربتی ایکی مثقالدر اما بوکا تقیید
ایدن کمسنه نك غداسی نخوداب وقلیه وکباب وتازه صوغان وارکك
قیون اتی صولری ایله ترید ایمکدر **نوع آخر معجون فلاسفه** بو ترکیبك
براسمی مادة الحیوة در فلاسفه ایله وجه تسمیه فیلسوفانه منسوب
اولدوغیچوندر وخاصه سی بلغمی دفع ایدوب قوة هاضمیه اعانت
ایلمکدر واشتها ویرمه ده وذهنی فساددن صیانتده وحفظه چوق
فائده سی واردر خصوصا ذهنی تیز ایدوب کمنیه اولان برودتی اخراج
ایلمك شانندندر ومخالف یللری سورر ومنی ارتورر وقضیبی
توروب سخت ایدر ووجع مفاصله وبیل اغریلرینه فائده ایدر ودیشلری
محکم طوتر اما بو معجون بلغمی مزاجه مخصوصدر حاردر سایر امزجه ارباب
اربابنه جائز دکلدر ترکیبی بودر فلفل دارفلفل زنجبیل دارچین
پوست هلیله املج زراوند مدحرج عروق بابونج خصیة الثعلب
لب جلغوزه لب نارجیل هر برندن اونر درهم بابونج رازیانج
مکدبشر درهم عسل اوچ ادویه مقداری لازمدر شربتی بر مثقالدر
معجون نوش داور بو بر معجوندر که مفرحدر طعامدن اول وصکره
یسه هضمه قوت ویرر وانسانك بکزینی قراردر وجکری الامدن
صیانت ایدر ترکیبی بودر ورق کل التی درهم سعد کوفی بشر درهم
بسباسه جوزبوا قرفه زعفران سنبل هندی زرنباد یکشر درهم
املج یوزالی درهم مقدما املجی طقوز اغزی صوایله قینادهلر بر
وجهله که اوچ بلوکی کیدوب بربلوکی باقی قاله بو کره الیله ازوب
سوزه لر یوزالی درهم بین شکری صوینی الوب قوامه کتورمك
صددنده وارنجه قینادهلر وابوا والما قورق لیمون تمرهندی رمانك
حماض ربلرینی علی التسویه یوزالی درهم وارنجه عسل ایله قوامه

بعض ترکیبده زنجبیل یرینه ... داخل اولور ... مقداری ...

شطرج

کتوره‌لر

کتوره لر وسایر اجزایی برمقدار مسك اضافه ایده لر لطیف نوش داور دو بوندن
ایوا اولمز شربتی ایکی مثقالدر **معجون انقروباء کبیر** بو معجونك فلجه
ولقوه یه وصرعه زیاده نفعی واردر جمیع صوقدن اولان ریحلره درما
ندر هیچ معجونده امرباهده بوندن مفید نسنه اولمز خصوصا سایر
اشیاده دخی نفعی واردر ترکیبی بودر عاقرقرحا شونیز قسط فلفل دار
فلفل اوچر درهم حلتیت وحرمل ورق سذاب جنطیانا زراوند مدحرج
حب الغار جندبیدستر وشیطرج هندی خردل بشر درهم عسل
بلادر دورت مثقال جمله‌ئ دق وسحق دن صکره جوز یاغیله یبوستن
الوب اوچ وزنی قدر عسل ایله معجون ایده لر شربتی بر درهمدن بر مثقاله
وارنجه در بعده التی ای حفظ ایدوب استعمال ایده لر مؤلف کتاب ایدر باه
ایچون که بلغمی مزاج اوله وبو ترکیبدن طعامك اصلاح ایدوب استعمال
ایده لر بو قدر اولمزدر وقوت ذهن ودفع نسیان ایچون بغایت نافعدر
معجون افلونیا عوام بوکا برش دیرلر قولنج وطحال وشیل وتشنج
ایچون نافعدر واخشاده اولان ورمی ساکن ایدر وسرفه ودرد جکری
دفع ایدر ودرد دندان ایچونکه وجعی اوله ساکن ایدر ترتیبی بودر زعفران
بش درهم فلفل ابیض بذر بنج یکرمشر درهم افیون اون درهم قطر
سالیوس دورت درهم بذر کرفس اوچ درهم سنبل هندی دورت
درهم سارج هندی وسلیخه عاقرقرحا حب بلسان وفرفیون برر درهم
اجزایی دق وسحقدن صکره دهن بلسان ایله یبوستن الوب اوچ اغری
عسل ایله معجون ایدوب التی ای مرور ایلدکدن صکره قولنج ایچون نخود
قدر استعمال ایده لر **معجون افلونیاء فارسی** کذلك قولنج ایچون ومخالف
یللر ایچون استعمال ایده لر ترکیبی بودر فلفل سفید بذر بنج یکرمشر
درهم افیون اون درهم زعفران بشر درهم طین مختوم اون درهم سنبل
هندی مر عاقرقرحا فرفیون ایکشر درهم جندبیدستر درهم زرنباد
درونج عقربی بربچق درهم مروارید ناسفته مشك بچوغ مثقال

زهر بنفشه

کافور برد انق عسل اوچ وزنی قدر نوع آخر افلونیاء کبیر افیون اوتوز
دورت درهم دارچین قرنفل عود القهر فرفیون سنبل هندی بذربنج
بذر ریحان قاقوله کبیر وصغیر بنج بنفشه صمغ عربی خصیة الثعلب
بذر جزر انیسون بذر اصرغان بذر کرفس بذر بصل بذر بادرنجبویه
قسط عود بلسان حب بلسان مرسین یمشی اسارون سعد صندل ابیض
ورد احمر کذلک کهربا زبرجد حصلبان جاوی عود بشر درهم زرنباد
ایکی درهم زعفران اوتوز درهم فلفل ابیض یکرم درهم بذر رازیانج
اون بش درهم بذر خشخاش اون بش درهم جمله اجزایی سحق ایدوب بریچق
اجزا قدر کل شرابی وبریچق اجزا قدر عسل ویروب معجون ایده لر شربتی
بر نخود مقداریدر نوع آخر معجون فلونیاء سبعه بونك مؤلفی
جالینوسدر ترکیبی بودر بذر بنج فلفل قرقر درهم افیون یکرم درهم
زعفران یکرم درهم سنبل هندی وفرفیون عود القرح ایکشر درهم
عسل اوچ اجزا قدر کرکدر شربتی مزاجه کوره در معجون برش عیسی
بو نسخه یه ابو البرکات دیرلر بو معجونه عوام قره برش دیرلر خاصیتنه
نهایت یوقدر صاحب منهاج بونك حقنده اول قدر مبالغه ایدر که
یازلمق لازم کلسه بر جزء صغیر وفی الجمله امراض قلبی ودماغه هر درده
نافعدر باخصوص درد معده که باد کرم ویاخود باد سرددن اوله دفع
سوداوی علتلره ووسواس وما لخولیایه وسهره مبتلا اولنلره تأثیری
اقطع من السیف درنتکم ابن سینا رحمه الله تعالی بونك حقنده فارسی
قصیده دیوب فضیلتن بیان ایلمشدر اول قصیده نك مضمونی بودر
نظم بود رجانده سرور برش عیسی آرم دل درجبور برش عیسی درخت
روحی دایم مسکن اتسون نوا بیله طیور برش عیسی ابد بیغمدره شول
جانرکم مست که جام ایلر سرور برش عیسی تمامی محو ایدوب قلدی طلوعی
مکرم مهر ظهور برش عیسی حکیمی اوله بی خرم درونك که اولسه نفع دور
برش عیسی ترکیبی بودر فلفل سفید قاشین افرنجشك فوز بذر بنج

ازرق

معجون عقرب
عقرب محرق ٣ زنجبیل ١ فلفل ٢ دار فلفل ٢ کاکنج ٥ جند بیدستر ٤ عسل ٥٠ صح

معجون عقرب
بذر بطیخ ٣ بذر قثا ٣ بذر قرع ٣ حب کاکنج ٣ حجر الیهود ٣ عقرب محرق ٣ عسل ٥٠ ٨٠
منه

معجون عقرب ابن زهرون (؟)
عقرب محرق ٣٠ جنطیانا ٤٠ زنجبیل ٣٠ فلفل ٢٠ دار فلفل ٢٠ اصل کاکنج ٥٠ جند بیدستر ٤ صح

ازرق اوتوز درهم زعفران زراوند طویل جنطیانا بصل الفار المشوی
جدوار هندی مکدر در درهم حب الغار افیون مر مکدیر بیشر درهم
عاقرقرحا سنبل هندی ناردین مکد ایکشر درهم جندبیدستر فرفیون
مکد بر درهم مجموعی دق وسحق اولنوب اوچ اغری عسل ایله معجون
اولنه التی ایدن صکره مزاجه کوره استعمال اولنه معجون حجر الیهود
بو بر معجوندرکه مثانه ده اولان احجاری پاره لر و قوم وار ایسه چقارر
غفلت ایده جك دکلدر ترکیبی بودر لب بذر خیار لب بذر قاون قاربوز
قباق بذر سمزاوت حب کاکنج مکو بشر درهم حجر الیهود بسد الکشر درهم
اجزایی دق وسحق ایدوب احجاری صلایه ده محکم ازوب اوچ اغری عسل ایله
معجون ایدوب کفایت مقداری استعمال ایده لر نوع دیکر بو معجون
تفتیت حصاة واحتباس بول ایچون اولکیدن قوتلودر ترکیبی بودر
قورومش کیچی قانی که ارکج اوله یورکندن النمش اوله یکرمی درهم دار
فلفل فلفل سنبل قردمانا قطرسالیون بذر جزر طوشن دشی زعفران
زنجبیل بذر خطمه وج هر برندن برابر دق وسحقدن صکره اوچ وزنی
قدر عسل ایله معجون ایدب وقت حاجته فندق قدر استعمال اولنه نوع
دیکر معجون کاکنج بونك خاصیتی بوکرکلرده اولان طاشلری ومثانه ده
اولن عوارضی پاك ایلمکدر وسلس البوله نافعدر ترکیبی بودر بذر بنج رازیانج
یدیشر درهم مغز تخم خیارین ایکشر درهم بذر خماص افیون مغز چلغوزه
مغز فندق بادم زعفران اوچر درهم حب کاکنج یکرم بش درهم کثیرا دردر درهم
دق وسحق اولنوب معجون ایده لر والتی ایدن صکره استعمال اولنه معجون
قباد الملك بونك خاصیتی وجع مفاصل ونقرسین وانك امثالی بلیه
ساکن قلمقدر درد طحاله وغلیظ یللره واسکی تمالره وقولنجه نافعدر
سده اچمق وبوکرکلردن طاشی پارلمق وضیق النفسی خلاص ایتمك بو معجونك
شانندندر علی الخصوص اسکی اوکسورکه ویوغاز خرلداسنه وکوزده ظلمت
اولوب یاخود شبکور اولنه نفع ویروب دفع ایدر نهایت بو معجون التی ایدن

معجون عقرب
عقرب محرق وقثا دردوا وبادنجان وقرصعنی وبنجکرد لیمون وانیسون وفلفل بذر رازیانج وتخم وجندبیدستر ابیض واسود هر برندن دوردر درهم دق ومسحوق ایدوب اوچ ادویه مقداری عسل ایله معجون ایدوب مقدار بر زنجبیل استعمال اولنور اوچ قیراط صح

معجون سورنجان الکبیر
بوزیدان ١ سورنجان ٤
ماه زهرج ١٠ بنج کبره ١٠
کمون ٥ سعتر ٥ شیطرج ٥
هلیلج اصفر ١٢ بذر کرفس ٤
بذر رازیانه ٥ فلفل ٤
ملح هندی ٥ ورق حنا ٥
زبد البحر ٥ نرورد ٥
خولنجان ٥ زنجبیل
محموده ٨ تربد هندی ٢
صح

صكره استعمال اولنور وقوتی اوچ یله وار یخه باقیدر بعده ضعیف
اولور وحکمی قالمز کیدر ترکیبی بودر چنطیانا واسطوخوس قردمانا
جاوشین کما فیطوس بذر سزاب فراسیون اسقردیون میعه سائله
مکدبشر مثقال مرزعفران قسط فلفل سفید دادخین سنبل هندی
فرفیون پوست بیخ لفاح فوربخ بذر رازیانه بذر جزر ورق کل سرخ ناردین
حب بلسان مکد اوچر درهم دارچین سکز درهم سلیخه اون بر مثقال
حنا وعصاره غافث کاشم بذر جند قوقی صمغ عربی بادم مکد در مثقال
افیون بذر البنج سفید مکد التشر مثقال ضموغ عصاراتی مثلث
ایچنده ازوب بعده مثلثی عسل ایچنده قوامه کلنجه قینادب معجون ایده لر
التی ایدن صکره کفایت مقداری استعمال ایده لر معجون نجاح بو معجون
سودایی مسهلدر وبلغم لزج وخلط لزج قسمنی ازاله ایدر جنون ومالیخولیایه
منا سبدر ترکیبی بودر هلیله اسود بلیله پوست هلیله کابلی املج
مقشر افتیمون مکد اوبر درهم اسطوخوس بسفایج تربد سفید
مجوف مکد بشر درهم غاریقون اوچ درهم حجر لاجورد حجر ارمنی مغسول
مکد ایکیشر درهم سقمونیا اوچ درهم عسل یوز الی درهم شربتی کفایت
مقداریدر معجون خیارشنبه بو معجون بر لطیف معجوندر که هر مزاج
ایچون موافقدر ولینتی رفق اوزره در اخلاط اربعه یی رفقله
ازاله ایدر ترکیبی بودر تربد سفید قرق درهم بنفشه یابس یکرمی
درهم نمك هندی رب السوس مکد یکیشر درهم رازیانه انیسون
مصطکی مکد بشر درهم سقمونیا اون درهم عسل خیارشنبه یوز
درهم روغن بادم قرق درهم اجزایی سحق ایدوب بادم یاغیله خلط
ایدوب عسل قوامه کتوروب جمله داخل ایده اما سقمونیا مصلح کرکدر
معجون سورنجان بو معجون تریاق اکبر مفاصل ونقرسیدر بر نیچ
نوعدر اوجمله دن بری بودر سورنجان اوتوز درهم فلفل سیاه
ورق حنا ایکشر مثقال کمون شیطرج پوست بیخ کبر ملح نبطی

دارفلفل صح

مکد

اشن

لفظ مکد من کل واحد دیمکه اشارتر ترکیبی هم برندن دیمکه اولور

معجون سورنجان
فلفل ٣ دارفلفل ٣
سورنجان ٣٠ ورق حنا ٢
کمون کرمانی ٣ شیطرج
هندی ٣ کبر کوکی ٣
ملح اندرانی ٣ کندر
٣ تربد هندی ٢ زنجبیل ٧
بوزیدان ٥ سقمونیا
مشوی ٥

معجون سورنجان دیکر
سورنجان ٣٠ تربد ٢٠ زنجبیل
کونکده زعفران

سورنجان دیکر
غاریقون تربد هندی
سورنجان زنجبیل فلفل
بوزیدان محموده حلبی
ماء السوس اجزایله برابر

مکد ایکشر درهم کف دریا ایکی مثقال تربد ابیض قرق درهم زنجبیل
یدی درهم بوزیدان بش درهم سقمونیا اوچ درهم پوست هلیله زرد
بشر درهم دق وسحق ایلدکدن صکره روغن بادم ایله یبوستن الوب
اوچ وزنی قدر عسل ایله معجون ایده لر شربتی یدی مثقالدر معجون نانخواه
بو بر معجوندر که معده یی قوی ایدوب طعامی هضم ایتدرر وغلیظ یللری
سورر وتحلیل ایدر ویورکده اولان قوردلری قرار ترکیبی بودر نانخواه
بذر کرفس بذر کشوث بذر شبث مکد اونر درهم بسباسه قرنفل
مصطکی عاقرقرحا عود خام مکد ایکشر درهم اوچ وزنی عسل ایله معجون
ایده لر شربتی اوچ درهمدر بقراط دیرکه بو معجونی سنه ده بر کره استعمال
ایدن کمسنه طبیبه محتاج اولمز معجون اوچ بو معجون یورك اغریسنه
ویلکه وبل اغریسنه نافعدر ترکیبی بودر زنجبیل خولنجان چورك اوتی
اوچ جدوار جمله سی برابر دق وسحق اولنوب اوچ اغری عسل ایله معجون
اولنه شربتی ایکی مثقالدر نوع آخر مختصر ومشهور اولان معجون
اوچ بودر رازیانه زنجبیل اکر اوچ اجزا قدر عسل قونله عجیب مبارکدر
معجون چوب چینی بو بر معجوندر که فرنك زحمتنه وطوزلی بلغمه
وصراجیه واوکلمز یاره لره استعمال اولنور ترکیبی بودر چوب چینی
یوز الی درهم اکه لنمش اوله شونیز زنجبیل دارچین سنا مکی مکد
اوتوز درهم خولنجان قرنفل دارفلفل مکد یکرمشر درهم دق وسحق او
لنوب اندکدن صکره اوچ اغری قدر عسل ایله معجون ایده لر شربتی
صباحده واخشامده ایکشریچی مثقالدر نوع آخر معجون قنبل بو بر معجوندر که
انسانك یورکندن هر نه قورد وصوغلجان وحب القرع وتاتار قوردی
اولورسه اخراج ایدر ترکیبی بودر شیر خشك حب النیل وقنبل خراسانی
انیسون افسنتین تربد شفتالو یپراغی ترمس حب قلو مقل ازرق
مکد ایکشر درهم سقمونیا بر درهم بو جمله اجزایی دق وسحق ایدوب
شفتالو یپراغندن الی درهم مقداری دوکوب صوین الوب

هفته

ترکیبی بودر صح

اجزا اغری عسل ایله معجون ایده لر اقتضا ایلدکده بو معجوندن بشر
درهم آج قرنله یدورب اوزرینه برقچ دانه قوزا یجی دخی ییورب بر
مقدار صوا یجوره لر ایکی ساعت یجمدین نه قدر ذی روح قسمندن
حیوان وارایسه چقاره قدرت الٰهی مشاهده ایدرسین اما مزاجی
ضعیف ادمه ایکی درهم ویره لر قوی مزاج ایسه بش درهمه وارنجه
جایزدر معجون دیکر ایچ اغریسنه وقان کیدوب زوری اولانه
نافعدر ترکیبی بودر طوبال الحدید یوزیکرم درهم محکم سحق ایدب
برقچ کره صوایله بعده سرکه ایله غسل اولنه بهمن احمر واکشی انار
قبوغی وسیاه مازو فوه قاره قازوا خلاط اونی ایکیشر داش قانی
بو جمله برقچ کره صرب سرکه ایله اصلدب وقورودوب وسحق ایدب
تمام غبار اولدقده اوچ اغری عسل ایله معجون ایده لر وقت حاجتده
صباح واخشام فندق قدر استعمال اولنه زخیر وزور کیدن هکده بو
ترکیب نص قاطعدر معجون العفنی سعال وربو واوجاع کبد وصدر
والات النفس ومعده ایچون نافعدر جمله دن بری صوتی صافی یدوب
بولی ادرار ایدر وطحالك صلابتنی و وجعنی دفع ایدر ترکیبی بودر
چکردکی چقمش قزل اوزم یکرم بش درهم زعفران سنبل سلیخه دارچین
دارشیشعان مکد بر درهم مرصافی درت درهم دق وسحق اولنوب
اوچ اغری عسل ایله معجون اولنه شربتی استیجه صوایله بر درهم در
معجون تربد قولنجی حل ایدر ویللری طاغیدر ووجع ظهره فائده
ایدر ترکیبی بودر سقمونیا اون درهم تربد محکوك یوز درهم خنربقوا
قاقوله زنجبیل قرفه نانخواه مشك قرنفل فلفل مکد بشر درهم سکر
ابیض یوز درهم عسل اوچ اجزا قدر شربتی بش درهمدر معجون تمرهند
بو معجون قولنجی حل ایدر وعسر بولی دفع ایدوب وجع معده یه
نافع وریاحی دافعدر ترکیبی بودر بورق ارمنی کمون زنجبیل
قطرسالیوس فلفل ابیض مکد اون ایکیشر درهم برکون برکیجه

اجزایی خل خمر ایله اصلتد قدن صکره قوریدوب سحق ایدوب اوچ اغری
عسل ایله معجون ایده لر شربتی بش مثقالدر معجون العقرب خاصه سی
کلده ومثانده اولان حصا تدن ورملدن علیلی خلاص ایلیوب پاك
ایلکدر ترکیبی بودر عقرب محرق اوچ بچق درهم چینطیانا کذلك
زنجبیل بر درهم فلفل ودار فلفل مکد ایکیشر درهم اصل کاکنج
بش درهم جند بیدستر دورت درهم جمله یی دق وسحق ایدوب
اوچ وزنی عسل ایله معجون ایده لر بونك شربتی نصف دانق در معجون حلتیت
بونك خاصه سی حمای ربع ایچوندر زیرا سودایی نضج ویرر حشرات
ارض صوقتی دفع ایدر ترکیبی بودر فلفل اسود مرصافی ورق السذاب
جمله سی برابر اولوب حلتیت جمله نك ربعی قدر اوله عسل اوچ ادویه
قدر کرکدر شربتی بر مثقالدر معجون الاختلاف ذخیر بلغمیکه مفرط
اولا وعلاجندن عاجز قالنه بو معجوندن نصف درهم ویریله ترکیبی
بودر جند بیدستر افیون میعه سائله بذر بنج ابیض زعفران
اسارون بذر کرفس سلیخه انیسون سنبل هندی طین ارمنی جلنار
علی السویه دق وسحق اولنوب اوچ اغری عسل ایله معجون اولنوب
معجون بنادریطوس بو معجونك خاصه سنه نهایت جمله دن مزاج
باردك فسادنی دافعدر واوجاع معده وکبد وکلیه وطحال وارحام
واحتباس حیض وقولنج ایچون نافعدر واسهالی دخی رقیق ایله
در اسکمرضلره وفضول امتلا سنه واخلاط لزجه نك استیلاسنی
دافعدر ونسیان وظلمت بصر وعسر التنفس ایچون غایتله مبارکدر
بالخصوص بدنی اخلاط فاسده دن پاك قلماسی قتی واضحدر وتسخین
وتعدیل بدن قلماده لا نظیر دره ریاحی طرد ایدوب کبدده اولان سده
لری اچمقده بونك انفع ترکیبی ولمدوغی مقرردر خصوصا وجع صدر
واصلاع برص وبهق ایچون نه مرتبه ده در تجربه دن صکره بلمك کرکدر ونقصان
دم واحتباس دم وعرق ایچون واستسقادن خوف ایدنلر ایچون تاثیری

اظهر من الشمسدر و اوجاع رأسك هر قنقی نوعی اولورسه دافعدر وجذام وصرع ایچون کبریت احمر ویا قوت ازهردر ترکیبی بودر صبر اسقطوری اون بش درهم غاریقون یکرمی درهم زعفران دارچین اوچ مصطکی دهن بلسان حب بلسان فرفیون فلفل ابیض واسود دارفلفل جنطیانا فقاع ادخر مکد بشر درهم قسط مرصافی کمادریوس افتیمون دورددر درهم سلیخه سقمونیا اسارون مکد التشر درهم سنبل هندی اوچ بچق درهم سرقه وجماما ایکشر درهم عسل اوچ وزنی قدر شربتی دورت مثقالدر معجون القسط بو معجونك نفعی وجع کبد وبرد معده واسترخاء اعصاب ایچوندر ترکیبی بودر دارچین یدی درهم قسط تلخ التی درهم انیسون بزر کرفس اسارون مکد اوچر درهم عسل اوچ وزنی قدر و شربتی بر مثقالدر معجون شیخ سموم قاتله نك رفعنده وانسانك قارننده اولان قوردلرك اخراجنده بلکه اولی چقرمقده نظیری یوقدر ترکیبی بودر انجدان اصل انجدان وشیخ ارمنی برابر دق وسحق ایدب عادت اوزره عسل ایله معجون اولنه بونك شربتی بر مثقالدر معجون شهریاران قولنج وریح بطن ومعده وامعا ایچون مبارك ترکیبدر وبونی خواجه بزرجمهر هرمزتا جداره وضع ایلمشدر ترکیبی بودر زنجبیل قرفه دارچین جوزبوا مصطکی قرنفل سلیخه سنبل قاقوله حب بلسان مکد دردر درهم سقمونیا تربد ومسك سکنجبیل اوچر درهم حب النیل طقوز درهم سکر ابیض یتمش درهم عسل جمله نك اوچ وزنی شربتی ایکی مثقالدر باب ثانی جوارشات بیاننده در بودخی معجون جمله سندندر ایکن جوارش ایله وجه تسمیه جرش بلغور کبی جرش اولندوغی ایچون جوارش ایله تعبیر اولنور آمدی جوارش قسمی دق وسحق اولنه دینلدکده اول قدر انجه الکدن النمیه که اجزانك قوتی کتمیه زمانمزده بونك مقداری معینی سیرك قیل الك ایله النن اشیادر بویله اولسه جوارش برنچه نوعدر اوجملدن بری جوارش عنبردر جوارش عنبر

وسلیخه ثلثین درهماً زعفران ٨ راوند ١٠ ومر ١٠ قاح ادخر ٢٤ نقل قانون ابو علی سهم

بونك

بونك فائده سی معده نك برودتنه وخفقانه وسوء هضمه واوجاع رحمه متعلقدر علی الخصوص مشایخ ایچون مناسبدر لکن شبّانه وصبیانه ضرورت محلنده استعمال ایتدرلملك کرکدر صفتی بودر قاقوله کبیر وصغیر مکد دوردر درهم زنجبیل دارفلفل مکد اوتر درهم زعفران اون بر درهم جوزبوا بش درهم عنبر سنبل مصطکی مکد ایکشر درهم مسك خالص بر درهم عسل اوچ اجزا قدر شربتی بر مثقالدر جوارش سفرجل اطبا قولنجه فائده ایدر ومعده اصلاح ایدوب قوت ویرر طعامه اشتها ویرر ویلکری نفخ وقراقری پریشان ایدر دمشدر صفتی بودر لطیف ایوادن یوز اللی درهم الوب چکردکنی چقروب خرده طغرایوب محرابشوره لر بعده دق ایده لر معجون مثالی اوله بو دفعه بشیوز درهم عسلك کفنی الوب یواشی دا خل ایده لر وقوام بولنجه صبر ایده لر وقتاکه قوامه کله بو اجزای مسحوق و مسحوقی ادخال ایده لر اجزا بونلردر زنجبیل دارچین دارفلفل مکد ایکشر درهم قاقوله زعفران مکد اوچر درهم مصطکی بش درهم سقمونیاء مصلح اون بش درهم تربد اوتوز درهم عسل کما سبق شربتی بش مثقالدر جوارش سفرجل الممسّك استطلاق بطن وضعف معده وقی وغشیان و سواء استمراء وتحسین الوان واشتهاء طعام ایچوندر کذلك ایکی رطل ایوایی نق ایدوب خرده طغرایوب خل خمر ایله محرابشوره لر ازلدکدن صکره منوال المسبوق اوزره کفی النمش عسل ایله قوامه کتوروب بو ادویه داخل ایده لر زنجبیل فلفل دارفلفل مکد دوردر درهم بزر کرفس نانخواه مکد بردر درهم زعفران ایکی درهم عسل کذلك شربتی بر مثقالدر جوارش تمر قولنجه ووجع معده یه غایتله نافعدر صفتی بودر بورق ارمنی کموك کرمانی فطرساليون زنجبیل فلفل ابیض مکد ایکشر درهم سقمونیاء مصلح بش درهم چکردکی چقمش خرما الت لوز ورق السذاب مکد اونر درهم جمله اجزایی دق وسحق ایدب عتری برکون ورکیجه خل خمر ایچنده اصلدوب

مجرّب

بعده سوزوب وقوریدوب وکفایة معهوده اوزره عسل ایله معجون ایده لر
شربتی علی اوچ مثقالدر جوارش تمر ابن اسحق البذوری بنوك دخی وجع معده
وقولنج مهلك ایچون نفعی عظیمدر صفتی بودر زنجبیل فلفل مکد
ایکشر درهم سذاب دوردر درهم لوزه مقشر دورت درهم سقمونیا
برنجی درهم تمر منقا قرق سکز درهم تدبیری سبق ایدن اوزره جوارش
تدبیر یده شربتی دورت مثقالدر جوارش مبارك بغیر اذا اسهال ایدر
صفتی بودر تربد الکی درهم فلفل اوچ درهم زنجبیل اوچ درهم سکر
ابیض قرق سکز درهم جمله دق وسحق ایدوب اوچ اغری عسل ایله معجون
ایده لر شربتی بش مثقالدر جوارش خوزه صفرایی اذا سزرفقله اسهال
ایدر صفتی بودر عود خام مصطکی مکدا ونر درهم تربد الکی درهم
سقمونیا یچق درهم عسل کما سبق شربتی ماء حار ایله بش درهمدر
جوارش دیکر بواسیر وبرد معده وریاح غلیظه وسوء الاستمرا
ایچون نافعدر صفتی بودر بسباسه قرفه قاقوله صغار زنجبیل دار
فلفل دارچین اسارون مکد بر درهم قاقوله کبار بش درهم فلفل
اسود ایکی درهم قرنفل برنجق درهم سکر یکرم درهم عسل اوچ ادویه
وزنی قدر شربتی بر مثقالدر جوارش الکمون بودخی برد معده وخساء حامض
وشهوت کلیه وحمیات بلغمیه وسوداویه وفواق ایچون نافعدر و
کثرت بلغم وفضولی دفع ایلمکده نظیری یوقدر صفتی بودر کمون ترك بر رطل
الوب صرب سرکه ایچره برکون وبرکیجه اصلدوب بعده تخفیف ایدوب
بود فعه فلفل اسود زنجبیل مکد اوتوز التشر درهم بورق ارمنی اون
درهم ورق السذاب یابس قرق سکز درهم جمله دق وسحقدن صکره
قاعده اوزره عسل ایله معجون ایده لر شربتی درهمدن بر مثقاله وارنجه
جوارش مقوی باهی زیاده ایدر وکلاوی قزدرر ومنی ارتورر صفتی بودر
بزر هلیون شقاقل زنجبیل مکد بشر درهم تودری احمر وابیض لسان
عصفور بزر لسان البری سم سم مقشر سکز خشخاش بهمن احمر مکد

بشر درهم عسل اوچ ادویه قدر شربتی بر مثقالدر جوارش بلادر لونی صاف
ایدر ونسیانی دفع ایدر وفکری زیاده ایدر امراض عصبیه فائده ایدر ترکیبی
بودر فلفل دارفلفل هلیلج بلیلج املج کابلی که منزوع النوات اولالر جند
بیدستر مکد التشر درهم عسل بلادر برنج کابلی قسط حلوا سکر حب الغار
سعد مکد بشر درهم جمله دق وسحقدن صکره سمن بقر ایله یوسنلدیکن
الوب اوچ وزنی قدر عسل ایله معجون ایده لر والتی ایدن صکره ایکشر درهم قدر
استعمال ایده لر جوارش العود معده یی قزدرر وهضمه اعانت ویرر
وبلغمه ورطوباته فائده ایدر صفتی بودر قاقوله صغار وکبار قرنفل و
دارچین زنجبیل دارفلفل زعفران مکد بر درهم سکر التمش بش درهم
عسل ایکی ادویه مقداری شربتی بر مثقالدر جوارش المصطکی برودت
معده وکبد وانلردن اولان ریاح موذیه دافعدر وبلغم وسیلان لعاب
ایچون خود نظیری یوقدر صفتی بودر مصطکی التی درهم دق وسحق
اولنوب بخه دلبندن کچوره لر وسکر یکرم بش درهم وجمله نك ایکی
وزنی قدر عسل ایله معجون ایده لر شربتی بر مثقالدر جوارش الاترج
ریاحی طاغیدوب طعامی هضم ایتدرر واغز قوقسن کیدرر لطیف ایلر
وبکزی قزدرر حسن دلبری طراوت ویرر صفتی بودر اغاج قاونی قابوغی
که یابس اوله اوتوز درهم قرنفل جوزبوا فلفل خیربوا دارچین خولنجان
مکد بر درهم مسك یچق درهم عسل اوچ ادویه وزنی (دارفلفل) شربتی بر مثقالدر
جوارش حبة الخضرا بواسیر وبرد معده واسترخا معده یه غایتله
نافعدر صفتی بودر حبة الخضرا وعسل بلادر وسمسم مقشر
مکد یکرمز درهم سکر وهلیلج اوچ بلیلج املج منزوع النوات کرکدن زنجبیل
دارفلفل سارنج هندی شیطرج مکد دورد ر درهم قرنفل مرزنجوش
بسباسه مکد بر درهم عسل اوچ ادویه قدر التی ایدن صکره شربتی
بر مثقالدر جوارش فلافلا زحیر ومعض بواسیر ایچون نافعدر صفتی بودرم
خرف مقلو کمون منقوع فی خل برابر اوله مصطکی ثلثی قدر اهلیلج

كابلی نصف جزء دق وسحق اولنوب عسل قدر کفایه ماء ورد ایله قوامه
کتوروب معجون ایده لر شربتی بر مثقالدر جوارش اسقیقوق باه ایچون
وکلاده ومثانه ده اولان برودت ایچون نافعدر صفتی بودر بذر هلیون
بذر بصل بذر لفت بذر سمزاوت بذر کرات بذر جرجر بذر انجره حبة
الخضرا لسان العصفور سمسم مقشر بذر فجل لوز صنوبر بذر حب
الرشاد مکذ بشر درهم جوزبوا بهمن ابیض بهمن احمر مکذ ایکشر درهم
سقنقور بش درهم اشقیل مشوی اوچ درهم جمله دق وسحق ایدوب
اوچ وزنی عسل ایله معجون ایده لر شربتی بر مثقالدر جوارش سمسم
بکری قرزدر طعامه اشتهاء ردیه لری کما سقاط جنینه باعث اولور
صفتی بودر زرنباد بذر کرفس نانخواه مکذ ایکشر درهم کندر
اوچ درهم کمون کرمانی ایکی درهم سمسم مقشر اون درهم زنجبیل دار
فلفل فلفل قاقوله دارچین مکذ اوچ درهم سکر یوز التی درهم جمله
ادویه دق وسحق ایدوب یوز التی درهم عسل ایچره التی درهم کلاب ضم
ایدوب بعده قوامه کتوره لر واجزایی داخل ایده لر بونک شربتی بر
مثقالدر جوارش اسقفا صفراوی وبلغمی اسهال ایدر وقولنجی وحر
وبواسیره فائده ایدر ومیان اغریسنی کیدررو وجماعه قوت ویرر
صفتی بودر سقمونیاء یدی بچق درهم تربد ابیض کذلك فلفل ابیض
وقاقوله کبار مکذ دورد بچق درهم زنجبیل دارچین بسباسه قرنفل
جوزبوا ملح هر برندن بر مثقال جمله دق وسحق ایدوب التمش درهم
سکر دخی النوب اجزایه معا قتوب جمله نک اوچ وزنی قدر عسل ایله معجون
ایده لر شربتی ایکی درهمدن التی درهمه وارنجه دک جوارش آخر بواسیره
وهضم طعامه وباهی زیاده اتمه ده عظیم قوتی واردر صفتی بودر
زنجبیل اون درهم دارفلفل اوتوز درهم فانید وجوزبوا مقشر سمسم
مقشر مکذ اللشر درهم ادویه نک اوچ اغرلغجه عسل ایله معجون ایده لر
اقتضا ایلدکده بونک شربتی بر مثقالدر جوارش سماق استطلاق

بطن

بطن وذخیریا طل ایچون وتقویت احشا ایچون نفعی عظیمدر صفتی بودر
سماق اون درهم حب الاس بش درهم حب الرمان الحامض والحلو
مکذ اوتوز درهم خرنوب اوتوز درهم صمغ عربی وجلنار مکذ ایکشر
درهم جمله ادویه مقداری عسل ایله معجون ایده لر شربتی بر بچق مثقال
جوارش الحفظ بو جوارش عقل وفکری زیاده ایدر وذهنی پاك ایلر
صفتی بودر نانخواه اون درهم شونیز واهلیلج مکذ بشر درهم دق
وسحق ایدوب عادت اوزره عسل ایله معجون اولنه شربتی بر مثقالدر
جوارش الکافور معده نک ضعفنه وبلغم غلیظ دفعنه وسوء الاستمراء
انفع علاجدر صفتی بودر فلفل وجوزبوا زنجبیل بسباسه دارچین
قرفه نارمشك فرنجمشك قرنفل بستانی کافور زعفران مکذ ایکشر
درهم عسل اوچ ادویه قدر شربتی بر مثقالدر جوارش فنجنوش بو جوارش
خبث الحدید دخی دیرلر استرخاء معده وبواسیر وتباهی مزاج وباه
ایچون نافعدر خصوصا لون وروییتی قزاردر وسرعتا ازاله دفع ایدر
اکر قرق کون علی التوالی تقیدا ولنورسه وجه مشروح اوزره اول قدر
فواید وعواید کوریلور که تعبیر اولنمز صفتی بودر هلیله کابلی هلیله
اسود بلیله املج منزوع النوات ولمق کرکدر شیطرج هندی ودارفلفل
ودارفلفل زنجبیل سعدکوفی مکذ اون درهم بزر شبث بذر کندنا مکذ
دورددر درهم خبث الحدید مدبر بخل که اوك دورت کون تدبیر اولنمش
کرکدر تا کم صکره بادم یاغیله بریان اوله بعده یوز درهم بو خبث الحدید
دن الوب سایر اجزا ایله معا جمع ایدوب اوچ ادویه مقداری عسل ایله
معجون ایده لر والتی ایدن صکره اقتضا ایلدکده ایکشر درهم استعمال
ایده لر جوارش جالینوس بو جوارش بین الخلق مشهوردر خاصه سی
بی نهایه در جمله دن دوکلی نداملره قوت اغز قوقوسن کیدررو ویللری صبیر
وصوقدن اولمش سلس البولی دفع ایدر وسرفه وبلغمی کسر ولونی صاق
ایدر ومالیخولیایه ووسواسه که واقع اوله قطع ایدر وصوقدن اولمش

باش اغریلرینی زائل قیلور ونقرس وقوبا وبهق وبواسیری دفع ایدر
وصاچی وصقالی کیج اغردر وذکر ایلدوکمز امراض ایچون خاصّة استعمال
اولنه بامر الله سبحانه وتعالی خلاص ایدر صفتی بودر سنبل قاقوله
سلیخه دارچین خولنجان قرنفل سعد زنجبیل زعفران فلفل سفید
دارفلفل قسط بحری عود بلسان اساروون حب الآس قصب الزیره مکد
ایکشر درهم مصطکی اون درهم نبات نصف ادویه مقداری جمله اجزا
سحق اولنه قدن صکره ایکی ادویه مقداری عسل ایله معجون اولنه شربتی
ایکی مثقالدر **جوارش فواکه** معده یه قوت ویرر وقیئ دفع ایدر وقلبه
وجکره تقویت ویردوکدن ماعدا صفرایی دفع ایدوب بو جوارشلر
مخموره ییدرسه لر خمارنی دفع قیلور صفتی بودر انار ترش وشیرین ماء
تفاح ماء سفرجل آب امیربارس آب غوره آب حماض آب لیمون آب سماق
جمله بربرده برابر ربّ اولنجه قینادب بعده جمله نك نصفی قدر سکّر ونصفی
قدر عسل قوامنه کتوروب استعمال ایده لر **باب ثالث اطریفلات بیاننده در**
اوجمله دن بری اطریفل کبیردر بواسیره وتحسین لونه دخلی عظیم دور
وباهه ومعده یه قوت ویرر صفتی بودر هلیلهٔ کابلی هلیلهٔ سیاه
بلیله املج هر بری مقشّر اولوب لازم اولان بونلرك قشرلریدر فلفل دار
فلفل مکد اوتوزدر درهم زنجبیل کذلك بوزیدان بسباسه شیطرج
شقاقل توددری سرخ وسفید مکد اوندر درهم مجموعی دق وسحق اولنوب
روغن لوز ایله بو ستلری النوب تمام چرب اولندقدن صکره اوچ ادویه
مقداری عسل ایله معجون ایده لر شربتی ایکی مثقالدر اما ایکی ایدن
صکره استعمال ایده لر وبونك اوچ یله وارنجه قوتی کمالده در صکره
ضعیف اولور حکمی قالمز **اطریفل صغیر** بونخل استرخاء معده ورطوبات
معدهٔ دافعدر وبواسیره نجات در ودماغی پاك ایدوب ذهنی لطیف
ایدر صفتی بودر هلیلهٔ کابلی بلیلهٔ سیاه هلیلهٔ اصفر املج بلیلج
بونلرك پوستلری یعنی چکردکی چیقدقدن صکره هر برندن اونر درهم

دق وسحق

دق وسحق اولنوب بادم ویاخود صغر یاغیله ادویهٔ مسحوقه نك یبسی
النوب بعده اوچ ادویه مقداری عسل النوب وایکی ای مرورندن صکره
بر مثقال استعمال اولنور بو اطریفلك قوتی ایکی سنیه دکدر **اطریفل
کشنیزی** بونك نفعی بخار معده دن اولان صداعی ایچوندر کذلك
اهلیلجاتك چکردکلری چقوب جملهٔ برابر ایدوب وانلرك ربعی قدن
کشنیز یابس دخی ضمّ ایدب دق وسحق ایده لر بعده روغن بادم ایله
یبوستن الوب اوچ ادویه مقداری عسل ایله معجون ایده لر بونك دخی
ایکی ایدن صکره استعمالی بر مثقالدر اما اوّلکیلردن زیاده صداع
درد سر ایچون نافعدر **اطریفل دیدان** بونك خاصّه سی باطنده اولان
خرده قوردلری قروب وایری اولنلری چقارمقدر غایتله لطیف ترکیبدر
صفتی بودر برنج کابلی مقشّر اون درهم حب النیل تربد قسط تلخ مکد
بردر درهم قنبل ترمس فسنتین افتیمون شیح ارمنی قلیطی ملح هندی
خردل سفید شحم حنظل سعد هندی راسن اندوز یابس مکد اوچر
درهم ایکی دویه مقداری عسل ایله معجون ایده لر شربتی ایکی درهمدن
دورت مثقاله وارنجه در **اطریفل باه** بونك خاصّه سی ضعف شهوت
جماع ایچون عظیم تأثیری واردر صفتی بودر هلیلج اصفر بلیلج املج
کابلی دارفلفل مکد اوچر درهم بسباسه زنجبیل مکد دوردر درهم
شقاقل بر درهم لسان عصفور بش درهم دارچین یدی درهم سوسن
ابیض یکرم درهم باشقه باشقه دوکوب اوچ وزنی عسل ایله معجون
ایدوب یکرمی کون اربه ایچنده حفظ اولندقدن صکره ایکشر مثقال
صو ایله ازوب ایچه لر وجماعه مباشرت ایده لر **اطریفل آخر** طبیعتی
تلیین ایدر ومعده صفرادن وبلغمدن پاك ایدر صفتی بودر هلیلج
اصفر هلیلج کابلی بلیلج مکد واملج اونر درهم عرق سوس تربد مکد
یکرمشر درهم زنجبیل شیطرج مکد اوچر درهم قرفه دارچین خیربوا
مکد ایکشر درهم ورد احمر اون درهم عسل مصفّی شو یله کم شربتی

دورت درهمدن بش درهمه وارنجه در **اطريفيل صغير** معده نك ضعفنه
ودماغه وكوزاغريسنه وباش اغريلرينه نافعدر وبخاری باشه چقماغه
قومازنسيان دفع ايدوب اعضايی قوی ايدر ودماغدن صوق بلغمی
مرضلرينه فائده ايدن اطريفيل بودر اصلی معنای اطريفيل ترياقيل سه دن
مشتقدر معناسی اوچ هليله ديمكدر صفتی بودر كابلی هليله املج برابر
دق اولنوب سمن بقر ايله يبوستن الوب اوچ اغری عسل ايله معجون ايليه لر
بونك شربتی دورت درهمدن بشر درهمه وارنجه در **اطريفيل مختصر** اطريفيل
صغيرده اولان بيانی سبق ايدن خواص بونده اولوغندن ماعدا بونك نزعا
برودتی واردر هر مزاجه موافقدر صفتی بودر هليلهٔ اسود هليلهٔ كابلی
املج زنجبيل كه اوچنك دخی چكردكی چقمش اوله وزنجبيلك قبوغی صويلمه
وسمسم قبوغی چقمش اوله وسكز جمله سی برابر اولهلر قدن صكره سمن بقر ايله
يبوستن الوب عادت اوزره عسل ايله معجون اولنه بونك شربتی اوچ درهمدر
اطريفيل افتيمون ديركه بونك خاصه سی سوداوی علتلره فائده
ايلمكدر وصاچ صقلاغرمسنه مانعدر وجماعه قوت ويروب رفقله
سوداوی اسهال قلمقدر صفتی بودر هليلهٔ كابلی يكرمی درهم بليله املج
سنا مكد اونر درهم افتيمون تربد مكد بشر درهم شيطرج اوچ درهم
بسفايج ايكی درهم انيسون ايكی درهم ملح اندرانی كذلك دق وسحق اولنه
صكره عسل ايله عادت اوزره معجون ايدهلر شربتی دورت درهمدر
اطريفيل غددی خنازيره وخناقه فائده ايدر صفتی بودر هليلج اون بش
درهم بليله املج وتربد مكد يكرمی بشر درهم افتيمون اون درهم بسفايج
واستخوطوس سنا مكی مكد بشر درهم سيطرج زرنباد غاريقون
مكد اوچر درهم انيسون مصطكی قاقلهٔ صغير قرنفل جوز بوا
سنبل مكد ايكشر درهم نشا اوچ درهم جملهٔ دق وسحق ايدوب
عادت اوزره عسل ايله معجون ايدهلر بامر الله سبحانه وتعالی نقددر
يوم وغده لر وخنازير اولورسه بشر درهم استعمال ايلديكده دفع اولور

برانسه صوفی الله محكم قنادب بعده خوزه وب صوفی غسلله قوامه كتوروب ادويه سحق ايدوب صح

اطريفيل مقلی بواسيره فائده ايدر صفتی بودر كابلی هليله واملج بليله مكد
برابر دق وسحق ايدوب عادت اوزره معجون ايدهلر شربتی بش درهمدر
اطريفيل ماهان بهق وبرصه نافعدر صفتی بودر هليله وبليله واملج
افتيمون ذوقو مكد بشر درهم جوز بوا عاقرقرحا شيطرج مكد ايكشر
درهم دارفلفل قرفه مكد دورتر درهم عسل عادت اوزره شربتی اوچ درهمدر
اطريفيل ديگر وسواسه واندیشه لره ومالخوليايه فائده ايدر صفتی
بودر هليلهٔ كابلی بليله املج مكد اونر درهم افسنتين سنا شيطرج
افتيمون بسفايج تربد استخوطوس مكد بشر درهم سنبل مصطكی جوز
بوا لسان ثور فلنجمشك حجر لاژورد بادرنجبويه مكد دورتر درهم بزر
كرفس انيسون مكد ايكشر درهم جملهٔ دق وسحق ايدوب بادم ياغيله
يبوستی كيدريله بعده عسل ايله معجون ايدهلر بونك شربتی ايكی مثقالدر
اطريفيل شاهترج اويوزه وكيجكه وباشده اولان شقيقه نافعدر صفتی
بودر صاروهليله اوتوز درهم سنا شاهترج مكد اوتوز درهم افسنتين
يدی درهم جمله ادويه سحق اولندقدن صكره چكردكسز قزل اوزوم ايله
كفايت مقداری برهاونده دقله الشرب بوكره جمله نك تصفيه قدر
عسل ايله قوامه كتوروب معجون ايدهلر بونك شربتی دورت درهمدن
بش درهمه وارنجه در **اطريفيل جالينوس** جميع علتلره فائده سی واردر
خاصته باشه وكوزه غايتله مفيددر صفتی بودر صاروهليلهٔ كابلی
قاره هليله بليله املج مصطكی انيسون مكد اونر درهم ورد احمر زنجبيل مكد
بشر درهم جملهٔ دق ايدوب عسل ايله معجون ايدهلر اما بادم ياغيله
يبوستن البته المق كركدر وقرق كون ارپه ايچنده طوردقدن صكره ايكی
مثقال استعمال ايدهلر اكر شكايتی صفرادن ايسه واسهال ايلمك ديلرسه
بو اطريفيلدن ايكی مثقاله بردانق محموده قته لر استعمال ايدهلر وبلغمی اكر
اسهال مراد اولورسه هر شربتنه بر درهم اق تربد قته لر وبر درهم
عرق سوس قته لر اوچ دفعه كون اشوری ايچه لر اكر سودا اسهالن

مراد ایدرلرسه ایکی درهمی برشربتدر بر درهم حجر ارمنی و بر چق دانق
حجر لاژورد قته لر و بر هفته ده اوچ دفعه شربت ایچه لر جمله اندام لرینی
پاك ایدوب اخلاط اربعه دن قنقیسین دیلرسه ازاله ایلمك قابلدر
باب رابع مربیات بیاننده در اوجملدن بری مربیات اترج در که خلق
اکا اغاج قاونی مرباسی دیرلر طبیعتی حار و یابسدر معده یه قوت ویره
مثلا اغاج قاوننك اکشی سین ایروب اتی ایله قبوغین عسل شربتی ایچنده
نارلین ده طبخ ایده لر بروجهله که قوامه کلمکه قریب اوله ایندروب مشك
ویررلرسه برمقدار کلاب ایله هنوز اسی ایکن ویره لر تاکم مسك رایحه سی
تأثیر ایده مربیات شقاقل مقویدر باهه قوت ویرر و شهوت جماعی تحریك
ایدوب زیاده ایدر و منیّ ارتورر شکلی بودر اکر شقاقل تازه ایسه
غسل ایدوب و خرده طغرایوب برقاچ ساعت صلندقدن صکره بال
شربتی ایله نارلیننده قوام بولنجه طبخ ایده لر اکر شقاقل یابس ایسه
ایکی کون ایکی کیجه اصلدوب منوال مشروح اوزره پشوره لر مربای
جوز باهی زیاده ایدر و استسقایه فائده ایدر و ظهره قوت ویرر شکلی
بودر تازه جوزی فندق قدر ایکن الوب قبوغین قلمتراش ایله غایت
انجه صویه لر و برکیجه صوده اصلاده لر بعده بال شربتی ایله نار
لیننده قوامه قریب اولنجه طبخ ایده لر بوکره اول عسلی کیدروب تکرار
غسل ایدوب دفعهٔ ثانیه ده طبخ ایده لر تاکم قوامه کله بوکره برایو
ظرف ایچنده قرق کون مقداری الیقویه لر بعده ظرفن تبدیل ایدوب
استعمال قله لر هر مربا اغاج قاوننده غیری قرق کون طورمق لازمدر
مربای تفاح بونك تقویت قلبده و تفریحده خیلی قوتی واردر شکلی
بودر المای لطیف صویوب دیلرسین پاره لیوب چکردکن چقاره دیلرسك
بتون صویوب سکر و دیلرسك عسل شربتی ایله ملایم اتشده لعلی
مثال اولنجه ظرفنك قپاغین قپایوب اهسته اهسته قیناده لر تمام
المادر بیشه پژمرده شکلی اولوب عسلنه قوام کلنجه قیناده لر بعده برظرف

ایچنه

ایچنه قرق کونه دکین حفظ ایده لر محلنده استعمال ایده لر مربای سفرجل
تقویت معده ده و تفریحده بونك قوتی المادن زیاده در و صفتی بعینه
الما مرباسی کبیدر مربای کمثری عوام بوکا امرود چلبی دیرلر معده یه قوت
ویرمده و تفریحده نفعی عظیمدر صفتی بونك دخی الما و ایوا کبیدر مربای
اریك حرارتی ساکن ایدر و طبیعتی ملایم ایدر عطشی دفع ایدوب
اویخو کتورر شکلی بودر اریکی اله لر و پاك غسل ایدوب نصف سکر
و نصف عسل ایله بر پرده شربت ایدوب اریکی ایچنه داخل ایدوب اهسته
اهسته قیناده لر تاکم قوام بوله اندن صکره حفظ ایدوب استعمال
ایده لر مربای قرع سینه و اق جکر و صلابت مثانه یه نافعدر شکلی
بودر تازه قباقدن اله لر لطیف و رقیق صویه لر بعده برمق قدر طغرایه لر
و برمقدار پشوره لر بعده چقاروب صوبی کیدنجه بوکره عسل و یا سکر شربتی
ایله ملایم اتشده طبخ ایده لر مربای وج اکر چلیدر لقوه و قولنجه نافعدر
مصروعه غایتله مناسبدر صفتی بودر ازاق اکیرندن دیلدوکی قدر
الوب ایکی کون و برکیجه اتی صو ایله اصلدوب بعده عسل شربتی ایله برکون
کامل ملایم نارده قینادوب قوام بولدقدن صکره قرق کونه دك حفظ
ایدوب بعده استعمال ایده لر مربای لوز اسکی و کسوروکه غایتله نافعدر
طرزی بودر لطیف تازه بادم که هنوز قبوقلنمش اوله اندن دیلدکلری قدر
الوب برکون صو ایچنده اصلدوب بعده عسل شربتی ایله ایکی کون و ایکی
کیجه کامل قیناده لر هر کره که قوام بوله ینه صو ویره لر بو حال اوزره مدت
معهوده تمام اولدقده قوام بولیجق قرق کونه دك حفظ ایدوب بعده مرض
مسبوق ایچون استعمال اولنه بونلردن غیری سایر مربیات دخی استعمال
اولنه جقدر اما بز انلری بیان ایلمدك زیرا هر برینك اوزانی و طبخی معلومدر
بونلردن صکره بیانمز سرکنجبین قسمنه مصروف اولاجقدر باب خامس
سرکنجبینات بیاننده در اوجملدن بری سرکنجبین سادجدر بونك
خاصه سی حمیات حاره و عطش شدید و سدد کبد ایچوندر خصوصا

معده یه جلا ویروب صفراء رقیق و بلغم لزج ایچون نفعنه نهایت یوقدر
وفی الجمله مرضادن غیری امزجهٔ صالحه اربابنه دخی موافقدر ومحرور
المزاج اولنلره زیاده نافعدر وحرارت کبدی بتربیا یدروب بولی درار
ایلمك شاننددر صفرایی وصفرادن اولان امراضه انفعدر اما سعالی
اولان استعمال اتمه مك کرکدر زیرا حموضتی ایچون ضرر مقرردر طریقی
بودرکه صرب سرکه دن بش رطل النه وبر مقدار ماء صافی ویروب حموضتین
الالر بعده هر رطلنه بر رطل سکر ویروب بر مقدار قوام بولنجه
تأخیر اولنه بعده حفظ اولنوب وقت حاجتده سرکنجبین سانج لازم
کلدکده بوندن استعمال اولنه نوع آخر سرکنجبین بذوری سدد کبد و
استسقا وسوء القنیه ایچون نافعدر وبولی ادرارا یدروب عطشی ساکن
قلمق شانندندر وحمیات حاره ایچون زیاده مناسبدر طریقی بودر بذر
هندبا بذرلت خیارین وبذرلت بطیخ مکد بشر درهم قشور اصل رازیانج
اوچ درهم جمله دق وسحق ایدوب اوچ رطل سرکه ایله برکون وبرکیجه
اصلدب بعده قینادب وسوزوب جمله نك اوچ بلوکندن بربلوکی قالدقده
بر بچق رطل سکر ویروب قوامه کتوره حین محلده استعمال ایده لر سرکنجبین بذوری
بونك دخی سدد کبده نفعی واردر بولی ادرارا یدروب فضول بلغمیه دن
خلاصه نفعی نهایه در خصوصا استسقایه وتهیج وجه وسوء القنیة
وتسکین عطشه فائده سی فتی ظاهردر طریقی بودر بذر کرفس بذر رازیانج
بذر انیسون مکد بش درهم بذر هندبا بذر کشوث مکد بشر درهم
عصارهٔ غافث راوند چینی اوچر درهم جملهٔ دق وسحق ایلدکدن صکره
برکون وبرکیجه بر رطل سرکه اوچ رطل ماء صافیله قینادب مجموعندن ثلثا
بر رطل سکر ایله قوامه کتوره استعمال سرکنجبین سفرجلی معده وکبده
تقویت ویروب شهوت غذایی زیاده ایدر وناقهلره وسوء استمراره
وسدد کبده عظیم نفعی واردر طریقی بودر ایوایی خرده طغرایوب طاش
هاونده دوکوب عصاره سین الالر بر وجهله که بر رطل سرکه یه بر رطل ماء

سفرجل

سفرجل ویروب والتی درهم مقداری ماء سفرجل صافی الحاق ایدب قینادلر
بعده بر رطل سکر ویروب قوامه کتوره لر وحین محلده استعمال ایده لر
سرکنجبین رمانی حمای محرقه یه وعطش مفرطه ومعده یه وکبده
نفعی واردر طریقی بودر بش رطل ماء رمانین بر رطل ماء امیر بارس
ویوز درهم کلاب بربرده جمع ایدوب ناردده قوام ویره لر اکر ماء
حصرم ویا رمانین مراد اولنورسه کذلك بو طریقی رعایت لازمدر
سرکنجبین عنصلی عوام بوکا اطه صوغانی سرکنجبینی دیرلر استسقایه
وامراض احشایه وربوه وانتصاب نفسه وسعال مزمن بلغمیه نافعدر
وسدد کبدی فتح ایدوب صلابت طحالی دفع ایدب خصوصا فلج
ولقوه وسرسام جبلیه وبلغمیه که شیلغمس ایله معروفدر من
عند الله تعالی بو مذکورات ایچون مخلوقدر طریقی بودر اون رطل
سرکهٔ اوچ رطل عسل مصفی مصفقا وبر رطل بکمز خلط ایدوب بعده
بصل عنصلی اغاج بچاق ایله پاك ایر تلیوب اون درهم بصل
عنصل زنجبیل بذر رازیانج انیسون حلبه عاقرقرحا فورنج بری
بونلردن دخی اونر درهم جمع ایدوب بعده بذر کرفس کمون فوردق
مامانا بونلردن دخی بشر درهم الوب مقدما ذکر اولنان اجزا ایله
بربرده معا دق وسحق ایدب چرش اولمق مرتبه سنه وارد قده بصل
عنصلی دخی طاش هاونده محکم دوکوب بو کونه جمله مخلوط اولان سرکه
وعسل وبکمزا یچره برهفته اصلده لر بعده سوزوب قوامه کلنجه
نارلینده قینادلر وقت حاجتده استعمال اولنه سرکنجبین راوند
اوجاع کبد واصحاب سدد ایچون مناسبدر خصوصا طبیعتلرنده
یبس اولنلره اوله طریقی بودر قرق درهم راوند یکرم بش درهم
غاریقون تربد بسفایج بذر هندبا اوچ درهم زنجبیل بربرده
دق وسحق ایدوب اون رطل صو وایکی رطل سرکه ایله برابر قینادلر
جمله نك ایکی بلوکی کیدوب بری قالدقده ایکی رطل سکر ایله قوام

التی رطل سکر ایله صح

ماء صافی بر رطل ایله سکنجبین ایله صح

اصل رازیانه واصل کرفس مکد بیدیشر درهم صح بشر نسخه

[illegible]

کوره لر طریق خل عنصل بصل عنصلی اغاج بچاغله طغرایوب بعده بربرطلنه
اون رطل سرکه ضم ایدب التمش کون مقداری کونشده الیقویه لر
بعده مراد اولدقده سرکنجبین سازج عنصلی وغیری منوال مسبوق
اوزره بو سرکه دن ایده لر سرکنجبین بزوری معتدل سدد کبد وطحال
واحتباس بول ایچون نافعدر وحمیات مرکبهٔ وغیریهٔ دافعدر طریقی
بودر بزر هندبا بزر رازیانج بزر کرفس مکدا وجرد رهم بزر قثا وخیار
وبطیخ مکد بشر درهم قشور اصل رازیانج بزر کرفس وورق هندبا
قشور اصل هندبا مکد یدیشر درهم جمله چرلیش اولنجه دق ایدوب
اوچ رطل ماء وربع رطل خل ایله برکون برکیجه اصلده لر ملده هاویه
اوزره قیناده لر تاکم جمله دن ربع کیدوب بوکره بر رطل سکر ویروب
قوامه کتوره لر سرکنجبین نیلوفر برقان وطحال وتفتیح سدد
وتقویت معده وکبد ایچون نفع عظیمدر وطعامی هضمده اعانتی
فتی ظاهردر طریقی بودرکه قزل وسیاه اوزم چکردکلری چقار
دقدن صکره سرکه ایچنده برایکی کون اصلدوب بعده قینادب و
سوزوب حاصل اولان سرکه یه مقدار کفایه نیلوفر ضم ایدب تکرار
قینادوب بو دفعه سوزوب عادت اوزره سکر ایله قوامه کتور
مکدر سرکنجبین راستی بوکا اطبا شراب الهی دیمشلر خواصنه نهایت
یوقدر اوجاع صدوریه که رطوبت غلیظهٔ لزجه دن حادث
اولمش اوله دفع ایدر وجع مفاصل وعرق النساء وامراض کبد
وطحالده بدطولاسی وار واورام وسددی تفتیح ایدب مثانه ده
حصاتی تفتیت ایلمکه علی الخصوص بول وطمثی ادرار ایدر ویرقان
اسود واصفری وبهق ابیض واسودی دخی ملابسه ایله ازاله
قیلور وحمیات ربعی دفع ایدر واخلاط غلیظه یی تلطیف ایدوب
مزاج معده یی اصلاح ایدر وشهوت طعامی ارتورر واغذده ودلده
وطودقده ودیشلرده اولان اورام والامی ازاله ایدر اکر برکسه

بقدر نادره

بودوایه اسهاله

سموم

سموم قاتله اشراب اتسه لر ویاخود بدننده دم ویا لبن منجمد اولسه ویاخود
سلك ویا یلان یوتسه بامرالله تعالی خلاص ایدر واستسقا وحکه وجمراسی وجرب و
هم وغم ایچون ابریشم خام خودم جیوان مثالنده در طریقی بودر تازه راسن که اندوز دیدکلری
درلسان عربده عرق جناح دیرلر اندن یوز مثقال النوب خرده طوغرایوب
اوچ وزنی قدر صو ونصف وزنی قدر خل خمر قتوب بعده اتشه بندروب
صوزایل اولنجه قینادب بعده قرق کون مقداری بوحال اوزره الیقویوب
قرق کون تمام اولدقده سوزوب بربرطل سکر ایله طبخ ایدب قوامه کتوره لر
باب سادس اشربه بیاننده در بو جمله دن بری شراب عنابدر بو بر
شربتدر که عفونت دمی قطع ایدر وبرودتدن اولان سعال رطوبتی قطع
ایدر صفتی بودرکه ایکی رطل عنابی التی رطل صو ایله محکم قیناده لر برمرتبه
که صونك بربر رطل مقداری قالدقده سکر ایله یا قوامه کتوره لر ویاخود
تبرا ایله چورمه ایده لر شراب بنفشه وشراب انار حلو اوکسور وکه
ونازلیه وذات الجنبه نافعدر صفتی بودر برمقدار تازه بنفشه ورق
ایدب تخمینا بروقیه اولدقده زیاده اتی صو ایچره ویروب فی الحال اغز
دوغن کبی سوزب چقاروب برمقدار دخی ویروب بوحال اوزره یوز التی
درهم صویه قوتن ویرلر بعده سکری کسه ورب رواق اولدقده بوصویی
سکر ویروب نوعا قوامه کتوره لر اکر تبری ایدرلرسه بروقیه بنفشه
بش وقیه سکر اعلا اولور اما اطبانك قولی تبری دکلدر رواقدر اکر مکرر
اولسون دیرلرسه اوچ وقیه بنفشه وبروقیه صو وایکی وقیه
سکر ایو شربت اولور انارك دخی صوین الوب بومنوال اوزره بروقیه
رمان صویی اوچ وقیه سکر اعلا شربت اولور اکر ایکی اناردن یعنی
طتلو واکشی اوله نصف حلو ونصف حامض بربرده چوروب ربت
اولدقده شراب رمانین بشوره لر اما برقاعده مکرر بنفشه شرابی
ایچون اولدرکه بر رطل بنفشه اون رطل صویی قینادب بنفشه محکم
صقوب تکرار بو صویه بر رطل بنفشه دخی ویروب وقینادب ینه صقوب

مجرب سين م

صوين الاسن محتمل اون دفعه جديد بنفشه بوصو مقداريكه اون رطل
سكر ويريلورسه حكيمانه لطيف بنفشه شرابي اولور اكر ~~ايكي رطل سكر ويريلور~~
~~سه اعلا سكر بنفشه شرابي اولور~~ بعده بونك صقلان بنفشه يي رواق
سكرى برمقدار چيك بال قتوب خميرى ايده سن شراب نيلوفر حمالره نافعدر
وصفراويه وسعاله وذات الجنبه وباش اغريسنه مناسبدر ومواددن انصبابدن
منع ايدر وصدرك وجعنه ومعده نك اصلاحنه دخي عظيمدر قلب
ضعيفه قوت ويروب عطشه دفع ايدر ونومي جلب ايدر وحرارتي تسكين
قيلور طريقي بودر نيلوفري صاپندن ايروب ورقلريني جمع ايده سين
بر رطل نيلوفره دورت رطل صو قويه سين بعده قينادوب بونك بر رطلنه
بر رطل سكر ويا خود زياده ويره سن شراب ليمون باردو يابسدر ساقط
اولان شهوت طعامي كيرو اعاده ايدر وهضمه معين اولوب معده يي قوي
ايدر عطشي ساكن قيلور وخماردن اولان صداعي دفع ايدر صفرايي قمع
ايدر طريقي بودر ليمونك قبوغن صويوب بعده منكنه ايله صقه لر
صويي طوره لدقدن صكره سوزوب اون رطل ليمون صوين حلواجي كوره كيله
رب ايليوب يكي بچق رطل قالدقده رواق اولمش سكره كفايت مقداري ويره لر
هر برده كه رب ايدوب شويله ايده سن دينله ربدن مراد بودر شراب ليمون
وسفرجل الممسك معده يي قوي ايدر هضم غدايه معين اولور طريقي بودركه
بر رطل ليمون صوينه بر رطل ايوا صويي ويروب رب اولدقدن صكره كفايت
مقداري سكر ايله كرك بيري وكرك بيمارستاني طبخ ايده لر شراب الريباس
بونك ايوسي بعلبكده وحوالي دمشقده اولور معده يي قوي وضيق النفسي
دفع ايدر حماء وبائيه ده استعمال اولنسه مضراتن دفع ايدر حاصلي
ايو شربتدر اما بو ديارده اولمز شامدن كلور اصلنده خير صبره ديدكلري عشبه
مشابه اوتدر طعمي قوزي قولاغندن اكشيدر طريق طبخي وافرجه جمع ايدوب بر قزغان
ايچره قيوب قينادب وسوزوب رب اولنجه نارلين ده چورمكدر بعده مراد
اولدوغي قدر سكر ويروب شربت ايلمكدر شراب سفرجل بونك خاصه سي معده يه

تقويت ويروب قلبي منبسط ايدر وشهوت طعامه وهضمه معين اولور
وقئ وغيثاني وعطشي دفع ايدر بونك دخي صفتي بودر ايوايي طاش هاونده
دوكوب صويني الندقدن صكره نارلينده رب اولنمقدر بعده كفايت مقداري
سكر ايله عقد ايده سين شراب تفاح بارد ويابسدر قلبي قوي ايدر معده يه
تقويت ويرر قئ واسهال صفراوئ دفع ايدر بونك دخي طريقي طبخي ايوا شرابي
كبيدر شراب جاص المدبر بو شربت حرارت معده واحشايي تسكين ايلر
ويبسي تبريد قيلور ~~وصفرايي قمع~~ وصفرايي قمع ايدوب طبيعتي لينت اوزره
طوتر صفتي بودر جاص عدد يوز عناب كذلك تمر هندي يكرمي درهم بنفسنج
يابس يكرمي دورت درهم وتربد ابيض اون بش درهم تربدي حك ايدوب
وسايريني بر برده جمع ايدوب ايكي رطل صو ايله قينادوب ربعي قالدقده سوزوب
سكر ايله عقد ايده لر اكر صافي ارك صوين سكر ايله ايدرلرسه دخي جايزدر
شراب اصول قشر اصل رازيانه وقشر اصل كبر وقشر اصل كرفس بذر رازيانه
قشر اصل هندبا تين چكردكسز اوزوم اذخر مكي سنبل سليخه واساروندن
بو جمله دق وسحق ايدوب تشنه محرا اولنجه قينادب وسوزوب كفايت
مقداري سكر ايله قوامه كتوره لر محلنده استعمال ايده لر شراب نعنع
معده يي قوي ايدب قئ واسهالي وفواقي منع ايدر صفتي بودر بر رطل نعنع
اوچ رطل ما ايله نصفي زايل اولنجه قينادلوب بعده كفايت مقداري
سكر ايله قوام ويره لر شراب الحصرم بارد ويابسدر عطشي تسكين ايدب
قئ وغشياني دفع ايدر وحرارت معده وغلبه صفرا ايچون عظيم تأثيري
واردر خصوصا حميات حاره وخمار ايچون نافعدر بونك تدبيري شراب
ليمون وشراب رمان ايچوندر شراب الخنديقون بو شربت مشايخه واوجاع
معده وكبد بارد ايچون مناسبدر وهضم طعام ايلمكده عظيم اعانتي
واردر صفتي خمر عتيق بش رطل عسل مصفي بر بچق رطل زنجبيل بش درهم
قاقوله هال مكد نصف درهم قرنفل دارچين بر ردانق فلفل اسود بر
بچق دانق زعفران نصف درهم قرنفل دارچين بر ردانق جمله دق وسحق

ایدوب برکتان بزی پارچه سنه صتره ایدب خمر ایله عسل ایچنه قویوب
قوامه کلنجه قیناده لر اینودکی زماننده بر مقدار مسك قورلرسه جایزدر
شراب عنبر اوجاع معده واسترخاء اعصاب ایچون اعلادر کرك سکر کرك
عسل هرقنقیسی اولورسه ایکی رطل الوب تشنه کنی الندقدن صکره ایکی رطل
دخی ماء قراح ضم ایدوب بر مثقال خام عنبر و زعفران سحق ایدب کلا بله
ازوب داخل ایده لر وقت حاجتده اوچ درهمدن بش درهمه وارنجه استعمال
ایده لر **شراب المسك** معده واعضاء رئیسه یی قوی ایدر وامراض بلغمیه
ازاله ایدر مشایخ ایچون لطیف درطریقی بودر بر رطل سکر و بر رطل عسل
بریره جمع ایدوب ایکی رطل صو ایله قینادب بر مثقال مسك و بر مثقال
زعفران ازوب ایچنه داخل ایده لر بوکره قوام بولنجه قینادب بعده اقتضا
ایلدکده اوچ درهمدن دورت درهمه وارنجه استعمال ایده لر **شراب العود**
معده قرار در و مرهٔ سودادن حاصل اولمش خففانی دفع ایدر و هضمی قوی
ایدوب نفسه فرح ویروب اخلاطی بسط اوزره طوترمنا فعی چوقدر
صفتی بودر التمش ایکی درهم عودی دوربولیوب التی رطل صو ایله بر کون
و بر کیجه قیناده لر حتی قتی جزئی قاله بوکره سوزوب دورت رطل سکر
ادخال ایلیوب قوامه کتوره لر وقت طبخده نصف درهم مسك دخی
ویریلورسه غایت اعلادر بونك شربتی اون درهم وارنجه در **شراب
ورد** اوجاع مفاصلهٔ حارهٔ ایچون نافعدر بونك طبخی بعینه بنفشه
کبیدر و مکرری دخی نجلاین اولور **شراب دیناری** عروقده اولان بقایای
عفونتی اخراج ایدر و حمیات متطاولیه یه نافع ایدر و حرارت کبدی زائل
ایدر صفتی بودر بزر هندبا قشر اصل هندبا یکرمشر درهم ورد احمر
اون بشر درهم راوند التی درهم بذر رازیانج اون درهم انیسون یکرم
درهم بر رطل صو ایله قینادب و سوزوب یکیوز درهم سکر ایله طبخ
ایده لر شربتی اون ایکی درهمه وارنجه در **شراب دیناری لابن بیان**
خاصه سی سبق ایلمشدر نهایت بودخی قوی در صفتی بودر بزر هندبا

اون درهم

اون درهم امیر بارس بیدی درهم صندل ولك مکد بر مثقال عرق سوس
دورت درهم راوند بر مثقال بزر کشوث ورد احمر مکد التشر درهم
جمله دق و سحقدن صکره ماء هندبا ایله اصلادب بعده قینادوب
و سوزوب اجزانك وزنی قدر سکر ویروب اون درهمدن یکرم درهمه
وارنجه استعمال ایده لر **شراب دیناری** نسخهٔ محمد بن زکریاء رازی
رحمة الله تعالی بوجمله دن احسندر صفتی بودر بزر هندبا مرصوص
یکرمی مثقال قشر اصل هندبا اوتوز درهم ورد احمر اون درهم راوند اوك
التی درهم اجزائی جرش ایدوب بر صتره ایله بغلیوب بر مقدار صو ایله
قینادب بعده کفایت مقداری سکر ایله قوامه کتوروب اون درهمدن اون
مثقاله وارنجه استعمال اولنه **شراب راوند** سددی تفتیح و کبدی قوی
ایدر صفتی بودر یکرم درهم راوندی طغرایوب اوچ رطل صو ایله قینادب
ایکی رطل سکر ایله طبخ ایده لر **شراب عسل** ضعف شهوت طعام و حرارت
غریزیه نك ضعفی ایچوندر خصوصا برد بلغم معده یه استعلا ایدب کثرت
نضج و سدد و ریاح الم ویرمش اوله بو خصوصده جلیل القدر شی
بتدر صفتی بودر عسل قرق رطل تازه اوزم شیره سی قرق رطل اکسن
زمانی دکل ایسه اون رطل چکردکی چیقمش قورو اوزومی قرق رطل
صو ایله قینادب صوین الالر هر قنقیسی میسر اولورسه بو ادویه
بر صتره ایچره بغلیوب ازلمش عسل ایچره قویه لر و نار لینده قیناده لر اشربه
قوامنه وارد قده بر ابو سرچه لوکویه قویوب اغزین شد ایده لر وقت
حاجتده یکرمی دورت درهمین ایلیجق صو ایله ازوب ایچه فایده سی
نمردن ازاولمز اول ادویه بونلردر دارچین و مصطکی زعفران
زنجبیل خولیجان دارفلفل فلفل قرنفل قاقوله سنبل سانج
هندی سارون قسط حلو جوز بوا سلیخه حب بلسان مکد بر بر درهم
کما سبق **شراب سکر** عقلی زیاده ایدر و دماغه قوت و جماعه
تقویت ویرر بونلردن غیری اون التی خاصه سی وار صفتی بودر

زنجبیل دارچین بشر درهم قاقوله قرنفل ایکشر درهم بوادویه سحق ایدوب
برمقدار صوایله برچولکه قویوب محرا بشوره لر بعده صقوب صوین
الوب دورت صوقدر سکر ضم ایدب قوام ویره لر بو کره بر درهم
زعفران خلط ایدوب هر سحر برر قاشوق استعمال ایده لر **شراب المبارک**
استسقایه که برودتدن حاصل اولمشدر کرک لحمی و کرک طبلی و کرک زقی
اولسون نافعدر طریقی بصل عنصلدن برمقدارین دورت بصل شرابله
بر تنجره ایچنده قینادب اوچ بلوکندن بری زایل اولدقده شراب قدر عسل
ویره لر و قوامه گلنجه کنوره لر بعده کونده بر قاشق استعمال ایدوب هر کون
بر مثقال زیاده ایده لر تاکم بش قاشق ایچمکه وارنجه بامر الله سبحانه
وتعالی خلاص اولور **شراب صندل** تقویت معده و اسهال و قطع دم ایچون
در و فی الجمله بارد شربتدر صفتی بودر اون درهم صندلی خرده خرده
پاره لیوب ایکی کون و ایکی کیجه ماء قراح ایچنده اصلدوب بعده قیناده لر
و سوزه لر تکرارینه صندلی بر غیری صوده قیناده لر و الحاصل قوتن الا لر
جمله صویی بریره کتوروب بر رطل سکر ایله قوام بولنجه طبخ ایده لر **شراب انجبار**
یورکندن قان کیدن ایچون غایت اعلادر صفتی بودر انجبار ییدی مثقال
صندلین درد ر مثقال قرص شامی بش مثقال صندلی برابر ایدوب باقی
اجزایی قوتی کیدنجه یعنی قوتی چقنجه قیناده لر و سوزه لر ایکی رطل
سکر ایله طبخ ایده لر شربتی اون درهمه وارنجه در **شراب انجبار مختص**
خاصه سی بنه انک کبیدر صفتی بودر انجبار اون بر درهم قرص شامی
اون ایکی درهم صندل بر بچق درهم سکر قرق درهم کما سبق **شراب حنظل**
خلط خام و مفاصل بارده ایچون غایتله اعلادر و نهایت برک اجیدر
صفتی بودر شحم حنظل بش درهم زبیب منزوع کذلک اوچ رطل
صوایله قینادب ثلثی قالدقده سوزوب یوز درهم عسل ایله طبخ ایده
لر بونک شربتی اوچ مثقالدن بش مثقاله وارنجه در **شراب شاهترج**
جرب و حکه و اخلاط سودا ویه ده نفعی مشهوردر صفتی بودر ماء

شاهترج

شاهترج بر رطل سکر بر رطل بر یرده طبخ ایدوب قوام ویره لر **شراب قراصیا**
ترکیبی کراسن شرابیدر صداع حاره ایچون نافعدر امدی هنوز کراس
یشل ایکن محرا اولنجه قینادب الکدن سوزه لر اوزرینه اون رطل ماء
شعیر ویروب بش رطل سکر ایله قوام ویره لر بی نظیر شربتدر اما کراس
بش رطل کر کدر کما اعلا اوله **شراب تمر هندی** که صداع حاره و عطش
شدیده نفعی مناسبدر صفتی بودر ایکی رطل تمر هندی که چکردکی
و لیفلری آیرلنوب ماء حار ایله برکون و برکیجه اصلدوب بعده سوزوب
والحاصل بوندن حاصل اولان صویی رب ایده لر و اون رطل سکر ایله طبخ
ایده لر **شراب خشخاش** صدری تلیین ایدب سعالی تسکین ایدر و موادی
دماغه نزولدن منع ایدر و سهری دفع ایدر تنویم ایدر صفتی بودر بذر
خشخاش التمش درهم دق و سحق ایدوب برکتان بزی پارهسنه بغلیوب اوچ رطل
صویله قیناده لر و ساعت بساعت صره صقه لر قوتی چقه صویک ثلثی کیده
بوکره صره چقاروب ایکی رطل سکر ایله شربت بشوره لر بی نظیر وزندر **شراب عرق**
السوس منافعی نهایه درسته لری اچر و بولی درار ایدب سعال عتیقی دفع ایدب
صدرو ریه ده و جنبنده اولان علتلری دفع ایدب نزله لری منع ایدر ربو و
ضیق النفسه فائده سی حددن افزوندر اما حماسی اولان کمسنه ایچمه مک کرکدر
صفتی بودر عرق السوس مرصوص التمش درهم پرسیاوشان و خشخاش ابیض
مکدیکرمشر درهم زوفاء یابس بذر خطمی رازیانج انیسون مکداونر درهم
عناب و سبستان یوزدانه جمله سی دورت رطل صوده برکون و برکیجه اصلدب
بعده قیناده لر ثلثی قالدقده ایکی رطل بکمز و بر رطل فانید ضم ایدب قوامه کتوره لر
بونک شربتی اون ایکی درهمدن قرق سکز درهمه وارنجه در **شراب زوفا**
بونک خاصه سی دخی عرق السوس کبیدر صفتی عناب و سبستان مکد التشر
درهم انجیر یکرم دانه بذر خطمی عرق سوس بذر خبازی مکد دوردر درهم بنفشه
نیلوفر پرسیاوشان یدیشر درهم رازیانه اوچ درهم زبیب منزوع القی دانه
زوفاء خشک یدی درهم فراسیون بش درهم کذلک قینادب و سوزب

مدبر شاهترج ینفع من
الجرب والجذام هلیلج هندی
درهم ٢ هلیلج اصفر درهم ٣
کابلی درهم ٢ لسان ثور درهم ٢
سنا درهم ٢ بسفایج درهم ٢
عرق السوس درهم ٢ کزبرة البیر
درهم ٢ اجاص دانه عجب ٥
سبستان دانه عجب عناب
دانه عجب تمر هندی درهم ٢
کشوث تخمی درهم ٣ ورد احمر
درهم ٥ امیر بارس
درهم ٥ بنفسج درهم ٥
نیلوفر درهم ٣ ماء شاهترج
رطل ٧ سکر رطل ٧ الشربة
منه من سبعة دراهم الی عشرین
درهما وهو یستعمل بماء الجبن
وهو یلین البطن و یخرج الا
خلاط البلغمیه والسوداویة
المحرقة و ینفع من الجرب و
الحکة والجذام والبرص و
علة المرارة و ینفع من النز
لات و یغلظ المواد و یمنعها
عن الانصباب من الراس الی
الصدر مجرب

بريجق رطل سكر ايله قوامه كتوره لر **شراب لسان ثور المدبر** ماء لسان ثور المقطر بر رطل اب بادرنجبويه مقطر ربع رطل سكر بر رطل قوامه كتوره لر اكرصا في وسازج شراب لسان ثور مراد اولنورسه قيناديب صوين چقاررلرسه قوتلو اولور مقطر اولورسه خود قتي نازك اولور نهايت قوتلو اولمز **شراب بادرنجبويه** بودخي لسان ثور كبي ديلرسه مقطر وديلرسه قيناديب سكر ايله قوام ويره لر **شراب استخودوس وشراب افسنتين** بوايكسنك خواصي مغايردر اقتضا ايتدوكجه طبخ اولنمق اولورسه بشمه سي بر نوعدر يعني ايكسنك دخي [كتبهم] قيناديب صويي سوزيلوب سكر ايله قوام ويرلمكدر **شراب هليون وشراب كاكونج** بونلر مثانيه متعلق شربتلردر طريقي هر قنقسي اولورسه سبق ايدنلر كبي اوتوز مثقالني بر رطل صوايله قيناديب بر رطل سكر ايله قوام ويرلمكدر **شراب حسك** بونك بر رطلين دورت رطل صو ايله قيناده لر وسوزوب ايكي رطل سكر ايله قوامه كتوره لر **شراب آميرباريس** بودخي قوروق شرابي كبي بشرلر هر شراب استخودوسك خاصه سي امراض دماغيه دن بارد نوازلي وبخاري منع ايلمكدر شراب افسنتين اصلاح معده ودفع غثيان ايچوندر هليون وكاكونج وحسك مثانه نك علتلري ايچوندر **باب سابع مطبوخات بياننده در** اكرچه انواعي چوقدر جمله دن بري مطبوخ افتيموندر صاحب ارشاد بو مطبوخك خفتنه مبالغه ايلمشدر وفي الجمله مره سودايي باذن الله تعالى منع واخراج ايدر صفتي بودر اهليلج اسود يكرمي درهم بسفايج استخودوس مكد بشر درهم سناء مكي يدي درهم مكنا ولان مرتبه اجزايه دق ايدوب [تتمه] اتشدن ايندكدن صكره اون درهم افتيمون قتوب بر كيجه اليقويه لر ايرته سي سوزوب اوچ درهم بسفايج وبر درهم ملح هندي دورت درهم خربق اسود وربع درهم حجر مقناطيس دق وسحق اولنوب بر فنجان مقداري سركنجبين ازوب بو مطبوخه خلط ومزج ايدوب عند النوم بر فنجان استعمال ايدهلر

اوچ يوزدرهم صو ايله بركيجه اصلدوب اصلندقدن صكره طبخ ايدوب
صح

ماء

ماء الجبن نوع من المطبوخ كذلك بونك دخي سودايي ازاله ايلمكده عظيم تأثيري واردر صفتي بودر صاري كچي سدندن نه مقدار حاجت ايسه الوب اتشده قينامق واديسنه وارد قده بر قاشق سركه قتوب يا شي انجير اغاجي پاره سندن بر قضيب پارچه ايله قرشدروب كسلنجه صبر اولنه بعده پينيرين سوزوب صوين الالي هر بزيرده كه ماء جبن ديرز بو طريقله كسلمش سود صوين قصد ايدرز اما دخي يوسي كچي صاري اولوب كوزي كوك اولوب بر هفته مقداري شعير وكپك وهندبا و شاهترج يمش ولمقدر بونلر تكليفدر وفي الجمله كچي سدي اولمق كافيدر غرض تليين وترطيب سودايي فقله ازاله ايلمكدر اكر بو ماء جبن ايچنده راوند افتيمون بسفايج بر درهم سناء مكي اوچ درهم لاجورد بيخشي ايكي قيراط بر يرده مرقوق خلط اولنوب بر صغير صحن ايچره بغليوب كيجه دن صباح اولنجه اصلدوب صباح صحنة اصلديب [بر مقدار صو] صقوب صوين ايچرلرسه قني عنادن اكر يالكز ماء جبنه سركنجبين ويا شراب ديناري ضم ايدوب استعمال ايدرلرسه دخي جايزدر باري هيچ اولمزسه بر مقدار افسنتين ضم اولنوب ايچمك كركدر **مطبوخ الافتيمون من الدستور** جذامه و حكه يه وبهقه وجربه وبرصه نافعدر على الخصوص اخلاط محترقه بلغميه وسوداويه ومراريه ايچون بر مرتبه نفعي واردركه كتابان عالم تحريره قابل دكلدر جمله دن بري بدني پاك ايدوب كلف وبرص وبهق وثبوردن خلاص ايلدوكندن ماعدا لوني صافي قيلور صفتي بودر اهليلج كابلي قبوغي سياه هندي مكد اوز درهم بسفايج سناء مكي افتيمون لسان ثور و استخودوس مكد بشر درهم زبيب منزوع العجم اون ايكي درهم بزرشاهترج عرق السوس بزر هندبا مكد اوچر درهم بزر كشوث بزر رازيانج مكد بر درهم ماء عذب يوز درهم ريجي كيدنجه قيناديب وسوزوب بوده فه فلوس خيارشنبه وترنجبين مكد بشر درهم اون سكز درهم سكر وبر درهم دهن لوز وبر درهم غاريقون وبر درهم ملح هندي دخي الحاق ايدوب طبيعته

بر ٢ درهم نخ

بزر كشوث صار مصاق تخمنه ديرلر مهه

کوره استعمال ایده لر واوزرینه اتی شکوشربتی ایچه لر بلکه قی کتوررنافعدر قچنکه قی دن نهی اولنمق اقتضا ایده اوزرینه برنچه ساعت نسنه ایچمیوب ویتمیه لر **طبیخ الزوفا من الدستور** ربوه وحرارت اصحابنه وضیق النفسه وسعال مزمن واوجاع ذات الجنبه وحجاب وغشانك اوجاعنه نافعدر صفتی بودر زبیب منزوع اون بش درهم شعیر مقشر اون درهم خشخاش ابیض دورت درهم زهر بنفسج نیلوفر بذر خیار بذر بقله پرسیاوشان عرق السوس وفراسیون زوفا مکد اوچر درهم تین بش دانه بو جمله بش یوز درهم صو ایچره طبخ ایدوب ربعی باقی قالدقده سوزوب اوزرینه اون درهم سکر وبر قاشق دهن لوز قتوب استعمال اولنه **طبخ اصول** سدد کبد وطحال ایچون نافعدر واخلاط غلیظه دافعدر استسقایه ویرقانه فایده ایدر باخصوص معده یه وکبده نفعی مقرردر باذن الله تعالی دفع ایدر صفتی بودر قشور اصل هندبا قشور اصل رازیانه کرفس اصل الاذخر بذر کرفس انیسون سنبل بذر کشوث مکد اوچر درهم فوه مصطکی مکد بر مثقال زبیب منزوع بش درهم جمله دورتیوز درهم طتلو صو ایله قیناد ب ربعی قالدقده ایکی یوز درهم سکر ضم اولنوب مقدار کفایه استعمال اولنه یاخود بو مذکورات مطبوخدن اللی درهم مقدارین الوب یکرم درهم شکر وبر درهم دهن لوز خلط اولنوب استعمال ایده لر اکر مثانه دن الم لی اولور سه نصف درهم حجر الیهود سحق مطبوخه خلط اولنه قدن صکره استعمال اولنه **مطبوخ الفاکهه** عوام بوکا یمش صویی واطبا مخنفخ دیرلر اکثریا فصل ربیع وخریفده استعمال ایده لر اخلاط مختلفه کرك بلغم وکرك صفرا وکرك سودا اولسون ازاله ایدر وفضول ردیه تنقیه قیلور صفتی بودر چکردکسز اون بش درهم کابلی اصفر منزوع النوات تمر هندی لسان ثور مکد اوچر درهم سنا بسفایج افتیمون مکد دور دردرهم اجاص اون بش دانه زهر بنفسج اوچ درهم نیلوفر طری وورد طری مکد یکیشر دانه بذر کشوث بر مثقال بذر رازیانج نصف درهم جمله دورتیوز درهم صو ایچره برکون وبر کیجه اصلدوب بعده ربعی

باقی

شبستان زبن درهم مح

مخنفخ نخ

یکرمشر نسخ

بزر کشوث حر مصاق نخنه در لرمح

باقی قالنجه قیناد ب سوزه لر اون ایکی درهم فلوس خیار شنبه واون درهم ترنجبین خلط ایدب دفعا سوزب بو مطبوخدن اون ایکی درهمنه بر قاشق بادم یاغی قتوب ایچه لر اکر دخی قوتلو اولسون دیرلرسه ربع درهم راوند وترید وبر قیراط سقمونیا خلط ایده لر **طبخ خیار شنبه** هلیلج اصفر منزوع النوی اون درهم اجاص وعناب وتمر هندی وزبیب مکد اون ایکشر درهم جمله دورتیوز درهم ماء عذب ایله قیناد ب ربعی قالدقده سوزوب اون بش درهم خیار شنبه فلوسی قتوب تکرار سوزوب بو مطبوخدن اون ایکی درهمنه بر قاشق یادم یاغی قتوب استعمال ایده لر لطیف مسهلدر لینتی رفقله در **طبیخ زوفا** اوکسورکه ووجع صدره وشوصیه وضیق النفسه باذن الله تعالی نافعدر صفتی بودر عرق سوس مجرد ومرصوص اون درهم پرسیاوشان اوچ درهم زوفاء یابس ایکی درهم ابه کومجی تخمی اوچ درهم سبستان اوتوز دانه عناب یکرم دانه زبیب یکرمی درهم قاعده اوزره قیناد وب ربعی قالدقده سوزوب ایچه لر اکر مواد غلیظه ایسه اون دانه انجیر دخی ضم ایدوب قیناده لر **مطبوخ اخر** حیض وبولی ادرار ایدر صفتی بودر انیسون فودنج خمر قشور اصول اربعه مکد ایکشر درهم عصارة الزاجی قنطریون اوچر درهم کفایت مقداری صو ایله که قاعده در قیناد ب وسوزوب استعمال ایده لر **طبیخ غافث** حمیات بلغمیه مختلفه وربیعه ایچون نافعدر طبیعتی تلیین ایدر صفتی بودر هلیلج اسود زبیب منزوع النوی شاهترج شکاعا باداورد غافث جمله سی برابر اوله کفایت مقداری صو ایله قیناد ب وسوزوب بحسب القوت استعمال اولنه **مطبوخ اخر** سدد کبده ویرقانه واورام کبد وطحال ایچون نافعدر صفتی بودر غافث افسنتین سنبل اسارون مصطکی قرفه پرسیاوشان راوند عیدان بلسان مکد بر درهم جمله دق ایدب برکون وبر کیجه اصلندقدن صکره سوزوب مغلاب کبی قدر کفایه استعمال اولنه **مطبوخ افسنتین** سدد کبد وضعف معده وحمیات باردۀ مختلفه وبلغمیه وسوداویه

اصول اربعه دیدوکلری هندبا وکرفس ورازیانه وکبر نام ادویه لردر

ايچون با مرالله تعالى نافعدر صفتى بودر انيسون بذر كرفس افسنتين
اسارون بذر رازيانج اذخير مكدا اونر درهم جملهٔ كفايت قدر صوايله
قينادب وسوزوب بعده سكنجبين ايله ازوب ايچوره لر **مطبوخ آخر**
معدهٔ قوى ايدر وقلبه فرح ويرب تقويت اعطا قيلور صفتى بودر عود بر
درهم مسك قرنفل جوزبوا سنبل تنقيل زنجبيل مصطكى بذر ريحان
بذر با درنجبويه وزعفران مكد نصف درهم مسك خالص اوله بر قيراط
كافيدر جملهٔ دق وسحق ايدب برصحن ايچره بغليوب تازه اوزم شيره سندن
قدر كفايه الوب بكز مثال اولنجه قينايوب حفظ اولنه حين ضرورتده
استعمال اولنه **مطبوخ غاريقون** سودايى بلغمى واخلاط محترقهٔ احراق
وازاله ايدر صفتى بودر هليلج اون درهم اهليلج كابلى اهليلج اسود مكد
يدىشر درهم بليلج واملج مكد دوردر درهم زبيب اون درهم اجاص اون
بش دانه لسان ثور بادرنجبويه غافت استخوطوس مكد دردر درهم
بسفايج اوچ درهم جملهٔ بشيوز درهم صوايچنده قينادب وسوزوب
ربعى قالدقده اون بش درهم افتيمون وبر درهم غاريقون ضم ايدب بعده
ينه سوزوب قدر كفايه استعمال اولنه **مطبوخ ديكر** سودايى وبلغمى
اخراج ايدر وبدنى اتلردن پاك ايدر صفتى بودر هليلج كابلى هليلج اسود
مكد دوردر درهم اجاص تمرهندى اوزوم زبيب يكرم درهم سنا يدى درهم
ورد احمر بش درهم افسنتين رومى وورت درهم غافت اوچ درهم
بذر بادرنجبويه بذر فرنجمشك مكد ايكشر درهم انيسون وبذر رازيانج
بردرهم استخوطوس كمافيطوس وبادرنجبويه لسان ثور مكد اوچر درهم
سازج هندى قرنفل مكد برر درهم بسفايج اوچ درهم جملهٔ التى رطل
صوايله قينادهلر سوزهلر ربعى قالدقده بر درهم غاريقون ونصف درهم
صبر وبر درهم ملح هندى وايكى قيراط لاجورد وايكى قيراط شحم حنظل
واون درهم سكر دخى قتوب تمام امتزاج بولدقده بحسب القوة سحر وقتلرنده
استعمال اولنه **مطبوخ سورنجان** بلغم غليظى اخراج ايدر ووجع مفاصله

قاله ايدر

فائده ايدر وفى الجمله سورنجان ترياق مفاصلدر بو مطبوخى معجوننده مقبول
در صفتى بودر سنا يدى درهم تربد اوچ درهم اصل السوس بش درهم
انجير اون دانه عناب سبستان مكد اوتوز درهم عنب الثعلب بذر رازيانج
مكد اوچر درهم جلنجبين عسلى اون درهم بذر هندبا بنفسج بابس مكد
اوچر درهم سورنجان بش درهم جملهٔ دق وسحق ايدب بعده بش رطل
صوايله قينادب ربعى قالدقده سوزوب بعده اونر درهم ترنجبين وخيار
شنبه ضم ايدوب تكرار سوزوب قدر كفايه لازم كلدكده استعمال اولنه
باب ثامن نقوعات بيانندهدر اوجملهدن برى **نقوع سكردر** خوضت
وحلاوتى معتدلدر وخاصه سى طبيعتى تليين ايدوب صفرايى استفراغ
قلدقدن صكره عطشى تسكين ايلمكدر صفتى بودر اجاص اسود عناب مكد
القشر دانه تمرهندى اوتوز درهم زردالو التمش درهم بوجملهٔ بركره صوايله
اصلادب وسوزب اون درهم ترنجبين ويكرمى درهم سكر قتوب تكرار سوزوب
استعمال ايدهلر **نقوع آخر** سودا وبلغم وصفرا ودم ايچون نافعدر وفى الجمله
برلطيف نقوع دريوم اولده مغلاب ويوم ثانيده ملين ويوم ثالثده مسهلدر
حاصلى لينتى رفق اوزره ملايم ومعتدلدر اخلاط اربعهنك استعلاو
تعفننلرن صاحبين خلاص ايدر صفتى بودر سنا مكى يكرم بش درهم نيلوفر ورد
احمر بنفسج افتيمون مكد دوردر درهم عناب سبستان انجير سياه اروك
قايسى زردالو سياه اوزم قزل اوزم امير بارس مكد يكرمشر درهم تمرهندى
التمش درهم لسان ثور برسياوشان مكد ايكشر درهم شيرخشك ترنجبين
مكد التمشر درهم غاريقون برقيراط لاجورد ايكى قيراط راوند چينى درهم امدى
سنانك چوپلرين ايرتليوب برصحن ايچره بغليوب بعده يازلدغى اوزره شير
خشكدن راونده وارنجه انلرى دخى برصغير جه صحنه ايدب ساير اجزا ايله معا
اوصحنلرى بربيوك كاسه ايچره اصليه لر اول كون صحنلرى واجزالرى حركت
ايتدوروب برنيم كاسه مقدارى سوزوب ايچهلر اعلا مغلاب اولور ايكنجى كون
صحنلرى واجزالرى زياده جه حركت ايتدوروب بر مقدار قرشدوروب وسوزب

برنیم کاسه مقدارین ینه ایچه‌لر لطیف و ملیّن اولور اوچنجی کون محکم اُوَغ
اُوَغ صقوب واجزایی ازوب بعده سوزوب صکره برنیم کاسه دخی ایچه‌لر
لطیف و رعنا مسهل اولور بش التی مجلس اجابت ایدر **نقوع آخر** ذات الجنب
اربابنه و نفث دم اصحابنه و حمّای محرقیه نافعدر صفتی بودر سناء مکی
بنفسج طری نیلوفر عناب سجستان مکد یکرمشر درهم بزر هندبا اوچ درهم
بذر خیارین اوچ درهم جمله‌سی برکاسه ایچره برکون و برکیجه اصلدب بعده سوزب
بشر درهم شیرخشك و ترنجبین ضم ایدوب تمام ازلدکدن صکره برنیم کاسه
مقداری ایچوریله **نقوع دیکر** امراض حارّه و حمیات متعفنه‌نك بقایاسنی
عروقدن چقاررو فضولدن پاك ایدر صفتی بودر اجاص و زبیب احمر
و سبستان تمرهندی مکد اوتوز درهم بزر کشوث بذر هندبا پرسیاوشان
مکد اوچر درهم جمله‌سی بریرده جمع ایدوب برکون و برکیجه اصلدلقدن صکره
سوزب یکرمبش درهم مقداری استعمال ایده‌لر **نقوع آخر** صداع حارّه
ایچون و بدندن صفرا استخراج اتمك ایچون نافعدر صفتی بودر هلیلج اصفر
اون درهم اجاص سبستان عناب تمرهندی مکد اوتوز درهم بنفسج بذر هندبا
بذر خس مکد اوچر درهم خیار شنبه فلوسی اون درهم جمله‌سی جمع ایدوب غایتله
اسّی صوا یچنده برکون و برکیجه اصلدب و سوزوب بود فعه اون درهم
ترنجبین الحاق ایدب استعمال ایده‌لر **نقوع آخر** مجرّب تبرید ایچون و حمّاء
صفراویه ایچون نافعدر صفتی بودر تمرهندی زبیب احمر زبیب اسود
عناب زردالو قایسی سیاه ارك امیربارس ورد احمر طری جمله‌سنی
برابر اصلدب قوتی چقدقده سوزوب ایچه‌لر **نقوع دیکر** ادرار بول و طمث
ایچون نافعدر صفتی بودر قاون و خیار چکردکلری برابر دوکلمش اوله یدی
شر درهم بزر کرفس بذر رازیانه انیسون مکد یکشر درهم جمله‌سی دق ایدب
اوچ رطل مقداری صوایله اصلدوب و سوزوب کوننده قرق درهم مقداری
استعمال ایده‌لر **نقوع ماء جبن** سودا و صفرا و اخلاط محرقه‌نك ازاله‌سنده
عظیم نفعی واردر صفتی بودر راوند افتیمون سنا اوچر درهم دق اولنوب

برصتی ایچره بغلنوب ماء جبن ایچنده برکیجه طوردقدن صکره استعمال
اولنه بونك برنیم کاسه‌سی کافیدر صتی اوچ کرّه اصلنوب ایچمك کافیدر
نقوع ماء الجبن نوع آخر بو عجب طرفه یادکاردر برص و بهق و حرارت
کبد و امراض سوداویه و صفراویه و بلغمیه دفعنده تأثیری عظیمدر علی الخصوص ذکر
اولنان اخلاط احتراقه میل ایلمش و متعفن اولمش اوله صفتی بودر راوند
سنا تربد غاریقون بسفایج هلیلج اصفر و اسود مکد برر درهم لاجورد ایکی قیراط
کل ارمنی افتیمون بربچق درهم جمله‌سی ممکن اولان مرتبه دق ایدب برصتی ایچره
بغلدقدن صکره برکاسه ماء جبن ایچنده اصلدب برکیجه قالدقدن صکره
ایرته‌سی برنیم کاسه ایچه‌لر بو حال اوزره صتی اوچ کونه دك تبدیل اغذیه‌لر
وهر کون برر نیم کاسه اندن ایچه‌لر با مر الله تعالی منفعت بوله **باب تاسع
میاه الاصول بیاننده‌در** باب تاسع بری ماء اصولدر که فلجه و لقوه‌یه و
صرع و استسقا و تشنج و سکته و اوجاع مفاصل ایچون نافعدر صفتی
بودر قشور اصول کرفس و رازیانه و اذخر اونر درهم بذر کرفس انیسون بذر
رازیانه مکد درر درهم مصطکی سنبل فقاح اذخر مکد برر درهم حب
بلسان اسارون مکد یکشر درهم عود بلسان و بوزیدان مکد برر درهم
سلیخه اوچ درهم چنطیانا ایکی درهم بذر حرمل اوچ درهم زبیب یکرم
درهم جمله‌سی درت رطل صوده محکم قیناد ب ربعی قالدقده کوننده یکرمشر درهم
استعمال اولنه اما هر کرّه که ایچلور ایکی درهم بادم یاغی ضم ایدوب ایچلمك
کرکدر اکر دیلرسك تقطیر ایدب کلاب کبی عرقین استعمال ایلیه **ماء اصول
آخر** بو قسم دخی شول صرعه دیرنافعدر که اوجاع ارحامدن اولمش اوله و حیضی
ادرار ایلمك بونك جمله‌سی خواصندندر حاصلی لطیف ترکیبدر بی نظیر تدبیردر
ترکیبی بودر قشر اصل رازیانج قشر اصل کرفس قشر اصل کبر مکد اونر درهم
بذر کرفس انیسون و بذر رازیانج زراوند طویل زراوند مدحرج مکد اوچر
درهم قنطریون اصل فاوانیا حب فاوانیا بذر حرمل مکد اوچر درهم زبیب منزوع
العجم اون درهم جمله‌سی جمع ایدوب دق و سحق دن صکره اوچ رطل صوایله

که انکرحه

مکد دیك من کل واحد
دیمکدر وقس علی هذا
فی البواقی

فاوانیا ترکیسی تو کیدر صم

قینادب وسوزوب دیلرسه تقطیر ایدب اکر حالی اوزره استعمال قصد اولنورسه هر کونده اچ قرنه قرق درهم مقداری ایچله **ماء الاصول دیکر** بونك خاصه سی کلا ومثانه ده حصاتی تفتیت ایدوب بولك احتباسندن عمل ایده نی خلاص ایدر ترکیبی بودر قشر اصل کبر قشر اصل کرفس مکد بشر درهم پرسیاوشان اوچ درهم حب قلوبیری درهم اسقلوفندریون اوچ درهم دوکلش قاون چکردکی یدی درهم زبیب خرسان اون درهم تبن یابس اون درهم اوچ رطل صو ایله قینادب ربعی قالدقده قرق درهمنه یجق درهم حجر الیهود سحق ایدب خلط اولندقدن صکره اچ قرنله ایچه لر **ماء اصول دیکر** سدد کبد وطحال واورام وانلرك برودتلرینه وبرودت معده یه واستسقا وحمیات عتیقه وبلغمیه یه نافعدر صفتی بودر قشر اصل کرفس قشر اصل رازیانج مکدیه بشر درهم اصل اذخر مکد ایکشر درهم شکاعی باداورد غافث قشر اصل کبر مکد اوچر درهم تین یابس اون دانه زبیب منزوع النوی یکرمی درهم افسنتین ورد احمر مکد ایکشر یجق درهم جمله سی دق ایلدکدن صکره درت رطل صو ایله قینادب ربعی قالدقده دلرسه قرق درهم بوحال اوزره ایکی درهم بادم یاغی قتوب ایچه دیلرسه تقطیر ایدب عرقین ایچه **ماء اصول خالص** بو بر اصولدرکه بلغم ناپخته یی بشورر وطبخ تام ایله نضج ایدر صفتی بودر قشر اصل کبر قشر اصل هندبا قشر اصل کرفس قشر اصل رازیانج مکد الکشر درهم جمله سی بریرده برکون وبرکیجه اصلتدقدن صکره بش رطل صو ایله قینادب ربعی قالدقده دیلرسك شراب اصول طبخ ایله دیلرسك تقطیر ایدب صوین استعمال ایله **باب عاشر حبوبات بیاننده در** وجمله دن بری **حب ایارج فیقرا** دماغ فضول غلیظه دن واخلاط لزجه بلغمیه دن تنقیه ایدر و صرع وسکته وغشا وسبل وظلمت بصر ونسیان ایچون نافعدر صفتی بودر تربد ابیض حب النیل غاریقون انیسون مکد نصف درهم شحم حنظل ملح هندی مکد بریجق دانق جمله سی محکم دق وسحق دن صکره ایکی

درهم صبر ماء رازیانج ایله ازوب سایر اجزایی یوغوروب نخود قدر حبلر ایده لر بونك شربتی بر درهمدر **حب الصبر** اوجاع مفاصل ونقرس وفالج ولقوه وضعف معده ایچون نافعدر علی الخصوص معده یی اخلاط بلغمیه دن وفضولك انحدارندن صیانت ایدر وفی الجمله دماغدن متحدر اولمق دیلین فضول غلیظه لزجه یی منع ایدر صفتی بودر صبر اسقطوری بر مثقال تربد ابیض بر درهم حب النیل غاریقون انیسون هر برندن نصف درهم شحم حنظل ملح هندی مکد بر بریجق دانق کثیرا ایکی درهم جمله سی دق وسحق ایلدکدن صکره ماء کرفس ایله یوغوروب خرده حبلر ایده لر شربتی معتدلا بر درهمدر **حب البنفسج** ضعف بصر وظلمت عین ایچون نافعدر دماغی فضول صفراویه دن وبلغمیه دن صیانت ایدر صفتی بودر بنفسج یابس ایکی درهم تربد ابیض بر درهم ربت السوس هلیلج اصفر مکد یجق درهم انیسون بر دانق سقمونیاء مصلح نصف دانق سقمونیاء مصلح برقاعده ماء قراحله یوغوروب حب ایلدکدن صکره شربتی بریجق درهمدر **حب ~~المنتوقیا~~ السورنجان** اوجاع مفاصل ونقرس وعرق النسا ووجع ورك ایچون آب حیوان منزله سنده در صفتی بودر صبر اسقطوری وتربد بربر درهم سورنجان بر مثقال ماء تیرح بر درهم حب النیل وغاریقون مکد نصف درهم شحم حنظل وکثیرا بر دانق ملح هندی نصف دانق جمله سی دق وسحق ایتدکدن صکره ماء کرفس ایله یوغوروب خرده حبلر ایده لر شربتی معتدلا بر درهمدر **حب القوقیا** صداع بلغمی یه نافعدر وبصری جلا لندرر وفضول غلیظه ردیه یی بدندن پاك ایدر صفتی بودر صبر اسقطوری عصاره افسنتین ورق افسنتین مصطکی مکد اونر درهم سقمونیاء شحم حنظل نصف جزء عادت معهوده اوزره ماء کرفس ایله یوغوروب حبلر اولنه شربتی بر مثقالدر **حب الشبیار** اوجاع معده ورأس وغشاوه بصر وظلمت عین ایچون نافعدر شبیارلق معناسی کیجه یتجق وقتده استعمال اولنور ونوم تاثیرینه کدورت عملی ضعیف قلمز صفتی بودر صبر اسقطوری اوچ درهم اهلیلج اصفر ورد احمر تربد بربر درهم قاعده اوزره

ماء صافی ایله یوغوروب حبلر ایده لر وکولکه ده قوریده لر شربتی بر مثقال الدر

حب الذهب اوجاع رأس ایچون نافعدر وبدنی تنقیه ایدر وبصره جلا ویرر صفتی بودر صبر اسقطوری یکرم درهم اهلیلج اصفر اون درهم مصطکی وکثیرا وسقمونیا مکدا اوجر درهم ورد احمر بشر درهم زعفران اوچ درهم جملهٔ دق وسحق ایدوب صکره ماء صافی ایله حبلر ایده لر شربتی ایکی درهمدر

حب الاستخوطوس صرع وسکته ومالخولیا وامراض سوداویه وبلغمیه وداء الثعلب ایچون نافعدر صفتی بودر اهلیلج اصفر کابلی منزوع النوی مکدا بشر درهم تربد بدی بچق درهم صبر اسقطوری التی درهم استخوطوس غاریقون افتیمون بسفایج مکدا اوچر درهم شحم حنظل بربچق درهم فوفل فورنج جبلی مکدا بر درهم جملهٔ برقاعده دق وسحق صکره ماء صافی ایله یوغوروب حبلر ایده لر شربتی اوچ درهمدر

حب المنتن فلج ولقوه وتشنج واسترخاء جمیع المفاصل ووجع ظهر ونقرس ایچون نافعدر واخلاط غلیظهٔ اسهال ایدوب طمثی ادرار ایدر صفتی بودر سکبینج واشقحا وشیرحرمل مقل ازرق شحم حنظل صبر تربد هلیلج انزروت مکدا اونر درهم جملهٔ دق وسحق صکره پراسه صویی ایله یوغوروب حبلر ایده لر شربتی ایکی درهمدر

حب المقل بواسیر واوجاع امعا ومقعد واسترخاء مقعده نافعدر صفتی بودر هلیلج اسود بلیلج املج مکدا بشر درهم مقل ازرق یکرم درهم جملهٔ دق وسحق ایلدکدن صکره مقلی ماء کراثله برهاونده ازوب بعده جملهٔ معًا یوغوروب حبلر ایده لر شربتی ایکی درهمدر

حب الشیطرج اوجاع مفاصل واسترخاء عصب ولقوه واحتباس طمث ایچون زیاده مبارکدر صفتی بودر تربد اون درهم صبر اسقطوری یکرمی درهم زنجبیل زرنباد مکدا ایکشر درهم فلفل دار فلفل عاقرقرحا مکدا بربر درهم شیطرج هندی وج مکدا ایکشر درهم سکبینج دوقیناد دورت درهم جملهٔ دق وسحقدن صکره ماء کراثله یوغوروب حبلر ایدوب وقت حاجتده اوچر درهم استعمال ایده لر

حب عشر الادویه وجع مفاصل

ونقرس

منزوع الاقماع نسخ

اوجاع صح

بادهٔ

ونقرس وفلج ولقوه وامراض بلغمیه ایچون نافعدر صفتی بودر فلفل دار فلفل املج منزوع النوی شیطرج هندی بلیلج منزوع هلیلج اسود نانخواه سعد مکدا ایکشر درهم صبر اسقطوری اون درهم بو ادویهٔ دق وسحقدن صکره ماء عنب الثعلب ایله یوغوروب خرده خرده حبلر ایدوب کولکه ده قوریده لر شربتی ایکی درهمدر

حب اخر نقرس ایچون مخصوصًا نافعدر صفتی بودر فلفل دار فلفل زنجبیل ورق کبر ورق حنا کمون مکدا بربر درهم ملح نبطی نشادر زبد البحر جمیعه مکدا ایکشر درهم سورنجان ایکی ادویه قدر دق وسحقدن صکره حبلر ایده لر محلنده اوچ درهمی بر شربت ایده

حب المازریون مرهٔ صفرا وماء صفرایی اسهال ایدر صفتی بودر مازریوندن نقدار دیلرسین برکون وبرکیجه سرکه ده اصلدوب قوریلدقدن صکره بومد تر مازریوندن اون درهم ورد احمر رب السوس مکدا بشر درهم دق وسحق ایدوب ماء عنب الثعلب ایله یوغوروب حبلر اولنه حین محلده شربتی ایکی درهمدر

حب القولنج عجب مبارک ترکیبدر قولنجدن شکایت ایدنلره مسلک عظیمدر صفتی بودر غاریقون سکبینج مقل ازرق صندل مقاصیر جندبیدستر جاوشیر مکدا بربر درهم صبر اسقطوری دورت درهم ماء رازیانج ایله قاعدهٔ معهوده اوزره یوغوروب جلاب ایده لر شربتی بر درهمدر

حب السکبینج قولنج واوجاع امعا وبواسیر ورباح غلیظه ایچون نافعدر وحیضی دخی ادرار ایدر عظیم النفعدر صفتی بودر سکبینج بزر کرفس انزروت اهلیلج اصفر مکدا بشر درهم تربد اون درهم شحم حنظل دورت درهم دق وسحقدن صکره ماء قراطه یوغوروب خرده حبلر ایده لر شربتی اوچ درهمدر

حب الخیزران خنازیر وامراض بلغمیه ایچون نافعدر وخنازیری دافعدر صفتی بودر ایارج فیقرا اوچ درهم غاریقون ایکی درهم شحم حنظل بربچق درهم انزروت دورت درهم تربد یدی درهم جاوشیر بربچق درهم نشادر ایکی درهم سقمونیا بربچق درهم

جملهٔ ادویه نسخ

حب طباشیری

کل ... بیان ... خیار

تخمی ... قباق ... ۴

اوت تخمی ۴ طباشیر ۱

صمغ ۱ کثیرا ۱ نشا ۱

کافور ۱ زعفران ۱

بزر قطونا

لعاب ایله یوغوروب

حبلر ایده لر

جملهٔ دق و سحقدن صکره ماءِ قراطله یوغوروب حبلر ایده لر شربتی بر
درهمدر حب المنافع برص و بهق ایچون اخراج ایدب نر قلدعمق بدن اوله
اولورسه کیدررو صرع و سبات و سکته ایچون نافعدر صفتی بودر
ایارج فیقرا بش درهم افتیمون اون درهم حجر لاجورد یدی درهم سقمونیا
و شحم حنظل هر کدا ایکشر درهم سنبل وانیسون هر کدبر بر درهم دق و سحق
ایدوب ماءِ رازیانج ایله یوغوروب خرده حبلر ایده لر شربتی بر درهمدر حب
الشاهترج جرب و حکه و قوبا و اوکلماز یاره لر ایچون غایت نافعدر
ترکیبی بودر هلیلج اصفر هلیلج اسود هر کد بشر درهم صبر یدی درهم
سقمونیا بریچق درهم اجزایی سحق ایدب سقمونیا ماء شاهترج
ایله برها ونده الشروب بودفعه جملهٔ یوغوروب خرده حبلر ایده لر
شربتی بر مثقالدر حب الغافث یرقان و کبد حارّه ایچون نافعدر
صفتی بودر صبر غافث هلیلج اصفر هلیلج اسود منزوع النوی
هر کد بشر درهم دق و سحقدن صکره ماء کرفس ایله یوغوروب
خرده حبلر ایده لر شربتی اوچ مثقالدر حب الاقاویه بو اول حبدر که
ریاح باردهٔ کسر ایدر و اخشاده اولان عوارضی دفع ایدوب
طبیعتی رفقله تلیین ایدر صفتی بودر زنجبیل قرنفل دارچین
فلفل دارفلفل امیربارس مصطکی هر کد بریچق درهم سقمونیا
اوچ درهم سکّر اون درهم جملهٔ دق و سحقدن صکره نخود قدر
حبلر ایدب بو حبلرك هر بری بر مجلس اجابت ایدر خصوصا قولنجی
اولورسه حل ایدر حب النکهه بو حبك خاصیتی اغزك بد رایحه سین
کیدرب بخری دفع ایدر صفتی بودر طریقی عمل ایلدکدن صکره اغزده
طوتمقدر لطیف عملدر غفلت اولنمیه جوزبوّا قاقوله فوفل و قرنفل
کافور دارچین و خولنجان هر کد بر بر درهم مسك بر دانق صمغ عربی
ایکی درهم صمغی کلاب ایله ازوب اجزایی مسحوقا یوغوروب و خرده بول
بغوری کبی قورصه لر ایدوب و یا حبلر ایدوب محل احتیاجده اغزده

طوته لر حب دیکر بو دخی اغز قوقوسین کیدررو بلکه رایحه سین لطیف
ایدر صفتی قشر اترج اصفر ورق اترج فرنجمشك سنبل هندی قرنفل جوز
بوّا نارمشك هیلی زنجبیل کبابه بسباسه سعد هر کد اونر درهم مسك
بر درهم صمغ بش درهم مقدّما صمغی الما وایوا صولری و کلاب ایله اصلدوب
بعده مسحوقا اجزاءِ داخل ایدوب یوغوره و خرده حبلر ایدب وقت
حاجتده دل التنه طوته لر حب السعال اکر اوکسوروکی حرارتدن
اولورسه بونده ایو ترکیب اولمز صفتی بودر لوز مقشّر بذر خیارین
نشا و صمغ عربی بذر خشخاش هر کد بر بر درهم ربّ السوس ایکی درهم
باقلهٔ مقشر اوچ درهم دق و سحقدن صکره لعاب بذر قطونا ایله یو
غوروب حب ایده لر و کیجه لرده بر ایکی دانه سین دلی التنه قویوبا و
تفویه کیجه لر بامر الله سبحانه و تعالی دفع ایدر حب السعال دیکر اکر سعال
برودتدن اولورسه زیاده نافعدر دفع ایدر ترکیبی بودر قشر اصل رازیانج
بذر قطونا کرفس دب الفاس پرسیاوشان لوز مر مقشر جملهٔ دق
و سحقدن صکره ماءِ کرفس ایله یوغوروب اولکی کبی حبلر ایدب دلی
التنه قویه لر حب السعال دیکر اکر سعال یابس اولورسه بو ترکیبدن غافل
اولمامق کرکدر صفتی بودر نشا و صمغ عربی و ربّ السوس کذلك
یوغوروب حبلر ایدوب دلی التنه قویه لر حب السعال اکر سعال رطوبتدن
اولورسه بو ترکیبدن غافل اولمیه صفتی بودر فلفل سکّر زنجبیل صمغ
عربی علی السویه دق و سحقدن صکره یوغوروب کذلك دل التنه طوته لر
ویاخود مقدار کفایه استعمال ایده لر حب مفض بو حبك خاصه
سی چوقدر مفض که بوریدرا کا زوفخیره و زوره نافعدر صفتی
بودر عفص اقاقیا ورد احمر قاره کونلك آق کونلك دم الاخوین
صمغ عربی افیون جندبید ستر طلق جلنار هر کدا اونر درهم حب الاس
بذر حماض هر کد یکرمشر درهم دق و سحقدن صکره ماء الاس ایله
یوغوروب فلفل دانه لری کبی حبلر ایدب بونك شربتی یچق مثقالدر

برمثقاله وارنجه درنهایت زیاده قابضدر اکا کوره بصیرت اوزره اولالر **حب القابض** طبیعتی مسك ایدر وقانك اختلافنی و سیلاننی منع ایدر صفتی بودر سماق ایکی درهم عفص بردرهم قشر الرمان نصف درهم بو جملهٔ دق و سحقدن صکره ایواچکردکی لعابیله یوغوب خرده حبلر ایدهلر تمام قورود قدن صکره برطه صاروسین سرکه ایچنده بشوره بو حبلردن سحق ایدب فلفل برینه اکوب برمقدار طوزدخی قویوب استعمال ایدهلر شویله که سایر حبوب کبی مقدار کفایه ینسه دخی جایزدر نهایت نقل ایلدوکمز طریق متقدمین در **حب الاصطمحیقون** بلغم غلیظه و لزج ومرهٔ سودادن حادث اولان امراض مختلفه یه نافعدر وبدنی فضول مختلفه دن صیانت ایلدوکی قتی ظاهردر ترکیبی بودر تربد ابیض ایکی درهم صبر اسقطوری وحب النیل هکذا اوچردرهم شحم حنظل و سقمونیا مکذا ایکشر دانق جملهٔ دق و سحقدن صکره خرده حبلر ایدهلر شربتی نصف درهمدر **حب ایارج** معده راسی تنقیه ایدب بخارلری دفع ایدر باذن الله تعالی کوزلری هنوز اغریان ادمه زیاده نافعدر ترکیبی بودر ایارج فیقرا التی درهم هلیلج اصفر دورت درهم ملح هندی ایکی بچق درهم جملهٔ دق و سحقدن صکره ماء کرفس ایله یوغوروب خورده حبلر ایدهلر شربتی ایکی درهمدر **حب ایارج اخر** بودخی تنقیهٔ راس ومعده قیلور ورمدلو اولنلره فائده ایدر صفتی بودر تربد ابیض بر درهم ایارج فیقرا بردرهم ملح هندی نصف درهم سقمونیا بردرهم دانق شحم حنظل بربچق دانق جملهٔ دق و سحقدن صکره ماء قراطه یوغوروب خرده حبلر ایدهلر شربتی بردرهمدر **حب الموقیا** خلق بوکا قوقیا دیرلر لکن غلط ایدرلر اول غیریدر ذکری سبق ایلمشدر بوحبی جالینوس اتخاذ ایلمشدر اوجاع رأس وبلغم ایچون نافعدر و بصره جلا ویرر فضول زائده نقض ایدر بلکه افضالی بوروندن اخراج ایدر صفتی بودر مصطکی عصارهٔ افسنتین شحم حنظل

صبر اسقطوری سقمونیا هکذا اونر درهم دق و سحقدن صکره ماء رازیانج ایله یوغوروب حبلر اولنه شربتی نصف درهمدن بردرهمه وارنجه در **حب لاجورد** جذام وحماء ربع وقوبا وجرب وسایر امراض سوداویه و بلغمیه ایچون نافعدر ترکیبی بودر لاجورد مغسول اون درهم سقمونیا ایکی درهم غاریقون بش درهم مصطکی کذلك صمغ عربی اوچ درهم جملهٔ دق و سحقدن صکره ماء افتیمون ایله یوغوروب حبلر ایدهلر شربتی اوچ درهمدر **حب سورنجان الکبیر** سبق ایدن قسممزدك بو اقوی در انده اولان خواص بونده دخی واردر نهایت بونك دخی زیاده فائده سی نقرس بارد ایچون ترکیبی بودر ایارج فیقرا اون درهم شحم حنظل قنطوریون سورنجان ماهیزهج مرمخ بوزیدان هکذا بشر درهم فرفیون ایکی درهم زنجبیل شیطرج فلفل خردل جند بیدستر بردرهم اکرجته بردرهم سقمونیا حلتیت مقل وقنه وشق جاوشیر دخی قترلرسه مقیم المزمن دیدکلری ترکیب اولور زیاده نافع اشیادر **حب النفط** فلج ولقوه واوجاع مفاصل ونقرس بارد وقولنج بارد ورياح غلیظ وسایر صوقدن اولمش امراض ایچون نافعدر علی الخصوص عرق النسایه تریاق اکبردر ترکیبی بودر هلیلج اصفر وصبر وشحم حنظل وماهیزهج جرمل جند بیدستر ازروت مقل ازرق اشق سکبینج جاوشیر صمغ السذاب نفط ابیض هکذا بشر درهم جملهٔ دق و سحق ایدب صمغی نفط ایله ازوب سایر ادویه ایله معاً یوغوره لر و فلفل دانه سی قدر حبلر ایدب استعمال ایدهلر شربتی ایکی درهمدر **حب الدود** بورکده اولان قوردلری و صوغلجانلری اسهال ایله اخراج ایدر ترکیبی بودر تربد اون درهم افتیمون دورت درهم حب النیل اوچ بچق درهم انزروت اوچ درهم شحم حنظل ایکی درهم سقمونیا کذلك صبر یدی درهم قاعده اوزره یوغوروب حبلر ایدهلر شربتی صو ایله ایکی درهمدر **حب الاخر للدود** بوحبدن غفلت اولنمه مق کرکدر نفعی عظیمدر برنچه کره تجربه ایلدك هرقنغی نوع قسمی که انسانك قرننده واردر چقارر کرك تاتار قوردی و کرك حب القرع و کرك

وکرك صوغلجان البته بامر الله تعالی خلاص ایدر ترکیبی بودر شیرخشك
قنبل حب النیل شیخ ارمنی خرسانی نیسون تربد افسنتین ورق شفتالو ...
مکدا اوچر درهم مقل ازرق سقمونیا ایکشر قیراط جملهٔ دق وسحق ایدوب
شراب صولله یوغورب بورجق قدر حبلر ایده لر بو حبلردن اون یدی دانه
سین یبوب اوزرینه بر مقدار قوزا یجی کل ایدب بر مقدار اسی صوایچه لر حق
جل وعلانك کمال قدرتین مشاهده ایده لر حب ایارج لوغازیا بو ترکیب عجب
کثیر النفعدر اقصاء بدندن اخلاطی بغیر عنف اخراج ایدر خصوصا امراض رأس
وصداع وشقیقه وهیضه ودوار ووسواس وجنون وصرع وصمم ورعشه
وفلج واسترخاء اعصاب واعضا ایچون نافعدر بلکه سکته واوجاع اذن وعین
ایچون دخی نافعدر وفی الجمله معدهٔ قوی ایدر وسددلری اچوب وبول وطمثی
ادرار ایدر وعسر النفس وربو ایچون فائده قیلور وجمیع امراض بلغمیه وامراض
متعافنه ایچون نافعدر واوجاع مفاصل ونقرس وعرق النسا وداء الحیه
وداء الثعلب وقروح عتیقه ایچون فائده سی نهایه‌دن وبرص وبهق وقوبا
وتشقق وجذام وخنازیر واورام بارده وسرطان ایچون نفعی خود اظهر من الشمس
وابین من الامسدر صفتی بودر شحم حنظل بش درهم بصل عنصل وغاریقون
ومحموده منحرق اسود اشق اوسقوردیون مکدر دوردر درهم افتیمون کما دریوس
مقل صبر مکدا اوچر درهم حاشا جیوفاریقون سازج هندی فراسیون جعده سلیخه
فلفل اسود وابیض دار فلفل زعفران دارچین بسفایج جاوشیر مرقطراسالیون
سکبینج جند بیدستر راوند طویل عصارهٔ افسنتین فرفیون سنبل هندی
حاماء زنجبیل مکدا ایکشر درهم استخوطوس چنطیانا مکدر بچق درهم صمغ
عربی اون درهم جمله ادویهٔ دق وسحق ایدب صمغی شراب صولله ازوب سایر
ادویهٔ قروب ویوغروب نخود قدر حبلر ایده لر بونك شربتی بر درهمدر بونلدن
غیری ایارجات کبار چوقدر ایارج روفس وایارج روفن وایارج ارکغانیس
وایارج مهران کبی اما بو جمله نك پادشاهیدر بونده اولان خواصلدکه سی
انلرده یوقدر اما انلرده اولانلرك جمله سی بونده واردر بو انواعك بعضی خواص

وترکیبی

وترکیبی اقرابادین اواخرنده مجموعه ایله تعریف اولنان بابده چوق بیان اولنمشدر
مراد اولندقده اول محلده طلب اولنه لکن ایارج لوغازیا انلره چندان رغبت
ایتدرمز باب حادی عشر اقراص بیاننده در اوجملدن بری قرص طباشیردر
وبونك خاصه‌سی چوقدر طبیعتی تلیین ایدر وحمیات حارهٔ محترقهٔ زائل قیلور
وسعاله وخشونت صدره خود نفعی ظاهردر خصوصا حرارت وحرقتی تسکین
ایدر طریقی بودر طباشیر ابیض یکی درهم ترنجبین بریچق درهم لب بذر خیار لب
بذر قرع هر برنلك بر بچق درهم نشا صمغ عربی بذر خشخاش ابیض کثیرا هر
برنلك بچق درهم جملهٔ دق وسحق ایدوب بعده صمغی لعاب بذر قطونا ایله
ازوب سایر ادویهٔ دخی خلط ومزج ایدوب یوغردقدن صکره یدی ساعت
مقداری حالی اوزره قویوب بعده بر مثقال وزننده قرصه‌لر ایدوب ظلده
تجفیف اولنه بو ذکر ایلدوکمز قاعده اوزره اقراص تدبیرنده لازمدر هر نوعی
بیان ایلدکده عادت اوزره شویله ایلك دنلدکه مقصودمز بو نوع تدبیردر
قرص طباشیر الملین حمیات حادهٔ ملتهبه وصفراویه ودمویه ایچون نافعدر
عطشی قطع ایدر وسهری دفع ایدر بلکه نوعا نومه دخی اعانت ایدر صفتی
بودر ورد احمر وترنجبین التشر درهم طباشیر وکثیرا ایکشر درهم نشا اوچ
درهم جملهٔ دق وسحقدن صکره سوزلمش صمغ وترنجبین ایله بر مثقال قرصه
لر ایدوب کولکه ده قورودە لر بونلرك شربتی بر مثقالدر قرص طباشیر طایف
حمیات حاره ومحرقه ومطبقه ایچون نافعدر اگرچه دمده اختلاف دخی اولوب
داخل عروقده متعفن ایسه ینه نفعی مقرردر طریقی بودر ورد احمر التی درهم
صمغ عربی ونشا هر برنلك دوردر درهم بذر حماض التی درهم طباشیر اوچ درهم
عادت اوزره بر مثقال قرصه‌لر اولنه استعمالی دخی بر مثقالدر قرص طباشیر
مقتدر حمیات حارهٔ محرقه ایچون نافعدر عطشی وتلهبی تسکین ایلمکده بو قرصك
غیریلرندن زیاده نفعی وار ده شانندر طریقی بودر امیرباریس وطباشیر ورد احمر
مکدر بر بچق درهم لب بذر قرع ولب بذر خیارین بذر هندبا بذر خس بذر
سمزاوت صندل ابیض هر برنلك نصف درهم کافور نصف دانق عادت اوزره

لعاب بزرقطونا ایله برر مثقال قرصه لر ایده لر **قرص طباشیر کافور** بویله
قرصدرکه حمیات محترقه و مطبقه وحمّاء دق و حرارت کبد و سعال حار
وعطش شدید ایچون نافعدر طریقی بودر طباشیر و ورد و صندل لب بزر
خیارین بزر خس بزر بقله هر برندن بر ر مثقال کافور بر دانق دق و سحقدن
صکره عادت اوزره لعاب بزرقطونا ایله یوغورب بر ر مثقال قرصه لر ایده لر
قرص کهربا یورکدن قان کیده نه و نزف دم ایچون نافعدر طریقی بودر خشخاش
مصطکی کهربا هر برندن اون درهم زعفران ایکی درهم صمغ کذلک عادت
اوزره بر ر مثقال قرصه لر ایده لر **قرص طباشیر آخر** دموی خلقه و دموی و
صفراوی ایچون نافعدر ولهب و عطشی تسکین ایدر طریقی بودر صمغ عربی
بزر حماض نشا هر برندن ایکیشر درهم ورد احمر اوچ درهم طباشیر طین
ارمنی سماق امیربارس مکد بربچق درهم دق و سحقدن صکره عادت اوزره
لعاب بزرقطونا ایله یوغوروب بر ر مثقال قرصلر ایده لر **امیربارس قرصی**
بواسیر و قان کیده نه و حرارت کبده نافعدر طریقی بودر امیربارس
منزوع النوی اون بش درهم بزر هندبا بزر بقله لب حب القثد هر برندن
بر ر درهم ورد احمر بش درهم راوند سنبل هر برندن بر ر درهم دق و سحق
ایدوب عادت اوزره بزرقطونا ایله یوغورب قرصه لر ایده لر **قرص**
فنجنکشت سدد کبد و طحال ایچون عظیم النفعدر طریقی بودر فنجنکشت
بزر هندبا بزر بقله و صمغ علی السویه دق و سحق ایدب عادت اوزره
حب سفرجل ایله بر ر مثقال قرصه لر ایده لر **قرص جلنار** اختلاف بطن و
نزف دم ایچون و اسهال و زور ایچوندر طریقی بودر سلیخه و طین مختومی و من
صافی و صمغ هر بر برندن سکز درهم دق و سحقدن صکره تا نه
جلنار عصاره سیله یوغوره لر یا خود جلناری قینادب صوییله عادت
اوزره یوغوروب بر ر مثقال قرصه لر ایده لر **قرص بسد** بودخی اختلاف دم و سیلان
دم ایچون طریقی بودر بسد اون درهم جلنار ولبان ذکر اقاقیا مکد دورد ر درهم صمغ
عربی دارچین بر ر درهم دق و سحقدن صکره بیاض بیض ایله یوغورب بر ر مثقال

قرصلر اولنه **قرص امیربارس آخر** حمیات بلغمیه و کبد و معده ایچون نا
نافعدر طریقی بودر رب امیربارس لب بزر قثا لب بزر بطیخ هر برندن
اوچر درهم ورد احمر ترنجبین التشر درهم بزر کشوث رب السوس
طباشیر بزر هندبا مصطکی سنبل عصارهٔ غافث و راوند هر برندن ایکیشر
درهم زعفران بر درهم جملهٔ دق و سحق ایدوب ماء ترنجبین ایله یوغورب
قرصلر ایده لر شربتی بر مثقالدر **قرص ورد** حمیات صفراویه و بلغمیه ایچون
نافعدر طریقی بودر ورد احمر یدی درهم عصارهٔ غافث طباشیر سنبل
هندی هر برندن بر ر درهم رب السوس کذلک دق و سحقدن صکره ماء
صمغ ایله یوغورب بر ر مثقال قرصلر اولنه **قرص افسنتین** ورم کبد و سدد کبد و دم
وحمیات بلغمیه و سدد طحال و عسر بول ایله انفع اشیادر عجیب بی نظیر ترکیبدر
طریقی بودر افسنتین بزر کرفس انیسون اسارون لوزمر مکد بیراین دق
وسحق ایدوب زلنش صمغ ایله یوغورب بر ر مثقال قرصلر ایده **قرص ورد**
احمر دیکر اوجاع معده وحمّاء بلغمیه ایچون نافعدر طریقی بودر ورد احمر
التی درهم اصل السوس دورت درهم سنبل بر درهم صمغ بربچق درهم بیاض
بیض ایله یوغورب عادت اوزره قرصلر اولنه **قرص راوند** حمیات عتیقه
و صلابت کبد و اوجاع و اورام کبد ایچون نافعدر و فی الجمله اعضا وظا
هردن برینه ضرب اولنوب بره سی اولسه مومیای معدنیدن نافعدر طریقی
بودر شیر خشک التی درهم فوه و اکلیل الملک هر برندن اوچر درهم بزر کرفس
انیسون عصارهٔ غافث هر برندن ایکیشر درهم صمغ عربی و کثیرا بر ر درهم
سحق اولنه قدن صکره عادت اوزره قرصلر ایده لر **قرص کبیر** اوجاع سدد
وطحال سدد و سدد طحال و کبد ایچون موافقدر طریقی بودر قشر اصل کبر
دورت درهم راوند طویل ایکی درهم بزر فنجکشت فلفل اسود هر برندن
التشر درهم کثیرا اوچ درهم حب آس دورت درهم دق و سحق ایدوب عادت
اوزره بر مثقال قرصلر اولنه وقت حاجتده سرکنجبین سانج ایله ازوب
استعمال ایده لر **قرص کافور** حمیات محرقه والتهاب و توقد عطش حمّاء دق

حماء مطبقه ایچون نفعی عظیمدر طریقی بودر ورد احمر التی درهم صمغ عربی
طباشیر مکد دوردر درهم لب حب القرع لب بزر خیارین بزر بقله اصل السوس
مکد سکزر درهم نشا اوچ درهم زعفران ایکی درهم کافور نصف درهم دق
سحقدن صکره لعاب بزرقطونا ایله یوغوروب بر مثقال قرصلر ایده لر قرص
خشخاش قرحهٔ صدر و حماء وجع صدر و ظهر ایچون مناسبدر طریقی بودر
ورد احمر صمغ عربی اوچر درهم نشا کثیرا ایکشر درهم خشخاش ابیض واسود
اوچر درهم طباشیر بشر درهم رب السوس ایکی درهم زعفران ایکی دانق
دق وسحقدن صکره بینه شراب خشخاش ایله یوغوروب بر مثقال
مقداری قرصلر اولنه قرص نافع سل و نفث دم ایچون موافقدر طریقی
بودر طین ارمنی وطین مختوم نشا ورد احمر هر برندن التشر درهم سرطان
محرق کثیرا طباشیر شادنج عدسی مکد بشر درهم رب السوس بر درهم
دق وسحقدن صکره لسان ثور یا لسان حمل صولریله یوغوروب بر مثقال
قرصلر اولنه قرص آخر اختلاف دم و نفث دم ایچون مناسبدر طریقی
بودر طین مختوم وطین ارمنی طباشیر قرط طراثیث مکد ایکشر
درهم بزر حماض البری صمغ عربی جلنار مکد دوردر درهم نشا ورد احمر
اوچر درهم زعفران بزر کرفس سماق ومصطکی مکد برر درهم جملهٔ دق
وسحقدن صکره لعاب بزرقطونا ایله یوغوروب بر مثقال قرصلر ایده لر
قرص بنفسج ~~حمای ربع ایچون مخصوصا مناسبدر~~ صفرا و بلغمی اسهال ایدر
و باشده اولان موادی تنقیه قیلور ورمد و ظلمت عین وصداعکه فضول
صفرا و بلغمدندر دفع قیلور طریقی بودر بنفسج یابس ایکی درهم تربد
ابیض بر درهم رب السوس نصف درهم هلیلج اصفر نصف درهم
سقمونیا نصف دانق دق وسحقدن صکره ماء صافی ایله ازلمش
صمغله یوغوروب قرصلر ایده لر قرص بنفسج دیگر ذکر ایلدوکمز خواص
بونک اول ذکر اولنان قرص بنفسجده ذکر اولنمشدر بونده دخی
موجوددر طریقی بودر بنفسج یابس اون درهم تربد واصل السوس

اوچر

اوچر درهم صمغ عربی بر درهم دق وسحقدن صکره ماء قرع ایله یوغوروب
قرصلر ایده لر قرص کاکنج قروح وکلا ومثانه ودم تبول ایدنلره مناسبدر
طریقی بودر بزر کرفس بزر شیخ بزر شهدانج مکد التشر درهم بزر رازیانج
ایکی درهم حب صنوبر زعفران بزر حماض لوز مقشر افیون مکد اوچر درهم
حب کاکنج یکرمی بش دانه بزر قثا اون ایکی درهم جملهٔ دق وسحقدن
صکره ماء رازیانج ایله یوغوروب بر مثقال قرصلر ایده لر قرص حلتیت
حمای ربع ایچون مخصوصا موافقدر طریقی بودر حلتیت مر فلفل اسود
سذاب یابس جملهٔ برابر دق وسحق ایدوب ماء صمغ ایله یوغوروب بر
مثقال قرصلر ایده لر قرص نافع نفث دم وسعال مزمن ایچون نافعدر طریقی
بودر کهربا بسد بزر بقله طین مختوم مکد اوچر درهم جلنار بزر خشخاش
ورد احمر طباشیر قرن ایل المحرق اقاقیا عصارهٔ لحیة التیس اوچر درهم
راوند بچق درهم دق وسحقدن صکره ماء لسان الحمل ایله یوغوروب بر
مثقال قرصلر اولنه قرص نافع آخر انفجار دم و نفث دم ایچون اعلادر
طریقی بودر شادنج عدسی دم الاخوین هر برندن اوچر درهم جلنار عفص
مکد ایکشر درهم یانمش کیک بوینوزی اقاقیا بربچق درهم لادن زعفران
هر برندن نصف درهم پرسیاوشان بربچق درهم عادت اوزره دق وسحق
دن صکره ماء لسان الحمل ایله یوغوروب بر مثقال قرصلر ایده لر قرص دیگر
سعال و نفث دم ولینت طبیعت وحماء حاره رفعنده قوتی عظیمدر طریقی
بودر بزر حماض امیرباریس نشا طباشیر حب الآس شاه بلوط هر برندن
بشر درهم زعفران بر درهم طین ارمنی اون درهم کهربا بسد اوچر درهم صمغ
عربی اون درهم دق وسحقدن صکره عادت اوزره قرصلر اولنه قرص
نافع سل و دق ایچون نافعدر طریقی بودر لب خیار لب بزر قثا هر برندن
بشر درهم مر بزر بقله اصل السوس مکد دوردر درهم طباشیر سرطان
محرق ایکشر درهم نشا کثیرا بربر درهم دق وسحقدن صکره عادت اوزره
جلاب ایله یوغوروب بر مثقال قرصلر ایده لر قرص المر اسقاط جنین موتی

بزر حماض دیدکلری بیمورن وترنج دکلدر قوزی قولاغی تخمیدر

وتفتیح سدد واد رار طمث ایچون موافقدر طریقی بودر مربش درهم ورق سذاب مجفف حبق تمساح مسك طرامشیغ فوه مكدا یكشر درهم مر بطاریخ اوچ درهم جمله‌سی دق وسحقدن صكره سرو قوزالاغی صو بیله قینادب بوكره اول صوایله عادت معهوده اوزره بر درمثقال قرصلر ایده‌لر **قرص الكواكب** ضعف معده ایچون نافعدر وفضولی جلب ایلمك بوقرصه مخصوصدر خصوصا جسناء حامض مغص واختلاف بطن و صداع ووجع ارحام ایچون تاثیری عظیمدر جمله‌دن زهرلجینه وحشرات اناء وهوام لدغ ایلدوكنه بامرالله سبحانه وتعالی خلاص بابنده ابحیات مثا نندر طریقی بودر جند بیدستر مرصافی سلیخه طین مختوم قشور اصل لفاح طلق هر بریندن دورددرهم زعفران افیون التشر درهم فوانیسون بذركرفس سیسالیوس بذر بنج ابیض میعه سائله مكد سكز درهم افیون مر میعه یابسه شراب ریحانی ایله مقدما اصلدب سایرادویه دق وسحق دن صكره جمله‌سن بریرده یوغوروب بر درمثقال قرصلر اولنه لكن استعمالی التی ایدن صكره لازم ددر **قرص العود** قی وهیضه وغشیان ایچون نافعدر طریقی بودر سنبل وقرنفل ومسك كبابه عود قاقوله سعد كوفی كوندر مصطكی مكدا یكشر درهم وردبش درهم جمله‌سی دق وسحقدن صكره عادت اوزره دق وسحق دن صكره صمغ وبكنزایله یوغوروب بر درمثقال قرصلر اولنه **قرص الانجبار** اسهال دم وسیلان دم وزحیر باطل ایچون نافعدر خصوصا طریقی بودر انجبار دورت درهم ورد احمر صمغ عربی كهربا بسد مكدا وچ درهم طین ارمنی طباشیر رب السوس جلنار مكدا ایكشر درهم اقاقیا بریچق درهم جمله‌سی دق وسحقدن صكره عادت اوزره مرسین عصاره سیله قرصلر اولنه **قرص الفواق** انجقرق ایچون نافعدر اكرامتلادن اولمش ایسه صفتی بودر قسط مر صبر دخیر مارسمه كه یابس اوله فودنج نعناء یابس سذاب یابس بذركرفس كندر اسارون مكد بریر درهم افیون بریچق دانق دق وسحقدن صكره مثلث ایله یوغوروب

بر درهم مثقال

بر درمثقال قرصلر اولنه **قرص كندر** قی وهیضه وضعف معده ایچون نافعدر طریقی بودر كندر راوند درهم طین خراسانی طقوز درهم قاقوله كبابه بربچق درهم سك قرنفل بردانق جمله‌سی عادت اوزره رب رمان ایله یوغوروب بر درمثقال قرصلر اولنه **قرص مثلث** بو قرصك استعمالی اتمامندن صكره سحق اولنوب صداع وسهر ایچون كلاب ایله ازوب جبهه یه طلا اولنمقدر طریقی بودر مر افیون بذر بنج ابیض قشر اصل لفاح وتفاح یابس مكد بشر درهم زعفران بربچق درهم جمله‌سی دق و سحق دن صكره مارول وایت اوزومی صوایله یوغوروب خرده قرصلر ایدوب وقت حاجتده منوال مشروح اوزره استعمال ایده‌لر لكن بو قرص سایر اقراص كبی یوتولمز زیرا بونده مخدر اشیا چوقدر ضررا یدر همان ازیلوب باشه طلا اولنه **قرص صندل** ابی محمد زكریاء رازی رحمه الله تعالی تالیف ایلمشدر حمیات حاده وعطش شدیده وحرارت كبد ومعده ویبس لسان ایچون استعمال اولنور زیرا بخارات صفرا ویه تسكین ایدر حاصلی مبرد ومطفی حرارت وسریع التاثیردر طریقی بودر وردا حمر طباشیر سكر نبات مكد دورددرهم صندل ابیض واصفر واحمر رب السوس بذربقله مكدا ایكشر درهم لب بذرقثا لب بذرخیار كافور كثیرا مكد نصف درهم جمله‌سی دق وسحق دن صكره لعاب بذرقطونا وماء ورد ایله یوغوروب وزنده هر قرص بر درهم اوله بعده كولكه ده قوریدوب حین استعمالده الما ویا رمانین ویا تمرهندی شرابیله ازوب ایچوره‌لر **قرص الحقنه** بو قرص شولكسنه‌لره مخصوصدر كه امعا سنده قروح ودم منجمد اوله ویاخود قیح كه اریكدن یوركدن اقه انك كبیلرك حقنه سنه تعیین اولندوغی اوزره داخل ولور وفی الجمله اكر یالكز بوقرصدن حقنه مراد اولنورسه اوچ درهم قرص ایكی درهم بشمش یمرطه صاروسین ماء لسان حمل ثور ایله ازوب قدر كفایه استعمال اولنه ویوورم اربابنه احتقان اولنه طریقی قرص بودر اسفیداج افرنجی التی درهم قرطاس محرق دورت

درهم صمغ بش درهم جلنارا ایکی درهم افیون ماميران مکد برر درهم
عصارة لحية التيس اوچ درهم اقاقيا يا تمش اکمك دم الاخوين مکد
برر بچق درهم جملهٔ دق وسحق دن صکره ماء لسان الحمل وماء عصارة
النواعي ايله يوغوروب قرصلر ايده لر وقت حاجتده بو قرصلری اوزره حقنه
ير داخل ايدرلر ويا خود اوچ درهمين ازوب ذکر ايلدوکمز منوال اوزره
حقنه ايده لر **قرص رازيانج** بو قرص دخی دیش اتلری ینه وکنه واوکلمز
یاره لره استعمال اولنور طريقی بودر سوينمك کرجي يدی کره سرکه ده
سوينديروب بعده يدی درهم کرجدن الا لر قرص اصل کبر بش درهم
زرنيخ احمر واصفر وقليه مکد دورد درهم شب يمانی ایکی درهم
عفص وثمرة الطرفا اوچر درهم جملهٔ دق وسحقدن صکره بياض بيضه
ايله يوغوروب يوفقه خرده قرصلر ايده لر وقت حاجتده تمام قوريدقدن
صکره سرکه ايچنده اصلدوب مضمضه ايده لر اکر مهنى قيناد وب
صوينله ازوب مضمضه ايدرلرسه دخی نافعدر هم دیشلرك اتنی
پك وهم ديشلری صاغ ايدر **قرص صعقه** بو قرص دخی اکل وشرب اولنور
مقوله سندن دکلدر نهايت صبيانك وساير انسانك باشلرنده
اولان سولجيلره وکل اولنلره ماء هندبا ايله ازيلوب طلا اولنور
طريقی بودر اقماع الرمان اون درهم شب دورت درهم قلقديس اون
ایکی درهم مر دورت درهم کندر سکز درهم راوند کندلك عفص کندلك
جملهٔ دق وسحقدن صکره مثلث ايله يوغوروب قرصلر ايده لر وقت
حاجتده سرکه وماء هندبا ايله ازوب سعفيه وقروح خبيثه يه
طلا ايده لر **قرص عنصل** عوام بوکا اطه صوغانی قرصی ديرلر بو اول قرص
درکه ترياق فاروقه داخل اولور وبزا ني نسخهٔ فاروقده قرص اشقل
ديو ذکر ايلدوك طريقی بودر بصل عنصلی مشوی اوچ اغری بورچق اونيله
برهاونده محکم يوغوروب برر مثقال قدر قرصلر ايده لر وقت فاروقه وغيره
استعمال ايده لر **قرص اندروخون** بو دخی ترياق فاروقه ومثروديطوسه داخل

دوکوب بیس اوزره اولسه لانم اولان قدر شراب ریحانی قاتوب محکم صح

اولور وبز بونك بيانين وعده ايلمشدوك طريقی بودر دار شيشعان و
قصب الذريره قسط عيدان بلسان اسارون مرصافی حماما مصطکی
زهر الحوان فو مکد التشر درهم قفاح ادخير راوند سليخه دارچين مکد
يکرمشر درهم مر يکرم دورت مثقال سنبل سارج هندی اون التشر
مثقال زعفران اون ایکی مثقال جملهٔ دق وسحق ايدوب شراب ريحانيله
يوغوروب برر مثقال مقداری قرصلر ايده لر وقت حاجتده فاروقه
وغيره استعمال اولنور **قرص افعی** بو اول قرصدرکه عوام بوکا ييلان
قرصی ديرلر اکرچه بونك عملی وقطعی مصره مخصوصدر اما ساير امتا
کنده دخی قابلدر طريقی بودر صولو يرلردن اولميوب قورو يرلردن مار
کيرلره اصمرليوب برنچه افعی کتوره لر بعده برطومرق اوزره برمدور مسمار
مخليه لر ومار کير بو افعی اول مسماره باشندن وقويروغندن حلقه
کيچور رکبی کيچوره بعده برکسکين صاطر ايله برکره محکم اوره لر بو وجهله
که باشندن وقويروغندن بر قارش مقداری اوله واورته دن دخی اول
مقدار قاله شويله که اول چالدقده بر ايلك قدر ايلشك قالورسه اول
کفر تر يرا زهر مسمومدر بالکليه قطع اولنوب علاقه قالمامق کرکدر بعده
بو مقطوع اولان افعينك باشی قطع ايدن يلانجی ازوب هلاك ايلمك کرکدر
زيرا کسته صوقيه بوکره اول کسلان افعيلرك وسطندن حاصل اولانی
بچاقله ياروب ايچندن امعاسن وبيضه لرين چقاره لر اکر اوچدن زياده
يرطه سی وار ايسه سقيمدر يعنی طوغورملودر ضرردن ترك ايده لر دکل
ايسه درليسين صويوب يومشق طوز ايله اوواوق بيقيوب پاك اولدقده
اول مقطوع پارچه يه نظر ايده لر اکر يلانك کوده سی بياض رنك اولوب اثر
زخم ويا ضرب علامتی يوق ايسه خوش والا براغوب ترك ايده لر بو حال
اوزره جمع اولوب غسل اولانی بر طپراق تنجره ايچره قويوب طوراق اوت
وطوز وصو قويوب مسلوقه لحم طبخ ايدر کبی طبخ ايده لر پشدکده ايندروب
طرنقيله اتلرين صويوب تر حاصل اولورسه اول حاصل اولانك اوچ وزنی

قدر بكسمات اوني قتوب برطاشها ونده مرهم مثال اولنجه دق ايده لر
وقتا كربسي غالبا وله كندو صونيدك لازم اولان مقداري ويروب اعتدال له
كتوره لر صكره پول بجوري كبي خورده ويوفقه قرصلر ايدوب كولكه ده قوريده لر
تمام قوريدقدن صكره برقطرميس شيشه ايچنده دورت برمق مقداري زيتون
ياغي اورتنجه طولدوروب وحفظ ايده لر هر محلده قرص قفعي لازم اولسه اني الوب
وزني استعمال ايده لر بو فقير بوني نقل طريقيله بيان ايتمكندن مصرده الوب
سلطان محمد قلاوون بيمارخانه سنده رئيس الاطبا وناظر اولديم انده هر
سنه نيجه بيك كره اقفي قطع اولنوب قرص اولنور قاعده بودر كه ذكر اولندي

باب ثاني عشر سفوف بيانينده در وجمله دن بري سفوف حب الرمان

دركه مشهور ومتعارفدر ضعف معده وامعا واسهال مزمن ايچون نافعدر
وقي وعطشي مسكندر صفتي بودر حب رمان اون بش درهم كموّن كه سركه ده
اصلنمش اوله بر كون بر كيجه وقورومش اوله بين نره وچكرده كي چيقمش كچي بو بنوزي وسماق
وحب الاس وسويق النبق وشاه بلوط كشنيز جمله سي برابر دق وسحق
ايدوب بعده محكم انجه الكدن اليوب محلّنده بو سفوفدن بش درهم بر بش
بتدر استعمال اولنه سفوف حب الرمان اخر معده يي قوي ايدر وامعاده
اولان عوارضي دفع ايدر صفتي بودر حب رمان اون درهم حب الاس
بلوط سماق كموّن سويق النبق كشنيز خرنوب منزوع مكد بشر درهم
سكر ورامك ايكشر بچق درهم عود خام بش درهم دق وسحق اولندقدن صكره
اليوب محلّنده شربتي بشر مثقالدر كاكوره استعمال اولنه سفوف مقليانا
اسهال قديمه وذخير وضعف معده وبرودتي ايچون ومغص شديد وبوا
سير ايچون نافعدر صفتي بودر خرف مقل كوّن مدبر قليه مكد اوتر درهم
بزركتان بزركرات مكد دورد درهم مصطكى ايكي درهم هليلج اسود يكرمي
درهم جمله سي دق وسحق دن صكره اليوب حين محلده بر مثقال استعمال ايده لر
سفوف خرنوب اسهال قديم واسترخاء معده ايچون نافعدر صفتي بودر
خرنوب منزوع الحب وكموّن مدبر مقل سماق حب الاس سويق النبق بلوط

وكزبرة

وكزبرة يابسه مصطكى اوتر درهم جمله سي دق وسحقدن صكره محل ضرورتده بر
مثقال استعمال اولنه سفوف خرف لوجع الطحال اكر طحالك وجعي ريح غليظه
دن اولورسه باذن الله تعالى دفع ايدر صفتي بودر خرف خرنوب اون درهم كزمازج
اسقولوفندريون اون بش درهم دق وسحق ايدوب محلّنده بر مثقال استعمال
ايده سفوف البزور سحج امعا واسهال مزمن ايچون عجيب تأثيري واردر
صفتي بودر بزر قطونا بزر المرو وبزر شاه سفرم نشا صمغ طين ارمني مكد
اوتر درهم جمله سي دق وسحقدن صكره اليوب لازم اولدقده بشر درهم استعمال
اولنه سفوف السماق اختلاف بطن وعطشي تسكين ايدر صفتي بودر سماق
اون درهم حب الاس بش درهم حب الرمان اون درهم خرنوب منقّى وتوز
درهم صمغ جلنار مكد نصف درهم دق وسحق ايدوب لازم اولدقده بر مثقال
استعمال اولنه سفوف آخر طبيعتي قبض ايدر ومعده يه قوت ويرر صفتي بودر
زبيب المنزوع العجم وحب الرمان بزر حماض صمغ مكد اوچر درهم بلوط مكد
دورد درهم خشخاش ابيض بر درهم جمله سي دق وسحق ايلدكدن صكره اوچر
درهم استعمال اولنه سفوف بلوط اختلاف بطن وتقويت معده ايچون نافعدر
صفتي بودر بلوط شاه بلوط زبيب منزوع العجم مكد اوتر درهم خرنوب
نبطي حب الاس مكد يكرمشر درهم سويق النبق اون درهم جمله سي دق وسحقدن
صكره محلّنده اوچر درهم استعمال اولنه سفوف البزور ديكر رياح وتفتيح
ايچون عجيب النفعدر تركيبي بودر نانخواه كراويا انيسون بزر كرفس مكد
ايكشر درهم قرنفل قاقوله صغار مكد نصف درهم زنجبيل دارفلفل مكد ايكشر
درهم سكر يكرمي سكز درهم قرنفل وقاقوله وسكري دوكوب سائر تخملري دوكيوب
برييره خلط ايليوب لازم اولدقده بر مثقال استعمال اولنه سفوف آخر
ادرار بول ايتمكده عجايب اعانتي واردر صفتي بودر اسقولوفندريون اون درهم
بزر قثا يدي درهم بزر الخيار اوچ درهم بزر زيانج ايكي درهم لب حب البطيخ
اون درهم شربتي بر مثقالدر سفوف حوامل بو سفوفك خاصه سي حامله
خاتونلردن شهوات رديه يي ازاله قيلور وطعامه اشتها ويرر ولون وروحي

حب الاس صح

تزاردر وجيني حفظ ايدر صفتی بودر زرنباد كرفس بردرهم نانخواه كندر
اوچر درهم سكر يكرم درهم شربتی برمثقالدر سفوف عثيتن لا ابن اسحق
بو اول كمسنه لره لازمدر كه حرارتدن منى افراطله خارج اولا وضعيف
اوله صفتی بودر بذر قطونا ايكی درهم بذر بقله اوچ درهم كزبرهٔ يابسه
بريچق درهم بونك شربتی برمثقالدر سفوف مبارك لدغ عقرب وحيات
وحشرات وهوام ايچون نافعدر تركيبی بودر تربد زراوند طويل اصل كبر
عاقرقرحا مكد اوتز درهم دق وسحق اولنه قدن صكره عقرب وچيان وساير
موذی جناورلر صوقدقده اوچر درهم استعمال اولنه سفوف نافع شول كمسنه
لركه حرارتدن دوشكه ايشر ويا خود بولی افراطله كلور عاجز ايدر انلره نافعدر
صفتی بودر سركه ايچنده تربيه اولوب قورومش دم الاخوين يكرم درهم قشر
كندر بش درهم طباشير دورت درهم كزبرهٔ يابسه اوچ درهم جملهٔ دق وسحق دن
صكره بر درهم استعمال اولنه اكر فواق عارض اولوب واولماسی منخی امتلادن
اولمش ايسه ذكر ايلدوكمز سفوفه بو اجزالری دخی قتوب استعمال اولنه اجزا
بونلردر بذر كرفس بسيد كمون مدبر جملهٔ دق وسحقدن صكره مارسمه صويله
برمثقال استعمال اولنه سفوف ديكر نقرس ووجع مفاصل واسترخاء
اعصاب ايچون انفعدر صفتی بودر سورنجان سكر مكد اوتز درهم زعفران بر
دانق دق وسحقدن صكره ماء بارد ايله لازم اولدقده بر درهم استعمال اولنه
سفوف آخر اوجاع معده وضعف معده واسترخاء معده كه برودتدن اولا
موافقدر صفتی بودر نعنا قاقله سنبل الطيب سعد مكد اكشر درهم انيسون
مصطكی بذر كرفس اوچر درهم ورد احمر كهربا اوچر درهم سكر ادخير بردرهم
دق وسحقدن صكره كل شكر ايله استعمال اولنه سفوف ديكر كذلك ضعف معده
كه حرارتدن اوله نافعدر صفتی بودر كهربا ورد احمر مكد بشر درهم عود
ايكی درهم امير بارس اون درهم رامك وطباشير مكد اوچر درهم
سنبل هندی بر درهم وزعفران كافور بربر دانق دق اولندقدن صكره
شراب رمان ايله وقت حاجتده برمثقال استعمال اولنه سفوف آخر

سفوف صبار ۱۰ جوز ... ۲ چينی ۵ راوند چينی سكر ۴۰ استعمالی برمثقالدر معلوم

مرها خور ...

فواق

فواق شديده كه امتلادن اولمش اوله دفع ايدر باذن الله تعالى صفتی بودر قطر
ساليوس سعد كمون مدبر مكد اوچر درهم دق وسحقدن صكره شراب رمانيين
منعنع ايله برمثقال استعمال اولنه سفوف ديكر سدد وطحال وصلابت طحال
ايچون نافعدر صفتی بودر بذر هندبا وكزمازج بشر درهم حبة العضد بريچق
درهم دق وسحقدن صكره وقت حاجتده اوچ درهم سركنجبين بزوری ايله
استعمال ايده لر سفوف آخر وجع كلا ومثانه ايچون مناسبدر اكر بو مذكورات
برودتدن اولمش ايسه صفتی بودر قسط سنبل حماما قردمانا بذر كرفس جملهسی
برابر دق وسحق اولنوب النه نه كلدكدن صكره كه سفوفك قاعدهسيدر قاون
وخيار چكردكی مستحلبی ايله بر درهم استعمال اولنه باب ثالث عشر سعوطات
بياننده در اطبا سعوط ديو برنجه ادويهٔ جمع ايدوب صوين صقوب طمزره مغه
ديرلر اوجمله دن بری شول سعوطدر كه دماغ حارّه ايچون نافعدر سهری
دفع ايدر قاعدهسی بودر كه مارول بپراغی صويی دهن نيلوفر لبن نسا جملهٔ برابر
جمع ايدوب بورننه طمزره لر ياخود مريض كندو اوجنه الوب لفسين چكوب
بورننه داخل ايده هر برده كه سعوط اولنه ديرمرادمز بودر سعوط آخر
صداع حارّه ايچون نافعدر قاعدهسی بودر طباشير ايكی درهم بسباسه كافور
مكد نصف درهم دق وسحق اولندقدن صكره دهن نيلوفر ايله ازوب
استعمال اولنه سعوط ديكر صداع حارّه ايچون نافعدر قاعدهسی بودر
طباشير ايكی درهم بسباسه كافور مكد نصف درهم دق وسحق اولندقدن
صكره دهن نيلوفر ايله ازوب استعمال اولنه سعوط ديكر صداع حارّه ايچون
ووجع شقيقهٔ بارده ايچون مناسب وقاعدهسی بودر دهن لوز حلو ايله
مرزنجوشی خلط ايدوب سعوط اولنه سعوط ديكر سرسام حارّه ايچون
نافعدر قاعدهسی ماء الاس ماء الخلاف صندل كافور بر برده ازوب
خلط ومزج ايدوب سعوط اولنه سعوط آخر صداع بارد ايچون
وبرودتدن اولمش ديش اغريلرينه نافعدر قاعدهسی بودر جوز بوا شيح
قرنفل مرزنجوش مكد بر مثقال بسباسه دورت مثقال دق سحق دن

صکره حل ایدوب سعوط اولنه سعوط اخر وجع راسکه فلج ولقوه ایچون
منا سبدر قاعده سی صبر شونیز بورق علی السویه دق و سحقدن صکره
مغلوجك بورننه بر ماصوره ایله پوفکره لر سعوط اخر وجع راسکه
فلج ولقوه جهتیله برودتدن عارض اوله لطیف علاجدر قاعده سی
جند بیدستر زعفران جاوشیر قورد اودی یازی عصاره سیدر دق و سحق
دن صکره عصارهٔ مرزه ایله ازوب سعوط اولنه نوع آخر وجع رأس
مزمن ایچون که برودتدن حاصل اوله نافعدر قاعده سی بودر مومیاجوز
بوا عنبر مسك دق و سحقدن صکره دهن بلسان ایله ازوب بعده
عارضه اربابنه سعوط اولنه نوع دیکر وجع رأس ایچون که حرارتدن
حادث اولمش اوله قاعده سی بودر دهن نیلوفر دهن قرع لبن نسا عصارهٔ
الخس عصارهٔ هندبا هر برندن محکم دق و سحق ایدب دهن نیلوفر ایله
ازوب سعوط اولنه نوع آخر تنقیهٔ رأس وتفتیح ... ودفع
یرقان ایلمکدر ونفعی عظیمدر قاعده سی بودر شیح شونیز سحق ایدوب
کفی الخمش بالله ازوب بر مقدار یازی صقنقوسی دخی ضم ایدوب مریض
استنشاق ایده وطبیب اولان نه یوزدن تعبیر ایدرسه جایزدر جمله
دن ماصوره ایله مریضك بورننه سعوط ایلسه اولور مقصود
بورننه داخل اولوب موادی جذب ایدوب دفع ایلسوك ایچوندر
نوع اخر بلغمی دماغدن جلب ایدر رطوبات فضلهٔ دفع ایدوب تجفیف
ایدر قاعده سی بودر صابون اون درهم شحم حنظل ماغر یوزالتی درهم
شمع عسل اوچ رطل زفت قرق سکز درهم میعه اوتوز التی درهم جملهٔ
بریرده اریدوب ازوب مریض استنشاق ایده نوع دیکر خنازیر ودما
غده اولان قروح خبیثه ایچون قاعده سی بودر بسباسه ولسان ثور
بر درهم کرپی اودی کافور بریچق دانق زعفران نصف درهم کندر
ایکی درهم جملهٔ دق و سحقدن صکره مریض اوچون سعوط اولنه
نوع اخر قلاع واسترخاء اللثه واغزو قوسنه نافعدر شکلی بودر

سماق اون درهم ایکی درهم ورق الآس ورق ورد احمر وتین مکدر بر روقیه
که اون ایکی درهم ماءِ عذب ایله قینادب اکشی قره دوت شرابن
بونلردن حاصل اولان صو ایله ازوب غرغره ایده لر نوع دیکر اغزده ودیشلده
اولان رایحهٔ خبیثهٔ ودشلردن اقان قانی منع ایدر شکلی بودر اکشی
خمیر یکرمی درهم عصارهٔ لحیة التیس ایله ازوب بولماج کبی اولدقده
بر مثقال اقاقیاءِ مسحوق ونصف مثقال شب یمانی وبر مثقال ورد
احمر طبا شیر دخی الحاق ایدوب قوی اولورسه بر مقدار سرکه وکلابده دخی
قتوب غرغره ایده لر زیاده مبارك ترکیبدر نوع آخر رطوبتدن کوچك دل
دوشوب بوغازی اینه نر مناسبدر شکلی بودر جلنار التی درهم شب
یمانی بر مثقال ملح اندرانی ایکی مثقال طتلو انار قبوغنك ایچی وکل غنچه سی
مکدبر درهم دق و سحق ایدوب ماءِ عذب ایله قینادب حاصل اولان صویی
اله رب توتی ازوب غرغره ایده لر نوع دیکر خناق ایچون وبوغازی
شیش شخص ایچون موافقدر شکلی بودر لبن حلیب اوچ وقیه اکشی خمیر
اوتوز درهم بذر مرز بشر درهم سحق اولنوب لبن وخمیر ایله ازوب وقت
صبحده جونرپی ایله ازوب غرغره ویره لر نوع دیکر ورم خلق ایچوندرکه
مرّهٔ صفرادن حادث اولمش اوله شکلی بودر عنب الثعلب هندبا اکشنین
مارول عصارهٔ الراسنی مکدا اوتوزالتشر درهم دق و سحقدن صکره قره
دوت شرابیله ازوب غرغره ویره لر نوع اخر خناق ایچوندرکه شکلی
بودر شیح قامش کوکی بذر رازیانج خیارشنبه فلوسی حب سفرجل اصل
السوس دق اولماسی قابل اولانی دق اولنوب بعده جملهٔ بریرده قینادب
خیارشنبهٔ سوزوب بعده داخل ایدوب تمام ازیله تکرار سوزب حاصل
اولان صو ایله غرغره ویره لر نوع دیکر ورم خلق ایچوندر شکلی بودر بذر
کتان حلبه مکدر بشر درهم تین عناب سبستان چکردکی چیقمش قزل
اوزوم مکدا اون بشر درهم مرزنجوش فودنج سعتر مکدا ایکشر درهم
جمله ادویهٔ ایکی رطل صو ایله قینادوب ربعی قالدقده ازوب اون

درهم فلوس خیار شنبه و بش درهم انار ربی قتوب غرغره ویره لر **نوع آخر**
وجع حلق ولهات وکوچك دل دوشمك ایچون نافعدر شکلی بودر تازه پازو
ورد احمر مکد بر رطل عصارهٔ لحیة التیس و توز التی درهم عسل بر رطل
جملهٔ دق و سحق دن صکره کفایت مقداری صو ایله قینادوب و سوزوب
بر مقدار عسل و جوز ربی و توت ربی ایله ازوب غرغره ویره لر **نوع دیکر**
اغزده و دلده اولان عفونتی دفع ایلمك ایچوندر شکلی بودر کل غنچه سی دورت
درهم شب یمانی عفص ایکشر درهم مرصافی بر درهم دق و سحق اولنوب بر
مقدار صو و عسل ایله قینادوب و سوزوب مضمضه ایده لر **نوع آخر**
دیشلری بیاض ایدر و فضول باردهٔ جذب ایدر شکلی بودر زرنیخ منزوع
الغجم انیسون شب یمانی عفص علی التسویه دق و سحق ایدوب بال شربتی
ایله قینادوب مضمضه ایده لر **نوع دیکر** قلاع صبیان و انلرك اغزلرینك
حرارتنی دفع ایچوندر شکلی بودر شکی خیری ازوب تخمینا یوز درهم
صویی اولدقده بر درهم طباشیر بشر درهم سکر قتوب مضمضه ایده لر
اکر صغیر اولوب قادر اولمزسه برمق ایله اغزینی و دیلنی اوه لر **نوع دیکر**
کذلك قلاع ایچوندر شکلی بودر کزبره یابسه بر جزء عدس مقشر بر جزء طباشیر
اون درهم دق و سحق ایدوب تازه کشنیز صویی ایله قینادوب کفی النمش
بال ایله ازوب مضمضه ایده لر **نوع آخر** دلی اغرلنوب سویلمکده المچکنه
نافعدر شکلی بودر زنجبیل اکیر عاقرقرحا خردل برابر دق و سحق اولنوب
بر مقدار بال شربتی ایله قینادوب و سوزوب بعده حاصل اولان اشیانی
مضمضه ایده لر **باب خامس عشر سنونات بیاننده در** بونك معناسی
تسکین دیشك اوساخنی بیان ایدوب پاك ایدوب صحتنی حفظ ایلمکدر اوجمله
دن بری بودر نشادر ادخر مصطکی مکد ایکشر درهم شادنج عدسی بر درهم
عود القهر اوچ درهم دق و سحق اولنوب صبح و مسا مسواك مثال استعمال
اولنه **سنون اخر** دیشلری ... دوش قرار دقده جلا ویروب اغرتمق ایچوندر
هیئتی بودر فلفل دورت درهم حماما اوچ درهم سابج هندی ایکی درهم

واوجاعین ... ایدر صح

عفص

عفص محرق سکز درهم دق و سحق اولندقده مسواك ایله استعمال اولنه
سنون اخر دیشلرك سیاهنه جلا ویروب قوردنی یوب چورکلرینی و
وجعدن سالم ایدر هیئتی بودر زراوند مدحرج بش درهم سرطان محرق و شیح محرق
صابنجی بوینجوغی کیك بوینوزینك کولی مکلد وردرد درهم ملح اندرانی بورق
ارمنی تین یابس محرق مکدا وچد درهم جملهٔ دق و سحقدن صکره دیشلرینه
مسواك اولنه **سنون دیکر** دیشه جلا ویروب اغز قوقوسینی دفع ایدر
هیئتی بودر سعتر محرق اصمه چبوغنك کولی شیح محرق ملح اندرانی
زبد البحر مکلد اون درهم عود القهر کبابه ثمرة الطرفا مکلد بشر درهم شب
یمانی ایکی درهم قرنفل سماق مکلد دردر درهم جمله دق و سحقدن صکره غبار
اولدقده دیشلرینه مسواك اولنه **سنون اخر** دیشلری پاك ایدوب
رطوبات نشف ایدر و نیمش دیشلری بتورر هیئتی بودر جلنار اون درهم
نشادر ایکی درهم مویزج اوچ درهم عفص بر درهم فودنج محرق اون
درهم ملح بعل کذلك دق و سحق اولنوب مسواك اولنه **سنون اخر** سیلان
دم و قروح لثه که دیش الترینك یمسی و چیانلریدر انلره نافعدر هیئتی
بودر ثمرة الطرفا و سکر اوچ درهم عصارهٔ لحیة التیس طین ارمنی و طین مختوم
مکد بر درهم ابهل کذلك دارچین نصف درهم دق و سحق ایدوب مسواك
اولنه **سنون دیکر** دیشلرك اتین پکدوب اغزده و دیشلرده اولان رایحه لری
دفع ایدر هیئتی بودر یانمش کیك بوینوزی اون درهم ملح محرق اوچ درهم
مر زعفران سنبل مصطکی هر برنك ایکشر درهم سذاب یابس ایکی درهم
سماق جلنار بردرهم دق و سحق اولنوب بر مقدار عسل ایله معجون ایدوب
دیشلره مسواك اولنه **سنون آخر** دیشلری پاك ایدوب اغز قوقوسینی کیدرر
هیئتی بودر سابج هندی رومی و عود طیب مصطکی مر قشور اترج هر برندن
اون درهم دق و سحق اولنوب دیشلره مسواك مثال اولنه **باب سادس**
عشر طلیه بیاننده در بونك معناسی برنجه اجزایی دق و سحق ایدوب مرهم
کبی اولدقدن صکره نرم محله اولورسه طلا اولنور جمله دن بری اولطلادرکه

که یاشی اوله ع

قابضدر ثبورا ایچون که یوزده و سایر اعضاده اولورسه دفع ایدر صورتی بودر
طین ارمنی طین مختوم ایکشر درهم زعفران نصف درهم دقّ و سحق ایدوب
بعده ماء ورد و خلّ ایله برهاونده مختلط اولنجه سحق ایدوب امتزاج
ویریله و ثبورا ایچون طلا اولنه اکر ثبور زیاده اویطی اولوب درایک یردن
چقمش ایسه مرده سنک صبر دهن ورد مکد بشر درهم الحاق ایدوب
معًا طلا اولنه باذن الله تعالی دفع ایدر **طلاء اخر** کلف ایچون ترکیبی یوزده
خرده خرده نقطه مثال اولنه دیرلر ترکلر بوکا چغندر دیولر صفتی بودر
دقیق ترمس دقیق بقله دقیق حمص و کپک کثیرا جملهٔ دقّ و سحق ایدوب
سرکه و کلا بله خلط ایدوب یوزه طلا اولنه **طلاء دیکر** کذلك کلف شدید
ایچون و چهرك زایل ایدر صورتی بودر دقیق شعیر و لبت بذر بطیخ
ایکشر درهم دقیق شعیر بقلا و دقیق حمص و کپک و کثیرا ایکشر بچق درهم
دقیق ترمس اوچ درهم دقّ و سحق ایدوب کذلك ماء ورد ایله و سرکه
ایله خلط و مزج ایدوب بورننه طلا اولنه **طلاء آخر** یوزده اولان
لکه لری و ثبورلری که یوزده و کرداده اولور دفع ایدر صفتی بودر دقیق
شعیر لبن حلیب ایله قینادب بولاج مثال اولدقده بر مقدار بیاض
بیض دخی قتوب یوزك لکه سی ایچون طلا اولنه **طلاء آخر** کلف و بنمش یوزده
اولان لکه لری ازاله ایدر صورتی بودر کلس قشر بیض اشنان و دقیق
شعیر قامش کوکی قشر عدس دقیق بقله قرنفل زبد البحر ما میران چینی
دقیق حمص لوز مر دقّ و سحق ایدوب لبن نسا و لبن حمار ایله یوغورب
یوزه طلا اولنه **طلاء آخر** کلفه ایچون نافع و صورتی بودر فلفل و بورق علی
السویه دقّ و سحق ایدوب ما ایله عجین اولدقده یوزینه طلا اولنه
طلاء اخر کلف غلیظ ایچوندر هر نه مقدار زیاده اولورسه دفع ایدر
صورتی بودر ترمس بقله شعیر مقشر حمص کراث بذر بطیخ مکد دوردر
درهم قسط لوز مر اصل السوس الاسمانجونی حب بلسان زبد البحر مکد بر
درهم ورق لسان عصفور انزروت مکد بر درهم دقّ و سحق اولنوب کپك

زراوند مدحرج مکد ایکشر درهم بذر فجل بحر الیهود داد فلفل کندس صح

صویله

صویله یوغوروب طلا اولنه مجربدر **طلاء اخر** بهق ابیض ایچون اعلادر
صورتی بودر زرنیخ احمر اون درهم کندس شیطرج مکه بشر درهم دقّ و سحق
ایدوب دهن زیتله و خلّ ایله خلط اولنوب طلا اولنه **طلاء اخر** برص
ایچوندر صورتی بودر قشر اصل کبر شیطرج خربق برابر دقّ و سحق اولنوب
ماء الاس و سرکه ایله معجون اولنوب طلا اولنه **طلاء آخر** برص ایچوندر صورتی
بودر قشور اصل کبر شیطرج خربق اسود و فوه بذر القیجل بذر الحرمل خردل برابر
دقّ و سحق ایدوب خلّ خمر ایله یوغوروب طلا اولنه **طلاء آخر** صداع ایچون
نافعدر صورتی بودر صندل لبن نیلوفر و زرورد بذر الخس مکد اوچر درهم افیون
بنفسج اصل اللفاح مکد برر درهم زعفران نصف درهم مامیثا ایکی درهم
دقّ و سحق دن صکره مارول صویله یوغوروب سرسام ایچون طلا اولنه **طلاء
آخر** سرسام ایچون ابتدا الرنده نافعدر غافل و لماق کرکدر صفتی بودر ماء ورد
دهن ورد و خلّ خمر مکد برابر دقّ و خلط و مزج ایدب طلا اولنه **طلاء دیکر**
بهق ابیض و اسود و برص ایچوندر صورتی بودر کندس فوه شیطرج خردل بذر
فجل مازریون شحم حنظل حریق ابیض مویزج سقمونیا و مامیثا مکد اونر درهم
شقایق نعمان یکرم دقّ و سحق اولنوب خلّ خمر ایله خلط و مزج ایدوب محلنه
کوره طلا اولنه **طلاء دیکر** کذلك برص اسود و ابیض و بهق ایچون نافعدر
صورتی بودر کبریت مرده سنك خبث الفضه زراوند طویل و دقله فلفل مکد
اونر درهم دقّ و سحق ایدوب زیتون یاغی زیبق که یاغیکه قتل اولنش اوله خلط
و مزج ایدوب طلا اولنه **طلاء دیکر** جرب و قوبا ایچون نافعدر صورتی بودر
اقلیمیناء فضه زرنیخ احمر و اسود اشنان زراوند کبریت اصفر زاج مرده
سینخ و عفص کندس دقّ و سحق ایدوب خلّ و دهن زیتله خلط و مزج ایدوب
طلا اولنه **طلاء آخر** کذلك حکه و قمل ایچون نافعدر صورتی بودر مویزج زرنیخ
احمر زراوند طویل برابر دقّ و سحق اولنوب زیت و سرکه ایله طلا اولنه **طلاء دیکر**
کذلك برص و بهق ایچون یکرم کون دلك بامر الله تعالی دفع ایدر صورتی بودر شیطرج
سکز فوه شب یمانی طین ارمنی زنجبیل دقّ و سحق ایدوب قیماق ایله خلط و مزج

ایدوب طلا اولنه **طلای دیکر** طرنقلرده اولان برصی دفع ایدر صورنجی بودر
زرنیخ احمر شب یمانی کبریت اصفر زفت مکد التشر درهم دق وسحق ایدوب
زفتیله حل ایدوب طرنقلرده طلا اولنه **باب سابع عشر ضمادات بیاننده در**
بونک معناسی بعض اجزا دق وسحق اولنوب مرهم مثال اولدقده بر بیز اوزرینه
یا قوب یا قو ایلمکدر جمله دن بری اولضماددرکه حارّه ایچون نافعدر و یله
ورمکه کبدده اوله عملی بودر صندل احمر وابیض مکد اوتوز درهم ورد نوفل
بنفسج دقیق شعیر مکد قرقر درهم بابونج واکلیل الملك مکد اوتوز درهم
دق وسحق ایدوب دهن ورد ایله مرهم مثال اولنجه امتزاج ویروب بعده
بر بز پاره سنه یایوب کبد اوزرنه ضماد ایدهلر **ضماد آخر** ضعف کبد واستسقا
ایچون نافعدر عملی بودر افسنتین سنبل مصطکی صبر ماهینج عفص لادن
مکد ایکشر درهم عود هندی دورت درهم دق وسحق ایدوب یاغی اریدوب
اجزایی قتوب عادت معهوده اوزره که ذکر اولندی کبد اوزرنه ضماد اولنه
ضماد صندلین حرارت کبد وقلب معده وامراض حاره ایچون استعمال اولنه
جایزدر عملی بودر شمع ابیض کافوری مکد اوتوز درهم دهن بنفسج یکرم دورت
درهم دهن ورد اون ایکی درهم شمعی ذوب ایدوب کافوری سحقدن صکره
برهاون ایچنده ماء ورد وماء بقلة الحمقا وخل خمر وماء حی عالم وماء کزبرة
الرطب وماء هندباء رطب وبماء مکد التشر درهم مقداری معا دقله مرهم
کبی اولنه همت ایدهلر بعده ضماد ایدهلر **ضماد عالم** حرارت کبد واورام کبد
ایچون نافعدر عملی بودر بنفسج یابس دورت مثقال ورد احمر کذلك قصب
الزریره ایکی مثقال کافور بر درهم ادویه دق وسحقدن صکره کفایت مقداری
شمع عسل ایله دهن ورد قتوب یاقوکی اولنجه همت ایدهلر بعده ضماد
اولنه **ضماد آخر** حرارت طحال ایچون نافعدر عملی بودرکه مقل ازرق یکرم
درهم اشق اون درهم رقیق بقلا دقیق بورچوق مکد بشر درهم
رقیق حمص واکلیل الملك بذر کتان بابونج ترمس هر بریك اوتلرندن
بشر درهم سرکه ده اصلمش انجیر دهن بابونج دهن سذاب مقدار

کفایه

کفایه جمله دق وسحق ایدوب خلط ومزج ایتدکدن صکره ضماد اولنه
ضماد دیکر مطحولك ورمی ایچون نافعدر زیرا طحالی ضایع ایدوب دردندن
خلاصه بولدن ایو ضماد دیوقدر عملی بودر اشق نام اجزایی خل خمرده حل ایدوب
بعده ینه سرکه ده اصلنمش انجیر ایله برهاونده محکم دق ایدهلر مرهم
مثال اولنجه اشق وزنی قدر اسقلوفندریون دوایی سحق ایدوب
مقدما مرهم مثال اولان ترکیبه داخل ایدهلر تکرار دق وسحق ایدوب
بر بز پاره سنه سوروب طحال اوزره ضماد ایدهلر عجیب تأثیری واردر
عمل ایدن نفعینه قایل اولنور **ضماد آخر** حسین ابن اسحق شیرازی رحمة
الله تعالی تألیف ایلمشدر شول صبی ایچون منا سبدر که ورم طحالدن متضرر اوله عملی بودر سیاه انجیری برکون وبر کیجه خمر سرکه ده سنده الی
درهم مقداری اصلده ودورت درهم مرزدق ومنخول قسط بحری داخل
ایدوب برهاونده مرهم اولنجه دق ایدهلر بعده اون درهم اجی بادم یاغیله
واوچ درهم اصل کبر دخی دق وسحق ایدوب مقدما دق اولنان انجیره
داخل ایدهلر وبر مقدار شیروغن ایچره بر مقدار بال مومی اریدوب
رهم ایدهلر بوکره جمله بر یرده اریدوب خلط ومزج ایدوب محکم دق
ایدهلر تمام امتزاج بولدقده بر بیز پارسنه یاخود کاغد پاره سنه
یایوب مطحولك طحالنه ضماد اولنه اوچ ساعت مقداری طورد قدن
صکره چقاروب بابونج وکرنب نام ادویه صودن قینادوب اول صو
ایله طحال اوزرینی غسل ایدهلر وبر بز ایله سلوب ینه شیروغن
ایله طحالی یغلیه لر بو منوال اوزره بر قچ کره عمل ایدهلر بامر الله
سبحانه وتعالی خلاص اولور **ضماد آخر** اسهالی اولوب یورکی کیچن آدمه
نافعدر لطیف علاجدر عملی بودر مرصافی بر درهم اقاقیا عفص کندر
مصطکی زعفران سماق هر بریندن ایکشر درهم مرسین
یمشی اصما چوغی نك کولی قوری اصما یپراغی والما مکد
اون بشر درهم کافور نصف مثقال بو جمله دق وسحق دن

صکوم ماءِ سفرجل دهن سیرج دهن مصطکی ایله یوغوروب عادت
معهوده اوزره ضماد اولنه ضماد اخر بودخی جسس بطن وقطع ذخیر
ایچوندر نهایت بونك معده ضعفنه تقویتنده نفعی زیاده دریعنی
معده یه وبطنه ضماد اولنورسه جایزدر عملی بودر لادن وصبر مکی اوتر
درهم صندل ابیض واحمر بشر درهم رامك اونردرهم ورد احمر یکرم
درهم اقاقیا لحیة التیس عصاره سی هر برنك دورد ردرهم دق وسحق
اولندقدن صکره الیوب مرسین صوییله یغوره لر وبر کتان بزی پاره
سنه سوروب مراد قنقی یره ایسه اول محله ضماد اولنه نوع اخر
استطلاق بطن ایچوندر عملی بودر لادن اون اوچ درهم اقاقیا بش
درهم شمع ابیض یکرم درهم جملةً دق وسحق ایدوب الیوب شمعی
مرسین یاغی ایچنده اریدوب امتزاج بولدقدن صکره سایر مسحوقادویه
معاً برهاون ایچنده مرهم مثال اولنجه دق ایده لر بعده استعمال ایده لر
نوع دیکر بوغاز ایچون وقئ دفع ایلمك ایچون نافعدر عملی بودر مصطکی
اون درهم صبر اوچ درهم ورد احمر نعناع یابس مکی ایکشر درهم دق و
سحق دن صکره ماء سفرجل وماورد صغراودی وپراصه صوییله امتزاج
بولنجه برهاونده دق ایدوب بعده بوغازی طرفنه ضماد اولنه نوع اخر
چبانلری بشورر واصلاح ایدوب وجعی ساکن ایدر عملی بودر بورهٔ ارمنی
دهن زیت دهن سیرج سمن بقر شمع عسل مکی برابر برده اریدوب ضماد
اولنه نوع دیکر چبانلری حل ایدر ودوشوب جراحتلرین اقیدوب اوکالدر
عملی بودر بوره ملح کوکرچین بخسی طاوق یاغی زیت یاغی شمع کافوری دق اولنمق
قابل اولانی دق ایدوب یاغلری قاینیوب بال مومن ازوب بوکرهٔ جملةً بریرده
جمع ایدوب برهاونده دسته سنج ایله امتزاج ویروب استعمال ایده لر
نوع اخر خنازیر ایچوندرکه اول قسم هیچ بروجهله اوکلمیه اول نوعه نافعدر
عملی بودر لحته کوکنی یاقوب کولن الوب وبرمقدار زیتون یاغی ایله برمقدار شمع
کافوری بریرده دق ایدوب بودفعه اول حاضر اولان کولی وبو مرهم شکل شیٔ

برهاون ایچنده داخل ایدوب امتزاج بولنجه دق وسحق ایده لر وحین ضرو
رتده استعمال ایده لر نوع دیکر بریه ضربیه سقطه یه نافعدر عملی بودر
مرده سنج عود هندی حب الغار زعفران کموّن مکی ایکشر درهم دق وسحق
اولندقدن صکره برمقدار یا سمن یاغی ایچنده برمقدار شمع کافوری ذوب
ایدوب باقی اجزایی معاً برهاونده دق وسحق ایدوب امتزاج بولدقدن صکره
استعمال اولنه نوع آخر صداع بارد ایچون منا سبدر وزیاده نفعی واردر
عملی بودر بابونج اکلیل الملك شیخ ورق الغار مرزنجوش کرك بونلر تازه اولسون
وکرك یابس اولسون دق وسحق ایدوب مارسمه صوییله برمقدار شیرو غن
دخی قتوب بریرده یوغوروب باشنه ضماد ایده لر بامرالله تعالی صداعی دفع
ایدر نهایت صداع بارد کرکدر نافع اوله نوع آخر خاتونلرك ارحامنده
اولان دمامیل ایچون نافعدر عملی بودر بزرکتان حلبه اون درهم زعفران
ایکی درهم سندروس ابیض التی درهم اشق اوتوز درهم شمع ابیض کذلك
اجزایی دق وسحق ایدوب الیه لر وشمع ودهن ناردین ودهن سوسن
ودهن خیار ایله ازوب بوکرهٔ جملةً برهاونده دقله مرهم مثال اولنجه امتزاج
ویروب برفتیل ایله رحمه ادخال ایده لر ویاخود خارجده ایسه رحمك ورمی
ایچون بربز پاره سنه یایوب خاتون فرجنده کوتوره نوع اخر رجال ذکرنده
وخایه لرنده اولان اورام حارّه وسایر ورم ایچون نافعدر عملی بودر زبیب
منزوع العجم شحم کلاءِ ماغر دقیق بقله بریرده دق وسحق اولنوب مرهم
مثال اولنجه خلط ومزج ایدوب بعده ضماد اولنه بامرالله تعالی دفع ایدر
نوع اخر نقریس ووجع مفاصل ایچون نافعدر عملی بودر صندل ابیض
مغاث خطمی بزرقطونا دقیق شعیر سورنجان بنفسج جملةً دق وسحق ایدوب
یومرطه اغی وشیرجله خلط ومزج ایدوب وایاقلرینه اوره لر نوع دیکر
کذلك نقریس ایچون نافعدر عملی بودر مرزنجوش خطمی بزرقطونا دقیق شعیر
سورنجان دهن ورد یومرطه صاروسی جملةً دق وسحق ایدوب خلط
ومزج ایلدکدن صکره محل وجعه طلا اولنه نوع دیکر کذلك نقریسه نهایت

بواقلكيدن مختصر درعملی بودر مرتصا فی قسط زیت محرق دق وسحق دن
صکره خل خمر ایچنده خلط ومزج ایدوب استعمال اولنه نوع اخر
عجیب النفع در اکر قمر معده یه وضع اولنورسه قی ایتدورر وکوبکه وکوکسه
اورسه لر اسهال ایتدورر اکر قاسغه اورسه لر ادرار بول وطمث ایدر
بوضمادی سلمون اسرائیلی خلفاء بنی عباسدن مستنجد بالله تالیف ایلمشدر
نفعنه حد یوقدر عملی بودر برنج کابلی اوچ مثقال عصارهٔ قثاء الحمار اوچ
مثقال حربق ابیض مرده سنج مکدر دور درهم کچینك اچ یاغی بش
درهم دردی زیت مکدار اون مثقال شمع بش درهم اجزاء دق ایدوب
شمعی زیت زوب ایدوب ادویهٔ خلط ومزج ایدوب هاونده محکم دقدن
صکره بر کاغذ پاره سنه یایوب محل معهوده طلا اولنه نوع اخر
فتق ایچون وسایرلرده شش اولسه نافعدر عملی بودر انزروت سماق شادنج
اقاقیا مکدار اون درهم انار قبوغی وکبریت وحجر مقناطیس شب یمانی کندر ذکر
صدف مکدار اون درهم مرتصا فی وجوز السرو ربش درهم شمع عسل التی درهم
اجزالری دق ایدوب شمعی دهن زیت ایله اریدوب سایر ادویه داخل ایدوب
هاونده امتزاج بولنجه حل وعقد ایدوب محلنده استعمال اولنه نوع اخر
قیرق وصینق وچیقق وپرتك ایچون نافعدر عملی بودر طین ارمنی التی درهم
مرتصا فی خطمی مکدار اون درهم اقاقیا بش درهم دق وسحق ایدوب بیاض
بیضه ایله یوغوروب استعمال اولنه نوع دیکر چقق وصنق ایچوندر
عملی بودر طین ارمنی مصطکی ماش صبر مکدار اون درهم شب اندروز پنطافلیون
دقاق الکندر سکز زعفران مکدار بش درهم دق وسحق ایدوب ماء الآس
ایله یوغوروب استعمال اولنه نوع آخر نقرس وبرص وضربه وسقطه
ایچون نافعدر عملی بودر ماش لادن اون درهم طین ارمنی زعفران اوچ درهم
سکر ایکی مثقال دق وسحق ایدوب ماء الآس وماء الورد ایله یوغوروب
استعمال اولنه ضماد آخر بودخی سبق ایلدیکی نقرس وبرص وضربه وسقطه
ایچون نافعدر عملی بودر مغاث طین ارمنی مکدار اون درهم صبر بر بچق

طین ارمنی وخطمی وماش صبر نسخه

درهم دق وسحق ایدوب ماء الآس وماء الورد ایله یوغوروب استعمال اولنه
نوع آخر عصب غلیظی تلیین ایدر واسترخاسنه نافعدر عملی بودر سمسم
مقشر یکرمی درهم مر ومرزنجوش رطب بشر درهم دق وسحق ایدوب امتزاج
بولدقدن صکره استعمال اولنه نوع اخر اوکلمز یاره لر واسترخاء اعصاب
ایچون نافعدر عملی بودر سکبینج اوچ درهم جندبیدستر ایکی درهم فرفیون
بربچق درهم مقل ازرق بربچق درهم صموغ قسمنی ماء حار ایله ازوب بش
درهم یال مومیله یکرمی درهم شیر وغن ایچنده ذوب ایدوب بعده مدقوق
اجزایی خلط ومزج ایدوب استعمال اولنه نوع دیکر اختلاط عقل وذهن ایچون
اطراف بدنه ضماد اولنه عملی بودر دقیق شعیر اون درهم نخاله بشر درهم خطمی
اوچ درهم بنفسج بر درهم دق وسحق ایدوب دهن ورد وخل وماء صافله
یوغوروب استعمال اولنه ضماد اخر بغرسق قورولدیسی ویورك اغریسی
ایچون نافعدر وبالجمله بلغمی وریحی دفع ایدر عملی بودر لادن سعد مصطکی
اذخر قصب الذریره مرزنجوش ورق مارسمه مکدار بشر درهم عود جوز بوا
قرنفل مکدار نصف درهم جملهٔ دق وسحقدن صکره ماء آس ایله یوغوروب
معده اوزره طلا اولنه ضماد آخر اسهال صفراویهٔ منع ایدر عملی بودر مرسین
ورد احمر جلنار صندل عفص سکز سکز درهم لادن سماق اقاقیا جملهٔ دق
وسحق دن صکره ماء آس ایله یوغوروب معده اوزره اوره لر ضماد اخر
سلس البول وحبس دم ایچون نافعدر عملی بودر طین ارمنی طین مختوم صمغ عربی
بذر بقله الحمقا کثیرا ورد احمر جلنار قرن ایل المحرق عصارهٔ لحیة التیس مکدار
ایکیشر درهم عفص بر درهم جملهٔ دق وسحق ایدوب ماء آس ایله یوغوروب
معده اوزره اوره لر ضماد اخر خاتونلرك ممه لری ورملرینه نافعدر عملی بودر
دقیق حنطه دقیق شعیر دقیق خطمی حلبه مکدار اون درهم زعفران نصف
درهم جملهٔ دق وسحقدن صکره بر طاس صاروسیله یوغوروب محل مذکوره
یه استعمال اولنه ضماد اخر خاتونلرك ممه لری بیومکدن منع ایدر زیرا ممه نك
بیوك اولماسی وجاهت حسنی مخلدر عملی بودر یانمش صابخی بولمغی دقیق

شعیر برابر دق و سحق ایدوب سرکه ایله علی التوالی سوره لر تا بو عملی هر ایك
اوچ کونده ایده لر یعنی آیده اوچ کون باری عمل کرکدر تا که بیومیه ضماد دیکر
خاتونلرك ممه لرندن زیاده سود کلمکله مضطر اولسه اول سودی دفع مراد
ایلسه بو ضماد ایله تقید ایده لر عملی بودر درد سرکه اکلیل الملك دقیق بقلا
دقیق شعیر دق و سحق ایدوب ماء سذاب و ماء فودنج ایله یوغوروب
وجه مشروح اوزره استعمال ایده لر باب ثامن عشر نطولات بیا
ننده در او جمله دن بری شول نطولدرکه سرسام و سهر ایچون نافعدر
صفتی بودر بنفسج یابس بزر الخس بشر درهم قشر خشخاش ورد احمر نیلوفر
رنده لنمش قباق یا بونج مکده اوتوزر درهم دقیق شعیر اللی درهم جمله دق و
سحقدن صکره دورتیوز درهم صو ایله قیناد وب ربعی قالدقده سوزوب
صوینی مریضك باشنه سوروب باقی اجزایی بر بز پاره سیله مریضك باشنه
نطول ایده لر نطول آخر صداع بارد ایچوندر صفتی بودر بابونج اکلیل
الملك مکدر یکرمشر درهم طوراق اوتی مرزنجوش اوتوزر درهم ورق
الغار شیح مکدر ورد درهم جمله دورت رطل صو ایله محکم قینادوب اللی
درهم مقداری صو باقی قالدقده اول صودن مصروعك باشنه سوروب
باقی اجزایی عادت اوزره نطول ایده لر نوع آخر اصحاب وسواس سوداوی
و مالیخولیا ایچون نافعدر صفتی بودر بنفسج رطب نیلوفر لخشر درهم
اصل خطمی ورق خلاف کشك شعیر ورق خس ورق عنب الثعلب ابر
کومجی پیراغی بزر قطونا هر برندن یکرمشر درهم سبستان سکسان درهم
بزر خشخاش ورد ابیض یابونج مکدر بر اوچ جمله بر یرده اون رطل صو
ایله قیناد وب سوزوب یکرمر درهم بنفسه یاغی اول صویه دخل ایدوب
مریضك باشنه سوره لر و اجزایی هاونده محکم دق ایدوب مرهم ایدوب
کذلك نطول ایده لر نوع آخر صداع سوداوی و یابس ایچوندر صفتی
بودر بنفسج نیلوفر یابونج اکلیل الملك سوس اسمانجونی کشنك شعیر
سابج هندی قرنفل هر برندن برابر دق و سحق اولنوب بش رطل صو ایله

ربعی قالنجه قیناد وب بعده سوزوب صوینی باشنه سوروب ادویهٔ مطبوخهٔ
نطول ایده لر نوع دیکر صداع مزمن ایچون هر نه نوع اولور سه نافعدر
صفتی بودر بابونج اکلیل الملك بزر کرفس بزر رازیانج ~~اکلیل الملك~~ کون سعتر
مرزنجوش شبث سذاب بریته هر برندن بر اوچ الوب دورت رطل صوده
اللی درهم مقداری باقی قالنجه قینادوب و سوزوب بعده صوینی باشنه
برقچ دفعه سوروب ادویهٔ نطول ایده لر نوع آخر شول صداع ایچون نا
فعدرکه ماده سی بارد ایله اوله صفتی بودر روس الحملان و اکارعها با
بونج نخاله بنفسج قشر خشخاش هر برندن بر اوچ جملهٔ اوچ بیك درهم
صوده یوز درهم مقداری باقی قالنجه قینادوب و سوزوب نطول اولنه
یا خود قرق رطل مقداری صوده جمله سی حل اولنوب صودخی ~~جمله سی حل~~
~~اولنوب~~ اون رطل باقی قالنجه قینادوب بر قزغان ایچنده ابزن اولنه تعالیم
ستهٔ نك تعلیم سادسینك سفر ثانی شیری اوتوز بابی مشتملدر
باب اول عطوسات بیاننده در امری بونك معناسی مریضك دماغی
پاك اولسون دیو اغسرتمق ایچون علاج ایدرلر او جمله دن بری شول
عطوسدرکه فلج و لقوه ایچون نافعدر صفتی بودر شحم حنظل فلفل قرنفل
استخوطوس جند بید ستر مکده هر برندن اوچر درهم کندس سکز درهم
جمله دق و سحق ایدوب مفلوجك بورننه یا ماسوره و یا برمق ایله ادخال
ایدوب اقسرده لر عطوس آخر فلج و لقوه و تشنج و سکته ایچون نافعدر
صفتی بودر شونیز بورق جند بید ستر شحم حنظل فلفل ابیض مکدر بر درهم
کندس صبر ایکشر درهم دق و سحق ایدوب الندکدن صکره ماء مرزنجوش ایله
یوغوروب حبلر ایده لر وقت حاجتده بردانه سنی ماء مرزنجوش ایله مفلو
جك بورننه طمزوروب اقسرده لر با مر الله سبحانه و تعالی ذکر ایلدوکمز امراض
دماغه متعلقدر تنقیه اولمق ایله مریض و رمدن خلاص اولور عطوس
اخر کذلك فلج و لقوه و استرخاء عصب کسح ایچون نافعدر صفتی بودر کندس
فلفل عاقرقرحا زنجبیل بورق نشا در نطرون صبر اسقطوری دارچین

والکلیل الملك شبث رطب حلبه عنب الثعلب ورق خطمی بزر خطمی بابونج صح

اذویه

مسك مرزنجوش حربق ابيض جندبيدستر جملهٔ برابر دق وسحق ايدوب
اليوب مريضك بورننه ماسوره ايله اوفليه لر تاكما قسرمق ايله دماغی
پاك اولوب خلاص اوله **عطوس اخر** صداع بارد وسبات مفرط ايچون نافعدر
صفتی بودر حربق اسود مرزنجوش اوتردرهم اشنان وكندس شونيز بذر
الورد مكد بشر درهم مسك بردانق قلفل اسود دارقلفل مكد اوچر درهم
جملهٔ دق وسحق ايدوب اليوب مريضك بورننه ادخال ايده لر اقسرمق ايله سبات
وصداعدن خلاص اوله **باب ثانی حقنه بياننده در** اوجمله دن بری شول
حقنه در كه امراض حارّه ايچون استعمال اولنور تركيبی بودر عناب سبستان
اوتوزدرهم سنا مكی يدی درهم شعير مقشر اون بش درهم انجير اون
دانه دق وسحقه قابل اولنی دق ايدوب باقی قلانی بر يرده خلط ايدوب اوچ
رطل صو ايله قينادوب ربعی قالدقده سوزوب اون درهم سكر واون درهم
بنفشه ياغی وشيروغن ايدوب حقنه ايده لر سه زياده ميارکدر **حقنهٔ
آخر** وجع ظهر وامعا وقولنج ايچون زياده نافعدر تركيبی بودر حلبه بذر
كتان مكد اونردرهم انجير عناب سبستان هر برندن يكرمشر دانه خطمی
وحسك وبابونج شبث مكد براوچ نانخواه بذر رازيانج اوچر درهم جملهٔ
التی رطل صو ايله ايكی رطل قالنجه قينادوب وسوزب بعده بردرهم بورق
ارمنی بردرهم طوز نصف درهم مقل اون درهم شيروغن وزيتون ياغی
قتوب تمام امتزاج بولدقدن صكره احتقان اولنه **حقنهٔ لينه** امراض
حارّه ايچون در اگر طبيعت محتبس اولورسه تركيبی بودر عناب سبستان
يكرمشر دانه بنفسج يابس دورت درهم انجير اون دانه خطمی نخاله براوچ
بوجملهٔ اوچ رطل صو ايله قينادوب ربعی قالدقده سوزوب وتوزدرهم
باروعصاره سی كفی النرقدن صكره اصله داخل ايدوب يكرمی درهم
شيروغن قتوب برمقدار شكر وطوز قتوب حقنه ايده لر **حقنهٔ ديكر**
خلط حارّهٔ صفراوی ايچونكه اندن قولنج حاصل اولمش اوله نافعدر
تركيبی بودر عناب سبستان يكرمشر درهم شعير مقشر اون درهم

خطمی كپك بذر كتان مكد لشر درهم بنفسج يابس اوچ درهم لبلبی اون درهم
جملهٔ ايكی رطل صو ايله طبخ ايدوب ربعی قالدقده سوزوب بذر قطونا
لعابندن وبنفشه ياغندن اونردرهم ضم ايدوب وبش درهم كل
ياغی قباق چكردكی ياغی قتوب استعمال اولنه **حقنهٔ ديكر** اعضاء
غليظه نك برودتی ايچون نافعدر تركيبی بودر اشق ومقل وسكبينج
مكد بشر درهم جاوشير جندبيدستر بردرهم نانخواه بذر رازيانج
بذر كرفس سيسالوس مكد ايكشر درهم حلبه حسك شبث وخطمه
بابونج هر برندن يديشر درهم جملهٔ برچوملك ايچره قويوب مقدار
كفايه صو قودقدن صكره اونر درهم شيروغن وعسل سمن بقر دخی
قتوب عادت اوزره استعمال اولنه **حقنهٔ لينه** طبيعتی تليين ايدر
وحميات حارّه دن خلاص ايدر على الخصوص قبض اوزره ايكن احتقان
اولنه تركيبی بودر شعير مقشر خطمی بنفسج يابس مكد بشر درهم عناب
سبستان زبيب منزوع العجم مكد اونر درهم جملهٔ اوچ رطل
صو ايله ربعی قالنجه قينادوب وسوزوب بعده اوزرينه شيروغن بنفسج
ياغی دهن ورد هر برندن اونردرهم ترنجبين اون درهم ملح بورهٔ
ارمنی نصف درهم قاعدهٔ معهود اوزره عمل اولنه **حقنهٔ ديكر**
نقرس واوجاع مفاصل ووجع ظهر ايچون در تركيبی بودر شاهترج
وقيصوم زراوند طويل اصل قنطريون ورق حرمل سعد سورنجان
ماشا مكد برردرهم شحم حنظل ماريون مكد نصف درهم جملهٔ
اوچ رطل صو ايله ازوب قينادوب ربعی قالدقده سوزب اوتوز
درهم زيتون ياغی عمل ايدوب الحاق ايده لر **حقنهٔ ديكر** بلغم مالحدن
وفی الجمله بلغمدن اولان قولنج ايچون اعلادر تركيبی بودر خسك بابونج اكليل الملك
شبث مكد براوچ حلبه حرمل يديشر درهم حنطه كه قبوغی چقمش
اوله وخروع قرطم كه مقشر اوله اونردرهم بزر رازيانج بذر كرفس
مكد برردرهم نخاله كپك خطمی قنطريون مكد بشر درهم انجير وسذاب

رطب سكز مكد اون بشر درهم جمله اوج رطل صوايله ربعى قالنجه قيناديب
بعده سوزوب دهن زنبق ودهن سيرج ودهن ورد مكد بر بر درهم
بورق ارمنى سكبينج جاوشير مكد نصف درهم جمله مقدما قاعده
اوزره قينايان صوايله ازوب احتقان ايده لر **حقنة اخر** ضعف كلى
ومثانه وقلت باه ايچون مباركدر تركيبى بودر حسك اون بش درهم بازو
كوكى وحلبه وكچى بينى سى صاروكچى خايه سى مكد اوتز درهم جمله سى بر چولك
ايچنه قويوب كچى سدى ايله كه ايكى رطل وله ايكى رطل صودخى ضم ايدوب
نار معتدل ايله محكم طبخ اولنه بروجه ايله كه مذكور اولان ادويه ولحوم
وشحوم تمام ارية بعده سوزوب حاصل اولان ميا هدن هر كون يوز اللى
درهم مقدارى اوج كون اج قرنه ايله استعمال ايده لر غايتله نافعدر
ومباركدر **حقنه اخر** قروح امعا وزحير وكلا ايچون نافعدر تركيبى بودر
برنج صوبى سويق شعير وكچى بوكركى ياغى مكد قرق سكز درهم اسفيداج
فرنكى قرطاس محرق صمغ عربى اقاقيا دم الاخوين بر بر درهم دقه قابل اولنى
دق وسحق ايدوب بو دفعه اوج دانه بشمش يومرطه صاروسيله صمغ
واقاقيا دم الاخوين ازوب اون بش درهم كلايا غيله عمل ايده لر **حقنة**
آخر كلونك واحشانك برودتى وفسادا رحام ايچون مناسبدر تركيبى
بودر دهن جوز ودهن لوز مر ودهن شونيز دهن زيت مكد اوتز درهم
صفرا اودى بش درهم حلبه كه صوبله بشمش اوله اوتوز رطل بودفعه
بو صودن هر كون يوز اللى درهم الوب ذكر اولنان ادهاندن اوله وزنى
بو يوز اللى درهم حلبه صوينه داخل ايدوب عمل اولنه **حقنة اخر**
سحج وقروح امعا ايچون نافعدر تركيبى بودر سويق شعير اون درهم
سويق النبق اون بر درهم جلنار وحب الاس وورد احمر مكد بشر درهم
قرطم مدقوق اون درهم وورق اس رطب اون ايكى درهم جمله سى اوچ
رطل صوايله ربعى قالنجه قينادوب وسوزوب ماء ورد مازو صوبى
قوزى مايه سى مكد اون بشر درهم يومرطه صاروسى كه برلكده بشمش

اوله

اوله اوچ دانه دهن ورد بسد محرق ايكشربچق درهم اقاقيا بر درهم قرطاس
محرق ابار محرق مغسول عصارهٔ لحية التيس نشا دم الاخوين مكد
نصف درهم دق وخلط ايدوب مقدما سوزيلن صويله ازوب
تكرار سوزوب ايكى ويا اوچ كره حقنه ايده لر مباركدر **حقنة**
ديكر ترف دم واسهال وذخير باطل ايچوندركه تركيبى بودر عفص بللوط
اوچر دانه جلنار قشر رمان بشر درهم بللور محرق ومغسول وورد
احمر مكد التشر درهم جمله سى دق وسحق ايدوب يعنى بللوط وما
زويى ازوب وسحق ايدوب باقى ادويهٔ ايكى رطل صوبى قالنجه ايله
ربعى قالنجه قينادوب وسوزوب بو كره اول سوزيلن صويك ايچنه
بر بر درهم اقاقيا وعصارهٔ لحية التيس وايكشر درهم طين ارمنى
وصمغ عربى قتوب تمام اولنجه تقيندايدوب بودفعه دخى سوزوب حاصل
اولنى ايكى كره حقنه يه كفايت ايدر عمل ايده لر **حقنة ديكر** قولنج ايچون
نافعدر امّا اول قولنج اكر نفخه دن اولمش ايسه مناسبدر والا بوندن
غيرى حقنه لر دخى وارد ر انكله عمل اولنه تركيبى بودر شحم حنظل بر درهم
قنطريون دقيق بش درهم ورق السذاب فودنج مكد يديشر درهم
سعتر فارسى بش درهم جمله سى بش رطل صوايله قينادوب ربعى باقى
قالدقده اون درهم عسل وبر درهم جندبيدستر وسكبينج بچق درهم
جاوشير خلط ومزج ايدوب قاعده اوزره عمل اولنه **حقنة اخر** قولنج
ايچون نافعدركه بلغمدن وريح غليظه دن اولمشدر تركيبى بودر بابونج
وشبث اون ايكشر درهم سذاب كذلك سكبينج اوچ درهم مقل
ازرق بش درهم قرطم ونخاله كوك وخروع مكد اوتز درهم شحم حنظل
بر درهم جمله سى التى رطل صوايله ربعى قالنجه قينادوب وسوزوب
هر كره كه عمل لازم در يوز اللى درهم بو سوزيلن صويه يوز اللى درهم زيتون
ياغى قتوب استعمال اولنه **حقنة ديكر** ريح غليظ ونفخ وقراقر ايچون
نافعدر تركيبى بودر ماء كراث ماء حلبه ايكسنى بر برده قينادوب وسوزوب

دهن زنبق ودهن شیرج مكدا اون ایكی درهم عادت اوزره عمل اولنه
حقنهٔ زرنیخ ذخیر واستطلاق بطن ایچون عظیم النفع وعجایب
اسراری واردر صفتی بودر نخالهٔ محرق اوچ درهم زرنیخ احمر واصفر
نحاس محرق شب یمانی عفص سونیما دك كرج هر برندن اون بشر درهم
افیون بش درهم اقاقیا بللوط صمغ عربی دم الاخوین مكدور دردر درهم
ادویهٔ دق وسحق ایدوب ماء آس ایله یوغوروب قرصلر ایده لر كولكه ده
قوریدوب هر كاه كه ذخیر واستطلاق بطن ایچون عمل لازم كله بو
قورصلردن بر درهم سن برنج صویله كه طبخ طریقیله صویی ایله النمش
اوله قرق سكز درهم الوب اون ایكی درهم كل یاغی قتوب عمل اولنه **باب**
ثالث شیافات بیاننده در بونك دخی انواعی چوقدر اوجمله دن بری
قولنج ایچون نافعدر طریقی بودر جند بیدستر مرارهٔ الثور فوه عصارهٔ
قثاء الحمار جملهٔ بردق وسحق ایدوب مرارهٔ بقر ایله یوغوروب مخلنده
استعمال اولنه **شاف اخر** طبیعتی قبضدن اخرا اطلاق ایدر لطیفه تركیبی
طریقی بودر بورهٔ ارمنی ملح هندی شحم حنظل علی السویه دق وسحق ایدوب
بر مقدار عسل قوامه كتوروب ادویهٔ داخل ایدهٔ مق مقداری اوزنجه شافلر
ایدوب وقت ضرورتده استعمال اولنه **شاف اخر** محرور المزاج اولنلره
نافعدر وحرارتلرین دفع ایدر خصوصا بو شاف مسهل عقبنده استعمال
اولنور كه اویله مسهله تقصیر اوله بونی تعقیب ایلمك قدر دوا اولمز
طریقی بودر ترنجبین بش درهم بورق ارمنی صابون خطمی ملح طعام
مكدا ایكشر درهم دق وسحق ایدوب النده كدن صكره سكر ایله عقد
ایدوب فتلر ایده لر وحین ضرورتده استعمال ایده لر **شاف اخر**
بلغمدن حادث اولمش قولنج ایچون در طریقی بودر سكر احمر سكبینج بورق
صمغ حل ایدوب بورقی سحقدن صكره سكر ایله قوامه كتوروب شافلر
اولنه **شاف اخر** ریاح غلیظه ایچون نافعدر طریقی بودر مرارهٔ بقر و
بورق وعصارهٔ قثاء الحمار بورقی دق ایدوب سایرلری سكر وعسل

ایله

ایله قوامه كلدكدن صكره عادت اوزره شافلر ایدوب وقت حاجتده استعمال
اولنه **شاف دیكر** بو دخی تلیین طبیعت ایچوندر طریقی بودر خطمی بورق دقیق
فی الجمله معتدل در صح
ناعم ایله دق ایدوب سكر وعسل ایله قوامه كتوروب شافلر اولنوب حمیات
اصحابنه محل ضرورتده استعمال ایتدورمله **شاف اخر** تلیین طبیعت ایچوندر
ومختصردر طریقی بودر ملح خطمی برابر دق وسحق ایدوب عسلی قوامه كتوروب
بعده مقوم عسل ایله شافلر ایدوب محلنده استعمال اولنه **شاف اخر** امراض
حارّه وحمیات حارّه استعمال اولنورسه جایزدر كه برودتی ایله تبرید ایدوب
حمایی دفع ایدر طریقی بودر ملح هندی بورق خطمی بشر درهم دق وسحق اولنوب
معتدل سكر ایله كه قوامه كلمشدر یوغوروب فتیللر ایدوب محل ضرورتده
استعمال اولنه **شاف اخر** مقعده دن جریان ایدن دمی قطع ایدوب ذخیره
فائده ایدر طریقی بودر مرصافی افیون افتیمون كندر ذكر زعفران جمله سی
برابر دق وسحق ایدوب تازه كشنیز صویله یوغوروب قوامه كلمش
عسل ایله عقد اولندقدن صكره مراد اوزره شافلر ایدوب وقت حاجتده
استعمال اولنه **شاف اخر** كذلك بو دخی مقعده دن خارج اولان دمی
وقیحی دفع ایدر نافعدر طریقی بودر مرصافی اقاقیا بزر بنج صمغ عربی
برنج كه قاورلمش اوله هر برندن بر درهم الوب دق وسحق ایدوب الیوب
مرسین یمشی تنك صویله یوغوروب قاعدهٔ معهوده اوزره شافلر
ایدوب استعمال اولنه **باب رابع فرازج بیاننده در** بونك معناسی
بعضی دوایی بر یره جمع ایدوب اقتضا ایلدوكنه كوره خاتونلرك
فرجلرنده كوتورمكدر اوجمله دن بری كه اصطلاح اطباده فرزجه
دیرلر بو اول نوعدر كه حیض قانی اچر یعنی ادرار ایدر ورحمك اغریسنه
فائده ایدر اول وجع كه برودتله حرارت بیننده متكون اولمش اوله
صفتی بودر لبان ذكر مقل ازرق قند مكدا ایكشر درهم جاوشیر اوشق
زعفران جندبیدستر مكدا بر بر درهم مصطكی میعه دهن السوسن دهن
بابونج دهن حب الغار شحم الدجاج وقاز یاغی مكدا اوچر درهم قابل

اولنی دق وسحق ایدوب بعده برها وند تخی وضمغی حل ایدوب بودفعه
جملهٔ خل خمر وعسل ایله خلط ایدوب تمام اتشده ارینجه صبر ایدوب بعده
بر صوف پاره سنه بو محصول ترکیبی کفایت مقداری بولاشدوروب خاتونك
کشی رحمنه ادخال ایده **نوع آخر** بر فرزجه درکه رحمك احتناقنه نافعدر
حاصلی احتناق رحم ایچون بوندن ایو تدبیر اولمز صفتی بودر قاز یاغی اوت
درهم صغرجق قوشنك یاغی وطاوق یاغی هر بریندن اوتوز درهم زعفران
سنبل حماما مصطکی هر بریندن اون درهم صمغ عربی ابیض التمش درهم
دهن بلسان دهن سوسن اوتوز درهم دق قابل اولنی دق بقیه‌سنی ایدوب ذوب
ایدوب سایر ادویه ایله بونلری بریرده خلط ومزج ایدوب بعده
خاتونلر ضرورتلرنده ارحاملرنده قاعده اوزره کوتوره لر **فرزجه دیکر**
نزف دم ایچوندر یعنی بر عورتك فرجنده علی طریق الاستمرار قان کلسه
بو قسمه نافعدر صفتی بودر مر اقاقیا ایکیشر درهم صدف محرق جلنار نشا
شیح قوط محرق شب یمانی زعفران مکد برر درهم افیون نصف درهم دق
وسحق ایدوب بر صره کبی کر فندق قدر اوله ربط ایدوب خاتونلرکه نزف
دمه مبتلادر ~~رحمنده مبتلادر~~ رحمنده کوتوره لر **نوع آخر** بودخی بعینه
نزف دم ایچوندر طریقی بودر مر اقاقیا راوند لادن کافور زعفران طین ارمنی
علی التسویه دق وسحق اولنوب کما سبق بر صرهٔ صغیره ایچره مریضه رحمنده
کتوره **نوع دیکر** زیاده قان اقوب علاجنده اطبا عاجز اولدوغی محللرده
استعمال اولنلردندر طریقی بودر خبث الحدید قشر رمان عفص شب یمانی
برابر بونلری دق وسحق ایدوب سکزلو یپراق صویله یوغوروب طرز
معهود اوزره مریضه کندوده کتوره **نوع آخر** دم حیض حبس اولندقده
المنلرن صاحبنه صفا ویرور طریقی بودر اقلیمیا وردیا بس قشر رمان عوسج
قشر الملح دق وسحق ایدوب بعده عصارهٔ لحیة التیس ایله یوغوروب
رحمنده کتوره **نوع اخر** ضعف رحمه وبرودتنه نافعدر طریقی بودر قرفه
حب بلسان دهن ناردین مکدا اوچر درهم قرنفل جوز بوا یمش کتان بزینك

بودخی بر فرزجه درکه حمله قادر اولمیان نوعدر انه فرزجه اولنه باذن الله تعالی حامله اولور بربیج بودورکه فلفل زنجبیل مقناطیس بوزه جرملو مشك هر بریندن برابر ایدوب سحق ایدوب ... حکر دکی ویا خمه شاف ابدی اوله فرزجه

کولکون

کولکون مکدا ایکیشر درهم جندبیدستر نصف درهم بو جملهٔ بریرده عادة
اوزره یوغوروب رحمنده کتوره لر **فرزجهٔ آخر** نزف دم کثیر ایچون نافع
ودمی دافعدر صفتی بودر یاتمش کاغد سماق عصیر روث الحمار ودمی بو جملهٔ
بریرده خلط ایدوب ضرورتده استعمال اولنه *فرزجهٔ اخری* ریاح غلیظه دفعنده
نفعی عظیمدر طریقی بودر بزر شبث بزر کرفس بزر سذاب سلیخه قنا
وشق سکبینج مصطکی کمون مر حماما قسط سنبل علك الانباط جند
بیدستر جمله سی برابر دق وسحق اولنوب طوراق اوتی یاغیله مقدار کفایه
قریشدروب مریضه رحمنده کتوره **فرزجهٔ آخر** معده وامعاده اولان
وجع شدید ایچون نسوان کندولرده کتورسه دفع ایدر صفتی بودر
اصل کراث که پراسه کوکیدر صو ایله وکل یاغیله حل ایدوب محرا اولنجه
بشوره لر بعده سوزوب یاغ قالوب صویی کیدنجه قینادوب اول یاغی
بر فتیل ایله خاتون رحمنده ذکر ایلدوکمز کبی کتوره ذکر ایلدوکمز مضراتدن
امین اولوب فواید مذکوره یه واصل اوله **باب خامس مقیئات بیاننده**
در بونك معناسی علاج ایدوب قوصدرمقدر او جمله دن بری شول مقی
درکه مرهٔ صفراییی ایتدرر صفتی بودر صبر واشق صویی ابر کوچی عصا
ره سی پازو صویی که اریز صویله بریرده بشمش اوله سرکنجبین ملح کفا
مقداری جملهٔ بریرده جمع ایدوب خلط ومزج ایلدکدن صکره استعمال
اولنه نافعدر بامر الله تعالی **مقیٔ اخر** سودایی وسم قاتل ایچورلمش ادمی
قوصدرمغه مناسبدر صفتی بودر ملح هندی وعصارهٔ القثا بورق
وارمنی خردل برابر دق وسحق ایدوب پازو صقندو سی صویله یال
شربتن ازوب اول شربته خل ایدوب بر کیجه طوردقدن صکره آج
قرنله استعمال ایده لر بامر الله سبحانه وتعالی کافیدر **نوع دیکر** مرهٔ صفرا
وسودایی قوصدرر وحمیات حاره دن تنقیه ویردوکی اجلدن خلاص ایدر
صفتی بودر صمغ کنکر زرورد بزر جذر بزر فجل بزر شبث بزر السرق ملح
هندی برابر دق وسحق ایدوب عسل ایله معجون ایده لر وقت حاجتده

فاطر نخ

ادویهٔ اورام

التوم نخ

اوچ درهمدن بش درهمه وارنجه استعمال اولنه **مقیء دیکر** بلغمی وصفراوی
قیء ایتدرر معدهٔ پاك ایتدورر صفتی بودر بذر فجل واصل فجل بذر شبث
اصل سوسن مکلا اوزر درهم جملهٔ دق وسحق دن صکره بر مقدار صو ایله
محکم قیناد وب ربعی قالدقده سوزوب استی ایکن ایچه لر بعنایة الله
سبحانه وتعالی تمام حظ اولنور **مقیء دیکر** بر مقدار طورب الوب یکرم
درهم مقداری طورب خورده طغرایوب بر مقدار طوراق اوتی صاپلریکه
تخمینا اون درهم اوله الوب ملح هندی بش درهم بذر بطیخ بذر رصرمسا ق
مکلا ورد درهم جملهٔ بر بورت دورت رطل صو ایله قیناد وب ربعی قالدقده سوزوب
عسل سرکنجبین مکلا یکرمشر درهم مقداری قتوب ایلیجق ایکن ایچه لر
بامر الله سبحانه وتعالی مقصود حاصل اوله **مقیء دیکر** بلغم وصفرا وسوداوی
اخراج ایدر صفتی بودر جوز القیء بر درهم بذر الفجل بریچق درهم جبلهنك
ربع درهم دق وسحق ایدوب بال شربتیه برکون وبرکیجه اصلدوب
بعده سوزوب اچ قرنله استعمال اولنه **مقیء آخر** بو جمله دن قویدر
هر نه قدر معده سی قوی ویرك ایسه ده ینه قوصدرر صفتی بودر جوز
القیء کنکر مکلا ایکشر طهر درهم بذر التبریق اوچ درهم بذر فجل ایکی
درهم ملح هندی ایکی درهم جملهٔ بر یرده جمع ایدوب دق وسحق دن صکره
بو جمله دن اوچ درهم الوب ایکی درهم سکنجبین ایله ازوب برکون وبر
کیجه بو حال اوزره طوردقدن صکره تکرار سوزوب اچ قرنله استعمال
اولنه **باب سادس حابسات القیء بیانندهدر** وبونك نتیجه سی معده
فاسد اولوب کوکلی دونوب قوصان آدمك قیئنی علاجله منع ایلمکدر او
جمله دن بری قیء صفراوی منع ایدوب عطش وغشیان تسکین ایلدن
اشیادن شکلی بودر امیر بارس حب رمان حامض سماق جلنار طباشیر
وردا حمر حب حصرم مکلا بر جزء قشر فستق نصف جزء جملهٔ دق تام الدق
وسحق ایدوب ماء تفاح ویا ماء سفرجل ویا شراب رمان منعنع ایله
ازوب ایچه بامر الله تعالی قیء دفع ایدر وعطشی تسکین ایدر **نوع آخر**

بلغم

بلغم وسودادن اولنی قطع ایدر شکلی بودر وردا حمر دورت درهم امیر
بارس اوچ درهم نعناع قشر فستق مصطکی عود سنبل هندی سعد
قرنفل قرنجمشك کوّن بونلرك هر برندن دق وسحق ایدوب غبار اولدقده
بو جمله دن محل ضرورتده ایکی درهم الوب شراب تفاح یا شراب سفرجل
ایله ازوب استعمال اولنه **نوع آخر** شول قیء ایچون نافعدرکه هیضه
وامتلاء طعامدن اوله اکر بلغمی وار ایسه الما وامرود بوتدبیره داخل
اولور اکر یوق ایسه ذکر ایلدوکمز اوزره در شکلی بودر قره امرود قره الما حبت
الاس امیر بارس حب رمان جملهٔ برابر طبخ ایدوب بعده سوزوب اتشه
قویوب شربه قیامنه وارنجه قیناده لر وبر مقدار سکر ویررلرسه جایزدر
نهایت از کرکدر ضرورت محلنده بونلرن اوزر درهم الوب استعمال ایده لر
نوع دیکر مطلقا قطع قیء ایچوندرکه نه نوع اولورسه اولسون شکلی
بودر حب رمان حامض اون درهم مصطکی بر درهم نعناع یابس بر درهم
جملهٔ بر رطل صوده ربعی قالدقده طبخ ایدوب بعده سوزوب عود ومسکدن
بر درهم دق وسحق ایدوب صکره داخل ایده لر محلنده مقدار کفایه استعمال
ایده لر **نوع دیکر** مطلقا دفع قیء ایچوندر خصوصا قیء افراطله اولوب
زیاده الم ویره شکلی بودرکه بابسدکز بره وردا حمر سماق جلنار نشا بذر
قاقوله عصارهٔ لحیة التیس هر برندن اوزر درهم قرن ایل محرق مسحوق
اقاقیا طین مختوم هر برندن سکزر درهم شب اوچ درهم دق وسحق ایدوب
جمله دن ایکی درهمین رب سفرجل ایله استعمال ایده لر **نوع آخر** بیضه
سببیله عارض اولان قیء مفرطی دفع ایدر شکلی بودر حب رمان حامض
نصف رطل سماق ربع رطل بریره کتوروب اوزرینه دورت رطل صو قتوب
برکیجه طوردقدن صکره نصفی کیدنجه طبخ ایدوب بعده سوزوب اغاج
قاوونی قبوغیله اون بش درهم اوله نعناع یابس اوچ درهم قرنفل بر مثقال
مسك بر درهم کندر دورت درهم قشر فستق اوچ درهم دق وسحق ایدوب

اول سوزیلن صویه خلط ایدوب بر قاج کون امتزاج دن صکره بر مقدار
قینادوب و سوزوب التی درهم رب سفرجل و قرق درهم سکر نبات ایله بردخی
قینادوب بو دفعه حفظ ایده لر وقت حاجتده بونك شربتی اون درهمدر نوع
آخر قیء افراط که هیضه دن اولمش اوله دفع ایدب نفسی قوی ایدر و اسهال کثیر
و علیل اویوماز ایسه اویودربی نظیر علاجدر شکلی بودر مسك قرنفل سعد
مکد اونر درهم کزمازج عفص قشر رمان مکد بشر درهم افیون بر دانق جملهٔ
دق و سحق ایدوب رب سفرجل ایله تعجین ایده لر بونك شربتی نصف درهمدر
باب سابع حابسات الرعاف بیاننده در بونك اصلی و للدکه بر ادمك
بورنی قان طریقله ساکن اولمز اول قان که بورونده اقار رعاف دیرلر اطبا
بو رعافك قطعنه برنجه نوع دوا وضع ایلمشلردر برندن افاقت بولمز سه
برندن بولور اول جمله دن بری شول دوادرکه رعاف مفرطی قطع ایدر بامر الله
تعالی صفتی بودر شب یمانی قلقطار قلقطار محرق قلقدیس زاج قرن ایل محرق
بونلر مغسول اولمق کرکدر بعده قوریدقدن صکره هر برندن بشر درهم ورع
محرق مغسول عفص محرق مصطکی و کافور قرطاس محرق کذلك بشر درهم
جملهٔ دق و سحق ایدوب مرعوفك بورننه خل خمر ایله غسل ایدوب بر ماسوره
ایله بو ادویهٔ مسحوقهٔ اوفوره لر نوع اخر هم رعافی کسر هم عملی
مختصر در صفتی بودر ابخیر اغاجنك ایچی که بیاض یردر اوست قبوغین
التقدن صکره ظاهر اولوراندن واقر بر چاغله قانیه لر تا کم ایکی درهم
اوله و سمزاوت عصاره سی قرغه دوکلکی عصاره سی مکد ایکشر درهم یامش
مازو اوچ درهم بربره خلط و مزج ایدوب بورننك دلکلرینه کفایت مقداری
طقه لر بامر الله تعالی رعافی قطع ایدر نوع دیکر افراطله رعاف عقلی مضطر
ایلسه بو عملی ایده لر عفص محرقه که سرکه ده سوندرلمش اوله ایکی درهم
زاج دورت درهم شب یمانی التی درهم کافور بر دانق دق و سحق ایدب
سرکه ایله کتان بزندن بر فتیل ایلیوب و اجزایی فتیله سرکه ده اصلدقدن

بو رنی سرکه ایله
بوده تدتصارده

صکره

منع القیء و اصلاح المعدة قوی علیله
و سکر و زنجبیل برابر اوله
علی الصباح اکل ایده لر اما
بر علیله مقداری اکل ایدن
لر معلوم

صکره بولیوب مقدار کفایه بورننه ادخال ایلیه لر بامر الله تعالی خلاص اولور
نوع آخر بو دخی رعافی قطع ایچوندر نهایت بونی تدبیر ایلدکدن صکره التنه
یاخود طرنغی اوزره عمل ایده لر طریقی بودر دقیق شعیر اقاقیا جلنار افیون
عصارهٔ لحیة التیس صندل ابیض و چه درهم کافور بر دانق دق و سحق دن
صکره ماء ورد ایله یوغوروب جبهه سی اوزره طلا اولنه نوع اخر بو دخی
رعاف ایچون و مشهور معالجات دندر صفتی بودر قرطاس محرق ابل محرق
انزروت احمر جلنار دم الاخوین کندر زاج قلقطار صبر اقاقیا مر قرمز راسوخت
عفص محرق اوربجك اغی شب یمانی مکد بر بر درهم کافور بر دانق دق و سحق دن
صکره بر ماسوره ایله بورننه داخل ایده لر نوع اخر بو دخی کذلك رعافی قطع
ایدر عملی بودر قرطاس محرق زاج اقاقیا جلنار عصارهٔ لحیة التیس عفص
محرق اسارون مکد دور بر درهم دم الاخوین شب یمانی محرق صدف محرق مرداسنج
قثاء الکندر مصافی سادنج عدسی مکد ایکشر درهم دق و سحقدن صکره
اوربجك اغی سرکیه با تورب بعده سوزوب بو ادویه یی بولایوب بورننه
صوقه لر بامر الله تعالی دفع ایدر و قطع ایدر نوع آخر کلس قشر بیض اقاقیا
قشر رمان مکد ایکشر درهم دق و سحق دن صکره عصارهٔ لسان الحمل ایله
یوغوروب بر بزپاره سی ایله بورننه ادخال ایده لر نوع آخر کذلك قطع رعاف
ایچون لازم در عملی بودر قشر کندر قرطاس محرق زاج مشوی جملهٔ دق و
سحق ایدوب بورنی خل خمر ایله غسلدن صکره بر ماسوره یا خود بر فتیل ایله
ادخال ایده لر نوع اخر قطع رعاف ایلمده اقطع من السیف در نهایت بو مرعوفك
منخرینه سعوط اولنه عملی بودر قرطاس محرق بش مثقال و اطلاس
که محرق اوله یدی مثقال کافور بش مثقال قورو کشنیز عفص محرق مکد
اونر مثقال زاج مشوی اون مثقال اقاقیا یدی درهم عصارهٔ لحیة التیس
اون درهم رامك لسان الحمل مکد اونر مثقال دق و سحق دن صکره ماء لسان
الحمل ایله ازوب مرعوفك بورننه طمزه لر و بر فتیله بولشدوروب ادخال ایده لر
نوع اخر اقاقیا شیح ارمنی و کل ارمنی جلنار برابر دق و سحق اولنوب مرسین

افیون شیح عرق صح

قرطاس محرق صح

صویله یوغوروب شققلرینه وجبهه‌سنه طلا اولنه **باب ثامن مدرات البول بیاننده در** اکرچه اعلای کتابده بوکا متعلق اولان بحث مرور ایلمشدر نهایت بو محلده دخی برنیجه نوع مدر بول اولان اشیا تحریر اولنمغله بز دخی سلفه رحمهم الله تعالی اتباع ایلدك اوجمله دن بری بودرکه کرك علیل و کرك صحیح ادرار بول ایدر عملی بودر بزر کرفس فوه ورد احمر و هوه قو قطر سالیوس بهل اساروی نانخواه بزر کرفس جبلی رازیانج ایله یوغوروب بو جمله دن اقتضا ایلدکده اوچ درهم استعمال اولنه **مدرات آخر** بولی ادرار ایدر و مجرا سینی اچر عملی بودر بزر خیارین بزر قرع بو اوچ نوع دخی مقشر کرکدر بزر رجله بزر خشخاش نشا کثیرا رب السوس مکی اوچر درهم بزر بنج ایکی درهم سکر ادویه قدر جملهٔ قینادوب شرابله طبخ ایدوب و سوزوب بعده استعمال اولنه **مدرات آخر** بو دخی بولی و طمثی ادرار ایدر و مثانه‌یی پاك ایدر و منقا قلور عملی بودر بزر کرفس بزر رازیانج بزر جزر فوه مره و هود قواساروی نانخواه قسط قطر سالیوس سنبل لوز مره مکی اونر درهم اشق ایکی درهم اشقی شراب ایچنده حل ایدوب باقی یابس ادویه‌یی بربره جمع ایدوب اقتضا ایلدکده ایکی درهم اون درهم شراب حسك ایله استعمال ایده‌لر **مدرات دیکر** فی الحال بولی اچار و مثانه‌ده اولان قومی و سایر عوارضی پاك ایدر عملی بودر دخیس حب بلسان انیسون اساروی قطر سالیوس سنبل زعفران سلیخه کما فیطوس دارچین هر برندن اوچر درهم حب صنوبر مقشر اون ایکی درهم نعناع ایکی درهم دق و سحق ایدوب اوچ درهم بر شربتدر شراب ادخیر یا شراب خسك ایله ایچوره‌لر **مدرات آخر** بو دخی کذلك احتباس بولدن متشکی اولنلر کسنه‌لرایچون در عملی بودر بزر انجره بزر رازیانج بزر کرفس بزر بطیخ بزر خیارین مکی اونر درهم دق و سحقدن صکره صبح و مساده اوچر درهم جلاب ایله استعمال اولنه **مدرات آخر** بزر جزر بزر رازیانج اوچر درهم کفایت مقداری صو ایله قینادوب و سوزوب بعده بزورات اربعه‌دن مستحلب ایدوب نصف مقداری جلاب دن و نصف مقداری مستحلبدن بربره خلط و مزج

سنبل لوز سکه اونردرهم بزر بطیخ سکز درهم دق و سحق ایدوب ماورد ازیانج ایله

اغبرنم

ایدوب

ایدوب ایلیجاق ایکن استعمال اولنه **باب تاسع مدرات حیض و طمث بیاننده در** بونك بر مقداری سبق ایلدی نهایت تفصیل اوزره دکل ایدی و بز هر دواده اقتضا اقتضا ایده‌نی اقرابادینده حواله ایلدك اول سببدن غیری کتبه احتیاج اولنمسون دیو ادرار حیض و طمث ایچون بر باب اختیار ایلدك جمله دن بری اول دوادرکه حیضی و طمثی باذن الله تعالی هر نه قدر تحقق اولسه تفتیح ایدوب ادرار ایلر عملی بودر لوبیاء احمر حلبه انیسون مکی دور در درهم سذاب فوه اوچر درهم اوچ رطل صو ایله قینادوب باقی قالدقده سوزوب سکر ایله قوامه کتوره‌لر حاصلی کلیت ایله خلاص ایدر مراد اولنورسه قرق کوندکین استعمال اولنه **نوع آخر** بو دخی ادرار حیض و طمث ایلمکده نفعی عظیمدر عملی بودر لوبیاء احمر و کاشم اونر درهم قطر سالیوس سکز درهم جملهٔ دق ایدوب سکز رطل صو ایله قینادوب ربعی باقی قالدقده و سوزوب بعده بونك یکرمی درهمنه عصارهٔ سذاب رطب اون درهم و دهن یا سمن بیش درهم خلط و مزج ایدوب استعمال اولنه **دواء دیکر** رحمی قرزدروب و برودتی قطع ایدر و حیضی ادرار ایلر عملی بودر افتیمون و فرفیون انیسون غاریقون فلفل قطر سالیوس بابر دق و سحق ایدوب عسل ایله عجین ایده‌لر شربتی ایکی درهمدر **دواء آخر** حیضی ادرار ایلر عملی بودر سلیخه بیش درهم شونیز اوچ درهم افسنتین التی درهم قسط اوچ درهم جندبیدستر التی درهم راوند ایکی درهم انیسون دورت درهم ابهل اوچ درهم دق و سحق ایدوب اوچ درهمی جلاب ایله استعمال ایده‌لر **دواء آخر** قوت و قبدرتله طمثی ادرار ایلر عملی بودر قشر اصل کثوث اون درهم بزرا لجند سکز درهم بزر کرفس نانخواه بزر رازیانج اوچر درهم دق و سحق ایدوب جمله‌نك اوچ وزنی عسل ایله عجین ایده‌لر اوچ درهمی بر شربتدر **دواء دیکر** ادرار طمث ایلر عملی بودر قردمانا نانخواه بورق راوند فودنج مکی اونر درهم دق و سحق دن صکره دهن بلسان دهن سنبل ایله خلط و مزج ایدوب بر صوف پاره سندن فتیل اوزره بولیوب خاتون فرجنه ادخال ایلیه **دواء آخر** ادرار طمث ایلمکده

خاصة نم

مختو نم

خاصیت ایله نم

زراوند نم

بی نظیر درعملی بودر مشك طرامشیغ وبرنجاسف بشر درهم فراسیون
دورت درهم عاقرقرحا اوچ درهم فوم سکز درهم جعده لوبیاء احمر
دوردر درهم وج عود بلسان قسط اساروت نانخواه مکه اوچر درهم
جملهٔ بش رطل صوایله قیناد وب بر رطل باقی قالنجه بعده سوزوب بحالله
اوتوز درهمنه برمقدار شکر قتوب استعمال ایده لر دواء آخر ادرار طمث
ایدر اما ایچمك طریقیله دکل بزن طریقیله درعملی بودر سلیخه مرزنجوش
اذخر بابونج قسط اکلیل الملك شونیز کرنب سذاب فودنج اون درهم فوم
دورت درهم جملهٔ یکرمی رطل صوایله طبخ ایدوب ربعی قالدقده کونده
اوندرهم استعمال اولنه باب عاشر مسمنات بیاننده در بونك
حقیقتی انسان لاغر سمرمك طریقنده اولان معالجاتدر وجمله دن بری
شول سمنه بیاننده درکه رطوبت وبرودت غالب ولمغله ارق اولمش اوله
بوترکیب انی دفع ایدر ترکیبی شکلی بودر حب الخروع مقشر دق ایده لر اوزرینه
لبن بقر دوکه لر ودقیق سمید ایله عجین ایده لر بعد الطبخ هرکون اون ایکی
درهمینی سکر ایله استعمال ایده لر سمنهٔ دیکر دقیق الارز دقیق الحمص
کعك ابیض مدقوق جملهٔ جمع ایدوب سد ایله قرشدروب هر صباح بر
مقدار اکل ایدوب هرکون حمامه داخل اوله لر سمنهٔ آخر عجیب النفع غریب
الحکمت در وفی الجمله اسرار الهیدن بری دخی بودر شکلی بودر نخود دن اون
بش درهم الوب لبن حلیب ایچنده برکون وبرکیجه اصلدوب بعده چقاروب
قوریده بوددفعه مغسول برنج ومغسول بغدای وشعیر مقشر مکی اون اوچ
درهم الوب لوز مقشر بزر خشخاش مکی اون بشر درهم سمید اونی اون التی درهم
سکر بوز الّی درهم ~~لبن حلیب ایله اکل ایده لر~~ بریرده دق وسحقدن صکره الیوب
ویوغوروب هرکون اوتوز درهم بودوادن لبن حلیب ایله اکل ایده لر سمنهٔ آخر خرنوب
ابیض دقیق حمص دقیق بقلا نخود مکی بر جزء کمون فلفل نصف جزء دق وسحق
ایدوب الدکدن صکره دقیق سمید ایله معجون ایدوب خورده قرصلر
ایدوب کعك مثال قوریده لر وقت حاجتده بونلردن ات یا طاوق ویا کات

کلک

وکرفس وحاشا وقیصوم
وفودمانا جمله سنی برابر اوچ
کون واوچ کیجه اصلتدقدنصکره
وافر صوایله طبخ ایدوب و
سوزدوب صونره جلوس ایده
لر دواء دیکر مجرب جیطی
ادرار ویدحك اوجاغنی
ساکن قیلور عملی لوبیاء احمر
اوچ درهم مرزنجوش وانیسون
دوردر درهم فودنج صح

الی درهم صح

اراقیله استعمال ایده لر اما قبل الطعام بونی یمك کرکدر تا کم صکره صکره
طعام بیه سمنهٔ اخری نر مقدار دیلرسك نخودی قیوب یا لبن بقر ایله
برکون وبرکیجه اصلدوب بعده چقاروب بو اصلتمش نخوددن بر جزو
اله سین وبقله که مقشر اوله ایکی جزء الاسین مرجمك ماش شعیر مقشر
اولدقلری حالده ایکشر جزو بغدای که مقشر برنج مغسول ولدوغی حالده
بر جزء خشخاش ابیض بر بچق جزء لوز مقشر بر جزء سمیت محمص مجفف اوچ جزء
سکر ابیض ایکی جزء سمسم مقشر نصف جزء جملهٔ محکم سحق ایدوب اینجه
منخلدن الیوب بو کرّه بو جمله دن مراد اولندقده بر فنجان مقداری الوب قیون
ویاخود صغر سودی ایچنده بشوروب صباح واخشام اغتذا ایده لر باب
حادی عشر فیما یهزل البدن اکرچه بوندن بر مقدار کتابك اعلاه سنده زینت
وبیان ایلدوکمز مبحثده کیجه سدی نهایت اقرابادین خالی ولمیوب بو نوع دخی
بولنسون دیو بیانی التزام ایلدك امدی افراط سمن هیئت حسنه لطافت جسمه
مانع در بو جهتله بدنی لاغر ایدن علاجلره مبادرت اولنور او جمله دن بری که
ذلك بیرنا فعدر صفتی بودر سذاب نانخواه بزر رازیانج بزر کرفس کمون مکی
بشر درهم بورق احمر مرزنجوش مکی بر بچق مثقال دق وسحق اولنوب ماء
ورد وخل ایله کونده بر مثقال استعمال اولنه دواء آخر کذلك بدنی ارقلادر
عملی بودر فلفل دار فلفل نانخواه انیسون مکی اوچر درهم بزر کرفس بزر کمون
بزر رازیانج مکی ایکشر درهم دارچین اوچ درهم بزر کرفس بستانی قرق
درهم دق وسحقدن صکره بو جمله دن هرکون بر مثقال عسل شربتیله استعمال
ایده لر دواء آخر سمن مفرط الامندن شخصی خلاص ایلمك ایچوندر عملی بودر
اهلیلج اصفر اسود هندی دار فلفل نانخواه مکی اونر درهم سذاب اوچ درهم
مرزنجوش کذلك دق وسحق ایدوب کونده بر مثقالین بال شربتی ایله استعمال
ایده لر دواء آخر بدنی تخفیف ایدوب تمام هزال میسر اولور عملی بودر اطریفیل
صغیر اوچ درهم ایارج فیقرا بر درهم دق وسحق ایدوب اطریفیل ایله خلط اتدکدن
صکره هرکون بر مثقال استعمال اولنه نوع آخر کذلك بدنی لاغر ایدر فرضا

ایدن کسنه چوالدوزدلوکندن کیجورمکی کندرو تقصیرایلمش اوله عملی بودر
تقتید
کمون کرمانی اون درهم برکون وبرکیجه سرکه ده اصلدوب قوریدقدن صکره
عمل اولنور بذر کرفس اوچ درهم بذر سذاب ایکی درهم نانخواه دورت درهم بورق
احمر زنجوش مکی اوچر درهم دق وسحق ایدوب کونده برمثقالین بال شربتیله

استعمال اولنه

باب ثانی عشر ادهان بیاننده در اوجملدن بری دهن قسط در بونک
خاصه سی وجع کبد ومعده ایچوندر اکر برودتدن اولمش ایسه طلا اولنورسه
شوری انباط ایدر وعصبی برک قیلور واسترخاسین دفع ایدر عملی بودر
قسط مر اون وقیه سلیخه التی درهم ورق مرما حوز یوزدرهم جملة دقدن صکره
برکون وبرکیجه شرابله اصلدوب نارلیندن اول شرابک ربعی قالنجه قینادوب
بودفعه سوزوب بررطل شیروغن قتوب نارها ویرده صوکیدوب یاغ قالنجه
قینادوب یاغنی الوب حفظ ایده لر جمیع یابس اشیادنکه اصلنده دهانت اولمیه
یاغی بو قاعده ایله چقارهر دهن بیان ایلدکجه بوترکیبه رعایت اولنه دهن الآس
حرارت رأسی ایچوندر وشعری لطیف ایدوب بتوررو قرلماسنی منع ایدر وسیاه
ایدر عملی بودر شیروغن دورت رطل ورق آس رطب یکرم دورت رطل یکرمی
رطل صوایله مرسین یپراغنی اصلدوب بعده براول قدر صودخی قتوب اول قدر
قینادهکه اصل صوکیدوب یاغ باقی قاله بوکره یپراغنی چقاروب یاغنی داخل ایلدکده

صوتکرار دیعی قالدم

تکرار قینادوب صوی کیتدکده یاغنی الوب حفظ ایده لر دهن بابونج اکرچه
حاردر اما معتدلدر اوجاعی دفع ایدر واغشایه نفع ایدر تحاسف جلدی طلا
اولنسه منع ایدر واول ریاح که امعاده واردر تحلیل ایدر عملی بودر بابادیه
وافرالوب صوایله قینادوب صوین سوزوب بعده مراد اولندوغی قدر شیروغن
ضم ایدوب منوال مشروح اوزره تکرار قینادوب صوکیتدکده یاغنی الوب
حفظ ایده لر دهن شبث عوام بوکا طوراق اوتی یاغی دیرلر حرارت و
وبرودتده معتدلدر اعیا نه نافعدر یا حطاغیدر واویخوکتورر انواع
اوجاعکه نصف اسفلده واردر طلا اولنسه فائده ایدر بوده دخی کذلک
طوراق اوتنی وافر صوایله قینادوب سوزلدکدن صکره شیروغن

قتوب

قتوب تکرار طبخ ایدوب صوی زایل اولدقده یاغنی الوب قرق کون کو
نشده طورد قدن صکره استعمال اولنه دهن الحنا اعتدالله حارو
نوعا قابضدر شعری وصقالی سیاه ایدر عرق النسا یروجع ورکه
وسایر اوجاع اعصابه ایچون نافعدر عملی بودر حنا چچکین وافر جمع ایدوب
کذلک بر مقدار صوده قینادوب وسوزوب شیروغن قیوب عادت اوزره
عمل ایده لر دهن الورد کذلک ورقلری یولوب دیلرسه زیتون یاغی ودیلرسه

نشره

بادم یاغی ودیلرسه شیروغن یاغی ایچنده قیوب قرق کون کونده الیقویه لر
بوکل یاغی مبارکدر حرارت وبرودتده معتدلدر ابتدا ظهورنده اورامه
طلا اولنسه نافعدر صداعی دفع ایلر اویله صداع که برودتدن اوله دهن
القرع یارد ورطب در شول شول حرارت که شمسدن عارض اوله دفع ایدر
سرسام ومالیخولیا ایچون عجب نافعدر خصوصا اسی صوایله باشنه طلا
اولنه عملی بودر جرادهٔ قرع برهاونده دق اولنه بروجهله که تمام صوین
صقوب الالر بر مقدار اولدقده دیلدکلری قدر شیروغن قتوب قیناده لر
ومحلنده استعمال ایده لر دهن افسنتین اعضاء بارده یه قزدرر ومعده یه
قوت ویرر عملی بودر دهن الخل بر رطل فسنتین بر رطل شیروغن دورت
رطل صوایله ربعی قالنجه قینادوب وسوزوب شیروغنه خلط ایدوب
تکرار قرشدروب قیناده لر صوی کسلدکده یاغن حفظ ایده لر دهن مصطکی
ضعف معده وانک خشونتی واوراقی ایچون نافعدر اعضایی تلیین ایدر
واسترخا بسته نافعدر عملی بودر مصطکی سکسان درهم شیروغن اوچ
رطل مقدما مصطکی یاغ ایچنده ازوب تمام امتزاج بولنجه تقید ایدوب
نارها ویرده شیء واحد اولنجه صبر ایدوب محلنده حفظ اولنه دهن سلیخه
برد معده وکبد ایچون اعلادر واعصابی قوی ایدر عملی بودر سلیخه
قسط حب بلسان مصطکی زعفران هر برندن اونر درهم قرنفل قرفه
مکد بشر درهم دق وسحق ایدوب بر صرچه لو ظرف ایچنه قویوب او
زرینه بر بوچوق رطل شیروغن قیوب وبرقچ سوسن چیچکی صاپندن

چقاروب انی دخی اوزرنه قویوب بر هواسی لطیف یرده قرق اللی کون
بو حال اوزره طوره تا کم رایحه سی تمام تأثیر ایده بی نظیردر دهن
بنفشه بارد ورطب درجرب ایچون طلا اولنسه فائده ایدر وصداع
حار وسهر ایچون واصحاب مالخولیا ووسواس ایچون اعلادر انکچونکه
انلر اویومغه قادر اولمزلر بنفشه یاغی یسه منوّم در وصلابت
مفاصل وعصب ایچون نافعدر اکر طرنقلر اوزره سورلسه لطیف ایدر
وشیور قسمنی بدندن زایل ایدر اکر حقنه یه قویوب استعمال ایدرلرسه
حبّ القرع وسایر صوغلجان وقوردلری قروب کیدرر عملی بودر بنفشهٔ
لطیف بولوب مقشّر سمسم ومقشّر بادم حلوا اوله اوزرینی اورتوب
رایحه سی تمام اثر ایدنجه صبایه لر صکره اول بادم ایله سمسمی قاعده
اوزره صقوب یاغین چقاره و برقاعده سی دخی بنفشهٔ ورقی ایدوب
طتلو بادم یاغیله کونشده قرق کون آلیقومقدر دهن البیض عوام
بوکا یورطه یاغی دیرلر کوسه ادمدن قل بتورر وچچی قصه اولانی اوزا
در استخراجنک انواعی چوقدر اما بزم اختیار ایلدکمز عملی بودر مراد او
لدوغی اوزره یمرطهٔ برک بشوروب صاروسین برتابه ایچره جزؤ زیتون
یاغی قتوب اتشده قتق ایله ازرک چقرمقدر دهن الضبع والثعلب
اوجاع مفاصل ونقرس وتشنج وکزاز وتعقید العصب ایچون بامر الله تعالی
دفع ایدر عملی بودر دلکو وسرتلان قنقی سی اله کرورسه بوغازلیوب قانن
اقتدقدن صکره بر قزغان ایچنه دلکو اوریوله جک قدر زیتون یاغی وملح
وطوراق اوتی کلک مرزنجوش شعتر مکد بکرم شردرهم قیوب دلکو اریوب
کیدنجه آهسته آهسته قینادهلر بعده سوزوب تکرار ینه قینادهلر
حتی صوکیدوب یاغ قاله وقت حاجتده استعمال ایدهلر دهن السعد
برودت معده وانک ضعفی ایچون نافعدر عملی بودر سعدکه طویلاق
دیدکلریدر بر مقدار دوکوب ایکی کون ایکی کیجه شرابله اصلدوب
بعده نارلیتده ربعی قالدقده سوزوب نقدار سعد قونلمش ایسه

دهن افلاطون متقدمین
غایتله نافعدر
دیر بو دهن
دیو تعریفا ایتمشدر که جمیع بلغم
دن وما وقدن اولان
امراضکه عرق النسا ووجع مفاصل
ووجع ورک وجدن ورعشه
معلومه بیله نافعدر حمامده
ترلدین یا خود کونشده سوروب
ویا اوجاق کنارنده سورب
تملی قدر توزرده دوره صفتی
بودر ابی ساده یاغ ۵۰ زیت
عتیق ۱۰۰ قره یاغی ۱۰ اندق
یاغی دلکو یاغی بو ریعو یاغی
۱۰ اوتوز درهم کبک آلاجی صفر
انجکی ۵ ایلکی رایته بنور
موشتو یاغندن نقدر
بلنور سه بیله اوتوز درهم
قاطه لو زنجبیل فلفل شونیز
بشر درهم کردم تخمی اسند
۱۰ درهم قنه غثی ۵ قرنفل ۵
کوتلک ۵ فرفیون ۵ اجزالری
دوکوب یاغلری اریدوب
و ینه بشوره لر مسهله

ایکی اولقدر زیتون یاغی قویوب صو محو اولنجه قینادوب بعده یاغین حفظ
ایدهلر دهن القضیبه بو یاغ عجب مقوّی یاغدر شول شخص ایچونکه
حین جماعده حادث ال ویرمیوب سولپک اوله اول محلده بودهنک
برنجه کره قضیبه طلا ایدوب برکتان بزیله اومغی معتاد ایله یه مجرّبدر
عملی بودر بزر انجده جند بیدستر حلتیت مکدا یکشر درهم لبان ذکر
اوچ درهم دق وسحق ایدوب ایکی رطل صو ایله برکون وبرکیجه طوردو
قدن صکره قینادوب سوزوب ربعی قالدقده اوتوز درهم دهن یاسمن
ودهن شیرج ایله قینادوب تکرار سوزوب یاغین الوب مقدّما تعیین
ایلدوکمز ادویه نک بر روزنین اول یاغ ایچنه مسحوقا ادخال ایدهلر
بامر الله تعالی زیاده نفعی مشاهده اولنور دهن الحسک احتباس بولدن
شکایت ایدنلر کمسنه لره نافعدر عملی بودر حسک مرضوض دوردنی درهم
زنجبیل کذلک بر مقدار صو وشیروغن ایله قینادوب وسوزوب اقتضا
ایلدکده قاشق اوزرینه طلا اولنه دهن سنبل هندی امراض بارده
ورياح حادث ایچون درکه اعضاء باطنه ده اولور ورحمی برودتدن
خلاص ایدر وقولنقلرده اولان اغریلری ساکن ایدر وقولنج ایچون ومغص
ریحی ایچون فائده ایدر اکر بل صوقلغی دیدکلری مرضکه اصلیدن منی اقما
سیدر الم ویرورسه بو یاغدن احلیله بر قالج طمله طمزرهلر بامر الله جملهٔ
مذکوراته نافعدر عملی بودر سنبل هندی وقصب الذریره اذخر زعفران
سعد ورق الغار عیدان بلسان سادج هندی وراسن واس ابهل اشق
قرد مانا مرزنجوش مکی یکرم دورددرهم دق وسحقدن صکره شراب
وصو ایله هر بر قدر قابل ایسه برکون وبرکیجه اصلتدقدن صکره یدی
رطل وشیروغن ایله نارلیتده اصل خمر وصودن ربعی مقداری باقی قالدقده
سوزوب بو دفعه ورد احمر سلیخه عصارة الاس هر بر ندن اوچر وقیه
دارچین وحماما مکی ایکشر وقیه بونلری قینادوب وسوزوب اول اوّلکی

دهن فرفیون صاوقدن
اولان اوجاعه ووصلی فایده
ایدر صفتی بودر کیم فرفیون اون درهم
زیت یاغی آلتی درهم بالموی التی درهم
ژنکار اوچ درهم اندن فرفیونی
دوکه سین زیت یاغیله قیناده
سین تکیم فرفیون حل اوله اندن
بالمومنی اچنه بوراغه سین اریه
اندن یاغی اتشدن اندره سین
بر زایسی سی کیده اندن ژنکاری
نا سین وقاد شدوره سین
حاجت وقتنده استعمال اولنه
مشهوردر مسهله
دیکر دهن فرفیون
خاصیتی اولدر کیم مفلوجه فایده
ایدر سکوکه وسکره توت ویرر
بلکده ودیزده اولان وطوبوقده
اولان اغری کیده رو ریدیی زحمت
دن قورتاره اجزا بودر قرنفل
بیبر درهم ۵ کونلک ۱۰
مصطکی ۵ خام لادن ۱۵
عود القهر ۷ فرفیون ۱۰
سورنجان ۱۰ زیت عتیق
بادرت ۱۰ کافور ازاجی یاغی
کافوری بالاموی ۳۰ افیون
درهم ۱۰ مسهله

یاغله صویه ادخال ایده لر و تمام صو محترق اولنجه قیناده لر بو کره جمله دن
حاصل اولان یاغکه دهن سنبلدر بر صرچه لو ظرف ایچنه قویه لر بو دفعه
تکرار سنبل ومیعه وقرنفل هر برندن اوچر وقیه دق وسحق ایدوب
اوقلکی سلوب اوزره صو ایله قینادب ربعی قالدقده التی وقیه دهن بلسان
قتوب بونک دخی صویی محترق اولنجه بو یاغی اوقلکی سنبل یاغنه اضافه ایدوب
حفظ ایلیه وقت حاجتده برینی نظیر ترکیبدر که عالمده مثلی اولمز استعمال
ایده لر **دهن کلکلانج** لقوه وفلج ووجع معده وامعا ومفاصل ونقرس
واسترخاء عصب وجمیع اوجاع بارده ایچون نافعدر عملی بودر اهلیلج
کابلی واسود بلیلج واملج مکی اونر درهم فلفل دارفلفل زنجبیل مکی التشر
درهم جاوشیر اشق سکبینج مکی بشر درهم تربد دورت درهم سذاب
رطب حسک رطب کبریت نبطی بر جزء جمله سی دق وسحقدن صکره
نارلین معتدل ایله قینادوب عادت اوزره صونک ربعی قالدقده بر مقدار
دهن فروع وخروع وشیروغن قتوب محلنده استعمال اولنه **دهن ناردین**
وجع معده وکبد وبرد الجوف وقولنج ایچون نافعدر خصوصا بو دهن برد
اعضا ایچون احتقان دخی اولور ووجع رحمه خاتون رحمنده کوتورسه خلاص
ایدر ووجع سن ایچون طلا اولنسه دفع ایدر صداع وشقیقه ایچون طلا
اولنورسه واحتقان دفع ایدر واسترخاء مثانه ایچون احلیله تقطیر اولنسه
واحتقان قونلورسه موافقدر عملی بودر قصب الذریره سعد ورق الغار
عیدان بلسان سارج هندی راسن ایهل ادخیر ورق الاس وقردمانا اذان
الفار مرزنجوش مکی ایکشر وقیه ادویه جرش ایله دوکوب وافر شراب و
وطتلو صو ایله اصلدوب برنجه کون طوردقدن صکره بری رطل شیروغن
قتوب بر مقدار قینادب ربعی قالدقده ادویه سوزوب صو محترق اولنجه تکرار قینادب
یاغن الهلر بو دفعه ورد احمر ماء الاس حماماء آس مکی اوتوزر درهم بونی
دخی اوقلکی بو یاغی صو ایله و بو اجزا ایله قینادب ینه سوزوب یاغی تکرار

الکلام

الهلر بو دفعه دخی سنبل هندی قرنفل میعه جوز بوا مکی اوچر وقیه دهن
بلسان التی وقیه بونی دخی بو اجزا ایله عادت اوزره قوتلندروب اول خارج
اولان یاغه اضافه ایده لر **دهن سذاب** برد کلا ومثانه وظهر واسترخاء
مقعد عصب ووجع جنین ایچون نافعدر عملی بودر شیروغن اوچ رطل ورق
السذاب طری دورت رطل ماء عذب کفایت قدر کما سبق **دهن الحیات**
تمرکی واسترخاء مقعد وجذام ایچون نافعدر عملی بودر شیروغن دورت
رطل صو ییش رطل اندن صکره سیاه افعیلر که اوندن اکسک اولمیه بر چولمکه
کرک اولوو کرک دری داخل ایدوب یاغ وصو ویلان هر بیسه اولنجه صبر
ایدوب بعده اندروب بخار ندن صو عرق اولنجه صبر ایدوب اندن یاغن حفظ
ایده لر اما چولمک اغزین طین حکمتله طوتق کرکدر **دهن العقارب** تقویت
معده واصلاح معده ایچون نافعدر خصوصا احتباس بوله مبتلا اولنلر کسنه
لرک قاسغنه سورسه لر بامر الله تعالی دفع ایدر مجربدر عملی بودر زراوند
مدحرج سعد کونی قشر اصل کبر ورد احمر مکی بر وقیه دهن لوز ایله مزاوله
بر رطل ادویه دق وسحق ایدوب بر مقدار صو ایله ربعی قالنجه قینادب
بو کره یاغی داخل ایدوب صو محو اولنجه قینایه یاغ اولوب بو یاغک ایچنه
اوندن زیاده اکسک اولمیه عقرب قویوب یاغ وعقربلر که بر شیشه ده
در قرق کون کونشده اصاسن بعده قرق کوندن صکره محلنه کوره دهن
عقربدر استعمال ایده سن **دهن سفرجل** بونک اصلاحی معده وتقویت
معده یه مخصوصدر بلکه اظهر من الشمس در عملی بودر تازه ایوا یی محکم
دق ایدوب ایکی رطل مقداری صویین الدقدن صکره بو اجزایی مدقوقا
ومسحوقا اول ایوا صوینه ضم ایدوب اول قدر ماء عذب دخی قتوب نار
لینده ربعی قالنجه ادویه نک قوتی قالنجه وچقنجه قینادب بو دفعه بر رطل
کل یاغی ویا طتلو بادم یاغی قتوب صولرک جمله سی محو اولنجه تقیید ایدوب صکره
یاغی حفظ ایده لر اول ادویه بونلردر سنبل ولسان عصفور کبابه قرنفل
بسباسه ورق مصطکی افسنتین رومی مکی اوچر درهم سلیخه التی درهم

عود هندی برمثقال تدبیری سبق ایلدوکی اوزره در **دهن کرمید** وهو دهن
المبارك قال الشیخ رحمة الله تعالی فی حقه النافع من الفلج والامراض الباردة
وجمیع المرض المولم الا الموت عملی بودر تازه قرمزی صوکورمامش کرمتلردن الوب
برمقدارین خرده خرده قروب برمقدار زیتون یاغی ایچوب کرمید محو اولنجه
یاغ ویروب بعده قرعه وانبیق ایله تقطیر ایده لر اما بو فقیر کوردوکم سر
الهیدر الله تعالی حضرتلرینك حکمتیدر دهن کلکلانج نام دهنی مراد اولدوغی
قدر کرمیدلره ایچوب واول کرمیدلری التی ای کامل قارو یغورده الیقویوب
بعده خرده قیروب برمقدار سحق ایدوب یوز درهم مقداری کرمید اونه
یوز درهم مقداری صرف عصاره سی اوروب قرع وانبیق ایله تقطیر ایلمکله
بو فقیر بو طرز اوزره چقان یاغله مفلوج ونقرسیین ومکسح قسمنه قتی چ
تهایر علاج ایلدم والله تعالی اعلم **دهن مزیل الشعر** بو اول دهن درکه اهلنه
بونك صاجی ملاقی اولورسه نوره صابونی تحصیل ایدرهله دهننك عملی بودر
زرنیخ اصفر التی درهم کفایت مقداری صرب سرکه ده اوچ کون اوچ کیجه
اصلدوب بوکره سوزوب اول سرکه نك بش رطلنه نصف رطل دهن شیرج
ویروب اول قدر قینادهلرکه سرکه محو اولوب یاغ قاله اکر یاغله صو برابر
قالدقده قرع وانبیق ایله تقطیر ایدرلرسه مراد ایلدوکی کبی اولور **دهن**
املج شعری سیاه ایدر وتقویت ویرر عملی بودر املج منقی واس قشر اصل صنو
بربرابر دق وسحق ایدوب صو ایله قیناذب عادت اوزره سیرج ویروب یاغین
اله **دهن شقایق النعمان** بو دخی دهن املج کبیدر شعری سیاه ایدر عملی
بودر شقایقی صو ایله برمقدار سیرج ایله قیناذب صو زائل اولدقده یاغن الوب
حفظ اولنه **دهن نرجیس** ترکیبی زرین قدح یاغیدر درجه اولیده بارد
رطب در عصبه وصداع سودا وتریر نافعدر واورام صلبیه بارده حل
ایدر وفم رحمدن غما می فتح ایدر بونك تدبیری زرین قدحی بولوب طتلو
بادم که مقشر اوله جمع ایدوب برقچ کره تبدیل ایدوب رایحه سی تاثیر
ایتدوکده عادت اوزره بادم یاغی چقار رکبی چقاره لر یاسمن یاغی بویله

سویندرك كیرچ التی درهم

سمسم مقشر ایله

چقار

چقار برغیری طریقی دخی طتلو بادم یاغنه یعنی ایچینه کرك نرجیس وکرك
یاسمن قویوب کل یاغی کبی کونشده طورغماقدر ودهن زنبق دخی بویله
در **باب ثالث عشر الکحال بیاننده در** امدی هر بر نوعدن اولورسه اولسون
مادامکه کوزك داخلنه کرك یابس ایکن وکرك بریلکو اوزره ازیلوب یاش
ایکن کرسون اکا کحل دیرلر اکر شیاف بیننده ذکر ایدرسك دخی بعضیلری
زروریله تعبیر اولنور اول دخی کوزك داخلنه کیره الکحال قسمنده رها
صلی هر تدبیری بیان ایلدوکزده غرضمن تقریرمزدن معلوم اولور بویله
اولسه بو نوعدن معروف ومشهور اولانك کحلی روشنایادر معناسی
جالب النور دیمکدر ضعف بصر وغشاوه سنه وجرب وسبل وظفره و
بیاض عتیقه نافعدر بامر الله تعالی ترکیبی بودر سادج مغسول ونحاس محرق
مغسول اقلیمیاء فضه ملح هندی بورق ارمنی مکدا دردر درهم فلفل
ابیض واسود زبد البحر مکدا اوچر درهم صبر اسقطوری سنبل الطیب قرنفل
مکدا دردر بچق درهم زنجبیل بلیلج ایکشر درهم زعفران ونشادر بربر درهم
دق وسحق ایدوب غبار اولدقده رازیانه نك تازه سنك عصاره سیله یوغو
روب کولکه ده قوریدوب تکرارینه سحق ایدوب حریردن کیچوردکدن
صکره استعمال واکتحال اولنه **برود الحصرم** خلق بوکا قوروق توتیاسی
دیرلر سلاق ودمعه وبقایای جرب چشم ورمد وغلظ اجفان وسبل
دقیق ایچون نافعدر سبلکه ماده سی صافی اوله تدبیری بودر توتیای مرزی
وزرده چوب مکدا اونر درهم زنجبیل اهلیلج اصفر مکدا بشر درهم دار
فلفل مامیران مکدا ایکشر درهم ملح هندی بر درهم دق وسحق ایدوب
قوروق صویله اصلدب برقچ دفعه قوردقدنصکره اصلدوب بو حال
اوزره تهیه ایدهلر **کحل باسلیقون** جرب چشم وبیاض غلیظ اجفان
عیون ایچون نافعدر تدبیری بودر اقلیمیای فضه وزبد البحر مکدا اونر
درهم نحاس محرق اسفیداج مغسول ملح اندرانی نشادر جعده
فلفل اسود دارفلفل مکدا ایکشر بچق درهم قرنفل اشنه مکدا بربر درهم

دقّ وسحق ايدوب غبار اولدقده ماءِ رازيانج ايله يوغوروب تكرار قو
ريدوب ينه سحق ايدوب حريردن كچوروب اكتحال اولنه **ذرور اصفر**
كبير من دستور بيمارستانى بو دخى فعلده كحل غوره كبيدر تركيبى بودر
انزروت كه سود ايله بشمش اوله هر بر محلده انزروت مرتباسى ديسك اون
ديلر زنى الجمله سكز درهم ماميثا بر درهم صبر وافيون نشادر زرّ ورد مكد
بچوغه درهم زعفران اوچ درهم مرتصافى بر درهم دقّ وسحق ايدوب ماءِ
رازيانج ايله يوغوروب تكرار سحق اولنوب حريردن كچدكدن صكره اكتحال
اولنه **كحل اغبر** جرب وسبل وقروح چشم ايچون نافعدر اويله قروح كه
عتيق ومزمن اوله بو كحلك كيفيت استعمالى كوزك چقورلرينه طولدرمقدر
بو حال اوزره عقيب الاكتحال استعمال اولنورسه نفعى حدّدن افزوندر
تركيبى بودر سنج محرق مغسول توتياى مرازى توتياى كرمانى مغسول مكه
اونر درهم سكر ابش درهم دقّ وسحق اولنوب حريردن كچوروب استعمال اولنه
كحل الرمّانى دمعهٔ تجفيف ايدوب بصرى قوى ايدر وجرب وسبله
نافعدر ونور بصرى زياده ايدر تدبيرى بودر كحل صفهانى توتياءِ كرمانى
توبال النحاس وشيخ محرق مكه اونر درهم ماميران اوچ درهم جملهٔ دقّ
وسحق ايدوب ماءِ رازيانج ايله يوغوروب تكرار سحق ايدوب حريردن
اليوب استعمال واكتحال اولنه **كحل جلاءِ مبرز** حدقه‌ده اولان مضرّا
تى دفع ايدر وضعف بصره فائده قيلور تدبيرى بودر اثمد اقليميا ا
اسفيداج مغسول نشا هر برندن بشر درهم توتياى هندى اوچ درهم
ماميران بر بچق درهم دقّ وسحق ايدوب عادت معهودهٔ اوزره حرير
دن كچوروب استعمال اولنه **كحل عزيزى** كوزده بياضى دفع ايدر وجلا
ويرر وظلمت بصرى ودمعه‌ٔ ازاله وعينى قوى ايدر وصحّتى حفظ
ايدر تدبيرى بودر اقليماءِ ذهب طوبال النحاس توتياى هندى
شادنج مغسول سرطان محرق كحل اصفهانى فلفل ابيض واسود دار
فلفل مكه اوچر درهم سنبل هندى وقرنفل وصبر وزعفران وورق

[Margin:] كوز اغريسى ايچون بو كوزلادن بشنى صقوب بعده ايچنه نبات سكرى قوبوب بر شيشه يه قويه لر كوندزاده ايچنه قويه لر كونكورميه كيجه ايام قويه لر بو منوال اوزره قرق كون ايده لر وحفظ ايده لر بعده كوز اغريسى ايچون استعمال ايده لر

[Margin:] سنج وشيخ تركيبى صانجى بو تحقيق سفالر ايچنه صو قويوب استعمال ايلدكلرى بياض بو نوعدندر

[Margin:] سنج نسخه

فرنجمشك

فرنجمشك بر مثقال ملح هندى زبد البحر نشادر مكه نصف درهم مسك
بر دانق جملهٔ دقّ وسحق ايدوب حريردن كچوروب استعمال اولنه
كحل الرمّانين بين الخلق بو كحل النقاشين ايله مشهوردر وغشاوه
وظلمت چشم ايچون نافعدر حدّت بصر عطا ايدر تدبيرى بودر اهليلج
كابليدن ديلدوكى قدر الوب بر مقدار دقّ ايلدكدن صكره رواق اولمش
ماءِ رمّانين ايچنده اصلدوب اوچ كون طوردقدن صكره چقاروب كول
كرده غباردن حفظ ايدرك قوريدوب دقّ وسحق ايلدكدن صكره بو مرتبالى
هليلجدن اون درهم الوب بعده كحل اصفهانى وتوتياى هندى توبال
النحاس كه هر برى مغسول اولوب قوريدوب سحق ايدوب هر برندن اوچر
درهم الوب يا نمش اهليلج كابلى چكردكى بر مثقال حضض هندى صبر
اسقطورى ماميران چينى مكه ايكشر درهم دقّ وسحق ايدوب بو دفعه
كحل غوره تربيه ايدركى بو جملهٔ ماءِ رمّانين ايله اصلدوب غباردن
حفظ ايدرك تمام قوريدقدن صكره حريردن كچوروب استعمال ايده لر
كحل الملكايا بونك معناسى بو كحلك ملائكه يه منسوب اولدوغيدر
تفصيلى حضرت عيسى صلوات الله تعالى على نبيّنا وعليه زماننده اولان
صلحاى قومدن برينه ملائكه تعليم ايلمشدر عجب بى نظير كحلدر سرعت
اثرى واردر رمدى فى الحال زايل ايدر امّا اول وقت استعمال اولنمق
كركدر كه ماده سى نضج بولمش اوله وجع ودرد بنج كه امراض چشمدندر آكا
دخى نافعدر تدبيرى بودر انزروت مربّى بلبن الحمار اونر درهم چشمه زك
مقشر نشا سكر نبات مكه اوچر درهم دقّ وسحق ايدوب حريردن كچوروب
استعمال اولنه **كحل صفر الكبير** اوجاع عين ورمد ودرد بنج ايچون
نافعدر تدبيرى بودر انزروت مرتباسى بش درهم ماميثا ايكى درهم
صبر اسقطورى بذر الورد زعفران مكه نصف درهم افيون ايكى دانق
دقّ وسحق ايدوب غبار اولدقده حريردن كچوروب استعمال اولنه
كحل اصفر الصغير رمد واوجاع عين ودرد بنج ايچون نافعدر

تدبیری بودر انزروت مربّاسی اون درهم صبر اسقطوری ماميشا رهبانی
مکد ایکشر درهم جملهٔ دقّ ناعمله دقّ وسحق ایدوب عادت مسبوقه
اوزره استعمال ایده لر **کحل اصفر الحسین ابن اسحق** بودخی سبق ایدن
ایکی نوع کبیر وصغیر کحللرکبی مبارك کحلدر وعملی انلره مشابهدر تدبیری
بودر انزروت یدی درهم ماميشا دورت درهم مرصافی نصف درهم
صبر اسقطوری افیون زعفران مکد بر درهم دقّ وسحق ایدوب
عادت معهوده اوزره استعمال ایده لر **کحل دیکر** اطبّاء مصره مخصوصدر
ارماد صبیان ودردِ چشم ایچون استعمال ایده لر برعجب نافع کحلدر
فی الحال اثر ایدر ونفعی ظاهر اولور تدبیری بودر انزروت مربّاسی بلبن
الحمار اون درهم چشمزك مقشّر اوچ درهم نبات نصف درهم عادت
اوزره غبار ایدوب استعمال اولنه **کحل مضیف** اکثر اطبّای اهل عراق
وموصل وشام استعمال ایدرلر بی نظیر کحلدر بوقدر تفصیل فواید
ذکر ایلدوکمز مجرّد ثوابنه نائل ایلدوکمز ایچوندر تدبیری بودر کحل ملکایا
که ذکری سبق ایلمشدر اول کحلدن برجزو وکحل اصفر کبیر که بوندن
اوّل سبق ایلمشدر برجزو وکحل اصفر صغیر برجزو اوچ نوع کحل بربره
خلط ومزج ایدوب تکرار رازیانج صوییله یوغوروب کولکه ده
قوریدوب ینه سحق ایدوب استعمال ایده لر **کحل الآس** غلظ اجفان
چشم ورطوبت عین ایچون نافعدر تدبیری بودر توتیای مرزی اون
درهم اقلیمیای ذهب مغسول ومحروق اقاقیا ذهب مغسول ما
میران مکد ایکشر درهم شب یمانی اوچ درهم اهلیلج اصفر التی درهم
سادنج مغسول بش درهم دقّ وسحق ایدب ماء آس وماء سماق که
ایکیسی برابر اوله یدی کون کونشده تربیه ایده لر بعده قوریدوب
سحق ایدوب غبار اولندقدن صکره استعمال اولنه **کحل
البیاض** انزروت مربّاسی اوچ درهم ماميشا ایکی درهم زعفران
ایکی دانق دقّ وسحق ایدوب عادت اوزره استعمال اولنه

اخر نخ

کحل

کحل هندی جرب رطب ایچون نافعدر نحاس محرق توبال الحدید مکد
سکزر درهم صبر اسقطوری دورت درهم ملح اندرانی بورق
ارمنی فلفل زنجبیل زاج مصری مکد ایکشر درهم زبد البحر خردل
ابیض بر درهم دقّ وسحق ایدوب خلّ خمر ایله یوغوروب برنچه
قاب ایچنده غباردن حفظ ایده رك قوریده لر بعده استعمال
ایده لر **کحل ملکایای ثانی** انزروت نشا سکّر نبات مکد بر جزو
دقّ وسحق ایدوب عادت اوزره استعمال ایده لر **کحل باسلیقون**
اکبر الملکی بعد النضج کوزك هر مرضنه نافعدر ابتداده ولمایجق زیاده
مبارکدر تدبیری بودر زبد البحر اقلیمیای فضّهٔ محرق ومغسول مکد
اونر درهم نحاس محرق ومغسول مکد بشر درهم ملح اندرانی جند بید
ستر سنبل الطّیب واشق مکد ایکشر درهم قرنفل بر درهم صبر
اسقطوری بش درهم اشنه بر درهم مرصافی ماميران چینی نشا
زرده چوب مکد اوچر درهم هلیلج دورت درهم ملح طعام بش
درهم ماميشا کذلك جملهٔ دقّ وسحق ایدوب عادت اوزره غبار
ایدوب استعمال ایده لر **کحل بطلیموس** بو کحل حکماء اسلافدن رحمهم
الله تعالی منقولدر اصحاب ارصاددن بعضیلر بو کحل عملی ایلمشلر
وبونك سببی ایله سبعهٔ سیّارهٔ مواضعنده کوررلر ایدی انلرك
ماعدا کربك دوکولمکی منع ایدر واوجاع عینی وانك آفاتنی دفع ایدر
قروح خبیثهٔ کوزدن کیدررو رطوبات سائله یی واوساخ عینی
دفع ایدر ولحم زایدهٔ کوزدن ازاله ایدر وکوزه صوانکه ابتدا ایلدوکی
زمانده نافعدر تدبیری بودر توتیای هندی اون مثقال اقلیمیاء
ذهب سادنج هندی کحل اصفهانی مکد اوچر مثقال سرطان محرق
بر مثقال دارفلفل اوچ مثقال دقّ وسحق ایدوب ماء ورد وماء
رازیانج ایله برهفته مقداری کامل تربیه ایدوب قوریدوب سحق
ایدوب استعمال ایده لر اکر بو کحل یازین استعمال اولنورسه بر دانق

ملح اندرانی نخ

كافوردخی ضم ایدیلب استعمال اولنه اکرقشین استعمال اولنورسه بر
دانق مسك الحاق اولنه **كحل اقرانما طيقون كبير** اوجاع عين كه
رطوبتدن اوله واسکی رمده عجایب نافعدر تدبیری بودر عصارهٔ ما
میشا ایکی درهم صبر وبزورد احمر زعفران مکی نصف درهم انزروت بیش
درهم افیون ایکی دانق دق وسحق ایدوب قاعدهٔ معهوده اوزره استعمال
اولنه **باب رابع عشر شیافات چشم بیاننده در** بونك نتیجهٔ وصفی
برنیچه اجزایی بربره جمع ایدوب یوغریلوب فندق قدردخی خرده کمی طویل
وکمی مستطیل هیئت قوریدولوب بلکوا اوزرنده لازم اولدقده ازیلوب
محلنه کوره کیمی کوزك داخلنه وکمی خارجنه طلا اولنور اقتضا سنه کوره
استعمالی لازمدر اشارت اولنمشدر اوجمله دن بری شاف ابیضدر بونك
خاصه سی رمد حارّه وحکّهٔ چشم ووجع مولم ایچون در فی الجمله هرنه
قدر مواد حارّه نازل اولوب کدورت ویرورسه داخل وخارجده استعمالی
جایزدر صفتی بودر اسفیداج رصاصی سکز درهم صمغ عربی کثیراکه
ابیض نشا مکید دورددرهم انزروت ایکی درهم افیون بردرهم دق
وسحق ایدوب بیاض بیضه ایله یوغوروب خرده شافلر ایدوب قوریدقدن
صکره محلنه کوره بلکوا اوزرنده ازوب کوزك قپاقلرینه طلا اولنه ولازم
اولدقده داخله میل ایله چکه لر **شیاف ابار** بو بر سیاه رنك شافدر
ومشهوردر قروح عین ایچون نافعدر کوزك حرارتنی دافعدر العیاذ
بالله تعالی کوزده قرحه ودبیله اولورسه خارجدن طلا اولنور بر مقدار
زماندن صکره داخله دخی جایزدر تدبیری بودر رصاص محرق وراسخت
صمغ عربی کثیرا اسفیداج مکید بیشر درهم مربطارح افیون بیلیشر
درهم دق وسحق ایدوب ماء مطر ایله یوغوروب شیافلر اولنه
شیاف الورد بو شاف کوزك ایچنه داخل ولمز خارجدن نقل ایلدوکده
اوزره بلکوا اوزرنده ازیلوب طلا اولنه ارمد حارّه وحمره ایچون
نافعدر ورمحطاغیدر وتحلیل ایدر ووجعی تسکین ایدر کوزلده سلاقنی

وجرب

وجرب وورد ینجع وحمرهٔ تام مرضلره فائده ایدر تدبیری بودر صندل مقا
صیری وصندل احمر مکد بشر درهم زرورد اون ایکی درهم صمغ ایکی درهم
کثیرا حولان هندی صبر ماميشا اوچر درهم زعفران افیون بردر درهم دق
وسحق دن صکره ماء ورد ایله یوغوروب عادت معهوده اوزره شیافه
لر اولنه **شیاف سنبل** مبارك شافدر خارجدن طلا وداخلدن تکحیل اولنور
بقایای ارماد وغلظ اجفان ایچون اعلادر وجرب جفیفهٔ وحکّهٔ دفع
ایدر وکوزك رطوباتنی نشف ایدر وبصره تقویت ویرر صفتی بودر اقاقیا
صمغ راسوخت توبال النحاس مکد اوندر درهم سنبل هندی اوچ درهم زعفران
بریچق درهم جملهٔ دق وسحق دن صکره ماء مطر ایله یوغوروب شیافلر
ایدوب وجه مشروح اوزره استعمال اولنه **شیاف القاقيا** بصره جلا
ویرر وجرب وسیله فائده ایدر وحدقیه تقویت اعطا قیلور وطبقات
عینده محتبس اولان مواد غلیظه یی وبقایای ارماد مطاولهٔ یاذن الله
تعالی دفع ایدر استعمالی داخلدن وخارجدن جایزدر صفتی بودر اقلیمیاء
ذهب که قاعده سی اوزره حرق اولنوب مغسول ومصول اولنه توبال النحاس
کذلك صمغ عربی وراسوخت مصول ومغسول زعفران اون ایکشر مثقال
افیون مرصافی شادنج سنبل هندی زرورد مکد دورددر مثقال فلفل ابیض
یکرمی دورت مثقال دق وسحق اولنوب خمر عتیق وماء رازیانج ایله
یوغوره لر مجربدر لطیف علاجدر اما شیافلری قوریده لر **شاف جولان**
سبل وجرب وغلظ اجفان چشم وحکّه ورمد وبقایای رمد ایچون نافعدر
ورطوباتی نشف ایدر تاکل ایچون نافعدر صفتی بودر جولان هندی توتیای
احمر مکد یدیشر درهم ماميران اکحل اغبر انزروت مکی ایکشر درهم صمغ
عربی زنجار مکد بر مثقال دق وسحق ایدب ماء صافی ایله یوغوروب
خورده شیافلر اولنه خارجدن داخلدن استعمالی جایزدر **شیاف احمر**
حار داخلدن چشمه میل ایله ازیلوب تکحیل اولنور جرب عتیق وسبل
غلیظ وغلظ اجفان مزمن وظفره وسلاق وحکّه واسترخاء اجفان

کوکده دهم

ایچون مخصوصدر صفتی بودر شادنج اون ایکی درهم صمغ عربی اون
درهم زنجار قلقطار مکد بشر درهم افیون صبر مکد ایکشر درهم
دق وسحق ایدوب خمر عتیق ایله عجین ایدوب خرده شیافلر اولنرقلن
صکره بلکوا وزرنده ازوب کوزك داخلنه تکحیل اولنه شیاف احمر لین
بودخی کوزك داخلنه تکحیل اولنور وفی الجمله اواخر رمدده بقایای
رمدی تحلیل ایدر وغلظ اجفان وجرب خفیف ایچون منا سبدر
وصفتی بودر لشادها سفیداج راسوخت شادنج سنبل هندی مکد
اوچر درهم زعفران نصف درهم لؤلؤ غیر مثقوب بسد مکد بر
درهم دق وسحق ایدوب خمر عتیق ماء رازیانج ایله یوغوروب خورده
شیافلر ایدوب محل ضرورتده استعمال اولنه بو شاف داخله وخارجه
استعمالی جایزدر **شیاف الدبج** چشمك داخلنه تکحیل اولنور سبل
وجرب عتیق وظلمت بصر وظفره وبیاض ایچون نافعدر صفتی بودر
صمغ عربی قلیمیاء فضه اقلیمیاء ذهب اسفیداج راسوخت شادنج سنبل
هندی مکد التشر درهم افیون جندبیدستر جولان هندی مکد ایکشر
درهم دق وسحق دن صکره ماء سذاب رطبله یوغوروب شیافلر ایدوب
کما سبق استعمال اولنه **شیاف اخضر** بوشافی سبل عتیق وجرب غلیظ
وظفره ایچون بلکوا وزره ازوب استعمال ایدهلر صفتی بودر اسفیداج صمغ
عربی اشق نشادر زنجار مکد اوچر درهم اشقی ماء سذاب رطبله ازوب
باقی ادویهیی یوغوروب کما سبق عمل اولنه **شیاف سبعینی** بودخی قروح
عتیق وشور چشم وبقایای رمد ایچون داخله تکحیل اولنور لطیف شافدر
کوزك نورنی زیاده ایدر وطبقۀ قرنیهده اولان قروحك حفرهلرین
زایل ایدر بامر الله تعالی صفتی بودر دوردر طرح ایکی مثقال صمغ عربی یکرمی
دورت مثقال اقلیمیا کحل اصفهانی توبال النحاس راسوخت شادنج
اسفیداج مکد التشر درهم سحق دن صکره خرده شیافلر ایدوب کما
سبق عمل اولنه **شیاف المرائر** بو شافك خاصهسی چوقدر کوزه مثقال

صوانغك ابتدا ایلدکده استعمال اولنسه منع ایدر وغشاوه وظلمت
بصر ایچون باذن الله تعالی نافعدر صفتی بودر مرارۀ بقر ومرارۀ طورنه
ومرارۀ چاقر ومرارۀ عقاب ومرارۀ صغرجق قوشی ومرارۀ ایت بالغی
مکد بر درهم افیون وشحم حنظل سکبینج ثلث درهم دق وسحق او
لنی ایدوب سکبینجی ماء رازیانج رطبله ازوب سایر ادویۀ معًا یو
غوروب خورده شیافلر ایدهلر کوزك داخلنه تکحیل اولنه **شیاف منجح** بو
بر مبارك عزیب دوادر الامی بری کونده دفع ایدر وورمی طاغیدر صفتی
بودر اغدا اقاقیا مکد قرقر درهم اقلیمیاء فضه التی درهم نحاس محرق
دورت درهم اسفیداج سکز درهم سنبل هندی حضض مکد دوردر
درهم جندبیدستر صبر افیون مصری قلقطار مکد ایکشر درهم صمغ
عربی قرق درهم دق وسحق ایدوب بر مقدار کل صویله قینادوب اول صوایله
بوادویهیی یوغوروب خورده شیافلر ایدوب وقت حاجتده کوزك داخلنه
تکحیل ایدهلر اما بیاض بیضله یوغورمق کرکدر **شیاف السماق** لطیف
شافدر کوزك رطوباتنی نشف ایدر ورمدی جدیدی وعتیقی دفع قیلور
هر زمان کوزك داخل وخارجنه طلاء وتکحیل اولنسه ضرر ویرمز صفتی
بودر سماقی صوایله قینادوب وسوزوب اول صودن الوب اسفیداج اوچ
درهم کثیرا افیون مکد ربع درهم بریرده اول سماق صویی ایله یوغوروب
شیافلر ایدوب کما سبق عمل اولنه **شیاف اسود الملکی** حرارت وحرقت
وشدت ووجع وسبل ایچون نافعدر وکوزده سیلان ایدن دمعه ورطو
باتی نشف ایلمکده نظیری یوقدر صفتی بودر اسفیداج دورت درهم
صمغ عربی کثیرا مکد بر درهم مامیشا بش درهم سنبل دورت دانق صبر
نصف درهم افیون ایکی دانق سحقدن صکره ماء رازیانج ایله یوغوروب
کوزك داخلنه استعمال اولنه **شاف مرمومنا الملکی** غشاوه وظلمت چشم
ایچون نافعدر صفتی بودر مر زعفران مکد ایکشر درهم سنبل بش درهم
دخان الزجاج اون بش درهم صمغ دورت درهم دق وسحقدن صکره

ماءِ مطرله یوغوروب شافه لر ایدوب محلنده تکحیل اولنه **شیاف مرائرِ دیکر** هر نوع کوزه صواغنك محلنده عمل اولنورسه باذن الله تعالی دفع ایدر صفتی بودر اتماجه اودی و دلکو اودی و طکوز بالغی عقاب اودی
اودینی قوتیروب برابر دق و سحق ایدوب ماءِ رازیانج ایله یوغوروب شیافه لر ایدوب کما سبق استعمال ایده لر **شیاف اخضر** بو بر مبارك شافدر کوزك اوجاعنی و بقایای ارمادنی دفع ایدر صفتی بودر راسخت ایکی درهم سنبل زعفران اقاقیا مکن نصف درهم صمغ عربی کثیرا مکدبر دردرهم عنبر خام ربع درهم دق و سحقدن صکره ماءِ رازیانج ایله یوغوروب کما سبق عمل اولنه **شاف الزعفران** ظلمت بصر و حکه و سلاق و جرب عتیق ایچون نافعدر صفتی بودر زعفران ایکی درهم دارفلفل برچق دانق نشادر نصف درهم عفص اوچ درهم سنبل ایکی درهم کافور نصف درهم دق و سحقدن صکره ماءِ رازیانج ایله یوغوروب شافلر ایدوب کما سبق استعمال اولنه **شاف طرحماطیقات** ابن سرافیون بو شافك وصفنده مبالغه ایلمشدر حاصلی جرب عتیق و سبل غلیظ و غلظ اجفان مزمن و حکه و استرخاءِ چشم ایچون نافعدر صفتی بودر شادنج اون ایکی درهم صمغ و زنجار مکدا لتشر درهم راسوخت دورت درهم قلقطار کذلك افیون ایکی درهم زعفران بیری درهم دق و سحق ایدوب خمر عتیق ایله یوغوروب خرده شیافه لر ایدوب کما سبق استعمال اولنه **شاف ماميشاءِ دیکر** کوزدن سیلان ایدن دمعه و رطوبات سایرهٔ قطع ایدر صفتی بودر زعفران ایکی دانق ماميشا بر درهم صبر بچق درهم شب محرق بر دانق کوتلك ایکی دانق دق و سحق ایدوب خمر عتیقله یوغوروب شیافه لر ایدوب کوزك داخلنه و خارجنه کما سبق استعمال اولنه **شاف بویوموتا** مادهٔ کوزدن دفع ایدوب و جعن ساکن ایدر و سانجوسین کیدررر بامر الله تعالی کوزی بر کونده صحته یتشدرر و داخلنه چشمك تکحیل اولنور صفتی بودر شاف

ماميشا و انزروت مکد سکز درهم زعفران ایکی درهم کثیرا بر درهم افیون بچق درهم سحق ایدوب ماءِ مطر ایله یوغوروب کما سبق استعمال اولنه **شاف دیکر** طرفه و وجع چشم که اسیددن عارض اولمش وله زایل ایدر صفتی بودر اقلیمیاءِ فضه راسوخت مکد ایکش درهم دم الاخوین بسد انجو مکدد ورد بر درهم کثیرا مرزعفران و نشاسته زرده چوب اقلقیا مکد نصف درهم دق و سحقدن صکره ماءِ صافی ایله یوغوروب شیافلر ایدوب محلنده عمل ایده **شاف ریا** سبله و ظفره و جرب قائده ایدر صفتی بودر زنجار بر درهم هلیلج اصفر بچق درهم توبال النحاس راسوخت مکدد ورد دانق مرصافی بچق درهم زعفران بر دانق نشاسته بر درهم کثیرا بر درهم دارفلفل ایکی دانق دق و سحق ایدوب ماءِ عذب ایله یوغوروب خرده شیافلر ایدوب کما سبق کوزك داخلنه تکحیل اولنه **شاف خلوقی** یللری طاغیدر و نفخی زایل ایدر صفتی بودر راسوخت اوچ درهم اقاقیا ایکی درهم کثیرا صمغ عربی زعفران سنبل مکد بر درهم سحق ایدوب ماءِ مطرله یوغوروب شیافلر ایدوب کوزك داخلنه کما سبق تکحیل اولنه **شاف اسود** کوزك قپاقلرنده اولان ریاحی و نفخی طاغیدر داخله و خارجه استعمال اولنور زیاده مبارك شافدر صفتی بودر راسوخت بریچق درهم زعفران کذلك انجو بسد مکد بر درهم افیون بچق درهم اقاقیا بش درهم شاف ماميشا بچق درهم سحق ایدوب صافی صو ایله یوغوروب شیافلر ایدوب کما سبق عمل اولنه **شاف دینارکون** رقیق سبلی کیدررر داخله و خارجه استعمال اولنور صفتی بودر زرده چوب شادنج صبر شاف ماميشا مکد بشر درهم سحق ایدوب یوغوروب عادت اوزره عمل اولنه **شاف اخرا** و توز یللق بیاضی کوزدن کیدررر ابو یحیای شماسی رحمه الله تعالی روایت ایدر که بو شاف خطا و لا یتنده بر اوستاددن دور تیوز التون صاتون تعلیم ایتدم و هرکز بر کسنیه علاج ایلمدم الا حق جل و علا حضرت

نشادر

لرینك قدرتیله افاقت بولدی صفتی بودر زبد البحر نجار انزروت دوه قوشی یمرطه سی قبوغی ملح قلیه و شادنج عدسی راسوخت سرطان بحری هر برندن بش درهم زعفران ایکیبچق درهم قرنفل بر درهم افیون بش درهم کافور اوچ قیراط ملح اندرانی بش درهم دق و سحق ایدوب ماء صافی ایله یوغوروب خرده شیافلر ایدوب محل ضرورتده بلکو اوزره ازوب کوزه داخل ایده لر باب خامس عشر سرمه لر بیاننده در

معلوم اولاکه کحل لر دیمش ایکن سرمه لری اخراج ایلمك سببی بودر که کحل ضرورتده استعمال اولنور اما سرمه حفظ صحت چشم ایچون هرکاه ضرورت یوغیکن استعمال اولنور و جمله دن بری شول سرمه بیانندهدرکه کوزك جمیع اجزاسنه قوت ویرور و حدقه سنی پاك و صاف ایدر و سبل و ظفره دن باقی قالان مادهٔ قلع ایدر صفتی بودر هلیلهٔ کابلی که مقشر اوله و صبر اسقطوری و مامیران چینی و زرده چوب مکدا ایکشر درهم لؤلؤ غیر مثقوب زبد البحر نبات شکری زعفران شادنج عدسی بذر رازیانج سرطان بحری محرق توتیاء هندی شاف مامیشا و کافورا سفیداج اقلیمیاء ذهب ورد احمر عفص مکدا بر درهم دق و سحق ایدوب رازیانج رطبله یوغوروب قوریدقدن صکره سحق ایدوب استعمال اولنه نوع آخر بو اول زروردر که ترکیده سرمه دیرلر کوز قیلنی و کرپکی دوکلمکدن حفظ ایدر اگر دوکلمش ایسه ینه بتورر صفتی بودر خرما چکردکنك کولی اوچ درهم سنبل رومی ایکی درهم دق و سحق ایدوب کرپکاری دبنه سوره لر نوع دیگر بودخی کرپکاری حفظ ایدر صفتی بودر اثمد محرق و مغسول و مصول و قلعیٔ محرق و مغسول و مصول و زعفران مکدا بربچق دانق سنبل هندی اوچ درهم سحق و غبار ایدوب کوزه چکه لر نوع آخر کذالك کرك طفل کرك شباب کرك پیر هرکیم استعمال ایدرسه کرپکارینی لطیف

بتورر

بتورر صفتی بودر اثمد محرق قلعیٔ محرق مکدا نصف درهم توبال النحاس زعفران کل سنبل هندی مرصافی کوندلك دار فلفل مکدا بربچق دانق یانمش خرما چکردکی کلی جمله ادویه قدر دق و سحق ایدوب غبار اولدقده کوزه چکه لر نوع اخر بو سرمه کرپکاری بتورر و کوزك یاشین کسر و صحتن حفظ ایدر صفتی بودر اقلیمیاء ذهبدن مراد اولدوغی قدر الوب براغزی دار دستی ایچنده قویوب طین حکمتله صوایوب برچوالدن صغاجق قدر دلك ایدوب اتش اوزره دخانی چقنجه قویالر بعده اندروب اوزرینه شراب عتیق دوکوب تربیه ایده لر بو وجهله مربا اولان اقلیمیادن بر درهم الوب بچق درهم راسوخت ایله خلط ایدوب بو دفعه مغسول سرمهٔ کاشی که عربلر آکا اثمد دیرلر اندن دخی بچق درهم ضم ایدوب جملهٔ برهاونده تربیه ایدوب دق و سحق ایدوب اله دکدکدن صکره استعمال ایده لر نوع آخر بو اول سرمه درکه اتشی مزاجلو کوزلره فائده ایدر صفتی بودر شادنج عدسی و توتیاء هندی مرقشیشا بونلر مغسول و مصول اولندقدن صکره مکدا بر درهم بسد انجو ایکشر بچق درهم شاف مامیشا صبر مکدا بربچق دانق عادت اوزره غبار ایدوب استعمال ایده لر نوع دیگر کوزك یاشین کیده رر عضلاته قوت ویرر صفتی بودر توتیا سکز درهم سرمه طاشی بر درهم شادنج عدسی بربچق درهم اقلیمیاء ذهب دورت دانق جملهٔ دق و سحق ایدوب صار و هلیله و سماق صو بیله برهاونده تربیه ایدوب قوریدوب غبار اولدقدن صکره استعمال ایده لر نوع آخر بو اول سرمه درکه کوزی سیاه ایدر اکر آق دوشوب بری قالمش ایسه زایل ایدر صفتی بودر سرمهٔ اصفهانی اوچ لؤلؤ غیر مثقوب بر درهم مسك کافور بر دانق دودهٔ دهن زیت ایکی درهم زعفران بر درهم جملهٔ دق و سحق ایدوب غبار اولدقدن صکره کوزه چکه لر باب سادس عشر کوزه داخل اولان ادویهٔ مفرده نك تدبیری بیاننده در و تصویل و ترکیبی

نه وجهله انك بياننده در جمله دن احجار قسمنی کرك اکحال وکرك اشياف وکرك ذرور قسمنه که داخل اوله لا بد توزکر دق وسحق ایدوب صوایچنه قویوب غسل ایده لر برقچ کره چوککدکده صوین دکشوب بعده بولندروب براخر قابه کچوره تکرار طورلدقده دبنه چوکن اشیایی الوب اطبا بوکا مغسول ومصول دیرلر بو اول قسمه لازم درکه حجریتی غالب اوله کرك معدنی کرك نباتی اولسون مثلا سرمه طاشی وتوتیانك انواعی وشادنج عدسی ومرقشیثا ورا سوخت واسرب محرق سنج سرطان بونك امثالی اما بعضی احجار دخی اولورکه اقلیمیاء فضه ودهب وزاجات حرا نلری بریکی براق ایچنه که اغزی طار اوله طین حکمتله صوایوب برکیجه تنور ایچنه الیقویوب صکره غسل وتصویل ایده لر اما که اسفیداجك غسلنده وتصویلنده اهتمام لازم درکه تا کم سمیتی کیده سنبل هندی اقتضا ایلدکده اول مقراصله قرقوب صکره دق اولنه وحین دقده برمقدار صو ویروب مرهم کبی اولدقده قوریدوب صکره وزن ایدوب عمل ایده لر وتوزدن وغباردن بو مذکوراتی حفظ ایده لر زنجار لازم کلدکده ایچ یاغنه صاروب قزمش کوله کومه وب برکیجه طوردقدن صکره غسل وتصویل اولنه وصموغ قسمنی اشق کبی سکبینج کبی هاونده ماء رازیانج ویاخود ماء سذاب قنفسی اولورسه ازوب وسوزوب اندن صکره استعمال اولنه وصمغ کثیرایی دوکلر اندن اصلدوب وسوزوب صکره استعمال ایده لر وافیونی پاره لیوب باقر تخته اوزرنده برمقدار یاقوب بعده استعمال ایده لر وکوزك ادویه سنده مسك قاتمق قوتنی طبقاتنه ارسال ایلمك ایچوندر ممکن اولدقده دریغ اولنمیه وممکن اولدوغی مرتبه کوز ایچون اکحال واشیاف وذرور لازم کلدکده ادویه بریرده دوکیه لر خطاء فاحشدر هرنه قدر اولورسه اولسون باشقه دوکلر واولکه شیاف اوله چقدرها ونده تمام غبار اولدقده آنی آز صو طزروب یوغوره کونشدن صاقنه زیرا شمس ادویه نك لطافتنی زایل ایدر وشیاف مقوله سن فصل ربیع ده ایدوب وذرور اکحال قسمنی ربیعك اواخرنده

ایلیه

٣٠١

ایلیه هریرده که برنوع دوایی بزذکر ایدوب فلان دیسك اکر تربیه یه محتاج اولان قسمدن ایسه زنهار وزنهار تربیه ایلمدین اکحال واشیافه داخل اتمیه مثلا شادنج عدسی واقلیمیاء فضه وتوتیاء هندی دیمش اولسق مرادمز نقل اولنان مغسول ومصول ~~استعمال ایلمك~~ [اولدوغیدر] دیمکدر العارف یکفیه الاشارة

[margin: اثر روت بوقدر درهم دیمش البتده انی لبنجهار ایله قینادوب بعده سوزوب معسول ومصول استعمال ایلمك دیمکدر]

باب سابع عشر مراهم بياننده در

اوجمله دن بری مرهم مجلب درتازه جراحتلری اوکلدر ووجعی زایل ایدر وچبانلرك قوتنی فی الحال قطع ایدوب نقریس واوجاع مفاصل واورام رخوا ایچون سورلسه خود نافعدر اکر آتش یا قسه ویا خود خاتونلر ممه لرنده ورم اولسه ورجالك خایه لرنده کذلك یاره لر اولسه بوندن ایو مرهم اولمز وکمك قرلسه وعضلات فتح اولسه کذلك نافعدر حاصلی قطع وشق ایچون اعلادر واورام مقعده طلا اولنسه دافعدر شول کمسنه لری بچاق وقلیج ونجاق ایله یاره لمش اولسه عظیم النفعدر ترکیبی بودر شحم خنزیرکه اریوب سوزلمش بریچق رطل زیت عتیق اوچ رطل مرده سنج مسحوق اوچ رطل قلقطار درت وقیه ادهان وشحومی زوب ایدوب ادویه مسحوقه داخل ایده لر برهاونده محکم دق ایله تمام الشدروب مرهم ایده لر

مرهم اسفیداج خلق بوکا سرکه مرهمی دیرلر حرق ناره وجمره وحرارت وبثور ملتهبه ایچون استعمال اولنور ترکیبی بودر دهن شمع التی درهم شمع کافوری بروقیه دهن بنفسج اسفیداج مغسول مسحوق مرده سنج مسحوق مکمد برروقیه کافور بر درهم ادهانی ذوب ایدوب ادویه مسحوقه داخل ایدوب برهاونه ایچره برمقدار سرکه وبردرهم کافور دخی ضم ایدوب دقله مرهم اولنجه امتزاج ویره لر لطیف مرهمدر

[margin: صفت مرهم باشده اولان قوری وبوزی دفع ایدر کرك اویوزده کرك اوغلنجقلرده اولسون زفت وقطران وبزریاغی وشیروغن یاغی وزیت وبالموی وچام صاقزی وکونلك مصطکی قلم زنکار کورت وحنا واسکی حصیر کوبی جمله برین جمع ایده مرهم اوله مجرب]

مرهم جالینوس حقیقتده سرکه مرهمی بودر وبراسمی مرهم لازوق ایله معروفدر جراحت وقروح عتیقه وبواسیر ایچون استعمال اولنه ترکیبی بودر مرده سنك بریچق رطل دق وسحق ایدوب یکی رطل زیت عتیق واوچ رطل سرکه ایله نارده ذوب ایلدکدن صکره هاونده دقله امتزاج ویروب استعمال ایده لر

مرهم زنجار بو برکسکین مرهمدر اسکی چبانلره واسکی اوکولن خبیث یاره لره اعلادر ولحم زائده که ناسور اتی

دیرلر زایل ایدوب اکل ایدر و جراحاتك رطوباتنی تجفیف ایدر ترکیبی بودر
شمع عسل اوچ وقیه چام صاقزی کذلك اوچ یاغی بر وقیه زیت عتیق بر رطل
زنجار مسحوق ایکی وقیه اشق بر وقیه مقدما او شقی ماء سذاب بطنی ایله نار
لینه ده حل ایدوب سایر ادویه‌یه اضافه ایلیه‌لر کدن صکره برهاونده امتزاج
بولنجه دق و سحق ایدوب استعمال اولنه **مرهم زفت** یمش اثلری بتورر و هر نه
قدر قروح عتیقه و جراحات رطبه وار ایسه اکا شافیدر ترکیبی بودر شمع
ابیض کافوری یکرم درهم زفت راتینج اون درهم جمله‌سی اوچ آغری زیتله
خلط ایدوب مرهم ایده‌لر و بر مقدار شحم خنزیر دخی ضم ایدرلر ایسه اعلادر
تحلیلی غالب اولور **مرهم النور** اطبای یونان بو کا مرهم باسلیقون دیرلر حرق
نارا ایچون و جراحات عتیقه‌یه اوکالدر و یره‌نك رطوباتین تجفیف ایدر
ترکیبی بودر نوره‌یی قوب یدی دفعه غسل و تصویل ایله دکدن صکره
بو نوره‌دن اون درهم باسلیقون یکرم درهم شمع ابیض یکرم درهم دورت درهم زیت
خالص بر رطل قاعده معهوده اوزره که طریقی بیان اولنمشدر مرهم اولنوب محلنده
استعمال اولنه **مرهم داخلیون** جراحات جذب ایدر و خنازیری تحلیل ایدر سلعه
و شیرپنجه قسمنك صلابتنی منع ایدر ترکیبی بودر بذر خطمی حلبه بررر
رطل لعاب الدقرن صکره بذرمرنصف رطل مرده سنك بر رطل مرده سنکی
سحق ایدوب نصف رطل زیت عتیقله خلط و مزج ایدوب بعده لعاب
خطمی و حلبه‌یی داخل ایدوب نار هاوی یده قوام بولنجه طبخ ایده‌لر بعده لازم
اولدقده استعمال ایده‌لر **مرهم جاذب** جراحتی تفتیح ایدر دمامیل و قروح
هر نه قدر غایر ایسه جذب ایدوب دیشره اوکالدر ترکیبی بودر شمع عسل
چام صقزی اوتوز درهم راتینج اوتوز بش درهم زیت عتیق بر رطل دق و سحق
لازم اولنی ایدوب نار لینده امتزاج ایلیوب ادویه مذکوره داخل ایده‌لر
بعده ایکی وقیه بوره ارمنی دق و سحق ایدوب جمله‌سی وروب مجموعنی
برهاونده مرهم مثال اولنجه دقله امتزاج ویروب استعمال اولنه **مرهم
الشاذنه** قروح امعا و قروح معده ایچون نافعدر ناسور دفع ایدر ترکیبی

بودر

نوع دیکر باشنه اولات
قوری اویوز ایچون خل خمر
سکز عسل ۸ زنجار ۲
عسل ایله قینادوب قوامه
کله بعده اندوروب زنکاری
خلط ایده‌لر مجربدر

طلاکه قوری جربه نافع
درکوکرد و بزریج و قلیه
و زیت یاغی مرهم ایدوب
طلا ایده‌لر

بودر دهن بنفسج و دهن ورد مکدبر وقیه شمع عسل بش درهم یاغلری اری
دوب شمعی داخل ایدوب اول حالده ایکن اسفیداج شادنج عدسی مغسول طین
ارمنی هر بر ندن اوچ درهم عصاره لحیه التیس ایکی درهم افیون مصری
نصف درهم بو دفعه بونلری مسحوقا اصلدوب زوبا ولان ادهانده
جمع ایدوب برهاونده محکم ضربله الشمدروب محلنده استعمال اولنه
مرهم الرسل بو مرهم عند الاطبا مرهم حواریون ایله مشهوردر جراحات
عضه و جمیع قروح خبیثه مزمنه که متطاول اوله اوکالدوب اوا سری
پاك ایدوب بقایای خنازیری تحلیل ایدر هر نوع حیوان اصرسه یاره سین
اوکالدر ترکیبی بودر شمع ابیض راتینج زراوند طویل کندر مکه دوردر
درهم وشق دورت درهم سکبینج قنا وشق مکه اوچ درهم صمغ
مقول سن سرکه ایله نار هاوی یده حل ایدوب باقی ادویه سحق ایدوب
بر رطل مرده سنجی بر رطل زیتله بشوروب جمله برهاونده حل و عقد
اولنجه دق و سحق ایدوب استعمال اولنه **مرهم مصری** قروح عتیقه
هر نه قدر مزمن و مولم ایسه بامر الله تعالی اوکالدر ترکیبی بودر عسل وقیه
دورت خل وقیه ایکی زنجار دورت درهم مرده سنج بر وقیه کما سبق
مرهم اولنه **مرهم کتان** جدا جراحات خام قسمنی اوکالتمده وات بتورمده
نظیری یوقدر ترکیبی بودر کتان بزینی هاونده کحل مثال اولنه دك دق و
سحق ایدوب بعده زیت عتیق دهن اس قنا شق زیتله دهن اس ایله
بردم مغرفه ایله حل اولنجه اتشه قویوب بعده مسحوقا کتان بزینی داخل
ایده‌لر تمام الشمدکدن صکره حفظ اولنه **مرهم عجیب** اطبا اوکالتمقدن
عاجز اولدوغی یاره‌لری اوکالدر ترکیبی بودر علك بطم اون درهم رماد
صنوبری یدی درهم توپال حدید توپال نحاس مغسول و مصول مکی
بش درهم مرطانج ایکی درهم جاوشیر کذلك زراوند طویل کندر مکی
یدیشر درهم اشق بش درهم مقدما اشق جاوشیری خل خمر ده حل ایدوب
سایر ادویه مسحوقه بریرده حل ایدوب دق ناعمله دق و سحق ایدوب

مرهم عجایب بر استاد بارانك بتور
مسندیه عاجز اولسه بونی اوره
لرغایتله نافعدر علك البطم
اون درهم کوك نارکوی بیدی
درهم دموتوبالی و بافرتوبالی
هر برندن بشر درهم ترصافی
جاوشیر ایکشر بوچق درهم
زراوندکونلك او اشق بدیشر
درهم جاوشیر ایله او اشاغ
سرکه ایچنده حل ایده‌لر
باقی ادویه اوزرینه قاتوب
فاردشدوره‌لر تاکه
مرهم اوله نافعدر مسهلدر

علك بطم
انبوتی اغاجنك صاقزی

عمل مرهم کافور حرارتلو اولان یارهلره

اودیانوغنه جمیع حیواناتی عجایب نفع ایلر نوره بی بعض کرج بدی کرته صویله یاقیلوب یاکه ایدوز باقی تلاخ کره جیمرط اغبله واستعجله کوله یاغیله خلط ایدوب مرهم ایدهلر

عمل ایدهلر مرهم آخر برص وبهق ایچون در ترکیبی بودر نحاس محرق زرنیخ اصفر شیطرج نوره زراوند مدحرج جملهسی دق وسحق ایدوب بول صبیان ایچنده یکرم کون اصلدوب بعده چقاروب وقوریدوب بالموم وزیت ایله جملهسی عادت اوزره عمل ایدهلر مرهم قیروطی حرارت کبد وقلب ومعده وامراض حارّه ایچون اعلادر محلنده کبده وصدره ومعده ایچون ضماد اولنسه ان شاء الله تعالی نا قعدر دفع ایدر سایر خواصته نهایت یوقدر ترکیبی بودر شمع عسل اوچ وقیه دهن ورد دهن بنفسج مکدا ایکشر وقیه یاغلری بالموم ایله زوب ایدوب بعده قیا قوروغی صویی سمزاوت صویی تازه کشنیج وسرکه دوردی برابر بر برده اصل مرهم ایله هاوان ایچنده امتزاج ویروب محل ضرورتده استعمال ایدهلر مرهم المقل والنشا بواسیر ایچون وشقاق مقعد ایچون نافع در ترکیبی بودر شمع عسل دهن سیرج شحم حنظل شیخ محرق مصول صفید ایلکی دوه اورکجکی یاغی وقفر الیهود قاعده اوزره مرهم اتخاذ ایدوب محلنده استعمال ایدهلر مرهم سنا مکی جرب وحکه ایچون نا فعدر ترکیبی بودر سناء مکی اهلیلج اصفر دهن سنک مکی بر درهم ماء صابون اون ایکی درهم عسل مصفی سکز درهم فرفیون التی درهم عادت اوزره عمل اولنه مرهم توتیاء قروح ووجع صفراوی باذن الله تعالی هر نه قلدر چوق اولور سه تجفیف ایدر ترکیبی بودر توتیای مغسول اسفیداج مرده سنک مکدا اون درهم فرفیون خل خمر دهن ورد مکدا اون درهم فرفیون خل خمر دهن ورد مکدا قرقدر درهم قاعدۀ مذکوره اوزره عمل اولنه مرهم شحوم اعضایی تلیین ایدر بی نظیر دوادر ترکیبی بودر شحم دجاج شحم نعامه شحم کلاوی ماعز الیۀ غنم مخ ساق البقر شمع عسل شحم بط سیرج هر بری برابر برده ذوب ایدوب استعمال اولنه مرهم جولانی بر مبارک مرهمدر اورام حارّه یه نا فعدر ترکیبی بودر دهن ورد دهن بنفسج مکدا اوچر درهم شمع ابیض بر بچق درهم خولان هندی نصف درهم

قولاق یاننده اولان ماده که غایت ایله شدید اولسه وناصور اولوب توربه ایلسه موم بویاسینه شحم کلوا ایله مرهم ایدوب اوزرینه قویهلر بعده جیشی مع یوعرد قویوب دفع اوله مجرب

عادت

عادت معهوده اوزره عمل اولنه مرهم رصاص سلعه وخنازیری بامر الله تعالی تحلیل ایدر ترکیبی بودر رصاص محرق علک البطم زیت عتیق هر بری برابر اولنه زیتی علک ایله حل ایدوب رصاصی مسحوقاً داخل ایدوب بعده هاونده محکم دقله دق ایدهلر باب ثامن عشر لعوقات بیاننده در بونک اصلی بودر که برنجه اجزایی بر برده دق ایدوب واصلدوب بعده قیناد وسو زوب سکر یا عسل ایله ویا قویو بکمز ویا صولی عسل قوامنده شربت رنکنده ایدهلر ومریضنه ضرورتده برنجه درهم تعیین اولندوغی اوزره یدورهلر اوجمله دن بری لعوق کربت در بونک خاصته سی چوقدر بحت الصوت وسعال مزمن ایچون نافعدر عملی بودر لحنه ویا خودع بستا نده اولا قرنبیط تام شیٔ واقر صو ایله قیناد حاصل اولان صویک اوچ رطلنه اوچ رطل عسل وبر رطل پینر شکری قتوب نارلینده بر مقدار قوامه قریب اولنجه قیناد حاین قوامده حب صنوبر لب حب القطن مقشر بقله لوز حلو صمغ عربی کثیرا مکدا اون درهم فستق شامی مقشر اوتوز التی درهم مجموعنی دق وسحق ایدوب مقدما قوامه کلان عسل ولحنه صوینه قویوب قوام مرتبه سنه کلدکده حفظ اولنه وقت حاجتده استعمال اولنه لعوق البزور احتباس بول وطمث ایچون نافعدر عملی بودر لب بطیخ لب قثا لب خیار مکدا یکرمشر درهم لب لوز حلو نشا صمغ عربی مکدا اوچر درهم پینر شکری التی درهم جملهسی دق وسحق ایدوب ماء ورد ایله عسل قوامه وارنجه نارلینده قوامه کتوروب یکی قیراط محلول کافور دخی ختم ایدوب استعمال ایدهلر لعوق اخر سعال وخشونت حلق وصدر ایچوندر عملی بودر صمغ عربی نشا کثیرا رب سوس پینر شکری مکدا اون درهم لب حب سفرجل لب حب القرع لب لوز حلو مکدا بشر درهم جملهسی دق وسحق ایدوب دوکه نک ربعی قدر عسل ایله نارلینده قوامه کتوره لعوق مشمش سعال وامراض حلق ودلجک وخناق ایچون نافعدر عملی بودر اوچ وقیه زردالو ایی پشوروب اکدن سوزوب هریسه کبی اولدقده اوچ وقیه طتلو نار صویی اضافه ایدوب بعده سکز

لعوق ذات الجنب

دوه ایچون مخصوص صدره صمغ عربی نشا خشخاش تخمی مکدا بکرمشر درهم تخم خیار تخم قاوون تخم بادنجان مکدا بشر درهم ابه نوجی ... درهم حطمی تخمی کذالک دوکوب ... درهم ودنه طباشیر ... فادشندوق ... درهم اغری بالشربتا دوردد درهم لر بشر درهم فادشندوق اونده بنه قاتلر بادام یاغی اولنه حاجتده یاتجم لعوق ... نافعدر بو بر بو قمق ... مجرب

نبات وسكر فانيد وعسل مكدن نصف رطل خلط ايدوب نارلينده قوامه
قريب اولنجه صمغ لوز صمغ عربي كثيرا نخود اوني مكدا اوچر درهم رب سوس
ايكي درهم لب قرع حلو لب بزر خيار بزر خشخاش مكدن بر مثقال الحاق ايدوب
وقت حاجتده استعمال اولنه **لعوق خشخاش** سيله مبتلا اولنه واوجاع صدوريه وسعال مزمنه نافعدر خصوصا بو مذكورات نزلات حاره
سببيله دماغدن صدره منصب ولمش اولا عملی بودر بزر قطونا لب بزر
خيار بزر خطمي مكدا اوچر درهم سبستان يكرمي دانه عرق السوس اون
درهم بزر خشخاش ايكي وقيه جملهٔ ممكن اولان مرتبه دق وسحق ايدوب
بش رطل صو ايله بركون بركيجه طوردقدن صكره نصفي باقي قالنجه قيناديب
وسوزوب كفايت مقداري سكر فانيد ايله نارهاويرده قوامه كتوره لر
وحين نزولده بش درهم صمغ عربي كثيراء مدقوق ويروب تمام امتزاج بولدقدن صكره استعمال اولنه **لعوق زوفا** اسكي اوكسوروكه وضيق النفسه امتلاء
وقصبهٔ ريه يه نافعدر على الخصوص مواد بلغمي اولوب بلغم دخي غير منقبح اوله
زياده نافعدر عملی بودر زوفاء يابس فراسيون بذر رازيانج مكدا اوچر درهم
پرسياوشان عرق السوس مكدا اوندر درهم صمغ البطم حلبه ايكشر درهم
زبيب العجم منزوع العجم اون درهم انجير اون دانه جملهٔ كفايه قدر صوده
دق سحق دن صكره بشوروب محكم قيناديب دوايه نك قوتي چيقدقده سوزوب
برچق رطل عسل خلط ايدوب قوامه كلنجه صبر ايدوب بعده استعمال ايده لر
لعوق رمان سعال مزمن ايچون غايتله بي نظيردر صدره جلا ويرر وقصبهٔ ريه ده اولان فضلاتي پاك ايلر عملی بودر ماء رمان حلو بر رطل
ويكرمي بر رطل سكر فانيد بر رطل جملهٔ بريرده قوامه كلنجه قيناديب اول
حينده صمغ عربي رب السوس كثيرا مكدا بشر درهم محكم دق وسحق ايدوب
والقا ايدوب اصلنه الحاق اولنوب محلنده استعمال ايده لر **لعوق حلبه**
سعال وبحة الصوت وفواق ايچون بي نظيردر عملی بودر بزر كتان اون
بش درهم حلبه لوز مقشر مكدا دوردر درهم كثيرا عرق السوس محكوك لب

صنوبر پرسياوشان خطمه صمغ عربي مكدا ايكشر درهم سكر فانيد كفايت
مقداري جملهٔ محكم دق وسحق شكر فانيد ايله بريرده جمع ايلدكدن صكره
اغزمسكني سكر دق ايلدكي تكرار هاوانده دق ايدوب بر فنجان مقداري كلابله
عسل ويروب انزه لر ماصلي قوامنه وارنجه ازلسه دخي لطيف اولور **لعوق طباشير**
سعال ونزف دم وفضول غليظهٔ لزجه ووجع صدوريه ايچون نافعدر
عملی بودر رقاقوله دورت درهم صمغ عربي سكز درهم نشسته حب خشخاش
ابيض ترنجبين اون درهم طباشير دورت درهم سكر قرق درهم لب بزر قثاء لب
لوز حلو مقشر مكدا بشر درهم بذر رازيانج بزر خشخاش اسود ايكشر درهم
ادويهٔ محكم دق وسحق ايدوب كفي لنمش عسل ايله خلط ومزج ايدوب بر
وقيه دهن لوز قتوب اقتضا ايلدكده عمل ايده لر **لعوق بزر كتان** بونك
خاصه سي مجرد سعال يابس ايچوندر عملی بودر بزر كتان كفايت مقداري
الوب نارلينده قاوروب دق وسحقدن صكره عسل ايله شربت ايچنده حل
ايدوب سوزه لر بعده اول شربتي قوامه كلنجه قيناديب استعمال ايده **لعوق
رب سوس** هر نوع اوكسوروكه ولورسه نافعدر لكن برودتدن اولنه
نفعي دخي زياده در عملی بودر رب السوس كثيرا لوز مقشر بذر رازيانج لب
بزر قثاء هر بريندن برابر دق وسحق اولنوب النلدكدن صكره كفي لنمش بالله
قوامه كتوروب محلنده استعمال اولنه **لعوق صبيان ملكي** اوغلنجقلرده
سعال وخشونت صدر وحرارت اولسه بو لعوقدن بر قاشق مقداري تاسي
سديله ازيلوب يالاده لر نافعدر عملی بودر رب السوس كثيرا فانيد صمغ عربي
مكدا دوردر درهم لعاب بزر سفرجل مجفف ايكي درهم دق وسحق اولنوب
عسل ايله خلط ومزج اولنه وبر مقدار دهن لوز دخي قوتورسه دخي
اعلادر **لعوق حب قطن** سعال وخشونت صدر ايچون نافعدر صاحب
ارشاد بو لعوق حقنده چوق مبالغه ايلمشدر لب حب قطن لوز حلو مقشر
مكدا دوردر درهم اصل السوس بش درهم يك بشمش يورتر صاروسي
دورت دانه ادويهٔ دق وسحق ايدوب اليوب بعده يمرطه صاروسيله

لعوق طباشير آخر
النافع من السعال والتلبيه ووجع
الريه اخلاطه صمغ عربي بوزيدن
وفاقوليه مكدا النشا درهم زنجبيل
ونشا مكدا اثني عشر درهما طباشير
وزن اربع دراهم سكر سيتر
حب القثاء مقشر وحب الصنوبر مقشر
مكد وزن سبعة دراهم
تجمع هذه الادويه مسحوقه
منخوله منها ما انتخل وتعجن بسمن
وعسل منزوع الرغوة عجينا
وترفع في اناء زجاج ويذوق
منه ويشرب بماء
حارا ولبن اتن
قانون ابو علي سينا
دن منقولدر
منه

عملی بوددم

قرشدوروب كفي النمش با لله اون درهم بادم ياغيله قوامه كتوروب
استعمال ايده لر **لعوق بصل عنصل** سعال وخشونت ريه وصدر وانصاب
نفس ايچون نافعدر عملي بودر بصل عنصلي اغاج بچق ايله اير تليوب طو
غراد قدن صكره دق ايله صوين چقاروب اول صوبرابري عسل ايله قوامه
كتوروب استعمال ايده لر **لعوق سبستان** سعال مزمن وخشونت صدر وريه
وخناق ايچون نافعدر ابن سرافيون وصاحب بيان بونك وصفنده
چوق سوز سويلمشلردر عملي بودر سبستان يوزدانه عناب اللي دانه عرق
السوس پرسياوشان مكه بشر درهم ادويه دق ايدوب سايرلر ايله
كفايت مقداري صوده قوتي چقنجه قيناديب وسوزوب حاصل اولان
صويي سكر وعسل فانيذ شكري ايله قوامه كتوروب ناردن ايندوره جك
زمانده صمغ عربي كثيرا رب السوس مكدا وچر درهم الوب دق وسحق ايدوب
الدكدن صكره اصله الحاق ايدوب ضرورتده استعمال ايده لر **لعوق
پرسياوشان** سعال ضيق وصدر وضيق نفس ايچون نافعدر عملي بودر
سبستان يوزدانه عناب اللي دانه عرق السوس پرسياوشان مكه بشر
درهم ادويه دق ايدوب سايرلر ايله كفايت مقداري صوده قوتي چقنجه
قيناديب وسوزوب حاصل اولان صويي سكر وعسل وپينر شكري ايله
قوامه كتوروب ناردن ايندوره جك زمانده صمغ عربي كثيرا نشا رب السوس
مكدا وچر درهم الوب دق وسحق ايدوب اله دكدن صكره اصله الحاق
ايدوب ضرورتده استعمال ايده لر ومحكم قرشدوروب تاكم خلط اوله بعده
محلنده عمل ايده لر **لعوق كثيرا** سعال ايچون عجب لا نظير قضيه در وبزم
دخي چوق تجربه مز اولمشدر عملي بودر سبستان يوزدانه عناب اللي دانه
زوفا اوچ درهم انجير يكرمي دانه عود سوس اون درهم بذر رازيانج ايكي
درهم جعده پرسياوشان برر اوچ لوز حلو بشر درهم جمله قيناديب صويي
الندقدن صكره اول صويه بر رطل عسل وبر رطل فانيذ ضم ايدوب قوامه
كله جك حينده كثيرا صمغ عربي مكدا وچر درهم ازيلوب سوزلدكدن صكره

اصله

اصله ضم ايدوب بر مقدار دخي قيناديب استعمال ايده لر شمدن كرو بيان
ايلدوكمز اقرابادينلرده پريشان خواص در كه بوني مجموعه خواص ايله تعبير
ايلدوك **باب تاسع عشر مجموعه خواص بياننده در** اوجمله دن بري **بنادق
البزوره در** حرقت بول وقروح مثانه ايچون مبارك دربولنخود في الحال
بامر الله سبحانه وتعالى ادرار ايدر غايتله نافعدر صفتي بودر لب بذر بطيخ
اون درهم لب بذر قثا بشر درهم بذر رجله بذر بنج بذر خطمي لوز حلو
مقشر كثيرا نشا رب السوس خشخاش ابيض طين ارمني بذر رازيانج بذر
كرفس مكدا ايكشر درهم جمله دق وسحق ايدوب صلنمش كثيرا وايوا
چكردكي لعابيله يوغوروب فندق قدر حبلر ايدوب وقت حاجتده
شراب حسك ايله ازوب ايچوره لر **نوع ديكر** بنادق البزوره لابن
تلميذ بونك قوتي اول بيان ايلدوكمزدن ناقصدر كلدر صفتي بودر لب
بذر بطيخ بذر خطمي لوز مقشر كثيرا رب السوس خشخاش ابيض طين بذر
كرفس مكدا ايكشر درهم اون درهم بذر قثا وبذر قرع بشر درهم بذر
رجله وبذر بنج ايكشر درهم دق وسحق ايدوب ازلمش كثيرا ايله يوغورد
فندق قدر حبلر ايده لر حين ضرورتده شراب حسك ايله برجانه سن
ايچوره لر **نوع آخر** ايارج لوغازيا فرفوريوس عجب بي نظيردر كمال
محبتمدن وامت محمد صلى الله تعالى عليه وسلم دخي نفع رجا ايلدكمدن
ايراد ايلدم سبق ايدن ايارجات كبارده اولان خواص بونده دخي واردر
وبونك لقوه وفلجه وتشنجه واسترخاء مثانيه واختيارسز بوللكيده
وغليظ ولزج بلغمي خلطلردن متشكي اولانه نفعي بي نهايه در استعمال
ايلمكده قاعده بودر كه مطبوخ فواكهدن بري ايله كه تدبيرلري سبق
ايلدي ازوب استعمال ايلمك كركدر غايت نافعدر صفتي بودر شحم
حنظل غاريقون اشق خربق سياه سقمونيا وهيوفاريقون مكدا وچر درهم
افتيمون بسفايج مقل ازرق صبر كما دريوس فراسيون سليخه مكدا سكزر
درهم دار فلفل فلفل سياه فلفل بياض دارچين وزعفران جاوشير

سكبینج جند بیدستر قطرسالیوس زراوند طویل مكدر دورد مثقال
دق وسحق ایدوب دیلرسك ازلمش صمغ وكثیرا ایله حب ایدوب استعمال
ایله ودیلرسك اوچ ادویه مقداری عسل ایله معجون ایله زیاده مبارك
تركیبدر سر عجیب بو بر یا قودركه كویكه سورمكله قبض اولمش كسنه
اسهال ایدر صفتی بودر بنفسج یابس بر درهم محموده بر دانق ایكسنی دخی
دق وسحق ایدوب ایلیجق صو ایله مرهمك كوبكنه سوره لر اسهال ایدر
تركیب غریب بو دخی كرك صیف كرك شتا لینت مراد اولنسه ضرر ویرمز
وهر كسه مناسبدر صفتی بودر سقمونیا بر دانق تربد بر درهم ورد احمر
بر درهم مصطكی نصف دانق رب السوس بر قیراط كافور كذلك جمله
دق وسحق ایدوب بر مقدار درهم لما صوی وبر مقدار ایوا صوی وبر درهم
سكر ایله ازوب قوامه كتوره لر بعده ادویه خلط ایدوب جمله بر كره
استعمال ایده لر سر عجب سفرجله حكمت ایله مشهوردر بر غریب قضیه
دركه قبض ایدر وهم لینت ویرر طریقی بودر زنجبیل بسه مغنیسا مقناطیس
توت سادنج دارچین مازو سماق بسباسه زنجبیل كبابه ایوا اودی
صارو اوكوز اودی قورد اودی مكه بر مثقال دق وسحق ایدوب بال و
سركه ایله یوغوروب بر جوزدن بیوك مدور شی هیئتنده ایدوب
كولكه ده قوریده لر بعده ایوانی ایكی پاره ایدوب وسطنی اویالیروب جهله
كه اول معمول اكا صغه وایوانی بر برینه قپایوب رایرینی عنبس وبال
مومیله صوایوب وبوتن ایوا رنكنده اولا وقت حاجتده حمامه
كروب لده طوتر لر اسهال ایده اكر اسهالی طوتمق مراد ایدرلرسه الدن قویوب
الكرین كافور وصوق صو ایله غسل ایده لر اسهالی قطع ایدر سر غریب
اطبا ضعیف وصبیان وقوتیه اسهال ایده لر وا اسهال دن ضرر ورا ولمیه
طریقی بودر ترمس التمش درهم دق ایده لر تا كه قبوغی كیده والنه جك قدر
دوكلمش ولمیه بو دفعه اول مدقوقی ومقشر ترمسی بر بقر قابده اوزرینی
دورت برمق قدر اور ترجك مقداری تازه سر قویالر وتارلینده قویالر

مطلب اسهال ایچون

ادمانی شربت ویرسه خوف
ایدوب عاجز اولسه بو تركیب
ایله قابلدر

قیناده لر تمام قیوله مرهم مرهم كبی ولدقده بر بزا وزرینه یا قوطلا ایدركبی
طلا ایده لر اكر اسهال صفرا مقصود ایسه كوبكنه اول حال ایله یا قو ایده
لر واكر سودا ایی اسهال اتمك ایسه معده سی اوزره یا قو ایده لر اكر خام خلط
لردن تنقیه مراد اولنورسه ایكی یان باشلرینه یا قو ایده لر اكرینه اسهالی
قطع مقصود اولورسه یا قوهر نر محله وضع اولنمش ایسه دفع ایدوب
صوق صو ایله اول محلی بر قاچ كره سله سین اسهالی قطع ایدر با مر الله تعالی
نوع آخر استسقا اولوب فقیر اولان كشی ایچون بو تركیب استعمال اولنسه
بعنایت الله الملك المستعان كرك طبلی وكرك زقی وكرك لحمی اولسون استسقانك
انواعنه موافق ومناسب عملی بودر ادخیر سنبل غافث كما دریوس كما فیطوس
افسنتین مكه اوچر درهم امیر بارس اون درهم دق وسحق ایدوب بر مقداری
معجون ایدوب استعمال ایده لر وبر مقدارین صو ایله قینادوب وسوزوب
صوینه عسل قتوب استعمال ایده لر نوع آخر صرع اولان كسنیه وحیض
قانی طوتلان خاتونلره مناسب عملی بودر زراوند طویل ومدحرج قنطریون
عود الصلیب دق وسحق ایدوب بر مقدارین حب ایدوب استعمال ایده لر
نوع آخر مثانه ده وبوكركلرده طاش اولوب علاجدن عاجز اولان نا مرادی خلاص
ایدر حصاتی پاره لر خرده قوم مثالنده چقار در عملی بودر پرسیاوشان خبث
قلو یكرمی درهم بوابكسین نیم كوفت دق ایده لر اسقلوفندریون اوچ درهم
بر برده قیناد صوین الوب جزو شكر قتوب قهوه ایچر كبی استعمال ایده لر
اكر نقرس ووجع مفاصلدن شكایتلری وار ایسه سبق ایدن تركیبه
اون دانه انجیر وبش درهم شیطرج قنطریون نانخواه سورنجان بوزیدان
ما هی زیرج زیاده ایدوب كما سبق قینادوب صوین ایچه لر نوع دیكر
كوز اغرسنه نافعدر وكوزك هر كز ایچنه اوچ كوندك نسنه قونلمز
واكثریا كوزك كوناكون مرضلری كوزی اغریان شخصك شرتی چینده
یا جماع ایدوب یا خود بعض حارته اكحال قلاون كسنه نك عملی بودر دیو
كوزنر قومقدن حاصل ایلر امدی كوزكه اغریر اكرقان ظاهر ایسه باش

مطلب استسقا ایچون

جبس مولا ایچون باروت بر
درهم مقداری الوب فنجا
ایچنده صو ایله اذوب ایچ
بعده اوزرینه بر فنجان روغ
زیت ایله ایچه لوسری
مجربدر

طمرلردن فصد ایدوب طبیعتن میوه صولری ایله اسهال ایدهلر یاخود قرص
بنفسج ویاحب شبیار ویاحب ایارج ویاحب قوقیا ویاحب ذهب قنقسی
ایله اولورسه تلیین ایدوب بویاقوکم سکاوصف ایدهرم قبقلرینه خارجدن
طلا ایدهسن ایکی اوچ کونه دکین بامرالله تعالی دفع ایدر اکروجعی دفع اولوب
بخار اثری قالورسه بالاده سبق ایدن اکحال که دافع وشافیدر قنقسی مراد
اولورسه انکله عمل ایدهسین اول خارجدن کوزه طلا اولناجق ترکیب بودر
توتیا ایکی درهم انزروت چشمه زن مکد بر درهم روغن زیت اون درهم
بال مومی بش درهم سرکه بر قاشق ادویهٔ محکم سحق ایدوب زیتون یاغیله
بال مومی سرکه سایر ادویه بربرده طبخ اولنه ماصلی سرکه ده زایل اولوب مرهم
اولدقده برهاوانده ینه دق اولنه وقت حاجتده بربین پاره سنه سوروب
کوزه خارجدن یاقوا یدهلر مبارک شیٔ اولدوغیچون جان ایدوب تحریر
ایلدم اکر برکسنه نازله دن دایما مضطر اولسه حمامده خل وعسل
ایله باشنه یاقی ایدهلر برنیچه دفعه ایلمک کرکدر بالکلیه خلاص اوله
ترکیبی بودر زنجبیل قرنفل اکر مویزج دارفلفل جملهٔ دق وسحقدن صکره
کما سبق عمل ایده بواسیر ایچون چوق فواید بیان اولنمشدر هرچند بو
قدر فواید غیری یرده یوقدر هر برهفته بوحبک بری بواسیرلک برسکلی
زایل ایدوب دوشورر عملی بودر دمر بوقی دیدکاری دوایی سحق ایدوب
اون دورت کون براصه صو ایله اصلدوب هرکون صوین دکشوروب
ینه اصلدوب ینه سحق ایدوب بوحال اوزره مدتی تمام اولدقدن صکره
قوریدوب اون بش درهم دمر بوقنه که تربیه اولنمشدر یکرم درهم تره
تخمی قته لر بعده بزرکتان بزر جرجیر بزر بصلی مکد ایکشر بچق درهم
بونلری دق وسحق ایدوب بوکره بو جملهٔ بربرده جمع ایدوب براسه
صو ایله ازلمش صمغ عربیله یوغوروب نخودک صغیر حبلر ایدوب
هر صباح بر دانه سن استعمال ایدهلر اکر بونقل ایلدوکم دوالر ایله
بواسیردن خلاص اولمزسه بلمش اولاسنکه هیچ خلاص میسر دکلدر
خلاص م

مطلب بواسیر

بزر فجل چهار بزر کرفس بزر کشوت بزر فجل بزر حلبه صح

برنوع

برنوع یاغ که بواسیره بوحبلری یدکدن صکره طلا اولنه باذن الله
تعالی اثری قومز عملی بودر زنبهار اتامنده انجلرده اولان یشل قوربغه لردن
اون دانه سن زردالو چکردککنک یاغی وبر مقدار صو ایله مخرالشوره بعده
سوزوب یاغی خالص قالدقده اوتوز درهم اول یاغدن واون درهم یاغ
مومی وایکی درهم اسفیداج وایکی درهم باسلیقون بربرده دق وسحق
ایدوب جمله بربرده مرهم ایدهلر حین محلده بواسیره طلا اولنه نوع آخر
برکسنه طحالدن مضطر اولسه وعاجز اولسه بوقرصی کبی دوا اولمز بامرالله
سبحانه وتعالی اوچ کونده زایل ایدر عملی بودر مزارلرده بتن سوسن دبیکه
ایکی درهم سنبل هندی فلفل ابیض وشق مکد ایکشر درهم وشتی سرکه ده
حل ایدوب سایر ادویه مسحوقا داخل ایدوب بر مثقال قرصلر ایدهلر بو
قرصک اسمی قرص رسادر عجب مبارک ترکیبدر چونکه تمام قوریر کونده بر
دانه سین اوتوز درهم سرکنجبین بذوریله ازوب استعمال ایدهلر نوع دیکر
قوباکم تره کودرهنر قدرن زیاده چوق اولوب العیاذ بالله تعالی جذامدن بحلیه
بعنایت الله تعالی بوترکیبله دفع اولور عملی بودر کثیرایی دوکوب صرب سرکه
ایله چالقیه لر برمرتبه که قباره وسرکهٔ چوق ایچه بودفعه مریض حمامه
کروب تمرکوسن محکم اوُدورُوب یاره کبی اولدقده حمامدن چقوب سورته
اوچ دفعه اوچ کونه دک بویله ایلیه یعنی هر حمامدن چقدقدن صکره
سورتوب اوچ کونه دک انکله طوروب بعده حمامه کروب صابون ایله
محکم یویوب چقوب ینه سورینه ینه اوچ کون طوره لر بوحال ایله اوچ
کره ایلیه که طقوز کون اولور مدت تمام اولدقده ینه حمامه کیروب یونوب
کل یاغی سورینه برهفته مقداری زماننده تمرکوز زایل اولور اکر زیاده قرمزی
اولوب اثری باقی قالورسه اول سرکه ایله ازیلن کثیرایه اوچ درهم راسوخت
واوچ درهم زرد الوچکردکی ایچی وایکی درهم حنا دخی ضم ایدوب برمقدار
سرکه دخی ضم ایدوب محکم چالقیوب عادت مذکورهٔ ینه رعایت ایدلر
تکرار سورینه لر حتی باشی کل اوغلنجقلرده دخی بوترکیب زیاده نافعدر

مطلب قوباء قرمزی

تراش اولدقلرنده باشلرینه سوره لر هر قدر کلّی اولورسه دفع ایدر العیاذ
بالله تعالی برکسسته هنوز جذام مرضنه مبتلا اولسه کتابك اعلا سنده نقل
ایلدوکمز اوزره تنقیه اولندقدن صکره آیو یاورسنك مایه سین
بوغازلیوب کامل مجذومه ییوره لر خلاص اولور کذلك افعی قاعده
سی اوزره قطع ایدوب طبخ اولنان صوین ایچوره لر دخی اغزین یویه لر
بو فقیر تجربه ایلدوکمدر حتی مجذومك اتلری دوکلمك مرتبه سنه قریب
اولمشدی باذن الله تعالی خلاص اولدی طریقی بودر تمساح قانی اوتوز
درهم هر کون مجذومه اون درهم ییوره لر و بر درهم تمساح یاغنه
اوچ دانق کافور خلط ومزج ایدوب قاشنه کربکنه طلا ایده لر ماله
یسعد فلان نام طبیب اون نفر مجذومه بو ادویه ایله علاج ایلدم
دیمشدر اول ادویه نك عربیسی صابون القاف وترکسی کویرکن وقرغه
صابونی دروا فی بولنور کوکندن الوب خرده طوغرایوب ماء
جبن قتوب بو حال اوزره برقاچ ایام مداومت ایده لر بامر الله تعالی
خلاص اولور قرنك زحمتی ایچون یکرمی برکونه دك اوچر دانه بو حبلردن
بیه لر و مغلظات ومضرّاتدن پرهیز ایده لر و هر بشی کونده بر ملایم
مسهل ویره لر فی الجمله بو حبلرك یوز دانه سی اول ادمی خلاص ایلر اکر جذام
اثری ظاهر اولوب بورنی وقاشی وکرپکی دوشمکه میل ایدوب بلکه
دوشمش ایسه دخی بو حبلر فلفل قدر اولمق لازمدر عملی بودر زیبق
ایکی درهم سلمن ایکی درهم النمش بغدای اونی اوتوز درهم زیبقی
وسلمنی لیمون صوییله بربرده اولدرب واون ایله یوغوروب فلفل
قدر حبلر ایدوب ذکر اولنان اوزره استعمال ایده لر اکر دشلرینه
اورلرسه اراسنه ایکی کون فاصله ویروب ینه مداومت ایده لر
مدت تمام اولدقده بو یاغی جمیع مفاصللرینه و بورننه اوچ کون
واوچ کیجه یاغلیه لر اما ییقمه یه لر دوردنجی کون حمامه واروب
صابون وکپك ایله محکم ییقیه لر بالکلیه خلاص اولورزیرا بو یاغ

عجب یاغدر مقلوجه دخی نافعدر صفتی بودر مصطکی کونلك مکد
اوتز درهم زنجفرم کذلك صاروکچی نك بوکرکی یاغی سکسان درهم زیت
یاغی اون درهم کل کذلك زیبق اون بش درهم سلمن بر درهم بو جمله
بربرده اول قدر دق ایده لر کم محو وجود ایدوب مرهم خالص اوله بعده
التی بولوك ایدوب هر بلوکی برکون یاغلیوب اوچ کون اولدقده حمامه
واره لر زیاده مبارکدر بزم تجربه مز اولمشدر برای جرب هر نوع اولورسه
اولسون کرك سولو وکرك قورو اسنکراه اغیوب سورینه لر خلاص ایلر
عملی بودر کوکرد التی درهم اجی یاغ کذلك چورك قوزا ایچی براوچ جمله دق
وسحق ایدوب بر تابه ده اریدوب مرهم کبی ایده لر و کیجه اولان کمسسته نك
قوللرینه وخصیتیننه و بوطلرینه و فی الجمله جمیع اعضاسنه سوروب
اللوین بو طی اراسنه قویوب یاتر اوچ کون هر کیجه یاغلنه ییقنمیه دور
دنجی کون حمامه واروب ییقنوب قشنمه دن و کیجه دن خلاص اوله نوع
آخر برکسسته ترلکدن عاجز اولوب زبون اولسه بو دوایه میا شرت
ایلیه اول دوا بودر مازو اسفیداج جلنار قبوغی برابر دق وسحق ایدوب
کل یاغیله خلط ومزج ایدوب جسمنه یاشدن ایاغه سوره لر اکر درلیوب
درحاجتی اولسه انی درلتمك علاجی بودر کم جندبید ستری محکم سحق ایدوب
زیت یاغیله وبر مقدار کلابیله قیناد ب سوزوب اول یاغیله کوده سن
یاغلیه لر و بو ترکیبی اوکتوب دوتسی ویره لر عملی بودر قنطریون مصطکی عود
ماوردی مکد بشر درهم شمع کافوری وکونلك مکد ربع درهم جمله جمع ودق
ایدوب بول بخوری کبی قورصه لر ایدوب وقت حاجتده مریضنه دوتسو
ایده لر نوع آخر برکسسته نك بلی اغرسه سیاه توربی رنده دن کچوروب
طوز ایله سحق ایدوب و بر مقدار اریه اوتن دخی ازوب معاً خلط ومزج
ایدوب بلی اوزره یاقوا ایده لر نوع آخر بل اغرسیچون بو شافی عملی ایدوب
کتوره بامر الله تعالی دفع ایدر طریقی بودر عاقرقرحا بش درهم طورپ تخمی
زنجبیل مکد بر درهم سناء مکی برچق درهم دق وسحق ایدوب قوام

کلمش عسل ایله یوغروب برمق قدر شیافلر ایدوب بلی اغریان کندوده
کوتوره **نوع اخر** برحب بیان ایده لوم که برشخص هر نه قدر اویوز و کیچك
وفرنك زحمتی اولورسه بونی استعمال ایدرسه خلاص ایدرنه یا غلمق
ونه دوتسو لازم درهمان پرهیز ایله استعمال ایلمك کرکدر عملی بودر سنا
مکی راوند چینی کوتلك اوبز درهم استخوطوس سقمونیا جندبیدستر
سلمن زیبق کوکرت باروت نشادر مکد سکز درهم زاج قبرسیی مصطکی اسفیداج
فلفل ابیض مکد بشر درهم حبة السودا صمغ عربی مکدا اونر درهم شحم
حنظل سکز درهم جملهٔ دق وسحق ایدوب یمرطه اغیله یوغوروب
فلفل مثال حبلر ایدوب صباح واخشام ایکشر دانه سن استعمال ایدهلر
حب لقمان بو برحبدر که عظیم نفعی واردر حضرت لقمانك تألیفیدر خواصنه
نهایت یوقدر امراض منه نك هر نه قدر مزمن وهر نه مقدار نوع اولورسه
زایل ایدر وغایتله مفرح ومقویدر بکری قزاردر وطعامی هضم ایتدورب
معدهٔ قوی ایدر و نیچه یللق سعالی بامر الله تعالی دفع قیلور کوکسی وبوغازی
بلغمدن پاك ایدر وقوت باهی ارتورر و میلك زیاده کیف ویرر خصوصا
بیل صوقلغنه فائده ایدر وسیدکی طوتلمق ادمك سیدوکی یولین اچر
وفی الجمله مثانه یی پاك ایدر وانسانك دماغنه قوت ویرور وکوزی نور
لندرر و صقالی کیج اغرد رحتی اوغولدن وقزدن قلان عورتی کبه ایدر
حکمت ارسطوده حب رومی ایله مذکوردر بونی استعمال ایدن کمسنه
نك طبیبنه مراجعتی قالمز و برکمسنه یدی درهم افیون یسه بو حبدن
استعمال ایلسه خلاص اولور وغایتله صاحبنی تشجیع ایدر و مالیخولیایی
دفع قیلور و زبانی فصیح ایدوب عقلی زیاده ایدر اکر بو حبك ایکی دانه
سن استعمال ایدوب جماع ایلسه اون دفعه جماعه قادر اولور حاصل
بربی نظیر ترکیبدر عالمده مثلی بولنمز لرك بری دخی بودر غایتله یادکاردر
قدری بلنمك لازمدر صفتی بودر سعد حصلبان حاوی بشر درهم افیون
قرق درهم عود مصطکی مکدا اونز درهم صمغ عربی کثیرا مرصافی مکد

یکوم

مطلب حب لقمان

یکوم شر درهم ورد احمر قاقولهٔ صغیر قاقولهٔ کبیر جوزبوا کبابه زنجبیل
بسباسه بنفسج دارچین خولنجان اذخر مکی سورنجان نانخواه بوزیدان
مخلصه فلفل قرنفل قرفه اکر بذرشره بذرهاوج بذرحرمل اسارون زرنباد
مکد بشر درهم زعفران خصیة الثعلب اونر درهم نشا اسرار مکد بشر درهم
جملهٔ دق وسحق ایدوب کلابله یوغرب فلفل مثال حبلر اولنه عجایب مفرح
مقوی ترکیبدر عملی اولدقده معلوم اولور **فصل فی بیان سوطیرا وهو**
مخلص الکبیر بو بر دوای جامع النفع درصرع ودوار وصداع رقیق و
عتیق ورعشه ایچون نافعدر کوزدن جلب موادی ایدر اکر اکتحال اولنورسه
کوزه صو اینمکه مانع اولور خصوصا انقطاع قولنج وسواس ووجع اسنان
وعین واوجاع ریة وصدر و ذات الجنب وشرایف امعا ایچون بال شربتی
ایله ازیلوب ایچوریلورسه دفع ایدر و وجع معده ویرقان ایچون نافعدر
ولونی صاف ایدوب فکر فاسدی ازاله ایدر و حتای حامضی دفع ایدوب
قروح مثانه وامراض امعای زایل ایدر اکر بوری ومغص زیاده اولوب مرتبهٔ
مرتبهٔ هلاکه ایرشدرسه حقنه ایچنه ازوب معا حقنه ایلیه بامر الله
تعالی دفع ایده واورام طحالی کیدررو کلاو و مثانه یی پاك ایدوب ذکری قوی
ایدر و نقرس وتشنج ایچون خود فائده سی مقرردر و سموم قاتله ونهش
صفراییی ومضرتنی بعنایت الله دفع ایدر نهایت بو ترکیبه بوایکی قرص
سایر ادویه ترکیبی داخل اولور بزانی بیان ایده رز کرا اول قرصلرك ایکسنی
اطبا بریره جمع ایدب نامنه قرص الازر مغمور دیو وصف ایلمشلردر
ترکیب سوطیرا بودر سلیخه اذخر مکدا اون سکز درهم سینالیوس ایکی
مثقال قسط ملوجنه بیدستر قطر سالیوس اون بش مثقال بذر کرفس یکرم
دورت درهم دارمیسی قرص الازر مغمو میعهٔ سائله اساروت مکد
طقوز ردرهم انیسون اون بش درهم فلفل ابیض اون ایکی مثقال دارفلفل
التی مثقال سنبل هندی حماما دوردر مثقال زعفران افیون اونر مثقال الجملهٔ
ادویهٔ دق وسحق ایدوب کفی القش وقوامه کلمش کفایت مقداری عسل

مطلب سوطیرا و مخلص الکبیر

ایله معجون ایده‌لر صفت قرص الارز مغمو المستعمل فی المخلص وهو السنو
طیرا جماما دار شیشعان قسط قصب الزریره قرنفل فلفل ابیض نانخواه
هر برندن اوچر مثقال دارچین مصطكی زعفران مكدا الكتشر درهم قوم برمثقال
سنبل هندی سادنج هندی مكدا التشر مثقال صمغ عربی بعد الدق صو ایله
اصلدوب ادویه یوغوروب بر درهم مقداری قرصلر ایده‌لر كولكه‌ده قو
ریه‌لر وقت حاجتده وزنی قدر سوطیرا یر داخل ایده‌لر مقوی طلای ذكر
ایلمكه بر مرتبه قوام ویرركه تعبیر اولنمز طریقی بودر نركس صوغانی وبصل
مشهور وعاقرقرحا چكردكی چیقمش قزل اوزم برابر ایدوب جمله‌نك ربعی قدر
نارجیل كه هندستان قوزی دیدكلری در قتوب هر برین منفردًا دوكدكدن
صكره بریرده محكم جمله‌ٔ سحق ایدوب مقدما ذكرنی اتسی صو ایله اووب
بودوادن طلا ایلیه شویله غلیظ وقایم اوله‌كه وصفه كلمز اكر برتچ كره طلا
ایدرلرسه ابو عبیدالدن چقار باشه برابر برقوش اولور بر كسنه‌نك خایه‌سی
یارلسه هنوز تازه ایكن قپلوباغه‌نك یمرتسین قینانه ایدوب یدورسه‌لر
بعنایة الله تعالی دفع ایدر بو معنا طبیعت دكلدر خاصه‌در اكر خایه‌سی
ششمش اصرغان دیكنكوكی ایله قینادوب وزرنه اوره‌لر بامر الله تعالی دفع
ایدوب نفخن ازاله ایدر نوع اخر اكر بر كسنه دوشكه ایشرسه كونده بر درهم
خولنجان دوكوب الیوب صوق صو ایله ایچوره‌لر خلاص اولور اكر بو علاج ایله
اولمزسه بر مقدار خام ابریشمی یاقوب هر كون بو كولدن بر درهمن بر درهم
بال ایله یدوره خلاص اوله نوع آخر اكر طحالدن عاجز اولوب بر طریقله خلاص
ممكن اولمزسه بو ضمادی عمل ایده‌لر زیاده اسكی ایسه اوچ كون طورمق
صكره چقارب برینی یغلیه‌لر اكر یكی ایسه اوچ ساعت طورمق كفایت
ایدر اول بودر نوره زنجار مرده سنك زراوند مدحرج عود قرح صبر
اصفر برابر بردق وسحق ایدوب بر مقدار قنه وشق نام ادویه سركه‌ده
حل ایدوب بعده بو ادویه داخل ایدوب طحال اوزره یاقی ایده‌لر شمدن كرو
بو مجموعه‌یه ادخال ایلدك خاتمهٔ كتاب چوب چینی تفصیلنده وكیفیت

استعمالی

مطلب

استعمالی بیاننده در خاتمهٔ كتاب چوب چینی وصپرنه بیاننده در بو حقیر
چوب چینی وعشب مغربی كه بین الخلق صپرنه دیدكلری در چوق مرضایه
استعمال ایلدم وبی‌نهایه فوایدلرین كوردم لایق كوردم كه بو فوایددن
كتابم خالی اولمیه اطباء متأخرین رحمهم الله تعالی چوب چینی معجونی برون
اوزره عمل ایلمشلردر مثلا چوب چینی كه اكه‌دن چقمش اوله یوز اللی مش
درهم مایهٔ شتر عربی اون مثقال دارچین قرفه مصطكی نیسون حصته
الثعلب مكدا اوتر درهم عسل مصفی كفی النوب قوامه كلمش اوله التیوز
التمش كبی مثقال خلط ومزج ایدوب هر كون اون مثقال یوب حمامه
واروب درلیه واخشام زمانی بش مثقال ییه بو حال اوزره قرق كون
وارنجه پرهیز ایلیه جمله‌دن میوه یمیه واكشی وطوزلو یمیه وجماع
ایلمیه تا كیم مضرتت ایرشمیه بو نقل ایلدوكمز عمل اوزره اول شخصك او
لدوكی روزكارك غدارلغی در بو قسه قضاء وفجاء اولما مشددر نیر اچوب
چینی سن الهیدر حكایه اطبادن بر اهل كسنه سكز سنه مقداری سواحل
هندده اولوب حكماء هند ایله مصاحبت ایلمش وچوب چینی نه محلدن
مجلوبدر بلمك دیلمش بونك اوزرنه اتفاق ایلمشلر كه طائفهٔ فرنكدن بور
تقال لعین طایفه سندن غیری محل ومقرین بیلور كسنه اولمیه بو كشیه
بو سوزلردن قسلی كلمز بالاخره تجارت ایدن كمیلردن بر جوانه ملاقی اولوب
حقیقت حالدن سوال ایدر اول جوان در كه بن دیار پورتقالدن ارسطو اولا
دندن آم ادم دخی رسطودر سنك سوالكه بخل ایلم چوب چینی ظلماتدن
كلور آب حیوان اولدوغی محللرده حاصل اولور اول اطرافده اولان مخلوق
بونی چقارب بر صحرایه دوكرلر وبازركاندن مرادی اولدوغی متاعی الورلر
مبادله ایدرلر تا انلر كتورنی وتر بونلر انلری كوررلر بیت حكیم كیم بزلاین
چوب چینی دواء دردجان ناتوان كرد بطرفجویبار ابحیوان درخت چوب
چینی را مكان كرد درختی كان بود از اب حیوان نشاید وصف آن طوبی نشان
كرد شعر تركی بلی چون چینی حكمتا شی كه درمان ایتدی جان ناتوانه

افرنج

اقتری حکمت ابحیواتی بوکوهرنا کلمه کون ومکانر انجق کیم ابحیوانندن بته
اولنر حاجت کما اوله طوبی نشانر امدی چوب چینی نك فوایدی چوقدر امراض
مختلفه ایچون یکرمی خاصه سن عالمه افشا ایدوب یازمشلردر جمله دن
بری فرنك زحمتنه وانك هرقسمنه علاجدر اکنجیسی استسقانك انواعنه
اوچنجی مالخولیانك اقسامنه دوردنجی برصه بشنجی بهقه التنجی جذامه
یدنجی لقوه یه سکزنجی قولنجه واقسامنه طقوزنجی امراض معایه واقسامنه
اونجی باطنده اولان حیوان قسمنه اون برنجی عرق النسایه اون ایکنجی فلجه اون
اوچنجی وجع مفاصله اون دوردنجی حمیات عتیقه یه وربعه اون بشنجی
جرب وحکه یه اون التنجی بواسیرك اقسامنه اون یدنجی داء الفیله اون سکزنجی
داء الثعلبه اون طقوزنجی داء الحیه یه یکرمنجی ورم خناقه اما بوخواص
کم نقل ایلدم اول شرطله کرکدرکه تمام پرهیز ایدهلر وهر نوع اشیا ایچون
اولورسه قرق کون وارنجه پرهیزلرین بوزمیه لر واوقلکه عمل ایدهلر اول
کونده بوجلابی ایچه لر جلاب بودر بنفشه لسان ثور بادرنجبویه مکدا اوچر درهم
تخم کرفس سبستان ایکشر درهم عناب ترنجبین اونر مثقال ادویه قیناد وسو
زوب ترنجبینی حل ایدوب جلاب ایدوب ایچه لر غدالرین برنج ونبات شکری
وصویرینه عرق بیدمشك وکلاب یاخود ماء لسان ثور استعمال ایدهلر
وطعامنه طوز قسمین ازقویه لر ایکنجی واوچنجی کون نخوداب قوزی ویا
طیور قسمنك یاروسی ایله بشمش وله انی یدوره لر وطعامنه دارچین
وکوزن آکه لر دوردنجی کون هلیله کابلی پوستی پوست هلیله سیاه
پوست تخم قاصنی مکدا ایکشر درهم قره اوزم اون دانه ادویه دق
وسحق ایدوب جمله بریرده قیناد وسوزوب بوجلابی یدی کون وارنجه
مقدار کفایه بر فنجان مقداری ایچه سکزنجی کون سناء مکی یدی درهم
بنفشه لسان ثور تخم قاصنی افتیمون مکدا اوچر درهم شیرخشت اون درهم
سیاه ارك یدی دانه سبستان عناب اونر دانه صاروهلیله کابلی بادر
نجبویه مکدا اوچر درهم کلبه شکر شمشی اون درهم ادویه عادت اوزره

قینادب

ایلدکمز جلابی و یارو غدا و پرهیز
تمام اولور

قینادب کلبه شکری وشیرخشکی ازوب جلاب ایدوب غداسنی ینه اوّلکی
اسلوب اوزره بوجلابی یدی کونده اونر درهم مقداری ایچه لر حاصلی اون بر
کونده بوذکر اولنان جلابلر [illegible] اولور اندن صکره چوب
اندن صکره چوب چینی معجونین ذکری سبق ایدن منوال اوزره استعمال
ایدهلر اکر معجونین اتمیوب ایچمك دیلرسه طریقی بودر که ایکیوز التمش درهم
چوب چینی خرده تراش ایدوب قرق کونه وارنجه هرکون التی درهمنی الوب
بیك ایکیوز درهم صو ویروب قینادهلر ربعی قالدقده قابك اغزین اچوب
مریضك باشین ابوریوب بوغی زایل اولنجه برکروب بخاری ضایع اتمیه
نقدر صبر ایدرسه فائدهسی واردر اول صودن دراز کلمه باشلدوغی کبی
بر نیم کاسه مقداری ایچه اما چوب چینی قینادوغی قاب قلایلی ویا طپراق
کرکدر تا کم قپاغی قپانوب طین ایله محکم صوایوب برجوالدز صغاجق قدر
یر الیقویوب قینادهلر ومقدما قودوغی وقت اوچوب ربعی کیتدوکنی
بلمك کرکدر حاصلی بومنوال اوزره معجوندن یوب بخاری ایله درلیوب وصقوندندن
بر نیم کاسه ایچوب پرهیز ایدوب هوا طوقنمقدن وروزکاردن کندوبی حفظ
ایلمك کرکدر وطعامی قوش اتلری وکوکرچین یاوروسی وبونك امثالی کرکدر
تها بیاتمك برینه چوب چینی صو یله بکسماد بشورب وسایر غداسنی دخی چوب
صو یله ایدهلر اکر غداسنه بادم وقوری اوزم ویررلرسه جایزدر ضرر ایلمز
لسان ثور عرق بیدمشك کلاب شربتلری که بشکر ایله بشمش اوله ازوب
ایچدوکده صوق ایچمیه لر اکر قادر اولورسه طعامنه اصلا طوز قومیه لر
ویکرمی کون مقداری ایچوب ومعجونی یوب پرهیز اوزره کما اوله اوتوز کون
اولدقده زمان کیچدی دیو پرهیزین بوزمیه وزنهار تازه میوهلر یمیه وجماع
ایلمیه وقتا که قرق کون اوله حمامه واره واستی خلوتده برساعت اوتوره
بو دفعه کل خطمی وکپك بریرده سحق اولنمش اوله وجودینی اسیجق صو یله
تدریجله یویه وقرق کونه دك پرهیز اوزره اولا پرهیزه ضرر کتورمیه اندن
صکره یاب یاب سایر [illegible] یعنی پرهیزین بوزرسه ضرر ایلمز

بو شروط و قیودکه بز بیان ایلدك بو یلجه بو عشبه استعمال ایلاین کمسنه والله
العظیم وتالله الکریم اجلی یوق ایسه هیچ دردا اولمیه که دوا اولمیه اما
بو ذکر ایلدوکمزه قادر اولمین باری پرهیزایله کندو یی ستی طوتمغله چوب چینی
معجونن یا لکز استعمال ایدرسه جایزدر اکا دخی قادر اولمزسه نصف چوب چینی
نصف صپرنه بر یرده دق وسحق ایدوب المیوب ایکی جوز سکر قتوب معفوف
ایلدکدن صکره صبح ومساده بر رقشق بو سفوفدن یر ایسه مرتبه اولاده
اولان فوائده نائل اولمزسه باری محروم قالمز هر بر دردینه شفادر بو قدر
تفصیل و ترغیبدن مراد من امت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم منتفع اولوب
بو بیچاره که سید محمد در شهرتی حکیم امیر چلبی لك ایله درامتید واردرکم کتابدن
بر مسئله مراد اوزره بولوب عمل ایلدکده روحم ایچون دعا و احسان ایدلر
نلرك حق سبحانه و تعالی حضرتلری جمیع مراد و مرامین اعطا ایلدوکندن جناب
سعادت رضوانده و جنانده حبیبی اولان سلطان انبیا صلی الله تعالی علیه
وسلم ایله همعنان ایلیه امین یا معین بیت امروز کار کن کر بسی روزکار
نیست فردا که روزکار درازست کار نیست شمر نکرو چونکه کتابزك
فواید و عوایدی تحریر و تسطیردن فارغ اولدق و بحمد الله تعالی جل و علا
اتمام بولدی تمامین وصایای اطبا ایله تمام ایدلم وصایای حکمای سلف
وفیلسوفان خلف رحمهم الله تعالی
رحمة واسعة نیجه مشقتلر چکوب بو قدر کتب تدوین ایدوب بنی ادمه
نفعی اولسون دیو ایچون هزار تعب اختیار ایلمشلردر مقصودلری شکم بو
حقیرك خیر دعا ایدی انلرك دخی اولدر اما متقدمین و متاخرین نیجه تحف
وهدایا الیقویوب کندولردن صکره بنی بو غم منتفع اولسون دیو قصد
ایلمشلردر بینه بو قوم بزم ایچون وصیتلر ایدوب و بعض اشیایه ترغیب
و بعضندن اجتناب و تهذیب ایلمشلردر او جمله دن بری سلطان الحکماء
والمتالهین بقراطدر کر طبیب اون صفت ایله موصوف اولمق کرکدر
و بو اون صفت انده بولنمق لابد والزمدر ده مشهد اول اذعانی پاك اولوب

نسیانی اولمیه اکر نسیانی وار ایسه علاجنده عاجز اولیجق سایرده نه قعل
اجرا ایده اکنجی و هام اولوب نوعا خائف اوله یا اول قدر جری اولمیه کم فلان
معنا یی بیلدیسم اولدی ایسه خوش والا نجه اولور ایسه اولسون دییه
جناب بارینك میعادینه معتقد اوله و ثواب و عذاب وار ایدوکنه تمام
جزم و ایمانی اولوب حدود ربانی لعالمینی رعایتده تقصیر اولمیه اکر سهوا تقصیری
اولورسه ینه فی الحال رجوع ایدوب مستغفر ینلدن اوله و داعی خیر اولوب
متشرع اوله اکر علم روحانی ایله اشنا لغی و علم روحانیدن علاقه سی او
لورسه علاج روحانی دوای جسمانیدن اولیدر نه خوش والا هر کز فکره
صعود ایدوب عالم اعلایه فکر ایله متعلق اوله اوچنجی شیخی کیما ایسه
انك رضا سیله اولوب دایما شکر و ثنا سنده تقصیر اولمیه زیرا استادی
انك اول شرفنه باعث اولمشدر اکر منکر و کافر ایسه طباع انلدن متنفردر
اول تقدیرجه غرور و کبر ایلمش اولورمبدا اول جل جلاله و عم نواله صفت
کبریا سنه هیچ شخصك شریك اولماسین دیلمز لازم کاورکه بویله او لان
طبیب کور باطن اوله بیس امدی انك فائده اولمز دوردنجی کرکدرکه طبیب
بخیل اولمیه افاده و استفاده دن تقصیر اولمیه و مستعد و قابلدن بو
عملی منع اتمیه و نا اهله دخی رموزاتی کشف اتمیه بشنجی کرکدرکه مریضنه
علاج ایلمك دیلدکده اغذیه و اشربه دن زیاده همتنی غذا ایلیه دوا قلمغه
صرف ایده و علاجدن غرضی مال اولمیه بلکه طلب ثواب و اخرت اوله اکر
قادر اولورسه کندو مالندن صرف ایده امراض حاره کم کون بکون زیاده
تغیر ایده اول حالده تدبیرهما سبکم ضروریدر شتاب ایلمیه و بعضی امراض
واردرکم ناسل نی ذکر ایلیوب فلان اولمرضنه مبتلادر دیسك ترنجیده
خاطر اولور انك کبی کیتم ایلیه مثلا امراض رحم و بواسیر و امراض الات
تناسل و بونلرك امثالیلمد اختفا ایده التنجی لطیف کلام اولوب بشاش اوله
و مریضنك اوکنده تکبرلك ایلمیه بلکه کوکلنی الان اشیا ایله خاطرین
خوش ایده و موافق جوابلر و لطیف مثاللر ایرادایلیه تاکم مریض اندن

امیدوار اولوب شادمان اوله یدنجی طبیب بولدوغنی اکل ایدوب حریص
اکل و شرب و نکاح اولمیه بلکه ما لابد منه ایله اکتفا ایلیه تا که دماغی
کثرت اکلدن و شربدن مختبط اولمیه و طبیعتی پارسا طبیعت اولوب
فاجر اولمیه و چشم مرحمت ایله دایما مریضنك حالنه نکاه ایده سکزنجی
طبیبه لازم درکه کتب طب مطالعه سنه و استخراجنه قادر اوله و قواعد
حکماء متقدمینی رعایت ایدوب فلاسفه نك مصنفاتنی مطالعه ایلمش
اوله و فی الجمله علوم ریاضی و طبیعیده قصوری اولمیه و کندودن غیری
زماننده اولن اطبا ایله مشاوره ایلیه اکر کمسنه خارجدن تشخیص
مرض ایلیوب علاج حقنده نه ایسه اشارت ایدرسه استنکاف اتمیه
اکر سویلین زماننده اولان طبیبلر غیرکبی یادکارلر اولوب خلقه قارشو
الزام ایلمکدن مجانب ایدرسه اول نوع مریضدن دور اوله زیرا تغلیطات
معالجات هلاك مریضی مستلزم در و طبیبا اولان کمسنه هر کیمسه نك
عیوبنی ستر ایله مشغول کرکدر زیرا نچه معایبا کاشف اولسه کرکدر
طقوزنجی لازم اولان طبیبه رقیق القلب اولوب فقرایی اسرکیوب اغنیا
اوزرینه علاجلرین تقدیم ایلمك لازم در و کتب معتبره و متقدمیندن
مصنفات بقراط و جالینوس و سایر متاخرین ایله تقیید اوزره اولوب
رقیق النظر حاذق اولمغه قصد ایدوب حاضر جواب اوله اونجی طبیب
اولان کمسنه حقك قدرتنی کندویه حصین حصین و حرز مبین بیلوب
دایما نفسنه جهالت و افتقار ایله تذلل ایدوب ظهور ایدن تاثیرات
کندو علم و معرفتی مقتضاسی دکل ایکن محضا جناب رب العالمین
حضرتلرینك اول مریضنه شفا ویرمك حکمتی اولوب کندونك معیشتی
اجلیچون احسان اولندوغنی بیله حضرت جلال الدین رومی قدس سره
نك مثنویسنده بو ابیات پر عبرت فکر ایلیوب بیله که اول قدر مشاهیر
اطبا بر چنکی جاریه علاجنده ترك استسقا ایله خایب و خاسر اولدیلر
نتکم حضرت مولانا قدس سره علی الطریق الارشاد جمله حکما عجزنی

نظم

نظم بیورمشلردر مثنوی شه طبیبان جمع کرد از چپ و راست ٭ کفت جان
هر دو در دست شماست ٭ جان من سهلست و جانم جان اوست ٭ دردمند و
خسته ام درمانم اوست ٭ هر که درمان کرد مرجان مرا ٭ برد کنج و در و مرجان مرا
جمله کفتندش که جانبازی کنیم ٭ فهم کرد آریم و انبازی کنیم ٭ هر یکی از ما مسیح
عالمست ٭ هر الم را بر کف ما مرهمست ٭ کر خدا خواهد نکفتند از بطر ٭ پس خدا بنمودشان عجز بشر ٭ هر چه کردند از علاج و از دوا ٭ کشت رنج افزون و حاجت ناروا
از قضا سرکنجبین صفرا نمود ٭ روغن بادام خشکی مینمود ٭ از هلیله قبض شد
اطلاق رفت ٭ آب و آتش را مدد شد همچو نفط ٭ معلوم اولدیکه اول حکمانك
کیمی افلاطون و کیمی بقراط و کیمی سقراط کیجنده و کیمی اصلی یوغمش نتکم شیخ
قدس سره خمسه سنده نقل ایدر اسکندر وقاتی زمانی قریبا و لقمه
هر حکیمی مستقل اوچاغروب دردینه دوا طلب یلمش ایدی هیچ بری قادر
اولا مادیکه هر برینك عجزی ظاهر اولدی امری قدرت حقك اولیجق طبیب
و بنجمك نه مدخلی اولور محضا الله سبحانه و تعالی اول مریضنه شفا ویرمك
بنه طبیبك اشی تحسینی اراده بیوردوغی ایمش بویله اولیجق طبیب اولان
کندوده قدرت توهم اتمیه ٭ مصراع هرزه میکوید منجم زاژ میکوید
منجم زاژ محضا بو طبیب مضمونیله عمل ایده هیچ کندویه و معرفتنه غره
اولمیه هنر اولورسه حقك لطفی کندویه معین بیله و هم طبیب اولانه
لازم اولان اولدر که هر معالجه که ایدرایلدوکی معالجه نك مثلی کندو
قریحه منطقیه سندن استخراجه قادر اوله و قوت دوائی ویرر جاینی
بیله و ازاله مرض نه نوع جزوکه الحاق و یا اخراجی ایله اولور معلوم
ایدینه و علم تشریحی بر خوش اهلندن کورمك کرکدر دقتله تشریحی
کوره بلکه کتبدن تقریر ایله قانع اولمیوب سفرلرده اولان مونادك
و سایر خلقتی انسانه مشابه اولان حیواندن خنزیرك و میمونك کرك
امعاء و کرك اعصاب و کرك عروقی جمله سی انسانه مشابهدر بردانه سین
قنقسی اولورسه کتوروب قطع و تشریح ایدوب طمر بطر عروق بعروق

كوردكدن صكره امعاننك ورتبه نك وكبدك هيئتين وغدالرين واصل
اولدوغين كورمك قابلدر بو طريقله تمام علم حاصل ايده بوندن صكره
همان عقل سليم وطبع مستقيم كركدركم طالبه راهبر اوله

ذنوبهم اجمعين امين

دده

كوردكدن صكره امعانك ورتبه نك